

056.86

BL

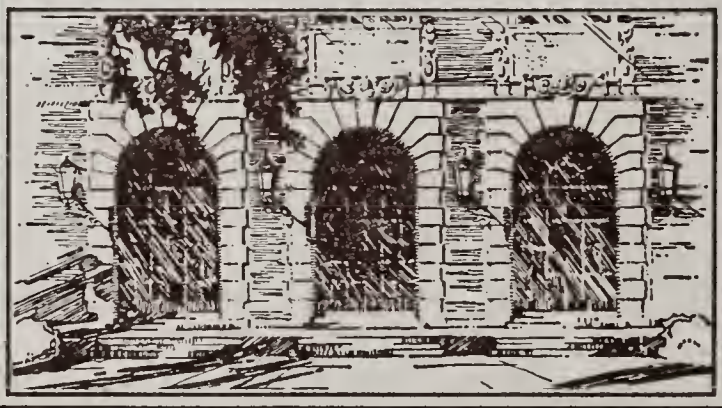
v.31

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

056.86

BL

v.31

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

MAJITEL:

FRANTIŠEK SRDÍNKO,

SÍD. KANOVNÍK STAROBYLÉ KAPITOLY SV. KOSMY A DAMIANA V STARÉ BOLESLAVI.

REDAKTOR A NAKLADATEL:

Dr. FRANTIŠEK KRÁSL,

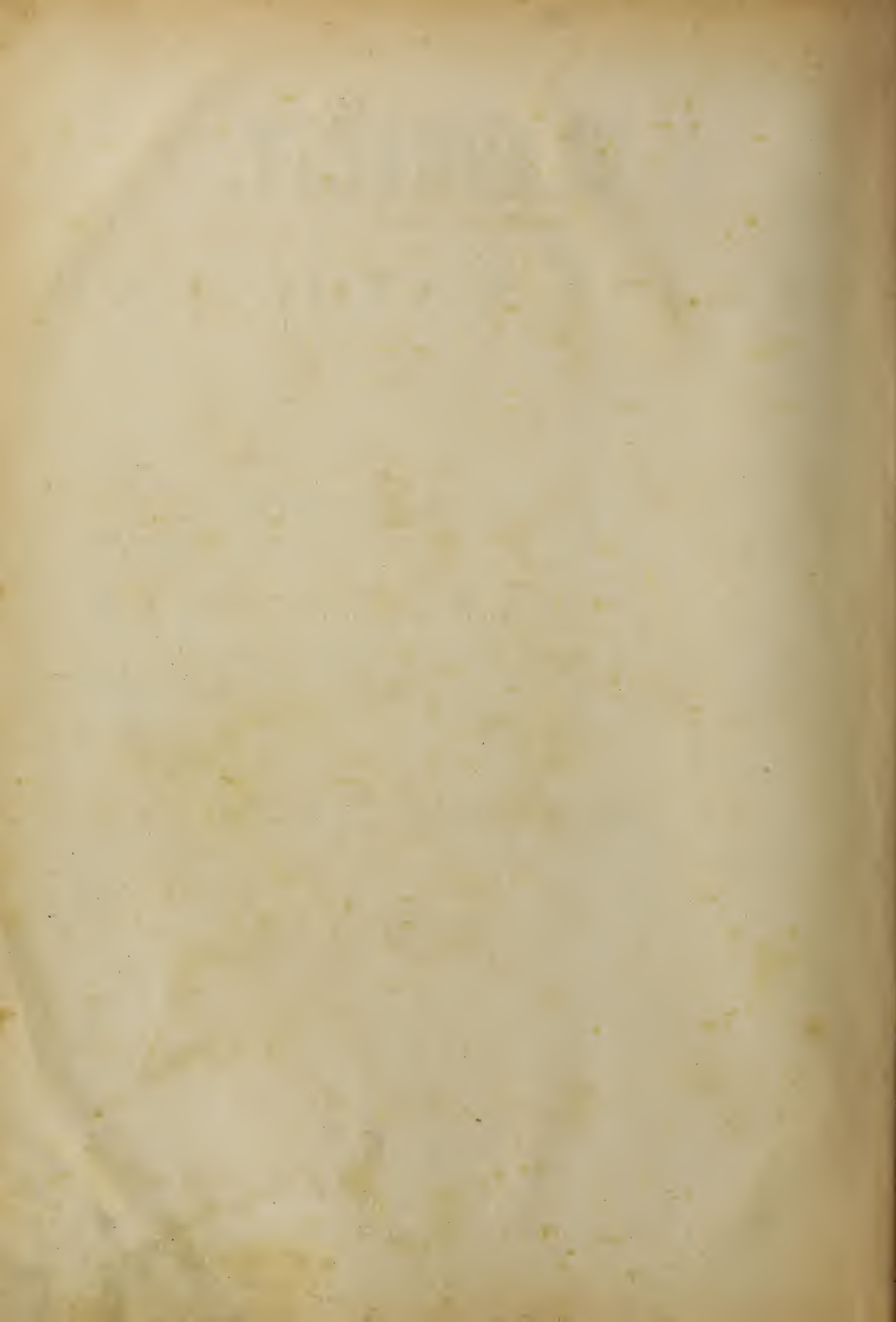
DOCENT DOGMATIKY NA FAKULTĚ THEOLOGICKÉ A PREFEKT KNÍŽECÍHO-ARCIBISK.
KONVIKTU STUDUJÍCÍCH.

ROČNÍK XXXI.

1881.

V PRAZE.

TISKEM KNÍŽ.-ARCIB. KNIHTISKÁRNY ZA ROHLÍČKA A SIEVERSE.

Obsah ročníku XXXI.

Pastýřské listy.

Past. list ke dni nového roku, 1. Past. list k oslavě sv. Cyrilla a Methoděje, 273.

Duchovní řeči a rozjímání.

Řeč na neděli 5. po Zjevení P., 50. Řeč o slavnosti sv. Josefa, 113. Řeč na Velký Pátek, 168. Řeč ke cti sv. Floriána, 180. Kázání o slavnosti sv. Cyrilla a Methoděje, 259. Kázání o porciunkuli v Bechyni, 342. Homilie na neděli 13. po sv. Duchu: O zpovědi, 369, 386, 403. Řeč na den všech věrných dušiček, 465. Radulfa příjmím Vroucího homilie na neděli 1. adventní, 497. Řeč na 3. neděli advent., 529. Řeč na Nový rok, 561. Řeč o prvotínách vp. Františka Z. v Dřevohosticích, 339. Řeč J. E. p. kardinála při sňatku J. C. Výsosti arciknížete Rudolfa, 225. Promluva k snoubencům, 17. Řeč při svěcení nového hřbitova v Ohnišťanech, 481. Krátká řeč o výroční slavnosti svěcení praporu v Hořicích, 184. Duchovní cvičení ke studující mládeži, 91, 98, 115, 133. Řeč o pohřbu 70letého starce, 312. Řeč při zádušních službách B. za † Karla Maixnera, 216.

Rozjímání kněžské podle Chaignona: Na den tří Králů, 7. Na den nejsv. jména Ježíšova, 21. Na neděli 1. po devítiku, 69. Na den sv. Tomáše Akv., 83. Na den sv. Josefa, 118. Na neděli smrtelnou, 129. Na pondělí velikonoční, 170. Na neděli 2. po velikonocích, 187. Na neděli 4. po velikonocích, 196. Na neděli 5. po velikonocích, 214. Na den nejsv. Trojice, 245. Na neděli 5. po sv. Duchu, 294. Na den sv. Vincence Pavl., 309. Na neděli 11. po sv. Duchu, 356. Na neděli 12. po sv. Duchu, 375. Na den sv. Bernarda, 393. Na neděli 17. po sv. Duchu, 417. Na den obětování P. Marie, 484.

Křesťanské napomínky: Pyšným, marnivým 35. Lakomým, 53. Nespravedlivým, 67. Závistivým, marnotratným, 81. Hráčům, nestřídmým, 100. Nečistým, smilným, 120. Hněvivým, nevraživým a mstivým, 131. Svárlivým a nesmírlivým, 154. Netrpělivým, zlolajcům a rouhačům, 177. Lhářům a křivopřísežníkům, pomluvačům a utrhačům, 193. Lenivým, netečným, 227. Křesťanům, kteří se neuctivě chovají v kostele, úzkostlivým, 280. Manželům, rodičům a pěstounům, dětem, 321. Hospodářům a hospodyním, služebným, 337. Bohatým, chudým 353. Mladým, starým, 391. Nemocným, 407. Při smrti a po záhrobí miláčků, 449.

Scintillae Ignatianae, 87, 102, 120, 186, 198, 218, 244, 291, 329, 345, 356, 421, 440, 456, 468, 518, 535, 548, 567.

Básně a písně.

Ave Maria, 133, 519. Bohatstvo, 219. Bratřím Slovanům zpěv bratří Římských, 385. Čím býti chceš, tím celý buď, 359. Duha, 247. Hrobní kvítí, 469, 487. Hymnus o sv. Cyrillu a Methoději, 299. K jmeninám J. E. nejdůst. p. kardinála Bedřicha ze Schwarzenbergů, 97. K 30letému jubileu posvěcení na kněžství J. M. nejdůst. p. biskupa J. Haise, 401. Ke dni 10. května 1881, 199, 212. Marný boj, 532. Matka Boží bolestná, 332. Memento mori, 494. Mnich, 566. Modlitba dítěte, 235. Odpadlík, 286. Píseň k sv. Linhartu, 419. Popelec, 93. Posvátné harmonie, 467, 484. Poutníkům do Říma, 281. Prápor, 211. Prosba chudého, 9. Před štědrým večerem, 548. Překlad hymnů nového officia o sv. Cyrillu a Methoději, 312. Při chvále a haně, 198. Sedm bolestí Rodičky B., 330. Simeon, 52. Smrť sv. Eulalie, 521. Sv. Jan, apoštol a miláček Páně, 563. Sv. Klement, 502. Sv. Makarius, 230. Trnová koruna Páně, 166. Tři hřeby Páně, 179. V paláci a chatrči, 549. V zahradě Getsemanské, 85. Vdp. kanovníkovi Jos. Ehrenbergrovi k svátku, 126. Ve strastech, 326. Z „Následování Krista“, 5, 20, 37, 68. Zesnulému druhu, 540. Zesnulým bratřím, 402. Znělky křížové, 152, 195.

Pojednání a úvahy.

Agrární poměry v Irsku, 531. Boj proti církvi, 9, 23, 41. Ca'deron de la Barca, 232. Ctih. Klement Maria Hofbauer, vroucí ctitel sv. Jana Nep., 210. Časová úvaha o Duchu sv., 241. Časové úvahy k svátku sv. Klementa, 503. Hudba a dary Betlemské 549. Frant. Pubička, 363, 373. Kard. Eduard Borromeo a styky jeho s poutníky slovanskými, 545. Ke dni 2. srpna. Na oslavu sv. Alfonse, 326. Krivé domněnky vznešených osob o věcech náboženských, 54. Neposkvřené početí P. M., 513, 536, 553. Nový příklad lásky Lva XIII. k Slovanům, 201. Obrácení sv. apoštola Pavla a sv. Norberta, 37. O jednotné dvojici těla a duše, 305. O pochovávání neb spalování mrtvol, 150. O roku a dni narození Krista P., 377, 395. Osudy církve katol. na Rusku, 453, 470, 489, 506, 522. Poměry českých katol. obcí v Americe, 296. Popeleční středa a její význam, 85.

Sv. Alfons, ctitel novorozeného Spasitele, 4, 18. Šestinedělní pobožnost ke cti sv. Aloisia, 230, 242, 264. Úcta sv. Kateřiny v Čechách, 433. Vánoční stromek, 571. Vítězná síla církve Páně, 473. Význam sv. Klementa pro národ český, 212. Z listů Fenelonových o církvi, 257, 276.

Příběhy, obrazy a články z dějepisu.

Cesty prozřetelnosti Boží: 1. Podivuhodné obrácení na víru, 228. 2. Cesta katakombami vede do lůna církve katol., 277. 3. Boj s milostí Boží a vítězství její, 315. 4. Kříž v duchu kajicnosti snášený jest dřevo rajske, 360. 5. Hrdinná horlivost duchovního pastýře, 361. 6. Sv. archanděl Michael, 452. 7. Zatvrzelost bludu a síla milosti Boží, 475. Ctihodný František od Jezulátka, 564. I ty, kteří hluboko klesli, pozdvihuje milost Boží, 211. Ivanité, 252. Mučeníci Typaští, 33, 51, 65. Ostatky sv. Vojtěcha, 161. Sv. Vavřinec z Brindisi, člen řádu kapucín-kého, 554. Sv. chýže Nazaretská v Loretě, 135, 155. Volba a posvěcení papeže Innocence III., 308, 324, 346.

Cestopisy.

Pašijové hry v Horní Amergavě, 12, 24. Z „Cesty do Italie:“ Loreto 409, 422, 435. Z Ankony do Říma, 499. První den v Římě, 515. Hospice německý a český v Římě, 533.

Čtení zábavné.

Kalich utrpení, 235, 248, 267, 279, 292, 317, 328, 348, 359, 378, 420, 441, 457, 472, 492, 508, 519, 551, 568. Křivopřísežník, 44, 55, 71, 87, 103, 124, 137. Trnová koruna, 148, 163.

Různě zprávy.

Biskupové r. 1880 ve sv. missích zemřelí, 146. Biskup Wittmann, 77. Cedry na Libanu, 415. Hříšník a kříž, 479. Janovský krucifix, 458. Korunní princ Rudolf, 182. Korunní princ v Jerusalemě, 204. Kněžský biret, 396. K slovanské pouti do Říma, 364. Lov na jednorožce, obraz vtělení se Páně, 122. Lord Ripon, 78. Náboženská bratrstva v Praze, 280. Náležitě odpovědi posměváčkům, 251. Některé svobodomyšlné náhledy t. zv. osvícenců, 331. Památka, kterou věnoval kard. Bartolini poutníkům slovanským, 490. Pavlina z Mallinckrodtu, 270. Pomník biskupa Dupanloup, 447. Síla modlitby, 185. Sen sv. Luitgardy, 488. Spravedlnost Boží, 299. Staroboleslavský kanovník Mik. Schmid, 454. Stigmatizovaní 19. století, 199. Svěcení neděl a svátků, 73. Úmrtí hraběte Ségura, 301. Užitek sv. zpovědi, 166. Ztrestaná zvědavost, 280.

Dopisy.

Z Čakovic, 443. Z Hořic, 282. Z Hradce Králové, 45, 107, 206, 253, 459, 461, 539. Z Chocenic u Kouřimi, 524. Z Chotěboře, 349. Z Chrasti, 174. Z Jilemnice, 365. Od Jindřichova Hradce, 219. Z Kolínského vikariatu, 509. Z Křechoře u Kolína, 27. Z Liberku, 380. Z Litoměřic, 14, 140, 282. Z Maria Dunbrody, 74, 411. Z Nové vsi u Kolína, 105. Z Ohař, 253. Z Pouchova 60. Z Prahy, 171, 477. Ze Smíchova, 427. Ze Staré Boleslavi, 12, 173, 444. Z Vyšehradu, 442.

Kronika.

Z Ameriky sev., 109, 223, 381. Z Austrálie, 127. Z Budějovic, 239. Z Číny, 110. Z Francie, 29, 271, 302, 543, 558. Z Haliče, 302. Z Hercegoviny, 30. Z Indie vých., 76. Z Jerusalema, 239. Z Londýna, 95. Z Lyonu, 143. Z Meranu 95. Z Olomouce, 59, 285. Z Lyonu, 143. Z Meranu, 95. Z Olomouce, 59, 285. Z Paříže, 47, 127, 143, 222. Z Prahy, 15, 28, 46, 61, 75, 94, 107, 126, 142, 157, 175, 189, 206, 221, 238, 254, 269, 284, 300, 318, 332, 350, 366, 381, 398, 414, 429, 446, 462, 478, 495, 511, 525, 540, 556, 572. Z Pruska, 109. Z Ruska, 62, 190, 542. Z Říma, 46, 127, 334, 381, 478, 556. Ze Solnohradu, 1. Ze Švédska 399. Z Tunisu 573. Z Uher, 158. Z Velehradu, 431.

Záležitosti spolkové.

Dědictví sv. Janské 191, 239, 351. Křesť. akademie, 75, 160. Obecná jednota Cyrillská, 319. Spolek Dcer B. lásky, 28, 222. Spolek Dětství Ježíšova, 15. Spolek Meránský, 95. Spolek sv. Josefa, 76, 207, 255. Spolek sv. Rafaela k ochraně vystěhovalců, 222.

Literární oznamovatel.

16, 30, 47, 63, 78, 95, 110, 128, 144, 158, 176, 191, 207, 223, 239, 255, 272, 287, 303, 320, 335, 368, 382, 399, 415, 432, 447, 463, 479, 496, 512, 527, 544, 558, 574.

Osobní věstník duchovenský.

16, 31, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 160, 176, 192, 208, 224, 240, 256, 272, 288, 303, 320, 336, 352, 368, 384, 400, 416, 432, 447, 464, 480, 496, 512, 528, 544, 559, 575.

Milodary.

256, 336, 384, 448, 528, 544.

Inseráty.

32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 160, 208, 224, 288, 304, 336, 512, 528, 560.

Zasláno.

304, 383.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupeců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Pastýřský list

nejdůst. p. biskupa Budějovického v den nového
roku 1881.

Jan Valerian, z Božího milosrdenství
a z milosti Apoštolské Stolicе biskup Budějovický, vzkazuje všem milým věřícím svého
biskupství vrchnopastýřské pozdravení a
požehnání ve jménu Páně.

Drahé a milované ovečky ze stádečka
Kristova! Nemohu nevyhověti vřelé žá-
dosti srdce svého, abych Vás na počátku
tohoto nového roku neoslovil aspoň tímto
pastýřským listem svým, nemoha Vás oslo-
viti živou řečí. Přechkali jsme s pomocí
Boží opět jeden rok, ve kterémž jsme ne-
sčíslně mnoho důkazů lásky a dobrotivosti
Otce našeho nebeského zažili. On, ten la-
skavý a dobrotivý Bůh nás miloval a mi-
lovati nepřestal ani tehdáž, když dle Svě-
svaté prozřetelnosti, obmejšleje věčné spa-
sení naše, dopustil na nás někdy nějaké
utrpení, kteréž ovšem srdce naše zarmou-
tilo. —

A jako až posud Bůh dobrotivý nás
střežil a opatroval, rovně tak v tomto na-
stávajícím novém roce bude vždy s námi.
On jest, a zůstane laskavým a dobrotivým
Otcem naším, budeme-li my Jeho věrné a
dobré děti, budeme-li ochotně přikázání
Jeho ostříhati a dle svaté vůle Jeho ži-
voty své řídit a spravovati. Potom s Bo-
hem nejen počavše tento nový rok, s Bo-
hem jej také skončíme, a pakli by někomu
z nás uloženo bylo s tímto rokem život
svůj skončiti, což ovšem každému přiho-
diti se může, a my bychom s tímto světem
v běhu roku tohoto se rozloučiti a na věč-
nost odebrati se musili, i potom milost
Boží nás neopustí, nobrž uvede nás do ži-

vota věčného. Život náš je pouť, kterouž
zde konáme, abychom jednou dostali se do
země zaslíbené, do vlasti nebeské. Ó kéžby
jenom tato pouť naše dobře dopadla! Aby-
ste ale skutečně šťastně dle vůle Boží ji
vykonali, chci Vám dáti dva jisté a bez-
pečné průvodčí, kteříž by Vám pravou tu
cestu do zaslíbené země ukazovali. Slyšte
tedy ovečky drahé a v Pánu milované!

Za těchto přítomných časů mnoho jest
lidí, přebudiž Bohužel na věky, kteříž v
pečování o statky pozemské a v radostech
a rozkoších života vezdejšího tak hluboce
zabředli a světem se tak velice dali opa-
novati, že ani zraku svého k nebi a ke
statkům jeho nepozdvihnou. Lidé toho
druhu živi jsou bez Boha, bez víry, avšak
také bez naděje, že by po tomto vezdej-
ším životě bylo ještě života jiného, života
věčného, ve kterémž jednomu každému
odplaceno bude podle skutků jeho. Ó zpo-
zdilců těchto! Už královský prorok Da-
vid pravil, že jen blázen praví v srdci svém:
„Není Boha.“ Poněvadž ale jest Bůh,
Stvořitel a Pán všech věcí, což každý člo-
věk, maje zdravý rozum, připustiti musí,
tou příčinou musí také od každého roz-
umného člověka doznáno býti, že musí
býti nějaké náboženství, totiž ta povinnost,
Boha jako Tvůrce a Pána všeho ctíti a Jemu
sloužiti, a sice takým způsobem, jak se
Jemu líbí a jak to On sám přikázal, a ne
jak by se snad nám, Jeho tvorům líbilo.

Tak jest moji nejmilejší! Poněvadž
jest Bůh, proto musí býti náboženství, a
poněvadž jest toliko jeden Bůh, a mimo
Boha pravého a jediného není a nemůže
býti jiného, proto může jenom jedna víra
býti pravá, a tať jest víra křesťansko-ka-
tolická, kterouž Pán Ježíš Kristus, Jedno-

rozený Syn Boží, přinesl s nebe na zemi, a kterouž svatí Jeho Apoštolové ve jmenu Jeho kázali.

Ano moji Nejmilejší, není jináče. Víra katolická jest pravá, Bohem zjevená, Apoštolý hlásaná, krví mučedníků zpečetěná víra. Víra katolická jest to, kterouž Bůh sám věrou svou býti osvědčil, a kterouž Jednorozený Syn Jeho divy a zázraky potvrdil. Víra katolická jest to jasné Světlo, osvěčující každého člověka, přicházejícího na tento svět; to světlo pravím, bez něhož bychom tápali ve tmách bludu a nevěry; světlo, kteréž jako druhdy onen ohnivý sloup synům Israelským na poušti, podobně i nám svítí a ukazuje cestu do zaslíbené země, do vlasti nebeské. Víra katolická jest pravé Slovo Boží, kteréž vypovídá Bůh ústy své Církve, a jest svíce a světlo jak druhdy prozpěvoval duchem Božím nadchnutý korunovaný prorok, řka: „Svíce nohám mým jest Slovo Tvé, a světlo stezkám mým“. Ano v Kristu rozmilí, víra katolická jest ta svíce a to světlo, kteréž osvěcuje nám všechny stezky naše a bezpečnou cestu ukazuje do života věčného. Ona jest tou bezpečnou lodičkou, kteráž nás na zbouřeném moři tohoto života chrání před strašným utonutím a k žádoucím břehům šťastné věčnosti převáží.

Dobře tedy řekl učitel církevní sv. Otec Athanás: „Tať jest víra katolická, kteréž pakli kdo (vlastní vinou svou) nemá, spasen býti nemůže.“

A protož pevně stůjte, moji Nejmilejší, v této od Boha Vám dané víře; pevně se jí držte, vaňte si jí jako nejdražšího svého klenotu; chraňte se falešných proroků, již by Vás rádi svedli od pravé cesty, a mějte vždy napomenutí sv. Apoštola Pavla na paměti, takto k Vám mluvícího: „Učením rozličným a cizím nedejte se sváděti.“ Takových falešných proroků, kteří Vám podávají za víru Bohem zjevenou, za víru neklamnou, učení rozličné a cizí, nachází se zvláště za těchto přítomných časů všude dosti. Odstup tedy od Vás, abyste se dali zavést. Doufám, že se falešným učením nynějších nevěrců nedáte obalamutit, že se nedáte oklamat o svatou, katolickou víru svou, kteráž Vám co drahé dědictví připadla od Vašich věrných a nábožných předků a rodičů. Jim nebeské toto Světlo svítilo na všech cestách života; jim svatá víra tato poskytovala útěchu a naději v křížích a utrpeních, a je blažila, když smrt klepala na dvěře jejich, a je branou smrti do života věčného vedla.

Sudťe sami, nejste-li povinni svým dětem a potomkům odevzdati a doporučiti tuto svatou katolickou víru tak, jak jste ji sami od svých dobrých rodičů obdrželi? Řekněte, nemají-li děti Vaše a potomci Vaši svaté právo od Vás jí žádati, a tak ji z rukou Vašich obdržeti, jako Vy jste ji sami od rodičů svých obdrželi? A protož opět a opět Vás v Pánu napomínám, držte se pevně svaté víry katolické, chcete-li pouť života svého šťastně dokonati a do vlasti nebeské se dostat. A víru tuto Vám odevzdávám jako prvního, jistého a bezpečného průvodčího na cestě života. Tento průvodčí ať Vám po celý tento nový rok a po všechny dny života Vašeho co jasná hvězda osvěcuje všechny stezky a cesty Vaše, a jako někdy vedla hvězda nebeská tři svaté krále k nově narozenému Spasiteli do Betléma, tak i Vás vede a dovede do vlasti nebeské.

Druhý jistý a bezpečný průvodčí, kteréhož Vám dávám na cestu tohoto nastávajícího roku a veškerého života Vašeho jest — bázeň Boží. Co jest bázeň Boží? Bázeň Boží jest zvláštní dar Ducha svatého, kteréhož uděluje svým věrným. Bázeň Boží jest jádrem a korunou i vrchem všech ctností, jest dle svědectví Písma sv. počátek moudrosti, té moudrosti, kteráž s nebe pochází a do nebe vede, a protož dokládá korunovaný prorok: „Blahoslavený muž, kterýž se bojí Hospodina.“ Jako toto svědectví svatého Písma pravdou pravdoucí jest, tak jistojistě i my blahoslaveni budeme, jestli srdce naše naplněno bude bázni Boží.

Avšak jaký má původ, a jak spořádána má býti tato naše bázeň? Dobré dítě ničeho se tak velice nebojí, než aby milovaných svých rodičů neurazilo; ne strach před trestem, ale láska je to, kteráž činí, že dobré dítě se všeho varuje, čím by svým milovaným rodičům bolest a zármutek způsobilo. Tak právě jest to s bázni Boží. Ona má svůj kořen a původ v lásce. Kdo Boha miluje, tenť se ničeho tak velice nebojí jako hříchu, poněvadž ví, že by hříchem Boha, tu nestihlou a největšího milování nejhodnější bytost, urazil, a protož snaží se vší silou všeho hříchu se vystříhati a vůli Boží plniti.

Královský prorok David pravil: „Blahoslavený muž, kterýž se bojí Hospodina.“ A proč blahoslavený? On hned také doložil: „nebo v přikázáních Jeho chtivý bude velmi,“ to jest v přikázáních Božích bude sobě libovati velmi. Kdo tedy má

bázeň Boží, kdo se bojí Hospodina, ten sobě libuje v přikázáních Jeho, tenť se žádostmi a vášněmi svými nedá svěsti ku přestoupení vůle Boží a svatého zákona Jeho. Naproti tomu kde není bázně Boží, tam také nebývá žádného vůle Boží šetření, plnění a ostříhání.

Slýcháme s mnohých stran za těchto přítomných časů stesky a nárek na zlé časy. Bývalo prý jindy všecko lepší a jináče, pokud větší bohabojnost mezi lidem panovala. Teď ale že prý poslušnost, mravnost, počestnost, pracovitost a kázeň ze společnosti lidské více a více mizejí; že počet těch lidí, jižto služby Boží v den Bohu zasvěcený opomíjejí a služebními pracemi na polích a v lesích zlehčují, se velice rozmáhá, že v prodeji a koupi, v obchodu mnoho klamu a podvodu jest, že těch manželů, již by se v lásce manželské a svornosti snášeli a o dobré křesťanské odchování dítek pečovali, ubývá, že též ubývá dobrých, zvedených dětí a počestné, mravné odrostlé mládeže a konečně že v mnohých rodinách málo bývá radosti, pokoje a požehnání Božího; ale mnoho svárů, nepokojů, různic a bídy všelikého druhu. Takových stížností a nářků, moji Nejmilejší, často jest slýchat za těchto našich časů.

Já se Vás ale ptám, odkud to a jaká toho příčina? Neníť bázně Boží přemnohým lidem. Já se Vás ale dále tážu, což by to musilo tak býti? Ó nikolivěk, mohlo by to býti jináče, mohlo by býti tak, jak to bývalo za starých lepších let, a velká část těch rozličných běd a strastí, a toho mnohonásobného zla, kteréž teď lidskou společnost svírá, byla by odstraněna aneb alespoň umenšena, kdyby větší bohabojnost mezi námi panovala, kdyby každé lidské srdce bázní Boží bylo naplněno.

Ó kéžby Bůh milosrdný ráčil dáti nám všem, abychom jako dobré a věrné děti se báli, toho nejlaskavějšího a nejdobrotivějšího Otce našeho uraziti, a vždy se snažili, svatou vůli Jeho plniti! Potom by se tvář země zase obnovila, dávali bychom Bohu, což je Božího, bližního bychom milovali, jako sebe samých, a všeho se pilně uvarovali, čímž bychom mu ublížili. Potom by láska křesťanská srdce naše rozlítla, a dobré ovoce vydávala. Kdyby bázeň Boží srdce naše ovládla a stala se pravidlem a měřidlem všeho našeho činění a opuštění, pak by žádný představený nespouštěl nikdy s myslí, či jest služebníkem

a od koho a k čemu obdržel úřad svůj, a jaká odpovědnost ho jednou před Bohem očekává, pak-li by úřad svůj vedle vůle Boží nespravoval; — pak by ale také podřízení s myslí nikdy nespouštěli, že svým představeným čest a poslušnost prokazovati mají, a sice ne toliko ze strachu, nobř pro Boha a svědomí. Kdyby bázeň Boží naplňovala srdce naše a stala se pravidlem všeho našeho jednání a činění, potom by se domácí hospodáři propůjčovali vždy čeledínům a dělníkům svým se vši láskou a spravedlností, a všemožnou pečlivostí by se starali nejen o jejich tělesné, nobř i duchovní blaho, věduce, že jsme všickni bez rozdílu děti téhož Otce nebeského, kterýž nás učinil dědici svého nebeského království; a pak by také dojistá čeledínové a dělníci věrně a horlivě konali službu svou, nezapomínajíce při službě této na službu Boží, a že nejsou toliko služebníci lidí, nýbrž že daleko ještě více mají býti služebníky Božími. Kdyby bázeň Boží vládla manželům a byla vždy pravidlem a měřidlem jejich života, pak by dojistá měli vždycky důležitost a svátostní důstojnost svého manželského stavu na paměti, a podle vůle Boží byli by v pokoji, snášelivosti, svornosti a v manželské lásce a věrnosti živi. Kdyby bázeň Boží vládla vždycky srdcem naším a stala se pravidlem a měřidlem všeho jednání našeho, pak by také rodičové a děti nikdy s myslí nespouštěli, že požehnání Boží, kteréž Bůh ve čtvrtém přikázání přislíbil, se na nich jenom tenkrát naplní, pak-li křesťanským duchem opravdu nadchnuti a opojeni budou, a rodičové děti své náležitě odchovávají a děti přikázání to věrně zachovávají. Kdyby bázeň Boží byla vždy pravidlem a měřidlem všech lidí, pak by ti, jimžto Otec nebeský nadělil štědře ve zdejších statků a bohatství, bedlivě se chránili pýchy a nádhery, pak by statků svých obraceli ke cti a slávě Boží a ku podpoře nuzných a potřebných bližních svých, a pak by také chudí a potřební chudobu svou trpělivě snášeli a Pánu Bohu v oběť přinášeli, a bez závisti na ty pohlíželi, jimžto Pán Bůh více nadělil, poctivě se živíce a o nabytí věčných statků a pokladů pečující.

Ano, drahé a milované ovečky ze stádečka Kristova, kdyby bázeň Boží nás všechny naplňovala a pravidlem a měřidlem všeho našeho jednání a opuštění byla, pak bychom všickni také v přikázáních Božích chtivi byli velmi, v nich sobě libo-

vali a jich vždycky a všady věrně dbali. Potom by bylo ale také lépe ve světě. Láska a požehnání Boží u větší míře spočívaly by nad námi, a milost Boží byla by s námi.

Toť právě jest srdečné a upřímné přání moje, kteréž Vám na počátku tohoto nového roku přináším. Ať Vás ti dva jistí a bezpeční průvodčí vyprovázejí na všech cestách Vašich! Nechať Vás Hospodin nebeský, ten nejvýše laskavý a dobrotivý Otec náš, v tomto novém roce a po celý život Váš chrání všeho zlého, ať Vám svou otcovskou rukou žehná s výše nebeské, a dá Vám všeho dobra hojnost. Konečně jako věkem sešlý a 83 let starý Váš upřímný otec a od Boha zřízený biskup, volám z hloubi srdce svého: Požehnejž Vás všechny Všemohoucí a Milosrdný Bůh Otec, Syn a Duch svatý, a požehnání jeho zůstávej s Vámi jak v životě tak i při smrti. Amen.

V Českých Budějovicích, v den nového léta 1881.

Jan Valerian, m. p.
biskup.

Svatý Alfons, ctitel novorozeného Spasitele.

Mezi všemi tajemstvími svaté víry, zasluhuje tajemství vtělení Syna Božího naši zvláštní pozornost. Hodno jest, abychom o něm v tomto vánočním čase bedlivě rozjímali. Neboť jest ohniskem a střediskem všech ostatních. Vše, co láska Boží pro nás vykonala, zahrnuto jest v tomto tajemství „A Slovo tělem učiněno jest.“ A koho by také nedojalo toto tajemství, když na mysli uváží, že se z lásky k nám Syn Boží vtělil, že sebe samého zmařil, přijav způsobu člověka, ku podobenství lidí učiněn a v způsobu nalezen jako člověk. (Filip II, v. 7). Není pochyby, že všickni svatí, jsouce láskou Boží dojatí, tajemství toto rádi rozjímali. Avšak dlužno vyznati, že mnozí světci bývají zvláštním duchem vedeni, abych řekl originálním ostrovtipem nadání, jak by z toho neb onoho tajemství víry, hojných vážili milostí. Podobně i do zmíněného tajemství byli světcové, kteří se zvláštní vroucností vyznamenávali. Tak sv. František z Assisi, který první zavedl jesličkovou pobožnost, sv. Antonín Paduanský, sv. Felix z Cantalicia, kteří milovali vroucně Božské Jesulátko. I svatý Alfons byl vroucím ctitelům spanilého Jesulátka.

Nebude tudíž od místa uvážíme-li jeho úctu k tomuto vznešenému tajemství, jakož i onu něžnou lásku kterou miloval přespánilé Jesulátko. Blaze nám, jestliže se po příkladu sv. Alfonsa láskou k novorozenému Spasiteli roznítíme, Maria Panna zajisté milostivým okem pohledne na nás, a přispěje nám k tomu svou pomocí. — Patříme-li na nějaký obraz milostné Matky Boží, jak v náručí svém drží miláčka svého, zdá se nám, jakoby k nám volala: Moje dítky, rozjímajte pilně tajemství lásky, které můj Syn dokonal, když byl v lůně mém na sebe vzal člověčenství naše. Ano, rozjímajte je, a vážití budete s radostí své duše ze zdrojů spásy a milosti. — Toto tajemství vtěleného Boha uchvacuje všechny rozumné tvory. Proč táže se sv. Alfons, proč se chtěl Syn Boží za nás vtěliti a malým dítětem se naroditi? — Že naše srdce není sto, aby půvabu a kouzlu malého dítěte odolalo, tou příčinou, vzal Spasitel náš na sebe podobu spanilého pacholátka, aby sobě naše srdce naklonil. Svatý Alfons, jsa touto pravdou osvícen, liboval sobě v častém rozjímání o Božském Jesulátku. K tomu účelu zasvětil celou vánoční dobu. Tím se rozhojňoval v lásce Boží, tím ji oživoval a tříbil, ponořuje se všechny do oné hluboké pokory svého Božského Vykupitele. Tato myšlenka, že jediný syn Boží z lásky k němu malým dítětem se narodil, uchvacovala mysl i srdce jeho. Co bychom tomu řekli, volá, kdybychom viděli královského prince, který by se z lásky ku svému otroku tak hluboko snížil, že by i za něho otrokem chtěl býti? Avšak neučinil-li Vykupitel náš za nás mnohem více? Král králů snížil se a stal se malým dítětem! O té zázračné lásky! Kdyby byl Bůh stvořil tisíc krásnějších světů, než-li jest tento náš svět, čím by bylo toto dílo proti tajemství vtělení Syna Jeho? Slovo tělem učiněno jest. O té milosti, o té lásce, kteréž rozum náš nedostihne, o té lásce, toho milosrdenství, kteréž v pravdě hodno jest toho, jenž jest skutečně láska sama. Těmito vznešenými myšlenkami jsa nadšen, doporučoval světec všem věřícím tuto velmi něžnou pobožnost k nevýslovnému tajemství vtělení Syna Božího. Aby roznítil v útrobách svých plamen lásky, kterým srdce jeho stráveno bylo, sepsal rozjímání pro dobu adventní, jakož i dvě zvláštní průpravné 9-ti denní pobožnosti k vánočním svátkům. Nic není dojímavějšího nad tato rozjímání. V nich rozjímá vtělení, jakožto zázrak lásky Boží; v nich

se podivuje té nevyskoumatelné hluboké pokoře vtěleného Slova: v nich nám vyličuje muka, která božské dítě v lůně své matky snášelo a trpělo, patříc na naše hříchy a naši nevděčnost; v nich nám staví na odiv onu smrtelnou úzkost a všechny bolesti, kterých mu bude v den posledního utrpení snášeti. V nich ukazuje čtyři milostné prameny, které nám v srdci svém roztomilé pacholátko otevřelo: Jest to pramen milosrdenství, ode všech skvrn nás očišťující, pramen vnitřního pokoje, v souženích a křížích útěchy nám poskytující, pramen zbožnosti, nás povzbuzující, bychom dobře činili, pramen lásky, s Bohem nás neodolatelně poutající. Tyto myšlenky, jak vysvitá, roznítily v jeho vlastním srdci neuhasitelný požár lásky, tak že, čím více se blížily vánoční svátky, tím více se podobal serafu, láskou roznicenému.

Ale především v oné přeblažené noci, když nebesa vydala spravedlivého, objevil se všecken zápal jeho pobožnosti. Kdo nám vypoví všechny ty sladké slzy, ty svaté výlevy lásky, ta podivuhodná vytržení mysli jeho? Žádný nemohl na něho při oběti mše svaté pohlednouti, aby nebyl býval mocně dojat. Zdálo se, jakoby svýma tělesnýma očima byl viděl božské dítě, jak jest plenkami obvinuto, do jesliček položeno, a jak svým pláčem našemu srdci násilí činí a nás o lásku prosí.

A jako my s radostí plesáme o vánočních svátcích říkajíce Narodil se Kristus Pán, veselme se, nám, nám narodil se, a jiné veselé koledy zpíváme spanilému Jesulátku, a v duchu přebýváme v Betlémské krajině, tak i svatý Alfons přebýval duchem svým ustavičně v Betlémě v oné úzké jeskyni kde se narodilo přemilostné pacholátko. Často bylo slyšeti sv. Alfonsa „narodil se nám, narodil se nám! přebývá v úzké jeskyni! Ó jaké slavnosti se nekonají, když se narodí královský princ, a my bychom se neměli oddati, svatému, nadšenému plesání, že se nám narodil Syn Boží, aby přebýval mezi námi?“ — Aby těmto svým výlevům lásky dal také nějaký výraz, složil též několik písní vánočních na počest Jesulátka. Tyto písně jsou dojemné, dětinná důvěra a přítulnost k Božskému dítěti jeví se v nich, jak jest k tomu vlašská řeč dosti působivá a mimo to též zvukná a zpěvná, tak že tyto písně, jako naše české, mile sluchu se dotýkají, a srdcem mocně hýbají. —

V druhém oddílu svých úvah rozjímá

zase dětství Ježíšovo, jak jej Maria Panna plenkami obvinula, kojila, do jesliček položila, jak spí, pláče, předce ve všech spůsobech jest vždy lásky a půvabu plný. Láska k Božskému Jesulátku mu vše tak živě vyličuje, jakoby býval přítomen v Betlémské jeskyni. Všecko jest mu v tomto dojemném tajemství důležitě, sebe menší okolnost poskytuje mu hojné látky k rozjímání, z níž čerpá svaté myšlenky, svatý zápal a vroucí vzdechy. —

Že tajemství vtělení syna Božího jest základem křesťanství a nevyvážitelnou studnicí milostí, tou příčinou nás Církev svatá dvakráte do roka slavným spůsobem na to upozorňuje, totiž 25. března a 25. prosince. Avšak vřelá láska sv. Alfonsa nepřestávala na těchto dnech, nýbrž každý 25. den v měsíci měl býti i v kongregaci dnem památným, významným, milostným takřka posvátným. A v skutku má v kongregaci 25. každého měsíce do sebe vyššího významu. Neboť 25. února 1749 potvrdil papež Benedikt XIV. řeholi kongregace, 25. mají členové téže kongregace ranní rozjímání o tajemství vtělení Syna Božího, a každý obnovuje sám pro sebe ku konci rozjímání své řeholní sliby, na důkaz své lásky a vděčnosti k Božskému Jesulátku. Sv. Alfons přihlížel především k tomu, aby téhož dne tuto užitečnou a něžnou pobožnost novicům své kongregace hluboko do srdce vštípil, a tím je zároveň naučil pravé zbožnosti a obětavosti. Pobožnost ta jest také v skutku nerozlučně spojena s účelem kongregace nejsvětějšího Vykupitele.

Jesulátko volá k sobě především Betlémské pastýře, miluje je pro jejich upřímnost a prostotu srdce; ale ještě více miluje pastýře duchovní, neboť právě proto přišlo na svět, aby spasilo, co bylo zahynulo. Též i sv. Alfons miloval pastýře Amalfské, i on byl po výtce pastýřem duší, zvláště duší na venkově opuštěných, jim věnoval všechny své práce, namáhání, všechn svůj život. Proto chtěl, aby se každý novic učil od Jesulátka lásce k opuštěným duším, a jak by později horlivě působiti mohl na spáse jejich. (Dokonč.)

Pravdy Tomáše Kempenského.

Z „Následování Krista“

veršem podává Karel Matějka.

Kniha II.

Duše tvoje čistá
drž se cele Krista,

- zaněch světa bídu,
jen tak najdeš klidu. 1, 1.
2. O, přichystej v srdci stan,
by tam vešel nebes Pán;
On svou útěchu ti podá
v tom, co mysl tvoji hlodá. 1, 1.
3. Vše jiné vyprosti,
jen Krista uhosti;
neb máš-li Ježíše
jsi bohat nejvýše. 1, 2.
4. Přetrhni se světem
vábné klamné pásky;
Bůh buď jen předmětem
bázně tvé i lásky. 1, 3.
5. Nemáš místa tady,
poutníkem jsi všady;
v klidu budeš jistém
sjednocen jsa s Kristem. 1, 3.
6. Bez přestání prosby sľej
k Pánu všehomíra,
v ranách Ježíše přebývej,
jimiž slzy stírá. 1, 4.
7. Opuštěn a urouhán
na kříži pňí nebes Pán;
ty naříkáš sobě,
že kdos křivdí tobě?
S Kristem snášej strasti,
chceš-li s Kristem vlásti. 1, 5.
8. Kdo již vešel v srdce Páně,
kříže nese odhodlaně;
svobodně se k Bohu chýle,
protivenství ztrpí mile. 1, 6.
9. V pravdě moudrým sluje,
kdo věc rozsuzuje,
jak je sama v sobě;
ne, jak o ní jiní
úsudky své činí
v klamu svém i zlobě. 1, 7.
10. Poutem tobě věci časné,
jimiž světlo duše hasne;
tehda duše tvá se blaží
po věcech-li vyšších baží. 1, 8.
11. Nechtěj na to mnoho dbáti,
s tebou kdo, neb proti tobě;
o to snaž se, Bůh by státi
s tebou mohl v každé době. 2, 1.
12. Což pak se nám stane,
tys-li s námi Pane?
Kdo Tě v kříži hledá,
pomoc Tvoji shledá. 2, 1.
13. K pokornému Bůh se sklání,
miluje ho, těší, brání,
k sobě zve jej, hojně sľíí,
jemu tajemství svá sdľíí,
a po mnohém ponížení
věčné skytá oslavení. 2, 2.
14. Pokojným kdo v duši svojí
snadno jiné upokojí. 3, 1.
15. Náruživost koho vodí
nespokojen sváry plodí,
zlému věří, jiné soudí,
nedbaje, že sám též bloudí. 3, 1.
16. Pochybil-lis, své omlouváš činy,
zle však soudíš, když pochybil jiný. 3, 2.
17. Kdo má lásku s nebe,
strpí křivdy bratra svého,
nehněvá se na žádného,
leč na sama sebe. 3, 2.
18. Snášelivý po boji
žije v svatém pokoji,
a kdo sebe přemahá
vlády světa dosahá. 3, 3.
19. Dvoje křídlo volným letem
povznáší nás nade světem
k Pánu Bohu na výsoť:
čistota a povinnost. 4, 1.
20. V duši budeš svoboden,
jest-li snažně hledáš jen;
co tobě i jiným množí
prospěch bližních, přízeň Boží.
21. Kdo upřímným v srdci svém,
každý tvor mu zrcadlem,
každý knihou, v níž lze zřítí,
jak by mohl svatě žítí. 4, 1.
22. Nebe, peklo proniká,
čistotou kdo vyniká. 4, 2.
23. Čisté srdce blaha zdroj,
hříšné plodí nepokoj. 4, 2.
24. Kdo se srdcem k Bohu vrací
za lehkou má mnohou práci. 4, 3.

25. Malé chyby jiných haníš,
sobě větší promijíš,
nedbáš, že sám jiné raníš,
raněn však se hněváš, mstíš. 5, 1.

26. Bys byl s Bohem sjednocen
a v své duši spokojen
sebe na starosti měj,
o jiných soud zanechej. 5, 2.

27. Vše ti k Bohu brání,
čím zem srdce víže;
čím víc zemí zhrdáš,
tím jsi Bohu blíže. 5, 3.
(Pokračování.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

**o slavnosti sv. tří králů, kteří nám slouží
za příklad, jak věrni býti máme
milosti.**

Nemůžeme-li nic vykonati bez milosti, co přispívá ke spáse duševní, s touto pomocí Boží, která nikomu není odepřena, všechno můžeme. Věrnost nebo nevěrnost milosti prokázaná, toť jest odpověď, která rozhodne otázku, budeme-li věčně šťastni či nešťastni. Mnozí ji zamítají, mnozí ji odkládají, mnozí jí poslušnost vypovídají; z těchto příčin tolik duší do záhuby klesá, ač prostředků hojných a účinných nám uděluje Bůh, aby nás spasil. Co činí mudrcové a čím nám býti mají za vzor, následování hodný?

I. Následují světla milosti.

II. Následují milosti ochotně.

III. Následují milosti vytrvale.

I. *Mudrci následují světla milosti.* Hvězda, praví Bossuet, toť vnuknutí milosti v srdcích se ozývající; sv. Lev nazývá ji *gratie signum* (známkou milosti). Kolik lidí na Východě ji vidělo, a přece toliko se divili záři její aniž se snažili vyskoumati tajemství? Kolik jich marně poznalo poučení, které poskytovala jim? Toliko ti tři Mudrcové z milosti všem nabízené prospěch si osvojili. Bůh je volá k jeslím Svého Syna; oni Jeho budou poslušni, buďtež si oběti jim ukládané jakékoli, bude jim vzdáti se odpočinku, jak mnoho strastí předvídají na cestě tak daleké a v počasí nepříznivém! Bude jim odporovati mocným náklonnostem k otčině, rodině, přátelům, všechno jest potřebí opustiti, prosbám a slzám se nepoddati; bude jim obětovati svou čest; ctění jsou jako mudrci, ale nyní jejich jednání za

pošetilost bude považováno; mnozí se táží, kterak lidé moudří opustiti mohou své otčiny, knížata své země, aby následující světla hvězdy šli úcty vzdát k nohám krále židovského, jenž právě se narodil. Mudrci takových řečí nedbají; poslouchajíce toliko hlasu Božího, potlačujíce vzdor těla i krve jdou za světlem milosti.

Ejhle, to činí nováčkové víry. Jaké z toho poučení máme my, kteří jsme mistry, kazateli, strážci víry! Vidouce světlo hvězdy, nejmenší znamení, jež nebe jim posílá, laikové, knížata opouštějí své země, stůj co stůj; hledati chtějí Boha, Jemu se odevzdati, s Ním se spojit. A my, služebníci Páně, ozáření tisíci světly, my snad trváme nepohnuti. Jako ti kněží židovští, kteří poučují Heroda a Mudrce, říkáme, kde potřebí hledati Boha, sami však tam nejdeme; ukazujeme cestu pravdy, sami však tudy nekráčíme. Podobáme se, praví sv. Augustin, řemeslníkům, kteří pracovali archu, kde Noe se zachránil, ale přece zahynuli ve vodách povodně, poněvadž nevstoupili do této archy. Jako mudrci říci můžeme: Viděli jsme hvězdu; můžeme-li připojit jako oni: a přišli jsme. V jistých dobách úvahy, kdy víra do naší duše vrhala světlo živější, spatřili jsme s hrůzou propast, do které nás přivádí vlažnost, *vidimus*; zdaž jsme se úsilně vybrali ze stavu tak záhubného, *et venimus*? Poznali jsme makavě nicotu věcí pozemských; zdaž srdce naše od nich jest odvráceno? Na konci každého dne shledali jsme, že roztržitost nás k mnohým hříchům svádí; zdaž druhého dne měli jsme mysl sebranější? Kam pak přece se ubíráme? Až budeme umírat, co si pomyslíme rozpamatující se na tolik dobrodiní Božích, jež naše nedbalost učinila neužitečnými?

II. *Mudrci následují ochotně světla milosti.* Sotva že spatřili hvězdu a uslyšeli hlas vnitřní, již se chystají poslechnouti. *Vidimus*, toť milost, která je osvěcuje a jim k srdci mluví; *et venimus*, toť odpověď milosti daná. Žádná doba nedělila poznání povinnosti od vyplnění. V téže době jsou přesvědčení a touhu cítí, v téže době touhu cítí a úmysl činí, v téže době úmysl činí a skutkem jej dokazují. V tom právě, praví sv. Tomáš, záleží pravá nábožnost. (Summa 2. 2. q. 82. a 1.) „Nábožnost nic jiného býti se nejeví, než vůle jakási, kterou člověk ochotně se oddává těm věcem, jež se vzta-
hují ke službě Boží.“ Jaká to moudrost v této ochotě, jaká nebezpečí v nedbalosti váhavé! Kdyby mudrci byli svůj odchod o několik dní byli odložili, zdaž by dítě Božské

byli nalezli? Přišel do Betléma byli by se dověděli, že Ježíše tam více není a že není známo, kam se uchýlil. Kdyby Zachheus nebyl si pospíšil sestoupit se stromu aniž následoval Ježíše, an jej vybízel: *festinans descende*, zdaž by jemu bylo se dostalo štěstí pohostinství prokázati Pánu všehomíra, jakož i slyšeti slovo potěšitelné: Dnes spasení domu tomuto se stalo.

Když Bůh mluví, pouhá nerozhodnost o nevěrnosti svědčí, nejmenší odklad nebezpečí přináší. Milost má své časy; *tempus stellae*; (S. Aug.) odkládati poslušnost totéž znamená, co nebezpečí podstupovati pro budoucí neposlušnost ustavičnou; je-li doba příhodná obmeškána, zdaž se kdy vrátí? Bude-li Bůh povinen čekati, až se mi zalíbí přijati dary Jeho lásky? Není-li mou povinností užiti času patřičného? Ten, kdo nedbá oddati se milosti, nýbrž odkládá, co nejvíce může, patrně dokazuje, že milosti se oddává jenom s nechutí, nevolí; jeho poslušnost podobá se květině zvadlé, která pozbyla své čerstvosti a vůně dřívější. O jakou mám tedy příčinu velebiti trpělivost Boží sobě prokázanou a oplakávati svých hříšných a pošetilých odkladů!

III. *Mudrci světla milosti následují neustále.* Jako nic jim brániti nemohlo, aby neučinili úmysl s vůlí Boží se srovnávající, tak je nic nezastrašovalo, když vykonávali, co si byli umínili. Co překážek mezi tím, co protivenství se naskytovalo, která byla s to, aby zničila záměr méně pevný! Již byli urazili dalekou cestu, již byli blízko Jerusáléma; tu najednou hvězda zmizela, oni pak neměli vůdce v zemi cizí, čeho nebylo jim se báti? Zdaž pomýšlejí na návrat? Nikoli, berou se dále cestou svou spoléhajíce ne více na to, co vidí, nýbrž na to, co viděli; pravda nepohnutelná jest jako Bůh sám: *Veritas Domini manet in aeternum*. Nalézají-li ve středu Jerusáléma národ netečný, jenž nejeví žádné starosti o krále Spasitele, Jenž pro něj se narodil; oznamují-li jim učitelé a kněží chladně místo Jeho narození aniž hodlají s nimi jíti, aby Jemu tam se klaněli; jestliže Herodes na tom přestává, že je vyzývá hledati, toto vše je zastrašuje zajisté a je zarmucuje, avšak jejich odvahu neoslabuje.

Jdeme k Bohu se srdcem prostým a nadějí pevnou, nikdy nebudeme zahanbeni: *In simplicitate cordis quaerite illum, quoniam invenitur ab his, qui non tentant illum*. (Sap. 1, 1. 2.) *Qui sustinent te, non confundentur*. (Ps. 24, 3.) Takto Jej hledajíc živa bude duše naše životem spravedlivých: *Quaerite*

Deum, et vivet anima vestra. (Ps. 68, 33.) Na začátku života duchovního obyčej má Bůh táhnouti nás milostmi citelnými a útechami hojnými; tehdy domníváme se býti nepohnutelnými: *Ego dixi in abundantia mea: Non movebor in aeternum*. Ale brzy přicházejí zkoušky. Bůh se skryje, my přestáváme okoušeti Jeho milosti. Snad Jej milujeme méně, snad jsme od Něho méně milováni? Nikoli, ale přirozenost za obět se přináší, samoláska na kříž se přibíjí. Co máme činiti? Kráčet přes obtíže a skrze temnosti, spoléhati se na Boha. Žádají-li toho zájmy Jeho slávy a našeho posvěcení, vrátí se opět ty doby sladké, hvězda opět se objeví; a naše radost, až opět hvězdu uvidíme, o tolik bude živější, oč jsme trpělivěji snášeli její zatemnění.

Úmysl. Vždycky ochoten chci býti následovati vůle Boží, jakmile hvězda víry se mi objeví (*Quasi stella coeli lux fidei*. S. Aug. Serm. 1. de Epiph.). neodkládáje ani chvíle nejkratší prokázati Jemu poslušnost patřičnou, na které závisí mé posvěcení, má blaženost. Touhy po dobru, jakési snahy, kterou bych se o ně pokusil, se mi dostává; ale co stačí, běda! aby mě zvrátilo, aby vítězilo nad mou odvahou? Překážka malá, zhavení milosti citelné má tolik síly do sebe. Přestávám kráčet za Tebou, když přestáváš táhnouti mě vůní mastí svých. Měj slítování s mou slabostí; když mi vnukáš touhu, abych Tobě byl věren, buď Ty sám ručitelem mé věrnosti! Nikoli, Pane, nechci více ani odmítati, ani odkládati, ani vypovídati poslušnost milosti Tvé kráčeje po cestě Tvých svatých, věda dobře, že tu jediné nalezá se cesta pravá: *In aeternum non obliviscar justificationes tuas, quia in ipsis vivificasti me*. (Ps. 118.)

Rozjímání stručně opakováno.

I. *Mudrci následují světla a poslušni jsou milosti.* Oni jediní užitek měli z milosti všem nabízené. Obět jejich jest šlechetna. Netoliko svůj odpočinek, své náklonnosti k věcem předrahým, nýbrž i svou čest obětovali, jsou považováni za mudrce, ale nyní jejich jednání pošetilostí jest nazýváno. Kolik lidí může říci s nimi: Viděl jsem hvězdu, aniž připojují s nimi: Uposlechl jsem světla, jež mi poskytovala. Poznal jsem nicotu věcí pozemských, a zdaž jsem od nich své srdce odvrátil? Co budu si mysliti umíraje o tak četných darech Božích, jež má liknavost učinila neužitečnými?

II. *Mudrci následují ochotně světla milosti.* Viděli hvězdu, toť milost; přišli, toť odpověď na vyzvání milosti. Neuplynula

žádná chvíle mezi poznáním povinnosti a mezi vyplněním povinnosti. Jdeme k Bohu, jakmile nás volá. — Jak mnoho nebezpečí vyplývá z odkladů nedbalých! Když Bůh mluví, pouhá nerozhodnost jest nevěrností; váhavost nejmenší spůsobiti může neštěstí nenapravitelné. Ten, kdo se neoddává milosti Tvé, o Ježíši, leč co možná nejliknavěji, dokazuje patrně, že se oddává se srdcem odporným. Jeho poslušnost jest květinou zvadlou.

III. *Mudrci následují neustále světla milosti.* Nic nemohlo jim zabrániti, aby učinili úmysl s vůlí Boží se shodující, nic je neodstraší, jakmile počnou vykonávati úmysl. Kolik protivenství přece bylo jim podstoupiti! Pravda nemění se, proč bych já změnil úmysl na ní založený? Zkoušky podstatnou částí jsou úradků Božích. Chci býti ochoten k následování vůle Boží, jakmile hvězda víry se mi objeví.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Prosba chudého.

Mendicitatem et divitias ne dederis mihi: tribue tantum victui meo necessaria. Liber Proverbiorum 30, 8. — Žebroty ani bohatství nedávej mi: uděl toliko potřebných věcí k živnosti mé. Kniha Přísloví 30, 8.

Chudý prosil Boha
z hlubin srdce svého,
by mu *toho* popřál
daru milostného:

„Hynouti mi nedej
takou chudobností,
která duši zmoří
těžkou zbídněností!“

„Neprosím též, Pane,
za to *velké* jmění,
pravého v němž duši
není spokojení!“

„Popřej mi jen tolik
s výšin trůnu Svého,
co mi k živobytí
nejvýš potřebného!“

* * *

Důvěrně tu prosbu
konal každodenně;
ukojen se těšil
její velké ceně.

Pronikla ta prosba
jeho duši vroucí; —
ve splnění kvetlo
blaho nehynoucí.

Fr. Doucha.

Boj proti církvi.

(*Jakých prostředků užívají nepřátelé církve, aby lid o víru připravili; jak si má tu vésti duchovní správce?*)

Mimo zhoubný tisk jsou agenti liberalismu apoštoly nevěry.

Kdykoli se jen páni sousedé neb řemeslníci sejdou na místě, kde člověk tak rád zapomíná na domácí starosti a trampoty, najde se vždy mezi nimi aspoň jeden pionér, nosič nové kultury, která je známější s Pánem Bohem a nemyslí to s Ním tak přísně, a ten činí jako jistí učenci, kteří jdouce do společnosti, naučí se něčemu z naučného slovníka a zde zavedou rozmluvu, ať si mluví kdo mluví, vždy na svůj předmět. Takovému illuminátu je to hračkou obrátiti řeč jednající o pšenici neb řípě na přírodu, odkudž má jen krok k jsoucnosti Boží, k původu, určení, důstojnosti a cíli člověka, nesmrtelnosti duše, k náboženství. Ukazuje hravě, že velcí muži nedávají žádnému náboženství přednosti, toho že si nyní nikdo již nevšímne, kdo co věří, poněvadž je náboženství jen jiný druh policie atd. Aneb jestli chce dřív se dostat k tomu, k čemu přijíti chtěl, počne hned s náboženskými obřady, dělá je směšnými, poví třeba co slyšel a neslyšel od jistého přítele z kněžského života, nějakou skandální novinku o katolickém — podivné že pravidelně o katolickém knězi, přidá k tomu svou jízlivou poznámku, řekne vše co si myslí, co ví i neví a tak pracuje buď jako renegat, jenž o víru přišel, aneb jako najatý agent novověkého liberalismu na pokyn s vyšších míst, dnes zde, zítra onde, všude ale úmyslně, systematicky, destruktivně. Tento směr bohaprázdný má bohužel všude dělníky své, v hlavních městech i v poslední vesnici, v hotelích, kavárnách, hostincích, putykách, besedách, továrnách i dílnách. Zde vystupuje jako urozený pán, jenž nemluví, než slova vážná, úctu budící, tu zas jako švihák, jenž libuje si v dvojsmyslných řečech, na pohled nevinných žertech o náboženství a duchovenstvu, na třetím místě nestydí se ani za bohoupusté, rouhavé řeči, uzná-li za nutné dle společnosti a lidí, jimž chce se státi apoštolem nevěry. — Tak pracuje novověký

liberalismus, v jehož službě stojí nejen chudí a sprostí, ale i bohatí a urození nejen hloupí a neučení, ale chytrí a učení též, nejen muži, ale i ženy. Nic jiného zajisté, než směr naší doby, neměl na paměti suém provinc. pražský Tit. II., cap. I., když se vyslovil: „Innumeri pro dolor errores et impiissima commenta de veritatibus maxime necessariis hodie inter fideles sparguntur, adeo, ut mendacium quasi thronum sibi in medio terrae erexerit; eoque passim seductorum perversitas devenit, ut non solum divinam veritatem quasi tenebras vel superstitionem traducere minime vereantur, sed abjecto prorsus omni dignitatis humanae sensu, nullam plane existere jactitent revelationem, nullamve religiosae veritatis certitudinem et auctoritatem: quo asserto cunctorum utique salus corrumpitur et humani generis societas misere perit. Et quamvis, quum anima sit quodammodo naturaliter christiana, luxque veritatis etiam invitos percellat, iniquitas ipsa sibi mentiatur: tam astute nihilominus veris falsa inseruntur artibusque mendacia teguntur, ut praeter imperitos fraude deceptos in errorem inducantur, siffieri possit, etiam electi.“

Jak si opět v tomto případě povede katolický duchovní správce? Jako agentovi novověkého liberalismu. Bude též mluvit, prosit, třeba hrozit, napomínat, zapřísahat, hájit, učit, jak uzná za vhodné. Katol. duchovní správce užije nejen k tomuto cíli kazatelny, zpovědnice, školy, ale každého místa, každého příbytku, je-li toho třeba, aby se zalíbil Tomu, do jehož vstoupil služeb, Jemuž přísahou věrnost slíbil. Obzvláště ale kazatelnou učiní si středem svého působení, odtud bude nabízet pramen čisté pravdy Kristovy všem, kteří po něm touží, odtud bude přednášet nejen pouhou věrou a mravouku, nýbrž i apologetiku, bude nejen učit, ale i hájit poklad víry, poukáže na takové lidi, kteří vlky jsouce přicházejí v rouše beránčím, aby připravili o to, čím člověk teprv člověkem se stává, o nejdražší jmění, jímž člověk, i kdyby ničeho neměl, je přec boháčem již na světě a milionářem na věčnosti.

Katol. duchovní správce upozorní na příklady z dějin i ze zkušenosti své svěřence, kam přivádí lidi moudrost světská, když se bojuje proti moudrosti zjevené Bohem, ukončí třeba s prosbou, aby nevěřili těm, kteří chtějí udělati z nich jako plavce v baloně, neznající proudů vzduchových, zmítané proudem nejistoty o původu a konečném určení člověka, jenž není jako zvíře

pro svět, ale pro nebe, vyzve na konec, aby se drželi těch, kteří na pevné, obrněné, osmnácti stoletími zkoušené lodi plující a majíce poslání ne své, ne od lidí, ale od Boha, pravými a upřímnými jim jsou přáteli a rádci. Avšak nejen učiti jiné, nýbrž i sebe musí vzdělávati katol. duchovní správce, aby nezůstával pozadu za t. zv. vzdělanou třídou, sledovati musí rozvoj literatury, politiky, umění, obzvláště však, scházívali se často s učenými, rozvoj filosofie a rozličných její soustav. Tu pak podaří se mu snadno směšnou učiniti tu neb onu hypotézu z přírodovědy neb odjinud, aneb aspoň ukázati, že jí zajisté nečeká jiný osud, než jaký vykázal stále myslící duch lidský tak mnohým předchozím, na něž by byli tehdejší vědátři přísahali jako na neomylné a o nichž nyní mlčí věda, leda že o nich zmínku činí historie vědy a učený universitní profesor ve svých přednáškách jednou za rok. Jediný filosofický systém neustoupí báda- věmu duchu lidskému a to je systém zjevení Božího, jež vymyslel Ten, jenž řekl: Staň se a stalo se, Ježž nose v srdci apoštolů národů sv. Pavel, psal do Efesu: „Ut jam non simus parvuli fluctuantes et circumferamur omni vento doctrinae in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris. Veritatem autem facientes in charitate, crescamus in illo per omnia, qui est caput Christus.“ (Pokračování.)

Strom Panny Marie v Egyptě.

Jak četné upomínky budí v nás jméno Egypt! Kdoby nevzpomínal, zaslechneli o Egyptě, na milé a dojemné příběhy Josefa Egyptského a bezcitných bratrů jeho? Kdoby nevzpomínal na Božského pěstouna sv. Josefa, který napomenut byv andělem ve snách utekl se s nebeským klenotem svým Ježíšem a matkou jeho Marií před šilným hněvem zpupného krále do Egypta? Paměti hodna to země! Onať hostila ve stínu palm svých po nějaký čas Světlo světa, ona posvěcena dechem Spasitelovým. Kéž by byla jen poznala čas příští jeho!

Zavítejme na chvíli do Egypta! Pozornost naši nepoutají dnes ani obrovské postavy královských pyramid a sfingů, ani paláce hrdých faraonův, jichž trosky na polo pískem zaváty jsouce zasmušile, ba tajemně kolem sebe zírají: nýbrž odlehlý, tichý kout na břehu Nilském, proto tak křesťanům památný, že dopřál kdysi odpočinku prchající sv. rodině.

Z hlavního města Kahyry vede široká

prašná cesta do Arabské vesnice, Matarich jmenem. Ustoupila-li již voda Nilská do obyčejného svého řečiště, poskytuje cesta ona překrásnou procházku. Po levé ruce poutníkově rozkládají se zelené bující nivy; na pravé straně, kam již oživující voda pro vyšší polohu místa dostoupiti nemůže, začíná kamenitá, žlutavá, nekonečná poušť. Tmavé loubí úrodných zahrad vzdobeno je nesčetným množstvím dozrávajících pomorančů, citronů a mandlí. Vysoké palmy sklánějí tichounce vějířovité koruny své na rozložitě olivy, jež bez pohnutí vedle nich stojí.

Náhle zatáčí se stinná cesta a zrakům našim objevuje se vesnice Matarich. Nad nízké chatrče její vystupuje kamenná mešita s kopulí a půlměsícem. Hlíněné domky v neladu kolem ní rozestaveně zahaleny jsou na polo kouřem, který dveřmi, okny i děravou, rýžovou střechou ven se dere. Na kamenitých, zdmi hrazených místech pohrává si polonahá, osmahlá mládež. Přede dveřmi chatrčí vyhřívají muži, ženy i starci líné údy své na teplém slunečnu.

Čtvrt hodiny cesty za vesnicí rozkládá se podél silnice veliká zahrada. Hned u vchodu do ní uvidíme pramen, který má podobu vyzděné studnice. Voda její čerpá se, jako málem v celém Egyptě je obyčejem, silným, dřevěným kolem. Arabové kolem ní zaměstnaní seznavše přání naše vedon nás ihned k starobylému, divokému stromu fíkovému čili smokvoni. Prošedše s nimi skrze nízký plot ovinutý modravými kvítky svlačcovými staneme před mohutným stromem tím. Dutý kmen jeho je u země rozštípen na dvě a jeden díl zdá se jakoby víchorem byl odtržen. Větve a ratolesti sáhají přes dřevěnou ohradu a nejspodnější z nich dotýkají se země. Tím poskytuje se příležitost, aby poutníci na památku větevku z něho si ulomili. Příležitosti té používalo se za dřívější doby velmi horlivě, tak že strom málem by byl usechl. Plot kolem prastaré smokvoně vystaven byl r. 1867. k počtě císařovny Francouzské, která tenkrát do Egypta zavítala a nejen strom nýbrž i okolí jeho od místokrále Egyptského darem obdržela. Pamětihodno je zajisté, že štědrý místokrál dříve strom ten daroval nežli od vlastního majetníka jej zakoupil.

Zbožná a starobylá legenda tvrdí — a není, proč bychom o pravdivosti slov její pochybovali, že u paty smokvoně odpočinula na útěku svém do Egypta nejsvětější rodina, jaká kdy v slzavém údolí zemském žila. Dlouhým a namáhavým putováním ze-

mdlely údy sv. Panny. Laskavý ženich její sv. Josef ohlížel se starostlivě po místečku, kde by skloniti mohla hlavu své a okřátí z unavující chůze. A tu aj! uprostřed širokých polí vedle osamělé cesty uzřel košatý strom, jenž líbý kolem sebe vrhal stín. Zrychlil tedy kroky své, aby shledl místo, zda k odpočinku je příhodno. Sv. Panna se sladkým břemenem brzy jej došla. Posadila se na bujnou travu tak tiše, tak ochotně odvdávajíc se do vůle Nejvyššího, jako tenkrát, když dozněl z úst její velebný chvalozpěv: Magnificat! Sv. Josef stál vedle ní a rozhlížel se po krajině.

V dáli před nimi vrpínalo se staré, kněžské město On čili Helopolis. Nádherný pohanský chrám zasvěcený bohu Slunci, k němuž dvě řady kamenných lvů vedly, čněl k temnomodré obloze. Zlatá střecha židovského chrámu, jenž půldruhého století tam již stával, rozlévala lesk svůj na obludné podoby sfingů. Na druhé straně bělaly se v mlze zdi hlavního města dolního Egyptu, královské Memfidy!

Božský pěstoun uchýlil se na okamžik k svým svěřencům a líbaje svaté dítě v tváři šeptal sv. Panně, co byl spozoroval. Těžko se rozhodnouti, kam by měli kroky své řídit. Kolikrát nevlídně byli odbyti, když zaklepali na dveře necitelných krajanů svých! Panna Maria žíznic obrací oči své k nebi a hle! poblíž stromu vypryskne pramen živé, sladké vody. Studna, o které dříve jsme se zmínili, je prý pozůstatkem sladkého onoho pramene.

Kdo dovede líčiti city a myšlenky sv. rodiny! V náručí chovali toho, Jenž byl očekáváním všech národů, Jenž rozptýliti měl chmury, které poutem železným tížily celý svět. Lásku a pravdu přinesl na svět a předce málo kdo Mu uvěřil. málo kdo Ho miloval. Kdyby byli uvěřili slovům Jeho, kdyby s radostí Jej byli přijali, jistě že by staroslavná města jejich neležela v troskách, v zapomenutí. Hle, nikdo více nevzpomíná slávy jejich, bohatství, nádhery jejich. U paty zřícením pyšných těch velikánů zelená se však strom, který, neli sám aspoň v předchůdcích svých viděl slávu a chudobu jednorozeného Syna Božího a dosud o ní hlásá!

Na blízku stromu Panny Marie, který až podnes i u Moslemínův u veliké úctě se chová, bývala prý před časy tak zvaná „balšámová zahrádka.“ Nyní však neshledáváme po ní ani stopy. Spíše založeny jsou tu kolkolem sady bavlníkové a bohatý květ jejich sálá ze sebe libou vůní. F. V.

Pašijové hry v Horní Amergavě.

(Pokračování.)

Po opětování slov: Jeden z Vás mne zradí, podává Pán Jidášovi se tázajícímu, zdali on to jest, skyvu smočenou, načež Jidáš přijav sousto takřka od stolu se vyřítí na slova Páně: Co chceš učiniti učin rychle.

Konec děje tvoří předpovědění učeníkům, že ho opustí, Petr že ho zapře a velekněžská modlitba Ježíšova. Oddechli jsme sobě věru z hloubí srdce, když svatý děj byl ukončen. Všechno vykonáno bylo tak jednoduše, zcela dle slov biblických, než právě tímto věrným představením posvátného děje až do hlubin duše byli jsme uchvázeni. My zřeli v osobě Krista představující jenom Spasitele samého, my cítili jak zahanbeni jsme v nejvyšší míře onou hlubokou pokorou Pána, při mytí nohou apoštolů na jevo danou, my vzpomněli na pyšnou mysl, která mnohdykrát již pokazila ty nejlepší úmysly naše, na tu pýchu, která ztrhla nás z dráhy ctnosti, pokory pravé, na tu pýchu, kterou dávali jsme cítiti při každé příležitosti převahu svou nad spolubližními svými. A při ustanovení Svátosti nejsvětější, draly se z očí slzy, slzy radosti, lásky k dobrotivému Spasiteli, který tak miluje nás, že uvoliv se s námi ustavičně v chrámech našich přebýváti vymyslel takovýto způsob přítomnosti své.

Šestý děj, jehož obsah nejlépe naznačiti můžeme slovem — *Zrádce*, předchází po slovech chóru, zděšení, rozhořčení nad úmyslem Jidášovým vyslovujících, obraz ze star. zákona — *Prodání Josefa Egyptského*, věrně dle vypravování Mojžíšova představeno a chórem vysvětleno. Když opona středního jeviště se otevřela, zřeli jsme opět shromáždění vysoké rady Židovské, lající na Mistra Božského, zřeli jsme Jidáše uvedeného do síně oněmi kupci z chrámu Jerusalemského, slyšeli ono hanebně až do duše protivující se smlouvání o krev Spravedlivého; po té přinešeny byly peníze, vypočítány před Jidášem, jehož tvář a celé tělo takoruka se tetelilo, aby již peníze ony mohl shrábnouti do měšce, při čemž ale neopomenul si každý zvlášť prohlédnouti, zdali snad nebyl ošizen. Napomenut pak, aby dostal slovu, odchází se slibem, že nenáviděného Galilejského ještě dnes v ruce jejich vydá, vyličiv jim zároveň způsob, jak to provéstí zamýšlí; někteří pak členové rady a mnoho sluhů chrámových odchází s ním na místo činu. — Chór rozkládá na to opět ve zpěvu zrádné počínání Jidášovo a končí s vybídnutím na všechny, kteří soustrast cítí se Spasitelem, aby přišli

pohledět na nastávající muka Spasitelova. Děj pobytu Ježíšova v zahradě Gethsemanské předchází pak dva obrazy ze starého zákona: jeden Adama představující v potu tváři zemi vzdělávajícího, jenž vztahuje se na krev se potícího Ježíše a druhý, jímž znázorněn příběh v 2. knize Králov. 20, 9., jak totiž vojevůdce Joab libaje Amasu při objeti dýku do srdce mu vráží, kterýž výjev stal se na horách Gabaonských a velmi dobře upomíná na zrádu Jidášovu. — Jevišťe při ději Evangelickém představuje zahradu Gethsemanskou na úbočí hory Olivetské se táhnoucí. Vše velmi trefně a příhodně naznačeno, všechn děj koná se dle slov a vypravování sv. Evang. do slova. Učeníkům velí Ježíš počkati u dveří, jen tři z nich běře do vnitř, stýská si na zarmoucenost svou a úzkost duševní skoro smrtelnou. velí, aby posečkali, bděli, modlili se. Sám odchází maličko a nyní věrně zřeli jsme zápas jeho smrtelný s úzkostí duševní, viděli jsme kapky potu jeho krvavého, anděla ho posilujícího, buzení apoštolů, příchod Jidášův srotou žoldněřů, jeho plachý krok, chvatné políbení, slyšeli jsme výčitku Ježíšovu, otázku jeho vojákům danou: „koho hledají“ a odpověď: „Jáť jsem,“ viděli jsme je klesati nazpět na zemi, zřeli jsme jak na to řítili se na Ježíše, Petr ohnivý jak utíná ucho Malchovi a Pán jak je uzdravuje, spatřili jsme na to, jak Pána vážou a odvádějí, viděli apoštoly rozutíkáající se na všechny strany. To vše viděli jsme věrně dle znění písem představeno a to vše krutou naplnilo nás lítostí a soustrastí nad bolem Spasitelovým.

Tím ukončeno oddělení první představení pašijového o půl 12. hodině a nastala přestávka půl druhé hodiny trvající, potřebná jak pro herce, tak i pro diváky k zotavení mysli, k občerstvení těla.

(Dokončení.)

DOPISY.

Ze Staré Boleslavi, v měsíci prosinci 1880.

(*Vznešení poutníci. Pout hospodářská.*)

Netřeba dokládati, že poutníci nepřicházejí toliko v processích do St. Boleslavi, neboť denně přicházejí jednotlivci, by pobožnost svoji zde vykonali. A právě tito jednotlivci jsou lidé lepší třídy (tedy ne sami „prostí“ chodí na poutě), kterým možno, kdykoliv chtějí, putovati. Směle můžeme tvrdit, že počet takových jednotlivých poutníků bude se asi rovnati poutníkům v processích, pak navštívilo St. B. ke 200 pro-

cessí. Než kromě jiných znamenitějších poutníků, měli jsme to potěšení spatřiti v městčku svém též vzácného poutníka, nejd. litoměřického p. biskupa Dr. Ant. Frinda, který na cestě své pastýřské do nedalekého Nymburka k Panně Marii St. Boleslavské zavítal. — K uvítání jeho sešla se celá kolleg. kapit. s čestným svým kanovníkem a kníž. arcib. brandýsským vikářem vdp. Ant. Slavičkem, jenž milého hosta v probošství uvítal česky. S potěšením slyšeli jsme, že nejd. p. biskup, ač rodem Němec, přece plynně česky odpovídal a radovali jsme se, když ujišťoval, že chce se přičiniti vší silou (a nepochybujeme, že se mu to podaří) ku blahu českých svých oveček i řeč jejich znáti, a rádi slyšeli jsme, že na cestě své káže všude česky, bez všelike skoro pomůcky. Sv. Václav sílíž ho v předsevzetí jeho a vzbud mu hodně mnoho následovníků i jinde. Dosti dlouho bavili jsme se v přátelském hovoru u milého našeho vdp. probošta, který z návštěvy hosta tak vzácného velikou radost měl; z hosta, jenž před lety první byl, který vdp. probošta o nynější jeho hodnosti v chrámu P. vinořském zprávou překvapil a potěšil. — Druhý host byl vdp. velmistr řádu křižovnického, Dr. Em. Schöbl, jenž z Kostelce n. L. dne 16. listopadu k návštěvě P. Marie a pak spolupreláta zemského, neobtěžoval si sem zajeti. Oba poutníci sloužili před zázračným obrazem P. Marie tichou mši sv. za assistance domácích kaplanů. — K těmto dvěma poutníkům přičísti ještě dlužno milé pražské poutníky vys. důst. pp. kanovníky Ant. Horu, Karla Schwarze a Jos. Zennefelse. Jest si přát, by častěji svou návštěvou naše poutní místo poctili a nás potěšili. Jako každoročně, tak i letos ukončeny jsou pouti mariánské poutí „hospodářskou“ t. zv., poněvadž nejvíce hospodáři po skončených žrích se jí zúčastňují, poutí sv. Václavskou. A tu milo bylo poslouchati důvtipného a svědomitého vdp. Votku, kterak slovy vlasteneckými vyličoval život, působení a zásluhy sv. Václava, ba mnohé jeho slovo a praktická poznámka ze zásad Václavských udržela se v ústech jeho posluchačů až do dnešního dne. Zajímavý byl oddíl kázání, jednající o „hospodaření“ sv. Václava, z něhož moudré poučení vzíti si mohl každý hospodář a nepochybují, že kdyby na patřičném místě postavení páři kázání to slyšeli, je k srdci si vzali, že by v mnohém státě to „hospodářství“ jinak vypadalo. — Poutí hospodářskou „dohospodaruje“, abych tak řekl, i Boleslav sama, — místo stává se tichým, ba smutným. Než

netrvá tak dlouho — do adventu. V adventě jest již opět živo, ovšem více duševně. Neboť bylo-li noční ono osvětlení obou chrámů Páně v letech 30. (jakož dosud žijící, dosti vynikající a vážené osoby potvrzují, na vlastní oči je spatřivše, tedy žádný klam a podvod, vždyť žádné tisíce za to tvrzení nedostali) zázračné, ba vskutku zázračné, tož toto osvětlení v adventě od mnoha let již není zázračné, nýbrž je to osvětlení každodenní, pocházející od velmi četných světel přítomných křesťanů, kteří již skoro od 5 hodin v chrámě se nalezájí, by zde v roztoužení po Vykupiteli, radostné touhyplné staročeské písně adventní či „roráte“ zpívali. Věru radostný to pohled na ty četné, tak časně již shromážděné věřící, kteří z lásky k Spasiteli svému a duši své nelení tuto dosti velikou oběť přinést. Neboť ani letošní počasí, ty vichry dešťové nebyly s to, aby vesničany, mající přes půl druhé hodiny cesty do chrámu, od „rorátů“ zdržely; a proto diviti se musíme té vytrvalosti a srdatosti, diviti se ale musíme též těm pánům, kteří tou dobou po hýření jdou teprv spat, kdežto nábožní křesťané již v kostele zpívají. Podivno, zhýralci přec proti bohoslužbě a náboženství reptají, ale nedivme se, vždyť mluví věru „ze spaní“. A mám snad podotknouti, jak český lid zpívá rorate? Tak, jak se mají zpívati, vždyť jsou to *jeho* písně, *jeho* plod básnický. Ba dověděl jsem se, že někteří z horlivosti až 3krát týdně šli do Prahy, by od druhého hrobu sv. Václava k prvnímu jeho hrobu přenesli ty písně, které zdárný jeho nástupce Václav či Karel IV. ve chrámech našich zavedl. A nyní ujaly se zde a nikdo je nevyvrátí, neb jsou pevně zaryty již i do paměti jednotlivců, — přijď a uvidíš, jak mnohý muž a žena stojí osamotnělý a zpívá každý den všechny písně i chorály z paměti! Než nejenom, že se zpívá od půl 6. a v 6 hodin mše sv. slouží, ale po čas ten velmi mnozí skoro každý skutkem plní písně tyto, „odřikaje se vší zlosti, nestydatosti, světských žádostí, chtěje živ býti střízlivě v naději Božské“ a děkují Bohu, rozhřešení dosáhše, „že Syna svého poslal k nám, kdož by v něho věřili, aby živi byli.“ Písně tyto mají i toho do sebe, že zřejmě ukazují inteligenci, vzdělanost duševní národa našeho, která se jemu z jistých stran upírá. Jest dále i naší povinností (zejména Ceciliánských jednot) zpěvy tyto, jakými žádný jiný národ honositi se nemůže, buď zaváděti, buď podporovati aneb udržovati, — což budiž vánočním dárkem těm chrámům, které jich dosud postrádají. Šm.

Z Litoměřic, dne 2. ledna 1881.

Dne 1. ledna 1881 byl čten ve všech kostelích diecése Litoměřické pastýřský list, jímž Nejdůst. p. biskup projevuje věřícím své diecése, mezi nimiž za konáním svého pastýřského úřadu byl prodlel větší část roku právě minulého radost, žal a naději. Rok 1881 jest totiž rokem jubilejním veškeré diecési, který jí hojných milostí přinese. Byloť to 21. září 1681, když biskup Jaroslav hrabě Sternberk posvětil biskupský chrám Páně, za přítomnosti velkého počtu diecesálního duchovenstva a velkého množství věřících. Jako před 200 lety celá diecése podíl brala na tomto posvěcení, tak i rok letošní jest rokem jubilejním pro všechny, neboť chrám biskupský jest mateřským všech diecesánův. Slovo diecése znamená tolik jako osada kolem střediště. Tímto středištěm jest biskupský chrám a v něm vrchní pastýř, ustanovený od Boha. Zde v biskupském chrámu Páně světí vrchní pastýř kněze, a posílá je odtud za spolupracovníky v díle spásy po celé diecési. V tomto chrámu světí biskup olej spásný, svaté křížmo a olej nemocných pro všecku diecési. Než tato radost nejdůst. p. biskupa jest kalena žalem. Krásný biskupský chrám nemá dosud důstojné věže a proto teskní nejdůst. pastýř vída dosavadní chatrnou prkennou zvonici a touží po věži, jako toužil již před 165 roky třetí Litoměřický biskup hr. Königsegg po věži, „která by, jak památky z oněch dob zachované nám vypravují, svou výší zobrazovala vznešenost vrchnopastýřského úřadu, i výtečné ctnosti a snahy arcipastýřovy, — vrchol pak věže aby znamenal na svícen postavené světlo vrchnopastýřské bdělosti, zvony pak s věže aby značily hlas pastýřův ku stádcí, hlas to apoštolský, jenž se rozešel po oboru země.“ Proto tyž biskup brzy přiložil ruku k dílu, aby krásnému katedrálnímu chrámu po boku postavil příslušnou věž. V svatvečer Božího narození r. 1716 řečený biskup se svou kapitolou sestoupil na vykopané základy, zde po obyčeji posvátném požehnal a položil základní kámen. Chtěje pak i nejpozdnějším věkům zachovati památku posvátného děje toho, skryl v kameni pamětní desku, jižto by po mnohých stoletích vykopali potomci, anebo spíše, aby jí nikdy vykopáno nebylo; nebo základu, který s takou slávou a na tak pevný způsob byl položen, tomu zajisté sluší přátí, aby pretrval věky — a čehož Bůh jednou rač dátí, aby se vynesl k slušné výši. Památní deska zří takto: „Ke cti Boha všemohoucího a jeho prvomučenika

svatého Štěpána k této posvátné věži základní kámen, jež dvěma prvními biskupům Litoměřickým nebylo dáno položití, mohl konečně položit i též položil třetí biskup Hugo František dne 23. prosince r. 1716; jest pak to dílo, k němuž rovnou mocí pobádaly vznešenost ducha i nábožnost.“ V pravdě dílo veliké, jež z tvrdého kamene vyvedeno vystupuje nad povrch země na výši sáhu. Kéž byl popřál Bůh dílo to k obmyšlené výši přivéstí a dokončiti. Dokončení však překazily krvavé války a předčasná smrt zbožného biskupa. († 1720.) Tak vypravuje pamětní spis z oněch dob, od nichž již 165 roků minulo a 10 biskupů již uloženo do hrobu. Přec však zvony posud vzdychají z chatrné dřevěné zvonice. — Ku konci vyslovuje nejd. p. biskup naději na pomoc svých diecesánův. Vzpomenuv Davida krále, který stavě velechrám Jerusalemský, obrátil se ku lidu svému o pomoc a ode všech i bohatých i chudobných dle možnosti podporován byl, ukazuje na stavby chrámové našich dnů, které se buď již dokončily aneb se dosud staví společnými silami jako chrám svatovítský v Praze, nový chrám v Liuci a velechrám právě dokončený v Kolíně nad Rýnem. „Já pak,“ pokračuje nejd. p. biskup, „já toužebně vzdychám jen po věži. Toužím po ní právě v čas dvěstěletého jubilea mého i Vašeho stoličního chrámu. Nebylo by to stkvělou oslavou jubilea, kdyžby právě nyní zase ruka přičinila se ku stavbě téměř zapomenuté? Mé milé dítky v Kristu! seč nemohu býti bez Vás, to lze mi vykonati společně s Vámi. Přehlížím svou rozsáhlou diecési, svěřenou mi od Boha. Sečítám věřící své dítky a shledávám jich na půldruhého milionu. Ó by jedno každé těchto dítek jen jediným krejcarem chtělo přispěti, zámožnější pak kdyby učinili něco více, jak snadným stalo by se pak veliké dílo to? Toť tedy moje naděje v tom jubilejním roce. Dítky věrně mi oddané rozumí mému žalu, slyší mé vzdechy, pochopují volání mé o pomoc. Jestli to volání o pomoc k oslavě Boží — a volání o pomoc spolu pro Vaši čest vlastní. Budoucí pokolení bude se radovati Vašemu dílu, v časech příštích bude se vypravovati o Vaší lásce, kterou jste osvědčili ku svému vrchnímu pastýři, bude se mluvíti o té zbožnosti, která Vás nadchnula ku dílu tak chvalnému, — též o důmysluém způsobu, na jaký jste dvěstěleté jubileum stoličního chrámu uměli oslaviti.“ Upozorniv na modlitby a oběti, které nejd. biskup sám jakož i Jeho nástupcové vykonávají budou v dokonaném

chrámu Páně končí nejdp. arcipastýř Antonín Ludvík svůj list slovy sv. apoštola Pavla: Milost Pána našeho Ježíše Krista budiž se všemi Vámi. (II. Thess. 3, 18.)

A. Č.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítřa o slavnosti *Zjevení Páně* či sv. tří králů bude J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup sloužiti v metropolitním chrámě u sv. Víta na hradě v 11 hod. pontifikální mši sv.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 5. do 9. ledna u sv. Ducha, od 10. do 14. t. m. v cí. král. dvorní kapli na hradě, od 15. do 19. u Křižovníků.

— Za minulých hodů vánočních bylo v Praze u příležitosti vánočního stromku a koledy poděleno šatstvem asi 2000 chudých dětí. — *Jesličky* vystaveny jsou v chrámech Páně: u sv. Apolináře, na Karlově, u Kapucínů, na Hradčanech a u sv. Josefa na Poříčí.

— Nejdůst. p. biskup Budějovický *Jan Valerian* slavil dne 28. pros. 1880 šedesátý výroční den svého svěcení na kněžství. Staříčkému Budějovickému vrchnímu pastýři dostalo se se všech stran adres a blahopřejných telegramů na důkaz, jak vysoké vážnosti a lasky šlechtný kmet ve vlasti české požívá. Bůh Jej zachovejž a siliz v apoštolském úřadě ještě drahně let. Deo propitio ad plurimos annos!

— *Kardinal Jacobini*, nově jmenovaný státní sekretář, narodil se v Genzanu z rodičů zámožných. Jeho strýc Camill Jacobini byl ministrem sv. Otce Pia IX. Nynější státní sekretář byl vychován v semináři Albanském a dokonil svá studia na vysokých školách „Sapienza“ zvaných v Římě. Zesnulý kard. Patrizi miloval nadějného mladého kněze a určil ho pro dráhu diplomatickou. Jacobini stal se prelátem a kanovníkem u sv. Jana v Lateráně. Na sněmu Vatikanském ukázala se jeho učenost a opatrnost takovou měrou, že byl jmenován sekretářem Propagandy pro záležitosti církve východní. Po té stal se papežským nuntiem ve Vídni, kde se těšil přízni našeho císaře pána a dvorních kruhů a ve kterém úřadě si velké zásluhy svou diplomatickou obezřelostí získal. Jest nyní 50 let stár a náleží mezi nejmladší členy sv. kolegiá. Jmenován byl státním sekretářem v dobách pro církev katolickou až na výsost nepříznivých, ale kardinal Jacobini bohdá v těžkém boji zvíťazí. —

— Biskup Kerský dr. *Valentin Wiery* zemřel 28. prosince 1880 v 67. r. věku svého. Proslul jako církevní řečník a horlivý pastýř svého stádece!

Ze Solnohradu. (*Výroční zpráva o spolku sv. Děťství Ježíšova.*) Potěšitelným jest to zajisté úkazem, že mezi křesťanskou mládeží v Rakousku čím dále tím více půdy nabývá spolek, který obral si za svou úlohu dobrovolnými příspěvky podporovati vychování nebohých opuštěných dětí obzvláště v zemích pohanských. Miliony dítek, které v Číně, Indii, Africe pohozeny byly od nelidských rodičů, zavázany jsou díky křesťanským vrstevníkům svým, že přijaty byly sv. křtem za údy pravé církve aneb že vychovány byly ve školách neunavných hlasatelů její. Školní dítky naše požívajíce v přemnohých ústavách a opatrovnách pečlivého a laskavého vychování, dovedou oceniti důležitost spolku sv. Děťství Páně a s radostí odepírají si to neb ono vyrazení, aby modlitbou a skrovným dárkem pomáhaly opuštěným druhům svým. Pohnutlivé příběhy zaznamenány jsou ve výroční zprávě spolkové, která koncem m. r. byla vydána. Žákyně jakési školy ve Slezsku uhledaly zápisné listy spolku sv. Děťství Ježíšova. Listy ty zasílají se jednatelům, aby na nich jména útlých členů a příspěvky jejich zapsali. Všechny žákyně žádaly si těchto listů. „K čemu jich potřebujete?“ tázala se učitelka, „vždyť jste na nich všechny již zanešeny.“ — „Zapišeme tam bratří a sestry a přátele,“ daly dítky za odpověď a prosily o ně znova. Stalo se tedy po přání jejich. A hle, v brzkou přinesly žákyně listy popsané, ba ani místa se nedostávalo, tak že i mezi řádky stála jména štědrých přátel opuštěných dítek pohanských. Že žákyně i příspěvky pilně přinášely, netřeba ani dokládati. Během minulého roku sešlo se z diecése rakouských celkem 32.856 zl. (z diecése Pražské 515 zl. 65 kr.) Z nich zasláno bylo 28.800 zl. apoštolským vikářům a představeným okresů misionářských. Ostatní částka byla vydána na zakoupení spisků, obrázků a medailů, které mezi členy spolkové každoročně se rozdělují. — Ku konci nesmíme mlčením pominouti, že v Bosně a Hercegovině těší se mnoho dítek na podporu spolku sv. Děťství Páně. Jak smutné poměry v zemích těch posud panují, netřeba připomínati. Proto ochotně hleďme jim pomoci. Dosti nepatrné dárky budou jim vítány. Jednatelům spolku sv. Děťství Ježíšova jest dp. Florián Scharwort, katecheta, bytem v Uršulinské ulici č. 3.—II. v Praze,

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci prosinci 111 chudých křesťanů v Praze; za celý rok 1519 osob; z těch připadá na obecnou nemocnici 726, na blázinec 233, na porodnici 11, nemocnici Milosrdných bratří 80, nemocnici Milosrdných sester 365, nemocnici u Alžbětinek 5, na vyšetřovací vězení 3, a na umrlčí kaple 96. Dle příslušnosti přináležely 133 osoby do Prahy, 1357 na venkov, 12 na Moravu, po 4 na Halič a Uhry, po 1 na Slezsko, Bavorsko, Rusko a Vlasy, 2 na Prusko a 2 osoby byly neznámy.

Literární oznamovatel.

— „*Upřímná slova*“, tak nazvaná jest sbírka průpovědí Karla Matějky, již vydala „Škola B. S. P.“ v Brně. Spisek tento, v němž srdcem k srdci, způsobem jednoduchým a přece velmi dojemným promluvil básník naší milé mládeži, obsahuje 710 průpovědí o článcích víry a mravů, o lásce k církvi a vlasti, o strastech a slastech života našeho na zemi. Jako drahokam leskem září a oslňuje, tak jímají slova knihy této jednak učící jednak těšící i radící. A jaký užitek máme z průpovědí těch? O něm poučil nás spisovatel sám na str. 93.: „Průpověď mnohá jako anděl bdělý nás chrání, střeží, kdy hřích vábí smělý; vynikne mžikem z mládí ve paměti, a již nás vede, činy naše svěť“. A co jiného třeba, než aby mládež naše dospěla v muže celé, v muže, jimž svatou jest víra, kteří planou láskou k Bohu, láskou k matce, církvi svaté a k rodné zemi své? S radostí bereme spisek tento opět a opět do rukou, spisek, jenž aby trvalým majetkem naší mládeže se stal, z toho srdce přejeme. Zvláště nyní, v době novoroční vítáme s potěšením nemalým sbírku jmenovanou, neboť hodí se velmi dobře za dárek novoroční zvláště žákům a žačkám. Ovšem i dospělý čerpati může z ní poučení hojná. Jest si tedy přát, aby naše knihovny jak školní tak i farní jí opatřeny byly, aby spisek tento co nejvíce rozšířen byl.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, vykazuje v čís. 12. roč. V. tento obsah: Víte, kdo Prokopa pokazil? Listy k matkám. Štědrý večer. Nábožná pověst. K vánocům. Modlitba dítky. Domácí prostředky. Dopisy. — „*Anežka*“, list pro křesťanské panny, má v čís. 12. roč. II. tento obsah: V advent. Medaile neposkvrněného početí Marie Panny. Příprava k vánocům. Narození Páně. Dobrá rada. Žebrák. Hádanka. Dopisy. — „*Václav*“, list pro křesťanské jinochy a muže, má v čís. 12. roč. I. tento obsah: Povzbuzení. Desáté S. Z popravistě. Anděl Páně. Štědrý den. Slovo tělem učiněno jest. Umrlčí pokoj. Dopisy.

— „*Obzor*“ přináší v čís. 22. roč. III. tyto články: Glagolita Clozianus. Podává Mat. Procházka, prof. gymn. v Brně. Báseň: U vánočního stromku. Z Vídně do Terstu, popisuje Frant. Stránecká. Dvě sestřenice. Vypisuje dr. Karel Řehák. Obzor literární. Oznamovatel literární.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) dospěl redakci Jakuba Malého, mimoř. člena kr. č. společnosti nauk v druhém laciném vydání k sešitu 60. (Mikrocefalus — Montefiore) a 61. (Montemolin — Mollusca). Nakladatelem jest kněhkupectví Kobrovo, které jednotlivé sešity po 24 kr. prodává.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Schoenbeck*, kat. a ředitel při ústavu pro vzdělání učitelek u sv. Anny v Praze, jmenován kn.-arc. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Felix *Bíca*, far. ve Velízu, za admin. v Stochově;
p. Ignat *Švancara*, kp. v Kněžovsi, za adm. na Velízu;
p. Arsen *Weller*, zám. kp. v Dobřejovicích, za admin. v Jirčanech;
p. Jos. *Hamerle*, far. v Nových Dvorech, (diec. Kralohradecké), za far. ve Veltrusích;
p. Václ. *Polívka*, admin., za far. v Chřísti;
p. Bedřich *Gerhardt* ustanoven za fundatistu v Slavkově.

Uprázdňené místo:

Stochov, fara patr. nábož. matice, od 22. prosince 1880.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Eduard *Wallouch*, far. v Třeboníně, dne 22. prosince 1880, (naroz. dne 16. března 1825 v Horažďovicích, vysv. 2. listopadu 1851).

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Svoboda*, admin., za far. v Čihošti;
p. Jos. *Pittermann*, admin., za far. v Kratoňovicích;
p. Josef *Schrutek*, kapl. v Sejfích, za far. ve Vlčicích;
p. Václav *Kolář*, za admin. v Smrčné;
p. Kajetan *Treutler*, č. ř. sv. Bened., za kapl. v Martinkovicích.

Uprázdňené místo:

Třebonín, fara patron. J. J. p. knížete Karla Schwarzenberka, do 2. února 1881.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Promluva k snoubencům

v chrámu Páně sv. Františka v Praze.

Konal Josef Janda.

Byv poctěn pozváním, bych přítomen byl sňatku vašemu a udělil vám jménem Církve požehnání, pokládám za svou povinnost, dříve než vyhovím přání vašemu, promluvit k vám několik slov o důležitosti sňatku manželského vůbec a sňatku vašeho zvlášť. —

Sňatek, ve který nyní chcete spolu vejít, jest nejstarší, nejsvětější a nejužší svazek pozemský. Hned v ráji, u kolébky pokolení lidského, Bůh jej ustanovil a první požehnání jemu udělil. Spasitel přišed na tuto zemi obrátil také hlavní zřetel svůj k manželství a posvětil je. Poctiv snoubence na svatbě v Káně galilejské přítomností svou ukázal, že ctnostné manžely pod svou božskou ochranu bere. Na tom však neměl dosti; on ještě výše povznesl manželství učiniv je svátostí nového zákona a udělil jemu hojné milosti. — Vy, ctění snoubenci, přikročili jste k tomuto oltáři Páně, byste tuto svátost stavu manželského přijavše hojných milostí jejich účastni se stali. Aby však vaše přání se splnilo, *musíte k této svátosti svatě býti připraveni a přijavše ji musíte věrně plnit povinnosti stavu manželského.*

Svatě mají se snoubenci k sňatku svému připravit, to jest, mají se s Bohem na modlitbách raditi a jej prositi, by jim označil onu osobu, s kterou jim žítí ustanovil. Neboť Písmo svaté učí, že rodiče mohou dáti statky, ale ctnostnou, moudrou a opatrnou manželku dává Bůh. Přes tuto radu Písma svatého často se stává, že snoubenci vcházejíce v stav manželský málo

hledí na ctnosti té které strany, nýbrž řídice se žádostmi tělesnými prohlédají k statkům pozemským a jiným zájmům časným. Kde takovéto ohledy mají vrch, tam bude mezi dvaceti sňatky sotva jeden šťasten.

Svatě mají se snoubenci připravit, to jest mají s čistými úmysly sňatek svůj uzavřít. Za tou příčinou jest na nich, aby si umínili, že vždy v stavu svém budou tak žít, jak toho Bůh žádá a velí. Sudte sami, zdaž by jednali manželé po vůli Boží, kdyby nejenom nikdy na Boha nepomyslili, nýbrž úmyslně každé takové pomyšlení od sebe vzdalovali? Takovou měrou vylučovali by Boha ze svého středu a vydávali by se v moc zlého ducha. — Svatě mají se snoubenci k sňatku svému připravit, to jest, mají se srdcem čistým a svědomím hříchu prostým svátost stavu manželského přijati. Nebo tato svátost neuděluje posvěcující milosti, ona jí vyžaduje a předpokládá. Jak často ale uzavírají se sňatky manželské v stavu hříšném! Kde tomu tak jest, není se čemu diviti, bývali-li takováto manželství nešťastná, ježto manželé takovou měrou požehnání nebeského na sebe nesvolávají, nýbrž od sebe zapuzují.

Obrátím-li zřetel svůj k vám, drazí snoubenci, jak jest mi se radovati a v srdci plesati! Neboť vidím, že jste se svatě připravili, dříve než-li jste přikročili k tomuto oltáři Hospodinovu. Na modlitbách radili jste se s Bohem, přišli jste na toto posvátné místo s čistými úmysly a přinášíte s sebou srdce čisté a svědomí hříchu zproštěné. Za takových okolností můžeme vším právem doufat, že nebe vylije hojnost svých milostí a plnost svého pože-

hnání na vás a že váš sňatek bude šťastný.

Avšak sňatek váš nemá trvati jenom den aneb vůbec nějakou krátkou dobu, nýbrž tak dlouho, pokud vám oběma Bůh na zemi žiti dopřeje. Bude vám tudíž po celý čas života milostí Božích a požehnání nebeského potřebl. Abyste si obojí pojistili, jest na vás, byste *věrně plnili povinnosti, které vám Bůh v tomto novém stavu ukládá.*

Bůh přikazuje, ctěný ženichu, manželům, aby milovali manželky své, jako Kristus miluje Církev svou. Za tou příčinou musíte také vy tak milovati nevěstu svou, která se má státi chotí vaší. Bůh vám ukládá, abyste pro lásku k ní opustil otce svého i matku svou a jí se přidržel. Nuže, osvědčujte jí vždycky tuto lásku. Skrývejte a milerád snášejte ty které její slabosti. Jež by snad někdy se objevily, umírňujete jí ty těžké povinnosti, které k vám míti bude. Věnujte jí tolik pozornosti a péče, kolik si přejete, aby ona vám na jevo dávala. — A vám, ctěná nevěsto, přikazuje Bůh, byste ve všech dobrých věcech podrobena byla svému manželu, jako Církev Kristu Ježíši. Mějte pro něho čest a úctu povinnou, neboť Bůh vám jej ustanovil za hlavu. Jeho povinností bude, by byl vaší podporou a vašim ochráncem. Na vás jest, byste ho milovala, jeho si vážila, nedokonalosti jeho, kdyby se někdy vyskytly, pečlivě skrývala a trpělivě snášela. Vynasnažte se, abyste svým dobrým příkladem srdce jeho vezdy nakloňovala Ježíši Kristu. Buďte mu věrnou družkou sdílejíc s ním veškery péče a starosti, které budou na jeho bedrách spočívati a svou něžnou přítulností budte mu ku potěšení a radosti. V něm naleznete, jak pevně doufám, náhradu za to, co ztrácíte tím, že opouštíte svého drahého otce a svou milovanou matku. Tito vaši rodiče vychovali vás ctnostně svou mírnou vážností, dobrými radami a svatými příklady svými. Od nich naučila jste se, konati skutky pobožné, světiti dny Páně a přijímati svaté svátosti. Šťastná a blažená byla jste v domě otcovském po boku své matere. Dnes však máte tento dům, s nímž tolik krásných upomínek z mladosti naší se pojí, na vždy opustiti a cele novou a neznámou dráhu života nastoupiti. Ký div, jestliže při tomto pomnění srdce vaše obavou se naplňuje! Avšak nelekejte se, nýbrž otevřete útroby svého srdce sladkému potěšení, neboť nastávající choť váš bude vám

druhým otcem. On se bude za šťastna pokládati, shledá-li, že vezdy kráčíte toutéž cestou zbožnosti, kteráž jemu ve vás připravila manželku dokonalou, ježto pobožnost jest ke všemu užitečná, majíc za slíbení nynějšího života i budoucího. 1. Tim. 4, 8.

Po té důležité slovo jest mi promluvíti k vám oběma, ctění snoubenci. Dá-li Bůh, aby z vašeho spojení vzešla něžná srdce, bez odkladu zasvěťte je Bohu křtem svatým. Vyučujte je od nejútlejšího věku bázni Hospodinově, kteráž jest nejpevnějším a nejlepším základem veškerého zdárného vychování. Buďte vždycky toho pamětlivi, že dítky jsou nejdražším rodičům od Boha svěřeným pokladem, z něhož budou musiti jednou počet vydávati. Nezapomeňte toho nikdy, že zbožné, dobré a křesťanské dítek vychování jest nejdrahoccennějším dědictvím, jež jim můžete po sobě zůstaviti.

Posléze ještě jedno mám k vám slovo. Varujte se, byste žádným hříchem nepozbyli té milosti, kterou máte nyní přijati. Pamatujte vždycky na to, že váš sňatek svatý a ctihodný jest a svatým a ctihodným má zůstati na vždy. Jako jste se svatě připravili k sňatku svému, tak ctění snoubenci žijte v něm vezdy svatě, konajíce věrně povinnosti stavu manželského. Učinite-li tak, zajisté požehnání Boží, kteréž mé slabé ruce mají s nebe na hlavy vaše svolati, v plné míře sestoupí na vás a prodlí u vás. Všickni pak můžeme se kojiti pevnou nadějí, že sňatek váš bude šťastný a blažený a nebude trvati toliko na čas, nýbrž promění se, až v lůně Otce nebeského se octnete, ve spojení, které nemajíc konce trvati bude na věky. Amen.

Svatý Alfons, ctitel novorozeného Spasitele.

(Dokončení.)

Než mimo tento účel má novic položití základ k dokonalosti křesťanské, ku kteréž však nedospěje bez dětinné mysli. Neboť stav řeholní jest světu bláznovstvím a pošetilostí, ale dětinná mysl podrobuje se ráda rozkazům svých představených, jenom dětinná mysl bývá v řeholním stavu spokojena; dětinná mysl všemu věří, ke všemu jest volna a ochotna, podobá se vosku všechny podoby přijímajícímu, dětinná mysl nezná žádné lsti a neupřímnosti dle slov svatého apoštola Petra: Protož

složice všelikou zlost a všelikou lešť a pokrytství a závisti, i všecka utrhaní, jako nyní zrozená nemluvnátka rozumného, bezelstného mléka žádejte, abyste jim rostli k spasení, jestliže pak jste okusili, že sladký jest Pán. (I. Petr 2, 1.—3.)

Má-li novic dotčených ctností nabyti, musí život svůj Jesulátku zasvětit; ano láska k Němu má všecko oživovati. Vše, co koná, má konati s úmyslem Jemu se zalíbiti. Všechny jeho kající skutky, sebezapírání, všechny jeho snahy a tužby, mají se nésti k Božskému Jesulátku. Aby se novicové láskou k Němu rozechřáli a ducha dětinného vždy více sobě osvojovali, k tomu nemálo napomáhá ona něžná a dojmavá „*jesličková pobožnost*“, kterou konají každý 25. den v měsíci. Sv. Alfons zavedl tuto pobožnost do noviciátu své kongregace a chtěl, aby se vždy zachovala a tak se konala, jak on ji konával se svými novici. A až dosud se tato pobožnost koná tím samým způsobem, jak jej nyní popisujeme. Již 24. odpoledne po nešporách, uchystají se v oratoriu noviců něžné a velmi krásné jesličky, avšak dosud prázdné. Koná se první pobožnost tak zvaná „*touha patriarchů*“. Novicové opěvují touhu patriarchů po zaslíbeném Vykupiteli. Zpěvy: Rosu dejte oblakové, pršte Spravedlivého. Před večerem téhož dne koná se druhá pobožnost, „*Očekávání porodu*“ a vždy se zpívají příslušné písně a modlitby. 25. ráno položí se do prázdných jesliček přespanilé Jesulátko za radostného a nadšeného zpěvu.

Po té připravují se novicové k svatému přijímání, aby skutečně přijali toho, po němž srdce jejich bylo toužilo. Po svatém přijímání, když byli novicové Jesulátku poděkovali za Jeho laskavou návštěvu, koná se pobožnost: „*Vzývání Božského Jesulátka*“. Pak se koná v určitou hodinu 5. pobožnost, při kteréž se veškeré nebeské dvorstvo vyzývá, aby vzdávalo svou úctu a poklonu Božskému Jesulátku. A jako sv. Alfons činíval novicům dojemnou řeč, aby je láskou k Jesulátku roznítil, tak i nyní novicmistr činí řeč o některém tajemství z dětství milého Pána, by je láskou k Němu roznítil. Toho dne konají též novicové betlemskou cestu a před samým polednem konají ještě pobožnost „*Vzývání Matky Božského Jesulátka*“ a sice za tím účelem, aby jim na synáčku svém vyprosila pravou a upřímnou lásku. Toho dne mají novicové odpoledne jakož i na večer svou volnou zábavu ve sborovně u jesli-

ček, kdež sobě rozličné příběhy o Jesulátku vypravují. Rozumí se samo sebou, že pak novicové, v rakouské provincii, zvláště jsou-li Češi, a studoval-li některý v Praze, milerádi také vypravují o našem Pražském Jesulátku. Co všecko již zkusilo, jaké divy milosti činilo, jak jest milostné a přívětivé, jak nábožní Pražané mají svého Ježíška rádi, jak se k němu utíkají, a jaké krásné, drahocenné šaty Mu darovali, to všecko s radostí všem vypravují. A jako sv. Alfons s novici zpíval písně k Jesulátku, s nimi se bavil a jim na pianě hrával, tak i novicmistr baví se jako otec se svými novici, a zpívá s nimi písně; a všickni oslavují Pána, že se zdá, jakoby byly skutečné vánoce. Odpoledne pak po nešporách koná se hlavní pobožnost. Novicové klaní se Božskému Jesulátku a obětují Mu na způsob tří svatých králů, a protož bych tuto pobožnost nazval „*tříkrálovou*“. Jako tři králové z daleka přišli, tak i novicové jsou z rozličných krajín, rozličné národnosti, rozličné povahy, všickni však přicházejí, aby vzdali úctu roztočilému Jesulátku. A jako třem králům ukázalo hvězdu jasnou, a vyvedlo je z temnosti a věrou osvítilo, tak i novice vyvedlo Jesulátko z marnivého světa a ukázalo jim hvězdy svatého povolání. Za tyto milosti děkují novicové spanilému robátku a jeden po druhém přistupuje k jesličkám, líbá uctivě Jesulátko a přináší Mu ne sice zlato aneb jiné drahé skvosty, ale dobrou vůli, upřímné srdce a jiná dobrá předsevzetí, což vyjadřuje každý ve zvláštním psaníčku, které do jesliček dává. Každý novic slibuje, že chce v dokonalosti křesťanské prospívati, tu neb onu naruživost potlačovati a rozličné kající skutky konati. Novicmistr pak čte tato psaníčka, a mírní horlivost jejich, neboť Spasitel nechce, aby kdo sobě na zdraví ublížil, máť raději pokoru. Po té ukončí se jesličková pobožnost chvalozpěvem „*Tebe Bože chválíme*“ a novicmistr uděluje všem svaté požehnání. A aby této radostné slavnosti nebylo nic na ujmu, způsobuje toho dne Jesulátko novicům také nějakou nevinnou radost a dává jim jakési občerstvení.

Tímto způsobem uváděl sv. Alfons novice do ducha kongregačního a učil je pokore, poslušnosti, skromnosti, kterýmžto ctnostem jest přislíbeno království nebeské.

Fr. H.

Pravdy Tomáše Kempenského. |

Z „Následování Krista“

veršem podává K a r e l M a t ě j k a.

Knihy II.

28. Slávou muže ctného
svědomí jest jeho. 6, 1.
29. Za nehod a neštěstí
úkladů i bolestí
zachováš si poklíd stálý,
svědomí-li tebe chválí. 6, 1.
30. Zlí nenajdou utěšení,
bezbožným pokoje není. 6, 1.
31. Milující odhodlaně
chlubí se rád v kříži Páně. 6, 2.
32. Spravedlivým radost mnohá,
jež pochází z pravdy, z Boha. 6, 2.
33. Kratičká je sláva,
jež se lidmi dává;
po nebi kdo touží,
hanou se nesouží. 6, 2.
34. Co jsi, to jsi ; — dobří hanou
horšími se sotva stanou,
aniž světějšími chválou;
Bůh buď jen tvou slávou stálou. 6, 3.
35. Náš zrak povrch vidí,
Bůh do srdce hledí,
Bůh úmysly sledí,
my jen činy lidí. 6, 3.
36. Kdo se chválí, — jak je malý!
Velkým jen, Bůh koho chválí. 6, 4.
37. K tvorům-li se vineš,
s nimi klesáš, hyneš;
Kristu oddán vděčně,
státi budeš věčně. 7, 1.
38. Nespolehej na třtiny,
přízeň lidí vadne,
ať Pán Ježíš jediný
ve tvém srdci vládne. 7, 2.
39. U jiných kdo hledá
zisku nebo téchy;
často jenom shledá
škodu svou a vzdechy. 7, 3.
40. Nehledáš-li Ježíše,
více škodíš sobě,
než by mohl nejvýše
svět ten škodit tobě. 7, 3.
41. Čím ti Ježíš blíže,
tím ti všecko snažší;
jedno jeho slovo
bolest z duše plaší. 8, 1.
42. K Ježíši kdo přichází,
dobrý poklad nachází;
ale všecko ztrácí,
k hříchu-li se vrací. 8, 2.
43. Chudý, bídny ten je zcela,
komu z duše vymizela
lásky Spasitele;
ale bohat nad vše jiné,
láskou kdo se k němu vine
po své žití celé. 8, 2.
44. Bez přítele nelze žíti;
o, snaž se nad vše míti
vždy a ve všem za přítele
svého Pána, Spasitele. 8, 3.
45. Nechť i svět se proti tobě staví,
jen když Ježíš synem svým tě slaví. 8, 3.
46. Lásky tvoje Pane
lásce uč mne vřelé!
bych miloval skutkem
svého nepřitele. 8, 4.
47. V mysli čisté, prosté
pokoj Boží roste. 8, 5.
48. Vyprosti se světu,
abys mohl v letu
spojiti se pouze
s Kristem v lásce, touze. 8, 5.
49. Jak ten velkým! — bez útěchy
u lidí ne Boha;
pro čest Boží kdo zde snáší
protivenství mnohá. 9, 1.
50. Snadno poutí časnou chodí,
koho milost Boží vodí,
a necítí břímě žhouní
koho nese Všemohoucí. 9, 1.
51. Z lásky k Stvořiteli
výhost dej příteli,
neboť přijde doba,
jež rozloučí oba. 9, 2.
52. Mnohé boje stojí tebe,
než si zvykneš sama sebe.

přemáhati dokonale,
a jen k Bohu zřítí stále. 9, 3.

53. Pokořit ať duch se snaží,
kdy tě pokoj Boží blaží;
abys nabyt utěšení,
až nastane pokušení. 9, 4.

54. Bůh tě zkouší všemohoucí;
někdys chladný, někdy vroucí,
vždy však rozmnož prosby svoje,
a vítězem vyjdeš z boje. 9, 5.

55. Což prospějí písně sladké,
spisy pěkné, řeči hladké,
knihy svaté - kdy mne byla
milost Boží opustila. 9, 6.

56. Bůh když zkoušel věrné svoje,
otvírá jim blaha zdroje 9, 7.

57 Bůh tě blaží poklidem,
bys byl silen k zkouškám všem,
a zas zkouší těžkostí,
bys nezpyšněl pro ctnosti. 9, 8.
(Dokončení.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

o slavnosti nejsvětějšího jména Ježíš.

I. Výbornost tohoto jména.

II. Jeho účinky zázračné.

III. Úcta Jemu povinná.

I. *Výbornost jména „Ježíš“.* Sv. Pavel nám vykládá ve svém listu k Filipppenským: Ježíš sebe sama zmařil přijav způsobu služebníka. Ponížil sebe sama učiněn jsa poslušným až k smrti a to k smrti kříže. Protož i Bůh povýšil ho a dal jemu jméno, které jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo nebeských, zemských i pekelných. 2, 7.—10.

Nalezáme v těch slovech původ, příčinu, všecky vznešenosti jména Ježíš. Jeho původ: přichází s nebes; andělé Je ohlásili nejprvé Marii, potom Josefovi. (A porodíš Syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Luk. 1, 31. — Porodíš pak Syna, a nazveš jméno jeho Ježíš, tenť vysvobodí lid svůj od hříchů jejich. Mat. 1, 21.); Bůh sám jméno dal Svému Synu. A zajisté jediný Otec zná dokonale Syna. (Žádný nezná Syna nežli Otec. Mat. 11, 27.); On sám tedy mohl Jemu dáti jméno, jež Jemu slušelo. Žádný tvor neměl vysloviti toto jméno požehnané, dříve než by vyšlo z úst Páně: *Quod os Domini*

nominabit. (Is. 62, 2.) Ale proč je Bůh dal? Chtěl, praví sv. Pavel, povýšiti svého Syna milovaného v té míře, v jaké Sebe zmařil v tajemstvech Svého vtělení, Své smrti. Proto povýšil ho Bůh. Hojnými důkazy Své pokory hluboké neskončené Slovo oslavilo Otce; co učiní Otec, aby Svému Synu odměnil? Dá Jemu jméno Ježíš. Sudme z toho, jaké jsou výbornosti tomuto jménu největší cti hodnému příslušící.

Povýšeno jest nade všechna jména, poněvadž znamená vše, cokoli možno si mysliti největšího, nejvzácnějšího, nejvznešenějšího: 1. všecku moudrost, svatost, dobrotu, sílu, milosrdenství a lásku Boží, které přispěly k spasení našemu; 2. všecky milosti, ctnosti, dary Ducha svatého, které slouží k posvěcení duší, poněvadž z plnosti Ježíše Krista, jako z pramene nevyčerpatelného je dostáváme; 3. všecky úřady učitele, lékaře, otce, pastýře, velekněze, které vykonávají bude povinen Syn Boží jsa Spasitelem.

Jméno Ježíše povýšeno jest nade všechna jména oněmi právy, jež udílí. Dávaje Synu Svému jméno Ježíše, Jej ustanovuje Spasitelem, svěruje Jemu Bůh péči, aby obnovil Jeho slávu; činí Jej pánem spásy lidské; jejich osud položen jest do rukou Jeho, podlé Jeho vůle zavře se peklo, nebe se otevře. Kdo praví Ježíše, praví krále, jemuž panovníci poddáni jsou, soudce, před jehož stolicí objeví se všickni lidé a jehož výroků změnití nebude možno.

Konečně jméno Ježíš povýšeno jest nade všechna jména, poněvadž znamená nejpodivnější obcování, kterým Bůh sdíleti se může tvorů Svému: spojení osobnosti Boží s lidskostí Spasitelovou, udělení života milostného věřícím, života oslaveného blaženým.

Když prorok Isaiáš oznamoval, že Dítě, které nám se narodí, nazváno bude *Podivným, Rádcem, Bohem silným, Otcem věku budoucího, Knižetem míru*, vykládal, jak praví sv. Bernard, těmito jmény rozmanitými výbornosti, které jsou zahrnuty ve jménu Ježíše; neboť je li *Podivným* příčinou obzvláštní jest nepochopitelná jednota dvou přirozeností, z nichž se skládá osoba Ježíšova. Nazývá-li se *Rádcem Nejvyššího*, jsa Ježíšem účastenství má v radě Boží, aby hájil prospěchu Svých vyvolenců milých. Nazývá-li se *Silným*, děje se proto, že k našemu spasení překonal smrt, potřel moc pekla, zničil hřích. Pokud jest Ježíšem, jest *Otcem věku budoucího*, poněvadž umíraje plodí si národ vyvolených; jest *Knižetem míru*, poněvadž Svou krví smiřuje nebe se zemí. Všecky názvy slavné jež Písmo sv. Jemu dává, nejsou leč

paprsky, které korunují veliké jméno Ježíšovo.

II. *Zázračné účinky jména Ježíše.* Sv. Bernard nám je vykládá takto: „Jméno Ženichovo jest světlo, pokrm, lék; ono svítí, když je oznamujeme, živí, když je rozjímáme, jest balsámem, jenž zla mírní a hojí, když je vzýváme. — Čím se rozšířilo tak rychle po celé zemi toto veliké světlo víry? Zvěstováním jména Ježíše. Zdaž nás Bůh nepřivedl z temnoty nevěry k Svému světlu podivnému tím, že užíval jména Ježíše nejvyšší úcty hodného za pochodeň zářící? — V téže době, co svítí, také živí. Zdaž se necítíš posilněna, kdykoli si vzpomínáš, co znamená? Je-li na světě potravu lepší, buď pro ducha, buď pro srdce? Je-li něco tak účinného, aby obceistvilo síly ochablé, aby dalo ctnostem pružnosti, aby udržovalo city šlechtné a čisté? Ježíš jest medem v ústech mych, hudbou v uchu mém, jásotem v srdci mém. Toto jméno sv. jest lékem málomyslnosti a všech chorob duševních. Jsi-li smutten? Ježíš ať přijde do srdce tvého; odtud ať přejde na tvé rty; jak mile vyslovíš jméno to, mrak zmizí, jasnost se vrátí. Někdo snad padl do hříchu? Snad se řítí do propasti smrti? Vžívá-li jméno Ježíše, počíná hned se probouzeti a k životu se vraceti. Nikoli, není žádného pokušení, jež bychom pomocí jména Ježíš nepřemohli, žádné náruživosti, kterou bychom nepotlačili. O duše má, výborným lékem jest jméno Ježíše, které jest zároveň tak sladké a tak mocné.“

III. Co činiti máme, abychom hodně ctili sv. jméno Ježíše? — Rozjímajme jeho význam a rozněcujme city, jež v nás probouzí. — Vděčnost, aby nás spasil, přijal Syn Boží jméno Ježíš; toto jméno nás pamatuje, jaké práce, jaká ponižování, jaká utrpení pro nás podstoupil. Nám na mysl přivádí všechna tajemstva Jeho života i Jeho smrti s milostmi hojnými, jichž nám zasloužil. — Důvěru; Ježíše máme otcem nejlaškavějším, přítelem nejvěrnějším, ochráncem nejmocnějším; Jeho jméno peklu strašno jest, zahání zlé duchy: *in nomine meo daemonia ejicient.* — Lásku; nestačí, aby toto jméno svaté často vycházelo z našich úst, jest potřeba, aby duch a srdce, úmysl a cit oživovaly službu, kterou od nás přijímá. Sv. Pavel je vyslovoval, je zaznamenával v listech ustavičně, poněvadž miloval Ježíše; jeho řeč byla znamením, jaké sladkosti duši jeho uděluje toto jméno Božské.

Učiňme úmysl, že chceme konati ctnosti, jež toto jméno krásné vyjadřuje. „Vy-

slovuji-li jméno Ježíš,“ praví sv. Bernard, „představuji si člověka tichého a pokorného srdcem, dobrého, střídmeho, čistého, milosrdného, velice dokonalého a svatého, ale zároveň Boha všemocného, jenž mou slabost Svou milostí podporuje a mi pomáhá, abych se stal, čím mě chce míti. Pokud jest člověk, v Ném vidím příklady; pokud jest Bůh, vidím v Ném pomocníka bezpečného.“

Konečně nás veliký Apoštol učí způsobu výbornému, abychom ctili jméno Ježíše: *Čiňme všechno ve jménu Pána Ježíše Krista, díky vzdávajíce skrze Něho Bohu Otci.* (Kol. 3. 17.) Odnásejme všechno ke cti Spasitele svého, jako i On vše odnášel k spasení našemu. Dekujme Otci skrze Jeho Syna, když skrze Něho nám všechno dal.

Podlé příkladu Církve v liturgii daného prokazujeme zjevně svou úctu, když vyslovujeme anebo slyšíme vyslovovati jméno Ježíš, a osvojme si krásnou modlitbu, kterou dnes Církev koná na konci mše svaté: „Bože všemocný a věčný, Jenž jsi nás stvořil a vykoupil, rač vyslyšeti naše prosby a přijati dobrotivě oběť spasitelnou, již jsme přinesli Tvé velebnosti ke cti jména Tvého Syna, Pána našeho, Ježíše Krista; abychom přijavše hojnost Tvé milosti skrze slavné jméno Ježíšovo tomu se těšili, že naše jména v nebesích napsána jsou předurčením věčným. Za to Tě prosíme skrze téhož Ježíše Krista, Pána našeho.“

Obsah rozjímání opakován.

I. *Výbornost jména Ježíš.* Přichází s nebe, Bůh jediný je mohl dáti, poněvadž On jediný zná dokonale Syna Svého. Ustanovil Jej povýšiti v té míře, v jaké Se ponížil tajemným životem a tajemnou smrtí Svou. Toto jméno cti nejhodnější povýšeno jest nade všechna jména, svrchovanými dokonalostmi, jež má Syn Boží, tím jménem obdařený; oněmi právy, jež udělují tyto dokonalosti. Jméno to přijímaje ustanoven jest obnovitelem slávy Boží, pánem spásy lidské. — Předpovídaje Isaiáš, že Mesiáš nazývati se bude *Podivuhodný, Rádce, Bůh silný, Otec věku budoucího, Kniže míru*, oznamoval výtečnosti jména Ježíš.

II. *Zázračné účinky jména Ježíš.* Osvěcuje, když je kážeme, živí, když je rozjímáme, hojí, když je vzýváme. Hlásání jména Ježíš tak rychle po zemi rozšířilo světlo víry. Je-li lepšího pokrmu buď pro ducha, buď pro srdce? Léku vydatnějšího proti málomyslnosti a všem chorobám duše naší?

III. *Jak máme ctiti sv. jméno Ježíš?* Uvažujíce jeho význam, rozněcujíce city, jež v

nás probouzí: vděčnost, důvěru, lásku, — činíce pevný úmysl, že konati budeme ctnosti, jež jméno to nejdokonaleji vyjadřuje, pamětlivi jsouce slov: *Cokoli činite, činite ve jménu Pána Ježíše díky vzdávající skrze Něho Bohu Otci*, — prokazující zjevně úctu, když vyslovujeme anebo slyšíme vyslovovati sv. jméno Ježíš.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek*.

Boj proti církvi.

(Jakých prostředků užívají nepřátelé církve, aby lid o víru připravili; jak si má tu vésti duchovní správce?)

Pokračování.

Tisk a pouliční čili kramářská propaganda, jak jsem ji jmenoval, jsou dva nej-mocnější prostředky, jichž nepřátelé církve užívají, aby lid o víru připravili; avšak nejsou to prostředky jediné. I škola stojí liberalismu k službám — ovšem tam jen, kde se podařilo nepřátelům církve se jí domoci a učiniti z ní t. z. školu moderní, bezkonfessijní. — Nechci zaujati nikterakž stanovisko snad ostré offensivy proti školám a učitelstvu; považuju však za nutné dotknouti se přece tohoto předmětu, abychom se přesvědčili, jak ve všech téměř katolických státech škola církvi znenáhla se odcizuje.

„Kdybych byl ďáblem,“ tak žertuje poněkud příkrým způsobem Albán Štolc, „a národ mě učinil svým delegovaným poslancem, já bych vše převrátil! Víte jakým způsobem? Já bych pravil: školu od církve odtrhněte, co škole po církvi a církvi po škole, co škole po náboženství. Škola budiž ode dneška ústavem, kde by se dětem vštěpovalo, čeho pro život a pro svět nutně potřebovati budou, kde by se cesta ukazovala k zámožnosti a blahobytu. Místo náboženství bych navrhl povšechnou znalost zemských zákonů, místo katechismu nosily by děti občanský a trestní zákoník. Poněvadž pak duchovní nemá pro také věci smyslu, nenáleží mu místa žádného ve škole, místo něho zasedne ke stolku ve škole někdo z obecního výboru a ve větším městě advokát. Nejkratší by bylo, pánové, tak bych skončil, zrušiti ten kněžský stav, poněvadž 1. člověk žije pro svět a na světě se dá dobře žíti, jísti, píti, tancovati i bez náboženství a ještě lépe; 2. uspoří stát peněz, jež se mohou obrátiti na zvelebení průmyslových škol, silnic atd. Avšak svět a ti lidé v něm nedospěli je-

ště k nejvyššímu stupni pravé osvěty, a proto počkejme nějaký čas pánové! Tak bych mluvil, kdybych byl ďáblem a poslancem.“ — „Ty jsi ale přec pošetilec, řekl by mi kollega ďábel; nepůsobil bys pro naši říši víc, kdybys navrhl, aby se bible pálily, kříže odstraňovaly, aby každou neděli posvícení a každý čtvrtek trh byl?“ — „Nerozumíš věci,“ odvětil bych mu já, „nevíš z vlastní zkušenosti, co máme práce než připravíme o víru někoho, jenž z mládí byl dobře v náboženství vycvičen? Proto jest dobře začítí od malých, neboť škola je kolébkou budoucího občana.“ Tak daleko ovšem nejsme, aby podobné návrhy se činily ve sborech zákonodárných, jak Albán Štolc v žertu napsal. Též nejsme tomu tak blízcí, aby něco podobného prakticky se provádělo, ale přiblížili jsme se k tomu za posledních let velice, neboť jsme se dočkali moderní bezkonfessijní školy. Moderní ideje, moderní názory, moderní ústavy, moderní společnosti, moderní práva, moderní civilisace, vědy a umy, moderní vymoženosti, vymohly nám též moderní školu, jež je theoreticky zbudována a nepotřebuje ničeho víc, než jistého času, aby se téměř ve všech katolických státech jako v Belgii, Francii, Itálii a Německu náboženství úplně zřekla.

Tendenci moderní školy zná každý, kdo jen trochu má oči a uši k slyšení. O odstraňování křížů ze škol, křesť. pozdravů, o chování se některých novomodních vůdců mládeže v kostele při službách Božích, o zásadách, jaké se v moderní škole vštěpují, slyšel každý snad již a marně snaží se omluviti ten neb onen paedagogický list to, o čem denní zkušenost poučuje, marně tvrdí ten neb onen paedagog, že se náboženství vyučuje v moderní škole tolik, jako dřív, ano ještě více, že náboženství jest jako dřív předmětem prvním, že tudíž je nespravedlivá výčitka, jakoby se odstrkovalo a jemu podřízenější místo vykazovalo. Náboženství se ovšem neodstranilo ani ze škol bezkonfessijních, což jest právě nesmyslem, jakého se liberálové dočinili, chtějíce míti školu bez náboženství, v které by se ale náboženství přednášelo; náboženství se neodstranilo, ale ono nedává moderní škole a vychování v ní rázu náboženského více, v čemž spočívá chyba. Náboženství nelze obmeziti na dvě hodiny vyučovací, jako přírodopis, z náboženství nedá se uložití článek dětské paměti a jíti pryč, ono musí též rozum, srdce, vůli, celého člověka proniknouti. Do-

bře doznal Guizot, ministr franc. krále Ludvíka Filipa: „Škola jen tenkrát dostojí svému úkolu, když jejím živlem bude náboženství, když vyučování mravné a náboženské nad ostatními předměty bude bdíti a se vším konáním a jednáním učitelů se sloučí.“ — Welington, vévoda anglický, pronesl se bez obalu ve společnosti, v níž se mluvilo o nejlepší způsobu vychování, takto: „Já nejsem žádným učitelem a tím věcem nerozumím, ale tolik pravím: Neučiníte-li náboženství základem každého jiného předmětu, bude to vaší vinou, když budete mítí brzy ještě s větším počtem šibalů činiti.“ Měl pravdu, neboť vychováním bez náboženství podaří se snad zbystriti rozum, ale zušlechtiti srdce nikdy. Škola beznáboženská vychovává lidi, jimž říkáme v životě: prohnání šibalové. Náboženství dovede jen čisté zachovati srdce i tenkrát, když přestalo a bylo zapomenuto učení učitelovo. když zrak jeho již nestačí. Učitel může zlé zapovídati, ale jen myšlenka na vševědoucího a spravedlivého Boha může zlému zabrániti. Učitel může chyby žáků trestati, vidí-li je, ale bázeň Boží může působiti, že se jich dítě nedopustí. Jak mnohého zachovaly na dráze ctnosti vzpomínky na Boha, soud a věčnost, kdy všechny učené přednášky učitelů zapomenuty byly! — Toť rozdíl mezi školou konfessií a moderní bezkonfessií, již též užívají nepřátelé církve, aby lid o víru připravili, najímajíce si k tomu účelu učitelstvo, které na mnohých místech úlohu svou již pochopilo. Či je to k. př. vychování náboženské, když proti vznešeným zásadám o všemohoucnosti Boží, vnucuje se dětem myšlenka o všemohoucnosti přírody? Kdyby takový paedagog přímo a očividně nevyvracoval článek ten, jest dost na tom, když si takto počíná, neboť chápavější třinácti-, čtrnáctiletý žák pochopí snadno, co míní učitel říci, jak se skutečně v tomto případě stalo, kde chlapec přijda domů poučoval matku, že je všechno příroda a teprv otázkou zbožné matky: „A od koho je tedy ta příroda“ do pravých kolejí uveden byl.

Jak pak když takový, víře urvalý illuminát spěje ještě o krok dále a opovází se dětem, katolickým to dětem, veřejně přednáseti o odpustcích a z nich si posměch tropiti, ve své opovázlivosti a náboženské nevědomosti vypravuje, kterak druhdy prodávány byly hříchy za krejcar. Tím zjevně dokazuje učitel moderní školy 1. že nezná učení církve o odpustcích a

2. že chce zúmyslně bořiti to, co katecheta pracně, za naší doby velmi pracně, vystavěl. — Aneb jest to snad náboženské vychování moderní školy, když učitelové pohoršlivým a neslušným chováním v kostele, kam děti provázeti dle zákona povinni jsou, neboť mnohý by tam jinak málo kdy zabloudil. když chováním, jímž zřejmě osvědčují svou neuctivost k posvátným úkonům náboženským, urážejí náboženský cit nejen dětí, ale i starších, tak že musí býti za to pokáráni? — Když učitelové při procesí okny se dívají, jak jiný vážný a vážený muž bdí nad pořádkem jich školní mládeže, jež vzdor tomu, že od učitelů svých nebyla svolána, přec k jiné mládeži v posvátném průvodu se přidružuje? — Dbá moderní škola náboženského vychování, když všechny články, v nichž přicházelo by slovo „Ježíš“ vyloučila ze školních knih, ponechávajíc velkodušně ony, kde zmínka se činí jen o Bohu vůbec, aneb když hlasitou modlitbu na některých místech zapověděla? Odkud to, vždyť ještě před krátkým časem tak nebývalo? Odpověď: To jsou nepřátelé církve, kteří školu v ony koleje zahrnuli, aby jí užili jako prostředku, kterým by lid o víru připravovali, neboť oni jsou přesvědčeni, že na tomto poli pracují volněji sic, ale jistě. — Kam dojdeme, jest-li společnost lidská k moderní škole dospěje a tam, kde k ní již dospěla, jí dítka své, budoucí to pokolení, svěří? Odpověď k této otázce nejlépe dovede dáti církev, jež vším právem pozdvihuje hlasu svého. Úloha katol. duchovního správce jest velká v tom ohledu, dá se však krátce vysloviti, v dítkách lásku ku Pánu Ježíši a sv. jeho víře buditi. je sobě získati, třeba se sebezapřením dobrou vůli s učitelem zachovati a jej obzvláště k tomu nakloňovati, aby svorně s knězem pracoval na úkolu svém obtížném, aby duch Kristův naplňoval, řídil a posvěcoval křesť. katolickou školu, aby, jak si přeje provinc. sněm pražský, „veškeré vyučování mládeže bylo náboženstvím prodchnuto a veškeré nauky ve smyslu katolickém by se mládeži podávaly, aby v pravé víře a dobrých mravech byla utvrzena.“ Tit. II. cap. 7. (Dokončení.)

Pašijové hry v Horní Amergavě.

(Dokončení.)

II. oddělení.

Většina diváků, jakmile zmíněná přestávka mezi I. a II. oddělením představení

nastala, neopustila ani místnost, každý pamatoval na sebe dříve, a nyní aby vhodné místo si uchránil, občerstvil se tím, co si právě přinesl, aneb zjednanými lidmi přinést dal. Než i ti, kteří vyšli, nezůstali dlouho venku a před začátkem bylo v divadle opět vše na svých místech, hlava na hlavě, že by jablko nebylo propadlo. — Mohlo býti k jedné hodině, když opět rána z hmoždíře oznámila, že začíná oddělení druhé. Začalo jako první předehrou a po té zpěvem chóru, který uvádí poslední scénu v zahradě Gethsemanské divákům na mysl s napomenutím, aby žádný z hříšníků na ní nezapomněl, pro spásu jejich že na hoře Olivetské Kr. P. krví se potil, k zemi klesl. Opona se otevřela, chór se rozstoupil a my zřeli živý obraz ze starého zákona, proroka Micheáše, který pro pravdu do očí králi Achabovi vyřčenou od Sedekiáše, náčelníka lžiproroků obdržel potupný políček. (3. Král. 22, 24.) Zajisté uhodne každý, že výborně obraz ten hodil se k znázornění následujícího výsledku 8., *Ježíšovu u Annáše*. — Zástup vedený Jidášem přivádí spoutaného Ježíše k Annáši, který netrpělivě na pavlánu domu svého čekal. Jidáš pochválen od Annáše odpovídá: „Nechci za krev jeho býti zodpovědným“; odbyt jsa od něho slovy: „Jest v naší moci,“ zoufale odchází. Nato následoval výslech Ježíšův se známými výjevy z Písma sv. a končil udeřením Mistra Božského ve tvář. — Po té slyšeli jsme výslech Ježíšův před Kaifášem a před vysokou radou, viděli jsme znázorněné dva obrazy ze star. zákona, které na událost onu zdály se poukazovati, Kamenování nevinně odsouzeného Nabotha (3. Král. 21, 8.) a Joba v největším trápení posmívaného od ženy a přátel (Job 2, 9.), kteréž obrazy chór dojemným zpěvem vysvětloval a události ty na Ježíše obracel. — Duše naše zvyklá na skvělé obrazy předešlé, cítila se bolestně dojata patřením na ošemetnost a bídu lidskou; rozum ale pravil, nedělo se jinak ani Kristu, i tu sledovala bolest za bolestí, hanba za hanbou. Děj odehrál se dle slov písma sv. před vysokou radou židovskou, my viděli a slyšeli odsouzení Ježíšovo, Petrovo zapření a nehodné s Ježíšem nakládání od roty žoldnérů, jež ho měla ostržovati do rána; srdce naše cítilo každou ránu, každou potupu Spasiteli učiněnou a nejvýš roztrpčeno bylo nad objevivším se ku konci Jidášem, jenž uslyšev o odvedení Ježíšovu do domu Kaifášova proklíná zrádu svou. Zoufalost Kainova po spáchané bratrovraždě připravuje na samovraždu Jidášovu. — Sotva chór

odešel, bylo zříti přicházejícího Jidáše a na sebe žalujícího v tento rozum: Mám já tedy za jeho krev býti zodpovědným? Ne, tak nezní úmluva. Prokletá synagoga! Pod nohy vám vaše peníze hodím. Než — bude tím Mistr zachráněn? Již jednou se učinil neviditelným, — kéž i nyní tak učinil! To mne nikterak neupokojí; ještě jednou buďte proklati, nechci míti žádného podílu na nevinné krvi jeho. Po rozhrnutí střední opony viděti opět shromážděné synedrium, Ježíše přivedli a protože v noci vynešený rozsudek neměl platnosti, opakována byla pře opět ráno samým veleknězem. Sotva to se událo, přikvapil do shromáždění Jidáš, slyšel rozsudek, než snad podaří se mu, tak si myslil a to bylo znáti na celém jeho zevnějšku, svědectvím o nevinnosti Kristově zvrátiti vyřčený již rozsudek. Slova jeho přijata s posměchem a pohrdáním, zahřměli na něho: Ticho. A to ho roztrpčilo, vždyť musí slyšeti: „Žádného pokoje není pro mne, žádného pokoje nebude pro vás, vy jste mne učinili zrádcem, pusťte Mistra nevinného na svobodu, ať ruce mé jsou čisté,“ tak úpěnlivě prosil. A jakoby s hříšnou mzdou chtěl i vinu hříchu svého se sebe svrhnouti, metá měšec s penězi pod nohy veleknězovy. Nato mu vysoká rada pokojně, ale s pohrdáním odpovídá, že uzavřenou smlouvu nelze více zrušiti. „Nuže buďte proklati se mnou,“ tak zvolal hlasem pronikavým a pln zoufalosti vyřítil se ze síně. — Vysoká rada židovská dbala nyní toho, aby rozsudek pronesený nad Ježíšem ještě před velikonočí byl od Piláta potvrzen a vykonán, a vyslala tudíž tři členy své k římskému vladaři, aby to s ním vyjednali. Viděli jsme, blížiti se ony tři vyslance ze synedria k domu Pilátovu. Farisejské svědomí ukázalo se tu ve světle nejlepším. Zákon zakazoval jim vstoupiti do domu pohanského, aby těla svého neposkvřnili, avšak krví Spravedlivého neostýchali se poskvřniti duši svou. — Vyjednávali tudíž se sluhou domu o rozmluvu se římským vládcem v zahradě. Sluha znaje dobře pokryteckou povahu jejich odbyl je hrdě. — Jakmile tato scéna se odehrála, rozevřela se opona jeviště prostředního, představující pustou krajinu s pahrbkem, na němž košatý rostl strom. Jidáš vyřítil se z pozadí všech zoufalý až na toto místo. Rozmlouvá sám u sebe: „Pro mne není více naděje, není odpuštění, není zachránění.“ Rychlý skok a Jidáš octl se na stromě. V okamžení na to pás uvolněn, klička zakroucena a již jest osudná oprátka na stromě upevněna, rychle obtáčí druhým koncem hrdlo

vyrážeje při tom slova: „Tak! zde proklatý živote se tě zbavím. Na stromě tom ať visí nejnešťastnější ovoce. Ha, pojď hade, obvij si mne, uškrť zrádce!“ Při posledních těchto slovech a pohybech padá opona, zastírajíc divákům pohled na Jidáše oběšeného.

Schválně šířeji zmínil jsem se o tomto výjevu, nejen pro mistrné vyličení jeho, ale také abych ukázal, že Jidáši Iškariotskému tak velmi podobní Jidášové doby naší, kteří samovolně a kolikráte pro nepatrnou příčinu život si berou a tak do práv Všemohoucího Tvůrce sahají, místo aby k Bohu s vírou a lítostí o pomoc a smilování volali. — Na děj 11. *Ježíš před Pilátem*, připravuje obraz ze starého zákona: Odsouzení Daniela (Daniel 6, 4.) do jámy lvové, chórem mistrně vysvětlené. — Zášť, ano zášť fariseů přivedla Krista před soudnou stolicí Pilátovu, kterýž jako nová osoba ve hře pašijové všecnu poornost naši k sobě obracel, neboť zájímaly nás ty protivy v jeho povaze kolísavé na jedné straně pohrdání se židy, a na druhé straně bázeň před nimi a přílišná péče o zalíbení se tomuto lidu. S účastenstvím stopovali jsme onen vnitřní boj v srdci Pilátově, má-li rozhodnouti ve prospěch Kristův neb ve prospěch židův. Nejednalo se pouze o rozhodnutí mezi Kristem P. a židy, ale též o rozhodnutí mezi Kristem P. a Pilátem, aby tento neupadl do nemilosti císařovy. Samoláska zvítězila. Krista dává k sobě přivést a s pohrdáním se táže: „Jsi ty král židovský?“ A po slovech Spasitelových: Ty pravíš, Já jsem král. Já jsem proto na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě“, pronáší Pilát potupně slova: „Co jest pravda?“ a oznamuje židům nevinnost Kristovu a na urputné dolehání jejich o odsouzení Krista Ježíše k smrti, posílá ho k Herodovi; načež židé s Mistrem k Herodovi se ubírají. — 12. Jak dařilo se *Spasiteli u Heroda* to vypisuje chór ve zpěvu následujícím, potupa hrnula se na ubohého za potupou — *jako na Samsona oslepeného* a přivedeného do chrámu boha Dagona před knížata Filistínská (Kniha Soudců 16, 25.), což nám živým obrazem zřejmě bylo vyznačeno.

I tu u Heroda vše dělo se doslovně (děj odehrával se na prostředním jevišti), jak stojí v písmě sv. a proto netřeba opakovati. Oděn bílým pláštěm na potupu odváděn jest nebeský Mistr zpět ku Pilátovi, kterýž, aby Ježíše vysvobodil a krvežíznivosti židů zadost učinil, dal *Ježíše bičovati a trním korunovati*, což představeno v ději následujícím. — 13. Nyní ovšem běželo o to mysl i srdce připravit na výjevy děsné, na

scény srdce rozrývací. A o to přičinil se v náležitě míře chór zpěvem, k tomu poukazovaly i obrazy ze starého zákona. Při prvním z nich představen byl Jakub hořekující nad krví zbroceným rouchem Josefovým, jež mu synové jeho poslali se vzkazem, že snad Josefa roztrhala divoká zvěř. Chór vysvětliv obraz ten, obrátil se k divákům a oznámil, že jako roucho Josefovo, tak i tělo Ježíšovo, bude rozedráno při bičování, při čemž krev proudění z tisícerych ran že bude téci. K předobrazení pak jeho trním korunování předveden nám divákům na oči obraz — *beránek vězící za rohy v trnitém křoví*, jehož Abraham k rozkazu andělovu na místo Isáka obětoval. — Děj dle líčení sv. evangelia odehráli as takto: Pilát vida pobouřený lid, chce krvežíznivosti jeho tím způsobem dost činiti, že *dává Ježíše bičovati*. Ježíš odveden do domu, lid se rozptýlil a za oponou slyšeti na to rány bičováním způsobené; když prostřední jeviště se otevřelo, viděti Ježíše poloobnaženého, přivázaného k sloupu, jak krví zbrocen pod ranami klesá k zemi; jsa posmíván, uplván a trním korunován. Při této scéně mnoho diváků plakalo, byly to slzy útrpnosti s přemučeným Spasitelem. — V ději 14. představeno: *Odsouzení Ježíšovo na smrt*. Na odsouzení připravoval obraz st. z. Bylť totiž předveden před oči naše *Josef Egyptský v největší slávě své*, jedá na královském voze, jako ustanovený místokrál Egyptský středem jásajícího lidu. — Jaká to protiva tam Hossana a zde Ukřižuj. Než právě protiva tato dobře účinkovala. Odsouzení pak Ježíšovo naznačeno losováním o obou kozlech v den smíření, kde jeden propuštěn na poušť, druhý pak zabit jako oběť za hříchy. Po známém představení Ježíše lidu slovy: Ejhle člověk a po zvolání téhož lidu popuzovaného od fariseů: Ukřižuj, ukřižuj ho, byl Pilát v největší nesnázi a to tím více, když i manželka jeho k němu poslala, napomínajíc ho, aby nic neměl s tím Spravedlivým. Chtěje Krista zachrániti, staví vedle něho Barabáše lotra, aby lid volil. Právě v tom okamžení dostavila se na místo Matka Ježíšova s Janem, bolestí a pláčem přemožena, než jsouc od lidu potupena a strkána musila býti od Jana odvedena. — Lid volí Barabáše. Barabáš propuštěn a nad Ježíšem pronešen od Piláta rozsudek smrti, Pilát myje si ruce, osvědčuje, že nevinnen krví Spravedlivého, načež lid zvolal: Krev jeho na nás i na naše syny. — Před dějem 15. viděli jsme tři živé obrazy, které chór ani vysvětlovati nemusil, tak jasně poukazováno

bylo v nich na Krista Ježíše. Obrazy totiž: Isák vystupující na horu Moria nesa dříví k oběti. — Mojžíš vyzdvihující hada měděného na kůl. — Uzdravení Israelité od uštknutí pohledem na hada měděného. — Sotva chór odešel, již ze vzdáli slyšeti, blíží se průvod z pravé strany, z prostředku vychází Šimou z Cyreny a čeká až smutný průvod přejde. Napřed na koni setník stráže římské, znamení vojenské drže v rukou, pak 6 vojáků, liktoři, Kristus nesa těžký kříž obklopen čtyřmi katy, za ním brali se lotři odsouzení s ním taktéž k smrti kříže, kněží, zákonníci a lid. Viděli jsme útrpné ženy, viděli trojí pád Ježíšův a hořekovali jsme s Matkou Paně, když Synáčka svého spatřila. — 16. Před ukřižováním nebylo uvedeno žádného živého obrazu, ale za to chór objevil se na jevišti za zvuků truchlivé hudby v černých pláštích, sandálech, pasech a náčelkách. Vůdce chóru melodramatickým způsobem přednašel význam smrti Spasitelovy, pro břišníky že umře na kříži, pro hříšníky že probodeny mu jsou ruce a nohy (při tom slyšeti za oponou temné rány). Po té vyzýval, aby s pocitem vděčnosti nejhlubší přítomni byli všichni divadlu posvátnému. Chór se vzdálil, střední jeviště se otevřelo a zrakům našim objevila se hora Kalvarie, lidem, vojáky a kněžími naplněna. Oba lotři viseli již na kříži ruce majíce přes příční dřevo přehnuty a provazy přivázany, kříž pak s Ježíšem na něm přibitým ležel posud na zemi, nápis připevněn, při čemž se fariseové horšili. Kříž s Ježíšem pomalu jest vyzdvižen, napnutí naše dosáhlo nejvyššího stupně, city naše pohledem na kříž vrcholily v tiché vroucí modlitbě, ano nám zdálo se, že musíme pokleknouti a zvolati: Klaníme se tobě Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme Tobě, nebo skrze svatý kříž svět jsi vykoupiti ráčil. — Po vyzvednutí a upevnění kříže, usadili se vojáci dole a metali losy o sukni Ježíšovu, kněží a fariseové posmívali se a s kříže zavznívalo první slovo: Pane odpusť jim, neb nevědí co činí. Po té slyšeli jsme šest ostatních slov, při posledním naklonil Ježíš hlavu a vypustil ducha, při čemž hřmění podzemní znamenalo zemětřesení. Sluha přišel a zvěstoval o roztržené oponě chrámové, což židé kouzlům Ježíšovým připisovali; setník však vyznával, že Ježíš byl Synem Božím. — Dojemné bylo sjímání s kříže. Josef a Nikodem velmi opatrně si tu vedli. Drahé břímě položili na plátno po zemi rozprostřené a sice tak, že hlava mrtvého Spasitele spočívala na lůně Mariině, která byvši přítomna po celou dobu tu na Kalvárii, vy-

trpěla muk více, než kterýkoliv mučeník a nyní bolestí přemožena pod křížem na kameni usedla. Po chvíli na to zaobalena mrtvola do pláten a vonných věcí, pak v smutném průvodu donešena jest do jeskyně v pozadí se nalézající a přivalen těžký kámen. Že všichni byli dojati, tomu nasvědčovalo hluboké ticho a štkání.

V III. oddělení představovalo se z mrtvých vstání a oslavení Páně. 17. Chór objeviv se na jevišti v pestrém slavnostním obleku, vysvětluje poslední dva živé obrazy na z mrtvých vstání Páně se vztahující. Jsou to totiž: Jonáš od velryby na břeh vyhozený — a národ Israelský přešedší moře rudé. — Z mrtvých vstání a všechny události s ním spojeny nato pak věrně dle bible znázorněny. — Závěreční pak představení bylo plasticko-allegorické. Kristus v nebesích, obklopen svatými všech národů, pokolení, s ranami na rukou a na nohou, s praporem v ruce jako vítěz nad smrtí a nad ďáblem. Slavným Alleluja vzdává mu chór chválu.

Sotva dozněly poslední zvuky „Alleluja“, zvedli se diváci a všemi východy rozproudilo se množství lidstva ze všech končin a vlastí, aby nasloupili zpáteční cestu po příležitostech jichž tu opět na sta čekalo. Většinou byla místa již zamluvena a kde bylo prázdno, žádaly se ceny veliké. Konečně za slušnou odměnu i mně se podařilo, dostat se do vozu žebřinového se dvanácti jinými a krkolomná cesta nastala. Běžel o to cestu 6 hodin uraziti ve 3 hodinách, abychom dostali se k vlaku zvláštnímu, který výhradně navštěvovateli pašijových představení dovésti měl do Mnichova zpět, kam jsme o půl noci přibyli. — Tyto řádky podali jen slabý nástin o památných pašijových hrách, které zbožným Amergavským slouží ke cti a ke chvále. Neopomíň čtenáři ku svému vzdělání po uplynulém desetiletí dá-li Pán Bůh zdraví jich též navštívit.

V. Oehm.

D O P I S Y.

Na Křečhoři u Kolína, 11. ledna 1881.

(*Ohledy na minulý rok:*)

Minulý rok, pokud se týče naší osady a nejbližšího okolí, zanechal po sobě milou i nemilou památku. Naše krajina od Hospodina jsouc požehnána, nahrazuje s velikými úroky práci namáhavou, kterou na poli pilná ruka koná. Pracovitost a přičinlivost lidu lze v pravdě nazvati utěšenou. Tou příčinou

také krádeže, lupy a podobné zádavy a pychy polní jsou u nás věci, Bohu chvála, řídkou. Nejen že lid v hojných továrnách dodělává se značného výdělku, ale nad to nájímá si pole za vysoké nájemné těžší z nájatých polí hlavně pěstováním řepy cukrovky. Kdo na vlastní své oči a uši se nepřesvědčil, nevěřil by, jak toto odvětví českého průmyslu v život lidu mocně zasáhá, mysl, ruce, srdce, všechny duševní i tělesné síly člověka jímajíc. Pán nepán, statkář i dělník po celý rok na nic jiného tak nemyslí, o ničem tak horlivě nemluví a nepracovali jako o řepě cukrovce. Starost o ni, počínajíc se již novým rokem, úmluvami ceny, svědčila, že v ni věřili, v ni doufali, ji milovali. A jak věrně jí sloužili! V dešti i blátě, v zimě a větru klečovali u ní. Sloužili jí ve dne, sloužili v noci; nestačil jim den, nestačila noc, obětovali jí všechny neděle a dny sváteční. Jako otroci plahočili se po výdělku perném; nic nedbajíc své lidské důstojnosti, nic svých povinností křesťanských, opomíjeli služeb Božích, znesvěcovali dny Páně. Ano, nic nepřehánějíc, můžeme říci, milovali ji z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši myslí své i ze vši síly své. (Mr. 12, 30. 31.) Dobře pochopujíc výrok Páně: „Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně,“ (Luk. 16, 22.) vypověděvše službu Hospodinu, učinili si zákonem: „Mamoně se klaněti a jí samé sloužiti budeš.“ (Mt. 4, 10.) Nikoli potřeba, ale lakota vede i toho, kdo takové práce ve dny Páně ukládá i toho, kdo je koná, oba pak, pán i dělník v tom se shodují, že otročíce mamoně, nemohou sloužiti Bohu. Člověk se ku práci rodí (Job. 5, 7.) a nechce-li kdo pracovati, ať také nejlí (II. Thess. 3, 10); ba bojováním jest život člověka na zemi a jako dnové nádenníka jsou dnové jeho (Job. 7, 1.), ale takový život již není bojováním obyčejným, to jest ustavičná bitva, stálá seč a vřava bez oddechu, bez odpočinku. Sebe větší kořist nespokojíc, jen k novému trmácení pobádá, aby člověk vydělaje, měl z čeho hýřiti a se čím pyšniti. Nejsem takovým znalcem národního hospodářství, abych uměl povědět, jak by se naše hospodářské poměry případně ponapravily; ale že hospodářství, bráníc sloužiti Bohu a pečovati o spásu nesmrtelné duše, na zdravém základě nespočívá, v tom mi přisvědčí každý, jenž ví, že i člověk dělník více jest než pouhý takoun a stroj. — Pověděv Kristus podobenství o nevěrném a chytrém vládaři (Luk. 16, 13.—15.) dodal na konec: „Nižádný služebník nemůže dvěma páním sloužiti — nemůžete Bohu sloužiti a ma-

moně. Slyšeli to fariseové, kteříž byli lakomí, a posmívali se Jemu. I dí jim Kristus: Vy se spravedlivými činíte před lidmi, ale Bůh zná srdce vaše, nebo co před lidmi vysokého jest, ohavností jest před Bohem.“ — Když pak za přítomna na ujmu Kristem potvrzené pravdy Boží lid se odvrací všemožně od služby Hospodinovy, k tomu jsa všelijak nabádán, aby opouštěje službu Páně a nedbaje uaskrze nic o věčný svůj cíl, sloužil modle novověké, mamoně totiž a když se při tom pán a statkář smlouvají, řkouce, že lid si rád vydělá a mzdy potřebuje, dělník pak tím se zastírá, že jen v Americe pečení holubi lidem do úst lítají, u nás ale v Čechách on že musí pracovati, kdykoli práce se naskytne, ať je pátek nebo svátek; já nic jiného jim nepravím, než jim připomenu slova Páně: Vy (statkáři a čeledi, páni a služebníci) se spravedlivými činíte před lidmi, ale Bůh zná srdce vaše, nebo co před lidmi vysokého jest, ohavností jest před Hospodinem. Bojíme se, že v Novém roce lépe nebude, neboť jak řekl Jindřich III. k Amyotovi: „L'appétit vient en mangeant.“

J. E.

KRONIKA.

Z Prahy. V neděli d. 16. t. m. o slavnosti nejsv. jména *Ježíš* a po celý oktáv udělují se plnomocné odpustky všem věřícím, kteří sv. zpověď škroušeně vykonavše a Tělo Páně přijavše slavné mši sv. přítomni jsou. — U Panny *Marie Vítězné* (u býv. Karmelitánů) na Malé straně, kdež se chová „Pražské Jesulátko“, koná se tato slavnost následujícím pořádkem: O půl 7. hod. ráno bude zpívaná ranní mše sv. (Matura), v 8 h. tichá, o půl 10. h. německé kázání, o půl 11. h. pontifikální mše sv. Odpoledne ve 3 hod. bude české kázání, ve 4 h. nešpory s požehnáním. Po celý oktáv bude požehnání vždy o půl 5. hod. odpoled., k závěrku pak dne 23. t. m. „Te Deum“.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 15.—19. ledna u sv. Františka u Křižovníků a od 20.—24. ledna v Emausích.

— *Činnost spolku „Dcer Božské lásky“.* Od té doby, kdy založen byl spolek „Dcer Božské lásky“ požívalo v ústavech Marianských: ve Vídni, Pešti, Brně, Opavě 26.217 služebných děvčat bezplatného cvičení a zaopatření. V těchže ústavech jakož i zároveň v domě „Božské Prozřetelnosti“ v údolí sv. Jiří (v kr. Budějovickém), v Marianském Lorettu u sv. Ondřeje (v Korutanech) vyučováno a ošetřováno bylo 1192 chudých si-

rodků docela bezplatně a 907 chovanců za skrovnou náhradu. Ve školách nedělních cvičeno bylo ve Vídeňském ústavu, dále v Pešti, Brně, v Údolí sv. Jiří, u sv. Ondřeje a v Toponáru (v Uhrách) celkem 1781 chudých děvčat. V bezplatných „školách práce“ poskytl se vyučování 3271 dívkám na ústavu Peštském, sv. Jirském, sv. Ondřejském, Toponárském a Berzenzkém (v Uhrách). V dětských opatrovnách v Údolí sv. Jiří, sv. Ondřeje, Toponáru a Berzenzi bylo 1415 dětí. V útočišti u sv. Josefa v Breitenfurtu úplně zaopatřeno bylo 126 starých, služby neschopných osob služebných. V domě rekonvalescentů, který tamtéž je zřízen, nalezlo 673 chudých děvčat přístřeší po tak dlouho, ažby úplně se pozdravivše opět službu svou nastoupiti mohly.

— Svou zbožností a šlechetností proslulá hraběcí rodina Schoenbornská utrpěla bolestnou ztrátu náhlým úmrtím vysokorodého pana *Ervína hraběte Schoenborna*. Zvěčnělý zesnul zbožně v Pánu dne 12. t. m. o půl 6. hodině ranní. Zádušní mše sv. byly slouženy dnes o 10. hod. v chrámu Páně u sv. Mikuláše. Při hlavním oltáři konal zádušní služby Boží J. Emin. nejdůst. p. kardinál, který v Pánu zesnulého pro výtečné vlastnosti jeho velice si vážil. Při rekviích zpívali alumni arc. semináře dojemným a přesně církevním způsobem, což i ku zvýšení pobožnosti za zesnulého i ku vzdělání přítomných sloužilo. Chrám byl ve všech prostorách svých zbožnými věřícími naplněn na důkaz, jaké lásce a vážnosti nejen mezi šlechtou, ale i mezi lidem se těšil. Po smutečných službách Božích byla mrtvola v slavném průvodu ze chrámu sv. Mikuláše na státní nádraží převezena a bude v pondělí dne 17. na hřbitově Sutomském u Dlažkovice pohřbena. Zesnulý byl vzorným manželem, něžně od svých dítek milovaným otcem, zbožným křesťanem, upřímným přítelem lidu, mezi kterým žil a štědrým dobrodincem chudých. Kde mohl tam pomáhal a nebylo chudého, který by od něho s prázdnými rukama odešel; proto chválí jeho dobrosrdečnost i skromnost, o kterých vlastnostech nejen chudí, ale každý, kdo s v Pánu zesnulým kdy mluvil a jednal, by vypravovati mohl. Nejlepším nápisem na jeho náhrobek jsou slova: „Chodil dobře čine.“ Pán, který pravil: Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou, odplatí svému věrnému sluhovi měrou hojnou za jeho dobré skutky. Zarmoucenou rodinu pak potěší soustrast upřímná, kterou lid na jevo dával. Odpočívaj v pokoji!

— V klášteře ctihodných panen *Voršilek* dne 11. t. m. opět zvolena byla za představenou ctih. m. Maria Alexia Voglová, rozená ze Soběslavi, která složila slavné sliby dne 31. května 1837 a již úřad představené po delší dobu v řečeném klášteře svědomitě zastává.

— *Pokroky katolictví v Anglicku*. Katolický týdeník „*Tablet*“ píše o rozkvětu, jaký církev katolická činí v Anglii. R. 1850 bylo v Anglii 150.753 katolíků s 826 kněžími, 597 chrámy a 24.000 školních dítek. Roku 1880 bylo katolíků 1,250.000 s 1962 kněžími, 1175 chrámy a 204.752 dítkami školními. Šlechta katolická hojně dává příspěvky k účelům katolického školství. Tak daly katolické dvě rodiny Norfolková a Buteová 800.000 zl. ve zlatě na stavby škol.

Z Francie. (*Povýšené dívčí školy. Barbarismus proti obrazům. Státní zkoušky učitelské*). Řada přechvatů zednářských ve Francii čím dále tím více vzrůstá. Již v březnu m. r. přijala komora deputovaných zákon o „vysokých“ školách dívčích, ve kterých má se vyučovati všelikým předmětům učebným toliko náboženství vyjímajíc. Listy Gambettovy označily účelem škol takových, aby vychovala se v nich celá řada svobodomyšlných dívek. Dočítáme se totiž v jednom z nich: „Ze škol těch vyjde zajisté mnoho žákyň získaných pro svobodu ve smýšlení. A právě to je přáním nás všech, kteřížto s hrdostí počítáme se k věrným synům republiky. Chcemeť, aby dcery naše a manželky synů našich sdílely tytéž náhledy jako my, aneb alespoň je měly ve vážnosti.“ Nedávno přijat byl zákon ten po bouřlivých výstupech i v senátě. Jak se dovídáme, zřízen bude na „vysokých“ školách dívčích toliko jeden běh pro neodvislou „mravouku.“ Dolíčuje výhody ústavu toho neostýchal se předseda ministerstva Ferry veřejně v senátě prohlásiti, že „morálka universitní má jistě větší cenu do sebe, nežli mravouka křesťanská.“ Senator Lareinty nazval jej za to vším právem „nestydatým ministrem.“ — Největší ale mrzkost spáchána byla na křesťanských školách dne 9., 10. a 11. pros. m. r. V ty dny strženy byly k rozkazu prefekta Seineského, jmenem Herolda, všechny krucifixy a obrazy svatých ze stěn světnic školních a hned na to v noci na nákladním voze odvezeny. Ba ani kamenných křížů v průčelí budov školských nebylo ušetřeno. Zároveň pak udělen byl rozkaz všem učitelům a učitelkám, aby odstraniti hleděli obvyklou modlitbu před vyučováním, která zákonem z r. 1850 byla schválena. — Ještě

ani na tom se nepřestává. Nedávno předložil ministr Ferry v komoře vyslanců zákon, aby jak ředitelové tak i učitelové svobodných ústavů středních, které posud jsou v rukou duchovních, podrobili se státní zkoušce. Při zkoušce té mají prý dokázati, zda schopni a hodni jsou, aby v čele stáli středním školám. Neučiní-li učitel takový zadosti libovolným požadavkům školní rady, bude za neschopna prohlášen a propuštěn. Kam vlastně zákon ten míří, netřeba ani dokládati. Radikální strana ve Francii zakládá školy „bez Boha a proti Bohu“, aby budoucí pokolení snáze přivedena byla do náručí ohavné nevěry!

Z Hercegoviny. (*Diecése Trebiňská. Zakládání nových far.*) Město Trebině v Hercegovině bývalo před časy sídlem biskupským. Správce diecése Trebiňské podřízen byl zprvu metropolitu Salonskému, později arcibiskupovi Dubrovnickému. Krutá pronásledování hlavně návodem rozkolníkův a Turků vyvolána byvši několikráte donutila biskupy Trebiňské, aby hledali útočiště své na území republiky Dubrovnické. Odtud pak řídili diecési svou, pokud nepokojné doby tomu dovolovaly. Od r. 1819 vedli dozor nad osiřelou diecesí zvláštní vikáři, které zvolila metropolitní kapitola v Dubrovniku a sv. Stolec ap. potvrdil. Konečně přenešeno bylo řízení diecése Trebiňské bullou Řehoře XVI. ze dne 30. září 1839 biskupovi Dubrovnickému. V bývalém okrese tom biskupském čítá se nyní 7 far a více než 10.000 katolíkův. Ježto ale od té doby, co přivtělena byla Hercegovina k mocnářství Rakouskému, počet katolíkův značně vzrůstá, ustanovil se biskup Dubrovnický na tom, zařídit nové fary a sice především v městě Trebině. Běží ovšem toliko o potřebné peníze! Císařské úřady nemohou, ačkoliv přátelské snahy jejich jsou zjevné, poskytnouti vydatné pomoci; spolek Lyonský nepodává více žádné podpory, poněvadž Bosna i Hercegovina řízeny jsou vládou křesťanskou; zmatky posledních let, špatné žně připravily i bohatší obyvatelstvo o sebe skrovnější nadbytek. Se svolením biskupa Dubrovnického sestoupil se tedy zvláštní výbor v Trebině a sbírá pilně veškeré dary stavbě kostela věnované. Jemu toliko je děkovati, že zakoupen byl již stavební pozemek a položen na něm dne 29. září, t. j. na slavný den sv. archanděla Michala, patrona diecése Trebiňské, m. r. základní kámen k novému chrámu. Výbor Trebiňský obrátil se taktéž ke spolku „neposkvrněného Početí Marie Panny“ ve Vídni prose, aby v hlavním městě Rakouském uspořádala se sbírka ve pro-

spěch nově založeného chrámu. Prosbu tato byla laskavě vyslyšena a spolek Vídeňský přijímá všechny i sebe menší milodary (v kanceláři kat. spolků Reichsrathsstrasse č. 3.) a odesílá je na své místo. Jest zajisté žádoucí, aby katolíci Trebiňští, kteří mezi rozkolníky a Turky žijíce, bolestně duchovní správy postrádají a proto prosebně se utíkají k bratrskému srdci svých souvěrcův, aby v pevné důvěře své sklamání nebyli.

Literární oznamovatel.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, vykazuje v čís. 1. roč. VI. tento obsah: K novému roku. Na cestu života. Kde nalezneme potěšení a pomoc ve svém zármutku. Maria pomocnice. Vítězství mírnosti. Něco ze života řeholního. Ježíšek a Maria. První sv. přijímání za hrůzovlády ve Francouzsku. Dopisy. — „*Anežka*“, list pro křesťanské panny: K novému roku. Rozjímání na dobu vánoční. Jméno Ježíš. Nejstarší dcera. Tři Božské ctnosti. Vánoční. Hádanky. Dopisy. — „*Václav*“, list pro křesťanské jinochy a muže, vykazuje v čís. 1. roč. II. tento obsah: Sv. tři králové. Odvod k vojsku Svato-Václavskému. Ctnost a rozkoš. Navedení jinochů k moudrosti. Svěcení sochy p. Marie Lúrdské ve Vladislavě na Moravě. Zbožnému mládenci od sv. Hory. Bůh pomáhá dítkám svým. Pohodlné hašení ohně. Dopisy.

— „*Obzor*“, roč. IV. čís. 1. má tento obsah: Čtvrtý ročník Obzoru. Patnácte dnů na Dunaji. (Z díla Jeho císa. a kr. Výsosti korunního prince Rudolfa.) Kaplíř ze Sulevic, zapomenutý obhájce Vídně z r. 1683. (Podává V. Obarek.) Pod křížem (báseň). Kousek českého ráje. (Podává Fr. Ekert.) Na blavní stráži. (Obrázek od Fr. Stránecké.) Chudý šlechtic. Volné lekce z polštiny. Obzor a oznamovatel literární.

— „*První a druhý Adam*.“ Sedmero řečí postních, které sepsal Frant. Horáček, kp. v Žamberku nad Orlicí. Vydány v Praze, nákladem kněhkupectví Bedřicha Stýbla. Cena 40 kr. Kázání tato lze doporučiti velebd. duchovenstvu co nejvřeleji, pravdy o vykoupení jsou v nich zajímavým způsobem znázorněny, pěknými příklady a pověstmi naznačeny, ve slohu lehkém a přesném, právě kazatelském.

— „*Encyklopédie příkladův z pisma, dějin církevních a z obecného života*.“ Pro kazatele a katechety sebral, upravil a sestavil Jan Nep. Černohouz, děkan staro-budečský v Kovářech. V Praze, kněhtiskárna Cyrillo-Methodějská, nákladem vlastním. Sešit XXXII. a XXXIII.,

kterým v každém ohledu záslužné dílo toto ukončeno jest.

— „*Encyklopédie obrazů*“ obsahující připodobnění, podobenství, allegorie, bájky, paramythie a hádanky. Pro kazatele, katechety, učitele, vychovatele, a vzdělance vůbec sebrali a upravili J. Nep. Černohouz, děkan v Kovářech a Frant. Černohouz, děkan v Dobrovici. V Praze, nákladem vlastním, tisk Cyrillo-Methodějské kněhtiskárny. Sešit II.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ přináší v čís. I. roč. XV. tyto články: Nový rok (báseň). — Hospodin požehnej nastávajícímu roku! (s rytinou). — Bratrstvo věčného uctění nejsv. Svátosti a pomáhání duším z očištění (s rytinou). — Na nový rok (báseň). — Bl. Ludovíka Albertoni. — Upomínky z pouti po Francii a Italii. — Neděle I. po novém roce (s rytinou). — Děvečkám služebným. — Znamení času. — Milodary B. Srdce Páně. — Zájmy Krista Pána v různých zemích. — V měsíci ledna modleme se za polepšení-se katolíků, podmínku vítězství církve svaté. — Zvláštní úmysly.

— „*Urbánkova bibliografického věstníku*“ čís. 11. vykazuje jak obyčejně každé čís. tohoto záslužného podniku bohaté zprávy pro rozhled v literatuře, hudbě a umění.

— „*Světlozor*“, přináší v čís. 51. a 52. ročníku XIV. tato vyobrazení: Ferdinand Šamberk. Klášter sv. Kříže v Albanii. Scherzo. (Obraz Leona Bounata.) Zříceniny hradu Vršatce v Pováží. Ruský prodáváč obrazů. K. Šmídek. Turecké hroby u Livna na cestě ke Glamochi. Van Dyckova Madonna. Únos Brandimanty. (Illustrace Doréova z „Orlando furioso“.) Na rozcestí. (Kreslil Schulz.) V textu jest tento obsah: Idyla z kníž. parku. (Noveletka od Heritesa.) Z básní Adama Asnyka. Z Ruska. (Kulturní a národopisné studie Mackenzie Wallace'a.) Lemkové a jich humor. (Napsal Primus Sobotka.) Peri. (Román Bohumila Havlasy.) Forma síly. Z básní Boh. Čermáka. Musea a mečety v Cařihradě. Obrázek štědrovečerní. (Naškrtnul Fr. Kopřiva.) Z básní Preradovičových. (Lad. Tesař.) Komenského obrana chiliasmu. (Ferd. Menčík.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti. — V čísle 1. roč. XV. jsou tato vyobrazení: — Nikola Tomušič. Ve sněhu. Obrázky z hvozdů Šumavských. Pavel Josef Šafařík. Ves v okolí Kalkuty. Vnitřek hlavního chrámu na ostrově Elefantě. — V čís. 2. Starobylá moustrance ve Velké Byteši na Moravě. Královský hrad Vavel v Krakově. Námluvy v okolí Krakova. Krejčí umělec.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Brichta*, far. v Stradišti, za děkana v Manetíně;
- p. Mat. *Černý*, kapl. v Nečtinách, za admin. v Stradišti;
- p. Jos. *Nosek*, kapl. v Kraslicích, za far. ve Vranově (Frohnau).

Uprázdňené místo:

Stradiště, fara patr. poručníků pana hraběte Jana Lažanského, od 29. prosince 1880.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- P. Ambros *Neuberger*, č. ř. Františkánského a kvardian v Kadani, 11. pros. 1880 (nar. v Chebu 16. června 1814, prof. 5. dubna 1836, vysv. 4. srpna 1839);
- p. Pavel *Ritschel*, děkan v Bojku (Görkau) a kons. rada, 22. pros. 1880 (nar. v Suchém 25. ledna 1807, vysv. 28. září 1832);
- p. Ant. *Schindler*, far. v Žihli (Scheles), dne 22. pros. 1880 (nar. ve Vrutku (Rudig) 27. března 1821, vysvěcen 25. července 1845).

Vyznamenáni jsou:

- vdp. Msgr. dr. Jan *Řehák*, kap. děkan a předseda biskupské konsistoře, jmenován gen. vikářem;
- vdp. dr. Ferdinand *Michel*, kanov. a kons. rada, jmenován can. theologem, a
- vdp. dr. Valentin *Hackel*, professor bohosloví při biskup. ústavu Litoměřickém, censorem knih;
- p. Jan Nep. *Willomitzer*, řed. a katecheta při měšť. a obecné škole v České Lípě, obdržel zlatý záslužný kříž.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Heidler*, zám. kp. a osob. far. v Eisenberku, za faráře v Bečově (Hochpetsch);
- p. Frant. *Wildner*, kp. v Jitřavě (Pankraz), za admin. v Einsiedlu.

Na stálý odpočinek se odebral:

- p. Frant. *Schwertner*, far. v Einsiedlu u Fridlandu.

Uprázdňená místa:

- Einsiedl*, fara patron. p. hrab. Eduarda Clam-Gallasa,
- Borek* (Görkau), fara patron. studijního fondu a
- Žihle* (Scheles), fara patron. p. hrab. Jaromíra

Černíua; konkurs na všechna tři beneficia se končí počátkem února.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

P. Frant. Brož, kněz kongreg. Nejsv. Vykupitele v Kocléřově, dne 9. ledna 1881 (nar. 1. pros. 1804 v Kunčicích, prof. 18. břez. 1842, vysv. 14. srpna 1831).

Ustanoveni jsou:

p. Jos. Hamerle, far. v Nových Dvorech, za far. ve Veltrusích (pražsk. arcidiec.);
p. Jan Šrámek, kp. v Rychnově, za far. v Nebeské Rybné;
p. Frant. Týplt, za admin. v Třebonině;
p. Ferd. Fridrich, za admin. v Nových Dvorech.

Uprázdňené místo:

Nové Dvory, fara patron. hraběte Chotka, od 28. pros. 1880.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

p. Jos. Schopper, far. v Zátoni, 23. pros. 1880

(nar. v Prachaticích 3. března 1828, vysv. 31. července 1853);

p. Martin Stěch, far. v Myšenci, 4 ledna 1881 (nar. v Debrníku 18. října 1800, vysv. 25. července 1835);

p. Jos. Elhenický, b. notář a far. v Plánici, 5. ledna 1881 (nar. v Lhenicích 25. srpna 1813, vysv. 25. července 1839).

Ustanoveni jsou:

p. Frant. Pehr, zám. kap. na Zelené Hoře, za far. v Prádle;

p. Jos. Janský, kp. v Nepomuku, za zám. kp. na Zelené Hoře;

p. Ladisl. Dušek, býv. admin. v Prádle, za kp. v Nepomuku;

p. Frant. Holub, kaplan v Plánici, za admin. tamže.

Aby nepovstaly zmatky v dodávání Blahověsta prosíme všechny p. abonnenty, kteří dosud předplatné nezaslali, aby brzy tak učinili.

Pozvání ku předplacení na ročník XXXI.

„Blahověst“ na nové třicátéprvé pouti své po vlastech českoslovanských l. P 1881 bude opět přináseti:

- I. Na neděle a svátky roku církevního homilie sv. otcův a učitelů církevních, krátká rozjímání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém;
- II. výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické;
- III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečníků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické obzvláště mezi národy slovanskými;
- IV. zprávy o životě, působení a osadách missionářův katolických;
- V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému;
- VI. povídky a obrazy z života, legendy, básně a písně;
- VII. zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské;
- VIII. dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských;
- IX. drobnosti z praktického života, námitky a útoky protivníků;
- X. zprávy o knihách a dílech uměleckých; přehledy literární;
- XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j.;
- XII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.

Ukončivše ročník XXX. „Blahověsta“ vzdáváme vřelé díky všem p. t. pánům spisovatelům, kteří šlechetně a nezištně náš časopis podporovali. Jest to zásluhou jejich, že „Blahověst“ tolik let se vydává a království Boží poněkud v Čechách a na Moravě rozšiřuje. Zůstane pak list náš programu svému i na XXXI. své pouti věrným. a bude se snažiti, aby lásku ke Kristu Pánu v srdcích věřícího lidu rozněcoval a tím spůsobem čest a slávu Boží rozmnožoval. Všem těm, kteří nám pomáhali, vzkazujeme srdečné „Zaplať pán Bůh“ a prosíme o další přízeň. — Mnozí čtenáři a přátelé t. listu nečekajíce vyzvání našeho zaslali již expedici předplacení na nový ročník „Blahověsta“, jiní zase v soukromých dopisech k pokračování nás vyzývaly, proto hodláme dále vydávati „Blahověst“ v dosavadní spůsobě mimo papír, který jsme poněkud jiný zvolili. Předplacení na ročník XXXI. „Blahověsta“ jehož I. číslo vyšlo dne 5. ledna 1881, přijímá expedice (kněhkupectví B. Stýbla) v Praze. Předplácí se celoročně s poštovní zásilkou 3 zl, 50 kr., bez poštovní zásilky jenom 3 zl. Nejlevněji předplatiti lze poštovní poukázkou, budiž však zřetelně na ní napsána adresa i poslední pošta předplatitelova.

Tiskem kníž. arcib. kněhtiskárny za Rohlíčka a Sieverse v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Mučedníci typští.

Napsal Dr. Josef Rydvan.

Mimo Egypt byla v Africe zvláště část severozápadní onou zemí, kam víra Kristova již záhy vnikla a zapustivši hluboko kořeny své hojné ovoce přinášela. Důmyslný učenec a horlivý obhájce křesťanský Tertullian, jenž ku konci druhého a na počátku třetího století živ byl, dosvědčuje, že za jeho doby křesťané ve všech městech této krajiny většinu činili. (ad Scapul. c. 2.) Jak víra křesťanská v zemi této kvetla, o tom důkaz podávají mučedníci z dob pronásledování křesťanů, jakož i to, že na počátku pátého věku v západní Africe více než 400 křesťanských biskupství se počítalo. Bohužel však neměl tento utěšený stav dlouho trvati. Bonifacius, císařský vladař africký, nespravedlivě obviněn byl u dvoru císařova v Cařihradě z velezrády i povolán tam, aby se zodpovídal. Z hněvu nad urážkou touto obrátil se ku králi vandalskému Genserichovi a vyzval jej, aby s vojskem svým do Afriky přišel. Tito Vandalové po mnohých válečných taženích posléze vtrhli do Španělska, kde po strašném pustošení a vraždění s tamními obyvateli konečně mír učinili. Vyzvání Bonifaciovo přišlo králi i lidu jeho velmi vhod; bylatě Afrika této doby zemí v každém ohledu bohatou. V květnu r. 429 přistál Genserich se vším lidem svým k požehnanému pobřeží africkému a první krok jeho na tuto půdu byl počátkem řádění, jemuž málo podobných nalézáme v dějinách světových. Vražděno vše bez rozdílu; nešetřeno žádného věku ni pohlaví; čím vznešenější kdo byl, tím ukrutněji s ním nakládáno. Brzy želel Bonifacius pře-

náhleného a nečestného kroku svého, poznaltě záhy, že Vandalové nepřišli jemu k pomoci, nýbrž jedině za tím úmyslem, aby sami v úrodné zemi se usadili. Konečně nasýtila se přece krvežíznivost divokých Vandalů, i učiněn s Římany mír, v němž ustanoveno, že vše to, čeho Vandalové až posud dobyli, zůstati má jejich vlastnictvím. Jak zhoubné bylo objevení se těchto barbarů v Africe pro tamní církev křesťanskou, již z toho poznati lze, že dvě léta po příchodu jejich veškerá církev africká na sněmě efesském (r. 431) pouze *jedním jáhnem* zastoupena býti mohla. Katolíci, ačkoli nesmírně seslabeni, oddychli sobě po uzavření míru oddávající se blahé naději, že jim popřáno bude víru svou svobodně vyznávat. Ale brzy doznali trpkého sklamání. Byliť Vandalové dle jména sice křesťané, avšak hlásíce se ku bludu arianskému upírajícímu Božství Kristovo chovali větší nenávisť proti katolíkům nežli židé a pohané. Ukrutnost, s kterou Genserich a služebníci jeho pravověrné křesťany pronásledovali, zastíňuje ukrutnost samých pohanských císařů římských. Od roku 437 až do smrti tohoto zuřivce (r. 477), tedy celých 40 let vynakládáno vše, aby církev katolická byla zničena. Po Genserichovi nastoupil vládu syn jeho Hunerich, který z počátku mírně s katolíky nakládal, ano i mnohá práva, jichž až posud zbaveni byli, jim navrátil. Ale brzy ukázalo se, že v ukrutnosti nad vlastního otce svého předčí. Neníť účelem tohoto článku líčiti kruté pronásledování, jež za jmenovaného krále katolíky stíhalo, v těchto řádcích chceme toliko poukázati k události krvavé této doby, události to, která pro neobyčejný zázrak ji provázející zvláště pamětihodna jest.

V provincii mauretanské (západně od nynějšího Alžíru) stálo v době, o níž mluvíme, město Typasa, náležející mezi větší města africká. Nyní leží na tomže místě chatrná vesnice jménem Tefesed; zříceniny bývalého města lze ještě podnes viděti. Toto město zcela katolické bylo po dlouhou již dobu zbaveno biskupa k velikému zármutku obyvatelstva. Z nenadání ustanoven k radě vandalského patriarchy Cyrily, zarytého to nepřitele katolíků, biskupem jistý arian. Sotva že zpráva o tomto ustanovení do města došla, usnesli se katolíci předvídající veliké nebezpečí, které spásu duší jejich hrozilo, jakož i nastávající jim strasti, že raději rodné město své opustí, než aby takového bludaře za biskupa svého uznávali a jeho poslušni byli. Opatřivše sobě potřebné lodi přeplavili se do Španělska; v městě pak pozůstali pouze ti, jimž nebylo možná na lodi se dostat. Brzy objevil se arianský biskup a počal sliby i hrozbami působiti na pozůstalé, aby církve se odřekli a blud jeho přijali. Ale věrní tito katolíci nedbajíce nikterak řečí tohoto bludaře shromažďovali se ve zvláštním domě ku konání služeb Božích. To ovšem brzy dověděl se arianský biskup i podal o tom tajně zprávu do Karthaga Cyrilovi, který zhoubným vlivem svým snadno přiměl krále, že statečné tyto katolíky krutě potrestati ustanovil. Brzy dostavil se zvláštní posel s rozkazem královým, že všem obviněným na veřejném místě pravá ruka uřata, a jazyk z kořene vytržen býti má. Tento barbarský rozkaz byl ovšem vykonán, ale zázračným působením Božím nepozbyl ani jediný z těchto mučeníků řeči, nýbrž všichni mluvili i potom tak jasně a zřetelně jako dříve. Tento veliký div stal se r. 480. Jako každá událost sběhlá v dějinách světových, má-li přijata býti za pravdivou, zakládati se musí na zprávách hodnověrných, tak ovšem třeba i zde, abychom místněji pátrali po tom, kdo jsou ti, již zprávu tuto podávají a tak poznali, v jaké míře vypravování jejich víry zasluhuje.

První mezi zpravodaji těmito jest biskup vitský Viktor. Biskupem v africkém městě Vitě byl asi od r. 477; v pronásledování vandalském byl mučen, po přestálých pak mukách do vyhnanství poslán. R. 487 sepsal dílo své: „o pronásledování vandalském, čili dějiny pronásledování afrického“; v páté knize tohoto díla píše o události typasské takto:

„Spěcháme, bychom ku chvále Boží

poznali, co v městě Typase se událo. Katolíci města tohoto poznávše, že arianský biskup ku zničení duší jejich ustanoven jest, utekli se skoro vesměs na lodích do Španělska zanechavše jen několik, jimž nebylo lze na lodi se dostat. Arianský biskup počal nejprvé lichocením, pak hrozbami na ně působiti, by z nich arianů učinil. Tito však silní v Pánu, netoliko posmívali se nerozumu tohoto rádce, ale počali i veřejně shromažďení v jednom domě svatá tajemství konati. To dovědév se biskup poslal tajně zprávu proti nim do Karthaga; Král uslyšev to odeslal tam pln hněvu vladaře s rozkazem, aby shromaždiv veškerou provincii uprostřed náměstí jazyky z kořene jim vytrhal a pravé ruce uřal. Stalo se tak; ale působením Ducha sv. mluvili potom a mluví podnes tak jako dříve mluvili. Odpíral-li by však tomu kdo, jdiž do Cařihradu a tam najdeš jednoho z nich, podjáhna Reparata, hovořícího řečí uhlazenou beze vší závady. Z té příčiny i veliké cti v paláci císařově požívá, zvláště pak císařovna podivuhodnou úctu mu prokazuje.“ Toť zpráva, kterou o této události podává Viktor; nyní přijde nám uvážiti, jak *hodnověrným* spisovatelem jest. Znameníť učenec a dějepisec Remy Ceillier, jehožto vědecké zásluhy sám věhlasný papež Benedikt XIV. uznal a ocenil, píše ve svých dějinách *) o Viktorovi takto: „O jeho hodnověrnosti nelze pochybovati, neboť Viktor psal na základě svědectví, která mu podávaly vlastní oči, nebo jiní současníci jeho. Ne méně slovutný učenec Jan Albert Fabricius praví o díle Viktorově, že jest nad zlato drahocennější.“ **) Taktéž znameníť dějepisec církevní Tillemont praví, „že v celém starém věku křesťanském není dějin věrnějších nad spis Viktorův, a jiný novější historik Papencondt píše ve svém znamenitém díle „dějiny panování vandalského v Africe“ o knize Viktorově takto: „Pozorujeme-li jeho knihu vzhledem ku pronásledování katolíků, vyznati musíme, že všechny jednotlivé události tam uvedené známky pravdy na sobě mají. Spisovatel dovolává se toho, co vlastnímá očima viděl, nebo táhne se ku zprávám hodnověrných svědkův a položil nejzajímavější listiny do díla svého.“ Tuto uvedené výroky postačí zajisté, aby nás o hodnověr-

*) Histoire generale des auteurs sacrés et ecclesiastiques etc.

**) Bibl. mediae et infimae aetatis.

nosti Viktora jako dějepisce přesvědčily.
(Pokračování.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

I. Pyšným vůbec.

Křesťane! ty o sobě mnoho myslíš, nad jiné se vynášíš. jimi pohrdáš, jsi samolibý, vysokomyslný, pyšný. — 1. Pomni, jak veliký, těžký hřích, jak ohavná nepravost jest pýcha. a) Vše co dobrého máš, od Boha dárce všeho máš. (I. Kor. 4, 7.) Tvoje jsou jen vady a nedostatky a pakli co Bůh z pouhé milosti ti udělil, jen sobě přičítáš, tehdy jsi k Bohu nevďečným, mrzkým, neboť užíváš darů Božích jemu na urážku. — b) Pýcha jest počátek vši nepravosti. (Sir. 10, 15.) Není hříchu bez pýchy. Kdokoli hřeší povrhne zákonem Božím, jest pyšný. Pýcha jest původ všech hříchův a konec všech ctností. c) Proto „hrdost a pýchu Bůh v nenávisti má.“ „Ohavností jest Hospodinu každý pyšný.“ (Přisl. 8, 13.; 16, 5.) „Bůh se pyšným protiví“ (dí sv. Jakub 4, 16.) a přísně je tresce, jako n. př. svrhl pyšné anděly s nebe. A ještě pýcha z anděla ďábla učinila, což učiní z člověka?

2. Ty jsa pyšný, jednáš k svým bližním nespravedlivě, nelaskavě. Neuznáváje přednosti a zásluhy jiných, snižuješ jich a jim křivdiš ubližuješ. Považ, že každý člověk jest tvůj bližní, má lidskou důstojnost; věz, že ty vedle dobrých vlastností, máš i mnohé vady a nedostatky a mnohý, jímžto pohrdáš, má snad větší cenu před Bohem než ty, jako n. př. publikán v evangeliu vyšel ospravedlněn z chrámu. (Luk. 18, 14.)

3. Však pýchou m. kř. sám sobě nejvíce škodiš. Příliš a úzkostlivě baže po cti, sám sebe nepokojiš, trápíš a nedošeď toho, po čem toužíš uvádíš se v posměch a v povržení. „Kde bude pýcha, tam bude i pohanění. Za pyšným jde ponížení.“ (Přisl. 11, 2.) Pýcha zapáchá, dí přísloví a proto jako zápachu každý pyšnému se vyhýbá. „Kdo jiným pohrdá sám pohrzen bývá. — Pýchou sobě mnoho nesnází a mrzutostí působíš. Proto že jsi ctižádostiv, rád se vychloubáš, jiným odporuješ, každému se protivíš. Kdyby všickni lidé tak jednali jako ty, což by tu na zemi svárův a hádek bylo! Zdaž se ti nehnuší u jiných chyba, již sám na sobě nepoznáváš? —

Však ty přeceňuješ své činy, nikdy nepřijdeš ku poznání sebe, nikdy se nepolepšíš.

4. Jak jsi kř. bláhový, pošetilý, pak-li sobě na statcích a důstojnostech, na své kráse a spanilosti a na jiných přednostech těla neb duše zakládáš! Bůh, Pán všeho, může ti každé okamžení tvé statky odejmouti. „Marnost nad marnost, všechno je marnost!“ (Kaz. 1, 2.) Jako sníh v letě a dešť ve žni, tak jest všeliká čest a sláva.“ (Přisl. 26, 1.) A co se ti do hrobu dostane ze všeho bohatství? Několik desk a trochu hoblin bude tvá sláva! A tvář spanilou, pak-li nemoc nezhyzdí, ohlodají červi. „Oklamatelná jest milost a marná jest krása.“ (Přisl. 31, 30.) Či zpýcháš na své dobré vlastnosti, na svou ctnost a počestnost? Pak bych tě musil politovati; neboť ozdoba a koruna všech ctností jest pokora; kdo ctností se chlubí, tomu se jí právě nedostává. „Kdyby si došel nejvyššího stupně dokonalosti, zpýcháš-li, veta je po tvé ctnosti,“ dí sv. Jan Zl. Pýchou se konečně připravuješ o to, čeho máš nejvíce vyhledávati, t. o přízeň a milost Boží; nebo „Bůh jen pokorným svou milost dává“ (Jak. 4, 16.); pýchou hněv a nenávisť Boží na se uvaluješ, zbavuješ se nebe a u věčnou zkázu se vydáváš.

5. Nuže kř. slož pýchu svou a buď pokorný, k tomu cíli ti udám některé prostředky. Pamatuj, že vše dobré máš od Boha a nepřehlížej svých nedokonalostí a hříchů. Uč se právě ceniti statky tohoto světa i všech pozemských věcí, marnost a pomíjejcnost. — Čiň dobře beze vsí okázalosti a tím, co jsi vykonal dobrého se nechlub. — Chraň se lidí, kteří ti pochlebují ze zisku. Jsi-li chválen, rci v duchu: „Pane, ne mně, ale jmenu svému dej slávu.“ Kdyby tě jiný pýchou urážel, pomysli si: Tak jsem i já činíval; však budu se míti na pozoru, abych opět neklesl. Nikdy se do předu nestav a neopomínej dobře činiti těm, kterým jsi svou pýchou ukřivdil. Zvláštní péče tvá budiž, abys dobré vlastnosti jiných vyhledával a na jevo vynášel a hled' napravit, komu jsi v čem ublížil. Skoumej často srdce své a shledáš-li, že se v něm pýcha ozývá, lituj ihned svého provinění, pros Boha za odpuštění a dobrá předsevzetí obnovuj.

II. Marným v oděvu.

Pomni kř., jak hříšná, ohavná, pošetilá jest nádhera a marnost v oděvu! — 1. „Oděv,“ dí sv. Jan Zlt., „má nám stále připomínat, co jsme hříchem prvních ro-

*) Dle dr. Kerschbauma, Al. Lichthamera, Roegla a j.

dičů ztratili, a v jakou bídu jsme byli uvrženi.“ Nemáme si tedy v oděvu zakládat, nýbrž pokorně si počínat. První šat oblekli první hříšníci.

2. Bůh nám poskytuje oděvu, abychom jím svou nahotu kryli a před nehodou pověrnosti se chránili, ne pak bychom tělu a světu sloužili a stud uráželi. „Marný, nádherný oděv,“ říkával římský císař *Augustus*, „jest svůdce ku všelike prostopášnosti.“ A sv. *Cyprian* píše v knize o kázni panenské: To prožluklé šnoření a nudné se líčení, toť viní tebe. Takto si počínajíc, abys světu k libosti byla, nepatříš více v řád dívek a panen Kristových.“ — „Dosti mějte na tom, což máte,“ napomíná sv. Pavel (Zid. 13, 5.) Oblečme se v odění světla a jako ve dne poctivě choďme,“ t. slušně a způsobně. (Řím. 13, 12.) A sv. Bernard dí: „Vzhledem oděvu máme se stříci všeho, co z mezí potřeby a slušnosti vychází. Tělo nemáme více kráseliti, než prospívá duši. Co prospěje, tělo nádherným šatem odívati, pakli duše zůstává naha, prosta všelikých ctností. Čím více tělo své z marnosti ozdobuješ, tím více se duše tvá vnitř zohyzďuje.“ Dbej tedy kř. spíše o to, aby duše tvá nesmrtelná před Boha více vstoupila okrášlena, než tělo tvé smrtelné před světem v nádheře se ukazuje. Nádhra v oděvu jest prapor pýchy. Kdo v příliš skvostném, nádherném oděvu si libuje, jest pyšný a zevně se marnost jeho myslí jeví. Skvostně se oblačíš, by si lidem se zalíbil, abys v světě byl ctěn a oslavován; avšak jsi proto snad lepším člověkem, že máš pěknější oděv? Šat, říká se, dělá člověka; ovšem v tomto marném světě. Nez bohatec, jenž v hedbáv a kment se odíval, pohřben jest v pekle a chudý Lazar jenž býval oblečen v hadry, nesen jest do lůna Abrahamova. (Luk. 16, 23.)

Konečně, což jest oděv skvostný, nádherný jiného, nežli rubáš zločince odsouzeného k smrti? Každý fintil, každá strojna podobá se odsouzenici, jenž kráčí k popravišti. Uloženo jest lidem jednou zemřít. (Žid. 9, 27.) Nedomnívej se tedy kř., že by při marném pečování o skvostný oděv hříchu nebylo a v nádherném rouše nemívej zalíbení. K tomu cíli uvažuj některé *prostředky léčivé*. Kdykoli si jednáš nový šat, když se oblékáš neb svlékáš, vzpomeň na list a roucho prvních rodičů za hřích, patř na Krista, jenž nahý pro tebe visí na kříži. Kdyby tě lákala nádhra, pomni na rubáš, šat hrobový; kdybys, dívaje se do zrcadla, skvostným jsa

oděn rouchem, v srdci měl zalíbení, představ jsi jak v hrobě spočívati budeš; nebo „prach jsi a v prach se navrátíš.“ (I. Mojž. 3, 9) — Posud-li jsi svou nádherou jiným pohoršení dával, buď nyní v sprostém, slušném oděvu všem příkladem! Oděv, ve kterém jsi zpýchal a se provinil, prodej ku prospěchu chudých a budeš mít odplatu v nebesích. (Mat. 19, 21.)

Pravdy Tomáše Kempenského.

Z „Následování Krista“

veršem podává Karel Matějka.

(Dokončení.)

58. Aj, co hledáš oddechu,
kdy jsi zrozen k práci?
Mijí radost — v prospěchu
kříže se ti vrací;
zde pak čekej strastí,
více vždy, než slastí. 10, 1.
59. O, ten svět netuší,
kolik naší duši
klidu, blaha chystá
mysl zbožná, čistá. 10, 1.
60. S těmi milost Boží,
kdo dík za ni složí;
hrdým však se brává,
a pokorným dává. 10, 2.
61. Není vše, co leskne se
spolu také zlato,
není všecko vysoké
spolu také svato,
a co nám vhod bylo,
ne vždy Bohu milo. 10, 3.
62. Co Božího, Bohu dej!
a co tvého — sobě;
milost Bohu přičítej,
vinu své osobě! 10, 3.
63. Před Bohem kdo veliký,
maličkým sám sobě;
a ve slavné době
skromným světec všeliký. 10, 4.
64. Za dar malý kdo dík vzdává
většího se hodným stává. 10, 5.
65. Ať tvé srdce žádá
kříž svůj rado nésti,
co Bůh na nás skládá
k spáse jest a štěstí. 10, 5.

66. Mnoho má Pán milovníků
svého království věčného,
ale málo učenníků,
již by též kříž nesli jeho. 11, 1.
67. Mnozí k vůli potěšení
k Spasiteli svému spějí,
málo kteří zarmoucení
pro něho však býti chtějí. 11, 1.
68. Pokud Ježíš těší, dává,
hojně ctitelů shledává,
kteří nářků se dopouští,
kdy je na krátko opouští. 11, 1.
69. Ve blahu i strastech za vše činí díky,
pro tebe kdo Pane, tvými milovníky.
11, 2.
70. Najemník jest, kdo sám sebe hledá
a své srdce darmo Bohu nedá. 11, 3.

Obrácení sv. apoštola Pavla a sv.
Norberta,
zakladatele řádu premonstrátského a
patrona českého.

Býváme zajisté velice k úctě a lásce světcově povzbuzeni, spatřujeme-li na něm, že byl svým životem podoben některému hrdinovi, který byl sloupem ctnosti a jasnou hvězdou v prvních dobách Církve svaté. Svatý Pavel, učitel národů, byl sloupem ctnosti a jasnou hvězdou na obzoru církevním. Shledáváme, že sv. Norbert, náš milý patron český, měl velkou podobnost s touto vyvolenou nádobou, se sv. Pavlem. Byl i on vyvolenou nádobou Boží, i na něm osvědčil se výrok: že kde se rozhojnil hřích, rozhojnila se milost ještě více. (Řím. 5, 20.), že ruka Hospodinova není ukrácena, aby spasiti nemohla (Isaiáš 59, 1.), slovem ve sv. Norbertu chtěl Bůh oslaviti svého milého apoštola. Jeden měl býti oslavou druhého. A poněvadž pomalu se přiblíží 300letá památka Svatořečení Norbertova, myslíme že nebude od místa, učiníme-li zde jakési porovnání mezi oběma světci. Slyšme nejprve jak zázračným způsobem se oba k Pánu Bohu obrátili.

Skutkové apoštolští nám v kapitole deváté o Pavlu toto vypravují: Šavel pak ještě pohružkami a vraždou soptě proti učeníkům Páně, přistoupil ku knížeti kněžskému a žádal od něho listu do Damašku do škol, nalezl-li by které muže a ženy té cesty, aby svázané přivedl do Jeruzaléma. A když byl na cestě přihodilo se, že se přibližoval k

Damašku a rychle obklíčilo jej světlo s nebe. A pad na zemi uslyšel hlas řkoucí k sobě: Šavle, Šavle! co mne pronásleduješ? Kterýž řekl: Kdo jsi Pane? A on, já jsem Ježíš, jež ty pronásleduješ. Tvrdoť jest tobě proti ostnu se zpečovati. A třesa se a žasna řekl: Pane! co chceš, abych činil?

V roce 1115 žil v Santenách jakýsi šlechtic jménem Norbert, muž líbeznými mravy vynikající, u mnohých knížat oblíbený, příjemného vzezření, vzdělaný, výmluvný, avšak všem radovánkám světským oddaný. Dychtě po ukojení svých náruživostí a chtě vyhověti svým choutkám, ubírá se jednoho dne na bujném oři, rozmařilý Norbert, utěšenou krajinou se starým sluhou svým ku vsi Vredenu. Den jest překrásný. Než poznenáhla vystupují černá mračna, hřímá, blesky se křížují na všech stranách, sluha strachem a hrůzou trne, volá: Pane, kam se ubíráš? Obrať se nazpět, obrať se, oproti tobě jest mocná ruka Páně. A jako by slyšán byl s nebe hlas: „Norberte, Norberte, kam spěcháš, kam spěcháš? Těžko jest tobě vzdorovati pudu.“ V tom udeří blesk zrovna před koněm, na němž Norbert seděl. Kůň se vzpínající svrhne Norberta polomrtvého do trávy. Skoro hodinu leží Norbert v mrákotách, duše jeho jest všecka ustrašena. Konečně probírá se ze svého hlubokého spánku, na mysli mu tane jeho život, jakož i milosrdenství Boží. Jsa lítostí nad svými hříchy roznícen, volá jako druhdy Šavel: Pane, co chceš, abych činil. A v těchto slovech spočívá obrácení Šavlovo a Norbertovo, že totiž Ježíše milují, že čest a slávu jeho rozšiřují a hlásají a že v Ježíši vítězí. V tom jsou sobě velice podobni.

Pane, co chceš, abych činil? volá Šavel. A od té chvíle jest Kristus pánem a vládcem srdce jeho. Pavel miluje Ježíše. Na něho ustavičně myslí, po něm touží a baží, vše co činí, koná, podniká a trpí, všecko to jenom ku Kristu směřuje. Pavel jest zcela v Krista proměněn. Jako železo, dí sv. Jan Zlatoústý, v ohni ponořené ohněm se stává, tak Pavel v Krista proměněn byl. S Kristem byl tak úzce spojen, že nic jej nemohlo odloučiti od lásky Kristovy. „Jist jsem,“ praví v listu k Římanům, „že ani smrt, ani život, ani věci přítomné, ani budoucí, ani jiné stvoření nebude moci nás odloučiti od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši Pánu Našem. — Ježíš jest mu životem, proto tak často čteme v listech jeho slovo Kristus a sice čtyřikráte a slovo Ježíš přes dvěstěkrát. Jméno Ježíš bylo mu líbeznou hudbou, radostným plesem. Bez Ježíše není mu

nic milého, nic příjemného. Při těchto slovech zdá se nám, jako by byl Norbert všechny city planoucí a vroucí lásky ku Kristu od Pavla zdědil, když ji opěvuje v krásném svém hymnu.

Jazyk nemůž vysloviti,
Písmu nelze vyjádřiti;
Jen zkušeným lze věřiti,
Co jest Ježíše milovati.

Ježíš jest Pavlovým nebem, Ježíše milovati, toť jest jeho odměnou, nemilovati Ježíše, jest mu největším trestem, jest mu peklem, věčnými mukami. Ježíš jest jeho chloubou, nezná nic jiného leč Ježíše Ukřižovaného. Přeje sobě, aby každý touto láskou byl oblažen, a Ježíše miloval, a kdo Ho nemiluje nad tím vynáší rozsudek záhuby. „Nemiluje-li kdo Pána našeho Ježíše Kr. budiž proklat.“ (I. Kor. 16, 22.) Z této lásky ku Kristu vyplývá jeho znamenitá láska k nejsvětější svátosti oltářní. Onť jest apoštolem tohoto tajemství lásky, kteréž pohanům i židům hlásá. V prvním listu ku Korintským horlí o to, aby věřící hodně přijímali tělo Páně, a v listu k Židům v kap. 6. v. 4. nazývá ji darem nebeským. Že se všecek ponořoval do tohoto tajemství, že pochopil význam této nejdražší oběti a ducha obětavosti při ní, do sebe byl vssál, to nám dosvědčují všechny ty hrdinské ctnosti jeho, které se z tohoto zdroje lásky prýstily. Takovým způsobem miloval sv. Pavel Ježíše Krista, a jeho láska vrcholila v tom, že sobě přál rozdělen býti a býti s Kristem. A jak pak miloval sv. Norbert Ježíše Krista, jak se podobal v lásce té sv. Pavlu?

Dlužno podotknouti, že sv. Norbert byl celou duší oddán sv. Pavlu, jako druhdy sv. Jan Zlatoústý, že jsi jej vyvolil za svého ochránce, za svůj vzor. Na důkaz, že v duchu sv. Pavla chce působiti a žíti, oblekl se právě 25. ledna 1120 v bílé roucho. Vždy mu tanulo na mysli, že jej Bůh podobným způsobem k sobě obrátil, jako sv. Pavla. Každodenně nahlížel se do tohoto zrcadla všech ctností, do této nádoby vyvolené, aby co možná nejbližší krácel v šlepečích jeho, aby byl jak nás sv. Pavel k tomu napomíná jeho věrným následovníkem. Jako všickni výteční kajicníci, neobyčejnou zahořeli láskou ku Kristu Ježíši, tak i sv. Norbert. Pán Bůh ponechal jej dlouho v světských radovánkách, v slepotě duchovní; a to zajisté proto, aby později, až procitne ze spánku hříšného, tím jasněji poznal propast, ve které tak dlouho trval, jakož i ono nesmírné milosrdenství Boha svého s kterým jej dlouho očekával. Tou příčinou nemohl nemilo-

vati svého Ježíše. Od té chvíle, co se obrátil, co pravil: Pane, co chceš, abych činil, byl Ježíš vskutku Pánem a vládcem srdce jeho jako u sv. Pavla. Dříve byl naplněn duchem světským, nyní však duchem svatým. Dříve liboval sobě ve slávě světské, nyní ji nohama šlape. Dříve toužil po světě, nyní touží po Kristu. Svět byl dříve jeho životem, nyní mu umírá, a žije Kristu. Dříve pro svět opovrhoval Kristem, nyní miluje Krista a opovrhne světem. Dříve šatil se rouchem skvostným, nyní rouchem kajicím, jakožto služebník Kristův. Pro lásku ku Kristu Ježíši jest mu na světě všecko mrvou, pavučinou, nicotou, z lásky k němu vyvoluje sobě přísnou svatou chudobu. Slovem Norbert jest všecek v Krista proměněn, jako sv. Pavel. Na Ježíše myslí, pro něho všecko koná, trpí, jeho čest a slávu hlásá, dokazuje světu, že nezná nic jiného leč Ježíše Ukřižovaného. — Z této lásky ku Kristu vyplývá též jeho láska k nejsvětější sv. oltářní. Proto mluvil k věřícím častěji o této svátosti, povzbuzoval jich, aby Ji milovali a častěji navštěvovali. Úctu a lásku k nejsv. svátosti oltářní zanechal svým duchovním synům jakožto drahé dědictví. Sv. Norbert obyčejně se nám vyobrazuje v rouchu biskupském, jak drží v pravici nejsv. se. oltářní a jak nohou potírá nestoudného Tanchelma, který hanobil tuto svátost, o čemž se však později ještě zmíníme. Vším právem tudíž může sv. Norbert nazván býti apoštolem nejsv. sv. oltářní, jako sv. Pavel.

Sotva že se Pavel obrátil, žádostiv byl především zvědět vůli Boží, řka: Pane, co chceš, abych činil? A Kristus Pán oznamuje mu vůli svou, posílá k němu služebníka svého Ananiáše: Jdi, neboť nádobou vyvolenou jest mi on, aby nesl jméno mé před pohany. (Sk. ap. 9, 15.) A jak pojal Pavel svůj vznešený úkol, své povolání? Pravíme, že s duší i s tělem věnoval se tomu, aby hlásal všem národům jméno Kristovo, že svou činností objímal veškeren svět, aby všechny k spáse věčné přivedl. Slyšme, jak se sám o tom vyjádruje: Běda jest mi zajisté, nebudu-li evangelium kázati. (I. Kor. 9, 16.) A jak velice horlil o spásu duší, drahou krví Kristovou vykoupěných, vysvítá z mnohých slov jeho. Sám na sebe zapomíná, žádá zavrženu býti od Krista pro své bratří. (Řím. 9, 2.) Všem chce býti dlužníkem, všem chce sloužiti, aby všechny získal Ježíši Kristu. Každý den umírá, ale zároveň chce zase žíti pro blaho svých bratrů. Čti jeho druhý list ku Korintským, a podivíš se, jak mnoho Pavel

snášel, pro spásu duší, jaká nebezpečnoství na těle i na duši, že snášel bídu, hlad, žízeň, zimu i nahotu. Ustavičně myslíval na své svěřence. Jak sv. Jan Zlatoustý praví: „že andělé nebděli tak nad národy těmi, jako Pavel nad světem ku Kristu od něho přivedeným. Žádný otec nemiloval tak upřímně své dítky jako Pavel miloval bližního. Onť měl tu převýbornou vlastnost, že se uměl vpraviti v poměry každého, že uměl se vmysleti v žádosti a tužby. Proto spatřujeme na něm shovívavost, trpělivost a jak svou povahu vždy přispůsoboval povaze druhých, aby je Ježíši Kristu získal. A to jest podivuhodno, že v této horlivosti ani chvílku neochaboval, že celý svět nosil v srdci svém, že byl jak sv. Jan Zlatoustý praví, jako vítr, který krajiny očišťuje od každého špatného vzduchu. Na tom však ještě nepřestával. Ačkoliv mnohé krajiny procestoval a svou přítomností oblažil, a věřící u víře ku Kristu upevnil, přece ještě psával listy, v nichžto se jeví jeho neobyčejný a silný duch, jeho horlivost pro Krista, a jeho otcovská láska a pečlivost, zvláště v listu k Filippenským. Listové tyto jsou nám až dosud podivuhodným pomníkem o horlivosti Pavlově. Nikdo jich nemůže čísti, aby nebyl osvěcen, a láskou ku Kristu dojat, a zároveň, aby se pro spásu své duše nerozhorlil. A tudíž působí sv. Pavel až dosud na spásu duší.

Avšak i sv. Norbert byl horlivým apoštolem, i on hlásal národům jméno Kristovo. Toť byl jeho první účel, že chce po příkladu sv. Pavla hlásati slovo Boží a na spásu duší pracovati. Jsa duchem Pavlovým všecek proniknut, chtěl všechny vírou svatou oblažit. I o něm platí slova: Jak krásné jsou nohy zvěstujících pokoj, zvěstujících dobré věci. (Řím. 10, 15.) Ačkoliv jej nepřátelé obžalovali, že prý bezprávně slovo Boží hlásá a duchovním na cti utrhá, přece toho všeho Norbert nedbá, nýbrž spěchá k papeži Gelasiu II., prosí ho, aby mu udělil právo a moc všude a vždy sv. Evangelium kázati, což mu také papež, vida víru jeho, zvláštní listinou láskavě povolil. Po té oddal se Norbert celou duší úřadu missionářskému, úřadu kazatelskému. A jako sv. Jan Zlatoustý, kteréhož sv. Otec Lev XIII. vyhlásil za patrona kazatelů byl vroucím ctitelem sv. Pavla a od něho se kázati naučil, tak i sv. Norbert byl, jakožto vroucí ctitel téhož apoštola výtečným kazatelem, jak se Církev sama o tom v modlitbě pronáší: O Bože! jenž jsi svatého Norberta vyznavače svého a biskupa, výtečným slova svého ka-

zatelem učinil atd. Ještě však výmluvněji kázal svým kajícím a svatým životem, nežli slovy. V bídě, v hladu, v postech, v zimě hlásal sv. evangelium. A jako sv. Pavel sám krotil nejprve své tělo, aby snad, kdežto jiným káže, sám nezahynul, tak to činil i sv. Norbert, pojímaje v uzdu všechny své náruživosti a krotě žádosti těla svého. A v horlivosti té neochaboval ani na chvílku. Sotva že zemřel dotčený papež Gelasius II. ihned spěchal k papeži Calixtu II., aby mu tento dřívější povolení hlásati sv. evangelium potvrdil; kteréžto papež však ještě rozšířil. Že měl od náměstka Kristova posláni, že byl nadán vlastnostmi pravého apoštola, že Bůh zázraky a požehnáním svým, missie svatého Norberta provázel, nemohly se tudíž neminouti se žádoucím výsledkem, a není nám také se diviti, že náš světec byl všude a vždy slavným vítězem jako sv. apoštol Pavel. — A jakými vítězi byli oba tyto horliví hlasatelové slova Božího? jak i mimo to uzdravovali nemocné pokolení lidské, o tom jest nám ještě rozjímati.

„Pane, co chceš abych činil,“ volá Šavel. A od této chvíle, co nad sebou zvítězil, a se Pánu Bohu oddal, učiněň jest vyvolenou nádobou, jest vítězem nad světem. Pavel nejvíce rozšiřuje evangelium, nejvíce pracuje, nejvíce působí s milostí Boží, nejvíce jest pronásledován; avšak jest za to největším vítězem. Vše, co nepřátelé jeho podnikají, aby jej pokořili, ze světa zprovodili, všechny úklady jsou Pavlovi k prospěchu, on je překonává, vítězí nad nimi. Pavel nebojí se žádného nebezpečí, ano kde jest větší boj, nebezpečí, tam se vrhá, a dodává tím svým učeníkům zmužilosti, smělosti, jak sám praví: „Mnozí z bratří v Pánu doufajíce v okovách mých, hojnější smělost mají bez strachu mluviti slovo Boží.“ (Filip. 1, 14.) Jakým vítězem byl sv. Pavel, k tomu nejlépe poukazuje zuřivost jeho nepřátel, židů, které zahanboval, Řeků, s kterými se hádal, poráží je jejich moudrost, vyvracuje jejich učenost, odsuzuje jejich nepravosti. Pavel zakládá mnohé křesťanské obce, které jsou jeho slávou a chloubou, a všecko to děje se rychle. Tím nabývá Řecko jiné tvárnosti, tak že jest Pavel osobou světo-dějnou. Řím jest též v bludu, lpí v nemravnosti, avšak Pavel, po boku sv. Petra, hlavy Církvě jest jeho osvětou, Řím se také jeho přičiněním obracuje, což zajisté není nemalým vítězstvím. Řím nenávidí Pavla, avšak on se za to brzy těší velké vážnosti i v domě císařově, jak vysvítá ze slov: „Pozdravuji vás všickni svatí, zvláště pak

kteríž jsou z domu císařova. (Fil. 4, 22.) — Tehdejší věk byl velice nemocen. Porušenost mravů dostoupila svého vrcholu. Vždyt víme, že panoval toho času císař Nero, který zajisté nebyl ozdobou svého trůnu. A byli-li již římský národ hluboko klesl v mravnosti, jak se neměli teprve lehkovážní Řekové a národové východní brodit ve všem kalu nemravnosti? Mravní přirozený zákon byl nohama šlapán. V této zvrhlosti mravní objeví se přísný mravokárce sv. Pavel. Jakožto moudrý lékař vyhojuje rány nemocného ducha, nemocného srdce. On ví jakých léků má užití, jako lékař vymývá, ošetřuje rány a shnilobu vypaluje žhavým železem. Jeho působením nabývá vše novou sílu, nový život zkvétá, a my spatřujeme vzory svaté ctnosti, kterým se obdivovati musíme. Tak šťastným lékařem byl sv. Pavel. Vraťme se nyní k svatému Norbertu. Jakým byl vítězem a šťastným lékařem?

Od té doby, co se podrobil milosti Boží, co řekl: Pane, co chceš, abych činil, pozorujeme v činnosti jeho jakousi neobyčejnou, zázračnou moc a sílu. Již jsme se o tom zmínili, že potřel Tanchelma. Uvažujeme-li toto vítězství, vyznati musíme, že bylo rychlé, dokonalé. Tanchelm obalamutil lid, toho času zanedbaný, svým na oko přísným životem získal sobě u něho vážnost a důvěru, a v takové míře byl lid pro něho zaujat, že jej považoval za vyslance Božího. *) Již dříve pracovalo několik kněží proti Tanchelmovi, avšak všecko jejich namáhání bylo marné. Norbert sám uznává jak těžké to dílo, Tanchelma pokořiti a nad ním zvítěziti. Konečně se oddává modlitbě, spoléhá na Boha, a protivník jest poražen, veškerá krajina se mění, řád nabývá tímto vítězstvím nové slávy a pevných základů.

Z vůle Boží stal se sv. Norbert biskupem Devinským? Jakožto horlivý biskup dbal nejprve o to, aby kněží, tehdaž prostopášnému životu oddáni, své mravy napravili. Tito se však proti němu bouřili a i úklady mu strojili. Ale Norbert nad nimi vítězil milostí Boží, svou laskavostí a mírností. Ona zášť nepřátel dosvědčuje, že byl Norbert mužem rázným, neohroženým, apoštolským. Kdo pak by jsi byl všimnul slabocha, muže nečinného, klidnou myslí na zlořády a nemravy svého stáda pohlížejícího?

Podobně sobě vedl sv. Norbert v jiných

případech, vždy rázně a neohroženě a těšil se z mnohých vítězství! Avšak On nebyl jenom jako sv. Pavel slavným vítězem, nýbrž i šťastným a dobrým lékařem. Nepřestával na tom, že porazil Tanchelma, nýbrž i o to se pokoušel, aby vyhojil rány, které svým bludem jmenovaný nepřítel světu byl zasadil. Daleko široko objevilo se ovoce záhubných zásad Tanchelmových. Neboť měl k tomu upravenou půdu, lid byl zanedbaný, neměl dobrých vůdců a protož nebylo divu, že hluboce klesl, že hověl všem nemravnostem. Avšak Norbert ujal se ubohého lidu, láskou léčil rány nemocného srdce; jeho působením nabývaly křesťanské osady radostného pohledu, čistota, mravnost a zbožnost ujímaly se. Slovem sv. Norbert dodělal se svým léčením skvělých úspěchů, byl šťasten jako sv. Pavel.

Za tou příčinou, že jest sv. Norbert sv. Pavlu v takové míře podoben, cítíme v srdci svém k hrobu Jeho podobnou úctu a lásku, jako měl sv. Jan Zlatoústý k hrobu sv. Pavla, když byl k Římu pohlížel řka: „Já Řím miluji proto, ač bych jej také za jinými příčinami velebiti mohl, pro velikost jeho totiž, pro starožitnost, pro krásu, bohatství, nádhery, pro vládu a mocnost jeho, pro udanost v bojích a válkách provedené; leč toho všeho pomíjeje proto město to blaženým býti kladu, že k nim Pavel za živa byl tak nakloněn, že je tak miloval, že jim list napsal, že u nich kázal a život složil. I chovají tělo jeho v poctivosti a odtud vzniká největší proslulost jejich. Proto se obdivuji městu tomu, ne pro množství zlata, ne pro sloupy ani pro jinou nějakou nádhery, nýbrž pro sloup onen církve svaté. *) — Podobně i my bychom mohli zvolati: Milujeme český Sion, ne pro jeho starožitnost, ne proto, že mnohé výtečné muže odchoval, že mnohé bouře přestál, ano i proto ne, že v zlych časech víru zachoval, což jest zajisté velkou chválou, než v tom i jiná místa s ním závodí, nýbrž proto milujeme a ctíme český Sion, že v sobě chová tělo sv. Norberta, této vyvolené nádoby! Ó kéž na nás sv. Norbert pohlédl, a nám v těchto smutných dobách k vítězství dopomáhal, a dosvědčil svou láskou, že jest nám vždy vítězným ochráncem a mocným orodovníkem u Boha.

Fr. H.

*) Viz „Drahé kameny z koruny svatojáclavské“, co vypravují o sv. Norbertu.

*) Sušil.

Boj proti církvi.

(*Jakých prostředků užívají nepřátelé církve, aby lid o víru připravili; jak si má tu vésti duchovní správce?*)

(Dokončení.)

Chtěje mluvit o spolcích, počnu se společností, jež ve všech pěti dílech světa své stoupence má, ze všech vrstev společnosti lidské, ze všech stavů a úřadů své údy shání. Myslím *svobodné zednářství*, jehož původ datuje se ze čtrnáctého století, neboť jest prý zbytkem, lépe řečeno nově zorganizovaným řádem templářů francouzských, kteří byvše Filippem Krásným se svolením papeže Klementa V. z Francie vyhnáni, do Skotska se uchýlili, zde tajnou společnost, „zednický cech“ zvanou utvořili, pomstu papeži a králi přísahajíce. Ať jest tomu jakkoli, jisto jest, že organizace zednářů svobodných povstala teprv na začátku předešlého století, ač oni původ svůj z časů stavení věže babylonské odvozují. „Pravda miluje světlo, lež ale tmu,“ slova ta platí hlavně o zednářích. Z toho jak se jeví jest vidno, že heslem jejich jest: místo zákonů Božích zavést zákony lidské, odstraniti vše, co sluje křesťanské, podvrátiti poměry náboženské, politické a společenské a pomstou i záhubou pronásledovati třeba až v konec světa toho, jenž do osidel jejich upadnuv a nesnesitelných pout se nabaživ, opovážil se svobody své hájiti. Dlouhé jsou obřady a strašná přísaha, jíž nováček do spolku přijat bývá. Stůjž zde krátký vyňatek z díla Segurova: „Die Freimaurer, was sie sind, was sie thun und was sie wollen.“

V temném pokojíku stál a na něm hořící dvě svíce, uprostřed nichž evangelium sv. Jana, jednající v první kapitole o světle, osvěcujícím všechny národy. Na evangelium to přísahá, kdo členem spolku chce býti, na znamení, že chce od té chvíle náležeti ne k synům temnosti, ale k synům světla. To jest ovšem jen pro začátek, aby se nezhroutil najednou nad bohaprázdností tajné společnosti, neboť již tovaryš nižších lóží, jak se schůze čili dílny svobodných zednářů nazývají, ví, že není Boha, leč přírody. Potom odhalí mu pravé koleno, na nohu obují zvláštní střevíc, vezmou meč, jež si přinéstí musí, klobouk a peníze. S očima zavázanýma pak vedou jej do t. zv. kabinetu přemýšlení, kde v tomto postavení nevidomém setrvává tak dlouho, dokud neslyšel tři rány. Když znamení to se dalo, může pásku odstraniti; nalezá se v sále černě potaženém, na jehož stěnách čte divné nápisy jako: „Jsi-li

lsti schopen, třes se, neboť čísti se bude v srdci tvém.“ — „Test-li strachy zachvěla se duše tvá, neopovažuj se dále, neboť velikých obětí, ano snad i života od tebe bude žádáno. Jsi připraven, přinést oběti ty?“ Potom musí písemně odpověděti ke 3 otázkám: Jaké povinnosti má člověk k Bohu? Jaké k bližním svým? Jaké k sobě? Proud-hon, známý atheista a roubač odpověděl prý na otázky ty krátce a takto: Lidem spravedlnost, vlasti oběti, Bohu válku. Odpověď na otázky ty odevzdá nováček, jakož i poslední vůli svou, již v kabinetě přemýšlení učinil, představenému lóže a dá se vésti od hrozného bratra (le frère terrible) k dveřím chrámu, na něž třikráte udeří. Bratr přivede jej mezi dva sloupy a drže jednou rukou provaz, dotkne se hrotem meče jeho prsou a když se president táže: „Co vidíte, co slyšíte,“ odpoví: „Nevidím ničeho, ale cítím ostrý hrot meče.“ Na to president: „Rozvažte krok, jež činíte. Jste odhodlán všem těžkým zkouškám, jimž hleděti v brzce bude vám vstříc, též vzdorovati?“ — „Ano, pane,“ zní odpověď; po níž provedou ubohého otroka zednářské zlovůle po místnostech spolkových. Zkoušky, jež podstoupiti učenník slíbil, brzy se dostaví, o nichž nebudeme na tomto místě se zmiňovati, podotýkajíce jen, že si musí dáti blázen žílou pouštěti, aby dokázal, že krev cediti pro spolek hotov jest, že znamení si musí dáti na prsou vypáliti a že tři cesty musí vykonati se zavázanýma očima, z nichž jedna vede ho po prknech stále se prohýbajících, tak že se mu zdá, jakoby v propast měl v každém okamžení se sřítiti, druhá pak po žebříku, s něhož, když značné výše dosáhl, musí se spustiti, při čemž ovšem spadne na měkké lešení s výše asi dvou loket. To vše děje se za strašné vřavy, jež se podobá hučení bouře, rachotu hromu, silnému krupobití, dětskému kvílení. Ovšem že ceremonie, jimiž se uvádění do spolku děje, nemusí býti vždy stejné, neboť jest šedesát rozličných systémů zednářských s rozličnými jmény jako: „velký východ,“ jenž jest francouzský, italský, španělský, portugalský, nizozemský, saský, mexický, velko-granadský, brasiliánský, v Spojených státech; „velká lóže“ skotská, irská, dánská, New-yorská; „velká rada“; „velkoředitelství“ atd.

Hodlám z tajemných obřadů těchto, strašné přísahy, jíž se zavazují údové, že tajnosti spolku nikdy nevyzradí a co spolkem uloženo bude, bez rozpaku a určitě vykonají, ukázati pouze příčiny, že zásady ty, jež pro člověka spustlého a bezbožného,

pořádku náboženskému a státnímu nepřejíciho, tak lákavé jsou, přec lid ještě nenakazily, že spolek ten při vši své světové rozšířenosti poměrně velkému účastenství se netěší, že jedni s postrachem, jiní s opovržením se od něho odvracují, ano že ani jméno svobodných zednářů není obecnému lidu známo. Jest-li výpočty, jež Segur uvádí, pravé jsou, bylo by jich kol osmi millionů, z nichž půl millionu jest pravých zednářů, činných to vůdců, ostatní pak pouhými figuranty, rekruty, kteří jako nevolníci jsouce v moci vyšších, mají spolek podporovati vlivem a penězi.

Svobodné zednářství je tedy spolkem tajemným, avšak mnoho jest spolků veřejných, jež na pohled v žádném nestojí poměru s ním a přec v sobě agenty zednářské chovají, ani zdání nemajíce, že jsou tak obětmi nebezpečného spolku. V spolcích takových vstěpují se zásady zednářské, v nich připravuje se půda, spůsobilé charaktery se vychovávají, jichž by spolek jednou mohl potřebovati. Názvy, důstojnosti a postavení, jehož v spolku svobodných zednářů dosíci možno jsou: učenník, tovaryš, mistr, president jednotlivých loží, velko-kanclér, grand-komandér, Chevalier, Kadosch a j. — Budiž však již dosti řečeno o spolku, jenž jest a zůstane největším nepřítelem zjeveného náboženství Kristova.

K jiné spolkové propagandě, jež hrůzně roste den ode dne, jako síť okršlek zemský objímajíc, obraťme pozornost svou. Jsou to sociální demokraté, internacionála, která podvrátiti chce základy, na nichž spočívá společnost lidská, autoritu to nejen světskou a majetek, ale i autoritu Boží, jsouc takto nepřítelkyní úhlavní nejen veškerého zřízení vládního a společnosti lidské vůbec, ale obzvlášť Boha a pravého náboženství, jež hájiti a v srdce vštěpovati prvním úkolem katolického duchovního správce jest. Slyšme hlasy nejvyšší rouhavosti, jimiž zřejmě světu hlásá internacionála poslání své. Francouzský list „La Cigale“ uveřejnil před několika lety tento článek: „Cílem pracujících spolků, jakož i každého sociálního spolku musí býti odstranění Boha a Krista, této Božské prozřetelnosti, jež byla vždy ochrannou hradbou vyšší třídy a majetku a nepřítelkyní největší pracujícího lidu. Bůh a Kristus jsou vinni, že lidstvo nevymanilo se posud z okovů otrockých. Prozřetelnost Božská to byla, jež klamně naděje a ráje lidstvu malovala, chtějíc jej pohnouti, aby všechny kříže, bídy a strasti s radostí na se bralo a neslo. Odstraněním náboženství

dosáhneme teprv onoho socialistického ideálu, po kterém toužíme. Zrádu páchali bychom tudíž na povinnostech svých, kdybychom jen na chvíli ustáli v pronásledování obludy, jež tak dlouho lidstvo mučila. A proto boj proti Bohu, boj Kristu, boj proti despotismu nebe i země, buď heslem naším.“ Není to hnusné? Ani bys neuvěřil! Co list ten dělnický svým čtenářům říci chtěl, je příliš jasné a příliš hnusné. Proudhonovo heslo: „Bůh jest pramenem vši bídy naší a proto naše zájmy toho vyžadují se světa Jej odstraniti,“ stalo se heslem internacionály vedlé hesla: „Vlastnictví jest krádež! Což divu, že takováto hesla nedovedou vychovati lidi, ale paliče, lupiče a kralovrahy, neboť internacionála nespokojí se jen se slovy, ona má dosti odvahy i k provedení hesla svého. Toho dokladem může býti francouzská revoluce, internacionálou vyvolaná. Jakmile dostala se Paříž v ruce její, utichla bohoslužba v chrámech, jež byly drancovány a pleněny. Kříže byly lámány a do Sekvány s posměchem házeny; kněží byli olupováni, do žalářů vlečeni a tam hromadně ubíjeni. Jak dlouhé vlády jest schopna internacionála, ukázalo se v téže zemi, neboť netrvalo to než krátký čas, kdy v chrámech francouzských opět slavné „Te Deum“ zpíváno u přítomnosti Napoleonově, na poděkování Bohu, že náboženství Pána Ježíše nezhytnulo a že pořádek opět v zemi nastal.

Internacionála přísahala boj i autoritě světské. Dle jejího principu a chuti nemá býti žádné rodiny, žádného svátostného manželství, žádných zákonů, žádných vrchností, žádného rozdílu stavů, žádných tříd v společnosti lidské, jak nejd. biskup Orleanský v pastýřském listě své diecesány vystříhá. Zdaž netrne, kdo slyší a čte tak drzí a opovážlivé řeči, jimiž sociální demokraté veřejně prohlašují, že chtějí míti všeobecnou revoluci v Evropě, zdaž trnouti více však nemusil ten, kdo četl o bohaprázdných úkladech, ohavných a ničemných prostředcích, jichž užívá internacionála v smělém boji proti panovníkům a vládě?

Internacionála vypověděla boj všemu majetku, neb heslo: „Vlastnictví jest krádež“ jest heslem a úkolem spolku toho; o tom svědčí opět francouzská revoluce, neb komunisté byli sociálními demokraty. Jak s kostelním jménem naložili dělníci v bluzách, již bylo řečeno; podotýkáme jen, že ne jiný osud potkal veškerý majetek privateční, neboť násilím olupováni byli ti, kdož něco měli, a paláce velmožů drancovány. Když pak viděla konečně chátka pařížská,

že ustoupiti musí vojínům, vítězně do města postupujícím, tu zapálivši paláce a nádherné domy pomocí petroleje, volala ve zvířecí divosti: „Poněvadž jste majetku svého nám nepřáli, nebudete ani vy jej míti, neboť jsme hotovi dáti se pochovati pod troskami vašeho přepychu.“

Tolik o internacionále, kterou my Čechové, Bohu za to čest a chvála, neznáme posud ze smutné zkušenosti, ač šest listů českých šíří snahy nihilistické a socialistické. —

Vším právem a v čas pozdvihl již předešlý sv. Otec, vida patrné nebezpečí se strany internacionály, hlasu svého v allokuci své o neposkvrněném počtu Bl. Rodičky Boží, upozorňuje křesťanský svět na tajné spolky, jež chtějí nejen pořádek Božský, ale i lidský zvrátiti. Podobně učinil i nástupce jeho na stolci Petrově sv. Otec Lev XIII., při jehož nastoupení nepřátelé církve prohlašovali netajeně radost svou, doufajíce, nyní že zákony církve podrobí se zákonům státu — avšak marně, neboť Lev XIII. jak statně, tak i mírně odpovídá v duchu předchůdce svého: „Non possumus“. On, jako Pius IX., upozornil ve vánoční encyklice předloňského roku na sociální snahy naší doby a stále rostoucí bezbožství, poukazuje, že i pohanské státy byly a jsou zbudovány na základě náboženství, čím více tedy státy křesťanské, v nichž poddaným se hlásá vůle Božského Mistra slovy velikého apoštola národů: „Každá duše mocností vyšším podrobena buď, neboť není moci, leč od Boha a které jsou, od Boha zřízeny jsou.“ — Že pak i pražský koncil na paměti měl věřící provincie české, jež láskou k Bohu, vlasti a vrchnosti ozbrojiti za svou povinnost pokládal proti převráceným snahám naší doby, vysvětluje ze slov:

„Fideles nostros etiam contra illos hostes generis humani praemunire cupimus, qui non tantum sacra religionis, sed et jura ordinis terrestres, sine quibus nulla salus, imo nec societas consistere potest, convellere gestiunt. Reprobamus falsas doctrinas perversorum hominum, qui factionibus pessimis lateque diffusis sociati, subijci civili potestati, quae legitime subsistit, contemnunt, imo sub variis praetextibus sive dolo, sive aperta rebellione civiles principatus labefactare, dissolvere et destruere attentant.“

I u nás, ač toho ani netušíme, jeví se působení spolků tajných. Navštívme místnosti některých našich spolků, jež v programu svých napsaly hesla na pohled nevinná jako: vzájemné poučení a vzdělání, podpora

členů duševní i hmotná, společné pobavení se atd., co uvidíme, co uslyšíme? Jaký duch vane v mnohých t. zv. občanských a řemeslnických besedách, kasinech, literárních, čtenářských, hospodářských, tělocvičných, hasičských jednotách, v mnohých zpěvácích spolcích? Najdete všude jednoho neb dva agenty novověkého liberalismu, holdující snahám zednářským neb socialistickým, atheistickým, materialistickým. Jaký jest úkol jejich v spolcích na oko dobrých? Připravovati půdu, cvičiti a vybírat nováčky, zvláště z mladší generace, kteří by se jednou stali jich apoštoly. K tomu užívají tisku, objednávají spisy, knihy, listy, noviny směru destruktivního, jednak živého slova v posměch uvádějíce v schůzích spolkových katolické kněžstvo, katolické služby Boží, církevní zákony o svěcení nedělí a svátků, o postu, sv. zpovědi, o processí a rozličných předepsaných pobožnostech. Nyní uváží-li se směr lidské povahy vůbec, uváží-li se, že knihy a časopisy návodem několika členů koupené, stanou se jednou duševní potravou členů všech, lidiček to nejvíc z třídy řemeslnické pochodících, kteří nemajíce hlubšího vzdělání ani potřebné zkušenosti života, jíž by si samostatný úsudek o tom, co pravé, dobré, krásné, učinili, uváží-li se, že se lid kostela vzdaluje, a za celý čas nic jiného a lepšího neslyší, uváží-li se to vše pravím, nemůže nikoho překvapiti směr našeho spolkového života, jenž již není křesťanský, ať nedím teprv katolický.

Kde, v kom najde podpory katolický duchovní správce, jediný to často muž na celé osadě, jenž ten směr proniká a jemně úřad jeho svatou povinnost ukládá, aby nejen viděl, ale i jednal, aby, třeba sám a sám, přec nebál se postavit v boj proti směru časovému, aby stal se hradbou a hajitelem katolických ideí, zjeveného náboženství Pána Ježíše? Odpověď: V katolických spolcích, v nichž útočiště a ochrany najdou a našli již mnozí, kteří by jinak utonuli ve víru spolků jiných. Jak mocná je to zbraň právo spolčovací, to nahlédli teprv tehdy katolíci, když protikatolickými úchvatně rostoucími spolky přiučení byli k sebeobraně, k užití zbraně, kterou dlouho nepřátelům svým v ruku zanechávali, stojíce osamotněli, beze zbraně, bez vzájemné pomoci. A ejhle, jak utěšený pohled poskytuje nynější katolický spolčovací život, jenž jako mocný protiproud účinkuje proti liberalismu a stále roste v běhu svém. Spolky katolické to byly, jež mnohého ministra, mnohého vyslance svrhly s jeho křesla a dá-li Bůh,

svrhnu i celý ten liberalismus a dosadí na křesla ta muže křesťanské, spravedlivé, pod jejich vládou občan pokojně žítí a své občanské povinnosti svědomitě a rád plnit bude. Katolické spolky tudíž, jejich účinnou práci vidět lze v životě společenském i politickém, buďtež heslem každého kat. duchovního správce. Poněvadž ale nelze při množství prací, jimiž kněz, obzvlášť za našeho času, v duchovní správě je přetížen, aby spolky takové vždy navštěvoval a tam osobně působil, užije i on tisku, o němž na jiném místě bylo pověděno.

Máme u nás v Čechách dosti spolků a t. zv. dědictví, jež pro údy své knihy vydávají. Uvedu jen: Katolicko-politickou jednotu, která údům svým každý skoro rok posílá tištěné zprávy o tom, o čem bylo na rozličných místech, v rozličných schůzích rokováno; katolický tiskový spolek, křesťanskou akademii, spolek sv. Vincence, Cyrillo-Methodějské, sv. Prokopské a sv. Janské dědictví a j. Podaří-li se katol. duchovnímu správci, že na své osadě sebral slušný počet členů pro ten neb onen spolek, po případě dědictví, členů, kteří by ochotně i hmotně přispívali k dobré věci, pak položil hráz, která statný bude klásti odpor rozvodněnému proudu, řinoucímu se z nečistých pramenů novověkého liberalismu.

J. Kousal.

Křivopřísežník.

Vypravuje *Jan Nep. Ráž.*

V odlehlé krajině naší drahé vlasti leží v poloze překrásné vesnička Závřší. Vesnice jest na kopci, u jehož paty táhne se pruh zelených luk, jejich středem teče potok vroubený s obou stran olšinami. Potok jest za suchých letních dnů nepatrný, začne-li však snít na jaře táti, aneb přikvapí-li náhlý déšť, potůček stává se řekou. Tím jest koryto, jímž potok protéká, dosti široké a kolem stojící olše rostou bujně v půdě stále zavlažované.

Každý statek v Závřší má kousek louky, a který domek nemá zde ničeho, tu si smí majetník jeho mezi olšinami trávu vyžáti. Jest tak po starém zvyku dovoleno a ti chudší již se ani neptají; jak se trávník zazelená a možno srpem jej zachytit, navštěvují pilně místo to a nažnou trávy dle potřeby. Rolník na to nehledí, jen když se mu neděje škoda na louce. Kosou sekati mezi olšemi nemůže a žítí srpem jest zdoluhavé i obtížné, dopřeje se toho chudě.

Tak po léta žala vdova Rozhoňová mezi olšemi potřebnou píci pro svou krávu. Když jí dorostla jediná dcera Dorotka, musila tato zastávat matku. Rozhoňová živila se bídě, ale poctivě. V Závřší měla domek a při něm malou zahrádku, toť všecek její majetek. Příčinlivostí a spořivostí však mnozí zbohatli. Rozhoňová sice nezbohatla, ale měla tolik, že nemusila jiného obtěžovat. V čas nutné práce pomáhala v Dudkovic statku a tu pak ji i děvčátko její živilo. Nebylo-li nutné práce, žala trávu v olšinách a na mezích, sušila čeho kravička nespotřebovala na zimu, snášela suché větve na palivo a tak se zásobila dle sil svých, by mohla v zimní době v teplé světničce přisti panímámě len za trochu mouky aneb za pytel zemčat.

Dorotku posílala pilně do školy. Když děvče škoře odrostlo, musilo pomáhati matce v práci; nemohla-li zastati těžší práci, bylo jí dráti peří, učiti se přáctví na kolovratu a jiné domácí práci. Za rok brala matka Dorotku sebou na trávu a pak ji posílala již jen samotnou, bylať jí, stárnoucí ženě, již položka, naplněná zelenou travou, těžká a mimo to bylo doma také ještě ledaco k upravení. Odrůstala při neunavné práci a stálém namáhání. Matka jí říkala: „Dorotko pracuj seč síla stačí, víš že nemáme ničeho na zbyt a kdyby mne starou ženu Pán Bůh navštívil nemocí, upadly bychom v bídu. Namáhání však ani zrůstu ani tělesnému vývinu Dorotčinu neuškodilo. Ač se dosti nashýbala a namozolila, byla při tom všem přece jen nejsličnější z celého Závřší. Holky ze statků jí to záviděly a selka Dudková veřejně se pronesla, kdyby to nebyla chudina, že by starou Rozhoňovou podezřívala, jakoby Dorotku v mléce koupala.

„Tak nestejným způsobem dělí Pán statky těla i duše, majetek a chudobu,“ myslívala stará Rozhoňová, „když mi nepožehlal na jmění, aspoň dal mi dobré dítě.“

Jaký div, že za takových okolností byla Rozhoňovic Dorotka obdivem všech hochů. Matka ji vychovala ve skromnosti, ale před lidmi ji přece uschovati nemohla, a také ani nechtěla.

„Buď moudrá a ctnostná,“ říkala jí každý den, kdy ji z domku posílala, „a pamatuj na šediny matčiny, ať mi zármutku nepřipravíš. Boha se nespouštěj, svědomí břichem neposkvrňuj.“ Toť bylo vše, co Dorotce za strážce a průvodce v životě dávala a byl to spolehlivý hlídač, poctivé Dorotčino svědomí; poslouchala je a řídila se

dle něho v pevné víře, že to bude jen k jejímu prospěchu.

Na cestě od Závřší k olšinám, byl zbytek jakéhosi můstku, bylo to pouhé zboření a to by snad již ani tam nestálo, kdyby na jednom z pozůstalých sloupců nestála pěkná socha svatého Jana, patrona vod. Nad sochou klenula se mohutná jilma a kolem stály polozbořené zdi někdejšího mostu. Místo to bývalo za letních večerů zamilovaným dostaveníčkem mladé chasy z vesnice a tam trávivali kolik hodin po práci bavíce se zpěvem, rozmlouváním a jinou nevinnou radostí.

Skorem každý se u svatého Jana zastavil, staří zpomínajíce na uplynulá krásná léta a mladí na některý zde příjemně strávený večer. Dorotka mohla málo tedy se dostavit; chvíle bez práce bývala v domku jejich vzácnou a nadešla-li někdy, tu sedávala vedle své matičky a naslouchala jejímu vypravování. Za to ale, nesla-li z olšin plnou položku trávy, pak odpočinula u sochy, odložila břímě na polozbořenou zídku a zadívala se v tvař sv. a mocného patrona české země. Byl to nadpozemský klid v té kamenné tváři a štíhlý prst, který uzavřený ret kryl, zdál se pokaždé ji napomínati, by pozorna byla na každé slovo, které z úst vychází.

Často se Dorotka myšlence svojí podívala, nebyla nikdy prostořekou a přece se jí vždy zdálo, jak se na svatého Jana dívá, že napomínána jest k opatrnosti v mluvení.

Byla-li již matkou vychována k skromnosti, pobádala ji podivná domněnka tato tím více k tomu, a tak stalo se, že Dorotka počínala býti samotárkou, stranila se lidí z bázně, by nevědomky snad v něčem se nepodřekla. Vyhýbala se každému a lidi jí to počali ve zlé vykládati, pomlouvajíce ji, že prý zhrdla, že je na svou krásu domýšlivá a podobně jí utrhuje. Tak soudí lidé, nestarajíce se nikdy co pravdy v nepředloženém výroku. Začali to ve statku Rozhoňové vyčítat, nevědí prý na čem si Dorotka zakládá, nepochybně prý se považuje za cosi jiného, a aby stará dala pozor, by Dorotka i jí nepohrdla. Matku to vždy nemile dojalo, ale neřekla Dorotce nikdy ani slova o tom, nač jí rmoutit nerozumnými úsudky lidskými. Vždyť znala její dobré srdce a věděla, že ne z pýchy, ale ze skromnosti děvče tak jedná. Však ona bude časem jiná a lépe jest, když se straní, než aby nadbíhala; co jí souzeno toho dojde, kde a jak, kdož to může na Pánu Bohu vyzvídati.

Pokračování.

DOPISY.

Z Hradce Králové, v lednu 1881.

(O působení jednoty k ustavičnému uctění nejvyšší Svátosti oltářní.)

Dvojí především účel má jednota naše: obojí účel ten zobrazen jest na praporu jednoty, jak vidíme jej v knize stanov.

Spatřujeme tam monstrenci s Nejsvětější Svátostí Oltářní; kolem ní vznášejí se andělé. Okolo pak jest nápis: „Pochválena a velebena budiž bez ustání Nejsvětější Svátost Oltářní.“ Uctění Nejsvětější Svátosti děje se dvojím způsobem: slovem i skutkem. Slovem, totiž modlitbou; skutkem, zbožnou horlivostí, sby oslaven byl Syn Boží v této nejsvětější Svátosti. A v pravdě! jestliže kdy plní se slovo: „Pochválena budiž bez ustání Nejsvětější Svátost Oltářní“ v celém dosahu svém. pak děje se to v jednotě naší, jejíž údové spojují se od hodiny k hodině v ustavičném klanění se Nejsv. Svátosti Oltářní. V nevystíhlé moudrosti své uspořádal Bůh podivuhodně všechno, jak v království Božím, — v říši milosti své, — tak i v životěездеjší. Na této zemi ruka Páně tak ustanovila, že když u nás sklání se večer v jiných krajinách jitro uastává, a zase jinde blíží se poledne. Tak ustanoveno zákonem Božím, aby po celém širém oboru země nejsvětější oběť mše svaté, vyjma Veliký Pátek, konala se téměř každého okamžení. Když u nás končí se doba, v níž Nejsvětější oběť Bohu se přináší, v též době jinde se koná a zase jinde se počíná. A jako po všechem čas koná se na okršku země nejdražší oběť mše svaté, tak nepřestávají klaněti se tomu nejsvětějšímu tajemství lásky každého okamžení údové jednoty této, rozšířené téměř po veškerých zemích katolických, a tak plní se slovo na praporu našem: „Pozdravena budiž bez ustání (bez konce) Nejsvětější Svátost Oltářní.“ S modlitbou spojuje jednota naše též zbožné skutky, starajíce se, aby chudé chrámy Páně opatřeny byly tím, čeho k důstojnému konání služeb Božích je potřebí. I k tomu vede nás prapor jednoty připomínaje, aby velebena byla vždycky Nejsvětější Svátost Oltářní. Neboť péče o ozdobu stánku Božího, opatření čeho potřebí k důstojnému konání služeb Božích, což jest jiného než vlebení Nejsvětější Svátosti Oltářní? I v tom nezapomněla jednota na účel svůj. Důkazem toho, že za desíleté činnosti zde každoročně více než 30 chrámů diecése naší potřebnými rouchy opatřeno bylo a že počet údů v 54 osadách farních v roce tomto na

2148 vzrostl. S jednotou naší úzce spojena jest pobožnost k Nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše; i ta po několik roků slaví se v chrámu Matky Boží v Hradci Králové o slavnosti nejsvětějšího Srdce Páně kázáním a slavnými službami Božími, při nichž údové společně přistupují ke Stolu Páně. Mnoho i za dnů našich, mnoho katolických křesťanů skutkem ukazuje víru svou bez bázně, a s vroucí láskou klaní se Božskému Vykupiteli v Nejsvětější Svátosti Oltářní; ale Bohu budiž žel! i takových mnoho, kteří s lhostejností nepochopitelnou patří na ten div lásky, kteří Vykupitele svého často za veškerou lásku hrozným nevděkem uráží. A jako v náhradu za ty četné urážky Božského Vykupitele, kéž Jednota k ustavičnému se klanění Nejsvětější Svátosti Oltářní více a více se šíří v tomto novém roce, kéž údové její s tím větší horlivostí radí se kolem praporu Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, aby Pán žehnal jim a hojně požehnání Jeho řinulo se na celé pokolení lidské!

KRONIKA.

Z Prahy. O slavnosti *Očišťování bl. Marie Panny* ve středu dne 2. února vykoná J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup v metr. chrámě u sv. Víta o půl 11. hodině svěcení voskovic (hromnic) a bude pak po průvodu v 11 hodin přítomen slavné mši svaté.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 29. ledna u sv. Tomáše, d. 30. a 31. t. m. a od 1.—3. února u Alžbětinek, od 4.—8. ún. u Milosrdných bratří.

— Opatský chrám *Panny Marie na Slovanech*, tato starobylá Karlem IV. svět-cům Jeronymovi, Methodějovi, Cyrillovi, Prokopovi a Vojtěchovi posvěcená budova spustla časův nepřízní tak, že velepilné třeba jest opravy. Nejenom okna, klenby a zdi valnou škodu vzaly; také i vnitřek gotického chrámu, jenž veškerou svou působou jest přeušlechtilý a překrásný, utrpěl nedůstojným, slohu odporným vykrášením velice, tak že zbožnost i krasocit důkladné opravy vymáhají. Konvent královského kláštera považuje tudíž za svatou a čestnou povinnost, aby k správě a důstojné okrase svatyně všech sil vynaložil. S Boží pomocí jest s to, aby propůjčil k dílu síly umělecké; ale také nucen jest, poněvadž zejména stavební opravy značných prostředků požadují, dovolávati se šlechtnosti a spanilé obětovnosti věřících. Především s úplnou důvěrou vyzývá zbožnou pomoc českého národa, ježto jedná se

o velice ctihodný a umělecký národní pomník, kterýž Prozřetelností dochován jest našim časům a jenž hlasitě upomíná na hlubokou zbožnost předkův. Všickni zajisté, jimž čest Boží, ozdoba svatyně a důstojná úprava boboslužby na srdci leží, s ochotnou radostí milodárek svůj položí k obnově domu Božího. Šlechtní dobrodincové kladou zároveň na oltář sv. Otce Benedikta hold své lásky a vděčnosti za hojně požehnání, jež dostalo se předkům jejím od jeho řádu. Plni nadšení a svaté lásky pomáhejtež s námi k pomníku úcty vznešeného patriarchy řádu, který dal Čechům tolik osvěcených pastýřů a otců křesťanské víry!

Z Říma. (*Kardinal Antonín Hassun.*) Arménský patriarcha Antonín Hassun, který dne 16. pros. m. r. zároveň s bývalým nunciem rakouským Jacobinim klobouk kardinálský z rukou sv. Otce Lva XIII. přijal, narodil se dne 16. června 1809 v Cařihradě. Dospěv v nadějného mladíka poslán byl do Říma, aby tam věnoval se studiím theologickým. Seminář vatikánský a propaganda honosí se posud skvělými vysvědčeními jeho. R. 1832 posvěcen byl na kněžství a vyslán do města Smyrny a brzy na to do rodného Cařihradu. O deset let později povýšen byl od papeže Řehoře XVI. za arcibiskupa Anazarbanského i. p. i. a jmenován při tom kodjutorem primasa Cařihradského Marusciho. Odřeknuv se vysoké pocty občanské, které se mu dostalo od soukmenovcův, zvolen byl po smrti Marusciově nástupcem jeho na stolci arcibiskupském (r. 1846). Veliké zásluhy, kterých si dobyl o provincii svou, ocenila i vláda ottomanská tím, že uznán byl beratem Vysoké Porty za duchovní hlavu Arménův. Když pak r. 1866 uprázdnil se smrtí Petra VIII. prestol patriarchátu Cilického, zvolen byl Hassun patriarchou, podržel však zároveň i arcibiskupství Cařihradské. — Kardinál Hassun vyznamenával se povždy statečností, oddaností k sv. Stolci ap. a vřelou láskou ke zubožené vlasti své. Často nalezal se ve velmi těžkých poměrech; dovedl však veden jsa odhodlaností v pravdě křesťanskou i protivenství obracet ve prospěch Církve sv. na Východě. Když pak utrpení dostupovalo vrcholu, spěchal do Říma, aby na blízku náměstka Kristova a na hrobech knížat apoštolských novou sílu čerpal. V čas sněmu vatikánského povstala neblahá roztržka mezi Armény. Kupelian vyvolen byl za protipatriarchu. Spory v Cařihradě vzrostly konečně tak, že horlivý arcibiskup přinucen byl opustiti město (r. 1872). Bolestí pukalo mu srdce, když opět do Říma

prchal a sv. Otcí Piu IX. trudný stav věci na Východě líčil. Avšak otcovská láska s jakou byl v Římě přijat, pokání zbloudilých oveček, téměř vítězný návrat do vlasti naplnily jej radostí nevýslovnou. A když i protipatriarcha jeho Kupelian uznává provinění své s Církví sv. se smířil, překypovalo srdce jeho blažeností. Sídlní město jeho Cařihrad dává výmluvné svědectví o dobročinnosti a štědrosti horlivého arcipastýře svého. Mnoho nádherných kostelů, nejedna křesťanská škola, více útočišť pro chudé, ústav arménských panen děkují původ svůj arcibiskupovi Hassunovi. Lidé chudobní nejen z křesťanů, ale i z mohamedánů neostýchali se v čas nouze zaklepati na dvěře dobrotivého otce Hassuna. Příčiněním jeho zveleben byl život církevní na Východě; synodami, které s podrízenými biskupy několikrát slavil, byla oddanost křesťanů východních k Římu nemálo osvěžena. Proto nesmíme se tomu diviti, že poddaní jemu Armenové radovali se upřímně doslechše o vyznamenání, kterého se mu od sv. Otce dostalo; že však s bolestí vyslechli přání papežovo, aby nově povýšený kardinál i nadále v Římě setrval. Sv. Otec chválil lásku jejich, doložil ale, že mu nutně zapotřebí rady tak moudrého a zkušeného muže, jakým jest kardinál Antonín Hassun.

Z Paříže. (*Nové přechvaty proti katolikům.*) Svobodní zednáři Pařížští pokročili v nenávisti své proti křesťanství již tak daleko, že vyhánějí milosrdné sestry z nemocnic. Městský magistrát v Paříži zapudil nedávno tak zvané „Malé sestry chudých“ věnující se ošetřování letitých, nuzných, neduživých mužů a žen z nemocnice, která stojí poblíž semináře zámořských misí. To jest barbarství tak křiklavé, že člověk opravdu neví, máli se více diviti pošetilosti svobodomyslných těch otců města aneb žasnouti nad zlomyslností jejich. Chudí, staří lidé poznají brzy rozdíl mezi obětavou péčí milosrdných sester a mezi obsluhou zkažených osob ženských, kterým nemocnice byla svěřena. — Na štědrý večer nalil jakýsi zlomyslník při nočních hodinkách v kostele sv. Jakuba do kropenky kyseliny sirkové s tím úmyslem, aby věřící prsty i obličeje si popálili. Vodou však byla kyselina tak rozředěna, že mimo skvrny na kůži, kterými více než 500 osob bylo postiženo, žádného většího neštěstí se nestalo.

Literární oznamovatel.

— „*Kytice*.“ Almanah pro mládež česko-slovanskou. Ročník IV. Spořádali M. Weinfurt a Fr. A. Zeman. S vyobrazeními. Nové knihovny pro mládež řada II. sv. 36. V Praze, nákladem Fr. A. Urbánka. Cena 80 kr. Jako všechny předešlé ročníky „Kytice“, těší se i ročník letošní bohatému a poutavému obsahu. Ušlechtilá líčení, zábavné povídky, zdařilé obrazy jak z dějin vlasteneckých tak i z přírody protkány jsou pásmem pěkných básní. Prostičká vypravování střídají se s vážnými ději, zajímavé bájky s mravoučnými příklady. Z dojemných slov, kterými mládež naše k ctnosti, vědě a skutkům bohumilým se nabádá, vane láska k vlasti, láska k nadějně omladině česko-slovanské. — Nechováme jiného přání, než aby spanilá „Kytice“, vynikajíc i zevnější úpravou nad spisy toho druhu, nalezla ochotného přijetí u těch, jimž jest věnována a aby rozšířila libou vůni svou po všech krajích vlasti naší.

— „*Okres Karlínský*“. Methodický výklad pro učitele a žáky škol obecných. Napsal Tom. J. Ronek, řídící učitel v Libni. Se 14 obrazy a mapou okresu Karlínského. V Praze 1881. Nakladatel Fr. A. Urbánek, knihkupec. — Bibliotéky paedagogické svazek 83. Z úvodu vyjímáme: Spis rozdělen jest ve tři oddělení a sice: methodický výklad místní obce, cesta z obce domovské a stručný přehled okresu. Praktické dílo toto budiž vřele doporučeno vzdělavcům soudního okresu Karlínského.

— „*Světobzor*“ má v čís. 3. a 4. roč. XV. tato vyobrazení: Don Diego Velasquez de Silva. Kamenná nevěsta. Don Juan d'Austria. Propuštěný dvorní umělec. Staré fresky v chrámě sv. Barbory v Kutné Hoře: Kaple Smíšků z Vrchovišť. Romanská kaple ve Vinci u Mladé Boleslavi. Rabeljské jezero v Korutaněch. Rocco v miniatuře. (Silhouetty G. J. Schulze.) Kruchta v kapli vinecké u Mladé Boleslavi. Malby na stropě kaple Smíšků z Vrchovišť.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) dospěl redakcí Jakuba Malého, mimoř. člena kr. č. společnosti nauk v druhém laciném vydání k sešitu 62. (N — Německo), 63. (Německo — Noback) a 64. (Nobile — Oehlenschlaeger). Cena každého sešitu 24 kr. V prvním vydání dospěl tentýž slovník k seš. 69. (Schallhas — Sierra Leone.) Cena sešitu 36 kr. Nakladatel jest kněhkupec Kober.

— „*Hlasy katolického spolku tiskového*“. Rok 1880. Číslo 5. „*Soupeři Boží*“, obrázek ze života vesnického. Nakreslil Eduard Brynych. Číslo 6. a poslední: „*Upomínky z cest života*“. Vypravuje Jan Dolenský.

— „*Sebrané povídky pro lid*“ od proslulého spisovatele českého Frant. Pravdy dospěly v serii 2. k seš. 11. a 12., které obsahují poučné příklady a obrazy ze života: Červený Vůl a Zlaté Slunce; Děd a vnuk; Učitel a jeho žák; pak Učitel ze staré školy.

— „*Urbánkův věstník bibliografický*“, měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění dospěl k čís. 12., kterým ukončen roč. I. Věstník těší se nejen v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, ale ve všech zemích slovanských, ba i u krajanů našich v Americe oblibě, poněvadž nestranně přihlíží k rozvoji literatury naší.

— „*Máj*“, báseň romantická od Karla Hynka Máchy. Druhé illustrované vydání. V Praze nákladem kněhkupectví Kobrova. Úprava pěkná, jak toho krásná báseň zasluhuje.

— „*Česko-Moravské Kroniky*“, sešit 10. a 11. vypravuje dějiny české od r. 1202-1260. Vyobrazení jsou četná, dějin církevních si Kronika jak sluší všímá. Zejména chváliti jest, že ukazuje lidu šlechtěného a zbožného ducha starých Čechů a tím rozněcuje k lásce k Bohu, sv. patronů a dědiců.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Leander *Grotz*, č. ř. frant., kn. arc. notář a admin. kostela sv. Bartoloměje, dne 24. ledna 1881 (nar. 19. února 1811 v Jindřichově Hradci, prof. 4. října 1832, vysv. 2. srpna 1832.)

Vyznamenán jest:

- p. Heřman *Pitschmaun*, prof. při vyšších reálných školách v Praze, jmenován kn. arc. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Jak. *Přecechtěl*, koop. v Podolí, za admin. ve Velízu;
 p. Mat. *Krejčí*, koop. v Niklasberku, za koop. v Podolí;
 p. Václ. *Novotný*, koop. v Bělé, za admin. v Stradišti;
 p. Václ. *Liška*, kp. v Uhříněvsi, za admin. v Jirčanech;
 P. Albert *Laurer*, č. ř. prem. v Teplé a proz. admin. v Uherci, za skutečného admin. tamže;
 P. Aug. *Helmich*, č. ř. prem. v Teplé, za kp. v Landeku.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Němeček*, far. a osob. děkan y Lou-

kově, jmenován biskupským vikářem Turnovským;

- p. Jan Nep. *Hruša*, far. a osob. děkan v Bezně, jmenován b. vikářem Mlado-Boleslavským;
 p. Frant. *Rotter*, děk. v Kadani a správce vikariátu Kadaňského, obdržel expositorium can.;
 p. Frant. *Hahnel*, býv. vikář a far. v Ouhošanech (Altschau), stal se osobním děkanem;
 p. Ant. *Dědeček*, zám. kp. ve Svijanech, obdržel synodalie;
 p. Václav *Starrach*, býv. far. v Žihli (Scheles), ustanoven za admin. tamže;
 p. Ant. *Kubath*, admin. v Konojedech, za far. tamže;
 p. Jan *Šnejdárek*, kp. v Rožďalovicích, za far. v Záboří;
 p. Karel *Hahnel*, admin. v Bečově (Hochpetch), za kp. v Bilíně;
 P. Mauritius *Roth*, č. ř. frant. v Kadani, stal se kvardiánem tamže.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Wondřejc*, far. na odpoč. v Dolní Libchavě, dne 15. ledna 1881 (nar. 27. pros. 1823 v Olešnici, vysvěcen 25. července 1849.)

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Křivohlávek*, far. v Žichlinku, za far. v Jablonném;
 p. Václ. *Ehl*, admin. ve Vlčici, za kapl. v Králíkách;
 p. Václav *Piša*, kapl. v Nových Hradech, za zám. kp. v Rychnově.

Uprázdňené místo:

Žichlink, fara patr. p. knížete Lichtenšteina, od 21. ledna 1881.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Schmidinger*, kp. v Křemešniku, za far. v Pošné;
 p. Řehoř *Králík*, koop. v Zdíkovci, za far. v Kvildě;
 p. Jos. *Hůlka*, kp. v Chvalšínách, za beneficiata v Maria Schnee;
 p. Jan *Pazlík*, kp. v Protivíně, za admin. v Mišenci.

 Úplné výtisky „*Blahověsta*“ z r. 1876, 1877, 1878 a 1879 (s ocelorytinou) prodávají se v snížené ceně po 1 zl. 50 kr. v expedici t. l. (kněhkupectví B. Stýbla v Praze).

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Řeč

na neděli pátou po Zjevení Páně.

„Půjdemeť a vytrháme koukol.“ Mat. 13, 28.

Podobenství, které jsme právě slyšeli, vysvětluje Kristus Pán sám svým apoštolům, řka: „Rozsévač dobrého semene jest syn člověka, pole jest svět, dobré símě jsou synové království Božího, koukol jsou synové hříchů; nepřítel, který seje koukol, jest ďábel. Čas žní jest konec světa, ženci jsou andělé. Jako se za doby žní koukol sbírá a pálí ohněm, tak bude i na konci světa. Syn člověka vyše anděly své a seberou z království jeho všeliké pohoršení a všecky, kteří páší nepravost, a uvrhnou je v peci ohnivou: tam bude pláč a skřípení zubů.“ Pole tedy jest svatá církev, v které Bůh dobré i zlé pospolu nechává, až pak někdy v nejposlednější den veliké ono rozsouzení se stane na věky. — Ale jako mnohá jiná podobenství buď docela anebo z části, tak se i naše dnešní podobenství hodí i na jednotlivce. Vždyť jinde dí Pán: „Království nebeské jest v vás.“ (Luk. 17, 21.) Tak bylo srdce člověka původně dobrým polem, na něž věčný hospodář, Bůh, všeliké dobré símě svou milostí zasel, učiněno schopno všeho co krásné, šlechetné, Božské jest; ale zlý nepřítel, ďábel, zasel v srdce člověka símě hřichu a od té doby jest totéž srdce polem, na němž vedle dobrého semene ctnosti i všeliký koukol zlých náklonností a vášní roste a roste, až i mnohdy dobré símě *užusiti* hrozí. Ačkoliv pak Bůh na velikém svém poli na světě dle své nezpytatelné prozřetelnosti zlé vedle dobrých milostivě a shovívavě trpí až do času žní; nicméně o poli srdcí našich platí slovo svatých apoštolů: „Půjdemeť a vytrháme

koukol“, t. j. zlé náklonnosti a vášně své má každý z nás hleděti potlačiti, aby se nevzmohly a tak ho někdy nepřipravily k onomu koukolu, an na soudném dni bude uvržen v peci ohnivou. Jak se to státi má poukáží vám v této své řeči. Abychom zlé náklonnosti své potlačili a napravili hledme je 1. *poznati*, 2. *vykořeniti*, 3. *opačnými ctnostmi nahraditi*.

Není to nic malého, své zlé náklonnosti a vášně přemoci. Jevíť se již za prvních útlých let dětských a ranohdy v síle až k užasnutí. Patřme jen na to děcko, které sotva náručí mateřskému odrostlo, když se mu neděje po vůli, jak si počíná! Všecko z rukou pouští, nohama dupá, do křiku se dá, až se zalkne, na zemi sebou mečí, a leží celé bez sebe. Tato náhlá zlost, nezkrátí-li se z mládí, bývá vždy mocnější, roste s člověkem, tak že v dalších letech takovému zlostníku bývá vše, co napadne, zhoubnou zbraní. Tu pak nespomáhají ani napomínání, ani hrozby, ani tresty; jest pozdě.

Nic však méně pravda jest co praví písmo: „*Všeliké pokolení zvířat i ptactva i zeměplazů lze skrotiti a skroceno jest od pokolení lidského*.“ (Jak. 3, 7.) Hle, jak divořvoucí lev ruku líbá svému krotiteli! jak krvežíznivý tygr člověku lichotí! jak hroznejš se bez uškození vůkol těla mu vine! jak velikánský slon na pokynutí ho poslouchá! Jak by tedy nebylo možná, aby člověk stálým svým přičiněním nepřemohl sebe samého, nepotlačil své zlé náruživosti, zvláště když se v tom všemocného přispění milosti Boží nadíti smí? Vždyť člověk i mohutné síly přírodní k službě své podrobí, jak by pak nebyl s to, aby si podrobil sám sebe? Možnáť to ovšem, možná; neboť tisícero hrdin křesťanských jest toho

důkazem: ale jak? — 1. Ačkoliv všickni lidé tělesně z jedné látky stvoření jsou a tytéž údy na sobě objevují, ale nic méně ve tvářnosti své tak jsou od sebe rozdílní, že mezi tisíci a tisíci nenalezneš ani dva, již by sobě v obličejí docela byli podobní; tak jest to i v duševníjich povaze, že ani dva se vespolek nevyrovnají svými schopnostmi a náklonnostmi jak k dobrému tak k zlému. Tu především třeba, aby každý znal sebe zvlášť, t. své zlé náruživosti a vášně. Vždyť lékař, chtěje nemocného uzdraviti, především nemoc jeho znáti musí. — Tu jsou přede mnou asi dvě stě mladíků, ale každý skoro povahou jiný od druhá svého. Tu ten drzý a prudký, ten jemný a krotký; tu ten hněvivý a odvážný, ten tichý a bojácný; tu ten horlivý a náhlý, ten zdoluhavý a lenivý; tu ten hrdý a pyšný, ten skromný a ponížený; tu ten lehkomyšlný a nepovážlivý, ten opět vážný a rozmyslný; tu ten lstný a ošemetný, ten prostý a upřímný; tu ten tvrdošijný a vzdorný, ten ochotný a povolný; tu ten štědrý a mrhavý, ten opět spořivý a skoupý; ten ctižádostivý, ten závistný, ten hravý, ten všetečný; ten bývá poháněn třemi, ten čtyřmi, a mnohý až i desíti náruživostmi, a ten bývá nejlepší, který jich má nejméně; bez nich není žádný, ba vůbec větší část ani o nich neví, ale pozoruje dle obyčejné lidské slabosti mrvu v oku druhá svého, břevno ve svém nevida. Protož vám všem a každému zvlášť, chcete-li v mravním životě pokročiti potřeba jest nejprvé vykonati to staré slovo: „*Znej sebe sám!*“ abys to dovedl, pohledni okem svým v svědomí své a zkoumej myšlení svá, úmysly, žádosti, touhy, skutky své. A jako moudrý lékař, když byl poznal neduh, jímž nemocný stůně, ihned rozjímá o prospěšném léku, tak i ty, kř. jinochu! poznal-lis, jaké náruživosti srdce tvé sklíčuji, hled' ihned k tomu, čím bys je potlačiti, jak napravití mohl. Modlitba vroucí, upřímné se svěření důvěrnému příteli, tážání se o radu zvlášť otce duchovního, toť osvíti rozum, povzbudí vůli, posilní snášení tvé. Tvá péče o pokročení v mravnosti a zbožnosti budiž péčí hlavní; neboť co by ti prospělo, bys celý svět získal, a na duši své zkázu utrpěl? — Tak činil královský pěvec, an o sobě dí: „*Rozjímám v noci v srdci mém a čistím ducha svého.*“ (Ž. 76, 7.) Tak činil blah. Petr Kanisius. Jsa na učení v Kolíně na Rýnu, obral si za duchovního vůdce svého učitele Eschia a místo všelikého vyražení hleděl v jeho

společnosti trvati. S tou největší horlivostí pojal každou myšlenku, každé slovo jeho. Jemu svěřil nejen ve sv. zpovědi, ale i každodenně, než šel spat, všechny své činy, tužby, myšlenky — dobré i chybné, rád se podrobuje i pokárání i trestu jeho. Tím nejen své chyby poznal, ale i vykořenil a k svatému životu pokročil.

2. V písni Šalamounově volá svatá choť k ženichu svému: „*Kviti ukázalo se v zemi naší, čas pořezávání přišel.*“ (Pís. 2, 12.) Jako pečlivý štěpař za doby jarní šlechetné štípky od planých vlků očisťuje a jako vinař neúrodné proutí na réví pořezává; tak jest i v lidském životě doba mladosti k tomu příhodná, abychom z útlého srdce divoké náruživosti a plané náklonnosti k zlému odstraniti a vykořiniti hleděli. Právě totiž v útlém mládí zjevují se tyto náklonnosti jako přirozené pudy u zvířete tím patrněji, čím méně je dítě, neznajíc ještě přetvářeti se, ukryti dovede. Rozumné, opatrné avšak při všem i přísné vychování tn mnoho prospěje, tak že je mnohdy docela vykoření, což později nebývá tak snadno. Jestli tu svět mravní mnoho podoben přírodě. Útlý stromek když sotva byl z jádra se vyklíštil, snadno vytrhneš; až někdy po letech v mohutný košatý dub vzroste, všeliké i sebe větší bouři se protiví. Tak jest i s chybami lidskými. Dokavade se ještě jenom jako ostýchavě okazují, téměř pučí, snadno je potlačíš, vykořeníš; opomineš-li toho, a necháš-li je vzmoci se, bude ti napravení jich čím dále tím těžší, ne-li docela nemožné. Tasemnice byť i z člověka někdy z části vyšla, dokavade nevyjde i s hlavou, vždy znova roste, moříc toho, kdo ji má. Pročež dobře praví moudrý Sirach ůrka: „*Kuň neskrocený bude tvrdoustý a syn rozpustilý bude opovážlivý. Nedávej mu moci v mládí aniž přehlídej obmyslu jeho. Shýbej šíji jeho z mládí a tresci boky jeho, aby snad nezatvrdil se a ty měl bolest duše.*“ (Sir. 30, 8, 11.—12.) Tak tedy, kř. jinochu! podrobu se za mladosti své zákonu, abys se nestal tvrdošijným; uč se mluvití pravdu, abys někdy se neodvážil na živou přísahu; varuj se lenosti, abys nezmalátněl na těle i na duši; zvykej skromnosti a poníženosti, abys hrdopýchou nepřišel k pádu tím hlubšímu, čím více bys se vynášel a vypínal; kroť choutky své, abys se nestal obětí hnusných chtíčů žádostivosti svojí. Avšak to není žádná hříčka, to žádá přisnosti a vytrvalosti. Nezřízené pudy jsou mocnými nám nepřáteli; jen statný a mužný boj je

překoná; v tom staň se co staň, ustati nesmíme od útlého mládí až po šedé stáří. Svati jsou nám příkladem, nač se odvážili, aby nad sebou zvítězili. Sv. František Serafinský nah v ostré trní, sv. Benedikt v mrazivý sníh, sv. Ignac v ledovou vodu se uvrhl, aby bujnosti těla svého skrotili. Do kořenu má se zlá náruživost vymýtiti, sic jako tasemnice opět se obnoví, jako bejlí opět vzroste. Mnohý považuje se za vítěze, když zlou náklonnost jednou zevnitřně ukrotil, ana mu pak po druhé s dvojnásobní prudkostí vypukne. Mnohý není přímo vzdorný, ale rád po straně repce proti zákonu a řádu, jiný tváří se sice poslušně a vlídně, ale mrzutou odpor- nost kryje v srdci, mnohý čistotný zevnitř a počestný, myslí že si v myšlení a žá- dosti všechno dovoliti smí. Proto napomíná Kristus Pán: „*Fariseji zaslepený! vyčisti prvé nádobu svou uvnitř, a pak hleď, aby i vně čista byla*“. (Mat. 23, 26.) Vytrvale pak též zápasiti třeba; nebo kdo v boji ustává, nepříteli k vítězství pomáhá; zlo se vzma- há v nás za nedbalosti naší; mnohdy i po dlouhém čase zlá náklonnost se objeví, jak praví básník: „*Naturam expellas furca, tamen usquerecurret*. — Zlou navyklost vi- dlici by vyhnal, vždy opět se navrátí.“ Hle! to plaché ptáče, jak se na pozoru má, hledit očkem na vše strany, aby ne- přítel je nepřekvapil! S takovou i bedli- vostí i opatrností zápasiti třeba proti zlým náruživostem. Ačkoliv to nesnadno, avšak pohled na velikou odměnu, ana očekává nás, povzbudiž, posilniž zápas náš. „*A pro- tož i my*“, jak napomíná sv. Pavel, „*majíce vůkol sebe tak veliký zástup svědků, složice všeliké brimě i obklíčující nás hřích, v trpěli- vosti běžme k uloženému nám boji*.“ (Žid. 12, 1.) A tak na místo hříšných náruživostí hledme

3) *zasaditi a vštípiťi na jejich místo opá- čné ctnosti*. Mnozí obdrželi od Boha krá- sné, ušlechtilé vlohy, ale zmařili je ohav- nými nepravostmi. Šalomoun ten nej- moudřejší pod sluncem, aj! jak jest ku konci života nejpošetilejší. Naopak mnozí skrovnými schopnostmi nadáni anebo zlými náklonnostmi stížení, dovedli to, že je v ušlechtilé, krásné ctnosti vzdělali a vymě- nili. Buď náklonnost tvá jakákoliv, bedli- vou a opatrnou pílí možná, abys ji v opá- čnou ctnost obrátil. Neboť vedlé každé zlé náklonnosti stojí opáčná jí ctnost, jako mnohdy vedlé bejlí krásná růže tím ušle- chtilejší bývá. Tvrdošijnost jest chyba, ale statná vytrvalost jest ctnost; obrať ji k

dobrému bude výtečností. Sv. Ignác nad- šen byl ctižádostí; když raněn jsa, nemohl jí dosíci v stavu vojenském, obrátil šle- chetnou tuto žádost k Bohu — a nyní či- nil všechno k větší cti a slávě Boží! Sv. Pavel a sv. František Xaverský pláli hor- livostí, onen pro zákon židovský, tento pro umění, oba obrátili horlivost svou k zá- konu Páně a jsou ten i ten slavnými apo- štoly a věrozvěsty národů. A tak jako lé- kařové, dí sv. Řehoř, palčivost chladnými, zimu teplými léky hojiti se snaží, tak hle- děl i Kristus Pán, ten nebeský lékař, hří- chy vyléčiti opáčnými ctnostmi. Proto radil rozkošníkům zdrželivost, lakomcům štědrost, hněvivcům tichost, pyšným po- koru. O sv. Františku Saleském se praví, že z mládí byl k hněvu velmi nakloněn, ale že potom dovedl tak se přemoci, že byl vzor jemné tichosti. A tak i ty, kř. jinochu! máš-li náklonnost k štědrosti, ne- věnuj ji marnému promrhání na pomiji- telné věci, obrať ji k dobrým skutkům, a založíš si poklad v nebi; mrzí-li tě chyby a poklesky na soudruzích tvých, obrať tu přísnost na chyby své, a káraje se z nich budeš se jich vždy více a více varovati, až k dokonalosti dospěješ; máš-li srdce měkké, nakloněné k útlé útrpnosti k ji- ným, hleď si toho daru a věnuj ho tomu, an ho nejvíce zasluhuje — Bohu svému. A tak jedne každý z vás s svými náklon- nostmi, hleďtež je nejprvé bedlivým, ne- stranným zkoumáním sebe poznati, pak přísným a stálým sebe zapíráním potla- čiti, a bedlivým se cvičením v opáčných ctnostech úplně napravit. Byť vám se i z prvu těžko býti zdálo, vytrvejte statně; jde tu o vaše vezdejší i věčné blaho, a to za něco stojí; vytrvejte, Bůh vás svou milostí posilní, abyste zápasíce statně zde na zemi, tamo vítězoslavného věnce do- sáhli na nebesích. Amen. J. Desolda.

Mučedníci typašti.

Napsal Dr. Josef Rydvan.

(Pokračování.)

Není však svědectví Viktorovo jedi- ným pramenem události této. Skoro sou- časně s Viktorem žil křesťanský mudrc Eneáš z Gazy, který zůstavil nám krás- nou rozmluvu s názvem „Theophrastus čili o nesmrtelnosti duší a vzkříšení těl“. Z obsahu této knihy uvádíme rozhovor mezi Axitheem a Theophrastem. Axitheus: Myslím, že jsi sám také viděl, co se včera,

nebo o něco dříve událo.“ — Theophrastus: „Co medle? Mluv!“ — Axitheus: „Afrika stená pod jařmem krutého tyranství. Právě proto, že tyranství dobrotě, mírnosti a pravdě jest na odpor, pokládá bezpochyby tyran této země zbožnost svým poddaným za zločin, káže biskupům, aby se svého právě tak krásného jako svatého náboženství zřekli, ano on ve své bezbožnosti dostoupil i té výše, že těm, kdož poslechnouti ho se zdráhají, jazyk vytrhnouti dává. Tito však modlí se ku Stvořiteli světa, a ten nahrazuje jim třetího dne potom přírodu, nedávaje jim sice nového jazyka, ale udíleje jim schopnost, že zcela jasně a zřetelně jako dříve bez jazyka všechna slova, která vyjádřiti chtějí, pronášeti mohou. Co se mne dotýče, myslil jsem, že nelze, aby ten, kdo hraje na flétnu, umění své bez flétny ukázal, aneb aby ten, jenž na loutnu bije, bez loutny zvuky vyluzoval. Ale tak nové divadlo nutká mne, bych nabyv jiného rozumu přesvědčen byl, že ve všem, co vidíme, nic není tak pevného a stálého, aby Bůh, líbí-li se mu, změnití toho nemohl. Já sám viděl jsem tyto muže a slyšel jsem je hovořiti a žasnul jsem, že tak zřetelnou řečí mluvíti dovedli. Pátral jsem po nástroji hlasu jejich a nedůvěřuje uším svým odevzdal jsem očím úlohu soudcovu. A tu požádav jich, aby ústa otevřeli, spatřil jsem, že jazyk jejich od kořene byl vytržen, a pln úžasu divil jsem se nejen tomu, že ještě mluvíti, ale že vůbec na živě zachování býti mohli.“ K těmto slovům podotýkáme pouze, že Eneáš živ byl ku konci pátého a na počátku šestého věku, že, jak ze zprávy jeho patrno, očitým byl svědkem zázraku, který takovým obdivem jej naplnil a že víru křesťanskou přijal teprve na sklonku života svého, když se byl o jalovosti náboženství pohanského důkladně přesvědčil.

Třetí svědek u věci naší jest osoba veleznamení, římský císař Justinian. Panoval od r. 527—565 a proslul zvláště tím, že sebrati dal zákony římské v jedno dílo (codex), jakož i tím, že nádherný chrám sv. Sofie v Cařihradě zbudoval a vládě Vandalů v Africe konec učinil. Ve zmíněné sbírce zákonů římských nalézá se také zákon jednající o právech a povinnostech vladaře afrického, který tam po zničení říše vandalské (r. 534) ustanoven byl. V zákoně tom čte se mimo jiné takto: „Nikdy toho duch náš nepostihne, ani bude moci jazyk náš vysloviti díky a chválu,

kterou zavázání jsme Pánu našemu Ježíši Kristu. Dříve již obdrželi jsme od něho mnoho milostí a uznáváme, že povinni jsme mu nesčíslnými dobrodiními, jichž jsme ničím nezasloužili. To však, co všemohoucí Bůh nyní ke cti jména svého skrze nás působiti ráčil, předčí nad všechny zázraky, jichžto svědkem bylo století toto. Jeho přispěním Afrika po 95 let v otroctví vandalském ujařmena byvši v krátké době svobodě navracena jest. Nepřátelé duší i těl nutili tito noví vladaři ony duše, které příliš slabé byly odporovati jejich mukám a trýznění, aby svatokrádežným křtem bezbožnost jejich přijali. Ve své bohaprázdnotě dopustili se i toho, že znesvětili svatých Bohu věnovaných míst; mnoho chrámů obrátili dokonce ve chlévy. *Viděli jsme ctihodné muže, kteří majíce jazyky u kořene vyřezány muka svá k zármutku všech vypravovali.* Jiní rozptýlili se vytrpěvše rozličná muka do různých provincií a žili bídě ve vyhnanství. Jakými slovy, jakými skutky budeme moci důstojně Bohu děkovati, jenž mne, nejmenšího sluhy svého užiti ráčil k tomu, bych urážky církvi jeho učiněné pomstil a národy tolika provincií z otroctví vyrval?“*) Toť svědectví Justinianovo, jehožto věrohodnost snadno oceníme, uvážíme-li osobnost svědkovu i zvláštní ony poměry, v nichž vydáno bylo.

(Dokončení.)

S i m e o n.

Jak sladká radost kmetu z oka září
an Božské dítko v náruč pojímá,
jak libý úsměv jeví se mu v tváři,
když Spásu světa lokty objímá!

„Již propust, Pane, mne dle slova svého,
bych usnout mohl s otci v pokoji;
neb světlo zřel jsem, světlo Syna Tvého,
Jenž naděj' lidstva všeho ukojí.

„Tvůj národ, Bože, souží nepřátelé,
hle, v pouta vážou naše ramena . . .
Ty poslal Jsi nám nyní Spasitele,
kdy touha po něm jesti plamenná.

„On olněm lásky lidu srdce vznítí,
On světlem pravdy setře mrákoty
a shladí skvrny hříšného jich žití
sám život klada z věčné ochoty.

*) Cod. lib. I. tit. XXXII. Constit. de off. praefect. praetor. Africae.

„Z úst sluby svého přijmi díky vřelé,
ó Bože zástupů, Tys chvály mé,
Tys chvály hoden všeho Israele —
pro dítko Tvé Tě všichni chválíme!“
F. V.

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

III. Lakomým.

Křesťane i ty bažíš nesmírně po čas-
ných statcích, úzkostlivě jich držíš a pří-
liš skrovně užíváš, ty jsi lakomý.

1. Považ, jak mrzké, ohavné jest la-
komství! Sv. Pavel přičítá je k nepravos-
tem, jichž křesťan nemá ani jmenovati,
dokládaje, že „lakomec nemá dědictví v
království Kristově.“ (Ef. 5, 3—5.) Týž
apoštol lakomství nazývá modloslužbou,
ježto člověk lakomý zavěšuje srdce své na
statky pozemské a místo Bohu klaní se
zlatu a stříbru, penězům. (Kol. 3, 6.) La-
komec protiví se Bohu, jehož vůle jest,
abychom si slušným dovoleným způsobem
jmění dobývali a užívali ho k jeho cti a
chvále a ku prospěchu svému i svého
bližního, ty pak nedbaje vůle Boží, statky
nemírně, zbytečně strádáš a hromadíš, ne-
čině dobře ani sobě ani bližnímu. — Jak
nelaskavým, nevděčným jsi k Bohu za
všecka dobrodiní.

Považ, k čemu lakomství člověka při-
vésti může! Pomni na nešťastného zrádce
Jidáše, na lháře Ananiaše a Safiru. Tak
bývá dosavad. Podvod, krádež, lichva,
utiskování chudých, vdov a sirotků, zadr-
žování a ujímání mzdy, křivé přísahy, lou-
peže, vraždy stávají se následkem lakot-
nosti. Lakomec všech hříchů je schopen;
jemu není žádný prostředek špatným, jen
když pomáhá k penězům. „Kterí chtějí
zbohatnouti upadají v osidlo ďáblov.“
(I. Tím. 6, 9.)

2. Lakomec škodí sobě i bližnímu. Ty
kř. sháníš jen statky a nedbáš ani o ne-
vyhnutelné potřeby tělesné v domě svém;
ano i na duši svou zapomínáš, ježto má
více ceny než mrzký peníz. „Co prospěje
člověku, aby celý svět získal, na duši své
pak škodu trpěl?“ (Mar. 8, 36.) Jak mů-
žeš srdce své zatvrditi k manželce a k dít-
kám svým, že jim ani nepřeseš, čeho jim
třeba? Což nemá žena stejné právo k
jmění tvému a nejsou dítky krev z krve
tvé? Tak svazky přirozené svévolně tr-
háš. Což je ti lhostejno, že ani u svých
domácích pro svou lakomost úctu a lásku
nemáš? Ty svým nelaskavým jednáním

činíš si nepřátele ze všech lidí. Nikdo tě
nemůže ctít, nikdo milovat; jedni ti jmění
tvé závidí a po něm dychtí, jiní pak tebou
povrhují, neb alespoň smrt ti přejí, aby
co jsi nashromádal sami užili.

3. A jak pošetilé jest lakomství! La-
komec při všem bohatství jest chudým,
ježto statků svých neužívá; není pánem,
ale otrokem peněz; nemáť on bohatství,
ale bohatství má jeho. V hojnosti nouzi
trpí a máje plné skříně, přece holý jest
žebrák. Není to pošetilé, že se lakotností
svou o zdraví a spokojenost připravuješ a
před časem do hrobu se uvrhuješ? Jaké
to namahání a lopocení dnem i nocí, aby
statků získal, jaké starosti, abys jich ucho-
val? Zatím co jiní pokojně odpočívají, ty
noci bez spaní trávíš a děsnými sny se
trápíš. Lakotou chceš zabezpečiti jmění
své, však se velice mýlíš, spíše v nebez-
pečenství je vydáváš; nebo lakomec ne-
může se nadíti požehnání Nejvyššího, jenž
statky dává a bere podle vůle své. — Dále,
čím lakomec starší, tím bývá lakomější.
Všech hříchů časem ubývá, jen lakomství
přibývá. Čím více smrt se přibližuje, tím
více lakomý statků hromadí, jako člověk
vodnatelný čím více pije, tím více žízni.
— Považ kř., jak mnohým nehodám jsou
vystaveny statky pozemské, ježto, jak dí
písmo, rez a mol kazí a zloději vykopá-
vají a kradou (Mat. 6, 19.) a konečně jich
smrt bere. „Blázne, této noci požadují
duše tvé od tebe a co jsi nashromáždil, čím
bude?“ (Luk. 12, 20.) Tvoji dědicové se pak
smáti budou a co jsi klopotně a snad hří-
šně pro ně nashromáždil, snad brzo pro-
marní. „Schovával stýskal, utrácel výskal.“
— Jak tě nemoudré, snáseti poklady po-
míjející a ztráceti poklady věčné v nebe-
sích, kteréžto ani rez ani mol nekazí a
zloději nevykopávají, ani kradou. (Mat. 6,
20.) Proto napomíná Spasitel: „Hleďte a
vystříhejte se všeho lakomství; nebo žá-
dného život nezáleží v hojnosti těch věcí,
kterými vládne.“ (Luk. 12, 15.)

4. Považ kř., že život lidský jest krát-
ký, že jistá jest smrt, nejistá pak hodina
smrti; pomni, že jednou ze svého jmění
Bohu počet vydáš, jak tam na soudu ob-
stojíš? Přeseš si zajisté státi jednou na
pravici mezi požehnanými; proto chraň se
lakomství a buď štědrým, dobročinným k
bližním svým.

5. *Prostředky proti lakomství.* a) Uva-
žuj často, jak ohavné, pošetilé a škodlivé
jest lakomství. b) Pomni na smrt, soud a
věčnost. c) Patř na Krista, jenž se stal

dobrovolně chudým, i na svaté, kteří v tom Krista následovali. d) Cvič se v důvěře v Boha, jenž má o všechny péči. Proč se bojíš, že by tě neuživil? Kdo s málem jsa spokojen, v Boha se důvěřuje, tomu se nikdy nenedostává čeho potřebuje. e) Co jsi nespravedlivě nábyl, navrať neprodleně, nahraď podle možnosti a k chudým buď dobročinným. f) Abys za své provinění Bohu zadost učinil, zanech časem i spravedlivého zisku chudšímu bližnímu. g) Skoumej často svědomí své, lituj svých provinění, obnov svá předsevzetí a pros Boha, by tě chránil lakoty a vzbuzoval k dobročinnosti.

Křivé domněnky vznešených osob o věcech náboženských.

Dle bible podává J. E v. E y b l.

I. *Mnozí, zvláště vladaři pohrdají věcmi náboženskými, hledíce na ně jako na věci malicherné a titěrné.* — „Za Galliona, bratra mudrce Seneky a vladaře Achajského, povstali židé jednomyslně proti Pavlovi a přivedli jej před soudnou stolicí vladařovu, řkouce, že navádí lidi, aby proti zákonu ctili Boha.“ (Sk. ap. 18, 12.—13.) Domnívali se, že žalobu tak vážnou vyšetří se vsí opravdivostí. Ale sotva Pavel počal otvírat ústa, řekl Gallio k židům: „Ó muži židé, kdyby něco bylo nepravého, nebo mrzký nějaký zločin, slušně bych vás vyslyšel, ale že jsou to hádky o slovu a o jménech a o zákonu vašem, vy sami vizte, já nechci toho soudcem býti.“ Nedí: Vznešeny ty věci jsou a jdou nad moji rozumnost, ale praví, že jsou to hádky o prázdná slova, s nimiž se vážná vrchnost nemůže zabývat.

Vidouce židé, že tak málo povážil jejich žaloby a že snad Pavla a jeho spolčenika ponechává jejich rozhořčenosti, „uchoпивše všickni Sosthena bili jej před soudnou stolicí a Gallio na to nic nedbal.“ (Sk. ap. 18, 17.) To vše se mu zdálo býti malicherností a zbytečnou horlivostí.

II. *Jiní, na oko vážně hledíce k náboženským věcem, rádně jich nechtějí prozkoumati.* Vladař judský Felix dobře byl zpraven „o té cestě“, t. j. o křesťanství. Pročež slyše „Pavla mluvíti o spravedlnosti a o čistotě a o budoucím soudu“ byl dojat a polekán; ale nechtěje věcí tak nepříjemných sobě propátrati patřičně, zachvív se toliko odpovídel Pavlovi: „Tenkrát odejdi, ale v čas příhodný zavolám tě.“ (Sk. ap. 24, 25.) Znamenal důležitost věci, o níž běželo, ale

ohledy vábnějšími zaplašeny byly jeho strachy. Vládla jím lakota; „nadál se, že mu dá Pavel peníze; protož po dvě léta ve vězení ho drže a častokráte povoláváje ho, mluvíval s ním.“ (l. c. v. 26, 27.)

III. *Jiní zase považují náboženství za věc pošetilou, nerci za bláznovství.* — Porcius Festus nástupce vladaře Felix, smýšlel bez mála jako Gallio ač nešel-li v lehkováznosti ještě dále. Král Agrippa a královna Berenice přáli si slyšeti sv. Pavla. Festus chtěje jim tuto radost učiniti, dal apoštola přivést do slavného shromáždění. „Ostatně,“ pravil vladař ku králi, „žalobníci žádné příčiny nepřednášeli, o které bych se já domýšlel, že by byla zlá, ale otázky jakési o své náboženství měli proti němu a o jakémsi Ježíšovi zemřelém, o němž tvrdil Pavel, že jest živ.“ (Sk. ap. 25, 1 sl.) Tak tito lidé, dbající jen o svět a o svou vznešenost, odbývali věci, jež se týkaly náboženství a jejich věčného spasení. Ani si nic vysvětliti a vyložiti nedali z tak důležitých a mimořádných dějů, které se týkaly Syna Božího; to všecko arci nic neprospívalo jejich zájmům, zábavám a záležitostem vezdejšími. Jakmile Pavel vztáhn ruku počal zprávu dávat a zevrubně chtěl otázky probírat, které Krista se týkaly a jeho náboženství, Festus nedav mu domluvíti, zakřikl jej, zvolav hlasem velikým: „Blázníš, Pavle, mnohé umění tě k bláznovství přivádí.“

Z toho jest viděti, že Festus ačkoli se šetrným ukazoval k Pavlovi a i vyznával, že „nic hodného smrti neučinil a že by mohl se propustiti, kdyby se sám k císaři nebyl odvolal,“ (Sk. ap. 26, 31.) předce tajnou nechuf a nepřízeň choval k věci Pavlově, nemaje ji ani za tak důležitou aby rádným soudem ji vyšetřil a císaři známost o ní dal. Jediné toho se bál, aby malichernými věcmi neobtěžoval pána svého, císaře. „Nemám, co bych jistého pánu napsal.“ Dáti se poučiti o zázracích a o učení Krista Ježíše, zkoumati proroctví, na která Pavel váhu své řeči kladl, aneb přemýšleti opravdově o svém spasení, na to vladař zhola nepomyslí. Zatím pak nechtěje apoštola odsouditi, nic by se neostýchal vydati ho jeho nepřátelům. Nebo místo aby jej soudil v Césarei, kde rádné k tomu bylo místo, navrhl mu, chtěl-li by jíti do Jerusalema a tam souzen býti. Chtěl Festus židům se zavděčiti, kteří spiknutí učinivše, o život Pavlův ukládali. Pročež i zvolal apoštol: „Židům nic jsem neublížil, jak dobře víš; pročež i nikdo mne jim nemůže vydati. K císaři se odvolávám, tam chci souzen býti.“

Málo podstaty a důležitosti Festus v celé té záhadě shledal; pročť ji také jen tak odbýval, aby prokázal milost Židům a jim se zalíbil, aby vyhověl zvědavosti krále Agrippy a rozsoudil, co by se mělo císaři psáti. Kdo dále šel, kdo zkoumati chtěl svědomitě a důkladně podstatu žaloby, byl blázen. „Blázníš Pavle“.

IV. *Liché ohledy bývají příčinou, že leckdo moha snadno zastati se náboženství a máje dobrou jeho známost, boji se za ně promluvit.*

— Agrippa král jsa židem oddaným svému náboženství a dobře znalým prorocství, vedl si vážněji než dotčený vladař. Znae ho Pavel dovolával se jeho svědectví o dějích, které se týkaly Krista. A když Festus pravil, že blázní, odvětil Pavel: „Nikoli, neblázním vznešený Feste, ale mluvím slova pravdy a střídmosti. Víť zajisté o těch věcech král, k němuž i svobodně mluvím; neb mám za to, že ho z těchto věcí nic tajno není, nebo nic z tohoto nedálo se pokoutně.“ Načež přímo ku králi Agrippovi se obrátiv pravil: Věříš-li králi Agrippo prorokům? — Vím, že věříš. Pavel chtěl, aby král upřímně před vladařem a Římany pověděl, co o věci ví, což povědět byl pohanům povinen. Avšak on se takové odpovědi vyhnul, a ničeho nepověděl ani o divech, které se staly v Judsku ani se nezminiv, co věří o prorocstvích, mluvících tolik o Kristu, odpověděl pouhým žertem apoštolovi, řka: „Málem přemluvíš mne, abych byl křesťanem.“

Tak smýšleli velmožové, králové a vznešenci vůbec o největší události tehdejšího času, o náboženství křesťanském. Nechtěli je znáti, ani zkoumati, ba ani vyznati aspoň, co o něm věděli. Což divu tedy, že se o něm v dějinách světských tak málo zpráv shledává?

V. *Lhostejnost „moudrých“ k náboženství.* — Atheny bývaly sídlem vzdělanosti, věd i umění; tam filosofové slavívali vítězství. Podrobeny jsouce později Římanům a již nerokující o míru a válce ani vůbec o věcech státních, oddávali se v Athenách veskrze zvědavosti, tak že „ničeho jiného tak pilni nebyli, jako aby něco nového povídali anebo slyšeli.“ (Sk. ap. 17, 21.) Tato zvědavost táhla se zvláště k novým učením. Když Pavel do Athen přibyl, mudrci epikurejští a stoíctí hádali se s ním a někteří řekli: I co chce tento plíškač povědít? Jiní pak: Zdá se býti zvěstovatelem nových bohů; nebo jim vypravoval o Ježíšovi a o z mrtvých vstání.“ I vzpomněli si, že i jejich Sokrates byl podobnou žalobou stíhán. Pročež popadše Pavla vedli do Areopagu, vážné a mocné

radý starcův athenských, ne z jiné příčiny, leda aby ukojili zvědavost řkouce: Můžeme-liž věděti, jaké jest to nové učení, které vypravuješ? Nebo nové jakési věci vkládáš v uši naše, protož chceme věděti, co by to bylo.“ Schválně sezení na ten konec odbýváno. S chutí poslouchali pokud Pavel mluvil o základech filosofie, libující si, že vychvaloval i jejich básníky, vhodné jejich výpovědi připomenuv. Když ale přišel k věci hlavní jal se jim blásati Ježíše Krista z mrtvých vstalého a vypravovati zázraky, jimiž Bůh osvědčil, že Kristus proto jest na zemi, aby oznámil lidem vůli Boží, tu někteří se posmívali uslyševše o vzkříšení z mrtvých, jiní, zdvořilejší snad ale taktéž lhostejní řekli: Poslechneme tě o tom podruhé. „A tak vyšel Pavel z prostředku jejich.“ Poslouchající déle a vníkáje ve pravdy zvěstované nemohli by se ubrániti myšlénkám vážným; bylo by se jim obrátiti — a oni zatím nechtěli než se pobaviti a něčeho se dověděti.

Podobně se měli hned na počátku k samému Spasiteli. Herodes, k němuž Pilát Krista Pána odeslal, chtěl viděti jen zázrak, přál si, aby Bůh sám svou všemohoucností jej obveselil. Když ale Ježíš mu na mnohé řeči ani neodpověděl, pohrdl jím a posmíval se mu, oblek jej v roucho bílé. (Luk. 23, 9.—11.)

O nic lépe Pilát si nepočínal. Když mu Spasitel pravil: „Já jsem se k tomu narodil a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě,“ slovo hluboké, jímž ho chtěl poučiti, aby pravdu hledal, tázal se Pilát: Co jest pravda? Co záleží na pravdě? Co smyslnosti lahodí, to pravda jest. (Jan 18, 37.—38.)

Jsme-li my lepší než ti, o kterých tuto mluvíme? Možná, že tak zjevně nepohrdáme Kristem a jeho učení, ale když nám přijde obětovati svou ctižádost, svou lakotu, své libůstky Bohu a svému spasení, tajně aspoň se smějeme těm, kdo nám takové rady dávají a náboženství klademe právě na tak lehkou váhu, jako lidé nevěřící.

Křivopřísežník.

Vypravuje Jan Nep. Ráž.

Pokračování.

Byl krásný den červnový, slunce as hodinu již stálo na obloze, když Dorotka vyšla z olšin, sehnutá pod tíží trávy, kterou za rosy tam nažala.

Docházela k svatému Janu a chtěla po

starém zvyku brímě své odložití a trochu si oddechnouti. Než tak učinila ohledla se plaše kolem, zda nikdo není na blízku a tu setkal se oko její s dvěma jiskrnými očima, které za podstavcem světlovým jaksi dováděly na ni hleděly. Dorotka se více neohledla, potřásla břemenem a tak posunula je v jiné místo a stoupala dále k Závřší.

Neviděla tedy sklamání, jaké zračilo se na tváři jinocha, který ukryt jsa za sochou patrně na Dorotku zde čekal. Nesrozumitelné jakés slovo vyklouzlo z jeho úst a on obešel zbořeníště pospíchal za Dorotkou. Než ji dohoní prohledněme si jej blíže a seznámíme se s ním, budeť on v naší povídce osobou první, zasluhuje tedy povšimnutí.

Jest to syn ze statku Dudkova a říkají mu Petřík. Má ještě tři sestry, jsou sice starší nežli on, ale proto mu přece statek neujde — rolník nerad dceři statek oděvzdává, má-li syna sebe mladšího; s nevěstou špatně se snáší, ale se zetěm ještě hůře; z dvojího zla lepší vždy to menší, toť stará zkušenost. Tato zásada byla ale sestrám Petříkovým ku zlému. Do malého místa se vdáti nechtěly a na velký statek nebylo dost pro všechny peněz; k tomu musely ještě čekat až Petřík se ožení, který pak podíl jejich teprv vypláceti má. Čím více rodiče k Petříkovi lnuli, tím více sestry se od něho odvracely, sváděly na něho, že jest jim jen na škodu a zazlivaly jemu, závidějíce mazánkovi. V takových poměrech vyrůstal Petřík, láska rodičů mu zevšedněla a nenávisť sester činila z něho hocha tvrdého srdce. Cizích lidí se snáze a častěji přichytil a lnul k nim více nežli k svým; po čase utkvěla v něm předtucha nastávajícího rolníka a majetníka statku a tak položen základ k té rakovině našeho stavu selského, pýše a netečnosti totiž v domněnce majetku, z které se rodí pak neláska a hrubost k celému světu ano i k vlastním rodičům, z jichž mozolů mladý rolník žije. K čemu to má býti jinak? Pamatuje se, jak otec svého času se svým otcem nakládal, nač dělati komedije? nemají-li rodiče dost, proč si nenastrádali, dokud ještě hospodařili? ať se uskrovní starí lidé, nemusí hned všechno míti a tak podobně. Toť ohýzdný stín, který lpí na rolnickém stavu našem a bohužel, že to stín dosti temný. Jeho dosah znají jen ti, kteří úpějí v jeho chladu a mnohý staříčkový otec diví se, kam poděla se láska vlastního syna, jenž hůře s ním jedná nežli s cizincem. Měli by si toho povšimnouti noví

hlasatelé svobody, kteří nerozumným slovem uvolňují svázky společenské, hlásající volnost, rovnost a bratrství, při tom však zapomínající na zlé vlastnosti jednotlivců, které chytají se všeho, co je jakés povinnosti sprostuje, nedávající v náhradu nic jiného, leda surovost a netečnost. Než daleko vedlo by nás posuzování podobné. Vratme se k Petříkovi.

Vyrůstal, jak již řečeno, za podmínek velmi nepříznivých. K tomu družila se ještě dědičná nesouměrnost těla a jakýsi odporný zamračený pohled, což vše spíše odpuzovalo nežli lákalo.

Selka Dudková hleděla tomu odpomoci, že vždy synka pečlivě šatila. Jeho oděv byl z látky jemné a pečlivě ušitý, ale co platno, když nad míru dlouhé ruce a krátké nohy žádný krejčí nesrovná.

Před selkou ani před Petříkem nikdo o tom nemluvil, po straně pak často se jemu vysmíváno a mnohý oráč by byl své štíhlé tělo za celý statek jeho nezměnil.

Co bylo na Petříkovi hezkého to málo kdo znal, byly to jeho krásné oči, když je upřímně na někoho upřel. Stalo se to málo kdy a což to platno, když ta, na kterou je upíral, ani si jich nevšímla, aneb o ně nedbala. Toť přece urážka neslýchaná! Dědic ze statku se snížil k takové nuzotě a ona jím pohrdá, tak rozumoval Petřík když pospíchal za Dorotkou a v něm zlostí krev jen kypěla. Stále mu cosi šeptalo — opovrhni jí, jest to bída, jak matka říká, ale zase neurčité jakés kouzlo nutkalo jej, aby krok zrychlil a Dorotku dohonil. Ostrčil si stále jazyk, jak jí vyhubuje za to, že mu radost pokazila a hned zase musil si říci, že Dorotka nevinná v tom, vždyť ani nevěděla, že na ni čeká. To vše netušíc, kráčela ona k vesničce. Neohlédla se ani, když kročeje za sebou slyšela a teprv ucouvla, když Petřík stanul těsně vedle ní. Nevěděl jak začíti, zlost jej náhle přešla a co mohl nejlahodněji oslovil Dorotku. „Ty se musíš tak namáhat,“ začal, „to není dobře holka, vždyť dostaneš od nošení křivá záda.“ Dorotka neodpovídala, netušila co se v srdci Petříkově děje a soudila, že slova jeho jen tak pronešena bez rozmyslu. Nedostav odpovědi popudil se Petřík poznovu a vyčítavě prohodil. „Proč jsi se dnes u svatého Jana ani nezastavila, což obyčejně děláváš?“

Dorotka byla jinak zcela upřímnou, ale tou řečí, v které otázka tato byla pronešena, ji zarazil. Poznala z ní výčitku a nechtěla do očí Petříkovi říci, že právě pro

něho neodpočinula u sochy, za niž zraky jeho poznala.

Nemohla si vysvětliti tu úzkost, jaká ji svírala — byla to tíže trávy na zádech, či umdlení neb cosi jiného! Jí zdálo se nejinak, než že k domku nedojde, dech se jí tajil a mžitky dělaly se jí před očima. Ještě dobře že neviděla do očí Petříkových, v těch zrcadlila se náruživost a ruce jeho klátily se jak před pranicí, hrozíce každému, kdo se přiblíží, uhozením.

To vše sehnuté Dorotce ušlo, stoupala těžce ale stoupala přece, až pojednou zavrávala a než se nadála, klesla k zemi.

Bledá, unavená zůstala na místě těžce oddychujíc. Tu teprv zarazil se Petřík, pohnulo se cosi podobného soucitu v jeho srdci a on, shýbnuv se, pomáhal děvčeti odložití břímě.

„Vidíš, jak jsi nerozumná, neodpočineš jak je potřebí a pak jdeš rychle, jako s prázdnem, až padneš.“ Dorotka podívala se na Petříka, oči jejich se setkaly a jí zdálo se, že pravdu mluví. Začala si v duchu činit předhůzky, že se ho tak bez příčiny ulekla, že je upřímnější nežli jak sestry jeho jej líčí.

Pousmála se slabě a odpovídajíc, že špatně jaksi dostoupla a tak upadla, navlékla poznovu popruhy položky na ramena a povstavší chtěla se ubíratí dále.

„Nerozumné děvče,“ zkríkl Petřík, „co pak myslíš, že budu se na tebe dívat, jak s takovým břemenem se povlečeš, až někde vaz zlomíš? dej je sem, donesu ti je domů, a po druhé tolik na sebe nenakládej, rozumíš?“

Dorotka chtěla se zpečovati, ale seslabena jsouc nemohla ani slůvka z úst pronést, pohnula pouze odmítavě rukou, čehož si ale Petřík nevšiml, položku uchopil a přehodiv ji přes rameno ku vsi krácel.

Rozhoňovic chaloupka stála uprostřed vsi, i musil Petřík přejíti kolem několika stavení, nežli u ní zastavil. Dorotka se za ním vlekla jako stín. Lidé vybíhali ze stavení divíce se tomu, že selský syn nese položku trávy na zádech, až si zjevem umdlého děvčete vše vysvětlili.

Rozhoňová nebyla doma, když Petřík trávu u její vrátek složil, více se po Dorotce neohlédnuv, krácel hrdě ke statku v sebevědomí, že zapíraje důstojnost svou vykonal dobrý skutek.

Dorotka donesla trávu na dvorek, tam ji vysypala a usedla vedle ní. Duše její byla zarmoucená velmi. Nemohla sobě vy-

světliti, cože se to s ní dnes stalo — nikdy slabost nepocítila až dnes a právě, když vyhnouti se chtěla Petříkovi, musila nešťastně upadnouti a jsouc bez síly dáti si jím sloužit. —

Smutně čekala na matku, co jí asi řekne. Jistě již o tom povídá celá ves a tabácnice až to uslyší řekne, „nevidáno, aby se nestrhla, to jsou teď dělnice, jen se tak nastrojít a matka aby se dřela.“ Toť ostuda, které nezapomenou! Však jaká rada, stalo se a kdož to odčiní? slzy jí vybrkly, aniž věděla proč.

Takto zarmoucenou dceru našla Rozhoňová, když se z podělkování domů vracela. Dorotka znala starostlivost matčinu a proto před ní celou věc tajila. Matka byla příliš starostí o denní chléb zaměstnána a tak se Dorotce zdařilo, lehce matku upokojiti. Celá věc upadla hnedle do nepaměti a bylo vše zapomenuto. Posměváčkové ještě tu a tam na směšný pohled, jaký Petřík s travou na zádech skytal pamatovali, ale čas letí a s ním i dojmy ustupují.

Na vesnici i ta nejjednodušší událost zajímá, dokud nese ráz novoty. Lidé se povadí mezi sebou a hned v celé dědině se promlouvá; tu jsou křtiny; tu někdo onemocní; ten koupil nového koně, toť samé důležité věci a zmínky hodné v jednotvárném životě vesnickém.

Dorotka od osudného pro ní dne na travě nebyla. Matce pouze řekla, jak pod tíží břemene klesla a prosila ji, aby nějaký čas dovolila, by si odpočinula, že později pilností vše nahradí. Vyhýbala se jak mohla olšínám v jakési zlé předtuše, a bylo-li jí kdy jíti kolem sochy, vždy jaksi bázlivě a plaše pohledla na zdvižený prst, a v tom jí na mysli tanula matčina slova „modli se k svatému Janu, ať tě chrání od světské hanby.“

Blížil se podzim a s ním svatohavelské posvícení. Jest takové posvícení v celé obci veliká událost a kolik neděl před ním i po něm mají vesničané co povídati. A co teprv ty jejich rozmanité starosti. Sedlák musí dbáti, aby dovezl do mlýna a pořádně semlel, sic panímáma nezdaří-li se jí koláče, skládá celou vinu na něho; tu dal zadní pšenici, aneb neporučil dobře mlynáři, či dokonce se dal chase ve mlýně ošidit. Panímáma krmí husy, aby jim nebylo roveň a aby se mohla při obědě pochlubit, jaký hrnec sádla z nich vypekla; děvčata shánějí na nové šaty, ty musí o posvícení býti a čím dražší tím milejší; hoši pak napřed již se

škádlí, jak bude který druhému tanečnice přebírat. Toť dosti látky na čtyři neděle před posvícením k hojnému vyrazení i k veliké starosti.

Čím větší přípravy se děly ve statku, tím skrovnější byly u Rozhoňové; inu arci do statku se sjížděli přátelé na vozích a její jediný host, jakási vzdálená příbuzná, dostavovala se každoročně pěšky. Husu přece také Rozhoňová pekla, pak nějaký ten koláč a trochu kávy; maso nekoupila žádné, uctívala hosta po staročesku tím co domácnost dá; dala to upřímně a ráda, proto také příbuzná její říkala, „vždyť víš že nejdu pro to jídlo, ale abychom se za čas jednou zase viděly.“

Tak lehce to arci u Dudků neodbyli. Předně byly tři děvčata a kupovali od židovky najednou na troje pěkné šaty, není ani ve statku maličkost. Co ještě celou věc stěžuje jest ta okolnost, že sedlák nesmí věděti, zač se šaty koupily. Selka i židovka před ním smlouvají o jedněch, tak jako by to bylo na troje, a on se z počátku škrabe, ožívá, když ale selka spustí „snad bys tatíku nechtěl, aby naše dcerky šly pro ostudu v starých šatech na velkou, pro nějakých dvacet zlatých ne, aby mohli lidé říkat, tam už také mlátí z posledního jako u Krupičků, již ani jim nemohou sehnati na ty hadry.“ To jím hne, pomyslí si, „i kozla, na troje šaty dvě desítky není konečně mnoho a pak jest zase celý rok pokoj.“ Mrzutě dává peníze z přítruhlí, strhne židovce ještě zlatku a šaty jsou koupeny.

Sedlák pln radosti, že tak lehce vyklouznul, loudá se k hospodě, musí si za zadrženou zlatku udělati dobrý den. Vždyť ji vlastně má, jako by ji našel, nebýti tak tvrdým jakým jest, byl by dal židovce zlatku víc jak chtěla a pak by musil sušiti hubu; za to nyní „pane hospodský pivo sem, já jsem chytrák.“

Jak sedlák dvéře zavřel, vše se změnilo. „Panímámo tu zlatku kterou mi pantáta strhl mi musíte dát, Pán Bůh ví, já to dávám se škodou, byla jsem schválně proto v Praze a neměli to jen v jednom krámě, ptejte se, v celém okolí toho nedostanete, třicet zlatých stojí ta látka na jedny šaty bratru. Tak a podobně mluví židovka. Panímáma odběhne na komoru, přinese zimní vlněnou punčochu, její to pokladnu a platí židovce. Pantáta dal 19, tu máte ode mne 21 a za ty třetí mi počkáte, až zas něco prodám. Židovka se usměje, schová rychle peníze, a jest ráda, že má záminku se ve statku zastaviti. Selka při vzpomínce, že jest

židovce dlužna nedopustí nikdy aby s prázdnem odešla a byť to bylo několik vajec, neb suchých švestek trošek, dává za čekání. Takové věci se nepočítají, ale proto přece mnohá panímáma v zástěrcce roznesla již celý statek. Šaty jsou koupeny, židovka nesmí nikdy se ani zmíniti, zač jsou a jaké jsou a krejčí musí panímámě každý ostřížek vrátiti, aby nikdo si nemohl cos podobného opatřiti.

Nadešla neděle. Každý prosí v Závřší, jen aby dal Pán Bůh pěkný čas, musí hnedle hodinu cesty do farního kostela a to jest při nepohodě veliká zkušenost. Panímámy ty obyčejně jdou na ranní služby Boží. Dnes ale, aby se tam neomeškaly musí Frantík zapřáhnouti klisny a dovezti je tam. Jak pan farář řekne Amen, už sedají na vůz a uhánějí k Závřší. Dnes tomu jinak nečiní. Doma plné ruce práce a čas rychle kvapí. Však i pan farář má to uznání, mši sv. slouží jako obyčejně, ale výklad dlouhý není, bude dnes v chrámu P. cizí p. kazatel a rovněž jiný duchovní p. sloužiti velkou mši sv., která déle potrvá. Kdo pobožný, má času i příležitosti hojně k Pánu Bohu své prosby vysýlati. Velká mše sv. o posvícení, toť pro mládež zvláštní kouzlo. Jmenovitě dcerky jsou chtivy, jak asi ta či ona bude vystrojena, z jaké látky má šaty, jaké okrasy, kdo jí je šil a kdy byly hotovy. Z každého statku jde také jedna děvečka do kostela, ale jak pak se může nábožně pomodliti, musí doma panímámě od začátku až do konce vyprávěti koho viděla, jak byl ustrojen, jak mu to slušelo a tak dále. Každá moudřejší děvečka, která již u několika paní-mam sloužila, jistě dobře ví, že to nesmí nikomu lépe slušeti, než domácím dcerkám. Panímáma děvečce spíše odpustí nevíli, co pan kaplan z Kostelce kázal, nežli neví-li, jaké měla Dolejších Mařka střevíce a co měla ta nafoukaná Terina Hrubých na hlavě, jistě zas nějaký kokrhel.

Tak jsou malicherné ty starosti našeho lidu, ale on již bez nich nemůže býti; jeden pozoruje druhého, předstihuje jej a chce nad něho vyniknouti mnohdy ku zkáze své a k neštěstí celé rodiny. Kdo není téhož náhledu, ten zve se podivín, neb skrbilil, buď na šat nemá, aneb lituje peněz, což prý nemoudrost, říkává židovka, „to byste měli viděti v Praze, každá děvečka jak se šatí a vám jest taková maličkost za těžko,“ tomu hned věří, židovka má pravdu.

Pokračování.

DOPISY.

Z Olomouce, v měsíci lednu 1881.

Nový zase počali jsme rok, který abychom šťastněji přežili minulého léta, zajisté že každý z té duše si přeje. Vždyť lonský rok mnohou si zase oběť vyžádal z řad bojovníků Kristových, 34 kněze v tmavý nám uložil hrob. Ať v pokoji spočinou! A následky povodní, jež loni nebohé Valašsko navštívily a doposud nás tíží, kéž rok letošní shladí! — Podlé výkazu letošního pracuje v naší arcidiecési na 615 beneficiích 1228 kněží, z nichž jest 110 řeholních na 13 farách řeholních a na 2 proboštkách. (V císařství našem má arcidiecése obyv. 1,482.081 kat., 40.547 evang. a 27.166 židů, v Prusku 124.407 kat., 6.165 evang. a 901 žida.) Poněvadž loni pouze 24 kněží vysvěcení, opětně zvětšil se nedostatek kněžstva a dostoupil by tak u nás výše asi 100 osob. Kleriků minoristů (s 11 řeholními) jest 83, tonsuristů 289, řeholních bratrů 39 a v klášteřích ženských jest 530 sester. — Letošní rok začali jsme s biskupským svěcením. Neboť loni na konci prosince jmenovala kurie římská veled. p. děkana kapitolského, urozeného p. hraběte Gustava Belrupta-Tyssaca biskupem v Germanicii (město to bylo v Coelesyrii) a světícím biskupem J. Em. nejdůstojnějšího p. kardinála. Proto také nedlouho, již na den Zjevení Páně, posvěcení biskupské přijal. Assistovali jemu vdp. Eduard Angerer, světící biskup Vídeňský a vdp. Gruscha, biskup polní a hojný zástup kněží a bohoslovců přisluhovali. Taktéž vznesených hostů, jak církevních tak světských hodnostářů, mnoho bylo přítomno posvátnému obřadu, který dojemně vykonal J. Em. náš nejd. p. kardinál. Po svěcení svém přijímal nově posvěcený biskup blahopřání a tu promluvil ku kněžstvu, kterak ho těší velice, že jmenován jest biskupem právě v té době, kdy otázka kapitulní rozhodnuta; očekává prý, ať již zvolen za kanovníka kdokoli, každého s láskou a náklonností a doufá také, že se lásky a přízně dočká u nově zvolených. — Slova ta potěšila nás, obzvláště proto, že v obsazování míst kanovníckých není dosud zavedena úplná rovnoprávnost, poněvadž okolnostmi by zlo dřívější opět místo míti mohlo. Dovoleno totiž metropolitní kapitole obsazovati místa po kanovnících v sudých měsících zemřelých jen šlechtici, kdežto na místa po oněch kanovnících, jež v lichých měsících zemřeli dosazuje vláda jak nešlechtice, tak šlechtice. V nynějším případě, kde mohla kapitola vy-

psati konkurs pouze na 2 sídelní místa kanovníká a 1 čestné, vláda však až 7 míst (5 kanovníků a 2 domiceláře) obsadí,*) nebude to tak bezprávně, však budoucně, by zachováno bylo rovné právo všem bude záviseti na náhodě. Myslíme však, že ústupek ten pouze pro nynější volbu platen jest, jakož také dovídáme se, že kapitola i nešlechtice zvoliti může, jehož pak vláda do stavu šlechtického povýší. Od doktorátu dostane se kandidátovi po případě dispense. — Netrpělivě čekáme, až se ukončí doba konkursu, metropolitní kapitola bude voliti 10. února nové kanovníky, státní lhůta pak vyprší posledním lednem, vždyť pohne věc ta celou diecési. — Dále rovněž zde vděčně zpomenouti chceme onoho zařízení, aby odpolední služby Boží konaly se v Olomouckých chrámech Páně střídavě česky a německy. Od nového roku se tak díti má v kostele u Marie Panny Sněžné. Do časů Josefa II. měli olomoučtí Čechové svou faru u Marie P. na Předhradí a kromě toho služby Boží v městě v kapli sv. Alexy v bývalém klášteře Dominikánském (nyní jest to kaple seminářská) a v kapli sv. Cyrilla a Metoděje u sv. Morice. Obyvatelé jazyka něm. konali svou pobožnost ve farním kostele u sv. Morice a u sv. Blažeje. Ve farním kostele u sv. Petra kázalo se česky a německy a taktéž byl do 17 stol. v hlavním chrámě sv. Václava jeden kanovník stálý kazatel český a jeden stálý kazatel něm. Od nového zařízení císaře Josefa II. nekázalo se více jazykem českým. Teprv v novější době poskytuje se lidu příležitost, že může slyšeti slovo Boží v mateřském svém jazyku. — Vděčnou zajisté práci předsevzal „výbor pro opravu chrámu sv. Morice,“ nyní když skoro polovici chrámu toho zvenčí opravenou vidíme, pozorujeme, kterak krásný a výstavný jest tento gotický chrám. Kéž byjen brzo dohotovena byla oprava tohoto chrámu a kéž našli se dobrodinci, kteří by také pěknější a vhodné věže k celé budově přistavěti dali. — Také se proslýchalo něco o prodeji statku Velehradského, jenž nyní v moci má vévoda de Castris. Že by panství to koupil nějaký baron Hirsch (snad žid), smutné by bylo, doufáme však spíše buď že nejdůstojnější náš p. kardinál nebo některý klášter bene-

*) Mezi těmito 7 místy jsou také tři tak zvané „stricte regii“, kteréž obsazuje císař pán jakožto král český, třebas se uprázdnila v jiný měsíc než lichý. Tyto tři kanonikáty jsou již od 13 století výhradně královské.

diktinský, přijde-li k tomu, zakoupí ono nám všem památné místo. Ovšem by nejlépe nějaký klášter tam prospěl, jakož již dříve tam Cisterciáci byli, — kteří by snadno na onom místě svatém působiti mohli ku spáse tisíců poutníků, již se tam do roka dostaví. Oprava svatyně velehradské, díky všem ochotným dárcům, značně pokračuje; přistoupilo se právě k hlavní lodi a Bohdá, že i dalšími milodary možno bude v práci té tak záslužné ještě rychleji postupovati. Zdař Bůh!

Z Pouchova u Hradce Králové, v měsíci lednu 1881.

Život lidský jest stálé střídání se radostí a žalostí, o tom důkazy každodenní se nám naskytují. I jednotlivé farnosti svými radostnými a žalostnými událostmi pravdu tu dosvědčují, že radost a žalost střídati se musí v životě lidském. Na Pouchově blíže Hradce Králové konaly se během několika let mnohé radostné slavnosti. Blažené paměti bývalý důst. p. farář Jos. Seidl přičíňoval se seč byl, by chrám Páně Pouchovský náležitě upraven a ozdoben byl. Mezi tím právě se připravovali v nedalekém biskupském semináři kralohradeckém nadějní jinoši z osady Pouchovské na kněžství. Dva novosvěcenec uvedl jmenovaný p. farář do chrámu Božího k hlavnímu oltáři sv. Pavla, kde obětovali první oběť mše sv., byli to dp. Karel Vosyka a dp. Jan Šrámek, kteří po té se odebrali na vinici Páně. Pouchovští těšili se opět, neboť brzy pevně se odhodlali čtyři studující z téhož místa, že se věnovati budou stavu kněžskému. Což může býti velebnějšího a dojemnějšího pro nábožného katolíka, než když vidí, kterak se ubírá novosvěcený kněz do chrámu Páně, by slavil prvotiny své. Šťastná farnost, která se takovými oslavami vykázati může. Než na tomto světě není stálé radosti, tu mimo nadání musí se konati smutná a žalostná slavnost, do kostela vede se průvod a ten, je muž se vyzváním, odpočívá v rakvi ozdobené kněžskými odznaky. Kněží, přátelé i ti čtyři čekatelové kněžství stojí u hrobu svého milovaného otce duchovního, nezapomenutelného p. Josefa Seidla. Fara Pouchovská uprázdněna, za několik měsíců slavi se okázale příchod nového pana faráře, dp. Jana Ev. Bisa. I vítá ho nadšeně zbožný zástup farníků, ale mezi těmi všemi jsou zvláště čtyři znamenití farníci, již zvláště mocně dojímají jeho srdce, radost a rozkoš duchovní působíce, jsou to ti 4 čekatelové stavu du-

chovního. Tito se vinou k nově ustanovenému panu faráři, jako ku svému novému otci duchovnímu, toužebně očekávající, by je do svatyně Boží k obětování první mše sv. přivedl. A skutečně v tom chrámu Páně Pouchovském koná se opět slavná primice a u oltáře Božího stojí novosvěcenec p. Václav Havlík, dne 24. srpna 1879. Po službách Božích rozchází se lid do svých dědin blaženými pocity svaté pobožnosti naplněn a mezi sebou mluví asi takto: „Dáli Pán Bůh, za rok budeme míti zase podobnou slavnost.“ A Pán Bůh vyplnil to vroucí přání, dne 25. července 1880 slavil své prvotiny v chrámu Páně Pouchovském novosvěcený kněz p. Jan Fabian, syn nábožných rodičů, kteří milerádi všechno obětovali, by svého syna Jana knězem měli. Za všechny starosti a práce byli hojně odměněni tím, že svého syna v důstojnosti kněžské postaveného viděli. V očích nábožného katolíka jest kněz nejbližší Bohu, poněvadž jest služebník Kristův a rozdávac tajemství Božích. „Jakou radostí oplývalo tvé srdce, milá a starostlivá matko, když jsi svého syna Jana u oltáře, na kazatelně viděla, kterak bylas mocně potěšena, když k tvé radosti synáček tvůj ustanoven byl za kooperatora na Pouchově. Každou neděli, každý svátek mohlas naň patřiti, ba i mnohý všední den byl pro tebe svátkem, když jsi ho nejdražší oběť mše sv. konati viděla. Avšak, milá matko, nevyzpytatelné jsou soudy Boží, a nevystižitelné cesty Páně. Již jako bohoslovec postonával tvůj milý syn, a zastaralý neduh se zhoršil, když nastaly práce duchovní. I uchýlil se do rodného otcova statku mladičkový nemocný kněz, by ošetřován byl starostlivou rukou tvou. Z toho se velice potěšuj, milá matko, že jsi svému synovi knězi i tu poslední službu prokázati mohla, že jsi při něm byla v jeho smrtelném zápasu, že jsi mu oči k věčnému pokoji zatlačiti mohla. Umřel v náručí tvém, v neděli dne 23. ledna, kdyby byl dokonal vezdejší pouť svou někde jinde, snad vzdálen od tebe, někde v cizině, tu by bolest tvá byla o kolik větší.“ Ó kdo zná a může pochopiti to srdce mateřské! Víím, kde jsem byl zrozen, vychován, nevím, kde budu pochován. Bolestné bylo popatření na truchlící matku, když rakev byla uzavřena, a ona již více neměla patřiti na tvář svého dítěte. Pohřeb se odbýval dne 26. ledna t. r., průvod vedl Vysoce dp. arcijáhen kanovník Leod. Vácek, vikář a děkan Kralohradecký, též se účastnili pohřbu vdp. Matěj Musil, spiritual biskup. semináře a vdp. Eduard Bry-

nych, professor pastorálky z Hradce Králové. Bylo nás kněží 13 a 6 bohoslovců. Tři kněží byli spolužáci nebožtíkovi a sice: p. Antonín Miffek, kaplan z Ledče, p. František Khun, kaplan ze Solopisk a p. Antonín Šklíba, kooperátor z Probluze. Kázání měl vdp. Jan Barták, b. notář a registrátor b. konsistoře Kralohradecké. Kázal a doličoval velmi dojemně, proč mladí lidé umírají, 1. proto že jim ten ač krátký čas života vezdejšího k jejich spasení postačuje, a 2. aby ušli mnohým svízelm a strastem pozemského putování. Sám Pán Ježíš byl na světě jenom 33 let, a stačila ta doba, že založil království Boží na zemi, sv. církev a vykoupil celý svět svojí smrtí na kříži. Sv. Alois, sv. Stanislav Kostka a mnozí jiní svatí a světice Boží zemřeli v mladistvém věku. Náš spolubratr Jan Fabián byl půl roku knězem, a 27 let stár. Vroucnými slovy poděkoval pan kazatel všem účastníkům pohřbu a doporučil nebožtíka vroucným modlitbám osadníků a nás kněží, abychom dle napomenutí sv. Moniky naň pamatovali při mši sv. „Netruchlete milí rodičové nad tak brzkým odchodem svého syna kněze, jenž dobře připraven na smrt, sv. svátostmi posílněn a s Bohem náležitě smířen, předešel vás jenom na věčnost, kde se s ním jednou shledáte v životě novém, kde nebude více smrti, ani bolesti, ani pláče, nýbrž radost věčná v nebesích. A vy všichni farníci Pouhovští radujte se v Pánu a potěšujte sebe vespolek, neboť již letos, dále Pán Bůh, slaviti bude své prvotiny ctihodný p. František Černý, bohoslovec IV. roku, a za rok ctihodný p. Josef Knejp, bohoslovec III. roku, vaši to rodáci.“ F. Ř.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup bude ve výroční den úmrtí papeža Pia IX. v pond. dne 7. t. m. v 9 hod. ráno sloužiti v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě slavnou zádušní mši sv., tolikéž i ve středu dne 9. t. m. v 9 hodin za v Pánu zesnulou císařovnu Karolinu Augustu.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 8. února u Milosrdných bratří, od 9.—13. u sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, od 14.—18. u Milosrdných sester v Karlíně.

— *Služby Boží v katakombách.* Posvátná místa katakomb Římských stala se na počátku letošního roku svědkem pamětihodné události. Na svátek Zjevení Páně sešlo se v katakombách sv. Kallixta 12 kněží

obou kostelů Německých v Římě. Stejný počet zbožných věřících je provázel. Nejprve obětováno bylo v hrobce sv. Cecilie šest tichých mší sv.; na to sloužil dp. Hitzek, rodem z Horního Slezska, slavné služby Boží s assistencí. Při nich ozývaly se poprvé na těchto sv. místech velebné zvuky harmonia, doprovázejíce chorální zpěv kněží. Po zpívané mši sv. ubíral se zbožný sbor zpívaje žalmy, hymny a litanie k hrobům sv. papežů a mučovníků Eusebia a Kornelia a starobylému obrazu sv. Tří Králů, kde opět dvě sv. oběti byly přineseny. Na památku této slavnosti zhotoven byl latinský nápis a připevněn poblíž zmíněného obrazu.

— *Úmrtí kard. arcibiskupa Vídeňského dr. Jana Kutschkera.* Dne 27. ledna před polednem odebral se na věčnost po trídenní chorobě a po tříhodinném smrtelném zápasu kardinal kníže arcibiskup Vídeňský dr. Jan Křtitel Kutschker, čítaje věku svého 71 roků, svého stavu kněžského 48 roků, úřadu biskupského 19 roků a arcibiskupského 5 roků. Zesnulý arcipastýř pocházel z chudé rodiny tkalcovské z obce Louky v rakouském Slezsku, k níž se vždy upřímně hlásil a až do své smrti vděčně vzpomínal, že má po své matičce v chudíckém rodném domku vymíněnou světničku. I soukromý život jeho byl vždy jednoduchý. Zesnulý konal studia svá na gymnasiu Olomouckém, theol. vědám oddal se ve Vídni, kde též ve vyšším kněžském ústavu sv. Augustina za doktora bohosloví byl povýšen. Po té ustanoven prof. mravouky na universitě Olomoucké, kde zvolen r. 1844 za rektora téže university. Tamtéž obdržel hodnost dvorního kaplana a byl jmenován čestným kanovníkem kroměřížským. V bouřlivém roce 1848 přišel v styk s císařskou rodinou a jeho rozvážné chování ke kněžstvu i k lidu mělo za následek, že stal se dvorním farářem a ředitelem Frintanea. R. 1854 byl jmenován ministerským radou, světicím biskupem a po úmrtí kardinala Rauschera arcibiskupem Vídeňským. Za velké zásluhy o církev katol. jmenoval ho papež Pius IX. dne 22. července 1877 kardinalem. Byl raněn mrtvicí a ležel 30 hodin nepohnutý na smrtelném loži s očima uzavřenými. Ve čtvrtek ve tři čtvrtě na 12 otevřel oči, pozdvihl ruku jakoby žehnal vůkol stojícím hodnostářům církevním, pak sklesl zpět na lože a vypustil ducha. Smutná zvěst o smrti dojala veškeren lid i císařskou rodinu. Sv. Otcí, který umírajícímu žehnal a koruněmu princi oznámeno telegrafem úmrtí kardinalovo. — Kapitula zvolila světicího biskupa dr. Angerera za kapit. vi-

káře. — Tělo zvěčnělého bylo balsamováno a vystaveno v arcib. paláci. Při pohřbu, který se konal v pond. 31. ledna byl přítomen J. V. císař pán, pp. arcivévodové, ministři a nesčíslné davy lidu.

— Pohřeb zvěčnělého p. *Fil. Seyera*, pralteryisty při metropolitním chrámu sv. Víta konán 1. t. m. způsobem důstojným. V 9 hodin byla rakev v starobylém chrámu sv. Jiří, od J. M. vys. důst. p. svět. biskupa a děkana metr. chrámu dra. K. Pruchy vykropena za assistence duchovenstva sv. Vítského a alumnů arcib. semináře a od kostelníků sv.-Vítských k sv. Vítu přenesena. Po té sloužil vys. důst. p. generální vikář rytíř Küffer z Asmansvilly slavné requiem, při pobočních oltářích vys. důst. pp. kanovníci Antonín Hora a Josef Zenefels tiché mše sv. Od choralistů sv.-Vítských předneseno vokální requiem od Horáka. Po mši sv. opět rakev při Libera od nejd. p. biskupa vykropena, načež bylo slavné vokální „Zdravas Královno.“ Vedení průvodu převzal vys. důst. kanclér kníž.-arcib. konsistoře a kanovník senior p. Hora. Při slavných rekviích byla metrop. kapitola v presbytáři přítomna, jakož ihned za rakví kráčela, pak úředníci kn. arc. konsistoře, v čele jich arcib. notář a sekretář p. Jan Skřivan a mnoho přátel zesnulého. V Košířích rakev vykropena od metrop. vikaristy dp. Karla Schillera za přítomnosti metrop. kleru a košířského duchovního správce p. Ed. Švehly.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci lednu 128 chudých v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů a přijal s vroucími díky milodar 300 zl. od J. V. nejmil. císařovny a královny Marie Anny.

— Kdo z důstojných pánů by přispěti chtěli sloužením mši sv. ku opravě chrámu Emauzského, ať to laskavě oznámí dp. P. převoru téhož kláštera.

Z Ruska. (*Obnovené pokusy o smíření s Římem*). Již po delší čas trvá důležité vyjednávání mezi sv. Stolicí a dvorem Petrohradským. Listy Polské uveřejnily nedávno celý průběh jeho: Již v květnu m. r. dostavil se do Vídně ředitel vnějších kultů Massolov a započal vyjednávat s kardinálem Jakobinim. Mezi oběma státníky konalo se více než 20 soukromých porad, ve kterých předneseny a uváženy byly náhledy a přání obou stran. „Ruská vláda si přeje opravdově, aby osazeny byly osiřelé stolice biskupské a biskupové, kteří v Sibiři žijí u vyhnanství, vzdavše se míst svých propuštění byli na svobodu. Biskup Žitomírský (ve Volyňi) msgr. Borovski ať vyvolí

si jiný stolec biskupský v Rusku, arcibiskup Krakovský, Felinski a biskup Vilenský, Krasinski nechť spokojí se s jinými sídly mimo Rusko.“ Plnomocník Ruska žádal dále, aby řeč státní zavedena byla se svolením sv. Stolice nejen v kostelích království Polského, nýbrž i v ostatních provinciích Polských, jež během času k Rusku byly přivtěleny. Nuncius Jacobini uvítal s radostí návrh, aby vrátili se z vyhnanství biskupové kat., poukazoval však k tomu, že rychlému výsledku vyjednávání mnohé věci jsou na závalu, jako: politování hodný stav sjednocených Řeků v Kulmu, dekrety Ruské vlády o řízení diecézí, far, křesťanských akademií a seminářů a jiné novoty odporující konkordátu z r. 1847. Na čem oba státníci se shodly bylo sepsáno a jak do Říma tak i do Petrohradu odesláno. Sv. Otec však neschválil předběžné toto vyjednávání, obává se a to nikoli bez důvodu, že by nově zvolení biskupové vydáni byli v šanc proticírkevním dekretům vlády Ruské. Kardinál Jakobini pokusil se tedy o změnu předběžné shody a vyjednával písemně po tři měsíce s kabinetem Petrohradským. V září odbyvalo se opět více konferencí ve Vídni, až konečně sestaveny byly nové podmínky, jež jsou základem nynějšího jednání mezi dvorem Ruským a kurií Římskou.

Zápisky Svato-Janského Dědictví v Praze.

Koncem roku 1880 přistoupili k Svato-Janskému Dědictví v Praze a zapsáni byli: *Z Čech*: Václav Hoznaur v Skalici klášterní, dp. Frant. Čapek, kaplan v Podčepicích, dp. Karel Kotrbelec, kaplan v Dolní Krupě, Anna Štovičková z Lobkovic, Marie Žitná z Ostrého, dp. Josef Grim, kaplan v Bílém Újezdě, Johanna Wenzelová v Bílém Újezdě, ctih. p. Josef Prskavec, bohoslovec v Praze, dp. Frant. Handrejch, kaplan v Kouřimi, dp. Josef Janda, beneficiat v Brandýse n. L. — *Z Moravy*: Jos. Šmatlák z Bezměrova, Klara Lichnovská ze Závěšic, Antonie a Františka Jurecká z Křenovic, Jan Grossman z Příbora, Jan Kirchner z Hor. Moštěnice, Arnošt Herzog a jeho manž. Johanna z Křenovic, Marie Hožová z Ludařova, rod Josefa a Anny manželů Novákových ve Březci, Jan Herman z Věžek, Antonín Olejník s manž. Alžbětou v Babicích, rod Jana a Barbory manželů Holáňových v Starém městě, Josefa Pečinková v Milovicích, Františka Tomášiková v Kudlovicích. Všech údův koncem roku 1880 26.410.

Literární oznamovatel.

„*Časopis katolického duchovenstva*“, orgán vědeckého odboru Akademie křesťanské v Praze, má v čís. 1. ročníku XXII. tento obsah: Bibliothéky farní. (Podává Tomáš Šmýd, kurát ve Skřipově.) Přehled katolických missií v Bulharsku. (Napsal J. Kř. Votka.) Na tento článek zvláště činíme čtenáře pozorný, nebo vdp. spisovatel mezi Bulhary byl, poměry jejich zevrubně zná a pravé příčiny truchlivého stavu Bulharů udává. Bůh žehnejž unii národu tohoto s církví katolickou, jen ona může Bulhary šťastnými učiniti. Maronité na Libanonu. (Dle prof. dr. Zschokke, zpracoval Jos. Barták, koop. v Uherském Ostrohu.) V Kronice vykazuje Časopis: Encykliku Cyrillo-Methodějskou sv. Otce Lva XIII., kterou pro stálou památku výtečně na jazyk český převedl p. Václav Voják, prof. akad. gymnasia v Praze. Marianský ústav dcer Božské lásky v Praze. Nový časopis theologický. (Napsal professor dr. Kryštůfek.) Na dorozuměnou! (Pastýř duchovní.) Verbální a disjunktivní otázky a Pastýř duchovní. — Legitimace nemanželského dítky. Zprávy o schůzi výboru Dědictví sv. Prokopa. V Literárním oznamovateli důkladně posouzeno několik novějších spisů vdp. redaktorem, prof. dr. Smolíkem a prof. Janem Drozdem. Svazek 2. vyjde dne 26. února. Úprava slušná. S radostí vítáme zprávu, že Časopisu duchovenstva abonentů přibýlo. Zdař Bůh.

— „*Obzor*“, list pro poučení a zábavu, přináší v čís. 2. roč. IV. tento obsah: Patnácte dnů na Dunaji. Úryvky z díla J. c. kr. Výsosti korunního prince Rudolfa. Přeložil E. Domluvil. Kaplíř ze Sulevic, podává V. Oharek. Básně: Země. Pojď má písni. Dítěti. Sníh. Hlad a led. (Zimní obrázek od Vác. Kosmáka.) Na hlavní stráži. (Obrázek od Fr. Stránecké.) Chudý šlechtic. (Povídka od Hendrika Conscience.) Volné lekce z polštiny. Obzor literární, v kterém pozoruhodné jest posouzení básně Jarosl. Vrchlického „Dojmy a rozmary“. Přejeme „Obzoru“, který pilně a svědomitě redigován jest a zejména nestranně posuzuje literární díla a odhaluje vady, kde toho při novějších plodech naší literatury třeba, valného rozšíření nejen mezi obecnstvem, ale zvláště mezi studujícími.

— „*O životě a působení Josefa Kajetána Tyla*“ vypravuje J. L. Turnovský. S fotografickou podobiznou. V Praze. Nákladem kněhupectví: I. L. Kober 1881. Připsáno panu Jaroslavu Pospíšilovi, nakladateli knih českých. Přečteš s velikou zálibou záslužný tento spis přisvědčujeme úplně výroku Elišky Krásnohor-

ské: Nadšené úsilí Tylovo mělo hluboký, samorostlý kořen, živený pravou vírou ve vítězství práva a v budoucnost českou, s kteroužto vírou se již narodil a s kterou umíral. Nad smutným stavem českého národu vznášela se mysl jeho vždy jako holubice, která se z každé bouře vracela, nesouc zelenou, sladkým květem obšpanou ratolest naděje. Věřil v triumf dobra, jak věří přesvědčenost nevinny a spanilý duch čistý, k oběti vždy pohotově vůle šlechetné. Hrdá ta víra v dobro, kterému žil, toť bylo celé jeho sebevědomí. A ty krásné jeho naděje, jak byly skromné a jak zdály se mu smělé! My, jimžto se již tolik splnilo, co jemu se ještě zdálo jako sen, my o tolik šťastnější a volnější, kéž nejsme o nic chudšími než ono dávno utichlé srdce. Spis budiž vřele doporučen našemu obecnstvu.

— Fr. Hellwalda: „*Země a obyvatelé její*“. Illustrovaná zeměpisná, dějepisná a národopisná kniha domácí. V Praze 1880. Nakladatel Fr. A. Urbánek. Celého díla seš. 31., 32., 33., 34. (dílu I. seš. 16. 17., II. seš. 16. 17.) Cena sešitu 45 kr. Oba sešity I. dílu věnovány jsou popisu států Evropských: Rakouska (z části), Ruska, Srbska, Černé Hory, Rumunska, Bulharska, Řecka a Turecka. Poměry zemí ke koruně Uherské přivtělených ličeny jsou sice krátkými, avšak význačnými slovy. Všude běře se pilný zřetel k Slovanům a spravedlivě oceňují se požadavky jejich vůči národu panujícímu. Bystrý soud o stavu císařství Ruského a omladlých knížectvích Podnainských svědčí o nevšedním ostrovtipu spisovatelově. Než kdykoli děje se zmínka o náboženském životu obyvatelů jejich, podávají se čtenářům mnohé předpojaté domněnky. Tak odkrývá spisovatel „patriotické“ známky pohanství, kde bychom na místě jeho o pověrčivosti se zmínili (str. 577, 620, 622.), svěcení svátků pokládá za „hmotnou i mravní škodu“ rolníkův (604, 615.), sektářství je u něho „rázu zcela nevinného“ (581, 592). Pojednává dále o rodinném životě v Turecku chválí pečlivé vychování dítek (633). Avšak již o několik řádků níže nazývá je sám u chlapců „nedostatečným“ a u dívek „pranepatrným!“ A brzy na to opět si odporuje: udává důvody, proč způsob manželství u Turků žádné hany nezasluhuje, praví, že vychování dítek dobře se daří. V d. II. popisují se země při řece Nigru, prostřední Sudan, říše Egyptská, pobřeží černého moře, Abessinie a východní části střední Afriky. Vypravování opírajíc se o výskumy nejslavnějších cestovatelův Afrických. Vyznamenává se zevrubností, zajímavostí a novotou. Zvláště povšimnutí hodno je líčení, kterak panovník Ugandský, jménem Mtesa, získán byl cestovatelem Stanleyem víře Kristově (644 n.) — Úprava celého díla jest

velmi pečlivá, četná a skvostná vyobrazení činí poutavý obsah jeho názorným, překlad podán venkoncem správný a lahodný. Toho bychom si toliko přáli, aby místa čtenářstvu katolickému závadná byla z textu vypaštěna.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul :

- p. Filipp *Seyer*, psalterista při chrámu sv. Vítském, 30. ledna 1881, (nar. v Kladsku 24. ledna 1807, vysv. 13. října 1833).

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul :

- p. Jan *Fabian*, kp. v Pouchově, 23. ledna 1881, (nar. 17. května 1854 v Rusku, vysv. 18. července 1880).

Vyznamenáni jsou :

- p. Jan *Nožička*, děkan v Čáslavi, majetník zl. zásluž. kříže s korunou, b. notář, jmenován sekretářem vikariátním ;
p. Jan *Doležal*, farář v Heřmani, čestným děkanem ;
p. Jan *Vlček*, farář v Ronově, obdržel exposit. canon.

Ustanoveni jsou :

- p. Vojtěch *Zika*, kp. ve Vínorí, za faráře v Hlušicích ;
p. Jan *Matějka*, kp. v Č. Třebové, za admin. v Žichlinku ;
p. Jan *Tvrdý*, koop. v Jablonném, za kapl. v Č. Třebové ;
p. Jos. *Mejsnar*, admin. ve Veltrusích (pražská arcidiec.), za kp. v Církvici.

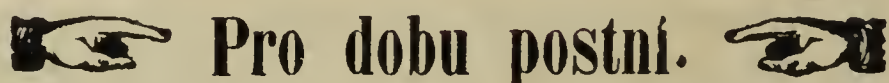
V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul :

- vdp. Msgr. dr. Frant. *Loberschiner*, inful. prelat a arcijáhen v Krumlově, 30. ledna 1881, (nar. v Rajově 8. října 1815, vysv. 25. července 1842).
p. Ant. *Laad*, býv. far., na odpoč. v Kotouni, dne 30. ledna 1881, (nar. ve Vlachově Březí 13. června 1809, vysv. 25. března 1836).

Ustanoveni jsou :

- p. Jan *Vazač*, far. v Pačinovicích (Putzenried), za far. v Šerovči ;
p. Aug. *Kaplický*, kp. v Loučimi, za admin. v Pačinovicích ;
p. Martin *Brožka*, kp. v Krumlově, za admin. tamže.

Pro dobu postní.

Nákladem knihkupectví B. Stýbla v Praze vydány :

Ehrenberger: <i>Kázání na neděle a svátky</i>	zl. 3.92
Hakl B.: <i>Promluvy ku školní mládeži</i> (v tisku)	„ 1.20
Horáček: <i>První a druhý Adam</i> . Sedmero řečí postních	„ —.40
Janura V.: <i>O čtveru věcí posledních</i> . Kázání postní.	„ —.50
Jirsík J.: <i>Kázání na neděle a svátky a řeči postní</i> 3 díly.	„ 3.—
Kazatelé Slovanští vydal A. Mužík I. díl zl. 6.—, II. díl	„ 5.—
Königsdorferova <i>ned. a sváteční kázání</i> vydal J. Šavel	„ 2.32
Macan J.: <i>Výbor příkladů</i> na veškerá učení kat. náboženství	„ —.80
Němeček J.: <i>Rukověť odpoledních pobožností</i> zl. 1.—, váz.	„ 1.80

<i>Příležitostné řeči a modlitby</i> k výkonným obřadným	„ —.50
Pech: <i>Ecce homo</i> , kázání postní	„ —.50
Röggel A.: <i>Promluvy ve zpovědnici</i> přeložil Fr. Vinklář	„ 1.—
Sláma Fr.: <i>Sedmero postních kázání</i>	„ —.64
Škoda: <i>Ježíš Kristus</i> , v sedmeru postních řečích.	„ —.50
Šmat: <i>Parabola o marnotratném synu</i> . Čtrnáctero rozjímání	„ —.68
<i>Sedm slov Páně</i> na kříži. Rozjímání postní	„ —.50
Šrůtek J.: <i>Svaté postní řeči a epistoly</i>	„ —.88
Zuman: <i>Kázání postní</i> — <i>Ježíš Kristus</i> . Sedmero postních kázání	„ —.60
Krbec: <i>Pobožnost kříž. cesty</i>	„ —.50
Mauritio: <i>Sv Křížová cesta</i>	„ —.20
	„ —.10

Každá zakázka vyřídí se co nejrychleji. Při větším objednání poskytují se výhody.

Knihkupectví B. Stýbla v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupečů
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Mučedníci typaští.

Napsal Dr. Josef Rydvan.

(Dokončení.)

Další svědectví o podivuhodné události typasské vyjímáme ze spisu, „Paměti vandalské“, jehožto původcem jest Prokop Caesarejský. V první knize spisu svého píše takto:*) „Genserich odevzdal vládu nad Afrikou synu svému Hunerichovi, který po smrti Genzonově byl nejstarším synem jeho. Nikdo nesáhl k tak ukrutným a nespravedlivým mukám oproti křesťanům, jako Hunerich. Umínil si přinutiti je, aby arianismus přijali; všem těm, kdož jeví malou náchylnost poslechnouti ho, dal zahynouti ohněm a jinými mukami. Velké části kázal jazyk z kořene vytrhnouti. Žili ještě za mé doby v Cařihradě. Mluvili zřetelně a necítili nikterak následků muk, jež byli vytrpěli. Dva z nich dopustili se smilství a pozbyli od té doby užívání jazyka.“ I toto svědectví Prokopovo nabývá veliké váhy, přihlédneme-li k osobě a povaze jeho. Zastával vysoký úřad provázeje znamenitého vůdce Belisara do Afriky jako assessor čili právní jeho přítel. Ve všech svých dílech, která přehledností, podrobností a pravdivostí vynikají, zdá se nadržovati mnohem více židům, ano i samým pohanům, tak že mnozí za nekřesťana jej pokládali. A právě toto jeho křesťanům nepřiznivé smýšlení činí zprávu jeho o zázračné události typasské tím věrohodnější. Obojí svědectví jak Justiniano-vo tak Prokopovo uvádí Evagrius při-

jmím Scholasticus (nar. 536) ve svých církevních dějinách.**)

Posledním očitým svědkem zázraku typasského jest Comes Marcellinus z Illyrie, bývalý kancléř Justinianův. Byl právě v Cařihradě, když za panování císaře Zenona mučedníci typaští tam přišli, a píše o události této ve své kronice takto: „Za konsulatu Theodoricha a Venantia (r. 484) zuřilo pronásledování ukrutného Hunericha, krále vandalského, proti katolíkům v celé Africe. Více než 334 biskupů poslal do vyhnanství a vypudil ze sídel jejich; uzavíral chrámy a odsuzoval k rozličným mukám věřící lid, který boj tento statečně až do konce bojoval. Jistý jinoch katolický byl od narození němý; Hunerich dal mu vytrhnouti jazyk, ale němý počal po ztrátě svého mluvidla hovořiti věci, jimž ho naučila víra v Krista Ježíše a nikoli rozmluva s lidmi, a první promluvení jeho posvěceno jest tím, že vzdal chválu Bohu. Já sám viděl jsem v Cařihradě několik velmi zbožných mužů nalezajících k tomuto zástupu věřících, jimž jazyk vyřezán a ruka utata byla; mluvili však hlasem obyčejným. Tato ukrutnost arianů proti zbožným ctitelům Kristovým počala zuřiti v měsíci únoru.“

Ačkoli bychom spokojiti se mohli zprávami těchto svědků očitých, uvedeme přece pro úplnost ještě dvě. První nalézá se v kronice Viktora, biskupa tununského, který konec života svého († 576) v Cařihradě strávil.

Za svého pobytu v městě tomto pátral Viktor po hrobech mučedníků typasských a našel je vyhledával takových lidí,

*) Procopius. de bello vand. lib. I. num. 8.

**) Historia eccles. Som. VI.

kteří je byli dobře znali. To, co od těchto jejich současníků slyšel, vypravuje ve své kronice v tento rozum: „Za císaře Genona rozšířil Hunerich, král vandalský, pronásledování po celé Africe. Vypověděl katolíky do Tibunnů, Makry, Nippia a jiných měst v poušti ležících. Toto kruté vyhnanství nezastihlo pouze biskupů a jiných duchovních jakéhokoli řádu, ale i mnichy a nekneze, tak že počet vyznavačů a mučedníků čtyř tisíců dosahuje. Vyznavačům dal jazyky vyřezati; ale císařské město Cařihrad, kde těla jejich pohřbena jsou, dosvědčuje ještě posud, že až ku konci života svého úplně správně mluvili, ač jazyky jejich byly vyřezány.“

Mluvě o biskupu Theodorovi, jenž vypověděn do Cařihradu r. 560 tam zemřel, podotýká Viktor výslovně, že pochováno jest tělo jeho vedle vyznavačů, jimž Hunerich, král vandalský, jazyky vyřezati dal. Vzhledem ku spisům jeho postačíž výrok sv. Isidora, biskupa sevillského († 636), jenž o nich dí, že „hodny jsou vši chvály a všeho odporučení.“

Řadu svědectví k události typasské se táhnoucích ať ukončí sv. Řehoř Veliký, papež Římský († 604). Týž poslán byl od papeže Pelagia II. do Cařihradu jako apokrisiar, odkud se r. 585 do Říma navrátil. V jistém spise svém *) píše o zázraku našem toto: „Za času císaře Justiniana vzбудili arianští Vandalové v Africe úsilné pronásledování proti víře katolické. Vandalský král domníval se, že mukami zlomí zmužilost těch, kterýchž sliby a dary pro přijetí bludu získati nemohl. Uložil jim mlčení a rozkázal, aby od hájení pravdy upustili. Tito však, aby bludu ani zdánlivého svolení nepopřáli, neustali bojovati proti němu. Nad tím všecek rozkácen velel kníže ihned, aby jim jazyk od kořene vytržen byl. Ale nastojte, té zázračné a posud mnohým starcům známé události! oni i bez jazyka mluvili dále hájíce pravdu, jako dříve pomocí jeho byli činili. V této době tedy opustili u vyhnanství vlast svou a přišli do Cařihradu. Byv do města tohoto jako vyslanec papežský k císaři poslán, nalezl jsem tam staříckého biskupa, který dosvědčoval, že tyto muže ještě viděl a je bez jazyků mluvit slyšel, jak otevřenými ústy volali: „Pojďte a vizte, kterak jazyka nemajíce přece mluvíme.“ A v skutku (pokračoval) jícen jejich vykazoval následkem úplného vytr-

žení jazyka hluboký otvor. Nicméně však vydávala ústa jejich tak zmrzačená zcela dokonalá slova.“

Zpráva tato shoduje se úplně se zprávami výše uvedenými vyjma snad jediné to, že jmenován Justinian místo Zenona, kterážto však nepatrná odchylka věci netoliko není na újmu, ale spíše pravdivost její potvrzuje, poněvadž z toho patrné jest, že spisovatel zprávy této pouze neopsal, ale že sám pátral po událostech, které líčí.

Již však přestaňme na těchto svědectvích, ačkoli by snadno rozmnožena býti mohla. Rozcházejí-li se v udání některých nepatrných podrobností, v hlavní věci, o kterouž nám jde, shodují se všechna. Přehlédněme všechny tyto zprávy, bychom sobě povšechný úsudek o zázračné události typasské učiniti mohli. Pět z nich pochází od svědkův očitých. První jest biskup, který pro nezvratné své přesvědčení mučen a potom do vyhnanství poslán byl. Druhý jest mudřec, jenž upřímně a horlivě po pravdě pátraje na sklonku života svého víru Kristovu přijal. Třetí jest císař, který své svědectví k věčné památce uložil v zákonníku po tolika staletích ještě veledůležitém. Čtvrtý svědek hleděl u spisování dějin všeho toho, co by křesťanům nějak straniti se zdálo, v té míře se vystříhati, že od mnohých spíše za žida nebo pohana, ať nedím za křesťana pokládán byl. Pátý z nich jest vysoký úředník císařský. Ostatní dva spisovatelé, kteří zázraku samého sice neviděli, ale s očitými jeho svědky rozmlouvali, jsou biskupové, z nichž papež sv. Řehoř Veliký pro svou učenost a svatost života vši pochybnost naprosto vylučuje. Kolik medle najdeme událostí v dějinách světových, které by takovými vážnými a hojnými svědectvími byly stvrzeny?

Je-li tedy možná, aby skutečnost zázraku typasského po zdravém rozumu v pochybnost brána byla? Ovšem jistý druh lidí odepře jim víru přes všechna svědectví tato. Učiní tak všickni ti, kdo zázraky vůbec šmahem zavrhnou, protože prý (dle jejich rozumu) není možná, by událost nějaká odchýlila se od stanovených a obecně známých zákonů přírody. Ale tito lidé nemají nic společného s křesťanstvím; oni musí důsledně zavrhovati i evangelium, neboť i tam předvádějí se události, jež silou přírody a zákony jejími vysvětliti nemůžeš. Věřící křesťan jim proto víry neodpírá, an dobře ví, že Bůh, který netoliko vše stvořil, ale i sám zákony všeho-

*) Dialogorum lib. IV.

míra ustanovil, má právo i moc odchýliti se od zákonů těchto, kdykoli v moudrosti své tak za dobré uzná. Ovšem patrně jest, že Bůh nekoná žádného zázraku bez příčiny dostatečné. Jak konal Kristus zázraky, aby lidi přesvědčil, že jest skutečně slíbeným Mesiášem, a aby je k tomu naklonil, by učení jeho přijali; tak konali i apoštolé zázraky ve jménu jeho. Byli to ovšem židé a pohané, kteří těmito zázraky k víře přivedení býti měli. Avšak z toho nikterak nenásleduje, že by jenom *k vůli židům a pohanům* zázraky dít se mohly. Převrácený náhled tento zastává protestant Toth, jenž skutečnost zázraku typasského jen proto popírá, že nebylo prý dostatečné k němu příčiny, an neudál se k vůli nevěřícím, aby jim ku pravé víře přivedeni byli. Jak lichá, ano pošetilá to námitka! Pošetilem jest zajisté ten, kdo Bohu předpisovati chce, kdy nějaký zázrak vykonati má, jako by On nebyl svrchovaným Pánem všehomíra a nevěděl, kdy zázraku třeba. Že pak ti, před nimiž zázrak vykonán byl, nebyli lepší nežli nevěřící židé a pohané, není těžko dokázati. Či jaké bylo to křesťanství Vandalů arianských? Zasluhovali jména křesťanů upírajíce Božství Kristovo, tento základní článek křesťanství? Že křesťanství jejich bylo pouhou slupkou bez jádra snadno poznati lze ze surovosti, ukrutnosti a zběsilosti, kterou dějiny světové poskvřnili, tak že ještě podnes „vandalismus“ znamená zběsilost, která bezohledně všecko boří a ničí. Z toho patrně, že Vandalové i přes křesťanské jméno své nebyli lepší židů nebo pohanů, jak do víry tak i do mravů svých a že (i kdybychom k náhledu onoho protestantského spisovatele přistoupili) nenedostávalo se dostatečné příčiny k zázraku, který na mučednících typasských se udál. Nedbajíce těchto a podobných lichých námitek budme přesvědčeni, že Bůh, jenž „podivný jest ve svatých svých“ (žalm 67.) v nevyzpytatelné moudrosti své vykonal zázrak na mučednících typasských, jednak, aby již zde odměnil statečnosti, s kterou výraz dali přesvědčení svému, jednak aby opět jasně dosvědčil, že pravá jest církev katolická, která učí, že *Ježíš Kristus jest pravý Bůh*.

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

IV. Nespravedlivým.

Kterí se dopouštějí krádeže (domáci, polní, lesní), podvodu v míře a váze, lich-

vy, lehkovážného dlužení, zpronevření...

1. Křesťane! jenž cizí statek jakýmkoli způsobem si přivlastňuješ, považ, jak ohavný a těžký hřích pácháš. Bůh sám velí člověku „Nepokradeš“ (II. Mjž. 20, 15.) Neučiníte krádeže, aniž kdo oklamá bližního svého. (III. Mjž. 19, 11.) Nečiňte nic nepravého v soudu, v loktu, v váze, v míře. (III. Mjž. 19, 35.) Neučiníš křivdy bližnímu svému, aniž mocí utiskneš ho. Nežůstane mzda dělníka u tebe do jitra. (V. Mjž. 24, 14.) Půjčíš-li peněz lidu chudému, nebudeš nastupovati naň jako dráč, aniž ho lichvami obtížíš. (II. Mjž. 22, 25.) Když tedy bližního jakkoli tiskneš, protiviš se vůli Boží, Boha hněváš a urážíš, těžce hřešíš.

2. Jak jsi vzdálen kř. spravedlnosti a lásky k bližnímu! Kristus přikázání Boží nezrušil, ale potvrdil, On často a důtklivě napomínal: „Co nechcete, aby vám jiní činili, i vy nečiňte jim.“ Či přeješ si, aby ti, což je tvého, kdo bral a k tobě nespravedlivě se choval. Kdyby všickni lidé byli nespravedliví, zloději, kdo by chtěl jmění dobývat? kdo by chtěl pracovat, kdyby nic nemohl nazývati svým? Jaký by to byl na zemi pořádek, kdyby každý směl jinému odcizit, co by chtěl a mohl? Považ, jak zle by bylo, kdyby každý jednati chtěl jako ty! Či bylo by spravedливо, aby kdo nic nedělá, druhému bral a z mozolů jeho trávil? Člověk pracovitý, příčinlivý by se musil obávat, že ho lenoch, pobuda, připraví o to, čeho si poctivě klopotně dobyl. Svět by takto byl peleší lotrovskou.

3. Považ, že člověk nespravedlivý jenž cizí jmění si přivlastňuje, jedná proti sobě; nebo mnohé nesnáze si připravuje, stále žije v nepokoji, přivádí se o čest a důvěru bližních, mnohdy pozbývá i svobody osobní a časnými tresty stíhán, neštěstí na sebe a celou rodinu uvaluje. — A co ti prospěje cizí jmění. Vždyť není pozhnané; nebo lpí na něm kletba a zlořečení okradených. Mnohdy všeliká nehoda je schvátí a smrt jistě ti odejme což jsi jiným odcizil. Dokud cizí statek nenavrátíš, máš nepřítele v sobě, v duši své, t. nepokojné svědomí. Jak mnohem šťastnější jest člověk chudý, ale poctivý, spravedlivý; on chleba poctivě nabytého, s veselou myslí požívá, směle každému do očí hledí a všudy má volný přístup. Ty pak nešťastný! stále se musíš obávat a v duši se chvět, aby tvá nespravedlnost, podvod, krádež, nepřišly na jevo. Jaká to

hanba, když budeš pohnán k soudu a potrestán. Pak po přestálém trestu si budou na tebe — zloději — lidé prstem ukazovat: nikdo tě nebude chtít do domu přijmout, nikdo pod střechou trpět. Jak se budeš moci v světě uživit, když nikdo ti nebude důvěřovat, nikdo ti práci nedá, ani almužny, již nezasluhuješ. Nemysli, že se na krádež tak snadno zapomene. Ještě po letech budou tebou lidé pohrdat a kamkoli bys chtěl zajít, zlá pověst tě bude následovat.

4. Jsi-li svoboděn, pomni na rodiče, kteří tě často napomínali. „Chovej se poctivě, s poctivostí nejdál dojdeš;“ ty pak jim za jich laskavou péči hanbu a hoře působíš. Snad zemřeli, v hrobě odpočívají a před Bohem musí za tebe odpovídat, a na soudu nebudou se k tobě znát, že jsi nedbal jich napomínání. — Jsi-li ženat, považ, jaká to lehkomyšlnost, když muž, otec rodiny krada vydává se v nebezpečení života, své děti o čest a dobré jméno připravuje a ty, ježto máš žít, v největší bídu uvrhuje.

5. Věz kř. že i tobě a snad brzo poslední hodina bude bít a na smrtelném loži odcizené nespravedlivě nabyté jmění tě bude tlačit, jaká úzkost tě bude svírat, když hasnoucí oko tvé bude patřit, co jsi neprávě si přivlastnil a co nemůžeš více napravit.

6. Konečně považ, že pro časný, pomíjející statek nebe se zbavuješ a trest věčný na se uvrhuješ; nebo Bůh všelikou krádež a nespravedlnost přísně bude trestati na věčnosti. „Zdaliž nevíte, pravil ap. Pavel, že nespravedliví nebudou královstvím Božím vládnouti. (I. Kor. 6, 10.)

7. *Prostředky léčivé.* Proto nedli kř. a co nejdříve cizí statek navrať a škodu učiněnou napravití hled. Učiň jako Zacheus, jenž hotov byl čtvernásob nahradit, v čem koho oklamal. (Luk. 19.)

Každého rána uvažuj ohavnost krádeže, podvodu a vši nespravedlnosti a pomni, jakých trestů časných i věčných si strádáš. Kdykoli se modlíš: „Neuvoď nás v pokušení; přislib Bohu, že se chceš všech příležitostí ku krádeži a podvodu vystříhat a všemu lákání statečně odpírat, učiň pevné předsevzetí, že chceš raději v chudobě a v nouzi žít, než bližnímu co brát, jeho zarmucovat a Boha urážet. Abys neměl záminky čeho odcizovat, buď vždy pracovitý a spořivý a často si opakuj slova: „Co prospěje člověku, aby celý svět získal, a na své duši škodu trpěl.“ (Mat. 16, 26.)

Kdybys chud jsa, váben byl ku krádeži, pomni na Ježíše, jenž pro tebe v chudobě se zrodil a pro nespravedlnost světa celý život v chudobě trávil a neměl místa, kam by hlavy sklonil. — Tak všem hříchům proti sedmému přikázání příště se ubrániš, dojdeš pokoje v srdci a smíš se nadít u Boha smilování.

Pravdy Tomáše Kempenského.

Z „Následování Krista“

veršem podává Karel Matějka.

71. Velice ten blízek nebe,
kdo opustil vše, i sebe,
a když povinnost svou splnil
za to má, že nic nečinil. 11, 4.
72. Proč se lekáš vzítí kříže
s nimž dospěješ nebi blíže?
v kříži život jest i spása,
v kříži obrana i krása,
v kříži síla, vrchol ctnosti,
dokonání ve svatosti. 12, 2.
73. Jest-li umřeš s Kristem,
s Kristem budeš žít,
s ním-li trpíš, sním se
budeš v slávě stkvít. 12, 2.
74. Kříž tě vždycky zabolí,
kdokolis i kdekoli; —
šťastně dojde k nebes cíli,
jen kdo cestou kříže pílí. 12, 3.
75. Kříž-li neseš mile,
ponese kříž tebe,
bolestné pak chvíle
v radost změni nebe. 12, 5.
76. Kristus trpět musil,
aby vešel v slávu;
a tíž kříže zkusil
každý v svatých davu. 12, 6.
77. Což zde vidá srdce tvoje
než zápasy, kříže, boje;
vždyť jsme tu jen hosté cizí, —
tam ve vlasti kříže zmizí. 12, 7.
78. I kříž milý! srdce tuší,
Bůh že zaň oblaží duši. 12, 8.
79. S vírou ve své duši,
s křížem pak na čele,
nebudeš se báti
zlého nepřítele. 12, 9.

80. Připrav sebe na strasti,
z ruky Boží beř je rád,
On oplatí mnohokrát
žal tvůj rajske ve vlasti. 12, 10.
81. Kdo tak daleko dospěje,
že mu milo utrpení,
s tím již dobře se tu děje,
našel rajske potěšení. 12, 11.
82. Pokud prcháš strasti,
potud s tebou bude,
a kam se jen uhneš,
zastihne tě všude. 12, 11.
83. Ach což srdce tvé se šálí!
trpělivost slovy chválí,
pro Krista však trpět nechce, —
ač i pro svět trpí těžce. 12, 13.
84. Tím víc žiješ Bohu,
umíráš-li sobě,
a tvůj prospěch roste
v mnohých útrap době. 12, 14.
85. Chceš-li blaha dojít nebe,
kříž svůj vezmi, zapři sebe,
a následuj věrně Krista,
jenž za kříže ráj ti chystá. 12, 15.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli první po devítuiku o semenu slova Božího.

I. Dobrá myšlénka jest semenem, jež
Ježíš Kristus do našich duší zasívá.

II. Slovo Boží jest semenem, jež skrze
nás do duší bratří našich zasívá.

III. Kterak obojí toto símě, ač jest
samo sebou tak úrodné, stává se neplod-
ným?

I. *Dobrá myšlénka jest semenem, jež
Ježíš Kristus do našich duší zasívá.* Bůh
mluví k lidem tolikeronásobným spůso-
bem, kolikerým může nám se zjevit. Vnuk-
nutí anebo dobrá myšlénka jest spůsobem
nejobyčejnějším. Všecky záměry Ježíše
Krista směřují k tomu, aby lidi učinil na
zemi svatými, na nebi blaženými, aby slávu
Boží zvelebil ctností jedněch a blažeností
druhých. Bůh chtěje vykonati úmysl, jenž
jest Jeho hoden, přede vším užívá dobré
myšlénky, slova vnitřního, semene Božího,
jenž chová v zárodku všecka dobra, která
Jeho láska nám připravuje pro život časný
a věčný.

První záměr Syna Božího, když mezi

nás sestoupil, byl ten, aby sláva Otce ne-
beského byla obnovena, abychom se na-
učili Jemu v pravdě se klaněti; za tou
příčinou vysílá do duší našich paprsky
světla, probouzí v nich dobré myšlénky.
Toť právě působí, abychom poznali Boha,
Jej milovali a Jemu sloužili, toť právě v
nás Jeho království zakládá. Nemohu věru
ani Jej poznati ani Jej milovati, nezjeví-li
se On sám mému rozumu a mému srdci.
Chce-li, abych oslavoval Jeho moudrost
nekonečnou, odhalí mému rozumu tajem-
stva Svě prozřetelnosti, veliké úmysly Svě
ke mně se vztahující, prostředky podivu-
hodné, jimiž mnou vládne. Chce-li, abych
se bál Jeho spravedlnosti, představí mi
před oči, jako Samaritance, nepravosti, kte-
rých jsem se dopustil, tak že pohlížeje na
ně uznávám, že jsem zasloužil Jeho trestů.

Totéž platí o záměru druhém a třetím; aby učinil na zemi lidi svatými a
na nebi blaženými, za tím účelem užívá
obzvláště dobrých myšlének. Nutno jest
říci o tomto slovu vnitřním, jež se ozývá
ve svatyni duší našich, co pravil sv. Am-
brož o slovu Božím obecně: *Mundat, illumi-
nat, accendit audientes.* (Čistí, osvěcuje, roz-
něcuje ty, kteří slyší) Obrací a napravuje
hříšníky vnukaje jim nenávisť k hříchu:
Zákon Páně neposkvrněný, jenž obracuje
duše; osvěcuje spravedlivé a vede po ce-
stě přikázání a rad: Svíce nohám mým
jest slovo tvé. Rozněcuje dokonalé všemi
plameny lásky a těsně spojuje s Bohem:
Ignitum eloquium tuum vehementer. (Ohnivá
řeč tvá náramně.) V tom záleží celé po-
svěcení člověka, celé tajemství jeho před-
určení. Čím jest podmíněna vytrvalost
konečná, která dílo spasení dovršuje? Mi-
lostí, která korunuje dobrý život dobrou
smrtí; ale čím jest podmíněn dobrý život,
ne-li dobrými skutky? Dobré však skutky
podmíněny jsou dobrými žádostmi, které
opět plodem jsou dobrých myšlének. Do-
brá myšlénka jest tedy prvním pramenem
všech zásluh, kořenem všech ctností, jež
nás činí přátely Božími, základem veškeré
svatosti naší. Věříš-li, duše má, že bez ní
by nebylo ani víry mezi věřícími, ani či-
stoty mezi pannami, ani lásky mezi spra-
vedlivými? že ona pouště naplnila kajic-
níky, žaláře mučedníky, církev svatými,
nebesa vyvolenými? Věříš-li tak, proč ji
přijímáš tak chladně, když Ježíš Kristus
ti ji nabízí? Proč tak málo se bojíš, jest-
liže ji v sobě žalařuješ anebo dusíš toli-
kerými myšlénkami marnými a neprospěš-
nými? Zdaž nevíš, že na jedné myšlénce,

užíváš-li jí dobře nebo zle, záviseti může pro tebe věčná blaženost nebo zoufalost?

II. *Slovo Boží jest semenem, které Ježíš Kristus skrze nás zasívá do srdcí našich bratří.* Jakéhokoli druhu jest poučování nebo napomínání, jímž dělník evangelický svou povinnost koná veřejně nebo soukromě, vždycky Spasitel role své církve obsívá: Vyšel rozsévá, aby rozsíval símě své. Každé slovo zde rozjímajme. — Vyšel Ježíš z lůna svého Otce, přišel na svět, aby vydal svědectví o pravdě. Jeho povoláním bylo kázati evangelium. On jest rozsévatelem ve smyslu zvláštním. (Bed. Comment. in Luc. Rozsévatelem oním nikoho lépe nazýváti nemůžeme než Syna Božího, Jenž z lůna Otcova vyšel proto přišel, aby svědectví vydal pravdě. Avšak zdá-li se vycházeti od Otce, aby k nám se přiblížil, neříká jiných slov než která uslyšel od Něho. Jest vždy s Otcem, a Otec vždy v Něm. Toť důležité naučení pro řečníky posvátné! Vycházeti mají od Boha, to jest, netoliko mají býti posláni od Něho, nýbrž mluvíti mají teprv, když s Bohem se byli poradili; mají žíti v důvěrném a stálém spojení s Ním. Co činil sám po tři roky, to činí také nyní skrze Svě služebníky. On káže, jakož i On křtí: *In discipulo magister auditur.* (Bed. Ibid. V učedníku mistra slyšíme.) Slávou, o knězi, tvou jest Jemu sloužiti za nástroj, povinností tvou jest prokázati se hodným cti tak veliké. Čas se blíží, kdy můžeš s větší pečlivostí oddati se krásnému přisluhování slova posvátného; připrav se, aby věrně následoval horlivost Spasitelovu. — *Seminare semen suum.* (Aby rozsíval símě své.) Svě slovo vlastní Ježíš rozsívá; neboť je od nikoho nevypůjčuje sám jsa Slovem Boha živého: *Non accipit verbum quasi mutuatum, quum ipse naturaliter sit Verbum Dei.* (Caten. aur.) On Něho máme je přijímati, v Něm je vzíti máme studováním svatých kněh a modlitbou. Nevystupujme nikdy na kazatelnu dříve, než jsme Jej požádali, aby žehnal Svému slovu v našich ústech, a odložme všeliký ohled lidský dílo konajíce tak Božské.

Spasitel v tomto podobenství kněze varuje před dvojím pokušením záhubným: před malomyslností, která je pokouší, když se jim nedaří, před pýchou, která jim zrušiti hrozí zásluhu nějakého úspěchu. — Zdá-li se, že naše služba jest marna, malomyslnost nás svádí, abychom pravili: „Mařím svůj čas, lidé tak málo těží z mých řečí.“ Zdaž maří svůj čas ten, kdo Bohu

připravuje výborné ospravedlnění pro den Jeho soudu (Ps. 50, 6.), kdo hříšníka pobádá, aby se poznal aniž se omlouval? Zdaž Ježíš Kristus přestává rozsívati símě svatého slova, byť i předvídal, že více semene než polovice nepřinese žádného užitku vinou půdy, která je přijímá? — Pakli však řeči naše provázeny jsou úspěchem hojným, proč tím se honosíme? Děkujme Tomu, Jenž připravil srdce, aby v nich se ujalo símě Boží.

III. *Proč símě, samo sebou tak úrodné, stává se neplodným v duši naší a v duších bratří našich?* Slovo Boží buď že se ozývá v uších, buď že jest zcela vniterné, nemá méně moci k našemu posvěcení, než mělo ke stvoření světa z ničeho; avšak u těch, kteří je slyší a u těch, kteří je hlásají, vyžaduje, aby podmínky dříve byly vyplněny, což se stává příliš zřídka.

1. Tři věci, praví sv. Tomáš, potřebí má ten, jenž poslouchá slovo Boží: předně aby je podržel ve svém duchu, za druhé aby jemu vniknouti dal do svého srdce, za třetí aby jím svou vůli spravoval a tak pohnutky jím dané následoval. (S. Thom. Expos. in Matth. 13.) Tyto tři podmínky třemi překážkami se ruší: paměť marnosti, láska tvrdosti, pečlivost pučením nepravostí.) Duše naše jest jaksi podobna k velké cestě otevřené všem cestujícím; pravda z ní jest vypuzena marností, myšlenky dobré myšlenkami lehkovážnými. Símě svaté sotva že dopadlo, a již je ďábel zvedá roztržitostí, kterou v nás udržuje. Jindy opět podobá se duše naše k půdě kamenité; ctnost nemůže v ní zachytiti kořene, ačkoli cítí jakousi vroucnost povrchní, přece zůstává tvrdo a necitleno a lhostejno k věcem Božím. Konečně porovnati se může k zemi trnům, jež vydává, vyssáté, nepravostmi v ní jsou duseny ctnosti; starosti časné působí, že zapomínáme na to jediné, co jest nevyhnutelné; nepokojná pečlivost drží místo té pečlivosti, kterou nám Spasitel doporučil: Hledejte nejprve království Božího. O Ježíši, dej mi onoho ducha klidného a sebraného, jenž podržuje slovo Tvé, ono srdce citelné, jež je chutná, ono umrtvení všeliké náruživosti, které by mě k tomu mělo, abych slova Tvého následoval.

2. O slovu, jež hlásáme, dobře víme, jakou sílu jemu poskytuje svatost toho, jenž je káže. Čteme v epištole dnešní, za jakou cenu vykoupiti musil sv. Pavel výsledek svého úřadu apoštolského: V pracích přemnohých, v žalářích hojněji, v ra-

nách nad míru, v smrtích častokráte. Od židů pětkrát čtyřicet ran bez jedné jsem trpěl. Třikrát jsem metlami mrskán byl, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem na moři tonul. V práci a bídě, v bděních mnohých, v hladu a v žízní, v postech mnohých, v zimě a nahotě. Bože můj, smiluj se nad Svými služebníky pamětliv jsa tolika duší nešťastných, které toliko čekají na kněze svaté, aby opustily svůj blud, k Tobě se vrátily a spasení došly.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Dobrá myšlenka jest semenem, jež Spasitel zasívá do našich duší.* Všecky záměry Ježíše Krista k tomu se nesou, aby oslavil Boha, na zemi lidi učinil svatými a na nebi blaženými. — Nemohu velebiti Boha, neznám-li a nemiluji-li Je; znáti však a milovati Je nemohu, nezjeví-li Se rozumu a srdci mému. To činí dobrou myšlénkou, která mi hlásá Jeho velikost, Jeho mocnost, Jeho svatost, všecky nekončné vlastnosti Jeho. — Totéž platí o druhém a třetím záměru, který si uložil vtělený Syn Boží. Dobrá myšlenka obrací hříšníky, osvěcuje a vodí spravedlivé, rozohňuje dokonalé. Jest prvním pramenem všech zásluh, kořenem všech ctností, základem celé svatosti naší. Na jedné myšlénce dobré, užívá-li se jí dobře nebo špatně, může záviseti můj osud věčný. Marně k tobě mluví Ježíš, nebohá Samaritanko, nenásleduješ-li světla, jímž ti na cestu svítí.

II. *Slovo Boží jest semenem, jež skrze nás Spasitel do duší bratří našich zasívá.* Vždycky Ježíš Kristus role Svě církve obsívá: *Exiit, qui seminat, seminare semen suum.* Každé slovo jest nám uvažovati. Ježíš vyšel z lůna Otce Svého; povolán jest, aby kázal. Nicméně vždycky jest v lůně Otce Svého. Kazatel musí vycházeti od Boha, a přece zůstávati v Bohu. Jeho slovo my hlásáme a On je hlásá skrze nás; nikdy nebudme malomyslni, zdáli se býti símě Boží neplodným; nikdy pyšni, přináší-li hojných plodů.

III. *Proč símě samo sebou tak úrodné stává se neplodným v duších našich a v duších bratří našich?* Tři věci potřebny jsou tomu, jenž přijímá toto símě Boží: zachovati je v duchu svém, je hluboko zapustiti do srdce svého, jemu podrobiti vůli svou. Neumíme podržeti svých myšlének dobrých, roztržitost je zahání. Pravda nezachycuje kořene v našich srdcích příliš tvrdých; působí-li v nich nějaký dojem lehký, naše vůle slabá hrozí se úmyslů pevných. —

Svaté slovo nalézá tytéž překážky u těch, kteří je slyší; nezapomeňme na sílu, kterou jemu dává svatost kazatelova.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Křivopřísežník.

Vypravuje Jan Nep. Ráž.

Pokračování.

Tak jako ve statku kupovati arci Rozhoňová nemohla. Pramen jejich skrovných příjmů, jediná kravka, nepostačila domácnost zaopatřiti ať nedím na jiné peněz ušetřiti. Jest-li někdy libru másla odprodala, bylo třeba sůl, mýdlo a jiné nutné věci zakoupiti. K mimořádným příjmům radil se příchovek, který každoročně při prodeji kravky tržila. Koupila vždy kravku hubenou a tu opatrností i dobrým krmením pak tak zlepšila, že ji při prodeji obyčejně 20 zbylo. Což jest to ale na šat a jiné platy, pro dvě osoby. Nějaká ta kanafasová sukně musí rok jak rok býti, na hlavu také šátek se koupiti musí, něco na daně z domku a hnedle po penězích.

Dorotka zvykla matčiným rozpočtům již od maličkosti, nikdy ani v době, kde dorůstala, na matce jiného šatstva nežádala, než jaké Rozhoňová dle své vůle a skrovných příjmů poříditi mohla. Byly to šaty obyčejně jednoduché a z látky takové, která se dala v čas potřeby vyprati. „Jsou-li čisté, jsou vždy pěkné,“ říkala matka. „Dá-li Pán Bůh a budeš-li si moci sama někdy lepší poříditi, pak si to vynahraď, na dražší nemám a na dluh nic nevezmu, nemohla bych celé noci spáti a ani tě v nich viděti, zdálo by se mi stále, že židovka naši jedinou krávu již za provaz drží.“ Tak bála se stařenka dluhů, kéž tak všecky matky jednaly! Lepší chudý oděv a zaplacený, než hedbáv na dluh. Letos však Rozhoňová doložila Dorotce na nový šátek, přitržila 3 zlaté na krávé a věděla, že pochodí beztoho z mozolů Dorotčiných. Udělala jí velikou radost, snad mnohem větší nežli pocítily děvčata Dudkovic z drahých šatů. V nadbytku vše sevšední a ten kdo s málem za vděk vzíti musí, má časem více radosti za skrovný svůj peníz, nežli boháč za tisíce.

O posvícení se Dorotka také vypravila do kostela na velkou. Matka ji dříve půjčila pestrou hedbávnou sukni, kterou před pět a dvacet lety si koupila na vdavky, sametový černý živůtek Dorotka měla a nový pěkný šátek na hlavě jí tak slušel, že zdálo se jí jak by nejskvostněji oděna byla. Na

cestě dohonila děvčata ze statku. Nejstarší z nich Marie oslovila Dorotku. „Pojď s námi, nespěchej tak však nezmeškáme. Dorotka neosmělila se odporovati, ale setkání ji milé nebylo. Marie, nedbajíc nesmělosti Dorotčiny, hovořila dále co zatím mladší dvě sestry, devče od hlavy až k patě prohlížely a jaksi útrpně na sebe se podíravše, ustoupily. Jedna z nich řekla na to Dorotce, „že pak ti matka nedala aspoň tu sukni přešít, co je potom, že je hedbávná, když není dle módy.“ Dorotku to bodlo, věděla dobře, že mají děvčata nové šaty dle nejposlednějšího vzoru, ale proto přece na svou starou sukni nic dopustiti nedala. „Co si to jen myslíte! Matka vždy, když sukni v truhle překládá, říká mi, v té sukni jsem šla k oltáři, půjdu v ní i do hrobu rozumíš! jak pak bych mohla žádat, aby ji dala přešívát.“ Děvčata nemohly pochopiti jakou to cenu vetchá ta sukně může míti a proto pohrdlivě odvětily: „Víš Dorotko, když si matka na té sukni tak zakládá, řekni jí ať si ji dá za rámeček a tebe mladé slušné devče takovým cárem ať nehyzdí.“ Dorotce se zalily oči slzami. Nejlepší sukni matčinou pojmenovati cárem a říci, že cár ten ji hyzdí, toť přes příliš. Tížila ji chudoba její tentokráte dvojnásobně, ne snad že by byla selským dcerkám drahé šaty záviděla, ale že zhaněna sukně chudé její matky, na kterou ona sobě tolik zakládala. Nemohla ani promluvit. Děvčata zrychlily kroky, a než se Dorotka vzpamatovala byly kolik kroků před ní. Ona za nimi nepospíchala. Nesla pevně modlitby v čistý bílý šátek zabalené a kráčela volně ku předu. Dudkovic holky dohonily jiné a tak za veselého smíchu, povídání a obdivování, brzy na Dorotku zapomněly. Dorotka v zadumání svém ani nepozorovala, že někdo za ní zrychleným krokem spěchá.

Neohlížela se, vždyť dnes cesta ani neotrne, lidé stále chodí, co jí po tom, kdo pospíchá. Náhle zaslechla své jméno a než se obrátila stál vedle ní Petřík. Kdyby se bylo za jasného dne vedle ní zablesklo, nebyla by se tak ulekla, jako nyní Petříka; byla všecka pomatena ještě jízlivými slovy jeho sester a teď pozbyla klidu na dobro.

Petřík to spozoroval. „Co ti Dorotko chybí, tys všecka bledá a třeseš se jak osyka, snad jsi nemocna?“ tázal se sdílně Petřík. „Nejsem Petříku, spěchala jsem do kostela a tak se mi zatajil dech, to zase přejde, jen se k vůli mně nezdržuj, já polehounku také dojdu.“ — „Již ti rozumím. Ty nechceš, abych s tebou šel, jsem ti obtížný, to není od tebe Dorotko hezké, jsi ke mně nela-

skava, jako mé sestry, toho jsem se nikdy nenadál.“ Přirovnával ji k svým sestrám, toho Dorotka nesnesla. Snažila se býti vlídnou a odpověděla srdečně. „Mně nepřekážíš, já jen myslela, abych tobě nebyla v cestě.“

Tak šli spolu ke kostelu. Cestou byl Petřík stále vlídnější, což bylo rozbolestněné duši Dorotčiny jako hojivý balsám. Přilnula mimovola k Petříkovi s celým srdcem nevinnosti a prostoty své. Lichotilo jí, že Petřík nehledí na starodávnou sukni její, ani na její chudobu, a že stejně vlídně k ní mluví, jako by jemu rovna byla. Nezvala nikoho, nepoznala co na sladkém slovu pravdy a co přetvářky, myslela že vše jak zvykla slýchat u matky, jen ryzí pravda jest. Tak vloudila se v duši nezkušené dívky jakási náklonnost, z níž pomalu vyvíjela se láska k bohatému synku ze statku.

Před kostelem se rozešli. Dorotka šla před oltář, Petřík na kruchtu. Na oltáři vznášela se milostná Rodička Boží uprostřed zlatoblavých andílků, okazujíc světu svého Jedináčka, jenž mocnou rukou žehnal zastupu. Podivuhodné byly oči milostné Matky Boží. Ať stál jsí v tom, či onom koutku kostelíčka, vždy zdálo se, že tebe sledují; zbožní ctitelové Marianští, odcházeli potěšení a posílnění od stupňů oltáře toho.

I Dorotka dnes vroucně zdvihala zrak svůj k matce nebeské, plný důvěry a proseb, by milostivě ji i matku dobrou vzala v ochranu. Byla však v modlitbách roztržita. Opakovala si často, jak jen na Petříka mysliti může. Jakého cíle by tu dosáhla. Konečně, kdož ví, jak Petřík smýšlí, láká-li jej k ní láska, aneb jen pouhá útrpnost; takové dojmy uchvátily duši její, jako mraky vichrem po nebi zmítány bývají a ona se trásla i zároveň těšila. Nemohla představit si budoucnost, neměla k tomu zkušenosti a někomu se s tím svěřiti, zdálo se jí bláhové.

Jak již svrchu dotčeno, měl dnes jiný p. kazatel před velkou mší sv. slavnostní kázání, vykládal část sv. evangelia „dávejte císaři, což císařovo, což pak Božího, Bohu.“ Probrav povinnosti naše k Bohu, rokoval o povinnostech k zeměpánu a posléze o povinnostech jedněch k druhým. „Nestačí,“ tak vykládal, „pouze říkati: Pane, Pane, a nečiniti, co proti Bohu činiti povinni jsme, ale také v lásce a v míru sloužiti máme jeden druhému, dávající z onoho nekonečného zřídla všeho dobra, lásky část po částce svým bližním, by i oni stejnou měrou nám spláceti mohli.“ Tak a podobně hlásal ka-

zatel slovo Boží, slova jeho hluboko padala v nitro roztoužené Dorotky.

Mše svatá jest ukončena. Lid se rozchází, jen Dorotka ještě klečí u stupňů oltáře a prosí nebeskou Pannu, aby milostivě stála při ní. V modlitbu pohroužena jsouc nepozorovala, že osamotněla v chrámu, až kostelník ji vyrušil poznámkou, že musí uzavřítí kostel, chce-li se ještě modlit, aby poklekla v kobce, která se nezavírá. Dorotka vstala a měla se k odchodu, vzpomněla jak asi matka doma čeká a pospíchala z kostela. Před kostelem stojí sto- věká lípa, kolem ní bylo Dorotce jíti. Jak se podivila, když pod lípou spatřila Petříka. Čekal na ni. Radostí zaplesalo srdce její. Byl důkaz zde, že se nemýlila a to naplnilo ji takovou spokojeností, že vesele poskočila Petříkovi vstříc. Bystrému jeho zraku změna ta neušla. Z oka jeho vyšlehl žár jakéhosi vítězství.

Jak jsme Petříka seznali, měl cosi vzdorovitého ve své povaze. Srdce jeho bylo prázdno všech ušlechtlejších citů a plno nezřízené vášně, pýchy, nelásky a jiných nectností. Nemiloval rodičů ani sester svých, kohož mohl milovati po nich? K Dorotce jej lákala předně její sličnost a za druhé její skromnost, která zdála se mu býti lhostejností ano i vyzývavostí chudiny proti němu, synku ze statku. To vše jej dráždilo tou měrou, že znal se přetvařovati a domáhal se u Dorotky souhlasu pro vášeň, kterou nezkušené děvče za berný peníz pravé lásky považovalo. Věřila a nezkoušela. Kdo sám poctivý, ten druhého nestihá, ani v myšlence, ani v slově, tím méně v skutku. Svět nazývá lidi také neopatrnými blázny, kéž by jich jen bylo, jsouť to duše poctivé a šlechtné, trpí-li, trpí nevinně. Lépe pak každému nevinně trpěti, než vědomě křivdu činiti. Podivná zde byla náhoda. Nehezky jinoch, jak na těle tak i na duši, připoutává k sobě děvče plné vnaď tělesných a srdce nevinného. Tak, jak by dravý pták vyhlížel a mohutnými křídly třepotající, kořist v sladký opojující spánek ukolébávající, tak vyhlížel i Petřík lahodnými slovy konejšející svědomí ubohé Dorotky. Neměla času ani příležitosti poraditi se s matkou a než se rozhodla, bylo již pozdě. Proč nesvěřila se matce již tehdy, jak trávu donést nemohla. Pojednou nastal v nitru Dorotčině boj. Rozum její začal se domáhati převahy nad srdcem. Naplněna rázem jakousi nikdy netušenou bázní, pozuávala z toho, že čin k němuž se odhodlává, není činem, který by mohla celému světu na odiv postaviti. Při

otázce, „co matka řekne až se vše dozví“, začervenala se až po uši. Tím změnila se dřívější radost její v smutek. Petřík dívaje se stále na ní pozoroval změnu tu. Chování Dorotčino zdálo se mu býti hádankou, nepoznal on a nemohl si vysvětliti boj duše její. On jak živ zvykl vše provésti, čeho se jemu zachtělo a nemohl pochopiti jak může Dorotka, hned laskavě, hned zase odmítavě, k němu se chovati. „Tys podivné děvče, začal cestou. Letíš z kostela mi v ústrety a sotva jdem spolu několik kroků, mlčíš a děláš, jako bys mne neznala. Co z toho mám souditi? Či mi nevěříš? Ba arci já ještě ani slůvkem jsem ti neřekl, jak tě návidím. Myslil jsem vždy, že mi to musíš na očích viděti, nevzpomněl jsem, že ty do nich nehledíš. Dorotka naslouchala, v ten rozum k ní nikdo ještě nepromluvil. Jí byla řeč podobná cizí, ani matka jí nikdy neřekla, že by ji měla ze všech lidí nejraději a nyní to slyšela od Petříka. Má tomu uvěřiti? Kdo nezkušené poradí?

Pokračování.

Svěcení neděl a svátků.

Pověst pro ty, kteří dny Páně znesvěcují.

Byl jednou živ nábožný muž a ten byl ve své zemi znamenitým, snad nejznamenitějším hvězdářem, nebo sestavil první kalendář. Brzy po té stalo se, že přišel k němu na návštěvu jeden vzácný host. Ten vzácný pán přišel z daleka, z onoho tajemného místa, o němž neví nikdo z lidí a byl to ďábel sám. Onen nábožný muž hned na první pohled to znamenal, ačkoli jakživ pekelníka nikde neviděl a ač kým on by byl, nikdo mu nepověděl. Nelekl se a když se tajně poznamenal sv. křížem, tu se již ani nebál, ba usmíval se a vyzvídal a pátral po příčině, která ďábla donutila opustiti temné knížectví a dalekou na svět vážiti cestu. Ďábel dělal velikou drahotu a hluboké poklony a dlouho to trvalo, než vyšlo na jevo, že má velikou prosbu k hvězdáři. — „Mluv tedy směle čeho sobě přeješ!“ tak dodával mu zmužilosti nábožný hvězdář, jakoby nevěděl, že ďábel ostýchavým není a že kdyby mohl s radostí vylezl i Pánu Bohu do nebe a prohlédl si jak to tam vypadá. Po těch slovech ďábel se hluboce uklonil a spustil z vysoka jako nějakou deklamovanku: „Příteli dobrý, věru ty jsi nyní nejučenějším člověkem na světě a v knížectví mém zná jméno tvé i ten nejpošetilejší můj poddaný, který na světě tropil nejzpozdilejší kousky. Na zemi tě chválí všichni moudří a sami

králové jsou na slávu tvou žárliví. V říši nebeské jsi také dobře zaznamenán, protože jsi vymyslel kalendář. Tys totiž rozdělil dny celého roku mezi Boha a jeho svaté a svě-
tice na jejich poctu a oslavení. Toť arci hezká věc a může se líbiti v říši světlosti. Na mne však jsi zapomenul, jako bych v skutku ani knížetem a vládcem nebyl a v celém dlouhém roce ani den jedinký pro mne a k uctění osoby mé v kalendáři jsi neustanovil. Toť není přece hezké a čestným slovem svým tě ubezpečiti mohu, že se to ani mně ani nikomu v říši temnosti nelíbí. Chtěl jsem ti již dávno o své nelibosti a všeobecné nad tím nevoli pekla psáti a psaní zaslati po některém z mých věrných příručích, ale že jsi pro učenost svou osobou na zemi nejváženější, tedy nepokládal jsem toho za snížení, abych tváří v tvář s tebou se shodl. Třikrát nyní prosím, bys jen jediný den jako k účtě mé osoby zasvěcený v kalendáři poznamenal. Jediný den toť není ztráta pro Boha věčného. Jediný den, o tuto maličkost Bůh se skráceným cítiti nebude, ani toho nepozná, ty nijakž v milosti jeho neklesneš. Jednak i na mou uznanost, vděčnost a štědrost spoléhati můžeš měrou svrchovanou. Já dosud nikoho zadarmo nežádal. Nyní před tebou se kořím, prosím jako dítě, uděláš mi to anebo snad —“ nedomluvil. Hvězdář dávno slyšel a dosud to pamatuje, co vyvedl tento daremný host Adamovi a Evě v zahradě rajske a kdyby mu nyní sliboval hory a doly, tož mu neuvěří, obelstít se nedá a nikterak ani jednu minutu, ba ani ne vteřinu v kalendáři mu nevyznačí. Byl hvězdář opravdu nábožný a v srdci bál se Boha Hospodina. Než hle, co to? náhle se hvězdář usmívá a ďáblu dobrou naději dává, že vyplní prosbu jeho a v kalendáři žádaný jediný den mu poznamená s tou ale výslovnou podmínkou, když po roce přijde zase a upřímně mu poví, který asi jeden to den, nebo který by to byl, ježž mu ustanoviti zamýšlí. Ďábel se uspokojil a zmizel. Ono to bylo jen tak žertem slíbeno, nebo v pravdě nechtěl a také neustanovil mu hvězdář žádný den. A o tom žádném dnu měl pekelník hádati. Však jak bylo hvězdáři s podivením velikým, když po uplynutí lhůty vyměřené s rozradostnou tváří, od dveří hned hluboce se klaněje satan se dostavil a všecek nadšen hlasem velikým volal: „Ó roztomilý muži můj, toť jsem nemyslel, že budeš tak povolným, ochotným a poslušným! Já za jedinký den jen prosil a ty jsi mi z nedělních dnů padesáte a dva a ze svátečních téměř tolik ustanovil!

Čím a kterak se ti odměniti a odsloužiti mám? Hvězdář všecek ztrnulý žádal za vysvětlení. „Což ty muži učený nevidíš a neznamenaš, že veliké množství lidu, které ve všední dny Bohu slouží, v neděli a o svátcích ke mně přebíhají a duše své u mých veselých oltářů mi zadávají? Já myslím, že jsi ty dny jako dny peklu a ne Bohu zasvěcené v kalendáři označil! Díky, díky!“ zlovlně se usmívaje zmizel. Nábožný hvězdář velice se zarmoutil a v novém svém kalendáři, který pro lid sestavil, nevyznačil neděle a svátky již velikým zlatým písmem, jako poprvé byl učinil, nýbrž červeně, aby lidé si toho tím spíše povšimli, že jsou to dny Páně, a chránili se v těch dnech před každou službou ďábelskou, zvláště která stydlivost a počestnost uráží, zač by se musili stydět a červenat.

K pohádce této připojujeme slova žalmisty Páně, kterými trpce si ztěžuje na znesvěcování dnů svátečních: „Gloriati sunt, qui oderunt te, in medio solennitatis tuae posuerunt signa sua“ (žalm 73, 4.), kterážto slova v jistém smyslu platnost mají i za našich časů, kde také právě jen v neděli a o svátcích ďábel s přívrženci svými slaví divoké své orgie a to nejen v lidnatých městech, ale také, bohužel často i na vesnicích. Zdá se, že veliké množství lidu už to ani neví, že hříchy a neřesti se červenají.

Fr. Č.

DOPISY.

Z Maria Dunbrody v jižní Africe, dne 16. prosince 1880.

(*Missie reformovaných Trappistů Bosenských.*)

Od té doby, co jsem podal poslední zprávu do ctěného listu Vašeho,*) uplynulo více než pět měsíců. Tenkrát přistáli jsme právě po delší cestě k ostrovu Madeiře. Zdrževše se tam maličko vypluli jsme na širé moře a blížili se ponenáhlu vzdálenému cíli cesty své. Konečně jsme ho dostihli. Na nejzazším cípu jižní Afriky, v zemi Kapské, tedy na blízku Kaferských Zulů, vyhlédnuto bylo místo tichému působení skromných Trappistův. V Anglické osadě Maria Dunbrody, která jméno své zdédila po staroirském, slavném opatství Cisterciáckém, byl

*) Zpráva ctih. novice Fr. Pia o cestě 31 členů řádu Trappistského z Hvězdy Mariánské v Bosně do Afriky, uveřejněna byla v 21. čís. min. ročníku „Blah.“ na straně 332, 333.

nám darován pozemek, abychom na něm založili nový klášter. Avšak těžko stavěti nedostává-li se peněz. Nejd. pan biskup z Grahamstovnu poskytuje sice řádu našemu celé zaopatření a i potřebné stavivo, ale více darovati nemůže jsa sám tížen citelným nedostatkem peněz. Jsme tedy v ohledu tom odkázáni na dobrovolné příspěvky přátel svých v Evropě. Ku povzbuzení jich odhodlal se důst. převor náš P. František vydávati občas časopis „Fliegende Blätter“ nazvaný, ve kterém sdělovati bude dobrodincům našim za mořem obšírné a věrné zprávy o slastech a strastech života řádu. První číslo listu toho ze dne 15. prosince přiložil jsem ochotně k dopisu svému. Dočtete se v něm, jak se nám tu daří. U prostřed leta opustili jsme vlast svou a přibyli jsme do Kapska v zimě! Za těch několik měsíců přežili jsme již Africké jaro a dočkali se nesnesitelného téměř parna letního. V potu tváře pracujeme nyní o přípravách k budování kláštera. Za stravu slouží nám boby, chléb a jižní ovoce; voda z potoka White-River, ač již vedrem letním značně jest oteplena, hasí žízeň naši. Je to poněkud chudá obživa, a přece jsme chvála Bohu všichni čilí a zdraví, zdravější než jsme bývali v mírném podnebí Evropském. Jak jsem již předešle sdělil, vydalo se nás na cestu a přijelo celkem 31. Neškodilo by věru, aby v brzku i jiní řádu naši rozmnožili a síly své se slabými silami našimi spojili. Pak by ovšem bylo namahání naše dříve korunováno příznivým výsledkem, který jsme si vytkli, totiž s pomocí Boží toho dosíci, aby víra a vzdělanost křesťanská silnější tu zapustila kořeny a za nedlouho zdárného ovoce přinášela. — Ku konci nesmím opomenouti jménem bratří svých prositi za laskavé dárky, byť i sebe byly skrovnější. Budou nám vždy vítány a dobrotivý Bůh odplatí každému za to, čím přispěl ku zvelebení vinice Jeho. Úplná adresa naše zní: Maria Dunbrody-Abbey, post. rest. near Coerney, via Port Elisabeth-South Afrika (přes Anglii). *Fr. Maria Pius.*

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. pan kardinál mešká ve Vídni, kam se za příčinou pohřbu v Pánu zesnulé matky knížete Jana Lichtensteina odebrati ráčil.

— Pobožnost *40hodinná* koná se od 14.—18. února u Milosrdných sester v Karlíně, od 19.—24. t. m. u nejsv. Trojice v

Spálené ulici, od 24.—28. února u sv. Kačetána.

— Akademie křesťanská zaslala Sv. Otci do Říma za příčinou encykliky o sv. věrozvěstech slovanských tuto poděkovací adresu: Beatissime Pater! Sapientiam, quacum discentibus veniunt bona omnia, docuerunt patres nostros sanctissimi illi fratres Thessalonicenses, quos Tu recentissimis literis Tuis encyclicis universo orbi catholico communi cultu venerandos proposuisti, ut indefessis precibus suis Patrem misericordiarum interpellent pro numerosissima gente slavica ejusque fidelibus constantiam, dissidentibus vero impetrent voluntatem reconciliandae concordiae cum ecclesia, extra quam salus non est. — Quodsi, Beatissime Pater, universus orbis catholicus, praeprimis vero pium quondam cognominatum regnum Bohemiae hoc Tuum ergo gentem slavicam charitatis et pastoralis sollicitudinis specimen splendidissimum gratissimis affectibus recolit, speciali exultatione liceat illud concelebrare sociis Academiae christianae Pragenae, quippe quae sub invocatione sanctorum Cyrilli atque Methodii aliorumque patronorum suorum culturam eorum bonorum finem sibi proposuit, quae omnium summa apostolis nostris in acceptis referenda ducimus. — Hi enim literas nobis invenerunt veteroslavicas et scientiarum prima plantarunt virgulta; hi auctores nobis facti sunt nobilissimarum artium; hi amoenitates docuerunt nos cantus liturgici; hi piam nobis instillarunt venerandae antiquitatis memoriam. — Et haec est quadrupla illa areola agri, cui colendo, infallibili veritatis magistrae inhaerentes, curam et operam impendimus. — Digneris itaque, Pater Beatissime, hancce gratissimae filiorum mentis significationem humillimam paterno affectu excipere atque nobis conatibusque nostris pro ineffabili benevolentia Tua apostolicam impertiri benedictionem, quae nobis sit pignus successus prosperrimi.

— V *tovaryšstvu Ježíšovu* počítá se v provincii rakousko-uherské celkem 524 členů. Jenerálem jest od 12. července 1853 Belgičan Jan Petr Beckx. Provinciálem v Rakousko-Uhersku jest Jan Nep. Mayr od 3. srpna 1877. Celé Tovaryšstvo jest rozděleno na 5 assistencí čili obvodů a tyto jsou: obvod vlašský, německý, francouzský, španělský, anglický. — Každý z těchto obvodů složen jest z více provincií, jimž stojí v čele provinciál, mající po boku 2 členy. — Dle učiněných slibů dělí se údové na novice, scholastiky, koadjutory a professy.

V jednotlivých provinciích nalezájí se tyto ústavy Tovaryšstva: Residence, kde menší počet údů bydlí; domy zkušební nebo noviciáty; koleje, které s nižšími i vyššími ústavy jsou spojeny, semináře k výchování kněží a missie nebo sídla k výpomoci ve správě duchovní. Dle katalogu Tovaryšstva vydaného ve Vídni a obsahujícího členy provincie Rakousko-Uherské čítalo Tovaryšstvo Ježíšovo na začátku roku 1880 vůbec 10.481 členův. V jednotlivých provinciích, jichž jest celkem 23 nachází se členů: V assistenci Vlašské, provincie Římská s 409 členy, Neapolská s 305, Sicilská s 219, Turinská s 313, Benátská s 277. — V assistenci Německé: provincie Rakousko-Uherská s 524 členy, Belgická s 773, Haličská s 239, Německá s 852, Německá s 376. — V assistenci Francouzské: provincie Champaňská s 518, Francouzská s 865, Lyonská s 648, Tolosanská s 693. — V assistenci Španělské: provincie Aragonská s 696 členy, Castellánská s 914, Mexikánská s 21. — V assistenci Anglické: provincie Anglická se 456 členy, Kanadská se 140, Irská s 204, Missourská s 325, New-Yorská s 216, Marylandská s 298. V provincii Rakousko-Uherské má Tovaryšstvo tyto ústavy: 1. Residence Vídeňská má 13 členů; 2. Zkušební dům sv. Ondřeje ve Štýrsku 99; 3. Kolej Koločská 43; 4. Kolej Kalksburská u Vídně 54 členů; 5. Residence Kapornaská v Uhrách 9; 6. Kolej Linecká 36; 7. Kolej Bohomdovská 40; 8. Kolej Inomostská 79 členů; 9. Kolej Prešpurská 54; 10. Residence Pražská 18; 11. Residence missionářská ve Štýru 18; 12. Residence a konvikt Szatmarský 13; 13. Dům zkušební v Trnavě v Uhrách 26. V Australii: 14. Kolej sv. Aloisia (Sevenhill) 20; 15. Residence sv. Ignáta (Norwood) 4; 16. Residence sv. Antonína 3; 17. Residence Nejčistšího srdce P. Marie (Georgetown) 5. Mimo provincii Rakousko-Uherskou žije 22 jejich členů; z provincií cizích žije v provincii této 11 členů. — Roku 1880 přibýlo provincii Rakousko-Uherské tři členů, celému řádu 274 členové. Smrtí odňato provincii Rakousko-Uherské 9 členů.

— *Spolek sv. Josefa k podporování kněží ve výslužbě.* Osmá výroční účetní zpráva vykazuje, že v r. 1880 přistoupilo 15 skutečných a 1 zakládající člen se 100 zl., takže spolek čítá 359 členů (po odrážce 57 členů, již od r. 1873 až posud buď umřeli neb vystoupili), mezi nimi 3 pensisty z pražské a 1 z litoměřické diecése. Jméno spolkové v tom roce vzrostlo o 8300 zl. na

61.100 zl., jež buď v státních papírech a zástavních listech aneb v české spořitelně uloženo jest. Nejnižší stanovami stanovenou podporu, ročních 100 zl., dostávají 4 pensisté, již jen po 5 let členy byli. Již tito 4 pensisté, z nichž nižádný celkem ani 100 zl. do spolku nesložil, dostávajíce 100 zl. roční podpory, s radostí uznávají užitečnost spolku sv. Josefa; užitečnost a prospěšnost jeho pro světské farní duchovenstvo bude se rok od roku víc a více objevovati, čím více duchovních podporu z něho brátí budou, a zvláště čím větší podpory po letech (18—20—25) dostávají se jim bude. Podpora ta bude 400—600 zl. obnášeti. Z toho vysvítá, že mladší duchovenstvo ve vlastním zájmu jedná, když záhy do spolku vstoupí, z něhož po letech v čas ochuravění aneb sestárnutí vydatné a potřebné podpory roční, k své skrovně vyměřené pensí, na obhájení života na odpočinku brátí bude. Dle usnesení poslední valné hromady z r. 1878 přijímají se I. kaplané za členy s fassí libovolně udanou od 400—1000 zl., a II. faráři s fassí libovolně udanou od 600—1000 zl. Roční příspěvek obnáší pouze 2 proc. udané fasse, při 400 zl. 8 zl. — při 500 zl. 10 zl. — při 800 zl. 16 zl. Příspěvky ty platí se buď v lednu, aneb pololetně v lednu a v červenci do pokladny. Mimo to zapraví nový člen vstupné dle svého stáří; do 30 roku 2 proc., do 40 r. 4 proc., do 50 r. 6 proc., do 60 r. 8 proc., přes 60 r. 10 proc. udané fasse: toto vstupné zapraví se buď hned celé, aneb v 4 letech ve 4 aneb i v 8 pololetních lhůtách. Kdo přistoupiti zamýšlí, aneb jako člen do výslužby vstoupil, ať se hlásí u správy spolkové, na faře sv. Haštalské v Praze. Obšírnějšího vysvětlení lze se dočísti v Časopise pro katol. duchovenstvo č. 8. z r. 1880. Příští valná hromada konati se bude dne 11. května 1881 o 10. h. dopoledne v Praze v síni bohoslov. fakulty č. III.; před valnou hromadou bude v 9 h. v chrámu P. u sv. Salvatora sloužena mše sv. za zemřelé členy a dobrodince spolkové. Program valné hromady: 1. čte se protokol předešlé valné hromady, 2. zpráva výboru za uplynulá 3 leta, 3. stanovení „A-U“ a „F“ na příští 3 roky, 4. volba správní rady, 5. volné návrhy, které však čtyři neděle před valnou hromadou předsedovi (vdp. Fr. Fialovi, kanovn. v Kr. Hradci), aneb místopředsedovi a pokladníkovi spolku (dp. Janu Havlů faráři u sv. Haštala v Praze) ohlásiti se musí.

Z východní Indie. (*Činnost Jesuitů.*) Krutá pronásledování, jež prozřetelnost Boží

dopouští na členy řádu Ježíšova, přinesla v následcích svých mnoho dobrého pro celou církev sv. Pravdivost slov těchto dala by se mnohými důkazy dovoditi; přestaneme však toliko na jednom z nich pozorující, jaké následky mělo vypuzení jezuitů z Německa. Jak známo odešla většina jich z nevděčné vlasti do daleké ciziny. Mnozí pak obrátili se až do Indie, aby mezi pohany rozšiřovali blahodárné světlo učení Kristova. Město Bombay vyhlednuto bylo za středisko rozsáhlé činnosti jejich. Zde řízení jsouce nábožným a učeným biskupem Dr. L. Meurinem, bývalým sekretářem kardinála Geissela, obrátili především zřetel svůj k mládeži. K tomu účelu založen byl ústav čili tak zvaná *kolej sv. Františka Xaverského*. V ústavu tom nabývá 592 žáků (počítaje v to i domorodce a Mohamedány) téhož vzdělání jako na anglických gymnasiích a universitách; pročez právem považuje se kolej jezuitská za větev university Bombayské a učitelové koleje voleni bývají za členy zkušebné komise universitní. O výtečnosti ústavu sv. Františka svědčí nejlépe to, že roční odměny pro vynikající studenty určené bývají obyčejně přírknuty chovancům jeho, dále že i státní podpoře se těší a že nejvzácnější rodiny syny své ústavu onomu svěrují. V koleji působí málem 30 kněží nevšední učeností proslulých. Prostranná budova, ve které ústav je umístěn, dokončena byla po 5leté stavbě r. 1873. Sama vláda darovala značnou částku peněz na ukončení její a před krátkým časem rozmnožila dar svůj pozemkem kolem budovy se prostírajícím. Svobodomyšlné listy Bombayské s pochvalou zmiňují se o koleji jezuitské nazývajíce ji „pomníkem obdivuhodné lásky a činné snažlivosti římsko-katolického kněžstva“ (Guido to Bombay). Druhý podobný ústav je *vzdělávatelna a sirotčinec pro chlapce* indoeuropské a portugalské postavený pod ochranu blahosl. Rodičky Boží. V něm vychovává se více než 400 chlapců v nižším i vyšším umění literním. — Mimo to nutno se zmíniti o podobných učilištích v jiných městech Indických, která taktéž členy řádu Ježíšova jsou řízena. V *Bandoře* založen byl snahou jejich *sirotčinec pro chlapce*. 2000 dítek větším dílem ze zajetí vykoupných připravuje se tu buď na vyšší studia v koleji sv. Františka X. aneb k rozličným řemeslům a uměním. I o dívky je náležitě postaráno. V *Parellu*, *Bandoře* a *Pvoně* pečují nábožné sestry o vychování sobě svěřených děvčat. Opuštěná nemluvňata opatrují se ve zvlášť-

ním pečlivě upraveném *nalezinci*, vdovy a opuštěné ženy nalézají přístřeší v domě „u sv. Vincence de Paula.“ V rozmanitých spolcích čtenářských a veřejných bibliotékách pěstuje a rozšiřuje se život křesťanský; ve spolcích založených za tím účelem, aby spisy dobrými hájila se pravda a pohanstvo ku přijetí její se připravovalo, panuje čilost a nadšení. Pod dozorem učeného biskupa vydávají se dva katolické týdeníky. — Ještě mnoho mohli bychom uvést, co svědčí o svaté víře, bohatých vědomostech a nejlepší vůli jezuitův Indických; doufáme však, že již těch několik řádků postačuje, aby laskavý čtenář dospěl k přesvědčení, že sv. horlivost členů řádu Ježíšova je na prospěch Církvi sv. a že vyhnanství jejich řízeno bylo nevyzpytatelnou prozřetelností Boží.

Různé zprávy.

I.

Biskup Wittman.

Bylo to uprostřed kruté zimy. Mrazivý vítr prochvíval zkřehlými údý. Lidi chudobné dvojnásob tížil nevlídný ten každoroční host. Pravý otec chudiny, nábožný professor a pozdější biskup Wittmann činil den co den ohnivé a nadšené přednášky čekatelům sv. kněžství v semináři Řezenském. Právě byl vyložil pozorným posluchačům svým text písmá sv.: „Tak světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, Jenž jest v nebesích.“ (Mat. 5, 16.) Najednou otevrou se dvěře a v nich objeví se nuzně oděný chlapec celý zimou se třesa. Polootevřenou branou vešel do semináře a zaměřil k prvním dveřím. Na prahu se zastavil a spínal prosebně ruce k osvědčenému otci chudých prose za pomoc a slitování. Zbožný učitel se zarazil a byl, jak se zdálo na vahách, co by měl činiti. Avšak kromobyčejná láska jeho k mládeži přemohla okamžitě povstávající nevoli. Sestoupil s kathedry, přiblížil se až ke chlapci, ujal jej za ruku a vedl středem posluchačů svých do vedlejšího, vlastního pokoje. Alumnové čekali v podivu, kterak skončí se neočekávaná návštěva. Po chvílce vracel se chlapec po boku ředitelově bohatě jsa vystrojen. Nový kabát, nové spodky, punčochy, střevíce zakrývaly dřívější jeho nahotu. Radostný výraz spočíval na tváři jeho a v oku trpytila se slza vděčnosti. Alumnové pohlíželi naň a rozplakali se hluboce dojati byvše významnou a něžnou vynalezavostí milovaného

učitele svého. Laskavý dobrodinec vrátil se na své místo a pokračoval klidně přednášeti, toliko v šlechetném oku jeho zářilo světlo, které má zářiti při každém dobrém skutku našem. Tu teprv porozuměli alumnové úplněji smyslu slov písmá sv. ano dí: „Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, Jenž jest v nebesích!“

Lord Ripon.

Lord Ripon, nynější místokrál Indický, patří jak známo k nejznamenitějším konvertitům Církve kat. Jak upřímně je oddán sv. Církvi, o tom svědčí nejlépe listy Indické, které popisují poslední jeho visitační cestu v krajině Bombayské. Přišel do města Kurrachu uvítán byl slavně všemi úřady. První návštěva jeho platila katolické škole řízené členem řádu jezuitského P. Belzem. Po skončeném vyučování provedly dívky na počest vznešeného hostě svého několik živých obrazů ze života Spasitelova a blahoslavené Matky Jeho. Místokrál byl hluboce dojat a louče se s učiteli pravil mezi jiným: „Vychování je věc velmi důležitá. Aby se náležitě dařilo, musí stavěno býti na nábožensko-mravném podkladu. Ovšem, vláda Indická musí volnost ponechat všem vyznáním, to mi ale nevadí, abych vyslovil své přesvědčení, že pravé vychování musí spočívat na základech náboženství katolického.“ — Brzy na to zavítal Lord Ripon do hlavního města Bombaye. Biskup Meurin a ostatní hodnostářové duchovní očekávali jej u dveří chrámu katedrálního. Místokrál dostavil se okolo 8. hod. a byl přítomen tiché mši sv., kterou P. Cooke u hlavního oltáře sloužil. Po celou mši sv. klečel na klekátku a přijal z rukou kněze zbožně Tělo Páně. Přítomné věřící naplnilo vzorné chování lordovo podivem, neboť panuje v Indii zvyk, toliko při pozdvihování a sv. přijímání pokleknouti. Týž den odpoledne účastnil se místokrál jsa členem jeho schůze spolku sv. Vincence, a odebral se odtud v čas na požehnání. Za svého pobytu v Bombayi navštívil kolej Jezuitskou, kde uděloval roční odměny nejlepším chovancům koleje. Při tom vyslovil se velmi pochvalně o působení řádu Jezuitského v Indii vzpomínaje zásluh jeho o vzdělání mládeže studující.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*“. Časopis kazatelský, vydává Beneš M. Kulda, sídel. kanovník na Vyšehradě s mnohými spolupra-

vníky. Ročníku XVII. svaz. 12., XVIII. svaz. 1., 2., 3. Přehledneme-li veškerý obsah minulého ročníku, musíme s radostí vyznati, že v něm složen pravý poklad prací homiletických. Vzorná kázání katechetická páně Brynychova došla již zasloužené chvály u všech, kteří po delší čas oprávněné přání chovali, aby obor onen zvláště za naší doby pilněji byl pěstován. Než i ostatní řeči a výklady jak nedělní tak sváteční poslouží pilným kazatelům za návod i vhodnou pomůcku. Ročník XVIII. zahájen opět cyklem výtečných kázání katechetických. — Přejíce si ze srdce, aby Posv. Kazatelna den co den se mezi duchovenstvem našim rozšiřovala, upozorňujeme zároveň, že předplatné zasílá se nakladateli Bedřichu Grossé-ovi, kněh-kupci v Olomouci (na celý ročník 4 zl.)

— „*Církevní rok*“ pokračuje v seš. 20. až 25. u vypisování životopisů svatých a světců Páně. V posledním sešitu dospěl p. spisovatel až k životopisu mučeníků Voglejských, sv. Hermagorá a Fortunata, jichžto památka připadá na den 12. července.

— Františka Pravdy „*Sebrané povídky pro lid*“. Ser. 2. seš. 13. (dílu II. seš. 5.) obsahuje pokračování zajímavé povídky: Učitel ze staré školy.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, podává v čís. 2. roč. VI. obsah tento: Na den Očišťování P. Marie. Dítka poučuje a těší svou matku. Mariánský ústav dcer Božské lásky v Praze. Nebezpečné libání psů. Listy k matkám. Povinnosti křesťanské manželky a matky. Vítězství mírnosti. Něco ze života řeholního. Domácí prostředky. Klekání. — Dopisy. — „*Anežka*“, list pro křesť. panny. Čís. 2. roč. III.: Na den Očišťování P. Marie či Hromnic. K uctění P. Marie. Rozjímání o ctnostech P. Marie. Co jest svět? Nevěsta. Sv. panna Scholastika, řeholnice. O setrvání. Rozluštění hádanky z čís. 1. Hádanka. Dopisy. — „*Václav*“, list pro křesť. jiných a muže. Čís. 2. roč. III. přináší následující články: Očišťování P. Marie. Štědrý večer. Navedení jinocha k moudrosti. Báhautní či masopustní dnové. Vyhánění řeholníků ve Francii. Dopisy.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ ve 2. čís. XV. roč. svého poskytuje následující souhrn článků: Očišťování Marie (báseň). Pokoj svůj dávám vám (s rytinou). Třetí řád sv. Benedikta. Upomínky z pouti po Francii a Italii. O missionářství (se 2 rytinami). Děvečkám služebným. Povzdech (báseň). V neděli devítník (s rytinou). Zprávy. Naléhavá prosba. Milodary B. Srdce Páně. Upřímná slova. Zájmy Krista P. v různých zemích. V měsíci únoru modleme se za přední hodnostáře církve sv. Zvláštní úmysly.

— „*Škola a život*“, časopis paedagogický s přílohou „*Štěpnice*“. Ročníku XXVII. č. 1. vykazuje tento obsah: Z tělo- a zdravotvůdy. (Píše prof. Em. Milbauer.) — Kterak se vyučuje ručním pracím hromadně. (Podává Gabr. Pfeifrová.) — Marie Teresie. (Nakreslil Kar. Drož.) — Příspěvky k dějinám našeho vzkříšení. (Sebral Kar. Adámek.) — Dějepis methodiky a rozvoje realií. (Podává prof. Fr. Šimek.) — Změny na mapě Evropy od r. 1815—1880 a jejich příčiny. (Napsal prof. P. Kyselka.) — Návěští. — Literatura a umění. — „*Štěpnice*“: Z povětrné říše. Údolí dobré Vily. Básně v zimě. Konopě. Liška a lev. Idea dětská. Fabricius. Z růžové zahrádky. Marie Teresie ve vojenské akademii. Nemlseyte dívky. Klamný přítel škodí více než nepřítel na tisíc. Modlitba po vyučování.

— „*Obzor*“, list pro poučení a zábavu, přinesl v čís. 3. roč. IV. násl. články: Patnácte dnů na Dunaji. Úryvky z díla J. c. kr. Výsosti korunního prince Rudolfa. (Přeložil E. Domluvil.) Kaplíř ze Sulevic, podává V. Oharek. Báseň: Visitace na venkově. Na hlavní stráži. (Vypravuje Fr. Stánecká.) Chudý šlechtic. (Povídka od Jindřicha Conscience.) Volné lekce z polštiny. Obzor literární. (Příspěvek k pravosti Král. Rukopisu. O passionále. Osvědčení duchovenstva moravského.)

— „*Česko-Moravské Kroniky*“ seš. 12. líčí dějiny české od r. 1260—1280. Uprostřed těchto let dostoupila moc a sláva vlasti naší svého vrcholu. Avšak ne na dlouho. Nešťastnou bitvou na moravském poli, kde dokrvácel šlechtitý král Otakar II., započala Čechy stíhati rána za ranou. Líčení toho obsaženo bude v seš. budoucím.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) dospěl redakcí Jakuba Malého, mimoř. člena kr. české společnosti nauk v druhém laciném vydání k sešitu 65. (Ocil — Osada), 66. (Osadnické zboží — Panax) a 67. (Pancíř — Pažitka). Cena každého seš. 24 kr. V prvním vydání rozmnožen byl týž slovník sešitem 70. (Sierra Madre — Slované). Cena sešitu 36 kr. Nákladem kněhkupectví I. L. Kobra.

— Didaka Stelly: „*O pohrdání svět-skými marnostmi*“. Knihy tři. Z latinského přeložil Frant. Poimon. Ascetické bibliotéky č. V. V Brně. Nákladem Školy B. Srdce P. Sešit 1. Cena 18 kr.

— „*Selská vojna*“. Od Jindřicha Conscience. Dle francouzského vydání přeložil na jazyk český J. P. Lhotecký. Zábavné bibliotéky dílo 63. Ročníku XII. seš. 1. a 2. V Brně 1881. Vydavatel Pl. J. Mathon; nákladem Školy B. Srdce P. S potěšením jest nám znamenati,

že spisy slavného vlastence Flámského nalézají zručných tlumočníků v jazyku českém. „*Selská vojna*“ jest jedno z menších děl Conscienceových. Čtenářům předvádí se v něm několik velikolepých obrazů z dějin odboje Belgických obcí proti nátiskům Francouzské okupace ku konci 18. stol. Psáno jsouc duchem ryze katolickým podává takřka doklad ke slovům, která napsal Conscience v jiném spisu svém: „Žárlivě střežili muži Flanderští palladium své svobody, a když panovník některý odvážil se naň sáhnouti a jiskru nevole vrhl do nitra jejich, vzplanula v zhoubný požár.“ Lživí apoštolové svobody nenalezli nikdy slechu u boдрého lidu venkovského, jenž věrně se tulil k duchovním správcům svým, hotov jsa krví přesvědčení své zpečetiti. — Těšíce se na pokračování v sešitech násl. doporučujeme zdařilý překlad ten přízni českého čtenářstva.

— „*Pomůcky ke snadnějšímu zapamatování rozličných věcí z latinské a řecké mluvnice*“, tak pojmenoval Frant. Bačkovský přehled z mluvnice latinské Kořínkovy a z Niederlovy mluvnice řecké, jež sepsal za tím účelem, aby studujícím gymnasijským snadnějším učinil studium mluvnice řečených. Kdo by pochyboval, že žáci škol středních, naučivše se důkladně pravidlům grammatickým, jak tvaroslovným tak syntaktickým, velmi snadno jich zapomínají, neopakují-li jich každou chvíli? — Aby tedy auctor paměti žáků zvláště tříd nižších na gymnasii při učení se grammatice pomáhal, sepsal spisek jmenovaný, a učinil to způsobem tím, že tu pravidla onde výjimky grammatické přirovnával sobě neb i pravidlům jazyka českého. Nalezne studující v „*Pomůckách*“ poučení, jak čísti má jména řecká do latiny přijatá, přiučí se snadno rodu jmen podstatných, při nichž si ho stěží zapamatovati můžeme, ano i o perfektech a supinech, a o hlavních pravidlech skladby latinské v „*Pomůckách*“ pojednáno jest, a to v díle prvním; v druhém pak podán jest přehled mluvnice Niederlovy. Spisek tento vřele schváliti můžeme gymnasistům našim.

— „*Údolí orlická*“ také popsána a uveřejněna jsou v „*Nové knihovně pro mládež*“, jako vůbec mnoho obrázků z krajin českých. Spisovatel jich, Jan Tykač, učitel v Třebové, vede nás z „*kraje*“ do hor, by nám ukázal krásy přírodní v nich, a to do hor při obou Orlicích. — Kdo nemnoho na mapu se podíval, kdo poněkud jen zná dějiny české, přisvědčiti musí tvrzení, že výborně volil auctor krajinu, aby nám ji jako obraz před oči postavil. Jsou údolí orlická překrásná; dolinou neširokou proudí přes kamení Orlice, a kol ní jsou lučiny. V pravo i v levo uzavírají údolí hory

tu holé, tu zase hustým jehličím porostlé a na výběžku horském zvedá se k nebes báni hlasatel slávy a moci české hrad buď již nyní v rozvalinách neb opravený, by za obydlí byl šlechtě v době letní. Nad Brandýsem strmí zdi sídla pánů z Žerotína, ukazují nám dolů do údolí, kdež stojí pomník muže zasloužilého, který vyšel z národa českého, Komenského, který tu sepsal „Labyrint světa a ráj srdce“. — K severu také od Brandysa zavádí nás spisovatel do rodiště Pešiny z Čechorodu, do Kostelce nad Orlicí, odtud pak k východu v kraj až dosud plný pověstí o mocných rytířích na Potensteině a Liticích, jež otec Karel pokořil. Čteme-li „údolí orlická, mocně dojmá nás popis krajin i náčrtky v nich dějepisné. Proto upozornujeme na spisek tento čtenářstvo, aby četbou překrásnou se pobavilo. — Vešké tyto spisy lze obdržeti v kněhkupectví Urbánkové za levný peníz v slušné úpravě.

— „Co učiniti můžeš dnes, neodkládej na zejtr“, tak nazval L. Böhm povídku svobodně vzdělanou dle Frant. Hoffmanna, již v čís. 35. řady II. „Nové knihovny pro mládež“ vytisknouti dal. Dosti často bývá výrok řečený předmětem povídek, a přece opět a opět milým byvá nám, chopí-li se jen ruka spůsobilá péra a vykreslí-li nám dokonale pravdu ve slovech těch obsaženou. A zde věru stalo se tak. Líčí nám spisovatel šlechtice srdce dobrého, jenž někdy opominul vykonati práci svou v čas, a proto nejen v štěstí, které se na něho již již usmívalo, nedosáhl, nýbrž upadl v bídu a nouzi, až poučen byv smutným osudem, lepšího nabyt rozumu, a získav si přízeň panovnickovu konal vše dobře a v pravý čas, a Pán Bůh žehnal práci jeho. — Děj povídky jest velmi poutavý tak že se každý z ní poučiti může, zvláště však mládež, již povídka věnována jest.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Bernard *Nadler*, č. ř. prem. a konventual v Teplé, 23. ledna 1881 (nar. v Lusadingu 2. dubna 1833, p. 19. září 1858, vysv. 24. července 1859).

Ustanoveni jsou:

p. Václ. *Hradec*, far. u sv. Matěje v Šárce, za far. v Železné;
p. Jos. *Pospíšil*, admin. v Kondratci, za far. tamže;
P. Jan *Kostelecký*, kp. u sv. Františka v Praze, za proz. admin. tamže;
p. Kar. *Hrdina*, admin. v Železné, za admin. fary u sv. Matěje v Šárce;
p. Vinc. *Hemzal*, far. v Podčepicích, za far. v Sedlci;

p. Frant. *Blažík*, admin. v Sedlci, za admin. v Podčepicích.

Uprázdňená místa:

Konojedy, fara patr. nábož. matice, od 4. ún. 1881.

Podčepice, fara patr. p. kníž. Morice z Lobkovic, od 9. února 1881.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou:

P. Tomáš *Seckl*, č. ř. cist. a admin. v Radčicích, stal se osob. farářem.

p. Jos. *Totzauer*, b. vik. sekr. a far. v Hořejším Jiřetíně (Obergeorgenthal), stal se osob. děkanem.

Ustanoveni jsou:

p. Julius *Klepsch*, kp. v Bilině, za zám. kp. v Eisenberku;

p. Ant. *Beer*, za kp. v Nepomyšli (Pomeisl);

p. Frant. *Šimůnek*, admin. v Zábři, za kp. v Rožďalovicích;

p. Frant. *Seywalter*, proz. kp. v Řepíně, za fund. kp. v Chorušicích!

p. Frant. *Rakouš*, far. v Pasekách, za far. ve Velkém Jeseníku;

p. Jos. *Bukovský*, katecheta v Poděbradech (diec. Kralohr.), za far. v Horkách.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenán jest:

p. Frant. *Krupka*, kp. v Netolicích, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

p. Jan *Fanzlovský*, far. v Rábí, za far. v Slověnicích;

p. Martin *Homolka*, kp. v Zátoni, za admin. tamže;

p. Frant. *Bronec*, kp. v Kádově, za kapl. v Malenicích;

p. Jos. *Jiša*, kp. v Šebířově, za far. tamtéž;

p. Jos. *Fanta*, kp. v Malé Chýšce,

p. Jan *Hamus*, koop. v Petrovicích a

p. Jos. *Lejčar*, koop. ve Hvoždanech, jmenování jsou vojenskými kaplany 2. třídy při záloze.

Uprázdňené místo:

Myšenec, fara patron. nábož. matice, do 20. února;

Plánice, fara patron. p. hraběte Wallisa, do 21. února;

Albrechtec (Albrechtsried), fara patr. p. Frant. Kuchynky, do 28. února;

Krumlov, arciděkanství patr. J. c. k. Apoštolského Veličenstva, do 5. března 1881.

 K tomuto číslu přiložen jest seznam kázání postních, svato - postních řečí, sv. křížových cest, epištol a evangelií atd., vydaných kněhkupectvím Bedř. Stýbla.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

V. Závistivým.

Ty kř. nic dobrého nepřejesh svému bližnímu, rmoutíš se z jeho štěstí a raduješ se z jeho neštěstí, jsi závistivý.

1. Kdybys znal ohavnost závisti, zajisté bys se zděsil toho hříchu. Člověk závistivý těžce hřeší proti Bohu, jemuž odporuje a se protiví; těší se z toho, co Boha rmoutí a rmoutí se z dobrého, co mu je k radosti. Bůh rozdává jak chce a jak za dobré uznává, ty pak nejsi spokojen s tím, co ti nadělil a jako nezdárné dítě, chceš všemu lépe rozuměti a Bohu předpisovati. „Což oko tvé nešlechtné jest, že Bůh dobrý jest?“ (Mat. 25, 15.)

2. Závistivý nemá lásky k bližnímu, již Pán Ježíš často a důtklivě na srdce kladl. (Mat. 19, 19. Mar. 12, 31. Luk. 10, 27. Jan 15, 12.) Miluješ-li koho, zda-li mu budeš co dobrého záviděti a co zlého přát? Spíše dle napomenutí sv. Pavla radovati se budeš s radujícími a rmoutiti s rmoutícími. (Řím. 12, 10.)

3. Pomni dále, co vše ze závisti zlého pochází, ježto k mnohým hříchům a nepravostem člověka svádí. Závist způsobila pád prvních rodičů a smrt Kristovu. Ze závisti stal se Kain bratrovrahem a synové Jakubovi prodali bratra svého Josefa. A každodenně můžeš patřiti, co závist zlého natropí. Závist často nejlepší přátele rozvádí a v rodinách símě svárův a různic zasévá. Závist dotýká se cti a dobrého jména bližního a lakotně po cizím jmění, ano po životu sahá. A ty bys chtěl tak hrozné nepravosti se oddávati a následovati ďábla, jenž blaho našim rodičům záviděl a zmařil. (Moudr. 2, 24.)

4. Však závistník nejen jiných souží, nýbrž jest svůj vlastní trapič a škůdce. On sám své blaho a svou spokojenost podvrací. Z čeho se jiní radují, ty se rmoutíš. Dle tvého mínění jsou všickni lidé tebe šťastnější, čehož jim nepřejesh a proto se trápíš. Ty v světě jsi osamělý, nikde nemáš soucitného přítele; každý jak myslíš, všechno zlé ti přeje, tak že se na tobě vyplňují slova Kristova: „Jakou měrou měříte, takou vám bude měřeno.“ (Luk. 6, 33.) A kdybys závisti něco získal! Však závist jest nejpošetilejší ze všech nepravostí. Právem nazývá se jedem; nebo jako travič pokrm a nápoj v jed proměňuje, tak závistníku dobré ve zlé, štěstí v neštěstí, užitek v škodu se převrací. Tvář bledá, opadlá, tělo schřadlé, chod plouživý, červ v srdci hlodající, mnohé bolesti a hrob předčasný, toť podílem závistníka, jenž závisti ani o haléř nezbohatne. Jako červ hlodá na kořenu byliny, tak závist užírá srdce. Však největší škodu trpí závistivý na duši, ježto nemaje lásky, pozbývá i milosti Boží, potřebné k spasení. „Kdo nemiluje, zůstává v smrti.“ (I. Jan 3, 14.) Zdaž se nelekáš závistníčeho hlasu přísného soudce: „Odejděte do ohně věčného?“ (Mat. 25, 41.) „Závist nedá do nebe“, dí přísloví. V nebi není místo pro závistivého, kde vládne jen láska. Kdo ďábla následuje, k němu se druží, bude s ním přebývati na věky.

5. Prostředky čili léky proti závisti. Abys kř. závisti a všeho, co z ní plyne se uchránil, slyš co ti radím:

a) Především zatkní hlavní pramen závisti, samolásku, zřetnost, již hned vyhosti ze srdce svého. b) Měj lásku k Bohu, od něhož vše dobré pochází. Chval a veleb Božského dárce, nechť tobě neb jiným

se dostalo jeho darů. c) Měj lásku k bližnímu, pomni že všickni lidé jsou dítky jednoho nebeského Otce, vespolek bratři a sestry. Co jiní od Boha mají, jest také tobě k dobrému, když se čeho jiným nedostává, i tobě zajisté schází. d) Rozpomínej se často na svá provinění a seznáš, že nejsi hoden tak mnohých od Boha dobrodiní a nebudeš závistivým okem patřiti, čeho Bůh jiným uštědřil. e) V době pokušení vzbuzuje v sobě víru v Božskou moudrost a lásku i rci: Ty Bože, vše dobře jsi učinil. Velebím tě a děkuji za vše, co jsi mi popráti ráčil. Věřím, že cokoli činíš, jest k mému prospěchu. f) Ozývá-li se touha po cizím jmění v srdci tvém, pomni, že není všecko zlato, co se třpytí a kdybys měl, co jiní mají, kdo ví, byl-li bys spokojen. Buď příčinlivý, šetrný a s málem spokojený. g) Zpytuj často svědomí své, lituj svých provinění a obnovuj svá předsevzetí. Modlívej se za chléb ve zdejší nejen pro sebe, nýbrž pro všechny bližní — chléb náš, — čeho všem třeba pro tělo i pro duši a co všem lidem prospívá.

VI. Marnotratným.

1. Považ kř., kdyby tak všickni lidé si počínali, kdyby tak lehkomyšlně jmění své vyhazovali jako ty, jaký by to život byl na světě? Nikdo by nepracoval, každý by hejřil, brzo by ale všickni nouzi trpěli, neměli by co jisti, aniž by mohl kdo jiným dobře činiti. Jistě jsi dosud statků pracně nedobýval, že jich jako Esau prvozenství zbytečně promrháváš! Patř jen vůkol sebe a shledáš, jak mnozí v potu tváří chleba si dobývají; ty pak, co jiní klopotně za týden vydělali, v několika hodinách probiješ! Což kdyby tak Bůh nějaký křížek na tě vložil, pak budeš bédovati a proklínati svou marnotratnost. Tak jen člověk lehkomyšlný, lehkovážný si počíná. „Poklad v příbytku spravedlivého, ale člověk nemoudrý rozptýlí ho.“ (Př. 21, 29.)

2. A vskutku, jak jsi ty lehkomyšlný, jak neopatrný a nevděčný k Bohu, který ti časných statků proto jen svěřil, bys jako evg. služebník s hřivnami těžil a dobře činil. — Považ, že nejsi pánem svého jmění, nýbrž toliko šafářem, správcem i budeš musít jako evg. hospodář jednou přísný počet klásti svému Pánu.

3. Pomni, co si připravuješ, jak si steleš! Což neznáš lidi, kteří, kdyby byli lépe hospodařili, mohli bohatstvím oplývati, co zatím nyní od domu k domu musí

žebrati, jsouce jiným za obtíž. Jak bys musil se hanbiti, kdybys dříve neb později z nouze chopiti se musil hole žebrácké! „Kdo miluje hodování, bude v chudobě a kdo miluje víno a tučné věci nezbohatne.“ (Přisl. 21, 17.) „Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne.“ (Sir. 19, 1.)

4. Považ dále, jak mnohý svou marnotratností zabředl v dluhy, jichž více nemohl splatit a ošidil své věřitele. Což se nelekáš, že tě oklamání, ožebračení tvoji věřitelové budou proklínati a před soudem Božím na tebe žalovati?

5. A jaký bývá obyčejně konec všech hýřilův a marnotratníků. Bída, hanba a zoufalství. Pomni na marnotratného syna a nesvědomitého hospodáře v sv. evangeliu.

6. Zanech tedy kř., své marnotratnosti a užívej vhodných prostředků k svému polepšení.

a) Především třeba, bys věřitelů svých uspokojil podle možnosti a proto zanech vši marnosti, všeho zbytečného vydaje a přepychu ve své domácnosti. Počítej svědomitě své příjmy a vydání, střež se všech nákladných zábav a zhýralých společností a zvykej tichému, domácímu životu.

b) Buď střídmy a s málem spokojený, časem si učíš nějakou ujmu i ve věcech dovolených, abys poněkud zadost učinil za svá předešlá provinění a z toho co ušetříš, dle možnosti chudým udílej.

c) Připomínej si často zlé následky své marnotratnosti.

d) Boj se Boha, přísného soudu a věčného trestu. Pamatuj na smrt a na nešťastnou věčnost, kteráž tě očekává, pakli se nenavrátiš k pořádnému životu.

e) Zpytuj často svědomí své, žel svých provinění před obrazem ukřižovaného Spasitele a obnovuj svá dobrá předsevzetí.

Kterak oslavíme památku sv. Tomáše Akvinského?

Když sv. Otec, Lev XIII., na den sv. Dominika r. 1879 encyklikou všem arcipastýřům církve katolické na srdce vloživ, aby úsilovně se snažili šířiti filosofii sv. Tomáše, z řádu sv. Dominika, dosáhnul souhlasu všeobecného; opět na den sv. Dominika r. 1880 prohlásil sv. Tomáše Akvinského, doktora andělského, za patrona universit, akademií, lyceí, škol katolických, kdekoli filosofie se pěstuje. Tím vyhověl sv. Otec netoliko svému přání

vlastnímu, nýbrž i prosbám přemnohých ctitelů sv. Tomáše, učencův a arcipastýřů, kteří přesvědčení jsou, že ve filosofii andělské jest moc a síla, která vyhojiti může zla nynější rozháranosti vědecké a společenské. Důvody, pro které sv. Tomáš má býti patronem, uvádí sv. Otec tři: 1. Učenost všeobsáhlou a pro všechny časy platnou. 2. pravověrnost, kterou svazkem nejkrásnějším spojuje s vědou přirozenou zcela tak, jak vyžaduje náboženství křesťanské. (*rationis et fidei perfecta convenientia.*) 3. svatost života andělská. Účel sv. Otec vyjadřuje těmito slovy: *ad gloriam omnipotentis Dei et honorem Doctoris Angelici, ad incrementa scientiarum et communem societatis humanae utilitatem.*

Tak tedy letos poprvé slavíme sv. patrona filosofů a škol, kde filosofie se pěstuje. Kéž jest začátek dobrý a sv. Tomáše hodný! Zvláště my, kněží, kteří jsme sloupem církve a společnosti lidské, poslušni budme sv. Otce: vzývejme sv. patrona filosofie, aby nám vyžádal moudrost i theologickou i filosofickou, jak na učence křesťanského a kněze připadá, aby též orodoval za tolik filosofů a učenců zbloudilých, za školy ducha křesťanskému odporující; studujme pilně, budme křesťany pravověřícími, jak žádá církev katolická, vedme život svatý.

Abychom v tomto předsevzetí se upevnili, učinme zvláštní o tom rozjímání:

Rozjímání kněžské

podle Chaignona

na den sv. Tomáše Akv. o studiích kněžských.

Sv. Tomáš, potomek rodiny šlechtické v království Neapolském, narodil se na začátku r. 1226. Již z mládí ukazoval ke studiím náklonnost neobyčejnou. Maje 17 roků vstoupil do řádu sv. Dominika, ačkoli mu bylo činěno násilí a prostředků ďábelských užito, aby úmysl svůj nemohl vykonati. Bystrost jeho ducha, rozsáhlost jeho vědění, spojeny jsouce s čistotou podivuhodnou a zbožností vroucí, působily, že se stal hoden, aby byl nazván učitelem andělským. Když mu jedenkrát pravil Ježíš Kristus: Dobře jsi o mně napsal, Tomáši; jakou si přeješ odměnu? — Žádnou jinou, odpověděl, kromě Tebe. Na rozkaz Urbana IV. sepsal církevní hodinky o slavnosti Božího Těla; toto tajemství velikým bylo předmětem jeho pobožnosti. Odmítal ustavičně hodnosti, jež mu byly nabízeny, a umřel r. 1274.

Sv. Tomáš vzorem jest pilnosti, jakou

máme se oddávati studiím kněžským. Rozjímáme tedy dnes:

I. jejich nutnost,

II. jejich prospěšnost velikou,

III. přípravu, která studiím předcházeti má.

I. *Kněz neustále potřebí má studovati, buď aby nabyt nových vědomostí, buď aby podržel vědomosti nabyté.*

1. Má studovati, aby se učil. Jaký to kněz, jenž jsa vychován, jak to žádá kněžství, přece potřeby necítí, aby ustavičně rozšiřoval obor svých vědomostí? Věda církevní jest nesmírná. Čím kdo více pokračuje na tomto poli, tím více zdají se mu jeho meze za obzorem mizeti. První z našich povinností jest učiti (*docete*); k tomu jsme povoláni. Máme-li učiti náboženství, musíme je znáti mistrovsky. Sv. Pavel žádá, abychom byli schopni napomínati v učení zdravém a ty vyvracet, kteří odporují (*Ut potens sit exhortari in doctrina sana et eos, qui contradicunt, arguere.* Tit. 1, 9.) Odkud vezmeme onu řeči stručnost a určitost, jakou se vyznamenávají články víry a pravidla mravovědy, neoddáme-li se studiím hlubokým a neustálým? Nejsme-li povinni, vyjdeme-li ze semináře, dále pokračovati ve výchování kněžském, jež tam jsme obdrželi, a vychováváním dalším zdokonalovati se v povolání kněžském a pastýřském, a to tím spíše, že snad prvním výchováním naučili jsme se více slovům než věcem? Kromě toho býti máme kněžími svého času; jestliže tedy vědy světské vyvinujíce se pokračují, jestliže snaha, která míří po vzdělanosti všeobecné, ducha lidského pobádá ke studování, zdaž může kněžstvo výminku činiti? zdaž může odmítnouti prostředek, jenž mu zjednává vážnost v povolání kněžském potřebnou?

2. Má studovati, aby podržel vědomosti nabyté; mohutnosti ducha našeho právě tak ochabují, jako síly tělesné, když je přestáváme cvičiti; a brzy zapomínáme, čemu jsme se naučili, byť i nejlépe. Slyšme, co Benedikt XIV. a sv. Alfons Liguori praví: *Praepara opus tuum, monet Spiritus sanctus, et quum id minime sufficiat, statim subdit: et diligenter exerce agrum tuum. Utinam non contingeret, quod tamen frequentissime videmus, aliquot nempe sacerdotes, qui initio praeclarissime confessarii munus susceperunt, inde . . . omni studiorum cura neglecta pristinam moralis theologiae scientiam amittere, ita ut, qui in ejusmodi arte peritissimi fuerant, tandem exigua solum confusaque ipsius artis*

scientia primisque rudimentis instructi vix inter tirones adnumerantur. — (Bened. XIV. Instruc. de Sacram. Poen.) — *Nullus confessarius intermittere debet theologiae moralis studium; quia ex tot diversis, quae ad hanc scientiam pertinent, multa quamvis lecta temporis progressu decedunt emmente.* (S. Ligor. Prax. confess.) — Věrne mužům té věci zkušeným. — Slavný biskup Amienský obávaje se, aby nepozbyl vědomostí, kterých nabyl o mravovědě, umínil si čísti každého dne určitý počet stránek z theologie Poitierské. Bychom studovali sebe více, vždy bude nám volati k Bohu: *Ignorantias meas ne memineris.* (Ps. 24, 7.) Nevědomostí mých nebud' pamětliv; než tak volajíce nebudeme znepokojovati své svědomí, jestliže jsme nic nezanedbali, abychom se naučili, co věděti máme, abychom podrželi, čemu jsme se naučili.

II. *Veliká prospěšnost studií světských:* svatost kněžská jimi prospívá, jakož i zároveň jimi jest chráněna.

1. Život odloučený a vážný, mysl sebraná, obětavost, správné a ustavičné cvičení naší mohutnosti pomyslné působí, že rychle pokračujeme ve svatosti pravé; tyto však prostředky nám poskytuje pilnost, jakou věnujeme studiím kněžským. Vzdáliti se světa i jeho marností, toť první potřeba knězi studií milovnému; ve studovně a kostele nejvíce jemu se líbí. Rád přemítá, rád sedí před knihami, rád zpětnou činností sebou se zanáší. Zvyká si tak jednati, jak rozum žádá, jak úvaha klidná dobrým býti soudí. Jeho vůle významenává se pevností a stálostí, kterou kráčí nebloudě, neklesaje k cíli, jehož dosíci jest mu rozkázáno. Kdo mluví o knězi studií milovném, mluví o člověku rázném; neboť vědy nenabývá nikdo bez námah. Svě duši odpočinku nepřeje, své činnosti přirozené uděluje neustále potravu užitečné. — Co však jest příhodnějšího, aby nás pěstovalo ve svatosti kněžské?

2. Studie kněžské nás posvěcující chrání nás před mnohými bouřemi mravními, které by neváhaly na nás udeřiti, kdybychom nestudovali. Studováním sice neunikneme všech pokušení; avšak stávají se všechna méně nebezpečnými. Studie knězi slouží takorba za zbraně, jimiž by se vystřehl kruté vlády smyslnosti. Poutají obrazotvornost, která strašně rádí, dovolíme-li jí zablouditi ve svých snech. Jakou cestu by mohlo pokušení nalézt, kudy by do duše vniklo, když duch, zaměstnán myšlenkami vážnými, tělu nedá bujetí?

Studie člověka očišťují, jej činí duchovním, jej zbavují, abych tak řekl, slupky hrubé, jej povznášejí nade všechno, co jest pozemského. Kdykoli se jedná o vědu Božskou, srdce a duch podobají se k miskám váhy: ponoř ducha do vědy, srdce zaletí k nebi.

III. *Jaká příprava studiím předcházeti má.* Věda není prosta nebezpečí: *Scientia inflat.* Nemluvíme-li o zvědavosti opovážlivé, o domyšlivosti neustupné, jest se báti, aby zanáší-li se kněz horlivě a pilně tajemstvy vznešenými, tyto pravdy posvátné ze srdce nevyházely, když do ducha přicházejí. Státi se může, že srdce jich tím méně cítí, čím více do nich se zahlubá duch. *Utilis lectio,* dí sv. Bernard, *utilis eruditio, sed multo magis unctio necessaria.* Sv. Paulin jednomu z přátel svých napsal: *Philosophiam fide condias.* (Filosofii vírou kořeň. Epist. ad Jovin.) Sv. Tomáš říkával, že se více naučil u paty kříže než u kněh. Kdo chce ve vědách Božích prospěti, tomu jest modlitba nezbytným prostředkem: *Si sapientiam invocaveris, scientiam Dei invenies.* (Prov. 2. Budeš-li vzývati moudrost, vědu Boží nalezneš.) Učme se řádně, vytrvale, avšak bez náruživosti.

Velmi jest důležité, abychom často se tázali, jaké cíle studující sobě předkládáme. Slyšme v té příčině sv. Bernarda: *Sunt, qui scire volunt eo fine tantum, ut sciant, et turpis curiositas est; sunt, qui scire volunt, ut sciantur, et turpis vanitas est; sunt, qui scire volunt, ut scientiam vendant, et turpis quaestus est; sunt quoque, qui scire volunt, ut aedificent, et charitas est; et item qui scire volunt, ut aedificentur, et prudentia est.* Tyto dva úmysly poslední, posvětiti sebe a posvětiti bližního, jsou jediné, jež sobě má předložiti kněz dobrý.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Kněz neustále potřebí má študovati.*
1. Aby nových nabyl vědomostí; věda církevní jest nesmírná. Sv. Pavel chce, abychom byli schopni poučovati podle svatého učení a usvědčovati své odpůrce. Mimo studie hluboké a ustavičné nic nemůže způsobiti, abychom stručně a správně poznali a vykládali články víry a zákony mravní. Kněžstvu jest potřebí vážnosti, a Bohu žel, za našich časů věda větší vážnosti uděluje než ctnost. Žádoucno jest, aby kněžstvo řídilo snahu, která lidi vede ku vzdělanosti. 2. Aby podržel vědomosti nabyté; snadno zapomínáme, co jsme věděli; věrne Benediktu XIV. a sv. Alfonsu de Liguori; věrne zkušenosti.

II. *Studie kněžské k velikému slouží pro spěchu* vedouce k svatosti kněžské a ji chránice. — Vedou k svatosti kněžské životem odloučeným, sebranou myslí, obětavostí, patřičným cvikem schopností pomyslných. — Chrání svatost kněžskou. Pouťají obrazotvornost, činí člověka duchovním, jej osvobozují kruté vlády smyslnosti. Jedná-li se o vědu Boží, kdo ducha ponoří do studií, povznáší srdce k nebi.

III. *Jaká příprava studiím předcházeti má.* Věda není prosta nebezpečí: *Scientia inflat.* Rozpaluje-li pýchu, oslabuje a ničí zbožnost. Oživujeme a posvěcujeme studie modlitbou, podle příkladu svatých a zvláště sv. Tomáše. Jak nás napomíná sv. Bernard, jiných sobě nepředkládáme cílů než posvěcení své vlastní a posvěcení bližního.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

V zahradě Getsemanské.

Den schýlil se a jižtě nad horami
mrak šerý hustou prostřel zaslou;
kol větrík vane oliv korunami
a chladem šatí břehy Kidronu.

Tam v úvalu, kde bujných keřů davy
se tulí k stěnám nízkých stavení,
tři muži dlí a ve dlaň tisknou hlavy —
a usínají žalem zemdlení.

Pán, Mistr jejich, k blízké zašed stráni
se rmoutí nevýslovnou úzkostí,
On svaté líce své až k zemi sklání
a z hloubi volá k Vládcí výsosti:

„Ach, Otče můj! rci, zdali možno jesti,
by hořký kalich tento odstoupil?
Mám píti jej? Mám břímě kříže nésti,
bych syny světa na něm vykoupil?”

„Hle, Otče, k smrti smutna duše moje
se cázní chví a bolem kormoutí!
Ty kyneš? — Nuže, staň se vůle Tvoje...
Tvůj rozkaz Syna nikdy nermoutí!”

Aj, anděl Páně stoupil s výšin nebe,
a s čela stíraje Mu krve krůpěje
Jej sílí, aby v obět vydal Sebe
a splnil vroucí lidstva naděje.

Pán vstal a k druhům zarmouceným přišel,
z úst jeho zněla slova laskavá:
„Tož vstaňte již! hle, měsíc z mraků vyšel
den schýlil se a noc nám nastává.“

F. V.

Popelečná středa a její význam.

Církev sv. pamětliva jsouc povždy křehkosti lidské, neodhaluje dítkám svým památku sv. tajemství ze života Božského Spasitele bez náležité přípravy, aby snad neoslnilo se slabé oko jejich září hluboké moudrosti Boží, aby neklesla mysl jejich bázní, že není možno dostihnouti vzoru tak vznešeného. Když ukázala jim v jeslích příchodího Knížete míru a ubezpečila se, že poznali v Něm vyvoleného krále nového Jerusalema a hotovi jsou přidružit se k praporeci Jeho, vede je po stupních k tomu, aby založili v srdcích svých království, které s nebe jim byl přinesl. Nyní mají se rozhodnouti! Chtějí-li s oslaveným Kristem povstati z hrobu, chtějí-li obléci skvostné roucho člověka nového, musí pohřbeni býti s Ním, musí odložití vetchý šat člověka hříšného.

Starostlivý hlas sv. Nevěsty Páně svolává věrné své ku patě vrchu Kalvárie. Jen ještě čtyřicet dní a miláček bude jim odňat, bude vydán v ruce pohanův, kteří posměchem Jej obsypou, krutými ranami zohaví a na kříži usmrtí! A proč má trpěti Beránek nejnevinnejší? Ó, při odpovědi i přetvrdé srdce proniká dvojsečný meč a z očí déře se slzí proud. „Raněn jest pro nepravosti naše, potřen jest pro hříchy naše. Jako ovce k zabití veden byl; s hříšným počten jest a on hříchy mnohých nesl a na smrt vydal duši svou.“ (Is. 53.) Nezměrná láska Kristova nutká i nás volati se sv. Tomášem: „Pojďme i my, abychom zemřeli s Ním.“ (Jan 11, 16.)

Na popeleční středu shromažďují se věřící v chrámu Páně poblíže stupňův oltáře. Církev sv. vidouc srdce jejich připraveno k spasitelné skroušenosti, zasvěcuje lítost jejich způsobem nanejvýš dojemným. Kněz barvou smutku a naděje jsa přioděn vystupuje při zpěvu choru k oltáři Božimu a žehná tu připravený popel, z hloubi srdce volaje k Pánu: „Všemohoucí, věčný Bože, ušetři kajících, smiluj se nad prosebníky a račiž seslati sv. anděla svého s nebes, aby žehnal a posvětil popel tento, jenž má býti lékem spasitelným všem, kteří pokorně vzývají sv. Jméno Tvé a žalují na sebe přeciny svoje, jak sobě jich vědomi jsou, uprošující hříšné skutky své před tváří milosrdenství Božího... a popřej, aby všichni, kteří jím posypáni budou, vykoupeni byli z hříchů a nabyli zdraví těla a spásu duše.“ A modlitba jeho stává se vroucnější, když

doznáváje vinu a věčného trestu zásluhu, prosí o ducha lítosti a milost požehnání. Ukončiv pak prosebná slova svá kropí a okurčuje po třikráte požehnaný popel a přitom důvěru svou vyjadřuje, že prosba jeho oslyšena nebude, řka: Pokropíš mne yzopem a čist budu, obmyješ mne a nad sním zbílen budu.“ (Ž. 50, 9.)

Mezitím co chor slovy proroka Joële k postu a lkání vyzývá shromážděné, sype nejprve nejvážnější z přítomných kněží popel celebrantovi na hlavu a potom sám kleče přijímá z ruky jeho popel na hlavu svou, rozjímaje o výroku, který Hospodin k Adamovi a v něm ke všem hříšným synům jeho pronesl: „Pomni člověče, že prach jsi a v prach se navrátíš!“ (Gen. 3, 19.) I všechen lid schyluje kolena svá a kněz tiskne jim na čelo znamení sv. kříže a stále opakuje slova: „Pomni člověče, že prach jsi a v prach se navrátíš.“ A když všichni znakem spásy posvěcení na svá místa odstoupili, vysílá kněz opět horoucí prosby své k Bohu, dárce pravé lítosti, modlé se: „Dopřej nám, ó Pane, abychom započavše záštitu boje křesťanského sv. postem proti duchovní netečnosti bojovali a přispěním zdrženlivosti chráněni byli skrze Krista, Pána našeho.“ Sv. oběť, která se hned na to přináší, rozlévá hojně po srdcích všech věřících vyprošovanou milost, neboť duchem „skroušeným a pokorným nepovrhá Hospodin.“ (Ž. 50, 19.)

Původ dojemného obřadu popelečné středy dlužno klásti do prvních století církve sv. Dokud ještě ukládalo se za těžší poklesky veřejné pokání hříšníkům, posypávaly se hlavy jejich popelem na znamení, že propadli smrti duchovní. Kajicníci ti sešli se v určitý den do chrámů a vyslechše tu rozsudek biskupův vyšli ze dveří a postavili se kolem brány. Biskup posvětil zatím popel a přišed ku čekajícímu hloučku hříšníků zval je do chrámu. Plačíce vrhli se v pozadí na tváře své. Biskup posypal je svěceným popelem, pokropil vodou a požehnav kajicné šaty zakrýval jimi hlavy jejich. Věřící modlili se za ně bez přestání. A když biskup laskavými slovy jim připomněl, že vylučují si z prahu sv. Matky jako Adam byl vyhnán z ráje pro hříchy své a přimlouval jim, aby nezoufali nad milosrdenstvím Božím, a aby skutky Bohu milými zasloužili se brzký přístup k svatostánku Jeho, vycházeli z chrámu a slzami a modlitbami započínali pokání své.

Než v brzkou přáli si i ostatní věřící,

aby spolu s kajicníky zasvěcení byli cestě sv. kříže. „Všichni zajisté zhřešili a potřebují slávy Boží,“ (Řím. 3, 23.) všichni byli syny zavržení; a kdyby nebyl povýšen býval kříž na vrchu Kalvářském, kdyby nebyl otevřen bok Spasitelův, z něhož vyprýstěl pramen vody živé: ponížení by byli v prach země a smrt až dosud vítězně by jim panovala. A proto vyhověla církev sv. zbožným tužbám jejich a nařídila ku konci XI. stol., aby na počátku čtyřicetidenního postu „duchovní osoby i světské, muži i ženy posypati dali hlavy své popelem“. Popel má se připravit, dle výslovného rozkazu její z ratolestí svěcených na květnou neděli roku minulého. Tytéž palmy, kterými mával lid vstříc Vykupiteli, an naposled bral se do Jerusalema, mají býti spáleny, zbytky jejich svěceny a na hlavu lidu sypány. Proč medle tak se děje? — Lid vítal sice Krista, metal mu roucha svá na cestu, pozdvihoval ratolesti a volal: „Požehnaný, jenž se béře ve Jménu Páně!“ (Mt. 21, 9.), avšak srdce jeho daleko bylo od Něho. Neboť za pět dní volal tentýž zástup u Piláta: „Ukřižuj, ukřižuj Ho!“ (Luk. 23, 21.) Oč více bylo by jim prospělo, kdyby pokorně v prsa se bijíce šeptali: „Synu Davidův, buď milostiv nám hříšným!“ — Palmy se spalují, lesk slávy pozemské se stírá a prachem jeho zúrodňuje se půda srdce, aby vzklíčil v něm strom života nového, palma vítězství, která zaslíbena jest všem pokorným srdcem.

Popel jest obrazem smrti. Z prachu země vzat byl první člověk, v prach navrací se tělo všech, kteří zhřešili v praocti svém. Smrt ruší co pokazil hřích, smrt napravuje, co zavinila převrácená vůle. Popel tedy upomíná nás na původ náš, staví nám před oči i konec života. Krokem spěšným přibližuje se večer naší pouti zemské, krása těla pomine okamžikem a ono uloženo bude do lůna mrtvé půdy. A duše? Ó, hrůzná myšlenko! Kam podělo se čisté roucho Kristovo, jež přijala jsi na křtu sv.? Šarlat hříchů, červenec nepravosti lpí na okraji jeho. — Dokud ještě čas, konejme dobré; svědkem pomíječnosti jest popel: pamatujme na věci poslední!

Popel jest dále obrazem bolesti srdce a pravé lítosti. Tvrdé srdce člověka rozpadá se takořka bolestí nad spáchanými hříchy, jako oběť zápalná stravuje se na žáru lítosti, vybledá ohněm tím jako železo. Popel chovaje v sobě zžiravé látky

čistí přemnohé skvrny, tak i pravá lítost očisťuje srdce lidské od nečistoty hříchův a dodává mu skvoucího lesku.

Již v dávnověkosti užívalo se popelu na znamení smutku a lítosti. Spravedlivý Job žele nemoudrých slov, která kdy pronést se odvážil, praví: „Protož sám sebe tresci a činím pokání v prachu a popelu.“ (42, 6.) A nejinak ukazoval Mardocheus hořkost mysli své; když uslyšel, že zkáza hrozí stihnouti bratří jeho, „roztrhl roucho své a obleknuv se v žíní posypal hlavu popelem.“ (Esth. 4, 1.) Jiných, četných dokladů pomínouce slyšme z úst samého Spasitele nepřímé schválení zvyku toho starobylostí posvěceného: „Běda tobě Korozaim, běda tobě Betsaido; nebo kdyby v Týru a Sidonu činění byli divové, kteří činění jsou u vás, dávno by byli v žíní a popelu pokání činili.“ (Mt. 11, 21.)

Popelem dělá se věřícím kříž na čele. Jako pýcha zračí se obyčejně nejzřejměji na hrdém čele dítek tohoto světa, tak má se na čele bojovníků Kristových jevit pokora. Hříchem stává se člověk vinným trestu věčného; a aby nezapomněl na vinu svou, znamená kněz čelo jeho znamením bližícího se soudu, které má pamatovati jej na okamžik, kdy sám v prach se obrátí, kdy popel nebude více obrazem, nýbrž skutečností. Jen pokání může jej zachrániti, jen spočinutí ve stínu kříže Kristova může jej náručí věčné smrti vyrvati. A hle, kvapem blíží se čas, kdy zavzní velebná slova: „Vexilla Regis produnt, fulget Crucis mysterium.“ *Fr. Vacek.*

Scintillae Ignatianae.

S. Ignat. ap. Bart.

Podává prof. V. Vojáček.

Chmele a sladu maři, kdo mravy jiných napraviti chtěje nezačíná od sebe samého.

Zpozdlá do konce věc! Jiných chceme míti dobrých, ježto sami nejsme dobří; ze svých úst odsouzení býti zasluhujeme, ježto dobré nařizujeme a zlé činíme.

Nižádný zákon není dosti účinný leč zákon živý, ježž zákonodárce svým sobě počínáním prohláší. Oučinnivější jest totiž hlas díla, než-li hlas úst. Onen má tolik řečníků k přesvědčování spolčených, kolik úkonů; tento poněvadž jest samojediný, zůstává bez vážnosti.

Co jest tu za požitky, když najednou i budujeme i bouráme, ono slovem, toto skut-

kem? Kdo chce léčiti přístrastného, nepodléhej přístrasti. Prvé o sebe postarati se náleží než o jiné.

Ubozí smrtelníci, doma jsme krtci, vně ostrovidi! Nevidíme, co za ranec po zadu máme. Všeho čítí pozbyli jsme, necítíme břevna v oku svém, ano v cizím starostlivě mrvičky vyšťaráváme. Lékaři uzdrav se sám.

Vzácný nějaký a výtečný skutek sta všedních daleko převyšuje.

Jako věci ledajaké, jež jsou při ruce a všude snadno se naskytují, žádného po sobě toužení ani když jsou dosaženy, útechy nespůsobují, tak skutky všední do počtu jdou, nikoli do ceny.

V příkrých věcech korunu ostavuje zmužilost.

Tam dostati se na darmo dychtí liknavec, kamo se nedobude leč ten, ježž za ruku vede nesnadnost znamenité věci, jež se konati má. Odvaž se něčeho. Nic není neschůdno srdci statnému.

Váží Bůh, nepočítá děl; hledí k věci nikoli k počtu. Viz, čeho by jemu obětoval a pomni, že vzácní, vybraní a naprosto znamenití mají býti darové, aby zasloužili býti darováni tvému i všech věcí Pánu syrchovanému.

Aniž za příčinu toho uváděj špatnost nebo chudobu svou: mohovita jest milost Boží s jejíž pomocí divných věcí konati můžeš, jen kdyby přitom snažnosti bylo a horlivosti neubývalo.

Křivopřísežník.

Vypravuje Jan Nep. Ráž.

Pokračování.

Petřík hovořil ustavičně, Dorotka však ke všemu mlčela. V Závrsí byli již skorem všichni doma, když náš párek se vracel k vesnici.

Jen sudičky, které ani nesejí, aniž žnou, aniž shromažďují do stodol, ale jdou hned k hotovému, nakukovaly, kde se co hýbe. Nemajíce starostí, sháněly klep pro dnešní večer a zýtřejší den, by ušla jim snáze dlouhá chvíle, na lavici v hospodě. Tabácnice byla taková sudička, u ní vycházel denní lístek všech pravdivých i lživých událostí v Závrsí. Jak zamlaskl jazýček v ústech jejích, když

z daleka Petříka s Dorotkou shledla. Zastínila si rukou palčivé polední slunce, aby lépe pozorovati mohla. „Tak vida, Rozhoňová myslí, že má holku svatou a zatím ona jest jako jiná. Petrovi se nedivím, ten jest jinoch bohatý, sáhne po čem se mu zachce, ale holka by si mohla pomyslit, že to nemožné, kam pak se dére. Však on jí nadarmo nenes tenkrátě trávu od olšin! Inu jest to svět, dělá se to jako nevinátka a zatím, pán Bůh mě chraň, abych jí neublížila, ale tohle jest jistota.“ Za bručení a posuzování zalezla babice do své boudy. Tak byla Dorotka souzena a odsouzena, než se čeho nadála. „Šídlo se v pytli schovat nedá,“ praví staré přísloví, a zde se osvědčilo.

Rozhoňová nedočkavě již vykukovala, že děvče z kostela jí se nevrací.

Petřík došel s Dorotkou ke statku, kývl hlavou a vešel tam. Dorotka samotná stoupala k níže ležící chaloupce matčině. Na prahu ji matka očekávala: „Ty dítě dlouho nejdeš, kde pak jsi jen byla? Všichni již jsou zpět a jenom tys tam zůstala.“ Tak vítala matka dceru. „Nezlobte se maticko, já se modlila, až již všichni odešli. Kázání mne tak dojalo, že bych byla ani z kostelíčka neodcházela.“ — „O čem pak pan kaplan kázal, že se ti to tak líbilo,“ ptala se matka. — „Ani vám to tak vypovědět nemohu, jak to přivedl, ale tolik si z toho pamatuji, že nám důtklivě na mysl uváděl, abychom měli jeden druhého rádi.“ Z celého kázání vybrala si ubohá Dorotka jen toto, a to ještě ve smyslu, jaký se jí právě nejlépe hodil. Matka si toho nepovšimla, měla starost jako pečlivá Marta o stůl a tak odběhla po své práci. Dorotka se svlekla, uložila šaty a nevěděla nic jiného povídati než jak jest krásný jejich kostelíček, jak milostný obraz Rodičky Boží, jaké silné vskovnice dnes hořely na oltáři a na každé z nich, že byla za okrasu velká červená jirinka z učitelovic zahrádky.

Matka tím mile dojata pravila, „tys musila býti dnes zvláště pobožnou, jestli pak jsi se také za mne pomodlila?“ Otázka ta přivedla Dorotku do velkých rozpaků. Proč se matka táže. Vždy se za ní modlívala a nikdy se jí na to neptala, dnes zapomněla poprvé a již jest potrestána.

„To víte, že se vždycky za vás maticko modlím,“ odpovídala uzardělá Dorotka. Vyhybavou tuto odpověď pronesla proto, že lháti nechtěla, tanul jí na mysli prst svatého Jana. Matka se dále neptala a tak ukončen skrovný oběd. Dorotka sotva čeho pojedla. Matka dnes obstarávajíc příbuznou

si toho nepovšimla. Po jídle vyšlo děvče před chaloupku, usedlo na patník a rozevřelo modlitby. Chtěla nahraditi čeho v kostele zameškala. Modlila se za matku. Tu jí napadlo, jak málo dnes nábožnou byla. Všecky myšlenky její byly kolem Petříka a všechny její prosby k svaté Panně končily se slovy: „ustrň se nade mnou.“ To ji bolelo. Musila vyznati, že něco před matkou skrývá, co by tato jistě neschvalovala. Nikdy předtím tak nebývalo. Ublížil-li jí kdo, neb přihodilo-li se něco jiného, stěžovávala sobě matce a ta ji pak těšila, vypravujíc jí své přestálé utrpení, z něhož ji Pán vždy milostivě osvobodil. Rozplynul se pak obyčejně bol její při tom porovnání jako bublina z mýdla, když větřík se jí dotkne, dívka se upokojila. Dnes nemohla ani matce říci, jak pyšné dcerky ze statku starodávni její sukni zhaněly — odpustila jim to, odpustila pro Petříka. Cítila snad, že i ona bude potřebovat jednou jejich odpuštění a chtěla tím v srdci svém si uložit zasluhu o ně? — kdož to může vědět! Nepostihnuteľné jsou mnohdy skutky naše a třeba nevědomky, netušeně strádáme dobré skutky, těžice v dobách trudných z toho zřídla, plného lásky, z poctivého srdce.

A poctivé bylo ještě srdce i duše Dorotčina. Netušila ubohá, jak nad nevinností její vznáší se dravec, čekaje, aby ji drápem svým zachytil. V srdci jejím vykvetla láska, jako na jaře rozkvetá kvítek u bublavého potůčku, ona se neptala kde se tu vzala, a kam se poděje, jako se kvítek neptá, kdo jej tam zasadil, ani kdo jej snad utrhne. Kéž se byla jen matce svěřila! Byla by jistě zkušená žena ta radou svojí posvětila zbloudilému děvčeti, na bludičku před ní se kmitající, byla by život svůj nasadila, aby osvobodila ji z jisté záhuby. Dorotka se ale nezmínila. Tušila dobře, že by starostlivá matka nelitostně sáhla po pokladu jejího srdce a zahodila jej, jako bezcennou tretku. Stala se vůči nejpoctivější duši, kterou měla na světě nedůvěřivou. Jakási lehkověrnost ovládala jí, počala se opírat o Petříka, myslíc, však on vše uspořádá a k cíli přivede.

Mimo tabáčníci shledly vracející se párek také sestry Petříkovy. Ačkoliv se jinak o nenáviděného bratra nestaraly, bylo jim dnes vítanou příležitostí, aby, jak s počátku se usnesly, jemu mrzutost způsobily. První příchýlnost Petříkova k Dorotce byla jim také známa, ale dnes stávala se opravdivější a ujednáno matku, hrdou to selku Dudkovic, na celou věc upozorniti. Příležitost se v brz-

ku naskytla. Matka chystala dcerkám nové překvapení, pořídila jim by otec nevěděl nové šaty na pěknou hodinku k tanci. Když bylo po obědě a mužové ku hře v karty zasedli, tu jako na umluvené znamení, zvedly se ženštiny a šly na komoru. Selka okazovala hostům zásoby potravin, dále výbavu peřin, kanafasu a prádla, až konečně došlo na šaty. Jako náhodou otevřela velikou šatní skříň, a hned z kraje zavěšené byly bílé šaty plné červených stužek a pestrých knoflíků. Děvčata radostí vykřikla a padla matce kolem krku. Tato se bránila a slzy radosti jí při tom kanuly po tváři. To se jí dnes povedlo.

Šaty musily na světlo, jedna teta chválí dobrou látku, druhá stříh, třetí stužky, čtvrtá šířku a selka se jen usmívá, vždyť to její čin a obdiv náleží najmě jí. Nejstarší z dcer Marjánka, použila pohnutí matčina, aby se na Petříkovi svezla. „Jak jste dobrá naše maminko a já vás za to musím zarmoutiti. Zamlčet to nechci, abyste, až se to dozvíte od cizích, neřekla, že jsme vám to tajily.“

Všechny naslouchaly udiveně, kam Marjánka míří, a selka byla již všecka strnula. „Jen se tak nelekejte, ještě není zle, ale mohlo by to časem býti. Já myslím s naším Petříkem. To nevíte, že on si začíná nadcházeti Rozhoňovic Dorotku?“ Do selky jako když z čista jasna uhoří. „Můj ty Spasiteli! co na mne čeká, to jsou pěkné noviny,“ začala naříkati. „Já to věděla. Ten kluk nemá nic dobrého v sobě, ale tím jest otec vinen, on si na něm tolik zakládal. Teď to má.“ Kmotry, tety chlácholily, selka naříkala, děvčata jí to přála. „Vidíte maminko to jest mazánek. Přivede vám na statek žebračku a my budem musiti dělat jako děvečky. Čím pak nás vyplatí, a bez peněz, kdož si nás vezme?“ Selka stála udivena. „I toho děti Bůh chraň! Toho nedopustím. Než něco takového, to musí dáti tatík raději statek Marjánce a kluka vypráská, ať se pak stěhuje k Rozhoňovům, anebo chodí světem, na tom nám nesejde.“

Tak a podobně se hovořilo v komoře. Tety ačkoliv Dorotku neznaly, přece hned na ní všechnu vinu svalovaly. „Holka ho láká, ona chce z baráku do statku, to jest celá věc, on as chudák, dobrák se dá bulíkovati. Jen mu pořádně vycinkejte doopravdy a on toho nechá. Takových pádů máte v každé vesnici, to není nic nového.“ Rozhodnuto a vyjednáno.

Selka šla z komory do síně. Druhé šly až na jednu starou kmotru za ní. V síni zavolala selka děvečku a nařídila jí, aby na-

lezla Petříka a poslala ho do komory. Petřík nebyl daleko. V stáji byla cizí chasa a on se bavil mezi nimi. Zakabonil se, když jej děvečka volala, po cestě si ale myslil, že mu matka chystá nějakou desítku na tu posvícenskou outratu a proto stoupal spokojeně ke komoře. Otevřev dvěře zastavil se, bylať zmíněná kmotra s matkou v důvěrném hovoru, a Petřík znaje matku, že jen po straně mu podstrkuje, chtěl se vzdáliti. Matka se při zavrznutí dveří ohledla a mrzutě prohodila, „pojď jen dál, mám s tebou jednati!“ Hlas matčin Petříka zarazil, byla k němu vždy laskava a dnes pojednou jest všecka změněna. Co se asi stalo. Pověděl snad čeledín na něj, že přede dnem odnesli k židovce korec pšenice, aby bylo na pivo. To nebude státi ani za luňáci vejce, matce se to nějak vylže, hůře by bylo, kdyby se to dověděl otec. Pokorně přistoupil Petřík k matce, jako pravý hříšník. Selka se zaškaredila, jak jen mohla než spustila. „Tys mi pěkný selský synek, zahazuješ se mi s takovou žebračkou. Myslíš, že já ji sem přijmu pod střechu, to se mýlíš. Do mé smrti sem ani ty, ani ona nevstoupí a statek bude Marjánčin rozumíš!“ Kmotra začala chlácholit rozdurděnou selku. „Teto, jen se tak nezlobte, kdož ví jestli je to všechno pravda, lidi mnoho mluví, dejte také jemu slovo promluvit.“ — „I co mi do lidí, kdyby mi to neřekly naše holky, já bych nikomu nevěřila,“ odpovídá selka. Petřík poslouchal. Tak sestry matku tak na něho nasadily, pomýšlel, „všecko jen proti mně, počkejte to vám neodpustím.“ Úst však neotevřel. Byl povahy drsné a netečné, nechal matku hubovati a v duchu si myslil, však já přece budu činiti dle svého. Selka myslila, že Petřík bude zapírati aneb se omlouvati. Jeho mlčení ji pomátlo. „Co tu stojíš, jako kdyby se tě to netýkalo!“ dorážela na něho matka. „Co mám říkati, když posloucháte sestry, tak si je poslouchejte,“ obrátil se, bouchnul dveřmi a odešel. Selka se dívala na kmotru, co té vzdorovitosti říká, ta se usmívala a radila jí, aby se nezlobila, že to pořádně chlapci řekla, teď to ví a uvidíte, že toho zanechá. Mladý člověk jest mladý člověk, lecos mu napadne a hnedle zapomene. „Však já mu to nahradím, zrovna mu nic nedám k muzice, aby věděl, ať si odbude posvícení jak chce, ja jsem matka a musím mu domluviti, když je toho potřeba, vidíte kmotra?“ „Ba, ba, to ho potrestáte nejlépe, však on vás večer nalezne,“ těšila tato selku. Obě nevěděly, že má již Petřík peníze od židovky

za pšenici v kapse. Celé odpoledne se synek matce ani neukázal, převlekl se přece do nově vyšíváné košile, kterou mu schválně koupila, ale okázati se v ní, jak mu sluší nepřišel. To selku bolelo, desítka v kapsáři pro něho připravená ji také tlačila, čekala však až do soumraku, Petřík nešel. Poslala děvečku do hospody na zvědy. Ta přišla s vyřízenou, že Petřík zpívá a pije co může, stále stojí před muzikanty a platí, ale netančí prý. Dorotku tam také nikde neviděla. Všecko jednání syna matku polekalo. Snad mu ukřivdila. Opičí láska její k němu se počala tlačiti do popředí. Vyšla na zápraží a zavolala kočího. Tajně strčila mu desítku do ruky a poslala jej do hospody. „Dej to chlapci, on si nevzal peníze a já nechci, aby ho hostinský napsal na tabulku, rozumíš!“

Oráč se dostal až ke stolu muzikantů. Zatáhl polehonku Petříka za rukáv a chtěl jej vésti stranou, aby mu matčin rozkaz vyřídil a peníze odevzdal. Rozjařený Petřík se však nechtěl hnouti a dorážel na oráče, co mu má sdělit, aby to řekl veřejně.

Není to konečně nic zlého, pomyslí si tento a pověděl, co mu matka vzkazuje a posílá. To bylo pro Petříka, jako když píchne se mezi vosy. „Sem peníze,“ vzkřikl, a sotva že čeledín desítku mu dal, lítla tato muzikantům do cimbálu. „Tu máte od selky Dudkovic a teď hrajte, až se bude celá hospoda trásti „Sedlák, sedlák, ještě jednou sedlák, jest velký pán.“ Muzikanti spustili a kolem stojící hoši hleděli udiveně na Petříka. Měli také peníze, ale tak platiti to se jim přece nezdálo. Nikdo neodvážil se zpitého mladíka rušiti. Zlost z něho jen sršela i dlouhé jeho ruce se klátily, jak by každého z hostince vyhoditi chtěly. Petříkovi stoupala krev do hlavy. „Co žebrotu mi vyčítati, ať jest jaké jest, já jí ublížit nedám,“ soptil. Na to zase zanotoval, „jen se mi má milá dobře chovej“ a chasa tančila podle písňe, které on předzpěvoval a hudebníci po něm hráli. Štěstí, že Dorotka v hospodě nebyla. Popuzený Petřík by byl jistě nějakou hloupost vyvedl. Ona do hospody nešla, až druhý den. Dva dni za sebou by to byla matka nestrpěla. „Máš dost toho o pěknou hodinku, ničeho nezmeškáš,“ říkala jí. Petřík láteřil celou noc, až pak umdlený usednul a usnul. V hospodě si ho dále nevšímali. Vždyť není nouze o opilce v ten čas, kdo pak se stará, co mluví, jest to bez toho z nerozumu.

Tak soudila většina lidí. Jinak ale babice kolem taneční síně na lavicích sedící.

Byla mezi nimi tabáčnice a ta za tepla jim vyprávěla, co po poledni shledla, a že bez pochyby Petřík, byv za to doma pohaněn, ze zlosti pije. Povídal si to ze začátku tlumeně, až pak to šlo jako věc veřejná od úst k ústům.

Jen osoby, které tím nejvíce trpěly, Rozhoňová a Dorotka, nevěděly, že jsou na přetřesu při dnešním posezení v tanečnické. Tak to bývá, lidé to povídají, a před tím, koho se to týká, obyčejně se to tají. Kdyby byla Dorotka věděla o výstupu mezi selkou a synem ve statku, aneb o úsudku sudiček na lavici v tanečnické, jistě by byla na pěknou hodinku do hospody nešla. Tak nic zlého netušíc, oblekla se v pondělí do jednoduchých svých šatů a kráčela k druhým děvčatům. Jak do hospody vkročila nastalo mezi babicemi veliké pohnutí. Jedna se dívala na druhou a jedna druhé šeptala „už je tady, to je dost, když ji máma chystá do statku, že ji lépe neoblekla“ a podobné jízlivé poznámky činily.

Prosta všech předsudků vešla Dorotka do síně. Nepozvedla ani oči a skromně se tlačila do kouta. Petřík ji zahlédl již, když šla kolem okna. Stál mezi dveřmi přístěnku když vcházela a spěchal rovnou cestou k ní, jak se zastavila. Stála se v něm od poslední rozmluvy s matkou veliká změna. Zpurnost jeho a tvrdost vystoupila na povrch, nemohl pochopit, jak matka může se opovážiti brojiti proti děvčeti, které se jemu líbí. Jakási neústupnost zaujala celou jeho duši. „Ať na mne celý svět se žene, já nepopustím a nepopustím, třeba mne utloukli.“ Tak stále si opakoval a připravoval se k boji. „Dlouho nejdeš Dorotko, čekám již od večerška na tebe,“ oslovil děvče. „Poď k tanci. Zahrajte mi „truc na truc někomu“. Muzikanti spustili a již jako divý letěl Petřík s Dorotkou do kola.

Babice se zachechtaly. „Ten ji má rád, hleďte. Inu Bože, což pak nemůže taková holka také udělat štěstí? Vždyť jest hodná, pracovati také umí a peníze nejsou všecko,“ rozumovaly dále. Bylo jim pojednou tak, jako by se bály ublížiti Dorotce slovem, vždyť Petřík jen jiskřil, a byl by za to jistě zaslechnuv to, některé hubu skřivil.

Sestry Petříkovy jakmile spozorovaly, že se jednáním bratrovým matka proti němu popudila, usnesly se okamžitě z toho těžiti. Stálo to za to, namáhati se trochu, vždyť tu běželo o statek, z něhož měl býti Petřík vyděděn. Rozdělily se ve dva tábory. Nejstarší jménem Marie, již by statek připadl nesměla rodiče rozhněvati a proto postavila

se proti bratrovi, druhé dvě vzaly v ochranu Petříka a Dorotku. Mezitím co Petřík tak okázale Dorotku v hospodě vytácel, vytrátila se Marie z hospody a běžela domů, by o tom zprávu dala matce.

Selka uražena nad míru ustanovila se na tom, že jedním rázem celé věci přítrž učiní a sosnovala sobě plán v rychlosti, který celému statku i jeho domácím stal se osudným. (Pokračování.)

Duchovní cvičení ke studující mládeži.

Konal *dr. Jan Marek*, kan. Kralohradecký.

I.

Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt. — Otče odpusť jim, neboť nevědí, co činí. Luc. 23, 34.

Když jednou blahosl. Ludvík granadský vystoupil na kazatelnu, aby mluvil k lidu, začal řeč svou těmito slovy: *Passio D. nostri Jesu Christi* (Utrpení pána našeho Ježíše Krista) a tak dojat jest byl tím, co ohlašovati chtěl, že pro pláč a bolest jej uchvátivší ani slova dále pronést nemohl. „*Passio D. nostri J. Christi*“ toť bylo tehdaž celé kázání, ze všech, jaké kdy činěny jsou, zajisté nejkratší. Než však při krátkosti své nebylo bez výsledku hojného. Veškeren přítomný lid na nejvýš pohnut opouštěl svatyni, dobře věda, jak mnoho byl vyslovil kazatel málo těmito slovy. — *Passio D. nostri J. Christi*, tak i na dnešní den při sv. oběti mluví církev a tak ohlašuje, že začíná se památka na čas utrpení Pána a Spasitele našeho. Hodina Kristova vypršela. P. Ježíš ušel nepřátelům svým, když chtěli jej svrhnouti se skály — neboť nepřišla tenkrát ještě jeho hodina, ušel židům, když zdvíhali již kamení, aby ho ukamenovali, neboť nepřišla tenkrát ještě jeho hodina. Avšak nyní již sám dobrovolně ubírá se do Jeruzaléma, neboť jest to místo, kde chce umřít; blíží se již veliká noc, a to jest čas, kdy chce umřít; víť on, že v Jerusalemě jsou, jenž budou volati: Ukřižuj Ho, ukřižuj Ho, a tak chce umřít. Svatá naše matka církev chystá se na cestu, aby doprovodila na smrt se ubírajícího miláčka svého Ježíše. V patách za ním kráčí z večeřadla, kde naposled obcoval s apoštoly, až ku hrobu, kamž uložil tělo jeho učedník věrný. Onať i nás j. m. co syny své vyzývá, abychom v tomto týhodnu, v těchto zvláště dnech svatých cvičení kráčeli za Synem Božím, největším svým dobrodincem a nejlepším přítelem. On pryč se ubírá, aby za nás umřel, bera již do rukou poutnickou hůl, sv. totiž kříž svůj. Ne-

musíme ani daleko kráčet, toliko za bránu města, jen na vrchol hory Kalvárské, neboť tam odkládá Pán hůl svou, tam se loučí, tam umírá. Několik ještě slov pronáší, poslední jako vůli svou oznamuje a skonává. Jinochu milý! ty, jenž jsi umíratí viděl otce svého, neb matku svou, neb bratra, neb jiného dobrého a drahého přítele svého, rci zdaž zapomněl jsi na poslední slova, kteráž vyšla z tuhnuoucích již úst jejich, zdaž nezaryla se hluboko v paměť tvou, že nebudeš ani s to, abys kdy zapomenul na ně. A na slova, kteráž naposled pronesl Božský Otec, bratr, přítel tvůj, když za Tebe umíral, mohl a chtěl by si kdy zapomenouti? Abychom poslední slova Kristova, kteráž poslední jeho vůli, poslední jeho přání, poslední jeho modlitby obsahují, v paměti své obnovili a ku spáse své vždy zachovali, postavíme se v těchto dnech pod kříž, na němž pní náš P. Ježíš. A dnes uvedeme si na paměť ono slovo jeho, které zaznamenal sv. Lukáš; *Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt*, a sice 1. ohledem na Krista a 2. ohledem na sebe, což budiž obsahem dvou dnešních našich rozjímání.

Ukřižovaný Pán račiž na přimluvu bolestné Matky své udělití nám milost, aby rozjímání tato sloužila nám k spasení.

Jako řečník, než dokoná řeč svou, ještě jednou v krátkosti na paměť posluchačům uvádí slova svá, tak činil i řečník Božský, Pán náš Kristus Ježíš. Tři léta mluvil Pán Ježíš až do unavení, nyní mínil ukončiti, a proto ještě jednou vystoupil na horu, tenkrát na horu Moria, aby se tam co pravý Isák obětoval; a aby široko daleko, aby po celém světě rozešla se jeho slova, proto vystoupil ještě výše, proto vystoupil na vysoký kříž a z něho v krátkosti opakoval, co byl hlásal po čas učitelského svého úřadu, na něm podal obsah knihy, již byl s nebes přinesl. A nyní co asi řekl nejprve? Ejhle Matka jeho, jejíž srdce meč sedmeré bolesti proklál, stojí pod křížem. Snad slovo útechy pronáší k Ní Syn tento nejlepší, aby povinnost přikázání čtvrtého slavně posvětil? Nikoliv. Stojí tu Jan, jemuž nakloněn byl láskou a přátelstvím nejněžnějším a okem usazeným patří vzhůru na Pána. Snad slovem laskavým loučí se s miláčkem, aby ukázal, že pravé přátelství trvá až k smrti? Nikoliv. Stojí tu Magdalena ona kajicnice a jako druhdy v domě Šimonově nohy, tak objímá nyní jeho kříž a polévá jej proudem hořkých slzí svých. Snad pro ni, již tehdaž tak laskavě se byl ujal i nyní má na rtech slovo útrpné. Nikoliv. Pan Ježíš nehledí

ani na Matku, ani na učeníka, ani na kajícníci, on patří na vrahy, na nepřátely své, jim věnuje první slovo z kříže, za ně on se modlí. Pater, volá hlasem prosebným, Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt. Na ty, jenž bolestné lůžko, ohavný kříž mu připravili, pamatuje nejprve, za ty, jenž ostrými hřeby ruce a nohy jeho prohnali, nejdříve se modlí. Ejhle on, jenž mohl rozkázati zemi, aby odevřela se a jeho vrahy pohltila, on jenž deštěm ohnivým mohl je zachvátiti a památku jejich vyhladiti na věky, on za všechny hrůzoplňné ukrutnosti, jakých na něm se dopustili, nemá jiné pomsty, než srdečnou prosbu: Pater dimitte illis. Tu naplnilo se, co před věky o Messiáši byl předpověděl prorok, řka: Et pro transgressoribus oravit. Ano i za hříšníky se modlil. On jenž druhdy učil: Diligite inimicos vestros et orate pro persequentibus vos (milujte nepřátely své a modlete se za ty, jenž vás pronásledují), potvrdil na kříži rozkaz tento příkladem svým a tu dal důkaz, jak pravdivě byl o sobě pověděl: Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. Čtyři tisíce let stála již země, avšak tak hrůzným zločinem nebyla ještě poskvrněna nikdy. Viděl již svět, jak syn v otcovské, bratr v bratrské krvi se brodil; avšak vraha Božího ještě neviděl. Hrůznějšího zločinu nevymyslíla ještě nikdy zloba lidská. Avšak neviděl také svět opět krásnějšího a pohnutlivějšího důkazu lásky, jako tenkrát, když umírající Syn Boží na kříži volal: Otče odpusť jim! — On řekl: Otče! Jaká to láska v jediném tom slovu! Tohoto slova užíval jen tenkrát Kristus, když o něco se zvláštní vroucností žádal. „Otče!“ pravil, když co velekněz modlil se za své apoštoly. „Otče!“ pravil, když na hoře Olivetské krvi se potě o odvrácení trpkého kalichu umučení žádal. „Otče!“ pravil, když po dokonání boji ducha svého vypouštěl. „Otče!“ pravil i tu, když za své mučitele a vrahy se modlil a o prominutí hrozné viny jejich žádal. Zdaž není to, jakoby byl řekl: Pro tvou otcovskou lásku, jakou Bože k jednoroznému Synu svému chováš od věčnosti, prosím Tebe, račiž otcem býti těmto nešťastníkům. Ejhle Syn Tvůj, kterýž trpí nevýslovně, jim odpouští. Odpustiž tedy i ty, byť i byli toho nehodni, aspoň pro Syna svého. Oni ovšem ztratili srdce synovské, avšak Tobě zůstává na věky srdce otcovské, a byť se byli pokalili hrůznými zločiny, přece ještě aspoň stopu mají obrazu a podobenství tvého na sobě — a proto račiž jim býti milostiv. O dříve Božské mírnosti

a lásky. Lotrové tito z celého hrdla volají: Ukřižuj ho — a P. Ježíš poslední silou svou volá: Odpusť jim; oni křičí, aby zemřel, a P. Ježíš prosí Otce, aby živi byli. — Odpusť jim! Komu má odpustiti? Všechněm! Nižádného nevyjmul Pán, ani Malcha, ani Anáše, ani Kaifáše, ani Piláta, ani Herodesa, ani těch, kteří jej mrskali, trním korunovali, uplvali, tupili, na kříž přibili. Nižádného nevyloučil, za všechny o milost prosil. Umučení Kristovo jest onen zločin, na nějž naráží prorok Jeremiáš řka: „Peccatum peccavit Jerusalem. Jerusalemští dopustili se zločinu. Vražda na Kristu spáchaná jest zločin neskončené ohavnosti, hřích jest to tím větší, čím drahocennější byl život jeho. S přirozeností lidskou bylo však v Kristu spojeno Božství, a proto byl život jeho ceny neskončené, jako nevyslovná jest důstojnost Božství samého. Daleko menším bylo by to zajisté hříchem, kdyby veškerá země v krvi všech lidí se potápěla, než jest vražda na Synu Božím spáchaná. Ohavnost zločinu toho byla tak veliká, že sama bezživotná příroda na svědectví povstala proti bezbožníkům. Třesoucí se země, pukající skály hlasem hromovým volaly k Bohu o pomstu na zločin, před nímž slunce zastřelo žalostí tvář a nad nímž jako hrůzou roztrhla se opona chrámová — a jen toliko Ježíš, tichý tento beránek, uprostřed nesnesitelných bolestí prosí o smilování a odpuštění. Dříve neotevřel úst svých a bez odporu nechal se vléci na popraviště — avšak když na dřevě kříže mezi nebem a zemí se vznášel, tu otevřel ústa svá, aby se modlil: Otče odpusť jim, neboť nevědí co činí. O věděli, co činili, jak vykládá sv. Tomáš Aquinský, věděliť jsou to aspoň zákoníci a vznešení. Nevědomost jejich byla toliko pouhé pokrytství, kteréž jich nemůže ospravedlniti aniž omluviti. Nástrojové vraždy, které za peníz krvavý najali, žoldnéřové a katané tiť spíše mohli nevědět, co činili, a o nich snad platí slovo Pavlovo: Nebyli by Pána slávy ukřižovali, kdyby ho byli poznali — a takto snad poněkud menší jest vina jejich. Než ale bez hříchu býti zcela nemohou. Vždyť viděli jeho zázraky, viděli jeho nepokalenou svatost, viděli jeho podivuhodnou pokoru a trpělivost, slyšeli sami před Kaifášem, že sám sebe Synem Božím nazývá, slyšeli z úst vladařových, že to muž spravedlivý jest, na němž žádné viny není nalezeno, v jehož smrti on žádného podílu míti nechce. By nebyla vlastní jejich bezbožnost zatemnila jim zrak a sluch zastřela, byli by musili poznati, že to sám Bůh jest a Spasitel. A

ejhle přece je omlouvá Kristus, že nevědí co činí. I zdaž tím zmenšena jest vina jejich zločinu? Pakli možno, aby to, co již neskončené jest, stalo se ještě větším a znamenitějším, jen nevyslovná velikost lásky Kristovy omluvou touto na vyšší stupeň by se povznesla, ona jeho láska, kteráž vše omlouvá, trpí a snáší, v skvělejších ještě by světle tím se ukázala. Vznešeně a vele-slavně jedná, kdo ústa celuje, anaž hanu a potupu naň metati neustávají — a tak jednal Kristus. Ruce i nohy jeho byly na kříž přibity, jen jazyk jeho jest ještě zdrav a svoboden, a toho užívá, aby ochránil a zastal se těch, jenž rukou i jazykem na kříž jej byli přibili. Co mocný zástupce utíká se za ně k Otci, aby pro jejich nevědomost jim odpustil. — J. m. Pakli Božský Spasitel již na vrahy své olej milosrdenství tak hojně vylévá, což učiní teprv těm, kteříž po něm touží a věrně jej milují? Pakli tak nevyslovnou láskou k těm se naklání, kteří odvrhše sladké jeho, laskavé jeho rozkazy nohama nečistýma šlapají, kterak okáže se oněm, jenž důstojný mu v srdci připravují stánek a žádají, aby v něm přebýval a vládl na věky.

Ano kdož jest v stavu vysloviti, co Kristus učiní pro věrné syny a přátely své, když modlitby a slzy k Otci vysýlal za rouhače a vrahy své na Golgotě? — A jaké asi ovoce vyrostlo na smírném stromu modlitby Kristovy pro jeho nepřátely? Onť nám zajisté dal zaslíbení, že začkoli prositi budeme Otce ve jménu jeho, dáť nám — i zdaž on, skrze něhož všeliká milost přichází, mohl prositi nadarmo a bez výsledku? Zajisté, že líbila se Bohu Otci vznešená modlitba Synova, a že ji také vyslyšel; a byť nestávalo ani prastaré pověsti, kteráž obrácení se mnoha tisícův přítomných židův modlitbě Páně za nepřátely připisuje, již na důkaz postačí, že lotr na kříži ještě téhož dne stal se blaženým měšťanem v ráji.

Mnohým prospěla modlitba Kristova, než ale nikoliv všechněm, neprospěla zákoríkům, neprospěla fariseům, slovem neprospěla zatvrzelým hříšníkům. Na ně vztahuje se slovo Pavlovo: Voluntarie peccantibus jam non relinquitur pro peccatis hostia, t. j. těm, jenž dobrovolně nejen hřeší, ale i v hříších zatvrzele trvají, nedostává se více za hříchy jejich smírné oběti. Vše, cokoliv Kristus učinil, pro zatvrzelce a nekajícíky učinil nadarmo; nadarmo tekla jeho krev, nadarmo postaven jest jeho kříž, marná jest pro ně jeho smrt, marná jeho milost, marné jeho svátosti, slovem pro ně

vše jest marné a na darmo. Pro hříšníka zatvrzelého, pro hříšníka nekajícího nemůže ani sám světa Spasitel bránu spasení otevřít.

Hrůzná to zajisté a strašlivá, a předce jen pravdivá jsou slova. Kdož z nás, j. m., mohl a směl by o sobě praviti, že nepatří do počtu hříšníkův. Než můžeme směle také před Bohem a vlastním svědomím říci, že nejsme hříšníci zatvrzelí, hříšníci nekající? Jsme hotovi litovati a želeťi upřímně chyb a poklesků minulých a všemožně střežiti se budoucích? O pak v slově Kristově: Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt, kyne i nám naděje, že omluví hříchy naše P. Ježíš u Otce, že milost a odpuštění vyjedná nám. A že to opravdu chce učiniti, dává nám tím na jevo, že v těchto dnech poskytuje nám příležitost, abychom hloub nahlédnouti mohli do srdcí svých, abychom poznali duchovní stav svůj, a což na nás nedokonalého a hříšného jest, opět napravit mohli. Pán Ježíš chce opět v srdcích našich slaviti radostné vzkříšení své, odvalíme-li jen ochotně kámen smrtelného hříchu od hrobu srdcí svých. Nuže tedy uijme těchto málo dnů k duchovnímu svému prospěchu svědomitě, odložme zcela všeliké peče světské, věnujme je horlivé modlitbě a pečlivé přípravě ku hodnému přijímání sv. svátostí, a tak budeme moci s radostným plesem slaviti památku nejen vstání Kristova, ale i vlastní z duchovní smrti vzkříšení své k duchovnímu životu. Amen.

Popelec.

Mše skončena — ku oltáři
zbožný lid se tlačí blíže,
kněz aby popelem svatým
na čela jim vtlačil kříže.

Ty, jenž v paláci se zrodil,
život vezdy vedl skvoucí,
nevzpomínal mžikem ani
na život svůj na budoucí, — —
„prach jsi, v prach se obrátíš.“

Ty, jenž oddal jsi se světu
sloužil choutkám svého těla,
jenž jsi tonul ve rozkoších,
zapomenul Boha zcela — —
„prach jsi, v prach se obrátíš.“

Kdo chtěl měřit hvězdám dráhy,
obzor v mysli svojí řídil,
kdo se vtápěl v hloubi země,
jen po lesku zlata slídil, — —
„prach jsi, v prach se obrátíš.“

Kdo učencem sebe zoveš,
dějiny znáš všeho světa,
v budoucnosti pátráš šedé,
zemřeš — po umách tvých veta, — —
„prach jsi, v prach se obrátíš.“

A kdo vládneš korunami,
kdo panuješ velké říši,
a kdo hřivnu dostal's malou
v rybářově bydle chýži, — —
„prach jsi, v prach se obrátíš.“

Svaté pole na hřbitově
stejně ustele nám lože,
kde spát budem sladce, mile —
Spravedlivý, moudrý Bože! A. D.

KRONIKA.

Z Prahy. (*Cesta korunního prince do sv. Země.*) Dne 10. února odcestoval J. c. V. korunní princ Rudolf z Vídně, aby nastoupil cestu do východních krajin a vykonal pouť do sv. Země, na kterou se již více let připravoval. V pobřežním zámku svém Miramare vstoupil na skvostnou loď a přibyl dne 18. t. m. do přístavu Egyptského v Alexandrii. V hlavním městě Kahyře byl vznešený host s četnou družinou velmi okázale od místokrále uvítán; tam zdrží se korunní princ asi po 8 dnů a vydá se potom na cestu po řece Nilu, až k prvnímu proslavenému slapu u města Assuanu. Odtud navrátí se do Kahyry, odcestuje do Alexandrie a přeplaví se na břeh sv. Země. Na svátky Velikonoční zavítá J. c. V. do Jerusalema a vykoná ve sv. témdni pobožnost svou v kostele vystaveném nad hrobem Spasitelovým. Po ostatní dny obcovati bude slavným službám Božím v kostele Františkánském. Oba tyto chrámy těší se ode dávna zvláštní přízni jasného domu Habsburského a zajisté i dobročinný nástupník trůnu následovati bude příkladu J. V. milostivého Otce svého, jenž nastoupiv před několika lety pouť ku hrobu Spasitelovu, vzácnými dary sv. místa ona obohatil.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati až do 28. února u sv. Kajetána, od 1. do 5. března u sv. Josefa u anglických panen na Malé straně.

— Úmrtí a pohřeb vdp. kanov. Václava Walsy. Kanovník Václav Walsa v Kroměříži slavil dne 22. srpna 1880 v kolleg. chrámu sv. Morice své diamantové jubileum kněžské, které velké milosti se jen málo kterému knězi dostane. Dne 16. února povolal Pán svého zasloužilého sluhu do vlasti nebeské, aby jej za věrné a vydatné skutky

v duchovní správě konané stonásobně odměnil. Jako sv. Pavel, tak toužil zesnulý rozdvojení a spojení bytí s Kristem. Kdo toho dobrého kněze znal, chválí jeho dobrosrdečnost, pokoru a přívětivost. — Zesnulý byl naším krajanem, narodil se 11. ledna 1796 ve Velvarech, po absolvovaném studiu gymnasiálním oddal se vědám theolog. a byl r. 1820 na kněžství vysvěcen. Nejd. p. biskup Budějovický byl jeho spolužákem, oba milovali se jako bratři. Úplných 22 let pracoval zvěčnělý na vinici Páně v arcidiecési Pražské, 28 roků jako farář ve Vrchoslavicích v arcidiecési Olomoucké. Za nevšední zásluhy jmenoval jej nejd. náš p. kardinál č. kons. radou, nejd. p. kard. Olomoucký nejprve kons. radou a v r. 1871 kanov. při staroslavné kolleg. kapitole sv. Morice v Kroměříži. Mezi ostatními ctnostmi, kterými zesnulý vynikal, zejména se chválí jeho náklonnost k nadaným hochům, jež cvičiti a ke studiím připravovati zvláštní jeho oblibou bylo. Odchoval mnoho výtečných mužů Církvi sv. jako jeho B. M. nejd. pana světícího biskupa dr. Karla Pruchu, svého sestřence vdp. kan. Antonína Horu, kancléře pražské arc. konsistoře, o něhož ztrativšího hnedle v útlém věku otce v pravdě otcovsky pečoval a se staral, cvičiv ho a dav ho na studie, který též do smrti k svému milému ujci a dobrodinci synovskou úctu, vděčnost a lásku jevil. Jako nebožtík oslavil prvotiny svého bývalého zdárného žáka kázáním tak na vzájem oslavil nejd. p. biskup dr. K. Prucha kněžské druhotiny Walsovy 1870 ve Vrchoslavicích kázáním. A i r. 1880 neopomenul v průvodu vdpp. kanov. Ant. Hory, Jana Bernarda a Karla Schwarze k diamantovému jubileu pospíšiti a zesnulého k nejdražší oběti doprovoditi. Dojemné prý bylo, když nejd. p. biskup u přítomnosti shromážděného kněžstva vyznával „mimo Bobu, jen ctihodnému kmetu děkuji, že jsem tím, čím jsem; neboť přisluhuje, jako hoch to-muto ctihodnému kmetu, tehda mladému knězi, byl jsem zbožností jeho tak dojat, že jsem sobě umínil dá-li Bůh, též dělníkem na vinici Páně se státi; a Bůh vyslyšel lkání a volání mé; pročez vzdávám Vám ctihodný učiteli a kmete ve službě Páně sestarálý, — jehožto ctnost byla v mládí stříbrem vytríbeným, v pokročilejším ryzím zlatem, jest nyní tvrdým diamantem, — Vám vzdávám nevyslovné díky.“ Při těchto slovech s nadšením pronešených a pak líbaje svému býv. pěstounovi ruku uchvátil srdce všech tou měrou, že ani jedině oko nezůstalo nezaroseno. — Pohřební

obřady konal za převelkého účastenství lidu, spolků a jednot, sen. kolleg. kap. Msgr. Frant. Dvořák. Duchovenstvo dvou dekanatů provázelo v Pánu zesnulého veterána vinice Páně na poslední cestě jeho ke hrobu. Odpočívejz v pokoji!

Z Meranu. (*Spolek Meranský ku podpoře churavých kněží v Meraně.*) Štědrou přízní horlivých členův a šlechetných dobrodincův vzrůstá spolek Meranský rok co rok čítaje nyní dle čtvrté výroční zprávy vydané na počátku l. r. 177 zakladatelů, 675 členů doživotných, 1179 přispívajících a 779 dobrodincův. (Pražská arcidiecése vykazuje 6 zaklad., 23 členů doživot., 32 přisp. a 8 dobrodinců; v diecési Kr. Hradecké čítá jich spolek celkem 113; v Litoměřické jest 59 a v Budějovické 39 údův.) Jméní jeho zvýšeno bylo za poslední doby na 69.100 zl. v cenných úpisech a 402 zl. 54 kr. na hotovosti. V prvních 5 měsících m. r. hostil spolek ve svých pronajatých domech 23 kněží; letos dostavilo se jich toliko deset a sice 3 z Rakouska, 7 z Německa. Ředitelstvo spolku pomýšlí nyní na to, vystavěti vlastní poboční dům v některém místě na pobřeží moře Jaderského. Tím vyhoví se žádosti lékařů, kteří podnebí Tyrolské za nedosti výhodné pro některé nemocné uznávají. Do konce leta bude nové ono stanovisko definitivně ohlášeno; v Meranu pak zůstane i nadále dům sester sv. Kříže pronajat. Aby však budoucně mohli se nemocní kněží vydatněji podporovati, obrací se ředitelstvo spolku ke všem přátelům svým vyzývajíce je k získání nových údův. Kdo najednou složí částku 100 zl., stává se zakladatelem; členové doživotní přispějou 20 zl. jednou pro vždy, členové přispívající platí ročně (až do 1. srpna) 1 zl. r. m. Chce-li kdo přijat býti do domu spolkového v Meraně, má žádost svou nejdéle do konce měsíce srpna podati. K žádosti nutno přiložiti doporučovací list od ordinariatu zároveň s lékařským vysvědčením o průběhu nemoci, jež zapečetěné posílá se ředitelstvu (Vorstand des Priester-Kranken-Unterstützungs-Verein in Meran). Členové spolku přijímají se ochotněji a dostává se jim značné úlevy. Za denní stravu platilo se až dosud 1 zl. 50 kr., jest však naděje, že poplatek ten bude zmírněn. Mimo to vydává ředitelstvo Jižní dráhy jízdné lístky zdarma, Alžbětina dráha, Západní a Severozápadní za mírný doplatek. — Odporučujeme spolek Meranský nejen podpoře důst. duchovenstva našeho, ale i přízní všech lidumilných přátel jeho. Výhody zajisté postrádati nebude nikdo z přispívajících. Ne-

mocným kněžím poskytuje se tím příležitost, aby se v brzku uzdravili; zdraví nemohou lépe poděkovati Pánu Bohu, jako když účinně pamatují na nemocné spolu-bratry své! Z Prahy odebral se do Merana v těchto dnech horlivý kněz dp. Jindřich Rein, který od nějakého času churaví.

Z Londýna. *Církev katolická v Londýně.* Před sto lety nebylo v Londýně ani jediného kostela katolického, vyjmeš-li kapli v domě vyslance Sardinského. Avšak i ona podlehla dne 2. července 1780 fanatismu lůzy městské, která vedena jsouc pověstným lordem Gordonem, útok na ni učinila a ji vypálila. Posvátné nádoby a roucha vržena byla do ohně na hranici za městem vystavenou a kolem ohně jásaly zuřivé davy, že poslední kostelík papeženců v rumech leží. Tak měly se věci před sto lety. — Vezmeme-li však nyní do ruky katolický kalendář pro duchovenstvo Anglické a skoumáme náboženské poměry města Londýna, naplnění jsme podivem. Dvě diecése, a sice arcidiecése Westminsterská a obvod suffragana Southwarského zasahují a dělí se takoruka o hlavní město království Anglického. Nenacházíme tu sice bývalou kapli v paláci vyslaneckém, za to však 94 jiných kostelů a kaplí. Více než 300 kněží (165 světských a 148 řádových) pracují při nich v duchovní správě. S kostely farními spojeny jsou školy pro chlapce a dívky. Mimo to mají tu katolíci nejedno vyšší gymnasium a realku, 133 veřejných ústavů dobročinných, jako jsou nemocnice, chudobince, sirotčince a t. d. Život řádů církevních vzkvetá utěšeně: jest tu celkem 44 domů řádových (klášterů), ve kterých vzorný panuje pořádek, ač řehole jsou rozličné. Hle, takový jest stav Církve kat. v Londýně! Kdo mohl tušiti tenkrát, když v plameni stála kaple Sardinská a lůza městská svým: „No Popery!“ (zničte papežství) naplňovala ulice Londýnské, že za sto let slaviti bude na tomtéž místě Církev sv. své vítězství? Starobylý výrok: Per crucem ad lucem, utrpením k slávě, opět tedy ukázal se pravdivým.

Literární oznamovatel.

— „*Krátká slavnostní mše*“, složená na oslavení sňatku kor. prince Rudolfa ředitelem Fr. Z. Skuherským a vydaná Fr. A. Urbánkem v Praze schválena též konsistoří Mariborskou dne 13. prosince č. 1544 a arcib. konsistoří Zaderskou dne 12. prosince č. 1601. — Celkem schválilo dokonalé dílo Skuherského 14 konsistoří, mezi nimiž jsou všechny čtyři české. Po-

něvadž lze Skuhérského Mši provésti i bez orkestru, lze se nadíti, že oslaví všechny naše chrámy den sňatku korunního prince provedením díla tohoto.

— „Každý stav vzděláním prospívá“. Povídka pro dospělou mládež. Sepsala Julie Gintlova. Vzdělaná a pilná spisovatelka předvádí nám ve své povídce zdárné působení vzdělaného rolníka Víta, jenž na školách hospodářské a lesnické se vycvičiv vzorně spravuje své hospodářství, dobrými výsledky překonává předsudky mnohých, k čemu prý rolníkovi studování třeba, dobývá si srdce všech ušlechtilou povahou a slaví vítězství nad nejhlavnějším odpůrcem, jenž svoji jedinou dceru Marušku za manželku mu dává. Opatrnost a zdar podniků Vítových přiměla sousedy, že volí si ho starostou obce. Ctěné spisovatelce přejeme i na dále času k podobným pracem. Cena povídky 20 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenáni jsou :

- p. Jan *Fleissner*, správce vik. Kraslického a far. v Kraslicích, jmenován sk. kn. arcib. vikářem ;
- p. Jan *Sporer*, far. v Neukirchenu, obdržel expos. can.;
- p. Jan *Schön*, far. v Chodové Plané (Kuttenplan), jmenován sekr. Planského vikariatu ;
- p. Jos. *Schmid*, far. v Brodě (Brack), obdržel exposit. canon.

Uprázdňená místa :

Jirčany, fara patr. J. Emin. nejd. p. kardinala arcibiskupa Pražského, od 9. února 1881.

Šárka u sv. Matěje, fara patr. nejd. vždy věrné Kapitoly metropol., od 9. února 1881.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenán jest :

- p. Karel *Wegracht*, far. ve Feldsbergu (v Dolních Rakousích), jmenován č. kons. radou.

Ustanoveni jsou :

- p. Jan *Počta*, far. v Dlouhých Mostech (Langenbruck), za far. v Loučkách ;
- p. Jan *Štajnygr*, far. v Loučkách, za far. v Dlouhých Mostech.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul :

- p. Frant. *Jirsák*, bohosl. IV. ročn. z M. Hlušic.

Vyznamenáni jsou :

- p. Ed. *Fuchs*, b. vikář, č. kons. rada, rada manž. soudu, far. v Nížkově, jmenován radou církevního soudu ;
- p. Frant. *Kryštůfek*, dr. a professor theologie, examiner prosynod. též ;
- p. Vinc. *Ruth*, dr. církev. práva, ceremon. a sekret. bisk. — sekret. téhož církev. soudu ;
- p. Fr. *Čančara*, far. v Luzči, obdržel exposit. canon.

Ustanoveni jsou :

- p. Jan *Jelinek*, adm. v Mezříčí, za far. tamtéž ;
- p. Václ. *Hlavsa*, admin. v Neb. Rybné, za admin. v Baernwaldu.

Misto 7 zl. 64 kr. za 3 zl. 50 kr. nejdéle do konce března

NOVÁKOVA

KNIHOVNA KAZATELSKÁ.

Sbirka děl homiletických.

Sv. I. *Tobiáš* aneb Sedmero skutkův tělesného milosrdenství. Kázání postní. Sepsal Fr. A. Diviš. Cena 70 kr.

 Schválena bisk. ordin. Brněnským.

Sv. II. *Duchovní promluvy k mládeži* na školách středních a měšť. Sepsal Jan Ev. Hulakovský. Díl I. Pro I. běh roku školního. Cena 1 zl. 20 kr.

 Schváleny bisk. ordin. Budějovickým.

Sv. III. *Ježíš na kříži*. Šestero postních exhort. Sepsal Ant. Buchtel, bisk. vikář a děkan v Kyšperku. Cena 30 kr.

 Schváleny obšírnou úvahou v Č. kat. d.

Sv. IV. *Duchovní řeči* na neděle a svátky celého roku. Sepsal Fr. Černoheuz, děkan v Dobrovici. Díl I. Cena 2 zl. 40 kr.

 Řeči proslulého kazatele Černoheuze doporučují se samy.

Sv. V. *Pět ran Krista Pána*. Šestero postních exhort. Sepsal Ant. Buchtel. Cena 24 kr.

Sv. VI. *Duchovní promluvy k mládeži* na školách středních a měšť. Sepsal Jan Hulakovský. Díl II. Pro II. běh roku školního. Cena 1 zl.

 Schváleny bisk. ordin. Budějovickým.

Sv. VII. *Exhorty k studujícím* na vyšších školách středních. Sepsal Fr. Perútka, gymn. kátech. v Uh. Hradišti. Cena zl. 1.40.

 Schváleny obšírnou úvahou v Č. kat. d.

Sv. VIII. *Josef z Arimathie* aneb Křesťanská přísluha umírajícím a zemřelým. Kázání na neděle postní. Sepsal Fr. A. Diviš, farář Vladislavský. Cena 40 kr.

Fr. A. Urbánek,

knihkupec v Praze na Ferdinandské třídě čís. 25 n.

Tiskem kníž. arcib. kněbtiskárny za Koblíčka a Sieverse v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

K JMENINÁM

J. EMIN. NEJDŮST. PÁNA

Bedřicha knížete ze Schwarzenbergů

KARDINÁLA, ARCIBISKUPA PRAŽSKÉHO P. T.

Řad perel vzácných, lepých drahokamů
Pán vetkal v roucho svaté Církve Svoji,
by jasný jejich svit, prost světa klamů,
nás jistě vedl k Pravdy věčné zdroji.

A dobrá Máti skvost ten věrně chrání,
hle, četné dítky své jím štědře zdobí;
a darem její splývá požehnání
na kraje dalné až po naše doby.

Tys perlou takou vzácnou, Otče drahý,
jež jako hvězda jitřní v mlze září,
když v stánku Božím stověžaté Prahy
nám vlídně kyneš přívětivou tvář.

Ty's pastýř dobrý! V stínu berly Tvoji
se prýští pramen víry nehynoucí;
z ní plynouc láska srdce bratří pojí
a posilňuje naděj' jejich vroucí.

Svým libým hlasem zveš nás k vodám živým,
na pastvu vonnou, plnou rajske slasti:
a bloudíme-li, okem milostivým
nám cestu značíš k nadpozemské vlasti.

Ty's veleknězem Páně! Milost' hojnou
Bůh k prosbám Tvým nám skytá na oltáři,
když plní víry, myslí bohabojnou
se skryté Krista obdivujem' tváři.

O spravuj dlouhá léta ještě úděl Boží!
ať k spáse mnohých, Církve svaté k zdaru
se vládá nebes mezi námi množí,
ať hodni staneme se věčných darů!

Voď duše naše úzkou cestou ctnosti,
uč snášej strasti světa zbožně, stále —
ať dokonavše pouť tu, na věčnosti
se v slávě zříme nadhvězdnoho Krále.

Z úst našich zní dnes vroucí Bohu chvála
a k trůnu Jeho vystupuje přání,
by lá-ka, jež Ti vezdy v srdci plála,
nás blažila i Tebe bez přestání!

Duchovní cvičení ke studující mládeži.

Konal *dr. Jan Marek*, kan. Kralohradecký.

II.

Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt. — Otče odpusť jim, neboť nevědí, co činí. Luc. 23, 34.

Již více než osmnácte století uplynulo od oné hrůzyplné doby, co na Synu Božím spáchána jest vražda na horách Jerusalemských. Spasitel visel na kříži a strhaným, krví zalitým okem útrpně pohlížel na své tryznitele a vrahy. Co člověk viděl ovšem před sebou toliko ty, kteří v svaté krvi jeho nečisté ruce své smáčeli aneb jazykem jizlivým jemu se rouhali, avšak co Bůh přehlížel veškerou minulost a budoucnost jako jediné přítomné okamžení a patřil na nesčíslné zástupy lidí od Adama až do posledního narození před konečným soudem, viděl všechny pomocníky mučitelů a vražedníků svých. On trpěl pro hříchy, a kdož může říci, že by byl bez hříchu! I viděl P. Ježíš v onom okamžení všechny lidi všech časů a krajin, viděl dítky a starce, muže a jinochy, viděl i mne, viděl i vás všechny. O zdaž nemusilo zvláště bolesti ho naplniti, když i dítky i jinochy a mezi těmito i vás viděl, ani nelitostně proti němu pozdvihujete rukou svých, abyste jako o závod trýznili ho? Jeho srdce musilo krváceti, když vzpomněl si na ono okamžení, v němž vzav dítko na lůno své, jemu a v něm všem dítkám veškerého světa, a tudíž i Vám všem zde přítomným žehnal — a aj nyní slyšel, kterak mu všickni zlořečí; on vzpomněl si na slova svá, kteráž k apoštolům druhdy řekl: Nechte maličkých ke mně přijíti a nezbraňujte jim — a nyní patřil, kterak lásku jeho potupou mu splácejí. Co tedy musil cítiti P. Ježíš vida, že na něm naplnilo se slovo žalmisty královského: *Sagittae parvulorum factae sunt plagae* — šípy maličkých způsobily mi rány. Láskyplné srdce jeho v hořké zajiště bolesti povzdechlo sobě: „Lide můj, což učinil jsem tobě, aneb v čem jsem Ti ukřivdil? Odpověz mi. Ejhle z Aegypta vyvedl jsem Tě, a ty za to kříž jsi mi připravil.“ Takovéto výčitky něžného srdce Kristova i vás jinochové se týkají. Anebo táže se některý z vás s podivením sám sebe: Kdy že jsem P. Ježíši zlořečil, jej tupil, proti němu ruce pozdvihl, jemu kříž připravil? Tenkrát jsi to činil, když jsi hřešil. A stal se tento nevděk, tato ukrutnost snad toliko jen jednou? Popule responde mihi! Odpověz mi, lide můj! Ko-

likrátkoli jsi rodičův, učitelův a představených nebyl poslušen, tolikráte jsi P. Ježíše, jenž poslušen byl pošetilcem nazval. Kolikrátkoli jsi reptal proti rozkazům a povinnostem sobě uloženým, tolikráte P. Ježíše jsi udeřil. Kolikrátkoli jsi selhal, tolikráte křivé jsi vydal svědectví proti P. Ježíši. Kolikrátkoli z úst jsi vypustiti se opovážil slovo nečisté a hanebné, tolikráte Synu Božímu v jeho nahotě jsi se posmíval. Kolikrátkoli něco cizího jsi sobě přivlastnil, tolikráte ostrý hřeb P. Ježíši jsi vrážel do rukou. Krista trním jsi korunoval, když z marnosti tělo své jsi zdobil. Pána a mistra svého jsi zapřel a s Petrem se vyjádřil, že neznáš ho, když za svou katolickou víru a její ctihodné obřady, když za znamení sv. kříže, za pokleknutí v kostele, za modlitbu jsi se zastyděl. V společnosti rouhajících se židů horu křížovou jsi obcházel, kdykoli jsi při oběti mše sv. se smál aneb s jinými o o věcech marných místo modlitby neb nábožného zpěvu rozmlouval. Kolikrátkoli jsi k hříchům cizím, jež zameziti jsi mohl, bojácně mlčel, tolikráte s Pilátem Barabáše místo Ježíše jsi propustil. Kolikráte nevrle jsi sobě počínal, když nedařilo se podle žádostí tvých, tolikráte odpřel jsi umdlenému Kristu, těžký kříž nesoucímú své pomoci, a jako katové jeho činili, tak i ty jsi řekl: Nechť nějaký Šimon klesajícímú pomůže. Kolikrátkoli jsi ve svaté zpovědi těžký hřích vědomě zamlčel a nejsv. svátost oltářní v nečisté srdce přijal, tolikráte s Jidášem Pána políbením jsi zradil a s žoldněři v zahradě Gethsemanské ho zajav, do hnusného žaláře uvrhl. Kolikrátkoli duši nevinnou s hříchem jsi seznámil a ji svedl, tolikráte Spasitele svého jsi prodal. Ano ty jsi více ještě, než sám Jidáš učinil; ty jsi se ani neptal: Co mi chcete dáti, abych vám jej zradil, — tyť jsi to učinil zdarma. A nyní rcete sami, jinochové milí, zdaž nejsou to hříchy, jichž dopouští se mládež každého dne, a jichž snad i vy nejednou jste se dopustili. Budete ještě nyní moci se ptáti: Kdy jsme Pánu zlořečili, kdy ruce na něho vložili, kdy kříž bolestný mu připravili? Ne bez příčiny řekl P. Ježíš ženám Jerusalemským žalostný jeho osud oplakávajícím: Neplačte nade mnou, ale nad syny svými, neb i oni jsou příčinou, že bolestnou touto kráčím cestou, i jejich hříchové těžce doléhají na rozedraná ramena má. J. m., vzdálen jsem toho, abych slovy svými někomu z vás bezbožné smýšlení

podkládati. aneb srdce dobré upíratí mnil. Než však pravdu tajiti nemohu, nesmím, nemíním; že mládež hřeší, že hřeší často, že nezřídka hřeší těžce kdož by to směl upíratí a tudíž jisto jest, že spolu i příčinu zavdala ku smrti Kristově. Nechtějte tedy, j. d., stojíce pod křížem a patříce na utrpení Kristovo na způsob fariseův sami k sobě praviti: Děkuji tobě Bože, že nejsem jako jiní lidé, jako tito vrahové a tryznitelé Páně, naopak vyznejte se sami sobě upřímně: I já zradil jsem nevinnou krev tuto. Bože buď milostiv mně hříšnému! A pochválen budiž P. J. Kristus, on milostivý jest a milosrdný. On ocháblým ještě hlasem úpěnlivě volá s kříže. *Pater dimitte illis. non enim sciunt quid faciunt.* Tato prosba za všechny jest. kdožkoli hřešili, tudíž i za vás za všechny. Kolikrátkoliv P. Ježíš při nejsv. oběti pod způsobami chleba a vína v ruku kněžských vzhůru se vznáší. tolikráte volá smírnými těmito slovy k trůnu otcovskému. S oltáře pohlíží na vás, patří na hříchy vaše, než však neprodlívá oko jeho na nich, nýbrž ihned prosí *Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt.* Milost, odpuštění, prominutí! jaká to sladká jsou a utěšená slova, ana z úst Božského smírce vycházejí! Ještě však něco na nejvyš. důležitého obsahují pro nás slova Páně, jest to, abych tak řekl, nejkrásnější květ svatého našeho náboženství. „*V starém zákoně, praví P. J., podle výkladu zákoníkův stojí psáno: Milovati budeš bližního svého a nenáviděti budeš nepřítele svého — ale já pravím vám; Milujte nepřátely své, dobře činite těm, kteříž vás nenávidí a modlete se za ty, kteříž vám protivensťví činí.*“ — Nikdy však neučil P. Ježíš, čeho by sám byl nečinil. Onť byl učitelem v slovu a skutku. *Kdo mým chce býti učeníkem, následuj mne.* — Nuže tedy, j. m. kterak vypadá to s vaším Pánem Ježíšem následováním? Onť miloval nepřátely své a uprostřed nevýslovných bolestí za ně se modlil. Milujete i vy nepřátely a protivníky své, pamatujete i na ně při modlitbě své? Než však jak často jediné nepatrné slovíčko způsobuje na celé dny, neděle a měsíce mezi vámi žalostnou kyselost; jak rychlí býváte k hněvu a urážce, váhaví však k mírnosti a odpuštění; jak zhusta bývá mezi vámi slýcháno: „To si budu pamatovati, s ním nechci více nic míti; na toho nemohu ani pohlédnouti. on jest můj nepřítel, on těžce mne urážil. Jinochu! myslí, mluv, jednej takto —

avšak neosměluj se více nazývatí se křesťanem, neopovažuj se více před oltářem Boha lásky pokleknouti, neopovažuj se více k Spasiteli se modliti; myslí, mluv, jednej takto, avšak nedoufej, že skutek tvůj sebe lepší před Bohem bude míti nějakou cenu, neočekávej prominutí hříchů svých v svátosti pokání, vzdal se od stolu Páně, sice k soudu a zahynutí bude tobě tělo a krev Páně. Mysli, mluv a jednej takto, avšak nemluv. že v Boha věříš, že v něho doufáš, že z celého srdce ho miluješ. Nikoliv! takto Boha z celého srdce nenávidíš, poněvadž spolubratra milovati nemůžeš. — Slyš co praví učedník, jenž na srdci Páně odpočíval: Řekl-li by kdo, miluji Boha a nenáviděl by svého bratra, lhář jest. Pak nechtěj za to míti. že i na Tebe myslil Kristus, když na kříži se modlil: *Pater dimitte illis non enim sciunt, quid faciunt* Neboť ty víš, co činíš, ty víš, že jako křesťan odpouštěti, nepřátely milovati a za ně modliti se máš; a jestliže jsi to nevěděl, víš to od tohoto okamžení z úst nejmilejšího Kristova apoštola. Nyní tedy zvol sobě, co tvému srdci se líbí. Buď odpusť nepřátelům svým — a za to odpustí Bůh i tobě, anebo setrvej v nepřátelství a zášti a živ buď i umři v nemilosti Boží a uvrhni se v přežalostnou konce nemající bídu i záhubu. Anebo za těžko pokládáš nepříteli odpustiti? Nuže tedy popatř na Ježíše na kříži! Ejhle co trpí a snáší on, jenž zcela jest nevinný — a jaká jest naopak ona domnělá urážka učiněná tobě, jenž zřídka býváš bez viny! J. m. mám za to, že není možno, aby byl kdo mezi vámi. jenž by z úst Kristových mohl chladně slyšeti: *Dimitte illis a na svého spolubratra hněvati se nepřestal.* Slyšte tedy všickni Syna Božího; on praví: *Milujte se vespolek jakož i já miloval vás, potom poznají lidé, že jste moji učeníci.* A protože hned nyní odvrzte všechny kyselé vzpomínky, všechny jalové výmluvy. Bratři jste dle náboženství, bratři jste i podle povolání. Ejhle v těchto síních přebýváte na každý den co synové jedné a tétéž duchovní rodiny; titěž ctihodní učitelové všem vám bez rozdílu jako laskaví otcové pokrm a nápoj moudrosti a ctností štědrě rozdávají. Kristus umírající prosí a vyzývá vás, abyste sobě vespolek odpustili, sebe vzájemně milovali. A protože nechtěj žádný překročiti práh tohoto místa, aby nebyl v srdci opravdu odpustil spolubratru svému. Dnešní den budiž dnem všeobecného smíření, a necht žádná trpka

vzpomínka na neblahou minulost neruší tuto slavnost pokoje, z níž radovati se budou sami anjelové Boží v nebesích. Na toto smíření s bratřími bude — tak důvěrně očekávati můžete — bude zajisté následovati smíření s Bohem v hodném přijímání svátosti; neboť jestliže odpustili jste svým nepřátelům a vinníkům, pak i Vám odpustí Bůh viny vaše, pak i za vás před Otcem na přímlovu promluví Kristus: *Pater dimitte illis! Amen*,

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

VII. Hráčům a karbaníkům.

1. Příteli, ty často a nemírně hráváš, což jest křesťana nedůstojno a hříšno. Jest ovšem i křesťanu dovoleno, někdy se bavit nevinnou hrou; však hra, zvláště o veliké peníze, snadno stane se zvykem, kterýž pak člověku ztrpčí nejkrásnější doby života. blahobyť jeho ruší a zdraví jeho podkopává.

2. Hra jak loterie, tak i karban, děje se obyčejně s náruživostí. Sázejí se vždy větší a větší sumy v té naději, že co ztraceno se zase navrátí; však zřídka se to poštěstí a hra obyčejně v bídu a v propašť bezednou člověka uvrhuje. Nejednou jsi zajisté slyšel, že žádný hráč ještě nezbohatnul, ale mnozí již schudli. Jak mnohý by žil v zámožnosti, kdyby byl ve hře nepromarnil veliké sumy.

3. A jak strašné bývají následky náruživé hry. Co dobří přátelé zasedají mnozí ke hře, od níž pak vstávají jako úhlavní nepřátelé. Jak mnohého zavádí lakotnost k podvodu a falešné hře! Jak mnoho tu slyšeti daremných slov, klení a zlořečení! Jak mnohdy přichází po hře k svárům, bitkám, ano i k vraždě!

4. Považ křesťane, že jsi stvořen k lepším vznešenějším věcem, než ku hře! Jak se zodpovídáš před Bohem, že jsi zanedbáváje práv a povinností stavu svého nemalou část svého života hrou ztrávil, promarnil? Jaká to hrubá nešlechetná mysl, nezná-li člověk jiných čistších radostí než karbanu a náruživé hry! — Nechtěj již m. kř., jak onen evang. služebník svěřenou ti hřivnu zakopávati a marniti čas hrou. Dbej více o svou čest a neostouzej se již s daremnými hráči. Dbej o své zdraví, o své jmění a počestnou výživu své rodiny, nezarmucuj, nezubožuj svých svěřených. Na hře nespočívá Boží

požehnání, aniž má Bůh v náruživém hráči zalíbení. Jako na Israelity, kteří jedli, pili, vstali, aby hráli (II. Mjž 32, 6. srv. I. Kor 10, 7.) rozhněval se Bůh a ztrestal jich, tak má každou hru náruživou, hříšnou dosud v ošklivosti. „Běda vám, kteří se nyní smějete; nebo kvíliti a plakati budete,“ předpovídá Kristus (Luk. 6, 25) „Kdož takové věci činí, království Božího nedojdou (Gal. 5, 21.) jich konec jest zahynutí.“ (Fil. 3. 19.)

5 *Prostředkové téčici*: a) Pomni kř. každého rána, že jsi povolán k práci, ne ke hře a proto učin pevné předsevzetí, že chceš celý den trávit ke cti a chvále Boží. b) Uchraň se všeliké hry i v ty doby, kde nemáš určitého zaměstnání a přijdeš-li v okolnosti, že musíš učiniti výjimku, hrej na krátce a o malý peníz. c) Odřekni se navždy všech náruživých, falešných hráčů. karbaníků z řemesla, ulož si nějakou práci a kdyby tě lákali, odejdi za důležitým povoláním. d) Buď pamětliv zlých následků hry, žel skroušeně svých provinění a vol si jiných zábav nevinných. e) Posiluj se v dobrém předsevzetí často modlitbou.

VIII. Nestřídmým v jídle a pití.

1. Křesťane, ty býváš často nestřídmý v jídle a v pití. Věz jak těžký hřích, jak ohavná jest nestřídmost! Vůle Boží jest, aby člověk jedl a pil k zachování života, ty pak místo Boha své žádosti posloucháš, svému tělu sloužíš, v jídle, v pití jen svou rozkoš vyhledáváš, tak darů Božích nehodně, nevděčně užíváš a maje břicho své za boha, jak píše sv. Pavel (Fil. 3, 19.) svou nestřídmostí modloslužbu provádíš. „Kterí břichu slouží, konají služby mrzké svému Pánu,“ dí sv. Ambrož. Ty jsa nestřídmý, zapomínáš na lidskou důstojnost; nebo hůře než nerozumné zvíře si počínáš, ježto nejí a nepije, když má do sytosti a ve všem jistou míru zachovává. „Opilství, praví sv. Jan Zl. jest samovolná šílenost.“ — Člověk nestřídmý, opilý chrám Ducha sv. tělo své zneuctívá. Křesťan a opilec jak se to snáší? Pomni, že Kristus pro tebe octem a žlučí byl napojen. —

2. Považ kř., jak škodlivá, záhubná to nepravost. Nestřídmost, labužnost Evina byla příčinou prvního hřichu, jenž tak mnoho způsobil v světě zlého. Za kaši čočkovou prodal Esau své prvorozenství, čehož i potomci jeho těžce pykali. — Hrobové zemřelých na poušti měli nápis „Hro-

bové žádosti“, nebo tam pochovali lid, kterýž byl masa žádostiv (IV. Mjž 11, 34.) A tak dosavad nestřídmost v jídle a pití škodivá tělu i duši.

a) Člověk nestřídmý zdraví si kazí, zbytečných bolestí si působí a před časem do hrobu se uvrhuje. „Z mnohých pokrmů dí písmo sv., bude nemoc a pro obžerství, opilství mnozí zemřeli.“ (Moudr. 37. Přisl. 23, 24.) Jak častokrát opilec k neštěstí, k pádu přichází, tak že zpravděno je přísloví: „Čím zachází, od toho schází!“

b) Nestřídmý o jmění se připravuje a svévolně v chudobu upadá, ježto své povinnosti zanedbává, „kdo miluje hodování bude v chudobě.“ (Přisl. 21, 17.) Co bysi mohl dobrého působiti penězi, jež jsi projedl, propil! Jak dobře jsi mohl svou domácnost opatřiti a jak mnohým chudým ku pomoci přispěti!

c) Nestřídmý přivádí se o všecku důvěru lidí. Kdo ti může práci, úřad neb co důležitého svěřiti, když jsi zřídka střízliv a často se opijíš? Tvá nestřídmost všecky tvé ostatní dobré vlastnosti zatemňuje. Což jsi nikdy neslyšel, jak lidé o opilci mluví? Hodný by to byl člověk, ale škoda že se opijí

d) Opilec sám se cti a dobrého jména zbavuje, hanbu a potupu na se uvaluje. Bujná mládež se mu posmívá, jako Chám vlastnímu otci Noemovi, a počestný člověk se mu vyhybá.

e) Člověk nestřídmý mnoho zlého natropí a zvláště bídu uvrhuje na svou rodinu. Jak mnohdy zapleteš se v sváry, různice a bitky, začaž pak musíš se stydět. Přijda domů trýzníš ženu a dítky, jimžto zlý příklad pohoršení dáváš. Jakou můžeš míti vážnost a jaké to bude vychování!

f) Rci sám, je-li jaká rozkoš v nemírném jídle a pití? Druhého dne po hodech a pitkách jsi nevrlý, mrzutý, snad i churavý a neschopný k práci. Spočti jen, jak mnoho času zmaříš zahálkou a jak málo těch hodin, jichž jsi s prospěchem trávil a k dobrému vynaložil!

g) Takto nestřídmost, zvláště opilství škodí duši, ježto k mnohým hříchům, k nečistotě, k svárům, ano i k vraždě zavádí a člověka o spasení připravuje. Sv. Pavel píše, že těch, „jichžto bůh břicho jest, konec zahynutí.“ (Fil. 3, 19.) A proto sám Spasitel napomíná: „Hleďte, aby nebyla obtížena srdce vaše obžerstvím a opilstvím, aby nepřišel na vás ten den (soudu) náhle.“ (Luk. 21, 34.) Nechtěj tedy kř., dále

mařiti své spasení, vrať se z cesty tak záhubné dokud jest čas; nebo co ti prospěje, až tě hřích sám opustí. buď že nebudeš moci více pokrmu a nápoje snést aneb že z nouze musíš býti střídmým? Chceš-li pak u Boha dojíti odpuštění, hleď se opravdu polepšiti. Ovšem nesnadno jest obžerství, opilství, jež stalo se zvykem, zanechat, ale všecko můžeme s pomocí Boží, jen zachovej následující rady:

3. *Pravidla proti nestřídmosti*: a) Uvažuj kř., častěji ohavnost nestřídmosti a veliké škody, jež připravuješ sobě i celé rodině své nestřídmostí. b) Pamatuj na svou důstojnost lidskou a křesťanskou. Dbej na čest. Styď se býti otrokem svých žádostí a náruživostí ku posměchu lidí. — c) Snad hledáš zábavy a zotavení v hospodě při sklenici? Věz, že jsou mnohé jiné lepší a křesťana důstojnější radosti: čtení dobrých, užitečných kněh, vycházky do přírody, přátelské rozmluvy a t. p. d) Chceš snad pitím ujíti domácím mrzutostem? Však volíš prostředek nevhodný; tak spíše svár a bídu množíš, o vnitřní útěchu a spokojenost srdce se připravuješ. Hleď způsobem slušným, křesťana hodným uleviti strasti své, ostatní pak zanechej Tomu, jenž řídí osudy lidské i zlé obrací k našemu dobrému. e) Praviš, že musíš do hospody k vůli známosti a ku prospěchu své živnosti. však i v tom míru zachovej a jsi-li slabý, náchylný ku pádu, varuj se vsí příležitosti, ježto dělá zloděje i opilce; doma zůstaň a raději škodu trp na statech, než na své duši. f) Aby si neupadl v uvyklou nepravost, pilně pracuj a konej věrně své povinnosti a byť i nemusil v potu tváři chleba si dobývat, nicméně vždy užitečně se zaměstnávej. g) Střež se lehkovážných společníků, tak zvaných bratří z mokré čtvrti, kteří jen dotud jsou tvými přáteli, dokud je krmíš a jim hrdlo proléváš; až budeš v nouzi nebudou se k tobě více hlásiti. h) Rád dli v kruhu své rodiny; také doma míru v jídle a pití zachovej. Odepři si časem i dovolených radostí, abys tím snáze opanoval svou náruživost. Přemáhej svou žádostivost; však i chléb hlad ukojí a voda žízeň hasí. i) Učiň před Bohem slib střídmosti, který s pomocí Boží věrně zachovati se snaž a jak mnoho jsi dříve marně prohýřil, tolik nyní obětuj ku prospěchu chudých, nemocných a ztrápených bližní svých. k) Kdykoli pokrmu a nápoje požíváš, vděčně k Bohu všeho dárce pohlížej. l) Lituj skroušeně svého provinění a

při každé příležitosti jev svou kajicnost, abys i také jiných bludné cesty odvrátil. Kdyby pak bývali druhové posmívali se střídmosti tvé, snášej úštěpky jejich v duchu kajicnosti, věda že jsi mnohem více zasloužil. *m)* Snaž se škodu nestřídmostí rodině způsobenou poněkud nahraditi svou příčinlivostí, hoře pak a křivdy jim učiněné větší přívětivostí a laskavostí. *n)* Obnovuj často svá dobrá předsevzetí, zvláště v ty doby, když se ozývá žádost neb láká tě příležitost. *o)* Představuj si často cíl a konec života. „Člověk není stvořen, nežije proto, aby jedl a pil, nýbrž jí a pije, aby pro časnost i věčnost žil,“ dí sv. Jan Zl. *p)* Konečně pamatuj na smrt, soud a věčnost. „Ve všech skutcích pamětliv buď na poslední věci své a nezhřešiš na věky.“ (Sir. 7, 40.)

Scintillae Ignatianae.

S. Ignat. ap. Bart.

Podává prof. V. Vojáček.

Každý tím budiž jist, že tou měrou v duchovních věcech prospívati bude, jakou vzdalovati se bude od milování sebe a od náklonnosti k vlastnímu pohodlí.

Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti: jednoho z nich nenáviděti bude a druhého milovati. Srdce rozděleno býti nemůže. Částky Bůh nepřijímá, jestliže ji zemské věci ztěžují a naprzňují.

To jest jediná příčina zmrtnosti naší, že tak milujeme Boha, abychom sebou samými naprosto nepohrdali, to jest: na obě strany kulháme a tudíž tak povlovně a nejistě k milování věčných věcí povstáváme.

Jakož se dřevo plamenem nevznímá, dokud jest mokré, tak čím méně duše na věcech tělesných lpí, tím jest více svá i chápavější rozumu i všeho, jež Božské jest.

Dokud úplně neuhasló chtění rozumu a smyslu prázdne, vždy proti rozumu a světlejší citům povstává a přirozenou vahou v nejhlubší důl nazpět táhne: rozhodnosti jest potřebí, aby zcela v duchovní bylo obráceno.

Žádná věc Boha důstojná diti se nemůže, aby se při tom svět nebouřil a peklo nebrojilo.

Vždycky na světlo nevráží tma aniž přátelství mezi dobrými a zlými zceliti se může. Jako červ zralejšího ovoce, tak na mnoze zloba jízlivěji nahlodává těch, kteří jsou lepší.

Jisté znamení dobroty jest znelibiti se lidem zlým, od takových býti milovánu a poroučenu bylo by potupou. Nic nedbej, mluvili zle o tobě lidé, kteří nic nečiní dobře.

Nemáme za zlé pokládati, od čeho býváme lepšími. Toť jest brusem ctnosti. Nemálo napomáhají lidé zlí šlechtěným stihající je; zvětšují trpělivost, zásluh dovršují.

Čeho se bojíš? Ani svět ani celé peklo nic proti tobě nemohou. Kde jest více závad, tam hojnější jest Boží milost, ty směleji na-proti krácej. Uchop se příležitosti k vítězství, anť jest látkou vítězoslávy. Zde statečnost tvá pole sobě nalezla, ježto bez vraha byla by zůstala zatajena i neslavna.

Mnohem horlivěji nastupovati máme na to, abychom krotili vnitřního člověka spíšeji než tělo a abychom lámali hnutí v srdci počatá spíše nežli kosti.

Nevzdělaná chatra, jež toliko povrchní kůru vidí aniž na střech pozoruje, dle vnější přísnosti, která v oči padá, měří svatost, jakoby zajisté pod provazem, pod pokryvkou sobě nardá mysl tajiti se nemohla. Což prospívá zdržovati se masa a nahlodávati cizí pověsti?

To, jež se Bohu líbí, vnitřek jest: vnějšími věcmi, neberou-li síly ode vnitřku, Bůh nebývá hnut. Věci vnější do sebe mají více domýšlivé osobivosti, věci vnitřní více zásluhy.

Dosti obstaráváš tělo, bude-li duše dobře opatřena. Nikoli z těla dobrého dobrá duše, ale z dobré duše tělo dobré způsobeno bývá. Přemnoho může v tělo působiti duše.

Onoho dobra tobě žádám jakož sobě, totiž vnitřního. Toho věru nespůsobuje domněnka lidu obecného ani krutost náhledu, nýbrž utišenost srdce spořádaného dle pravidla rozumu pravého. Uvnitřku přebývá dobré, nadarmo vně hledáno bývá. Kdo jsou celistvě ctnostní, více mají přítěže než větrník.

Štědrý jest Bůh; z rukou jeho dostávám čeho nenacházím v rukou lidských: nedají-li ti nic, hodlám vzíti od Boha všechno.

Těsna jest štědrost lidí; skrovné jest všechno, jež mají, ano i toho, kdyby uštědřováním podělili, méně zbude. Jediná Boží pokladnice nevyvažena jest: nejvíce toho dávajíc nijak se nezmenšuje. Čem tedy s nadějí.

Nadějí našich převyšuje Bůh dobrodiními. Bývá nám obyčejem nadíti se většího zboží než jest to, jež dříme, přáti sobě však ještě drahnějšího než se nadějeme. Tolikových pak dobrodiní slibuje nám Bůh, že nikdo méně doufati nemůže než sobě žádati.

Tolik zápisů štědrosti Boží máme, kolik nadějí, kolik přání: Zčokli prosíte, věřte že obdržíte. Viz jak snadno jest bohatnouti. — Aniž méně dává než připověděl; neb slovy milovníka našeho jsou skutkové, jazykem dobročinná ruka. Snáze štědrému jest dáti než odepřítí. Proč málo požadujeme?

Křivopřísežník.

Vypravuje Jan Nep. Ráž.

Pokračování.

Ve světnici hráli mužští v karty a notně při tom pili. Je posvícení jednou do roka, co by si hospodář s hostmi nepřál. Dudek byl silný, statný muž a také pivem nikdy nepohrdal; tím méně dnes. Selka jej zastala již podnapilého, když jej volala ven, aby mu o chování Petříkovu zprávu dala. Sedlák byl jinak povahy mírné, hleděl si svého a málo se o děti staral; chtěla-li však selka někdy něco provést, popudila jej tou měrou, že pak jednal beze vší rozvahy, vždy dle jejího návodu. Co selka muži namluvila, to nevíme, neb se nikdy s tím nikomu nesvěřila, musilo to býti ale něco neobyčejného, neb oči mu začaly se kouletí a krev stoupala mu do hlavy. Věšel ještě k hostům, žádaje je, aby maličko měli strpení, že se hnedle vrátí, sejmul se hřebíku sváteční kabát, vzal čepici a jaksi statně vyšel ze statku.

Začalo se již stmívat. V hospodě ještě nerozsvěcovali. Dorotka stála u sester Petříkových, které byly dnes jako vyměněny. Rozplývaly se k ní líbezností a ubohé děvče bylo tak šťastné, jako když je na kraji v nebi. Říkaly jí stále, „jen se Dorotko neboj, mi vás neopustíme.“ Holka jim věřila a neuvážovala, myslí-li tak upřímně, či mluví-li jen z plíc. Sdílnost mladších sester Petříka těšila, měl Dorotku rád a každého, kdo se k ní choval vlídně. Čeho ještě sestrám nikdy nenabízel, to učinil dnes, zavedl je s Dorotkou k bábě, která v síni cukroví prodávala a koupil každé z nich plný sátek marcipánu. Dorotka ničeho si vybrati nechtěla. Nad tím Petřík podrážděn, popadl velké perníkové srdce a vnutil je Dorotce.

S ostýcháním a na domluvu sester přijala Dorotka dar ten, a že muzikanti spustili do kola, vraceli se všichni do tancírny. Dorotka dala si srdce uschovati jedné z ženštin sedících na lavici a šla vesele s Petříkem do kola. Byla šťastna. Tak šťastna, že zdal se jí celý svět ničím a ona by byla chtěla v ruku Petříkových odletět v zcela jiný svět, kde ani selských statků, ani chudých domků není, kde nerozeznávají ani urozenost od chudoby, jako sukni z bavlny od hedbávné. Dlouho ale nemělo štěstí její potrvati a vrátiti se nemělo nikdy více. T ho arci netušila. Venku kmitaly se hvězdičky chvílemi pod těžkými mraky, jedna zasvítla jasně, jasněji nežli druhé a již klesala s klenby nebeské v nekonečnou hloub. Snad byla to hvězdička její.

Dudek vyšel před statek zastavil se. Mozolovitou dlaní přejel si tvář. Zdálo se mu, že líce jeho hoří. Byl to hněv, či bylo to pivo, které mu tak zatápělo? Nerozmýšlel se a stoupal pyšně a sebevědomě k hostinci.

Bylo jak víme pološero. Zastavil se na prahu a musil se chvíli rozhlížeti, než Petříka v kole poznal. Sotva jej zhlédl, sledoval ho očima až Petřík k němu se do-točil a pak zachytiv jej pádnou rukou svojí vytrhl ho z kola.

Muzikanti to spatřili, jak na dané znamení umkli. Oči všech obrátily se ve stranu, kde sedlák stál. Nastalé ticho zdálo se vybízeti sedláka, aby věc okázale provedl. Hněvivě hleděl Petřík na otce, domýšlel se, proč asi jej v tanci vyrušuje a tím pevněji držel ubohou Dorotku, která výstupem polekaná, se jemu vymknouti chtěla. „Jen zůstaň zebroto,“ začal sedlák, „ať slyšíš, že pro tebe v statku Dudkově vrata nestavěli, rozumíš; a ty holobrádku, když nevíš, jakou nevěstu si hledati máš, věz žes nezkušeným klukem, kterému co jsem živ, statek nezačím.“ Petřík zčervenel jako kohout, před ním nadati Dorotce zebroty a jemu kluků, toť neslýcháno. Nezdržel se, aby za veřejné pohauení otci neodpověděl. „Nechte si svůj statek, vezměte si jej do hrobu, nikdy jsem o něj neprosil; přísahám před Bohem a zde přede všemi lidmi, že žádnou jinou nepojmu za manželku, nežli Dorotku.“ Při těchto slovech pozdvihl dva prsty k nebi. Tak odpovídal otci. Ženštiny na lavicích se začaly křížovat a Dorotka se svíjela jak štknuta chtějící utéci. „Pusť tu ještěrku,“ rozkřikl se sedlák; „anebo s tebou i s ní dvéře vyrazím.“ A již chapal se Dorotky, aby hrozbu svojí uskutečnil. Chy-

til ji za rameno a dával jí těžkou rukou poličky, jako kdyby ubohá toho všeho vina byla. Proud krve vytryskl děvčeti z úst, přemožena neblahými dojmy klesala k zemi. Sousedé vstávali od stolů, aby se přesvědčili, oč tu běží. Zlost nevýslovná pojala Petříka a již napřáhoval pravici, aby otce udeřil, na štěstí jeden ze sousedů synovu ruku zachytil. Tento zjev tak působil na rolníka, že s kletbou na jazyku počal se káceti, sousedé ho zachytili. Kolem Dudka utvořil se kruh a soucitné ženštiny volaly: „Zabil ho, zabil ho.“ Za nedlouho vynášeli dva polomrtvé z hospody, dívku ku chaloupce Rozhoňovic a rolníka ke statku. Rolník dýchal těžce, chvílemi otevřel oči a jediná slova, která se mu z prsou vydrala byla, „to mi chtěl udělati můj, můj jediný syn.“ Že sám chybil, toho nedoznal.

Tak podlehá člověk vychovaný bez jemnějších citů okamžitým návalům nezřízené vášně a zapomíná všecka příkázání Boží i lidská. Rozmazlený, vyháčkaný jedináček, dědic veškerého jmění zdvihá ruku proti otci, neleká se hlasu svědomí a ruší okamžikem spokojenost svoji i svých domácích, kterou nevrátí nikdy více. Otec dovoloval jedináčkovi vše, nyní nerozvážně jednal a vášního syna ještě více popudil.

Selka doma neměla ani zdání, jak nerozmyšleně jednala, když muže k tomu měla, aby holku veřejně pohaněl a tak Petříka od ní odvrátil. Znala pramálo vzdorovitost synovu, která odporem jen ještě více vzrůstala a nevěděla, že by mírností dále synka dovedla, než takto. Její zděšení nelze si pomyslet, když jí muže polomrtvého domů přinesli. Padala ze mdloby do mdloby a nechtěla tomu ani věřit, že se mohl Petřík tak zapomenouti. Hosté se po smutném příběhu chystali k domovu a zanechali zarmoucenou selku samotnou s churavým mužem.

Petřík brzy poznal, že chybil, ale nebylo více jiné pomoci. Pádil jako šílený přes celou ves a pustil se, nevěda ani kam jej oči nesou za ves. Když rolník Dorotku uhodil a ona polomrtvá k zemi se skácela všacka zkrvácena, ujaly se jí některé ženy. Dost dlouho to trvalo, nežli se před hospodou probrala ze mdlob. Duše její nemohla to nijak pojmouti. Což byla vina její tak veliká, že musilo se jí dostatí takového pohanění? Ani světoběžníci, kdyžby přišla, nikdo v tvář neuhodí, a jí poctivému domácímu děvčeti, se tak stalo. Neznala arci mocnot té zásti, jaká v sedláku vřela, chtěl ji zahanbit před všemi, aby ji Petříkovi zošklivil. Bledá na smrt prosíc ženy, aby ji opu-

stily, by matku nepoděsily, potácela se k matčině chaloupce.

V hospodě hráli, jak by se nebylo nic stalo, když Dorotka k chaloupce matčině se doplížila. Což jim po tom, že rolník Dorotku zranil, je to nebolí, a k vůli jinému si dáti posvácení pokřiziti, to by za to stálo. Mládež hnedle zapomněla na vše, jen babice si šeptaly, „že Pán Bůh peče oplatky, sedlák prý byl také na svého otce hrubý za svého mládí, ani nedovolil chase, aby mu dříví naštěpala,“ „ať si ho dědek rozseká,“ říkával, „beztoho celý den ničeho nedělá, k vůli němu vás nedržím, já mám jinou práci pro vás.“ Tak povídaly si pamětnice a bylo to také pravda. Babička, která Dorotce marcipánové srdce držela, nevěděla nyní co s ním, dala je ale když viděla, že holky Dudkovic hospodu opouštějí jim, aby jí je dodaly. Když Dorotka až k chaloupce po velkém namáhání se dostala, nechtěla ani vejíti, neb se strachovala, že matce vše již dávno nevyjevila a jakási bázeň ji obcházela. Myslíla, že snad pookřeje a pak teprv vejde, aby se matce se vším svěřila. Rozhoňová nikdy do hospody nešla. Dovolila-li Dorotce tam jíti, dala jí dobré naučení, jak se má chovati a byla jista, že děvče tak učiní. Kahánek ještě kmital mdlým plamínkem, ale matka byla již ulehla. Matka zaslechla kroky již před chaloupkou a seděla vzpřímena na chudičkém svém loži, když děvče vstoupilo. Dosud nespala. Podivný nepokoj jakýsi tísnil prsa její. Snad duše její tušila, jaká hanba se Dorotce stala. Dorotka při vstoupení do světničky se zachvěla. Myslíla, že matka dávno již spí, a ta zatím čekala jako soudce, dle zdání jejího, na dceřin návrat. Nevýslovná lítost zmocnila se děvčete. S pláčem padla k matčinu loži a horké slzy prolévajíc, počala celovat nohy její. Rozhoňová se podívala jednání Dorotčinu, byla zcela vyměněna a hned jí napadlo, že se asi cosi neobyčejného s děvčetem přihodilo.

Laskavě promluvila k dceři. „Co ti jest Dorotko? Kdo ti ublížil?“ Děvče stále více vzlykalo a trvalo to dobré půl hodiny, nežli se tak dalece opanovalo, že mohlo matce vše vysvětliti. S udivením poslouchala Rozhoňová vše, co jí Dorotka sdělovala. Stará její hlava nemohla to ani pojmouti. Když konečně Dorotka i přísahu Petříkovu přede všemi vyrčenou opakovala, podivně jaksí a rychlostí netušenou skočila s postele. Stála před děvčetem. „Tys mu snad uvěřila, Dorotko?“ Byla jediná otázka k dceři. — „Ba uvěřila,“ ozvala se nejistě tato. Výkřik zdě-

šení vydral se Rozhoňové z úst. Více nepromluvila. Nalehla ani ona ani Dorotka na lože a ranní slunce zastalo je, jak dvě sochy, sedící bez pohrnutí. Rozhoňová za svítání vstala oblekla se a vařila obyčejnou polévku k snídání. Dorotka pohaněná zůstala na lůžku. Kam se děl pojednou pokoj a veselost z této chudé světničky? Matka i dcera chodily jak dvě němé, jedna před druhou bol svůj tajila. Rozhoňové vlas zbělel v několika dnech jak len, a jindy červené tváře Dorotčiny, zaměnila takorba průsvitná bledost. Čerstvost její ustoupila jakési zmalátnělosti a ona vůčihledě chřadla.

Nadešly vánoce. Každý se těšil na ten radostný den, kde v celém světě křesťanském oslavujeme památku narození Páně. Venku leží hojně sněhu, velebné ticho vládne ve přírodě, jak by přispěti chtělo, by rozlehaly se v nekonečnost jásavé zpěvy vánoční.

Celý advent před tím chodila churavá Dorotka pilně do kostela. Kdykoli v písni zaslechla slova „co nelze mysliti, Bůh může činiti,“ vždy se jí zdálo, že to hlas anděla míru, který útěchu vlévá v bolné srdce její. Doufala, že Petřík se objeví, aby vedl ji dle slibu k oltáři. Doufala, ale marně. Od osudného večera posvícenského jej nikdo nespatriil. Dudek od události posvícenské ustavičně chřadl. O vánocích zamhouřil své utrápené oči na věky. Před smrtí odpustil Petříkovi, ale statek odkázal selce, aby dle své dobré vůle jej zadala. Ani když sedláka pochovávali nepřišel Petřík na pohřeb.

Rozhoňová svůdníka nečekala, znala lidi lépe nežli dcera její a věděla, že Petřík dávno již jiné snad hory doly slibuje. Dorotka chřadla očividně, matka počala se o ní obávati a usnesla se na tom, že ji po svátcích odvede k vzdálené své příbuzné, aby tak nemajíc místa svého neštěstí před očima, snáze zapomněla a pookrála. Dorotka byla volna. O štědrý den nejedla ničeho a večer se chystala na půlnoční do kostela. Matka jí nezbraňovala. Přišla totiž obyčejně z kostela domů potěšena. Té noci byl studený vítr a chatrně oblečená Dorotka, k tomu již churavá, nedbala toho. S touhou nevýslovnou spěchala tam k tomu milostnému obrazu Rodičky Boží. Jako zničená hříšnice vrhla se před stupně oltáře a modlila se vroucně za svého svůdníka. Neprosila svatou Pannu, ani za jeho návrat, ani za své zdraví, ale prosila za odpuštění své viny, kterou celou na svá bedra svalovala.

Veselé písně vánoční rozezvučely se ve-

lebným chrámem. Oltář hojně osvětlen zářil krásou nadpozemskou, vždyť zdálo se jí, že svatá Panna usmívavě shlíží s hůry na ní a nebeský synáček její, že milostivě žehná opuštěné.

Neplakala. Jakási, nikdy necitěná volnost, umístila se v duši její a hlas jasný vycházel z hrdla jejího, když s nábožnými prozpěvovala „Vítej milý Jesu Kriste, — jenž se vtělil v Panně čisté, — aby naše viny — jsa sám bez poskvrny — obmyl a shladil.“

Jak těžký balvan spadla s ní pojednou tíha všeliká. Zdálo se jí, že ani zima není, a v nábožném modlení, na zemi klečíc, vytrvala až ukončena mše svatá na úsvitě.

Lid se rozcházel. Dorotka si pojednou vzpomněla, že musí domů, aby matka její, po dávném zbožném zvyku, mohla také třem mším sv. na hod Boží přítomna býti. Vyšla se na zpáteční cestu. Jakkoli se ale dosti nutila, noby přece jen sloužiti jí nechtěly. Dovlekla se s tíží domů. Matka již ji očekávala. Po snídání vydala se Rozhoňová na cestu. Dorotka všecka unavená usedla na lože, hluboký spánek sklížil víčka její a hlavou její zněla ozvěna „aby naše viny — sám jsa bez poskvrny — obmyl a shladil.“ Churavost, daleká cesta a tuhá zima účinkovaly tak na porušené zdraví ubohé Dorotky, že matka vrátíc se k poledni z kostela, zastala děvče v silné horečce. Viděla stále v pobouřené mysli své zlého sedláka, jak ji srdce z těla trhá. Zas zdálo se jí, že sýček houká a Petřík na ni se šklebí, jak nestvůra ohyzdná.

Polekaná Rozhoňová nevěděla si rady. Došla k sousedce a ta zavolala lékaře. Nemoc Dorotčina byla povážlivá. Dojmy mocné rozrušily zdraví její tou měrou, že o jakémkoliv uzdravení lékař pochyboval. Smutně přijímala stará matka ránu za ranou z rukou milostivého Boha. Nereptala. Odevzdaně do svaté vůle jeho snášela, co jí byl dle nevyzpytatelné moudrosti své uložil. Nemoc děvčete se protáhla, vadla, chřadla a hynula jak ten kvítek u potůčku, když zlomyslná ruka jej od živícího stonku odtrhne a zahodí. Stonek stojí bez okrasy, potůček bublá dále, rosa nebeská vlaščí kvítek den co den, ale není pomoci, vadne po nalu sice za to však jistě. (Pokrač.)

DOPISY.

Z Nové vsi u Kolína, v únoru 1881.
(*Několik slov o poměru reformace Lutherovy k předsudkům náboženským doby naší.*)

Kdo nepředpojatě nynější ruch časový

pozoruje, musí upřímně vyznati, že vrací se doba, ve které právě tak potupně mluví se o papeži, o úctě svatých a světic Božích, o zásluhách našeho Spasitele a o dobrých skutcích jako kdysi za času tak zvané reformace, vyvolané pověstným Martinem Lutherm. Naplňuje to ovšem podivem srdce každého upřímného katolíka a mnohý se táže, kterak to možné, že v našem „osvíceném“ století panuje tak veliká krátkozrakost u většiny lidí vzdělaných? Téměř každý den obohacuje se literatura bohoslovná vzácnými díly, učenými rozpravami, v mluvě lidu přístupné vysvětlují se vznešené pravdy sv. náboženství kat., důkazy nezvratnými doličuje se v nich pravda, po které duch lidský horlivě se nese: a přece se káváme se při každém kroku s nevědomostí u věcech víry a což ještě mnohem bolestnější, s tupením a pohrdáním drahocenného pokladu, jež Kristus s nebe nám byl přinesl. Sv. evangelium napsané rukou Boží ku spáse lidstva čím dále tím více staví se do pozadí, známost jeho stává se den ode dne skrovnější, ba mnozí v zaslepenosti své již tak daleko dospěli, že vyhláší je za dílo lidské. Hlásání slova Božího nepřináší zdárného ovoce, neboť řídne počet pilných posluchačů a tím ztrácí se vědomí víry ze srdce věřících. A právě ti, kteří nejméně jsou pilni svého blaha duševního, odvažují se odsuzovati, co nikdy v pravdě byli nepoznali.

Stane-li se někdy zmínka o poměrech náboženských z doby reformace stol. XVI., připisuje se vina neblahého rozkolnictví tehdejší hierarchie církve katolické. Mnozí jsou toho názoru, že nikdy by bylo nedošlo k trudnému rozštěpení v lůně Církve sv., kdyby se svědomitě byl pěstoval úřad učitelský, kdyby bible se více rozšiřovala mezi lidem věřícím a kdyby kněžstvo vysvětlovalo horlivěji sv. pravdy týkající se úcty svatých, svátosti pokání a zásluh Krista Pána. Avšak domněnky tyto jsou vesměs mylny. Jako nemůže nikdo tvrditi, že nynější nevěra a lhostejnost zaviněny jsou netečností hlasatelů víry kat., tak každý uchyloval by se pravdy, kdyby vinu reformace Lutherovy kladl toliko na účet kněžstva oné doby působícího.

O pravdivosti slov těchto přesvědčil jsem se nejlépe při pobytu svém v Teplici. Scházíraje se tam s veledůstojným panem Václ. Hasákem, děkanem Novosedleckým, známým znatelem a sběratelem

starožitných tiskopisův,*) měl jsem příležitost nahlédnouti do přemnohých děl latinských a německých, pochodících z r. 1470—1520 a přesvědčil jsem se, že blahodárná činnost Církve kat. i za času tehdejšího působila ku vzdělání lidu křesťanského v Německu. V knihách tenkrát vydaných vykládají se totiž docela jasně všechny články víry, ve kterých Luther hrubě pobloudil. Dovojuje se v nich důkazy zřejmými z písma sv. i z podání, že pouhá víra v zásluhy Ježíše Krista nemůže ospravedlniti nikoho, kdo ovoce její, t. j. dobré skutky nepřináší. Úcta svatých a světic Božích rozeznává se přesně od úcty Boží; o svátosti pokání učí se tam totéž, co vždy a až podnes věrně o ní se učilo. A co se týče známosti bible na počátku stol. XVI., jest dokázáno, že během 62 let (1460—1522) vydána byla 21krát v jazyku německém a sice od rozličných překladatelův. Luther nebyl tedy prvním její tlumočkem, jak sám o sobě tvrdíval a jak i přemnozí jeho ctitelové posud mylně se domnívají; nýbrž on byl prvním, který podal překlad bible, uchylojící se od obyčejného věrného znění její. Aby snadněji mohl bludné učení své rozšířiti, přispůboval mnohá místa po smyslu vlastním, vynechával, co se mu nehodilo a na konec vyhlásil se za prvního rozšiřovatele „neporušeného“ učení křesťanského! Uvážíme-li všechny tyto okolnosti, můžeme snadno rozhodnouti, kdo vlastně zavinil smutný stav věcí náboženských v Německu. Byla to především zaviněná nevědomost učenců Lutheránských, byla to nenasytná žádost po statcích církevních a po nevázané svobodě ve smýšlení a jednání. Od té doby vyskytli se mnozí, kteří touže nevědomostí a zlou žádostí vedeni, podrývají všecken společenský řád a rozšiřují nevěru v míře úžasné. Ovoce působení jejich čím dále tím patrněji se jeví. A uprostřed osudných převratů stojí nepohnuté skála Petrova a vzdoruje všem útokům na ní činěným. Jen ona může poskytnouti léku proti všem neduhům, které odštěpence trápiti neustávají. A tak vyplňují se stále slova Kristova, že marné je úsilí bran pekelných proti Církvi, kterou sám na základech skálopevných byl založil.

J. P.

*) Právě se dovídáme, že týž veled. p. děkan hodlá vydati důkladné dílo: „Dr. Martin Luther a náboženské písemnictví za jeho doby až do r. 1520“, ve kterém vysvětlen bude přirozený vývin nynějšího socialismu z událostí reformačních stol. XVI.

Z Králové Hradce. dne 24. února 1881.

(*Pastýřský list.*)

J. M. nejdůstojnější p. biskup Králové-Hradecký vydal dne 24. února *pastýřský list věřícím* diecése své, jehož krátký obsah tuto podáváme: Kníže apoštolské sv. Pavel věděl předobře jakou mocí a slávou, jakou vzdělaností a osvětou honosí se obyvatelé světoznámého Říma a přece když doslechl, že mezi nimi půdy nabývá spásonosné učení Kristovo, odhodlal se bez ostýchání listem svým je poučovati, aby utvrdil je ve víře, říká: „Nestydím se za evangelium, moc zajiště Boží jest k spasení každému věřícímu.“ (1, 16.) Slovo sv. apoštola národů vyplňuje se již po osmnácte století. Všichni, kteří po dlouhé ty věky přijali ochotným srdcem pravdy sv. evangelia, a poslušni jsouce hlasu sv. Církve chápali se prostředků spásy své, byli blaženými na zemi, obmyli břichy v pramenech milosti a stali se dědici království nebeského. A jako jednotlivci tak i celá společnost lidská získala věrou křesťanskou pravý poklad blaha časného. Chudoba a otroctví vymize o z prostřed národů, věrnosti a vzájemnou láskou položen pevný základ obcím i říším, věda a umění osvíceny byvše pravdami nebeskými vzkvétaly a dospívaly k pravé dokonalosti. Jakými díky zavázani jsme prozřetelnosti Božské za dary tak drahocenné! Ale nastojte, nepřítel pokolení lidského zaslepuje posud přemnohé, aby nepoznali to, co k věčnému spasení jim sloužiti má. Za dnů našich ostychají se někteří hlásiti se veřejně k víře sv. po otcích zděděné, ukrývají z liché bázně před světem vniterné přesvědčení, nesvěti neděle a svátky, zanedbávají každoroční povinnosti své křesťanské, nezachovávají nařízené posty, neodepirají sobě kratochvilí ve dny kajicné a přece i jim platí slova Kristova: „Kdožby zapřel mne před lidmi, zapřím i já ho před otcem svým“ (Mat. 10, 33.) a zase: „Jestliže pak ani církev neuposlechne (bratr tvůj), budiž tobě jako pohan a publicán“. (Mat. 18, 17.) Chováním tak nerozhodným roste ovšem počet nepřátel Církve sv., smělost jejich čím dále tím více se sesiluje a ježto sami věřící nekladou důrazný odpor rouhavým hlasům a nevěreckým činům odpůrcův sv. náboženství, stěžuje se povinnost katolických kněží, kteří nyní nejenom že hlásati mají slovo Boží a k životu věčnému vésti svěřené sobě stádo, nýbrž i hájiti společnou Matku všech, od vlastních dítek opuštěnou. Proto vzmužte se, drazí synové a dcery v Kristu! Nestyďte se veřejně vyznávatí pravou víru svou, plňte své-

domitě povinnosti vám ukládané, pečujte o to, aby vedle blahobytu časného i věčné blaho bylo vám zaručeno. Volte do výboru a sněmu muže věrné sv. Církvi, aby o zájmy náboženské se starali, jako starají se o zájmy národní. Než na tom ještě není dosti. Dobrý křesťan musí býti také lidumilem. Jak snadno jest za doby naší dostáti i této úloze. Chudé máme vždycky sebou a kdo může býti více chudým, nežli ti, kteří ve tmách pohanství a nevěry tapají. Pamatujte tedy dary svými na ony ústavy, ve kterých vychovávají se horliví missonáři, a dokažte lásku svou k sv. Stolci apoštolskému tím, že položíte do rukou sv. Otce Iva XIII. příspěvky své, aby rozšiřovalo se evangelium, v němž moc jest k spasení každému věřícímu!

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál, který zítra slaví své jmeniny, odejel za příčinou porad v říšské radě do Vídně. Zajiště budou i kněží i zhožní věřící svého arcipastýře na modlitbách při zítřejších mších sv. pamětlivi, by Jej Bůh ještě drahé let zachovati a siliti ráčil.

— *Pobožnost 40hodinná* koná se až do 5. března u sv. Josefa u anglických panen na Malé straně, od 6.—10. března u Voršilek, od 11.—15. t. m. u sv. Vojtěcha.

— *Kázání postní* v jazyku českém bude v době svatopostní odpoledne každou středu o 4 hodině: u sv. Haštala, u sv. Havla a u sv. Štěpána. V pátek o 4. hod. u sv. Ducha, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici a na Vyšehradě; v 5 h. u sv. Kajetána. V neděli o půl 3 hod. u sv. Salvatora v semináři, o 3. hod. na Strahově a na Smíchově, o půl 4. u sv. Ignácia, na Karlově a u nejsv. Trojice v Podskalí; o 4. h. u Matky B. před Týnem, u sv. Mikuláše na Malé straně a u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně.

— *Slavnost bl. Anežky České*, která dne 2. března na popeleční středu připadla, konána ve farním chrámu Páně svato-Haštalském druhého dne, ve čtvrtek. V 10 hod. sloužena velká mše sv. a odpoledne ve 4 h. konány české nešpory. Zpěvy dopoledne i odpoledne činěny dosti četnou farní Cyrillskou jednotou.

— *Spolek Arimatejský* pochoval v měsíci únoru 108 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 236 osob.

— *Úmrtí alumna p. Pavla Bernerta* v semináři Pražském. Nelitostná smrt zaví-

tala opět do klidného zátíší našeho. Dne 1. března ztratili jsme drahého bratra pana Pavla Bernerta, alumna IV. ročníku. Ztráta je tím bolestnější, poněvadž zvěčnělý náležel k oněm nemnohým, kteří poslušni jsou hlasu Božího nedbají na překážky jim v cestu kladené a přinášejí v obět i to nejdražší, jen aby zalíbili se Pánu a rozšířovali slávu jména Jeho na zemi. Již po více let vysílá osiřelá diecése Vratislavská v Prusku bohoslovce své do Prahy, aby dosahše zde hodnosti kněžské vrátili se „někdy“ domů a pracovali zdárně na spáse duší věřících. Pravíme „někdy“, neboť nynější zápas o kulturu klade posud nepřekročitelné bráze blahodárné činnosti kat. duchovenstva, ba činí vzrůst nových dělníků na vinici Páně úplně nemožným. Zesnulý přibyl na podzim m. r. s několika druhy do alumnatu Pražského. Nelíbenou zbožností, tichou povahou, pevným charakterem, neunavnou pílí zjednal si v krátkce lásku nových spolu-bratrů. Po celý čas pobytu svého v semináři těšil se stálému zdraví a s radostí očekával okamžik, kdy mu dořáno bude přiblížit se až k oltáři Božímu a vzít na sebe břímě sv. kněžství. Než všemohoucí Bůh usoudil jinak. V neděli, dne 20. února překvapen byl náhlým chrlením krve, které již před rokem jej bylo sužovalo. Ačkoliv dostalo se mu rychlé pomoci lékařské a pečlivého ošetřování, podlehl dne 1. března neduhu tomu a usnul v náručí otce svého tiše v Pánu následkem ochrnutí plic. Jako všechny dni nemoci, tak zvláště poslední okamžiky tichého života jeho byly pro nás všechny nanejvýš poučny a dojemny. Často zatoužil po Kristu Pánu v nejsvětější svátosti, odevzdal se celý do vůle Boží, poroučel se modlitbám našim, těšil zarmouceného otce a sklíčené spolubratry. „Myslívál jsem vždy,“ pravil nám krátce před odchodem, „že smrt jest ne-li největším alespoň velikým zlem pro člověka, nyní však nahlížím, že jsem se mylil.“ Smrt jeho byla zajisté smrtí spravedlivého a proto zdála se mu lehkou. V úterý večer konány byly hodinky za zemřelého v domácí kapli. Ve čtvrtek ráno přeneseno bylo mrtvé tělo do chrámu Páně sv. Salvatora. Po skončeném officiu sloužil veledůst. pan ředitel dr. Bauer slavnou zádušní mši sv., již vdpp. professoři theol. fakulty, alumni, klerikové jednotlivých řádů a četné obecnost obcovalo. — O 10. hodině rozloučil se zesnulý bratr náš s chrámem, do kterého tak často a ochotně spěchával, aby daleko rodné země své uložen byl do lůna pohostinné půdy.

Doprovázen jsa věrnými druhy svými a obětavými veled. pp. představenými dovezen byl na hřbitov Volsanský a pochován k slavnému dni vzkříšení. Zvěčnělý narodil se dne 31. prosince 1855 v Nyse (v Pruském Slezku). — Odpočívej v pokoji, drahý bratře! často budeme na modlitbách svých na Tebe pamatovati.

— V této *postní době* konati budou OO. Redemptoristé od sv. Kajetána v Praze missie od 6. března renovaci ve Štěkni, od 12. — 22. sv. missii v Kestranech v diecési Budějovické, od 24. sv. missie v Chrasti a v Rudolicích v diecési Králové - Hradecké.

— Na den Zjevení Páně odbývala se v Jerusalemě na vrchu Sionském vzácná slavnost. P. Ratisbonne dočkal se 50letého jubilea kněžského. Vysvěcen byv r. 1830 kardinálem Bonnechosem na kněžství, založil na vrchu Sionském ženskou řeholi, která v brzkou po sv. Zemi. v Anglii, v Americe ano i v Číně se rozšířila. P. Ratisbonne věnoval větší část jmění svého na zakoupení oné strany paláce Pilátova, kde Spasitel náš trním korunován a potupným šatem královským byv přioděn, posměchu lůzy židovské vystaven byl. Na témže místě vystavěl kostel; kameny chodníku (lithostrotos) šlépějí nohou Kristových posvěcené položil na oltáře. Svátek sv. Tří Králů oslavil důstojný jubilant sv. obětí na blízku toho místa, kde Kristus Pán obětí krvavou na kříži byl přinesl. Sestry Sionské postavily kolem oltáře svěšené sirotky, aby byly obrazem koruny věčné, kterou horlivý zakladatel řádu jejich za dlouhou řadu dobrých skutků svých si zasloužil.

— „*Zemřel básník — zhasla hvězda!*“ Po kratičké nemoci rozloučil se dne 27. ledna *Boleslav Jablonský*, slavný pěvec Parnassu českého, se životem pozemským, aby přidružil se k řadě oněch nezištných buditelů národa našeho, kteří v posledních letech čteně nás opouštějí. K. Eugen Tupý, jak se zvěčnělý vlastně jmenoval, narodil se dne 14. ledna 1813 v Kardašově Řečici. Konaje studia gymnasiální v Jindřichově Hradci rozvínoval záhy nevšední nadání své na oslavu probouzejícího se národa. Po skončených studiích filosofických v Praze, vstoupil do kláštera Premonstrátského na Strahově. Na podzim r. 1841 na kněžství jsa posvěcen odebral se za kaplana do Radonic a s příkladnou horlivostí věnoval se tu vychování mládeže a neunavné činnosti literární, z které však již o 6 let později byl vyrušen tím, že ustanoven byl proboštem ženského kláštera Premonstrátského v Kra-

kově. Poslušen hlasu svého představeného opustil drahou vlast a odebral se do Polska. Než z bolesti nad ztrátou její ochabla poněkud činnost jeho na poli písemnictví a plody z doby té pochodící nesou na sobě nádech zármutku. Jak srdcem k srdci dovedl mluvit v básních svých k národu českému, obzvláště k milené mládeži, o tom nejlépe svědčí častá vydání zdařilých prací jeho. Památka Jablonského utkví zajisté hluboko v mysli všech, jež nehlčenou láskou po celý život svůj oblažoval. R. i. p.!

Z Pruska. (*Nový důkaz o smířlivosti protestantské.*) Statečný obránce práva katolíků Pruských, poslanec Windthorst, učinil letos ve sněmovně zemské mimo jiné také návrh ten, aby dovozeno bylo každému knězi v osadách kat., které duchovního správce postrádají, bez pokuty a svolení vrchního presidenta mši sv. sloužiti, svátostmi přisluhovati a zvláště poslední pomazání udělovati. Avšak spravedlivý požadavek jeho zamítnut byl velikou většinou hlasů! Kdo by uvěřil, že může se stati něco podobného v oslavované zemi „učencův“, u „smířlivých“ protestantův, u svobodomyšlných státníkův. Čeho mohou se ještě nadíti ubozí katolíci od zástupcův zemských, kteří neostýchají se nohama šlapati sv. práva lidu poddaného? Svoboda víry, náboženského vyznání a úkonů bohoslužebných dopřívá se dle zákona pruského všem sektám protestantským, židům, Turkům a snad i Kamčadalům, kdyby v zemi se uhostili; toliko osmi milionům katolíků se odepírá! Od té doby, co zákony světské byly stanoveny, bylo udělování svátostí věcí pouze náboženskou, ve kterou mísiti se vláda světská práva nemá. Kdo tedy zapovídá úkony ty náboženské, aneb je nemožnými činí, aneb omezuje, ten staví se na stanovisko pohanického Říma a hrůzovlády Francouzské z r. 1789. — Biskupství jsou osiřelá, farní osady jsou bez pastýřův, udělování sv. svátostí a přinášení nejsv. oběti bude i na dále pokutováno a trestáno, jmění církevní je zabaveno, správcové jeho jsou v žaláři. Prostředky, kterými možno by bylo umírniti trudný stav věcí a které vláda sama v červenci m. r. nabídla, zůstávají nepovšimnuty. A kdo jiný zavinil spousty ty, ne-li kníže Bismarck? On slibuje sice úlevu, slibuje mír, ale klade podmínky tak sobecké, že není možná na ně přistoupiti. Katolický střed sněmovní má slepě podporovati a schvalovati finanční, hospodářské, ano i politické návrhy jeho! Za to učiní se jim po právu ve věcech týkajících se výhradně sv. víry.

Zápas o kulturu v Prusku lpí jako kletba na zemích říše Německé. Již ukazují se následky nesmyslného boje toho: bezbožnost vzrůstá, zdivočilosť se vzmáhá, počet zločinců stoupá, dítek pohanských odrůstá veliké množství. Státníci protestantští zapletají se do nerozumného odporu, chráníce živly státu nebezpečné a potlačující pravé jeho podporovatele. Kam v brzku ještě dospějí, těžko si domysleti.

Ze Severní Ameriky. V městečku Lemont zvaném, na jihu od Chicaga, usadil se před lety český osadník, jmenem Klárek. Jsa muž nemálo příčinlivý vyžíval řemeslem kovářským četnou rodinu. Avšak z nenadání zaklepalo na dveře klidného domku jeho neštěstí. V bolestné nemoci, kterou byl navštíven, pozbyl zraku! Rodina jeho utrpěla tím ztrátu nenahraditelnou. Manželka nevědouc si jiné rady odebrala se s nemocným slepcem a dětmi svými do Chicaga, najala tu skrovný byt a pracovala bez únavy, aby zachránila před hladem svou rodinu. Slepota muže jejího tak se za krátko zhoršila, že lékařové v okresní nemocnici městské, kam nebožák na čas byl přijat, ji za nezhojitelnou prohlásili. — V tyž čas, píše dp. dopisovatel, založena byla nová osada česká u kostela sv. Prokopa a při ní ustanoven jsem byl za duchovního správce. Jednoho dne přivedla ke mně neznámá žena chorého slepce. Překvapen ptal jsem se po jejích přání. S usedavým pláčem sděloval mi muž, že by rád vykonal sv. zpověď a přistoupil ke stolu Páně. Dříve než jsem vyplnil, čeho si žádal vypravoval mi prostými slovy celý průběh neštěstí, jak jsem jej již svrchu vylicil. Jediným jeho přáním bylo, aby dobrotivý Bůh aspoň tolik zraku mu navrátil, co by nemusel být odkázán na cizí pomoc při chůzi. Litoval jsem jej srdečně a posloužil jsem mu žádanou útěchou sv. náboženství. Když pak v tu dobu ohlásil jsem v kostele, že nejd. pan biskup bude udělovati svátost sv. biřmování, hlásil se i slepý Klárek, kterému se mezitím poněkud ulehčilo, za biřmovance. Při sv. biřmování dostal jméno Jan, Tobiáš. Bezpochyby, že mu na mysli tanul příběh zbožného dobrodince lidu Israelského v zajetí Assyřském, Tobiáše, jenž ve stáří svým těžkou slepotou od Boha byl navštíven. A hle! dobrotivý Pán nebes odměnil důvěru jeho. Užívaje po nějaký čas domácích prostředků cítil pojednou lehtání v očích, rosolovitá kůžička, kterou oko bylo zastřeno, se protrhla a on prohlédl! Vidí jak si přál, může bez pomoci chodit, poznává z blízka osoby a po-

mocí brejlí čte. Mocná ruka Páně není posud zkrácena!

Z Číny. (*Obrázek křesťanské lásky a obětavosti.*) Čínský missionář P. Tschepé, rodem ze Slezska, líčí v dopisu svém vynalezavost křesťanské lásky vůči nebohým dítkám pohanských rodičů v Číně. Těšice se vydání podpoře spolku „sv. Děťství Pána Ježíše“ zřídili sice missionáři na nejzazším východě Asie mnohé sirotčince, do kterých přijímají se pohozené dítky, aby křtem sv. a křesťanským vychováním dospěti mohly k pravému cíli svému, věčnému spasení. Avšak přemnohé rodiny vzpečují se vydání dítky své, byť i na smrt byly nemocny, do rukou obětavých lidumilů křesťanských. Kterak tu pomoci? Pravá láska ku Kristu neleká se žádných překážek a pomýšlí na to, jak by překonala obtíže, jež v cestu se jí staví. Klademe tuto na místo obšírnější odpovědi vlastní slova dotčeného missionáře: „Uprostřed měsíce června (m. r.) přinutilo mne deštivé počasí pozdržeti se poněkud déle v osadě křesťanské. Nelituji toho nikterak neboť je to krásná, milá osada! Jakého přátelského přijetí se mi tu dostalo! Vzpomínám si na Bethanii, kde Spasitel náš tak rád prodléval. I zde žije bratr se dvěma sestrama, všichni bohatí na dobré skutky. Bratr podporuje pilně missionáře a proto trvá většinou mimo dům. Sestrám jeho milou je povinnost přijímatí missionáře do chudého obydlí. Větší a lepší část domu věnovali bohoslužebným úkonům. Každou neděli shromáždí se zde křesťané, aby vykonali pobožnost svou při mši sv. a křížové cestě. Ovšem že kaple je skrovnická, podlaha schází, slaměná střecha zastupuje strop, oltář je vystaven z několika složených prken potažených čínskými plátny, na rákosových stěnách visí několik pestře malovaných obrazův — toté ozdobou celé kaple. Než, Božský Spasitel nezdrahá se sestoupiti sem, když kněz oběť mše sv. přináší. Obě sestry jsou panny asi 40 let staré; ve stáří tom je čínským pannám dovoleno, aby samotny z domu vycházely a cizí příbytky navštěvovaly. Obě panny naše činí to ochotně. Zaslýchnuoli, že churaví někde pohanské dítko, navštěvují jeho rodiče a nabízejí jim vydatné pomoci. Od missionářův obdržely darem něco léků proti neduhům očním, proti zimnici atd. a jimi léčí nemocné. Proto je jim každý dům přístupný a obzvláště dítky svěrují se péči jejich; poznají-li, že dítko těžce je nemocno a smrti blízko, vytaší se s malou houbou, kterou zároveň s lahvicí svěcené vody neustále nosí,

a myjíce jí čelo nemocného dítky křtí je mimo vědomí pohanských rodičů. Způsobem tím otevřely mnohým nebohým dítkám bránu nebeskou!“

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*“ vykazuje v seš. 2 roč. XXII. tento obsah: O spiritismu. (Článek zajímavý, který napsal dr. Eug. Kadeřávek.) Maronité na Libanonu. (Napsal Jos. Barták, koop. v Uherském Ostrohu.) Křížky odpustkové. (Sděluje Frant. B. Hoch, far. v Horním Újezdě na Moravě.) O některých liturgických poklescích v týden pašijový. (Napsal Kl. Markrab. far. v Hobšovicích.) Z Kroniky vyjímáme: Trappisté v Kapsku. Tajemství zpovědní. Defectus in celebratione missae. Podvod při zápisu do křestné knihy. Vydání listů matričních z archivu. Smí-li duchovní správce legalisovati listiny? Sňatky manželské a povinnost branná. Zpráva spolku ku podpoře nemocných kněží v Meranu. Impedimentum criminis. Mše pro sponso et sponsa a sv. přijímání. Zápis dítek v cizozemsku narozených do matriky. Seznam údův a účastníků Dědictví sv. Prokopa Akademie křesťanská. V literárním oznamovateli posouzeny časopisy: Cyrill, Method a Christliche Akademie. Exercicie, které konal v Hradci Králové P. Václav Göldner, rektor redemptoristů v Koclšově a které vydal účastníkům na upomínku Bohumil Hakl, far. Hořický. Zvláště obracíme pozornost ku článku dr. Josefa Rydvana: Dravci v literatuře české.

— „*Obzor*“, list pro poučení a zábavu, věnuje v čís. IV. roč. IV. úvodní článek velezasloužilému knězi a literatu českému vdp. Matěji Procházce, který dne 4. února t. r. vstoupil do 70. roku věku svého a letos již působení své jako profesor gymnasijní ukončiti hodlá. Záměry Procházce o mládež, o vlast a o církev jsou tak četny, že nelze více přát, než aby Bůh více Procházce povzbuditi ráčil. — Dále přináší Obzor články: Patnácte dnů na Dunaji. (Úryvky z díla Jeho císař a král. Výsosti korunního prince Rudolfa.) Kaplíř ze Sulevic, zapomenutý obhájce Vídně z r. 1683. Stavila se na otčenášek. (Obrázek ze života od Františky Stránecké.) Chudý šlechtic. (Povídka od Hendrika Conscience.) Volné lekce z polštiny. Obzor literární: Příspěvek k pravosti Libušina soudu. Slavin.

— „*Rozbor legendy o sv. Kateřině*.“ Podává F. Menčík. Praha. Vídeň. Nakladem vlastním. V komisi Fr. A. Urbánka. 1881. Stran 31. P. spisovatel porovnává českou legendu s latinskou a německou podobného ob-

sahu a klade složení její do časů Karla IV. Doporučíme spisek pp. filologům a literárním historikům.

— „*Řeči duchovní ku mládeži studující*“, jež mívá na c. k. gymnasiu Kralohradeckém Bohumil Fr. Hakl, býv. katecheta téhož gymnasia, nyní farář v Hořicích. Řada prvá. Nákladem knihkupectví B. Stýbla v Praze. Cena 1 zl. 20 kr. r. z. Milým P. T. pánům bratrům v úradě katechetickém na středních školách pracujícím, veškeré mládeži studující, zvláště pak bývalým zákům svým v milé upomínce věnuje bývalý kollega a učitel. V oboru bohoslovné literatury obeznalý p. spisovatel podává spisem tímto nový důkaz obětovné lásky k studující mládeži. Bohumil Hakl jakožto katecheta cítil se studujícími všecky jejich obtíže a zápasy, býval vždy ochotným rádcem a pomocníkem. Mimo hodiny k náboženství ustanovené byly to zejména exhorty, na něž žáci se těšili a kterým obyčejně všickni pp. professorové přítomni bývali. Tu byl B. Hakl nejšťastnější. Výmluvným jazykem přednášel s napjatou pozorností poslouchajícím jinochům; lásku k církvi a vlasti vřele jim doporučel a užíval všeho, čím by posluchače své povzněl a ušlechtil. Že i tiskem vydávati se odhodlal své řeči, za to povděční mu budou i žáci i katechetové.

— „*Tělocvik zdravotní*“ od Gust. Pozděny, učitele tělocviku na vyš. real. školách v Hradci Králové, vydán tiskem a nákladem J. L. Bayera v Kolíně, v komisi knihkupectví B. E. Tolmana v Hradci Králové. S tabulkou o 42 obrazcích. Spisovatel líčí v něm důkladně a přesvědčivě, se stránky vědecké i praktické, prospěšné účinky tělocviku jak na jednotlivé orgány těla lidského tak i na celé tělo vůbec a pojednává pak zvláště o tom, kterých cvičení užívati třeba při rozličných chorobách obojího pohlaví. Jelikož spis pojednává výhradně jen o prostocviku, kterým každý zabývati se může, aniž mu třeba k tomu zvláštního náradí, jsou cvičení v něm popsána každému bez rozdílu přístupna, a hledíc k důležité otázce zdravotní, kterou se dílko to obírá, zasluhuje zajisté rozšíření nejhojnějšího, jmenuvité odporučujeme je všem, kdož celý den při práci v úradech atd. seděti musí jako p. t. pp. úředníkům, učitelům atd., i jest přát, aby vážných rad a pokynů v něm daných bedlivě a všude bylo dbáno. Cena jeho jest 50 kr.

— „*Ludmila*“ má v čís. 3. roč. VI. tento obsah: O časném zaopatření dítek dospělých. Ze života. Zbožnost žen. Jak máme své dívky šatiti. Vítězství mírnosti. Černý pták. Matka podle srdce Páně. Sv. Františka Římská, vzor křest. panny a matky. Dopisy. „*Anežka*“ vykazuje v čís. 3. roč. III. tento obsah: Ke

dni blah. Anežky. Píseň k blah. Anežce. Popelční středa. Neco z loňského masopustu. Příslloví slovanská o pannách. Pěkné zuby. Pěstujte květiny. Čím naše Anežka zavání? Dobrý pastýř. Myšlenky masopustní. Dopisy. Hádky. „*Václav*“, list pro křesťanské jinochy a muže, přináší v čís. 3. roč. II. tyto články: Pochválen buď Ježíš Kristus. Samota nejlepší učitelka. Navedení jinochů k moudrosti. Projížďka po moři. Kolik asi přijde na jednoho. Křesťanský list průvodní až do smrti platný. Krajanům v Evropě. Od sv. Josefa se učme věřit v Prozřetelnost Boží. Ctitel Panny Marie. Činme Bohu sliby a plňme je. O sv. zpovědi. Dopisy.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ vypravuje v sešitu 13., který právě vydán byl, dějiny české od r. 1280—1305. Z pěkných a četných vyobrazení vyjímáme: Výjevy z brozového bladu a moru v Praze r. 1281 a 1282. Záviš z Falkenšteina slaví svou svatbu s královnou Kunhutou. Poprava Záviše z Falkenšteina na pokutní louce pod Hlubokou 24. srpna 1290. Slavnost na královských lukách před Prahou při korunování Václava II. Pohřeb krále Václava II. ve Zbraslavi 22. června 1305. Cena každého sešitu jest 50 kr. Nakladatelem jest kněhkupectví Kobrovo.

— „*Cyrill*“, časopis pro katolickou hudbu posvátnou, vykazuje v čís. 1. přehled jednot Cyrillských, pak vysvětlivky k rorátním zpěvům. Missa in honorem Spiritus sancti, kterou věnoval p. Jos. Nešvera, regens [choru] při kath. chrámu Králové-Hradeckém. J. M. nejduš. p. biskupovi Josefu Janovi. Rozmanitosti. V čís. 2. pokračuje p. ceremonář J. Pacht ve svých vysvětlivkách k rorátním zpěvům, pojednává se o farní jednotě Cyrillské u sv. Haštala a o jednotě Cyrillské v Hodoníně. Ve věstníku hudebním jest posouzeno p. redaktorem několik novějších skladeb hudebních.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 3. roč. XV. tento obsah: Půst (báseň). Doba postní dobou spásy. Výnosná žeň pro apoštolát modlitby. Sv. Josef, pěstoun Ježíše Krista. Upomínky z pouti po Italii a Francii. Neděle I. v postě. O missionářství. Děvečkám služebným. Milodary B. Srdce Páně. Odpověď na „Naléhavou prosbu“. Zájmy Krista Pána v různých zemích. V měsíci březnu modleme se za spolky rozšíření křesťanstva.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) dospěl za redakce Jakuba Malého, mimoř. člena kr. č. společ. nauk, k seš. 68. (Pažní — Petr) a 69. (Petr — Pišťala). Cena seš. 24 kr. Nákladem I. L. Kobia.

— „*Světlozor*“ přináší v čís. 5. 6. 7. 8. a 9. roč. XV. tato vyobrazení: Vojta Náprstek.

Honzičkův dárek štědrovečerní a první jeho upotřebení. Rozkácený býk. Isar, lázeňské místo v jižním Bulharsku. Toužimský zámek. Poslání písně a Ukolébavka. (Cyklus proseb Fel. Jenneweina.) Vnitřek kaple Zvikovské. Na pobřeží Amu Darje. Josef Frankovský. Slapy potoka Klammeru na Šumavě. Ze Schwatkovy polární výpravy. Honba na soby na loďkách Lovci sobů tábořící. Malá matinka. Bohdan Zaleski. V šumavském pralese. Brandeburci. Ze Schwatkovy polární výpravy. Na jezeře Daly. Lovení lososů. — Ilustrace k národní písni od J. Mrkvičky. Rokle Piuca na řece Soči. Sbírání ochuravělých po manévrech. Zmařené představení. Něco pro zahrátí. Jako vyobrazení jsou krásná rovněž bohatý a rozmanitý jest obsah.

— „*Urbánkův věstník bibliografický.*“ Měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. Číslo první. Leden 1881. Ročník druhý. Obsah: Prospělo-li by písemnictví, kdyby spisovatelé podepisovali vše plným svým jménem? (Fr. Bačkovský.) Kritika osmi spisův. Bibliografie. Pořádá Urbánek, knihkupec. Díla v tisku. Vydané knihy a časopisy české a slovenské. Vydaná díla hudební a umělecká. Vydaná díla jinojazyčná, hledící k zemím koruny české. Spisy ukrutné t. zv. krvavé. Zprávy osobní. Památky. Seznam životopisův a příspěvků životopisných. Vypsání cen a výsledky. Přednášky. Seznam úvah a referátův. Schválená díla. Zprávy literární. Překlady. Přehled časopisectva. Feuilleton. Zprávy spolkové a obchodní. Směs. O ukrutné literatuře. Zapověděné tiskopisy. Doplnky a opravy. Hovorna. Úmrtí. Listárna redakce a administrace. Vřele doporučujeme tento měsíčník přízni našich ctěných čtenářův.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Pavel *Bernert*, bohoslovec IV. ročn., dne 1. března (nar. v Nyse v diecési Vratislavské 31. pros. 1855.)

Ustanovení jsou:

- p. Václ. *Koukl*, admin. v Nových Mitrovicích, za far. tamže;
p. Frant. *Honomichl*, kp. v Plzni, za admin. v Stradišti;
p. Mat. *Choděra*, far. v Tuklatech, za děkana v Plaňanech;
p. Jos. *Prachar*, kp. v Plaňanech, za admin. v Tuklatech.

Uprázdňená místa:

Tuklaty, fara patr. p. kníž. Jana Liechtensteina, od 23. února 1881.

Stradiště, fara patr. p. Jana hrab. Lažanského, od 23. února 1881. Konkurs se vypisuje podruhé na 4 neděle.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanovení jsou:

- p. Jos. *Turek*, far. ve Vyskři, za far. v Týně nad Rovenskem;
p. Ant. *Seidel*, koop. v Kunraticích (Kunnersdorf), za far. v Starých Doubicích (Alt Daubitz);
p. Jan *Gans*, koop. v Lindewiese (v rakouském Slezsku), za katechetu při národ. a měšťan. školách v Hodkovicích (Liebenau);
p. Leopold *Fritsch*, kp. v Nepomyšli (Pomeisl), za katechetu při národ. a měšťanských školách v Horním Litvínově (Oberleutensdorf);
p. Jos. *Rejzek*, měst. kp. v Litoměřicích, stal se vojenským kp. II třídy při záloze.

Uprázdňené místo:

Paseky, fara patron. nábož. matice; podací lhůta končí počátkem dubna.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. *Frodl*, professor dogmatiky a paedag., examin. prosyn. a rada církevního soudu jmenován rektorem b. kněžského semináře;
p. Frant. *Šulc*, dr. bohosloví, suppl. profes. dogmatiky při témž ústavu;
p. Vinc. *Kleprlík*, děkan v Rychnově, admin. vikariátního úřadu, jmenován skntečným b. vikářem.

Knihkupectví

B. STÝBLA v Praze

doporučí:

- 100 ocelorytin s modlitbou (česky neb německy); *Upomínka na první sv. zpověď.* 2 zl.
100 ocelorytin s modlitbou: *Upomínka na sv. přijímání.* 8° 2 zl.
100 menších barevných s krajkovým okrajem zl. 3.—.
100 ocelorytin 8° s barevnou obrubou zl. 5.—.
100 barvotisk zl. 9.—.
1 barvotisk ve 4° (skvostné) výtisk —.20 kr.
100 ocelorytin s modlitbou: *Upomínka na sv. biřmování* zl. 2.—.
100 obrázků (oceloryt.) rozličných Svatých 1.50.
100 obrázků s barevným okrajem zl. 2.—.
100 obrázků malovaných zl. 3.—.

 Hojný výběr obrázků Svatých v rozličných velikostech s modlitbami. Velké obrazy svatých, jakož i tabulky na oltáře (Canontafeln) jednoduché i skvostné.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Řeč o slavnosti sv. Josefa, ochránce svaté Církve.

(Spása naše v ruce tvé. Genes. 47.)

Veliký nedostatek zavládl v zemi egyptské tou dobou, kdy poddaní krále Faraona donuceni byli volati k Josefovi, synu Jakobovu: „Spása naše v ruce tvé jest, pohlediž na nás Pane náš, a s radostí sloužiti budeme králi. Vždyť už tehda veškery peníze dali Josefovi za obilí, ano i skot a brav prodali obyvatelé egyptští Josefovi v čas hladu, aby nemusili smrti umřiti. Když neměl lid již ničeho, zač by mohl obilí nakoupiti, tu přišel k Josefovi a volal: Nebudeme tajiti před pánem svým, že nemáme peněz, také ani dobytka nemáme, aniž jest tebe tajno, že kromě těla a země ničeho nemáme. Proč tedy máme zemřiti, an ty na to hledíš? I my, i země naše tvoji budeme, kup nás ve službu královskou, a dej nám semena, aby země nezpustla, kdyby nebylo, kdoby ji vzdělával. Koupil tedy Josef všecku zemi egyptskou, když prodával jedenkaždý vladařství své pro velikost hladu. I podmanil ji Faraonovi i všechny lidi její, od posledních mezi egyptských, až do posledních končin jeho kromě země kněžské, kteráž od krále byla dána jim, kterýmž i uložené potraviny ze stodol obecných se dávaly, a proto nebyli přinuceni prodati vladařství své. Řekl tedy Josef lidem: Hle jakž vidíte, i vámi i zemí vaší Farao vládne, vezměte semena a sejte pole, aby obilí míti mohli.

Jestliže už lid egyptský volal k Josefovi: Spása naše v ruce tvé jest, ať toliko vzhledne pán náš na nás a rádi budeme sloužiti králi, nemusí-li lid křesťanský o dnešní slavnosti také podobně volati ku svatému pěstounu Ježíše Krista a

ochránci Církve svaté katolické? Vždyť obyčejně bývá svatý Josef vyobrazen, an drží Božské dítě v náručí. Tuť ovšem můžeme my, lid krví Kristovou vykoupený s větším právem volati, pohlížeje na Krista: Spása naše v ruce tvé jest, ať toliko Pán náš Ježíš Kristus vzhledá na nás a rádi budeme sloužiti Králi nebes a země — A nebude zajisté bez mnohého a hojného užitku budeme-li dnes o slavnosti svatého Josefa s pomocí a přispěním Ducha svatého uvažovati: že v ruce svatého Josefa jest spása naše. Tímto rozjímáním uctíme chovance Josefova Ježíše Krista, uctíme také svatého pěstouna Kristova, jež Pius IX. vyvolil ochráncem Církve svaté katolické. A nad to také my Čecho-Moravané zvláštní máme k tomuto rozjímání pohnutku i z té příčiny, že mezi svaté patrony své počítáme svatého Josefa.

Ty pak pěstounu Kristův, choti blahoslavené Rodičky Boží Marie Panny, jehožto chvála dnes na nebeském dvore se rozléhá, vypros nám milosti, abychom v potřebách vezdejších k tobě se utíkali a pomoci tvé a přispění hojného měrou vrchovatou zakoušeli!

Jako v rodině Jakobově Josef byl nejmladším synem před narozením Benjamínovým, tak také v rodokmenu Kristově jest svatý Josef nejposlednějším potomkem, nejmladším synem Davidovým před narozením Benjamina nebeského, Krista Ježíše. A jako patriarcha Jakob Josefa nad ostatní syny miloval, tak také Otec nebeský svatého Josefa láskou převelkou mezi všemi syny lidskými vyznamenal. Josefovi zjednal Jakob na důkaz lásky sukni pestrou; Josefovi odevzdal Otec nebeský na důkaz své lásky dva poklady, kteréž mu byly zde na zemi nejdražší a

nejmilejší, svou přemilou dceru Marii Pannu ustanovil mu chotí a nevěstou, a svého nejmilejšího Syna svěřil mu jako pěstounu. — Tím také dá se jediné vysvětliti vznešená hodnost a důstojnost, k jaké svatý Josef byl povýšen. Věrný byl strážce Pána svého a chotí své Matky Páně. Bedlivě střehl a opatroval klenot předražený, jejž Otec nebeský mu svěřil. Hájil jej před ukrutností Herodovou a pěstil a odchovával Syna Božího s nemalou námahou a prací klopotnou. A za veškery trudy a svízely dostalo se pěstounu svatému hojně odměny tou dobou, kdy dítě Božské poprvé svého pěstouna sladkým slovem „otče“ pojmenovalo. Zapomněl svatý Josef na veškero utrpení přestálé, uvažuje poslušnost, s jakou Syn Boží rozkazů svého pěstouna dbalý byl. Podivem zajisté ne malým naplněn byl svatý Josef při vzpomínce, že ten, který mocným slovem svým vše ovládá, rád a ochotně slovu a rozkazu pouhého člověka se podrobuje.

Bylo zajisté světu, pro hřích kletbou stíženému tak dlouho čekati a po Spasiteli svém volati, až rodokmen Davidův v synu nejmladším Josefovi vydal onu ratolest přešlechtitou v jejíž stínu spočinouti chtěl sám Syn Boží. Již tedy před příchodem Kristovým spása veškerého pokolení lidského byla v ruku Josefových. Také tehda bylo potomstvo Adamovo tíženo hladem a lačnělo po chlebě nebeském, který měl jako seménko nepatrné složit se v životě bl. Panny Marie, a působením Ducha svatého vyspěti a dozrati, aby pak sebe dáti mohl na vykoupení naše na dřevě kříže, dáti také sebe sama ve svátosti oltářní jako chléb živý, bez jehožto požívání nelze nám dojiti života věčného.

K Josefovi tedy pozírali svatí patriarchové v předpekli jako k muži, v jehožto ruku spása jejich se nalézala. K Josefovi pozírali i potomkové Adamovi, neboť dobře věděli, že doba příchodu Kristova se již přiblížila a věděli také nad to, že Josef syn Jakůbův jest poslední mužskou ratolestí rodokmenu Davidova. A nepozírali nadarmo ku svatému Josefu patriarchové svatí, nepozírali ani nadarmo k Josefovi potomkové Adamovi, neboť svým zasnoubením s Marií Pannou stal se účastníkem a strážcem nepostihlých tajemství, jimiž láska a milost Boží při vtělení Syna Božího se ukázala. — Veškeré pokolení lidské bylo zaprodáno, bylo v područí zlého hada a s toužebností oče-

kávalo onoho semene přepožehnaného, které hned na počátku bylo zaslíbeno. A svatý Josef byl správce a moudrý vladař, jemuž nebeský hospodář svěřil klíče od obilnice nebeské. Vždyť po drahnou dobu pěstoval a ošetřoval to nebeské seménko Krista Ježíše až vyspělo v mohutný strom, v jehožto stínu králové a knížata i s lidem svým hojného požívají poklidu a požehnání.

Také nás namnoze tíží neúroda, také na nás četné naléhají bouře, kteréž hrozí veškery statky a zboží duchovní nám zničití a zpustošití. Nevěra, jako stohlavá obluda chce nám zničití světlo učení Kristova abychom tápajíce v temnotách s cesty pravé se odchýlili. Svévole a volnost neukrocená jako pravý Herodes chce zničití veškery plody milostné, kteréž z učení Kristova nám vykvetly. Rozesílá tento ukrutník krvolačný vojiny své po všech krajinách, aby srdce nevinná a neporušená učením svým zahubili a zkazili.

Což tu třeba nám činiti, čeho se uchopiti, abychom hladem nehynuli abychom Herodem krutým o pravou svobodu synů Božích oloupení nebyli? Není jiného prostředku nežli obrátiti se po způsobu obyvatelů egyptských k Josefovi, a volati srdcem upřímným: Spása naše v ruku tvých jest! Tys Pánu nebes a země v Betlémě obydli uchystal, tys nám chléb nebeský připravil, nedej nám nyní hladem hynouti. Ty v ruku svých chováš našeho Spasitele Ježíše Krista, proto prosíme přimluv se u Svěřence svého, aby milostivě vzhlédal na nás a v radosti budeme sloužiti Králi svému. Tys před Herodem krvolačným dítě Božské uchránil a tím také Pána nebes nám pro spásu naši zachoval, chraň a haj také nyní svobodu právě křesťanskou před vražedníky krutými. Vždyť spása naše v ruku tvých jest, a my nikterakž nežádáme a netoužíme po oné svobodě nevázané, která ani zákonům Božským ani řádu lidskému nechce se podrobiti; my naopak voláme: Rádi a ochotně budeme sloužiti Pánu svému a Králi zachováváním jeho učení a svatých příkazání, dobře vědouce, že pravou svobodou jenom Syn tvůj Kristus Ježíš může nás osvoboditi. Dobře také víme, že sloužiti Bohu, jest panovati. — Předně pak my kněží, jimžto klíče od obilnice nebeské a pěstování chleba živého pro spásu lidskou jest svěřeno, voláme k tobě ochránce Církve svaté: Spása naše v ruku tvých jest. Svět chová se nyní k nám právě tak,

jako se choval ku Kristu Ježíši, nejsmeť nikterak větší nežli byl Pán a Mistr náš. Vyplňuje se na nás nyní doslovně předpověď Kristova: Ale především vztáhnou ruce své na vás, a pronásledovati vás budou, vydávající do žalářů, vodíce ku králům a vladařům pro jméno mé. Budete pak vydáváni od rodičů a od bratrů a od příbuzných i od přátel, a usmrtí některé z vás, a budete v nenávisti všechněm pro jméno mé. Ku komu máme nyní se utíkat, kdy veškeren svět nás nenávidí a učením naším opovrhuje, ne-li k tobě pěstoune svatý Pána a Mistra našeho. Tys ochránce Církve Kristovy, my pak jsme sluhové její nehodní, nuže chraň a haj a střež dědictví své, chraň také i nehodné sluhy Pána svého. V ruce tvé pěstoune svatý jest spása naše, jenom přimluv se za nás u Syna svého, aby milostivě vzhlédl na nás v protivenství, jakéž pro jméno jeho trpíme, by nás sílil a bránil a hájil, a ochotně a rádi sloužiti budeme Pánu a Králi svému skrze zlou i dobrou pověst, ochotně a rádi sloužiti budeme Pánu a Králi svému v protivenství, nesnázi a klopotách a v pronásledování.

A jakož spása naše v rukou tvých jest pěstoune Kristův, tak také i spása lidu, péči naší svěřeného v rukou tvých jest. Rád by namnoze lid náš bez práce a namahání měl ráj zde na zemi, zapominaje, že práce pozemská ušlechtěna a povznešena prací rukou tvých a prací Syna tvého Ježíše Krista. Zapomíná lid náš, že práce dána nám potomkům Adamovým hned v ráji v úděl jako pokuta za hřích a spolu také jako cena, za kterou život věčný můžeme sobě koupiti. konáme-li práci svou ke cti a chvále Boží a ku spáse duše své nesmrtelné. Naslouchá lid náš řečem svůdců a nepřátel svých zarytých, kteří slibují mu ráj rozkoše zde na zemi. A zapomíná lid tento, že i sám Pán Ježíš neměl ráje zde v pozemsku, ale že musil trpěti a tak vjíti do slávy své. Zapomíná také, že Otec nebeský ani přemilé dcery své Marie Panny neušetřil před mnohým utrpením, tak že ji nazýváme Matkou sedmiboletnou. Zapomíná lid náš, že Bůh laskavý ani tebe svého věrného sluhy a vladaře moudrého neušetřil před mnohým utrpením, aby ukázal nám a dosvědčil, že ty, které Pán miluje, navštěvuje soužením. Kde máme pro lid svůj hledati útěchy ne-li u tebe svatý pěstoune? Proto voláme a prosíme: Spása lidu našeho milého, jež Pán nám svěřil, v rukou tvých jest.

Přimluv se jenom u Krista za lid tento, aby vzhlédl na něj, aby jej chránil před svůdci lestnými a aby dal mu potřebné milosti, aby Králi nebeskému s radostí a ochotou sloužil, svůdných řečí odpůrců a nepřátel Kristových nedbaje.

Také spása vlasti naší milé, země rodné, kteráž svými plody nás živí, v rukou tvých jest. Buď přimlůvce a ochránce zemí oněch, které odchovaly nebesům četné světce, a kteréž potem a prací svatých bratrů Cyrilla a Methoděje do ovčince Kristova byly uvedeny. Kéž by tyto země naše vždy věrně sloužily Pánu svému, a kéž by také Král nebes a země na tuto rodnou naši zemi s výšin nebeských mile pohlédal.

A jestliže už v pozemsku, v životě vezdejším veškerá spása naše v rukou tvých jest, mnohem více v hodině smrti naší spása naše v rukou tvých jest. Tehda zvláště ó svatý pěstoune přimlouvej se za nás u Ježíše, aby mile na nás vzhlédl a aby nedal nám odejiti z nížin pozemských bez onoho pokrmu nebeského, jakýž nám láska jeho ve svátosti oltářní uchystala. Vždyť nemůžeme toho utajiti před tebou, že v oné hodině poslední nemáme peněz, jimiž bychom mohli sobě zakoupiti život věčný, a že musíme pouze v zásluhách Kristových míti doufání. Přivlastni nám tedy zásluhy Pána a Krále našeho! Víš také, že kromě těla a země nic jiného nemáme. Nedej tedy, aby zhynula duše naše, drahou krví Kristovou vykoupěna. I my, i země naše tvoji budeme. Kup nás ve službu královskou, a dej nám semena svatých ctností, aby nezpustla země naše, kdyžby nemohla ploditi ovoce dobrých skutků. Kéž by Král náš Kristus Ježíš vládl zemí naší, vládl také námi! Kéž bychom i také ve výšinách nebeských mohli volati: Spása naše ó svatý Josefe v ruce tvé jest, přimluv se za nás, by vzhlédl Pán milostivě na sluhy své nehodné, abychom sloužiti mohli Pánu a Králi svému v říši jeho věčně věkův. Amen.

Fr. Klima,

far. v Krásné na Moravě.

Duchovní cvičení ke studující mládeži.

Konal *dr. Jan Marek*, kan. Kralohradecký.

III.

Pater! in manus Tuas commendo Spiritum meum. Otče! v ruce. Tvé poručím ducha svého. Luc. 23, 46.

Umírající Spasitel shromáždil vůkol smrtelného svého lůžka totiž dřeva kříže

syny a dcery své. I bylyť mezi nimi mnohé duše dobré a věrné, stáť pak také vůkol něho zástup lidí zlých a bezbožných. Pro každého z přítomných měl P. Ježíš, jehož veškeren život řetěz lásky byl, slovo láskavé a milostné. Všem žehnal z otcovského svého srdce. Žehnal synům nezdárným; jenž své ruce na něho vztáhli, až do krve jej bičovali a z muk a smrti jeho se radovali, za ně prosil o milost a odpuštění. Žehnal kajícímu lotru a v něm spolu všem ztraceným avšak opět zkroušeně navracujícím se synům svým. Žehnal Marii a Janovi a všem věrným svým, jenž v radosti i žalosti s ním spojení kráčeji životem. Tím, abych tak řekl, Pán uspořádal časné záležitosti své. Po té obrací zrak svůj na věčnost, po té velekněz podle řádu Melchisedechova koná svou úmrtní modlitbu, řka: „Pater in manus Tuas commendo Spiritum meum. Otče v ruce tvé poroučím ducha svého.“ Kam po čas vezdejšího života obracovalo se oko a srdce jeho, tam zaléá i nyní poslední vzhled, poslední vzdech jeho. V chlévě Betlemském, na loktech mateřských, na útěku do Egypta, v chýži Nazaretské, v chrámu Jerusalemském, když žehnal dítkám neb chléb rozmnožoval, když nemocné uzdravoval a mrtvé křísil, při poslední večeři a na hoře Olivetské, slovem vždy a všude zraky své obracel k nebesům. Tamť byl otec, tamť byl poklad, tam sídlila láska jeho. A protož tam zalétalo i srdce, tam při smrti odesýlal ducha svého, řka: Pater! in manus tuas commendo spiritum meum. J. m. zřetelně a jasně naznačil těmito slovy P. Ježíš, že i naše myšlení a toužení, naše žádosti a přání zalétati mají tam do nadhvězdne blažené vlasti, do krajů věčného pokoje, že hledati máme království Božího a jeho spravedlnosti, jak nám to byl dříve rozkazoval. Kéž bychom volni byli činiti, co žádá od nás apoštol, když praví: „Quae sursum sunt, quaerite. — Těch věcí, kteréž svrchu jsou. hledejte,“ kéž dnes, kéž vždy s umírajícím Kristem bychom volali: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého.“ Budeme to činiti, častěji-li o sídle blažených rozjímati budeme a tudíž aby se to již dnes stalo, pokusíme se o to, jak člověku lze odhaliti zaslou, abychom mohli nahlédnouti tam, kde Bůh trojjediný uprostřed andělů a svatých přebývá. Než však kde nalezneme důstojného obrazu nového onoho Jerusalema, jehož zdi z látky drahocenné, jehož věže z kamenů drahých, jehož brány ze safírů a smaragdů

jsou? Když sv. Pavel, jenž v duchu až do třetího nebe unešen byl, nic více říci nemohl, než že ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani srdce nepocítilo, co připravil Bůh těm, kteříž ho milují“ — což bych mohl já říci o místě nevýslovné slávy, a protož vyznávám s prorokem Božím: Pane, neumím mluvit, Ty sám otevři rty mé, abych s to byl ohlašovati slávu Tvou. Nuže tedy ve jménu Páně.

Jednoho času přišel k Solonovi muž, na jehož tváři zármutek hluboké spůsobil brázdy a žádal o slovo útěchy pro sevřenou duši svou. I pojav jej mudřec za ruku vedl na horu, sníž bylo viděti Atheny se vši jejich slávou a dav lidstva na způsob mravenců sem tam pílícího. A nyní řekl k zarmoucenému: Popatř dolů na to hemžící se množství lidu a věz, že ani jediného není mezi nimi, jenž by prost byl vši strasti a žalosti. Takto těšil proslavený mudřec řecký nešťastníka. Bídna to útěcha, vím li že mám společníky svého trápení. Tak zhola nechci vás j. m. odbyti, jest-li srdce vaše žádá sobě útěchy. Nechci vás vésti na horu, abyste na svět patřili plný trudu a zármutku. Nikoliv, zůstaňme jen dole v slzavém tomto údolí, a tu vám pravím: Pozdvihněte oči svých, a hleďte tam ku městu na vrchu, s jehož věže nebetyčné zvonek k věčnému uctění beránka Božího vyzývá, tam vzhůru hleďte nad hvězdy, tam jest domov váš, tam vaše vlast, tam kyne vám pokoj a odpočinutí. Tam není více slz, neb stírá je tamto sám Bůh; tam není více bolestí, neb sám Bůh jestiť tam lékařem, tam není více bázně a nepokoje, neb tam naplňuje sám Bůh srdce nevýslovným blahem. Nejednou snad již patřili jste j. m. za jasné noci s udivením na nescíslné množství těles nebeských, kteráž konají pouť svou ve vyměřených drahách, aniž by jedno překáželo druhému. Když již zevnějšek nebeské vlasti tak jest krásný, když již na něm takový pokoj a pořádek jest domovem, kterak nevýslovně krásněji musí to vyhlížeti tam uprostřed na nivách jejich. Tam kráčeji blažení duchové vedle sebe v svatém pokoji radujíce se jeden z druhého; tam nezastiňuje nižádné čelo mráček truchlivosti, neboť tam rozesýlá slunce radosti paprsky své s trůnu Božího na všechny obyvatele věčného Jerusalema. Oči jejich třpytí se blahem a radostí, ucha jejich dotýkají se sladké hlasy věčných chvalozpěvů devatera kůrů andělských, srdce jejich přetéká štěstím a blahoslavenstvím. Plesem svatým září

tvář, když oslavenci vzpomínají na ctnosti, ježto klíčem byly ku království Božímu; když čistí a neposkvrnění, jenž prvotní milost zachovali, patří na sněhobílé lilie, kteréž rosou milosti pokryté jako démantové se třpytí v světle slunečném; když mučeníci, již životem svým místa v nebeském Jerusalemě sobě zakoupili, na věčně zelenající se palmu hledí, na jejíž listech krůpěje krve jako rubínové září; když kající, již roucha svá v krvi beránkové obmyli, na známky svého sebe zapírání oči obrátí, tuť nový blaženosti proud naplňuje srdce jejich, tak že opět a opět v nových chvalozpěvích velebí a oslavují Pána. A tak radují se a velebí Boha ode dne ke dni, od roku k roku, od věku k věku, slovem po veškerou věčnost. Tam není více změny času, tam panuje ustavičné jaro, tam slaví se nekonečný svátek. Tam jest, jak praví sv. Bernard, všecko, po čem duše touží, tam schází všecko, od čehož se odvrací. Písmo sv. aspoň poněkud naznačuje přetékající míru věčného blahoslavenství, když praví, že oslavenci z veletoku slávy píti budou. A tato sláva nezanikne nikdy, nebo zdroj její prýští se z trůnu nejsv. Trojice, anaž od věčnosti v sobě neskončeně jest blažena a na věky blaženou zůstává. O blaženosti jen tam lze mluvit, kde spolu i věčnost jest. A proto není na světě opravdového štěstí, aniž pravého pokoje. Byť měl i člověk okamžení a chvíle, v nichž srdce jeho takovou oplývá blažeností, že by veškeren svět do náručí pojal, tuť myšlenka: Vše to opět zajde, v samém již okamžení nejvyšší rozkoše krůpěj pelyňku hořkého pouští v kalich radosti. Jen v nebi jest stále štěstí, stálá blaženost. Tisícové let přicházejí a zacházejí a stav oslavených zůstává vždy tentýž. Jaké bylo nebe, když první své bydlitele přijalo anděly, jaká byla jeho sláva, když otevřelo se vracejícímu se Synu Božímu, takové jest ještě, takové bude na věky. Blahoslavenství všech tam přebývajících pojištěno jest navždy. Tam v lůně Boha Stvořitele, Vykupitele a Posvětitele poznávají oslavenci, že Pán jest jejich nevýslovnou, neskončenou odplatou.

J. m. každý z vás zajisté ne jednu ale více má drahých a milených duší na tomto světě, otce, matku, bratry, sestry, dobrodince, přátely. „Tyť je miluješ, jako oni milují i tebe, tyť po nich toužíš, jakož i oni po tobě. Než ale přijde smrt, a odloučí tě od otce, od matky; přijde smrt

a připraví tě o bratra o sestru; přijde smrt, a oloupí tě o dobrodince a přátely.“ Mnohý jest tu mezi vámi, jenž by mohl nám říci, jaká jest to bolest, viděti klesati oudy drahého otce, milé matky upřímného bratra, věrného přítele do hrobu. Mnohá hořká slza z očí na mne hledících padla již na hroby milých zesnulých. „Ó to jest,“ jak praví prorok, *trpkost přehořká, amaritudo vere amarissima.*“ Uos podobného nenalezneš v nebi. Tamť není více loučení, neboť smrti tam více není. V nebesích jsou všickni sobě bratry, sestrami, přátely. Všickni milují Boha láskou synovskou a proto milují sebe všickni láskou bratrskou. Kolik nebesa blažených duchův v sobě chovají, tolik přátel věrných má tam duše každá. Kdož s to jest jen poněkud naznačiti radost, jakou oplývá tam oslavenec, když mimo nesčíslné zástupy nových svatých přátel sejde se tam i s těmi, již na světě již milí mu byli a drazí, aniž obávati se musí, že opět kdy bude od nich odloučen, když s nimi a s nejsvětějším člověčenstvím Kristovým, a s nejblahosl. Pannou Marií a svatými anděly, když s patriarchy a proroky, s apoštoly a mučeníky, když s zástupem vyznavačův a panen a dítek nevinných, když s nimi se všemi věčně věkův může propěvovati: „*Magnificat anima mea Dominum et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo* — velebí duše má Hospodina, a splesal duch můj v Bohu Spasiteli mém.“ Tu jazyk lidský umlknouti musí, neboť příliš slabý jest a málomocný k vyslovení takového blahoslavenství. Kdož by si nepřál, aby i jemu otevřela se brána tohoto města svatého, aby i jemu věčný ten nastal den, po němž noc následovati nebude. Co my zde na zemi těžce se potýkáme, a zápasíme, a bojujeme a nezřídká nešťastně klesáme, konají tam na nebesích blažení duchové vítězoslavný průvod vůkol trůnu beránkova, a skládají k nohám jeho koruny své, aby je zlatem nové radosti opatřené opět jim vložil na hlavy. Ano co my ve tmáchездеjšího žaláře jen slabý oblesk nebeského světla vidíme, kráčíte Vy blažení duchové v jasné záři slunce Božího. O patřte na nás na ubohé.

Vzhledni dolů na nás ty slavná královno nebes, Matko naše, prostřednice naše, orodovnice naše. Nezavírej nám mateřského srdce svého, ale vyžádej nám, abychom v životě i smrti, s toužou důvěrou mohli volati, jako Syn tvůj umíraje volal na kříži: *Pater in manus tuas commendo*

Spiritum meum. — Patřte na nás na ubohé vy svatí strážní andělé, ochraňujte a vedte nás cestou touto plnou nebezpečností, stůjte při nás zvláště v hodinu smrti a pak za nás rcete: „Otče v ruce tvé poroučíme duši, kterou jsi nám svěřil.“ — Patřte na nás vy svatí naši patronové a ujměte se laskavě nás bratři svých. Víte z vlastní zkušenosti, jaké nám hrozí nebezpečnosti. A protož bez pomoci nás nenechte. Až bořiti se bude stánek těla našeho, pak pozdvihněte rukou svých ke trůnu Božímu, a odporučte duši naši ručím Otcovským. Proste za nás vy všickni oslavení duchové, abychom i my hodnými se stali zaslíbení Kristových. Amen.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

o třech ctnostech sv. Josefa, jež následovati má zvláště kněz.

I. Víra sv. Josefa byla živá.

II. Jeho pokora hluboká.

III. Jeho naděje nevývratná.

I. *Víra sv. Josefa živá.* Vyvolí-li Bůh člověka k povolání veledůležitému, obdaří jej milostmi, jež přiměřeny jsou k účelu tomu a jej činí schopným, aby úlohu dobře vykonal. Dříve než byl sv. Josef povýšen k slavné důstojnosti, aby byl chotěm Marii, aby zastával služby v té příčině potřebné, byl připraven tím, že obdržel milost víry podivuhodné. Šťastná byla Marie, že uvěřila: *Beata quae credidisti*. Toť bylo také štěstím sv. Josefa. Věř, že všemocností Boží mateřství nejpožehnanější spojeno býti může s panenstvím nejčistším a že Marie k tomu jest povolána, aby zazrak tento na ní skutkem se stal. Věř, že toto dítě chudobné, které právě se narodilo ve chlévě a jež vidí zbaveno všech věcí pozemských, jest Králem králů, Stvořitelem všeho míra, radostí andělů, strachem ďáblů. Věř, že Syn Boží, Jenž přišel mezi lidi, aby je vysvobodil, tak velice se ponížil, že chce býti sam, abych tak řekl, vysvobozen od člověka, a že on sám, Josef, jsa vyvolen k této službě tak vznešené, má Jej do Egypta přes pouště zachrániti, ačkoli ze všech okolností bylo možno souditi, že tento útěk netoliko jest velmi nebezpečný, nýbrž ani nemůže býti uskutečněn. Věř přes všecky temnosti, přes všecky nemožnosti zdánlivé. Prostnost, která víru činí záslužnou, jemu zjednává ony živé jasnosti, které ji odmění. Víra jeho vším se živí, cokoli on vidí a slyší; síly nabývá

všemi překážkami, a brzy se ukáže Bůh skoro bez roušky Svému služebníku věrnému. Zjeví mu brzy Svá tajemstva, sdělí mu Své úmysly; dá mu nahlédnouti do hlubokého tajemstva Svého Syna vteleného.

Z této víry pochází úcta hluboká, která jej nikdy neopouští, když velmi důvěrně obcuje s dítětem Ježíšem, když úřad pěstounský nad Ním vykonává: v téže době, co Jemu přikazuje, Jemu se klaní. Z této víry pochází ono sladké a ustavičné rozjímání, ono požívání života budoucího, jeho počíná okoušeti již v tomto životě.

Svatost a blaženost ovocem jsou víry živé. Vírou věříme, co nevidíme; vírou živou jaksi vidíme, co věříme. Víra, praví sv. Augustin, jest pohled srdce. Je-li tento pohled pronikavý, proráží-li oblaka, tak že vidí slávu Boží, byť i zastřenou, je-li provázena tato víra láskou k Bohu plamennou, zdaž v tom nezálží dokonalost života pozemského a blaženost života nebeského? O jak prospěšna jest kněžím tato víra, světlem zářící, plamenem lásky svaté zahřívající. Kněžství jest povolání víry a lásky plné, praví sv. Lev papež. (Epist. 28.) Úřad kněžský žádá lidi nadpřirozené a Božské. Odkud nabudeme té nadšenosti šlechetné, té obětavosti horlivé, té trpělivosti neúmorné, té soucitnosti něžné, jaké potřebí jest těm, kteří duším ke spáse pomáhati mají, nevysvětlí-li nám víra, jakou cenu mají duše? Jak zachováme u oltáře onu pobožnost hlubokou, ono pohnutí posvátné, jež má přítomnost Ježíše Krista vnuknouti, neznaménáme-li, abych tak řekl, paprsky slávy skrze záclony, které Jej skrývají zraku tělesnému.

II. *Pokora sv. Josefa* Dvě věci, které v duši méně osvětlené anebo méně věrné býti mohly úskalím této ctnosti, jemu sloužily pouze k tomu, aby ji učinily pevnější a ji postavily na světlo jasnější: ponížování, kterému jej Bůh podroboval, a přízeň, kterou jej Bůh hojně obdaroval. Pošel z rodiny na celém světě nejslavnější, toť ona, která světu dávala Spasitele; počítá dvacet tři krále mezi svými předky, a jest chudobou stísněn; aby neklesl pod tíží nedostatku, musí provozovati sprosté řemeslo na týchž místech, kde jeho předkové nosili žezlo. Musí záviseti na milosti a rozmarchech lidu, jenž tvrdě s ním zachází a jím pohrdá, ba i jim musí býti povděčen, když jeho práce ráčí užiti, jeho námahu zaplatiti; toť jest onen stav, který jemu prozřetelnost Boží připravila. Netoliko nenaríká, nýbrž i z toho se raduje a šťastným býti se pokládá, že jeho stav jej vede k pokorě. Nikdy nemluví o

svém původu královském. Chce býti považován za člověka rodu nízkého, za řemeslníka sprostého: *Nonne hic est fabri filius?* Nehledá jiné slávy, nemá jiné cizádosti, leč aby se skryl před světem, aby věrně sloužil Bohu svému. Ale přízeň, které jemu se dostalo, byla snad jeho pokoře zkouškou nebezpečnější.

Josefu svěřeno jest tajemství, které měrou největší celému pokolení lidskému mělo sloužiti k spasení. Kdyby prohlásil tajemství Boha vtěleného, jeho péči svěřeného, takou vážnost mohl by si zjednati a zároveň též patřičnou uctivost Ježíši Kristu! Proč nesdělí to tajemství ani přátelům důvěrným? Zdá se, že tak učiniti měl k rozmnožení slávy Boží a vyplnění Jeho záměrů. Tento Mesiáš, tak toužebně očekávaný, na zemi nesestoupil, aby Jej zde neznali; bylo potřebí, aby dříve nebo později byl poznán; zdaž nebylo lépe, aby dříve byl poznán? Kolik tedy pohnutek k mluvení! Kolik tedy záminek samolibost úskočná by nám byla namlůvila v době tak důležité! Josef mlčí. Není povolán, aby oznamoval Mesiáše; naopak uloženo jest mu Jej zakrývati svou nízkostí vlastní do té doby, když by světu Se měl objeviti. Obmezuje se úlohou, která jest jemu dána a přestává na tom, že skrytě radovati se může svému štěstí.

Sv. Josefe, v tobě ctím tajemství, ve kterém se skrývá velebnost Boží: *Posuisti tenebras latibulum tuum*. Tvá sláva zjevna jest pouze Pánu a Jeho andělům; lidé hodni nejsou, aby ji znali. Vyžádej mi tu milost, abych poznal a zakoušel zásady oné, podle které jsi jednal a kterou nikdy nečtu, aby neotřásla mou pýchou: *Ama nesciri et pro nihilo reputari*. Vyžádej mi onu pokoru, která jest nejkrásnější ozdobou kněžského povolání, základ všech milostí, pramen všech statků: *Humilitas sacerdotum gemma*. (S. Laur. Just.)

III. Naděje sv. Josefa. Protivenstva i trampoty ji utvrzují a činí méně vývratnou. Možno říci o něm, jako by o otci věřících, že doufal proti vši naději. (*Contra spem in spem credidit*. Rom. 4, 18.) Postavení chudobné bylo jemu zkouškou nejmenší, poněvadž vira živá jej nade všechny věci pozemské povznesla. Jenom proto bylo mu obtížným, že připravovalo nedostatek a utrpení Ježíši a Marii. O jak velice se rmoutil, že v Betlémě nemohl jiné obydlí leč chlév opuštěný opatřiti své choti, kterou Mesiáš byl si vyvoil za matku, a která měla Jej právě poroditi světu! Než ani tenkrát neopustila jej naděje v Boha, která nikdy nebyla lépe

oprávněna: tato noc tak smutně počatá radostmi nevypravitelnými naplní srdce Mariino a Josefovo.

Když jemu anděl rozkázal utéci do Egypta, zdaž Josef se ho tázal, kdo bude jeho vůdcem, kdo zapraví pocestné, kdo potravy opatří, aby dítě a jeho matka netrpěly hladem, na tom místě, kde jemu prostředků nebude se dostávat? Ani se nestará, aby zvěděl, jak dlouho vyhnanství trvati bude; stačí mu věděti, že Bůh to rozkazuje. — Nejbolestnější zkouškou mu byla hrozná rozpacitost, kterou jemu připravil stav Mariin, když ještě neznal tajemné vtělení Syna Božího. Co má činiti? Jaký úmysl učiniti? Útočiště své k modlitbě bere; obrací se k Bohu. Zajisté opuštěn nebude v zármutku tak spravedlivém. Jak velké štěstí přinesl mu anděl, když od Boha jsa poslán zvěstoval: *Joseph. fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam; quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est!* Ó svatá naděje, ctnosti duší velikých, ty zdobíš obzvláště muže apoštolské; *Magna audent*, vece sv. Bernard, *qui magni sunt*. Jsme-li ve svém povolání povinni nějakou práci podniknouti, nemáme se báti ani nebezpečí ani protivenství, nýbrž své malé víry. *Omnia possum in eo, qui me confortat*, tak vola kněz v irou jsa veden. Je-li ujistěn, že tak Bůh chce, nevšímá si žádných obav, nezná žádných nemožností. Ba i zakouší tajné radosti, že jest zbaven vsí pomoci lidské, poněvadž nyní s větší odevzdaností důvěřuje v pomoc prozřetelnosti Boží. Buďme pamětlivi sv. Františka Xaverského, sv. Vincence Pavlána a mnohých jiných. Nic nevelebí tak velice všemohoucnost Boží, jako všemohoucnost, kterou těm udílí, kteří v Něho doufají. Proč jsem si tak dlouho upíral zásluhy a sladkosti naděje, která duši poskytuje poklid, sílu, potěchu?

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Vira živá sv. Josefa*. Štěstí Marii přinesla vira; totéž přihodilo se Josefovi. On věří přes všechny temnosti, přes všechny nemožnosti zdánlivé. Bůh jeho víru odměňuje důvěrností přátelskou, která jemu vnuknouti dává do tajemstev. Odtud hluboká zbožnost, kterou se klaní Ježíši, an Jemu zároveň rozkazuje, odtud ono sladké a ustavičné rozjímání.

II. *Pokora sv. Josefa*. Bylo jí zvítěziti nad postavením nízkým, které byl nucen snášeti, a nad přízní, která mu byla hříbně prokazována od Boha. — Pocházel z rodiny na celém světě nejslavnější; a přece neto-

liko nenosil žezlo jako mnozí z jeho předků, nýbrž také nucen byl chléb svůj jísti v potu tváři, jako nejnižší řemeslník. Přijal se vši ochotou své postavení prosté. — Jeho pokora ještě více se obíjela ve znamenité přízni, kterou byl od Boha obdarován. Ani jeho spojení s matkou Boží vznešené, ani velebné úřady, kterými ono spojení bylo provázeno, nedaly mu zapomenouti na svou nicotu. Jaké slávy byl by požíval, kdyby lidé známost byli měli nebeského tajemství jemu svěřeného. On však měl se velice na pozoru, aby o něm nemluvil.

III. *Naděje sv. Josefa.* Protivenství tak daleka toho byla, aby ji zvrátila, že ji spíše upevňovala. V Betlémě, kde žádného příbytku nenalezá, na úteku do Egypta, při svém návratu doufá proti všeliké naději. Jeho důvěra vždy byla oprávněna. O jakou radost způsobila mu slova andělská: *Neboj se vzíti Marii za svou manželku.*

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Scintillae Ignatianae.

S. Ignat. ap. Bart.

Podává prof. V. Vojáček.

Vlastností dobroty Boží jest, pilněji brániti toho, čeho ďábel zuřivěji dobývá.

Bůh celý jest oko k našim výhodám vždycky bdělé a jako vůdce velikého vojska tam vysílá pomůcky, kde mohutnější nepřítel nalehá.

Šťastný boj, kde o přispění pochybovati nelze, jehož neobmeškává nedostatek pružné síly nebo pctravy nebo kterýchkoli prostředků. Což by se rozpačel kdo má spojence všemohoucího?

Bůh neostaví pře své. Peklo, tiskne-li nás, svůj na ni outok od nás začíná; protož Bůh tak hotových k obraně naší pomůcek posílá, jen ať my užívati jich nezanedbáváme.

Udaten a tisícera lstí mistr jest vrah, jenž tebe dobývá. Chraň se, ať se s ním samojediný nepotýkáš. Sobě-li důvěruješ, již přemožen jsi; jestliže by Boha ku pomoci vzýval, všem úskokům jeho bezpečně se vysměješ.

Jestliže by laskavost a vlidnost nebyla doprovázena pravdou, již ani laskavosti ani vlidnosti nebyla by, něbrž lstí a marnosti.

Vrah zjevný méně škodí než licoměrný přítel: onoho uvaruje se každý bedlivostí nehrubě velikou, tohoto nikdo se dosti nevystřeže. Kdo lahodnou jakousi výmluvností do vnitřku

srdce tvého vešel, ten jak jistých tak náramných ran tobě zasaditi může.

Očité má býti obcování, ale ještě více přátelství. Dlouho vídej a zvítej než počneš náviděti. Často pod utěšenou travou had se tajívá. Věř, však komu, věz.

Nikdo častěji podveden nebývá než kdo věří slovům. Často srdce žlučí naplněné vyřihuje slova medová; v koflíku zlatém totiž možno připíjeti jedem, aby tím dychtivěji byl lokán. Tak lape líbeznou píšťalkou ptáčka čižebník.

Nad Boha není přítele upřímnějšího; on má slova věčného života i věčné pravdy: tomu jedinému sebe i své bezpečně svěříš.

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

IX. Nečistým, smilným.

Milý křesťane, snad neznáš těžkost a ohavnost hříchu nečistoty! Všeliký hřích kromě těla jest, ale kdo smilní, proti vlastnímu tělu hřeší. Tělo naše jest chrám Ducha svatého (v. I. Kor. 6, 18.) a smilství jest poskvrnění téhož chrámu, tedy svatokradež. — O smilných platí slova Žalmisty Páně, že „člověk, nerozumí-li sobě, bývá učiněn podobný hovadům.“ (Žlm. 48, 21.) „Smilný, dí sv. Jeronym, převrací mysl a činí z rozumného člověka nerozumné zvíře.“ Smilník jako zvíře jde za svou tělesnou žádostí, nedbaje co z toho zlého pojte. Zvláště pak křesťana jest smilství nedůstojno, nebo jak belial ob stojí vedle krchy a žádost těla jak se může spojit s Kristem? — Než ty sám kř. zajisté se ostýcháš nečisté skutky páchat veřejně, důkaz to, že ohavnost nečistoty sám uznáváš.

2. A jak ohavný jest hřích nečistoty, tak jest i záhubný tělu i duši. Smilným chováním zdraví své podrýváš, síly své marníš a před časem o život se připravuješ. O, kdyby jsi viděl mnohého jinocha, jenž následkem vilnosti hnusnou nemocí sklíčen, hrozné bolesti trpí a zahy do hrobu klesá, zajisté bys zhrozil se podobného osudu, je muž i ty vstříc kráčíš! „Budete-li podle těla živi, zemřete.“ (Řím. 8, 13.) Slova ta sv. Pavla platí hlavně smilníkům. Ty smilstvím i své duši ubližuješ, ano ji vraždíš; nebo rozum tvůj zuenáhla hasne, vůle tvá slábne i paměť tvá ochabuje a tak neschopným se stáváš k svému povolání. — Ty svou

obraznost samými obrazy hnusnými poskvňuješ, tak že každá i nevinná zábava stává se pro tebe nebezpečnou. — Ty svým prostopášným chováním jmění své skrácuješ. Žádný hřích není tak drahý, jako nečistota, smilství, jak svědčí marnotratný syn a dokazuje každodenní zkušenost. Ty svým nešlechtným jednáním o čest a dobré jméno se připravuješ, mnohým lidem pohoršení dáváš i stáváš se příčinou mnohých hříchů: pomluv, klení a zlořečení, nenávisti a dlouhého nepřátelství. Jaké hoře působíš svým rodičům a přátelům — mnohé slzy vynucuješ tím, jež milovati máš. Jak možno bude ti napravit, cos zlého již spůsobil? Osoba tebou svedená, jistě v hrobě bude tě proklínati a na tebe žalovati před soudnou stolicí Boží. Proto Pán Ježíš běda volá smilníkům. Bůh smilníky často již zde na zemi tresce jako potopa světa, zkáza Sodomy a Gomorhy, záhuba Sichemských, pád Šalamounův dotvrzují a byť i ušli trestu časnému, neujdou zajisté věčnému. „Smilníky souditi bude Bůh.“ (Žid. 13, 4.) O tom vezte, že žádný smilník nemá místa v království Božím.“ (Ef. 5, 5.) „Nic nečistého nevejde do království Božího.“ Dáš tedy kř. nebe za okamžitou rozkoš? Jest li ti milé duše spasení, zanech ohavné nešlechtnosti a čiň upřímné pokání.

3. *Prostředky proti nečistotě.* Chraň se kř., vši příležitosti, kde bys mohl přijíti ku pádu. Strěž se osob a míst, s nimiž a kde jsi hřešil; nebuď aspoň o samotě s těmi, kteří by mohli ctnosti tvé býti nebezpečni. Skrocuj tělo své, zvláště buď střdmý v jídle a pití. Chraň se i zábav nevinných s osobami druhého pohlaví. — Buď pilný ve svém povolání, zvláště v čas pokušení. Nežůstávej dlouho na loži, vstaň rychle, jak medle se probudíš. — Obcuj s počestnými lidmi a čtej dobré knihy. — Bdi nad svými smysly, oči, uši i jazyk mívej na uzdě. (Mat. 18, 9.) Neprodlévej při zlých myšlénkách, abys nebyl přemožen zlou žádostí. Dobré, spasitelné myšlénky v sobě vzbuzuj, často rozjímej pod křížem utrpení a smrti Kristovu. Pomni na bídu, ježto smilným chováním sobě a jiným připravuješ. — Vmysli se v stáří nebo v pád nemoci, kde tě svět opustí a zůstane jen svědomí. — Pomni na lože smrtelné, kde žádný hřích tak člověka netrápí jako nečistota. — Pomni na soud a na věčnost, kde budeš počet Bohu vydávati. Okamžitou radost věčnou žalost. — Modli se často za dar čistoty a setrvání. — Vše možné se přičiňuj, abys svedených na pravou cestu přivedl, projev jim, že lituješ svého

provinění a modli se za ně. — Hleď všemožné napravit učiněnou křivdu a pohoršení. — Nemoci a jiné soužení snášej trpělivě v duchu kajícím, abys ušel trestům na věčnosti. — Modlívej se a vzývej nejčistší Pannu Marii a svého anděla strážce. — Konečně užívej často sv. svátostí, abys nabyl síly a setrvání na cestě ctnosti.

X. Nečistým v myšlénkách, v žádostech a řečech.

Křestane, ty míváš nečisté myšlénky, ve zlých žádostech se kocháváš, oplzle, nestoudně mluvíváš. Slyš, jak pravý křesťan smýšlí a jak se chovati má.

1. *Nečisté myšlénky* jsou hříchem, když v nich člověk má zalíbení, když jich úmyslně probuzuje nebo déle v nich prodlévá. „Ze srdce vycházejí zlá myšlení.“ (Mat. 15, 19.) Srdce nečisté libuje si v nečistotě. Čistým všecko je čisté. — Zlé myšlénky budí zlou žádost a žádost popouzí k činu. „Žádost když počne porodí hřích.“ (Jak. 1, 15.) — Kdo zlé myslí a žádá, jakoby páchal. Kdo po zlém touží, jakoby vykonal. Vůle před Bohem za skutek platí. „Každý, kdožby pohleděl na ženu ku požádání ji, již zcizoložil.“ (Mat. 5, 28.) Každá myšlénka nečistá i tělesná žádost jest nepřítelkyně Boží.“ (Řím. 8, 7.) Bůh vševědoucí patří nejen na skutky, on zná i nejtajnější myšlénky naše. „Řeč Boží rozeznává myšlení i mínění srdce.“ (Žid. 4, 12.) „Hospodin zná myšlení lidská, že marná jsou.“ (Žlm. 93, 11.) Bůh nejsvětější má zalíbení v dobrém a nenávidí zlé, jak se mu tedy oškliví každá myšlénka i žádost nečistá. „Bůh nenávidí srdce, jež chová myšlení zlá, — jež Hospodinu jsou ohavností.“ (Prís. 6, 11. 15, 26.) „Blahoslavení jsou čistého srdce volá Spasitel.“ (Mat. 5, 8.) „Běda vám, kteří myslíte neuzitečné věci a činíte zlé,“ hrází prorok Micheáš. V den soudný každá zlá myšlénka i žádost bude veřejně odhalena. Jak tu kř. budeš zahanben státi, až na jevo vyjde, co jsi nejen zlého činil, nýbrž i co jsi nečistého v mysli a v srdci choval? „Nic není skrytého, co by nebylo zjeveno, aniž učiněno jest co tajného, ale aby na jevo vyšlo.“ (Mar. 4, 22.) „Pán tu osvíti skryté věci temnosti a zjeví vady srdcí.“ (I. Kor. 4, 5.) „A bezbožní podle toho, což obmysleli, trestáni budou.“ (Moudr. 3, 10.)

Proto kř., nedej zniknouti nečistým myšlénkám a zlou žádost záhy potlačuj. „Neпоžádáš,“ velí Hospodin. (II. Mjž. 20.) „Po žádostech svých nechoď a od vůle své odvracuj se.“ (Sir. 18, 30.) „Prosím vás, aby-

ste se zdržovali tělesných žádostí, kteréž bojují proti duši.“ (I. Petr. 2, 11.)

Prostředky. Měj stále na mysli dobré a uchrániš se myšlének zlých. Měj zalíbení v tom, což Božího jest, ne z tohoto světa; nebo „kde poklad jest, tuť i srdce.“ — Střež očí a uší svých. Proč bys chtěl viděti, slyšet, čeho nemáš požívati? — Nedej plevelu zniknouti, nedej nepříteli přitřhnouti k městu, sic je snadno podmaní. — Utíkej často pod kříž svého Spasitele a do ran jeho se ukrývej. „Duchem chodte a žádosti těla nevykonávejte.“ (Gal. 5, 16.)

2. *Také nečistých a oplzlých řečí se křesťane všudy a povždy vystříhej.* Kdo necudné, mrzké řeči pronáší, těžce se probřešuje proti Bohu. Hřích jest zajisté mluvit, co hříchem bylo by páchat. Těmi ústy, kterými Boha chváliš, nemáš ho zneuctívati. „Nekázanému mluvení ať nezvykají ústa tvá, nebo jest v něm slovo hříchn.“ (Sir. 23, 17.) Slovo nečisté nemá z úst křesťana nikdy vycházeti. „Smilství pak a všeliká nečistota nebuď ani jmenována mezi vámi.“ (Ef. 5, 3.) „Jak nečisté musí býti srdce, když ústa nečistotou překypují.“ (Mat. 12, 34.) Nečisté, oplzlé řeči jsou velmi škodlivé, ano záhubné. „Slovo zlé mění srdce.“ (Sir. 37, 21.) Daremné řeči kazí dobré mravy. Nepobožných, marných řečí se varuj, nebo prospívají k bezbožnosti. (Tim. 2.) Zlý nečistý jazyk často mnoho zlého natropí. „Jazyk jest malý oud, ale veliké věci provo- zuje. Malý oheň veliký les zapálí.“ (Jak. 3, 5.) Jediné slovo nečtné může duši zabiti těch, kteří je slyšeli. Již pohan Seneka pravil: „Nemluv nic ošklivého, nebo takovými řečmi stydlivost hyne.“ Proto volá Kristus: „Beda člověku, skrze něhož pohoršení přichází.“

„Z každého slova prázdného vydají lidé počet u soudu.“ (Mat. 12, 36.) „Složte tedy, napomíná sv. Pavel, všecko mrzké mluvení z úst svých.“ (Kol. 3, 8.) „Žádná řeč zlá nevycházej z úst vašich.“ (Ef. 4, 29.) „Kdo chce milovati život a viděti dobré dny, zdržuj jazyk svůj od zlého.“ (I. Petr. 3, 10.) K tomu cíli uživej vhodných prostředků: Nemysli nic zlého, nečistého a nebudeš mluvit zlé. „Muž bezbožný koná zlé a ve rtech jeho oheň se rozpaluje.“ (Prís. 16, 23.) „Kterak můžete dobře mluvit, jsouce zlí?“ (Luk. 6, 15) „Z bojnosti srdce mluví ústa.“ (Mat. 12, 34.) — Chraň se příležitosti osob a míst, kde se nestoudně mluví a klábosí. Jsi-li ve společnosti, nedávej příležitosti k řečem oplzlým a nestoudným; slova oplzlá, mrzká, slušně pokárej, a nemůžeš-li koho

napomenouti ani se odstraniti, mlč sice, ale vážným, přísným pohledem ukaž, že jsou ti takové řeči nemilé. — Volej v duchu: „Polož Hospodine stráž ústům mým a dvěře vůkol rtům mým.“ (Žlm. 140, 3.) „Blahoslavený muž, který nepoklesl slovem z úst svých.“ (Sir. 14, 2.)

Lov na jednorožce, obraz vtělení se Páně.

(Dle časopisu „Katholik“.)

Ve středověku obírali si zhusta umělcové křesťanství předmětem děl svých obrazné znázornění některých tajemství sv. víry. Za základ kladli buď pozoruhodné zjevy ze života obecného, aneb důležitější úkazy přírodní, aneb i starobylé pověsti. Jak důmyslně při tom si vedli, jak v pravdě křesťansky latku svou pojímali, s jakou vroucí láskou obzvláště k blahoslavené Rodičce Boží se nesli, o tom svědčí n. jedna památka, jež přecházející nehody bouřlivých časů až na naše doby se zachovala.

Před nedávnem objeveny byly ve zříceninách hradu Aufensteinského v Tyrolsku dva starožitné, na stěnách bývalé kaple malované obrazy. První pohled na ně překvapuje trvám každého přichozího. Na jednom z nich vyobrazil totiž malíř slícného mládence, kterak v dlouhý řasnatý šat jsa oblečen vychází na lov. V pravé ruce drží silný oštěp a smečku čtyř loveckých psů, v levé pak lesní trubku. Druhý obraz je patrně pokračováním prvního. Uprostřed obražené zahrady sedí na květnatém palouku spanilá dívka. Na klíně její spočívá hlava sněhobílého jednorožce, který se do ohrady před slídivými psy byl utekl.

Abychom snáze vysvětlili si význam podivných obrazův, nutno se upamatovati na to, že ve středověku naznačováno bylo tajemství vtělení se Páně lovem na jednorožce. Již sv. otcové čínice zmínku o jednorožci praví, že je to zvíře neskrotitelné a na svůj silný roh nemálo spolehavé. Později rozšířila se o něm zvláštní pověst, jež zavedla podnět k mnohým uměleckým výtvo- rům jak básnickým tak především malířským a sochařským. Známý spisovatel mystický Jindřich Seuse vypravuje, že jednorožec je tvor tak čistoty milovný, že toliko tenkrát bez ostychu se přibližuje, posadili se dívka na místo, kde jednorožec potravu si vyhledává; tu opouští jej přirozená plachost, důvěrně blíží se k dívce, klade hlavu na její klín a upadá v hluboký spánek. Oka-

mžiku toho vyčkávají obyčejně ukrytí lovci a zmocňují se bez obtíží vzácné kořisti.

Podobnou scénu představují obrazy v kapli Aufensteinské, znázorňující jí převznesené tajemství vtělení se Slova věčného. Mladistvý lovec přioděný albou a dalmatikou fialové barvy není nikdo jiný než archanděl Gabriel. O tom svědčí slova pozdravu jeho, která z ústí trubky vycházejí: „Zdrávas milosti plná, Pán s tebou! Neboj se, Maria, neb jsi našla milost u Boha.“ (Luk. 1, 28. 30.) Fialové roucho posla nebeského označuje čas adventní, dobu snažné touhy po příchodu Spasitelově. Každý ze čtyř chrtů, které sebou vede, nese na hlavě význačné jméno: „Pokoj, pravda, spravedlnost, milosrdenství.“ (Žalm 84, 11.) Kdo by nepoznal, že tím poukazuje se k pohnutkám, které — možno-li užiti výrazu toho, vystvaly takorča Jednorozeného Syna Božího z trůnu Otce nebeského na tento svět? Nekonečné milosrdenství nutkalo Je, aby padlé člověčenstvo z poroby hříchův a z otroctví satanova vysvobodil; láska k pravdě pohnula Je, že zaplašil příchodem svým temnosti světa. Věčné spravedlnosti Božské, která uražena byla hříchem Adamovým, mělo se státi za dost smrti nevinného Beránka; jí získán byl pokoj lidem dobré vůle, jak již andělové při narození Páně pastýřům Betlémským ohlašovali.

V pozadí obrazu vystupuje z utěšené krajiny městečko Nazarét. Poznáváme je nejen po branách a plochých střeších, nýbrž obzvláště po úhledném domku, jemuž malíř především pozornost svou věnoval. U okna jeho stojí vážný stařec rukou drže rozvinutý nápis: „Aj, panna počne a porodí syna, a nazváno bude jméno jeho Emanuel.“ (Is. 7, 14.) Totéž prorok Isaías, starozákonní svědek sv. tajemství vtělení se Páně, který již králi Achazovi zvěstoval úradek Boží a znamení oznamoval domu Davidovu, aby poznati mohli neklamně, že přiblížili se dnové spásy.

Výsledek památného lovu představen na obraze druhém. Před andělským lovcem a nevyčkávanou smečkou jeho utekl se jednorozec — Syn Boží — do uzavřené zahrady. Sestihránná zeď ochraňuje tu libovonný pažit márinek před divokou zvěří lesní. Jak významně zobrazena tím svatost Rodičky Boží! Již v písni Šalomounově praví nebesky Ženich nevěstě své: „Zamčená zahrada jsi sestro, choti má.“ (4, 12) Sv. Panna rozvíjí se v líbezný květ, chráněna byla milostí Boží jako nepřekročitelnou ohradou proti škodlivému vlivu hříchu a zlých vášní,

v srdci její klíčily všechny ctnosti a zářily leskem posud neznámým. A právě pro tyto ctnosti, kterými okrášlena byla spolupůsobící s milostí, stala se mocnou záštitou všech, jimž od Božského Syna svého na kříži matkou byla ustanovena. Ani toho nezapomněl náš umělec. Pevná věž o čtyřech poschodích stojí tu v levo a upomíná nás na čestný název sv. Panny, „Věže Davidovy“. (Píseň Šal. 4, 4.) Zásluhy její zvěstují nápisy nad branami do zahrady vedoucími: „Brána nebes, brána zlatá, brána zavřená.“ Poslední z nich pamatuje nás na slova proroka Ezechiela: „Brána tato zavřena bude, nebudeť otvírána a muž nepůjde skrze ni a bude zavřena knížeti.“ (44, 2.) Sv. otcové církevní vysvětlují slova prorokova o nedotknutelném panenství blahoslavené Bohorodičky. Tak praví sv. Jan Damascenský: „Velebný Ezechiel jmenuje Marii zavřenou branou, která toliko Pánu se otevře, jak v prorockém nadšení viděl . . . Tebe míní Maria, beze vší pochybnosti Tebe, skrze Níž prošel Bůh všemohoucí bera na sebe tělo lidské! Neotevřel bránu panenství, neboť závora její trvati bude na věky!“ A sv. Jeronym dokládá: „Zcela správně rozumějí mnozí zavřenou branou, skrze niž všel toliko Hospodin Bůh Israelský, Pannu Marii, vždyť ona před porodem i po porodu Spasitele světa zůstala pannou.“

Zavřenou branou tedy uchýlil se sněhobílý jednorozec — nestvořené Slovo — pronásledován jsa ozbrojeným lovcem, postrašen štěkotem společníkův jeho v ochranu čisté svaté dívky, nevěsty Ducha sv. Panna Maria přioděna jest bílým svatebním rouchem, přepasana zeleným pasem a s ramen splyvá jí volný modrý plášť. Havraní vlas spadá v lepých kadeřích až na zemi kvítím posetou. Obličej její svědčí o klidu a vážnosti. Oběma rukama objímá hlavu milého svěřence a tiskne vroucně sladké břímě k sobě. S výrazem tváře shodují se slova kolem hlavy její se vinoucí: „Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého!“ (Luk. 1, 38.)

Aby pak vznešenost posvátného okamžiku ještě více byla zvýšena, přičinil malíř k obrazům svým několik vhodných vysvětlivek a dějepisných náznakův. Na dolejší okraji prvního obrazu viděti pelikána, an krví svou mláďata živí — věrná to podoba Spasitele našeho, Jenž předrahou krví svou napájí nás k životu věčnému. Než i k sv. Panně možno vztahovati hrdinný ten skutek lásky, neboť z ní přijal Kristus Pán tělo své a tudíž i sv. krev Jeho vzala původ

svůj v srdci Rodičky Boží. Láska její k nám označena podobou starostlivé lvice, která s něžností v pravdě materskou mláďata svá kojí. Ze světých oblaků nad Nazarétem se vznášejících vyzírají hlavy spanilých andělův; oči jejich upřeny jsou na archanděla Gabriela, jakoby s toužebností uzříti se snažily, zda lov jeho korunován bude výsledkem příznivým.

Vrchní kraj obrazu druhého ozdoben jest trůnem nejv. Trojice. Bůh Otec drží v rukou průpověď vyňatou z písně Salomounovy: „Hlas hrdličky slyšán jest v zemi.“ (2, 12.) Slovy těmi zve Ženich nebeský nevěstu svou, aby vyplnila v příjemný čas jarní dávný slib svůj a vroucí touhu jeho a slavila s ním den veselí svatebního. V čas, kdy Syn Boží člověkem se stal, vyplněna byla prorocství, nastala doba nejužšího spojení věčného Slova s lidskou přirozeností; a tak nutno vykládati i ona slova písně Šalomounovy. Napln časů nadešla, touha a očekávání národů má se ukojiti tím, že Spasitel sestoupí na svět. Očekávaný Vykupitel sedí posud, jak umělec trefně naznačil, po levici Otce svého. Neboť teprv učiněn první krok k spáse zavrženého lidstva, teprv ozývá se líbezný pozdrav andělský v chýži Nazaretské. Ještě není dokonáno dílo vykupitelské, strom sv. kříže teprvé se chystá. V písmu sv. pak činí se výslovná zmínka o tom, že Bůh slíbil Synu svému místo po pravici, aby oslavil Její za zásluhy, kterých dobyl si o hříšné člověčenstvo, život svůj na kříži obětovav. Uprostřed obou osob Božských vznáší se nad nimi Duch sv. v podobě bělostné holubice.

V uzavřené zahradě nesmíme ještě přehlednouti archu úmluvy nesoucí nápis: „Prut Aronův“. Jako totiž zazelenal se ve stánku prut Aronův a v květy vyšel nemaje ani kořenův ani vláhy (Num. 17, 8.), tak vykvetla přirozenost lidská Syna Božího v panenském lůně Rodičky Boží. O něco dále položeno rouno Gedeonovo (Soudc. 6, 37.), památný onen předznak neposkvrněného početí Panny Marie. Na blízku jeho stojí „zlatá nádoba mанны“ (Žid. 9, 4.) a „keř Mojžíšův“ (Exod. 3, 2.) naznačující divuplné početí Kristovo a nedotknuté panenství Matky Jeho, která seznávši veliké povýšení své šepce plna radosti slova Sirachova: „Stvořitel můj odpočinul v stánku mém.“ (24, 12.)

Jednorozec, Syn Boží, spočívá tiše v klíně spanilé dívenky Marie. Tak se zdá, jakoby chtěl připravit se odpočinkem na tuhý boj, jež v brzké bude mu podstoupiti za spásu hříšných synův Adamových. Ani

toho nezapomněl zbožný umělec. Na širokém lemu pláště sv. Panny postaven kalich a nad ním vznáší se sv. hostie — obraz to oběti Kalvárské. Tělo Páně ozdobeno jest obrazem Spasitele umírajícího na kříži, pod nímž stojí dvě známé osoby: Maria a sv. Jan Evangelista. „Hle, matka tvá!“ (Jan 19. 27.) Rodička Boží jest i matkou naší. Sám Spasitel opouštěje nevděčný svět odkázal nám dar nevýslovně drahocenný: Matěřství Panny Marie.

Posud věnovati jsme pozornost svou významu obou obrazův a seznali jsme s dostatek jak z celku tak i z jednotlivostí, že prodchnuty jsou duchem v pravdě křesťanským a že umělec, původce jejich, zvláště vroucí láskou k blahoslavené Rodičce Boží se vyznamenával. Zbývá ještě, abychom zmínili se několika slovy o stáří a osudech jejich. Na jednom z obrazů čteme letopočet 1024. Že udání to pravdivo býti nemůže, jest nade vší pochybnost zjištěno; neboť hrad Aufensteinský vystaven byl teprv na počátku XIII. století. Kaple hradní byla zajisté zároveň s hradem budována a proto možno se domýšleti, že i okrasy její v též čas obstarány byly. R. 1438 byl hrad spolu se svatyní pobořen a vzácné obrazy vystaveny nepohodám časovým po více než dvě století. Teprvé na počátku XVIII. stol. podniknuta byla oprava kaple Aufensteinské. Při tom utrpěly starožitné obrazy nevědomostí malířovou tak veliké pohromy, že stěží kdy vráceny budou původní své kráse a prostotě. F. V.

Křivopřísežník.

Vypravuje Jan Nep. Ráž.

Pokračování.

Tak bylo s Dorotkou. Matka její stála při ní stejnou lskou jako vždy jindy, pečlivě ji opatrovala, nebylo však více pomoci. „Může to trvati ještě dlouho, ale živa nebude,“ tak řekl rozhodně lékař při poslední návštěvě. Jedinou touhou nemocné bylo, kdyby mohla ještě Petříka spatřiti. Nechtěla mu činiti žádné vyčítky, chtěla mu jen říci, že odchází usmířena, že rozvazuje jeho přísahu a odpouští jemu.

Však Petříka pro ni více nebylo. Nezeptal se po ní, nedal o sobě ničeho vědět. Tak aspoň myslili lidé. Jinak arci věděla Dudková, která od cestujících kramářů se dozvěděla, že Petřík přijal v jednom vzdáleném místě službu čeledína na velkém statku. Vzkazovala mu po lidech těch, aby se jen

domů vrátil, že vše zapomenuto a vyhrůžku stran statku, že nebrala také do opravdy. Petřík se vrátil. Lidé jej vítali jak starého, známého a nikdo se ani slovem minulosti nedotkl.

Netrvalo to dlouho a starosvati obcházeli statek, nabízejíce nevěsty s mnoha tisíci. Matka nutila, sestry prosily, starosvat chválil a tak to netrvalo ani čtvrt roku a Petřík si jel do vyhlášeného jakéhosi statku pro ženu.

Bylo časně z rána, svatebčané vracejí se z veselí a proti nim jede jednospřežní vůz. Černá jednoduchá rakev jest na něm a za ní shrbená, růženec v ruce kráčí Rozhoňová. Veze dceru svoji k odpočinku tam ke kostelíčku Rodičky Boží. Ženich laškuje s nevěstou, poednou sebou trhne. Černá duše jeho se třese. Poznává koho vezou. Svatebčané zastaví, slezají z vozu a smeknuvše hledí soucitně za vozem a za starou Rozhoňovou. „Ubohá žena, Bůh ji potěš!“ Však netrvá to dlouho a uhánějí vesele dále k Závřsi. Což jim po staré ženě, dnes den radosti a ne den smutku pro ně.

Ve statku jest vše na ruby. Celé stavení i stáje opravené a ohléné. Všude vzorná čistota. Děvečky musily celou noc myti, aby nevěsta panímámu nepohanila, že toho nedbala.

A musí se panímáma zachovati, vždyť starosvat ji bezpočtukráte vykládal, jak jest nevěstinych rodičů statek jako zámek a co a jak to tam mají. Hosté slezají a matka objímá nevěstu i Petříka. Mladá Dudková jest hezká žena. Každému se líbí a všem zdá se, že štěstí se na Petříka usmívá. Tak to v životě, nevinný hyne a trpí a ten, kdo vinen, mnohdy zdá se vzdor všemu nejšťastnějším. Však staré přísloví „všeho do času, Pán Bůh na věky,“ vždy má svou platnost. A tak bylo i na statku. Jak mladá vstoupila, začala brojiti proti stavení. „To je chlív a ne stavení, v tom já ti nebudu,“ říkala. Petřík pro dobrou vůli povolil. Začal stavět, „komory nepotřebuji, z těch udělej pokoje,“ rozkazovala žena. „Pro chasu ať jest čeledník a matce zříd přístěnek vedle něho, ať nám nahoře nepřekáží! Stavělo se, řídilo a tím uvázl na statku první dluh. Petřík to ženě předkládal. „Co se staráš, až přijede můj otec, založí tě, to jest řeči pro několik zlatých!“

Tak odbývala mladá selka svého muže. Výměnkárka nesměla již ani slůvkem hlesnouti. „Nevdala jsem se sem, abych každou babu poslouchala,“ říkala před chasou a ta to svedomite zase staré panímámě vy-

řídila. Nadešly na statku chvíle neutěšené. Stárnoucí sestry Petříkovy stávaly se všem čím dále tím větší obtíží a vdavky jejich se táhly do nekonečna, nebyloť k výbavě peněz. Otec mladé selky stále se vymlouval, sliboval hory dolů, že jest jediná dcera, na koho prý se stará, nežli na ni a podobně promlouval. Odbýval vše krásnými slovy a Petřík tomu ku podivu věřil. Namluvil mu posléze, aby jen sestry vydal a podíly jejich se na statek vypůjčil, že mu bude z dluhů sám úroky platiti.

Stará Dudková byla tomu ráda a nutila jak mohla, aby holky z domu dostala. Nebyly již tou měrou vybíravy a za vydlužené peníze přece se vdaly. Poněkud utěšenější doba nastala ve statku. Nebylo však na dlouho. Dluhy jak říkájí jedí s člověkem z mísy. Tomu bylo i u Petříka. Dlužník stíhal dlužníka mezi manželem a manželkou byl jen svár. Matce výměnek neosýpali, nepotřebuje prý ho a tato když nechtěla nepokoje snášeti, odstěhovala se k nejmladší dceři, zaprodavši za nepatrný peníz výměnek židu, který jej pak každoročně soudně na Petříkovi vymáhal.

Za to klnul Petřík i žena staré výměnkárce, až vlasy vstávaly, ale nebylo zbylí, žid musil dostati své a ještě k tomu soudem stanovené výlohy.

Tu se vzdorovitost Petříkova nevyplácela. Dluh rostl na dluh, selka rozhazovala, sedlák na zlost se opíjel a chasa jak jen mohla lenila, okrádajíc při tom vždy hloub a hloub zapadající hospodáře. Otec selčin peníze nenesl, až konečně vyšlo na jevo, že statek na kterém hospodaří, není dávno již jeho a on ničeho nemá. Tak uvedl do statku Petřík selku s prázdnýma rukama, selku marnivou, která padleho jen urychtila. Kdyby byl svého času tam zavedl Dorotku, tu zbožnou a pracovitou duši, jistě by byl lépe pochodil. Ale nemelo tak býti. Měl stihnouti trest již na světě zpupného Petříka. Nevěřil v Bona, neznal jej a Bůh jej opustil. Co prospěl mu pěkný statek, když v krátkosti nebyl jeho. Pyšný jeho duch ani tentokráte ještě nechtěl se podati. Vymýšlel stále a stále, jak by sobě k někdejšímu blahobytu dopomohl. Cestou poctivou to nebylo již lze. Pomýšlel na zločin. Zlý skutek jest zárodkem nekonečného zla, z něhož jedno po druhém, jak hlavy zlé saně z báhorky, po utnutí jedné ve tři se mění. Petřík stal se falešným hráčem v karty. Něco to vynášelo, nežli lidé to zpozorovali, ale statek přece nevyhrál a hráči prohlednuvše bru Petříkovu stranili se ho pak s ošklivo-

stí na dobro. Tu vznikla k posledu v Petří-
kovi pekelná myšlénka. Došel do blízkého
města a pojistil statek svůj, plně dle udání
stodoly i špýchar, na vysoké peníze.

(Dokončení.)

Vys. důst. p. kanovníku

Josefu Ehrenbergrovi,

ku dni 19. března.

K Slávě — k matce synové se znají,
na východě skví se hvězdy zář —
lásku srdce z hloubí, svoje umy
vlasti obětují na oltář.

A v těch řadách mecenášů spasných
zřím i Tebe, oslavenče náš,
že žijeme, že nezhybnul jazyk,
Otče, na tom také podíl máš.

Ty jsi sbíral perly v chýžích nízkých,
Tvojm dechem obživ hradů duch;
Tvojm heslem pro pozemské žití
„Národ český, církev matka, Bůh!“

Ty jsi kázal slova lásky, pravdy
již nám na Golgotě Kristus potvrdil;
Ty jsi hrdinu nám z dějin, bájí
na světový obzor vyvodil.

Ty jsi čítal v srdcích lidu sklíčeného
poroby bol, útrapy tam's čet',
kž bys v mysli lidu vzkříšeného
radost četl ještě mnohých let. —

Láskou objímají Tebe v duchu,
jimž jsi v srdce vřelou lásku klad. —
Popřej nám Tě nebe dlouhá léta,
a posvátný hosti Vyšehrad.

A. D.

KRONIKA.

Z Prahy. V kostele sv. Josefa u OO.
kapucínů na Novém městě bude v sobotu
dne 19. t. m. o výroční slavnosti sv. Josefa,
pěstouna Páně, tento pořádek služeb Bo-
žích: V 6 h. ráno bude tichá mše sv. a po
ní česká exhorta, v 7 h. zpívaná ranní mše
sv. jakož i v 8 h., která se vždy obětuje na
úmysl počest. spolku tesařského, v 9 h. bude
tichá mše sv., v 10 h. němčtě kázání, v
11 h. slavná mše sv.; odpoledne o 4. h.
české kázání, pak nešpory, Te Deum a po-
žehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se ko-
nati od 16.—20. března u sv. Filipa a Ja-

kuba na Smíchově, od 21.—25. t. m. u
Maltézů.

— *Mučenici novějších dob.* Dp. W.
Gleson z Kalifornie vydal nedávno dílo:
„Utrpení Církve“, v němžto udává počet
mučovníků a sice, že v jednom století od
roku 1234—1334. 13.370 členů z řádu sv.
Dominika krev svou za viru vycedilo, a od
roku 1500—1600. 26.000 členů téhož řádu
umučeno. Za posledních 42 let bylo v Číně
55 Dominikanů usmrceno. V roce 1590 do-
šlo v Japonsku 20.570 jezuitských obrátců
mučnické koruny. Jsouť připočítáni onomu
velikému zástupu, jehož žádný přecísti ne-
mohl, jsouce oblečení v roucho bílé a ma-
jíce palmy v rukou, prozpěvují Bohu
svému.

— Mrtvola hr. Schenk-Stauffenbergové
roz. princezny Lobkovicové byla v pon-
dělí dne 7. břez. u velké poctivosti v Žinkově
vykropena. Veliké množství lidu z blízka i
z daleka se sešlo, aby své dobrodějce po-
slední čest vzdalo a vděčnost ukázalo Věru
byla zesnulá pravou matkou chudých, stara-
jíc se nejen o časné, ale i věčné blaho je-
jich. Rozdávala plnými rukama, při tom
však každého chudého napomínala k zbož-
nosti, dala konati ve vůkolních farnostech
missie, rozdávala dobré knihy mezi lid. Paní
ustavičně se modlily u mrtvol, ba trváme,
že při málo kterém pohřbu tolik slz proliho,
jako při pohřbu této vznešené šlechticny.
Při vykropení konal dojemnými slovy dp.
kp. Žinkovský smuteční řeč na dvoře v zám-
ku, poněvadž do kaple jen někteří mohli
pro přílišný nával vkročit. V úterý byla
mrtvola do Křimic Přesticemi převezena. Lid
ji doprovázel až na hranice farnosti Žin-
kovské. V Křimicích ji očekávali ovdovělý
manžel s 5 osiřelými dítkami, p. hrabě
Harrach a p. hrabě Schoenborn, oba šva-
krové zesnulé; kněžna Kunhuta Lobkovi-
cová, princové Ferdinand a Zdenko z Lob-
kovic, princ Bedřich K. Schwarzenberg, hrabě
Eugen Wrba, baron Juncker, hrabě Voj-
těch Schoenborn, hrabě Rosenberg, baron
Kastella a jiní. Když smuteční průvod
s mrtvolou do Hornic přibyl, byla veledůst.
panem vicedirektorem pražského semináře
Msgr. hrab. Františkem Schoenbornem za
assistence p. far. Martina Pachla z Vejprnic
a p. kapl. Melichara z Žinkova opět vykropena
a ku dlouhému odpočinku v kryptě uložena.
Bolestně loučil se manžel se svojí věrnou
chotí, ještě bolestněji 5 ubohých malých dí-
tek se svojí něžnou matkou. Ani jediné oko
nezůstalo při srdcelomném pláči dítek bez
slzy. Bůh, poněvadž milosrdnou matkou

chudých byla, dejž jí království, připravené milosrdným od počátku.

— *Duchovní cvičení v k. a. konviktu studujících.* Dne 8. 9. a 10. t. m. podána nám pečí představených našich příležitost věnovati duši své v odloučenosti od světa a tichém rozjímání blažených několik hodin. Byly to hodiny, v nichž cestou křížovou doprovázeli jsme Krista, modlitbou sv. růžence oslavovali nebes Královnu v její bolesti, radosti a vítězství, — vedeni důst. p. exercitorem P. Nováčkem obraceli mysl svou k duševnímu svému stavu, a závěrečnou promluvou vdp. ředitele dr. Bauera, obnovovali předsevzetí svá, vydati ovoce života Bohu i lidem milého. Bůh nás sílíž a odplat těm, kdož připravili nám oblažující třídní!

— *Boleslav Jablonský*, který tak horoucně si přál, aby odpocíval v zemi otců svých, byl v neděli pochován na hřbitově Vyšehradském. Slavný pohřeb, který se konal za velkého účastenství lidu, vedl při četné assistenci vys. důst. p. prelát Strahovský Sigmund Starý a vys. důst. p. probošt Vyšehradský V. Štulc měl nad rakví smuteční řeč.

— *Car ruský Alexander II.* byl v neděli odpoledne v Petrohradě od nihilistů za metaře převlečených úkladně zavražděn. Podhozená petarda roziřštila vůz carův a jiná petarda cara na nohách tak poranila, že brzy vypustil ducha.

Z Říma. (*Navrácení se Antonianův do lůna Církve sv.*) Horlivému a obezřetnému namáhání apoštolského plnomocníka msgr. Piavi-ho podařilo se přivést mnichy Antonianské v kláštere Beitskasbu na Libánu, kteří odporující dogmatu o neomyslnosti papežově před 10 lety k rozkolníkům se přidali, do lůna Církve kat. Dne 3. března vykonána byla v kláštere vi-itace a při ní odpřisáhli mnichové poblouzení své a sprostění byli trestů církevních. Lid okolní v zástupech valil se ke klášteru a děkoval ústy svých úředních představených delegátu apoštolskému za to, že opět zničen byl zárodek náboženské nesvornosti a bývalý klid do chýží jejich se vrátil. Mnichové pak sepsali zvláštní listinu na poděkování za šťastný výsledek a prohlásili slavně, že podrobují se právomoci nejvyšší hlavy, sv. Otce Lva XII.

Z Paříže. (*Nové události denní ze soudu a sněmovny.*) Tyto dny postavena byla vévodkyne Chevreská před soud, obžalována jsouc, že sáhla násilnou rukou na strážníky, kterým uloženo bylo, vypuditi Benediktiny

z kláštera Solesmeského. Vévodkyně totiž klečela právě na modlitbách v kapli klášterní, když nespravedlivý výrok soudní byl vykonáván. Jeden ze strážníků chopil ji za rámě a násilně vyváděl ji uzavřeným chorem. Zbožná paní vzpechovala se projíti místem výhradně jenom mnichům přístupným, a udeřila bráníc se strážníka do tváře. Při soudu hájila se velmi statečně. „Jsem křesťanka,“ pravila, „a proto blaží mne vědomí, že mohu pro Církev sv. něco trpěti. Proti Bohu zuřili pochopové, Jej chtěli vyhnati z chrámu a nikoliv pouze mnichy. Před 10 lety obětovala jsem životy synů svých za blaho Francie a netázala jsem se, která vláda zemská je ode mne žádá, dnes však berou se nám duše dítek našich. Jako matka a křesťanka protestuji proti tak neslýchané ohavnosti.“ Výsledek neohrožené řeči její byl, že odsouzena toliko k pokutě 200 franků. — Kardinál-arcibiskup Pařížský odeslal do komory deputovaných protest proti novému zákonnímu návrhu, aby i theologové povinni byli konati službu vojenskou. Všichni biskupové přistoupili k osvědčení jeho a dosáhli toho, že předloha nebude v původním znění svém přijata. — Proti vypuzení milosrdných sester z nemocnic ozývají se výstražné hlasy ze všech stran, tak že i listy vládní pohnuty byly přmlouvati se za ně. Rozkaz ministra Constanse, aby prefektové okresů nedopustili duchovním neschválených řádů kázati slovo Boží v čas postní, byl prý odvolán.

Z Australie. (*Vzkvétání diecése Sidneyské*) O rozšíření křesťanství v Australii zvláště v posledních letech dalo by se mnoho zajímavého vypravovati, přestáváme však na zprávě o pokroku církve kat. v arcibiskupském okrese Sidneyském. Nejd. velepastýř msgr. Vaughan položil dne 19. září m. r. v sídelním městě svém základní kámen k novému chrámu Páně. Slavnosti té účastnilo se více než 3000 katolíkův. Horlivý arcibiskup zmínil se v delší řeči, kterou ke shromážděným činil, o utěšeném rozkvětu života náboženského ve své diecési a o četných darech, které ochotně přineseny byly ku povznesení škol a zbudování potřebných chrámův. Za šest let co msgr. Vaughan je správcem arcibiskupství Sidneyského, věnováno bylo více než milion a 80 tisíc zl. na zlepšení škol nižších. Počet jejich je osmkrát větší nežli před 13 lety. R. 1867 nestávalo ještě žádných škol vyšších, nyní však nabývá dospělejší mládež přiměřeného vzdělání ve 12 středních ústavech. Tehož roku zabývalo se vyučováním toliko 57 školních

sester, letos vzrostl počet jejich na 149. Učitelů hlavně ze řádu Jesuitského volených počítá se nyní 60. Stavbě kostelů věnováno za biskupování msgr. Vaughana více než půldruhého milionu zl. K dosti výmluvným číslům těm netřeba mnoho dokládati. Slouží to ke cti věřícím, ke chvále podnikavého arcibiskupa, který pečlivě pěstuje strom života na půdě Australské ke spáse národův.

Literární oznamovatel.

— Didaka Stelly: „*O pohrdání světskými marnostmi.*“ Knihy tři. Z latinského přeložil Frant. Poimon. Ascetické bibliotéky č. V. V Brně. Nákladem Školy B. Srdce P. Seš. 2. Cena 82 kr. „Kdo nepřetrhne pouto, kterým srdce lidské k tvorům je vázáno, nemůže bez překážky zabývat se věcmi Božskými,“ čteme ve zlaté knížce o Následování Krista Pána (3, 31.) Avšak kterak se nám to podaří, kterak možno odtrhnouti srdce od věcí, jež obklopují je takoruka kolkolem, nedovolující ani přístupu pravdám nadsmyslným? Neklamnou odpověď na otázky tak vážné napsal cti. mnich minoritský, Didak Stella (žil v 16. stol.), ve spisu nadepsaném: „*O pohrdání marnostmi světa.*“ Uvažuje v I. a II. dílu spisu svého převrácené žádosti a mravy světské, napomíná důtklivě, jak má se jich křesťan cbrávit, jimi pohrdati a (III.) Bohu sloužiti. Každý výrok svůj opírá o slova písma sv. a dokládá trefným podobenstvím z téhož pramene čerpaným. Ukazuje svět v pravé podobě jeho, pozorna činí čtenáře na klamy, které snadno mohou býti přehlednuty. Při tom ale udává vždy spolehlivý lék proti nim a vede čtenáře, abychom tak řekli, za ruku k věčné pravdě, v níž spočinouti je cílem života vezdejšího. Knihu jeho cenily vysoko osoby zbožné a čerpaly z ní pravidla svého jednání. V jazyku Českém nebyla však dosud vydána. Teprve letos uzavazalo se v to družstvo Školy B. Srdce P. přijavši výtečný překlad její, schválený bisk. konsistoří Brněnskou (přípisem ze dne 16. října 1879) do „bibliotéky asketické“. Odporúčujeme převzácné dílo to každému; posloužit nemálo zpovědníkům a kazatelům, zvláště ale hodí se za vůdce nábožných duší, které touží upřímně, zdokonaliti se na dráze ctnosti, a opakujeme slova sv. Františka Saleského, jenž schváliv čtení dobrých knih, uvádí v řadě jiných i spisy Didaka Stelly, řka: „Čti každý den trochu, ale s velikou nábožností, jakobys četl listy, které ti světci s nebe poslali, aby ti ukázali cestu k němu a tobě zmužilosti dodali, po ní putovati.“ (Filot. II., 17.)

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Richard *Bittner*, č. ř. pob. škol a prof. při Novoměstském gymnasiu, dne 11. března 1881 (nar. ve Vrchlabí 7. října 1837, prof. 24. října 1866, vysv. 8. pros. 1866.)

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Čapek*, dos. kp. v Podčepicích, za kp. v Seelci;
p. Frant. *Suttner*, far. v Slušticích, za far. v Lstiboři.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Eduard *Milde*, admin. in temp. et spir. v Horním Litvínově (Oberleutensdorf), 8. března 1881 (nar. 10. listop. 1834 v České Lípě, vysv. 1. srpna 1859);
p. Richard *Knorr*, kons. rada a protokollista při b. kons. kanceláři v Litoměřicích, 8. bř. 1881 (nar. 30. června 1825 v Litoměřicích, vysv. 4. července 1848.)

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Öhm*, far. v Něm. Zlatníkách a správce vik. Mosteckého, skut. vik. téhož vikar.;
p. Frant. *Portych*, admin. v Týně nad Rovenskem, za admin. ve Vyskři;
p. Jan *Staněk*, kp. v Jiníně (diec. Budějovické), za kp. ve Stětí (Wegstaedt).

Uprazdnené místo:

Vyskeř, fara patron. svob. p. Jana Lexy z Aehrenthalu, od 3. břez. t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Mann*, os. děkan na dočasném odpočinku v Uttendorfu, za far. v Liskovicích;
p. Josef *Závodní*, vikar. kath. chrámu, za vojenského kaplana II. třídy v Serajevu.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenáni jsou:

- vdp. Fr. *Fucker*, č. kanov. Budějovický a osob. děkan v Chvalšínách, jmenován b. vikářem okr. Krumlovského a skuteč. kons. radou;
p. Václav *Hálek*, far. v Benešově, jmenován tajemníkem Kaplického b. vikariat. úřadu;
p. Ant. *Kloboučník*, far. ve Zhoři, jmenován tajemníkem Pacovského b. vikariat. úřadu.

Nákladem knihkupectví B. STÝBLA v Praze vysla:

Růže Sionská.

Katolická modlitební kniha pro vzdělané paní a panny. Třetí vydání.

Od K. Eugena Tupého (Bol. Jablonského.)

Stran 264 v 32ce (miniaturní vydání) se 6 ocelorytinami, neváz. 90 kr. — Táž kniha ve větším vydání a s barevným okrajem, neváz. 1.50.

Nalezá se též v jednoduchých a skvostných vazbách na skladě.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli smrtelnou o muži apoštolském a jeho nepřátelích.

(Kdo z vás vinitimě bude z hřichu? Jan 8, 46.)

I. Muž apoštolský nepřítel vždy míti
bude, činí-li svou povinnost.

II. Kterak se má chovati k nim?

I. *Muž apoštolský vždycky pronásledován
bude*, aspoň v tom smyslu, že bude míti
vždy nepřátel a odpůrcův. Měl-li kdo býti
předmětem obdivování největšího a lásky
všeobecné, zajisté Spasitel náš toho zaslu-
hoval. Tichost a laskavost Jeho povahy,
množství zázraků pravých a nesobeckých,
které svědčily ne méně o Jeho dobrotě
než o Jeho moci, srdce všech lidí měly
Jemu nakloniti. A přece nikdy nebylo
člověka, jenž by nenávisť byl stíhán za-
vilejší a urputnější.

Co čteme dnes ve svatém evangelii?
Věda dobře, že farizeové Jemu strojí úkla-
dy, aby Jej usmrtili, snaží se jim dáti na
rozum, jak hrozné nepravosti dopustiti se
chtějí. „Než rcete,“ pravil k nim posléze,
„z čeho mě viníte. Jmenujte nějaký sku-
tek hříšný a dokažte, že jsem jej spáchal:
kdo z vás mne usvědčí z hřichu? *Quis ex
vobis arguet me de peccato?* Byl zajisté o
Své nevinnosti zcela přesvědčen, když tak
mluviti mohl ke Svým nepřátelům, kteří
Jej pozorovali zrakem bystrým. Ale co
platí pravda u lidí, kteří slyšeti chtějí to-
liko svou náruživost? Takto jsouce pro-
stě a skromně vyzváni Ježíši přece nic
vytknouti nemohli; čímž dokázali, že jest
nevinen. „Jest tedy muž spravedlivý, pro-
rok snad Mesiáš,“ tak volati měl jejich
rozum zdravý. „Ne,“ pravila nenávisť krutá,
„jest Samaritán, nepřítel Boha i Jeho lidu,

jest ďáblem posedlý.“ Jak možno, aby ne-
přítelem byl Bohu a od ďábla posedlý ten,
jenž jest bez hřichu! Nenávisť zahanbená
stává se šíleností; nemůže již nehanobiti
a nezlořečiti.

Služebníci Ježíšovi jsou-li věrni svému
povolání, sdíleti budou vždy osud svého
Mistra dobrého: „Jestliže se mně protivili,
i vám se protíví.“ (Jan 15, 20.) Všecko
jest předpověděno. Jsou světlem světa,
solí země; světlo uráží oči nemocné, ctnost
nepravosti se nelíbí. „Když pravdu pra-
vím vám, proč mi nevěříte?“ (Jan 8, 46.)
Pane, právě proto, že mluvíš pravdu, Tobě
věřiti nechtějí. Lichoťme pyšnému lži pří-
jemnou, ochotně nám uvěří; poučujme jej
pravdami, jež odporují jeho choutkám, bu-
deme šťastni, neoboří-li se na nás jako na
Pána Ježíše: Brali kamení, aby Ho ka-
menovali.

Avšak netoliko bezbožníci zjevní a
svobodomyslníci uvědomějí nám protiven-
ství budou činiti, odporu často dostane se
nám od těch, jež považujeme za své přá-
tely. Sv. Pavel velmi dojemně naříká z této
příčiny. Neboť píše ke Galatům: „Přijali
jste mě mezi sebe jako anděla Božího, jako
Ježíše Krista sama. Taková byla náklon-
nost vaše ke mně, že byste si byli oči vy-
loupali a mně dali! A nyní, kterak jsem
se stal vašim nepřítelem, když vám pra-
vdu mluvím? (Gal. 4, 16.) Nic není tře-
etího, buď budu přestupníkem své povin-
nosti svaté v šanc vydávaje svědomí, anebo
s vůlí Bohu odevzdanou snášeti budu pro-
tivenství, která mým úmyslům budou pře-
kážeti, která mě budou stíhati a trápit. Chci-li
býti od světa milován, musím ho-
věti jejich bludům a náruživostem. Velký
Bože! zachovej mě před touto nedbalostí
velmi nešlechetnou.

II. *Muž apoštolský kterak se má chovati ke svým nepřátelům.* Ježíš Kristus nám dává příklad. Bylo-li nakládáno se židem jako se Samaritánem, urážky doznal žid velmi citelné; taktéž slouží jednomu každému k veliké urážce býti nazvánu posedlým; čím více Synu Božímu! On však první urážky si nevšímá, poněvadž to urážkou není žádnou; urážku druhou, která Jej nezaviti nemohla vážnosti u lidu aniž srovnati se mohla se slávou Boží od Něho velebenou, odmítá vykládaje pravdu prostou: „Nikoli, není pravda, že od ďábla jsem posedlým, ale ctím Otce Svého, ježto vy Jej nectíte.“ Jaké to ovládání sebe! Jaký to poklid Božský! Když káral nepravosti, vece sv. Jeronym, jeho řeč byla ostrá; pak-li však o to se jednalo, aby se hájil, když Jemu na cti bylo utrháno, největší tichost na jevo dával. Zapíral, že jest posedlým; tvrdil, že ctí Otce Svého; tak odpovídal na urážku, tak se jí vybavil.

Vizme příklad. Kárejme mocně urážky, jež proti Bohu míří; nevšímejme si těch, které nás se týkají. *Quae ad Deum pertinent, vindicare; quae vero ad nos, despiciere.* (S. Hieron. Homil. 54. in Joan.) Tak si vedme, abychom říci mohli s Ježíšem upřímně a opravdově: Nehledám slávy své, jest který ji hledá a soudí. Ano, jiný starati se bude o čest naši, Bůh, Jenž vidí všecko, Jenž řídí všecko, Jenž soudí všecko, Jenž objeví všecko. Kdo mne soudí, Pán jest, který i skryté věci temnosti osvíti, a zjeví rady srdcí. (I. Kor. 4, 4. 5.) Podlé příkladu Spasitele svého zůstavme soudu Otce Jeho urážky, jež nám se činí. Jeho starosti odevzdejme svou pověst; naše věc jest Jeho věcí, On jí zjedná vítězství: ne-li již v životě pozemském, toť aspoň a jistě při soudu veřejném. Zlořečí-li nám lidé, Bůh nám žehnati bude a radostí služebníkům Jeho připravenou odmění nám za protivenstva, jež pro Něho snášíme: Zlořečiti budou oni, a ty požehnáš: kteří povstávají proti mně, ať jsou zahanbeni, služebník pak tvůj radovati se bude. (Žalm 108. 28.)

Dobrota Ježíšova nepřátely Jeho zatvrzelé toliko dráždí; chápou se kamení a chtějí Jej zabiti, jako zabíjeli rouhače, soudem Jej nestíhajíce. Ale láska Jeho k nám mnohem potupnější smrt a strašnější vyvolila. Proto učiniv se neviditelným vyšel ze středu jejich a toliko tím je potrestal, že jim zmizel. Zdaž neměl moci a práva k potrestání? Ano, avšak nám

chce ukázati, že moc často ustoupiti má trpělivosti, právo lásce, že dokonalejším jest, kdo trpí, než kdo se mstí, dokonalejším ten, kdo nechce, co může, než kdo může, co chce.

Nezapomeňme, že jsme poslání jako beránci mezi vlky, cvičme vždycky duše své trpělivostí, tak aby události nejodpornější nás nikdy nepohnuly k řeči trpké. Odplácejme zlé dobrým, nenávišť láskou, hněv tichostí: Nedej se přemoci zlému, ale přemáhej zlé dobrým. (Řím. 12, 21.) Beránek Boží, Jenž brzy bude pokrmem duše naší, tato smýšlení svatá nám vnu-kne, budeme-li Jej za to prositi snažně.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Muž apoštolský vždycky pronásledován bude.* Vždycky bude míti odpůrcův a nepřátel, Spasitel jich též měl. Kdo z vás viniti mě bude z hříchu? Jsouce tak vyzváni že nic neodpověděli, vyznali Jej býti bez hříchu? Nepřátelé Ježíšovi přece Jej nepřestali pronásledovati nazývajíce Jej Samaritánem, posedlým. Toť jest osud kněze dobrého. Jest světlem světa a solí země; ale světlo uráží oči nemocné, ctnost nepravosti se nelíbí. Odpor nám přichází často též od těch, jež jsme považovali za své přátele. Buď budu přestupovati své povinnosti anebo trpělivě snášeti protivenství, pronásledování.

II. *Jaké má býti chování kněze dobrého ke svým nepřátelům?* Ježíš Kristus nás tomu učí: „Nikoli, není pravda, že od ďábla jsem posedlým, ale ctím Otce Svého.“ Jaké to ovládání sebe! Jaký to poklid Božský! — Kárejme přísně urážky, jež proti Bohu míří, nevšímejme si těch, které se týkají toliko nás. Nechme Pána starati se o naše ospravedlnění; naše věc jest věcí Jeho. Nezapomeňme, že jsme poslání jako beránci mezi vlky. Oplácejme zlé dobrým. Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XI. Hněvivým.

Křesťane, ty často, kdykoli co protivného zakoušíš, nemírně se horšíš, hněváš se.

1. Považ, jak škaredá, ohavná nepravost jest hněv. Bůh v starém i novém zákoně zapovídá všeliký hněv: „Přestaň od hněvu a zanech prchlivosti.“ (Žlm. 36, 8) „Hněv a prchlivost obé jest ohavné.“ (Sir. 27, 33.) „Složte hněv, prchlivost, zlost, zlořečení.“

(Kol. 3, 8.) „Hněv muže spravedlnosti Boží nepůsobí.“ (Jak. 1, 21.) Ty tedy kř., hněvaje se, jednáš proti vůli Boží, hřešíš, Boha urážíš.

„Hněvejte se, píše sv. Pavel, ale nehřešte; slunce nezapadej nad hněvivostí vaší.“ (Ef. 4, 26.) Ale tvůj hněv jest hříšný. Proč se hněváš? Často bez důležité příčiny. Na koho se hněváš? Na svého bližního, jehož milovati máš. Jak se hněváš? Beze vši míry a beze všech mezí, bez konce.

Ty v hněvu si počínáš, tváříš se jako šelma, jako litá zvíř, když je rozdrážděna. Člověk má rozum, má přemáhati každou nezřízenou žádost a naruživost. Zvláště křesťana jest nehodno, nedůstojno, hněvati se, jehož Kristus slovem i příkladem napomíná k tichosti. „Jáť pravím vám, abyste neodpírali zlému; ale. udeří-li tě kdo v pravé lice, nastav mu i druhé. (Mat. 5, 39.) „Učte se ode mne; jáť jsem tichý a pokorný srdcem.“ (Mat. 11, 29.)

Jak často hněváš se kř., pro věci malicherné. Jediné slovo, jediný nerozvážený krok bližního popouzí tě k hněvu. Když se nevyhoví choutkám tvým a ve všem nečiní se ti po vůli. tu se hned durdiš, soptíš, sáπάš se a pomstu přísaháš. Což kdyby ti Bůh tak spláceli chtěl za tvá provinění? On však ti shovívá, ačkoli jsi tisíckrát přestoupil jeho sv. příkázání a mnohá dobrodiní ti prokazuje za všecku nevděčnost. Boj se Boha a jeho spravedlnosti! „Jest-li neodpustíte lidem, aniž Otec váš odpustí vám.“ (Mat. 6, 15.)

2. Považ kř., jak *mnoho zlého z hněvu povstává*. Hněv jako morová rána v společnosti lidské žádného nešetří. „Hněv nemá milosrdenství a útok popuzeného kdo bude moci snést?“ (Přísl. 27, 3.) Ve hněvu člověk nic nerozváží, neví co mluví, co činí a často lidi uráží, jimž povinen jest úctu a lásku prokazovati. — Člověk hněvivý hned cítí se uražena, protože mnoho od jiných očekává, ačkoli sám nic dobrého nečiní. Hněvivý jako dravec každého, kdo se mu blíží napadá i trhá, o čest a dobré jméno připravuje. „Jako oheň se šíří, vše uchvacuje a šířá, tak hněvivý zase jiných k hněvu popuzuje.“ (Přísl. 26, 21.) Jak často jsi kř. svou hněvivostí zrušil svornost a pokoj domácích, jiných k zlosti jsi popudil a těm, kteří tě vroucně milovali jsi hrozně ukřivdil. Co tu prospěje, že se zas udobříš, když jsi spůsobil jiným rány, které ještě dlouho krvácejí, když bouře se byla utišila? Vymlouváš se, že

jsi tak zle nemyslí; však koho jsi nrazil nikterak nepřesvědčíš o svém dobrém mínění. Byť si na obrat litoval svého provinění; však co se stalo, jak můžeš odčiniti? „Těžký jest kámen a vážný písek, ale hněv blázna těžší jest nad obé.“ (Přísl. 27, 3.)

3. Hněvem pak sám *sobě kř. nejvíce škodiš*. „Kdo netrpělivý jest, ponese škodu.“ (Přísl. 19.) Hněv škodí tělu i duši. „Horlivost a hněv ukracuje dnů.“ (Sir. 30, 26. Job. 5, 2.) Jak mnohý v zlosti byl mrtvicí raněn, neb mnoholetý bolestný neduh si připravil a před časem do hrobu se uvrhl. Člověk hněvivý cti a lásky svých bližních pozbývá. Kdo řekni, tě má ctít, kdo tě milovat, když i ty málo úcty a lásky svým bližním prokazuješ? Jakým právem žádáš, aby ti lidé chyby tvé promíjeli, když sám nechceš ničeho snášeti? Láska nejvroucnější k člověku hněvivému, jenž stále se zlobí a jiných uráží, časem ustydá, tak že se ho i nejlepší přátelé vzdalují a konečně zůstane osamělým. „Kdo bude moci přebývati s člověkem, jehož duch snadno jest k rozhněvání?“ (Př. 18, 14.) — Hněvivý sám svou spokojenost ruší a o všecku radost života se připravuje, tak že nemá chuti ani k práci, ani k modlitbě a konečně i na Boha zanevře. V pravdě dí Kristus: „Blahoslavení tiši.“ (Mat. 5.) Proto člověk hněvivý jest i od Boha opuštěn a milosti jeho zbaven a pak-li se nepolepší, musí časných i věčných trestů se báti. „Kdo se hněvá na bratra svého, hoden bude soudu.“ (Mat. 5, 22.) „Soud bez milosrdenství bude tomu, kdo neměl milosrdenství.“ (Jak. 2, 13.) „Proto slož kř. všechn hněv,“ (Kol. 3, 8.) jenž jest tak hříšný a záhubný.

Prostředky proti hněvu. Buď skromný, pokorný, nebo hněv obyčejně z pýchy pochází. Šmýšli o všech lidech slušně a spravedlivě. Přemahej a potlačuj svou samolibost a rozněcuj v srdci svém lásku k bližnímu. Člověk samolibý snadno se rozhněvá, když po jeho nejde a kdo koho miluje i chyby jeho snáší. „Láska trpělivá jest, dobrotivá jest.“ (I. Kor. 13.) Buď tichý, pokojný, ústupný. „S hněvivým nedělej sváru.“ (Sir. 8, 19.) „Budeš-li dýmati na jiskru, jak oheň roznítí se; pak-li na ni plivneš, uhasne a obé to z úst pochází.“ (Sir. 28, 14.) — Buď moudrý, rozumný. Pomni jak věc často nepatrná, malicherná pro niž se hněváš, nestojí za to, bys zdraví a života si ukracoval, bys cti a přízně lidské, ano milosti Boží a nebe se zbavoval. Uvažuj každodenně z rána, co by tě

téhož dne mohlo popuditi ku hněvu a všemu se vyhýbej, abys nepřišel k pádu. Chraň se osob popudlivých, hněvivých. V čas pokušení odvrát se od toho, co ti příčinu k hněvu zadává; odejdi, práce se chop; nepřeháň se, nemluv a nejednej, pokud mysl tvá je pobouřena. Modli se každodenně za tichou a pokojnou mysl; připomínej si své chyby a nedostatky, pak i Božskou shovívavost a jeho milosrdenství. „Jestli odpustíte lidem, odpustí i vám Otec nebeský.“ (Mat. 6, 14.) Představuj si často Krista tichého, trpělivého a příkladu jeho následuj. Kdyby tě měla prchlivost neb zlá navyklost někdy přemoci, hned odpros Boha i snášej všechny křivdy a urážky svých bližních v duchu kajicnosti. Abys pak s jistotou mohl nadíti se u Boha odpuštění, přičiň se svědomitě, bys strasti a škody bližním způsobené podle možnosti napravil a měj se vždy shovívavě, trpělivě a laskavě zvláště k těm, jichž jsi prve svým hněvem týral a zarmucoval.

XII. Nevraživým a mstivým.

Křesťane, ty svým bližním nic dobrého nepřeseješ, ano jim škoditi hledíš, jsi nepřiznivým, mstivým.

Považ, jak *ohavný a těžký* jest tvůj *hřích*! — Kdo chová nepřátelství v srdci a mstu k bližnímu, právo Božské si osobuje, ježto Bůh nejvyšší spravedlivý zůstavil si hříšníky trestati. „Ne sami sebe mstěte, ale dejte místo hněvu; nebo psáno jest: (V. Mjž. 32, 35.) Mně pomsta, jáť odplatím praví Pán.“ (Řím 12, 19.) — Nepřátelství, msta odporuje lásce Boží. „Bůh jest láska (I. Jan 4, 16.) a káže lásku.“ „Poněvadž Bůh miloval nás, i my máme jeden druhého milovati.“ (I. Jan 4, 12.) „Totě obzvláště a nade všechno prikazuju vám, abyste se milovali vespolek.“ (Jan 15, 17. srv. I. Jan 4, 20. 21.) „Každý, kdož nenávidí bratra svého, vražedník jest,“ t. tak ohavný jako (Kain) vražedník podle úmyslu. (I. Jan 3, 15.) — Kdo na bližního nevraží a jenom se mstí, dopouští se nevděčnosti k Bohu. My všickni jsme hříšníci; Bůh nám tak mnoho odpouští a my bychom nechtěli bližnímu prominouti nepatrnou urážku? „Pak-li neodpustíte bližním svým, neodpustí vám ani Otec nebeský hříchy vaše.“ (Mat. 6, 15.) — Nepřízeň, msta jest ďábelská nepravost, ďáblu jest vlastní, jakož se ďábel vůbec nazývá nepřítelem.

2. Pomni křesťane dále jak škodlivá, *záhubná* jest tvá *nepravost*. Člověk nepří-

znivý, mstivý, Bohu i lidem se protiví; připravuje se o pokoj vnitřní a nemá pokoje s lidmi; podvrací své zdraví, činí si mnohé nepřátele, kteří zlé mu splácejí zlým; připravuje se o zásluhy všech dobrých skutků, neboť ani modlitba, aniž jaká oběť jeho Bohu se nelíbí; nedojde přízně, milosti u Boha; nebo kdo bližnímu jest nepřítelem a zemře-li v nepřátelství, věčně zahyne. „Kdo nemiluje zůstává v smrti.“ (I. Jan 3, 14.)

3. *Prostředky*. Aby si kř. složil nepřátelství a mstu, může tě pohnouti: a) *Láska k Bohu*, jenž káže milovati i nepřátele. „Milujte nepřátele své, abyste byli synové Otce nebeského, jenž velí slunci vycházeti na dobré i na zlé. (Mat. 5, 44.) — b) *Láska ku Kristu*, jenž všechny lidi vykoupil krví svou; tudíž i protivník tvůj jest jeho vykoupěncem. — c) *Povinná láska k bližnímu*; každý člověk přítel i nepřítel jest náš bližní, všickni jsme bratři a sestry jednoho nebeského Otce; bratři pak nemají na se nevražiti, mstiti se a pakli si ublížili, mají si odpustiti. „Milování bližního zlého nečiní.“ (Řím. 13, 10.) — d) *Láska k sobě*. „Cožkoli chcete, aby vám lidé činili, i vy číňte jim.“ (Mat. 7, 12.) „Čeho nenávidíš, aby od jiného dalo se tobě, hled abys i ty jinému nečinil.“ (Tob. 4, 16.) — e) *Tvá časná i věčná blaženost*. „Kdo se chce mstiti, ode Pána najde pomstu. Pomni na poslední věci a přestaň nepřátelství provozovati.“ (Sir. 28, 16.)

4. *Všeobecný recept proti nepřiznivosti*. Pohleď kř. vzhůru, dolů, do sebe i mimo se, vně. — a) *Pohleď vzhůru k Otci nebeskému*, jenž láska jest. On slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé a déšť dává na spravedlivé i na nespravedlivé. „Milujte nepřátele své, buďte dokonalí, jakož i Otec váš, který jest v nebesích dokonalý jest.“ (Mat. 5, 44. 48.) *Pohleď k Pánu Ježíši*, skrze něhož nám milost dána, jenž učí lásce slovem i příkladem svým. „Po tom vás poznají, že jste moji učeníci, budete-li míti lásku jedni k druhým. — Totě přikázání mé, abyste se vespolek milovali, jakož i já miloval jsem vás.“ (Jan 13, 35. 15, 12.) Jáť pravím vám: „Milujte nepřátele své, dobrořečte těm, kteří vás proklínají, dobře číňte nenávidícím vás a modlete se za ty, kteří vás utiskují a vám se protiví.“ (Mat. 5, 44.) „Milujte nepřátele své, dobře číňte jim a bude odplata vaše mnohá.“ (Luk. 6, 35.)

Pomni na oslavence Boží. Sv. Stěpán, Petr, Pavel, Jan a j., dle pří-

kladu Kristova také své protivníky milovali a téže lásce učili. Chceš-li býti účastníkem jich slávy, v tom jich následuj. „Chodte v lásce, jakož i Kristus miloval nás.“ (Ef. 5, 2.) „Dobrořečte protivníkům svým a nezlořečte. Žádnému zlého za zlé neodplacujte. Ne sami sebe mstěte nejmilejší, ale dejte místo hněvu; nebo psáno jest: Mně pomsta, jáť odplatím, praví Pán. Protož lační-li nepřítel tvůj, nakrm jej a žizní-li, dej mu pít, tak uhlí řeravé shrneš na hlavu jeho.“ (Řím. 12, 14. 21. I. Tes. 5, 15.) „Neodplacujte zlého za zlé, ani zlořečení za zlořečení, ale raději dobrořečte, věduce, že jste k tomu povoláni, abyste požehnání dědičně obdrželi.“ (I. Petr. 3, 9.) — b) *Pohleď dolů, do hrobu.* Při svitu svíce úmrtní jinak věci spatříš, než při pochodni svárův a různic. Pomni na poslední věci a přestan nepřátelství provozati. Pomni na kázeň Boží a nehněvej se na bližního.“ (Sir. 28, 6.) — c) *Pohleď do sebe.* Srdce tvé si přeje, aby ti nikdo neubližoval a pakli jsi komu ublížil, aby ti odpustil: nuže i ty nečin nikomu křivdy a odpusť všem, kdož ti ublížili. Zpytuj svědomí své, snad že jsi sám zavdal příčinu, že ti kdo ukřivdil, a když jsi někomu ublížil, jakých to omluv míváš! Láska nehledá toho, což jest jeho, ale což jest druhého.“ (I. Kor. 10, 24.) — d) *Pohlédni mimo se, vně.* Nic dokonalého pod sluncem, všichni jsme křehcí, slabí lidé, zkažení hříchem a vychováním i okolnostmi k hříchu vábeni. Mnohý nemyslí zle, jen se přenáhlil, nevěda co činí; spíše jest politování hodn, než abys na něho se horšil a mstil. „Láska přikrývá množství hříchů.“ (I. Petr. 4, 8.)

5. *Jiný recept sv. Augustina.* Nepřátelství se bedlivě chraň, klidně je snášej a rychle je ukončiti hled. — a) Chraň se všeho, z čeho by nepřátelství mohlo povstati, tedy všech nelaskavých řečí a skutků. — b) Vědom své neviný a dobrého práva, snášej křivdy trpělivě a pomni, že nastane den, kde vše na jevo vyjde. — c) Co na tobě jest, přičiň se všemožně, aby nepřátelství pominulo, byť si těžké musel přinést oběti. „Vejdi v dobrou vůli s protivníkem svým rychle, aby snad nedal tebe soudci a byl bys uvržen do žaláře.“ (Mat. 5, 25.)

Ave Maria.

Oblaky lemuje červená zář,
Mlhou již ublédá lučních trav tvář,

Černou se rouškou též zahalí les,
Temnota přikryje město i ves. —
Ave Maria!

Měkounkým hláskem svým zvoneček zní,
Vyzývá k vroucímu pomodlení:
Cestou i záštitou byl ti dnes Pán,
V srdci svém uprav mu vděčnosti stan. —
Ave Maria!

K nebesům vábí zrak hvězdiček lesk;
Zdaž i k té záři se nedružíš stesk?
Kolik zašlý den štěstím byl zdroj,
Kolik as duší dnes skončilo boj?
Ave Maria!

Milostná matko, kdo žalost zná tvoú?
Strašný bol pro duši rozdrčenou,
Miláčka mrtvého když kladou v klín,
Slunce když u věčný halí se stín? —
Ave Maria!

Drahý tvůj syn slavně z mrtvých zas vstal,
Života věčného naděj nám dal. —
Sílcím spánkem nás obklíčí noc,
K životu probudí Božská nás moc!
Ave Maria!
Karel Rank.

Duchovní cvičení ke studující mládeži.

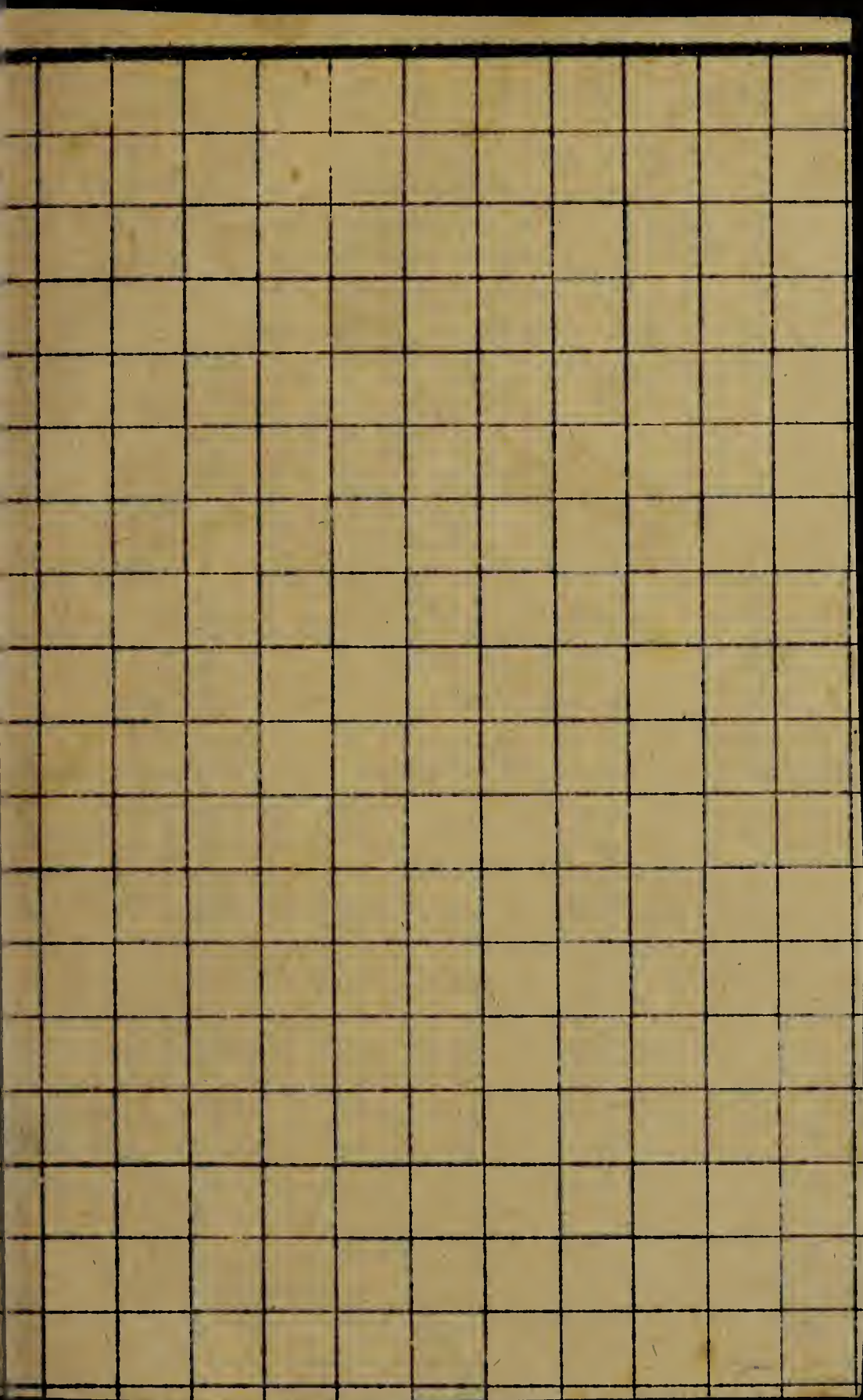
Konal dr. Jan Marek, kan. Kralohradecký.
IV.

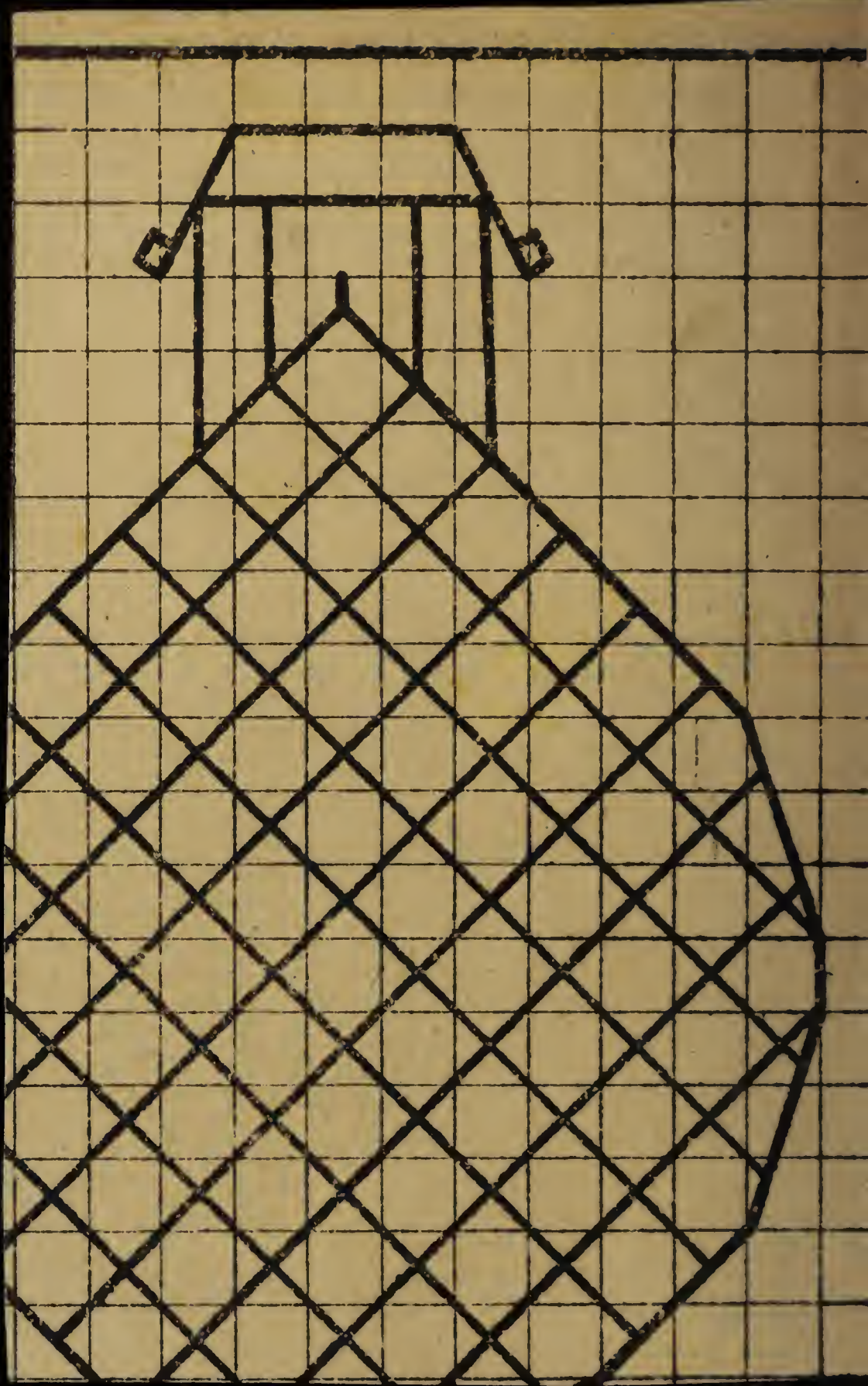
Pater! in manus Tuas commendo Spiritum meum.
Otče! v ruce Tvé poručím ducha svého. Luk. 23, 46.

V posledním rozjímání nahlédli jste j. m. poněkud aspoň za oponu nebeskou, a viděli jste tam známky a stopy takové blaženosti, že při pohledu tom zajisté rozšířilo se srdce vaše a duch váš roztoužil se po sídle věčného tohoto blaženého pokoje. — Avšak veliké odměny lze dojíti též velikým pouze namaháním, pročez připomíná sv. Pavel, že nikdo korunován nebude, kdo nebyl prve řádně bojoval. Raduje-li se duch z velikosti odplaty, nesmí se tuhého boje s obtížemi lekati. Z toho jde, že není dosti, dívati se do nebe a obírat se v duchu s jeho radostmi. Když P. Ježíš vstoupil na nebesa a oči apoštolův neodvratně patřily na místo, kde oblak jim zakryl milovaného mistra, ukázali se tu, jak sv. Lukáš vypravuje, dva mužové a pravili: Muži Galilejští, co tu stojíte, hledíce do nebe? jakoby byli chtěli říci: „Pouhé pohlížení k nebi vás nespasí. Chcete-li za mistrem svým přijíti, nuže neváhejte, jděte bez odkladu na dílo, jakéž vám byl uložil. Jděte, učte všechny národy,

vezměte kříž Páně, a co prapor vítězný zanešte jej do všech dílů světa. Pracujte a trpte pro jméno Ježíšovo, a pak i vám vzejde den, v němž otevrou se vám brány nebeské, skrze kteréž jako vítězní vůdcové vejdete.“ Ano j. m. všickni, kteří s Pánem na poslední cestě kráčeli, vešli za ním do nebe — avšak teprv po přestálém mnohém utrpení. Všickni téměř, kdo v těle lidském na této zemi živi byli, nyní pak na nebeském Sionu přebývají, vešli tam branou nemalého utrpení. Ba i samo člověčenství Kristovo teprv potom místo zaujalo na pravici Boží, když prve bylo viselo na kříži na pravici vrahové. Maria, ona čistá neporušená máť Páně, nestala se dřív královnou nebes, než učitelkou mučovníků na zemi. Ano i srdce nevinných dítek Betlémských prve meč Herodesův musil proklati, než s anděly Božími kvítky slávy nebeské směly trhati. Pravdivá tedy jsou slova: *Regnum coelorum vim patitur et non nisi violenti rapiunt illud*; t. j. království Boží trpí násilí, a jen ti, kdož sobě násilí činí, vcházejí v ně. Hospodář nebeský chce, abychom dříve břímě dne i horka nesli, než udělí nám za odplatu peníz blaha věčného. Syn Boží žádá, abychom sebe zapřeli, kříž jeho na sebe vzali a ho následovali; on žádá, abychom Boha nade všecko, bližního jako sebe milovali. Toť jsou stopy, jež při svém nanebevstoupení zanechal nám, abychom po nich věrně za ním kráčeli. Duch sv. žádá od nás, abychom o spáse své s bázní a třesením pracovali, abychom okrášlili se věncem bohatým, jenž uvit jest z čerstvých zelenajících se listů víry a naděje, a z vonných kvítků lásky a čistoty, mírnosti a trpělivosti, pilnosti a dobročinnosti. Nuže tedy j. m. rychle každý ku práci! Nehleďte pouze na nebe, ale dobrými skutky tam pospíchejte. Jen tenkrát, když dílo vaše zdá se býti přetěžké, když vedro pokušení pot po čele rozlévá, když ve tmě zármutku zablouditi se bojíte, tenkrát vstaňte na okamžení a povzneste zrak svůj k nebesům. Tam naleznete opět cestu pravou, po níž vyváznete ze všelikých strastí svých. Pohled k nebi a myšlenka na to, co v něm vás očekává, posilní vaši víru, upevní vaši naději, rozplamení vaši lásku. Byť doráželo na vás tělo se žádostmi svými, byť lákal vás svět domnělou svou blažeností, byť i peklo hrůzy své na vás pouštělo — hleďte pokojně na nebe. Uzříte, kterak ptáci letem, kterak oblaky během svým znamení kříže tvoří, a na tomto znamení kříže, na nějž zlatí paprskové slunce nadpozemské světlo vylévají,

budete s velikým císařem Konstantinem čísti slova: „*In hoc signo vinces* — v tomto znamení zvítězíš.“ A kdyby i boj nikdy nepřestával, kdyby srdce vaše na tomto světě žádného pokoje nenalézalo, nebudtež přece málomyslní, vytrvejte v zápasu. Pán jest to, jenž praví: *Qui perseveraverit usque ad finem, hic salvus erit* — kdo setrvá až do konce, ten spasen bude — a jeho apoštol dokládá: *Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit* — nebudeť korunován nikdo, leč řádně byl bojoval. Ejhle arciolec Jakub po čtrnácte let horlivě a věrně sloužil Labanovi za manželku svou, kterou za málo let pochovati musil. Čtyřicet let sloužil Mojžíš vášnivému lidu, aby zřel za to zdaleka do země zaslíbené. A křesťan by se měl zdráhati, byť i po veškeren život, sloužiti Bohu, aby za to vejíti mohl do zaslíbené země nebeské? Království nebeské stojí za cenu neskončeně větší. Milionové svatých, již za muky a trápení, za posty a rány, za modlitby a slzy, za život a krev svou je sobě zakoupili, v pravdě za věc nepatrnou klenot ceny neskončené obdrželi. — „Ničím nejsou — jak praví apoštol — nynější utrpení u přirovnání k budoucí slávě, anaž se zjeví v nás. — Uvažte, co učinil, co činí posud Bůh trojjediný, aby brány nebeské nám otevřel. Zdaž nemusíme i my se strany své stůj co stůj se přičiniti, abychom se tam dostali? Ejhle v jeslích Betlémských zimou třese se dítko. Toť Bůh jest tvůj. Patř na ušlechtilého jinocha, jenž v Nazaretě v dílně tesařské v potu tváři své nápomocen jest pěstounu. Toť Bůh jest tvůj. Hleď na muže na poušti u fíku stojícího a k ukojení hladu marně po ovoci pátrajícího. Toť Bůh jest tvůj. Ten, jenž umdlený a žíznivý u studně Jakubovy klesá na kámen — Bůh tvůj jest. Ten, jenž křivou žalobu, potupu, rouhání, nescíslné bolestné rány trpí a na kříž přibiti se dává — Bůh tvůj jest. Ten jenž v náramných bolestech na místě potupy za tebe duši svou vypouští — Bůh tvůj jest. Ten, jenž nyní na pravici moci Boží sedí a za vykoupené člověčenstvo, i za tebe, oroduje — Bůh tvůj jest. Ten, jenž v svaté církvi katolické, jejíž oudem bez své zásluhy jsi se stal, sedmerý postavil svícen, na němž bez ustání hoří olej sv. svátostí — Bůh tvůj jest. V chrámě na oltáři, na obětnici nového zákona odpočívá tvůj Spasitel, tvůj Vykupitel, tvůj Ježíš, tvůj Bůh. Pochválena a pozdravena budiž nejsv. svátost oltářní od tohoto času až na věky. V ní vidíš ustavičný div z Kany Galilejské, ustavičný zázrak, rozmnožení chlebů — ano je-

ště více. Neboť zde nemění se voda ve víno, ale víno v krev Kristovu, zde nerozmnožuje se pouhý chléb k nasycení několika tisíců, ale chléb se stává tělem Božím k nasycení veškerého světa. Svato-svatá jestiž doba poslední večeře, při níž poprvé pronešena jsou divotvorná slova: *Hoc est corpus meum — hic est calix sanguinis mei*. Totof jest tělo mé, tentož jest kalich krve mé. Svato-svaté jestiž dědictví, které nám zanechal P. Ježíš, když řekl: *Hoc facite in meam commemorationem* — to činite na mou památku. Od té doby naplnilo se, co byl přislíbil řka: *Aj jáť s vámi jsem, až do skonání světa*. A netoliko s námi, ale i v nás býti chtěl, v naše srdce vstoupiti, a duši naši k životu věčnému krmiti a brány nebes sám nám otevřítí chtěl. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně zůstává a já v něm, tenť má život věčný a já ho vzkrísím k slávě nebeské v den nejposlednější. Toto všecko j. m. učinil Bůh náš, aby nám nebe otevřel, místo ono, na něž v posledním rozjímání ze vzdálí jsme patřili a po něm celým srdcem zatoužili. O zdaž byste při takovéto nevypravitelné lásce mohli chladni a lhostejni zůstati? Pán Ježíš sám touží po vás a jako někdy k apoštolům tak i nyní k vám volá toužebně: *Desiderio desideravi vobiscum manducare pascha hoc*, t. j. vroucně si žádám vstoupiti do srdcí vašich. Ach bezpočtukráte musí on do roka v srdcích nehodných příbytek svůj vzíti a tam mezi hříchy a neřestmi jako druhdy na Golgotě mezi lotry svátostný život svůj skončiti. Než o vás se kojí nadějí, že přijmete ho do srdcí čistých a láskou ozdobených, a proto tak po vás žádá, po vás touží. Jen čistých duší může býti přítelem. Nechtějte tedy j. m. Spasiteli svému této radosti odepřítí. Když Jakub od Boha rozkaz obdržel, aby v Bethelu oltář vystavěl, tu řekl k lidem svým sv. arciolec: *Odvvrzte cizí bůžky, jež máte u sebe, očistěte se a nová oblečte roucha, I vy chcete na zejtřejší den vydati se do Bethelu*, — t. j. do domu Božího, abyste tam Pánu Bohu postavili oltář v srdci svém. Odvrzte tedy dnes při svátosti pokání všechny bůžky, jichž jste posud poslouchali, očistěte opravdovou lítostí srdce své a přijměte na se z rukou kněžských čisté roucho posvěcující milosti. Nuže tedy jděte do domu Božího postavte P. Ježíši v srdcích svých oltáře a pokryjte jej sněhobílým plátnem nevinnosti duše, rozžete na něm svíce vroucí lásky, ozdobte jej kvítím pokory a opravdové pobožnosti. Uprostřed ale postavte smýšlením nebeským požlacené srdce jako svátostní

schránku, v níž by Pán mohl přebývati na vždycky. Pak přijde Pán Ježíš, nakrmí a napojí vás, obejmě a políbením pokoje počtí vás, a zdroj milosti a lásky své vám otevře. V svatém onom okamžení zakusíte blaženost samých nebešťanů a nahlédněte, že jediné takovéto blažené okamžení celý život s zemskými jeho rozkošmi zastíní, poznáte jaké ceny asi má radost nebeská, která ze samých takovýchto okamžení bez konce pozůstává. Svatou radostí z přítomnosti Kristovy rozjaření, ochotně učiníte slib slavný, že více od P. Ježíše nevděčně neupustíte, že pro něho živi býti, pro něho umřítí chcete, že jeho v životě i v smrti býti chcete. Takto mimovolně vstoupí vám na jazyk slovo jeho: *Pater! in manus tuas commendo spiritum meum*. — Ale ach! jaký to hrozný obraz staví se před oči. Vidím v duchu člověka zoufajícího, jak divoce z bran Jerusalemských pádí k místu osamělému. Drží v ruce provaz, k nejbližšímu stromu spěchá a věší se. Jidáš jest to, jenž první svato-krádežně přijal tělo Páně. Jak mile dotekl se těla a krve Kristovy rty nečistými, posedl ho ďábel. — Mám snad z toho naučení vyvoditi? A sv. Pavel sám mluví. On praví: *Kdo nehodně jí a pije, smrt a odsouzení sobě jí a pije* — a takovému lépe by bylo, aby se byl ani nenarodil.

Pane Jesu Kriste nedej, aby kdo z nás stal se na tobě opět Jidášem; tělo tvé budíž nám všem, jak jsi slíbil, závdavkem života věčného.

O salutaris hostia,
Quae coeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia —
Da robur, fer auxilium. Amen.

Sv. chýže Nazaretská v Loretě.

Ve vysokých horách Galilejských leží na svahu skalnaté stráně památné město. Jméno jeho známo jest zajisté každému křesťanu. Jest to Nazaret, anebo jak nyní Arabové je jmenují, El Nazirah. Nízké kamenné domky jeho opírajíce se o šedé balvany vystupují stupňovitě po stranách příkrých ulic k Turecké mešitě. Na východním cípu města prostírá se rozsáhlé stavení, klášter Františkánský se starobylým kostelem, jehož hlavní oltář zasvěcen je památce archanděla Gabriela. Překročme v duchu práh chrámový a sestupme po kamenných stupních do malé kaple Zvěstování Panny Marie. Mramorový oltář, postavený uprostřed čtyř sloupů, ozdoben jest umělým výklenkem, ve kterém při záři pestrých světél čísti

možno slova: „Zde Slovo tělem učiněno jest.“ Toť tedy ono místo svaté, kde sv. Panna na modlitbách klečela, když poslem nebeským pozdravena byvší z úst jeho o vyvolení svém za Matku Jednorozeného Syna Božího se dověděla! Sem sestoupilo Slovo věčné z blaženého sídla, z trůnu Otce všemohoucího, aby přebývalo mezi námi. Zde, jak hlásá nápis nad menším oltářem sousedním, poddán byl Syn Boží rodičům lidským!

Jestliže každé místo v Nazaretě je nám posvátné, jakou úctou musíme se nésti k domku, ve kterém Spasitel světa se vtělil a málem po 30 let s blahosl. Matkou svou Marií a sv. pěstounem Josefem přebýval. Z něho vyšel Kristus Pán hlásat Božské učení, zde odevzdal sv. Josef čistou duši svou do rukou Páně, zde naslouchali sv. apoštolové vypravování sv. Panny o mládí Mistra svého. Když pak blahosl. Rodička Boží na nebe vzata byla, zasvětil kníže apoštolské sv. Petr, jak ústní podání tvrdí, rodní domek její bohoslužbě. Od té doby putovali nábožní křesťané zhusta do Nazareta, aby na místě životem sv. Rodiny posvěceném vysílali prosby své k oslavené Královně andělův, která již za pobytu svého na zemi hojných milostí jim vyprošovala. Počet poutníků se množil, vypravuje sv. Jeronym, za časů krutých pronásledování; neboť kdežto v Jerusalemě na hoře Golgotě a nad hrobem Spasitelovým vystaveny byly bůžkové pohanští, zůstával sv. dům Nazaretský neporušen. Za panování Konstantina navštívila Nazaret matka dobrotivého císaře, Helena, a vystavěla tam dle svědectví dějepisce Nicefora krásný chrám nad památným příbytkem Marie Panny. V sedmém století, když zmocnili se Saracenové sv. Země, padlo i město Nazaret do loupežných rukou jejich. Horliví poutníci vykoupili sice za drahý peníz vzácné památky, snášeli však po celá čtyry století kruté nátlaky.

Teprve vojsko křížácké vysvobodivši Jerusalema z rukou nevěřících obrátilo se k Nazaretu a zmocnilo se i města i chrámu, který přičiněním nových králův povýšen byl na kostel metropolitní. Než, netrvalo to ani sto let, a Palestina úpěla opět pod jařmem litých nepřátel. V ten čas zavítal sv. František z Assisi, zakladatel řádu Františkánského, do Nazareta a vyprosil si ve sv. domku milost pravé pokory a lásky k chudobě. Brzy na to, a sice v předvečer svátku Zvěstování Panny Marie r. 1252, přibyl tam král Francouzský sv. Ludvík vracaje se ze

zajetí Egyptského a přítomen byl zpívaným nešporám v bývalém chrámu biskupském. Druhý den konány byly slavné služby Boží, sv. král přistoupil nábožně ke stolu Páně a pověsil na památku toho v kostele Nazaretském skvostný obraz.

Roku 1291 odňato bylo křesťanským bojovníkům poslední město jejich ve sv. zemi a sv. chýži hrozilo nebezpečí, že bude od Saracenův zbourána a znesvěcena. Než tomu nedopustil Pán; nýbrž jako ochránil první a poslední lože své zemské, jesle a kříž, které až po dnešní den uschovávají se v Římě, tak bděl i nad obydlím panenské Matky a poručil andělům, aby vzali je z prostřed nepřátel a neporušené přenesli na místo bezpečné k prostým, ale upřímným křesťanům na pobřeží Dalmatském. Na první pohled budila by neobyčejná událost ta nedůvěru mnohých, kdyby církve sv. zřejměji nebyla potvrdila ustanovivši zvláštní svátek na oslavu její. Ba, dotčený zázrak je tak zjištěn, že i pravověrní protestanté o pravdivosti jeho pochybovati se neosmělují. Tak vyslovil se učený Happel řka: „Ačkoliv není přenešení domku Nazaretského článkem víry, přece upamatují-li se, co mluvil v něm anděl: „Nebude u Boha žádná věc nemožná“ (Luk. 1, 37.), snadno kloním se k víře, že ten, jenž z ničeho stvořiti mohl svět, může i dům položit tam, kde nebýval; že ten, který andělům káže, aby pobnuli světem, může snadno na rukou andělů malý domek na jiné místo přenést.“ *)

Rodný dům Marie Panny přenesen byl tedy, jak jsme již podotkli, dne 10. května 1291 na břeh moře Jaderského. Vesničané bydlící na blízku města Tersata (u Rieky) uzřeli téhož dne záhy z rána na blízkém návrší chýži neobyčejné podoby. Plni jsouce obdivu spěchali k ní a seznali, že to malá kaple bez základů na zemi postavena. Dřevená, modře malovaná střecha, ozdobená zlatými hvězdami třpytila se na paprscích ranního slunka; na straně západní viděti bylo ve stěně úzké okénko. Nízkými dveřmi na severu vešli do vnitř a našli v pozadí kamenný oltář s antependiem modré barvy, na oltáři pak dřevěný kříž s obrazem ukřižovaného Spasitele. Na pravé straně oltáře uhlédali sošku z cedrového dříví, představující sv. Pannu s Ježíškem, který pravici svou k požehnání má vztaženou, kdežto levá ruka jeho drží zeměkouli.

Zpráva o tom roznesla se brzy po celé krajině. Biskup Madrusiánský Alexander

*) Kath. Bewegung 1879 str. 130.

Georgio, v jehož diecési Tersato leželo navštíven byl právě těžkou nemocí, která již po delší čas na lůžko jej poutala. Dověděl se o neobyčejné kapli domníval se z počátku, že jest to toliko nástraha zlého ducha, a proto modlil se vroucně k Bohu a prosil Je, aby dostalo se mu poučení o významu tajuplné události. Ještě téže noci zjevila se Panna Maria provázena jsouc zástupem andělův a takto slovem laskavým jej poučovala: „V domě, který sem byl přenesen, byla jsem vychována; v něm stalo se Slovo tělem. Abys úplně se přesvědčil, vyprosila jsem ti na Synu svém bývalé zdraví.“ A v skutku! Ráno povstal zbožný biskup ze dlouholeté nemoci, chvátal k sv. chýži a obětoval v ní první oběť díků za zázračné uzdravení. Aby pak veškera pochybnost u věřících byla odstraněna vypravil k rozkazu samého císaře Rudolfa, místodržitel Dalmatský hrabě Mikuláš Franzipani, tři zkušené muže do Palestiny, k nimž se i biskup Mikuláš přidružil. Úlohou jejich bylo, aby zevrubně proskoumali místnosti chrámu Nazaretského a vyšetřili zdali skutečně, a v kterou dobu sv. domek zmizel? Došedše cíle cesty své uzřeli zdi kostela, v jehož středu chýže sv. Rodiny stávala, prolomeny a z ní nezbylo tam více než několik kamenů základních. Míra pak základů shodovala se úplně s rozměry domku Tersatského. Tak alespoň zněly výpovědi jejich, jež přísahou stvrzeny byvše zaneseny jsou do památních knih Madrusiánských a okolních měst téže diecése.

Než dlouho netěšili se nábožní Dalmatinci štěstí svému. Dne 10. prosince 1294 zmizela najednou kaple z pobřeží Tersatského. V noci téhož dne viděli pastýři z okolí města Rekanati (na jihu od Ankony) ve Vlaších vznášeti se nad mořem ve světlem oblaku malý dům, jenž asi na míli cesty od břehu mořského k zemi se spustil. Jakmile nastal den, blížili se v ona místa a našli v háji vavřínovém sv. chýži Nazaretskou. Oplývající radostí spěchali do města a oznámili tam vidění své a nalezený poklad. Rekanatinstí nechtěli jim z počátku uvěřiti. Když však na vlastní oči se přesvědčili a poustevníkem Pavlem z Montoria o pravosti sv. domku poučení byli, konali k němu časté pouti. Příkladu jejich následovali přemnozí i z odlehlých končin Vlašských. Taktéž v brzkou přicházeli poutníci z Dalmácie a hojnými slzami prosili sv. Pannu, aby opět navrátila se k nim, neboť lesnatá krajina Ankonská ohrožována byla smělymi loupežníky, kteří poutníkům ani pří-

stupu k milostnému místu nedovolovali. Avšak prosba jejich nedošla vyslyšení. Sv. chýže posunula se ze svého místa na blízký bezpečnější vrch; a když i tu sporem dvou bratří místo bylo znesvěceno, přenesena byla k veřejné silnici do písčité krajiny Loretánské. R. 1296 vyslal papež Bonifac VIII. šestnácte šlechticů do Tersata a Nazareta, aby bezpečně zjistili pravost zázračné kaple, která stávala se cílem nesčíslných poutníkův. V Tersatu našli sice podobnou svatyni, avšak v brzkou se přesvědčili, že stavba její teprv nedávno byla dokončena. Hrabě Mikuláš Franzipani dal totiž na témž místě, kde stála po tři léta chýže Nazaretská, vystavěti kapli a zasvětil ji blahoslavené Rodičce Boží. V chrámu Nazaretském, kam po dlouhém cestování se dostali, nezměnilo se ničeho od té doby, kdy vyslanci Madrusiánští jej byli navštívili. A tak stvrzena nade vši pochybnost zázračná událost přenesení sv. chýže do Loreta.

(Dokončení.)

Křivopřísežník.

Vypravuje *Jan Nep. Ráž.*

(Dokončení.)

Vesele vracel se domů. Rádost ze zdražilého zločinu bylo pozorovati v celém obličejí jeho. Nevěděl nikdo, co se v duši Petříkově děje, ba ani ženě své se nesvěřil.

Nadešel podzim a byl smutný den. Vítr burácel po celém kraji. Stromy se lámaly, a kde co se hýbalo, tím lomcoval nevítaný host. Pečliví hospodářové obcházelí stavení a hleděli jak možno větru brániti, by obydlí jejich zkázu nebrala. S velikou pozorností opatrován všude oheň. Ponocný musil pečlivě obcházeti kolem, aby se nikde neštěstí nestalo. Ježto takových bouřlivých nocí používají zloději, aby snáze krádež uskutečniti mohli. Půlnoc nadešla. Kolem statku Dudkova obchází zahalený muž. Nejistě plíží se k prázdné stodole, za níž, jako by náhodou otep slámy pod střechou vyčnívala. Ponocný jej poznal, byl to hospodář sám. Nebránil mu však v domněnce, že snad hlídá, aby se někdo nepovolný do statku nevplížil. Obešel vesnici a zašel na chvíli do hospody, kde ještě svítily několika pozdním hostům.

Ponocný zasedl u kamen naproti oknu a zdřímnul. Spal tak asi čtvrt hodiny, když hrklo v hodinách na stěně a on se probudil. „Bude jedna,“ mluvil sám k sobě, „musím jíti ji odtroubiti.“ Vstává. Co to? V okně kmitlo světlo a již rudá záře vzplanula nad

Závřím. „Oheň!“ vykřikl zděšeně a pádil ven, aby obyvatelům o hrozícím neštěstí zprávu dal. Polekaní vybíhají pozdní hosté z hospody a již patří jak mohutné plameny šlehají z Dudkové stodoly.

„Pán Bůh s námi! Taký vítr! To je neštěstí,“ křičí a každý utíká k svému domovu. Ponocný zatím troubí na poplach, v kapličce zvoní zvonkem a v mžiknutí jest celá ves na nohou. Hasiti nelze, neb provodu jest daleko a v nádrži jest jí málo. „Co se to jen stalo,“ naříká Petr a žena lomí rukama. Sousedé brání, ulejvají, ale silný vítr žene oheň dále a ani nadlidská moc není sto, aby mu bránila. Stodola, stáje i statek lehly v brzku popelem. Jen stěží, že se podařilo požár na místo kde vypukl obmeziti. Z majetku nezachráněno ničeho. Jediný papír, na kterém měl statek a zásoby pojištěny, měl Petřík u sebe. To zdálo se mu dostačovati a z celého vzrušení jeho bylo na jevě, že se příliš nad nadálým neštěstím nermoutí.

Ráno došel Petřík k starostovi a žádal ho, aby dopsal na pojišťovnu, že předešlé noci celý statek a veškeré zásoby jeho požárem zničeny, z majetku že nic nezbylo. Představený tak učinil. Dostavila se komisse odhadní, ta shledala v udání Petříkově mnohé nesrovnalosti. Především nebylo v stodole ani stopy po obilí, které on pojistil. Sýpka vyhořelá také ani špetku z pojištěných zásob neměla. Páni tací vědí, že část zrní zuhelnatí a že ji možno po ohni v popelu nalézt. Nedůvěra vzrostla proti Petříkovi. Pojistil, čeho nikdy neměl a proč? Zavedeno rozsáhlé vyšetřování. Nemohl nikdo nic určitého udati, ale výroky všech svědků byly proti sedlákovi. Vyšetřující zastupce pojišťovny použil prostředku, který se již často osvědčil. Dal obecním strážníkem vybubnovati, „může-li kdo dosvědčiti, jak oheň vznikl, že obdrží dvě stě zlatých odměny.“ Dokud žádné výhody neskytáno a jen opletání na svědky čekalo, ponocný mlčel. Jakmile ale vypsána odměna odhodlal se, že výpovědi svojí si ji získá. Dostavil se k úřadu a přísahou stvrdil, že krátce před vzniknutím požáru, poznal Petříka, kterak kolem stodoly obchází. Více také říci nemohl, ale to dostačilo, by vzniklou nedůvěrou potvrdilo. Petřík byl žebrákem. Pojišťovna nedala mu ničeho; za trest, který se na podobný zločin ukládá, vyměřen jemu pětiletý žalář, v den činu postem zostřený. Odvedli jej. Selka šla s prázdnýma rukama jak byla přišla zpět k rodičům a bylo ještě snad štěstím, že nebylo v této nešťastné ro-

dině dítek. Dlužníci se sehnali a musilo se státi mezi nimi soudní narovnání neb majetek daleko nestačoval, aby veliké dluhy zapraveny byly.

Tak přešel majetek hrdé Dudkové, nikomu neprospěv, na lidi cizí a Dudková k starosti bídne živa byla u dcer svých, které jí k posledu ještě vyčítaly, proč statek nedala jim, že by byl aspoň rodině zachován. Pýcha předchází pád; Dorotku Dudková nechtěla a dostala za ni nevěstu o kolik horší, vždyť chudoba při ctnosti netratí.

Po smrti Dorotčiny, zbavila se Rozhoňová i kravky. Byla stářím a stíhnuvším ji neštěstím tak zmožena, že nemohla tolik sehnati, aby kravku uživila. Konečně si také myslila, na koho se jí třeba více starati. Proдалa krávu a koupila kozu. Co jí z peněz pozbylo, uschovala, aby jak říkávala měla na pohřeb. Tak se živila dosti nuzně. Než stará žena mnoho nepotřebovala. Šat již si žádný nejednala, měla něco svého, něco po Dorotce a tím chtěla až do smrti vystačiti. Připravovala se den ode dne k smrti. Chystala se k ní jak k nějakému radostnému kvasu. Vždyť doufala sejíti se tam s jedinou radostí svojí, s Dorotkou, která těžkým utrpením od viny své očištěná matku očekávala. „Zkoušel mne Bůh téžce,“ říkávala, „ale buď jméno Jeho pochváleno; dal mi vždy tolik síly, že jsem to vše snést mohla. Kdož může souditi Jeho svatou vůli, po které mne až k dnešnímu dnu na zemi zachovává.“

Každý den chodila do kostela. Předemší i po mši sv. přiklekala na travu porostlý hrob svého dítěte, modlíc se za duši Dorotčiny a za šťastnou smrt pro sebe. Léta ubíhala, Rozhoňová chýlila se již k zemi, jak by stále na ni zírala, pamatujíc slova písma sv.: „prach jsi a v prach se obrátíš,“ ale smrt nepřicházela.

Na místě, kde statek Dudkovic stával, postavil nový vlastník jiný a celá událost brzy zapomenuta. Uplynulo dvakrát pět let, kdy Petříka do vězení odvedli a posud ho nikdo nespátl. Za deset let co tu změny! Z hochů a děvčat stali se jinoši a nevěsty. Starí lidé vymřeli a ti, kdo zde byli, mluvili již jen jako o báji, o minulých časech.

Jak to podivné. Člověku se zdá, že by svět obrátil — tu zavolá Pán, a člověk jako stín mizí, aniž by více se vrátil. Vetchý šat, slaboučký papír přečká staletí a hlásá nám, co bylo před námi. Takové myšlenky tanuly Rozhoňové na mysli, když otvírala truhlici po nebožce Dorotce. Šatky její tu ležely, jak by je byla před chvílí odložila a

v přítruhlí schovávala ono osudné perníkové srdce, které Petřík o posvícení Dorotce koupil, a které jí přinesli.

Bylo zabalené v několika papírech a jen v den velkého smutku je Rozhoňová vyndávala a slzami smáčela. Byl to krvavý žold, jak se jí zdálo, za kterýž prodala Dorotka pokoj duše své a proto ho Rozhoňová šetrila. Napsala k němu, aby jí je dali po smrti pod hlavu. Nechtěla je nechat zde na té zemi, kde způsobilo, jak se ve své prosté mysli domýšlela, tolik zlého. „Až mne nebude, ať je také červy zničí,“ toť byla jediná její pomsta, za ubohou trpělkou Dorotku. Petříkovi nikdy neklula. Štítila se každé vzpomínky na něho a dostačil jí důkaz nedosáhlé moudrosti Boží, podle které on za vinu svou již zde trpěl. Znala jej již jako hochu, když ještě u jeho matky podélkovala a tvář jeho nevymizela jí nikdy z mysli.

Byl svátek všech Svatých. Sníh spouštěl se ze chmurných oblak v drobounkých, stříbrokvoucích hvězdičkách, na umrzlou zemi. Chýlilo se k večeru. Každý zalezal do svého domku, aby při teplých kamnech pookřál. Mrazivý vítr, chvílemi zaskučel a metal celé spousty sněhu v závěje. Cesty byly zaváty a kdo musil ven jít, ohlížel se pozorně po jistých znameních, aby nezbloudil. Nejsmutněji bylo toho času v olšínách. Ptáčkové se odstěhovali, potůček ten zamrznul a tak za teplých dnů živé místo, podobalo se nyní hřbitovu.

Nevedla tudy žádná cesta veřejná a kdo tam toho času zašel, učinil tak schválně. Zmíněný večer bral se tudy cestičkou úplně zavatou, otrhaný chodec. Musil krajinu znáti dobře, ač se šatem od obyvatelů zdejších nápadně lišil. Každou chvíli se pozastavil a odpočíval. Bylo to stáří či unavenost, nelze nám říci. Snad obé. Dovlekl se pomalu k soše svatého Jana. Nedbal na nakupený zde sníh a poklekl. Větretem osmahlá tvář jeho ještě více zčervenala. Objal třesoucí se rukou podstavec sochy a horoucně jej líbal. Sníh sypal se bez ustání a hnedle nebylo muže ani viděti. Klečel a modlil se zbožně, nedbaje nepohody, ani blížící se noci.

Prohledněme si ho blíže. Stáří není možno určit. Jsou tváře, ze kterých léta nevyčteš a takovou byla tvář cizincova. Byl bledý, hlava jeho holá, za to nečesaný vous pokrýval kostnaté líce jeho. Ruce nebyly v žádném poměru k tělu, nad míru hubené a dlouhé. Činil dojem člověka těžkou chorobou schváceného a to také dosvědčoval

chvílemi z prsou se deroucí dutý hlas. Bledost v tváři, střídala se s červeností, jen oko někdy jiskřilo. Nepoznal by v něm nikdo někdejšího rolníka Dudka. Byl to Petřík. Otrhaný, nemocný vracel se k místu svého mládí. Bídný na těle, ale jak seznáme mnohem ušlechtilejší na duši, než za doby plného zdraví a bohatého mládí. Vstal, setřásl sníh se zedraného šatu. Zlehka na sukovitou hůl, jediný to svůj majetek se opíraje, kráčel k Závřší. Zatím se úplně setmělo. Šel a nevěděl kam. V mysli mu tanulo, že poprosí o nocleh v bývalém svém statku. Všude skoro již svítily. Než došel k statku, bylo mu jíti kolem vdoviny chaloupky. Mdlé světélko kmitalo v malém okénku. Že Rozhoňová dosud žije, toho se Petřík nenadál. Zvědavost pudila jej, aby se přesvědčil, kdo bydlí v domku tom. Dobelhal se k oknu. Jak se ale podivil, Rozhoňová seděla u stolu, čistý šátek bílý měla prostřený před sebou a na něm leželo perníkové srdce. Petřík se zachvěl. Bylo mu, jak by slyšel hlas svědomí svého znova se probouzejícího a žalujícího. Díval se upřeně na stařenku. Seděla zarmoucená. Uslzené oči její shlížely na dar Petříkův a bolestné vzdechy draly se jí z prsou.

Bylť svatvečer před dušičkami. Vzpomínala na své drahé zemřelé, modlila se za ně a přemýšlela, jak že asi dlouho ještě čekati musí, než se s nimi shledá. Tak zastal ji Petřík. Pojednou zdálo se jemu, že cíl cesty jeho zde. Sem že jej táhlo svědomí jeho, aby vyžádal odpuštění od té, které jak viděl nyní nejvíc ublížil. Vždyť dosud žila, dosud vzpomínala, dosud trpěla, tak nasvědčoval dnešní pohled na ni. „Kleknou před ní a prositi budu ji, aby odpustila, jak odpustil Kristus P. těm, kteří Je na kříž přivedli. Jestli mne jen vyslechne, jestli neodežene jak prašivou ovečku mne od čistého prahu svého?“ Tak přemítal Petřík. Těžce dýchaje vlekl se k vrátkům. Tam neměl více síly, vzal ještě za kliku a klesl jak dřevo k zemi. Rozhoňová slyšela jakýsi šramot u dvířek. Povstala, zaobalila srdce do papíru a vyšla ven. Jaké bylo její podivení, když spatřila žebráka bez sebe ležícího ve sněhu. Vší silou jej chopila a vtáhla do světničky. Jizba byla teplá, ustlala mu na slámu a přikryla jej. Slyšela jak těžce dýchá a doufala, že teplo jej k životu přivede. Nemýlila se. Petřík otevřel oči. Plaše rozhlížel se. Rozhoňová jej nepoznala, on pak bál se prozraditi se jí. Outrpně ptala se jej, jak k dveřím jejím přišel, a zdali by něčeho nejedl. Nečekajíc na odpověď, vyšla

ven, aby něco pro něho přistrojila. Tak splácela mu žena chudá posledním soustem svým v křesťanské lásce tolikerou bolest, kterou on jí spůsobil. Dojem ten působil na něho tou měrou, že slzy vyhrkly mu z očí a bez přestání stékaly po zbídnělých lících. Rozhoňová domlouvala, aby byl zticha a nechtíc jej vyrušovati brzy shasla, nevyptávajíc se dále, kdo jest a kam jde.

Ráno bylo však s ním hůře. Lomcovalo jím zima a jediné slovo, které pronášel bylo „milosrdenství, odpuštění!“ Rozhoňová seznala, že veliká vina nějaká tíží duši jeho a poprosivši sousedku, by ji na chvíli zastala, vydala se na cestu pro potěšitele všech trpících, šla k velebnému pánu, aby spěchal k cizinci s Pánem Bohem.

Byla se s dobrou potázala, neb bylo s ním vskutku velmi zle. Příchodem vel. pána nabyt nemocný opět sebevědomí. Zdálo se, že jej očekává, ač mu Rozhoňová nic o tom neřekla. Sousedka prostřela zatím čistý ubrus na stůl, přinesla voskovici a kříž. Kněz zůstal dlouho s nemocným v jizbě o samotě, když pak zvonkem jím dáno znamení, že smějí vstoupiti, seděl muž vzpřímen se zbožně sepiatýma rukama, přijímaje Tělo Páně. Ženy poklekly hned u dveří a modlily se nahlas s knězem. Duchovní odešel, sousedka šla také po své práci a tak zůstala Rozhoňová samotna s cizincem. Seděl tiše a jak se zdálo modlil se. Po chvíli jí kývnul, aby přistoupila k němu. Sepjatýma rukama pověděl jí, kdo je a prosil za odpuštění. Rozhoňová se nerozmýšlela. Viděla, že na místě Božím odpustil mu kněz, podáváje mu Tělo Páně, jak by ona jednou nohou v hrobě stojící stařena, mu to odpřítí mohla. „Odpouštím vám ze srdce, tak jako doufám, že milosrdný Bůh odpustí mi jednou a odpustil mé ubohé Dorotce.“ Při tom mu vyprávěla, jak Dorotka usmířena s Bohem, chtěla se usmířiti i s ním, odpouštějíc jemu. Petříkovi se ulehčilo. Pomoci však nebylo a třetího dne po té skonala. Rozhoňová došla k představenému ohlašujíc, že žebrák u ní zemřel, kdo by byl nepověděla; nevěděl to, než velebný pán a ona. Nechtěla lidem dáti příčinu k novým řečem o něm a její Dorotce. Představený se na ní utrl: „když jste si ho vzala do chaloupky, tak si ho také pochovejte,“ odbýval ji. „Vždyť já pochovám,“ odpověděla skromně Rozhoňová.

Bylo to opět jednou z rána, když jedním koněm tažený vozík, vezl černou rakev k známému nám hřbitovu. Za ním kráčela Rozhoňová samojediná, a každý se jí

divil, že ujímá se otrhance žebráka. Pochovali jej. Od oné chvíle chřadla ale vdova očihledě. „Jest mi,“ říkávala, „jak bych byla už svou povinnost na tom světě vykonala.“ Vzala si chudou ženu k obsluze, šla však ještě na začátku adventu k sv. zpovědi, aby nikoho neobtěžovala, kdyby prý se jí přitížilo. Ještě neuplynuly čtyři neděle od té doby, kdy začali zpívat „Z nebe posel vychází“ a již vyšel tento nebeský posel míru, k těžce zkoušené ženě. Vítala jej jak svého Vykupitele, vždyť kynula jí naděje na shledanou s těmi, pro něž trpěla skoro celý svůj život.

Posluhovačka její vykonala svědomitě poslední přání zesnulé. Oblekla ji v květovanou hedbávnou sukni, ve které šla Rozhoňová jednou na oddavky, dala jí do ruky staré modlitby a pod hlavu Petříkův dar, perníkové srdce. Vyvezli ji tam, kde dítě její odpočívá, aby blízka jemu čekala šťastného z mrtvých vstání. Skrovný majetek její byl prodán a připadl chudinskému ústavu v Závřší, pod jménem „dědictví po vdově Rozhoňové.“ Zvěčněno tím jméno její a chudí dědili po chudé.

D O P I S Y.

Z Litoměřic, dne 16. března 1881.

(*Duchovní cvičení v semináři.*)

V posvátné době Velikonoční, v níž se nám zvláště pozemský život a utrpení Božského Spasitele před oči staví, vykonává každý nábožný křesťan katolický pobožnosti zvláštní, dávaje na jevo lásku k největšímu svému Dobrodinci a čině pokání za hříchy spáchané. Nábožný lid navštěvuje pilněji služby Boží i všedního dne, rozjímá často o utrpení Krista Pána na cestě křížové, postí se a přijímá sv. Svátosti. — Čím dávají na jevo tuto zvláštní pobožnost čekatelé stavu kněžského v seminářích, jimž i denní pořádek předpisuje život dokonalejší, než uložen jest lidu? Mimo skutky střídmosti a sebezapření jsou to hlavně duchovní cvičení, jež ročně se opakujíce vždy toužebně jsou očekávány. Dychtivost a touha tato byla letos tím u nás větší, když jsme slyšeli, že nám bude vůdcem na této pouti duchovní člen tovaryšstva Ježíšova, jehož zakladatel poznáv vnitro člověka co nejhluběji tuto pobožnost přivedl k velké dokonalosti, tak že způsob, jímž on odporučoval tuto pobožnost členům svého řádu, opět a opět došel souhlasu papežského. — Ve středu dne 9. března po 5. hodině odpolední přenesena Nejsvětější svátost z chrámu do kaple domácí za zpěvu hymnu „Pange lingua“, načež vy-

stoupil na kazatelnu vdp. P. Adam Goldschalt z koleje Bohosudovské, který po celou tu dobu posvátnou jímals mysl naši slovy upřímnými a pravdami přesvědčujícími. V řeči přípravné uvedl nám na paměť slova sv. Jana 15, 16. : „Ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vás vyvolil a postavil jsem vás, abyste šli a užitek přinesli a užitek Váš, aby zůstal.“ Tento užitek má býti trvalý a sice ve svatosti, abychom mohli jiné posvětit, neboť nemo dat, quod non habet. Často se obíráme věcmi vedlejšími a na hlavní zapomínáme: nutno tedy čas od času se ohlednouti jako činí poutník po cestě neznámé. Takým obratem jsou duchovní cvičení, v nichž vzdálení jsouce všech prací vmyslíme se ve přítomnost Boží a rozjímáme: Kdo jsem? K čemu jsem povolán? Připomenuv příklad Pána Ježíše, Mojžíše a svatých Páně radil nám, abychom přistoupili k těmto cvičením s dobrou vůlí, beze všech předsudků, neboť pokoje Páně nedostává se všem lidem — ale lidem dobré vůle, a často Bůh malíčkosti velkou úlohu přisoudil. Sv. Ignat čta z nedostatku románů životy svatých vyrušen byl ze spánku duševního slovy sv. Pavla: Nunc est hora surgere, a každému jest jen jistá míra milosti přisouzena, kteréž má užiti. Slovy redite praevaricatores ad cor vestrum připomenul nám, abychom pravdy, které v následujících rozjímáních budeme rozebírat na sebe obraceli a sebe zkoušeli. V rozjímání prvním učinil otázku: K jakému cíli jsem stvořen? Bůh mne nepotřeboval, ostatní svět na mne nikdy nemyslí, sám jsem se neučinil, náhodou jsem nepovstal, rodičům neděkuju svůj původ úplně, neboť by mne byli učinili k svému prospěchu dokonalejším. Bůh mne stvořil nejvyšší moudrý. Proč? Abych ho ctil a miloval. Bůh má na mne právo, kterého se nemůže vzdáti. Abych byl nebylo třeba; když jsem, musím darů jeho užiti k Jeho oslavě. Již světskému dobrodinci jsme vděční, budme i Bohu. Světský zákonodárce praví: Jednej dle zákona a nebudeš trestán: Bůh však nám slíbil věčnou odměnu i sebe za naše skutky nedokonalé a již zde na zemi dává hojnou odměnu. Boha musíme zvelebovati, ne-li dobrovolně pak přinuceni: Fecisti nos ad te Domine et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te. Od Boha jsem celý a po všechn čas — touže měrou musím se mu odměniti, to jest základ křesťanské dokonalosti a vysloveno jest již v prvním Božím přikázání. Svému stvořiteli byli i lidé nepravého náboženství vděční; již synové prvních rodičů

Bohu obětovali. Toho žádá i náš prospěch: „Čím více se Bohu obětujeme, tím více Bůh miluje nás,“ praví sv. Ignat z Loyoly. V rozjímání druhém: Bůh stvořiv vše stvořil na konec člověka. Tím naznačeno, že vše učiněno pro člověka. Jak má toho člověk užiti? Aby cíle svého dosáhl, vše jest zde na zemi prostředkem ku slávě Boží. Činíme-li jinak, dopouštíme se jakési modloslužby, věnující tvorům svůj život. Člověk i modlitby zneužije, aby dosáhl statků pozemských. Tvorstvo samo se konečně obrací proti svému tryzniteli: Omnis creatura ingemiscit et parituri usque adibuc; až dobrota Boží se obrátí ve spravedlnost, pak pomstí se tvorové sami nad svými tyranny. Každý tvor jest mně dán k něčemu, neboť napsáno jest: et erant valde bona. Jako léky v lékárně a nástroje v dílně umělcově ne všechny k témuž účelu jsou, tak i tvorové různě nás mají podporovati v dosažení blaženosti věčné. Ohledně věcí nám nevyhnutelných platí slova: Accipe (obsequium), Redde (beneficium), Time (judicium). Ohledně věcí, které nám nejsou nevyhnutelně potřebny, máme zachovati rovnováhu ducha pozorující, podporuje-li nás tvor, po němž toužíme v dosažení cíle našeho. Quid hoc ad aeternitatem? Pták bývá nití chycen. Takto zachráníme si stav milosti a zbavíme se mrzutostí. Touto křesťanskou moudrostí slynni křesťanští světci nad svými vrstevníky. — V meditaci třetí: Konejme své povinnosti a budme poddáni Bohu! Sv. Pavel uslyšev hlas Boží na cestě k Damasku byl hotov učiniti vše: Pane, co chceš abych učinil? K tomu nás pobádá: Vznešenost přírody, na níž se zakládá vznešené postavení člověka. Bůh jest nekonečně dokonalý! Co jest Bůh? ptá se Epiktet. A odpovídá: Kdybych to věděl a mohl říci, byl bych buď já Bohem aneb by jím Bůh nebyl. Ze stvoření soudíme o tvůrci: řekl a učiněna jsou moře a nebesa z ničeho. Kolik zlatníků by pracovalo na slunci, aby je pozlatili, a kolik kovu by bylo k tomu potřebí. Vše učinil Bůh bez cizí pomoci. Ostatní tvorové poddani jsou Bohu, na jeho slovo země se otvírá, oheň nepálí, slunce se zahálí, medvědi, krkavci, ano i lev poslouchají hlasu jeho a donášejí potravu sv. Pavlu poustevníku; mladík Naimský a Lazar vstávají z mrtvých. — K tomu nás pobádají dobrodiní Božská. Sv. Bernard praví: Jsám-li ti sebou povinen za stvoření, co ti dám za vykoupení? Vykoupiv nás zasloužil si nás po druhé. Nikdo nás více nemiloval, neboť zemřev za nás vysvobodil nás z poroby, z níž nám nikdo ne-

mohl pomoci poskytnouti. Kapka jeho krve by byla dostačila k našemu vykoupení, on nás vykoupil nesčíslněkráté proliv krev svou za nás. Máme trpěti, co Bůh na nás sesílá: Kdo činí vůli Otce mého jest bratrem mým a sestrou mou. Slovo Kristovo neklame. Vážili bychom si toho, abychom byli tělesnými bratry Kristovými. I radost si zde připravíme, jakož čteme o jednotlivých svatých. Kristus praví: „Můj pokrm jest, že konám vůli toho, který mne poslal.“ Tvory jsou nestály a klamou nás. — V následujícím rozjímání obral si vdp. exercitator za předmět hřích padlých andělů a prvních rodičů. Andělé tito byli čisti od hříchu a obdaření jsouce dary vznešenými, byli Bobu na blízku. Zneužili však své svobody ve zkoušce, kterou podstoupiti jim bylo, aby Boha tváří v tvář viděli. Spikli se proti Bohu v radostech nebeských; začez strestání byli. I člověk padl, ač mu dán zákon lehký a bídým pro hřích učiněn jest. — V pátém rozjímání uvažováno o osobním hříchu a jeho zlobě. — V šesté meditaci: Následky hříchu. Bůh jest člověku nepřitelem, červ svědomí ho znepokojuje, údělem hříšnickovým jest peklo, jehož tresty jsou hrozné, neboť Bůh nekonečný v milosrdenství bude i ve trestu. Či o pekle pochybuješ aneb pravíš, že ho nepochopuješ? Pak nepřijímáš nauku Kristovu všecku, nevěříš-li v jednu její část, a radostí nebeských také pak nepochopuješ. — V meditaci následující: O umrtvování. Kristus je nazývá sebezapřením. Nutno potlačiti náklonnost ku světu, ku hříchu. — V osmé meditaci uvažováno o soukromém soudu. Z čehož bude tu hříšnicku zodpovídati, nebude tu omluv nijakých. Žalobníky budou: ďábel, andělé Boží, svědomí. Připravme se na soud pokáním, myslí sebranou, abychom si o všem utvořili dobrý úsudek a sebe poznali. — V deváté meditaci rozjímáno o křesťanské spravedlnosti, jejíž druhou část d. p. exercitator rozebral: Bez Krista bychom nemohli žíti, žijme pro něho, abychom s ním tvořili jednu bytost, jak sv. Pavel praví: Vos estis corpus Christi. Kristus dává nám ve sv. svátostech hojné milosti. Jako údové jednoho těla budme tedy činní ve prospěch celku! — V meditaci desáté: Kristus dal nám příklad ve své mladosti, jsa poslušen svých rodičů prostých a chudobných, konal pilně své povinnosti pomáhaje svým rodičům v domácnosti a později i otci u řemesla. — V meditaci jedenácté rozjímá s námi dp. exercitator o následovnících Kristových, jichž jsou tři druhy: 1. Kterí se vůbec o nauku Jeho nestarají

jsouce od Něho vzdáleni. 2. Kterí se chtějí rozdělit na dvě i Kristu i ďáblu. 3. Kterí se věnují úplně Kristu a tito činí dobře, neboť zlý duch má mnoho pomocníků. Zvláště kněz jest povolán, aby působil pro Krista, poněvadž dle něho se ostatní věřící řídí. — V řeči závěrečné, která konána v neděli ráno, poukázáno opět na milosti, kterých se nám dostává ve sv. svátostech, na utrpení Krista Pána a dp. exercitator vyzval nás, abychom se nedali strhnouti příkladem jiných, kteří vidouce Krista na kříži jej opouštějí. — Ten jest asi ohlas řečí, které nám po tři dny horlivě přednášeny. Ač jednotlivé řeči přes hodinu trvaly, nebyl hlas p. exercitatorův po řeči čtvrté nikterak oslaben. Mezi jednotlivými řečmi modlili jsme se společně brevír, rozjímali jsme tajemství bolestného růžence a konali jsme křížovou cestu. Taková připravena nám doba příhodná, takoví dnové spásy, za něž vdp. představeným a zvláště dp. exercitatorovi voláme ze srdce: Zaplať Bůh. A. Č.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup odebere se v druhé polovici dubna na generální visitaci do vikariatu Kolínského. — Dnes bude sloužiti mši sv. u Panny Marie v Slupech.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 26.—30. března u sv. Jana Nep. na Skalce, 31. března pak od 1.—4. dubna u Matky Boží v Týně.

— V sobotu dne 26. března koná se poutní slavnost ve farním chrámu Páně sv. Haštalském na Starém městě Pražském. V pátek ve 4 h. jsou slavné nešpory; v sobotu v 6 h. ranní mše sv. s výkladem, v 8 h. bude mši sv. sloužiti nejdůstojnější pan kardinál, v 9 h. je matura čili zpívaná mše sv., v 10 h. slavnostní kázání (dp. K. Kmoch, ředitel ústavu hluchoněmých), v 11 h. slavná pontifikální mše sv. (vdp. probošt V. Štulc), ve 4 h. nešpory, a s Te Deum se slavnost chrámová skončí.

— *Ustavičná missie.* Náš svatý Otec Lev XIII. se jedenkrát velice z toho radoval, že se v jeho diecési Perugijské, katolické časopisy rozšiřují, dokládaje, že „katolický časopis jest ustavičnou missií.“ Těmito slovy vytknul slavný papež povinnosti katolických časopisů, jakož i pravidla, kterými jest se jim řídit, a zároveň příčinu, aby se katolické listy udržely. Ještě nikdy nebylo tolik špatných a bohaprázdných časopisů, jako za našich dnů. Za tou příčinou jest

také na nejvýš třeba katolických časopisů, kterými by se pravda a víra hájila.

Z Říma. (*Nová Encyklika.*) Sv. Otec Lev XIII. vydal dne 12. března *encykliku* celému světu křesťanskému, *ve které ohlašuje se mimořádné jubileum (milostivé leto) na odvrácení všelikých útrap, jež svírají církev sv., a k posvěcení a povzbuzení věrných věřících.* Obsah její tuto v krátkosti podáváme: Za příkladem lidí nešlechetných, kteří v samém středu katolické pravdy, věčném městě Římě ukládají o blahodárné působení církve sv. na veřejný život národův, odnímajíce jí dědičné nadace, olupujíce ji rukou svatochrádežnou o chrámy, obmezujíce urážlivými zákony vliv její na školy, pozdvihují i v ostatních končinách křesťanských směli nepřátelé hlavy své, aby dovršili míru bezpráví a k vlastní záhubě podryli veškerý řád posud stávající. Církev sv. tuhý podniká boj proti útokům jejich, čest Boží a věčná spása lidstva nedává strážcům Siona ani spáti; avšak marné by bylo všechno namáhání lidské, kdyby nepřišla pomoc s hůry. Proto dlužno obracet zrak své k Pánu, snažnými prosbami nutno jest volati k Bohu, aby v ochranu vzal církev svou v nouzi postavenou, aby dal jí síly k boji vítěznému nad nepřátely království Jeho. Čím upřímněji věřící uznávají slabost svou a skutky kajícími usmířují Boha, tím snáze možno dosíci pomoci a přispění v přetěžkých dobách, kterými zkouší se jejich stálost u víře a velikost lásky. Za tou příčinou udělují se každému křesťanu obého pohlaví, který ode dne 19. března až do 1. listopadu předepsané podmínky vyplní, plnomocné odpustky ve způsobu všeobecného jubilea. Ve větších městech ustanoveny budou biskupem tři chrámy Páně, které mají se po dvakráte navštívit; v místech, kde dva chrámy se nalézají, ať navštíví se po třikráte a v menších osadách, kde toliko jednoho chrámu stává, šestkrát a v nich ať modlí se účastníci po nějaký čas vroucně za blaho a povýšení církve sv. a Stolicе apoštolské, za vyhlazení kacířství, za obrácení všech bludářů, za svornost knížat křesťanských, za mír a jednotu všeho věřícího lidu. Při tom ať vykoná se jednou zkroušená zpověď, přijme Tělo Páně a skutky křesťanského milosrdenství ať přispěje se nuzným ku pomoci a peněžitými dárky vzpomíná se na rozšiřování sv. víry mezi národy pohanskými. Zpovědníkům pak uděluje se plná moc, aby rozhřešovali od zadržených případů s těmitéž výjimkami, jako se to stalo v řádném milostivém letě, které vyhlášeno bylo před dvěma

roky. Mimo to doporučují se jiné záslužné skutky, jako vzývání vznešené Matky Páně, blahoslavené Rodičky Boží, a ženicha její a patrona církve sv. Josefa a návštěva milostných míst poutních.

Z Paříže. (*Jednání ve sněmu o hřbitovech.*) V komoře poslanců jednalo se nedávno o návrhu Rameauvě, aby zrušeno bylo ustanovení zákona, kterým nařizovalo se, aby jednotlivá vyznání náboženská měla vlastní hřbitovy. Biskup Freppel mluvil proti návrhu tomu. Pravit, že jím porušuje se vážnost víry, práva kat. církve. Hřbitov jest pro katolíky pokračováním společenství jich vespolečného, jest církví mrtvých. Posvěcen byv žehnáním biskupovým stává se svatým a nedotknutelným místem pro ty, kteří za života svého hlásili se k víře kat. Návrh na poskvrnění jeho jest nepřátelský každému náboženství, neboť ani protestanté ani židé nenamítají ničeho proti dosavadnímu znění zákona. Jak mohli by si přátí svobodomyšlní duchové, aby pohřbeni byli mezi dobrými katolíky, které nenávidí na smrt? Proto nutno jest varovati národ před pohrou tak velikou. — Rameau odpověděl na to, že návrh jeho nesměruje proti náboženství kat., nýbrž že si toliko přeje, aby předešlo se mnohemu pohoršení, jež výlučností hřbitovů povstává. Jako katolictví tak musí i ostatní vyznání státem uznávaná chráněna býti. Proč mají býti samovrazi a odpravenci a jinověrci po smrti odstrkováni z místa, které i jim náleželo? Hřbitovy jsou majetkem obcí a z toho stanoviska musí se všem obyvatelům jejich učiniti přístupnými. — Po delší debatě byl konečně přijat návrh Rameauův převážnou většinou hlasů. Tak rozšiřuje se svoboda náboženství ve Francii!

Z Lyonu. (*Duchovní závěť.*) Katolické listy Lyonské přinášejí zprávu o úmrtí a pohřbu velmi starého a v svatosti zemřelého kněze, jenž chtěje i ještě po smrti duším prospívati, duchovní závěť sepsal, kterážto při jeho pohřbu skazatelně osadníkům byla oznámena. Dojímavý obsah její zní takto: „Má poslední slova všem mým milým osadníkům z tmavého hrobu. Milí osadníci! Hlas můj mezi vámi již umkl, já jsem na věčnosti, kamž i vy brzy za mnou přijdete, abyste se opět se mnou shledali. Zapřisahám Vás, nezapomeňte na mne ve svých modlitbách, modlete se mnoho, neboť kdo chce přijíti do nebe musí býti velmi spravedlivým. Neříkejte „ó ten umřel smrtí spravedlivého.“ Prosím vás o to, modlete se, modlete se. Až přijdu do nebe pak vám to stokrát oplatím. Promiňte mi všechno,

co jsem z křehkosti lidské pro vaši spásu činiti opomenul. Dobrá naučení, jakož i dobré příklady, které vám vaši představení dají, berte sobě k srdci, neboť oni jsou mnohem lepší nežli já. O, neztraťtež duši svou! Co platno člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši škodu trpěl. O kéžby mně toho bylo dopráno, abych po každé, kdykoliv kdo z vás před soudnou stolicí se dostaví mohl říci: Hle Pane, to jest jedna duše, kterou jsi mi svěřil; onať Tobě zůstala věrnou, o uveď ji do věčných stánků, a kéž bych při té poslední duši mohl doložit: „Ze všech, o Pane, které jsi mi dal, ani jedna nezahynula.“

Literární oznamovatel.

— „*Vavřínový věnec*“, výklad litanie Loretanské v pět a čtyřiceti promluvách od Jos. Němečka, děkana v Loukově. Vydání druhé. Poprvé vyšly řeči tyto r. 1860 a máme za to, že přispěly zejména při májových pobožnostech k rozhojnění úcty Marianské. Tomu nejlépe nasvědčuje i ta okolnost, že první vydání brzce bylo rozebráno a nyní pro časté poptávky, jakož i pro blížící se pobožnost májovou k druhému se přikročilo. Přejeme z toho srdce, aby čest a chvála „Královny bez poskvrny břicha počaté“ v Čechách a na Moravě „Vavřínovým věncem“ i na dále se rozmnožovala. Nové vydání jest poopravené a ve slušné úpravě, kterou obstaralo kněhkupectví páně Stýblovo.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ dospěl v druhém laciném vydání k sešitu 70. (Pišťany — Polder) a 71. (Pole — Potter). Cena každého sešitu jest 24 kr. V prvním vydání dospěl slovník ten k seš. 71. (Slované — Spojené obce Severoamerické). Cena seš. 36 kr. Redaktorem jest Jak. Malý a nakladatelem kněhkupec Kober.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ dospěla v druhém vydání k seš. 14., kterým dokončena a sice zavražděním Václava III. kniha první. V hlavě první knihy druhé vypravuje se o stavu, v jakém nalezaly se Čechy a Morava po vyhynutí Přemyslovců. Cena sešitu 50 kr. Náklad má kněhkupectví Kobrovo.

— „*Světlozor*“ má v čís. 10. 11. a 12. tato vyobrazení: Jiří Jakšič. Albanec. Skadar, hlavní město Albanské. Návrat z lovu ústřic. Ze života jihoafrických boerů. Jaroslav Kalina. Pardubický zámek. Opuštěná cigánka. Píseň. Na Tatrách v okolí Muráně. Boleslav Jablonský. Partie z Židovského ostrova v Praze. Brandlova: Cizoložnice před Kristem. Na balkoně. Z člán-

ků jest pozoruhodný: O životě a působení Pavla Jos. Šafaříka od p. archiváře Brandla.

— „*Obzoru*“ vyšlo čís. 5. rozmanitého obsahu.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Štoviček*, admin. v Steinu, za far. tamže;
- p. Ant. *Tichovský*, exposita v Libni, za far. v Kojeticích;
- p. Ignat *Hens*, far. v Neudorfu (vik. Toužimského), za far. v Sangerberku;
- p. Frant. *Pokorný*, admin. v Sangerberku, za za admin. v Neudorfu;
- p. Vendelín *Honěk*, kp. v Lstiboři, za admin. v Slušticích.

Uprázdňená místa:

Neudorf, fara patr. p. vévody Beaufort-Spontina, od 16. března 1881.

Sluštice, fara patr. p. kníže Jana Liechtensteina, od 16. března 1881.

Štědrá, fara patr. panství Žlutického, od 21. března 1881.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. *Hauptmann*, far. v Stebně,
- p. Václav *Schuh*, far. v Kryrách (Kriegern) a
- p. Václav *Waechtler*, far. v Podbořanech, obdrželi exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Jireš*, kp. v Opočně, za far. v Libochovanech;
- p. Frant. *Trnoblanský*, kp. v Bělé, za kp. v Mnichově Hradišti;
- p. Jos. *Bartoniček*, admin. ve Velkém Jeseníku, za kp. v Bělé;
- p. Václav *Flodрман*, kp. v Holanech (Hohlen) stal se voj. kp. H. třídy při záloze.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Tyrdý*, č. děkan a farář ve Ždírci dne 17. března 1881 (naroz. v Sedlci 20. února 1803, vysv. 25. července 1832.)

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. *Krblich*, far. v Kladrubech a
- p. Václav *Pilař*, far. v Zdechovicích, obdrželi exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav *Hlavsa*, admin., za faráře v Bärnwaldě;
- p. Frant. *Tejkl*, admin. v Liskovici, za kapl. v Žiželicích.

Uprázdňené místo:

Ždírec, fara patron. knížete Hohenzollern-Sigmaringa, od 18. března t. r.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectřích
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Biskupové r. 1880 v sv. missiích zemřeli.

1. *Josef August Chevalier*, biskup Hierapolský a střídník apoštolský v Maissuru, odvolán byl od své duchovní práce k zasluženému odplatě na věčnost dne 25. března 1880. Narodil se ve Francii v biskupství Vesontském (Besançon) 19. března r. 1814. Dokonav svá studia a na kněze jsa vysvěcen vstoupil do semináře, aby se věnoval missiím v zemích zámořních. Již rok na to odplul z Bordeaux-u do Pondichery,*) kdežto za nedlouho se dobře naučil rozličným nářečím té krajiny. Velmi horlivě si pak počínal ve svých kázáních; získal mnoho obrátců a vydal tiskem sv. evangelium v řeči tamulské. Když se missie Pondicherská na několik střídnicství rozdělila, připadlo střídnicství Maisurské**) vp. Chevalieru. Biskup jeho, vdp. Charbonneaux (Šarbonó) vida, že si na něm statného pomocníka získal, zavolal ho k sobě do Bangaloru***) a odevzdal mu tam správu duchovní anglické posádky. Pro jeho velikou zkušenost, kterouž v dlouholeté své činnosti nabyt, prohlásil ho sv. Otec Pius IX. biskupem Hierapolským i. p. i. a střídníkem apoštolským v Maisuru. Ve

*) Poslední zbytek francouzské osady v přední Indii, na zálivu bengalském; 60.000 obyvatelů, z nichž 40.000 v hl. městě téhož jména.

**) Maisur (Mysore) veliká říše v přední Indii 1250 □ mil s 3 miliony obyv.; velmi úrodná a bohatá; hl. město téhož jména má vladaře indického pod vrchním panstvím Angličanů.

***) Město a pevnost v zemi Maisur mají 60.000 obyv.

své nové důstojnosti byl Chevalier zvláště pečliv o důkladné vyučení novoobrátců a vyznamenal se svou láskou k chudým a nuzným, pilen jsa při tom u vedení správy duchovní celého sobě svěřeného střídnicství. Když hrozný hlad po celé jižní Indii zuřil, ujal se ubohých horlivý biskup s nevyslovitelnou láskou, zachoval jich převeliký počet od zahynutí, pokřtil více nežli 12.000 dospělých obrátců, a založil sirotčinec pro pozůstalé sirotky zemřelých. Lze říci, že jako dobrý pastýř dal i život za ovce své. V prosinci 1879 vydal se totiž Chevalier na cestu, aby navštívil křesťany v okolí města Maisury. Cesta trvala mnoho neděl nezdravými lesy Vinádkými. Sotva se navrátil, okázaly se známky, že jej zachvátila zhoubná zimnice lesní, kteréž i v oběť upadl 25. března, ve čtvrtek svatého téhodne, ztrávil 42 let v těžkém svém apoštolském povolání.

2. *Vdp. Tomáš Josef Brown* (Braun) ze ř. sv. B.; doktor bohosloví a biskup Newportský (Njuport) a Menevský (Anglicko) zemřel 12. dubna 1880. Narodil se 2. května 1798 v Bathu, cítil záhy v sobě povolání k životu řeholnímu a vstoupil do řádu sv. Benedikta v klášteře Downside (Dausaid) nedaleko rodiště svého. První léta svého duchovního života strávil pod vedením svých řeholních bratří, sboru sv. Maura náležejících, pilnými studii potřebných věd a horlivým sebe cvičením v pobožnosti. Od roku 1824 byl téměř duší pravého řeholního života ve svém klášteře; založil četnou a výbornou knihovnu a řídil studie mladších svých bratří. R. 1834 stal se převorem a byl r. 1840 od papeže Řehoře XVI. biskupem Apollonským i. p. i. prohlášen a střídníkem apoštolským nového kraje Walesského ustanoven, k němuž při-

pojeno bylo ještě 12 hrabství dílem severně, dílem jižně ležících. Když byl na biskupa svěcen, vyličil kardinal Wiseman, tehdaž ještě jsa světícím biskupem Miltlandským, jako duchem prorockým působení nového biskupa, řka mezi jiným: „Bůh sám ví, jak mnoho a velikých prací Vaší Vele důstojnost očekává na poli Vám svěřeném a jaké těžké boly Vám bude podstoupiti; ale tato vyhlídka naplní Vás spíše radostí nežli bázní. Ta pustina, kterouž svou snažnou pílí zúrodniti Vám určeno jest, zalíbí se více očím Hospodinovým nežli jiné kvetoucí ráje; jedna ovečka, Vaší pastýřskou láskou k stádu Kristovu zpět uvedena, dražší jest Božskému srdci jeho, nežli 99 těch, které mu již věrný jsou. Jiným se dostává úřadu biskupského, ale Vám se ukládá břímě apoštolské; jiní se ustanovují býti strážci svých svěřencův, ale Vám se ukládá, byste jich od nepřátel vydobyl. Ozbrojte se tedy k podniku svému udatností rekovnou; tu jest Vám konati dílo Boží!“ — A skutečně tu bylo vše znova zříditi, neboť od doby kruté t. ř. reformace nebylo ve Walesu biskupa; jen v některých starých městech a na panstvích několika šlechticů zápasila skrovná hrstka o zachování své víry. Biskup Brown vynasnažil se každou sebe menší částku svého stádce poznati a je pomocí těch několik kněží, jež po boku měl, v horlivém vyznání víry udržeti. Když pak zástupové katolických Irů, hladem vypuzených, se přeplavili a v průmyslných městech Walesských dílo a skrovnou výživu našli, neměla horlivost biskupa Browna mezi. Jeho slovem a pomocí stavěli kněží nové chrámy, otevírali školy, stále při tom s nouzí zápasíce. Pečlivý biskup navštěvoval osadu za osadou, až řádně každý třetí rok všecky obešel. Při tom však věnoval se též pobožným cvičením, tak že neustálou modlitbou s Bohem svým spojen byl, i když nejvíce ke cti a chvále Boží a k zvelebení svaté jeho církve pracoval. V takové snaze povolal věrného sluhu svého k sobě Pán 12. dubna 1880 o třetí hodině odpoledne; kněz jeden ze řádu jeho přispěl mu v posledním tažení.

3. 14. dubna 1880 zemřel vdp. *Ant. Dominik Pellicer*, první biskup nové od sv. Otce Pia IX. r. 1874 zřízené diecése *San Antonio v Texasu*. — Narodil se 1825 v městě sv. Augustina v Floridě, studoval velmi výtečně v koleji jesuitské v Spring-Hillu se strýcem svým, vd. Manucym, ap. střídáním v Brownsville; byv na kněze

vysvěcen pracoval nejprve v Montgomery, městě biskupství Mobileského. Ve válce mezi státy severními a jižními vedené (1860—1865) byl polním kaplanem a působil, že mnozí z vojákův i důstojníkův k církvi se navrátili. R. 1866 zvolil si ho biskup Quintlan svým zástupcem a osm let na to ustanovil ho sv. Otec Pius IX. prvním biskupem městu sv. Antonína. Na velmi obtížných cestách, jež podnikl, aby své biskupství seznal, bylo mu často přenocovati pod širým nebem; seznámiv se dobře s poměry své diecése, osvědčil velikou horlivost, ale sotva 5 let. Za té doby přec mnoho spůsobil. Přijda našel všech kněží 35, kostelův a kaplí 47, věřících 40.000; nástupci zůstavil kněží 45, kostelů 58, věřících 50.000.

4. *Stěpán Fenelly*, biskup Thermopolský i. p. i. a střídák ap. v Madrasu, zesnul v Pánu 3. května r. 1880. — Týž navrátil se z jedné své obtížné visitační cesty, byl tázan od methodistického kazatele, nežádal-li by si navrátili se do své vlasti a tam svá poslední léta v zaslouženém odpočinku strávit. Avšak katolický biskup dal mu odpověď hodnou muže apoštolského řka: „Opustiv r. 1844 kolej Maynoothskou, abych se přidružil k svému bratru, tehdaž ap. střídák v Madrasu, zvolil jsem si Indii za svou novou vlast; miluji upřímně indické domorodce, jim věnuju své skrovné síly, mezi nimi též budiž hrob můj.“ Tataž láska mu též byla důvodem, že nepřijal nabízené sobě biskupství v rodišti svém, v městě Kashelu v Irsku, řka: „Život svůj jsem strávil v Indii, tam si volím též umřít.“ Tato jeho žádost se mu vyplnila; 3. května r. 1880 došel věčného odpočinku, maje věku svého 68 let, z nich 36 v Indii strávil, 24 let jsa missionářem, 12 pak biskupem po svém bratru Janu Fenellým. — Smrt jeho zarmoutila velmi katolíky Madrasské, neboť dějiny apoštolského vikariátu toho zahrnují se vlastně 40letou prací a obětavou snahou těchto obou bratrů Jana a Štěpána Fenellého, kteří netoliko své značné otcovské jmění obětovali na vzdělání potřebných kněží a vystavení kostelů, nýbrž i sami neunavně pracovali, aby lid vybavili dílem z hnusného pohanstva, dílem z pronevěrného kacířstva. Paměti hodný jest spůsob, kterým se vd. Jan Fenelly v odpovědi na podanou sobě adresu za příležitosti 25. ročnice svého vysvěcení na biskupství prohlásil řka: „Když jsem před 25 lety k vám přišel, našel jsem v celém střídnictví

11 kněží, z nich ještě dva jsou živi; nyní však mám to potěšení míti vůkol sebe 44 kněží, z nichž 13 rozených Angličanů na můj náklad vychováni jsou v koleji Drumkondrské. Přes všechny obtíže, které mne potkaly, neklesl jsem mysli, ale důvěřil jsem v pomoc Boží. Nyní pak cítě, že se dny života mého ku konci chýlí, nežádám si, leč aby vám Bůh opatřil biskupa lepšího a horlivějšího nežli jsem já, abyste v zbožnosti rostli a slávy věčné dosáhli.“ — Po té žil ještě dvě léta, a po jeho smrti ustanoven jest od sv. Otce Pia IX. bratr jeho Štěpán nástupcem. I tento pokračoval v horlivém díle od bratra započatém, stavěl kostely, školy a sirotčince; zvlášť pak se významenal v shromáždění konaném v Mádrazu ku pomoci hladem stíženého obyvatelstva.

5. *Vdp. Jan Hadjan*, arcibiskup Cesařejský v Armenii, zemřel 18. května 1880; narodil se v Pirkiniku, nedaleko Sebasty v Armensku. Když byla armensko-katolická obec v Cařihradě rozptýlena a do vnitřní Asie vyhostěna (1827), byl Jan Hadjan mladým knězem a převlék se za kuchaře, provázal vyhostěnce a prokazoval jim všelike i tělesné i duchovní služby v Cesareji. Aby nebyl od pochopů tureckých a schismatických poznán, sloužíval u jedné zbožné rodiny katolickým vyhostěncům před úsvitem tajně mši svatou, a pak se převlekl za kuchaře a nakoupiv na trhu potřebné špíže, pracoval v kuchyni. Tato duchovní horlivost mladého kněze měla dojíti své zasloužené odplaty tím, že byl v témž městě na důstojnost arcibiskupskou povýšen. Lev XII. a Pius VIII. nařídili veřejné modlitby za utiskované katolíky armenské, spolu žádající za pomoc Rakousko a Francii. Snaha jich potkala se s dobrým úspěchem; sjednocení Armené byli nevinnými a od schismaticů neodvislými uznáni. Tu již vel. otec Hadjan pracoval zjevně o vzdělání svých krajanů; brzo docílil toho, že se v Cesareji katolická obec sebrala, k níž pak se i mnozí schismaticové přidružili, pohnuti jsouce zvlášť opatrnou horlivostí nového arcibiskupa.

6. *Vdp. Petr Masshad*, arcibiskup Apa-mejský i. p. i. a koadjutor bratra svého patriarchy Antiošského, zemřel náhle 23. července 1880. Provážen jsa generálním střídníkem Muridem, vracel se do Konubina, zimního sídla maronitského patriarchy, a přijeda k zřídlu Eldebieh, žádal si píti jeho čistou čerstvou vodu. Když

služebník vody nabrav k němu se vracel, spatřil s úžasem, an vdp. Masshad omdlívá a se svého meška dolů se šine. Přiskočiv mu ku pomoci, volá na p. Murida, který je něco málo předejel; ale bylo pozdě, vdp. Masshad již skončil. Lze si pomyslit jak hluboce dojala smrt tak náhlá patriarchu Antiošského, který tím pozbyl netoliko bratra, ale i činného pomocníka, jenž všechny záležitosti patriarchatu vedl a od 19. března 1857 biskupem byl. — Pochován byl slavně nedaleko místa, kde umřel, v jednom údolí blíž města Konubina.

7. *Vdp. Jan Krťitel Skandala*, biskup Antinoeský i. p. i., ap. střídník Gibraltarský, zemřel 27. července 1880. Naroděn 10. září 1821 v Gibraltaru a odbyv tam svá přípravní studia, odebral se do Říma a tam se filosofii a theologii s takovou pilností věnoval, že již před svým na kněze vysvěcením v obou vědách hodnosti doktorské dosáhl. Jakmile vysvěcen, poslán jest na ostrov Korciru (Korfu) a při svém mládí ustanoven generálním vikářem arcibiskupa Nicholsona, kterýž se za příčinou svého slabého zdraví často a dlouho v Anglicku zdržoval, tak že celá správa toho biskupství mladému knězi svěřena byla. Na Korciře se naučil vel. otec Skandala anglicky, nemoha patřiti na to, jak vojáci angličtí a irští správy duchovní postrádají; učitelem mu byl jeden nižší důstojník anglický. Pobýv vel. o. Skandala na Korciře 10 let, navrátil se do rodiště svého a byl tajemníkem vd. biskupa Hughes-a. Právě se počal stavěti chrám katolický ke cti sv. Josefa; vel. o. Skandala velmi se přičinil k tomu, že již r. 1859 dohotoven byl. Biskup Hughes vzdal se stolce svého již r. 1856, načež hned byl Skandala od sv. Otce nástupcem ustanoven a 30. listop. 1857 od kardinála Wisemana vysvěcen. Velmi horlivě jal se zastávati úřad svůj. Nejprve (1858) otevřel kolej sv. Bernarda, ústav pro vyšší vědy, tak že rodiče neměli potom potřebí syny své posílati na učení do škol protestantských, ani do ciziny; potom založil spolek sv. Vincencia pro chudé a churavé, k němuž povolal sestry Loretanské vystavěv jim klášter a nemocnici; ke školám chudých měl zvláštní ohled, povolav do nich školní bratry a vymohl to, že vláda třetinou na ně přispívala; obnovil a ozdobil skoro všechny katolické chrámy a kaple na Gibraltaru a konečně jako korunu svého snažného působení vystavěl krásný kostel Srdce Páně vedle ústavu školních bratrů. V tomto

eho blahočinném působení povolal ho Pán na věčnost k slavné odplatě za to, co byl pro církev vůbec, zvláště pak pro školy a chudé učinil. Jak si vážnost všech tříd obyvatelstva získal, dokázalo se při pohřbu jeho, jehož se i katolíci i protestanté srdečně účastnili.

8. *Vdp. Vilem Dominik O'Karroll*, koadjutor arcib. Gonina v městě *Port d'Espagne* na ostrovu sv. Trojice, jižní Ameriky, zemřel 13. listop. 1880 po dlouhé, bolestné nemoci. Rodilý Ir vstoupil do řádu sv. Dominika a zastával úřad provinciala v Americe. R. 1869 připlul na ostrovy Antilské a sotva se v městě *Port d'Espagne* usadil, získal si všeobecnou lásku jak duchovenstva tak lidu. Sv. Otec Pius IX. prohlásil jej 3. února 1874 biskupem Alaským i. p. i. a ustanovil ho koadjutorem biskupa Gonina, s nímž pak duchovní správu pečlivě vedl u 140.000 katolíků anglických ostrovů: Sv. Trojice (Trinidad), Granady, sv. Vincence, sv. Lucie a Tabaga. Den jeho pohřbu 15. listop. byl dnem smutečným pro celé město, nejvyšší úřadové města: generální tajemník osadní, soudcové, údové zákonodárního sboru, radové a všickni vznešenci, účastnili se pohřebních služeb Božích; krámy a sklady obchodníků byly po celý den zavřeny, soudní sbor sešel se teprva odpoledne. To může býti důkazem, jaké úcty ten katolický biskup i u jinověrců požíval.

9. *Vdp. Ayres d'Ornellas de Vaskoncellos*, arcib. Goanský a Primas Orientu, zemřel 28. listop. 1880. — Pocházel z ostrova Madeiry, kdež se v městě Funchalu narodil 18. září 1837. Dokonav skvěle svá studia v Koimbře, stal se brzy po svém vysvěcení kanovníkem ve svém rodišti (1860), po 10 letech byl koadjutorem svého velepastýře, maje titul biskupa Geresavského i. p. i. a po dvou letech (19. září 1872) stal se biskupem Funchalským, ale byl jím opět jenom dvě léta. Neboť již 17. listop. 1874 prohlásil ho sv. Otec Pius IX. arcibiskupem Goanským a Primasem Indickým, kteréž důstojnosti nade všecko očekávání dostal. — Připlul do Goy 1875 a byl po celý čas, až pro nemoc se do vlasti navrátiti nncen byl, tamější církvi pravým andělem míru. Neboť co byli po dvě stě let Goanští arcibiskupové a s nimi duchovenstvo proti právomoci apoštolských střídníků brojili, a tím mnohé různice stropili, zastal se arcibiskup Vaskoncellos vždy horlivě práv svaté stolice apoštolské a získal si svou mírnou a pevnou povahou lá-

sku i duchovenstva i věřících. „Nezapomeneme zajisté nikdy,“ tak se zmiňuje list *Bombay-Examiner*, „těch utěšených dnů, kdež jsme viděli arcibiskupa konati slavné služby Boží zvláště při výstavu těla sv. Františka Xaverského, a jak ve sněmích vždy svorně a laskavě se svými střídníky jednal.“

„Blahoslavení mrtví, kteří v Pánu umírají; odpočinou od prací svých a skutky jejich provázejí je.“

(Dle „Kath. Miss.“ J. N. Desolda.)

Trnová koruna.

Historický obraz z třicetileté války
od Václava Beneše Třebitzského.

(Doplnek dílu II. *)

IX.

„Líbíš se mi, hochu! Nechtěl bys mezi námi zůstat?“ General Aldringer se při těchto slovech k Slavíku Damianovi utvářil, jak mohl nejprívětivěji. „Za našich dnů není sice o udatné páže nouze; ani schopné hlavy nejsou bílými vranami. Ale co cením vysoko od jakživa a u každého, jest poctivá duše. A takovou se mi zdáš býti! — Co říkáš, praporníku? Můj peníz jako pana generalissima! Oba mají s jedné strany dvouhlavého orla císařského a s druhé Jeho Majestát.“

„Pane generale, jsem zavázán.“ —

„V císařské armádě platí u všech regimentů jedna přísaha. V mém sboru si můžeš vybrati zbraň jakou chceš a u každé jsi tím okamžikem, kdy vstoupíš, poručíkem. Patent ti dám vyhotoviti tu chvíli. — Ostatně bych tě měl nejraději u sebe.“

„Musím se, pane generale, vrátiti. Mám přinést odpověď!“

„Však ji dlužen nezůstanu. Pošlu své psaní po jiném!“

„Jsi, pane generale, příliš ke mně laskavým! Věřu ani nevím, jak jsem si toho zasloužil.“

„Poctivost si přízeň jedním rázem, prvním pohledem získává!“

„O té jsi se, pane, u mne ještě nepřesvědčil!“

„Jsi příliš skromný a já zas v životě příliš zkušený. Přijímáš?“

„Mám, pane generale, ještě jiné závazky.“

*) Viz „Blah.“ r. 1879 a 1880. Celek o III. dílech vyjde nákladem Dědictví Svatojanského jako podíl údů na rok 1881.

„Snad nevěstu —?“

Slavík Damian se zapýřil.

„Toť nejmenší starost. Vystrojím ti svatbu sám!“

„Pane generale — odpustiš!“

„Přemlouvati tě nechci nižádným způsobem. Mínil jsem pouze tvůj prospěch. Ostatně dnes ani zítra ještě neodejdeš a můžeš si můj návrh rozmysliti, jak se patří.“ General Aldringer pokynul rukou; ale Slavík se nehýbal. Měl cosi na jazyku; zdálo se však, že jest v rozpacích, má-li to pronésti či mlčeti. Rozhodl se však, řka: „Pane generale, do Čech nazpět daleko, na cestu mi vyměřena doba tří neděl, v určitý čas musím býti s psaním zpět . . .“

Aldringer si zakroutil prudce knír nad hořením rtem. „Na list pana generalissima odpověď není lehká. Musíme posečkati; Španělský posel může přijíti každou chvíli. — Což se ti, praporečníku, stýská? V mém táboře se ještě nikdy nikomu nezastesklo. Zábav tu plno, hezkých tváří jako květu na lukách. — Jen se kolem sebe opravdu rozhlédni! — Však u pana generalissima také nejste živi jako karmelitáni-bosáci.“

Praporečník zelených lanců sotva že opustil stan nejvyššího, byl již opět obklopen několika veselými druhy, kteříž zrovna jakoby se naň byli umluvili. — Nebylo lze jim uniknouti; tím méně, poněvadž to byli sami důstojníci. A jaká jména si dávali! — Už z toho mohlo se souditi na jejich povahy. Jednomu říkali „Horribilicribrifax“, druhý se jmenoval „Daradiridatumdarides“, jiný „Hontolania-sontasan“. *)

Nebylo skorem ani možno takové přímění vysloviti. — Ohrdlí měli zašpiněné, kabátce usmolené, bandalíry sluncem vybledlé a obličejy všech svědčily, že dbají nejvíce toho, co do sebe, nikdy však toho, co na sebe.

„U nás jiný život! Hleď! Co chceme, děláme; kam chceme, smíme; jak koho chceme, týráme. — Vyměň si brachu službu!“

„Pan generalissimus by mi mohl slíbiti měsíčně tisíc dukátů, k němu se nedám naverbovat! Má prý někdy divné vrtochy; pravda-liž praporečníku? — Hej braši, my arkebuzíři! Kdo se nám vyrovná! — Já, lajtnant Hurymurydumdides!“

*) Müller: „Söldnerwesen“, Onno Klop: „Tilly und der dreissigjährige Krieg.“

„Arkebuzíři v císařském vojsku první regiment!“

„Arkebuzíři po celé Evropě nejslavnější pluk!“

„Budeš, chlapíku, náš!“

„Však si to rozmyslím!“

„Rozmyslíš — nerozmyslíš; už jsi náš!“

Slavík Damian se hleděl těmhle druhům, jenž se mu tak nápadně vnucovali, všemožně vymknouti.

„Přec o sobě, pánové, rozhoduji já!“

„Oho, pane! My — arkebuzíři!“

„My, nejslavnější regiment v císařské armádě!“

„Já, zelený lancoch! My také něco platíme!“

Slavíkovi vehnala se do hlavy všecka krev, a nebyti pana kapitána, jenž se tu náhle objevil, jakoby s oblak vypadl, zajisté by se byly kordy křižovaly, protože několik rukou už jílce svíralo.

„Prosím, pánové! V našem táboře jest pohostinství také posvátné! Pan praporečník u nás hostem; či o tom nevíte?“ Pan kapitán se musel rozkřiknouti z plných plic, aby rozkvašence přehlušil. „Máte-li mezi sebou jaký spor, ať o něm kostky rozhodnou! Kdo více prohraje, již tím bude potrestán! Páni arkebuzíři! Na trojku sázím první. — Tenhle můj zlaták ať je falešný okamžitě, prohrajeli, pane praporečníku! Na trojku! — Pro mne nejšťastnější číslice! Páni arkebuzíři! Já chráním bank!“

„Na devítku jeden rýnský!“

„Na šestku dva rýnské!“

„Dlouho-li tomu, pánové, co počínáte skrbeliti? — Pane poručíku! Pane Hurymurydumdides!“

Za několik okamžiků seděli již hráči kruhem na rozražených sudech a převrnutých konvicích, kde kdo mohl.

„Pane praporečníku!“

„Nemám chuti, pane kapitáne!“

„Nemá haléře, braši! . . . Pěkný zelený lancoch!“

„Je jim prázdnou kapsu cítiti zdaleka! — Ukaž, mluvím-li lež!“

„Pane praporečníku, je tvou povinností, hájiti čest zelených lanců.“

„Na trojku dukát!“

„Výborně, pane praporečníku! Ať žijou zelení lancoši!“

„Pánové, trojka vyhrává! Pane praporečníku, štěstí se k tobě obrací! Shrábni je!“ —

Slavík Damian se k tomu nějak neměl, aby výhru uschoval.

„Tvé vlastní, poctivé peníze, pane praporníku! — Sáším na trojku poznovu, drž se jí!“

„Ten dukát!“

„Výborně! Ať žijou zelení lancoši! Páni arkebuzíři, nedejte se zahanbiti!“

Španělský kapitán dával soudruhům znamení očima. Arkebuzíři obsadili všechny číslice. Poručík Horribilicribox vsadil na devítku devět císařských.

„Trojka vyhrává, pane praporníku, podruhé! Seber si to! U všech ďasů! Máš, pane praporníku, štěstí!“

Slavík Damian se tentokrát již pobízeti nedal, aby si sebral stříbro, na němž tu a tam byly rezavé skvrny, snad přishlé krůpěje lidské krve.

„Pan praporník v prvější při měl pravdu, páni arkebuzíři. Štěstí se na něj zrovna jen sype. Poznovu!“ Španělský kapitán opět se chystal ku rozhození.

Slavíkovi se tvář nezvykle zardívala a kapitánovy zraky se leskly každým okamžikem úlisněji.

„Čtyři dukáty, pánové!“

Praporník tentokrát hlásil se k sázce nejprvnější.

„Luciper aby s tebou hrál! Máš šotka pod pažďím!“

„Čtyři dukáty, pánové!“

„Dvacet rýnských!“

„Patnáct císařských!“

„Trojka vyhrává! Pane praporníku, máš štěstí z pekla!“

„Proklatá trojka! Nyní ji obsadím já!“

„Pan praporník je naším hostem; sluší mu přednost!“ —

Slavík Damian sázel výš a výše, hru za hrou bral, tvář mu zčervenala jako nevím jakou prací a ruce se mu chvěly až zimničně; Španělský kapitán vybízel arkebuzíře důrazněji a důrazněji a oči mu hrály v hlavě potměšileji a potměšileji.

„Hoj, pane praporníku! Tentokrát má výhru devítka!“

Slavík poněkud zbledl; ale okamžitě vsadil všechno, co měl před sebou. Prohrál však podruhé a zbledl opět; ruce třáslly se mu ještě zimničněji a na čele mu vystávaly krůpěje potu.

„Zde dvacet dukátů, pane praporníku! Budu mírným věřitelem!“

Slavíkovi šla hlava kolem; ale sáhl po zlatácích, jež mu Španělský kapitán nabídl, přece. Netrvaly mu však než několik okamžiků.

„Pane praporníku, zakládám tě novou sumou! Ještě jednou dvacet!“

Slavík Damian vstal, jakoby prvější štěstí chtěl přivolati; ale místo štěstí stála před ním černovlasá doña s uštěpačným úsměvem. „Pane, sem jsi odkvapil? V mé společnosti jinak bys se byl pobavil!“ Černovlasá doña položila Slavíkovi ruku na rameno a arkebuzíři vyhrkli v pustý smích, jakoby se byli umluvili.

Slavík Damian však také jakoby se náhle ze sna probudil. „Táhneš, nestoudnice!“

„Zticha, pane! — To Španělská doña, já její rytíř a ty můj dlužník!“ Pan kapitán hovořil, jako když zmije sičí. „Zaplať, pane praporníku!“

„Vy že císařští oficiři? Vy lotři!“

„Zpět, pánové; až zaplatí! Kordy do pochvy; s člověkem, který má dluhy a chce jíti na meče, do žaláře! — Tvůj kord! Okamžitě! — Jsi zajatcem pana generala Aldringera!“

Starý arkebuzířský plukovník panu praporníku do uší přímo zahřimal a než se Slavík Damian podruhé vzpamatoval, už měl na ruku provazy a čtyři vojáci jej odváděli.

„Provedli jsme, pánové, všechno výborně! Pan general bude spokojen! — Pan general nám zaplatí!“

Španělský kapitán byl hraběte Aldringera sekretář a netrvalo ani půl hodiny, když arkebuzířští důstojníci zalévali si vypráhlá hrdla a počítali, co každý na nemotorném lancochu vydělal. Doña oslazovala rozkošníkům veselou chvíli Španělskými prý popěvky. Vojáci opodál si však povídali, pro takové písně že člověk nemusí až do Španěl. Složil prý je jakýs ochmelený Braniborák.

(Dokončení.)

O pochovávání neb spalování mrtvol.

V Německu vyšla nedávno zvláštní brožura, *) v nížto ze španělské řeči přeloženo dobrozdání, které o pochovávání neb spalování mrtvol podal slovutný učenec Dr. Jan

*) Celý titul zní: *Leichenbeerdigung und Leichenverbrennung. Eine historische, wirthschaftliche und medicinische Abhandlung von Dr. Joh. Creus, Professor der Medicin an der Central-Universität zu Madrid. Aus dem Spanischen übersetzt von Dr. Ludwig Schütz, Professor am Triester-Seminar zu Trier. Paderborn, Schöningh, 1879. Str. 66. Cena 1 mark.*

Creus, professor věd lékařských na ústřední universitě Madridské.

Jelikož otázka ta v nejvlastnějším smyslu slova náleží k „palčivým“ otázkám doby nejnovější, doufáme zavděčiti se laskavému čtenáři, podáme-li zde některé z důvodů, jimiž Dr. Creus rozhodně *proti spalování* mrtvých těl lidských se vyslovuje.

Od r. 1868 svobodné zednářstvo se zvláštní zálibou pěstuje myšlenku, aby těla lidská od nynějška neukládala se v lůno země ve hrobech, nýbrž aby pomocí velkolepých apparátů se na prášek spalovala; popel dá se do popelnice. Každému občanu na vůli se ponechává, chce-li popelnice s práškem pozůstalým po svých předcích, manželce, dítkách atp. uschovávat ve svém bytu aneb umístiti je ve velkolepých budovách, které by se na ten účel vystavěly. Ovšem se nečiní žádný rozdíl v náboženství; popel všech občanů v jediné budově se uloží. Tím způsobem učiní se prý obrovský krok ku „pravému, všeobecnému náboženství budoucnosti!“

Výš jmenovaný učenec španělský nejprvé z *dějín* dovozuje, že pochovávání mrtvých od nejstarších dob a nejvšeobecněji u všech národů se dělo, a že pouze u některých národů pohanských spalování mrtvol v obyčej vešlo, a sice jen u takových, kteří z řízení Božího přirozeného i nadpřirozeného nejdále se byli vymknuli. Kdožkoli tedy za naší doby o to se přičinují, aby mrtvoly byly ohněm spalovány, následují v tom pouze příkladu nejspustlejších pohanů v Indii a v Africe přebývajících.

Protektoři spalování rádi na to ukazují, že prý pochováváním mrtvol odnímá se polnímu *hospodářství* velmi mnoho půdy, které se ku založení hřbitovů užívá, která by však byvši náležitě hnojena a zorávána velký užitek nesla. Tak jistý mudrc v Italii vypočítal, že kdyby se mrtvoly spalovaly, Italie by každoročně o 5 milionů hektolitrů obilí více sklízeti mohla a pak by prý byl konec nouze a bídy!

Naproti takovému lichým námitkám dovozuje Dr. Creus, že při nynějším způsobu pochovávání mrtvol v zemi (na hřbitovech) prvky, z nichž pochované tělo sestává, poznenáhla se od sebe oddělují a účastňují se ve vzájemné výměně látek, jakáž po celé zemi se děje ustavičně mezi zemí a vzduchem, mezi říší rostlin a živočišstva. Mimo to ukazuje, že Tvůrce opatřil vesmír v míře nejhojnější veškerými věcmi, jichž výživa bylin a živočišstva vyžaduje. Úpadek pol-

ního hospodářství má zcela jiné příčiny, než pochovávání mrtvol na hřbitovech.

Neméně lichý jest důvod, jež svobodní zednáři uvádějí, že prý je škoda *peněz*, jež se vydávají na zachování hřbitovů, na zakoupení hrobů neb krypt, za pomníky náhrobní a j. Načež Dr. Creus odpovídá, že apparát ku spálení mrtvoly jistého Kellera v Miláně stál 600.000 franků; a nejlacinější apparát u firmy Siemens zhotovený stál 20.000 franků, nepočítaje v to útraty za topivo, mašínistu, topiče, vydání za popelnici a posléze útraty na velkolepé budovy k uschovávání popelnic.

Již ale přátelé spalování řkou: že prý ohledy *lékařské* či zdravotné nutně toho vymáhají, aby se mrtvoly déle už nepochovávaly; neboť prý výpary z hrobů vycházející všecken vzduch otravují!

K tomu připomíná Dr. Creus, že dle svědectví italského lékaře Roty bylo také při spálení mrtvoly Kellerovy v Miláně smrdutý zápach cítiti. Naproti tomu professor Beuchardat v Paříži provedl důkaz, že hřbitovy nejsou nikterak zdraví lidskému škodlivy. Zetlení mrtvol v zemi odpočívajících pro nedostatek kyslíku jen velmi pozvolna se děje; mimo to vůkolní půda působí jakousi filtrací a desinfekcí těchto v hnilobu přecházejících látek, tak že na povrch buď vůbec nevychází pražádný výpar škodlivý, aneb že vychází v míře tak skrovníčké, že to nikterak škodlivě nepůsobí.

Ale nastojte! mrtvolami prý se otravuje *voda* k pití určená? v skutku prý v některých pramenech a studních našly se různé sloučeniny dusíkové a čpavkové (Ammoniak), což prý jen odtud pochodí, že voda dešťová zemí prosakujíc mrtvých těl se dotkla. Avšak Dr. Creus provádí důkaz, že jenom praneopatrná část vody dešťové na hřbitovech prosakující jest s to, v sebe přijmouti rozpíjelné látky zetlelé; mimo to voda jen v tenoučkých nitkách dolů prosakuje a tímto apparátem desinfekčním zcela se zčišťuje. V Paříži byla jistá studně, uprostřed hřbitova se nalézající, od zvláštní komise proskoumána, a hle! ukázalo se, že obsahuje nejčistší vodu k pití. Jinými zkouškami dokázáno, že voda dešťová mnohem více čpavku v sobě chovala než voda studní, blíž hřbitova se nalézajících.

Obzvláště také se stanoviska lékařství *soudního* zavrhnouti sluší spalování mrtvol. Nezřídka zločin na zemřelém spáchaný (n. př. vražda, otrávení atp.) podaří se odkryti teprv po čase, když mrtvola už mnoho dní, snad týdnů a měsíců v hrobě odpočívá.

Z hrobu se mrtvé tělo vyndá a lékařským ohledáním aneb zkoumáním lučebným přecho- často podá se zjevný důkaz viny lotrovy. Z hromádky popelu však nelze soudci čerpati důkazu ku zjištění viny či nevinosti. Mohlo by se zlu tomu předejít jen tím způsobem, kdyžby tělo každého člověka po smrti ještě před spálením se podrobilo lékařskému a lučebnému prozkoumání; zdaž to možno, ať každý rozumný posoudí.

K těmto důvodům arci lze přidružiti mnoho jiných, které z náboženského významu hřbitovů plynou. „Svaté pole“ κοιμητήριον, Friedhof, ty a podobné výrazy nám připomínají život lepší, budoucí, a pamatují nás na „těla z mrtvých vzkříšení“, zajisté jedno z nejvznešenějších a nejutěšenějších dogmat církve katolické. Domnívá-li se materialista, že se jedenkrát celá bytost jeho v dým rozplyne, my jemu radost takovou nezavídíme, kojíce se nadějí mnohem lepší a jistější, že mnozí jsou příbytkové v domě Otce nebeského, kamž Kristus nás předešel, aby příbytek nám připravil.

Ostatně k útěše pro všechny pravověřící křesťany můžeme ku konci vysloviti odůvodněné své přesvědčení, že drahně času uplyne dříve, nežli tato nejnovější utopie se stane skutkem ať nedíme v celé Evropě, ale aspoň v jedné zemi neb státu evropském. V Berlíně sestoupil se zvláštní spolek „pro spalování mrtvol“, kterýž r. 1878 konal valnou schůzi svou, a na tom se usnesl, aby se „úsilovně ve prospěch zájmů spolkových pracovalo.“ Podobá se však, že ani v státu kulturního boje na spalování mrtvol tak brzy nedojde. Neboť státní ministerstvo pruské r. 1880 zholo odmítlo žádost jemu předloženou, aby v Prusku dovoleno bylo mrtvoly spalovati.

Dr. Klement Borový.

Znělky křížové.

I.

„Již pojďte, pojďte učenci moji,
již čas jest, bychom od večere vstali,
neb zrádci mému židé mzdu již dali
a ten jim právě vydať mne se stroj!“

Tak Mistr řek', kdy nebes na orloji
rafije půlnoc temnou ukázaly,
a tichý bol mu milostnou tvář halí —
a rychle kráčí připravit se k boji.

Tam k Jetsemane božský Mistr pílí,
tam prositi chce Otce nebeského,

by hořký kalich, možno-li, Jej minul.
Teď došli. — Poklek' a se modlil chvíli,
modlil se třikrát — rostla úzkost Jeho
a krvavý pot k zemi s čela splynul.

II.

O láska Boží, láska nevýslovná,
co člověk jest, že tak ho miluješ?
Když zrazuje Tě, Ty mu daruješ
svůj pohled lásky, jenž se nebi rovná!

Hle, Jidáš hříšný spěchá k Tobě zrovna,
Ty víš, co chce, a přece svoluješ,
by polibil Tě, Ty jej varuješ,
ač víš, že láska Jeho zradě rovna!

Kdo pochopí Tě? Sám jsa pánem světa,
jenž jedním slovem moh' by zrádce zmařit,
přec chceš, by dotkla se Tě ústa kletá!
Kdo pochopí Tě? Jak se moh' Tvůj útěk
při slovech: „Jáť jsem!“ převýborně zdařit,
a Ty jdeš s nimi v srdci taje smutek.

III.

Aj, Sion slavný ve smutečném hávu —
Snad nezemřel dnes Herodes mu král?
Vždyť ještě včera jako palma stál
jak ona pyšně pozvídaje hlavu.

„Ba zemřel král!“ — tak náhle v lidstva davu,
jenž s Golgoty se hrnul, nárek lkál,
„Bůh zemřel dnes!“ a zase všechno dál
to kol mne prchá ve zoufalém stavu.

Já ohlédnu se maně ke Golgotě
a — Ty můj Bože! Co tu vidí oko,
to vníká mně až v duši přehluboko.
O duše má, viz, Pán tvůj zmírá pro tě
a lůžkem Jeho — tvrdé dřevo kříže —
a ty přec nechceš, nechceš k Němu blíže!

IV.

Tři hodiny. — Proč náhle vzdušná vesla
svá rozpjal vichor, proč se třese země,
proč shaslo slunce, na Kalvárské témě,
proč v tuto dobu černá noc se snesla?

Kříž — kolem dav — ; jen jedna ústa hlesla:
„Syn Boží byl!“ a vše se koří němě,
neb skončil již, jenž lidské spasil plémě.
Jest dokonáno! Svatá hlava klesla.

Jest dokonáno! Usmířeno nebe —
Syn Boží v oběť vlastní krev svou vylil
a zničil úpis neskonale viny.
Viz duše má! Tak miloval Bůh tebe,

že nebe nechal a se k tobě schýlil,
by ze sluhů svých učinil své syny.

V.

Poslední paprsk leje slunce zlaté
v tvář bledé matky nakloněné k Synu,
jenž bez hnutí jí odpočívá v klínu,
a vposled líbá Jeho rány svaté.

Poslední paprsk — a pak hrůzou jaté
se v horu noří jak by toho činu
nechtělo míti nejmenší ni vinu,
jejž před ním ruce spáchaly tu klaté.

Již ticho vše — i Kalvarie dřímá
tou drahou krví Beránkovou syta
a noc svým rouchem svaté město halí.
Však smutná matka dosud v loktech třímá
své zašlé štěstí — a v tom temnu skrytá
jí hořká slza mnohdy oko skalí.

Al. Krsek.

Scintillae Ignatianae.

S. Ignat. ap. Bart.

Podává prof. V. Vojáček.

*Čím se kdo těsněji k Bohu připoutá a
štedřejším ku svrchované Velebnosti prokáže,
tím ho k sobě štedřejšího dozná.* (S. Ignat.
in constit.)

Nehyneť, co se Bohu dává, čím štedřeji
země výpary k nebi vysílá, tím zase vydatněj-
ších odtud lijavců přijímá, jimiž by úrodněla,
anobrž jestliže země dobrá stonásobnou úrodou
navracuje siji, kterou přijala; zdaž asi planější
nebo neužitejší bude stvořitel než jeho tvor?

Štedrost tato jest nejzjistnější: čím více
ušetřuješ, tím více máš. Tak ovšem tratiti
s výdělkem jest: shovati jest lakomstvím nej-
šerednějším.

Přijímá Bůh poskrovnu, oplácí hojným
množstvím, za věci okamžité věčnými, za po-
minoucí navždy trvajícimi, Božskými za stvo-
řené sutou měrou dává. Proč ještě váháme
sebe a své Bohu dáti?

Na to pozoruj: částkou spokojen není;
co máš, ano co jsi, celé vymáhá Bůh. Dejž,
svého nedáváš; ten kterýž dal všecko, za to
vyžaduje všecko. Proč bychom z cizího byli
skrbni?

Ó můj Bože, kdyby Tě lidé znali!

Každý člověk přirozeně touží po vědění;
odtud jest při mnohých tak veliké dychtění k
studiím, že pro důkladné věci poznávání zbo-
žím a poctami opomítli. Však ó marné snahy
lidí smrtelných! I proč milujete marnost a

hledáte lži? Moudrost tohoto světa bláznov-
stvím jest u Boha, nesměruje-li ona k poznání
Boha jediného.

Nadarmo pachtíme se, věk maříme; toli-
kým věcem se učíme a vždy více jest toho, če-
hož nevíme, i jest nám docházeti mrákot a ni-
koli světla, až bychom v poznávání Boha a
odtud plynoucí k němu lásce pravdivě i dů-
kladně učení býti usilovali.

Aniž zde náramného důvtipu ani ostro-
umného mistra, ani velikánské bibliotéky jest
potřebí; bez hlučného řečnění, v pokorném ml-
čení a v samotě srdce svého učíme se takto
poznávati Boha, toho skrývá Bůh před mou-
drymi a zjevuje maličkým.

Což nebeštany činí blahoslavenými leč po-
znávání Boha? Viz jak bychom snadno blažení
býti mohli. Uč se kterakto! Blahoslavení jsou
čistí srdcem, poněvadž oni Boha viděti budou.

*Vada marnosti a ješitné slávy rodi se
z neznání sebe a ze slepé samolásky.* (S. Ignat.
in constit.)

Obecné světa zlé jest ctižádost převedená
až na nás po prvních rodičích, kteří se uchá-
zeli o božství. Ta když chválou některého
lichotníka jako ramenem jest podporována, jak
vysoko, milý Božíčku, se pozdvihuje!

Vysoké sebe cenění jest lehkověrné; věří
že jsou nejen ty věci, jež skutečně jsou, ale i
ty, jichž není, jen když byly k tomu cíli po-
věděny, aby ono sobě získalo lidské přízně.

Nešťastni jsou lapači marnosti; tím dychtí
slouti a za to procházeti, čím nejsou. Rádi
totiž jsou šizeni a v klamech jásají. Jaká to
slepota dýmem slávy způsobená!

Hluběji v sebe vezři, kdo jsi. To aby
věděl, Boha sobě mysli; anoť o to ubude cti-
žádosti, oč přibude poznávání Boha. Pane, ó
bych znal sebe i znal tebe!

*Nejen na Boha jest míti ohled, ale i na
lidi pro Boha.* (S. Ignat. in vita.)

Bůh, jenž tak miloval člověka, že se z lá-
sky k němu obětoval, tak chce býti milován
od člověka, aby člověk nebyl zanedbáván. Nic
lásce Boží ten neujímá, kdo bližního pro Boha
miluje.

Nikdo není tak chatrný, aby toho do sebe
neměl, jež by mohlo býti milováno a váženo,
a kdyby se i toho nedostávalo, nemůže milo-
vání jemu bez pychu odepřeno býti, poněvadž
patří Bohu, cenou krve Kristovy jest vykoupen
a jest obrazem Božím.

Budeš-li pozorovati mravů svých a kromě
toho ničích, budeš zajisté, že všecky za lepší
míti budeš než ty jsi a hojné látky najdeš
k nenávidění sebe i k milování bližního.

Nikoli zloba lidská činí, že méně milujeme bližního, naše vášeň a nechť toho příčinou jest. Tu rozličnou barvou zastíráme, poněvadž se stydíme objevovati ohyzdy své.

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XIII. Svárlivým a nesmířlivým.

1. Křesťane, *ty jsi nepokojný, sváry a různice činiš.* a) Považ, že jednáš proti vůli Boží a těžce se prohřešuješ. Bůh velí: „Pravdu a pokoj milujte“ (Zach. 8, 19.) a ty pokoj nemiluješ, rušíš. „Bůh není milovník různic, ale pokoje“ (I. Kor. 14, 33.) a ty, an žiješ v nepokoji, v svárech, nejsi milovník Boží. — b) Ty nejsi pravým křesťanem. Láska jest hlavní a nejpřednější přikázání našeho náboženství, jež tam se plní, kde svornost a pokoj se zachovává. Víra Kristova jest učení pokoje a lásky. Pán Ježíš, kníže pokoje, přišel, aby „pokoj hlásal.“ (Sk. ap. 10, 36.) „Pokoj svůj, pravil, zůstavuji vám, pokoj dávám vám“ (Jan 14, 27.) a své učeníky ku pokoji vzbuzoval, říká: „Pokoj mějte mezi sebou.“ (Mar. 9, 49.) Podobně sv. apoštolové napomínali ku pokoji, zvláště sv. Pavel, an píše: „Co na vás jest, se všemi lidmi pokoj mějte.“ (Řím. 12, 15.) „Usilujte zachovati jednotu ducha ve svazku pokoje.“ (Ef. 4, 3.) „Pokoj Kristův vítězí v srdcích vašich.“ (Kol. 3, 15.) — Kdo tedy símě svárův a různic rozsívá, nemůže se nazývati dobrým křesťanem. Prvotní křesťané byli jedno srdce, jedna duše. (Sk. ap. 4, 32.) — c) Považ kř., dokud v různicích a svárech žiješ, že nemůžeš být spokojen, šťasten. Jak spokojeně bys mohl žíti, jak radostných dnů požívati, kdybys byl snášenlivý, svorný! Kde jest v domě jedna mysl, jedno srdce, vše snadně a zdárně daří se. Kde jest svornost a láska, tam jest pravá blaženost. „Jak utěšené jest, když bratří a všickni domácí přebývají v jednotě!“ (Žlm. 132, 1.) „Kterí vcházejí v rady pokoje, za těmi jde radost.“ (Př. 12, 20.) „Kde jest závist a svárlivost, tam neustavičnost a všeliký zlý skutek.“ (Jak. 3, 16.) — d) Pomni, jak ti může Bůh žehnati, když v domě tvém panují svár a různice a tvoji domácí hořké slzy prolévajíce, Bohu žalují! „Kdo chce milovati život a viděti dobré dny, hledej pokoje a stíhej jej.“ (I. Petr. 3, 11.) Konečně věz, že kdo nemiluje, nedá pokoje na zemi, nedojde pokoje věčného u Boha, v nebi. „Blahoslavení pokojní; nebo synové Boží slouti budou.“ (Mat. 5, 9.)

Proto m. kř. buď milovníkem pokoje, chraň se svárův a různic; buď tichý, mírný a trpělivý. „Muž hněvivý vzbuzuje sváry; kdo trpělivý jest, krotí vzbuzeň.“ (Přisl. 15, 18.) „Oblecte se jako vyvolení Boží v dobrotivost, pokoru, mírnost, trpělivost.“ (Kol. 3, 12.) „Sám Bůh pokoje, dejž vám pokoj věčný na všelikém místě.“ (II. Tes. 3, 16.)

2. Křesťane, *ty chováš nepřátelství v srdci svém, nechceš smířiti se a odpustiti těm, kteříž ti domlele neb skutečně ublížili.* a) Jak se můžeš jménem křesťana honositi, když nic křesťanského do sebe nemáš? když dle rozkazu a příkladu Kristova se nechováš? Kristus, jenž i své protivníky miloval a za své vrahy na kříži se modlil: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí co činí“ (Luk. 23, 34.), káže: „Když se postavíte k modlení, odpouštějte, máte-li co proti komu, aby Otec nebeský odpustil vám hříchy vaše.“ (Mar. 11, 25.) „Obětuješ-li dar svůj na oltáři a tu se rozpomeň, že bratr tvůj má něco proti tobě; nechej tu daru svého před oltářem a jdi, smíř se s bratrem svým a potom budeš obětovati dar svůj.“ (Mat. 5, 23. 24.) Ty pak modle se „Odpusť nám naše viny“ (Mat. 6, 12.), Bohu lžeš a k odvetě ho vyzýváš. Věz, že dokud trváš v nepřátelství, všecky tvé modlitby a pobožné skutky před Bohem nemají ceny. — Představ si v duchu nelaskavého služebníka, kterýž ač mu Pán odpustil mnoho, nemilosrdně se choval ku svému spoluslužebníku. Kéž bysi hluboko vštípl slova Kristova: „Takť i Otec nebeský učiní vám, jest-li že neodpustíte jeden každý bratru svému ze srdcí svých jejich provinění.“ (Mat. 18, 35.) „Jest-li odpustíte, bude i vám odpuštěno.“ (Mat. 6, 14.) Pak bys zajisté odpustil svému protivníku a se srdcem smířeným bys odcházel z chrámu. A nechceš-li ze srdce vyhostiti všechno nepřátelství, boj se obcovati nejdr. oběti smíru a chraň se přistoupení k stolu Páně, aby se nesplnilo na tobě, co píše sv. Pavel: „Kdo jí a pije Tělo Páně nehodně, odsouzení sobě jí a pije.“ (I. Kor. 11, 28.) — b) Aby ti pak křesťane, návštěva chrámu a požívání Těla Kristova bylo ku spáse a k požehnání, poslyš a věrně zachovej tyto rady: Zanech všeho nepřátelství, zapomeň na vše, co bylo příčinou různic a svárův a smíř se záhy se svým nepřítelem, pamětliv jsa slov sv. Pavla: „Slunce nezapadej nad hněvivostí vaší.“ (Ef. 4, 26.) „Nevzpomínej na každou křivdu bližního a žádné křivdy nečiň v skutcích.“ (Sir. 10, 6.) Pak-li ti kdo ublížil pomni, že je člověk křehký a že i ty máš své křehkosti a chyby a rád jsi, když jiní ti shoví-

vají a promijí; pročez i ty máš odpouštěti. „Odpusť bližnímu svému a když se modlití budeš, hříchové tvoji budou rozvázáni.“ (Sir. 28, 2.) Křivdy, jíž jsi utrpěl nezveličuj, spíše uskrovní; pomysli si jako Pán Ježíš: „Nevědí, co činí.“ Jsi-li přinucen hájiti čest nebo statek proti nepříteli, čiň to dle pravdy a lásky křesťanské, abys i ty našel u Boha milosrdenství. — Zhřešil-li by proti tobě bratr tvůj, potresci ho a bude-li toho želeť, odpusti mu. (Luk. 17, 13.) — Msti se po křesťansku, dle písma svatého: „Odpouštějte sobě vespolek, jakož i Pán odpustil vám, tak i vy. (Kol. 3, 13.) Žádnému zlého za zlé neodplacujte, dobrořečte těm, kteří vám protivenství činí.“ (Řím. 12, 14. 17.) „Dobře číňte těm, kteří vás nenávidějí.“ (Luk. 6, 28.) Pak-li jsi komu ublížil, uznej své provinění, pros za odpuštění a hleď učiněnou křivdu napravit, pak očekávat můžeš u Boha odpuštění a milosrdenství. — „Jest-li odpustíte lidem hříchy jejich, odpustí vám Otec nebeský hříchy vaše.“ (Mat. 6, 14.)

Sv. chýže Nazaretská v Loretě.

(Dokončení.)

Za nedlouho pokryt byl příkrý vrch, na němž sv. domek posléze spočinul, četnými chaloupkami a osada tu povstávající nazvána byla Loreto. Jméno to odvozují někteří od blízkého vavřínového háje vlašsky „laureto“ nazvaného; jiní opět se domnívají, že celá krajina byla majetkem vznešené paní jménem Laureta. Nad sv. chýží vystaven byl již na počátku XV. století prostranný chrám. O něco později (r. 1461.) položil papež Pavel II. základy k velebné basilice, která až podnes v Loretě se spatřuje. Spěchaje totiž k volbě nového papeže do Říma zachvácen byl v Ankoně morovou ranou. Stěžej jen dopraven byl k zázračnému domku do Loreta, kde v brzkou na přímluvu sv. Panny úplně se pozdravil. Při tom prý bylo mu zvěstováno, že se stane hlavou osiřelé Církve sv. Tolik jest jisto, že jakmile zasedl na stolec sv. Petra, započal z hojných darů, jež poutníci do Loreta přinášeli, stavěti na místě předešlého kostela nádherný chrám. Stavba ta dokončena byla r. 1503 papežem Juliem II., načež vyhlášena byla za kapli papežskou a později za chrám kollegiální. Sv. Otec Sixtus V. povýšil konečně basiliku Loretánskou za kostel katedrální, ustanoviv místo to sídlem biskupským. Na rozkaz jeho vyryt byl nad vchodem do chrámu latinský nápis: „Dům Rodičky Boží, ve kte-

rém Slovo stalo se tělem.“ Uprostřed chrámu pod vysokou majestátní kopulí stojí chýže Nazaretská obklopena jsouc mramorovými sloupy a ozdobnými, běloskvoucími deskami. Nitro její, ačkoliv během času poněkud se změnilo, upomíná na první pohled na vysoké stáří. Dva sloupy překlenuté krátkým obloukem rozdělují skrovnou prostor na dvě. Větší, západní část určena jest pro zbožné příchozí; menší, východní končí oltářem, který jsme již svrchu byli popsali. Nad prostým krbem postavena jest socha Rodičky Boží se sv. Dítětem v náručí. Zlaté korunky, poseté vzácnými brilianty a jinými drahokamy trpytí se na hlavách jejich. Se stropu visí množství stříbrných lamp a ozařují zarudlé stěny kaple, upomínající na převznešené tajemství vtělení se Syna Božího, světla pravého, kteréž osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět.“ (Jan 1, 9.)

Nevěřící učenci doby naší pokoušeli se několikráte o to, aby dokázali, že starobylý domek ve chrámu Loretánském nemůže býti pravým obydlím sv. Rodiny. Za hlavní důvod proti pravosti sv. chýže uváděli, že neshodují se rozměry „kaple“ Nazaretské s domkem, který v Loretě všeobecně účtē se těší. Toho ovšem nemůže nikdo upírati. Kaple Nazaretská vystavena byla ve středověku na témže místě, kde sv. domek stával. Tenkrát ani nepomýšlelo se na to, aby zachovány byly rozměry původní chýže; ba míra jejich nebyla již ani známa, neboť zrušením chrámu Navštívení Panny Marie zasypány byly posud zbývající základy. Pravý rozměr jejich zjištěn byl teprv před dvěma sty lety, když kopalo se náhodou pod kaplí a shledalo se k podivení všech přítomných, že pravý domek sv. Panny mnohem níže na samé skále byl založen.

Nedávno pokusil se ještě jednou profesor Stanley závažným důkazem vystoupiti proti pravosti kaple Loretánské. Zdi kaple té vystaveny jsou, jak se alespoň až posud všeobecně za to mělo, z temně červeného, hlazeného kamene. Stavivo podobné nenalezá se však nikde v okolí Nazaretském; za to však vyskytuje se často na stavbách italských. Patruo tedy, že nemůže se původ jeho klásti do Palestiny, nýbrž spíše do Vlach. Než tu dlužno uvážiti, že temná červen sv. chýže v Loretě není původní, nýbrž že způsobena byla toliko vulkanickou obmytkou. Papež Klemens VII. dal totiž chatrné zdi domku opravit, domnívaje se, že tím předejde se nevčasné horlivosti přemnohých poutníkův, kteří

částky kamení ze zdí vylupovali a sebou domů odnášeli. Vlastní stavivo ale shoduje se úplně s jakostí lomů Nazaretských. To dokázal nade vší pochybnost msgr. Bartolini, který vyžádal si dovolení sv. Otce Pia IX. vyňal několik kamenů z vnitř zdí domku Loretanského, cestoval s nimi do sv. Země a zde se přesvědčil, že nejen kámen nýbrž i malta úplně je táž, jaké za věků předešlých a i nyní v Nazaretě se užívá.

Pravost sv. domku v Loretě dokazují nejzřejměji přemozí světcové, kteří vedeni byvše duchem vroucí pobožnosti do svatyně té putovali a v ní útěchy a posily nalezali. Uvádíme toliko sv. Karla Borromejského, sv. Františka Xaverského, sv. Františka Saleského, sv. Kamilla, sv. Brigittu a sv. Kateřinu Švédskou. První z nich cestoval pěšky z biskupského sídla svého, města Milána, do Loreta, obětoval tam mši sv., kázal nadšeně slovo Boží a celou noc probděl před oltářem na modlitbách, vyprošuje si horlivost u vedení těžkého úřadu vrchnopastýřského. Sv. František Xaverský přišed do Loreta pocítil tam, jak sám později tvrdil, neukojitelnou touhu zasvětit život svůj pracím missionářským daleko na Východě. Brzy po něm zavítal tam na své cestě po Itálii sv. František Saleský, napotomní biskup v Ženevě. Vraceje se totiž z věčného města Říma do vlasti puzen byl vnitřním hlasem, aby učinil zadost slibu, kterým před lety se byl zavázal, a zastavil se v Loretě. Jakmile uzřel z dále milostný chrám, plesal radostí nevýslovnou; vstoupiv pak do sv. chýže líbal posvátné zdi její s velikou vroucností, volaje při tom: „To jsou stany tvé, o spanilá Nevěsto věčného Krále! Zde bydlel jsi o Božský Miláčku náš, zde pásal jsi se mezi liliemi, zde stal jsi se bratrem mým!“ Za svého pobytu přijal tu sv. František svátost pokání a nejsv. svátost oltářní. Při tom uchvácen byv, jak životopiscové jeho dokládají,*) vroucí pobožností, obnovil slib ustavičné čistoty, jež v Paříži byl učinil a obnovil úmysl svůj oddati se zcela službě Boží. Ve svatyni Loretánské ustanovil sobě jistá pravidla, kterými chtěl se spravovati po celý apoštolský život svůj, a sliboval, že za svým povoláním milerád snášeti bude chudobu, nesnáze, utrpení a pronásledování. Na onom posvátném místě dosáhl přímlovou blahoslavené Panny Marie zvláštních milostí, že

duch jeho nabyt tam nového světla a srdce jeho naplněno bylo horoucí láskou k Bohu a bližnímu. A jako sv. František Saleský cestovali i jiní nábožní mužové a ženy do kaple Loretánské, tak že pouze v předešlém století napočítáno bylo 160 svatých, světcův a blahoslavencův, kteří v Loretě lásku svou k sv. Panně a Božskému Synu její osvědčovali a dobré úmysly své obnovovali.

Pravost sv. chýže Nazaretské v Loretě dosvědčují, jak jsme již s vrchu byli podotkli, výroky papežův. Pius IV. v jedné bulle své výslovně praví, „že Bůh přenéstí poručil andělům dům Panny Marie z Nazareta do Italie a týž dům nalézá se v chrámu Loretanském.“ Sv. papež Pius V., veliký ctitel sv. chýže, rozkázal, aby konaly se v ní vroucné modlitby za vítězství zbraní křesťanských nad Turky, kteří tenkrát hrozili záhubou celé Evropě. A hle, statečný vůdce vojska Španělského, Jan d'Austria, porazil za nedlouho v kruté seči námořské (u Lepanta r. 1571.) ohromnou přesilu Tureckou slabým vojskem svým. Na poděkování za milost tu, která připisovala se právem přímlově Matky Boží, cestoval sv. Otec Pius V. do Lorety a děkoval tu na kolenou za skvělé vítězství Lepantské. Papež Innocens XII. (1691—1700) nařídil, aby výroční památka přenesení sv. domu konala se v celé provincii Picenské dne 10. prosince. I blahé paměti papež Pius IX. choval velikou důvěru k sv. domku, zvláště když vyprosil si v něm jsa ještě mladý muž na radu příznivce svého papeže Pia VII. trvalé zdraví, které dříve trapnou padoucností bylo kaleno. Milosti té byl pamětliv i tenkrát, kdy povýšen byl za náměstka Kristova na zemi. Odporoučel totiž vřele oněm věřícím, kteří nemohou putovati do Loreta, aby alespoň v duchu cestu tam konali a udělil jim za tím účelem plnomocné odpustky. Kéž otcovská slova zvěčného sv. Otce docházela slechu u všech katolíkův! Jak mnohé protivenství přikvačuje nyní na Církev sv. ! Lhostejnost náboženská a nevěra šíří se i v zemích katolických měrou úžasnou, nepřátelé povznášejí opět hlavu svou výše a zhrdají vším, co po věky bylo svatým. Poutníci Loretánští nazvali sv. Panu: „Pomocníci křesťanů,“ a to vším právem, neboť k prosbě její jsou útoky protivníků sv. víry málomocny, rozkolnictví rozpadá se samo v sobě a u ctitelů její zachovávají se pravdy sv. náboženství kat. neporušeny. —

Vmysleme se ještě na okamžik do podzemní kaple Františkánského kostela v Nazaretě! Posvátné ticho panuje tu vůkol. Svaté místo nutká takorba přichozí, aby

*) Srovn.: Život sv. Františka S., sestavil J. Procházka. V Brně 1879. Díl I. str. 51.

padli na kolena před oltářem a děkovali dobrotivému Bohu za divy, které se tu staly. Zde započato bylo dílo vykupitelské andělským pozdravem; sv. osobami, které tu dlívaly, roznešeno bylo po celém světě. Ne-ní pochybnosti, že na mocnou přímluvu jejich přiblížilo se sv. místo až k nám přenešením původního domku sv. Rodiny do Italie. Kdo by se neradoval ze štěstí tak velikého! Sv. Jeronym přebýváje na památných místech sv. Země volal přátele své k sobě, říká: „Pojďme do Nazareta a pohledněmež na kvítko Galilejské!“ Nyní volati mohou zbožní křesťané podobně: „Pojďme do Loreta a pohledněmež na kvítko Nazaretské!“

Fr. V.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra bude slaviti 72. narozeniny své J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup (nar. 6. dubna 1809), jehož Bůh ještě dlouhá léta pražské arcidiecési zachováti račiž.

— V cí. kapli na Hradčanech budou v pátek dne 8. dubna v den Bolestné Rodičky Boží slouženy mše sv. od 6. h. do 12. h. V devět hodin bude sloužiti J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup u hlavního oltáře mši sv. V tentýž den odpol. jest tamtéž v 5 h. kázání a požehnání. V sobotu dne 9. započnou v kapli duchovní cvičení, ku kterýmž se vydávají vstupenky. V 7 h. večer jest kázání a litanie. Dne 10. 11. a 12. jest kázání v 10 h. a po něm mše sv., odpol. jest požehnání v 5 h. a v 7 h. kázání. Ve středu dne 13. dubna o půl 9. h. kázání, v 9 hod. sloužiti bude J. Emin. p. kardinál mši sv., při které účastníkům exercicií podávati bude nejsv. Tělo Páně. Tímto společným sv. přijímáním duchovní cvičení se ukončí.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 5.—9. dubna u sv. Štěpána, od 10.—13. t. m. u sv. Bartoloměje v Konviktské ulici.

— Pořádek služeb Božích ve sv. témdni v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě: Ve středu o 4. h. odp. církevní hodinky či tmavé jitřní (Matutinum tenebrarum). Na zelený čtvrtek v 8 h. tichá mše sv., při kteréž Tělo Páně podávati se bude cí. k. úřadům, v 9 h. slavná mše sv. (J. Emin. p. kardinál), svěcení olejů, sv. přijímání duchovenstva i lidu, přenešení sv. hostií a mytí nohou 13 chudým starcům; odpoledne o 4. h. jitřní. — Na velký pátek v 8 hod. české kázání, v 9 hod. sv. obřady, pašie, přímluvy, líbání sv. kříže, mše „praesantificatorum“,

přenešení nejsv. Svátosti do Božího hrobu, něm. kázání; odpoledne ve 4 h. jitřní (Matutinum); návštěva Božího hrobu. — Na bílou sobotu o půl 9. svěcení nového světla (paškálu) a v kapli sv. Václava křestní vody, pak zpívaná mše svatá; odpoledne v 5 hod. slavnost Vzkříšení Páně. Všecky tyto sv. obřady — vyjímaje svěcení svíce a vody — vykonává Jeho Eminence nejdůst. p. kardinál, jenž též v neděli velikonoční bude sloužiti pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštol. požehnání spojené s plnomocnými odpustky pro všecky ty věřící, kdož z hříchů svých skroušeně se vyznali a nejsv. Tělo Páně přijali.

— Pořádek služeb Božích ve svatém témdni v c. k. dvorní kapli na hradě. Ve středu o půl 5. h. odp. tmavé jitřní (Matutinum tenebrarum), ve čtvrtek ráno v 9 h. zpívaná mše sv., přijímání, průvod; odpol. o půl 5. jitřní; na velký pátek: v 9 h. ráno pašie a ostatní sv. obřady; odp. o půl 5. jitřní; v 7 h. kázání o umučení Páně, zpěv „Miserere“, požehnání s ostatkem sv. kříže. Na bílou sobotu v 9 hod. ráno svěcení velikonoční svíce, prorocství, zpívaná mše sv.

— Duchovní cvičení v chrámě u sv. Kajetána v Ostruhové ulici výhradně pro pány jazykem českým konati se budou dne 11. 12. 13. dubna u večer o 7. hodině. — Slavné společné sv. přijímání bude 18. téhož měsíce o 8. hodině.

— Konference výhradně pro pány budou se konati jazykem německým letos v sále sv. Václavské záložny od 10. t. m. vždy o 7. hod. večer po celý týden. Doufáme, že i letos jako jindy oboje konference valnému účastenství se těšiti budou.

— Duchovní cvičení v kníž. arcib. semináři počnou ve středu dne 6. t. m. a ukončí společným sv. přijímáním na neděli květnou. Po té bude udíleti o následujících dnech J. Eminence nejdůst. p. kardinál alumnům II. r. první tonsuru a alumnům III. r. jakož i některým klerikům řeholním čtvero nižších svěcení.

— Pouť do Říma ke dni 5. července bude slavnou. Z Prahy chystá se několik církevních hodnostářů, s mnohými čelnějšími měšťany. K nim připojí se Poláci, Chorváté, Rusínové i Bulhari tak že vsechny slov. národnosti zastoupeny budou.

— „Nový nepřítel chudiny.“ V Paříži vynalezen stroj na dělání krajek. Vynalezcem jest Američan Malbére, a zvláštní společnost s jménem 2½ milionu franků sestoupila se, aby nález byl zužitkován. Ubohým

krajkářům českým v Kikonoších a v Rudohoří nadědou smutné časy, když jediný téměř pramen výživy jim odňat bude.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci březnu 126 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 362 osoby; a vzdává díky nejmenovanému dobrodinci za dar 100 zl., pak 46 okresním výborům a 24 záložnám za milodary v březnu udělené.

Z Uher. (*800leté jubileum kanonizace sv. Štěpána.*) Národu uherskému nadejde počátkem budoucího měsíce zvláštní slavnost. Jest to 800 letá památka prohlášení prvního krále Uherského Štěpána I. za svatého. Dne 4. května r. 1081 slavena byla v Římě 8. synoda, ve které dal papež Řehoř VII. slavným způsobem zapsati zbožného a horlivého vladaře Štěpána mezi světce Boží. Nebude od místa, zmíníme-li se několika slovy o blahodárném životě jeho. Sv. Štěpán byl syn vévody Geisy a manželky jeho Sarolty. Narodil se v Ostřihomě r. 978 a byl původně zván Vajk. Vychování jeho svěřeno bylo dvěma bratřím ze řádu sv. Benedikta. Dospívaje v slícného mládence pokřtěn byl, po smrti matčině, od sv. Vojtěcha v Ostřihomě (r. 994.) a od té doby nesl jméno sv. Štěpána Prvomučedníka. Matka a učitelé vychovávali jej v zásadách křesťanských, tak že Štěpán stal se potom nejhorlivějším rozšiřovatelem náboženství Kristova. Když otec jeho Geisa se životem se rozloučil, nastoupil Štěpán již v 19. roku vládu vévodskou. I doporučil zákonem, aby všichni poddaní jeho přijali víru křesťanskou a propustili otroky na svobodu. Vzpouru, která zákonem tím byla vyvolána, statečně pokořiv založil k řízení vzrůstající církve Uherské 10 biskupství a 4 opatství Benediktinská. Na radu císaře Německého Otty III. přijal vévoda Štěpán titul královský. Opat Pécsvárodský Astrich vyslán byl do Říma, aby vyžádal tu na sv. Otcí potvrzení nové hodnosti. Papež Sylvestr II. slyše o zbožnosti a horlivosti Štěpánově zvolal přýpln obdivu: „Mne nazývají mužem apoštolským, avšak kníže váš, který získal pro Krista národ tak veliký, je pravým apoštolem.“ Zlatá koruna a kříž byly odměnou horlivosti královy (r. 1000). Nedlouho na to obdařil zbožný král národ svůj spravedlivou ústavou, která v podstatě až po dnes je základem státního řízení Uherského. Sv. Štěpán stal se zakladatelem říše Uherské, on zabezpečil národu svému místo mezi státy Evropskými. R. 1038 dne 15. srpna poručil konečně sv. Štěpán ducha svého Pánu Bohu.

Mrtvé tělo jeho pohřbeno bylo ve Stoličném Bělehradě v kostele P. Marie, který sám byl vystavěl. Co se ostatků jeho týče, vypravuje starobylá pověst následující událost: „Papež Řehoř poručil, aby tělo krále Štěpána a syna jeho Emericha bylo slavně z hrobky vyneseno a veřejně na oltáři k uctívání vystaveno. Když papežský vyslanec přišel do Uher s psaním papežovým, shromáždil král Ladislav všechny biskupy, opaty a velmože do města Bělehradu. Postiv se po tři dny sestoupil král s knížaty a kněžstvem do hrobky, kde spočívala v kamenných rakvích svatá těla krále Štěpána a syna jeho, biskupa Emericha. Avšak ani spojenému namáhání jejich se nepodařilo víka zdvihnouti. Modlili se, postili se znova, než nic na plat! Týž čas žila o samotě v blízkém lese zbožná panna jménem Charitas. Ta přišedši ke králi Ladislavovi zvěstovala mu, že nepovolí kámen dříve, dokavad se nesmíří se strýcem svým Salomem. A tak se také stalo.“ Tolik je jisto, že r. 1081. počten byl král Štěpán od papeže Řehoře VII. mezi svaté. Země Uherská ctí jej svým obzvláštním patronem. Právě rámě jeho chová se nyní v zámecké kapli Budinské. — Lze tedy vším právem doufati, že katolíci uherští oslaví tak důležitou a památnou událost, jak toho v skutku zasluhuje.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katolického duchovenstva*“ vykazuje v čís. 3. roč. XXII. tento obsah: Císař František Josef I. (Dějiny církve katolické v Rakousku od r. 1852—1859. Sepsal dr. František Kryštůfek, prof. círk. dějin v Králové Hradci). O spiritismu. (Podává dr. Eugen Kadeřávek.) Pohřbívání a spalování mrtvol. Napsal prof. dr. R. Smolík. (K tomuto časovému a zajímavému článku obracujeme pozornost ct. čtenářů.) V Kronice pojednává dp. J. Křt. Votka o úvahách biskupa Strossmayera za příčinou papežské encykliky o sv. Cyrillu a Metoději. Dále jsou praktické otázky: Výkup dávky k záduší povinné; Kdy se mohou konati prohlášky manželské; Zpověď před oddavkami; Mohou-li také nepřítomní do spolků a bratrstev církevních zapsáni býti? důkladně pojednány. Po té následují zprávy o tajných spolcích gymnasistů v Německu, o spolku Görresově a o literární produkci v Německu. V literárním oznamovateli jest posouzeno několik spisů.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ přináší v čís. 4. roč. XV. tyto články: Rozji-

mání na Velký pátek. Odchod sv. Methoda na věčnost. Upomínky z pouti po Francii a Italii. Boží hod velikonoční. Loretánská kaple v Hájku blíž Prahy. Přeslavný nápis kříže. Děvečkám služebným. Rozličné zprávy. Zájmy Krista Pána v různých zemích.

— „*Stručná nauka o řečnictví se příklady.*“

Pro žáky nejvyšší třídy škol středních napsal Frant. Bačkovský. V době, kde společenský život v šir i hloub se rozkládá, třeba jest pomůcky, která by spolehlivý návod poskytovala, jak promluvy a řeči při různých příležitostech konané sossnovati a přednésti dlužno. P. spisovatel předeslav úvod, rozděluje spis svůj na dva díly. V prvním díle (str. 6—34) podává stručnou nauku o řečnictví, v druhé pak části předvádí příklady řečí celých anebo zkrácených (str. 34—124). Jest nám pochváliti správnou a ušlechtilou mluvu, jakož i dobrý takt při volbě příkladů. Z uvedených řečí upozorňujeme zejména ct. čtenáře na řeč dp. katechety Jindřichohradeckého: o lásce k vlasti, která bezpodstatnou podala příčinu jakémus novináři „Národních Listů“ k vášnivým útokům na osobu p. spisovatelovu. Otištěním této pěkné a moudré řeči dostalo se ct. p. katechetovi plného dostiučinění. Kéž naši studující hojný mají prospěch ze spisu toho.

— „*Selská vojna.*“ Od Jindřicha Conscience. Dle francouzského vydání přeložil na jazyk český J. P. Lhotecký. Zábavné bibliotéky dílo 63. Ročníku XII. sešit 3. 4. a 5½. (Prémie obraz „Zjevení se P. Marie v Lourdesu.“) V Brně 1881. Vydavatel Pl. J. Mathon; nákladem Školy B. Srdce P.

— „*Urbánkův věstník bibliografický.*“ Měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. Majetník a redaktor: Fr. A. Urbánek, knihkupec v Praze. Ročník II. Číslo 2. Opět upozorňujeme ct. naše čtenáře na tento pěkný, velkou pílí a obezřelostí pořádaný měsíčník literární. Za zvláštní pak zásluhu mu pokládáme, že neúprosně bičuje a šlehá tak řečenou „ukrutnou literaturu“, již připraviti se má náš milý, neporušený lid o všeliký ušlechtilý a mravní cit. Této snaze upřímně voláme: Zdař Bůh!

— „*Hromadné vyučování ručním pracím.*“ Podává Gabriela Pfeifrová. Vyňatek z časopisu Škola a život. Nakladatelé: Knihtiskárna Rohlíček a Sievers knihosklad v Praze. Stran 10 v. o. Cena 20 kr. Učitelky, jimž vyučovati jest ručním pracím ve školách, najdou v tomto spisku s dostatek dobrých pokynův, aby jejich vyučování se zdarem se potkalo. Přejeme si více podobných prací v tomto dosud ladem ležícím odboru.

— „*Obzor*“ má v čís. 6. roč. IV. tento obsah: Vzpomínky. (Píše Vinc. Brandl.) Pat-

nácte dnů na Dunaji. (Úryvky z díla Jeho císař a král. Výsosti korunního prince.) Památce Boleslava Jablonského. Znělky. (Václav Štulc.) Jestě něco z Petrohradu. (Podává Lucie Bakešová.) Slib na Hostýně. (Od V. Kosmáka.) Chudý šlechtic. (Povídka od Hendrika Conscience.) Volné lekce z polštiny. Obzor literární.

— „*Posvátná kazatelna*“ přináší ve svazku 5. (čili dubnovém) tyto řeči: V. VI. a VII. kázání postní. Slavný den vzkříšení Páně. Slavnost Zvěstování blah. Panny Marie. Řeč o neděli Smrtné. Řeči v Hod Boží Velikonoční a v Pondělí Velikonoční. Řeč na neděli I. po Velikonoci. Kázání po svěcení nových varhan a korouhví. Řeč při zlaté svatbě.

— „*Církevní rok*“ popisuje v seš. 28. a 29. životy milých svatých a světic Božích, jichž památka připadá od 1.—15. srpna. Sešit 28. a 29. má jenom čtyry archy, poněvadž seš. 27. měl 7 archů.

— „*Ludmila*“ vykazuje v čís. 4. tento obsah: O časném zaopatřování dítek dospělých. Kterak matky neb chůvy hrají s dítětem. Jak máte své dítky šatiti. Srdce křesťana — hrob Páně. Vítězství mírnosti. Bolestná matka Páně. Domácí prostředky. Dopisy. — „*Anežka*“ má v čís. 4. roč. III. tento obsah: Modli se a pracuj. Patero klíčů. Jak se máme vzdělávati. Boleslav Jablonský. Ozdobujme ruční práci svou chrámy. Rozjímání o ctnostech Panny Marie. Milý a drahý den. Veliký Pátek. Vzkříšení. Dopisy. Rovněž bohatý jest obsah: „*Václava*“.

— „*Cyrill*“, časopis pro katolickou hudbu posvátnou, pojednává v čís. 3. o zdařilém provedení mši gregor. v chrámu Páně seminářském u sv. Salvatora. Dále jest v čís. 3. článek: Slovo o mešních antifonách. (Napsal Kar. Pazour, far. v Tuchoměřicích.) Zprávy o cyrilských jednotách.

— „*Hlasy katol. spolku tiskového.*“ R. 1881. č. 1. Pouť. Původní povídka od Tomáše Hájka. Cena 25 kr. V Praze. Nákladem kat. spolku tiskového. — Bouřlivé události revoluční, které ke konci minulého století otráslý trůnem a celou zemí Francouzskou, zničily blaho rodinné nejen pokojných občanův ale i mocných šlechticův. Než neštěstí a záhuby jedněch obracela prozřetelnost Boží k poučení a zachránění druhých. Bezbožné zásady rozumářské, objevivše se v následcích svých jedem života mravního, utvrdily přesvědčení mnohých, že svoboda a osvěta odchylující se od učení Církve kat. nemůže nikoho učiniti šťastným, ba naopak vrhá střemhlav do záhuby časné i věčné pěstitele své. Spisovatel sleduje v povídce své osudy nešťastné rodiny hraběcí ze severní Francie, líčí strasti opuštěné choti a dítek její. Do-

spělý syn, který neopatrně odchován byl v zásadách svobodomyslných, musil prodělati dlouhou řadu protivenství, nežli osvítilo jej světlo milosti a pravdy. Druh jeho z let mladistvých, zároveň s ním laskavostí starého hraběte vychovaný, zabředl ještě hlouběji do bludů své doby, ocitl se na pokraji zoufalství, avšak po třípké zkoušce nahlédl provinění své, želel hořce spáchaných zločinův a dosáhl odpuštění. Povídka hodí se tedy nejlépe, jak z udaného obsahu vysvitá, do rukou čtenářův, kterým podobné hrozí nebezpečí, sejítí z pravé cesty na svůdné bezcestí za dnů našich opět oslavované. Doufáme, že vypravování poněkud nesouvislé a některé výrazy češtině méně obvyklé nebudou na újmu srozumitelnosti celkem dobrého spisku toho. — Čís. 2. téhož ročníku: „Listy zvadlé.“ Sebral Dr. Karel Řehák. Cena 24 kr.

— „O Vavřínovém věnci“ vdp. děkana Němečka v Loukově píše se nám: Spisů, které by chválu bl. Marie Panny hlásaly slovy tak výmluvnými, jako „vavřínový věnec“, máme v jazyku českém věru pořádku, a proto jsme jen upřímnými díky zavázání vdp. spisovateli, že o druhé vydání této výborné knihy se postaral. V prvních dvou odstavcích pojednáno o litaních vůbec a o litanii loretánské zvláště; v ostatních (43) předvádějí se veškeré názvy, jimiž Rodička Boží v litanii loretánské se vzývá a objasňují se všestranně jak výroky písma sv., tak modlitbami a hymnami církevními i výroky otců církevních. Ku konci každého rozjímání přihlíží se k tomu, aby dle povahy předmětů čtoucí buď láskou a úctou k Marii Panně se roznítil, buď k následování ctností jejich se povzbudil, buď v důvěře v mocnou přímluvu její se upevnil. Jsme přesvědčeni, že pozorné čtení krásné knihy této nemalý prospěch přinese duchu i srdci každého upřímného katolíka a věrného ctitele královny nebeské.

Křesťanská akademie konala dne 3. dubna valnou hromadu za předsednictví vdp. prof. a ředitele kn. arcib. semináře dr. Frant. Bauera, který přítomné srdečně osloviv podal stručný přehled o blahodárné činnosti akademie za rok 1880. Vdp. prof. J. Drozd četl po té protokoll o poslední valné hromadě, který byl schválen. Rovněž i zpráva účetní za dobu od 1. ledna až do konce r. 1880 podaná vdp. prof. dr. Václ. Frindem od revisorů zkoumána a schválena byla. Čtyři p. t. pánové, kteří dle stanov z direktoria vystoupili opět jednohlasně zvoleni jsou a sice: veledůst. p. prof. dr. Borový, vdp. far. Havlů, p. sochař Šimek a p. kapl. V. Honejsek. Ku konci byly dvě zajímavé a poutavé přednášky a sice p. místopředsedy architekta A. Barvitia o kostele Smíchovském, jehož plány a nákresy přítomným

ukázány a p. J. Palackého, který závažnými důvody vyvracel Darwinism. Oběma pánům dostalo se hojně pochvaly. Tím schůze ukončena. Jen jedinkého želeť jest, že totiž mnozí údové v první své horlivosti ochabli a ústav ten nepodporují jak by toho zasluhoval.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Emilian *Veverka*, děkan v Žebráce a spisovatel český, dne 25. března 1881 (nar. v Praze 11. října 1816, vysv. 10. květ. 1840);
- p. Jindřich *Rein*, kp. u sv. Štěpána v Praze, dne 26. března 1881 v Meranu (naroz. v Praze 25. srp. 1840, v. 24. července 1864);
- vdp. Karel *Hyna*, inful. prelat a děkan kolleg. kapituly Staroboleslavské, býv. vikář, č. kons. rada, jubil. kněz a č. CCC, dne 3. dubna 1881 (nar. v Lhotě-Kácové 2. srpna 1802, vysv. 28. března 1828.)

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. *Vojáček*, děkan v Mnichovicích, stal se č. arc. kons. radou;
- p. Kar. *Jirotko*, far. v Žebnici, obdržel exp. can.

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Hrabal*, kap. v Žebráce, za adm. tamže.

Uprázdňené místo:

Žebrák, děkanství patron. p. kníž. Jos. Colloredo-Mansfelda, od 30. března 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Čuhel*, koop. v Mladočově, dne 19. března 1881 (nar. ve Svratce 19. července 1849, vysv. 10. srpna 1875.)

Ustanovení jsou:

- p. Ignat *Koráb*, far. ve Vorlíčkách, za far. v Dolní Libchavě;
- p. Jan *Hofmann*, kp. v Mikulovicích, za adm. in spir. v Moravanech;
- p. Martin *Másilko*, koop. v Štokách, za admin. v Ždírci.

Uprázdňená místa:

Vorlíčky, fara patr. p. kníž. Jana Liechtensteina, od 31. března t. r.

V biskupství Budějovickém.

Ustanovení jsou:

- p. Jos. *Jiša*, kp. v Šebířově, za far. tamže.

K jubileu. Velkou skvostně provedenou podobiznu v barvotisku sv. Otce Lva XIII. obdrží každý odběratel t. l. za nepatrnou cenu 80 kr. Přihlášky přijímá jen administrace t. l. nejdéle do 20. t. m. Vzhledem k tomu, že není velký počet podobizen na skladě, jest rádné, aby se p. předplatitelé brzy přihlásili. Na 10 výtisků 1 zdarma.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupeců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Ostatky sv. Vojtěcha.

Napsal prof. dr. J. Schindler.

Ve Hnězdně odpočívaly tělesné ostatky našeho světce jen do r. 1039, kdež do Prahy byly přeneseny. Událost tohoto přenesení, jehožto památku církev v Čechách ještě nyní každoročně 25. srpna jakožto „Festum translationis s. Adalberti, Gaudentii et quinque Fratrum Martyrum“ slavně koná, tím více na váhu padati se zdá, ježto jak známo, z polské strany bylo a i nyní pokusův jest dosti, aby ji podvržením jiného předmětu přeneseného, ač způsobem velice nekritickým zcela podstatně změnili. Proto celou událost v následujícím stručně vypíšeme, majíce dějepisnou kritiku za spolehlivou průvodkyni a nestrannou svědkyni. *)

V Polsku vládla po smrti Měčislava II. († 1034) jeho vdova Reyčka jménem nezletilého syna Kazimíra. Avšak Polané, nespokojeni jsouce s touto vládou, vzbudili obecné vzbouření, v němž zejména lid podaný hrozným způsobem řádl proti šlechtě, jakož i proti víře křesťanské, v říši dosud málo upevněné. Když téhož času velkokníže Kievský proti Mazovsku táhl, domýšlel se udatný vévoda Břetislav I., Český Achilles, že pominouti nesmí pří-

*) Zprávy tyto vyjímáme z delšího pojednání, které od řečeného p. spisovatele loni v Časopisu katol. duchovenstva uveřejněno bylo. Německým jazykem vydáno bylo v „Linzer theologisch-practische Quartal-Schrift“ ve svazku III. a pro svou zajímavost velkou pozornost i v širších kruzích vzbudilo. S potěšením vítáme zprávu, že p. spisovatel zevrubný a kritický životopis sv. patrona vydati hodlá.

znivého okamžiku, nýbrž že musí do země Polské vnést české zbraně, aby svou říši na útraty rozervaného Polska rozšířil a spolu odvetu vzal za osazení Čech skrze Boleslava Chrabrého r. 1003. *) Branné mužstvo bylo sebráno a každému, kdož doma zůstati chtěl, smrti pohroženo (1038). Hned stálo značné vojsko ve zbrani. Břetislav táhl, jak Kosmas ve vzletné svojí mluvě vypravuje, rychlým pochodem vítězným do země nepřátelské, prudké víchřici podoben bouři přinášeje a vše okolo sebe potíraje. **) Město Krakov bylo útokem vzato, spustošeno a rozvaleno, kdežto město Gdec, jihovýchodně od Poznaně, dobrovolně se vzdalo. ***) Obyvatelé přinesli vítězům vstříc zlatý prut na znamení podrobení se a byli ku svému přání do Čech přesídlení, kde se po svých zákonech usaditi měli. Také hlavní město země Hnězdno, ačkoliv bylo silně opevněno, ale řídcem obydleno, mocí Břetislavovou zcela jsouc zastrašeno vydalo se Čechům bez odporu. Tu našli při plenění vítězní bojovníci také hrob sv. Vojtěcha, svého krajana, v chrámě P. Marie. Bez meškání žádali sv. ostatky svého bývalého biskupa, aby je do své vlasti přenesli, ano jejich žádost byla tak prudká, že bez dalších okolků oltář, v němž sv. Vojtěch pochován byl, rozbořiti a sv. těla zmocniti se chtěli. Jen rázné napomínání Pražského biskupa Šebíře (1030—1067), který též při vojsku byl, bylo s to, aby prudcí krajané

*) Schlesinger, Gesch. Böhmens, S. 45 f.

**) Cosmas, l. c. p. 107.

***) Martinus Gallus (ed. Bandtkie p. 52.) jmenuje za Boleslava Chrabrého 4 města hlavního Polska: Poznaň, Hnězdno, Vladislav a Gdec. cf. Palacký l. c. 305.

od násilného kroku ještě v čas odvrácení byli. *) Biskup Šebíř kázal vojsku dříve tři dni se postiti a pokání činiti, než by sv. tělo vyzdvihnouti směli. Břetislav pak použil této příležitosti, aby se svolením duchovního velepastýře některá nařízení a předpisy k mravní nápravě lidu a k stavení oněch zlořádů, které kdysi sv. Vojtěch tolik káral a jichž ustavičné trvání sv. muže z vlasti vypudilo, předložil a přítomným přísahou je stvrditi kázal. Tato nařízení a předpisy zevrubněji pozorující ihned poznáváme, že zápas mladistvé církve české se zbytky pohanství, jež sv. Vojtěch tak statečně bojoval, jimi posléze ukončen býti měl.

Teprve když tato nařízení přísahou byla utvrzena, byl u přítomnosti vítězného vévody Břetislava, biskupa Šebíře, jakož i velikého množství duchovenstva a laikův i veškerého statečného vojska po vzývání Nejsv. Trojice a při slavném pění žalmů hrob sv. Vojtěcha pod hlavním oltářem chrámu P. Marie s velikou slávou a nádherou otevřen, při čemž, jak Kosmas dotvrzuje, všickni přítomní sladkou vůni pocítili, a více neduživců náhle ztraceného zdraví nabyli. Když hrob byl otevřen, zapělo duchovenstvo „Te Deum laudamus“, po němž lid „Kyrie eleison“ zpíval. Vévoda Břetislav spatřiv ostatky sv. Vojtěcha byl tak uchvácen, že slzy radosti proléval a pln posvátného nadšení zvolal: „Mučeníku Kristův, sv. Vojtěchu, slituj se nad námi! Shlédni v obvyklé dobrotě své na nás a odpusť nám hříšníkům! Rač nás za hodné uznati, ač hříšní jsme, abychom tebe v tvé sídlo pražského chrámu přenéstí směli!“ **) Potom vyzdvihli vévoda a biskup rakev na oltář a pokryli sv. tělo rouchem hedbávným (serico). Jak se vypravuje, bylo sv. tělo ještě tak čerstvé, že všickni, kdož sv. Vojtěcha za živa znali (uplynula totiž od jeho mučeníctví teprve 42 léta) vyznati musili, že *jest to tělo sv. Vojtěcha*. ***) Nebylo ostatně nesnadno, předpokládajíc, že hniloba tělo sv. Vojtěcha zcela nezrušila, jak také staří životopisci sv. Vojtěcha stále dotvrzují, stanovití totožnost nalezené mrtvoly s tělem našeho sv. mučeníka, poněvadž jej katané, netoliko probodli, ale i po smrti ještě zohavili jeho údy rozsekali, tedy takým spů-

sobem poznamenali, že možnost klamu zcela vyloučena byla pro každého, kdož měl zdravé smysly a vědomost o tomto mučeníctví. Tudiž mohl bys domýšleti se, že, hledíc k této jediné okolnosti, ani pochybnosti vzniknouti nemůže, zdali Čechové také skutečně pravé tělo svého biskupa obdrželi, či jiné omylem za tělo sv. Vojtěcha pokládali a s sebou odnesli. Avšak ani k tomu nehledíc, zdaž jest pravdě podobno, že vítěz tak nadaný a rázný, jakým byl Břetislav I., jenž se vůbec vedle Boleslava I. „za nejpodnikavějšího vévodu starých Čech“ považuje, — že tak moudrý a zbožný biskup, jako Šebíř, tento „rázný odpůrce všech zlořádů“, jež dějepisci pro výtečné vlastnosti jeho jako „vzácný zjev“ velebí, ano že celé vítězné vojsko, které dojista mělo četné hrdiny, byli by se tak snadno dali oklamati aneb docela podvésti, — *oklamati a podvésti* u věci, která všem tolik na srdci ležela, v příčině předmětu, jehož dosíci tak důtklivě se snažili, co do pozemských ostatků sv. biskupa Vojtěcha, jichž vydobyti všemi silami se vynasnažovali. Kdo staré zprávy o dobytí Hnězdna od Čechů r. 1039 klidně přečte, nemůže ubrániti se dojmu, že záměr, dostati tělo sv. Vojtěcha, v celém vojsku Břetislavově tak znenáhla v popředí se prodrál, že jej za jednu z hlavních pohnutek celé výpravy pokládati třeba. Komu ale na dosažení věci tolik záleží, jako zde Čechům, ten nedá se tak snadno oklamati, nýbrž prohlíží si ji dojista kritickým okem a pečlivě zkouší, aby důkladně se přesvědčil, má-li skutečně předmět své touhy před sebou či nic. Tak zajisté souditi jest na základě zpráv tuto podaných.

Tu však ohlašují se polští spisovatelé, v jich čele Krakovský kanovník a později biskup Lvovský Dlugoš (n. 1413, † 1480) a praví: Český letopisec Kosmas pouze z pověsti a od slyšení zprávu podal, že Čechové pod Břetislavem I. do Polska vpadše tělo sv. Vojtěcha odnesli. Avšak toto sv. tělo spíše prý dle „historických zpráv“ při vpádu Čechů do Hnězdna na bezpečném místě bylo ukryto a tam po léta ze strachu před dalšími nájezdy chováno. Čechové prý, jak se podobá odnesli kosti sv. Gaudencia (či Radima), kteréž jim byly podvrženy *) a které oni pokládali za pravé

*) Sr. Cosmas, I. c. p. 110 nn.

**) Cosmas, I. c. pg. 113.

***) Pubitschka, Gesch. Böhm. III. 305. cf. Cosmas, I. c.

*) Viz „Germania“ dopis z Hnězdna v březnu m. r., „Bohemia“ z 30. bř. m. r.: Kosti sv. Vojtěcha; „Pražský Denník“ z 31. bř. m. r.: Ostatky sv. Vojtěcha.

ostatky sv. Vojtěcha. — Tu tedy Dlugoš, tu Kosmas! Avšak nehledme prozatím ku porovnání těchto dvou rukojmí, starého Kosmy († 1125) a přes půl čtvrtá století pozdějšího Dlugoše († 1480), nýbrž všecku svoji pozornost obraťme k tomu, co Poláci za Dlugošova vůdcovství *) (všichni ostatní jsou jen jeho náslapníci) tak vytrvale tvrdí, přihledajíce zatím k tomu, zdaž tvrzení Polákův vnitřní kritérium pravdy v sobě obsahuje.

Dle náhledu Polákův sporná událost přenesení zkrátka takto se přihodila: Čechové dobyli Hnězdna. Někteří Polští duchovní předvídali, že vítězové budou chtít odnésti tělo sv. Vojtěcha. Protož rychle otevřeli krob pod hlavním oltářem, vyzdvihli sv. ostatky a zakopali je na nepatrném místě, aby nebyly nalezeny. I starý i nový hrob byly hned po tom pečlivě zavřeny. Pak přišli skutečně Čechové a žádali tělo svého biskupa sv. Vojtěcha. Avšak Poláci oklamali vítěze ukazavše jim hrob sv. Gaudentia se slovy: Zde odpočívá sv. Vojtěch. Čechové uvěřili lži této, vyzdvihli s velikým jásotem tělo sv. Gaudentia, pevného jsouce mínění, že jest to tělo sv. Vojtěcha, přenesli je do Prahy a žijí až dosud v tomto klamu, kdežto tělo sv. Vojtěcha, jak dřív tak i nyní v Polsku se nalezá a byvši dávno ze skrytého hrobu vyzdvíženo, velké úcty od věřících na důstojném místě požívá.

Tento výklad sporné věci se strany Polákův zdá se na první pohled býti dosti nevinným. Avšak jen se zdá býti takovým, nebo v pravdě zaplétají se všichni jeho zastanci v celou síť obtíží. Některé otázky postačí, aby tyto obtíže na jevo vyšly. Především tážeme se, odkud pak věděli polští duchovní, kteří tělo sv. Vojtěcha na jiném, před Čechy bezpečném místě skryli, že tito vůbec hrob pod hlavním oltářem chrámu P. Marie zbourají a ostatky sv. Vojtěcha vyloupí? Při nejmenším jest tento dar prorocký velice nápadný. A kterak bylo možno hrob tak umělým způsobem otevřítí a zase zavřítí, že nikdo ani stopy strženého a opět nově vystaveného oltáře (neboť oltář zbudován byl nad hrobem) nespozoroval? Což byli Čechové tak slepotou poraženi, že podobné změny na oltáři, která teprve po vydobytí Hnězdna se stala, nepozorovali? Byl tak

slepý i Břetislav i Šebíř? A jak se stalo, že o této lestné práci v chrámě nic se neproneslo? Zdaž Poláci všickni bez výminky k týmž vítězům, jimž zlatý prut přinést si tak pospíšili, zachovávali naprosté tajemství, tak že ani jeden je neprozradil, ani těch nevyjímajíc, kteří od Čechů do zajetí odvedeni byli? Odkud přišlo oněm kněžím tolik odvahy, aby touto lstí život svůj v šanc vydali? Jak jen se odvážili, aby nepříteli vítěznému téměř do očí lhali a v nebezpečí se vydali, na místě pro lež utracenu býti?

A Čechové — proč jen byli tak lehkověrní a bez otálení falešný peníz místo pravého tak velice žádaného přijali? Či nebyli ani schopni, aby se o pravosti aneb křivosti toho přesvědčili, co chtěli a hledali? Což nebylo jim žádné kritérium po ruce, aby mrtvolu sv. Vojtěcha od těla sv. Gaudentia rozeznali? Či ani snad nepodívali se, neteční jsouce, na předmět jim předložený? A když Čechové místo těla sv. Vojtěcha odnesli tělo sv. Gaudentia, či asi tělo bylo ono, jež za sv. Gaudentia považovali a rovněž odnesli? Na rozpak posléze, proč Hnězdenští tělo Gaudentia, který též svatý a nad to jejich vrchní pastýř a sv. Vojtěcha vlastní bratr byl, tak ochotně vydali, kdežto ostatky pražského biskupa tak pečlivě a úzkostlivě skrývali, nechceme dále důraz klásti, ale otázka budiž nám dovolena, proč tito lstiví kněží, když Čechy již oklamati chtěli, nepodvrhli mrtvolu zcela obyčejnou? proč klenoty a skvosty, které hrob sv. Vojtěcha zdobily, neodklidili? proč vydali se v soud tak drahý a pohoršující proti Čechům u císaře i papeže? — Avšak dosti budiž na tom, že jsme upozornili na tyto obtíže, které po našem zdání úplně stačí, aby vnitřní pravdivost této události od Polákův počtatně přeměněné aspoň jako historicky velice pochybnou na jevo vynesly.

Trnová koruna.

Historický obraz z třicetileté války
od Václava Beneše Třebitzského.

(Doplnek dílu II.)

X.

„Trochu neopatrně jste to vyvedli.“
„Nemohli jsme jinak, Excellenza! My ho ke hře příliš nevybízály! Pustil se do ní sám. Hrál jako slepý. Měl asi kostky v rukou poprvé! Kdo za cizí hloupost může!“

*) Dlugoš, c. 2. hist. Polon. ad annum 1038, cf. Pubitschka, Gesch. v. Böhmen, III. 307 n.

„Můžeme z toho mítí nepříjemnosti.“

„Svůj kord vsázím, Excellenza, že smračen ani nekápne! Panu generalissimu na bídném lancochu nezáleží.“

„Ale na spolehlivém poslu!“

„A takovým se neosvědčil! Pěkný posel, který se pustí do hry! Co pak by řekla Vaše Excellenza takovému poslu, který by svého poselství při kostkách zapomněl, dluhy dělal a císařským oficírům ještě nekale přezdíval!“

„Jak pravím, trochu chytřeji, milý sekretáři. Tenkrát tě tvá vymýšlivost opustila na dobro. Ostatně na tom příliš nezáleží!“

„Nejvíce, Excellenza, na mých pozitivě vyzískaných dukátech! Je to část mého podílu!“

Hrabě Aldringer se dal do smíchu.

„Kde tvůj podíl lítá? Však ti ztrátu nahradím. Kolik?“

„Excellenza, čtyřicet dukátů!“

„Čtyřicet, praviš?“

„Na svou nesmrtelnou duši, na své spasení, Excellenza!“

„Uvidíme!“

Sekretář odcházel z generalova stanu rozmrzen. „Ať mi ještě s něčím přijde! Abych já, chudý kapitán, zakládal pana generala.“ A když si potom usedl se druhy k nové hře, kterouž přinesli prý až z Nýderlandu, ke všemu ještě prohrával. Bývá tak zhusta, že jedna mrzutost zřídka kdy přichází sama, ale že vleče za sebou často dvě, tři společnice.

Nehoda, jež potkala dnes Slavíka Damiana, nebyla také ojedinělá. Byla jako článek v řetězu, jež neštěstí kolem něho stahovalo úžeji a úžeji. Panu praporníkovi přišlo všechno do hlavy teprv, když kolem bylo všude ticho, všude noc a když dozněly bubny a trubky: *ke spaní — ke spaní!* Měl od levé nohy k pravé ruce řetěz a pouta na pravici se mu zadírala až do masa. Seděl na poloshnilém trámě v rozbořené chatrči. Vojáci přecházeli kolem volným krokem na stráži. Chvillemi se některý podíval také do vnitra. Ale vězeň neměl na útěk ani pomyslení. Nebylo by to také bývalo nic platno. Tíhou nejružnějších myšlenek mu mladá hlava až klesala. Aby ho tak byl viděl dnes tatiček, matička, jak všechno zapomněl, zcela všechno a viděl jen zlato a stříbro před sebou a slyšel jen po chvilkách provolávání, která číslice vyhrává. Chtěl se mstít za bratra, chtěl obraz Matky Boží Staroboleslavské rodnému městu kordem svým

dobyti, chtěl, aby Andělka byla jeho ženou. Byl ke všemu na nejlepší cestě . . . A jak dlouho vytrval? Konec ke konci se pustil do hry, v níž snad prohrál všechno, úplně všechno, snad i život! — Nešťastné poselství! — Měl se vrhnouti raději před vojvodou na kolena a prositi ho pro Bůh, aby posláni své svěřil jinému, že je slabý, nezkušený . . . Proč toho nečinil?

„Slavíku, tvé ruce jsou poskvrněné! Jak jsi se mohl tak zapomenouti? Neviš, co ti otec a matka říkali? Tak brzy ti větry jejich slova z hlavy odvály? Slavíku, tvá čest je porušena! Kdy si své ruce očistíš a kdy tu svou čest obhájíš?“ Pan praporník chtěl tyhle výčitky pravici odpuditi, ale až zuby zaskřípěl, jak se mu nyní studené železo zarylo do ruky.

„Nejsem tě hoden, Andělko, nejsem vás hoden, tatičku, matičko . . . Zdaž tušíte, vy duše milé, vy duše na světě nejdražší, kde váš syn? Vy na něj snad i v dřímotách myslíte i když sousto ke rtům kladete a on na vás zapomněl mezi spustlými lidmi, kteříž jej omámili a zavedli.“

Do vnitř vplížila se tichounce mužská postava. Stráž před návštěvníkem skláněla k zemi zbraň. Praporník utichl.

„Byl jsi poselstvím u Švédů?“ Temný hlas, jenž tuto otázku pronesl, zazněl Slavíkovi přímo do ucha. „Nezapírej! — Na odpovědi tvé závisí život tvůj!“

„Nestojím oň! Když jste mne tu přivedli tak daleko, vezměte si i život.“ Pan praporník se náhle odmlčel a ztajil v prsoudech, protože mu opět kolem čela zaletěla upomínka: „Už po kolikáte zadáváš svůj život, z kteréhož podle dřívějších slibů nepatří ti už ani vlas.“

„Rozmysli si vše dobře. Životem si propadl, započav svár. Propadl jsi i cti, nadělav dluhů a nemaje čím zaplatiti. Nezapírej! Byl jsi?“

„Ať jsi kdokoliv, neznám tě; ale buď jist, že ze mne slova nedostaneš.“

„Sám císař tě odmění. Ve Vídni jim na tom záleží velice.“

„Císaři pánu sloužím věrně a budu věrně sloužiti. A neslouží-li mu také věrně pan generalissimus? Pak by ho ani okamžik v čele své armády nenechal.“

„Budeš litovati své tvrdohlavosti.“

„Nikdy však své věrnosti.“

Tajemný návštěvník zmizel, stráž venku před ním sklonila opět zbraň a Slavík Damian si z hluboka oddechl.

„Chybil jsem dnes . . . Ale už zítřek

mne obmeje. Matičko Boží!" Pan praporník chtěl ruce sepnouti k modlitbě; ale okovy se mu zase tak zadřely do masa, až se mu vyprýštla z pravice krev. A při tom mu opět přiletěla z daleka ke hlavě vzpomínka na městečko, jehož štihlé věže pozdravují milý Český kraj do daleka, do široka, jakoby zvaly vřele dobrý lid: „Až vám bude nejhůře, podívejte se v naši stranu, vzpomeňte si, koho tu máte a pospěšte sem na orlích perutích!" Jaký to býval život pod střechou otcovskou v ochranném stínu těch věží! Zda-li mu kdy jen ve snách připadlo na mysl, co ho čeká v čase nejbližší příštím? Bratr dokonat aspoň v rodné zemi a on . . .? Ani ho snad nepohřbí; nechají tělo jeho na pospas krkavcům.

„Vzpomeň, o Matičko milá, že nebylo slycháno, abys koho opustila . . .“

„Nejsi ji hoden, když jsi ani tolik síly neměl, abys tomu pokušení odolal!“ ozvalo se v nitru Slavíkově, jakoby až na dno duše ostrý mrazivý vítr zafičel. — Mladému muži klesá znovu hlava ke hrudi, pomyšlením na minulý den a zítřek, a tak se mu zdálo jako v polosněni, že se kolem plíží příšerný zjev s obličejem na jedné tváři nevýslovně lichotivým a úlisným, na druhé pak s vysměvavým, v každinkém tahu plným jizlivosti, o němž četával ve staré knize vepřovými deskami vázané, jejíž název byl: „*Hřích cestou po světě*.“ Příšerný zjev se nad ním skláněl, oči ještěří se přimhouřily, hadí rty se rozevřely a jimi projelo jako větru zahvizdnutí: „Po tobě jsem pásl už drahý čas a přece jsi mi neušel! Vidiš a znal si mne důkladně; byl jsem v té knize, co ti půjčili z děkanství, popsán od hlavy do paty; nezapomněli ani na jediný můj vlas! Což jsi mne nemohl poznati v tom Španělském kapitánu? — V té černoočce jsi mne zpozoroval; však jsem to okamžitě uhodl . . . Kam jsi dal oči a s očima paměť. Jen se na mne dobře podívej! — Jsem hřích, ten starý, tisíciletý hřích, který má místo vlasů na hlavě mech. Jen si toho všimni dobře. Tobě se mohu ukázati celý, bez škrabošky, protože jsi můj! — Vidiš tuhle tu knihu? Listy jsou v ní z papíru, jejíž v pekle zrobili . . . Každé století dostávám po jedné. Ale v tomhle jsem už skoro u konce se svým seznamem; tys mezi posledními. Chceš-li, nahlédni sem. Uvidíš tu mnohé známé jméno — —“

„Andělka . . .“

„Tvá nevěsta?“

„Má nevěsta!“

„Škoda, přeškoda . . . Držel jsem ji na zlaté nitce, rozestřel jsem kolem ní hedbávnou síť a uklouzla mi.“

„A já neměl ani tolik síly, jako ona, jako má nevěsta.“

„Ani tolik. A proto jsi brachu můj! Však jsem si dal na tobě záležitosti! Pojď hochu, pojď, svou míru ještě doplníš, podívej se kolem, všude se rozkoš na tebe směje. Musím dále, k hranicím, do Francouzské země, tam mi budou vstříc tleskati rukama, tam se budou o mne rváti, každý mne bude chtít mít pod střechou, budou mne přepláceti, půjdou mi naproti slavné magistráty, vyjde mi vstříc král s královnou, celý dvůr, budou na mne skládati chvalozpěvy, budou velebiti i tuhle mou tvář, — jen se podívej, jak je ohyzdná —, budou si o mně vyprávěti v komnatách vojvodských i ve světnicích nejodlehlejších chatrčí. — Tam odtud se nehnu, až všecko všude pordousím, všecko všude pohubím. Do tenat mých polezou jako slepejší a v sítích mých a brlohách mých si ulehnou, jakoby spali v nejměkčích poduškách!“

„Hřích! — Hřích?“

„Ano jsem hřích, který byl sám třetí na světě, a který musí býti mezi lidmi tak jako nejčistší ctnost. Jsem hřích, který ještě nikdy ničeho nelitoval. Jsem hřích, který se směje lidským slzám a jehož dech oheň, jehož slovo jed a jehož dotknutí smrt. Jsem hřích — tvůj nynější druh. Pojď, hochu, pojď, před námi cesta daleká!“

Slavíkovi se zdálo, že na něj někdo sahá rukou studenou jako led, vzchopil se, co měl síly a vykřikl, co mu stačilo hrdlo: „Pryč obludo! Pryč příšero! — Matičko Boží, tak důvěrně jsem se vždycky k tobě utíkal; což mne neosvobodíš? — Což mi ku pomoci nepřispěješ?“

Venku rozléhal se neobyčejný lomoz a hluk. Z daleka ozývala se střelba. Stráž před sbořenou chýží už nepřecházela. Země se třásla dupotem koňstva, vzduch se chvěl temným rykem, chvílemi se chata osvítila plapolem pochodní, vojsko táhlo bezpochyby zrovna kolem; některým okamžikem se i zdálo, že děla rachotí zcela na blízku. Ve chvílce zas to dunělo na pravo, koně ržáli, až uši přecházely, vozy ujížděly, bubny a trubky ani neumkaly, bylo lze rozeznati i velení . . . Strhla se tu dle všeho bitva. Švédové císařské vojsko asi přepadli.

Slavík se odvážil před chatu. V dáli hořely vesnice. Bitevní ryk však znenáhla umlkal a když první červánky poněkud ozářily kraj, bylo už všude ticho. Seč zuřila zcela na blízku. O císařských však nikde ani pohádky. Bůh sám ví, kde bylo konec generala Aldringera s vyhlášenými arkebuzíry.

Pan praporník byl svoboden. Okovy na pravici podařilo se mu rozdrtití o kamení. Ale náhle se nějak zarazil, zatřásl a kolem sebe se uděšeně rozhlédl, tak jakoby se chtěl přesvědčiti, zdaliž tu nikde není ta noční příšera . . . Ale přešlo ho to okamžitě. Hřích už byl zajisté až na Francouzských hranicích a nebo se zatím pustil s vítězným vojskem za přemoženci.

Slavík si klekl do trávy k vřelé modlitbě díky, k níž mu miloučkým hlasem přizvukoval skřivánek vznášející se nad jeho hlavou výš a výše k jasné modrému rannímu nebi, jakoby ji nesl na útloučkých perutích svých za oblaka Rodičce Boží v klín.

Trnová koruna Páně.

Ó slavná, dražší koruno všech říší,
nad tě slavnější neviděl zde vesmír;
v úctě tyť stále jsi u národů všech —
v té i potrváš!

Okrasou jich jsou diamant a perla,
tím pozemské jen koruny stkvějí se,
těch dle skvostů jim stanoví se výše —
vrátká to sláva!

Však ty dražším nad diamanty šperkem,
nad zlato vzácné, drahokam i stříbro
rdíš se; tě krásí krve aj rubíny
to s čela Páně!

Ó kruté jak jsou hroty tvé a ostny,
zranělyť jež ctnou hlavu Krista Pána,
přesvatá až krev se lila přes líc
tváře milostné!

Ach lila v proudech se na zem nevděčnou,
smáčelať hojným ji tokem nejdražším,
jím v nové tváři zjeviláť se všecka
čista ze hříchů.

Aj která králův zdobila kdy máti
kdys takým věncem jedináčka svého?
tak mohlať jen zlá učinit macošská
matka ta země!

Ó trní kéž mé probodáš ty srdce!
kéž bolest hořká proniká mi nitro!
Páně tvář kdy krev, ty by aspoň slzy
máčely tvář mou!

Zář korun hle všech v podnebí tu bledne,
k úpadu svému zde se všecky chýlí;
však ty vždy v rovné se ve záři leskneš
slávě u věčné!

Ó dej králi ctný za tebou ji nésti
vstav ji mou na skráň, chci i já ji snášet,
chci s Tebou v ní též tiše věrně kráčet,
z lásky ku Tobě.

B. Hakl.

Užitek sv. zpovědi.

Jak jest svatá zpověď užitečná, o tom nám vypravuje jistý kněz tuto událost: Několik dní po velikonocích přišel ke mně do pokoje jakýsi cizinec zdvořile mne žádaje, abych s ním chvíli o důležité věci promluvil, což já ochotně učinil. Po té vypravoval takto:

„Jsem protestant, ale proto přese všechno chodil jsem v postě na kázání a křesťanské cvičení Vaší Důstojnosti. S velkou pozorností poslouchával jsem, a mnohému užitečnému jsem se přiučil, zvláště o svaté zpovědi, z které si my protestanté jenom posměch tropíme. Jest mi se přiznati, že jsem zcela své náhledy změnil, a že nemohu sobě nevážiti svaté zpovědi, jakožto ustanovení, kteréž nám hojných milostí a požehnání vymáhá. V tom jsem ještě potvrzen knihou, kterou jistý protestantský učenec vydal, a v nížto se takto do slova vyjadřuje: „Kdyby to právě tak pravdou bylo, jako že jest to hrubou a drzou lží, že obyčejná zpověď u katolíků jest vynálezem kněží z třináctého století, byla by zpověď tím nejvzácnějším vynálezem na světě. Neboť kdyby se všickni lidé tak zpovídali, jak tomu katolický katechismus vyučuje a jak to jest předepsáno, my všickni byli bychom mnohem lepšími a také i v časném ohledu mnohem šťastnějšími nežli je to nyní u nás. Neboť velký a mnohonásobný jest užitek, který nám pravá zpověď poskytuje. Naši reformatoři nám tím, že zpověď odstranili, velmi špatně posloužili.“

A když byl toto místo z knihy přečetl, tázal se mne, co tomu říkám. „Zcela dobře,“ odpověděl jsem, „onen protestant mluví jako pravý katolík. Tážu se však, jaká musí býti zpověď, aby byla dobrou dokonalou.“

„I na tuto otázku, mohu Vám, z Vašich

křesťanských cvičení odpovědět. Kdo be-
clivě své svědomí zpytuje, nad zpáchanými
hříchy svými pravou lítostí vzbuzuje, upří-
mně se z nich vyznává svému nařízenému
knězi a má opravdové předsevzetí nikdy více
nehřešiti a pravé pokání činiti, toho zpo-
věď jest pravá, dokonalá.“

Když jsem mu na to odpověděl, že byl
dobře odpověděl, doložil jsem, usmívaje se:
Chcete se snad vyzpovídati?

Ještě ne, důstojný Pane, ještě ne, od-
pověděl, ale snad již to bude brzy. Kázání
a křesťanská cvičení vaší Důstojnosti mne
přesvědčila, že zpověď není nijakým lidským
vynálezem, nýbrž že ji ustanovil Ježíš Kri-
stus, k našemu věčnému spasení, a onen
protestantský spisovatel mne v této domněnce
ještě více potvrdil. Pevně tomu věřím, že
Ježíš Kristus svátost svatého pokání, právě
tak ustanovil, jak tomu vyučuje katolická
církev, aby hříšníci, přijímající hodně tuto
svátost a od nařízeného kněze rozhřešení
obdrževše, odpuštění hříchů svých dosáhli.
Já již nejsem nyní více protestantem v pl-
ném smyslu slova; neboť nad slunce jasněji
poznávám, že naši tak zvaní reformatoři těžce
hřešili a lid oklamali. Ale také nejsem
ještě dokonalým katolíkem, ale doufám, že
jím brzy budu s pomocí Boží. — Smím-li
k vám někdy přijíti, abyste mne ještě ze
mnohé pochybnosti vymanil?

Tento mladý muž líbil se mi, z celé
jeho tváři jsem poznal, že to do opravdy
myslí, aby dokonalé pravé náboženství po-
znal a je přijal. Jak se samo sebou roz-
umí, milerád jsem žádosti jeho vyhověl, že
jej budu dále v náboženství vyučovati. Když
mi byl za mou ochotu v tak důležité věci
srdečně díky vzdával, pravil:

„Pro dnes přeju sobě, abyste mně to
ráčil vysvětliti, zda-li jest tomu tak, co spi-
sovatel této knihy tvrdí, že kdyby se všickni
lidé dobře zpovíдали, že bychom byli mno-
hem lepšími, a i v časném ohledu mnohem
šťastnějšími, nežli jest to nyní u nás?“

„Zcela dobře,“ odpověděl jsem. „Neboť
vidíte, milý příteli, kdybychom my všickni
při svých skutcích, buďto jednájece aneb
mluvíce byli toho pamětlivi, že se ze všech
svých těžkých hříchů musíme zpovídati, aby-
chom odpuštění dosáhli, zajisté bychom když
pokusení k nějakému těžkému hříchu na nás
doráží k sobě asi takto mluvili: Této zlé
myšlénce, této hanebné žádosti musíš vzdor-
ovat, v srdci svém ji potlačit, tuto hříš-
nou řeč nesmíš mluvit, tento ohavný čin
nesmíš páchat; nebť všechno to jest hří-
chem, z toho bych se musil zpovídati chtěl-li

bych platně ze svých hříchů rozhřešen býti.
Takovým způsobem bychom stokrát a tisíc-
krát nad svými zlými náruživostmi slavně
zvítězili, kdybychom pravou zpověď vždy na
očích měli, my bychom byli lepšími, o kolik
lepšími, nežli nyní jsme. Na důkaz toho
chci vám jistou událost vypravovati, kteráž
se stala před několika měsíci, a též velmi
poučná jest.

Jakýsi muž našel v noci na cestě vá-
ček s penězi, značnou částku. Jeho první
myšlénka, jak sám vypravoval byla tato:
Dobře, právě toho potřebuju, nikdo mne
neviděl, nemohu býti v žádném podezření,
tedy si peníze podržím. Ale brzy na to po-
tázal se s jinou. „Ha.“ pravil sám k sobě,
„chceš býti nějakou šelmou? nikoli, nikoli!
Vždyť bych se musil z toho zpovídati a zpo-
vědník by mi nařídil, abych peníze majetní-
kovi navrátil, ano snad by mně ani nedal
dříve rozhřešení, až bych tak vskutku uči-
nil. Tedy pryč s penězi, dříve než mne
znova ďábel bude pokoušeti!“ A ty peníze
přinesl pozdě v noci ke mně, žádaje mne,
abych to jak náleží ohlásil. A majetník,
bohatý to muž, brzy se přihlásil a pravil
k nálezci, kterému se za to dobře odměnil:
„Ty jsi hodný muž, tobě budiž všecka čest.
Budeš-li míti kdy nouzi, přijď ke mně, a já
Ti vždy pokud živ budu z nouze pomohu.“
Veselou myslí ubíral se pak poctivý muž
domů a pravil ku své ženě: „Tisíckrát vzdá-
vám Bohu díky, že mne myšlénkou na zpo-
věď od těžkého hříchu zachránil.“

Právě, jako onen muž, přiznali se již
mnozí na smrtelném lůžku veselou a vděč-
nou myslí, že častokráte byli u velkém ne-
bezpečí hříchu, že je prudká pokušení k
tomu doháněla, ale že slavně nade vším zví-
tězili, tou upomínkou, že by se z toho mu-
sili zpovídati, a jak velice by se styděli před
zpovědníkem, že dobrého Boha tak těžce
urazili. Nedá se tedy upříti, že jest zpověď
výborným prostředkem, který nás od hříchu
zachraňuje a nám před ním výstrahu dává,
a že čím méně hřešíme, že tím šťastnějšími
jsme na tomto světě.

„Není-li pravda, že to pochopujete milý
příteli?“ — „Arciž to pochopuju,“ odpovė-
děl, „a byl bych sám takového úsudku na-
byl, kdybych byl o tom přemýšlel.“ Zajisté
každý rozumný člověk musí již sobě vážiti
zpovědi a sice proto, že jest v časném ohledu
tak velice užitečná. Dále pak jsem pokračo-
val: „Myslí-li to hříšník se zpovědi do
opravdy, aby se s rozhněvaným Bohem smí-
řil, jest mu vše činiti a opomenouti, co mu
zpovědník ve jménu Božím poroučí, a co mu

zakazuje. Tak n. př. musí zpovědník hříšníkovi říci: Že jest povinen, ukradenou věc navrátiti, způsobenou škodu, areb jestli že koho v obchodu ošidil, že všecko musí napraviti a sice co možná nejdříve. Co ještě dnes může, tím aby neodkládal na pozdější dobu. Ublížil-li svému bližšímu na cti, že to musí odvolati, svému nepříteli ze srdce odpustiti, a koho sám zlomyslně rozhněval, toho že musí odprostiti a s každým v svornosti a v pokoji žíti. Mimo to, že má své povinnosti, jakožto otec, matka syn, dcera atd. svědomitě plniti. Neučiníš-li tak nemohu tě z tvých hříchů rozhřešiti. Toto a podobné věci musí zpovědník hříšníkovi na srdce vložiti a sice tak, aby nečinil rozdílu v stavu, je-li kdo chud aneb bohat, pánem nebo služebníkem, knížetem aneb podaným. Nyní se vás tážu, milý příteli, není-li zpověď ustanovením, které působí nejenom ku spáse skroušených kajicníků, nýbrž k časnému blahobytu mnohých jiných?“

Cizince poutala tato slova, a z očí jeho jsem zpozoroval, že mi přisvědčuje, neboť mně takto odpověděl: „Máte pravdu.“ Bez rozpaku tvrdím, že Bůh zpověď ustanovil, a s tím se srovnávám, že spisovatel této knihy má úplnou pravdu, že bychom byli mnohem lepšími a i v časném ohledu šťastnějšími, kdybychom se tak zpovídali, jak tomu katolický katechismus učí a jak to předpisuje. Již jsem se dnes vaším namáháním zase o krok přiblížil katolické církvi. Srdečně vám děkuju za vaše poučení a prosím, bych vás opět mohl brzy navštívit.

A od této chvíle, přicházel ke mně, kdykoli mu v tom jeho zaměstnání nevadilo, až jsem jej konečně uznal za spůsobilého, by učinil katolické vyznání víry. „To holdám učiniti ve svém rodišti,“ pravil ke mně. „Tam jest výtečný katolický farář, jehožto si i sami protestanté velice váží a který bude i mým budoucím farářem. Veřejně chci to učiniti a ukázati, že jsem se stal katolíkem a před každým chci vyznati, že přede vším *zpověď to byla*, která mne mimo jiné důležité příčiny k tomu nejvíce přiměla, abych vstoupil do lůna katolické Církve.“

Po té rozloučil se se mnou, vydal se na cestu do své otčiny a za několik neděl poslal mně ze svého rodiště vysvědčení ztvrzené od svého katolického faráře, že učinil veřejně a slavně vyznání víry, a že se tomu všickni velice divili. Při tomto vysvědčení byl též list, v němžto mně co nejvřeleji děkuje, že jsem ho vyučoval katolickému náboženství.

Řeč na Velký Pátek.

Napsal pak i nápis Pilát a vstavil na kříž. A bylo napsáno: Ježíš Nazaretský, král židovský.

Jan 19, 19.

Sotva že Tělo Páně s kříže bylo snato a do hrobu položeno, tu již také hora Kalvarie byla opuštěna. Jak přátelé, tak též nepřátelé Kristovi se rozešli a přemýšleli o neobyčejném divadle, které na Kalvarii se událo. Na místě, kde Kristus Pán byl ukřižován, zanechán prázdný kříž, na nějž dal Pilát vstaviti nápis. Nám, kteří Krista Ježíše opravdově a upřímně milujeme, nápis na kříži budiž předmětem rozjímání.

Strom kříže vyčnívá na Kalvarii k nebesům v upomínku na strom rajský, z něhož praotec náš požíval ovoce zapovězeného. Jaký pohled skytá nebeskému *Otc*i ten strom Kalvarský na němž Syn jeho přemilý Kristus Ježíš umíral, z něhož volal velkým hlasem: „Dokonáno jest.“ Jaký pohled skýtal požehnaný strom Kalvarský *Duchu svatému*, neb na dřevě dozrálo ovoce, kteréž z milosti jeho v životě Panny Marie byvši počato, libovůní svou veškeren obor zemský obveselilo. Jaký pohled skýtal strom Kalvarský veškerému *dvorstvu nebeskému* při upomínce, že nyní synům Adamovým brána k životu věčnému jest otevřena. I *svatí patriarchové a prorokové*, byvše oblaženi sestoupením duše Kristovy do předpekli, klekali ve svaté úctě a bázni, obraceli zraků svých k dřevu spasonosnému, jehož ovocem sladkým měli býti občerstvení. S jakou bázní svatou požíral praotec náš *Adam* k stromu blahoslavenému. S jakou rozkoší požíral *Noe* na koráb novozákonný, kterýž může člověka nejenom vychvátiti ze záhuby časné, ale také ze smrti věčné. S jakou bázní svatou požíral *Mojžíš* na tento keř novozákonný, který hořel plamenem rudé Kristovy krve, který hořel láskou nepostihlou, aniž by shořel. Tu však přichází poutník z dalných krajů a zastavuje kroky na hoře Kalvarii u podivného stromu a rád by zvěděl, co strom znamená. A přistoupiv blíže pozoruje, že celý strom jest ozdoben drobnými, červenými, libovonnými květy, krůpějemi krve Kristovy. Pozírá na spodní část kříže a pozoruje u paty kříže červenou krásnou růži vykvétlou, na místě totiž onom, na němžto noby Páně byly připevněny. Nyní upíná zraků svých poutník udivený na dvě ratolesti, na dvě ramena tohoto stromu podivného a vidí tam na konci dvě červených, libovonných růží, tam kde ruce Páně pře-

svaté byly přibity. Takového stromu podivného poutník nikdy ještě nespatri, a proto nyní zvědavost jeho jest zvýšena. Úpřev zraků na kříž, vidí na nejvyšší ratolesti, vyčnívající nápis připevněný a čte: *Ježíš Nazaretský, král židovský*.

I tuší poněkud poutník, co dřevo, co strom tak podivný znamená. Nápis hlásá vinu odsouzenčovu: *Ježíš Nazaretský*. A z Nazareta může-li co dobrého vyjít? říkali potupně židé. Hle název Nazaretský, ten značí první díl viny Kristovy. Ježíš Kristus žil v Nazaretě v úkrytu třicet let. Tam pracoval jako druhý Adam v potu tváři své. Tam v pokoře a poníženosti od nikoho nepozván trávil dny své. A proto Ježíše z Nazareta chudého, nuzného, tichého a pokorného židé nepřijali. Oni čekali Ježíše *Jerusalémského*, který by byl v nádheře a skvostu královském sám žil, který by byl lid židovský hojně bohatstvím pozemským obdařil. Ježíše *Jerusalémského* čekali židé, který by je byl učinil prvním národem oboru zemského, aby mohli všem ostatním národům vévoditi. Ježíše *Jerusalémského* byli by židé ochotně přijali, ale Ježíše *Nazaretského* zavrhl a ukřižoval.

Ale Pilát také napsal: *Král židovský*. A toť druhá část viny Kristovy totiž: Jeho nepostihlá dobrota a láska. Lid židovský Pána chce kamenovati, chce ho svrhnouti do propasti, ale Pán jej nepřestává milovati. Když Pilát předstírá židům: Krále vašeho ukřižují? tu zřejmě praví lid tento: Nemáme krále, ale císaře. Nechceme tohoto míti králem. Ano i ten nápis: *Král židovský*, jest jim trnem v oku a proto přicházejí nejvyšší kněží židovští k Pilátovi, řkouce: „Nepiš *Král židovský*.“ Jaká to láska nepostihlá, že Pán chce býti až do dne soudného Králem onoho lidu, který jej zavrhl a na kříž přibil! Pán náš každou chvíli rozpíná ruce k lidu nevěřícímu a odporujícímu. Pán náš, jak sám praví, po způsobu slepice pečlivě rozpíná obě křídla, obě ruce své, aby lid židovský pod ochranné perutě Kristovy se utíkal. A za všecku tuto lásku otcovskou a dobrotu odplácí se lid nevděkem, hanou a potapou. A Pán Ježíš přece nepřestává býti Králem židovským.

Napsán nápis *ve třech řečích* na znamení, že dílo vykoupení našeho jest úkonem nejsvětější a nerozdílné Trojice Božské, jako bylo dílo stvoření. Psán nápis *ve třech řečích*, aby všickni tři synové druhého Noema přivinuli se ku kříži a tam hledali ochrany a útočiště. Psán nápis *ve trojí řeči* v upomínku, že ani lid židovský, který jako

jednou Chám se obnaženému otci svému na kříži posníval, nemusí se báti zlořečení, jen-li ochotně s ostatními dvěma bratry ku kříži poklekne a za prominutí viny své poprosí.

A bylo napsáno: židovsky, řecky a latinské na znamení a upomenutí, že každý jazyk, každá mluva jest darem Božím, že všickni jazykové oslavovati a velebiti mají Ježíše *Nazaretského*, krále židovského, že se nemá žádným jazykem zhrdati a že vladařové mluvy lidu svého jako pokladu drahého vážit si mají.

Čtyři jenom písmena obyčejně označují nápis, Pilátem na kříž vstavený: J. N. R. J. Pán totiž čtyřmi konci svého svatého kříže spojuje čtyři úhly světa v jedno. Pán volá čtyřmi konci kříže svého národy od jihu i od severu, od východu i od západu do své říše duchovní, do církve svaté katolické. Čtyřmi také známkami opatřil Pán tuto církev, aby mohla se lišiti od církví nepravých. Čtverkou třikrát násobenou ustanovil počet svých apoštolů. Čtverkou třikrát násobenou položil dvanácte článků svého učení jako dvanáct kamenů základních k vzdělání oné budovy vznešené, jejížto vrchol až k nebesům má dosahovati.

Miláček Páně sv. Jan chtěl nápisem, který paměti naší pozůstavil, roznítiti srdce naše k lásce ku svatému kříži. Chtěl nás povzbuditi, abychom, jdeme-li kolem kříže Páně upřeli zraků svých i na strom požehnaný i na nápis, jakýž Pilát dal na kříž vstaviti.

Jakž ale lze nám důstojným způsobem oslaviti dnes dřevo požehnané, z něhožto vzešlo nám ovoce spásy a blaha věčného? ten památný nápis. Tu třeba mluvit s prokem starozákonným: A, a, a, Pane neumím mluvit. Třeba nám vyznati s Mojžíšem: jsmeť neohebného jazyka. Avšak čeho nám samým nelze, v tom přispívá a podporuje nás dobrotivá a laskavá matka naše. Proto k ní se přivínme a s ní zároveň hlasy své spojme v onom velebném chvalo zpěvu, jímžto kříž svatý oslavuje:

V pravdě hodno a spravedливо, slušno a spasitelno, abychom tobě vždycky a všude díky činili: Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, Jenž jsi spásu lidského pokolení na dřevě kříže ustanovil; aby odkudž smrt povstala, odtud také život vzešel: a kterýž dřevem přemohl, na dřevě také přemožen byl skrze Krista Pána našeho. Skrze nějž velebnost tvou vychvalují andělé, klanějí se panstva, a třesou mocností. Nebesa a nebeské síly a blahoslavení serafínové

společným plesáním ji oslavují. S nimiž, abys i tyto naše hlasy přijmouti ráčil, pokorně prosíme, volající: Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh zástupů. Plna jsou nebesa i země velebnosti slávy tvé. Hosanna na výsostech!

Km.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na pondělí velikonoční

Kterak Ježíš se objevil dvěma učeníkům do Emaus jdoucím.

I. Ježíš k učeníkům se připojuje; — II. s nimi rozmlouvá; — III. od nich se vzdaluje.

I. *Ježíš k učeníkům se připojuje do Emaus jdoucím.* U Spasitele shledáváme dobrotu nejdojemnější, horlivost nejdobalší, nejlaskavější a nejpokornější, uvažujeme-li jak se choval ke dvěma učeníkům, jimž se zjevil a kterých užiti chtěl, aby apoštoly shromážděné připravil k přijetí téže milosti. (Luk. 24, 13.)

Plni jsouce zármutku odcházejí z Jerusalema právě toho dne, kdy Ježíš z mrtvých vstal, a chtějí svůj žal zapuditi vyhledávají v poli útěchy a zábavy. Obracejí se k věcem smyslným očekávají majíce věci Božských. Ovce neprozřetelné, jež od stáda se vzdalujete, zdaž neběžíte nebezpečí vstříc? Již byla víra jejich velice oslabena; již byli zavrhlí svědectví žen svatých a těch apoštolů, kteří ku hrobu přišedše jej našli prázdným a tvrdili, že Spasitel vstal z mrtvých. Již Jemu neudílejí více jméno proroka: Který byl muž prorok. Nemají skoro žádné naděje více: Doufali jsme. Ale přece podrželi zbytek lásky ke svému Mistru dobrému a mluví o Ném. Mluvili vzájemně o všem, co se přihodilo s Ježíšem Nazaretským. O jak dobře jest mluvit o Bohu a o věcech Božských, buď v duchu anebo s bližním! Jsouce sklíčení nesnází nějakou anebo mrzutostí vniternou mluvíme-li o Bohu, již přichází posílnit a osvětlit srdci našich a též rozlítit láskou Svou. (Sv. Bernard M. 92.)

Pozoruj, s jakou snažností, s jakou pokorou, s jakou laskavostí ku pomoci Ježíš spěje těm, kteří se objevili tak málo věrnými zkoušení jsouce; nemůže je nechat v zármutku, jenž jest plodem jejich nevěry. Oba tito mužové nebyli apoštoly, nýbrž pouhými učeníky nižšího stupně. praví sv. Bonaventura. Blíží se k nim, jde s nimi, důvěrně mluví s nimi, jako by Jemu byli rovni. Nepohrdá malým počtem, odkrývá jim svá tajemstva, jako by měl před sebou množství

lidu, jako učinil u studně Jakubovy, kde Ježíš slyšela jediná Samaritánka. Pastýři duchovní, tu vidíš obraz svůj. Běž za ovce, které bloudí; přibližuj se ke hříšníkům, kteří do záhuby upadnou; nezabrání-li láska tvá. Připojte se k nim, vyhledávejte doby příležitosti, aby vám otevřeli srdce svá, abyste jejich mínění předpojatá vyvrátili a jim ke spáse pomohli. Nebuďte takovými, kteří hledají četné posluchače a kteří, jak praví sv. Bonaventura, se zpečují rozsévati slova svá mezi malokteré.

II. *Ježíš s oběma učeníky do Emaus se ubírajícími rozmlouvá.* Divte se moudré laskavosti, jakou je připravuje, aby přijati mohli milost Jeho. Táže se jich řka: Jaké jsou to řeči, které vedete mezi sebou jsouce smutni? Netázal se Bůh proto, aby učeníci odpovídající Jej poučili. Ježíš věděl, o čem mluvili a proč byli smutni; ale přiměti je chtěl, aby svému srdci ulehčili a Jemu objevili tajnou ránu své nevěry. Učinili tak; ihned počíná je poučovati probouzeje nejprve pozornost jejich výtkou, kterou již dříve jim činil učení své jim vykládaje: „O blázni a zpozdilí srdcem k věření všemu, co mluvili proroci! Zda-li nemusil Kristus těch věcí trpěti a tak vjíti do slávy své?“ Pak jim vykládal, co k Nemu se vztahovalo ve všech písmech, a dokazoval, že proroctva dokonale se shodují s událostmi, jež právě nedávno se naplnily. Takto když ducha jejich osvěcoval, rozehrával též jejich srdce a v nich rozněcoval zápal nebeský. Proto mezi sebou pravili brzy na to: Zda-li srdce naše nehořelo v nás, když mluvil na cestě?

O učeníci, jak dobře jste učinili, že když jste z Jerusalema odcházeli, poslušni jsouce vnuknutí Božího nebavili jste se marnými rozmluvami, nýbrž o Ježíši a Jeho utrpení jali jste se rozprávěti! Ten, o Němž jste mluvili, přidal se k vám; On sám s vámi mluvil; Jeho řeč působila, že temnosti duše vaší ustoupily světlu, zármutek radosti, beznadějnost důvěře a lásky. Zdaž zasluhujeme, aby Spasitel k nám přišel a na rozmluvách našich účastenství měl? Kolik by se musilo báti kněží, kdyby jim nadále se zjevil v jistých dobách, kdyby se tážal, o čem rozmlouvají: Které jsou to řeči? „Tyto žerty, tyto hádky, tato slova lehkovážná, neslušná, mohou-li sloužiti zábavou mým zástupcům, mužům Božím, kněžím, kteří slavili tajemstva svatá, kterýchž rtové ještě zbarveni jsou krví Mou?“ *Z úst kněze jen svaté, jen počestné a užitečné, ať vychází, který tak často přijímá nejsv. svátost.* (Následování Kr. P. IV., 11.)

III. *Ježíš od obou učeníků se vzdaluje*, když se jim dal poznati. Mezi tím, co mluvil, rychle čas ubíhal. „I přiblížili se k městečku, do kterého šli, a on dělal se, jako by chtěl dále jíti.“ Tak často Bůh mezi svými služebníky si vede; dělá, jako by se vzdaloval, aby nás ještě více přitáhl k sobě; skrývá svou přízeň, aby naše žádosti roznítil. Otec něžný dělá, jako by dítky které miluje, opouštěl, aby jejich lásku povzbudil a vlažnost odvrátil. *I přinutili ho, řkouce: Zůstaň s námi, neb se připozdívá, a den se nachýlil.* O svaté dotíravosti modlitby! Kdo diviti se bude její působnosti? Nutí Boha, aby zůstal s námi, aby nám udělil, zač prosíme: I všel s nimi. Když Spasitel ke stolu s nimi se posadil, vzal chléb do ruky, zehnal jej, lámal a jim rozdával. V téže chvíli otevřely se oči jejich a oni Pána poznali. Jak vzácný jest okamžik ten, ale jak jest krátký! A on zmizel od očí jejich. Jaké byly tehdy city jejich! Jaký pokoj líbezný zbývá v duši, s kterou Ježíš mluvil a které dal okusiti pravdy svých tajemstev! Radošti své dvojnásobí, kdo je sdílí s těmi, jež miluje. „A vstavše v touž hodinu vrátili se do Jerusalema, kde našli shromážděných jedenácte, i ty, kteří s nimi byli. A vypravovali oni, co se stalo na cestě a kterak ho poznali v lámání chleba.“ Když nás Ježíš milostmi svými obdaří, činí tak obyčejně též proto, aby nás přiměl Jemu získati duši.

„Ti poznávají,“ praví spisovatel *Následování*, „v pravdě Pána při lámání chleba, jejichž srdce celé hoří, když s nimi jest Ježíš; ale běda! jak často pohřešují v sobě pohnutí tak něžné, oheň tak živý!“ (IV. 14.) Hledej příčinu toho. Neděje-li se tak proto, že víra tvá jest mdlá, že roztržitosti ducha mnohonásobné, které nejsou zcela mimo-volny, působí, že na Boha zapomínáš? Zabývej se Bohem; zabývej se toliko Bohem; nevzdaluj se myšlénkou od Boha; a brzy jako učeníci do Emaus cestující, pocítíš, že srdce tvé láskou Boží hoří. Není ledu, aby jej nerozpustily palčivé paprsky slunce ustavičně zářícího. Přístup k oltáři, abys lámal chléb nebeský, a v téže chvíli, co tak činiti budeš, pros. Ježíše Krista, aby otevřel oči tvé.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Ježíš k učeníkům do Emaus jdoucím se připojuje.* Z Jerusalema odchází, aby svůj žal zapudili útechou v poli. O těch neprozřetelných ovci, že od stáda se vzdalují! Víra jejich velice byla již oslabena. Neudělují Spasiteli již více jméno proroka, a jejich naděje skoro již pominula. Doufali

jsme. S jakou dychtivostí Ježíš je vyhledává! Blíží se k nim, jde s nimi, důvěrně rozmlouvá s nimi. Vykládá svá tajemstva dvěma učeníkům, jako by měl před sebou množství lidu, jak to učinil jedině Samariťané, jak laskavá horlivost! jaká pokora! Pastýři duší, zde viz svůj vzor.

II. *Ježíš rozmlouvá s oběma učeníky.* Počíná jich se tázaje, aby jim příležitosti poskytnul, Jemu objeviti ránu nevěry. Pak je poučuje, jim dokazuje, že proroctva se srovnávají s událostmi právě sběhlými. An jejich rozum osvěcuje, rozehřívá jejich srdce. O jak dobře učinili, že poslušni jsou vnuknutí Božího Spasitele a Jeho utrpení zvolili za předmět své rozmluvy! Kolik by se zardělo kněží, kdyby Ježíš jim se zjevil v jistých dobách a tázal se, o čem mluví! Nezapomeňme nikdy tak mluvit, jak sluší na zástupce Ježíše Krista.

III. *Ježíš od nich se vzdaluje.* Již do městečka přibyli, kde se měli zastaviti. Spasitel dělá, jako by chtěl jíti dále; než oni Jej přimějí, aby zůstal s nimi. Ó jaká to moc modlitby! Boha nutí, aby meškal s námi; ona na Něm vymáhá vyhověti všem žádostem našim. Vstupuje tedy s nimi a právě když chleba láme, jejich oči se otvírají: oni Jej poznávají. Ale již zmizel; tak jsou krátký utěšené tyto návštěvy! jak sladký však pokoj v duši zůstávají! Oba učeníci nemají nic pilnějšího než aby s ostatními štěstí své sdělili.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

DOPISY.

Z Prahy v měsíci dubnu 1881.

Duchovní cvičení v kníž. arcib. semináři Pražském konány byly, jak jsme již v předešlém čísle sdělili, od 6. dubna až do květné neděle. Vedení jich převzal horlivý kazatel a osvědčený vůdce duchovní vdp. Karel Nováček, rektor kongregace Redemptoristův u sv. Kajetána. Vrátiv se z pozeňované missie v Chrastí (u Chrudimi) konané spěchal neprodleně do zátiší alumnatu zdejšího, aby pokračoval v práci, kterou na počátku roku tak zdárně byl započal. (Viz Blah. 1880 str. 462, 478.) Poučení byvše ve středu večer o hodné přípravě k sv. exercitiím počali jsme ve čtvrtek o 6. hodině ranní první *rozjímání*. Velel. duchovní vůdce náš seznamoval nás výmluvnými ústy se vznešeným cílem života lidského a prostředky k dosažení jeho. Člověk byl stvořen, aby poznal, miloval a sloužil Bohu a po smrti dosáhl koruny slávy věčné. Bez ustavičného boje

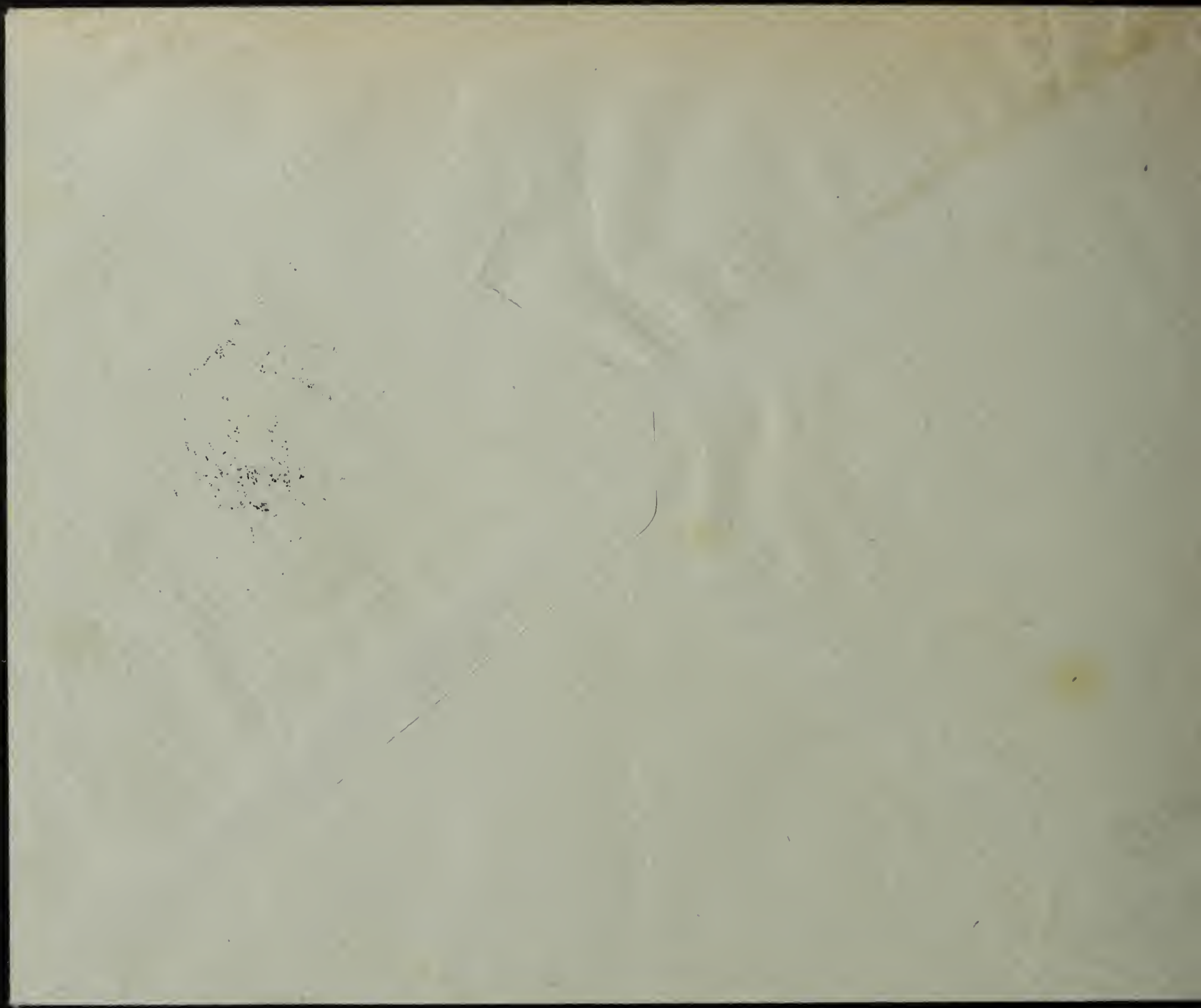
není možná mysliti na vítězství. Avšak boj náš je proti knížeti temnoty, nepříteli lidstva od počátku. On vyhledává slabé stránky naše a vniká nepozorován jsa do srdce. Kdo přemoci jej chce, musí obléci celé odění Boží, musí proti otci lži podpásati bedra svá pravdou, musí chráněn býti pánčěrem ctností, musí kráčet cestou, kterou sv. evangelium předpisuje, musí štítem víry odrážeti a hasiti ohnivé šípy nešlechtníka pekelného, musí doufati v pomoc Boží a hájiti se mečem ducha, jenž jest slovo Boží. Kdo setrvati chce v lásce a milosti Boží, musí se varovati i nejmenšího hříchu. Obraz toho, jak duše hříchem se poskvvrňuje a konečně usmrcuje, nalazáme v příběhu o nemoci a smrti Lazarově. (Jan 11.) Sv. Augustin sleduje příběh ten, vidí ve vzkříšení Lazarově i postup obrácení se hříšníka a smíření se s Bohem. Nejkrásnější vzor dokonalosti dal nám Kristus Pán. Chceme-li Jej následovati, musíme znáti život Jeho, musíme Jej milovati a porovnávati utrpení Jeho se strastmi našimi. V životě Krista Pána potkáváme se s nevystihlou pokorou. Stal se člověkem, přijal na sebe podobu služebníka a tělo smrtelné, neostýchal se přiodíti podobou hříchu a zničil takoruka sebe sama. Člověk, chce-li osvojiti si ctnost pokory, jež je základem všech ostatních, musí poznati nízkost svou, ba on musí milovati bídnot, která je mu přisouzena, a radovati se z dokonalosti bytosti Božské. Kdo miluje Ježíše, miluje i blahosl. Matku Jeho P. Marii. Lásku svou k ní není možná osvědčiti lépe nežli uvažováním a snášením přemnohých bolestí její. Za příkladem Krista Pána jdouce, musíme stálou obětí dokazovati oddanost svou do nevyzpytatelné vůle Boží. Spasitel náš trpěl na hoře Olivetské bolesti vnitřní, na Kalvarii pak zvláště bolesti vnější. Nejinak i my. Bdělostí a modlitbou lze se posílit i v největších útrapách, které na nás dorážejí, sebezapřením lze přinést obět Bohu nejpríjemnější. Kristus Pán byl za láskyplné skutky své, za slova pravdy věčné nenáviděn; i my nemůžeme se nadíti, že by svět nás miloval, budeme-li věrně sledovati šlépěje Božského Mistra svého. Za to však uchystána nám koruna nehynoucí u Otce světél. — Při *konsideracích* rozjímali jsme o tom, jak hříšné jest počínání těch, kteří nepřijímají aneb dokonce pohrdají milostí Boží. Již v tom, že milosti se jim nedostává, záleží největší trest jejich. Nejméně snad ve světě cení se milost času. Jak mnozí maří čas pácháním hříchu, zahálčivou prázdni, nedokonalými skutky, jež vůle Boží nám do-

konale plniti ukládá. Cena času jest veliká! Rovnáť se zajisté ceně života, věčnosti ano i Boha samého! Prostředkem k dokonalému použití času jest zvláštní zpytování svědomí, které záleží v tom, abychom každý den skoumali, zdali a jak bojovali jsme proti zamilovanému hříchu svému, jenž bývá původem všech ostatních. Kdo vystříhá se hříchu a koná skutky dobré, použil nejlépe času pro věčnost. — *Tajemství sv. růžence* rozjímali s námi milovaný náš professor, vdp. dr. Borový. Upřímnou otcovskou řečí jeho dojata bylo srdce každé, nejedno oko zarosilo se slzou. Uvažuje ponížení, utrpení a oslavení Božského Spasitele a radosti, bolesti a oslavu blahosl. Rodičky Boží povzbuzoval nás, abychom následovali vzoru Jejich především při zastávání povinností pastýřských, jež dříve aneb později na nás vloženy býti mají. V růženci radostném vyprošovali jsme si nejdůležitější ctnosti, jako pevnou a nezvratnou víru, láskyplnou ochotu při konání služby duchovní, lásku k chudobě, stálost v protivenstvích, lásku k posvátným vědám a nejsv. svátosti oltářní. Modlíce se jednotlivé desátky růžence bolestného, prosili jsme sv. Pannu o pomoc v strastech a slibovali jsme, že útěchu hledati budeme o samotě ve zkroušené modlitbě. Při tom pevně jsme si předsevzali, že nikdy nepřipustíme, aby bázeň lidská rozhodovala v jednání našem, nýbrž že budeme se snažiti, abychom snášelivostí, tichostí a mírností ducha, horlivostí ve službě oltáře líbili se Pánu. Kříž, znamení slávy a vítězství, ustanovili jsme si za předmět zalíbení svého, za heslo celého života. Tajemství slavného růžence vykládaje poučoval nás vd. duchovní vůdce o tom, kde hledati máme Božského Mistra svého. Pracovati budeme sice na zemi, avšak zraky, srdce naše mají býti obráceny k sídlu věčné blaženosti, kde Kristus Pán kraluje ve slávě Otce nebeského. Časté a důvěrné vzývání Ducha sv. za pomoc, získá nám poklady milosti a přivede nás po časném putování k blahosl. Matce Boží, která i s tělem do nebe jsouc vzata nad kůry andělské byla povýšena. Na konec doporučoval nám vřele krásnou pobožnost sv. růžence. — Za vůdce Německých spolubratří našich propůjčil se laskavě výtečný kazatel z kongregace Redemptoristů zdejších P. Goller. Spanilý věnec růžový uvil jim vdp. vicedirektor náš p. hrabě Schönborn. Jméno svým i všech spolubratří voláme z hlubin srdce: „Zaplať Pán Bůh všem, kteří připravili nám ony blažené dny milosti!“

SMĚRICE
Přiro. - síťava 7.

Tit. 165.
p. Karel Stella.
Stará Boleslav.

Ze Staré Boleslavi, 7. dubna.

Tentokráte opět píšu, ač s bolným citem, neboť věř milý Blahověste, kdyby se Ti často tak psáti mělo, že by brzy přestal býti *Blahověstem* stana se *žalozvěstem*. Sděluji tobě, že v neděli smrtelnou o půl 6. h. ranní zemřel náš předobrá děkan — Karel Ferdinand Hyna. — Umřel, není ho více mezi námi živého, — neumřel ale paměti naší — žítí bude povždy. — Píšu-li se od našich spisovatelů krásné povídky o starých slavných veteránech a gardistech Napoleonových: myslím, že i my můžeme dnes něco malounko napsati též o jednom „veteránu“ české kněžské legie, který mnohý boj podstoupil, mnohého vítězství vydobyl. — Karel Ferdinand Hyna narodil se 2. srpna 1802 v Lhotě Kácově, blíže čtvrti Římovské, kraje Kouřimského, z rodičů zámožnějších; otec jeho byl svobodník. Poznav vlohy syna, dal ho na studia do blízkého Benešova, kdež s výborným prospěchem přiučil se nejenom předmětům gymnasijským, ale i zpěvu a hudbě. Byl dobrým pianistou a houslistou. Touhou po vyšším zdokonalení se jsa jat, poslán jest do Prahy, kdež konal studium filosofické a toto po celý život se zvláštní zálibou pěstoval. Poznávaje, že hřivnu sobě od Boha svěřenou, nejlépe zúročí ve službě Bohu a lidstvu věnované, vstoupil r. 1824 do semináře a již po třetím roce pro výbornost svoji jest vysvěcen. Dokonav studium theologické stal se roku 1828 kooperátorem ve Zbečně na Křivoklátsku. R. 1832 po smrti farářově prozatímním správcem osady Zbečenské. Po ukončené práci té poslán téhož roku do Nižboru a odtud do Nezabudic opět jen na neurčitý čas. Odtud konečně ustanoven kaplanem (zámeckým) a kooperátorem, na konec pak r. 1835 správcem Nižborské církevní obce, — kterouž obec nikdy neopustil, ač pěknější benefícia mu byla nabízena, proto byl od každého ctěn a milován, jakž o tom svědčí řídká obětavá láska bývalého jeho sluhy kostelního; který ze skrovných prostředků svých obětoval cestné do St. Boleslavi, by poslední službu svou prokázal bývalému dobrému představenému svému. Pro řádné vedení osady své, jmenován jest od nejd. arcipastýře vikářem Křivoklátským, čestným konsist. radou, a při diec. synodě svědkem synodálním. Již jako kaplan staral se bedlivě nejenom o dospělé, ale hlavně o maličké svěřence své. Vydal r. 1836 „Malý katechismus“ a téhož roku „Katechismus pro obecný lid“, jakož roku 1856 „Pobožnost na 31. prosince každého roku.“ Ze velice staral se o vzdělání mládeže, by

z ní okrasa vlasti vyrostla — vysvítá nejenom ze spisku „Uvedení k počítání“, ale hlavně ze slov nesmrtelného Jungmanna (jehož přítelem zesnulý byl) napsaných o něm v Časopisu Č. Musea (r. 1846 str. 661): „muž o vychování mládeže a o český jazyk dobře zasloužilý.“ — Hlavnější dílo jeho (byť i počátek u vědě té), které s radostí dle slov téhož Velikána Česká Matice přijala a vydala (Malá encyk. nauk, čís. IV.) jest „Dušeslovi zkušebné“ r. 1844 vydané. — Než nejen o duševní prospěch osady své starostliv. ale i o hmotný rozkvět její a proto v letech konstitučních, kdy jak sám ještě teď říkával „málo kdo s ní byl“, převzal obecní představenstvo a zařídil osadu svou tak, že vůkolní obce příklad z ní braly sobě, odevzdal ji pak rozšafnému laikovi, by ji dále vedl k blahobytu. Jakožto vikář byl velice vlídný k spolubratřím svým, jsa jim více otcem a bratrem než představeným a velice těšily ho láska a radost jejich z jeho příchodu. Když ale stáří vetché tělo jeho přemáhalo a sám nechtěl méně vydatně, bez uškození životu svému farářovati, dán k přání svému do výslužby; vikářská důstojnost ale i úřad mu k žádosti a přání vikariátních kněží ponechány. Než nejsou zapomenuty jeho hodnost a záslužnost; neboť v roce 1873 když se uprázdnilo děkanství v Staré Boleslavi, uznal dobrotivý p. kardinál a arcibiskup náš za hodné a dobré pensistu tohoto k důstojnosti této povolati. A dobře volil, neboť síly jeho jakoby vzpružily se k nové práci a lopotě, chtěl ukázati vděčnost svoji. Pracoval až do ulehnutí ba i na smrtelné již posteli ptal se nás, „zdaž nic nepřišlo, zdaž něčeho není vyřídit.“ A můžeme říci, že jeho dekanat zasvěcen byl službě domu Božího. Oba staroboleslavské chrámy jak nyní je spatřujeme okrášlené a opravené, jsou dílem jeho a vys. d. p. probošta, proto může se žalmistou volati: „Horlivost domu Tvého ztrávila mne.“ — Co se soukromého života týče, byl mírný, skromný, nad míru ale pozitivní a spravedlivý. Chudinu miloval, almužnu každému udělil, ba i v poslední vůli své na chudé nynější i dřívější osady své pamatoval, a proto nedivím se, že sám viděl jsem plakati „týdenního“ žebráka mrzáka, když mu almužna více nebyla udělena proto, že jeho dobrodince nebylo už více. — Rád byl, viděl-li koho u sebe spokojeného, veselého, miloval žert a zpěv. Milým zaměstnáním bylo mu včelaření, které vzorně vedl a zavedení a zvelebení jeho v Čechách všemožně podporoval. I na národní podniky rád přispíval. Ký tedy div, že každý truchlil, kdo

o smrti jeho se dověděl, ký div, že každý pravý přítel jeho, jen mohl-li přišel, by poslední čest a lásku mu prokázal. Ač déle již churavěl a konec jeho brzký jsme předvídali, tož přece netušili jsme, že tak náhle vezme konec život jeho veleplodný, doufali jsme, že Bůh vyslyší přání jeho a dá mu žítí až do poslední pouti Boleslavské, k sv. Václavu, ale — snad jest již se sv. Václavem v jiné vlasti. — K pohřbu šlechtetného kněze přijeli z Prahy vysoce důstojný pan generální vikář Al. Küffer z Asmanwilly a vys. důst. pan kan. Karel Schwarz. Jako zástupce Litoměřické kapitoly a jako vyslanec J. B. M. vdp. kan. Demmel a jako zástupce bratří Krivoklátských vdp. vik. sekretář Frant. Špalek, farář v Mestečku. Vůkolní duchovenstvo přibýlo v plném počtu se svým vdp. vikářem a kanovníkem A. Slavíčkem v čele. Osadníků sešlo se přes špatné počasí veliké množství, by doprovodili řádného svého pastýře k poslednímu odpočinku. — Ačkoliv zesnulý přál si pochovánu býti beze všech okázalostí a účastenství spolků, tož z úcty a lásky účastnili se zdejší spolkové, jichž členem přispívajícím a čestným byl zesnulý, i s prapory průvodu, jmenujeme zde: společenstvo Bol. a Brandýsské. Čestné zmínky zasluhují obecní zastupitelstva Boleslavi a Brandýsa n. L. — Po vykrojení těla v děkanském sále neseno střídavě od kněží, spolků, městské rady tělo zesnulého do farního chrámu sv. Václava, kdež u hlavního oltáře za velmi četné assistance slouženy slavné rekvie vdp. kan. K. Schwarzem, u pobočních oltářů slouženy mnohé tiché mše sv. zádušní. Po rekviích neseno tělo do chrámu Marianského, kdež dovedný řečník vdp. kan. Breischl tklivou řečí ukázal zásluhy zesnulého jako člověka, jako kněze. Po té bylo Libera a průvod na hřbitov. Věnce darovali: věrný přítel a druh zesnulého vysocedůst. pan probošt J. Hlaváček, kapitula, sbor učitelský, spolek zpěvácký a kaplani. Po pohřbu již splnomocněn vdp. kan. Breischl, by jménem jasně kněžny Fürstenbergovy položil na hrob mileného bývalého přítele kněze skvostný věnec. Po vykonaných obřadech položili do hrobky představeného svého drahého kaplani. Odpočívej v pokoji — dobrý stařečku! S Bohem na šťastnou shledanou. —

Šm.

Z Chrasti, 8. dubna 1881.

(Svatá missie v Chrasti.)

Jak missiemi víra v lidu se oživuje,

toho důkazem jest nám missie, kterou konali OO. Redemptoristé od sv. Kajetána v Praze, a sice od 25. března do 5. dubna, v Chrasti, letním to sídle biskupů Králové-Hradeckých. Missie ta byla velice požehnána. Chrám Páně býval přeplněn, neboť 3200 kajicníků smířilo se opět s Pánem Bohem. Nával ku zpovědnicím býval tak veliký, že missionáři až do půl 9 u večer horlivě pracovali na spáse duší. Co však této missii zvláštního dojmu dodávalo, byl uchvacující příklad vrchního pastýře J. M. nejdůstojnějšího pana biskupa Králové-Hradeckého. Neboť nejenom, že se zúčastnil svaté missie, nýbrž v posledních pěti dnech konal také všechny obvyklé pobožnosti při svaté missii. Byl přítomen každému kázání, ano i sám se s lidem modlil sv. růženec. — Při missii nebývá radostnějšího pohledu a dojmavějšího, jako na horlivé a statečné muže, když se pilně všeho zúčastňují, a když v hojném počtu, slavným průvodem se ubírají k stolu Páně. I této radosti bylo při missii v Chrasti. Téměř sedm set mužů konalo slavný průvod do chrámu Páně, vedeni jsoucí nejdůstojnějším panem biskupem, aby taktéž všickni z Jeho rukou přijali Beránka Božího, což zajisté bylo pro ně nemalým významěním. — Též dojmavá byla slavnost svěcení missijního kříže. Ačkoli místo, kde byl zbudován kříž, bylo vzdálené a cesta blátiva přece i tam vážil nejd. pan biskup cestu. A jako celá missie uplynula za vzorného pořádku a za mnohých dojmavých slavností, tak byl i konec velice slavný a dojmavý. Chrám byl v pravém smyslu slova přeplněn, tak že se i všem dítkám přístup zameziti musil. Když se vše bylo ukončilo papežským požehnáním a chvalozpěvem „Tebe Bože chválíme“, vystoupil nejdůstojnější pan biskup a činil k shromážděnému lidu krátkou, avšak srdečnou, otcovskou řeč. — Bývá při svaté missii obyčejem, že se missionáři lidí ptají, při některých slavnostech, jako na příklad při odprosu nejsvětější svátosti oltářní, v kázání o missijním kříži, chtějí-li nový život započítí, a v dobrém setrvati, a že s nimi obnovují slavně křestní sliby, což mocně působí na jejich srdce, a že si to pak dobře pamatují. A právě tímto způsobem vedl sobě i nejd. pan biskup. Když se ptal osadníků v Chrasti: chtějí-li také všecko činiti, co jim důst. p. missionáři kázali, a v dobrém setrvati, — zavznělo ze všech prostor chrámových hravě „Ano, chceme“. Pán Bůh račiž žehnati tomuto slavnému slibu, jak ku vlastní spáse osadníků v Chrasti, tak

těž k radosti domácího i vrchního pastýře
nejd. p. biskupa Kralohradeckého.

KRONIKA.

Z Prahy. *Pořádek generální visitace ve vikariatu Kolínském:* J. Emin. nejd. p. kardinál přibude v pátek dne 22. dubna o $\frac{1}{2}$ 9. h. ranní do Českého Brodu po železnici, odtud odebere se do Kouřimi, kde odpoledne bude zkouška z náboženství ve škole. V sobotu (23. dubna) v *Kouřimi* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli (24.) ve *Svojsčicích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace; odpol. křesťanské cvičení, sv. požehnání v kostele a zkouška z nábož. zákovstva farního ve škole. V pondělí (25.) ve *Svojsčicích* v 8 h. mše sv. a zkouška z náboženství žáků filiálních škol *Libodřické a Pobořské*. V úterý (26.) v *Zásmukách* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace, pak zkouška z náb. ve škole. Ve středu (27.) v *Maloticích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve čtvrtek (28.) v *Drahobudicích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V pátek (29.) v *Chvatlinách* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. ve škole. V sobotu (30.) v *Novém Kolíně* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování školní mládeže a zkouška z náb. ve škole. V neděli (1. května) v *Novém Kolíně* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování dospělých, visitace. Odpol. křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z náb. ve škole. V pondělí (2. května) v *Lošanech* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V úterý (3.) v *Starém Kolíně* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace, zkouška z náb. ve škole. Ve středu (4.) na *Křečhoři* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace, zkouška z náb. ve škole. Ve čtvrtek (5.) v *Ovčárech* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace, zkouška z náb. ve škole. V pátek (6.) v *Sánech* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V sobotu (7.) ve *Veltrubech* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V neděli (8.) v *Ohařích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace. Odpol.: křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z náb. ve škole. V pondělí (9.) v *Nové vsi* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V úterý (10.) v *Plaňanech* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve středu (11.) v *Dobřichově* v 8 h. mše sv., kázání,

biřmování, visitace a zkouška z nábož. v *Radimi*. Ve čtvrtek (12.) v *Ratenicích* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V pátek (13.) v *Cerhenicích* v 8 h. mše sv. a zkouška z náb. ve škole. Odpol. zkouška z náb. v *Pečkách*. Na této generální visitaci bude J. Emin. noclehem 22. a 23. dubna v *Kouřimi*; 24. t. m. ve *Svojsčicích*, od 25. do 28. v *Zásmukách*, od 29. dubna do 5. května v *Novém Kolíně*. V některý den se odebere do Vídně a J. M. nejd. pan světící biskup dr. Karel František Prucha bude pokračovati v generální visitaci.

— *Slavnost Vzkříšení* (z mrtvých vstání) Páně bude se konati na bílou sobotu odp. o 4. h.: u sv. Vojtěcha (u Prášné brány, c. k. vojsko), u Milosrdných bratří, u Věch Svatých a na Karlově. — O půl 5. h. u sv. Josefa na Novém Městě a u Voršilek. — V 5 h. v Týně, u sv. Ducha, u sv. Ignáce, na Skalce, u sv. Apolináře, u sv. Mikuláše, u Karmelitek na Hradčanech, u sv. Víta, u šedých sester, u nejsv. Trojice v Podskali, na Vyšehradě a na Smíchově. — V 6 h. na Strahově, v Loretě, u sv. Tomáše, u P. Marie Vítězné, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici, u Matky Boží Sněžné, u sv. Štěpána, u sv. Petra, u sv. Haštala, u sv. Františka (křížovníků), u Dominikánů, v Karlíně, na sv. poli Malostranském, na Volšanech a v Bubenci. — O půl 7. h. u sv. Kajetána na Malé straně. — V 7 h. u sv. Jakuba a v Emausích.

— *Pobožnost 40hodinná* koná se od 17. dubna do 20. u Kapucínů u sv. Josefa na Novém městě, od 21.—24. dubna u nejsv. Trojice v Podskali a od 25.—28. dubna u sv. Jiří na Hradčanech. Výstav trvá všude každodenně od 8 h. ráno až do 6 h. večer; mše sv. výstavní začne všude v 7 h. ráno, večerní pobožnost o půl 6. h. večer.

— *Církevní slavnosti.* V sobotu dne 23. t. m. připadá církevní památka sv. *Vojtěcha*, biskupa a muč., patrona země České. V ten den budou v chrámě sv. Vítkém od 6 h. mše sv. slouženy, kde bude též o půl 9. hod. německé kázání, české pak v 10 h. a v 11 hodin pontifikální mše sv. Ve farním kostele u sv. *Vojtěcha* v Jirchářích bude v týž den v 10 h. kázání, v 11 h. zpívaná mše sv., a odpoledne v 5 hod. nešpory. V neděli dne 24. t. m. bude se slaviti památka sv. Jiří zejména v kostele tohoto světce a patrona našeho v starobylém chrámu na Hradě Pražském slavným způsobem. V pondělí 25. t. m., v den sv. *Marka*, vyjde

prosebný průvod z metropol. chrámu sv. Vítského po mši sv. v 7 hod. ráno sloužené do kostela v Loretě.

— Otcové řádu kazatelského (Dominikáni) v Cařihradě světili dne 7. března slavným způsobem *památku sv. Tomáše Akvinského*, patrona vědy filosofické a theologické. Před svátkem odbývány byly po tři dny služby Boží s kázáním. První den celebroidal Armenský biskup msgr. Azarian, po tom činěno kázání v řeči Turecké. Druhý den konány byly služby Boží řeckým biskupem msgr. Benjaminem, a kázalo se řecky. Třetí den odbývala se kázání jazykem Vlašským a Maltanským. V den svátku sv. Tomáše sloužil apoštolský vikář Cařihradský msgr. Vannutelli pontifikalní služby Boží, které spojeny byly s kázáním Vlašským a Francouzským. — V letošním postě kázalo se pravidelně v kat. kostelích Cařihradských v rozmanitých řečích. Pro duchovní uspořádány byly 8 denní duchovní cvičení. I schism. Armenští kněží odbývali před krátkým časem duchovní cvičení za tím účelem, aby se připravili na návrat do lůna Církve kat. Výsledek jich byl, že dva biskupové a 12 kněží učinili vyznání víry v přítomnosti msgr. Vannutelli-ho.

Literární oznamovatel.

— „Česko-Moravská Kronika“ vypravuje v sešitu 15., který právě vydán byl, dějiny české od r. 1309—1322. Přidána jsou četná vyobrazení jako: Rozmluva Alžběty Přemyslovny s opatem Konradem ve hl. chrámu u sv. Víta 1309. Jan Lucemburský s Alžbětou a s vojskem svým vjíždí do Prahy branou na Františku 3. pros. 1310. Jan a Alžběta jedou po své korunovaci z hradu Pražského okolo b. paláce na hody k Minoritům u sv. Jakuba 1311. Král Jan vešed na hrad Loketský, syna do vězení dal, královnu na Mělník zavézt kázal 1319. Král Jan při turnaji na Pražském Staroměstském náměstí spadl pod koně 24. února 1321. Rakouský erb v síni na Křivoklátě spadl k nohám zajatého vojvody Jindřicha Rakouského. — Úprava jest velmi slušná. Cena každého sešitu tohoto záslužného díla, které po druhé vydává kněhkupectví Kobrovo, obnáší 50 kr.

— „Světlozor“ přináší v čís. 13. 14. a 15. tato vyobrazení: Socha Athény nedávno nalezené v Athénách. Starý kostelík v Burgundě (v Norsku). Květinářka. (Fotografováno dle obrazu Em. Lévyho.) Pifferari. Dalfsjörd

v Norvežsku. Jaroslav Pospíšil. Poříčí Soče. Velmi pěkný obraz: Křesťanské cvičení na Hané. Záboj a Lumír. (Wagnerovy sochy v průčelí Národního divadla.) Prosím o krejčárek. Car Alexandr III. Rychmburk. Doprava raněného cara Alexandra II. z místa vražedného útoku do zimního paláce. Vystavení mrtvoly cara Alexandra II. ve velkém chrámu Zimního paláce. — Rovněž rozmanitý a bohatý jest obsah.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Karel Otmann, far. v Ořechu, jmenován kn. arc. notářem;
- p. Frant. Micka, far. v Noutonicích, osob. děkanem;
- p. Ant. Vojáček, děkan v Mnichovicích, kn. arcib. notářem. (V posledním čísle omylem udáno kn. arcib. kons. radou);
- p. Jak. Ludvik, far. v Ouněticích,
- p. Jos. Šašek, far. v Roztokách,
- p. Václ. Prajzler, far. v Stodůlkách, a
- p. Frant. Hlinský, far. v Šlapanově, obdrželi exposit. canon.

Ustanovení jsou:

- p. Felix Bica, far. ve Velízu, za far. v Stochově;
- p. Jos. Kurka, kp. v Černém Kostelci, za admin. ve Volešci.

Uprázdňená místa:

- Veliz, fara patron. náb. matice, od 5. dubna 1881.
- Volešec, fara patron. náb. matice, od 9. dubna t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Jan Rašek, far. v Bílém Újezdě, jmenován čestným děkanem;
- p. Ant. Vogl, far. v Říčkách, bisk. notářem;
- p. Klement Finger, far. ve Velkém Úříně,
- p. Jan Friemel, far. v Bělém,
- p. Jan Balcar, far. v Javornici,
- p. Václ. Erychleb, far. v Deštné,
- p. Ferd. Blecha, far. v Solnici, obdrželi expos. can.
- p. Pavel Rozínek, zám. kapl. na Skalce, farní synodalié.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. Nožka, kapl. v Čermné, za admin. ve Vorlíčkách;
- p. Jos. Šonský, admin. v Libchavě, za kapl. v Čermné.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhkupectvích

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XIV. Netrpělivým.

Ty křesťane, si stýskáš, stěžuješ na svou bídu, opuštěnost, chudobu, ztrátu, nemoc a jiné soužení. Uznávám a cítím tvou bolest a mám srdečnou s tebou útrpnost; věz však, že nejednáš rozumně, jak sluší na křesťana a reptáš-li proti Prozřetelnosti, těžce se prohřešuješ.

1. Považ, že každý člověk musí něco trpěti. „Žádného na světě není, aby nic zlého neokusil, aby bolesti a žalosti nepocítil.“ (Sv. Isidor.) „Člověk narozený z ženy, krátký živ jsa čas, naplněn bývá mnohými bídami.“ (Job 14, 1.) „V tomto plačtivém, slzavém údolí jest život robotný, porušitelný a všeliké hořkosti plný.“ (Sv. August.) „Také lidé dobří, nábožní a svatí po všecky věky musili trpěti jak Pán Ježíš svým učeníkům předpověděl.“ (Jan 15, 2—3.) A sv. Pavel píše: „Kdož chtí pobožně živi býti v Kristu, protivenství trpěti budou“ (II. Tim. 3, 12.) a ty bys chtěl všeho trápení býti prost? — 2. Vždyť trápení není vlastně nic zlého, ano je pro člověka veliký zisk. Jeť ono známka milosti Boží. „Koho Bůh miluje, toho tresce jako otec, který v synu zalibuje sobě.“ (Př. 3, 12.) Trápení nabádá člověka k dobrému, vyzývá ku pokání, odtrhuje od světa, vede k ctnosti a kř. dokonalosti a rozmnožuje jeho zásluhy. „Trápení oslavuje vnitř i zevnitř: hříšníka nechtícího dohání, nevědomého vyučuje, běžícího ochraňuje, povzbuzuje umdlévajícího, pokořuje hrdého, očišťuje kajícího, korunuje nevinného.“ (Sv. August.) „Soužení hojí od pýchy a lenosti, vzdělává k trpělivosti

a uvádí na cestu moudrosti.“ (Sv. Jan Zl.) „Čím více na světě býváme stíženi pronásledováním, chudobou, mocí nepřátel nebo krutými nemocemi, tím větších odměn dosáhneme v životě budoucím.“ (Sv. Jeronym.) Trápení jest sice nesnadné, však bezpečná cesta k Bohu a k nebi, kde po žalosti nás čeká radost. „Blahoslavení kající, dí Spasitel; neb oni potěšeni budou.“ (Mat. 5, 5.) „Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost. Blahoslavení, když vás nenáviděti a haněti budou a vyvrhnou jméno vaše pro Syna člověka. Radujte se a veselte se; neboť odplata vaše mnohá jest v nebi.“ (Luk. 6, 22. 23.) Však nepřináší trápení každému takový zisk. „Totéž utrpení, praví sv. Augustin, slouží jednomu k spasení, druhému ku zkáze.“ — „Kdo kříž nese volně a trpělivě zachrání duši svou, kdo se netrpělivě zpouzí, ztratí ji.“ (Sv. Liguori.) Snášej tedy kř., cokoli tě nemilého a odporného potkává, všeliké soužení své s křesťanskou trpělivostí. — 3. Trpělivost velice ti prospěje; poneš ti skvostné ovoce. Trpělivost všecky obtíže přemáhá, všecko usnadňuje. „Trpělivost přináší růže“, dí přísloví; nebo trpělivý spravuje se mnohou opatrností. (Přísl. 14, 19.) Trpělivost činí člověka ctnostným, svatým, Bohu i lidem milým. Mysl trpělivá podobá se lilii mezi trním, pod níž čistota ni vůně netrpí, spíše získá. Lepší jest trpělivý, než muž silný a kdo panuje nad myslí svou, lepší jest než ten, kterýž dobývá měst.“ (Př. 16, 32.) „Trpělivost činí lid v štěstí pokorným, v neštěstí srdnatým, při všem příkoří a soužení tichým.“ (Sv. Cypr.) Trpělivost odolává pokušením, snáší protivenství, dokončuje trápení a mučeníctví. Trpělivost jest, která nás Bohu schvaluje a v milosti jeho zachovává.“ (Týž.)

„Totě milé, jestliže kdo pro svědomí Boží snáší zármutky a trpí bez viny.“ (I. Petr. 2, 19.) „Trpělivost má skutek dokonalý,“ praví sv. Jakub (1, 4), nebo nic není Bohu příjemnějšího nad duši, která všecky své kříže trpělivě a odevzdaně snáší. (Sv. Alf. Lig.) Trpělivost činí vše trápení záslužné a k nebi dopomáhá. „Vím, že milujícím Boha všecky věci napomáhají k dobrému.“ (Řím. 5, 3.) „Trpělivosti vám potřebí jest, abyste vůli Boží činíce, dosáhli zaslíbení.“ (Tit. 2, 2.) — 4. „Běda těm, kteříž ztratili trpělivost, opustili cesty přímé a uchýlili se na cesty zlé,“ praví Sirach (2, 16.) *Netrpělivostí si kř. velice škodiš.* Tou bídu svou nezměníš, spíše pohoršíš. „Jest-li že kříž rád neseš, on ponese tebe i přivede tě ku konci žádanému, kde konec bude všemu utrpení. — Neseš-li jej ale nerad, břemene sobě přidáváš i sobě je dotěžuješ a předce je snášeti musíš. Jeden-li kříž svrhneš, najdeš jiný a snad větší.“ (Bl. Tom. Kp.) Netrpělivost činí tě Bohu nemilým a lidem protivným. Bohu se nemůžeš líbit, proto že nemáš k němu důvěry a nechceš se do jeho vůle odevzdati a lidem se protiviš, že svými stesky k netrpělivosti je podněcuješ. Netrpělivostí zbavuješ se všech zásluh, jichž jsi mohl nabyti a o nebe se připravuješ. Měj tedy kř., trpělivost, kterou jsi Bohu povinen, od něhož spasení dojíti máš. „Toužením mnohým přicházíme do království nebeského.“ (Sk. ap. 14, 21.) „Hleď tedy, abys netrpělivostí nezahynul, spíše všecko pro toho snášej, kterýž prvé více pro tebe trpěl a u něhož trpělivost nezůstane bez úrody, jakož dí Žlm. Páně (9, 19.): „Trpělivost chudých nezahyne do konce.“ (Sv. Bernard.) — 5. *Prostředky.* Abys kř. byl trpělivým, buď pokorný, vše z rukou Božích ochotně přijímej dobré i zlé. Člověk pokorný snáší vše trpělivě, neboť uznává, že mnohem více byl zasloužil. „Synu, sniž srdce své a trp.“ (Sir. 2, 1.) Odevzdej se do vůle Boží, bez které ani vlas s hlavy nehyne. „Všelikou péči uvrhněte na něj; neb on má péči o nás.“ (I. Petr. 5, 7.) Nevaž si nad míru toho, co jest časné a pomíjející. Vše i soužení tvé pomine. Trápení a bolesti tohoto světa jsou jen kratičké. „Nebudeš zde dlouho trmácen ani vždy bolestmi obtížen. Potrvejž jen maličko a brzo konec protivenství uzříš.“ (Bl. Tom. Kp.) V soužení k Bohu se modli. „Vidouce kterak se všech stran jsme skličeni a čeho se chopiti nevědouce, pak se musíme obrátiti k Bohu, jenž nás jedině potěšiti může.“

(Sv. Lig.) Trpělivost Kristovu, panny Marie a jiných svatých si představuj a jich následuj. „Kristus trpěl za nás, pozůstaviv nám příklad, abychom následovali šlépějí jeho.“ (I. Petr. 2, 21.) Jako sv. Teresie historii Jobovu čítej. Sama dí: „Všecka má rozmluva děla se toliko s Bohem a obyčejně měla jsem v mysli a ústech slova sv. Joba: Jestliže jsme dobré věci brali z ruky Boží, zlých proč bychom nepřijímali? (Job 2, 10.) A to, domnívám se, mne v trapné nemoci sílilo. Často na poslední věci pamatuj. Kdo myslí svou zaleť do života lepšího, tomu svět nezavdá příčiny k netrpělivosti.“

XV. Zlolačům a rouhačům.

1. Považ kř., *jak ohavný to zvyk zlořečiti a proklínati!* Klení a nadávky jsou slova nemístného, hříšného hněvu; nebo z hojnosti srdce mluví ústa člověka. (Luk. 6, 45.) — Taková jest řeč pohanů, ne křesťanů; než bohužel o mnohých křesťanech platí slova sv. Pavla: „Kterých ústa plna jsou zlořečení a hořkosti. (Řím. 3, 14.) Však týž apoštol křesťany napomíná: „Všeliká hořkost, hněv, křik i rouhání buď odjato od vás se vši zlostí. Žádná řeč mrzká nevycházej z úst vašich.“ (Ef. 4, 29. 31.) — Pohané se zabývají s ďábly, ježto modly jejich jsou ďábelské; ale křesťan, jenž pravému Bohu se klaní, nemá s ďáblem co činiti, nemá volati jej. — Klení jest řečí pekla, již nezvykej, abys jedenkrát mohl s anděly a svatými Boha v nebi chváliti a velebiti. — Klení jest řeč nelaskavosti a zloby. „Jazykem dobrořečíme Bohu Otci a jím zlořečíme lidem. Ne tak býti má bratři moji.“ (Jak. 3, 9.) Klení jest nemoudré, pošetilé. Řekni kř., zdali klením co změníš nebo napraviš? Zdaž se ti práce při klení lépe dařívá? Pochybuji; nebo jak má Bůh práci zehnat, při níž se jméno jeho zneuctívá? — Zvláště nerozumné jest proklínati němou tvář, dobytek a věci mrtvé, neživé. Co ty za to mohou, že jdou podle svých pudů a jednají podle zákonů přirozenosti. Mnohé dobytce, jsouc klety, zvolalo by jako oslice Balaamova: „Co jsem udělalo tobě? proč biješ mne? Zdaliž nejsem hovado tvé, na němž vždycky sedáváš?“ (IV. Mjž. 22, 28.) — Pomni dále kř. jak *škodlivá, záhubná jest tvá nepravost!* Klení, zlořečení škodí tvé cti; nebo tak jevíš mysl hrubou, surovou a srdce zlé, převrácené, že nedovedeš jazyk na uzdě držet a přemoci svůj hněv. — Klením škodiš své

domácnosti; nebo jak ti má Bůh žehnati, jehož proklínáš? jak má Pán Ježíš v domě tvém přebývati, jehož jméno zneuctíváš? „Poněvadž miloval zlořečení, nechať přijde na něj a požehnání ať se vzdálí od něho.“ (Žlm. 108, 18.) „Požehnání otcovo utvrzuje domy synů, zlořečení matčino vyvrací základy.“ (Sir. 3, 11.) Klením škodíš svému zdraví, nebo vychází z hněvu, jenž ukracuje dnů. (Sir. 30, 26.) Konečně zlořečením i svou duši hubíš. „Když zlořečí bezbožný, sám své duši zlořečí.“ (Sir. 21, 30.) „Kdo by řekl bratru svému raka, hoden bude rady a kdo by řekl blázne, hoden pekelného ohně.“ (Mat. 5, 22.) „Zlolejšci království Božího nedojdou.“ (I. Kor. 6, 9.)

2. *Rouhání neb potupné mluvení o Bohu jest hrozný hřích.* Rouhač jedná proti druhému přikázání Božímu: „Nevezmeš jména Božího nadarmo.“ (II. Mjž. 22, 7.) Jestliže pouhé zneuctění jména Božího jest hříchem, mnohem zajisté větší hřích jest rouhání. „Žádný, kdo duchem Božím mluví, nezlořečí Bohu, Pánu Ježíši.“ (I. Kor. 12, 3.) — V st. zákoně byl na rouhání trest smrti ustanoven. „Clověk, kterýž by zlořečil Bohu, ponese hřích svůj.“ — Kdož by se rouhal jménu Hospodinovu, smrtí ať umře.“ (III. Mjž. 24, 16.) Druhdy i světský zákon rouhání přísně trestal, ano dosud je tresce. Když syn haní otce a podaný krále, považuje se za veliké provinění: a pomni kř., rouháš-li se Bohu, tupíš svého Stvořitele a Otce, a rouháš-li se Kristu, tupíš svého Pána i Spasitele. Jak ohavný to hřích! Hřích ten jest i velmi škodlivý, ano záhubný. Ačkoli soud světský nyní netresce smrtí, nicméně Bůh slova svá neodvolal. Mnoho jest příkladů, že rouhači náhlou neb později násilnou smrtí sešli. — O rouhači platí slova písma: „Co se nadýmá proti Bohu duch tvůj, aby pronášel takové řeči! Odsoudí tebe ústa tvá a ne já.“ (Job. 15, 6. 13.) Považ také kř., jaké dáváš pohoršení svým bližním. Klení a rouhání nemá nikdo ze sebe, nýbrž učí se tomu od jiných. Když dítky a čeled' slyší tvá slova rouhavá, říkají je po tobě a jednou budou na tebe před Bohem žalovati. „Běda tomu, skrze koho pohoršení přichází!“ (Mat. 18, 6.) Pomni, že jen ďábel Bohu, svému nejsv. Pánu se rouhá, nechtěj ho následovati a podobati se ďáblu.

Výmluvy: Neříkej, mluvil jsem bez rozmyslu, slovo snadno ústy vyklouzne. — *Odp.* Důkaz to, že jméno Boží nemáš

v srdci, ježto tak lehkovážně je zneuctíváš. — *Neprav:* Stalo se to zvykem, začož nemohu. — *Odp.* Tím hůře pro tebe, že jsi zvykl takové ohavnosti. — *Netupil jsem Boha, pravíš, jen jsem sakramentoval.* — *Odp.* Sacrament, slovo latinské znamená svátost a co Bůh k našemu posvěcení ustanovil, nemá se zneužívat k jeho potupení. Proto máš se báti, aby nezbavil se útěchy sv. svátostí na loži smrtelném.

Prostředky proti klení a rouhání. Abys kř. klení a rouhání odvykl, hled' krotiti svůj hněv. Případná jsou slova sv. Augustina: „Zahub matku a připravíš o život i dceru.“ Pozoruješ-li, že hněv uchvacuje mysl tvou, drž jazyk na uzdě a mlč. — Cvič se v trpělivosti, jež všecko přemáhá. Boj se Boha, jenž vše co mluvíš slyší a pomni, že všudy kráčíš v jeho přítomnosti. Měj na paměti slova písma: „Dobrořečte těm, kteří vám protiivenství činí; dobrořečte a nezlořečte.“ (Řím. 12, 4. Kol. 3, 8. I. Petr. 3, 9.) Kdož oslaví jméno mé, oslavím ho, kteříž pak mne potupují, budou zavrženi.“ (I. Král. 2, 30.) Kdykoli by se provinil, hned lituj svého hřichu a čiň neprodleně pokání. — Modle se první prosbu Otčenáše: „Posvěť se jméno tvé,“ pokárej se slovy druhého přikázání: „Nevezmeš jména Božího nadarmo.“ Pohledni na kříž, polib jej a požehnej se řka: „Sláva Bohu Otci, Synu a Duchu svatému. Samému Bohu budiž čest a sláva na věky věkův Amen.“ (I. Tim. 1, 17.)

Tři hřeby Páně.

Již se rozpíná tělo Krista Pána,
již přeostrý hrot ruku ctnou proráží,
přesvatá již krev k nebi vzhůru úpí
za světa hříchy.

Ach tu trojnásob nese bůli Kristus,
prv pravé rámě, proniká levé pak,
noh posléz krásných tvary útlojemné
hrot ten necitný!

Již krev aj vroucí se u proudu prýští,
již zem nevděčnou z viny zlé omývá,
již nebes blankyt se zemí se míří —
Pán se naklání.

Ó která kov ten zplodila z hor zemských?
z ruk která lidských sknla hřeb přehrozný?
dílna nestvůrná schystala která jej
v úkol ukrutný?

Ó Pane, králi, vznešený a slavný,
dej, pocítím ať tu bolest i já též,
trojmo ať vnikne duše mé do vnitra,
k spáse raní ji!

Mou *mysl* nejprv, vinu ať pozná svou;
vůli pak též raň, chtěla z ní by kát se;
srdce též posléz, by lilo zde slzy —
slzy kajicné! —

Řeč na počest sv. Floriana u přítomnosti hasičského sboru.

„Radovati se budete, maličko nyní se rmoutíte ..., aby zkoušení víry vaší, mnohem dražší nežli zlato, které v ohni se zkouší, nalezeno bylo.“ (I. Petr. 1, 7.)

V chrámu našem spatřiti lze obraz představující hořící městečko naše, nad nímžto se vznáší postava muže v oděvu římského vojína obklopeného zástupem andělů a pod obrazem jest psáno: *Ex voto* t. j. ze slibu. O události, na kterou obraz ten upomíná, zaznamenáno jest v staré matrice, že r. 1758 oheň o poledni vypuknuvší ztrávil mnohá stavení, při čemž i kostel byl u velikém nebezpečí, ano na kůru již chytalo, avšak plamen v čas udušen jest. Aby vyplnil slib v oné hrůzné chvíli učiněný a na poděkování za šťastné odvrácení nebezpečí věnoval tehdejší patron chrámu dotčený obraz. Obraz ten přes 120 let starý jest vzácnou pro nás památkou a spolu důkazem zbožné mysli předků našich. Na obraze tom jakoby četl naučení: „Nouze učí člověka věřiti a modliti se.“

Jest to pravda zkušeností potvrzená, že člověk proti zbouřeným živlům přírodním jest malomocný a že se všemi vynálezy ducha svého nemůže odolati zhoubné moci jejich. Mezi živly všemi pak nej-mocnější jsou voda a oheň. Dokud nevystupují z mezí svých, dokud jest člověk s to, aby je uhlídal a v uzdu pojal, jsou pro nás dobrodiním největším, jsou podmínkou našeho vezdejšího živobytí. Ale běda, když se rozpoutají a překročí hranice sobě vykázané, ještě větší běda, když valíce se proudem mají za průvodčí své temnou noc, vítr a bouři, tu s hrůzou se dívá člověk na to, jak uchvacují, pustoší a ničí jeho majetek, ohrožují život jeho a ze srdce stísněného řine se děsný výkřik: „Pán Bůh s námi.“ Ano když člověk zápasí se živlem nej-mocnějším, když nemůže ubrániti se hrozícímu nebezpečí, uznává

svou nedostatečnost a mdlobu, ohlíží se po ochraně vyšší, staví se pod záštitu Boha a Svatých Jeho. A z této důvěry v moc Boží a přimluvu oslavených přátel Jeho vznikl ten starodávný, křesťanský obyčej, že světec, který pro Krista na hranici chtěl býti mučen a skutečně pak byl utopen, že sv. mučovník Florian všeobecně se ctí jako patron a ochránce v nebezpečí vody neb ohně.

Touto křesťanskou zásadou řídili jste se i vy, členové nově zřízeného hasičského sboru našeho, když postavili jste se pod záštitu sv. Floriana, když pod ochranou jeho chcete vzdorovati nebezpečí, kterému dobrovolně, s obětavostí vydáváte se vstříc. Přišli jste do chrámu Páně, aby modlitbou a písni společnou oslavili jste památku sv. patrona svého. K oslavě té přispěti chci uváděje vám na paměť slova epištoly, která se čte ve svátek sv. Floriana: „Radovati se budete, maličko nyní se rmoutíte, aby zkoušení víry vaší, mnohem dražší nežli zlato, které v ohni se zkouší, nalezeno bylo.“ I doložím, čeho vám třeba, abyste v ohni jsouce zkoušeni, stali se hodnými ochrany a přimluvy svatého patrona svého.

Jako zlato v ohni se zkouší, aby na- bylo čistoty a pravé své hodnoty, tak i vám nejednou zkoušku v ohni bude podstoupiti, abyste osvědčili svou zručnost a odhodlanost, abyste ukázali svou obětavost a lásku k povolání tak čestnému a záslužnému. A má-li zkouška ta — nedej však Bůh, aby kdy přišla aneb častěji se opako-ovala — vypadnouti v prospěch váš, třeba abyste následovali muže, který vynikl svou neohrožeností a statečností, abyste kráčeli v šlepějích sv. mučovníka Floriana, jenž pro svatou věc nasadil i život svůj. Nebudu obšírně vypravovati život světce toho, jen tolik připomenou, co zvláště pro vás důležité jest. Sv. Florian žil v onom čase, kde pohanství napínalo poslední sílu svou proti zmahající se víře Kristově, kde císařové římské tasili meč, otvírali žaláře a vymýšleli nástroje mučnické pro ty, kteří se nazývali křesťany. Než přes pronásledování šířilo se nejsv. jméno Kristovo po celé říši a mezi vojskem, v nejvyšší radě, u samého dvoru císařského mělo své ctitele a vyznavače. A jeden z těch, který, vynikaje svým postavením netajil se vírou křesťanskou, byl sv. Florian. Jsa důstojníkem ve vojsku římském a vojínem udatným vážil si služby vojenské, ale vážil si také Krista, jemuž na křtu sv. věrnost

přísahal. Nalezal se posádkou v krajině Norické, nynějším Horním Rakousku, když došel vladaře té krajiny Aquilina rozkaz císaře Diokleciana, by po křesťanech pátral a je stůj co stůj k zapření Krista přivedl. Dozvěděl se o tom vůdce Florian vydal se hned na cestu do hlavního města Norického Laureaku, později Lorch zvaného, aby věřícím ku pomoci přispěl, s nimi útrapy snášel, je ve věrnosti ku Kristu Pánu upevnil a kdyby toho potřeby bylo, jim příklad slavného zápasu pro víru podal. Potkav se na cestě s vojáky, kteří s ním pod jedním praporem stáli a byv od nich vybidnut, aby pomahal jim, vyplniti rozkaz císařův, vyznal a nezapřel: „Co po jiných slídíte? Ejhle, já jsem křesťan, jdětež a oznamte to vladaři.“ A když před vladaře byl přiveden a tento zarmoucen zprávou neočekávanou mu domlouval přívětivě, aby jen bohům obětoval a jeho nenutil, by trestem proti němu zakročiti musil, odpověděl Florian neohroženě: „Ctím Boha svého a poslušen jsem císaře, jak na řádného vojína sluší, ale k tomu mne nikdo nepřivede, abych obětoval modlám.“ Po takovém vyznání pokládal vladař za svou povinnost užiti moci a poručil vojínům mučiti vyznavače Páně. „Nebojím se muk tvých — děl sv. Florian — zapal hranici a já na ni vstoupím ve jménu Kristově.“ A když uprostřed všech muk neznal jiného hesla než pro víru umřítí, vyplněna touha jeho a po dlouhém trápení svržen jest do řeky Enže. Tělo jeho vlnami vynešené na místo pobřežní, později uctivě pochováno a na hrobě vystavena kaple, vedle níž později povstal klášter sv. Floriana. Polský král Kazimír vyprosil si část ostatků sv. mučeníka a sv. Florian zvolen jest ochráncem země polské, jakož jest zemským patronem v Horních Rakousích, kde den památky jeho jest svátkem zasvěceným.

Z toho, co jsem ze života světcova vypravoval, zvláště dvojí vyniká ctnost pro vás následování hodná a sice *věrnost v povolání a láska bratrská*. Věrný byl sv. Florian svému povolání, což mile vysvitá z jeho slov: „Ctím Boha a poslušen jsem císaře, jak na řádného vojína sluší;“ a měl i lásku bratrskou ku svým souvěrcům, neboť, uslyšev o nebezpečí jim hrožícím, neskryl se, ale hned k nim spěchal, aby s nimi byl, je těšil, jim pomáhal, s nimi trpěl. A tyto dvě ctnosti jsou jako dva pilíře, na nichž spočívá budova vašeho spolku, kdyby jeden neb druhý se sřítíl,

sesuje se budova celá. Třeba vám především věrnosti v povolání. Sv. František Saleský pověděl slova pravdivá: „Nic není krásnější, nežli život úplného oddání se pro dobrou a svatou věc.“ A jaký účel má sbor váš, než hájiti věc dobrou? Zdaž to není záslužné, státi na stráži proti živlu rozkácenému, býti podporou svých spoluobčanů, chrániti majetek a život lidský? Zdaž to není srdci milé, když po požáru uhašeném, ten, jemuž jste zachránili statek i životy drahé, tiskne vám ruce a dí: Konali jste povinnost svou! Zajisté dobrá, záslužná jest věc, které jste se věnovali a proto musíte povolání svému přináležeti cele, musíte mu býti vždy věrni. A věrnost ta musí míti pevný základ, kterýmž jest čest. Kdo nedbá své cti, ten nechápe těžkého úkolu svého, ten zakládá si na věcech vedlejších, považuje své povolání za hříčku — a právě tomu, co podstatou spolku jest, žádné ceny nepřikládá. Naproti tomu, kdo cti své si váží, cítí také celou důležitost svého povolání a proto především o to se stará, aby v něm řádně byl vycvičen, aby byl zručný a obeznalý se všemi služebnými pracemi. Kdo cti své dbá, milerád se podrobuje kázni věda, že pořádek jest duší spolku, ten ne s nevolí a reptáním koná povinnost svou, ale poslouchá, protože poslouchati chce, ten dalek jest vši marné ctižádostivosti, která jen po vyznamenání a liché slávě dychtí. Kdo cti své dbá, všemožně pečuje o to, aby dělal čest spolku, jemuž přináleží, varuje se všeho, což by jej před spoluobčany snížiti a jeho dobré jméno poskvřniti mohlo. Kdo cti své dbá, přičiňuje se, by měl čest nejen u lidí ale i u Boha, jenž srdce a ledví zpytuje, by dbal také příkázání Božích, zachoval si svědomí čisté dle napomenutí Spasitele našeho: „Varujte se spravedlnost svou činiti před lidmi, abyste uvidění byli od nich, jinak odplaty nebudete míti u Otce svého, jenž jest v nebesích.“

Když mladý anglický kapitán Nelson přistál s lodí svou k zemi Kanadě v Americe, zapomenul v trestuhodné rozkoši na svou loď a svou budoucnost. Někteří z lodníků jeho pozbyvše trpělivosti vystoupili za ním na břeh a vyrvali jej násilně z náručí rozkoší, které jej spoutaly, volajíce: „Nelsone vítr věje a čest tebe volá.“ Pamatujte si slova ta — čest volá i vás, by věrni jste byli povolání svému.

2. Druhá ctnost ku zdaru spolku vašeho velepotřebná jest *láska bratrská*.

V jednotě, svornosti, v lásce bratrské spočívá síla. To moudře naznačil jak známo kníže Velkomoravské říše Svato-pluk, když na loži smrtelném synům svým předložil svazek holí, které nikterak nedaly se zlomiti, jakmile však svazek rozvázan, jedna po druhé lehce zlomeny jsou. V jednotě, svornosti a lásce bratrské spočívá i síla vaše. Když obehnutí chtěli starověké město Spartu silnou zdí, nepřipustil toho zákonodárce Lykurg, pravě, že nejjistější hradbou města jest svornost občanů. A takovou nerozbornou hradbou bude svornost a jednota vaše. Když svornost bude mezi vámi a duch lásky a bratrství, pak bude dobro jednoho dobrem všech, co jednomu bolest působí, bude tížiti všechny, co jednoho těší, připraví radost všem, pak státi budete všichni za jednoho a jeden za všechny. Když svornost bude mezi vámi a jakoby jedno tepání srdce, pak budete se považovati za údy jedné rodiny, rodiny, kde není závisti, není zloby a zášti, rodiny, kde není mrzké pomluvy a daremného se vynášení, rodiny, která nezná různic a svárů, pak jedna touha, jeden cíl společný oživovati bude všechny, zavítá k vám mír a pokoj, a kde ten jest, tam přebývá požehnání Boží. Víím, že zvláště doba těžká, že nebezpečí a práce odvážná to jest, která budí lásku bratrskou a srdce spojuje, ale nečekejte, až přijde doba ta, ale vždy v míru i v boji, při práci i odpočinku o to se zasazujte, aby svorný duch mezi vámi panoval. Ohně se nebojte, nebezpečí se nelekejte, jen nesvornosti se varujte, tať hlodá na každém díle společném tak dlouho, až je uhlodá, zničí a pochová!

K slovům těm nemám, čeho bych připojil, než to přání vřelé, aby našla ohlasu v srdcích vašich. Proti ohni zřízeny jsou v nové době assekurace, pojišťovny a zajisté moudře činí, kdo v čas hledí se zabezpečiti proti všem možným nehodám živelním. Avšak ne každému tak učiniti lze a byť i bylo možno, kde pojistí si život svůj a život svých v nebezpečí náhlém? Nuže buďte vy assekurací, pojišťovnou všech bez rozdílu, životy svými hajte životy a majetky naše, pod záštitou a ochranou sv. Floriana stůjte věrně v povolání svém, dbejte cti své, zachovejte svornost a lásku mezi sebou — a sbor váš důvěřující v moc Nejvyššího a přimluvu Svatých Jeho, bude věrným strážcem městečka i okolí našeho a jména vaše za-

psána budou u vděčné paměti zde na zemi i v knize života na věčnosti. Amen.

Fr. Kraus.

Korunní princ Rudolf. *)

Nábožnost a věrná oddanost panujícího domu Rakouského k církvi katolické jest všeobecně známa a můžeme tvrditi, že děkujeme osobnímu vlivu císaře Františka Josefa I. za to, že církev katolická nezápasí v mocnářství našem s takovými překážkami jako v zemích jiných. A jesti zajisté útechou každému katolickému křesťanu uslyší-li že tato zbožnost Jeho Veličenstva našeho císaře a krále jako dědictvím přešla na korunního prince Rudolfa. — Korunní princ Rudolf obdařen jest četnými dary duševními, že naň můžeme pohlížeti s nadějí a hrdostí; a dary tyto pěstěny jsou od mužů šlechtých na základě vychování přísně náboženského pod dozorem císařských rodičů.

Od prvního mládí vštěpována do mysli jeho úcta k Bohu a ku sv. náboženství. Nebylo mu ještě pět roků a již býval přítomen vyučování sv. náboženství se starší sestrou svou arcivévodkyní Giselou, s níž jej pojila jemná láska bratrská a dosud pojí a radostný bývaly okamžiky, v nichž s velikou účastí sledoval biblické dějiny. Zvláště poutalo jej vypravování o životě a utrpení Božského Spasitele, jemuž velkou láskou a úctou oddán byl. — Modlitby: „Otče náš“ a „Apoštolské vyznání víry“ již tehdy uměl z paměti, jimi jevila se nábožnost a vroucí láska dětinná k Bohu. Nejraději učil se na paměť modlitbám a průpovědkám s osvojil si tímto způsobem v krátké době malý poklad ranních modliteb a večerních, ku Panně Marii a sv. Andělu Strážci, jakož i jiných průpovědí o Bohu Stvořiteli a Vykupiteli a vlastnostech Božích. Největší radosti míval, když po vypravování biblických dějin spatřil obrázky, znázorňující biblické osoby a události: tu opakovával celé vypravování, posuzoval povahu a jednání osob biblických, při čemž dával vždy na jevo nábožnost a cit pro mravnost a spravedlnost.

*) Redakce časop. „Die hl. Stadt Gottes“, z něhož článek tento vyňat a přeložen jest oznámila, že pisatelem řádků těchto jest muž, který měl po delší dobu příležitost sledovati korunního prince u jeho vychování. Řádky tyto obsahují většinou zprávy z mladších let Jeho Veličenstva.

Když dosáhl šestého roku, obdržel po rodinném a domácím zákonu malou družinu dvorní pro sebe a svěřen u výchování nejdříve přísnému, ale spanilomyslnému hraběti Gondrecourtovi, pak mírnějšímu ale ne méně šlechtnému plukovníku Latourovi. Oba tito mužové uskutečnili dobře promyšlený plán, jímž výchování a vzdělání dědice trůnu mělo se řídit a sluší vytknouti s pochvalou, že oba dobře poznavše velikou důležitost, která náboženství přísluší u výchování, neopomenuli postaviti je na první místo a pěstovati je v duši princově slovem i skutkem. Od roku 1864—1874 *) byl vyučován náboženství po 3 hodiny v témdni; od roku 1874 zkrácen tento čas na hodinu týdně. Po celou tuto dobu nezapomenuto nikdy vznešeného slova císařského otce: „Chci, aby můj Rudolf vychován byl na dobrého katolického křesťana, aby se usilovalo, by náboženství vniklo a utkvělo nejen v paměti, ale aby též vniklo do srdce, a aby dobré ovoce vydalo.“ Přání císařského otce stalo se skutkem a doufejmež ve všemohoucí milost Boží, že korunní princ i na dále bude dobrým katolickým křesťanem. Jakou účastnost brali císařští rodiče na výchování svého nadějného syna a dědice trůnu poznati lze z toho, že rádi jemu dovolili prodlévati ve chvíli prázdné ve svém kruhu, s ním se bavili o předmětech poučných, nad jeho dětinými hrami a později nad jeho četbou měli dozor, že výlety s ním podnikali, hlavně však, že pěstili jeho nábožnou mysl předcházejíce mu dobrým příkladem v návštěvě služeb Božích. — O pokroku jeho ve studiích přesvědčovali se často osobně nejsouce pozorováni u vyučování; zkouškám, které se u přítomnosti odborníků a čestných hostí z předmětů, jimž po dobu právě minulou byl vyučován, odbývaly, neopomenuli rovněž přicházeti. Znamenité pokroky korunního prince bývaly v novinách uveřejňovány a vzbuzovaly právem obdiv a snad tu a tam pochybnost svou neobyčejností, avšak věrohodní účastníci a svědkové těchto zkoušek své cti se dokládajíce vyslovili, že nikterak nebylo přeceňováno, co bylo uveřejněno. Veškeren klam byl při těchto zkouškách vyloučen a korunní princ skládal účty ze svých studií jako jiný žák. Objevil-li se někdy nějaký nedostatek, pátráno hlouběji a tu obyčejně následovala vhodná odpověď. Každá zkouška počala hlasitou modlitbou „Pater noster“ aneb „Veni sancte

Spiritus“, načež následovala vždy nejprve zkouška z náboženství. To poskytovalo vznešenému žákovi vždy velké uspokojení, neboť říkával, náboženství jest zajisté předmět nejdůležitější a má-li zkouška z náboženství dobrý výsledek, neobjeví se velký nedostatek ani v ostatních předmětech. Pisatel těchto řádků dosud se dobře pamatuje na zkoušku z dějin Starého Zákona. Již mezi školním rokem vzbudily pozornost vznešeného žáka Žalmy svým obsahem vznešeným a básnickou formou; při zkoušce však učiněna zmínka jen všeobecně o Knize Žalmů. Císař byl již dal znamení, aby se zkouška z tohoto předmětu ukončila, a učitel opouštěl své místo; tu praví princ nesměle: „Prosím — žalmy,“ a na to překvapil celé shromáždění ano i učitele učiniv počátek vhodně důmyslnou a vznešenou recitací osmého žalmu: „Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra,“ kterémuž se byl naučil mimo vědomost učitelovu. Později bylo to učiteli náboženství vhodným prostředkem paedagogickým, aby si vznešený žák obnovil a rozšířil tuto sbírku žalmů; byl-li totiž unaven, čemuž se netřeba diviti, když počet hodin tak velký byl, dostačilo, aby učitel jen počátek žalmu učinil a korunní princ pokračoval. „Pater noster,“ „Ave Maria“, „Angelus Domini“, „Credo“, „Veni sancte Spiritus“, „Salve Regina“, „Magnificat“ a jiné modlitby, naučil se v jazyku latinském.

Avšak dny svátečními byli zbožnému princovi ty, v kterýchž zároveň s císařskými rodiči přijímal svaté svátosti. Především památný jest den 18. dubna 1870 (v pondělí Velikonoční), kterýžto den přistoupil korunní princ ku stolu Páně. Památný tento výkon byl předsevzat u přítomnosti a s účastí císařské rodiny, jakož i družiny korunního prince v kapli zvané Josefově v císařském hradě Vídeňském. Korunní princ připravoval se k hodnému přijetí této svátosti několikadenní pobožností a očekával tento den s touhou a radostí velikou. A když slavnostní okamžik se byl přiblížil, v němž měl poprvé přijati samého Boha ve způsobě chleba, tu mohli přítomní poznati vřelou jeho lásku k Bohu z nábožného a vážného vzezření, s nímž přistupoval ku stolu Páně. Právem se říká, že první svaté přijímání působí rozhodně na pozdější život člověka a můžeme tedy z nábožnosti, již korunní princ tento pokrm Božské lásky poprvé přijal, čerpati naději, že ani v pozdějším životě svém neodvrátí se od směru tohoto. Nejsvětější Svátosti vzdal korunní

*) Korunní princ Rakouský narozen jest 21. srpna 1858.

princ vždy největší úctu a stalo se nejednou, že na ulici poklekl, aby přijal požehnání od kněze ubírajícího se k nemocnému. — Téhož roku učinil korunní princ i pouť do Cel Marianských ve průvodu své sestry arcivévodkyně Gisely. Bratr i sestra vykonali zde před zázračným obrazem P. Marie svou pobožnost a přijali zde nejsv. sv. oltařní ku vzdělání a poučení všech poutníků přítomných. Bylo jim to útěchou srdečnou, že mohli přijati sv. svátosti na místě tomto zázračném, kamž jejich milovaný děd, nyní v Pánu zesnulý, nábožný arcivévoda František co rok putovával. Bohaté poklady tohoto místa zázračného vyličené srdcím mladých poutníků slovem učinily na ně dojem veliký. — Svátost sv. Břimování přijal korunní princ dne 24. února 1873 zároveň se svou sestrou Giselou.

Takto vyrůstal korunní princ Rudolf sílen jsa sv. Svátostmi a připravoval se důkladným vzděláním k budoucímu svému povolání. Získal si rozsáhlé vědomosti na poli klassických věd, dějin, přírodopisu, jakož i věd státních; mimo to mluví a píše německy, francouzsky, maďarsky a česky, i polského a anglického jazyka jest slovem mocen. V odborných vědách vojenských nabyl vzdělání theoretického i praktického v míře největší. Vědomosti tyto hledí rozmnožiti obsahem i rozsahem, pokoušeje se v době nejnovější i ve spisovatelství. *)

Vzdělávaje se takto v oboru věd jiných zůstal však korunní princ věren svatému náboženství: účastní se dosud náboženských cvičení, služeb Božích nedělních a svátečních, přijímá sv. Svátosti častěji do roka s touž nábožností, jako ve své mladosti. Kniha „O Následování Krista P.“ jest jeho modlitební knížkou, o věcech víry mluví vždy s velikou úctou neopomijeje sluhům sv. církve vzdávati povinnou úctu.

Vynikající stránkou jeho povahy jest jeho láska a úcta ku císařským rodičům. Jestí dojemno spatřiti jej an potkáváje své císařské rodiče jim ruku políbí, k nim nejněžnější pozornost jeví a jejich nejmenší přání vykonává. Korunní princ jest hodný a zvedený syn a sice nejen za příčinou vděčnosti povinné a srdci jeho vrozené, nýbrž i za příčinou zásad náboženských, dle kterýchž ctí své rodiče jako zástupce Boží

*) Tak čteme v „Obzoru“: Úryvky z díla Jeho císař. a král. Výsosti: „Patnácte dnů na Dunaji,“ které s dovolením Jeho Výsosti přeložil E. Domluvil.

a otce svého zároveň jako svého císaře a pána.

Máme-li u líčení povahy korunního prince pokračovati, přichází nám na mysl především jeho vlídnost a laskavost, jimiž srdce každého si získá. Opravdu zdá se, že se dotkla srdce jeho slova Božského Spasitele an dí: *Discite a me, quia mitis sum et humilis corde!* Mat. 11, 39. (Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem!) Před ním není rozdílu mezi vznešeným a nízkým, on mluví s prostým rolníkem s touž přívětivostí a skromností jako s osobami z rodů panovnických; jest prost vši okázalosti svého vysokého rodu a dělané blahosklonnosti, řeč jeho jest nenucena a přirozena. K svým bývalým učitelům zachovává vždy úctu a vděčnost. K oněm, kteří mu nějakou službu prokázali, jest uznalý a jeho sluhové jakož i poddaní vypravují rádi o laskavosti a vznešené mysli korunního prince. Avšak tato dobrota jeho srdce není nikterak odznakem slabosti aneb zženštilosti, naopak jest hlavní ráz povahy jeho mužná odhodlanost a pevná vůle: co za dobro a právo uznal, snaží se provésti byť i s překážkami. Netrpí, aby ani jiní, ani aby sám nedbale a z pola vykonávali své povinnosti a jako voják dbá vždy na právo a pořádek. Srdce jeho jest útrpno k chudým a nešťastným, kterýmž se dostává od něho pomoci v hojné míře. Často udílí i větší výpomoc schudlým obchodníkům, aby nabyli opět jmění ztraceného. Z četných ústavů a spolků dobrodějných velkého mocnářství bude asi malý počet těch, kteří dobročinní spolkové by neměli mimo J. V. císaře a císařovnu i jméno korunního prince ve svých výročních zprávách. I k účelům katolických missií a k jiným účelům lásky křesťanské přispívá hojnými příspěvky.

Těmito vlastnostmi ducha i srdce ozdoben jest dědic trůnu Rakousko-Uherského, hlavní pak předností jeho jest nábožné v pravdě katolické smýšlení, které jako drahocenný podíl po předcích svých zachoval a které zajisté i utěšené plody přinese. Bůh to dej!

A. Č.

Krátká řeč

o výroční slavnosti posvěcení praporu krejčovského spolku v Hořicích; 10. srp. 1880.

Jest tomu rok, co poprvé jste stáli seřaděni kolem praporu tohoto. Jest odznak vaší jednoty, jest jako střediskem vaším; a dobře činíte, že ten den si oslavujete; i

nemohu opomenouti, abych při té příležitosti několik slov k vám nepromluvil.

Připomínej vám prapor ten:

1. *Svornost*. Sloвете jednotu, spolek, cech, pořádek, bratrstvo; to vše předpokládá *svornost, upřímnost a lásku*; že všickni máte býti jedna mysl, jedno srdce; všickni za jednoho a jeden za všechny. Kdyby jinak tíhl, již jednotu ruší. Ta láska se jev, byste sobě nápomocni byli jak ve vzdělání duchovním, tak blahobytu hmotném. Vedte se k dobrému, poučujte se vzájemně; přejte sobě, nezávidtež; podporujte se radou i skutkem; zvláště pak neopouštějte starých, chudých, nemocných.

2. *Píl a přičinlivost*, pilnost a pracovitost. Jest jí zvláště třeba za dnů našich; malý průmysl hyne; velké kapitály pohlcují malé, továrny ničí řemesla; stav prostřední, zámožný, čím dále více mizí. Nezbyvá, než spolčovati se a spojenými silami bojovati. Pročež buď každý pilný, pracovitý, přičinlivý; hled se vzdělati, zvláště ve svém oboru, čítej knihy, časopisy sem spadající — zvláště v neděli. Ale nic by neprospěla přičinlivost, kdyby nebyla zároveň i šetrnost, sporičnost a rozumná schránlivost, zvláště u mladých, — v neděli utratí, co za týden vydělá a nemá pořádku nic. Chce začít, býti mistrem — kterak s prázdnými rukama?

3. *Kázeň a mravnost*; jak doma, tak mimo dům. Doma úcta ku starším, ku domácním, a poslušnost zvláště od mladších; venku vážnost a důstojnost; nic, co by spolku bylo ku hanbě, zvláště na veřejných místech. Doma netrp mistr žádné nemravnosti. Ale mravnost není možná bez nábožnosti; proto modli se sám mistr, a dbej ať modlí se pomocník, i učeň; svět sám den Páně a dbej, ať i oni jej světí; v neděli nepracuj a jdi do chrámu Páně, — půjdou i oni. — Hle, máte zde prapor, je posvěcený, je zde na čestném místě; hleďte, by ten prapor nevisával zde sám, hlaste se k němu i zde v domě Božím, i mimo dům. Tak bude s vámi i požehnání Boží.

Svorností věci malé rostou, nesvorností i největší se rozpadávají. Heslo: *Viribus unitis* — spojenými silami; a písmo dí: *Ejhle jak dobré jest a Bohu milé, když bratři přebývají v jednotě!* — Tak bude zkvétati spolek ke cti a chvále Boží, k okrase vlasti, ku ozdobě obce, a ku blahu vašemu, duše i těla, což aby Bůh dal, já z téhož srdce přeji. Amen.

B. H.

Síla modlitby.

V poslední válce Francouzské dopraven byl do nemocnice milosrdných sester raněný důstojník Německý. Lékař prohlásil ránu jeho za smrtelnou a dověděl se, že důstojník je katolíkem, napomenul ošetřující sestru, aby jej na přijetí svátostí umírajících připravila. Avšak marné byly všechny laskavé domluvy; nemocný doufal, jak sám se vyjádřil, že i bez kněze a zpovědi, kterou zanedbával již po více let, dojde u Boha odpuštění. „Budu se tak dlouho za vás modlit,“ pravila mu sestra, „dokud neroztaví milost Boží ledovou kůru, jež vám na srdci leží.“ — „Unavíte se asi brzy modlitbou,“ odvětil důstojník, „neboť kdybych ještě sto let byl živ, nešel bych ke zpovědi.“ — „Mýlíte se,“ vece na to zbožná ošetřovatelka, „již po šestnácté let modlím se za jakéhosi nešťastníka, aby obrátil jej dobrotivý Bůh na cestu pokání a uchránil jej před nekalým odchodem z tohoto světa. A se mnou modlí se všechny ostatní sestry za něj.“ — „Šestnácté let!“ šeptal nemocný ukrývaje pohnutí své, „to bude asi osoba vám velmi drahá, otec anebo bratr?“ — „Nikoliv, ani jej hrubě neznám. V útlém mládí opustila jsem vlast svou poslána byvši k příbuzným ve Francii. Zde vstoupila jsem do kláštera milosrdných sester. Matka moje slouží již více než třicet let u jakési ovdovělé hraběnky v Němcích. Před 16 lety mi psala, že paní její snažně mne žádá, abych modlila se za obrácení zpustlého syna její, který sv. víře a dobrým mravům výhost dal. Ochotně učinila jsem po přání hraběncině a vybídla jsem spolusestry své, aby v modlitbě mne podporovali. Bohužel, nebyly jsme dosud vyslyšány. Není tomu dávno, co jsem obdržela zprávu od drahé matky, že hrabě účastní se nynější války setrvávaje, jak z listů jeho prý vysvítá v nenávisti proti víře kat.“ — Nemocný těžce odychoval. — „Nejmenujete se Anežka?“ pravil po chvíli. — „Toť bývalé jméno mé, nyní však slovu Anežka.“ — „A matka vaše jmenuje se Božena, není-li pravda?“ tázal se opět důstojník. — „Jak, vy ji znáte? vy jste hrabě Karel!“ vypravila ze sebe sestra Anežka třesoucím hlasem. — „Ano, ano,“ sténal nemocný a proud horkých slzí vytryskl mu z očí. Slabá ruka jeho vztahovala se po Anežce, která podávala mu kříž s obrazem Spasitelovým. „Modlete se,“ pravila jemně, „abych mohla potěšiti matku vaši zprávou, že prosby naše nezůstaly oslyšeny.“ Nemocný uposlechl. Vroucně tiskl

kříž ke chladnoucím rtům svým a prosil o kněze. Laskavá ošetřovatelka odběhla a v několika okamžicích vyplnila žádost jeho. Týž den skončil důstojník. Kněz, který mu útěchou sv. náboženství posloužil a smrtelnému zápasu spolu se sestrou Anežkou přítomen byl, pravil k ní tato útěchy plná slova: „Nemocný umřel tak kajicně a oddán do vůle Boží, že můžeme pevně doufat ve věčnou spásu jeho.“ Při slovech těch vstoupila jí slza do očí a ona pozdvihši je k nebi pravila: „Nemýlila jsem se, doufajíc, že Bůh mne vyslyší, vždyť řekl Kristus Pán: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dám vám.“ (Jan 16, 23.)

Scintillae Ignatianae.

S. Ignat. ap. Bart.

Podává prof. V. Vojáček.

Na mnoze více nebezpečnosti tají se v nevšímání sobě hříchů malých nežli velikých.

Nic není malé, nechť již pozorujeme zla či dobra. Pravdou totiž zůstane vždycky o každém skutku, že byl buď dobře aneb opačně učiněn, tak ničeho není, ježby nepůsobilo ku věčnosti šťastné nebo nešťastné.

Kdo sobě nevšímá chyb, protože skrovný jsou, nezkusil toho, že pocestného i skřemének do obuvi vpadlý obmeškati může. Tenká nitka dostačuje, by pták, ačby rád, k oblakům nevzletěl.

Hrubé úkony snadno bývají na jevě a samou náramností svou lekají a straší, aby neduhu lékařství bylo hledáno; drobné se utajují a nevšímané vzrůstají až budou nezlečitedlnými.

Nejen co, ale též komu co konáme pozorovati máme. Velik jest Bůh; nikoliv není věc malá znelíbiti se takovému veličenství. Není skutku tak maličkého dobře nebo zle učiněného, jenž by nevystupoval výše nad nejvážnější zaneprázdky státnické, ano světotvorné neb světo-borné. Viz jak velikou chybou jest maličností zanedbati.

Nic na dlouho nepřevažuje pravdy; na tuto může sice dotíráno býti, potřeno býti nemůže.

Z barev nejlepší jest bělostkvoucí, barva uelícené upřímnosti. Lesť a chytrost nebývají nikomu platnou přímluvou. Jako hromada smetí, která dlouho pod sněhem skryta byla, k objevení přichází, když sněh sluncem roztál, tak kdy klamy pravdou k zapuzení přijdou, ošemetnost bývá odkryta.

Jako slunce mlhami zahalené tají se, ale

konečně vždy je ztravuje a čistějším světlem prozírá, tak utištěná pravda ačkoli doněkud ukryvána, konečně proráží.

Nejlepší politikou jest upřímnost. Čistá bělounká mysl nerdí se nikdy, kdežto naopak faleš postižená k zardění se bývá dohnána. Nic není ohavnějšího než objevený podvod.

Chytrák lícoměrný oklamává sebe dříve než jiných; neb jinému jámu kopaje sám do ní upadá. Jest odplatou spravedlivou, aby týmiž nástroji přikvačena byla nepravost, jež k podtržení jiných nachystala. Kdo chodí sprostně, chodí doufale.

Ďábel když někoho litěji napadnouti a štváti dychti, nočního času sobě nejvíce hledí. S. Ignat. in exercit.

Onen čas mezi bděním a sněním soumraku podobný, doba jak světla zamrklého tak vůle pochybné, má potřebí ostražitosti; tam jako ze záloh připadá vrah na procitlého, aby z nena-dání vbodl žihadlo.

Bídny ďábel! Zjevné pŭtky se ostýchaje hledá skryší, jako zloděj noci šetří. Co učiníš? Jediné bdělosti třeba jest proti zloději tomu: utíká, zví-li, že jest pozorován.

Denních prvotín uchvacuje; neboť jakož polovici činu vykonal kdo začal dobře, tak od zlého (daleko budiž od nás) počátku denního sotva lze lepšího konce očekávati.

Jak starostliv na zkázu naši jest ďábel! Den jemu nestačí, noci přidává, předchvacuje bdění. Běda lenivému a na obě uši spícímu bez péče o sebe, bez ochrany vyšší.

Zdržeti se od rozepří věc jest nejen spanilá a křesťanského pokoje hodna, ale i požitěčna. S. Ignat. in vita.

Jestliže nějakou ztrátu časných věcí z lásky k Bohu utrpíš, od Boha bývá hojně nahrazována. Lepší jest hrstka s pokojem než poklady se svárem. Co prospívá zvětšovati majetnosti a zmenšovati lásky?

Nesnadno jest počínati při a nerušiti lásky. Aby cizí nepravost byla milována nepřikazuji, toliko dím, že nikdy křivdy tak v nenávisti míti nemáme, abychom si dovolovali nenáviděti ukřivditele. Chraň se, ať na skutky horšiti se chtěje tudíž na člověka se nehoršíš.

Nejmenší ztráta lásky jest horší než kterákoli ztráta časná; neb tato pomíjí, ona zůstává: abychom se oné uvarovali, bylo by snášeti ztrátu třebas i celého světa.

Pouhé zblo jest, pro něž tak velice zápolíme. Hledáme-li zisků, věčných hledejme. Nač přeme se o věc, již naše domněnka ceny přivymýšlí lépe než opravdu přičiňuje?

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli druhou velikonoční o dobrém pastýři.

I. Jaký vzor dobrého pastýře podává Ježíš?

II. Který kněz nejdokonaleji tento vzor prokazuje?

I. *Vzor dobrého pastýře od Ježíše Krista podaný.* Vezměte dnešní evangelium a čtěte vy, které Syn Boží vyvolil za společníky v řízení duší. Uvažujte vznešenou úlohu, která jest vám ustanovena; ale naplňte útroby své tím duchem, jenž by službě vaší život udělil. *Já jsem pastýř dobrý*, praví nám Syn Boží; těmi slovy říci chce, že nikdo není dobrým pastýřem, nepodobá-li se Jemu anebo nesnaží-li se aspoň Jemu se podobati. Načež sám Sebe vypisuje; bedlivě rozjímejme jednotlivé rysy tohoto líčení.

Dobrý pastýř život svůj dává za ovce své. Tento rys první dvojí věc znamená: stálou povahu dobrého pastýře a skutečné jednání ve prospěch svého stáda. Vždycky jest pastýř hotov odporovati smrti časné, aby své ovce uchránil smrti věčné, ba i sebe obětovati, bylo-li by potřebí, za jejich spasení, jako Ježíš Kristus Sebe obětoval za nás. Nebojí se vlků; vrhá se mezi ně, když okolnosti vyžadují, a vede si tak pokojně a tiše jak ovce nejsa bázlivým jak ovce. Nechá se raniti, rváti od vlků dravých, a jeho trpělivost často vlky proměňuje v beránky.

Život svůj dává, což jest podmínkou tak nezbytnou, že v prvních dobách církve doslovně byla plněna. O těch časů blažených, kdy všeci věřící zasluhovali nazývatí se svatými! Ale kněží byli také hodni synů svých; jací to kněží! jací pastýři! Kdo přijal úřad pastýřský, zavázal se podstoupiti mučeníctví; a sv. Pavel chválí ne bez příčiny toho, jenž po této cti baží: *Žádá-li kdo biskupství, dobré práce žádá*; kdo po této cti bažil, přál si umřítí v mukách pro spasení duší: Tehdy pokropeny jsou ovčince krví pastýřů, zbarveny jsou luhy jejich mučnickou smrtí, posvěcena jest země jich mrtvolami a rozhojněno nebe dušemi, které pastýři dali za ovce své. (Rup. in Joan. c. 10.) O kněží nezapomínejte, jací byli mužové, po kterých jste službu na se vzali. Jste-li odhodláni zemřítí za stádo, jež vám Ježíš svěřil, zdaž budete se vzpěčovati jemu obětovati svůj pot, svou svobodu, svůj odpočinek? Zdaž se vám bude nedostávat

bdělosti, abyste vyzkoumali a odvrátili, co stádu jest škodlivé? odvahy, abyste je chránili, pozornosti a opatrnosti, abyste je vedli na pastvu nejlepší?

Známt své a znájt mne mé. Dobrý pastýř zná ovce své; meškaje vždycky mezi nimi dochází k nim a všem jest přístupný; zkoumá jejich náklonnosti, jejich slabosti, jejich potřeby. Ovce jej znají; zdaž nemají důkazů mnohonásobných, že o ně pečuje, že obětuje všecko k jejich prospěchu všelikému? Tato známost vespolečná pastýře naplňuje starostmi úsilovnými, činností horlivou, opatrností patřičné prostředky volící; věřící naplňuje důvěrou a poslušností.

Jako mne zná Otec, i já znám Otce, a život svůj dávám za ovce své. Jako my, Otec Můj a Já, Sebe vespolek milujeme láskou nekonečnou, poněvadž Sebe vespolek známe, tak i známost, kterou mám o Svých ovcích, naplňuje Mne láskou k nim tak horoucí, že Sebe obětuji za jejich spasení. Na Kalvarii a u oltáře učí se dobrý pastýř, jak má milovati duše.

Mám i jiné ovce... i ty musím přivést. Tento pastýř dobrý všecky ovce své miluje: starost o ty, které má na očích, nepřipouští zapomínati na vzdálené, nešťastné a v nebezpečení se nalezající. Zdaž Ježíš omezil se Jerusálemem anebo některým místem Judským? Zdaž k Sobě volal jenom ty, kteří služeb Jeho potřebovali? Neučinil tak, poněvadž dáti chtěl příklad znamenitý služebníků Svým. Duše Jeho byla bolestně pohnuta, když pomyslí na všecky ovce bloudící z domu Israelského; proto procházel města, městečka, vesnice, pouště. Ó jak velice toužil uvést do Božského ovčince církve Své všecky obyvatele Jerusalemské, všecky židy, všecky lidi. *Pojďte ke mně všichni!* Co činí u studně Jakubovy? Hledá ovci zbloudilou, hříšnou Samaritanku. Pak hledá jinou u Šimona malomocného, Magdalenu; v celnici Kafarnaumské sv. Matouše; v Jerichu Zachea; na cestě do Damasku sv. Pavla, pro kterého s nebes sestupuje podruhé. O knězi, jenž péči žádnou nevynakládáš, abys k Bohu přivedl ty, kteří Jej opustili, ty sám kde bys byl, kdyby nebyl Bůh se snížil, aby tebe hledal, kdyby nebyl tobě předešel? Buď tedy svým bratrům tím, čím On byl tobě. Nejsa podoben Tomu, Jenž opouští na poušti devadesát devět ovcí, aby běžel za tou, která se ztratila, proč horlivost svou věnuješ skoro jedině těm ovčím, které jí méně potřebují? Rci také ty: *Mám ještě jiné ovce*; ó jak velice jejich nebezpečí mě znepokojuje! Jest

nezbytno, abych je nazpět přivedl: *I ty musíš přivést.*

Jde před nimi. Toť jiná známka pastýře dobrého. Neporoučí stádu svému, aby šlo před ním, aniž blasem pánovitým k němu se obrací, nýbrž mírně a tiše je vybízí, aby za ním šlo, cestu jemu připravuje a sám činí dříve, co přikazuje. Jsa povinen k posvěcení lidu svého vynaložiti všech prostředků, které jsou v moci mé, zdaž mohu nevědět, že příklad ze všech jest nejúčinnější?

II. *Jaký jest onen kněz, který nejdokonaleji tento vzor pastýře dobrého prokazuje?* Tento kněz následuje nejbedlivěji něžnost, sílu, vytrvalost lásky, kterou měl Bůh k duším; důkazy toho nalzáme v zákoně starém a novém.

Hospodin Mojžíšovi poroučí nositi národ Israelský ve svém náručí, jako chůva nosí dítě. (*Nes je na prsech svých jako nosivá chůva děťátko.* IV. Mojž. 11, 12.) Sv. Pavel píše k Thessalonickým: *Učiněni jsme maličkci uprostřed vás, jako když chůva děti své chová.* Chceš vědět, jak pastýř dokazuje, že má srdce mateřské? Nuže slyš Mojžíše, an prospěch lidu svého zastává žádaje Boha, buď aby lidu byl milostiv, anebo aby jej sama potrestal. Čti druhý list celý sv. Pavla ke Korintským: „*Je-li mezi vámi slabost, abych ji sám necítil, pád, abych jim nebyl sám poražen, pohoršení, abych bolesti, které zakouším, nebyl sežírán jako nějakým ohněm? Ó jak rád bych obětoval za duše vaše netoliko vše, co mám, nýbrž i sebe sama, ačkoli daleci toho jste, abyste mne tak milovali, jako já miluji vás! Mé srdce jest otevřeno, Korintští; rozšířilo se, aby vás všechny objímalo, aniž jest úzké tak, že byste v něm nenalezli místa.*“ Rozpomeň se, že Bůh sám, Otec a pastýř všech lidí, se porovnává s orlem. (*Jako orlice ponoukající mladých svých k lítání, a litající nad nimi.* V. Mojž. 32, 11.) brzy se slepicí nepokojnou, starostí zmítanou, která kuřátka svolává pod křídla svá, aby je uchránila nebezpečí jim hrozícího. (Mat. 23, 37.) Tyto dojemné obrazy žalují na pastýře, kteří nemají lásky ke svému stádu.

Něžnost lásky nestačí; potřebí jest ráznosti a síly této lásce. Horlivost má povznést se má nad všeliká očekávání lidská, nad všeliká nebezpečí, ba i nad stesky mých ovcí churavých, jsem-li, abych je uzdravil, nucen nějakou způsobiti jim bolest. Jejich prospěch pravý milejší mi býti má než přátelství jejich; nemám ničeho se báti, leč Boha.

Konečně láska dobrého pastýře k svému stádu všem překážkám vzdoruje; nic unaví její vytrvalost ani obtíže, které jemu klade v cestu peklo, poněvadž jsou jemu důkazem, že práce jeho Bohu se líbí a požehnáním Jeho provázeny jsou, ani lhostejnost aneb urážky, kterými splácí se jemu za starosti a péče, poněvadž všemi křivdami, jež jemu činěny jsou, ještě více roste jeho soustrast k ovčím zbloudilým. Jeduá-li se o hříšníka od Boha vzdáleného, hledá jej: *Jde k té, která zahynula.* Jde za ním, byť i před ním břišník utíkal, aniž se unaví. Jsou-li první jeho pokusy marny, pokouší se opět a opět nepřestávaje o to usilovati, aby ovci zbloudilou našel.

Bože můj, kdyby Tě všichni pastýři milovali, jak jsou povinni, kolik duší by přivedli k Tobě a lásce Tvé získali! *Milujte-li Boha, povzbuzujte všechny ku lásce Boží. Povzbuzujte napomináním, snášením, rozmlouváním, dokazováním ve vši mírnosti a tichosti, povzbuzujte k lásce, uchvacujte, přivádějte a přimějte, které jen můžete.* (S. Aug. in Ps. 33. et 96.)

U oltáře klaň se Ježíši Kristu, dobrému pastýři a okoušej sladkosti slov těchto: *Bone pastor, panis vere, Jesu, nostri miserere* etc. Posilni se tímto slibem velkolepým: *Quum apparuerit princeps pastorum, percipietis immarcescibilem gloriae coronam.* (I. Petr. 5, 4.)

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Jaký vzor dobrého pastýře podává Ježíš?* Právě-li nám Ježíš, že jest dobrý pastýř, dává nám na rozum, že nikdo není dobrým pastýřem leč kdo se Jemu podobá. *Dobrý pastýř život svůj dává za ovce své,* jest vždy hotov vzdorovati smrti časné, aby uchránil stádo své smrti věčné. V prvních dobách úřad pastýřský zavazoval mučeníctvím. — *Známt' ovce mé a znajit' mne mé.* Z této známosti vzájemné vzniká láska vzájemná. — *Život svůj dávám za ovce své.* Na Kalvarii a u oltáře dobrý pastýř učí se, jak by měl milovati duše. — *I jiné ovce mám.* Všecky ovce své miluje, přítomné nepřekáží mu starati se o vzdálené. — *Jde před nimi.* Vede je svým příkladem.

II. *Jaký jest kněz, jenž nejdokonaleji prokazuje tento vzor dobrého pastýře?* Ten, který nejlepe Boha stopuje v něžnosti, síle a vytrvalosti lásky k duším. — Mojžíš a sv. Pavel znamenitými jsou vzory této něžnosti. — Síla má se družiti k něžnosti: *Ego millies pro vobis immolari paratus sum.* — Vytrvalost dovršuje výbornost dobrého pa-

stýře: jde za ovčí zbloudilou, až ji nalezne: *Donec inveniat eam.*

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál požehná v úterý dne 10. května ve Vídni sňatek J. c. kr. Výsosti korunního prince Rudolfa s belgickou kr. princeznou Štěpánou. Dne 24. května v 11 h. představí nejd. p. kardinál arcibiskup ve slavné audienci šlechtu království českého na hradě Pražském nástupci trůnu a Jeho vznešené choti.

— *Pořádek generální visitace ve vikariatu Plzeňském:* J. Emin. nejd. p. kardinál přibude v sobotu dne 28. května odpol. do Plzně. V neděli (29. května) v *Plzni* v 7 h. mše sv., české kázání, biřmování českých dospělých obojího pohlaví; odpol. požehnání a zkouška venkovských žáků ve škole. V pondělí (30. kv.) v *Plzni* v 8 h. mše sv., něm. kázání, biřmování německých žáků a dospělých; odp. zkouška žáčků škol měštanských. V úterý (31. kv.) v *Plzni* v 7 h. mše sv., české kázání, biřmování českých žáků, odp. zkouška z náb. něm. žáků. Ve středu (1. června) v *Plzni* v 8 h. mše sv., něm. kázání, biřmování něm. žáčků a dospělých, též národ. ž. pohlaví; odp. zkouška z náb. ve školách na Saském předměstí. Ve čtvrtek (2. června) v *Plzni* v 7 h. mše sv., české kázání, biřmování českých žáčků. Odp. zkouška z náb. něm. žáčků ve školách měštanských. V pátek (3. června) v *Plzni* v 7 h. mše sv. v chrámu P. sv. Mikuláše na hřbitově a zkouška z náb. ve školách na Pražském předměstí. Večer odjezd do Prahy, kde se J. Emin. zdrží až do 18. června, o svátcích sv. Ducha v Praze biřmovati bude a průvod o Božím Těle na Hradčanech konati bude. — V sobotu (18. června) večer přibude nejd. p. kardinál do *Chotěšova* přes Stodu. V ned. (19. června) v *Chotěšově* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace; odp. kř. cvičení, požehnání a zkouška z náb. ve škole. V pondělí (20. června) v *Uherci* (Auherzen) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V úterý (21. června) v *Dobřanech* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve středu (22. č.) v *Liticích* (Littitz) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve čtvrtek (23. č.) v *Plzenci* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V pátek (24.) v *Boru* v trestnici v 8 h. mše sv.,

kázání, biřmování a návštěva školy. V sobotu (25.) v *Plzni* v kostele Všechn Svatých na hřbitově v 8 h. mše sv., po té zkouška z náboženství v národní škole české pro chlapce, pak visitace. V neděli (26.) v *Plané* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace. Odpol.: křesťanské cvičení, požehnání a zkouška z náb. ve škole. V pondělí (27.) v *Druzdové* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V úterý (28.) v *Kozolupcech* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve středu (29. června) ve *Vejprnících* v 8 h. mše sv., kázání, biřmování, visitace; odp. křest. cvičení, sv. požehnání a zkouška z náb. ve škole. Ve čtvrtek (30. června) v *Tuškově* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V pátek (1. července) v *Hornici* v 8 h. mše sv. V sobotu (2. července) v *Plzni* v 8 h. mše sv. na hřbitově. V neděli (3. července) v *Malesicích* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace; odpol. křesťanské cvičení, požehnání a zkouška z náb. ve škole. V pondělí (4. července) v *Ledci* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V úterý (5.) ve *Všerubech* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, a zkouška z náb. ve škole. Ve středu (6.) v *Leštanech* (Lichtenstein) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve čtvrtek (7.) v *Pernarci* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V pátek (8.) bude dlíti J. Emin. v *Krukanicích*. Noclehem na této generální visitaci bude J. Emin. od 28. května do 3. června v *Plzni*, 18., 19. a 20. června v *Chotěšově*, od 21.—25. v *Liticích*, 25. a 26. v *Plané*, od 27. června do 2. července v *Křimicích*, od 2.—6. července v *Malesicích*, 6. 7. a 8. v *Krukanicích*.

— *Pobožnost 40hodinná* koná se od 25.—28. dubna u sv. Jiří na Hradčanech, 29., 30. dubna, 1., 2. května u sv. Cyrilla a Methodia v Karlíně, od 3.—6. května u sv. Jakuba.

— V sobotu dne 30. dubna započne u sv. Klementa v 7. h. u večer letošní *májová pobožnost*.

— Vrchním představeným kongregace nejsv. Vykupitele jest vdp. P. *Mik. Mauron*, rodem Švýcar, který složil sliby 18. října 1837 a 2. května 1855 za generalního představeného zvolen byl. Provincie rakouská zasl. kněží redemptoristů zřízena 2. července 1841. Provincialem jest vdp. P. Ondřej Hamerle, bydlící ve Vídni. Kollej *Videňská* založena byla r. 1820, nyní jest při ní za-

městnáno 15 kněží a 8 bratří laiků. Mezi kněžími jsou dpp. Ant. Jedek, Jos. Roller, a Fr. Němec, kteří v Praze a po vlastech českých svými missiemi chvalně známi jsou. Rektor vídeňské kolleje jest vdp. P. Frant. Kirchebner. — Kollej *Mauternská* v Severním Štýrsku vzala svůj počátek r. 1827. Nyní jest v ní 15 kněží, 11 studujících kleriků a 7 bratří laiků. Rektorem jest vdp. P. Jan Schwienbacher. Kollej *Innsprucká* počala r. 1828. V ní jest 15 kněží a 6 bratří laiků, kterým rektorem jest vdp. P. Jan Hitthaler. V *Eggenburku* (v Dolních Rakousích) má kongregace novitiát. Kollej tato založena byla r. 1833. Nyní v ní pracuje 12 kněží, 11 bratří laiků a 16 noviců připravuje se ku vznešenému stavu svému. S potěšením znamenáme mezi nimi několik Čechů, jichž Redemptoristé mají v Čechách i na Moravě značnou měrou potřebí. Rektorem kolleje Eggenburské jest vdp. P. Jos. Kraft. Druhou kollej štýrskou nalezneš v *Leobenu* od r. 1834, kde pro království Boží pracuje 10 kněží (mezi nimi dp. P. Fr. Krutil) a 5 bratří laiků, všem představeným jest vdp. P. Jan Pichler. Pro Horní Rakousy jest kollej v *Puchheimu* od r. 1851, ve které zaměstnáno jest 10 kněží a 8 laiků; rektorem této kolleje jest vdp. P. Jos. Buchner. V *Kocléřově* na hranicích česko-moravských nedaleko Svítavy jest kollej důst. OO. Redemptoristů od r. 1855. S neunavenou pilí pečují členové její o spásu nesmrtelných duší v Čechách i na Moravě. Počet jejich jest nyní 8 kněží a 3 laikové. Druhá kollej v Čechách jest v *Praze* od r. 1857, dříve na Karlově, nyní u sv. Kajetána na Malé Straně. Blahodárná činnost její jest zbožným katolíkům pražským i venkovským známa. V létě i v zimě po dědinách i v městech, v klášteřích a seminářích, jazykem českým i německým konají naunaveně missie a exercitie. S rovným úsilím věnují se úřadu zpovědnímu a zpovědnice jejich jsou v pravém smyslu slova oblehány. Pro toto horování pro čest a slávu Boží jsou mnohým nevěrcům trnem v oku a skromní OO. mstí se šlechetně — modlitbou za své nepřátely. Rektorem kolleje Pražské jest vdp. P. Karel Nováček, jemuž podřízeno jest 10 kněží a 6 bratří laiků. — Mimo Vídeň a Eggenburk jest v Dolních Rakousích 3. kollej a sice v *Kaclířově* u Vídeňského Nového Města, kde se nalezá 9 kněží a 5 bratří laiků. Rektorem v Kaclířově, kde se Redemptoristé usadili r. 1857, jest vdp. P. Flor. Rast. V arcidiecési Olomoucké na Moravě zařízena v *Litovli* r. 1860 kollej kongregace Nejsv.

Vykupitele. T. č. jest rektorem jejím vdp. P. Jos. Tomášek, kterému po boku stojí 8 kněží a 5 laiků. Nejmladší kollej provincie rakouské jest třetí česká a sice na *Sv. Hoře u Příbrami*, která zřízena byla roku 1861. Představeným jejím jest zasloužilý a neunavený kněz vdp. P. Klem. Vlasák, jemuž čestný úřad strážce Rodičky Boží na Sv. Hoře svěřen jest. Kdo vypočítá tisíce poutníků, kteří každý rok na posvátné místo putují a tam duše své ve svátosti pokání od vin obmývají a nebeským pokrmem posilňují. Tam Máti Boží divy tvoří. Stejnou horlivostí jako Redemptoristé pražští pracují Redemptoristé Sv.-Horští, jichž počet jest 8 v missiích. Bůh všem za apoštolské práce zehnej a štědře odplať!

Z Ruska. (*Vyjednávání se sv. Stolicí ap. — Úsudek kat. missionáře o Rusích.*) Jednání o shodu mezi kurií Římskou a kabinetem Petrohradským, které již po delší dobu trvá, nebylo přerušeno náhlou změnou vlády. Nový car vyslovil naději v odpovědi své na soustrastný telegram sv. Otce, že mu bude co možná nejdříve vstoupiti v bývalé spojení se sv. Stolicí. Oba mladší bratři cara Alexandra III., meškající minulý měsíc v Římě, dojati byli hluboce průjevem soustrasti sv. Otce a slíbili, že se brzy navrátí do věčného města. Velkokníže Konstantin chystaje se na cestu do Petrohradu obdarován byl skvostnou podobiznou papeže Lva XIII. — Z dopisu kat. missionáře, jenž po delší čas v Petrohradě se zdržuje, vyjímáme následující zajímavé zprávy: „Není *dobrosrdečnější povahy* na světě nad povahu pravého Rusa. Člověk může s ním obcovati dlouhá léta a předce neztrácí u něho vážnosti a uctivosti. Nejlepší důkaz o dobrosrdečnosti Ruské poskytují tak zvané národní slavnosti na Rusi. Veřejných slavností těch, které po celý týden trvají napočítal jsem tré. Na prostranném poli Martově v Petrohradě zřídí se několik velikých, dřevěných stanů a v nich odehrávají se žertovné výstupy. Uvnitř jsem ovšem nebyl, ale zevnějšek jsem si vícekrátě důkladně prohlédl. Tu viděti na vystavených galeriích muže pestrých krojů s ohromně velikými vousy tropiti rozličné žerty, tam zase tancují lidé v ošumělých kabátech až na kůtka sahajících a opisují dlouhýma, suchýma nohama obrovské kruhy, v brzku vystřídá je stařec imposantní velikosti, oděný v dlouhý ctihodný háv, zpívaje přitom hlubokým hlasem veselou píseň. Členové policie Ruské neliší se valně od ostatního lidu, takže přichází člověku samoděk na mysl, že asi stěží

se jim podaří obratnějšího zloděje polapiti. Nepamětlivi důležitého povolání svého, naháněti strachu před zákony, hovoří a žertují s nejnižší třídou lidu tak důvěrně, že se v brzku ztrácí veškerá vážnost jejich. I vzdělanější třída lidí na Rusi prozrazuje na první pohled vrozenou dobrosrdečnost. Pyšné chování se, kterým liší se ve střední Evropě třída lidí majetných od chudiny, tu ani nepozoruješ, ba mnohdy chovají se vysocí důstojníci štábní v zevnějšku svým skromněji nežli obyčejní desátníci v Rakousku. Stává se nezřídka, že generalové pokládají to za čestné, jsouli pozváni, aby při nějaké slavnosti kostelní nebesa nesli. Mladí důstojníci modlí se zbožně v chrámu Páně z modlitebních knih a líbají uctivě duchovnímu svému ruku. Viděl jsem často, že v kostelích schismaticův skláněli se důstojníci před obrazem Matky Boží a znamenali se Řeckým křížem. Rusové vůbec mohou nám při bohoslužbě sloužit za vzor, ačkoliv nemají tak důkladnou známost pravd náboženských. Jde-li Rus kolem kaple na veřejné cestě stojící a uzří-li v ní rozžaté svíce, které před obrazem sv. Panny aneb sv. Mikuláše celý den hoří, sejme uctivě svou čapku, pokřížuje a pokloní se několikráte. U příbytku každého i sebe chudšího Rusa uzříš hořící lampu před sv. obrazem. Týž zbožný obyčej zachovává se i ve všech kupeckých krámech Petrohradských. — Toto pozorování utvrzuje mne stále v naději, že Rusko stane se v brzku katolickým. Vyplní-li se naděje moje, otevře se nám nejširší a nejkrásnější pole činnosti na Rusi.“

Zápisky Dědictví Sv.-Janského v Praze.

K Sv.-Janskému Dědictví v Praze přihlásili se a zapsáni byli počátkem roku 1881 jako údové: Z Čech: Magdalena Chramostová ze Smilovic, Frant. Brejska s manželkou Josefou z Lhoty-Břehovy, Václav Hruša, rolník z Rosic, s manželkou Annou, jako spoluzakladatel Dědictví odkazem 200 zl.; Františka Jelínková z Prahy, Josef Hodaň z Vonoklas, Rod. Tomáše Nováka z Křešlovic, Barbora Čekanová z Maňovic, Josef a Marie, dívky, manželů Václava a Antonie Novákových z Lab; Veleb. p. Jan Valenta, kaplan v Štěkně; Kat. čtenářský spolek v Nové Vsi u Lomnice; Veleb. p. Ladisl. Dušek, kaplan v Nepomuku; Veleb. p. Frant. Seyvalter, kaplan v Chorušicích; Rod Josefa Severy ze Sloupnice. — Z Moravy: Veleb. p. Frant. Šimek, kooperator v Dubanech; Jan Bartoš s manželkou Apolonií z Vítkovic, Františka Piskovská z Kojetína, Veleb. p. Jan Mikulka, kooperator v Znorovách, Veronika Blaž-

ková z Velk. Kunčic, Rod. Františka a Marie manželů Skoupých ze Šebrova; Karolina Vincencová z Lelekovic, Rod Pavla a Juliany manželů Miklicových z Tvrdonic, Marie Anna Blahušová s manželem Janem z Ostrohot, Veleb. p. Ignat Němec, kooperator v Litenčicích; Amalie Rumpová z Kunkovic, Františka Dohnalová ve Velk. Týnci, Františka Patíková z Mor-kovic, Žofie Kizlinková z Křtin, Josef Nemerad z Bílska. Johanna Loewová ze Spálova, Barbora Bazalová z Starého města. — Z Uher: Anna Gencelová z Trnavy, Rod Josefa Slezáka a manželky Krlstiny rozené Horvathové ze Spačinova.

Literární oznamovatel.

— O „*Časopisu katol. duchovenstva*“ píše se v b. Ordinariátním listu Budějovickém takto: Po mnohá léta vydává veledůstojný pan Dr. Klement Borový přispěním mnoha výtečných a horlivých spisovatelů tento časopis, který zasluhuje zajisté všestranné rozšíření, zvláště mezi vlasteneckým kněžstvem, jehož církevní vzdělání jest vlastně úlohou a účelem jeho. Rozmanitostí článků v něm obsažených, důkladností a slohem velmi zřetelný časopis tento zasluhuje podpory každého kněze, kteréž se mu dostati může hojným odbíráním. Komu potřebné vzdělání na srdci leží, a kdo o to se snaží, aby naše národní bohoslovecká literatura den ke dni víc a víc kvetla a se rozmáhala, tenť tomuto výtečnému časopisu přízně své neodepře.

— „*Obzor*“ má v čís. 7. roč. IV. tento zajímavý obsah: Vzpomínky. (Píše p. Vinc. Brandl.) Patnácte dnů na Dunaji. (Pokračování.) Ještě něco z Petrohradu. Podává Lucie Bakešová. Básně: Spánek, od Boh. Čermáka. Znělky, od Václava Štulce. Láska mateřská, od V. Kosmáka. Chudý šlechtic. (Pokrač.) Obzor literární. Volné lekce z polštiny. Oznamovatel literární.

— „*Obrazy z dějin a ze života pano-vníků nejjasnějšího domu Habsbursko-Lotrinského*“ prosou i veršem, básní a písní na oslavu sňatku J. císa. Výsosti korunního prince Rudolfa s J. král. Výs. princeznou belgickou Stefanií, s několika básničkami o princí Rudolfovi sepsal a sestavil Jan Vítek, učitel měšťanských škol v Strakoniciích. S titulním obrazem. Nakladatelé: Knihosklad Rohlíček a Sievers knihtiskárna v Praze. Cena 42 kr., na velinovém papíře 54 kr. Pěkná tato časová knížka obsahuje obrazy z dob Marie Terezie, Josefa II., Leopolda II., Františka I., Ferdinanda Dobrotivého, Františka Josefa I. a císařské rodiny. Spisek ukončen jest rakouskou hymnou a písní „naše rakouská říše.“

Osobní věstník duchovenský.**V arcibiskupství Pražském.**

V Pánu zesnul:

- p. Vinc. *Burian*, far. v Pozdni a člen CCC., dne 21. dubna (nar. v Panenských Břežanech 22. listop. 1833, vysv. 24. července 1859).

Vyznamenáni jsou:

- p. Jan *Hübner*, far. v Ondřejově, obdržel exposit. can.;
- p. Jos. *Bendelin*, far. v Eisersdorfu v Kladsku, stal se osob. děkanem;
- p. Ant. *Köhler*, lokalista ve Verlorenwasser v Kladsku, obdržel synodalie.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Fr. *Görbrich*, far. v Krupce (Graupen), dne 30. března 1881 (nar. v Theresiopelu 17. led. 1811, vysv. 3. srpna 1835);
- P. Rainer Jan *Janisch*, č. ř. kapuc. v Litoměřicích, 7. dubna (nar. v Rudelsdorfu 25. července 1799, vysv. 18. září 1831).

Vyznamenáni jsou:

- p. Ambrož *Hille*, farář v Hanšpachu, stal se osob. děkanem;
- p. Pavel *Schirz*, far. ve Fugavě (Fugau),
- p. Jiří *Röhn*, far. ve Wartenberku a
- p. Jos. *Fischer*, far. v Osečné (Oschitz), obdrželi exposit. can.;
- p. Jak. *Kasper*, kp. v Georgswalde, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Hille*, admin. v Libochovanech, za koop. v Kunraticích (Kunnersdorf);
- p. Frant. *Trnobranský*, kp. v Bělé, za výpom. kněze v Mělníce;
- p. Jan *Himmer*, deficient v Stětí, za kp. v Brozanech;
- p. Rudolf *Franz*, kp. v Krupce (Graupen), za admin. tamže.

Uprázdňená místa:

- Krupka* (Graupen), fara patr. zastupitelstva městského, do 7. května;
- Vilémov* (Willomitz), fara patr. p. hrab. Jaromíra Černína, do 14. května 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Peřina*, konsist. rada, b. notář, b. vikář a arciděkan v Kutné Hoře, dne 18. dubna (naroz. 22. dubna 1809 v N. Bydžově, vysv. 25. července 1834);
- p. Jan *Kouba*, jub. kněz, b. notář, č. děkan a far. v Třebechovicích dne 22. dubna 1881 (nar. 8. října 1803 ve Žďáru, vysv. 25. července 1830).

Ustanoven jest:

- p. Karel *Vorlíček*, kapl. v Kutné Hoře, za admin. tamtéž.

Uprázdňená místa:

- Kutná Hora*, arciděkanství patronatu městské rady, od 19. dubna;
- Třebechovice*, fara patron. p. knížete Colloredo-Mannsfelda, od 23. dubna t. r.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Petr *Kurš*, far. v Roseči, dne 22. února 1881 (nar. 22. června 1824 ve Vodňanech, vysv. 29. srpna 1850);
- p. Ondřej *Kramer*, far. v Klášteře (Neufistritz), 1. dubna 1881 (nar. v Kašperských Horách 21. října 1820, vysv. 1. srpna 1846).

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Pražák*, far. v Jirčanech (pražské diecése), za děkana v Červené Řečici;
- p. Jos. *Frolík*, kp. ve Vltavo-Týně, za far. ve Vonšově;
- p. Adolf *Mráček*, kp. v Lažišti, za far. v Hartlikově;
- p. Jos. *Valvoda*, kp. ve Volařích, za koop. v Malém Ždíkovi;
- p. Alois *Urbanides*, kp. v Hořepníku, za kp. ve Volařích;
- p. Mik. *Khek*, far. v Božejově a b. notář, za far. v Novém Etinku;
- p. Jan *Bilý*, koop. v Božejově, za admin. tamtéž;
- p. Jan *Muchka*, far. v Hlavňovicích, za far. v Jilovicích;
- p. P. Floribert *Schindler*, kněz ř. kapucínsk. v Sušici, za admin. v Hlavňovicích;
- p. Fr. *Petr*, koop. v Roseči za admin. tamtéž;
- p. Fr. *Huňáček*, proz. kp. v Táboře, za kp. v Lažišti;
- p. Jan *Brdlik*, far. v Hořticích, za far. v Myšenci;
- p. Fr. *Stiller*, far. v Horní Slatině (v Brněnské diecési), za far. v Plánici;
- p. V. *Wolf*, far. ve Fürstenhutu, za far. v Zátóni;
- p. Mor. *Haissak*, koop. v Kunžvartě, za adm. ve Fürstenhutu;
- p. Jan *Štaněk*, kp. v Jiníně, za kp. v Stětí (v Lit. diecési).

Uprázdňená místa:

- Božejov*, fara patr. p. barona Geymüllera, do 15. dubna.
- Křemešník*, expositura patr. zastupitelstva kr. m. Pelhřimova, do 19. dubna.
- Hlavňovice a Roseč*, fary patr. nábož. matice, do 23. dubna.
- Hoštice*, fara patr. nábož. matice, do 14. květ.
- Fürstenhut*, fara patr. J. J. p. kníž. Adolfa Schwarzenberka, do 15. května.
- Klášteř* (Neufistritz), fara patron. nábož. matice, do 15. května 1881.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XVI. Lhářům a křivopřísežným.

Křesťane, ty rád vědomky zúmyslně nepravdu mluvíš, lháváš. Považ, jak ošklivý, mrzký jest zvyk lháti, jak ohavná jest lež! Bůh věčná pravda, miluje pravdu a zapovídá všecku lež, jak čteme v st. i nov. zákoně. „Lži se vystříhati budeš.“ (II. Mjž. 23, 1.) „Nebudeš lháti ani oklamávati bližního svého.“ (IV. Mjž. 19, 11.) „Nelžete jedni s druhými.“ (Kol. 3, 9.) Bůh jest pravdivý v každém slově a lži v něm není; „kdo tedy lhou, zapírají Pána“. (Hermas.) Lhaním prozrazuješ k Bohu nevděčnost. Co že Bůh tak vzácný dar řeči ti dal, abys ho hněval a urážel? — Pán Ježíš dí sám o sobě: „Jáť jsem pravda.“ (Jan 14, 6.) Kterak můžeš býti jeho učníkem, musíš-li o sobě říci: Já jsem sama lež a klam? „Kristus hříchu neučinil, aniž jest lež nalezena v ústech jeho.“ (I. Petr. 2, 22.) a ty lžeš! toť křesťana nehodno. — Duše tvá jest chrámem, příbytkem Ducha svatého, jenž zpytuje všechny věci“ (I. Kor. 2, 10.) také srdce lidské; nelži tedy Duchu svatému. Neklaň se duchu lži, nechťej se podobati ďáblu, který byl první lhář, od něhož vzala počátek lež. „Dábel jest lhář a otec lži.“ (Jan 8, 44.) — Kdykoli lžeš, jednáš nespravedlivě, nelaskavě k svému bližnímu. Vždyť i ty rád od jiných pravdu slýcháš a není ti milo, byl-liš obelhán: jak můžeš tedy jinému činit, co sám v ošklivosti máš a nechceš, aby ti číněno bylo? Jaký to odpor? Kdo může na tvá slova spoléhati? Lhář škodí celé společnosti lidské. Jak smutno by v světě bylo, kdyby směl každý ku lži bráti své

útočiště? Nebylo by žádné víry, žádné důvěry. „Protož složíce lež, píše sv. Pavel, mluďte pravdu jeden každý s bližním svým; nebo jsme vespolek údové.“ (Ef. 4, 25.) — Však i sám sobě lhaním škodíš; neb u jiných lidí o všecku víru se připravuješ. „Lháři, byť i pravdu mluvil, nikdo nevěří“ dí sv. Jeronym. Lhaním o čest a dobré jméno se přivádíš: Lháře nikdo nemá ve vážnosti, každému se protiví. A jaká to hanba, když jsi byl ve lži postižen! „Kdokoli sobě libuje ve lži, pozbude veliké vážnosti a víry, nýbrž i v nenávisť se uvede, jak u Boha, tak u lidí.“ (Sv. Efrem.) „Ohavností jsou Hospodinu rtové lživí.“ (Přisl. 2, 22.) Jak velice Bůh lež má v ošklivosti, dokazuje příklad Ananiáše a Safiry, ježto za lež tak přísně trestal (v Sk. ap. 2.). Proto boj se kř. lháti. Pomni, že „člověk z každého slova prázdného vydá počet v den soudný a z řeči svých bude odsouzen.“ (Mat. 12, 36. 37.) „Nevejdeť do nebe nic poskvrněného, číněního ohavnost a lež.“ (Zjev. 21, 27.)

Nejhorší pak lež jest lháti Bohu, před soudem křivě přísahati, což on sám přísně zapovídá: „Nebudeš křivě přísahati ve jméno mé, aniž poskvrníš jméno Boha svého.“ (III. Mjž. 19, 12.) Jaká to ohavnost, ke lži Boha za svědka brát! a jak zlé bylo by v světě, kdyby se nemohlo ani přísaze důvěřovat! „Nemyslete zlého v srdcích svých a přísahy lživé nemilujte; nebo toho nenávidím,“ praví Hospodin. (Zach. 8, 17.) „Nebudeš křivě přísahati, ale splníš přísahy své.“ (Mat. 5, 33.) „Lže-li kdo před soudem, dopouští se smrtelného hříchu a to-li přísahou ztvrzuje, dopouští se i svatokrádeže.“ (Sv. Lig.) „Falešný svědek, křivopřísežník, pomsty neujde.“ (Sv. Isidor.)

Marné jsou kř. tvé výmluvy. a) Lhal jsem, praviš, abych předešel zlému a uspořil hříchu. — Odp. Nikdy, ani pro chválu Boží není dovoleno lháti. (Sv. Augustin.) Účel neposvěcuje prostředků. „Vše, co s pravdou se nesrovnává, jest nepravost.“ (Sv. Isidor.) b) Lhal jsem, diš, ze žertu. Odp. S hříchem není žertovati. Čím se Bůh uráží, není více žertem; jen tehdy, je-li lež makavá, má jen žert své místo. c) Lhal jsem ve věcech malicherných, nestojí to za halěr. — Odp. Každé chybě člověk snadno uvykne, že pak ze zvyku lže a sám neví, zda-li pravdu mluví nebo lež. d) Musil jsem selhati, sice bych utrpěl velikou škodu. — Odp. Pravdu smíš někdy zamlčet, nikdy však nemáš nepravdu mluvit. „Ústa, která lhou, zabíjejí duši.“ (Moudr. 1.) „Co prospěje člověku, aby celý svět získal a duši své škodu učinil?“ (Mar. 7, 37.)

Prostředky proti lži. a) Pamatuj na Boha vševědoucího a všudy přítomného, jenž ti do srdce hledí a slyší každé slovo tvé. b) Zvykej si mluvit s rozmyslem, drž jazyk svůj na uzdě a chraň se vši prostořekosti. Kdo se chrání mnoho mluvení, snadno uchrání se lhaní. c) Konej vždy poctivě a šlechetně a nebudeš nikdy lháti ani křivě přísahati. „Nám milejší jest smrt, než život lhaním vykoupený.“ píše sv. Justin o prvních křesťanech. d) Pro každé slovo nepředložené a nepravé pros Boha za odpuštění. e) Zpytuj často svědomí své a dobré předsevzetí obnovuj.

XVII. Pomluvačům a utrhačům.

Křesťane, ty rád o jiných daremně mluviš, chyby a vady svých bližních zveličuješ, ba i vymyšlené roznášíš tím úmyslem, abys jim na cti uškodil a tak pomluvy a utrhaní na cti se dopouštíš.

1. Považ, že *pomluva*, děje-li se zúmyslně, jest *ohavný hřích*. a) Pomlouvaje bližního, jednáš proti vůli Boží, jenž přísně zapovídá: „Nepromluviš křivého svědectví proti bližnímu svému.“ — Nebudeš hancem ani utrhačem. (II. Mjž. 20, 16.) „Neutrhejte jeden druhému.“ (Jak. 4, 11.) — b) Soudě svého bližního, právo si osobuješ, jež náleží toliko Bohu. „Ty kdo jsi, abys tupil cizího služebníka? Však Pánu svému stojí neb padá.“ (Řím. 14, 4.) „Kdo utrhá bratru, utrhá zákonu.“ (Jak. 4, 12.) c) Pomluvou Boha zneuctíváš. Kdo dítěti češť ujímá, bere ji také otcí. V každém člověku se zneuctívá Bůh, jehož člověk jest obrazem a dítkem. d) Chováš se nespra-

vedlivě a nelaskavě k svému bližnímu. Čest a dobré jméno jest nejdražší statek člověka, jež mu odcizuješ. Zajisté bys styděl se komu peníze krásti a o čest bližního okrádati se nestydíš? e) Ostýcháš se mluvit o chybách bližního, je-li přítomen, tím více styd' se pomlouvati koho v nepřítomnosti, kdežto se nemůže hájiti; což jest sprostota, podlost.

2. Dále pomni, jak škodlivá, záhubná jest tvá nepravost. Škodiš bližnímu nejen na cti a vážnosti, nýbrž i na statku časném, ježto ho pomluvou připravuješ o všechnu důvěru u lidí a tak o jeho výživu. Škodiš mu také na zdraví těla i duše; neboť ho k hněvu povzbuzuješ, ku klení, zlořečení a opětnému pomlouvání. Škodiš i těm, kteří tě poslouchají; jež pohoršuješ a k hříchu svádíš. — Nejvíce ale škodiš sám sobě: mnohé nesnáze si působíš, nenáviš, zášť a nepřátelství toho, jehož jsi pomluvil na se uvrhuješ a u všech lidí počestných v hanbu a potupu padáš. — Také Bohu se líbiti nemůžeš a máš obávat se jeho trestu. Cestu nepravou a ústa dvojího jazyku v ohyzdnosti mám. (Přisl. 8, 13.) Často se za pokutu stává, že pomluvač a utrhač sám toho se dopouští, do těchže hříchů padá, jež byl o bližních roztruboval. Tím více se strachuj spravedlivého soudu a trestu na věčnost. Svědek falešný — utrhač nebude bez pomsty. (Přisl. 19, 5.) Utrhači, pomluvači hodni jsou smrti věčné. (Řím. 1, 30.)

3. Abys pak u Boha došel milosti, musíš kř. pomluvu svou odvolati, a) škodu bližnímu učiněnou všemožně nahraditi. Jako zloděj věc ukradenou musí navrátit, tak má i pomluvač navrátit bližnímu čest, o kterouž ho byl připravil; proto má pomluvu odvolat a vyznat, že nepravdu mluvil a všechny zlé následky pomluvy má napravit, se snažit. Vše to jest dosti obtížné, mnohdy velice nesnadné a přece nevyhnutelné, aby pomluvači bylo prominuto. — Mocná to zajisté pohnůtká, abys kř., příště všeho pomlouvání se chránil. Odlož od sebe ústa nepravá a rtové utrhaví ať jsou daleko od tebe. (Přisl. 4, 24.)

4. Všecky výmluvy a námitky tvoje jsou marné, ničemné. a) Jen pravdu jsem hlásal. — Odp. Tím hůře; nebo pravda nedá se odvolat, jako pouhý klep; tím více tedy bližnímu škodiš. b) Neměl jsem zlého úmyslu. — Odp. Však škody, již jsi spůsobil, ani dobrým úmyslem nelze napravit. c) Prosil jsem, aby, co jsem řekl, dále se nešířilo. — Odp. Což jsi ty sobě

dovolil, nemůžeš brániti jiným. d) Jiní to nečiní lépe. — Odp. Co nechceš, aby ti lidé činili, nečiní jim.

5. *Prostředky léčivé.* a) Miluj a mluv vždy pravdu. Kdo rád lže, snadno i bližního pomlouvá. b) Měj srdečnou lásku k bližnímu. Kdo miluje bližního jako sebe, chrání se o něm zle mluvit, na cti mu utrhati. „Kterak můžete dobré věci mluvit, jsouce zlí? nebo z hojnosti srdce ústa mluví.“ (Mat. 12, 34.) c) Uč se sám sebe znáti; buď pokorný. Kdo v pokorě chyby své poznává, nebude tak snadno mluvit o chybách svého bližního. d) Buď opatrný v řečech svých. Cvič se v mlčelivosti. Snáze jest zcela mlčet, než bez hříchu mluvit. „Řeč snadno se rozšiřuje, těžce však zraňuje; snadno přechází, těžce však pálí, snadno v duši vchází, ne tak snadno vychází. Lehce se pronáší, ale těžce odvolává, snadno se rozletuje a proto snadno láska se porušuje.“ (Sv. Bernard.) e) Chraň se obcovati s lidmi, kteří rádi pomlouvají a utrhají. Slovo k slovu; kdo rád o chybách bližního poslouchá, snadno slůvko přidá i pomocníkem v utrhání se stává. f) Měj na paměti Boha vševědouceho a spravedlivého i připomínej si často výstražná slova jeho: „Nepromluvíš křivého svědectví.“ (II. Mjž. 20.) „Žádná věc zlá nevycházej z úst vašich.“ (Ef. 4, 29.) „Složte všelikou zlost a všecka utrhaní.“ (I. Petr. 2, 1.) „Pomni, že člověk z každého slova prázdného vydá počet v den soudný.“ (Mat. 12, 37.) g) Zpytuj často svědomí své a kdykoli jsi klesl, lituj svého provinění a ulož si nějakou pokutu i modli se: „Hospodine, vysvobod' duši mou od rtů nepravých a od jazyku lstivého.“ (Žlm. 119, 2.)

Znělky křížové.

VI.

O dobrá matko, srdce mi se chvěje
ve nádrech bolem, popatřím-li na Tě,
jak s hořkým pláčem klesáš bez naděje
ke dřevu kříže pobrocené patě!

Již pusto, prázdno v Nazaretské chatě; ...
už nikdy rtík se malý nezasměje,
už nikdy dítku, jež's tak vedla svatě,
se slza lásky v oku nezaskvěje.

Vždyť dotrpělo. — Jeho svatá hlava
se naposledy naklonila k Tobě,
jak v klínu Tvém by spočinouti chtěla.

Již dotrpělo. — Červem bolest dravá
však Tobě hlodá, máti, ve útrobě,
tak dravá, duši mou až rozechvěla.

VII.

Jen jednou obraz za čas svého žití
jsem uzřel lidské nenávisti, zloby, —
než den co den se od oné mně doby,
do duše tiskne jak s ní v jedno slitý.

Tam v městě svatém vlekl vášní spitý
dav s křikem muže mezi dvěma roby,
koruna z trní jeho hlavu zdobí,
kříž na bedrách — tak viděl jsem ho jíti.

To tělo jeho — jediná jen rána
a krví vřelou země vůkol rudne,
kam stoupá noha divou sběří šťvaná.
Tak bídým byl, že cestou skonál málem,
a trpký bol zřel z jeho tváře trudné,
a přec v té bídě zdálo se, že králem.

VIII.

Já s bolem kráčel samotén a lichý
v tom davu velkém, který vlekl Krista
chtě v paměť štípiť posvátná ta místa;
jdu v myšlénkách, kol mne jen hluk a smíchy.

Než náhle — slyš — pláč usedavý, tichý
zní v duši mou, kdy sama v pláč se chystá;
ó znám ten pláč; — toť matka Boží čistá,
tak se synem svým smívá naše hříchy.

Tam stojí hle, jak obraz umučení,
by zřela z dálky milené své dítě,
když obejmouť je svoleno jí není.
Syn kráčí kol už těžký kříž svůj nesa,
tlum žoldnéřů jej ve své jímá síť —
a matka Boží hořem do mdlob klesá.

IX.

Ty hlavo svatá, jak jsi zohavena!
Diadém z trní k výsměchu Ti dali —
než ostny jeho tak se zabodaly,
že bolest Tvá jest bez míry i jména.

Kdys krásna, nyní však jsi poskvrněna
krví a slinou, již Tě uplvali,
když od Piláta nebeskému králi
tak potupná smrt byla usouzena.

A přece tvář ta jasnou skví se září,
kdy spěcháš s těžkým ke Golgotě křížem,
bys na něm skonál — oběť na oltáři.
A přec jen k Tobě s důvěrou se pevnou,
ó svatá hlavo, jako dítky vížem
a v Tebe víru chceme vždy mít zjevnou.

X.

Toť tedy dík Tvůj, dobrý Messiáši!
Za všecku lásku, již jsi k lidstvu choval,
za všecko dobro, jež jsi prokazoval,
povrhli Tebou k vůli Barabáší.

Křik: „Ukřižuj ho!“ k nebesům se vznáší,
jak chtěl by sbořit i ten jejich ovál.
„Jen ukřižuj Ho, daně zakazoval
a sám chtěl králem býti v zemi naší!“

A Pilát ví, že žaloba to křivá,
a přec Tě soudí, přec Tě katům dává,
by vbila na kříž Tě ta cháska divá.
O děsná chvíle! Před soudem Syn Boží
jak zločinec — a nenalezá práva,
jen mlčky čeká, až Ho na kříž vloží.

XI.

D o s l o v.

To nitro lidské hlubinou jest moře:
hned klidno v něm a hned zas plno bolů,
dnes jásá radostí a v jásot spolu
jž přimícháno nekonečné hoře.

Zkad v době té mu svitne jasná zóře,
zcad paprsek světla, by lid nekles dolů
v ten chaos bludů, tmy a bez idolů
si místo Boha klamně modly tvoře.

Kdo dá mu síly, ať neprech' z boje,
kdy duše jeho žalem rozvíklána
již již se strojí zradit Tvůrce svého

Jen pohled vřelý na ty rány Tvoje
a na Tvůj kříž ó Synu nebes Pane...
A na vždy zmlknou vzdechy ztrápeného.
Al. Krsek.

R o z j í m á n í k n ě ž s k é

podlé Chaignona

na neděli 4. po velikonocích.

*Ježíš objevil se apoštolům na hoře Galilejské.
— Povolání jim určuje.*

I. Jeho láska k lidem předmět povolání ustanovuje.

II. Jeho všemohoucnost povolání možným činí.

I. *Láska Ježíše Krista k lidem předmět povolání apoštolského ustanovuje.* „Jedenáct učenníků odešli do Galilee na horu, kdež jim byl uložil Ježíš. A uzřevše ho klaněli se jemu.“ (Mat. 28, 16. 17.) Někteří sice ještě pochybovali, ale pochybnost jejich záležela spíše v podivení a pocházela

z obrazotvornosti, tak že ji možno bylo omluviti; což vysvětluje zvláště odtud, že brzy zmizela. Klaně se Spasiteli, jako apoštolové, věř pevně, slyš s úctou co jim hodlá říci; také ty účastenství značné máš na povolání, jež jim určuje. „Dána jest mi všeliká moc na nebi a na zemi. Protož jdouce učte všecky národy křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávat všecko, což jsem koli přikázal vám.“ Svým z mrtvých vstáním obdržel Ježíš všelikou moc neomezenou. Má ji na nebi, aby tam vstoupil a posadil se na pravici Otce Svého, aby poslal Ducha svatého, aby přiváděl k Sobě věrné služebníky Své a s nimi o věčnou slávu Svou se dělil. Má ji na zemi, aby zde založil Církev, ji chránil, ji šířil, jí ustavičné dal trvání.

O jak podivná to moc! Kdo jiný by se byl odvážil z úst svých pronést tato slova: *Dána jest mi všechna moc na nebi i na zemi.* Brzy uvidíme, že pravdiva jsou tato slova Ježíše Krista, Jenž je potvrdí Svým na nebe vstoupením, sesláním Ducha sv. a zdarem kázání evangelického znamenitým: *A klaněti se mu budou všichni králové země, všichni národové jemu sloužiti budou.* (Žalm 71, 11.) Ó jak neskončené lásky hodna jest tato moc! Neboť dána jest Onomu, Jenž ráčil za nás umřít, a Jenž moci té užívati chce toliko k naší blaženosti! Nepraví: Jděte pomstít smrti Mé, jděte metat blesků Mého hněvu na ty, kteří Mne ukřižovali... Řeč Jeho zcela jest opáčná: „Jděte připravovat lidem spásy; vyvedte je z bludů, odpouštějte jim hříchy; skrze vás ať jim se dostane všech milostí, kterých jsem jim vydobyl, a kterých rozdávati vás ustanovuji. Nezavírám horlivost vaši mezemi národa jednoho aniž vám káži: *Na cestu pohanů nechoďte*; posílám vás ke všem národům, ke všem kmenům lidským. Jdu, abych vstoupil na nebesa; učte všecky národy, co by měli činiti, aby za Mnou přišli do nebes: víru jim zvěstujte, křtíte je a vedte je k zachovávaní všech rozkazů mých.“

Takové bylo povolání apoštolů; takové jest i tvé, o knězi! Nejsi-li z toho potěšen, že ti jest uloženo pokračovati v pracích tak vznešených? Šťastným jest za městnáním hlásati jméno Ježíšovo po celém světě, Jemu zjednávati nejvyšší úctu mezi národy, duším pak spásu, kterou jim dobrý Mistr z nesmírné lásky připravil! Kdo by nechtěl zemi procházeti, aby učil a k nebi vodil tvory, jež Svou krví draho-

cennou vykoupil? Kralovati nad dušemi v životě časném a pak odměnou kralovati nad nimi v životě věčném, zdaž to není výtečným dílem dobroty a lásky Ježíše k lidem? Ti, kdož duším přinášejí spásu, nejsou-li jakýmsi Jeho vozem vítězným? *Et quadrigae tuae salvatio*. Děkuj Bohu za své povolání nebeské a měj na mysli v čem záleží: *Hledati a spasiti, což bylo zahynulo*.

II. *Všemohoucnost Ježíše Krista povolání apoštolské možným čini*. „Aj, já s vámi jsem až do skonání světa.“ Slib to zajisté útěchy plný, který nám učinil Bůh — člověk. Sotva že řekl: *Dána jest mi všechna moc na nebi i na zemi*, připojuje ihned slova tato: *Aj, já jsem s vámi až do skonání světa*. Sv. Matouš své evangelium končí jako Ezechiel své proroctví: *Et nomen civitatis ex illa die: Dominus ibidem*. Od toho dne, co Kristus Pán přítomným býti slíbil, Církvi dostalo se jména: *Pán s námi*. Ale jak jest přítomen, a jaké jsou následky Jeho přítomnosti?

Sám Sobě ukládá být s apoštoly až do skonání světa Ježíš slibuje, že bude s těmi, kteří pokračovati budou v jejich pracích, tak jako s nimi samými, přítomností ředitelskou, veda je po cestách pravých a bezpečných. Budou-li s Ním spojení a poslušni Jeho vnuknutí svatých, dojdou beze vší pochyby k té dokonalosti, kterou od nich žádá Bůh, a duším takovou přispějí pomocí, že se stanou svatými, jak na ně připadá. — Přítomností pozornou a neobyčejně laskavou pečovati bude, aby jim nic nescházelo ani v záležitostech časných ani věčných; není-liž On pramenem všech dober? — Přítomností ochrannou vzdalovati jest ochoten od nich každé nebezpečí, pokud jejich blaženost vlastní a povolání jim uložené vyžaduje. Čeho jemu jest se báti, má-li Ježíše u sebe a pro sebe? *Postav mne podle sebe a koho-li ruka nechat bojuje proti mně!* (Job. 17, 3.) S Ježíšem sv. Felix hradbu našel proti svým pronásledovníkům v pavučině; pročť tato slova pronesl: *Když Kristus jest přítomen, stává se pavučina hradbou, v nepřítomnosti Kristově stává se hradba pavučinou*. — Přítomností mocnou a silnou jim pomůže, aby zvítězili nad světem, tělem a ďáblem. Všecko mohou v Tom, Jenž je sílí. Co jim uděluje tuto moc neodolatelnou, jest jejich víra a jejich důvěra v Ježíše Krista: *Můžeš-li věřit, vše lze věřicimu... Kdo důvěruje v Pána, zamění sílu*. Jeden učitel svatý dokládá: *Vlastní, Božskou*; síla jejich jest láska k Ježíši Kristu: *Silná jako smrt jest*

láska, síla jejich jest modlitba ve jménu Ježíše Krista činěná: *Začkolí budete prositi Otce ve jménu mém, dáť vám*. — Přítomností konečně skutečnou a bytnou ve svátosti oltářní působí, že země nám se stává nebem. Oltář, svatostánek, ejhle! toť hradba Církve nepřemožitelná, síla i útěcha kněze dobrého: *Hospodin zpravuje mne, a nic mi se nedostáváti nebude... Nebo bychť pak chodil uprostřed stínu smrti, nebudu se báti zlého, nebo Ty se mnou jsi. Připravil jsi před obličejem svým stůl proti těm, kteříž sužují mne*. (Žalm 22.)

Zdá se mi, že můj anděl strážný chtěje zbaviti mne starostí marných volá ke mně, jako volal jiný duch nebeský k mučedníku, když jej zbavoval útrap: *Raduj se a posilni se v moudrosti a milosti Pána našeho Ježíše Krista. Nebo ejhle Hospodin s tebou jest. Dobojujž boj svůj a přijdeš k Pánu našemu, abys obdržel korunu nesmrtelnosti*. (Surius 7. febr.) Anebo spíše Spasitel sám v tichu posvátném po všechny doby opakuje ke Svým služebníkům, co pravil k apoštolům: *Aj, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa*. Pokud budu mítí Ježíše ve svátosti, ve které jest náplň Jeho lásky, bych byl sebe slabším, budu všemohoucím; nebude možno, aby mi něco scházelo, něco škodilo, něco mi odporovalo. Bojím se méně své bídy převeliké, než doufám v Jeho dobrotu nekonečnou.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Láska Ježíše Krista k lidem předmět povolání ustanovuje, které apoštolům svěruje*. Klaňme se Spasiteli, jako se klaněli apoštolé, a slyšme, co praví: *Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi...* Kdo jiný by se byl odvážil taková slova z úst pronést? Pravdu jejich potvrzuje na nebe vstoupení, seslání Ducha svatého, vítězství Církve... O moci vši lásky hodná! Nepraví: Jděte pomstit smrti Mé... ale jděte spásy zjednat lidem... Velebme Boha, že nám svěřil toto povolání podivuhodné a mějme na mysli, v čem záleží: *Hledati a spasiti, což zahynulo*.

II. *Všemohoucnost Ježíše Krista povolání apoštolské možným čini*. „Aj, já s vámi jsem až do skonání světa.“ přítomností ředitelskou, abyste mohli sami dospěti a duše přiváděti ke svátosti a blaženosti; — přítomností pozornou a neobyčejně laskavou, kterou se stává, že vám nic neschází; — přítomností ochrannou, která od vás vzdaluje každé nebezpečí, jak dobrým býti shledává prozřetelnost Má; — přítomností sku-

tečnou a bytnou ve svátosti oltární. Byť i mé bídy, Bože můj, byly sebe větší, tyto méně mě děsí, než mě ubezpečuje Tvá dobrotivost.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek*.

Při chvále a haně.

Nevěř tomu, kdo tě *příliš chválí*;
upřímný onť není, ani stálý :
kadidla ti chumel naměří,
kadidelnicí tě — udeří!

Pochlebovač, lichý, licoměrný,
přebáněje není srdcem věrný :
mluvit umí krásně do očí;
pomlouvá však, jen se otočí.

Když ti kdo, v čem's *chybil*, vlídně poví,
lépe, než kdy chválou vadám hoví;
chybu *napravíš*, v tom bude čest,
kdežto v chybě *trvat* hanbou jest.

I když druhdy křivé pohanění
zastihne tě při všem přičinění,
klidnosti své duše průchod dej,
v úmyslech svých dobrých neklesej !

Na krásném tom vědomí měj dosti,
že jsi správně konal povinnosti :
v každou dobu — milou, nemilou —
bude ti to mocnou posilou.

Fr. Doucha.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Ustavičnému štěstí není co věřiti a tehdy jest se nejvíce obávati, když jest na pokynutí všeho zdar a hojnost. S. Ignat. in hist. Soc.

Jako moře když se neklidněji usmívá,
bouře v sobě chová a hradové nikdy u větším
nebezpečí nebývají než kdy za vnějšího přiměří
nepřítel vede podkopy : tak zajisté plna nebezpečnosti jest věc nebáti se o duši.

Síly příznivého losu nejsou tak veliky, aby
spráhly klidnost s trvalostí; on tím kratší bývá,
čím valnější. Poklid ten budiž spíše přičítán
ustalosti než věrnosti. Viz, jak velice jemu důvěřiti můžeš.

Cokoli může býti ztraceno, v seznam našeho zboží přijíti nezasluhuje. Jestliže kdo na základě měnlivém buduje naděje své, nedlouho budou státi. Muž, jenž si hrubě nevšímá ani štěstí ani neštěstí a na sobě samojediném pře-

stává, přibližuje se nejvíce k šťastnosti Bohu vlastní, poněvadž jeden i druhý dostačuje sobě, jeden i druhý bez cizích věcí šťasten jest.

Cokoli šťastnosti máš, uvnitř tebe jest, anobrž tys tím sám : žádných pokladů nemáš, byť truhly bobněly zlatem; všecko zboží s sebou nosíš : tak šťastný jsi, tak bohatý, jak dobrý.

V jistých příčinách lépe bývá mlčeti než mluvití aniž jest třeba mstičiho péra, kde svou vlastní mstitelkou jest pravda.

Není jistějšího způsobu msty než mlčeti k pomluvě, aniž uznávati utrhače za hodna, aby se nad ním bylo mstěno. Slovo bylo, nikoli blesk; není proč se horšiti.

Ztupuješ-li zbraně vrahovy, rovněž vítězíš jakoby je polámal. Užívej mlčení opatrného, bude štítem; odrážeti bude střelu, aby nera- nila. Jest bezpečněji štítem vítěziti než mečem.

Zlolejte uchvácen bude bolestí, poněvadž pomyslí, že jest pohrdán, neozveš-li se k pomluvám. Mlč, zatajuj ránu přetvářkou, jakoby jí neucítil. Takto sok v očekávání zmýlen větší těžkosti pocítí a bolest, kterou na jiného stro- jil sám ponese jsa bídný dvojnásob : ublížením sobě a neublížením druhému.

Tehdy dokážeš veliké myslí, bude-li ona větší slov těchto aniž se pohne k jakýmkoli popudům závistníkovým. Žabí skřehot ničeho neutrhne skvělosti luny aniž tobě vaditi budou pomluvy, budeš-li je v nic obracetí netak slovy jako skutky.

Jest velmi nebezpečná zkouška všechny jednou cestou doháněti k duchovnímu prospívání; věc horší jest jiné měřiti dle sebe. S. Ignat. in vita.

Kolik lidí tolik rozumů, tolik rozdílných tváří, tolik tak rozmanitých hlasů, že zázrakem bývá když se v tom jeden shoduje s druhým : větší jest rozdílnost v duši i věcech k ní pa- třících. Ne všichni nechávají se naváděti na jedno brdo.

Jestliže na každou nohu obouván bývá vlastní její střevíc a ke všem mískám jedna puklička se nehodí : kterakby mohlo býti, aby jedním obecným lékem léčena byla každá ne- moc duševní ? To nebyloby uzdravovati, ale hubiti.

Uměním všech umění jesti správa duší : jakož jest všech nejzjistnější, tak daleko nejne- snadnější. Jako těla tak i duše své nesvěřuj ledakterému lékaři. Hledej nejlepšího.

Když Duch svatý duší mistr přišel, rozdělil se v jazyky rozličné i mluvili apoštolé ja- zykami rozličnými : všem totiž býti má všecko, kdo slouti chce apoštolem.

Kdyby všechna dobra, jež Bůh stvořil, na jednu váhovou mísku vložena byla a na druhou žalář, řetězy, potupy, ony pochotné věci proti těmto hořkým žádné váhy u tebe mítí by neměly.

Dobré věci, jež svět tak nazývá, jsou spíšejší zlé než dobré, poněvadž bývají ouhonou duši, hříchům vnaďami, dokonalosti závadami, Božské lásce překážkami. A o těch, člověče, věřilby, že jsou dobré, věřilby, že jsou žádoucí?

A byť nebyly zlé, přece nebyly by dobré aniž by lásky zasluhovaly. Nebo co jsou? Hledíš-li na původ, nic nicoucí; zkoumáš-li přirozenost, vratké; pozoruješ-li trvání, jsou krátké: a po těch se tak blázníme?

Věci, jež svět zlé býti soudí, jsou nejlepší. Od věcí pominoucích odtahují mysl, dohanějí k Bohu, odnímají příležitost hříchu; nebo když mrzí živu býti, kterak by tehdy těšilo hřešiti?

Když Bůh svými dary vezdejšího štěstí uštěďruje, možno právem pochybovati, darův-li seslal či pokut; ale když sužuje protivenstvím, není jistějšího důvodu lásky Boží.

Ke dni 10. května.

(J. Baštecký. *)

I.

Anděl Páně krajem letí,
blahou vůkol hlásá zvěst:
„Ajta, k plesu! K plesu děti!
Radostný dnes svátek jest.
Radostný dnes svátek všady,
v chýži, zde i u trůnu:
Kralevic dnes z Boží rady
perlu sází v korunu.

II.

Korunu, jež slávou září,
vzácnou perlou zdobí dnes!
Nuže, k slibům při oltáři
modlitbu svou každý nes!
K slibům těm, jež před trůn Krále
nebes nesou andělé,
pros, by šťastni byli stále,
vznešení ti manželé.

III.

Pros: „Jenž slýcháš dítek hlasy,
jenž i slyšíš prosby mé,

*) Slavnostní píseň tuto pro školní mládež v hudbu uvedl: Jos. Vlk, učitel na cvičné škole při c. k. českém ústavu učitelském v Praze.

učin šťastným po vše časy
sňatek, dnes jež slavíme!
Dej, ať blaho Jim zde zkvétá,
sám je v své měj ochraně!
Žehnej, žehnej po vše léta
Rudolfovi, Stefaně!

Stigmatizovaní XIX. století.

(Napsal O. V. Pitra.)

Jak vroucně, jak zbožně modlí se křesťané k nejsv. ranám Krista Pána. Jest to pochopitelné, vždyť rány tyto zjednaly nám svobodu, jimi vráceno nám dědictví, jež Adam hříchem promrhal, jimi stali jsme se znova dítkami Páně. Což divu tedy, že nejvroucnějším přáním všech světců bylo, trpěti s Pánem, že srdce jejich se rozohňovalo touhou zbožnou, kdykoliv o utrpení a ranách Páně četli neb slyšeli. Všichni chtěli trpěti se Spasitelem, mnohých touha však výše ještě se nesla, oni toužili po tom, aby tyže rány, bolesti a strasti vytrpěvše, Kristu takto bližšími a podobnějšími se stali. A hle! Ať nic nedíme o sv. Pavlu, vyvolené nádobě Boží, který v epištole ke Galatům 6, 17. praví: Já zajisté nosím jizvy Pána Ježíše na těle mém, v životopisu sv. Františka z Assisi čteme, že byl zvláštní milostí Boží obdařen, že totiž vtisknuto mu bylo rukou Boží všech pět ran Páně na táž místa těla, kde i Božský Spasitel je měl. Jaká to milost! Sám Bůh Všemohoucí sstupuje a udílí člověku nejkrásnější ozdobu, nejdražší rád, který kdy koho zdobil, činí jej hodným, aby vytrpěl to, co Syn Jeho jednorozený. Tyto svaté rány jež Bůh jako zvláštní milost člověku v tělo vtiská, aby, trpěv spolu se Spasitelem, trpěl za hříchy své a hříchy lidu křesťanského, slovou stigmata.

Řada osob stigmatizovaných počíná, nezříme-li k sv. Pavlu sv. Františkem z Assisi. Jest to řetěz zlatý, řetěz spásy, jímž k nebi jsme připoutáni, jehož článek k článku se řadí a nás v sebe uzavírá. Každý článek trpí za lidstvo a milost pro ně u Boha vyprošuje. Jsou to spravedliví, pro něž Bůh Sodomy tohoto světa nevyhladí, jichž zásluhou lidstvo proti němu soptící, Jej pýchou nevěrou a bezbožstvím urážející žítí nechává. Div divoucí! To naše osvícené devatenácté století, víru odvrhší a Boha neuznávající, to století, jež atheismus, jímž ani divoši vykáhati se nemohou, jako vrchol vši vzdělanosti staví, to století má hojnost milostí tak velkou obdařených osob. Stůjtež zde jako důkaz jich jména a krátká data z jich životopisů.

1. *Maria Josefa Kümiová*, (nar. 20. února 1763 ve Voleravě ve Švýcarsku) byla kl. sestrou řádu Dominikánského v konventu Wesenském. Nejprve objevila se u ní rána v boku a sice po 20 letech od toho času, kdy složila sliby; ostatní pak rány a trnová koruna vtisknuty jí byly r. 1803. Zemřela 7. listopadu 1817. (Srovnej Justus Laudolf 1868. — Majunke).

2. *Marie Ludovika Biagninová* narodila se dne 14. března 1770 v Luce. Rány její krvácely nepravidelně, nemajíce určitých období, jako u jiných dívek. Pouze na Velký Pátek dalo se krvácení každoročně a to s nesmírnou ztrátou krve. Zemřela dne 29. března 1811. (Srovnej Majunke.)

3. *Anna Kateřina Emerichová*, narodila se 8. září 1744 ve Flamske ve Westfalsku. Stala se řeholní sestrou řádu Augustinek v klášteře Agnetenberku u Dülmenu. O její stigmatisaci píše děkan Rensing v listě ku Klementu z Droste dd. 22. března 1813 takto: „Co ji nejvíce označuje, že je nad jiné milou přítelkyní Páně, jest krvavý věnec kolem hlavy, rány v boku, na rukou a nohou jakož i dva kříže na prsou. Kříže i rány krvácejí častěji, tyto však v pátek, ony pak ve středu, a to takou měrou, že dosti velké kapky z ran prýští.“ Hrabě Bedřich Leopold ze Stolbergů praví: „Lékaři ujišťují, že to jest nemožné, aby tyto rány uměním takového dosahu nabyly, neboť se ani nezapalují ani nejitří.“ Dále praví, že přirozeným způsobem vysvětliti si nelze toto krvácení, jakož i to, že tolika bolestmi a ztrátou krve trápena, nikdy neubledne, výrazu ducha a lásky nepozbude. (Bližší viz: Schmöger, Brentano).

4. *Maria Rosa Andrianová*, sestra 3. řádu Minoritek, narodila se 22. února 1786 ve Frankaville v jižním Tyrolsku. Stigmatizována byla r. 1820. Krvácení na hlavě vzniklo jen několikrát. Na pravém rameni cítila mnohdy strašnou bolest, a sice na tom místě, kde, jak Pán sv. Bernardu vyjevil, jemu kříž, jím nesený ránu způsobil a která jej nejvíce bolela. Dívka ta žila 28 roků bez pokrmu. Jedinou její stravou bylo Tělo Páně. Zemřela 10. září 1848. (Srv. Dr. Imbert Gourbeyre les Stigmatisées).

5. *Bertina Bouquilonová* narodila se v St. Omeru r. 1800. V jejím 22. roce obmyslil ji Pán velikou onou milostí, že ji vtiskl rány svého Syna. Jizvy ty krvácely každý pátek po celý čas její života; až teprve v 50. roce její věku krvácení přestalo a v krátkém čase po tom zemřela svatá panna dne 25. ledna 1850.

6. *Maria z Mörlu* narodila se v Kalteru v Tyrolsku 16. října 1812. Není účelem naším podati laskavým čtenářům zevrubných důkazů církevních a lékařských o pravdivosti tohoto zjevu, kdo bližšího dočísti se chce, doporučujeme jemu spis Görresův „Křesťanská mystika“ díl II. a na článek, jež protestant Dr. Tietze v Berlínském „Fremdenblattu“ uveřejnil, jakož i spis Majunke-ho a prof. dr. Rohlinga „Louise Lateau“. Když byly rány její úplně zmizely, zemřela tiše, lehce, krásnou duší svou v náruč Páně vydechnuvši a na vždy s ním se spojivši dne 11. ledna 1868.

7. *M. Dominika Lazzariová* narodila se 16. března 1815 v Capriani v Tyrolsku. Dívka tato stigmatizována v 19. roce její věku a žijíc v tichosti a samotě, zemřela, kříž tisknouc k srdci, o Velkonocích r. 1848.

8. *Crescentia Nierklutschová* narodila se dne 15. června 1816 v Caně v Tyrolsku. Poslední zprávy o ní jsou z r. 1844.

9. *Sestra Bernarda* narodila se 31. srpna 1820 v St. Foyi u Bordeauxu ve Francii, zemřela dne 24. července 1847. Obšírný životopis její napsal Imbert ve svém spisu Stigmatisées.

10. *Maria Concetta Saraceniová*, kl. sestra řádu sv. Kláry, nar. 8. prosince 1823 v Římě. Dívka ta byla stigmatizována v srdci, jako sv. Terezie, a j. Zemřela dne 1. února 1871 v Assisi, v klášteře Klarisek.

11. *Palma z Orii*, narodila se dne 31. března 1825 v Orii, městečku u Neapole. Žije již 17 roků beze všeho pokrmu. V ekstasi jeví ducha prorockého a zdá se býti s Louisou Lateau v duševním spojení. Kapka krve, z její ran k zemi splynuvši všelijaké podoby, jako hvězd, kříže, na se bere.

12. *Helena z Bolavatty*, narodila se v listopadu r. 1848 v Gonavele z rodičů sice pokřtěných, ale Budhismu se oddávších. R. 1860 obrácena byla P. Sémerionem na víru katolickou a proživši deset roků v bolestech byla r. 1870 v prosinci ranami Páně ozdobena. Krvácení ran nastalo jeden rok na štědrý den v kostele, čímž mnoho hříšníků ku pokání přivedeno. Vytržení objevuje se u ní již ve čtvrtek večer.

13. *Louise Lateau* narodila se v lednu r. 1850 v Bois d'Haine v Belgii. Několikrát zázračně z náruči smrti vyrvána byvši dosáhla dne 24. dubna r. 1868 neobyčejné té milosti, že všech pět ran Páně tělo její okrášlilo. Dívka tato žije dosud. Nesčetné důkazy lékařské (srov. Dr. Lefébore a články v Revue catholique a výsledky

zkoumání Dr. Warlomonta a jiných liberálů) a církevní dostatečně dokazují pravdivost a nadpřirozenost stigmati-ekstáze.

Nejmladší ze světa známých trpítek jest: 14. *Vitaline Gagnonová*, naroz. v Quebecu v Americe, roku 1853. Co zvláštnost dosud nikde nepozorovaná musí se zaznamenati to, že krev z ran její vytékající s vodou smíšená, takové libé vůně jest, že oděv přítomných osob jako voňavkou napuštěn, po dlouhý čas voní. Mimo tyto, jménem známé čisté duše žijí prý ještě jiné v Evropě i Americe, jež jmenovány býti nechtějí, a možno jest, že jich žije mnoho, o nichž se neví. Prof. Imbert, čítá dosud žijících stigmatizovaných osob na 8, jež jsou známy, jichž jména ale nejsou uveřejněna. Povážíme-li, že i v úkrytu některé jsou, můžeme spolehati na slovo Páně (I. Mojž. 18, 32.) „Nezahladím pro deset!“

Nový příklad lásky Lva XIII. k Slovanům.

Ve své encyklice ode dne 30. září m. r. podal sv. Otec Lev XIII. věčné a nezvratné toho důvody, jak vysoce cení zásluhy našich dvou svatých apoštolů slovanských Cyrilla a Methuda, a jak velikou důvěru klade na jejich mocnou přímluvu u Hospodina. Za touto příčinou postaral se sv. Otec o to, aby církevní úcta sv. Cyrilla a Methuda po celém světě katolickém u všech národů byla rozšířena a na všechny budoucí časy pojištěna. Tímto činem svým postavil zároveň také všem národům slovanským skvělý a povzbuzující příklad před oči, který je mocně k tomu má pobádati, aby si sv. Cyrilla a Methuda tím více vážili, aby je vždy horlivěji ctili a za přímluvu u Boha tím pilněji vzývali. A příklad ten má tím větší váhy do sebe, povšimneme-li si ještě toho, že sv. Otec v dotčené encyklice s jakousi zvláštní otcovskou náklonností k národům slovanským mluví a upřímně vyznává, jak velice mu časně a věčné blaho jejich na srdci leží.

Uplynul sotva jeden rok od té doby, kdy dotčená encyklika vyšla a sv. Otec Lev XIII. podává opět nový, povzbuzující příklad, jak vysoce si svatých patronů vážit máme. Z Říma totiž dochází nás zprávy, že sv. Otec na své útraty dal zhotoviti nový skvostný oltář v starobylé basilice sv. Klementa papeže a mučeníka a sice na počest sv. apoštolů Cyrilla a Methuda. K letošnímu výročnímu svátku sv. Cyrilla, dne 5. července, dostaví se zvláštní deputace z rozličných kmenů

slovanských do Říma, aby sv. Otcí srdečně díky vzdala za svrchu dotčenou encykliku a při této příležitosti bude se velikolepá slavnost v basilice sv. Klementa slaviti a sice na zvláštní rozkaz sv. Otce Lva XIII. — Zpráva ta zahrnuje v sobě nový, nepopíratelný důkaz otcovské náklonnosti, kterouž se sv. Otec nese k národům slovanským, a znova nás poučuje, jak bedlivě si příkladů ze života sv. Cyrilla a Methuda vzatých všimati, a jak pilně je i my následovati máme. Pravda výroku tohoto jde na jevo z následujících poznámek.

Ze starých zpráv dějepisných jest totiž známo, že sv. Cyrill ostatky tělesné sv. mučeníka a papeže Klementa v Chersonu zvláštním vnuknutím Božím našel. Tyto ostatky sv. Klementa přinesli pak sv. Cyrill a jeho rodný bratr sv. Methud na Moravu, kde oba dva víru křesťanskou rozsévati a zároveň hned také úctu a důvěru k sv. Klementu mezi lidem rozšiřovati počali. Byvše později od tehdejšího papeže do Říma povoláni, donesli tam i ostatky sv. Klementa. Papež sám, provázen jsa velikolepým průvodem slavnostním, vyšel vstříc oběma apoštolům až před bránu městskou, aby patřičnou úctou ostatky sv. Klementa uvítal. Na rozkaz papežův byly pak tyto svaté ostatky v starobylé basilice témuž světcí již od dávných věků zasvěcené uloženy, kdež se až po dnešní den pod hlavním oltářem spolu s ostatky sv. Ignace mučeníka a biskupa antiochenského nacházejí. A když pak za nedlouho sám sv. Cyrill v Římě v pověsti svatosti zemřel, bylo i tělo jeho na rozkaz papežův v téže basilice s velikou slávou pohřbeno.

Z toho všeho jest tedy na jev, že úcta sv. Klementa u národů slovanských hned na počátku jejich pokřesťanění byla zavedena a rozšiřována. Od nejprvnějšího počátku svého pokřesťanění pokládali tedy sv. Klementa mučeníka a papeže za svého zvláštního patrona, a to vše dělo se návodem a pečí sv. apoštolů Cyrilla a Methuda. A pozorujmež dále i tuto okolnost. V Římě samém, ve středu celé církve Boží, tam kde prozřetelnost Božská stolicí apoštolskou pro viditelného náměstka Kristova pro všechny budoucí časy upravila, tam v Římě, právě na blízku kostela sv. Jana Lateranského, který jest nejhlavnějším kostelem papežským, nachází se basilika sv. Klementa a v této starobylé basilice spočívají tělesné ostatky svatého Cyrilla a sv. Klementa, kteréhož sám sv. Cyrill vnuknutím Božím národům slovanským za patrona doporučil.

Nuže nyní sv. Otec Lev XIII., který zásluhy dvou sv. apoštolů tak vysoce cení, a který též s otcovskou láskou o blaho národů slovanských pečuje, byl i toho pamětliv, že sv. Cyrill a Methud nás do zvláštní ochrany a přímluvy sv. Klementa neustále odporučovali, a že úctu téhož sv. mučeníka a papeže u nás založili a všemožně rozšiřovali. Za příkladem tedy sv. Cyrilla a Methuda snaží se nyní sv. Otec úctu sv. Klementa v samém Římě pěstovati a rozšiřovati, a proto se o to postaral, aby světec v starobylé basilice i oltářem na počest sv. apoštolů našich byl ozdoben. Papež Lev XIII. sleduje tedy v úctě sv. Klementa příklad našich sv. apoštolů a činí to z otcovské pečlivosti o blaho časné a věčné národů slovanských.

Nepochybujeme o tom, že tato zpráva radostný dojem způsobí na každého, který si víry sv. Cyrillem a Methudem předkům hlásané, váží. Ale pro nás Čechoslovany jest zpráva ta tím zajímavější, poněvadž v Čechách až po dnešní den stává hojný počet starobylých pamětí zřejmě tomu nasvědčujících, jak horlivě se ve vlasti naší úcta sv. Klementa od nejstarších dob křesťanských pěstovala. Připomínáme zde především jiným, že nejprvnější křesťanský kostel, jenž v Čechách byl vyzdvižen, zasvěcen byl právě sv. Klementu. První kníže křesťanský Bořivoj I. dal jej zbudovati v oblíbeném hradu svém, v Levém Hradci, jenž na levém břehu Moldavy, půl druhé míle od Prahy druhdy stával. Dle starobylých pověstí dal Bořivoj I. i v Praze, na knížecím Vyšehradě, druhý chrám na počest sv. Klementa vyzdvihnouti. Nejstarší listinné zprávy o tomto chrámu jsou od r. 1215. Památku na tento prvotní kostel Vyšehradský obnovil nyní vdp. probošt Václav Štulc tím způsobem, že v nové residenci proboštské zařídil zvláštní vkusnou kapli ku cti sv. Klementa. Mimo to stává v Praze až podnes ještě dvou jiných kostelů, zasvěcených sv. Klementu. Jeden z nich stojí u Karlova mostu v kolleji, a druhý na Poříčí u náměstí Josefského. O prvotním založení těchto dvou kostelů nemáme žádných bezpečných zpráv, ale tolik jest na jisto postaveno, že již před dávnými věky na těchto místech kostely sv. Klementa stávaly. Na tak zvaném Opyši hradu Pražského, t. j. na straně, kde nyní se nacházejí staré schody zámecké, býval též kostelík sv. Klementa. Od nejstarších dob křesťanských bývalo tedy v Praze čtvero kostelů sv. Klementa, což zajisté jest makavým důkazem, jak horlivě

knížata česká a staří Pražané sv. Klementa ctívali. Mimo Prahu stávalo také již od nejstarších křesťanských dob v Čechách více kostelů sv. Klementu zasvěcených. Některé z nich udržely se až podnes, ač během času buď zcela buď z části byly již vícekrát přestaveny. V Litomyšli ukazuje se až podnes v jednom rohu nyní zahradý zámecké proti školám místo, na kterém až do husitských válek stával starožitný kostel sv. Klementa. Udrželo se též stále a nepřetržené podání ústní, že tentýž kostel původně založili sami sv. apoštolové Cyrill a Methud, a že v něm ostatky sv. Klementa, dříve než do Říma byly přeneseny, po nějaký čas spočívaly. Dle této pověsti byl by tedy tento kostel ještě o několik let starší, nežli kostel na Levém Hradci. Dle listinných zpráv sloužila se v dobách předhusitských každoročně na svátek sv. Klementa v témž kostele litomyšlském zpívána mše sv. na památku, že sv. Methud, přinášeje ostatky sv. Klementa do Čech v Litomyšli kostel ku cti téhož svatého byl založil. V Čechách udrželo se vůbec živé a stále podání ústní, že sv. Cyrill a Methud nedlouho po svém příchodu na Moravu, a tudíž dříve ještě než cestu do Říma nastoupili, i do země české osobně přišli, ano že po delší čas po Čechách ostatky sv. Klementa nosili, a lid český již tenkrát na víru obraceli. Máme také za to, že toto ústní podání pravdě se velice podobá. Jiné ústní a živé podání vypravuje dále, že sv. Methud, navrátil se po smrti sv. Cyrilla z Říma na Moravu, českou zemi opět navštívil, a že i při této návštěvě nové kostelíky sv. Klementa zakládal. Nelze také tuším o tom pochybovati, že sv. Methud nějakou částku aneb aspoň částčku z ostatků sv. Klementa sobě na památku zachoval a ji potom po svém návratu z Říma na svých cestách apoštolských sebou nosíval. Tomu snadno porozumí každý, kdo sám dle návodu církve katolické podobně má v uctivosti svaté ostatky, jako je mívali sv. Cyrill a Methud. — V Staré Boleslavi stojí až podnes vedle kollegiatního chrámu sv. Václava starobylý románský kostelík sv. Klementa, a lid tamní jakož i poutníci příchozí vypravují, že právě na témž místě, kde dotčený kostelík stojí, sv. Methud sedával a lid ve svaté víře vyučoval. A hned vedle tohoto kostelíka románského, v pravé totiž boční lodi kollegiatního chrámu sv. Václava, stojí před oltářem svatých pěti bratrů českých pozoruhodná křtitelnice ze století šestnáctého. Křtitelnici té slouží za podstavec veliký okrou-

hlý kámen. Dle pověsti nachází se pod tímto kamenem aneb bývala prý aspoň za nejstarších dob křesťanských křtitelnice na způsob jakési studánky upravena, ve kteréž se pohanům trojím pod vodu potápěním, jakož tenkrát obyčej býval, křest svatý uděloval. — V Hradci Králové nachází se až podnes vedle nynějšího chrámu biskupského starý kostelík, sv. Klementu zasvěcený, který před nedávnými lety byl opět slušně opraven a obnoven. Vypravuje se, že původní vyzdvižení téhož kostelíka sahá také do časů sv. Cyrilla a Methuda. — U města Horažďovic na vrchu Prachni, kdež za starých dob hlavní hrad župy prachenské stával, nachází se vedle spustlého hradiště na jihozápadní straně starožitný kostelík sv. Klementa, který nyní za hřbitovní kostel slouží. Župní hrad Pracheň býval druhdy oblíbené sídlo knížete Břetislava I. Založení téhož hradu připisuje však pověst prvnímu českému knížeti křesťanskému Bořivoji I., který na Levém Hradci u Prahy a také na Vyšehradě kostely na počest sv. Klementa dal vyzdvihnouti. Má se tedy za to, že i kostel sv. Klementa na Prachni od Bořivoje I. byl založen. — V Sadské, v bývalém dvorci knížete českých stával kostel sv. Klementa. — V Dobřenicích v Hradecku byl též od nejstarších dob kostel sv. Klementa, a tamní farní kostel jest až podnes téměř svatému zasvěcen. Mimo to byly v Čechách a jsou dílem až podnes starobylé kostely sv. Klementa v Bubnech u Prahy, v Odoleně Vodě čili v Odolce u Prahy, v Chlumčanech blíz Citolib, v Chržíně u Budyně, v starých zaslých Murách u Doksan, na Hradišti neda-leko Poříčí sázavského a v Mirovicích.

Tyto poznámky dostačí na důkaz, jak hluboce se zakořenila u nás v Čechách přičiněním sv. Cyrilla a Methuda úcta sv. Klementa. Prozřetelnost Božská vyvolila si sv. apoštoly, aby národ náš na víru Kristovu obrátili a jej tímto způsobem před záhubou zachránili. Zvláštním řízením a vnuknutím Božím nabyli sv. Cyrill ostatky sv. Klementa dříve ještě než s bratrem svým apoštolskou práci u nás započali. Můžeme se tedy snadno i toho dovtípnouti, že sv. Cyrill a Methud zvláštními nadpřirozenými pohnutkami k tomu byli ponoukáni, aby úctu téhož svatého papeže a mučeníka u národů obrácených zakořenili. Na Moravě a v Čechách, kdež oba nejvíce se napracovali, zachovala se pak po celých 400 let čistá a nepokálená víra ta, kterouž světci předkům našim pod ochranou téhož sv. Klementa blá-

sali. Působením a vlivem víry té povznesen byl ve věku XIV., za časů Karla IV. národ počtem malý, na tak vysoký stupeň vzdělanosti a blahobytu, že jméno jeho v řadě nejprvnějších národů evropských s úctou bylo jmenováno, a že také s to byl, aby mohutně zasahoval do velké světové politiky. Jak mile však ve vlasti vlivem nových bludů náboženské rozbroje se zahrnily, stržen byl národ na neschůdné cesty. I počal svou bujarou silou tak plýtvati, že čím dále tím více slábnul a chřadnul, až konečně, byv hluboko vysílen a ponížen, jen živořil. Ale i za dob nejhlubšího snížení a pokoření svého nezpustila se valná část lidu, jež víře sv. Cyrillem a Methudem zavedené věrna zůstala, té důvěry a naděje, že svatí patronové nedají zahynouti katolíkům. V řadě pak těchto sv. patronů stojí od nejstarší doby sv. Klement muč-ník a papež na nejprvnějším místě, poně-vadž jej sami apoštolové Cyrill a Methud nám všem zvláštním řízením a vnuknutím Božím za patrona udělili. Po sv. Klementu zaujímají v řadě sv. patronů první místo sv. Cyrill a Methud. Pevná a stálá důvěra tedy, kterouž se český lid katolický k svým sv. patronům nesl, nebyla zklamána. Podobá se tomu velice dle nynějších časových poměrů, že doba lepší pro nás katolíky na-dešla.

A právě v této nynější předůležitě době zaznívá z Říma, ze středu církve Boží, otcovský hlas náměstka Kristova, nám na paměť uvádějící, že sv. Cyrill a Methud byli největší osvěcovatelé a dobrodinci naši, že si nesčetných zásluh o nás získali, a že tito dva svatí velikané obráceným křesťanům za prvního patrona a přímluvce u Boha udělili sv. Klementa. A náměstek Kristův, papež Lev XIII. nespokojil se pouhou chvalořečí na tyto dva naše sv. apoštoly, ale rozšířil též úctu jejich po celém světě katolickém pro všechny časy budoucí a nyní se opět o to pilně stará, aby oba dva v samém Římě zvláštním způsobem oslaveni byli v basilice sv. Klementa. Událost tato jest pro nás katolíky zajisté hodna bedlivého uvažování. Nezapomeňmež tedy, že v Římě, odkud k nám otcovský hlas náměstka Kristova zaznívá, spočívají dva nejpřednější patronové naši, sv. Klement a sv. Cyrill, a buďmež sv. Otcí z toho vděční a přidržmež se vždy věrně náboženství římsko-katolického.

Jan Kr. Votka.

Korunní princ Rudolf v Jerusalemě.

Dne 29. března odpoledne za krásné pohody časové slavil korunní princ Rudolf vjezd svůj do sv. města Jerusalema, vítán jsa nadšeně obyvateli města a četně shromážděnými poutníky. Přípravy, které konány byly ku přijetí vznešeného hostě, možno opravdu nazývat kromobyčejnými, vezme-li se zřetel ke zvláštním poměrům v Palestyně. Ulice městské byly vyčištěny, všudy viděti bylo horlivě zaměstnané dělníky, i místo, kde stával jednou starý chrám židovský, nyní „Horan Ešrif“ nazvané a veliké medžity neskvěly se nikdy takou čistotou a úpravou jako tenkrát. Silnice a ulice vedoucí od brány Joppenské až ke chrámu Božího Hrobu posypány byly vrstvou vlhkého, žlutavého písku, který v brzkou usechl a usnadňoval pocestným chůzi. Budovy vojenské a jiná vynikající stavení byly znova obíleny, žerdě tureckých praporů na věži Davidové byly zeleně natřeny. O poledni přibyl princ s družinou svojí do Kolonichu, Arabské vesnice a kavárny v hlubokém údolí uprostřed kvetoucích zahrad asi půl druhé hodiny od Jerusalema ležící, kde na chvíli odpočinul, a zaměniv cestovní oděv svůj ve skvělou uniformu přijal vyslance městské. Do Kolonichu přišli zástupcové konsulův a duchovenstva Jerusalemského, aby přivítali nejjasnějšího poutníka. Byl to kancléř všech konsulův, kteří v Jerusalemě sídlí, Armenský a Řecký biskup a mnozí jiní. Zatím rozhlásilo se v Jerusalemě, že korunní princ holdá ještě téhož dne k cíli cesty své doraziti. Každý, kdo jen mohl, spěchal ven z města, aby nezmeškal hodiny příchodu.

Ačkoliv po několik dní minulého tého dne neustále pršelo a studený pronikavý větřík a silné bouře pohodu kalily, vyjasnilo se od neděle nebe a nastalo příjemné teplo. Celá krajina oděla se v bujnou zeleň; i vrch Olivetský, nezřídka šedavou barvou svou od okolí se lišící, oblekl se ve sváteční roucho a shlížel laskavě na sv. město. Ulice městské byly prázdné, všechny krámy uzavřeny, na dvacet krokův od sebe stála vojenská stráž sestávající z několika Tureckých vojákův. Na synagogách „Aškenasim“ zvaných a na obchodních skladech Rakouských poddaných vlály prapory Rakouských barev. Pod branou Joppenskou seděl městský purkmistr s ostatními effendy, před branou hemžily se pestré davy lidu daleko až do okolí. Asi půl hodiny před branou překlenuta byla cesta skvostným obloukem vítězným, který vytsaven byl nákladem Israelitův Jerusalem-

ských. Na výšině, s které možno přichozímu z Joppe ponejprv sv. město uzříti, stála posádka Tureckého vojska se všemi vojenskými hodnosty v čele. Vojsko to sestávalo spíše z důstojníkův nežli ze sprostých vojákův, kteří nad obyčej dobře vyhlíželi a ještě lépe ošaceni byli.

Kolem 4 hodiny přišel korunní princ s průvodem svým k prvním domkům, které k Jerusalemu patří a v posledních letech od Židů zakoupeny a „Domem Jakubovým“ byly nazvány. Na návrší sestoupil korunní princ, když blízko před sebou uzřel město Jerusalem s koně, poklekl na zem, modlil se chvíli a sklonil se hluboko k zemi. Celá družina i pašové Turečtí sestoupili s koní zároveň s princem. Vykonav pobožnost svou vyšvihl se nejjasnější princ Rudolf na oře, což i všichni ostatní učinili. Vojenská hudba počala hráti a celý dlouhý průvod vydal se bez meškání na pochod. J. císařská Výsost jel v čele samotén, vyhlížel čerstvě a zdravě, avšak poněkud žárem slunečním opálen, a pozdravoval laskavě na vše strany vítající jej zástupy. Za ním jel císařský jenerální konsul, brabě Kaboga, v stejnokroji řádu Maltézského, ostatní důstojníci a družina princova tvořili a uzavírali celý průvod. — Když následník trůnu Rakouského ke bráně se přiblížil, rozezvučely se zvony na katol. kostele patriarchálním a v krátce hřímaly po přestávkách pozdravy z děl na blízkém hradě Davidově rozestavených. Před branou sestoupil opět korunní princ a všichni ostatní průvodčí jeho s koní a vešel s průvodem do města pěšky. Brána se zavřela. Asi 20 krokův opodál rozestřeny byly na zemi skvostné koberce v podobě kříže, na ně položen byl polštář, u něhož stál patriarcha latinský, obklopen jsa množstvím duchovních a chorem chlapcův. Korunní princ přiblíživ se zvolna poklekl na polštář, políbil podávaný mu kříž a přijal požehnání z rukou patriarchy, který pozdravil jej povstavšího krátkou, přiměřenou řečí. Když vše bylo skončeno, hnul se průvod pěšky ke kostelu vystavenému nad hrobem Spasitelovým. Princ kráčel u prostřed po boku patriarchově. Znova hlaholily zvony kostela Božího Hrobu, ve kterém příchod princův slavným „Te Deum“ byl oslaven. Po ukončeném chvalo- zpěvu ubíral se celý průvod ulicemi Jerusalemskými k Rakouskému domu poutnickému (hospicu). Před ním stála čestná stráž. Vznešený poutník císařský přijat byv slavně od ředitele ústavu vystoupil po několika schodech do ozdobeného domu. Ve druhém poschodí připraven byl prostranný, světlý

pokoj přijímací. Na pravé zdi ode dveří postavena byla stolice na způsob trůnu, nad ní visel obraz J. V. nejmilostivějšího císaře Františka Josefa. Po pravici obrazu mocnářova visela podobizna korunního prince, po levici spanilé jeho nevěsty, princezny Štefanie. Na protější zdi připevněny byly obrazy papeže Lva XIII. a patriarchy Valergy. Polovina podlahy pokryta byla nádherným kobercem, jež prý darován byl od družstva Vídeňských dám. Z přijímací síně vedly dvěře do soukromého pokoje princova, odtud pak do ložnice jeho a velkovévody Toskánského.

Ve velkém sále přijal korunní princ Rudolf všechny duchovní a diplomatické hodnostáře, sídelní konsuly zároveň s vyššími úředníky, křesťanské patriarchy, biskupy, představené klášterův a obcí. Všichni, počtem 50 osob, představeni byvše Rakouským generálním konsulem, hrabětem Kabogou, potěšeni byli laskavými slovy princovými. Po té opustil Rakouský dům poutnický, dada přednost pobytu ve stanech mimo město před uzavřenými místnostmi městskými.

Přenocovav ve stanu polním vrátil se druhého dne časně z rána do Jerusaléma a obcoval službám Božím v chrámu Páně Hrobu Božího. Po vykonaných návštěvách prohlížel si korunní princ „Horan Ešerif“, místo starého Židovského chrámu, kde nyní vystaveny jsou největší mešity Turecké; na to učinil vycházku koňmo kolem města a na vrch Olivetský. Na večer osvětlen byl tábor před městem a oživen vojenskou hudbou. Podobně ozářeny byly i synagogy a domy Rothschildovy v městě množstvím světla. Ve čtvrtek ráno navštívil korunní princ opět kostel Božího Hrobu; odpoledne odcestoval s družinou svou do Tantarů, nové osady katolických Johanitův a rytířův Maltezských as půl druhé hodiny cesty od Jerusaléma vzdálené. V pátek ráno navštívil Betlehem, modlil se vroucně u kolébky Kristovy a shlížel okolí, zvláště pak „Role pastýřův“. Z Betlema odebral se do Marsaby a do údolí Jordanského a k Mrtvému moři. Z Jericha zvolil pak cestu do Nazaréta a odtud dále na sever.

Za pobytu svého v Jerusalémě navštívil korunní princ Rudolf všechny téměř chrámy křesťanské, prohlédl si veškerá posvátná místa, každý den účastnil se služeb Božích v chrámu Hrobu Božího a přijal tu nábožně nejsv. svátost oltářní. Během několika těch dní, po které v Jerusalémě meškal, podáno mu bylo množství žádostí, největším dílem v arabštině složených, jež s ne-

všední laskavostí a sklonností od něho byly přijaty. Princ doručil, jak se proslýchá, veliké sumy peněz Rakouskému konsulovi k tomu účelu, aby rozdány byly mezi chudé prosebníky. Sv. město vzalo na sebe po odchodu vzácného hostě svého opět obyčejnou tvářnost svou; tu a tam vlají ještě Rakouské prapory. Denně přichází od té doby veliký počet poutníků do Jerusaléma.

D O P I S Y.

Ze Svojšic, v měsíci dubnu 1881.

Po 11 letech zavítal J. Eminenci nejd. p. kardinál do našeho vikariátu, tentokráte, aby mimo udělování svátosti sv. biřmování, vykonal i generální visitaci a přesvědčil se o pokroku mládeže ve sv. náboženství. — Toužebně očekávali všichni příchod vznešeného arcipastýře, těšili se na něho, jako se těší dítky, má-li k nim zavítati milovaný otec. Slavnostní brána na silnici okresní od Kouřimi vedoucí byla pěkně ozdobena a měla nápisy „Benedictus, qui venit in nomine Domini“ a „Vítejte nám.“ Již časně z rána, v neděli dne 24. dubna, kdy nejd. p. kardinál z Kouřimi k nám zavítati měl, bylo vše na nohou, spolek veteránů z okolí se shromáždil, sešli se i hasičové a krátce po 7. hodině zaujali místo u brány, k nim přidružila se školní mládež. K 8. hodině oznámeno, že se povozy blíží. — Touhu již spatřiti tvář milovaného arcipastýře bylo zřítí na tvářích všech. Povožů bylo několik. Až sem doprovodila městská rada Kouřimská J. Eminenci, na to přibýly povozy úředníků hraběcího panství Althánského a konečně objevil se vůz nejd. p. arcibiskupa. — Vlídne se usmívaje vystoupil z kočáru a uvítán u brány srdečně poděkoval uděluje věřícím sv. požehnání. — Po té veden byl v slavnostním průvodu do chrámu. Dojemný musil býti z dálky pohled na návrší chrámové poseté lidem. Tlačili se, aby viděli milou, a ještě dosud i v stáří statnou postavu náměstka sv. Vojtěcha a Arnošta z Pardubic. Tklivější ještě okamžik byl, když uvítán duchovenstvem na prahu chrámu za hlaholu dojemného chorálu na slova „Ejhle kněz veliký“ a uveden byl do svatyně nepřiliš objemné, ale utěšené. — Nejdůst. p. kardinál sloužil po té tichou mši sv., pak kázal a potom biřmoval, dítky i dospělé počtem 522. Po skončených sv. obřadech uveden byl do zámku hraběte Althana. Odpoledne ve 3 hodiny bylo křesťanské cvičení a od 4—7 hodin trvala zkouška dítek místní školy obecné ze sv. náboženství při velkém

účastenství občanstva, které sotva v školních světnicích místo nalezlo. — V druhý den, zasvěcený sv. Marku, Evang. Páně, časně z rána ozvaly se zvony Svojsického chrámu, zvouce zbožné osadníky k průvodu do polí za vyprošení hojné úrody. V 6 hodin vyšel průvod a účastníci vrátili se nazpět před 8 hodinou, aby přítomni byli mši sv., již p. kardinál sloužiti ráčil. Při ní přítomni byli mimo domácí dítky, též žáci filiální školy Pobořské a Libodřické, kteří v ten den zkoušení byli u přítomnosti J. Emin. ze sv. náboženství. A obstáli dobře při této zkoušce. — Po vykonané generální visitaci rozloučil se nejd. arcipastýř srdečným „S Pánem Bohem“, aby nastoupil pouť apoštolskou do Zásmuk.

Z Králové Hradce v měsíci květnu 1881.

Za příčinou sňatku J. c. k. Vys. korunního prince vydal nejdůst. p. biskup Královéhradecký toto provolání: Dne 10. května t. r. nejjasnější korunní princ, Jeho c. k. Výsost pan arcivévoda Rudolf, uzavře sňatek sv. manželství s nejjasnější princeznou Stefanií, vznešenou dcerou krále Belgického. My všichni věrní poddaní našeho milovaného apošt. císaře a krále Františka Josefa dobře víme, jak šlechetně srdce jeho o národy Bohem mu svěřené co nejsvědomitěji pečuje, v jejich blahu a štěstí Svě blaho a štěstí spatřuje. Jediného syna Svého v tom-těž duchu lásky k národům rakouským vychoval, a proto není to žádné pochlebné, nýbrž veskrz pravdivé a všelikého vděčného uvážení hodné slovo, řkoucí: že blaho a štěstí našeho nejmilostivějšího Panovníka a Jeho nejvyššího rodu s blahem národů jeho tak úzce sloučeno jest, že se na vzájem podporují a utvrzují, a že strasti jejich společný bol, a štěstí společnou radost působí. A proto i den vznešeného sňatku jest slavnostní a radostný všechněm národům rakouským, a všichni národové tito a veškerí jejich stavové zasílají vroucí modlitby k Bohu, aby hojné požehnání nebes spočívalo na sňatku vznešených snoubenců, Rudolfa a Stefanie. To chceme i my vroucně po celé naší diecési činiti. Za tou příčinou nařizují, aby 10. května ve všech farních kostelích po předcházejícím sezvánění večerním sloužena byla slavná mše sv. s připojeným Ambroziánským chvalozpěvem a národní hymnou. — Dále oznamuje založení *nového ústavu pro hluchoněmé* těmito slovy: „I pro diecési Královéhradeckou má zůstatí den sňatku našeho milého korunního prince po věky památným, a sice založením a zařízením vy-

chovávacího ústavu pro ony četné spolu-bratry naše, kteří jsouce hluchoněmi, nemohou v obyčejných školách vyučování býti, a tudíž nemohli ani Boha poznati, aniž pro společnost lidskou užitečnými se státi, zůstávající obyčejně obtížným břemenem svých rodin a obcí. — Podařilo se mi na vhodném místě v sídelním městě biskupství, v Hradci samém zakoupiti dům, který se nyní pro ústav ku vychování a vyučování hluchoněmých zařizuje, takže letos již s I. ročníkem má se započítí. Dům ten stačí pro 24 chovance; ale což jest to pro ten veliký počet hluchoněmých v diecési naší, když jen 160 se čítá těch, kteří jsou v stáří ku vzdělání spůsobilém, to jest od 8 do 14 let! — Pročež se nyní obracím s plnou důvěrou na celou svou milou diecési, a prosím ve jménu oněch nebohých našich hluchoněmých, bez rozdílu náboženství, abychom všichni, kdožkoli můžeme, a kdykoli můžeme, darem jakýmkoli sebe menším, hned anebo později, nebo v závěti naň pamatující spojenými silami o rozšíření a udržování tak potřebného a užitečného ústavu se přičinili.

KRONIKA.

Z Prahy. (*Oslava sňatku korunního prince.*) Nejdůst. kn. arc. Konsistoř ohlašuje veledůst. duchovenstvu toto nařízení: Jako v celé rozsáhlé říši Rakouské, vyvolala i v naší arcidiecési zpráva o sňatku nejjasnějšího korunního prince, arcivévody Rudolfa na 10. května b. r. ustanoveném, v duších našich city největší radosti. I pobádá nás mocně srdce naše, abychom toho dne především k Dárci všeho dobra se obrátili a jej za hojnost milostí jeho pro vznešené snoubence prosili. Za tím účelem nařídil Jeho Eminenci, nejdůstojnější arcipastýř pro ten den zvláštní veřejnou pobožnost a sice: 1. v metropolitním chrámu Páně u sv. Víta v Praze má se toho dne v 11 hodin ráno slavná zpívaná mše sv. s „Te Deum“ sloužiti; 2. ty samé slavné služby Boží ať se téhož dne v hodinu, již správce kostela ustanoví, konají ve všech kollegiatních, konventualních a farních kostelích v Praze a mimo Prahu tam, kde c. k. úřady se nacházejí; 3. na ostatních místech může se slavnost tato podle uznání duchovního správce též na budoucí neděli, t. j. 15. května, přeložiti; 4. tyto služby Boží ať se v neděli dne 8. května s kazatelnou ohlásí a mimo to obyčejná pozvání úřadů a sborů v čas se zařídí. K. a. konsistoř ohlašující toto vy-

soké nařízení Jeho Eminencí veledůstojnému duchovenstvu žádá je snažně, jakož i lid jemu svěřený, aby též ve svých soukromých modlitbách na vznešené snoubence vřele pamatovali.

— Pobožnost 40hodinná koná se až do 6. května u sv. Jakuba, od 7.—10. května u sv. Víta na hradě Pražském a od 11. do 14. kv. u sv. Jindřicha.

— *Úmrtí.* Šlechtný, nadaný a pilný kněz p. Karel Matějka, far. v Těchonicích, zemřel po dlouhé a trapné nemoci u své sestry ve Velkém Bernálci. Pro horlivé zastávání pastýřského úřadu zachvácen byl chorobou plicní, která činnému životu jeho dne 30. dubna konec učinila. Dopisoval nejen do našeho listu, nýbrž do všech církv. listů českých. O jeho velkém nadání svědčí rozličné básně, zejména „Upřímná slova“, která školou B. S. P. nedávno vydána byla. Zemřel zaopatřen jsa sv. svátostmi v náručí rodné sestry, která o něho jako Martha pečovala a poslední chvíle života mu oslazovala a svého milého bratrance důst. p. Tomáše Houšky, kp. v Jarošově, který při zesnulém službu milosrdného bratra zastával. Zesnulý, který byl syn sestry zasl. spisovatele českého Fr. Pravdy, byl 3. května v 10 h. na hřbitově u sv. Prokopa v Jarošově pochován. Bůh, kterého tak vroucně miloval, dejž mu lehkého odpočinutí!

— *Letošní sv. týden.* Zvěčnělý biskup Špýrský, učený dr. Haneberg, udává ve svém výkladu evangelia sv. Jana při kapitole 13., že v roce, kdy Kristus Pán ukřížován byl, připadla neděle po židovském svátku „Pesach“ zvaném na den 17. dubna (Nizan); zelený čtvrtek poslední sv. večere Páně připadl tedy na den 14., veliký pátek utrpení a smrti Spasitele našeho na 15. den měsíce dubna. Právě tak stalo se letos ve sv. týdnu velikonočním.

— J. V. císař pán a císařovna vykonali na zelený čtvrtek obvyklý obřad *umývání nohou*. Před starobylým a posvátným obřadem tím přítomni byli vznešení manželé císařští zároveň se všemi arcivévodami a arcivévodkyněmi kázání a službám Božím ve farním chrámu Páně v zámku císařském. Když v 10 hodin mše sv. byla ukončena, vrátili se JJ. Veličenstva s ostatními členy císařského domu do vnitřních komnat zámeckých. O půl hodiny později uvedeno bylo 12 starcův a tolikéž stařen do obřadního sálu, kde shromáždili se všichni hodnostáři, vysocí důstojníci a vybrané obecnostvo.

Vyznamenaná stařešina oděna byla černými staroněmeckými šaty a nízkými klobouky se širokou střechou a modrými stužkami. Na levé straně od vchodu do síně postaven byl stůl pro starce, na pravé pro stařenky. Krátce před 11. hodinou vstoupil za pp. arcivévodami J. V. císař pán a za dvorními dámami J. V. císařovna provázena jsouc nejvyšší hofmistriní hrab. Goëssovou a nejv. hofmistrem baronem Nopcsou. — Oslavenci zasedli na svá místa k připraveným stolům a přijímali z rukou dobrotivého mocnáře a vznešené císařovny vybrané pokrmy. Po skončeném stolování odstraněny byly stoly. Jeden z dvorních kaplanů přečetl příslušné evangelium a tím započat byl obřad umývání nohou. Císaři pánu přísluhoval opat Arnošt Hauswirth a dvorní kaplan, císařovně obě hofmistrové a jedno páže. Když umývání nohou bylo ukončeno, podarování byli blažení starci a stařenky sáčky s 30 stříbrnými penězi.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci dubnu 140 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 502 osoby, a vzdává v tomto měsíci za udělené milodary 30. okresním výborům a 5. záložnám díky.

— Obvyklá *výstava paramentů* spolku uctění nejsv. Svátosti oltární trvá v domě šlechticů na hradě Pražském od 1.—9. kv. vždy od 10 hodin do 6 h. odpo.

— *Valná hromada spolku sv. Josefa.* Za příčinou slavností, které se v den sňatku J. císař. V., krále Rudolfa dne 10. května konati budou, odložena valná hromada spolku sv. Josefa k podporování světského duchovenstva ve výslužbě, ze dne 10. května na den 12. května, aby se k ní dpp. členové z venkova jistěji dostaviti mohli. — Členové, již nebudou moci přijíti, ať plnomocenství své k hlasování na některého člena pražského znějící a farní pečeti ztvrzené (aneb aspoň korresp. lístkem), správě spolkové na farní úřad sv. Haštalský v Praze laskavě v čas zašlou.

Literární oznamovatel.

— „*Slavnostní píseň pro školní mládež*“ ke dni 10. května 1881. Slova napsal J. Baštecký, nápěv složil Josef Vlk, učitel na vzorné škole při c. k. českém ústavu učitelském v Praze. Nakladatelé: Knihtiskárna Rohlíček a Sievers

knihosklad v Praze. Cena 4 kr. Tuto obecně chválenou píseň milerádi doporučujeme. Úprava jest stkvělá.

— „*Urbánkův věstník bibliografický.*“ Měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. Majetník a redaktor Fr. A. Urbánek, knihkupec v Praze. Ročník druhý. Číslo třetí. Opět a opět upozorňujeme ct. čtenáře naše na tento literární list. Ujišťujeme s plným přesvědčením, že na budoucí číslo vždy se těšíme. Úplnost, mravenčí sběravost, jasné rozdělení — toť ozdoby tohoto měsíčníku. Koho zajímá literární veřejnost česká, nemůže se obejít bez něho. Přejeme Urbánkovu věstníku mnoho zdaru a přízně a všestranné dokonalosti.

— „*Povrchní pohledy na přírodu.*“ Vzdělal J. Ev. Eybl. Nákladem vlastním. V Praze. Knihtiskárna B. Stýbla 1881. Cena 30 kr. Ct. pp. čtenáři Blahověsta dobře znají nadaného a ušlechtilým jazykem vládnoucího spisovatele těchto úvah. Byly po většině uveřejněny v těchto listech a těšily se valné přízni čtenářstva. Nyní uvil je p. spisovatel v jednu lepou kytici, jež vůní svou mile pobaví každého, kdo k ní sáhne. Účelem rozprav jest, vystihovati ve všech zjevech přírodních všemoudrou ruku Tvůrcovu. Kéž p. farář na této dráze pokračuje!

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Jmenování jsou:

- p. Jos. *Feuerstein*, admin. vikar. úřadu Proseckého, skutečným vikářem téhož vikariatu;
- p. Jan *Lindacker*, admin. vik. úřadu Jáchymovského a far. v Abertánech, sk. vikářem téhož vikariatu.

Osobními děkany byli jmenováni:

- p. Fr. *Fischer*, kn. arc. vikář okresu Hroznětínského a far. v Chodově; p. Ant. *Ullmann*, k. arc. vikář okresu Lutického a far. ve Svatoboru; p. Václav *Sommer*, far. v Ostrově.

Kn. arc. notáři byli jmenováni:

- p. V. *Kocmann*, far. na Vodolce; p. Jos. *Misler*, far. v Kunraticích; p. Jos. *Dobner*, č. ř. kříž. a děkan v Karlových Varech.

Expositorium canonice obdrželi:

- p. Ferd. *Bořický*, far. v Proseku; p. Ant. *Tichovský*, far. v Kojeticích; p. Václav *Rottenborn*, far. v Klecanech; p. Kar. *Kummer*, far. v Michli; p. Štěpán *Pittner*, far. v Líbeznicích; p. Jos. *Mencl*, far. v Bohnicích; p. Vojtěch *Hauptmann*, far. v Doupově; p. Frant. *Riedl*, far. v Hroznětíně; p. Ondřej *Kössler*, farář v Andělské Hoře; p. Konst. *Winter*, far. ve Velichově.

Uprázdňené místo:

Kapitulní děkanství v Staré Boleslavi, lib. coll. archiep., od 23. dubna 1881.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

p. Karel *Kühr*, prof. náb. při gymnasii Litoměřickém, 29. dubna 1881 (nar. v Moravském Brodku 15. července 1843, vysv. 5. července 1867).

p. Jos. *Frey*, def. v Bílině, 21. dubna 1881 (nar. v Bílině 4. června 1825, vysv. 25. července 1851).

p. Jos. *Červinka*, def. v Nymburce (nar. v Nymburce 21. břez. 1808, vysv. 28. září 1832).

Ustanovení jsou:

p. Jos. *Šimon*, far. v Kosmanosích, za sekret. vikariatu Mlado-Boleslavského; p. Fr. *Egert*, far. v Strojedicích, za děkana v Borku (Görkau).

Uprázdňené místo:

Strojedice, far. patr. studijního fondu, do 28. května 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanovení jsou:

- p. Alois *Chaloupka*, kapl. v Teplici (Weckelsdorf), za far. v Modletíně;
- p. Ferd. *Fridrich*, admin. v Nových Dvorech, za far. tamtéž;
- p. Jos. *Kučera*, admin. v Modletíně, za kapl. v Chotěboři, odkudž
- p. Ant. *Běhal*, za kapl. v Teplici (Weckelsdorf).

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Karel *Matějka*, far. v Těchonovicích a spisovatel český, t. č. na dočas. odpočinku ve Velkém Bernárce, 30. dubna 1881 (nar. ve Vlčetíně 29. září 1844, vysv. 24. července 1870).

 Kniha *Dědictví sv. Janského* pro rok letošní již se vydává v knihkupectví Bedřicha Stýbla v Praze, na Moravě pak v knihkupectvích Ed. Hölzela v Olomouci a K. Vinikra v Brně.

 Pěkný jemný barvotisk J. cis. V. korunního prince *Rudolfa* a J. V. princezny *Stefanie*, který jako dárek k upomínce dobře se hodí školním dítkám, obdržeti lze v kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Cena jednoho výt. 6 kr., 100 výt. 5 zl.

 Nejmenovaná darovala na majovou pobožnost u sv. Klementa 5 zl. Zaplať Pán Bůh.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Ctihodný Klement Maria Hofbauer,
vroucí ctitel svatého Jana Nepomuckého, pa-
trona českého.

Nebude zajisté nezajímati všechny ctitele našeho milého patrona českého, sv. Jana Nepomuckého, vsadíme-li nový draho-kam do Jeho mučnické koruny. Draho-kam ten má dosvědčovati, jak náš milý krajan všudy byl a jest ctěn, jak mocna byla vždy a jest jeho přimluva u Boha, a s jakou důvěrou se máme vždy k němu utíkat.

Příkladem úcty k tomuto mučeníku Božímu jest nám ctihodný a již známý sluha Páně, Klement Maria Hofbauer. Víme na jisto, že dotčený sluha Páně každodenně ctil a vzýval mnohé svaté, aby za jejich orodování hojných nabyt milostí. Jako na příklad Marii Pannu „Dobré Rady“, sv. Josefa, sv. Jakuba Většího a jiné, mezi nimiž jest také zaznamenán náš milý sv. vlastenec.

Když byl Hofbauer ve Varšavě představeným kongregační kolleje nejsv. Vykupitele, dal ozdobiti refektář krásným a uměleckým obrazem sv. Jana Nepomuckého. Ano, právě tam osvědčil, jak velice byla jeho důvěra zakotvena v mocnou přimluvu tohoto mučeníka Božího. Slyšme tedy: Bylo to loňského roku na podzim, že ve vlášském městě, jménem Paganí, našel jistý kněz 30 listů ctihodného Klementa M. Hofbauera. V jednom z těchto listů v Praze psaném, vyličuje nám ctihodný sluha Páně, v jak hrozném nebezpečí vězel dům sv. Bennona, když Varšava byla obležena. Ruský general, ukrutností a hrubými mravy pověstný Suvarov, do býval roku 1794 a sice v noci z 3. na 4. listopad útokem Prahy, předměstí Varšavského. Dům sv. Bennona zaujímal v čas obležení velmi nebezpečné místo. Suvarov počínal sobě nelidsky a 8. listopadu donutil Varšavu, že se vzdala. Koho by byl strach nepojímal? Kdo by se nebyl děsil. kdo úzkostí neumíral, kdyžby každé chvíle dům jeho mohl ohněm zachvácen býti. Kdo by v tak osudném okamžení nevolal o pomoc? — V této osudné chvíli rozpo-menul se náš ctihodný Klement M. Hofbauer, že v Praze u sv. Víta odpočívá tělo mocného orodovníka, sv. Jana Nepomuckého. Tudíž činí slib, mluvě asi takto: „O svatý Jene Nepomucký, miláčku Boží! zachováš-li mne a mou milou bráť, mile-rád půjdu k hrobu Tvému.“ A slib ten nebyl nadarmo. Ačkoliv čtyři koule pa-

dly do domu, přece žádná nezapálila, dům nevzal ani té nejmenší zkázy, a milá bráť ctihodného Hofbaura vyvázla ze všeho nebezpečí; kdežto všem s bolestným srdcem bylo na to pohlížeti, jak 16.000 lidí ohněm a mečem zahynulo. — Nyní neleželo našemu ctiteli svatojanskému nic více na srdci, leč aby, jakmile se mu vhodná příležitost naskytne, slib svůj vyplnil a putoval k hrobu svého ochránce. A jestliže již Moravané od počátku lnou láskou k našemu svatému Janu Nepomuckému a rádi k hrobu jeho putují, lnul k němu ctihodný sluha Páně tím vroucnější láskou, že zachránil jemu milou kongregaci od velkého nebezpečí. A protož vydal se v roce 1796. se svým milým druhem Tadeášem Hyblem, Čechem na pouť a v měsíci září přibyli šťastně do Prahy. Zde trvali devět dní, vroucími modlitbami děkovali sv. Janu za milostnou ochranu, jej též prosíce, aby jim i budoucně byl laskavým otcem a ochráncem. Za tou příčinou sloužili po devět dní mši svatou u hrobu svatého Jana Nepomuckého. Aby zároveň svému zbožnému a vlasteneckému přání úplně vyhověli navštěvovali ostatní svatyně naší milé Prahy. A jsouce milostmi posílněni, odebrali se opět za svým povoláním.

Že se sv. Jan Nepomucký osvědčil mocným ochráncem Kongregace nejsvětějšího Vykupitele, myslíme, že nebude od místa, zmíníme-li se též o úctě, jaké se těší v jmenované Kongregaci

Především jest tento zvláštní mučeník Boží přijat do seznamu kongregačních patronů a jeho svátek slaví se v Kongregaci po veškerém světě, *vyšším řádem* a tytéž církevní hodinky a tutéž mši svatou, jakouž má české duchovenstvo, má i celá Kongregace nejsv. Vykupitele. Jemu na čest jest zasvěcena mnohá socha; mnohý oltář a chrám honosí se tímto názvem. Tak na příklad, v hlavním městě Tyrolském, v Innomostí jest krásný chrám sv. Jana Nepomuckého, po celý oktáv koná se tam slavným způsobem pobožnost svatojanská a z farního chrámu ubírá se 16. května slavný průvod do jmenovaného chrámu redemptoristického. Též ve Vídni na ná-břeží Marie Panny koná se 9ti-denní pobožnost svatojanská našemu českému lidu. — A když měla dříve Kongregace dům v Lissaboně, měla tam též první chrám zasvěcený na čest sv. Jana Nepomuckého. A podobně i jinde těší se náš milý vlastenec valné úctě v Kongregaci nejsvětějšího Vykupitele. A to vším právem. Ne-

boť sv. Jan Nep. jest patronem zpovědníků, a protož se účta jeho velmi dobře srovnává s účelem dotčené Kongregace. Nemohu jinak ukončiti, leč vroucí prosbou k sv. Janu, aby i na dále ráčil se přimlouvati za všechny církevní řády, jakož i za naši milou vlast českou.

Fr. H.

P r a p o r.

Prapor k nebi v rudé záři
vzhůru aj se vypíná;
k boji volá; čas nemaří,
kdo své spásy vzpomíná.
Na svaté tam stojí hoře,
z dálí trpí se, patříš naň;
bláhy s něho plynou moře —
padni, v úctě se mu klaň!

Slavný boj, hle, slavný vůdce
první v řadách podstoupil;
zničil zhoubna světa škůdce
a nás bídné vykoupil.
Což dopustíš samu jemu,
v zápase by smrtuém stál?
což ty jarmu nečestnému
sám by v porobu se dal?

Nelekej se srdce tvoje —
slavný vůdce — slavný boj;
byť nepřátel byly roje,
tím hojnější slávy zdroj.
Slavný slávy věnec kyne
všem, hle, statným vítězům;
však kdo chab jest, jistě zhyne —
věčným vzdá se řetězům.

Proto připoj ku praporu
Kristovu se s radostí;
zanech vůle marna vzdoru —
vzpomeň času rychlosti!
Ten kdo nechce bojovati,
není vítěz — neslyne;
věrně-li však budeš státi,
věnec slávy nemine.

B. H.

I ty, kteří hluboko klesli. pozdvihuje
milost Boží.

Když nešťastná královna Francouzská, Maria Antoinette, vezena byla ulicemi Pařížskými ke guillotíně, vyskočila jakási nestydatá ženština na vozík a naplila nešťastné, k smrti odsouzené paní do tváře. Celou cestu až k místu popravnímu pronásledovala drží ona nevěstka královnu

a jakmile krvavé divadlo bylo skončeno, šlapala nohama bezhlavou mrtvolu a tančila po prknech krví zbrocených pověstný tanec karmagnolský před zvědavými davy lůzy Pařížské. Nestvůra ta v podobě lidské slula pravým jmenem Marie Angela Loysonova a jen přezdívkou dáno jí příjmení „Karmagnole“, po oplzlém tanci toho jmena, který byl jí nejmilejším zaměstnáním. Karmagnole klesla hluboko, avšak předce ne tak hluboko, aby milosrdenství Boží nemohlo ji pozdvihnouti. Dobrotivý Bůh přivedl ji milostí svou na pravou cestu, že se obrátila, k obrácení mnohých duší přispěla a zbožně v Pánu zesnula. Kterak změna ta se stala, není nám více známo, ale že více než 20 let ku prospěchu nebohých lidí působila, o tom vypravuje očitý svědek posledních let života její. Obývala skrovnou světničku v ulici Valois. Peníze dědictvím a prací získané obracela ku podpoře oněch politování hodných ženštin, které nouzí a bídou dohnány jsouce na cestu nepravosti vstoupiti měly v úmyslu. Takto stala se strážným andělem přemnohých nešťastnic. Dlouhá léta bylo apoštolské působení její skryto před zraky světa, až pak konečně zjevným se stalo a pohnulo obzvláště vysokou šlechtu Pařížskou, aby hojnými příspěvky peněžitými podporovali šlechetné snahy horlivé dobrodějky. Dary se množily tak, že jí možno bylo založiti zvláštní dům k ochraně kleslých žen. Šlechetní dobrodincové uznávajíce veliké zásluhy její, chtěli jí pohodlnější život připravit. Karmagnole však zdráhala se opustiti chudý svůj byt a zaměnit chatrné šaty své za lepší, dokládajíc, že by změna dosavadního života překážela jí v konání skutků milosrdenství a vlastního sebezapírání. Za to udělil jí Bůh milost dobré, v pravdě křesťanské smrti. V poslední vůli své přikázala, aby mrtvé tělo její pohřbeno bylo ve společném hrobě pro chudé, a místo hrobu aby nebylo jmenem označováno. Tak se také stalo. Do rakve prostě zhotovené vložena byla tělesná schránka zesnulé a na voze pro chudé pohřby určeném odvezena byla na hřbitov. Avšak za vozem tím následovala dlouhá řada nádherných ekvipáží, jichž boky zdobeny byly odznaky knížecích rodin Pařížských. Mezi účastníky pohřbu viděti bylo mimo jiné knížete maršálka z Ponte-Rosina a vévodkyni Chateautremlantovu.

K 10. květnu 1881.

Zaplesej jasným hlaholem vše říše,
a v radosti své po nivách zajásej,
jižtě zavítal k nám želaný ne marně
den přeradostný.

Králevič aj náš rodu slávna výkvět,
v němž Přemyslů krev i našich obíhá,
Týž v posvátném dnes s vznešenou Štěpánou
se slibu víže.

Můž' radostnější toho den kdy býti?
v němž ne snoubencům se jenom žehná dnes,
jímž i lid všecken blahotou okřívá
v říši Rakouské?

Dvě duši jasných se pojí u lásce,
dvě srdcí něžných v citu úzce splývá,
dvě rukou krásných v sobě již spočívá
v svazku nezlomném.

Aj nebes kruh k nám s potěchou pozírá
anjelův jasné radují se chóry —
což my lid věrný snad nemáme jásat
v slávě společné?

Ó vylej bojným nebe bláhu proudem;
Těm duším jasným Všemocný požehnej,
ať spolu kráčí blažení a šťastní
léta po dlouhá!

Zárukou buď nám blaha též i míru,
tento den slavný přeradostna sňatku,
nechť zlatí se s ním časové navrátí
dob starodávných!
B. Hakl.

Význam sv. Klementa pro národ český.

Národ česko-slovanský s velkou láskou přilnul ku věrozvěstům slovanským, kteří slovo Boží domácím jazykem hlásali. A jakou láskou miloval apoštoly, takou objímal i jejich palladium na cestách trudných, t. j. ostatky sv. Klementa, Cyrillem na Chersoně nalezené. Žák sv. Pavla učeník na slovo vzatý a čtvrtý nástupce zakladatele stolce papežského sv. Petra, muž ctnostmi, věrou a horlivostí vynikající, svědek požáru pohanského Říma, svědek tolika mučeníků, tolika světců — sv. Klement Římský byl po svém zapuzení z prestolu, Kristem založeného, apoštolem na poloostrově Taurickém lidu vypuzenému, k lámání mramoru v dolech pro chrámy

pohanské odsouzenému. Tuto hlásal víru, na Golgotě potvrzenou, tuto těšil, radil, modlil se, až rukou vražednou na kotvě v mořské lůno pohroužen. Sem v pusté pouště na březích Černého moře po sedmi letech přišel sv. Cyrill a šťastně našel drahé pozůstatky biskupa římského, kosti i s kotvou sv. Klementa. A tyto pozůstatky mučeníka Páně byly štítem sv. apoštolům slovanským Cyrillu a Methoději, když procházeli kraje pohanské, byly útěchou utiskovaným nepřátelům, byly prvou ozdobou chrámů a oltářů, kolem nichž poprvé klečeli pokřestění Slované. Z draho-cenných těchto kostí proudila ona divotvorná moc, kterouž se zmáhá v srdci boho-věrném obětovná láska apoštolská.

A když uložili věrozvěstové slovanští ostatky ty v chrámě římském, v ruce papeže Hadriana, nepřestali hlásati úctu světce tohoto; a když sv. Methoděj po smrti bratrově vrátil se na pole činnosti své do krajin slovanských, šlépěje své zvěčnil zakládaje všude na cestě své chrámy dotčenému světcovi. „Řada kostelů a kaplí sv. Klementa,“ píše H. Jireček, „od Chorvat k Dunaji, k Nitře, přes Moravu a do Čech až na pozemí česko-bavorské a řada nová směrem přes Krajinsko, Furlansko a Benátsko až ke dnešnímu rozhraní státu rakouského a dříve papežského,“ ukazuje cestu apoštolů slovanských, víru pohanům buď nově hlásajících, buď víru ujatou v srdcích hlouběji a hlouběji okořeňujících.

To jsou pomníky nejlepší věrozvěstů svatých, jež nevymizí nikdy, dokud víra křesťansko-katolická potrvá v srdcích lidských, to jsou, abych tak řekl, Boží muka na rozcestích, na křižovatkách, od nichž proudila se a proudí dosud sv. víra, láska ke Kristu, oddannost stolci apoštolskému. Když všechna téměř Evropa klaněla se již kříži, znaku to víry Bohem samým na světě založené, když i sesterská Morava péčí Rastislavovou přijala slovo Boží, tu i Čechové zanechávajíce Svantovíta s Perúnem, opouštějíce Ladu s Živou, nevšímajíce si hájů posvátných a neposlouchajíce krákorání bohům zasvěcených krahujců, tu i bohatýři čeští dávají se křtiti v Rezně, tu i Bořivoj, kníže český a choť jeho Ludmila na Velehradě pokřestěn r. 874. Přijavše předkové naši sv. víru počali i zakládati kostely a kaple, v nichž by klaněti se mohli Pánu nebes a země, v nichž by slyšeli slovo pravdy, v nichž by přijímali sv. svátosti. Zdá se, že biskup Methoděj sám procházel krajiny če-

ské kázaje, napomínaje a v lůno církve sv. pohany uváděje.

Prvý triumf slavilo náboženství křesťanské v Čechách na Levém Hradci, nebo tam na rumech bohů pohanských, na troskách bůžků kamenných, na rozvalinách říše Perúnovy první chrám vztýčil téměř své k nebesům. Ve knížecím zámku posvěcen kostel ke cti sv. Klementa, palladia věrozvěstů slovanských. Pravit Dalemil: „Bořivoj první chrám v Hradci postaví, a sv. Klementu oslaví.“ Než nebyl dlouho sám, brzo na „svatém“ Vyšehradě nad Vltavou kaple sv. Klementu posvěcena. „Měť pak kostel tento,“ jak praví Tomek (Dějepis m. Prahy I. 28.) „podobný osud jako starodávný kostel Panny Marie na hradě Pražském, byv totiž záhy zastiněn od větších staveb pozdějších, tak že nyní jen ještě sotva se ví o místě, na němž stával.“

To byly nejstarší kostely, to byly svědky pokřestění Čechů, to byly jako přední voje oněch tisíců chrámů a kaplí, jimiž později byla poseta česká vlast jako nebe za jasné noci nesčíslným množstvím hvězd třpytnatých je posázeno. — I v Litomyšli shledáváme, ač historicky nedosti zaručené, zprávy o pobytí apoštolů slovanských v Čechách, nebo kde rozprostírá se nyní panská zahrada, tamo prý byla kaple sv. Klementa, po níž nyní neshledáváme mimo tradici stopy nejmenší. Než i jiné chrámy české sv. Klementu posvěcené sahají do dob minulosti šedé, do dob, kdy křesťanství zapouštělo kořeny do srdcí národa českého. Již r. 1281 byl konán sněm v klášteře sv. Klementa na Starém městě Pražském, hojně nadaném a vedle chrámu sv. Petra na Poříčí r. 1226 stál kostel sv. Klementa. I v Hradci Králové kaple sv. Klementa sahá do dob nejstarších.

Tudy první svatostánky slávu Boží, chválu jeho panenské Rodičky a víru mučeníků hlásající, velebily i papeže římského, ochránce věrozvěstů slovanských sv. Klementa. A nelze se tomu diviti, nebo sv. apoštolové solunští či úctu mohli více doporučovati, než toho, jež nesli na svých prsou, na svých srdcích, než toho, jež byl očitým svědkem vyvolenců Páně, jež viděl onen zápas Říma Neronova s vírou Kristovou! A když sv. Cyrill dokonával svoji pouť pozemskou a loučil se s bratrem svým, pravil jemu: „Hle, bratře, spřežení oba jsme byli jednu brázdu tá-

hnouce; a já na líše padám, svůj den ukončiv; ty však miluješ horu velmi; nechtěj pro horu opustiti učení svého. Nebo čím můžeš spíše spasen býti? A tento odkaz milovaného bratra byl pobídkou biskupu Moravskému, že s takou láskou chopil se díla započatého, že tak horlivě zakládal chrámy a zasvěcoval je úctě sv. Klementa. A tato úcta nevymizela v národě českém, nebo deset počítáme dosud chrámů sv. Klementa vedle množství kaplí a oltářů a brevír český světi svátek dotčeného světce vyšší měrou nežli římský. Že není větší počet chrámů dotčenému světci za pozdějších dob posvěcen a že úcta namnoze na stupni dávném uvázla, lze přičítati tomu, že první zřetel obrácen k patronům českým sv. Václavu, Vojtěchu, Janu Nepomuckému, Ludmile a jiným a že tak veliké množství kostelů k úctě Panny Marie posvěceno.

Než ozývaly se před dvaceti lety hlasy v národě českém, aby dotčený světec po bok postaven byl patronům českým: sv. Josefu, Zikmundu, Vítu, Volfangu, Jiří, by i ten, jehož valnou část chová chrám sv. Víta (čelist a tré zubů), by i ten, k jehož počtě první chrám pjal se ve vlastech našich, by i sv. Klement byl vzýván v Čechách jako patron náš, bojovník pod korunou svatováclavskou. „Nebyla-liž by poctivost, jež by se činila sv. Klementu jako patronu českému, vždy milou upomínkou na Řím a sv. Otce v něm? nebyla-liž by poctivost, jež by se činila sv. Klementu jako patronu českému, vždy milou upomínkou na naše zbožné předky? nebyla-liž by požehnaným prostředkem k utužení jednoty, která srdce pravověrná víže k stolici sv. Petra? (Blahověst na r. 1858. str. 98).

A 5. července t. r. bude v Římě vyzdvižen oltář sv. Cyrilla v basilice sv. Klementa a sv. Otec zve svět křesťanský na pouť do sídla svého, zve i Slovary na slavnost slovanskou, zve nás ku hrobu sv. Cyrilla, zve Čechy k novému oltáři věrozvěstů našich, abychom sejdouce se v staroslavném Římě, pokleknouce na hrobě sv. Cyrilla a lásku vespolečnou ke stolu papežskému přísahajíce sdružili se v jednu rodinu, v rodinu o jedné hlavě, t. j. sv. Otci, v rodinu s jednou myšlenkou, t. j. láskou ku křesťanství, láskou k stolci svatého Petra. Nehynoucí sláva budiž sv. Klementu a těm, kteří sv. tělo jeho nosili!

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli 5. po velikonocích.

O dnech prosebných či křížových.

Tyto dni proseb slavných, kterými Církev se připravuje k na nebe vstoupení Ježíše Krista, na paměť přivádějí dvě vlastnosti, které vždycky kněze dobré vyznamenávají: I. Velikou lásku k modlitbě; — II. Velikou snahu po rozšíření této lásky.

I. *Knězi dobří vždycky se vyznamenávají láskou k modlitbě.* A proč by ji nemilovali? Nalezají v ní všecku čest, všecky milosti, všecky útěchy, kterých si přáti mohou.

1. Přiblížit se k panovníku, s ním obcovati, státi se jeho přítelem tomu, jenž ve světě žije, k veliké cti slouží. S jakou dychtivostí světáci po té cti baží! Avšak ve skutečnosti k hanbě přispívá tato čest tomu, jenž účastní se nepravostí lidí vznešených, jen aby si získal jejich přízeň, což ne zřídka se stává; než učiní-li kdo s Bohem spolek důvěrný a vzácný, tak že s Ním mluvíti může jako se svým přítelem, a vezme-li sobě obcování toto výborné za zvyk svatý, zdaž může býti povýšení vznešenější anebo vyznamenání výtečnější? Této cti v každé chvíli dostává se knězi dobrému, jehož život ničím není leč ustavičnou modlitbou; neboť není-li zaměstnán modlitbou ústní anebo rozjímavou, poněvadž vždycky jedná pro Boha a toliko Jemu snaží se líbiti, vždycky pohřížen jest v modlitbu výkonnou a v myšlénkách chodí před Ním; tak plní přikázání sv. písmá: *Oportet semper orare.* Tato modlitba svazkem jest posvátným, který jej vždy spojuje s Bohem a jej zachovává v přátelství Božím. Jaká dobra nejsou obsažena ve cti tak veliké!

2. „Chceš-li,“ vece sv. Bonaventura, „trpělivě snášeti protivensství a zkoušky, překonati pokušení, potlačiti svá pohnutí nezřízená, pozorovati léčka ďáblová a jim se vyhnouti, roznítili duši svou a posilniti dobrými myšlenkami a tužbami zbožnými, vyplniti své poklesky a vštípniti své duši ctností, sebe povznést tak, že bys uvažoval rozkoše nebeské a jich požíval: buď mužem modlitby.“ (Medit. c. 36.) Sv. Bernard podobně píše: „Často přistupujeme k oltáři se srdcem vlažným a necitelným; než dáme-li se na modlitbu a setrváme-li v ní, ihned na nás milost se rozleje; nitro naše se rozšíří, vody zbožnosti blahodárné srdce naše zaplaví.“ Sv. Augustin dokládá, že pokroky naše ve svatosti řídí se podle na-

ších pokroků v pravé modlitbě: *Dobře umi žiti, kdo dobře umi se modlití.*

Kněz dobrý ničeho nežádá od tvorů, kteří právě tak slábi a potřebni jsou jak on; vše očekává od Tebe, Bože můj! Položil jsi do jeho rukou klíč ke Svému pokladu, modlitbu; této užívá, aby otevíral onen a z něho čerpal. Dobře ví, že Svým slovem Božským jsi Se zavázal: *Proste a obdržíte*, že přísahou sám Sebe jsi učinil naším takořka dlužníkem: *Amen, amen pravím vám*, že jsi do zástavy dal Syna Svého, s Nímž jsi nám udělil všecka dobra, že rozkázav nám k Tobě se modlití, nemůžeš zavrhnutí prosby naše. Zná sliby Tvé, věrnost Tvou, jízto sliby plníš, a nevyčerpatelná zřídla milosti Tvé bohatá, z nichžto všem uděluješ, kteří Tebe vzývají: *Štědrý ke všem, kteří ho vzývají.* Není konečně toho nevědom, že byť i neslíbil jsi ničeho, naše důvěra jediná by pobádala Tebe, abys nám pomohl a nás spasil, poněvadž tato důvěra Tebe ctí a Tobě dokazuje, že jméno Tvé dobře známe. *Poněvadž ve mne doufal, vysvobodím jej, ochráním ho, nebo poznal jméno mé.* (Žalm 90.) *Vzývej mne v den soužení: a já vytrhnu tě a ty mne budeš oslavovati.* (Žalm 49.) a důvěru vzbuzuje jméno lásky nejhodnější, kterým chceš, abychom počínali svou modlitbu: *Otče náš.*

3. Z modlitby vyplývají útěchy: *Jest-li kdo z vás v zármutku modliž se.* (Jak. 5, 13.) O jakou sladkost cítí v modlitbě duše, která pod tíží strastí svých nařikajíc poroucí se do pečlivosti Boží jako dítě, jež do náručí svého otce se vrhá, Jemu své těžkosti vykládá, Jemu své rány ukazuje, Jemu příčinu svých nepokojů představuje! Zdaž tato odevzdanost lásky plná, když s Pánem obcujeme, nenaplnuje nás rozkoší? Nemůžeť zajisté modlitba nepůsobiti srdci radostí nevýslovných, když tolikrát již proměnila poušť strašnou v pozemský ráj. Jaký život šťastnější nežli život Pavlů, Antonínů? A zdaž modlitba jim nepřipravila veškeré štěstí? Zakladatel jednoho zákona klášterního když si představoval protivensství nejodpornější, zármutek nejobtížnější, jaký jej může potkati, tvrdil, že seslal-li by na něj Bůh tuto zkoušku, čtvrt hodiny modlitbě věnovaná by duši jeho zbavila zděšenosti a jí vrátila poklid. Sv. Bernard jistému člověku, jenž mezi samotou a světem se kolébal, tato slova napsal: „O kdybys byl jenom jednou něco málo chleba nebeského, jímž Jerúsalem jest sycen, okusil, jak rád bys ponechal světu jeho kůrky tvrdé, aby je hlodal.“

Kněz dobrý, jenž toto jméno zasluhuje,

nikdy od své spásy neodděluje spásu duší, které jsou jemu svěřeny. Chce, aby jemu svědectví toto dáti mohly o dni posledním: *V pravdě neduhy naše nesl.* Také modlitba, s hlásáním slova Božího spojená, po vsecky časy horlivosti apoštolské byla zbraní nej-mocnější: *My pak pilni budeme modlitby a posluhování slova.* (Sk. ap. 6, 4.) Duch modlitby pro nás milostí jest našemu stavu zvláště příslušnou; náleží k účinkům, jimiž vzkládání rukou provázeno jest; jsem nešťasten, necítím-li v sobě více působení toho ducha blahodárné! Jest čas, abych si na paměť uvedl napomenutí sv. Pavla Timotheovi učiněné: *Napominám tebe, abys opět vzbudil milost Boží, která jest v tobě skrze vzkládání rukou mých.*

II. *Kněží dobří vyznamenávají se velikou snahou, aby rozšířili lásku k modlitbě.* Lidé, kteří za naší doby tak zhusta zapomínají na svatou povinnost modlitby, ranou nejbolestnější krvácejí a do bídy nejhorší se vrhají. Modlitba jest duší našeho náboženství a mocným prostředkem lidstvu ke spáse daným. Připomíná mi nicotu mou, dává mi na rozum, že se klaněti mám Bohu, Jenž jest bytost nejvyšší nade všemi osudy rozhodující, Jenž jest dosti mocen, aby mi udělil, zač Jej prosím, je-li to vůle Jeho, Jenž jest dosti dobrotiv, aby chtěl, prosím-li. Modlím-li se k Bohu, vyznávám, že ani já sám sobě pomoci nejsem dostatečen ani tvořivé, kteří tak jsou slábi jako já, přispěti mi účinně nemohou; že však pevně doufám toliko v Jeho všemohoucnost a lásku nekonečnou. Není-li ctěn Bůh, jak sám si přeje a přikazuje, tímto osvědčením mé závislosti, mé důvěry, mé lásky, a pokud se modlím, zdaž nemohu očekávat od Něho všecko?

Sv. Augustin vykládá tento verš žal. 63: *Benedictus, qui non amovit orationem meam, et misericordiam tuam a me,* „Spolek věčný,“ vece, „jest mezi modlitbou lidskou a milosrdenstvím Páně. Nevzdaluj se od modlitby, Bůh se nevzdálí od Svého milosrdenství.“ Zanedbám-li modlitby, zdaž mi může zbývat nějaká naděje ve spásu? Přijme-li Bůh ode mne službu nejmenší? Bůh, k Němuž se nemodlím, jest Bohem; o Němž se domnívám, že ke mně nevztahuje se moc Jeho; je-li Bohem pro mne? „V kterýkoli den volati budu k tobě, hle, poznal jsem, že Bůh můj jsi. (Žalm. 55, 10.)“

Vizme, co naplňuje hořkostí duše těch, kteří milují náboženství a své bratry: lidé za našich časů více se nemodlí. Tou příčinou kněží dobří jsou pobádáni, aby často mluvili o modlitbě, aby dokazovali moc její

nutnost, snadnost, aby vykládali její podmínky a rozličné druhy. Zdaž jsme četli bedlivě, co praví sv. Alfons Liguori ve svém spise o *důležitosti modlitby*? Počíná jej takto: Ze všech spisů duchovních, jež jsem vydal, jest zajisté nejužitečnější tento, poněvadž modlitba prostředkem jest nevyhnutelným a bezpečně ke spáse vedoucím. Přál bych si, abych mohl dáti vytisknouti tolik exemplářů této knihy, co jest křesťanů na zemi, ji položit do rukou všem, aby nebylo nikoho, jenž by nepoznal, jak nutně modliti se musíme, chceme-li býti spaseni. Velice mě bolí, že o této nutnosti skoro ani se nemluví na kazatelně a při jiných vhodných příležitostech, že knihy nábožné o této věci málo jednají.“ Na konci pak dokládá: „Kolik duší hřeší, v životě hříšném stále pokračuje a se ničí proto, že se nemodlí. Ale mnohem více jest želeť toho, že jest málo kazatelů a zpovědníků, kteří pokládají za svou povinnost povzbuzovati k modlitbě. Jáť aspoň často pravím a vždy opakovati budu, že veškerá péče o spásu závisí na modlitbě, že všickni spisovatelé nábožných knéh, všickni kazatelé, všickni zpovědníci nic neměli by tak doporučovati jako modlitbu; přál bych si, aby ustavičně opakovali: Modlete se, modlete se a nepřestávejte se modliti; neboť modlíte-li se, jste jisti, že budete spaseni; pakli však se nemodlíte, vaše ztracení jest nevyhnutelné.“

U oltáře vzývej Pána Ježíše, aby v srdcích služebníků Svých v hojné míře vylil ducha milosti a modlitby: *Vyleju na dům Davidův ducha modlitby a milosti,* aby od nich se šířil duch ten do celého těla Ježíše Krista tajemného, do Církve; odměnou modlitby jest spása.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Kněží dobří vždycky se vyznamenávají láskou k modlitbě.* Modlitba jim poskytuje tolik cti, tolik milostí, tolik útěchy. — Co jest člověka důstojnější než mluvit s Bohem tak, jako když přítel mluví s přítelem? Této cti ustavičně se dostává dobrému knězi, jenž buď modlitbu skutečně koná anebo při zaměstnáních kněžských v myšlénkách před Bohem chodí. — Vsecky statky, kterých si jen přátel může, v modlitbě nalézá: trpělivost, osvětlení, sílu; naše pokroky ve svatosti přiměřeny jsou k našim pokrokům v duchu modlitby. — O jak sladko jest duši, která úpí pod tíží svých strastí, že může se utéci pod ochranu Boží jako dítě, jenž se vrhá do náručí otce svého. Modlitba brozné pouště promění v ráje pozemské. Pastýř

nic nemá pilnějšího, než aby za své stádo se modlil tak jako za sebe.

II. *Kněží dobří vždycky se vyznamenávají velikou snahou, aby rozšířili tuto lásku k modlitbě.* Opomíjením tohoto výkonu sv. naše doba churaví velice. Modlitba jest duší našeho náboženství a velikým prostředkem člověku k spasení daným. Čím více modlitby, tím více zbožnosti. Bůh, k Němuž se nemodlím, není Bohem, poněvadž mám za to, že na Něm nezávisím; není více Bohem mým. Z té tedy příčiny kněží dobří ustavičně mluví o tomto předmětu. Vnu-kám-li lidu svému lásku k modlitbě, kladu do jeho rukou klíč k nebesům. Jest potřebí čísti spisek sv. Alfonsa Lig. o *důležitosti modlitby*.

Přeložil dr. Eug. Kaderávek.

Řeč pohrobni

při zádušních službách Božích za † Karla Maixnera, rodáka Hořického, ve farním chrámu Páně Hořickém dne 9. dubna 1881.

„Jsou, jejichž není památky a zhynuli, jakoby jich nebylo; a zrodili se, jakoby se byli nezrodili.“
(Sir. 44, 9.)

Po třetí, drazí přátelé, shromáždíme se v krátkém čase, abychom konali slavnost smuteční. Druhá, již nedávno jsme konali, týkala se veškerého národa; plakali jsme slavného pěvce, *Boleslava Jablonského*. První a třetí týká se více nás, kruhu užšího, hlavně města našeho; prvá byla za v Pánu zesnulého *Pavla Jiříčka*, mladého, nadějného sochaře, jež jsme i na hřbitov zde doprovodili a tělesné pozůstatky jeho ku věčnému odpočinku uložili; třetí týká se rovněž syna domácího, rodáka Hořického, slovutného umělce a malíře akademického, *Karla Maixnera*, jehož tělesnou schránu však nechová rodiště jeho, nýbrž matička Praha, kde i větší část života svého ztrávil, kde působil, pracoval, a jejíž lůno přijalo v sebe i ostatky jeho. Avšak oba tito, ač nedosáhli význaunu pro vlast takového, jako druhý: nicméně i oni byli věrní synové vlasti, i oni věnovali národu síly své, i oni snažili se, každý dle sil svých a své schopnosti, rodné zemi užitečnými se státi a ji oslaviti; a byliby jistě učinili více. kdyby Prozřetelnost Boží jim byla popřála, déle mezi námi žíti a vlohy ducha svého rozvinouti; ale takto záhy opustili nás, v nejkrásnějších letech mužného života, aniž možno bylo jim, ve skutek uvésti, co zamýšlel ještě činný a tvořivý duch jejich;

byloť tak usouzeno jim tam nad hvězdami, ve knize věčné.

Umělci tři — každý v oboru svém; jeden pěvec, jehož píseň hýbala národem i vší vlastí; druhý sochař, třetí malíř; Musy tři truchlí nad hroby, nad rakvemi jejich; ještě čerstev rov jejich. — Dnes, dr. př., rozstavíme se u rovu posledního a ponoříme mysl svou v truchlivé, ale zároveň i zbožné a vzdělavatelné rozjímání; dámť jistě výraz citům svým i citům vašim, když promluvíme o životě umělce vůbec, a v Pánu zesnulého spolubratra a rodáka našeho zvlášť.

1. Který jest život umělce?

Jest život vnitřní, ideální; kdož vypíše jeho city, jeho snahy, jeho cíle? — Povznesen nad sprostý, obyčejný svět, nad tento, ať dím, prosaický život, zasvětil se všecek a celý umění svému. Umění jest božka, jest dcera nebes. Ont knězem její jest a srdce jeho oltář, na němž přináší žertvy, oběti Hospodinu; a žertvy ty jsou city, snahy, práce a píle, studie a namáhání, jakby ideály své co nejkrásněji vyvedl, vytvořil.

Ach, vznešený život umělce! krásný a vznešený jeho cíl! Podobáť se Tvůrci svému; tvoří; myšlénku, ideu v život převádí; tvarem, formou ušlechtilou ji odívá; co divu, že ji miluje, že sám blaženosti pocituje největší, kdy povedlo se mu ideál svůj se skutečností spojit, jej jak možná nejdokonaleji i zevnitř, tvarem a hmotou provést? I nebes Pán se zalíbením pohlížel na tvory své. — Ano, srdce umělcovo toť ta dílna tajemná, ve kteréž se rodí plody ducha ty nejvznešenější, ty nejkrásnější, odblesk slávy Boží, věčné, nehynoucí krásy! Kdo vypíše vnitřní život umělce? co v té vznešené, tajemné dílně, v srdci jeho se děje? Toť svatyně, plna tajemství; kdo ji vylicí? — Rozumí se, že jen svaté, čisté a cudné věci za předmět má; nebo věci necudné a nemravné vytvářeti, jest, umění, tu čistou dceru nebes, strhovati do bláta, a ji špinou a smetím pokalovati. Toť ovšem není žádný umělec, ale rušič a kazič, prznitel všeliké krásy; on ji nezvelebuje, nepovznáší k ideálům věčné krásy, ale hancům a rouhačům nešetrně na odiv staví, jako druhdy Spasitel náš na hoře Kalvarii na odiv veškerému světu nešetrně obnažen byl.

A ten čistý, vznešený, ideální život tráví častokráte pravý umělec při největším nedostatku na věcech časných. Známeť, N., věc ze zkušenosti; stalť se pořekadlem: Umění že chodí žebrotou. A za dnů našich, při směru ducha materialném, kdo ocení s

...am jest vykázáti se jeho světem. Obnažené tělo tiskne ku chladné půdě a

pravil, „právě jsem slyšel od kamaráda, který myslil, že se zasmějí té historce, kterou si vyprávějí v ležení — netušil, jak důstojnou úlohu hrají v té věci! — že jste lhář, bídák a zrádný přítel. Vím, že jest mně vaše přízeň ke mně a postavení, které u vás zaujímám, odměnou za moji hanbu. Vím, že jest moje žena bídné ctižádostivé stvoření, a moje dcera pro mne cizí, neboť jí bylo přivlastněno neprávem jméno, které má. V jedné chvíli bylo zničeno mé jméno, moje minulost i budoucnost. Co jest mi nyní svět, boj a vítězství? Nemám než jediné myšlenky — svoji vojenskou čest! A proto vás nezavraždím. V této chvíli nebyla by to spravedlivá pomsta, ale zločin na vlasti, a já chci zemřítí hoden francouzského vojenského kroje. Nechť moje krev padne na vás! Vaše ruka předešla kuli nepříteli — vy jste zavraždil plukovníka Sauvala!“ Stál jsem tehdy jako kamenná socha — měl jsem jej za šíleného, ačkoliv jsem dobře rozuměl jeho slovům... Byl jsem přemožen hanbou a překvapením, a nevěděl jsem, co bych mu odpověděl. Tu hodil na stůl list se smíchem, který mi ještě nyní zní v uších: „Komu jinému než vám mohl bych svěřiti tento list, aby byl správně dodán! Ale neoddávejte se žádnému klamu, pane generále. Nejste šťastnější mne; klame i vás! Kamarád, který mně vyprávěl veselou onu historku, může vám o tom podat bližších zpráv.“ Za malou chvíli ležel u mých nohou s roztráštěnou lebkou. Přísahám při spáse své duše, že byl šílený. Kdyby byl býval při smyslech, nebyl by se zastřelil v předvečer bitvy.“

Zapečetěná ústa.

Kněz mluvil velmi rychle.

Náhle se zamlčel a setřel si pot s čela; ale vida, že chce Marča promluvit, hovořil chvatně dále:

„Zachránil jsem aspoň jeho památku. Jediný důstojník, který mi pomáhal v nábožném klamu, věděl, že nezemřel plukovník Sauval před nepřítelem po mém boku. Dnes vím o tom jedině já sám — druhý svědek padl ještě před polednem druhého dne. Když bylo po vojně, z níž vyvázl jsem proti své vůli životem, zmizel jsem i já se světa, když jsem vám byl zaslal jeho hrozný list. A jestliže se nyní na hodinu před vámi objevuji, děje se to jedině proto, abych provedl, co jsem si předsevzal. Nesmí spočívat ještě jeden mrtvý v hrobě ve zlobě a beze klidu!“

Paní Sauvalová se ani nehýbala.

Byla buď zničena tím, co slyšela, anebo pomýšlela na to, jak by přece vyvázla.

Ale kněz pravil hlasitě a hrozivě:

„Přísahám vám, že se doví kníže Kemenev i Patrik O'Farell, s jakou bezbožnou drzostí jste zatajila poslední slova Godefroidova! Nebojíte-li se zemřelých, chraňte se živých!“

Marča cítila, že podlehla a že nemá naděje, aby se mohla mstít za porážku.

Její tvář byla všecka změněna hněvem, když vstala, aby šla do vedlejšího pokoje.

Ale byla zvykla těžit z každé okolnosti, i pravila tlučeným hlasem:

„Nezapomínejte, že vám víže ústa zpovědní tajemství.“

„Chcete žertovati?“ ptal se kněz. „Ale buďte bez starosti. Kdybych objevil pravdu, pokálel bych lásku těch dvou, kteréž chci spojit, krví a hanbou. Nyní však rychle — poslechněte! Každá minuta ztrávená v tomto domě jest mi trýzní — zde pálí mne kněžský šat na těle jako plamen!“

Vysoký statečný kmet spěchal jako chlapec až na konec ulice, než stanul, aby si přečetl lístek, který mu podala vztekem se chvějící Marča.

„Drahé děti!“ vzdychl si v radostném rozechvění, když přečetl několik nejasně napsaných řádek:

„V případě, že by uzavřela moje vroucně milovaná choť sňatek s Patrikem O'Farrellem, odvolávám odstavec své závěti ohledně vydědění. Chci tím naznačiti, že si přeji ten sňatek, ba že k němu radím, neboť vidím v něm opravdové štěstí dvou osob, které jsem na světě nejvíce miloval. Nechť mi odpustí a vzpomínají na mně!“

Kodicil opatřen byl podpisem a datem, měl cenu a platnost úřední listiny, a ponechával vdově jmění, vezme-li si Patrika.

Z těchto důvodů prozřetelná paní Marča nezničila tuto listinu... Kdo ví, co se mohlo státi!... Kdyby nebylo Kemeneva, byl by O'Farrell dosti dobrá partie! Byl sice chudý, ale přinesl by bohatství; chudí

příbuzní zesnulého zmizeli by zase jako bludné stíny. Kdyby se musila Jenny vzdáti knížecí koruny, získala by Pomeyrasu a byla by k tomu ještě šťastna.

Takto rozumovala Rumunka hned po Godefroidově smrti.

Myšlenky ty uhodl nyní páter Chrysostomus a otrásl se ošklivostí a modlil se v duchu:

„Bože, usoudil's, aby nic nescházelo k mému trestu — ani pokoření hrozného poznání, jak hanebným stvořením jsem byl klamán! Navrať mi brzy mír a samotu mého pokání, a dopřej mi, abych se tentokráte loučil naposled se světem!“

Když se sešla Jenny s matkou, uhodla na první pohled, že byl kněz u ní.

Zdalo se, že pozbyla paní Sauvalová rázem veškerého zájmu na životě. Její zármutek podobal se smutku mladé matky, hledící na prázdnou kolébku zemřelého miláčka.

Jenny ji litovala; neptala se, co se událo, ačkoliv mřela netrpělivostí. Z matčiny zamlklosti soudila ovšem na zdar svých nadějí a tužeb.

K večeru byla jí odevzdána obálka, v níž byl list, vytržený z brevíře se žalmem: „Nunc dimittio“ a pod ním bylo psáno: „Alleluja! Čekejte!“

Tímto způsobem dověděla se milující žena, že jí konečně kyne štěstí.

Se slzou v oku vzpomínala vděčně na cizího kněze, jehož hlas a mluva velice ji dojímaly...

Z různých znamení poznala, že se matka připra-

dostatek díla umělecká? kdo odmění, jak slušno a spravedливо, ruce dovedné? — co zahyne duchů výtečných a schopných, i z lidu našeho?

Avšak právě ta vznesenost myslí, ta — at díme — vyvýšenost nad pozemskost působí, že pravý umělec věcí časných málo váží, světa s jeho rozkošemi i prosaickými starostmi o bohatství a jmění; žijeť umění svému, žijeť vyšším ideám svým, a jest sto, nad nimi a s nimi i umřítí (jako mudřec za pravdu), spokojen jsa a blažen v nich a nepocituje hladu a nahoty. Toť život umělce; toť divotvorný účinek té dcery nebes, umění!

Ovšem že umění předpokládá schop. — Co schopností rozsílá nebes Pán po lidu našem! Neříkejme: Jsme národ skrovný, malý; veliký jsme, měřme se dle sil ducha, nadání a schopností. Kde národ, jenžby s námi měřiti se mohl? kde který národ, jenžby takovou sílu, pružnost ducha byl osvědčil, že téměř mrtev jsa, takoruka z ničeho v krátkém čase, přese všechny překážky, novou, krásnou literaturu si vytvořil, k novému životu se probudil? Pročež nenaříkejme, nestejskejme: Malí jsme, nepatrní; velicí jsme, ne-li počtem, tedy duchem; a nejsme-li, můžeme býti. Řecko malé podmaňovalo si národy ne výbojem, ale silou ducha a vzdělaností. Kdo říká: malí jsme, sám v porobu se dává, nad sebou zoufá a poroby zasluhuje. Pročež díky Bohu, kterýž nás schopnostmi obdaril; práci, přičinění, musíme dáti my. A proto úctu každému, kdo vlohy a schopnosti své, buďsi způsobem kterýmkoli, vyvoliv si jistou a určitou dráhu života, vypaložil ke cti a chvále Boží, k oslavě národa a vlasti!

Avšak neméně díky a úcty zasluhuje, drazí přátelé, i otec, který pozoruje na svých synech, že Bůh zvláštními schopnostmi je obdaroval, je také ku vyšším místům přivéstí usiluje. Nezřídka, ba obyčejně, chlapec, jinoch, pocházející z nízkého rodu, vyšed z nízkého, prostého domku, oslavil národ svůj i vlast. A často otec i poslední naložil, aby ze syna stalo se, k čemu srdce náklonnost ho táhla.

I zde, r. v Kr., otec; prostý, venkovský měšťan. Pozoruje schopnost na synech svých, obětoval vše na výchování jejich a na to, by dráhu umění, již si byli vytkli, nastoupiti mohli; a mladší následovali příkladu a šlépějí staršího.

Aj, kteraké úcty zasluhuje stařeček ten, který v synech oslavil vlast? I on obětoval vše, to nejdražší, co měl, syny, službě vlasti, a v synech i jmění své. Ale s ktera-

kou útěchou pozíratí může zpět? s kterakou chloubou, věda, že nepřinášel obětí těch darmo? Nebo, tážu se, kdožby o jméno *Maixnerův* nevěděl? kdo neznal slavného našeho malíře Maixnera Petra, jehož jméno nejen po vlastech, ale i za hranicemi chvalně známo jest, a jehož díly hlavně matička Praha se chlubí? I on jest rodák Hořícký, a jeho jméno sloužiti bude ku oslavě Hořicím navždy; nebo kdekoli jméno Maixner ozývá se bude, i jeho rodiště, Hořice, jmenovány budou.

2. Bychom pak již o v Pánu zesnulém něco zevrubněji pověděli, tedy narodil se 3. listop. l. P. 1840 a skončil v Praze 2. led. roku tohoto. Záhy táhlo jej srdce k umění, jako bratra jeho Petra; i on oblíbil si malířství. V 18. roce svém poprvé přišel do Prahy a vstoupil do malířské akademie (1858). Svou pilností, přičinlivostí a horlivými studiemi dosáhl brzy hodnosti malíře akademického. Oblíbil si přírodu, hodlaje v dílech mistrných oslavovati Pána, ale neméně kreslil a maloval i věci historické. První jeho větší práce, kterouž u veřejnost vystoupil, a kterouž i pozornost širších kruhův na sebe vábil, byla pro výtečné Fričovo dílo „Ptactvo Evropské“, výkresy dle přírody. Pak pracoval hlavně pro časopisy: Vesmír, Květy a Světozor. Pro Slavii, pojišťovací banku, veliký obraz Slavie; práce pro Uměleckou besedu; i v Lehmannově obrazárně bývaly jeho práce vystavovány; a jiné. Zde, t. j. v našem chrámu Páně máme od něho památky tři, jakožto od svého rodáka: sv. křížovou cestu, kterou maloval téměř veškerou sám, pod dozorem staršího bratra Petra, a kteráž ku cti slouží našemu domu Božímu, neboť ne tak snadno se nalezne v některém chrámě dokonalejší sv. křížová cesta, než ve chrámě našem; památka to dojista důstojná a ušlechtilá; pak Rodička Boží Růžencová a sv. Jan Nep.; v blízkých Milovicích pak rovněž od něho jest sv. křížová cesta.

Tak věnuje síly své oslavě Boží a oslavě vlasti ukončil pozemskou pouť svou dle vůle Boží v nejkrásnějších letech mužského stáří, stár jsa teprv 40 let a dva měsíce. Vyplnil úkol svůj, čest a sláva památce jeho! Neplatíť o něm, jako o mnohých: *Jsou, jejichž není památky a zhynuli, jakoby jich nebylo; a zrodili se, jakoby se byli nezrodili.* Sir. 44, 9.; ale platí o něm Sir. 44, 14.: *Těla jejich v pokoji pochována jsou, a jméno jejich živo jest od národu až do národu.*

Na konec pak dr. př., jistě všickni souhlasíte se mnou, jest-li staříckému otci, pp.

bratřím i pí. sestře, jakož i všem přátelům a příbuzným zvěčnělého vyjádřím ve jměnu vašem tu nejsrdečnější nejupřímnější soustrast. V Pánu zesnulého pak nechť přijme Spasitel, jež v utrpení jeho vypodobňoval a odmění jeho práce, snahy a namáhání; Rodička Boží Růžencová nechť podá jemu věnec slávy a sv. Jan Nep. nechť uvítá jej se sborem sv. patronů českých jakožto věrného syna církve a vlasti tam ve slávě věčné. Amen. *B. Hakl.*

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Jsili za něco prosen, jež za škodlivé pokládáš, měj péči, aby i toho odepřel, zač se žádá i toho zachoval přítelem, který žádá. S. Ignat. ap. Nol.

Povoliti něčeho, jež na škodu býti může, není dobrodiním, ale neškodnějším nepřátelstvím. Vždyť matka bývá, která odstraňuje nůž, aby se dítě neranilo: tehdaž miluje nejplatněji, když odpírá věci škoditi majících. Nevíme zač prosíme.

Má-li něco býti odepřeno, staniž se tak, aby dobromyslnost byla náhradou věci vyžadované; neboť tudy stane se, že dostane žadatel více než zač prosil, a pro věc lepší sobě předestřenou oželí věci sobě odepřené.

Jako dar s vůlí zlou daný ceny pozbývá, tak odepření laskavé zamítnutím nezapáchá. Toť jest hořké nápitky olahoditi laskavostí.

Trpěti zprazdna odbytí a zpupnost rána jest dvojnásobna, kteréž jednou a touž dobou sotva snášeti lze. Jako libější jsou rány od milujících než líbání od toho, kdo si nás ostouzí, tak dobromyslné odepření více váží než promrzlá dobrodiní.

Churavec bezpečně pouštěj od všeho namáhání lidí zdravých a jen když toho spokojenou a trpělivou myslí nahraňuje, na tom dosti máje netýrej tělčka nemocného. S. Ignat. ap. Nol.

Náramné bývají churaveč touhy, náramných skutků sobě za cíl vyznačují, až by se nemoc vzdálila. I klameme se; držíme za horlivost a jest tělesnost; nebo ne tak pracovati jako těžkostem choroby ujíti dychtíme.

Nač sobě Indie za cíl vystavuješ? Lože jest tobě závodistěm a polem žní nejbohatších. Žízni nějakých mučedlnictví není třeba; máš po ruce katanské mučitelky totiž nemoce, máš v loži svůj žalář. Umiš-li toho užiti, nemoc tobě otvírá pole všech zásluh.

Kdyby tvých prací Bůh potřeboval, neod-

píral by tobě síly jim rovné. Trpělivosti žádá, nikoli oběti; nežádá tělesného potu, ale myslí nezkormoucené a mírné.

Velikánské ony skutky, jimž ty chceš, mají do sebe více tvé vlastní vůle, méně dobré líbeznosti Boží. Oč vůle Boží světější jest nad vůli tvou, o to i nemoc nad apoštolství jest užitečnější.

Kdo jiným užitečný býti žádá, sobě mnoho prvé má se uprázdňiti; prvé u vnitřku svým láskou plápolej, kdo libuješ jiných rozněcovati. S. Ignat. ap. Nol.

Není účinnějšího návodu k pobožnosti nad výkon, jakož se zákon ničím lépe nevysvětluje než příklady. Všichni, kdo je uvidí, jimi navrou aniž kterého výkladu potřebovati budou.

V kolišti prvé cvič se voják, jenž jistou ranou tepati chce; zle se učíme hrozí-li vůkol nebezpečí, a přílišné v sebe doufání dochází příliš pozdního potupení.

Duše obklíčena jest četnějším a těžším nebezpečenstvím než tělo. Kdo jiných spasiti chce, aby při tom sebe neutratil, ochran potřebuje silnějších. Mezi zlými se nestávají zlým a od morem nakažených nákazy nebrátí jest věc umění nesnadného a nevšedního.

Spořádána, ač pravá-li jest láska; na své zisky, prvé než na zisky druhých, ohlíží se aniž chce býti od někoho svatostí předstížena; neboť nikdo-li nedává čeho nemá, kteráč člověk ducha prázdný jím jiné naplňovati bude?

Ve kterých domech vždy panuje bezchmurná i nepohnutá utišenost, tam nehnízdi-li nešvary, za zvláštní věc pokládej. S. Ignat. ap. Bart.

Nic nešťastnějšího není nad stálou šťastností. Jako země žádným rádlom neskrájená aneb motykami nepřekopaná nic leč liléku nerodí, tak dlouhé prospěšenství krmí nečesti: neboť nepřetržité prospěšenství docela změkčuje ducha, horlivou a ctnou statečnost zviklává.

Více jich zabynulo rozkošemi než protivstvím, oplýváním než hladem, úsměchem štěstěny než jejím škareděním. Z útrap vyrůstá šťastnost. Nikdo nebudiž počítán za bídného, kdo s bídou svou spokojen žije.

Což splácí-li nebe prospěšenstvím, jehož stále okoušíš, vezdejších zásluh tvých, aby neměl čeho vzíti v životě budoucím? Ta zajisté, ač-li která, nešťastnost největší jest přijíti o naději štěstí věčného.

Drzá-li jest opovážlivost nadíti se nebe dvojnásobného, kdožby zde chtěl růžemi věnčen býti, aby se měl obávati trnů na věčnosti? Zde pal, zde řež. Kdo netrpí, utrpí.

Bohatstvo.

Říkáváš: „*Ten* bohatý!
ten má velké jmění!“ —
Věř, on *pouhým* statkem svým
ještě boháč není.

To jen bude, pakliže
bohatstvo *i v srdci* jest;
v duši, *spolu* bohaté,
pravý poklad . . . pravá čest.
Fr. Doucha.

DOPISY.

Od Jindř. Hradce, v měsíci květnu 1881.

(*Vzpomínka na Karla Matějku.*)

Šlechtný a vzorný kněz Karel Matějka narodil se ve Vlčetíně u Jindř. Hradce, dne 29. září roku 1844 na statku u „Matějků“ z rodičů hodných a bohabojných. Otec jeho slul Matěj a matka Johana, tato byla sestra slavného spisovatele našeho Fr. Pravdy a dosud žijící matky jarošovského kaplana p. Tom. Houšky. Oba — otec i matka horlivě se přičiňovali, aby dítky své, dva syny a tři dcery, dobře si odchovali. Zvláště nejmladší dítko nadějného Karla vedli a vychovávali přepečlivě. A když jejich milý synáček ve škole domácí neobyčejné schopnosti prozrazoval a čtením knížek stále se zabýval, dali jej do hlavní školy v Pelhřimově, kdež zesnulý horlivý učitel Karel Matějka, ač nebyl příbuzným, jej vřele miloval, upřímně vzdělával a probouzel. Proto častěji za živa na učitele toho vzpomínal a o něm vyprávěl. — Po výtečně odbyté hlavní škole Pelhřimovské, odebral se na gymnasium v Jindřichově Hradci, kdež ve všech osmi třídách gymn. s prospěchem výtečným studoval. Zejména v milé naší české řeči vynikal, se vyznamenával a tu již mnohé básničky utěšené skládal a sem tam uveřejnil, jako v „Boleslavanu“, „Lumíru“, „Zvěstu od Nežárky“ atd. Jeho úlohy české vždy se ve školách vyšších veřejně čítaly a podnes mnohé zasloužilý professor a spisovatel p. Josef Kořínek v Jindř. Hradci ve své „Zlaté knize“ zanešené chová. Nedávno jsem byl svědkem kterak pochvalně a krásně p. prof. Kořínek o úlohách Matějkových ještě se rozhovořil. — Jsa ještě na gymnasiu, ztratil milou a dobrou matku, již horoucně a upřímně miloval, což také viděti z četných jeho básní, ve kterých zhusta na ni vzpomíná a jí opěvuje. — Složiv maturitní zkoušku, vstoupil do semináře v Budějovi-

cích a dne 24. července 1870 vysvěcen byl od slovutného biskupa Budějovického Jana Valeriana na kněze. Jako kaplan byl dán do Kolinec k dobrému p. faráři Janu Scholarovi, ku kterému synovskou láskou lnul. Po nedlouhém u něho kaplanování stal se farářem v Těchonicích u Hor Stříbrných na patronatu hraběte Taaffe. Jako kaplan a jmenovitě jako farář pracoval s pilí neúmor- nou na vinici Páně. Ač osada jeho velice obtížnou a namáhavou byla a skorem 2200 duší čítá, přec každou neděli a každý svátek ba v postě i ve všední den slova Božího pílen byl, neunavně školy domácí i přesporní navštěvoval, horlivě zpovídal, nemocné většinou pěšky navštěvoval a pilně buď básně, buď povídky, anebo jiné články psal, pokud správa duchovní toho dovo- lala. A jak mnoho nám pěkných básní a povídek napsal a tu a tam uveřejnil! Jeho básně, povídky a články všelike jsou uveřejněny v „Blahověstu“, „Školníku“, „Obzoru“, „Šumavanu“, „Budečské Zahradě“, „Škole B. S. P.“, v „Ludmile“, v „Zlatých Lístkách“, v kalendáři „Poutníku“ a býv. „Svato-Václavském“ atd. Z povídek jeho zejména se líbily: „Zpomínka na matku“, „Starý Tomáš“, „Mezi chasou“. I práce, jež o sobě vydal, jako „Sv. dítky“, legendy to veršem i prosou z mládí svatých, a pak „Upřímná slova“, průpovědi ve verších sestavené, příznivě přijaty a chváleny byly. Obě tato poslední díla nákladem „Školy B. S. P.“ byla vydána. — Škoda, že nelitostná smrt mladistvému životu jeho tak brzy konec učinila! Zajisté by byl ještě mnohým a mnohým dílem literaturu naši obohatil. — Aby víra ze srdcí lidu mu svěřeného tak snadně nevyhynula, a aby dobrý řád a mrav se mezi lidem udržel, zavedl v Pánu zesnulý na své osadě i mnohé blahodárné spolky křesťanské a v nich pak čile působil. I „potravní spolek“, který byl na vypuzení židů z Těchonic založen, dlouhý čas jako předseda řídil a spravoval. Později, když neduh plícní se víc a více ozýval, vzdal se předsednictví a řízení téhož spolku. — Literaturu českou podporoval vydatně; nebylo snad knihy, již by byl neodbíral, arcif knihy dobré a nezávadné. Údem byl i Dědictví Svatojanského, Cyrillo-Methodějského a sv. Prokopského. Vlast svou miloval vřele a upřímně, a vlastence bez víry a zbožnosti považoval za hrobaře svého národa, úplně jsa přesvědčen, že všeliká pozemská láska, nebývá-li posvěcena duchem Kristovým, brzy se zvrhne v hříšnou vášeň, která jen boří, ale stavěti neumí. — Řád a všemožné kaž-

dého pohostil a v obcování byl vlídný, laskavý a poctivý. Kdo podal si s ním jedenkrát ruku, kdo poznal jej, ten oddal se vždy s radostí přátelskému jeho srdci. Nebylo potřebí u něho hodin, dnů anebo delšího času, aby ho kdo poznal, nikoliv — on dal se poznati ihned a obrazem jeho povahy byla slova jeho. — Chudoba a všeliké šlechetné podniky nalezaly v něm štědrého dárce a ochotného podporovatele. U osadníků požíval lásky jako dobrý otec u svých dětí. Proto ten srdcelomný pláč a nárek, když od nich v září m. r. pro značnou již churavost odcházel do Velkého Bernárce u Jarošova, chtěje se tam u svých dobrých sester Marie Tyšerové a Josefy Bláhové zotaviti. Bylo mu nejdůst. konsistoří a sl. místodržitelstvím dovoleno, by za rok se zotavoval a uzdravoval, a na faru jeho dán na ten čas kaplan. Zdálo se, že v Bernárce u hodných sester, jež co pravé Marthy mu sloužily a jej ošetřovaly, poněkud přec se zotaví a uzdraví. Zvláště doba masopustní, kde dobře se mu vedlo, tuto naději podávala. Avšak nic naplat; nemoc plicní pojednou se zhoršila a tak jej utýrala, že již před Velikonocí pozbyl hlasu, že jen šeptal. Arciť on ubohý asi věděl, že lampička dražého jeho života uhasne, nebo stále a stále se na smrt připravoval, ale nicméně jak jen mohl se zapíral a do poslední chvíle po pokoji chodil, by milé a dobré sestry své a ostatní příbuzné ulehnutím na lůžko nepolekal a nezarmoutil. Konečně přec zhoubný neduh plicní jej přemohl a dne 30. dubna b. r. po poledni zavolal si ho Pán. Následoval zesnulý otce svého, jenž v prvé polovici října m. r. hodného syna kněze na věčnost předešel. Zajisté rád by byl tehdy syn otce ku dveřím hrobovým doprovodil, ale nemohl již. Naposledy se s ním viděl, navštívil ho ve Vlčetíně dne 14. září m. r., když z Těchonic na zotavení a uzdravení v krajinu zdejší zavítal. I vyprosil si při té návštěvě poslední u nemocného otce požehnání, řka mu: „Tatínku milý, já jsem tak bídný, kdo ví, nepovolá-li mne Bůh dříve k Sobě než Vás; udělte mi otcovské poslední požehnání.“ A otec, maje oči slzami zalité, žehnal třesoucí se rukou u postele klečícímu synu knězi — také skoro na smrt nemocnému. — Pohřeb p. Karla Matějky konal se dne 3. května t. r. z Velkého Bernárce do Jarošova při krásné povětrnosti a za velikého účastenství lidu. Duchovní byli tito: Šimon Steffal, okr. vikář a děkan v Kostelní Radouni se svým kaplanem p. J. Špačkem, Václav Stach, farář, bisk.

notář a vik. tajemník sp. kaplanem Houškou, Antonín Peroutka, děkan a bisk. notář v Kamenici, Jan Vazač, farář v Žirovnici se svým kapl. p. Frant. Brabcem, Jan Gabriel, prof. náb. při gymnasiu Jindřichohradeckém a velebný pán František Ondok, administrator v Těchonicích, kterýžto skutečně velikou lásku k zesnulému tím na jevo dal, že z dálky také na pohřeb svého faráře přijíti si neobtěžoval. Díky, srdečné díky mu za to, jakož i všem ostatním důst. pánům, že pohřbu milného faráře Těchonického se účastnili. Zajisté více ještě pp. duchovních by se bylo dostavilo, kdyby přemnozí byli na fundacích Slavatovských, jež také v den pohřbu p. Matějky v Jindř. Hradci se odbývaly, dlíti nemusili. Však přes to vše hojný byl počet duchovních a zvláště obecnstva z blízka i ze vzdálí tolik přišlo, že podivu jsme se nemohli ubrániti. Než se mrtvola ve Velkém Bernárce vyzdvihla, zapěl mistrně horlivý a hodný učitel Velko-Bernárecký p. Jan Donat se školními dětmi tklivou a dojemnou píseň. Po té i Jarošovský učitel p. J. Bruner s ostatními pp. učiteli a se svým sborem pěknou přednesl píseň. Když „De profundis“ odzpíváno, hnul se dlouhý průvod se školní mládeží v čele k Jarošovu, kdež mrtvola do kostela sv. Prokopa vnešena. Tu činil krásnou a úchvatnou řeč nad rakví, kněžskými odznaky a věnci ozdobenou výmluvný a osvědčený řečník p. prof. Gabriel. Líčil zásluhy zesnulého co kněze, vlastence a spisovatele. Když o jeho spisovatelské činnosti se rozhovořil, vytáhl ze zašnédky poslední jeho o sobě vydanou práci „Upřímná slova“ a vřele je pp. učitelům, rodičům a mládeži doporučil. I o tom se zmínil, jak výtečným byl žákem jich gymnasia Jindřichohradeckého, jak často chodil co studující Jarošovem okolo kostela sv. Prokopa k Jindř. Hradci, jak se mu líbil hřbitov Jarošovský; v poslední době, cítě blížiti se smrti, sobě přával na hřbitově tom odpočívati atd. Zvláště dojemné a pohnutlivé bylo, když vyprávěl jak v Pánu zesnulý pro samou horlivost zdraví si podkopal, jakou láskou k ovečkám sobě svěřeným lnul a ony k němu. V pláč a nárek hlasitý vypuklo vše, když děkoval za obsluhu, péči, lásku a vše jiné dobré, ježto mu prokazovaly, zejména v dlouhé a trapné nemoci, milé sestry, příbuzní, přátelé a známí. Krásně a úchvatně řečnil milý prof. p. Jan Gabriel. Buďtež mu vřelé a nelíčené díky za to! — Že čas valně pokročil, nemohlo se již „Officium defunctorum“ konati, nýbrž hned po řeči p. Gabrielově slou-

ženy sl. requiem vp. Ondokem, a u tří postranních oltářů pak tři mše sv. A když mrtvola pilného a nadaného p. faráře Téchonického v krásný klenutý hrob uložena, sloužili ještě mše sv. „Andělskou“ vdp. vikář Steffal u hlavního a p. katecheta Gabriel tichou u postranního oltáře. Bůh Všemohoucí, kterého zesnulý farář K. Matějka tak miloval a o jehož čest a slávu tolik horlil, dejž mu lehké odpočinutí!

KRONIKA.

Z Prahy. *Slavnost sv. Jana Nepomuckého*, mučeníka a hlavního patrona království českého, koná se tímto pořádkem: Dnes v svatvečer slavnosti (15. května) ve 3 hod. odpol. budou slavné nešpory a hodinky jitřní, v 5 hod. u hrobu sv. Jana česká pobožnost, v 6 hod. německá pobožnost. Zítra o slavnosti bude první mše sv. se zpěvem a českou pobožností, v 7 hod. z rána zpívaná ranní, pak tichá mše svatá. Od 5. hodin bude se zpovídati po celý den. O půl 9. hod. bude německé a v 10 h. české kázání, načež o 11. hodině J. Emin. nejd. p. kardinál sloužití bude pontifikální mši sv., po které udělí apoštolské požehnání spojené s plnomocnými odpustky pro všechny přítomné, kteří svátost pokání a nejsv. Svátost oltářní hodně přijali. Při této mši sv. koná se též sbírka na dostavění velechrámu sv. Vítského. Odpoledne o 2. hodině bude u sv. Víta české kázání, o 3. hod. slavnostní nešpory, pak bude tamtéž kázání německé, po němž povede se uvnitř chrámu sv. Vítského slavný průvod s nejsv. Svátostí ku hrobu sv. Jana, kdež uděleno bude požehnání. U téhož hrobu budou pak od půl 5. české zpěvy a v 5 hod. české litanie a sv. požehnání, pak líbání sv. ostatkův, konečně v 6 h. pobožnost německá. V úterý 17. t. m. budou u hrobu sv. Jana mše sv. opět od 5. hodin z rána až do poledne. Mše sv. v 6 hod. s českou pobožností (bude se konati po celý oktáv), v 7 hod. zpívaná mše ranní, o půl 9. hodině zádušní mše sv. za † kněze Ant. Hanikýře, zakladatele dědictví Svato-Janského; odp. o 5. hod. české zpěvy, o 6. hod. litanie a modlitby české, pak sv. požehnání a líbání ostatkův sv. Jana, v 7 h. též pobožnost v řeči německé. Obě tyto večerní pobožnosti konati budou po celý oktáv pp. kanovníci.

Na mostě u sochy sv. Jana Nep. koná se večerní pobožnost jazykem českým v 7 hod., něm. pak před 8. hod. Dnes a zítra budou ji konati pp. kanovníci pod infulou,

v úterý a ve středu farní duchovenstvo od sv. Tomáše, ve čtvrtek se ukončí pro přípravy, které se k příchodu korunního prince s princeznou konají.

U sochy sv. Jana na sv. Janském náměstí koná se v 8 hod. večer pobožnost po celý oktáv farním duchovenstvem od sv. Ducha.

V kostele sv. Jana Nep. na Skalce slaví se pouť tímto způsobem: O slavnosti sv. Jana Nep. bude v 7 hodin ranní mše sv., v 10 hod. kázání české, v 11 hod. zpívaná mše sv., odpoledne o 4. hod. kázání německé, v 5 hod. nešpory. Po celý oktáv bude v 7 hod. tichá, v 10 hodin zpívaná mše sv. a ve 4 hod. odp. požehnání.

Osmidenní pobožnost k sv. Janu Nep. koná se též u sochy téhož světce na Pohořelci každodenně večer v 8 hod. a sice v svatvečer, v den, a pak v oktáv slavnosti při osvětlení celého náměstí Pohořeleckého. Pobožnost tu koná farní duchovenstvo Strahovské.

— Pobožnost 40hodinná koná se až do 18. května u sv. Salvátora v semináři, od 19.—22. května u Panny Marie Vítězné u býv. Karmelitánů a od 23.—26. t. m. na Strahově.

— Jednota pro dostavění hlav. chrámu sv. Víta na hradě Pražském bude v červnu odbývatí v radnici Staroměstské svou 20. řádnou valnou schůzi, při které se bude předčítati výroční zpráva o činnosti jednoty stavbě a jmění.

— *Úmrtí.* Klášter benediktinů Břevnovských želí ztráty milého člena svého P. Václava Neureuttera, kaplana tamtéž, úda CCC pod ochranou Rodičky Boží; týž narodil se ve Štíříně 21. února 1843, vysv. na kněžství 25. července 1868; od které doby jediný rok na Metličanech vyjímaje, v Břevnově ve správě duchovní neunavně a obětavě působil. Zaopatřen byv sv. svátostmi zesnul v Pánu 13. května 1881 tuberkulosou plic. Pohřeb se koná v neděli 15. května o 3. hodině odpolední, slavná zádušní mše sv. v úterý dne 17. května v 8 hodin.

— *Drahocenný relikviář.* Šlechtické dámy z Čech podají princezně Stefanii, až přijede do Prahy, drahocenný relikviář, představující Týnský chrám. Přední průčelí jest doplněno dle podobných středověkých chrámů tak sice, že vedle hlavního jsou ještě dva postranní vchody. V těchto třech vchodech a nad hlavní branou jsou emajlové obrazy zemských patronů sv. Václava, Jana Nepomuckého, Vojtěcha a Ludmily, nad postranními vchody jsou krom toho stříbrné

basreliefy, které představují zavraždění sv. Václava a sv. Vojtěcha. Na štítě jest soška Matky Boží taková skoro jako na Týnském chrámě. Nescházejí tu ani zemské znaky. Na zadní straně v architektonicky provedeném rámečku jsou jména všech dárkyň. Obě věže do podrobně provedené tvoří velmi pěkné zakončení tohoto daru. Vnitřek jest vyložen fialovým zlatoblavem a obsahuje čtyry skřínky se svatými ostatky, kteréž jest dobře viděti z venku, skrze malá zamřížovaná okénka. Za materiál použito silně pozlaceného stříbra a provedení celku jest opravdovou ozdobou našeho domácího průmyslu uměleckého.

— *Spolek sv. archanděla Gabriela* k ochraně vystěhovalců. S dostatek jest známo, jakých úskoků dopouštějí se podvodní jednatelové v přístavních městech Německých, aby připravili nezkušené vystěhovalce o těžce získané peníze. Stává se nezdárka, že onino podvodníci zmocňují se takorba násilně na nádražích příchozích vystěhovalců, zavádějí je do podezřelých a nepočetných hostinců, odírají je při méně peněz, zvyšují ceny bytův a pokrmů, zdržují je ve městě a připravují o celý majetek. Obzvláště osoby ženské vyhledávají za oběť nekalých záměrů svých. Aby se předešlo tak křiklavému bezpráví a nebezpečí, kterému podlehají nebozí vystěhovalci, zřízen byl v Německu zvláštní spolek k ochraně jejich. Účelem spolku toho jest, aby ustanoveni byli spolehliví jednatele v přístavních městech severního Německa a Nizozemí, kteří by ujali se příchozích vystěhovalců a postarali se o laciné jich zaopatření a brzké dopravení k určenému cíli. Předsedou spolku sv. archanděla Rafaela jest nyní kníže Karel z Isenburk-Birsteinu v Limburku. Důvěrníky spolkovými jsou: v Hamburku p. Theodor Meynberg (Grosse Reichenstrasse Nr. 52.), v Bremách p. farář Petr Schlösser (Werderstrasse 12.), v Antverpách p. J. W. Würden (Avenue Charlotte 49.), v Rotterdamu p. Jakub Zöller (Rosenstraat Nr. 64.) Jednatelové tito dávají ochotně a bezplatně důkladné vysvětlení na všechny písemné dotazy, přijímají pocestné, kteří k nim se obracejí, vykazují jim příhodné hostince, proměňují nezištně cizí peníze, poučují vystěhovalce o cestě a odporučují je důvěrníkům spolkovým v Sev. Americe. Odznakem jejich jest kříž a kotvice, které vždy na prsou připevněné nosí. — Doporučujeme všem katolickým vystěhovalcům českým, aby neopomenuli před odchodem svým obrátiti se písemně na jednatele kat. spolku sv. archanděla Rafaela;

neboť jenom tak lze se ubrániti podvodům, které neopatrností snadno k velikému neštěstí vésti mohou.

— Působení spolku „*Dcer Božské Lásky*“ za poslední dvě leta. Již po 12 let rozvíjí dcery B. Lásky blahodárnou činností. Avšak rok minulý a letošní počítati dlužno k nejutěšenějším. Útulna sv. Josefa v Breitenfurtě pro staré, k práci neschopné služby a sirotčinec Vídeňský byly značně rozšířeny; ve sv. Ondřeji založen byl ústav vychovávací a dávné přání, založiti podobný ústav Mariánský v Praze, stalo se letos skutkem. Přípravy k tomu pokročily již tak daleko, že na počátku července bude zasvěcen a účelu svému odevzdán. Protektorát nad ním přijala kněžna Anna Lobkovicová, roz. z Lichtensteinu. Národní školy v Pešti a Opavě, které posud byly toliko ústavem soukromým, dosáhly práva veřejnosti. V ústavech Mariánských ve Vídni, Pešti, Brně a Opavě přijato bylo v loni 1003 chudých, nezaopatřených služek. Sirotčince ve Vídni, v Jiřetíně, ve sv. Ondřeji zaopatřily za poslední rok bezplatně 125, za skrovnou náhradu 112 osob. V ústavech oněch, jakož i v domě Toponárském, požívalo letos bezplatně 350 chudých děvčat nedělního vyučování. Ve školách pracovních zaměstnávalo se 509 dívek. Opatrovny v Jiřetíně, Toponáru, Berzenczu a sv. Ondřeji hostí 219 dítek. V útulně sv. Josefa a v domě rekonvalescentů v Breitenfurtě poskytnuta pomoc 197 osobám služebným. Z udaných číslic je vidno, že stále roste počet těch, kteří požívají ochrany ústavu Mariánských dcer B. Lásky. Bohu díky množí se den ode dne počet dobrodinců jejich!

Z Paříže. (*Potěšitelné i trudné zprávy.*) Ve sv. témdni o velkých svátcích velikonočních naplněny byly kostely Pařížské věřícími, kteří nábožně všem obřadům církevním přítomni byli a k zbožným účelům značné příspěvky složili. Na leděli velikonoční přistoupilo v chrámu Notre-Damském při jitřní mši sv. více než pět tisíc mužů všech stavů ke stolu Páně. Pět kněží, mezi nimi i nejdůst. koadjutor kardinála Pařížského, msgr. Richard, arcibiskup Larisský i. p. i., rozdávalo půl druhé hodiny velebnou svátostí oltářní. Lid, který tak mocným citem náboženským je obdařen, nemůže věru propadnouti bezděčně revoluci protináboženské, i lze se právem tudíž nadíti, že za nedlouho v ústřety přijde duchovnímu vzkršení! — Jakýsi veřejný list francouzský napočtl, že na veliký pátek ztrávil se v Paříži 125 tisíc kilogramů masa rybího, 900

tisíc vajec, ale toliko 2325 kilogr. masa. Hostiny, při kterých mělo se na postní dny sv. téhodne hodovati na vzdor zákonům církevním, vypadly velmi smutně. Odbývaly se totiž toliko čtyry a při nich nesúčastnilo se více nežli celkem 400 svobodomyšlných hodovníkův, tedy mnohem méně na počet nežli léta předešlá. — Vrchní dozorce pošt Cochery vyzval všechny podržené ředitele poštovní a telegrafní, aby postarali se o to, aby úředníci jejich každou druhou neděli úplně prosti byli obtížné služby své. Cochery vyslovil naději, že vzájemná výpomoc úředníkův učiní obmyslenou úlevu možnou. — Dne 18. dubna vešli dva neznámí slušně odění muži do kostela sv. Medarda, kde právě odbývaly se nešpory. Klobouky majíce na hlavě prodrali se davem přítomných až k oltáři a počali holemi bít stáříčkého faráře. Dva zpěváci spěchali ohroženému knězi ku pomoci, byli však od výtržníků k zemi poraženi. Na rychlo zavolání strážníci ukrotili po krátkém zápasu oba zuřivce. Když pak odváděni byli do žaláře, volal jeden z nich k zástupu je obklopujícímu: „Občané, hle revolucionářští republikáni se zatýkají, na svobodomyšlné občany vztahují se ruce strážníků!“ Ale nikdo nepohnul ani rukou, aby je bránil.

Ze Severní Ameriky. (*Šíření se řádův a překážky katolíkům v cestu kladané*) Duchovní řády obého pohlaví rozširují se tu den ode dne. V Torontu, městě v Horní Kanadě, založili před nedávnem členové řádu nejsv. Vykupitele novou osadu a vykoupili z rukou protestantských velikou kolej v severozápadní Pensylvanii. Benediktini zamýšlejí osaditi se v jižním Missouri a Illinoisu a sestry téhož řádu vyslaly nedávno čtyry spolusestry přes skalnaté pohoří do Orenga, aby přejaly tam školu pro děti Indianův založenou. Učitelky ty obdrží tam od vlády za zaopatření každého dítěte ročně 100 dolarů, kdežto v Minnesotě a Dakotahu dostávají toliko 20 dolarův. — Bohužel není postavení řádů Amerických všude tak příznivo. Mnohé kmeny Indianské pozbaveni byli horlivých misijnářův katolických, ačkoliv rozhodně vzpírali se proti tomu. Podobně strpčuje se v některých obcích život katolíkům tím, že zákonem zakázáno bylo prodávati víno, tak že přinášení obětí mše sv. přísně se tresce jakožto porušování zmíněného zákona.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis kat. duchovenstva*“ vykazuje v čís. 4. roč. XXII. tento obsah: Jednota

a jednomyslnost duchovenstva. (Podává Boh. Hakl, farář Hořický.) Karel Veliký — svatým? (Píše Fr. Perútka, prof. gymn. v Uh. Hradišti.) Obřad sv. Methoděje a řád svěcení vody ve svatvečer Zjevení Páně. (Vypravuje Fr. Snopek, kněz círk. arcidiecése Olomoucké.) Císař Fr. Josef I. (Dějiny církve kat. v Rakousku od r. 1852—1859. Podává dr. Fr. Kryštůfek, prof. círk. dějin v Hradci Králové.) Kronika pojednává: O častějším přistupování ke stolu Páně. Může-li kopulovati toliko kněz právomocí obdařený. O „Časopise kat. duchovenstva“, který vřele svému duchovenstvu doporučuje nejd. p. biskup dr. Hais. Akademie křesťanská. V literárním oznamovateli posouzeno důkladně několik nejnovějších článků bohovědné literatury.

— „*Posvátná kazatelna*“ přináší ve svazku 6. (květnovém) kat. kázání prof. Brynucha o svátosti sv. pokání na neděle II.—VI. po velikonoci, pak jiná kázání rozmanitého obsahu na tytéž neděle a na svátek Nanebevstoupení Páně jakož i na slavnost sv. Jana Nepomuckého.

— „*Církevní rok*“ vypravuje v dílu pátém seš. 30. a 31. o životech svatých a světic Božích, jejichž památka připadá od 15. srpna do 2. září.

— „*Všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) dospěl za pečlivé redakce Jak. Malého, mimoř. člena král. české společnosti nauk v druhém laciném vydání k seš. 72. (Port Elisabeth — Praha), 73. (Praha — Procházka) a 74. (Procházka — Pulo). V prvním vydání k seš. 72. (Spojené obce Severoamerické — Střelivo) a 73. (Střelka — Szujski).

— „*Ludmila*“, „*Anežka*“, „*Václav*“, chvalně známy časopisy, které vydává prof. Ant. Skočdopole, vykazují v 5. čísle (květnovém) krátká pojednání, povídky, básně a dopisy přiměřené křesťanským matkám, kř. pannám, mužům a jiným.

— „*Česko - Moravská Kronika*“ vypravuje v sešitu 16. dějiny české země za panování krále Jana Lucemburského a Karla IV. Z obrazů vyjímáme: Pohřeb Jindřicha z Lipé v klášteře Králové v Starém Brně r. 1329. Starožitné poprsí královny Alžběty Přemyslovny. Pražané vítají kralevice Jana před Újezdskou branou nedaleko kláštera Johanitského. Karel ušel na moři u Grada zajetí Benátskému 1337. Jan, Karel a polský král Kazimír zavřeli věčné přátelství před rakví Kazimírovy nevěsty Markéty.

— „*Škola a život*“, časopis paedagogický s přílohou Štěpnice, má v čís. 3. ročníku XXVII. tento obsah: K oslavě sňatku korunního prince Rudolfa. Z tělo- a zdravotvdy. O národním školství v Srbsku. Příspěvky k dě-

jinám našeho vzkříšení. Dějepis methodiky a rozvoje realii. Změny na mapě Evropy od 1. 1815—1880 a jich příčiny. „Štěpnice“ přináší některé básně a menší povídky.

— „*Strakonická Matka Boží*, čili: Vítězství na Bílé Hoře.“ Meziděj z třicetileté války od Antonietty Klitsche de la Grange. Z vlašského vzdělal P. Sarkander Navrátil, benediktin Rajhradský. Zábavné bibliotéky dílo 64. Ročníku XII. seš. 6. (Prémie obraz: Zjevení se P. Marie v Lúrddech.) V Brně, 1881. Tiskem a nákladem knihtiskárny Benediktinův. Cena 20 kr. — Zábavná bibliotéka, která již po 12 let obohacuje literaturu naši zdařilými překlady a pracemi původními, vydává přítomným spisem 64. dílo své. Jak známo, dostalo se před nedávnem Benediktinům Rajhradským dovolení, aby zaříditi mohli vlastní knihtiskárnu. Sešit 6. ročníku XII., obsahující počátek zajímavé povídky z dějin českých, jest první vydaný tiskem a nákladem její. Po ukončení celého díla zmíníme se o něm obsírněji.

— „*Obzoru*“ vyšlo č. 8. s následujícím obsahem: Vzpomínky. Píše Vinc. Brandl. — Patnácte dnů na Dunaji. (Pokr.) — Znělky od Václava Štulce. — Popelec. Obrázek Lucie Bakešové. — Chudý šlechtic. Povídka od Hendrika Conscience. (Pokr.) — Obzor literární. — Volné lekce z polštiny. Podobný obsah poučný a rozmanitý vykazuje č. 9.

— „*Školy Božského Srdce Páně*“ vyšlo č. 5. Obsah: Prosba k Marii Panně (báseň). — Mimořádné všeobecné jubileum. — Upomínky z pouti po Francii a Italii (s rytinou.) — P. Martin Šmid S. J. — Neděle druhá po Velikonoci (s rytinou). — Pokora (báseň). — Děvečkám služebným (s 2 ryt.) — Zprávy. — Milodary B. S. P. (s rytinou).

— „*Světazor*.“ V čísle 16. jsou tato vyobrazení: František Miklošič. Jarní pouť. Drinopol. Mešita sultána Selima II. v Drinopolu. Oculi — sluky. — V čís. 17. jsou tato vyobrazení: August Bielovski. Skalní byty u Valečova. Skalní byty u Kostí. Večer na tarasech marockých. Píseň. (Cyclus kreseb Fel. Jeneweina.) Pomsta. (Původní ilustrace k národní písni.) Čelistě člověčí. — V čís. 18. jsou následující obrazy: Za školou. Nakreslil K. Krejčík. — Jabloňový květ. Dle obrazu Beylova. — Ú hory Trístoličné na Šumavě. Dle skutečnosti kreslil Ed. Brechler. — Kde začít! Invence a kresba G. J. Schulze. — Krajina z okolí Bučiny na Šumavě. Dle skutečnosti kreslil A. Voiti. — Mimo to je vybraná část slovesná. — V čís. 19. V lesní houštině. Slovenští sekáči na Tatrách. Vzkaz

padlého. Tři dni v Australii: Australan na strom lezoucí. V pralese osady Viktorie.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- vdp. Frant. *Czeschik*, inful. probošt u Všechných Svatých na hradě Pražském, dr. theol., kons. rada, kníž. arcib. notář, jub. kněz a člen CCC, 12. května 1881 (nar. v Plané 11. března 1799, vysv. 29. března 1822.)
P. Adolf *Sieber*, č. ř. premonstr. v Teplé, 5. května 1881 (nar. v Tachově 2. července 1814, vysv. 1. srpna 1841).
P. Tob. *Skála*, č. ř. prem. na Strahově a býv. prof., 12. května 1881 (naroz. v Písku 2. ledna 1836, vysv. 2. srpna 1863).
P. Václav *Neureutter*, č. ř. sv. Benedikta, kapl. v Břevnově a č. CCC, 13. května 1881 (nar. v Štíříně 21. února 1843, vysv. 25. července 1868).

Ustanoveni jsou:

- p. Vinc. *Nápravnik*, far. v Zachotíně, za far. v Jirčanech;
p. Jan *Zahálka*, kp. ve Vraném za admin. v Pozdni.

Uprázdňené místo:

Pozdeň, fara patr. nejdůst. vždy věrné kapituly u sv. Víta na hradě Pražském, od 26. dubna 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- P. Vinc. *Falge*, z řádu sv. Bened., provisor kláštera v Broumově, dne 2. května 1881 (nar. v Trutnově 2. února 1828, prof. 16. října 1853, vysv. 26. července 1854).

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Dostál*, zám. kapl. ve Varvažově, za far. v Třeboníně;
p. Ferdinand *Coufalík*, voj. kapl. I. třídy v Hradci Král., za druhého sekretáře při polní konsistoři ve Vídni;
p. Josef *Prášek*, kp. za admin. v Třebechovicích.

 V knihkupectví B. STÝBLA v Praze obdržeti lze právě vyšlé nejnovější vydání *Básní* od Boleslava Jablonského. Brožované 1 zl. 40 kr., ve skvostné vazbě 2 zl. 40 kr. — Zakázka vyřídí se bezodkladně.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Ř e ě

Jeho Emin. nejdůst. p. kardinála arcibiskupa

při sňatku J. cis. Výsosti

arciknížete Rudolfa

s J. kr. Výsosti

princeznou Stefanií.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.

Radostí povznešen vzpomínám u ve-
lebném okamžiku tomto a se mnou se
stejnou radostí vzpomíná většina zde pří-
tomných slavného dne, kdy první a nej-
mocnější říše pán, prodchnut sv. vírou, se-
stoupil s císařského trůnu svého a s bázní
Boží, rodu jeho vrozenou, přikročil ke stup-
ňům tohoto oltáře, aby od Církve Ježíšem
Kristem založené přijal pro sňatek svůj
požehnání nejvyššího Krále králův. Sedm
a dvacet let uplynulo od té doby, a hle,
když ozývají se ještě dojemné zvuky ra-
dosti, kterou oplývali obyvatelé celého
Rakouska, ani o památné slavnosti 25. le-
tého jubilea tohoto sňatku družili se ko-
lem císařských oslavencův: zaznívají opět
hlasy radosti po nivách širé říše, neboť
zříme zde, před tímž oltářem jasného syna
a nástupce trůnu císařského otce s mladi-
stvou nevětou jeho. Týž bohumilý úmysl
přivedl sem věrného syna, který po boku
křesťanského otce svého osvědčuje spolu
s ním, že hodnost a posvěcení svazku ro-
dinného, štěstí a zdar jeho nezaručuje se
mocí a leskem dědičného trůnu, nýbrž to-
liko společenstvím z víry plynoucím, spo-
lečenstvím trvám s Tím, Který sjednotil
již první dva lidi v posvátný svazek a
svazek ten v plnosti času Jednorozeným
Synem Svým k hodnosti sv. svátosti byl
povýšil.

Nevěrci, kteří zříkají se Boha, domní-

vají se, že nalézti možná pevnost a jistotu
svazku manželského ve smlouvě, která do-
vede ovšem řídití časné poměry života a
vztahy jednotlivých stavů upravit i ba i práva
i povinnosti na čas vynucené zaručiti,
avšak duševní blaho snoubencův a pravé,
trvalé štěstí rodinné utvrditi naprosto ne-
může. Oproti tomu opírá věřící křesťan
naději při svém sňatku manželském o ta-
jemné požehnání, nadpřirozené posvěcení
a posvěcující milost, kterou si pokorně na
Bohu vyprošuje. S Bohem a před Bohem
uzavírá manželství své, jakožto svatý a
posvěcený svazek, a uvažuje důvěrně a i
radostně napomenutí Spasitele svého: „Co
Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ tak vstu-
puje ve svazek posvátný s tím přesvěd-
čením, že vniterná hodnost a důstojnost
manželství, jakož i nejbezpečnější záruka
pro ušlechtilý úkol stavu toho spočívá
právě v nerozlučnosti od Boha stanovené,
za příčinou které vyžadovaný slib věrnosti
až do smrti skládá. Vděčně zajisté těší
se věřící křesťan z blahopřání svých pří-
buzných a přátel, ale o kolik mocněji, nežli
toto vzácné účastenství a nežli nejskvě-
lejší pozemské rukojemství pro šťastnou
budoucnost, povznáší jej čestná úloha, jež
na rozkaz Boží svěruje se mu slovy sv.
apoštola: „Muži, milujte manželky své jako
Kristus Církev svou miloval a Sebe sama
za ni obětoval.“

Křesťanský manžel opírá se o Božský
příkaz ten, neb ví, že vyvolen jest za
hlavu a štít krbu svého. Proto přičiňuje
se, aby stal se v kruhu svých milých
obrazem Církve Kristovy, a těší se jistě
naději, že láska jeho, starost jeho ba každá
oběť, kterou ochotně přináší ku zdaru a
blahu svěrené choti a rodiny své, bude-li
jen družiti se k veliké oběti Kristově a

bude-li jen konána v šlépějích Jeho, přinese mu síly a hojného požehnání. Křesťanská choť, silena toužou věrou a důvěrou, cítí se tím na výsost povýšena a povznešena, že povolána jest radou Boží, aby v kruhu rodinném brala účastenství na milostiplném životě a působení Církve Ježíše Krista. Jako veliká rodina pokolení lidského vychovává se, vyučuje a posvěcuje se Církví sv., rovněž tak i křesťanská manželka státi se má, věrna jsouc úloze sobě svěřené, dle Církve sv. paní, pěstounkou, posvětitelkou těch, které jí svěřil Bůh; a jako srdce v těle bije pro zachování života, tak má i ona mezi svými k životu v milosti Boží nabádati. jej obnovovati a v svěžesti a síle udržovati.

Výrok Krista Pána: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ a poučení apoštola Jeho o úloze stavu manželského platí rovnou měrou všem manželům, nejchudším i nejbohatším a na výsosti postaveným, všem ukládá se stejná povinnost, všem udílí se stejná milost. Toliko v tom znamenati rozdíl, že nebeský Dárce všeho dobra více požadovati bude na těch, kterým více propůjčil. Toho, kdo větších darů obdržel, očekává v den odplaty přísnější účet; kdo mocí a řízením Božím na svícen jest postaven, nesmí choditi ve tmách, svítiti musí, aby střehl nejen sebe, ale i ostatní, by nezabočili na cesty křivé. Svět a klamný lesk a štěstí jeho u větší míře ohrožuje ty, kterým poskytuje více radosti, moci a darů, kterým více lichotí, kterým více lécek strojí; štěstí tohoto světa nebezpečnějším jest těm, kterým není započítati s nouzí, starostmi a útrapami. Úskalím světa a těžké odpovědnosti vyhnou se křesťanští manželé, když stále obrazejí zraky své k Božskému Dárci a Soudci, když dosvědčují vroucí oddanost k Církvi Jeho horlivým přijímáním sv. svátostí, pokornou, důvěrnou a nepřetržitou modlitbou. —

Že císařská Výsost Vaše způsobem bohumilým připraviti se ráčila k tomuto veledůležitému kroku životnímu, o tom nejlépe svědčí pouť Vaše k nejsvětějším místům našeho spasení. Z hrobu Kristova, na kterém skláněti Jste ráčil kolena svá v pokorné modlitbě a před nímž složil Jste milodary své, ať vyleje se štěstí a milost na sňatek Váš! Toho přejí si s námi i milionové věrných poddaných, kteří ve slavnostní této hodině důvěrně se modlí, k nebi vzhlížejí a za hojné požehnání nebeské Boha prosí, za požehnání mladist-

vých snoubencův, šlechtného rodu císařského, trůnu a říše Habsburské Amen.

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XVIII. Lenivým v pracech.

1. Křesťane, jenž jsi zahálčivý, nedbalý; lenivý v pracech svého povolání, *slyš, co tě má nabádati k pilnosti a pracovitosti.* — a) Bůh hned prvnímu člověku v ráji velel, aby v potu tváři chleba si dobýval. Vůle Boží jest, aby každý člověk pracoval a sv. Pavel píše k Thessalonicenským (9, 10.): „Kdo nepracuje, aby také nejedl.“ Ty pak kř., zaháleje vůli Boží se protiviš, těžce proti Bohu hřešíš. — b) Bůh ti dal zdraví, síly tělesné i duševní zajisté ne nadarmo; ty však jich neužíváš a podobáš se tak nedbalému služebníku v sv. evangeliu, (Mat. 25.) který zakopal hřivnu mu svěřenou; proto byla mu odňata. — c) Člověk je stvořen k práci jako pták k lítání. Všecka příroda jest činná a mezi živočichy jsou nejpilnější včely a mravenci, jimiž nedej se zahanbiti. „Jdi k mravenci lenochu, zpytuj cesty jeho a uč se moudrosti; on připravuje sobě v letě pokrm a shromážďuje ve žni, co by jedl. (Přísl. 6, 6—8.) — d) Pomni dále, že máš nebeského Otce, jenž nikdy nelení, stále působí k našemu prospěchu, který všecko pro nás stvořil a zachovává, jenž o nás všecky má péči, ani na ptáčka v povětří ani na červa v zemi nezapomíná a týž Bůh ti uložil ve společnosti lidské mnohé povinnosti, ježto máš věrně plniti. Jak bys mohl bez studu a žele pomněti na ono stálé působení Božské Prozřetelnosti, kdybysi nechtěl pracovati a zanedbával svých povinností? — e) A nejen proti Bohu a bližnímu se prohřešuješ svou nedbalostí, nýbrž i sám sobě škodíš. Ty zbytečně sebe i rodinu svou v chudobu a v nouzi přivádíš; nebo „nouzi způsobuje ruka lenivá“, (Přísl. 10, 4.) ty síly a zdraví své kazíš a čas, který ti Bůh ku spasení popřál, maříš. Ty jen z potu, z mozolů cizích trávíš a proto všem lidem jsi obtížným, protivným. „Pro zimu lenoch nechtěl orati (pracovati) i proto žebrati bude v letě a nebude mu dáno.“ (Př. 20, 4.) Nadarmo žiješ na zemi, ano spasení duše své v nebezpečenství vydáváš; nebo zahálka uší mnohé zlobí (dí Sirach 33, 28.) a „žádosti porážejí lenivého.“ (Přísl. 21, 25.) „Aj, toť byla nepravost Sodomy

prázdnost — zahálka — její.“ (Ezech. 16, 49.) „Když lidé zesnuli, přišel nepřítel a nasil koukole mezi pšenici.“ (Mat. 13, 25.) „Zahálčivá mysl o jiném neumí přemýšlet, leč o jídle a hříchu.“ Kassian. „Zahálka jest křesťanu morem; proto vždy zaměstnán býti musí.“ (Sv. Filip. Nerej.) — f) Jaký jsi to křesťan, jsa lenivý? Nehodněť zajisté jména křesťana, kdo příklad Kristův nechce následovati, o němž dí sv. evangelium, že chodil po své vlasti všem dobře čině, jehož pokrm byl činiti vůli Otce nebeského a jenž důležitou tu pravdu hlásal, že „sluší konati, dokud jest čas.“ (Mat. 20, 6.) — g) Zahálkou ztrácíš přízeň Boží i nebe jako „Esau zahálčivý ztratil požehnání prvorozenství.“ (Sv. August.) Jen prací se nebe dobývá. „Ne spím se království nebeského dostává, aniž se věčná blaženost uděluje zahálce a nečinnosti oddaným.“ (Sv. Lev.) Jak blaze bude tomu, kdo na konec života bude moci s Kristem zvolati: „Dokonáno jest!“ (Jan 19, 30.) a se sv. Pavlem: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonat“ (II. Tim.), neboť z úst svého soudce uslyší potěšitelná slova: „Nuže, služebníče dobrý, vejdi v radost Pána svého.“ (Mat. 25.)

2. Toho si křesťane, zajisté přeješ a proto *abys uchránil se zahálky. uživej následujících prostředků.* a) Každý den počni tím předsevzetím, že chceš trávit celý den ke cti a chvále Boží, v pracích svého povolání, ku prospěchu svému i bližních svých. — b) Ustanov si denní pořádek, dle něhož jisté hodiny obětuj k pracím a kratičké doby k svému zotavení. — c) Cítíš li někdy nelibost k práci, nuť se všemožně a pilností nechť přemůžeš. „Skrocej a podrobuj tělo své pracem,“ napomíná sv. Isidor. — d) Chraň se druhů nedbalých, lenivých a vol pilných, příčinlivých za své přátely a důvěrníky. S kým častěji obcuješ, takovým se znenáhla staneš. — e) Každý večer počť si vydávej, jak jsi minulý den strávil a shleď-li nějakou nedbalost, žel svého provinění, učiň si druhého dne ujmu v jídle a pití, neb jinou pokutu si ulož. — f) Pakli svou nedbalostí komus ukřivdil, hled' to všemožně napravit; nebo dokud nezaplatíš do posledního haléře, nedojdeš spasení. — g) Konečně pomodli se každodenně „Otčenáš“ pozorně a nábožně za dar pilnosti a pracovitosti, zvláště při třetí prosbě rci v duchu: Ano Pane, vůle tvá jest, abych pracoval; hotov jsem ji plnit, jen posilni mne svou

milostí, abych mohl pilně pracovati, chleba vezdejšího i nebe si dobývati!

XIX. Netečným, nedbalým v pobožnosti a o duše spasení.

1. Křesťane, ty jsi netečný, lenivý u věcech duchovních, na nichž závisí tvé spasení.

a) *Nedbáš o Boha, o modlitbu.* Považ, jaký to nevděk! Co smýšlíš o dítěti, jež by nechtělo rodičům díky vzdáti za dobrodiní, kdy čeho potřebuje, neprosí; když pochybilo, nežádá za odpuštění a když z domu odešlo, na rodiče více nepomní? Pravda, že takové dítě jest lehkovážné, hrubé, nešlechtné, nevděčné! A právě tak kř., ty se chováš k svému Bohu. — Není zajisté okamžiku, v kterém by ti Bůh dobrodiní neprokazoval: On ti dal život, zdraví, rozum, vůli a jiné síly tělesné i duševní; On tě živí, šatí a zachovává; vše dobré, co máš, jest od něho. Jak nešťastným, bídným bys byl, kdyby svou ruku od tebe odvrátil! Tisícero nebezpečení co den jsi vydán, v kterých tě Bůh opatruje, chrání, a ty nemáš zač děkovati, zač prositi? Ó, nejednej příště tak šeredně, tak ohavně a rád k Bohu se modlívej! Vždyť Bůh nemá žádného prospěchu z tvých modliteb. Ty pak sám si velice škodíš, o lásku Boží, o mnoho darů a milostí se připravuješ, když se modlití opomínáš. Tvůj vlastní prospěch měl by tě poháněti k modlitbě. — Jsi-li skormoucen, rád si postesčneš svému příteli; však u lidí zřídka nalezneš pomoci, ba ani soucitu; Bůh ale jest tvůj nejlepší přítel, je muž svou bídu požaluj a jistě pomoci a útěchy nalezneš. Pomni na Krista, jehož duše skormoucena byla až k smrti, v modlitbě však našel útěchy a posily; tak i ty si ulehčíš v křížích a souženích a posílíš se k pracím trpkého povolání, budeš-li se modlití, budeš-li všecky obtíže a nesnáze života obětovati Bohu.

b) Ty kř., *promíjíš služby Boží, mše sv. zanedbáváš.* Víš, že je povinností kat. křesťana v neděli a ve svátek mši sv. pobožně slyšeti. Šest dní člověk pracuje pro tělo, sedmý den má odpočívat, Bohu sloužit a pečovat o své spasení. A mše sv. je památka té krvavé oběti, kterou Kristus dokonat na kříži pro spasení naše. Při oběti mše sv. nejvíce dobrodiní si na Bohu vyžádati můžeme; proto křesťan horlivý rád účastní se mše svaté. Nemůžeš-li kř. pro mnohé práce svého povolání také

všedního dne býti účasten oběti mše sv., konej svou pobožnost v duchu ve své domácnosti.

c) Se mší sv. *zanedbáváš také kázání* a tak zbavuješ se příležitosti, poznati vůli Boží. V kázání se ukazuje cesta k spasení, již kdo nezná nemůže přijíti do nebe. „Kdo z Boha jest, dí Pán Ježíš, slovo Boží slyší.“ Kdo pak slovo Boží slyšeti zanedbává, není z Boha, upadá v mnohé chyby a hříchy z nevědomosti a mnoho dobrého činiti opomíjí. Z toho pak ze všeho budeš musit kř., jednou počet vydati. —

d) *Nedbáš čítati poučné a mravné knihy* a rozjímati pravdy Božské a takto sám se připravuješ o dobré poučení a o mnohé nevinné radosti, ježto plynou z rozjímání a uvažování pravd náboženských.

e) *Zanedbáváš přijímati sv. svátosti*, t. zpovídati se a přistupovati k stolu Páně, čím těžce se prohřešuješ. Všickni jsme hříšníci, potřební milosti Boží, bez svátosti pokání však bez zpovědi není odpuštění, a bez Krista není duchovního života, není spasení. „Budeme-li vyznávati hříchy své, věrnýť jest Bůh, aby nám odpustil hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti. (I. Jan 1, 9.; sv. Jan 20, 21.) Proto církev sv. nařizuje čtvrtým přikázáním, aby kat. křesťané nejméně jednou v roce se zpovídali a svátost oltářní v čase velikonočním hodně přijímali. Však úmysl církve jest, aby věřící často, dle potřeby z hříchů svých se vyznávali a k stolu Páně přistupovali, jak to činívali první křesťané. — Jak často kř. hřešíváš, tedy často se máš zpovídati. Častým přijímáním sv. svátostí se proti hříchům i proti hříšným zvykům a náklonnostem ozbrojujeme, v duchovním životě se posilujeme a zdokonalujeme.

2. Věz kř., že *všeliká nedbalost* a netečnost u věcech duchovních jest spasení velice nebezpečna, ba záhubna. Zkušenost to dokazuje, jak škodlivě působí duševní lenost na smýšlení a konání lidské. Nevěra, pověra i všeliké hříchy a nepravosti tam snadno se uhostí, kde bývá netečnost a vlažnost u věcech náboženských. Řekni kř., sám, zdali bysi tolik chyb do sebe měl, kdybys na Boha nezapomínal, Bohu se neodcizoval? Křesťan nemusí býti pobožnůstkářem; jen ten však koná věrně své povinnosti, kdo rád své srdce k Bohu pozdvihuje. Kdo nemá zalíbení v Bohu, toho se nic netkne, nic ze spánku hříchu ho neprobudí; on padá z hříchu

do hříchu a jak žil, tak obyčejně zemírá bez žele a kajicnosti. Jaký život, taková smrt a jaká smrt taková věčnost! — Proto křesťan netečný, vlažný, Bohu se protiví. „Kdo není se mnou proti mně jest“, praví Pán. (Mat. 12, 30.) „Že jsi vlažný, praví duch Páně, že nejsi ani studený ani horký, počnu tě vyvrhovati z úst svých.“ (Zjev. 3. 15.) Jako vlažná voda ošklivost působí, tak netečnost Bohu jest ohavností. Lenivost duchovní nedá člověku vjíti do nebe; nebo zač ti má Bůh platit, když jsi mu nesloužil? Ba lenivost taková uvádí ve zkázu věčnou. (Mat. 28, 30.) — Proto boj se kř., hněvu Božího, nebuď více vlažný, nedbalý o své spasení, ale naprav srdce i život svůj.

3. Abysi pak duchovní lenosti se ubránil, *užívej těchto prostředků*. a) Ustanov si každodenně jisté krátké doby k modlení a k rozjímání a od svého pořádku bez důležité příčiny se neuchyluj. — b) S modlitbou spojuj čtení dobrých, nábožných a mravných kněh, zvl. písma sv.; však čti pozorně a ne mnoho najednou, abys mohl obsah zrale uvážit. Knihy časem zaměňuj, bys uchránil se roztržitosti. — c) Když vyjdeš do polí, patř pozorlivým okem a uvažuj veliké skutky Boží, k čemu v každé části roku máš látky dosti; nebo vždy a všudy nalezáš patrné důkazy lásky a moudrosti Boží. — d) V neděli a ve svátek nezanedbávej své křesťanské povinnosti, bez důležité příčiny kázání a mši sv. slyšeti neopomínej; ano podle možnosti také všedního dne oběti mše sv. rád se účastni. — e) Buď pamětliv rozkazu Kristova: „Bděte a modlete se“ (Mar. 13, 33.) a slov sv. Pavla: „Bez přestání se modlete.“ (I. Thes. 5, 17.) „V pečování buďte neleniví, duchem vroucím Pánu služte.“ (Řím. 12, 11.) — f) Příklad Kristův, sv. apoštolův a jiných svatých v pobožnosti a v horlivosti o spasení své a svých bližních následuj. — g) Pamatuj na smrt, soud a věčnost a boj se, abys nebyl jako služebník lenivý, neužitečný uvržen do temnosti, kde bude pláč a skřípení zubů.“ (Mat. 25, 30.)

Cesty Prozřetelnosti Boží.

1. Podivuhodné obrácení na víru.

Důstojnému otci Ludvíku Chambodutovi, generálnímu vikáři Galvestonskému (v severní Americe), který před lety zastával po dlouhý čas úřad missionářský v Loui-

sianě, svěřena byla duchovní správa rozsáhlého okresu v Texasu. Chambodut byl tenkrát mladým sice, ale horlivým dělníkem na vinici Páně a pracoval neunavně na spáse svěřených duší. Jednoho dne zavolán byl k nemocnému, který žil v odlehlé osadě, neméně než 80 angl. mil sídla missionárova vzdálené. Otec Ludvík zjednal si silného, rychlého osla a vypravil se záhy z rána druhého dne na obtížnou cestu. První den urazil 60 mil, avšak nedospěv k večeru příbytku lidského, přinucen byl přenocovati v širém poli. Z jitra pokračoval statně v namahavé pouti své. Sotva že však polovinu zbývajících cesty byl vykonal, přiblížil se k řece, která prudkými lijáky neobyčejně byla rozvodněna. Ačkoliv hrozilo mu veliké nebezpečí, pokusil se přece, vlastního života nedbaje, dostat se přes bouřící řeku, aby zachránil nesmrtelnou duši před záhubou věčnou. Šťastně přeneslo jej trpělivé zvíře přec zdvižené vlny. Když však pokoušel se vystoupiti na srázný břeh, zapletl se nohama do rozsochatých kořenů a sřítíl se i s oslem do hlubiny. Po nadlidském namáhání podařilo se mu po chvílce zachytiti se znova břehu a s nebezpečím velikým zachránil sebe i věrné zvíře před záhubou. Bylo to v měsíci lednu, kdy voda řek severoamerických bývá nejstudenější. Otec Chambodut, všecek zimou se třesa, vystoupil na osla a jel neohroženě dále. Uraziv asi 6 mil uzřel v dáli osadnický dům. Pospíšil tedy k němu a hodlaje si poněkud odpočnouti a zahřáti skřehlé údy, zaklepal na nízké dvěře. Stará paní objevila se na prahu a uzřevši promoklého a zimou se tetelícího poutníka, zvala jej laskavě do světnice. Missionář ochotně poslechl a usedl u teplého ohniště. Mezi tím vzdálila se paní a přinesla oděv muže svého, pobízejíc kněze, aby rychle se převlekl a vlastní šaty osušil. Chambodut uposlechl a ve vedlejší světnici přeměnil mokré šaty své za suché. Zatím uvařila laskavá hospodyně něco pokrmu a předložila jej pocestnému. Jím posilněn jsa vypravoval otec Ludvík nešťastnou příhodu svou. Paní poslouchala jej pozorně a těšila se, že šťastně vyvázl z hroziícího nebezpečí.

V poledne přišel hospodář z pole se svými syny domů. Otec i synové pozdravili srdečně cizince a zvali jej k obědu. Dříve pak nežli zasedli ke stolu, vykonal osadník se všemi zároveň dlouhou modlitbu. Hned po jídle vzdálil se opět hospodář za svou polní práci. Missionář, nemálo jsa potěšen nábožností křesťanských hostitelů svých,

musil ještě nějakou chvíli v domě jejich prodlet, neboť šaty jeho nebyly posud osušeny. Najednou otázala se jej paní, zdali náleží k některé společnosti náboženské? „Zajisté,“ odvětil kněz. — „Jste presbyterán?“ vyzvídala paní dále. — „Nikoliv,“ drahá paní. — „Tedy snad methodista?“ — „Nikoliv.“ — „Tak jistě episkopal?“ — „Ani to ne.“ — „Ale, mormonem snad nejste?“ — „Nikoliv!“ — „Ke které společnosti církevní tedy přináležíte?“ pokračovala v otázkách udivená žena. — „Jsem katolík, milá paní, ba ještě více, jsem katolickým knězem.“ Tato slova polekala hospodyně tak, jako kdyby blesk ji byl zasáhl. Vztáhla ruce proti němu a bolestným hlasem pravila: „Jak jest to možné? Jste muž tak hezký, slušný, vzdělaný a blásíte se ke katolíkům. Cítím s vámi hlubokou soustrast a horlivě budu se modliti za vaše obrácení.“ — „To nečňte, drahá paní,“ odvětil kněz. „*Modlete se toliko za to, abych vždy plnil vůli Boží!*“ — „Ano, máte pravdu,“ řekla na to paní, „ráda učiním po přání vašem.“ — „Budu se modliti s vámi,“ pravil otec Chambodut, „a dobrotivý Bůh nás jistě neoslyší.“ — Brzo na to mohl se kněz na další cestu vypraviti. Laskavě děkoval hostitelce své za přístřeší a rozloučil se s ní slibuje, že vyplní přání její a že brzy do domu zavítá.

Když otec Ludvík vykonal povinnost svou u nemocného, nastoupil zpáteční cestu jiným směrem a tak minul se s pohostinným domem osadnickým. Teprv po půl třetím roce, v měsíci červnu, bylo mu jíti touze krajinou i zabočil k oněm dobrým lidem, na které posud vděčně se pamatoval. Nemoha však nalezti starého domku zaklepal na dvěře krásného, výstavného domu, stojícího uprostřed nové osady. Avšak jak veliké bylo jeho podivení, když tatáž paní jako před dvěma lety dvěře domovní mu otevřela. Paní oplývala radostí, nabízela se mu pohostinstvím a vypravovala, kterak požehnal Bůh rodině její dary nebeskými i pozemskými. O poledni přišel s pole otec se svými syny a přivítal kněze nad míru vlídně a srdečně. Před obědem prosila paní missionáře, aby vykonal sám modlitbu. Otec Chambodut pokládaje vyzvání její za pouhou zdvořilost, odhodlal se k tomu teprve po naléhavých slovech. Synové osadníkovi chystali se hned po obědě na pole. Otec však tomu nepřipustil řka, že mohou obětovati půl dne k tomu, aby ukázali vzácnému hosti, který podivem je naplněn nad rozkvětem nové osady, jaký pokrok učinili oni ve vědomo-

stech od té doby, co poprvé návštěvou jeho byli poctěni. Synové uposlechli. Matka jejich vyňala ze skříně knihu a podávajíc ji missionářovi prosila jej, aby dospělé žáky podrobil přísné zkoušce. Kdo dovede líčiti podivení horlivého otce duchovního, když seznal, že do ruky mu podán byl katolický katechismus? A obdiv jeho stoupal čím dále tím více, neboť odrostlí synové osadníkovi znali celý katechismus na paměť! Než překvapení ještě se zvýšilo, když otec i matka k němu přistoupili a žádali jej, aby i jich se tázal, a když odpovědi jejich byly bez vady! Nejsa slova mocen vyslechl konečně prosbu paninu, aby v domě jejich přenocoval a druhého dne mši sv. sloužil. „My všickni máme pevnou vůli a vroucí přání,“ pravil otec, „ze hříchů svých se zpovídati a složití katolické vyznání víry.“

Když se otec Chambodut z ustrnutí svého zpamatoval, tázal se všech přítomných, co je pohnulo, aby odhodlali se ke kroku tak důležitému? „Nic jiného,“ odvětila paní, „leč vyznání vaše, které jste učinil při první své návštěvě napomínaje mne, abych nemočila se za obrácení vaše, nýbrž toliko za to, abyste vůli Boží vezdy plnil. Od té doby, co jste odešel, tanula mi slova vaše dnem i nocí na mysli, tak že nebyla jsem schopna jiné myšlenky, nežli upomínky na radu vaši, aby plnila se vždy vůle Boží. V obvyklých modlitbách svých nenalézala jsem více obliby a útěchy a uchýlila jsem se tedy k přítelkyni své, dobré katoličce, která právě těžkou nemocí na lůžko byla poutána. Jí vypravovala jsem vše, co se přihodilo, a odpovědí jsem obdržela, že jest to vůle Páně, abych přivedena byla do pravé církve Kristovy. Nemocná přítelkyně má měla několik knih u sebe, v nichž složeny jsou rozeznávací články církve kat. a sekt protestantských. Četla jsem pozorně knihy ty a mnohé jiné a seznala jsem ponenáhu s pomocí Boží, že *náboženství katolické je jediné pravé* a Kristem hlásané. Manžel i synové moji souhlasili se mnou a již delší čas čekali jsme toužebně všichni na příchod váš, abychom do rukou vašich složili vyznání víry katolické a abychom přivedeni byli do pravé, neomylné, svaté církve Páně!“

Sv. Makarios.

V Egyptě, klášter kde vzal vznik,
a mnoho mnichů žilo,

brat zemřel jeden poustevník,
kdo ví, ké jmě mu bylo? —
I sešli bratři z pouští se,
by zaň se pomodlili,
a jak na bratry sluší se,
v zem svatou uložili.

Však mrtvého kdy pozvedli,
by snesli s místa svého:
strnuvše na se pohledli —
vak peněz v loži jeho.
Se lesklo stříbro z daleka,
zrak vábilo všech k sobě;
jeť láska k němu odvěká,
má pokoj prach jen v hrobě.

I svoláni jsou starší hned,
by spol se uradili,
co koupit hříšný za předmět,
by s duše vinu smyli?
Nebť *chudoba*, ten ctností zdroj,
jest mnichům povinností;
zahání hříchů celý roj,
tať sama Krista hostí.

I praví jedni: „Chudým buď
ihned vše summa dána;“
jiní zas: „Svatyně se vzbud',
ať slavná její brána!“
A třetí radí, knihy by
se svaté pořídily,
jež bratry k ctnosti vedly by,
všem ku prospěchu byly.

Však opat. tu *Makarios*,
jenž moudrostí vše předčí,
jemuž býť vůdcem, dáno v los,
se touto ozve řečí:
„Pohřběte hned, dí, měšec s ním,
a položte ho k němu,
ať není všem vám mámením,
ku věčnu hoři zlému.“

I vzali bratři bratra trup
a měšec dali k němu,
by s ním byl navždy ďábla lup
a průvodčím byl jemu.
A smutně bratři odtud jdou,
jde každý k chatě svojí,
a dále chudě živi jsou,
je chudé láska pojí. —

B. Hakl.

Šestinedělní pobožnost ke cti sv. Aloisia.

Jarní měsíce květen a červen, obraz
to nevinného, jarého věku mladistvého,

ozdobeny jsou Církví sv. nejkrásnějšími slavnostmi. V ně připadá zajisté každoročně, abychom o jiných slavných dnech pomlčeli, svátek Božího Těla a Božského Srdce Páně. Právě tělo Krista Pána jest naším nejdrahoccennějším pokladem na zemi, a to tím více, poněvadž obestírá tajemnou rouškou i ono nejdobrotivější Srdce Spasitele světa, které z lásky k nám probodeno bylo na kříži, aby sv. krev jeho obmyla viny naše. Svátky Božího Těla a nejsvětějšího Srdce Páně honosí se tou předností před ostatními, že je konati můžeme nejen v duchu, ale i v pravdě. Hodné přijímání nejsv. svátosti oltářní jest nejprůměřenější a nejdůstojnější oslavou jejich. Onoť vyvýšuje nás nad nízkost tohoto světa a účastnými činí hodů nebeských. Ti, kteří na pouti pozemské takto je oslavovali, radují se nyní ve slávě nebeské blaženým pohlížením na přespanilou tvář Boha svého. Neposlední z oslavenců těch jest ochránce mládeže školní sv. Aloisius. Známé jest zajisté, s jakou vroucností přistupoval nevinný jinoch k bohatému stolu Krále nebeského, s jakou touhou přijímal Božského Spasitele do čistého srdce svého. Na památku ctnostného příkladného života Aloisiova zavedena byla po blažené smrti jeho tak zvaná „pobožnost šestinedělní“. Nástupcové sv. Petra na Stolci apoštolském, pokládající pobožnost tu za vhodnou přípravu ke slavení hlubokých tajemství a svátků svrchu jmenovaných, schválili ji, obdařili hojnými milostmi a výslovně doporučili ji všem věřícím za vydatný prostředek bohumilého života křesťanského.

Hodlajíce podati krátký návod k pobožnosti sv. Aloisia, zmíníme se nejprve několika slovy o *životě jeho, o původu pobožnosti té a milostech z ní plynoucích*.

1. Andělská ratoleť vznešeného, knížecího rodu Gonzaga, sv. Aloisius, narodil se dne 9. března r. 1568 na zámku Kastillonu v severní Italii. Od útlého mládí jevil tak nábožnou mysl, že již v 9. roce věku svého učinil v městě Florenci slib ustavičné čistoty a poručil nevinnost svou pod ochranu blahoslavené Rodičky Boží, Marie Panny. V červnu r. 1580 *přijal poprvé nejsvětější Tělo Páně* z rukou arcibiskupa a kardinála, sv. Karla Borromejského. Jsa třinácte let stár, pevně se na tom ustanovil, že opustí hříšný svět a vstoupí do některého řádu. Otec jeho z počátku úmyslu tomu odporoval. Avšak zbožný jinoch prosil tak dlouho, až konečně

dosáhl dovolení. Dne 24. listopadu 1585, tedy v 18. roce věku svého, vstoupil v Řím do řádu Ježíšova. V klášteře vyznamenával se velikou nevinností, mrtvením těla a svatostí, tak že budil podivení všech svých spolubratří. Než útlý ten kvítek byl příliš krásný pro svět a proto přesadil jej Bůh v noci na den 21. června 1591 do nebeské zahrady Svě. Tělo jeho odpočívá v kapli, památce jeho zasvěcené, ve velké Jezuitské koleji Římské. Papež Benedikt XIII. vyhlásil jej dne 31. prosince 1726 za svatého a ustanovil den narozenin jeho k životu věčnému za svátek. Skonal časně předstihnuv v ctnosti muže i starce. Životem svým stal se vzorem obzvláště jinochům a pannám. Ukázal jim zajisté nejkrásnější cestu k nebi: nevinnost a čistotu. Proto povýšen byl brzy po svém blahorečení za patrona mládeže křesťanské (r. 1729).

2. Nábožný obyčej zasvěcovati *šest neděl, na památku šesti let*, které ztrávil sv. Aloisius v řádu Tovaryšstva Ježíšova, doporučen byl andělským jinochem samým. Jak očitý svědek P. Termanim ve zvláštním spisku vypravuje, rozstonal se na smrt jakýsi Mikuláš Celestino, člen Společnosti Ježíšovy. Bratři vzdali se již naděje na uzdravení těžce nemocného. V noci dne 10. února r. 1765 ukázal se mu světec náš a přikázav, aby konal šestinedělní pobožnost, navrátil mu bývalé zdraví. Zázračné ono uzdravení dosvědčeno bylo třemi lékaři a 13 svědky a potvrzeno zvláštním dekretem kardinála-vikáře Dominika Gjordaniho ze dne 3. června 1765. Snadno lze si představit, jak rychle rozšiřovala se pobožnost sv. Aloisia, když doporučení jeho u všeobecnou známost vešlo a událostí tak pamětihodnou bylo stvrzeno. Sv. Otec Klement XII. maje na zřeteli mnohé a veliké milosti, kterých dostalo se nábožným účastníkům nové pobožnosti na přimluvu andělského jinocha, udělil k prosbám tehdejšího jenerála řádu Jezuitského dne 11. prosince 1739 *plnomocné odpustky* všem křesťanům obého pohlaví, kteří po šest neděl buď bezprostředně před svátkem sv. Aloisia (21. června), aneb i v jiný čas roční konajíce skroušenou zpověď a přijímajíce nejsv. svátost Těla Páně, nábožným rozjímáním aneb vroucí modlitbou uctívati budou Boha, že daroval církvi své tak velikého světce, jakým byl sv. Aloisius. Když pak povstala pochybnost, zdali získati lze plnomocné odpustky během šesti nedělní pobožnosti jenom jedenkrát, či

každou neděli o sobě, vydal týž papež dne 7. ledna 1740 list, ve kterém vzniklé pochybnosti zřejmě objasnil dokládaje, že každé neděle získati možno udělené odpustky. Sv. Otec Pius VI. potvrdil v plném znění nařízení předchůdce svého opětným dekretem ze dne 13. listopadu r. 1776. Mimo to lze ještě účastným se státi milodaru plnomocných odpustkův každému, kdo ve svátek sv. Aloisia dokonale zpořád vykoná, k sv. stolu Páně přistoupí, za blaho církve sv. se modlí a přítomen jest slavné mši sv., která s povolením biskupovým k počtě světcově se koná. Tak ustanovil papež Benedikt XIV. (dne 22. dubna r. 1742).

3. Kromě úplného odpuštění všech vin a trestů za hříchy spáchané, kterého dosíci možno každou neděli pobožností sv. Aloisia věnovanou, spojeny jsou s ní mnohé jiné, *převzácné milosti*: 1. Duše, jež z lásky k Bohu a ze svaté horlivosti po šest neděl sv. svátostmi pokání a Těla Páně se posiluje, rozjímání koná a ve skutcích křesťanské lásky se cvičí, strádá si hojnost zásluh v nebesích. Posvěcující milost rozhojňuje se v ní vždy více a více a milost účinná povzbuzuje a podporuje ji v dobrém. A hle, jediný paprsek milosti má větší cenu nežli statky a zboží celého světa; jednotná zásluha je tak vzácna a drahocenna, že nepřeváží jí poklady okrsku zemského; neboť zásluhy otevírají nám brány nebeské a připravují věčnou, nevidanou, nevýslovnou slávu a blaženost. Zdaž tedy můžeme si mysliti něco užitečnějšího, nežli abychom dobývali si mnoho milosti a zásluh? Šestinedělní pobožnost sv. Aloisia poskytuje nám nejvhodnější k tomu příležitost. 2. Častějším přijímáním sv. svátostí čistí se srdce lidské, jím dostává se duši síly ke konání skutků dobrých, jím vzbuzuje se vroucnější láska k Bohu a nejsv. svátosti oltářní, zvláště ale něžná láska k sv. čistotě, síla k přemáhání nečistých žádostí, k nimž porušený svět a vlastní tělo nás svádějí. 3. Častým a hodným přijímáním sv. svátostí jsouc posílena duše lidská přemáhá statečně pošetlou bázeň před lidmi, neblahou to závadu bohulibého života, která tak mnohé dobro zbraňuje a prvním bývá podnětem duševní polovičatosti a slaboty přemnohých křesťanův, jinak dobře smýšlejících. 4. Konečně ubezpečen může býti ten, kdo častěji a skroušeně sv. svátosti přijímá, že se těší obzvláštní ochraně a mocné přímluvě andělského jinocha, miláčka Božího

sv. Aloisia. V každé době, ve všech potřebách tělesných i duševních může se nadíti pomoci s hůry, setrvá-li v uctívání světce onoho.

Toť věru hojnost důvodů pro věřící „dobré vůle“, aby nezanedbávali požehnanou pobožnost, pokud totiž nestaví se jim závažné překážky v cestu. Právem dí učenný P. Maurel ve výtečném díle svém: „Pobožnost sv. Aloisia nelze s dostatek, obzvláště mládeži, doporučiti. Zachování nevinnosti, osvícení Ducha sv. při volbě stavu, láska k Panně Marii, hojné požehnání při studiích — to jsou drahocenné plody pobožnosti té, jež státi se má předmětem zalíbení každého katolíka, především pak mládeže naší.“

(Pokračování.)

Calderon de la Barca.

Jest tomu dnes dvě stě let, kdy zemřel první básník španělský, který nejen jako kněz, ale i jako voják a jako básník byl *věrným synem církve katolické*. Abychom památku jeho ctili podáváme krátký životopis jeho.

Don Pedro Calderon de la Barca, po své matce i Henao y Riano nazvaný, narodil se dne 17. ledna 1600 v Madridě. Otec jeho pocházel ze šlechtické rodiny starokastilské a předkové matčini pocházeli z Nizozemí a z Asturie. O narození Calderonově vypravovala sestra jeho Dorota, která byla duch. sestrou v klášteře Klarisek Toleďských, tuto událost, kterou prý v mládosti své od svých rodičů byla slýchala. Ještě před narozením jeho, tak vypravovala sestra Dorota, pokud dítě v lůně matčině bylo, slyšen pláč jeho zřetelně po třikráte. Otec a matka nešetřili nákladu, aby synáček jejich nabyt vzdělání co nejlepšího. Vychovavše jej ve svém domě co nejpečlivěji, dali ho, když mu bylo devět roků, do koleje jezuitské v Madridě. Již v této koleji osvědčily se výtečné dary ducha jeho, tak že mu bylo přisouzeno první místo mezi spolužáky. Nápadno jest, že duševní vlohy jeho velmi záhy nabyly zralosti a že ho ani ve vysokém věku neopustily, neboť jsa 13 roků stár a opouštěje kolej Madridskou pokoušel se již s dobrým výsledkem v básnictví dramatickém. Roku následujícího počal svá studia na vysokých školách v Salamance, kdež věnoval veškeru pilnost svou studiu matematiky, historie, filosofie a práv. Ukončiv zde svá studia vrátil se v 18. roku věku

svého do Madridu, kdež přijat byl příznivě na dvoře královském.

Panovaleť tehdy ve Španělech Filip IV. (1621—1665), který hleděl si divadla. Roku 1625 vstoupil Calderon do vojska královského chtěje snad nabyti zkušenosti a poznati život vojenský. Jako voják vyznamenal se v Nizozemí a v Milánsku, spisuje zároveň dramata svá pro divadlo Madridské. Král Filip byv básněmi na Calderona upozorněn, povolal jej opět roku 1635 ke dvoru svému a ustanovil jej vrchním správcem divadla a dvorním básníkem. Roku 1637 byl jmenován Calderon rytířem sv. Jakuba od meče v Compostelle. A když po třech letech vypukla válka občanská a Calderon jako rytíř jí účastniti se měl, uloženo mu bylo od krále, aby zůstana při dvoře napsal divadelní kus pro blížící se dvorní slavnosti. Avšak Calderon vykonav přání svého panovníka spěchal za vojskem do Catalonie a svou udatností získal si přízeň královu úplně, tak že po návratu svém do Madridu velice vážen byl a vyznamenáván ano i roční plat dostával.

Než nábožnou jeho mysl neuspokojil život hlučný u vojště a při dvoře královském a ačkoliv po dlouhou dobu takto žil, nebyla mysl jeho porušena nebezpečími kruhů těchto. On zůstal chladným pozorovatelem nechvalných zvyků dvorských hledě krále i ve svých divadlech, která u přítomnosti mocnářově byla provozována, šetrnou satyrrou na ně upozorniti. Ve všech jeho dílech i v oněch, které psal ve vojště, možno pozorovati cit pro mravnost a nadšenost pro víru a církev a slušno z toho souditi, že i v životě svém zásadám těmto byl věren a že zůstal neporušen. Calderon nevstoupil nikdy ve stav manželský a rovněž není ani nejmenší zprávy o něm, že by byl přítelem milostných pletek. Nebudeme tedy tomu diviti se, že nenaleznuv klidu ani ve vojště ani na dvoře královském byl vysvěcen na kněze v 50. roce věku svého. Tímto krokem si pojistil lásku svého panovníka ještě u větší míře, neboť již roku 1653 stal se kaplanem s nadací velmi bohatou při kapli de les reyes nuevos u kathedrálního chrámu v Toledě a nedlouho po té učinil jej král, který básníka tak nadaného na dvoře svém míti chtěl, kaplanem při své kapli královské, dávaje mu královskou přízeň svou na jevo při každé příležitosti, v čemž ani nástupce jeho Karel II. ničeho nezměnil až do smrti básníkovy. Roku 1663 stal se Calderon členem spolku sv. Petra, který ho zvolil později svým představeným (kaplan

mayor). S jakou láskou ku spolku tomuto přilnul, poznáváme z toho, že umíraje všechno své jmění jemu odkázal.

Ačkoliv Calderon jako kněz úřady téměř zahrnut byl, neustal psáti pro divadlo. Madrid, Toledo, Sevilla a Granada měly od něho autos sacramentales; mimo to psal pro divadlo královské, jak již pověděno, až do posledních dnů života svého i po smrti svého prvního příznivce Filipa IV., neboť pružnost ducha a básnická tvořivost neopustily ho ani v nejvyšším stáří. Jsa 81 roků stár psal ještě nábožnou hru k oslavě Božího Těla, kterou však již nedokončil, neboť v pondělí Svatodušní dne 25. května 1681 vypustil lehce duši svou v bytu prostickém nedaleko brány Guadalajara. Dle přání svého pohřben byl od kněží spolku sv. Petra beze vší nádhery. Všeobecný zármutek nad smrtí jeho objevil se několik dní po pohřbu, když nejeu v Madridě ale i ve všech městech větších španělských slavné služby Boží za něho byly obětovány. Na hrobě jeho ve chrámě sv. Salvatora v Madridě postaven jest mu pěkný pomník.

Calderon byl jako básník Španělem starého rázu: v něm žil ještě duch oněch hrdin, kteří se dožili po 500letém boji vítězství nad Mohamedany a židy a viděli vlast svou na výši její slávy. Náboženství katolické bylo zvláštní láskou jeho, bylo srdcem jeho srdce, povzbuzením duše jeho, básně jeho byly ustavičnou hymnou Boha Trojjediného. Po Bohu miloval svou vlast nejvíce. Za jeho života vypuzeny byly poslední zbytky Maurů z vlasti jeho, on viděl šířiti se kříž Kristův v Americe: za jeho života počíná také úpadek veleříše španělské a odtud si vysvětlíme onu nadšenost pro církev katolickou, neboť to bylo přesvědčení jeho, že jen ona může pomoci vlasti jeho hynoucí. Život a povaha Calderonova mají něco vznešeného do sebe. Byl vyznamenán především krásou tělesnou a duch jeho obdařen byl dary drahocennými v míře nejhojnější. Oplýval statky pozemskými, žil v přízni a v přátelství s muži nejprvnějšími ano i se svým panovníkem. Zemřel lehce dosáhnuv věku vysokého s dary ducha svého nezmenšenými jsa vážen a uznán ode všech. Slávu jeho básnickou pojistily mu hlavně již jmenované autos sacramentales (slavnostní hry k oslavě Božího Těla). Počet těchto her obnáší asi 73, z nichž však mnohé se ztratily. Mimo to psal jiná dramata, jichž počet jest: 109 veseloher a truchloher (comedias), 200 předeher (loas) ku slavnostným brám, 100 různých dramatických žertů, básen o posled-

ních věcech, pojednání o malířství, obranu světského dramatu a veliký počet znělek a romancí, jež při různých příležitostech byly vyznamenány.

Kdo by se však domníval, že čísla tato jsou určita a spolehliva, mýlil by se, neboť Calderon nikdy svých děl neuspořádal, aniž komu uspořádati dal, což se ovšem velikou plodností jeho může vysvětliti. Dramatické spisy jeho byly vydávány již za živobytí jeho od lidí zříštných, kteří jen z obchodu a ne z lásky k básníku to činili. Ba stalo se prý, že vydané jeho hry byly tak změněny a znešvařeny, že jich ani Calderon nepoznal. Ziskuchtivost jiných byla ještě důmyslnější: aby odbyli snadněji své práce, vydávali je za práce Calderonovy. Jakýsi pokus o uspořádání děl jeho učinil potomek slavného Columba, vojvoda z Varaguy, podav seznam spisů jeho, avšak ani tento seznam není chronologický ani spolehliv.

Básně Calderonovy jsouce tak četny nejsou ceny stejně vyborné, avšak v celku svým jsou nejskvělejším a nedokonalejším plodem dramatického umění španělského. Byloť ovšem umění toto ve Španělsku vydalo Lopem de Vega krásné a přechetné plody a tím i Calderonovi cestu upravilo, avšak vrcholu svého dosáhlo Calderonem, který mimo bohaté nadání ducha svého nabyl i literárního a vědeckého vzdělání, jehož se nedostávalo předchůdcům jeho. Forma básní jeho jest dokonalá a umělá v nejmenších podrobnostech, mluva jeho jest květnatá a bohatá. Myšlenky pak, jimž hlavně dal výraz v básních svých jsou nadšenost a horlivost u víře, věrnost a statečnost a j. — Ve všech jeho básních možno sledovati světový názor jeho naprosto křesťanský, vše usmířující a ozářující a srdce lidské uspokojující, neznající nesmířitelných protiv a pochybností, názor, který jsa v plném smíru s Bohem srdci lidskému velice lahodí.

Maně naskytá se konečné otázka, v jakém asi poměru stojí Calderon ku svému rovněž velikému předchůdci Lope-ovi de Vega? Oba zemřeli smrtí příkladnou, oba vysvěceni byli na kněze u věku pozdějším: avšak kdežto Lope vícekrát byl ženat a ve mladosti své vedl život dobrodružný a ne vždy bezúhonný, jest život Calderonův. jak již podotknuto, vzorem a příkladem od kolébky až ku hrobu. V básnictví dramatickém upravil veleplodný Lope krajanu svému Calderonovi cestu: a vynikli-li nad něho vynalezavostí, mystickou vroucností a obrazotvorností, předčil jej Calderon zajisté umě-

lou a dokonalou formou, hloubkou a jasností myšlének. Jako dramatický básník jest Calderon blízek Shakespearovi. Göthe obdivoval se dramatické umělosti jeho. Svými duchovními básněmi vynikl nad Shakespeara a zápasí o přednost s Dantem.

Lásku a uznání světa katolického zasluhuje tím spíše, že jako kněz a umělec své síly především obětoval oslavě Boha, církve katolické a Nejsvětější Svátosti Oltářní a že právě za tou příčinou od jiných nebyl pochopen a náležitě uznán. Jím a předchůdcem jeho Lopem de Vega přivedeno dramatické umění ve Španělsku na takový stupeň, k jakému málokterý národ se povznesl.

Podavše v krátkosti zprávu o životě a básnictví Calderonově neváháme ukončiti slovy jeho přítele a prvního životopisce jeho D. Juana Tasisa y Villaroel, který dí: Nedokonale dovedu vpraviti do malého obvodu svých úst toho, který všechny jazyky Famy přivedl v pohyb způsobem podivuhodným, nedokonale obmezím epilogem toho, jehož rozsáhlé prostory staletí neobsáhnou, neboť kdoby chtěl jeho lesk obmeziti, uškodil by více jeho jasnosti, než by jí vzdal svůj hold.

A. Č.

Víra a věda.

„Lžiliberalismus“ rád vyhlašuje, že se víra s vědou nesrovnává. Že toto tvrzení drží lež ukazuje, mezi jiným též život a úmrtí Leverrier-a, kterýž byl jeden z nejslavnějších astronomů čili hvězdářů naší doby a zároveň ředitelem císařské hvězdárny v Paříži. — V roce 1847 oznamoval právě Leverrier učenému světu, který se tomu velice podivil, že ještě téhož roku na jistém místě nebeského obzoru objeví se nová hvězda; a 23. září 1847 spatřil v Berlíně jistý astronom tutéž novou planetu na Leverrierem naznačeném místě. Tato hvězda byla z počátku nazývána „Leverrier“, později pak „Neptun“. Tímto vynálezem oslavil Leverrier po celém světě své jméno. Za svého celého života zanášival se se svým důležitým dílem o pohybech planet a stálosti našeho slunečního systému. Na sklonku života dokončiv dílo své velice se z toho radoval, a často s nábožnými vzdechy opakoval slova svatého evangelia: „Nyní propouštíš Pane služebníka svého v pokoji.“ (Luk. II. 29.) Ve všech případech osvědčoval živou a pevnou víru. Když se jeho dcera vdávala, prosil svatého Otce, aby novomanželům požehnání udělil. V poslední nemoci pravil k služebníku, aby mu zavolal vlast-

ního faráře ani slovem o tom své rodině se nezmínil. Služebník se však zmýlil, a přivedl faráře ze St. Sulpice; kterýž Leverriera jej vyzpovídal. Po té pravil slavný astronom, že chce učenému světu dáti příklad nejenom *jakožto dobrý katolík*, nýbrž i *jakožto dobrý osadník* a za tou příčinou, že sobě přeje, aby jej jeho vlastní farář od sv. Jakuba svátostmi umírajících zaopatřil, což se také stalo. Již delší čas před svou smrtí měl ve své hvězdárně kříž. A bylo to nad míru dojímavé, jak se od svých milých nástrojů vlekl ku kříži a k smrti se připravoval, jakožto muž jemužto nebesa vypravovala slávu Boží. Tak nás i Leverrier, jako mnozí jiní slovutní astronomové, pamatuje na slova, která před třemi lety zemřelý prof. Heis v Münstru pronesl: „Nebe hvězdářů a nebe bohoslovců neprotivují se sobě“ jinými slovy: „Pravá a dokonalá věda snáší se vždy dobře s věrou.“

Modlitba dítěte.

Ó milý Bože na nebi,
mou prosbu vyslyš horlivou:
Ať jako dítě nábožné
vždy zachovávám vůli Tvou!

Ó veď mne na všech cestičkách
otcovská péče lásky Tvé,
by nikdy neklopýtal
ty malé, slabé kroky mé!

Fr. Doucha.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

I.

Nad hlubokým údolím řeky Chrudimky rozestřel se široký pruh ranních červánků. Zádumčivé lesy Stradovské probouzejí se ze sna k novému životu. Táhlé paprsky ranního slunka pronikše tenkou vrstvou narudlých mráček vnikají bez ostychu do lůna stinných hvozdův a zlatem odívají hravé vlnky lesní bystřiny. Tu a tam zaznívají jednotlivé hlasy neunavného ptactva, jež z nočního jsouc vyrušeno poklidu opouští bezpečný útulek, aby zpěvem svým pozdravilo velebné jitro. Rozložené hlavy letitých buků důvěrně nakloňují se k sobě, jakoby chtěly si vypravovati o pestrých snech a bájích, které chladivý větrík západní až sem byl zanesl.

Za nedlouho vyplula ohnivá koule palčivého slunce nad zelenavé pokraje lesův

a vykouzila tisíce skvostných perel na orosených lučinách. Valem rozvlnilo se utěšené moře bujného osení, jež táhnouc se od jedlové paseky až k nízké zdi klášterní pokrývalo širokým pasem celý pohorský hřbet na levém břehu řeky se vypínající. Ze štíhlé věže kláštera rozlil se po údolí i výšinách libý hlas zvonu vyzýváje obyvatele blízkých dědin, aby vroucně děkovali mocnému Dárci všech svých potřeb za ochranu jim poskytnutou a prosili jej za nová dobrodiní.

Sotva že dozněl dojemný hlahol zvonu, vyšla ze dveří nízkého domku, který na konci vesničky k vysoké stráni se tulil, prostě oděná dívčina. Chvatným krokem zaměřila kolem zahrádky k široké cestě po břehu řeky se vinoucí a teprv když se byla několikrát nepokojně ohledla a přesvědčila, že časně jitro posud nikoho z blízkých chat nevyhláskalo, umírnila spěch svůj a z hluboka si oddechla. Dívčina, které ve spěchu šátek s hlavy se byl sesmekl a zlaté kadeře bohatých vlasů kolem šíje se rozvlnily, nevšímal si půvabu jarního jitra, nýbrž upínala chvílemi zrak svůj ke klášteru, kam kroky její patrně spěly.

Nepokoj, který až dosaváde ji ovládal, vzrostl očividně. Svěsivši hlavu, zastavila se u blízkého rozcestí a přemýšlela jak se zdálo, má-li v cestě své pokračovati či snad se vrátiti. Konečně se rozhodla. Obracejíc se na cestu v pravo překročila úzkou lávku přes řeku položenou a vystupovala po táhlé stezce na vysokou stráž.

Na temeni stráně zvedaly se omšené zdi klášterní. Nádherný kostelík, jenž uprostřed hřbitova v čele celé stavby stál, honosil se umělou věží. Pozlacená bání její trpytila se oslňujícím leskem. K pravému boku chrámovému přistavena byla rozsáhlá budova ukrývající střechu svou pod rameny obrovských kaštanů.

Nákladný ten pomník zbožné mysli založen byl na počátku XIV. století. Nejsou sice známa jména štědrých původců jeho, avšak s těží jen mineme se pravdy, vřadíme-li mezi ně okolní zemany a zejména dobrotivé pány Stradovské. Oni zajisté péci majíce o duchovní potřeby svých poddaných největším dílem k tomu přispěli, aby povolání byli do nově zbudovaného kláštera horliví mniši. Právě toho času dobývali si nemalé zásluhy o vzdělání lidu českého skromní bratři sv. Františka, minorité nazvaní, kteří z prvního konventu svého u sv. Jakuba v Praze v brzku i po jiných krajích vlasti naši se usazovali. Také samota Stradovská odevzdána byla příčinlivým a nezištným

rukám jejich. Kostelík zasvěcen po vůli nábožných zakladatelů slavné památce neposkvrněné Matky Boží a jeden z větších oltářův ozdoben obrazem sv. apoštola Jakuba Staršího. Okolní lid nejmenoval novou osadu tu jinak nežli „Klášteřem.“

Dívka vystoupivši až ke zdi klášterní stanula na okamžik a zraky její bloudily po lesnatém úbočí protějšího břehu. Po chvílce otevřela nízkou branku ve zdi a ocitla se na hřbitově. Širokou cestou kráčela několikrát se pokřívajíc až ke dveřím kostelním; kolem nich zahrula pak k blízké bráně do vnitř kláštera vedoucí.

Dříve ještě nežli na dvěře zaklepat mohla, vystoupila z kláštera vysoká postava ctihodného mnicha. Řasné černé roucho jeho se širokými svislými rukávy přepásané bílým provazcem, hodilo se dobře k bledé tváři jeho. Hlavu kryl široký plstěný klobok, z pod kterého dvě oči vynikalo, ze kterých zářila mírnost, pokora a apoštolská horlivost. Silná hůl, kterou v ruce držel, dávala patrné svědectví, že mnich na delší cestu se hotoví.

Postřeh dívčinku pohlížel udiven na časného hostě. Dívka pak, jak se zdálo, byla zjevem jeho úplně polekána. Ustoupivši o krok nemohla ani obvyklého pozdravu ze sebe vypravit a sklopivši hlavu stála tu jakoby postižena byla při nemalém přechodu.

Mnich pronesl sám tichým hlasem: křesťanský pozdrav a blíže k dívce přistoupiv slovy laskavými po přání její se tázal.

Ona neodpovídala.

„Co se ti stalo?“ pravil po krátkém pomlčení hlasem starostlivým. „Tvář tvoje nevěstí nic dobrého. Tož rci jen, co tě sem přivádí?“

„Hledám dobrotivého otce guardiany,“ řekla konečně dívka plaše na mluvčího vzhledajíc.

„Právě odešel do zahrady,“ odvětil mnich. „Je-li věc tvá důležitá,“ dodal po chvílce, když ničeho neodpovídala, „sám ještě mu oznámím příchod tvůj,“ a obrátil se, aby učinil jak pravil.

„Sama jej vyhledám, nábožný otče,“ pravila dívka zmužileji než před tím a vstoupiv do prostranné chodby klášterní zaměřila k protějším polootevřeným dveřím, jež do zahrady vedly. Po té zavřel bránu a rychlým krokem ubíral se z kláštera.

Zahrada minoritského kláštera Stradovského poskytovala jarního času velmi příjemného pohledu. Celá úprava svědčila o neunavné péči její pěstitelů. Těsně ke klášteru přilehající rozdělena byla umělými ce-

stíčkami na mnoho oddílů. Vedle mohutných hrušní a jabloní zelenají se podél zdi bujné keře liskových ořechů a bezu, které chladivý stín vrhají na umělé besídky v koutech zahrady založené. Záhony po stranách besídek honosí se množstvím pestrých květin: růže v prvním rozkvětu ukrývají purpurové líce své do náručí širokých listů slezových, vedle stydlivých konvalinek z tíšiny lesní sem přesazených vine se hustý pruh živého brčálu.

Poblíž jedné z besídek prochází se ctihodný stařec knihu v ruce drže. Stříbrné šediny ověncují usměvavou tvář jeho, hlavu maje k zemi schýlenou pohřížen je, jak na první pohled vidno, v hluboké myšlenky. Chvilkami se zastavuje a upírá zrak svůj na záhon květinový, z něhož lehký vánek líbou vůni široko roznáší. Rty stařečkovy stahují se k úsměvu a tichým šepotem dává průchod svým myšlenkám. Konečně poodešel na kousek rozvírá knihu a ohlíží se, kde by as usednouti mohl.

V tom pozoroval děvče naše, ano nejistým krokem k němu se blížilo.

„Dítě, drahé dítě, co přivádí tě tak záhy do našeho zátíší?“ pravil přivětivě a odpovědi nevyčkav rozprádal hovor svůj. „Ovšem slíbil jsem ti dáti ze zahrádky naší květin, kolik jen chtít budeš. Jsou to velmi pěkná kvítka, pohléd sem na ně! Ale několik jich tu necháš pro mne; okřívám, kdykoliv na ně pohlednu. Ale proč nemluvíš? Nejsi spokojena se skrovným darem svým?“

Hned při prvních slovech uchopila dívka ruku guardianovu uctivě ji políbila. Klid a neobyčejná vážnost trůnila jí v blankytném oku, když staroušek o květinách se zmíňoval. Usměvavá tvář jeho nevyhládala ani radostného hnutí na líci její.

„Tys smutná dnes a nemluvná,“ pravil guardian. „A tvůj pohled! — Co se ti přihodilo? Mluv, dítě, a nezarmucuj mne! Jistě že ti opět horkokrevný bratříček tvůj v něčem ublížil. Zanáší se posud těmi blouznivými myšlenkami?“

„Více než kdy jindy, dobrotivý otče,“ pravila dívka vzdychajíc. „Avšak nedbám více jeho slov a posměchu.“

„Dobře tak činíš. Často ve svých modlitbách naň zpomínám prose Pána, aby opět na pravou cestu jej přivedl. I doufám, že se tak stane po vůli Boží co nejdříve.“

Dívka nedůvěřlivě zavrtěla hlavou.

„Ty pochybuješ o slovech mých? Nerozumím ti, dceruško. Pověz mi přec, proč nesdílíš náhled můj?“

„Právě proto tak časně jsem přišla, abych ulehčila stísněnému srdci svému,“ za-

počala dívka: po celou noc nezavřela jsem oka, neboť dojmy včerejšího večera utkvěly mi hluboko v mysli . . . Stále jej vidím před sebou. Spanilý ten mládenec bránil se statečně. Ale co platná obrana dvou proti tlupě zákeřníkův? . . .“

„O kom to mluvíš? Zpamatuj se, dcero má! Ty sníš!“ starostlivě vypravil ze sebe guardian.

„Kéž to byl jenom sen!“ pravila dívka jako pro sebe. „Ale bohužel byla to truchlivá skutečnost . . .“ A sklopivši hlavu utírala velikou slzu, která z nenadání po hladké tváři její se prýštila.

Stařeček guardian pohlížel na ni mlčky a zdálo se, že s otázkou vyčkává, až dívka poněkud se utiší a hluboký zármutek obyčejnému klidu její ustoupí. Očekávání jeho brzy se vyplnilo.

„Neměla bych pokoje, kdybych vám všechno, dobrotivý otče, nesdělila. Včera s poledne odebrala jsem se k příbuzným našim do Ochoze. Spolehajíc na to, že noc bude jasna a že cesta je mi dobře povědoma, zdržela jsem se tam déle než obyčejně a teprv za soumraku vracela jsem se k domovu. Sotva však překročila jsem hranice lesů Stradovských, setmělo se tak silně, že musila jsem vyhledati hluboký újezd, abych z cesty nezbloudila. Než v malé chvíli prodral se z mraků měsíc a bledý svit jeho usnadňoval mně obtížnou cestu. Najednou uslyšela jsem před sebou v dáli koňský dusot. Zdvojnivši pozornost svou viděla jsem, že dva jezdci povolně proti mně jedou —“

„Mluv, dítě, mluv! Co se dále stalo,“ pravil guardian vida že dívka se zamlčela, „doufám pevně, že ti v ničem ublížiti se neosmělili. Jeden z jedců byl bezpochyby bratr tvůj, který od nějakého času v nočních dobrodružstvích si libuje.“

„Nikoliv dobrotivý otče. Mladší z jezdců byl Jan, syn milostivého pána našeho. Vracel se nepochybně z města v průvodu jediného panoše. Poněvadž z počátku jsem jej poznati nemohla, zabočila jsem z cesty a ukryvši se za hustý jalovcový keř, jenž tam v úzké úžlabině stojí, čekala jsem, až by kolem mě přejeli. Avšak když jezdci přiblížili se k místu, kde jsem se skrývala zazněl pronikavý piskot z houštiny a za okamžik vyřítilo se z březiny asi deset ozbrojených mužů a obklopili oba pozdní jezdce . . . Z prsou mých vydral se bolestný zvuk. Poznala jsem mladého pána. Ve svém úkrytu zůstala jsem jak přimrazena a zdálo se mi, že hustá tma mne obklopuje. Zpamatovavši se viděla jsem, kterak Jan statečně se bránil.

Byl však přemožen, zároveň s panošem s koně stržen a na rukou spoután a ode dvou lupičů odveden . . .“

„O hrůza!“ volal stařeček a sepjav ruce bolně pohlížel k nebesům.

Dívka vzlykajíc nemohla ani slova promluvit.

„Upokoj se, dcero drahá! započal po chvílce guardian; „dobré srdce tvé mnoho při tom trpělo. I mně neštěstí ono bolestí prsa rozrývá. Upokoj se! Mocná ruka Páně uchrání ho vši zloby nepřátelské. Soudy Boží jsou nevystihlé. Nám zdá se ovšem, jakoby nevinný podlehal: on však vítězí.“

„Bojím se o jeho život,“ zašeptalo děvče.

„Odpusť slabosti mé a prostorekosti,“ pravila dívka, teprv ze slov tvých čerpám vždy sílu a útěchu. — Chtěla jsem sama ubohému panicovi pomoci, chtěla jsem zajatého následovati, avšak podoba jednoho ze škůdcův jeho odňala mi všechnu odvahu . . .“

„Jak, bylo by možno, abys i zlosyny byla poznala? tázal se mnich překvapen.

Dívka se zarazila. Bylo vidno, že otázka stařečkova ji téměř poděsila. Z uzardělých tváří vymizel mžikem všechn nach, ruce jí sklesly, málomyslně hleděla před sebe.

„Netaj mně ničeho. Poznáme-li pachatele, přijdeme tím snadněji na stopu ničemného díla jejich. Či pochybuješ o tom, že nevynaložím vše, abych pokud mé síly stačí přivedl ztraceného syna do náručí milujících rodičů? Jim k vůli to alespoň udělej,“ dodal takřka prosebně, „ačkoliv i já mám příčinu, abych podílu bral na neštěstí jejich.“

„Všechno jsem již pověděla, dobrotivý otče, když jsi se zprvu na bratra mého tázal,“ zněla tichá její odpověď.

Ctihodný stařeček tiskl vysoké skráně své do dlaní. „Ty se mýlíš, dcero! Tak velkého zločinu na dobrém pánu svém nebyl by přece Viktorin schopen. Ne, ne, to neuvěřím nikdy! zvolal a vrtěl šedinami kvetoucí hlavy své.

„Před několika dny odešel do města,“ odvětila na to dívka, jakoby byla přeslechla poslední slova jeho, tak že nemohl rozhodnouti, zdali sama na ně přistupuje aneb o tvrzení svém úplně je přesvědčena. „Marketo, pravil mi, až opět se domů vrátím, sotva mne poznáš. Budeš mysliti, že bohatý rytíř zavítal pod chudobný krov náš. Zlaté brnění moje ti leskem oči oslní! . . . Viděla jsem ho, avšak — smutkem kalily se mi oči.“

Blížící se kroky přetrhly další rozhovor. Oba se poohledli v tu stranu, odkud přicházely.

„Důstojný otče,“ započal příchozí bratr řeholní hluboce se ukloniv, „přikázal jsi mi, abych upomenul tě v čas na dnešní služby Boží.“

„Měj strpení, drahý bratře! za chvílenku se dostavím,“ odvětil guardian.

Bratr sakristian uctivě se vzdálil.

„Ani jsem neznamenal, že den již valně pokročil,“ pravil na to k dívce. „Není také divu; vždyť jsem se nenadál drahoušku, že jitro dnešního dne přinese mi tak smutné a překvapující zprávy. Ovšem jen tobě mám je děkovati a ochotně tak činím. Avšak k díkům svým připojiti musím i zvláštní chválu. Sdílnost a upřímnost tvá nejenom mocně mne dojala, ale i mnoho k tomu přispěje, abychom ubohého chlapce našli. Čím dříve ruku k práci té přiložíme, tím spíše žádoucím bude korunována výsledkem. Zajisté že neopomeněš,“ řekl jí ještě, ana po boku jeho k východu ze zahrady kráčela, „zastaviti se v našem kostelíku. Prosme dnes společně Pána, aby ukrátil trudné ty zjevy dnů našich a aby bývalý klid uhostil se jak do chatrčí tak i do domů bohatcův. Že tak v pravý čas učiní, jsem pevně přesvědčen!“

Marketa klidně jej vyslechla. Když pak rozloučiv se s ní na konci chodby klášterní v nízkých dveřích zmizel, spěchala sama do chrámu. (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup ráčil dne 19. května světit v arcib. domácí kapli p. hraběte Roberta Nostice na podjáhenství a v neděli dne 22. t. m. na jáhenství. Tentýž p. hrabě bude dne 8. června na Smečně od nejd. p. kardinála vysvěcen na kněžství a hodlá v měsíci říjnu vstoupiti do Tovaryšstva Ježísova v Holandsku, kde Tovaryšstvo má noviciat pro provincii německou. Hrabě Robert Nostic, který studia gymnasijsní konal v Praze a theologická s výborným prospěchem v Innomostí, jest třetím synem v Praze chvalně známého dobročinného p. hraběte Hugona Nostice, předsedy soukromého spolku pro podporování chudých.

— Pobožnost 40hodinná koná se až do 26. května na Strahově, od 27.—30. května u sv. Mikuláše, 31. května, 1. 2. a 3. června u sv. Petra na Poříčí, od 4.—7. června ve Volšanech.

— Břimovanců ve vikariatu Kolínském bylo 8116 a sice: v Kouřimi 924, ve Svojšicích 485, v Zásmukách 690, v Malo-

ticích 360, v Dražobudicích 342, v Novém Kolíně školní mládeže 966, dospělých 894, v Lošanech 371, v Starém Kolíně 215, na Křečhoři 225, v Ovčárech 365, v Sánech 226, ve Veltrubech 253, v Ohařích 323, v Nové vsi 123, v Plaňanech 521, v Dobřichově 719, v Ratenicích 114.

— Biskupem Kerským jmenován byl od císaře pána kapit. vikář kanov. Peter Funder, který bude v Solnohradě na biskupství posvěcen.

— V několika dnech přibudou do Prahy korunní princ arcikn. Rudolf se svou vznešenou chotí arcikněžnou Štěpánou. Tato královská princezna belgická jest s korunním princem v třetím stupni spříbuzněna a proto musil nejvyšší dvůr žádati k sňatku obou Výsosti papežského svolení, jež také uděleno. Její Výsost jest spřízněna též se dvorem bavorským; nešťastná císařovna mexická, Charlotta, jest její tetičkou a nynější královna španělská a šlechtěná arcivévodkyně rakouská Marie Kristina jest sestřenicí její, neb vznešené matere jsou vlastní sestry. Její Výsost má v titulu svém též název vévodkyně saské, poněvadž dědoušek její, slavné paměti Leopold I., král Belgů, jež souvěcí učenci zvu Moudrým, byl i řed nastoupením svým na nově zřízený trůn belgický (r. 1831) vedou sasko-koburským. Její vznešená máti arcivévodkyně Jindřiška pak jest sestrou v Čechách nezapomenutelného arcivévody Štěpána. Vychování, jaké se Její Výsosti dostalo, bylo nad vše pečlivé a s láskou a přísností matčinou spojené. Za pomoci některých sil učitelských byla všemu umění literárnímu, zpěvu, hudbě a malířství vyučena, záhy též vedena jsouc k seznání předních cizích jazyků. Její Výsost učí se již od svého zasnoubení jazyku českému, v němž, jak souhlasné zprávy znějí, valně učinila už pokroky. Vypravuje se o ní: Před dvěma as lety jela jedenkráte Její Vel. královna belgická s oběma svými mladšími princeznami Stefanií a Klementinou z procházky do hradu Laekenského. Právě když dvorní povoz k parku zahýbati měl, spatřila princezna Stefanie na blízkém sedátku odpočívati starého invalidu o jedné noze; invalida spatřiv vznešené panstvo povstal a vojensky pozdravoval. Vroucí soustrast pojala srdce princeznino a milé oči její vznesly se s ním ale výmluvnou prosbou královské matere. Tato, sama jsouc šlechtěného srdce porozuměla princezně a s milým úsměvem kývnula hlavou. I vyňala rychle Její Výsost z perlového váčku svého několik zlatníků a opustivši povoz, sama spěchala k statnému

ale chudému vojínu. Tento vida Její Výsost přicházeti, stáhnul vojenskou čapku svou s hlavy, a jakkoli i koulím nepřátelským neohroženě často vstříc pohlížel, octnul se nyní při zjevu dobromyslného anděla na rozpacích, nevěda má-li berlu, o níž jednou rukou se opíral, aneb čapku z ruky druhé odhoditi, aby podávaný dar přijmouti mohl. Její Výsost znamenajíc rozpacitost starcovu, mile pokynula mu rukou a položivši zlatníky na sedátko, s přívětivým pozdravem již opět po boku své vznešené matěře seděla. A invalida se slzami radosti v očích, z hloubí srdce svého děkoval za šlechetnou mysl její a šeptal k sobě: „Jest vtělená dobrota; Bůh Ji opatruj!“ — Královská Praha obléká se v slavnostní roucho, aby vznešené manžely, kteří v Praze přebývají budou důstojně přijala. Slavnosti připravované budou velkolepé. Den příjezdu musil býti pro churavost princezninu odložen.

— Letošní svěcení, které vykoná nejd. p. světící biskup dr. Karel Prucha, ustanoveno v tomto pořádku: dne 8. července svěcení na podjáhenství, dne 10. července na jáhenství a dne 12. t. m. na kněžství.

Z Budějovic. (*Ohlášení první generální visitace a biřmování.*) Nejd. p. biskup budějovický činí toto oznámení: Bratrská láska a vřelé přátelství byly jsou to, kteréž Jeho Biskupskou Milost, Nejdůstojnějšího biskupa Joppenského a světícího biskupa Pražského pana dr. Karla Bor. Pruchu k tomu přiměly, aby mne ve vysokém mém věku podporoval, a za mne letošní kan. gen. visitační cestu s udělením svátosti sv. biřmování vykonal. Zprávu o tom svému v Pánu milovanému kněžstvu dáváje, kojím se tou nadějí, že se Jemu s toužé láskou a důvěrou propůjčí, kterouž mně vždycky osvědčovalo. Posloupnost visitační jest tato: Dne 18. června odpoledne zkouška z náboženství v Týně Horšově. — Dne 19. června v Týně Horšové s Třebnicí. — Dne 20. června v Blizivě se Lštěním. — Dne 21. června v Semněvicích s Bukovcem (Mogolzen). — Dne 22. června v Křakově s Prostibořem. — Dne 23. června v Bernarticích se Starým Sedlem a s Dubcem (Tutz). — Dne 24. června v Újezdě sv. Kříže (Heiligenkreuz). — Dne 25. června v Bělé (Weissensulz) s Eisendorfem a s Plössem. — Dne 26. červ. v Štítarech s Mělnicemi. — Dne 27. června v Hostouni. — Dne 28. června v Mutěnině (Muttersdorf) s Horou sv. Václava (Berg) a s Wayerem. — Dne 29. června v Ronšperku se Šitborí (Schüttwa) a s Pivoňkou (Stockau). — Dne 30. června v Meclově (Metzling) se Srby.

Oznamujíce tuto kanonickou generalní visitaci a udělování sv. biřmování, činíme důstojné kněžstvo pozorno na v příčině té vydaná nařízení. — Ord. list Nr. 9. od roku 1852, Ord. list Nr. 12. od r. 1863 a Ord. list Nr. 9. od r. 1867. — Ostatně se na vědomí dává, že později, což se ještě náležitě oznámí, 2. gen. visitace s udělováním svátosti sv. biřmování konána bude v následujících farních osadách: V Klenči, v Nemanicích (Wassersuppen) s Grafenriedem, v Trhanově (Chodenschloss), v Stankově s Vostračínem, v Merklíně, v Dnešicích, v Lukavici, v Letinech s Horčicemi.

Z Jerusalema. (*Řídká slavnost.*) Na den svatých tří králů konala se v Jerusalemě na hoře Sionské pamětihodná slavnost. P. Alfons Ratisbonne, na slovo vzatý misiónář, který jedenkrát v Římě té zvláštní milosti nabyt, že se mu nejblahoslavenější Maria Panna zjevila, a že se, jsa dříve židem a pronasledovatelem křesťanstva, stal katolíkem a horlivým misionářem, slavil své kněžské druhotiny a právě na té samé hoře obětoval Hospodinu nejdražší oběť, na kteréž Vykupitel svou krvavou oběť ku spáse světa byl započal. Ratisbonne byl na kněžství vysvěcen kardinálem Bonnechosem 1830, toho času když revoluce kříže na všech cestách skácela a nohama šlapala. V roce 1842 založil řád Dcer Sionských, kterýžto řád má nyní své domy v Palestině, v Anglii, v Americe ano i v Číně. P. Ratisbonne koupil s velkými oběťmi onen díl paláce Pilátova, kde byl Kristus Pán trním korunován, a kde byl vydán jakožto král ku posměchu nevázané lůzy. Tamtéž vystavěl kostel, a oltáře vzbudoval z kamenů soudní stolice (lithostrotos), na nichžto stál Kristus Pán, jakožto král potupy. Okolo těchto oltářů, rozestavují dotčené Dcery Sionské své sirotky, utvořující Božskému Spasiteli milostnou korunu, totiž tím, že mu smírným přijímáním činí jakousi náhradu za všechny urážky; jaké mu nepřátelé Jeho za naší doby způsobují.

Literární oznamovatel.

— *Dědictví Svato-Janské* v Praze vydalo právě tyto dni podíl na rok 1881. S velikým potěšením ohlašujeme novou knihu ct. pp. údům, která zajisté vyhoví radostnému čekání, jež už napřed vstříc vychází vždy novému podílu tohoto velmi oblíbeného a velice záslužného Dědictví. Tentokrát postarali se vysoce důstojní správcové Dědictví pp. kanovníci Karel Schwarz a Fr. Srdínko o dva historické obrazy z třice-

tileté války s nápisem „Trnová koruna“ a „Pan Odolan Pětipeský.“ Spisovatelem těchto dvou dějpravných povídek jest Václav Beneš Třebízský. Kdož by z údů Dědictví Sv.-Janského neznal tohoto oblíbeného českého vypravovatele? Jeho jméno již stačí, aby v čtenáři vzňala se touha po jeho spisu. Obecně již uznáno jest, že Václav Beneš Třebízský jest z nejpilnějších, nejnadanějších, nejčestějších našich povídkářův. České dějiny jsou jeho srdcem, jimi ono žije a se hýbe. V něm jako v jasné studánce odráží se slunce i mrak minulosti našich otcův. Co oni cítili, čemu se radovali, čím vzrušeni byli a čím tesknili: všech jich nálad schopno jest srdce Benešovo. Pilně pročítá kroniky české, vybírá z nich zajímavé příběhy a odívá je rouchem své bohaté obraznosti. Jako jest půvabný děj, rovněž malebná, plyná jest mluva. . . . Tento podíl 68. má 487 stran. Ve zprávách udává se počet údů na 26410. Tolik jest údův, ale kdož by udati mohl počet čtenářů, když kniha jde z ruky do ruky? Spisovatelové píš pro velmi vděčné čtenářstvo. Zemřelých údův ohlášeno bylo 204. Odpočítež v pokoji!

— J. Váňa, bývalý professor ruské řeči na česko-slovanské obchodní akademii, jal se vydávati „anglicko-slovanskou knihovnu zábavy i poučení.“ Podnik tento byl všemi českými listy vřele uvítán, neboť již dávno ohlašovalo se přání, aby překladatelství z velikých literatur evropských se zorganizovalo a na základě promyšlené osnovy provádělo. Pokud oprávněným tužbám českého vzdělanstva Vánovou knihovnou bude vyhověno, ukáže teprve budoucnost. Dosud vyšly tři spisky: „*Na ruské roli*“ od Grigoroviče, spisovatele ruského. Jest to maličká knížka, ale velmi mile pobaví čtenáře, jehož mysl otevřena jest dojemným krásám přírody. Líčí se v ní prostomilý život věnkova ruského, jeho působení v náboženství a mravnost, v kterémžto ohledu drží vrch nad městem, jehož nádhera a rozptýlující rozmanitost budí v člověku domýšlivost a rozháranost srdce. Spisek ukončen jest mohutnými rysy o starém sedláku ruském. Vypsána jest jeho poctivost, nábožnost, srostlost se zděděnou rolí, spokojenost a blažená smrt. Druhy sešit má nápis: J. Stuart Mill „o individualitě.“ Slavný tento anglický spisovatel výmluvně se ujímá jednotlivce proti vzdělanosti nynější, která čím dále tím více všecky různosti, zvláštnosti a samosvojnost jednotlivcův stírá a ve svůj stejnokroj vše obléká. Za třetí číslo vyvolena byla E. Gibbonova úvaha: „O právu Římském.“ Podán jest v ní vznik, rozvoj a působení práva římského v život Římanův a v právo nynějších evropských národův. Tyto tři spisky vyšly v Praze nákladem spisovatelovým. Milerádi upozorňujeme ct. pp. čtenáře na tento

podnik, dávající zároveň radu, aby jednotlivé spisky s náležitým rozmyslem byly čítány, poněvadž původcové jich zde onde, nemohou zatajiti nekatolické své náboženství. Dobrého se držíme, křivé rozhodně odmítneme!

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Emilian Václ. *Gedliczka*, č. ř. prem. na Strahově a kn. arc. notář, dne 15. května 1881 (nar. v Stalci 9. listop. 1807, prof. 1. listop. 1834, vysv. 2. srpna 1835).
- P. Milo *Schorboeck*, č. ř. prem. na Strahově a far. na odpoč., dne 21. května 1881 (nar. v Jihlavě 24. listop. 1825, prof. 17. července 1853, vysv. 31. července 1853).
- P. Adam *Straka*, č. ř. křížov., kommandator a senior téhož ř., 22. května 1881 (narozen v Chodové Planě 12. března 1792, prof. 9. pros. 1815, vysv. 15. února 1816).

Jmenováni jsou:

- p. Řehoř *Lindner*, děkan v Jáchymově, sekretářem kn. arc. vikar. úřadu Jáchymovského;
- p. Frant. *Krásl*, dr. theol., priv. docentem dogmatiky při theol. fakultě.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Dudych*, far. Perholtický na odpoč. v Praze, 5. května 1881 (nar. v Holicích 13. pros. 1819, vysv. 25. července 1844). — Zesnulý pokusil se literárně zejména v oboru archeologickém, dopisoval do rozličných časopisů a jest v dobré paměti i u svých býv. osadníků. Pochován byl dne 8. května na Vyšehradě.

V biskupství Budějovickém.

Jmenován jest:

- vdp. Msgr. dr. Jos. Alfons *Šulák*, voj. kurát, b. kons. rada a majetník zl. zásl. kříže pro piis meritis, vojenským far. v Košicích;
- vdp. Ant. *Skočdopole*, prof. pastýřského bohosloví a č. kanovník, jmenován theol. fakultou pražskou č. doktorem bohosloví.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Ondřej *Veselák*, kp. v Domažlicích, za far. v Pocinovicích;
- p. Frant. *Pecka*, kp. v Starém Městě, za adm. v Klášteře (Neufistritz);
- p. Jan *Hanzl*, kp. v Bohumilicích, za admin. v Hořticích (ve Volynském vikar.);
- p. Frant. *Ondok*, koop. v Těchonicích, za admin. tamže;
- p. Jan *Šindelář*, koop. ve Vollmavě, za kp. v Domažlicích.

Uprázduené místo:

Těchonice, fara patron. p. hrab. Taaffe, do 12. června 1881.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Časová úvaha o Duchu svatém.

Před několika lety vydal jistý spisovatel ve Francii třísvazkové dílo o Duchu svatém. V prvním a druhém svazku rozepisuje se o tom, jak Duch sv. v každém století působil v Církvi katolické a v třetím tvrdí, že nadejde ještě doba, v nížto Duch svatý bude zvláště ctěn a oslaven. Kritika o tomto spisu byla v katolických listech dosti přízniva. I my této myšlence přisvědčujeme, přemýtajíce o tom na mysli, jak již za naší doby Duch sv. mocně působí v Církvi naší.

Neseme-li se duchem svým až ku kolébce Církve katolické, když byl Duch svatý vstoupil na apoštoly, spatřujeme, jak viditelná hlava tétož Církve, sv. Petr, k lidu činí nadšenou řeč: Pokání čiňte, a pokřtěn buď jedenkaždý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů svých a přijmete dar Ducha svatého. (Skut. ap. II., 38.) Hle, Duch svatý působí nejprve v náměstku Kristově, žehná jeho řeči, neboť těch, kteří pokřtěni jsou bylo okolo tři tisíců. (Skut. ap. II., 41.) Jako tehdy tak i po všechny časy řídí a spravuje viditelnou hlavu Církve Duch svatý. Za naší doby, v materialismu ponořené, vzbudil nám Pia IX. Jmenovaný náměstek Kristův sotva že zasednul na Stolicí Petrovu, pomýšlel na to, jak by pokolení lidskému přispěl ku pomoci, skleslého ducha k výšinám nebeským povznesl, rozervané srdce upokojil. Úmysl ten v něm dozrál v Gaetě. Roku 1849. 2. února vyjádřil se okružním listem biskupům, že vyhlásí neposkvrněné početí blahoslavené Marie Panny za článek víry, což se 8. prosince 1854 slavným způsobem stalo. Tážeme se, není-li dotčený článek oslavou

Ducha svatého? Kdy pak slavil Duch svatý skvělejšího vítězství? Nebyl-li to právě onen okamžik, kdy byla Maria Panna bez poskvrny hříchu počata? Není tento článek nemocnému pokolení lidskému uzdravujícím lékem, a novým zdrojem hojných milostí?

Církev svatá jest sloupem víry, jasnou hvězdou, bezpečnou vůdkyní v temnotách tohoto světa, jediným přístavem spásy. Proti ní brojili vždy nepřátelé rozličnými zbraněmi, jí všechny tyto výsady a přednosti popírajíce. Zvláště někteří povstali proti viditelné hlavě její tvrdíce, že náměstek sv. Petra nemá sám v Církvi rozhodujícího hlasu, nýbrž jenom ve spojení s ostatními biskupy. Než Pius IX. vyhlásil toto učení zcela jasně a určitě za článek víry, „že jest každý pravý náměstek Petřův, když mluví ku všem věřícím, jakožto učitel mocí svého úřadu u věcech víry a mravů neomylným.“ Ale Duch svatý byl to, který jej řídil, a protož jemu přináležejí čest a sláva, že věřící vědí, kde mají hledati na jisto pravdu a světlo. A tak jest neposkvrněné početí blahoslavené Marie Panny a neomylnost papežova nerozborným pomníkem na oslavu Ducha svatého.

Když léta Páně 1878 7. února milovaný Pius IX. dle vůle Boží se na věčnost odebral, zvolen jest za nástupce Jeho Lev XIII. Jak Duch svatý toho náměstka řídí a spravuje, poznáváme z toho, že sobě ve všem velmi moudře a obezřetně počíná, bedlivé oko na to máje, aby národy šťastnými a blaženými učinil. Jest však mezi Piem IX. a Lvem XIII. ten rozdíl znamenati, že nás prvý povznášel k věcem nadpřirozeným a v oboru nadpřirozeném Ducha svatého oslavoval. Lev XIII. nás vede oborem přirozeným. Tou příčinou

ponořuje se a vniká hlouběji, zaváděje pravou filosofii, totiž sv. Tomáše Akvinského. Křesťanští filosofové mají vniknouti hluboce do pravd nepokaleným rozumem hlásaných, a z kořen vyvrátiti námitky nevěreckých filosofů, vše svaté z kořen vyvracujících. Z toho pak vzejde zajisté Duchu svatému nová oslava, neboť on jest Duch pravdy a moudrosti.

Za rozervaných poměrů, jak soukromých tak i veřejných přihlíží svatý Otec k tomu, aby do společnosti lidské opět zavedl jednotu a svornost, svatý mír. Proto směřuje svou činností proti všem nepravým systémům, jako jest socialismus, nihilismus a j. Přeje sobě, aby zaveden byl onen řád Bohem vytknutý, jaký má býti mezi představenými a podanými. Zavítá-li však ona svatá svornost mezi národy, nebude to oslavou Ducha svatého, kterýž jest duchem svornosti, míru a lásky? Snahy našeho svatého Otce Lva XIII. k tomu se nesou, aby Církev svatou rozšířil, zvelebil, a sice mezi slovanskými národy. Slované, z nichžto někteří ještě v rozkolu trvají, chce uvést do lůna pravé Církve. Proto vydal láskou otcovskou dýchající encykliku, zve nás všechny k slavnosti sv. Cyrilla a Methoda, vyzývá veškeren katolický svět, aby se za nás modlil na tento úmysl. Nebude to velkou oslavou Ducha svatého, podaří-li se sv. Otcovi tyto šlechetné snahy u Slovanů?

Až se objeví Církev svatá u Slovanů ve své omlazující síle, a znova zkvétati budou mezi nimi víra a bezúhonné mravy, časné i věčné blaho, pak se tážeme nebude-li z toho oslaven a veleben Duch svatý, jakožto původce a ohnisko veškerého života církevního? Nebude-li to slavné vítězství Ducha svatého, když [mezi Slované] bude jeden ovčinec a jeden pastýř, když všickni páskou lásky spojeni budeme s viditelnou hlavou Církve?

Tou příčinou myslíme, že vroucí úcta a pobožnost k Duchu svatému jest nám věřícím Slovanům nejprůměřenější, že jest pro nás *pobožností časovou*. Jednak nechceme sami zachvácení býti nevěreckým proudem, jednak nás k tomu pudí láska k našim bratrům v rozkolu žijícím. Vzávejmež Ducha svatého, aby je osvětil a do lůna pravé Církve uvedl.

Prosme Ducha svatého, aby slova sv. Otce, která k nám 5. července na slavnost sv. Cyrilla a Methoda bude mluvití hojného vydala ovoce. Za to ale, že k nám posílá náměstka sv. Petra vzdávejmež

vřelé díky řkouce: *Tobě o Duše svatý buď čest a sláva na věky věkův!*

Fr. Hašek.

Šestinedělní pobožnost ke cti sv. Aloisia.

(Pokračování.)

Předeslavše v předchozích řádkách stručný nástin původu a užitečnosti šestinedělní pobožnosti, ke cti sv. Aloisia pořádané, přistupujeme nyní k vlastnímu úkolu svému, podávajíc *návod, kterak konati ji dlužno*, aby žádoucího přinesla ovoce.

1. Stává se nezřídka, že účastníci bohumilé pobožnosti sv. Aloisiánské zvolí si sice pravý počet neděl a vykonávají z počátku svědomitě všechny žádoucí podmínky; avšak pojednou ustávají a vypouští některou neděli ze stanovené řady, domnívajíce se, že ji nahraditi možno buď jiným dnem všedním aneb svátkem aneb další nedělí. Náhled ten jest naprosto mylný. *Šest neděl musí bezprostředně po sobě následovati*, buď si že vyvolí se před svátkem sv. Aloisia (21. června), buď si po něm aneb v kterýkoliv čas roční. Přerušili-li se pobožnost z jakéhokoli důvodu a nevykonali se v čas uložená zpověď, sv. přijímání a rozjímání, není možno získati žádných odpustků více a nezbyvá tu nic jiného, než začít pobožnost znova. Kdo však přinucen byl závažnou příčinou přerušiti šestinedělní pobožnost, učiní nejlépe, pokračuje-li po přestávce opět; neboť byť i nezískal více plnomocných odpustků, stává se předce účastným ostatních darů duchovních, které přijetí sv. svátostí spravávají.

2. Kdo vykonati chce se zdarem šestinedělní pobožnost, musí po příkladu sv. Aloisia očistiti srdce své ode vši poskvrny hříchu. To podaří se mu nejlépe *upřímnou, skroušenou sv. zpovědí*. Ačkoli pak není vykonání sv. zpovědi výslovně přikázáno, připraví se každý, i kdyby pevně za to měl, že setrvává posud v milosti Boží, hodným přijetím svátosti té, aby mohl s pokojným svědomím přistoupiti ke stolu Páně a radostně, v srdci čistém uvítati Beránka neposkvrněného. Nejlépe ovšem poraditi se s moudrým zpovědníkem, který rozhoduje v každé pochybnosti o hodnosti kajeníkově. Vzbuzuje pevný úmysl má hříšník nezvratně na tom se ustanoviti, že podstoupí raději smrt, nežli by dobrovolně a vědomě hříchu se dopustil, aneb v nebezpečí hříchu se vydával; ano, zřící se

má každé náklonnosti ke hříchům všedním, obzvláště pak ke hříchům proti sv. čistotě a nevinnosti srdce. Takto připraven jsa přistoupí k hodu nebeskému a ve svatém zápalu a vroucí lásce spojí se s Božským Vykupitelem svým ve svátosti oltářní. *Sv. přijímání* chleba andělského silí jej bude k boji proti útokům, jež činí naň ďábel, svět a vlastní hříšné tělo jeho. Hodné přijetí těla Kristova vzbudí v něm nový život a setrvá-li v milosti mu poskytnuté, učiní jej podobným sv. Aloisiu, k jehož cti vykonati pobožnost šestinedělní si byl předsevzal.

3. Zbývá ještě poslední podmínka ku dosažení plnomocných odpustkův stanovená, totiž vykonati každou neděli *krátké rozjímání*. Ačkoliv předmět rozjímání není žádným předpisem přesně určen, největšího prospěchu zajisté přináší rozjímání o ctnostech a příkladném životě andělského světce Aloisia. Klademe tuto na ukázkou několik stručných rozjímání toho druhu:

a) Sv. Aloisius jest *vzorem pravé lítosti*. Lítost jeho jest tím obdivu hodnější, čím nepatrnější byly poklesky, kterých se dopustil. Počátek života v pravdě křesťanského, ctnostmi zdobeného, jest skroušené srdce. Ačkoliv mladistvý světec náš nebyl si téměř ani hříchu vědom, dokazoval po celý život svůj neobyčejnou skroušenost. Dvakráte toliko se prohřešil, možno-li totiž poklesky ony hříchem nazvati. Když jedenkrát, čítaje 5. rok věku svého, zavítal s otcem do tábora vojenského, vzal jednomu z vojáků něco střelného prachu, hodlaje sám o střelbu se pokusiti. V týž čas zaslechl v táboře několik neslušných slov a sotva poznávaje smysl jejich užíval jich, dokud o nepříslušnosti řeči své nebyl poučen. Pochybení tato oplakával sv. Aloisius po celý život svůj a jmenoval sebe „největším hříšníkem.“ — Viz, tobě zdá se každá vina lehkou a hřích znepokojuje tě toliko na okamžik! Jaká toho příčina? Zaslepený a zatvrzelý hříšník necení vysoko urážky Pána svého, nedbá ztráty nebe, zapomíná věčného zatracení! Počíná si tak ve hříších svých jako hladový s nepříjemnými pokrmy, který nerozmílá jich zuby, ale rychle je políká, aby nemusil namáhati hrdla. „Ústa bezbožných sehloují nepravost.“ (Přisl. 19, 28.) Uvažuj upřímně a pozorně počet a velikost hříchů svých! Potom věru nebude ti přicházeti za těžko vzbuditi pravou a skroušenou lítost nad nimi.

b) Sv. Aloisius jest *vzorem přísnosti*.

Úzká jest cesta, která vede k životu a ti, kteří chtějí po ní kráčet, musí podrobovati tělo své vůli Boží. Světec náš učil se umění tomu již na dvoře knížecím otce svého. Nevinné tělo své krotil ustavičným postem, obmezuje pokrm na nepatrný zbytek; do krve je bičoval a skrýval pod povlakem lože svého drsné kusy dřeva, pod šatem nosíval ostnaté železné řetízky, aby podmaňoval tělo dnem i nocí zákonu ducha. — Čím můžeš se ty vykáhati, vida počínání horlivého kajicníka? Jakou omluvu můžeš uvéstí své choulostivosti? Jsou síly tvé slabší, jest přirozenost těla tvého jemnější, jsi snad věkem mladší? Řekneš snad, že ti není možno snášeti tužší kázeň tělesnou? Dodej však k tomu: Sebeláska, marnivost, smyslnost, požitků milovnost anebo jiná vašeň mně brání, abych následoval vzoru tak vznešeného. Z lásky k Bohu něco trpěti jest ti věcí neznámou! Na tobě obnovuje se takořka, ovšem že ve smyslu opácném, onen div, který se stal na poušti s mannou. Nebeský chléb ten zůstal v ohni neporušen, avšak rozplynul se na slabých paprscích slunečních. Pro choutky těla snášíš mnohé a obtížné nepříjemnosti, ale pro blaho duše své nechceš snášeti obtíže ani nejmenší. Křesťanskou přísností bezpečně na jevo se dává, že duše vyvolena jest pro nebe. „Kteříž pak jsou Kristovi, tiť ukřižovali tělo své s hříchy a s žádostmi.“ (Gal. 5, 24.)

c) Sv. Aloisius jest *vzorem čistoty*. Ctnost andělskou opatroval světec náš velmi pečlivě. Ji považoval a cenil drahocennou perlou ve vínku ctnostného života křesťanského. S péčí úzkostlivou ochraňoval ji jako hebkou květinu jarní. Brány smyslů a citů svých uzavíral starostlivě před světem, aby nevníkl jimi do duše jeho zhoubný nepřítel. Cudně klopíval oči své k zemi, nikdy nepohlížel upřeně na tvář ženskou. Střehl se nebezpečných příležitostí, jako tance, divadel a p., a každý krok svůj řídil tak pozorně, jako chodec, který po kluzké cestě nese drahý poklad ve křehké nádobě. — Staral jsi se také tak pečlivě a strážlivě, abys uchránil vzácný poklad ten před pohromou? Dbáš o to, abys duši i tělo své čistý zachoval? Zajisté, nejeden důvod tě nabádá, abys byl opatrnějším. Dopouštíš-li, aby myšlenky a zrak tvůj všudy těkaly, jestliže neodvažuješ slova svá na zlaté váze nevinnosti: nebezpečí ti hrozí, že uchýlíš se v brzku z cesty ctnosti, že padneš a ztratíš klenot

čistoty. Neboť nepřítel tvůj lestný počíná sváděti tě ve věcech nepatrných k lhostejnosti, víť zcela dobře, že ponenáhu chystáš si záhubu netušenou. V útěku hledej spásu před zhoubcem pekelným, vystříhej se vždy příležitostí na pohled nejnepatrnějších! Tak můžeš zvítěziti, tak zvítězíš jistě.

d) Sv. Aloisius jest vzorem *duševní neúhonnosti*. Cest k dosažení žádoucí té ctnosti vede dvě: Po první z nich kráčíme tehda, když chráníme myšlenky a žádosti své před kalem světa a odvracíme je od statků pozemských. Druhou cestu naléztí můžeme, jestliže spojujeme myšlenky a city své s Bohem, pramenem čistoty nevyčerpatelným. Stupně prvního dosáhl zajisté sv. Aloisius, neboť odloučil se úplně od světa. Nevážil si statku pomíjejícího, lítost měl nad velmoži a boháči tohoto světa, kteří pro zboží zemské zanedbávají a zapomínají naprosto blaha věčného. Na dvoře vévodském neukázal se jinak, nežli v prostých šatech, jimi přioděn jsa odbýval návštěvy u osob nejvznešenějších. Sama myšlenka na svět a marnosti jeho, budila v něm odpor, přání jeho nesla se mnohem výše světa, život jeho byl nadzemský. — Miluješ-li přílišně statky světa, v tom hledej pravou příčinu, že srdce tvé lpí posud na zemi, kloní se k ní a přitažlivosti její udolati nemůže. „Synové lidští, dokavadž těžkého srdce? Proč milujete marnost a hledáte lež?“ (Žalm 4, 3.) Jsou hodny lásky naší statky pomíjející a blahu duševnímu nebezpečné? Marností musíš je nazvati a svůdným klamem smyslů svých.

e) Sv. Aloisius jest vzorem *lásky k bližnímu*. Láska jeho byla vynalezavá. Láska jest dobrotivá, pomýšlí na štěstí a radost bližních; jest podobná ohni, který hořeti nikdy nepřestává. Sv. Aloisius užil každé příležitosti, aby potěšil a byl na prospěch těm, s kterými žil aneb v životě se byl setkal. Cítil vždy hluboký soucit s nešťastnými druhy, odvracet se snažil nebezpečenství svých spolubratří, obzvláště hrozilo-li duševnímu blahu jejich. Prodlévaje ještě v domě otcovském navštěvoval chrámy a poučoval lid o pravdách náboženských a nabádal je k mravům křesťanským. Když pak vstoupil do řádu Ježíšova, obcházel zhusta ulice Římské a poučoval nejnuznější žebráky a naváděl je k přijetí svátosti sv. pokání. Nemoha ale podniknouti větších obětí pokoušel se alespoň podle sil svých prospěšným býti ctnostným obcováním a poučováním. — Kolik

dobrodiní mohl bys ty prokázati bližním svým, poučuje je a dobrým předchází je příkladem! Tak můžeš si nashromážditi poklad nehynoucí. Zásluhy krve Kristovy můžeš si přisvojiti, jestliže napomáháš k tomu, aby bližní tvoji uvedeni byli na cestu spásy. Duše tvá vyzdobuje se ctností nejkrásnější, láskou k Bohu. Proč ale nenalezáš s dostatek prostředkův, abys mohl státi se užitečným lidem ostatním? Poněvadž nedostává se ti pravé lásky!

f) Sv. Aloisius jest vzorem *lásky k Bohu*. Lásku tu osvědčoval nejzřejměji nedostižnou úctou ke Kristu Pánu. ukrytému v nejsv. svátosti oltární. Spasitel náš nemohl věru patrněji dobrotu svou nám dokázati, než když při poslední večeři své s učenníky stoluje Sama Sebe daroval nám za pokrm. Sv. Aloisius přijal již poprvé v životě své tělo Páně s nehlubší úctou a nejvroucnější zbožností. Tři dny připravoval se bez ustání na slavný ten okamžik a po tři dny děkoval Pánu za milost, které se mu dostalo, rozplývá se při tom v slzách vděčnosti a lásky. — Mášli jenom jiskru lásky k Bohu v srdci svém, vzplanouti jí dej v oheň přijímaje večeři Páně. Vždyť není možno, abys Boha miloval, jestliže Jej Sama nábožně a vroucně do srdce svého nepřijímáš. V hodině té milostiplné vzbuzovati máš víru, naději a lásku; se srdcem lítostivým a úplně odevzaným do vůle Boží máš celou bytost svou obětovati Stvořiteli svému. Když snad nesnadno ti budit city podobné, pros pokorně Boha, aby sám na pomoc ti přišel, aby sesílil víru, osvěžil naději a zdokonalil lásku tvou! „Přistupte k Němu a osvícení budete, a nebudou zahanbeni tváři vaše.“ (Žalm 33, 6.)

(Dokončení.)

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Nedobře k modlení ustavičnému přikládáš pili, kterou jest vynakládati na krocení vášni. (S. Ignat. in vita.)

Vášněm moc a jarost budiž odnímána, aby škoditi nemohly. Jakož dosti není oklešťovati trní (lečby z kořen bylo vyhlazeno, nevědomky pučeti bude); tak neřesti vždy budou nebezpečny, lečby je vypleňovala mohutná ruka ctnosti.

Není dosti na tom, že chtěče poutnáváme; vyřat budiž docela. Jako se zuřivěji rozlicuje zvěř raněna, tak chtěče komolý někdy násilněji

uchvacuje. Kropí-li se jen skrovně na oheň, prudšími plameny vyšleává. Dobré, poněvadž i malou chybou trpí ujmu, z celosti své váženo bývá.

Jednu vášeň zkrotě na pokoj nemysli; živý jsou jiné, aby tě zle zahubily. Což na tom, že jedna neb druhá padla, když jich více pozůstává? Jedné jest dosti k bídě. Nijak není bezpečno přebývati mezi vrahy, že jich méně jest. Jeden stačí, aby tě udolal.

Jakož modliti se mnohem jest snazší než proti sobě samému bojovati, tak toto naproti onomu jest chvalitebnější, ačkoli nikdo nebude mužem velikého se modlení, leč bude-li mužem rovněž velikého se mrtvení.

Odstup to, aby třebas i jedné noci pod týmž krovem s tím přebýval, jehož duši těžkým hříchem zavinilou býti jsi poznal. (S. Ignat. in vita.)

V tom okamžení, v němž hříchu svoluje, duše vzdaluje se Boha a větší mezera mezi Bohem a hříšníkem než mezi nebem a zemí. Kterak ty můžeš toho milovati a s tím obcovati, jehož tak nenávidí, tak se vzdaluje Bůh?

Čím prudší láska k Bohu srdce opanovala, tím trpčeji nenáviděti má toho, jenž Boha zneuctil, ano Bohu odboj činí. Přítel Boží nemůže býti přítelem nepřátel Božích.

Z obcování přibírají se mravy a zlí převádějí svrab neřestí svých i na bezděčné. K tomu se věc snáze chýlí, aby zlý dobrého než dobrý zlého na své úmysly navedl.

Jakožby s tím, jehož se morovina chytila, nikdo naschvál nepřebýdlel, tak přátelství a meškání všecko přetrženo budiž s tím, jenž skrze hřích Bohu, andělům a dobrým všem učiněn jest ohavností.

Své péče v nastávající měsíc neb i rok vystíráš? Poslyš mne! Odkud doufáš tak trvalého života? (S. Ignat. ibid.)

Každý den svědčí jak padoucí jsou věci lidské a na základě tak křehkém my neprozřetelní nevím co toho strojíme i brojíme! Poněvadž sobě nikdo s jistotou zejtrku slibovati nemůže, jest živu býti tak, jako bychom dnes měli zemřítí.

Ve zprávě vlastního spasení nebudiž ničím odkládáno; odletá žití, s nímž dvěře k zasluhování zavřeny jsou. Plachty svíjej, dnes žij; nejsa tím jist, co zejtrk přinese; dnes pracuj o spasení své.

Co se honem dělá dvojí chválu má i díla vykonaného i rychlosti; obojí chvály ztrácí odklad. V ničem neobdrží jméno Velikého leč

kdo s Alexandrem sobě umíňuje ničím do zejtrka neodkládati, co dnes může býti vykonáno.

Ani květ není padavější, ani sklo křehčí, než naděje života delšího. Květ zavanutím oprchává, sklo uhozením se roztrískuje; ale o život jedním dnem tisícero náhod připraviti může.

Ten, na nějž se bojem doráží, vždy měj někoho, jímž by podporován byl. (S. Ignat. ap. Ribad.)

První péče válčících bývá míti spojence. Běda samotnému; padne-li, nebude míti, kdo by ho pozdvihl. Bezpečiti se na svou radu nebo sílu jistým jest smělosti důkazem, ale i pádu začátkem, jakož tolik smutných příhod ukazuje.

Čím mohutnější a chytřejší jest vrah, s nímž se potkati jest, tím méně na sílu svou spoléhati sluší; jest přizývati pomůcek. Vrahem naším ďábel jest a to přeudatným; kdožby se odvážil jediný jediného bojem podstoupiti?

Čacká ona duše nad jméním svým a nad sebou pýchu provoditi nechávající přibírá s nebe síly nové a tou obranou ohražená báti se nebude vraha potměšilého.

Nenávidí světla kníže mráкотné; prchá vida že se pronášejí zámysly jeho a jako podkopy tak všechny jeho úklady slábnou objeveny jsouce.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

o slavnosti nejsvětější Trojice Boží.

I. Kterak dobrý kněz se snaží ctíti toto tajemstvo.

II. Kterak se stará o rozšíření této úcty.

I. *Kněz dobrý tajemstvo nejsvětější Trojice ctí činně troji poctu svým duchem, svým srdcem a svým následováním.*

1. Poctu činí duchem. Rozum svůj sklání pode jho víry, co může býti rozumnějšího? Přestává na tom, že Syn jednorozený, který jest v lůnu Otce, pověděl; *Unigenitus Filius, qui est in sinu Patris, ipse enarravit.* Joan. 1, 18., může-li si více přát, co by potvrdilo jeho víru v tajemstvo rozumu lidskému nepřístupné? S radostí Bohu obětuje nejušlechtilejší část bytosti své takto volaje: „Věřím, Pane, co jsi zjevil o tomto tajemstvu hlubokém. Rozum můj zdá se, jako by chtěl jemu odporovati; ale já jemu mlčení ukládám, já jej slávě Tvé za oběť přináším. S radostí uznávám nevědomost mou, abych

Tvému vědění svrchovanému vzdal úctu, a volám s jedním ze služebníků Tvých, že jsi Bůh veliký, Jenž převyšuješ umění naše. (Job. 36, 26.) Zkoumati toto tajemstvo svědčilo by o mé opovážlivosti; věřiti je účinkem jest zbožnosti mé; znáti je zcela, viděti je patrně mou bude blažeností na věky věkův. Hotov jsem položití svůj život, abych tuto víru hájil; a jako jsou tři, kteří svědectví vydávají na nebi: Otec, Slovo a Duch svatý, a ti tři jsou jedno, (I. Joan. 5, 7.) tak si přeji, aby byli tři, kteří by svědectví vydávali na zemi: víra má, skutkové moji, krev má, a ti tři aby jedno byli.“

2. Poctu činí srdcem. Toto tajemstvo, jež od ducha žádá tolik obětí, útěchy mnohonásobné poskytuje srdci; kněz svatý z něho čerpá rozkoš. Nevýslovně se raduje, když uvažuje všecka dobrodiní Boží v jejich počátku. Stvoření, vtělení, církev, svátosti, všecky milosti osobní, jež obdržel, pozoruje v nejsvětější Trojici. Radostí jásá slyše každou osobu Božskou, ana k němu těmito slovy mluví: *Láskou ustavičnou miloval jsem vás.* —

Ne bez příčiny o dnešní slavnosti nás Církev zpět přivádí ke zřídlu, z něhož vycházejí proudy milosti v rozličných slavnostech roku liturgického velebené a od věřících přivlastňované; Církev nám objevuje ocean nesmírný, odkud vylévá se všeliké požehnání, které na nás se rozlévá. Chce, abychom byli vděční k této nejsvětější Trojici, která jakkoli v Sobě nalézá všelikou blaženost, přece od věčnosti pečuje o blaženost naši; neboť jak praví sv. Pavel, vyvolil nás před ustanovením světa. (Efes. 1, 4.) Otec Svými dětmi, Syn Svými bratry, a Duch svatý, aby ukázal v nás hojné bohatství milosti Své. (Efes. 2, 7.)

Proto Církev nás ustavičně vybízí, abychom pamětlivi byli nejsvětější Trojice. Na počátku a konci hodinek jakož i v hodinách samých, v modlitbách nepřestává vyznávat víru v Otce, Syna i Ducha svatého. Nezpívá žalmu, hymnu, chvalozpěvu, aby je nekončila oslavujíc nejsvětější Trojici; žádá od svých služebníků, aby ve dne stokrát opakovali: *Gloria Patri et Filio et Spiritui sancto*; tak pevně jest přesvědčena, že nemohou Bohu prozpěvovati chválu, která by Jemu více se líbila, aniž k Němu vysílali modlitbu, která by mocnější byla, aby nám zjedнала všecky dary milosti Jeho! Mluví se o zbožných poustevnících, kteří po několik roků jinou modlitbu nekonali než tuto.

3. Poctu činí následováním. Klaníme se ze dvou příčin tomuto tajemstvu, pro

jednotu bytosti a trojici osob; kněz vniterný život vedoucí snaží se následovati obojí: jednotu svazkem, který jej poutá ke všem lidem a který v upřímné lásce záleží, trojici sdílností, kterou jim prokazovati má všeliké dobro, jak jen může.

Jisto jest, že vtělení Syna Božího mimo jiné mělo též ten účel, aby působilo na zemi obraz té jednoty, která jest v Bohu, poněvadž za tuto milost zvláštní prosil Ježíš pro své učeníky večer před Svým umučením: *Aby jedno byli, jakož i my jedno jsme.* (Jan 17, 22.) O knězi, zda nevynaložíš onu píli, kterou sv. Pavel ode všech křesťanů žádá a která zajisté mnohem potřebnější jest jejich vzorům a vůdcům: *Usilujice zachovávat jednotu ducha v svazku pokoje.* (Ef. 4, 3.) Ale jako v Bohu nezáleží Trojice leč na nevýslovných sdílnostech, kterými účastenství má Otec se Synem a Otec i Syn s Duchem svatým, tak máme i my jednotu svou zdokonaliti a prokazovati hojnými skutky lásky. Tolik milostí nám jest uděleno, nám, služebníkům Páně, méně pro nás než pro naše bratry! Čím více dbáti budeme o jejich posvěcení, tím větší bude štědrost Boží k nám. *Dávejte a bude vám dáno.* Slyšme, kterak i dnes Spasitel nás vybízí k této lásce sdílné, jak čteme v dnešním evangeliu na konci mše svaté: *Budte milosrdní, jako i Otec váš milosrdný jest.* (Evang. na ned. I. po sv. Duchu.)

II. Kněz dobrý se stará o rozšíření úcty k tajemstvu nejsvětější Trojice Boží horlivostí ustavičnou a opatrnou, jížto věřící poučuje o tomto článku víry naší základním a závěry z něho činí, které nás vedou k zbožnosti.

1. Sv. Jeronym diví se velemoudrému pořádku, jakým Ježíš Kristus apoštolům poroučí nejprve vštěpovati učení víry a pak udělovati svátost víry: *Rád tento jest: poručil apoštolům, aby nejprve učili všechny národy a potom svátostí víry je křtili.* (Comm. in Matth. 1. 4.) Jest se báti, že i v krajích katolických mnohé duše nekrácejí po cestě spasení, poněvadž neznají dostatečně toto první z našich tajemstev. Není-li, jenž tři osoby Božské jinak si nepředstavuje, než jako by byly osoby lidské? O pastýři, vrať se častěji k tomuto nejdůležitějšímu předmětu víry naší; ale když jej vykládáš, užívej slov, která Církev ustanovila; bylo slyšeti katechety a kazatele, kteří chtějí objasniti pravdu nezbytně posvátnou temností zahalenou volili taková slova, že tajemstvo tajemstvem býti přestávalo.

Vykládáme-li tento článek, dokažme určitě, že není pravdy, do které by rozum

méně vniknouti mohl, ale také že není pravdy, která jest patrnější, pozorujeme-li okem víry. *)

Těšme se se sv. Hilariem, učitelem církevním, nemůžeme-li pochopiti, co Bůh nechce, abychom pochopili. „Archandělé, ač jsou velice osvětleni, vniknouti nemohou do hloubky tohoto článku víry, andělům není vysvětlen, věkové nejmoudřejší jej netušili, prorokové o něm známost měli velmi skrovnou, apoštol nežádal, aby mu byl vysvětlen, Ježíš Kristus důkazu vědeckého nepodal; proto přestaňme si stěžovati do naší nevědomosti. **)

2. Vstěpujíce pravdu do paměti vstěpujme zbožnost do srdcí. Kněz dobrý věřícím dává na srozuměnou, že v Církvi vše se koná, všechny služby se odbývají, všechny dary duchovní se rozdávají ve jménu nejsvětější Trojice. Ve jménu Otce i Syna i Ducha sv. byli obrozeni na křtu svatém, posílněni byli milostí sv. břimování, přijímají odpuštění svých hříchů, požehnání kněžská, všechny prostředky spasitelné. Vede je k tomu, aby zasvěcovali všechny práce své a všechny skutky své počínajíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého... Ukazuje jim nejsvětější Trojici netoliko na nebi a v našich chrámech, nýbrž všude a v nich samých; vnuká jim úctu k Bohu trojjedinému, všude přítomnému...

Ty sám, seber nyní mysl svou před nejvyšší Velebností. Taž se sám sebe, jak jsi ctil toto tajemstvo, jak jsi úctu k němu rozšiřoval. Zdaž jsi o něm příliš často mluvil? Zdaž jsi někdy se nedomníval, že zbytečno jest kázati o článku víry, jenž jest základem veškeré mravovědy křesťanské, poněvadž z něho vzniká láska, kterou se spojujeme i s Bohem i s bratřími? Zasvěť znova třem osobám Božským tři mohutnosti své duše: paměť Otcí, rozum Synu, vůli Duchu svatému. — O Ježíši, skrze Něhož způsobem obzvláštním náležíme nejsvětější Trojici, poněvadž jsi nás poznamenal pečeti její ve svátostech křtu, břimování a kněžství, rač nás učiniti účastnými té cti, kterou Jí vzdáváš ustavičně na nebi a v našich svatostáncích. Popřej kněžím svým, aby vedli život dokonalý, jenž by byl usta-

vičnou chválou, jehož doby všechny přípravou by byly k věčnému oslavování Otce, Syna i Ducha svatého: *Benedicamus Patrem et Filium cum sancto Spiritu, laudamus et superexaltemus eum in saecula. Amen.*

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Kněz dobrý tajemstvo nejsvětější Trojice cti.* 1. Vzdává Jí poctu duchem. Tím více slávy víra naše Bohu působí, čím větší oběť žádá od našeho rozumu. O Bože můj, rád uznávám svou nevědomost, abych Tvou vědomost nekonečnou ctil: *Scrutari temeritas, credere pietas, nosse aeterna felicitas.* — 2. Vzdává Jí poctu svého srdce nadějí a láskou. Šťastným se cítí, uvažuje-li v tomto tajemstvu pramen všech dobrodiní Božích. Radostí jásá slyše, ana jemu praví každá ze tří osob Božích: *Miloval jsem tě láskou věčnou.* — 3. Vzdává Jí poctu svým následováním. Klaně se v tomto tajemstvu jednotě bytosti a trojici osob následuje obojí, jak jen může: jednotu upřímnou láskou ke všem lidem, trojici sdílností, kterou lidem prokazuje všeliké dobro, jak jemu jest možno.

II. *Kněz dobrý se stará o rozšíření úcty k tajemstvu nejsvětější Trojice:* horlivostí ustavičnou a opatrnou, jížto věřící učí tomuto článku víry základnímu a závěry z něho činí, které vedou ke zbožnosti. Žádný článek víry katolické nevyžaduje takové pečlivosti a prozřetelnosti, aby byl vykládán, jako tento. Kněz dobrý velmi mnoho těží z tohoto tajemstva, nejen aby poučoval, nýbrž aby vedl ke zbožnosti.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

D u h a.

Hospodin dí k Noemovi:

„Vyjdi z korábu, neb země suchá — vody v propašť klesly — a plň zákony mé pevně!“

Kráč Noel v zemi novou,
smutným obezírám okem
stráně, lesy, z nichž se voda
do údolí valí tokem.

Tam kde dříve na sta stromů,
sotva kvítek malý pučí;
kde se černal les borový,
vlnami teď větry hučí.

Tam dosud hrom burácí —
tichne víc a více v dáli

*) Tak jest rozděleno kázání jedno P. de la Colombiéra.

**) Ego nescio, non requiro, et consolabor me tamen. Archangeli nesciunt, angeli non audiunt, saecula non tenent, apostolus non investigavit. Filius ipse non edidit; cesset dolor querelarum. S. Hil.

a vlnky šplouchají šumně
tam kde dědiny dřív stály.

Vzdychne praotec národů
zře tu strašnou spoustu v světě,
mrtvoly šedivých starců,
jinochů ve plném kvěť.

Slzí bolem stísněn Noe:
„Kdo ach, takou krutou bídu
snesl na vás, moji bratři,
zkázu takou všemu lidu?“

Vítr jen mu odpovídá,
který lesem hvízdá, skučí,
vlnkami si po jezeře
hraje — a zas sténá, zvučí.

Rodina se za svým otcem
ku pokraji běře skály
a zří smutně do své vlasti,
na hromady mrtvol v dáli.

Noe dí ku synům, dcerám:
„Bratři naši, národ klesl;
Bůh je ztrestal a stín smrti
v příbytky se jejich snesl.

Na nás tudy, aby lépe
vzrostlo to budoucí plémě,
aby ráj byl vrácen světu,
rájem byla opět země!

Přisahejte, že splníte
zákon Hospodinův vřele,
že se Bohu svému — práci
oddáváte s chutí, cele!“

„Přisaháme,“ dí synové,
dcery — a hle, na oblohu
oblouk napjal Bůh milostný,
sedmibarevnou to duhu.

Z nebe dí hlas Hospodinův:
„Úmluvu zde činím s vámi,
že nevyhladím všech lidí,
dokud Pán jsem nad hvězdami.“

A. D.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

II.

Naproti klášteru, kam záhy z rána jsme
byli zavítali, vystupují ze širokých ramen
mohutných buků na pravém břehu řeky vy-
soké zdi a umělá cimbuří hradu Stradov-

ského. Kulatá věž vyhřívá se na poledním
slunku a vesele shlíží do rozkošného údolí.
Na dně jeho proudí se švitorná říčka. Mimo-
volně připadá na mysl poutníka, který po
břehu řeky ze strany severní sem zabloudí,
že hrad a soudruh jeho na druhém břehu,
klášter Minoritský, ostříhají vchod do tajup-
lné úžlabiny. Do příkrého vrchu vede
klikatá cesta ke hradu. Čím více blíží se
cíli svému, tím stává se nejistější, až ko-
nečně úplně zakryta jest houštinou po patě
hradeb kolem příkopu rozloženou.

Před vysokou branou hradní, na dře-
věném padacím mostku, stanul známý nám
guardian Šebír. Jasná jindy tvář jeho obe-
střena byla povážlivým zármutkem. Ze šle-
chetného oka vyzíral jakýsi trud a nepokoj
a ono jaksi skaleno jsouc upíralo se v je-
dno místo. Chvilí stál u brány a naslou-
chal. Potom zaklepav na dubová vrata sna-
žil se uhladiti hluboké vrásky, jež brázdily
mu čelo.

Sotva že poslední rána na vrata dopa-
dla a dvorem se rozlehla, slyšeti bylo těžké
kroky na dvoře a v brzkou vrzla silná závora.
V bráně objevila se tělnatá postava hradní-
kova. Poznal již skulinou vzácného hostě,
schýlil uctivé hlavu a pokorně jej pozdravil.

Staříčkého guardianu neušlo, že hrad-
ník, ač jindy nemálo hovorný, po slovech
pozdravu se zamlčel.

„Koho naleznu dnes na hradě?“ zapo-
čal tedy sám. „Doufám, že nejsi dnes je-
diným jeho strážcem, jako tenkrát, když
posledně jsem jej navštívil.“

„Nikoliv, dobrotivý otče,“ pravil hrad-
ník a zavrtěl hlavou.

„Zastihnu tedy pány tvoje doma, jak
jsem si přál?“

Hradník znova zavrtěl hlavou, tiskl
křečovitě spjaté ruce na prsa a s výrazem
nelíbené bolesti pohlížel před sebe.

Guardian nabyl přesvědčení, že ranní
zpráva Marketina byla pravdivá. Mlčení
hradníkovo ji potvrzovalo. Vida sklíčenost
jeho, nabýval sám myslí. „Mluv je to pra-
vda, co jsem dnes zaslechl,“ tázal se při-
dušeným hlasem a pojal jej za ruku, „že
mladý pán byl v noci přepaden a domů se
posud nevrátil?“

„Ty již o tom víš? dobrotivý otče,“
pravil rychle hradník a pohlížel překvapeně
na guardianu. „Ó, bojíme se, že ho zavraž-
dili. Bože! jak trudných časů musili jsme
se dočkat.“

„Doufejme pevně v silnou pomoc Boží,
že se brzy navrátí. — Než pospěš a ohlas

mne u pána svého, musím nutně s ním o něčem pohovořit.“

„Sotva, že se o neštěstí dověděl, vypravil se pan Aleš s několika zbrojnoši na cestu a posud se nevrací,“ odtušil hradník a opět zavrtěl hlavou, jakoby nevěřil ve šťastný výsledek pátrání pánova.

„Naleznu tedy aspoň paní na hradě?“ tázal se Šebír a vkročil do prostranného dvora.

„Jest hlubokým zármutkem stížena, důstojný otče, ale příchodem tvým nemálo bude potěšena,“ pravil stařec a zavíral bránu.

„Pospíším nahoru,“ řekl guardian a ubíral se vážným krokem po širokém, kamenném chodníku k protějším dveřím. Hradník zatím zastrčil závoru a svěsiv hlavu naslouchal u brány.

U okna prostranné komnaty seděla nebohá paní. Ubledlou tvář ukrývala do dlaní, tak že ani příchozího nepozorovala. Guardian stanul na prahu komnaty a pln útrpnosti pohlížel na zarmoucenou paní. Nevěděl, máli ji z myšlének vytrhnouti, anebo snad sečkati, až sama z nich se proběře a jej shledne. Než dlouho nečekal. Po chvílce spustila paní ruce v klín a sepjavi je rozhlížela se po komnatě. Zrak její setkal se s vlídným pohledem staříckého kněze. Rychle povstala z umělého křesla, ale mimo zvuk překvapení nemohla ze sebe ani slova vypraviti. Stařeček ji v tom předešel.

„Buď pochváleno jméno Páně!“ pravil pevným hlasem. „Nezazli, vzácná paní, že nepovolán vytrhuji tě v těžké chvíli. Kéž bych jen útěchu mohl přinést . . .“

„Měj za to srdečný můj dík, důstojný otče,“ odvětila paní a snažila se ukryti slzu, která při prvních slovech jeho z oka jí vyhrkla. „Z úst tvých mohu čerpati útěchu a posilu v neštěstí, které mne dnes zastihlo.“

„Vím o všem, urozená paní. Dobré srdce tvé trpí přemnoho. Dnes opět lépe poznávám, jak šlechetná jest mysl tvá, když patřím na bolest, kterou pro Jana pocítuješ. Ubohé dítě, jak dobrou našlo matku! Zdá se mi, jako by to bylo před týdnem, a přece uplynulo od onoho dne více nežli dvacet dlouhých let, co jsem přivedl ubohého opuštěnce pod hostinný krb tohoto domu. Jakou radostí vzplálo líce tvé, když jsem tě prosil, abys přijala pod ochranu svou opuštěné dítě. Bez váhání přijala jsi je, přivinula k laskavému srdci svému a políbením pozdravila jsi příchod jeho. A nyní, když vyrostl sirotek v slícného mládence, proléváš slzy, které toliko já sám nejlépe dovedu oceniti!“

„Chvála tvá mne zahanbuje, důstojný otče,“ pravila pohnutým hlasem paní Stradovská. „Kdo by byl mohl jinak učiniti? Štědrý Otec nebeský obdařil mne bohatstvím, obdařil mne šlechetným manželem, toliko radostí mateřských mi odepřel. Ne-reptala jsem proti svatě radě Jeho. Snášela jsem to myslí klidnou, ač někdy zastesklo se mi předce, obzvláště, když jsem pozorovala, že obličej Alešův nevolí se zachmuřoval . . . Pamatuji se dobře na onen podvečer, kdy spolu s manželem na budoucnost jsme myslili. Stáli jsme oba u otevřeného okna a pohlíželi do kvetoucího údolí. Najednou padl zrak můj na protější strán, a tu viděla jsem uprostřed cesty mnicha, kterak spěšně se stráně k řece sestupuje. Totě otec Šebír, podotkl manžel sleduje zraky mé. Byl bych nemálo povděčen, kdyby zavítal dnes k nám. Včera vyjednával jsem cosi v Podlažicích, dodal po chvílce a rád bych se tedy poradil s ním, zdali schválí jednání mé. Prání jeho v brzce se vyplnilo . . .“

„Ano, ano vzpomínám, že daroval tenkrát něco zboží bratřím Benediktinům.“

„Prání jeho v brzce se vyplnilo,“ pokračovala paní přeslýchajíc slova guardianova. „Ale i tužba moje měla se vyplnit. Se starostlivou tváří vkročil jsi do komnaty. Sama jsem se tě ulekla. Třesoucím se hlasem přednesl jsi skrovnou prosbu svou. Srdce mi zaplesalo, když jsem ji uslyšela. Byla jsem přesvědčena, že manžel můj ochotně přivolí. A nemýlila jsem se. Netušená radost šířila se mi v prsou, když po chvíli přineseno bylo sladké brímě, nebohý opuštěnec. Jak jsem jej neměla přivinouti k srdci, an ručky své ke mně vztahoval a sladkým úsměvem mne pozdravil. A od té doby kolik sladkých chvílí jsem zakusila, těšíc se s klenotem svým, drahým Janem! Kéž se vrátí blahá hodina ona, abych opět objati mohla miláčka svého!“

A unavena jsouc proudem řeči své sklesla na stolicí a zakryla tvář svou bílým šátkem.

Nastalo hluboké mlčení v komnatě. Guardian byl hluboce pohnut a pokyvoval toliko hlavou na znamení soustrasti a šeptal pro sebe nesrozumitelná slova. Široký proud paprsků slunečních pronikal stíhlými okny do pokoje. Paní zahleděla se do něho a zdálo se, že zaletá duch její za milým synem, kterého kdesi v temnotě podzemního žaláře strádajícího si představovala.

„Mám pevnou naději,“ přerušil konečně guardian Šebír dlouhé mlčení, „že v brzku

osuší Pán slzu, kterou stále v oku tvém pozoruji, urozená paní, a pošle nám Jana zpět. Sam učinil jsem již potřebné kroky a doufám, že cíle se neminou. Již záhy dostal jsem zprávu o neštěstí a mohl jsem tedy rychle vše k ochraně jeho zaříditi. Bratr Hilár, ježž časně z rána do města jsem vypravil, zvěděl od pana Vlachně ze Slatiny, že hrstka žoldnéřů pana Městeckého odváděla zajatce jakéhos v noci směrem ke Chrudimi. Již i tam odeslal jsem dva z bratří svých, kteří nebudou se rozpakovati, aby život svůj nasadili za svobodu jeho. Trvám však, že to jen mýlka neb nějaký úskok a že za nedlouho nevinného zajatce na svobodu propustí.“

Paní naslouchala bez pohnutí slovům mnichovým, toliko při jménu pana Městeckého sebou trhla a zastřela si obličej. Když domluvil, oddechla si z hluboka a povstavši podávala mnichovi ruku. V očích bylo ji čísti upřímné city vděčnosti.

„Jiná ještě obava zmítá myslí mojí, důstojný otče,“ započala po chvílce. Nebylo by možná, aby se našel pravý otec Janův? Snad se obával, že mu nevydáme syna jeho a proto užil násilí, aby se ho zmocnil. Pan Městecký, dávný náš nepřítel, mohl se mu žoldnéři svými propůjčiti ku pomoci.“

„Nesdílel bych náhled tvůj, urozená paní,“ odvětil na to guardian. „Uplynulo již více než dvacet let od té doby, kdy Jan mezi námi dlí a nikdy nebylo ani slechu po rodičích jeho. Neznámý muž, který opustil nemluvně v chýži vdovině, vyprávěl jí, že přichází z dálného kraje na západě vlasti naší. Pátral jsem z počátku neunavně po muži onom, jelikož se stavěl otcem dítky, avšak veškeré hledání nespělo k žádoucímu výsledku. Uvažuji-li tajemný únos panicův, spíše bych se domníval —“

V tom dopadly prudké rány na vrata hradní. V brzku slyšeti bylo dupot několika koní na nádvoří. Paní i mnich pozorně naslouchali.

„Manžel můj se vrací,“ pravila paní Stradovská, „prosím, sečkej na okamžik, jsem tomu velice povděčna, že tě zde zastihne a za útěchu mně poskytnutou díky upřímné ti vzdáti neopomene.“ To řkouc pokročila ke dveřím, aby se přesvědčila o příchodu manžela svého.

Rychlým krokem vystupoval pan Aleš po schodech. Hned ve dveřích pozoroval hostě svého, guardianu Šebíře. Srdečně tiskl ruku choť své, která mu z tváři vyčísti se snažila, zdali výprava jeho měla příznivý

výsledek. Pak pokročil zároveň s ní k Šebířovi.

„Buď mi vítán, otče guardiane,“ započal kvapně, „konečně tě přece nalezám. Před chvílí byl jsem v Klášteře, hodlaje několik důležitých slov s tebou vyměnit.“

„Přinášíš zajisté zprávy potěšlivé,“ podotkla paní a pohlížela tázavě na manžela svého. „Otec guardian je zpraven o všem a ze slov jeho čerpala jsem útěchu a naději.“

„Tisíceré díky tobě, otče. Dovol, abych alespoň seznámil tě se zkušenostmi, kterých jsem na cestě své nabyl. Při tom rád bych se tě tázal o radu v záhadné události minulé noci. Hned ráno, když panoš bezduch do hradu se vrátil a kuse neštěstí, jež syna mého potkalo, ze sebe vypravil, vydal jsem se s malým průvodem na cestu, abych dopátral se stopy zlosynův. Ve Svidnici neviděl nikdo po celý den ani jediného žoldnéře. Patrně tedy, že loupežná ona rota dědině té se vyhýbala. Na tvrzi Slatinské zastihl jsem pana Vlachně. Dříve nežli jsem se tázati mohl, vypravoval mi, že pozdě na noc, když domů se vracel, pozoroval, kterak tlupa ozbrojenců lesní cestou k městu se béře. I tvrdil, že uprostřed nich znamenal mladíka, an spoután jsa na rukou odváděn byl ve spěchu ke Chrudimi. Není pochybnosti, že to byl náš Jan. Chtěl jsem se tedy vypravit na cestu do města, ale pan Vlachně zrazoval mne všemožně.“

„Ovšem, není radno za doby tak pohnuté odvážiti se do středu nepřátel,“ podotýkal Šebíř; „slyšel jsem, že předevčírem vrátil se pan Městecký do města s najatým vojskem svým.“

„Ano, právě chci se o tom zmíniti, co v Slatině dále jsem se dověděl. Jaroměř padla ve čtvrtek do rukou rozkácených Pražanův. Pan Městecký poskytl vítězům vydatné služby. Vypravuje se, že s lidem svým chytal prchající měšťany a uchystal jim v Labi chladný hrob. Dokonav krvavou pomoc svou vyžádal si dovolení, aby mohl se vrátiti domů a slíbil, že v krátkce celé okolí zdejší získá kalichu. V Chrudimi děly se tyto dny pilné porady, jak by nejlépe možno bylo dostáti slibu tomu. I roznáší se pověst, že všichni zemané okolní pozváni budou k poradě, a jestliže dobrovolně nepřistoupí na podmínky jim kladené, že mečem a ohněm budou donuceni.“

„Jeli možná? Tak daleko dospěla již zpupnost a pych našich nepřátel, že i klidné dědiny strženy býti mají do víru válečného,“ zvolal ulekaně mnich a sepjal ruce. „Do-

brotivé nebe smiluj se nad lidem svým a nedopusť, aby pravdou bylo, co jsem právě zaslechl!“

„Rci nedomníváš se, že loupežný únos syna mého souvisí se zámysly oněch násilníkův?“ tázal se rychle pan Strádovský a v šlechetném oku jeho vzplál paprsek hněvu.

„Těžko tu pronéstí soudu spravedlivého,“ odvětil guardian a pohledl soustrastně na truchlící paní, která po boku manželově stojíc pozorně rozmluvě obou naslouchala.

„Neostýchej se přede mnou, důstojný otče, vysloviti se úplně, byť i zpráva tvá mne zarmoutila,“ řekla paní, když významný pohled jeho byla upozorovala.

„Nevím více, urozená paní, než že Jan upadl do rukou lidu bývalého hejtmana královského, pana Městeckého. A možnoli věriti pověsti, o které právě z úst pana chotě jsme slyšeli, mám za to, že úskokem obmýšlí převésti vás do tábora svého.“

„Což se mu Bohu díky nikdy nepodaří,“ doložil pan Strádovský, „dokud jediná jiskra života v žilách mých doutnati bude. Věren chci zůstatí víře po otcích zděděné a ani násilím nedám se pohnouti, abych stal se zrádcem svaté věci naší. Pánu všemohoucímu poručeu buď osud Janův, bez vůle Jeho nemůže mu nikdo ublížiti!“

„Z duše mé vyňal jsi slova tato,“ řekl guardian, „a věř že naděje ta nikdy tě neoklame. Kdož vystihnouti může radu Páně? Doufejme, že vše, co se stalo, stalo se nám na prospěch . . . Nyní však,“ dodal po krátkém pomlčení, „nyní vyčkati musíme zprávu bratří, které potají do města jsem vypravil.“

„Budou to asi samé trudné zprávy, jak mohu soudit z výpovědi pana Vlachně,“ pravil zeman. „V Chrudimi chystají se hranice pro kněžstvo církvi oddané, zástup Táboritův slídí po městě, vyhledáváje prý ukryté mnichy. Zvláště rádí tam, jak jsem doslechl, jakýsi krvežíznivec, jejž Prostovlasem jmenují.“

„Prostovlas? Prostovlas?“ šeptal udivený guardian.

„Ty znáš muže toho?“ tázal se pan Strádovský.

„Není možná! Já se mýlím,“ pravil otec Šebíř jako pro sebe a mnul rukou vráskovité čelo.

„Jest prý hejtmanem Táboritův. Pan Městecký sám jej do města pozval a svěruje mu nejdůležitější práce. Jestliže se nemýlím tvrdí se o něm, že časem upadá až v šílenost.“

„A což kdyby to byl přece on?“ vypravil ze sebe přidušeným hlasem guardian. — Bylo viděti, že v myšlenkách bojuje těžký boj. — „Nevíš, urozený pane, odkud pochází?“ ptal se po chvílce přemáhaje rozčilení své.

„O tom ti bezpečné zprávy dáti nemohu, neboť teprv dnes slyšel jsem jméno jeho poprvé ve svém životě.“

„Znal jsem jakéhosi muže téhož jména, avšak památka jeho vymizela již téměř z mysli mé. Bude to nejspíše mýlka, přelud obrazotvornosti; podobné znění jména jeho mne pomátlo,“ omlouval se guardian.

„Myslíš tedy, abych vyčkal bližší zprávy,“ řekl po chvílce pan Strádovský, vyhýbaje se další otázce po Prostovlasu.

„Ano, ano, to pokládám za nutné. Zatím rač býti pokojné mysli. Pospíším nyní domů a neobmeškám ničeho, co by nám prospěti mohlo. Jakmile bratří z města se vrátí, pošlu spolehlivého posla sem, abyste netonuli v pochybnosti.“

To řka chopil se guardian Šebíř klobouku a hole a provázen jsa oběma manželými vyšel z hradu a sestupoval křovinami do údolí.

(Pokrač.)

Náležitě odpovědi posměváčkům.

P. Lacordaire setkal se jedenkrát v hostinci s jakýmsi horlivým přívržencem Voltairovým. Sotva že byl tento důstojného pátera shledl, přisedl k témuž stolu a bez meškání počal nevěru svou na odiv stavěti. P. Lacordaire neodpovídal ani slova. Tvrdošíjné mlčení jeho popudilo nemálo žvatlala, tak že obrátiv se přímo ke knězi pravil: „Rcete přece sám, není-li to čirá pošetilost věriti v to, co člověk pochopiti nemůže?“ — „Trvám, že nikoliv,“ odvětil klidně P. Lacordaire a, aby posměvážka citelně pokořil, tázal se takto: „Pochopujete, proč teplem máslo se roztavuje a vejce tvrdnou: dva to sobě odporné účinky a přece plynou z téže příčiny?“ — „Nikoliv,“ odvětil nevěrec, „ale co tím hodláte říci?“ — „Nic jiného,“ dí na to P. Lacordaire, „než že práce na svítek z vajec věříte.“ Posměvač utichl okamžitě; hosté smáli se zdařilému vtipu a přemýšleli bezpochyby o záhadě víry.

2. Nedávno jel jakýsi kněz po dráze s rozličnými cestujícími, mezi kterými byl také posměvážek, jenž se rozhovořil o náboženských věcech, nejspíše asi za tou příčinou, aby důst. pána trochu pozlobil. „Vidíte,“ pravil ke všem přítomným, „já jsem sice sám katolíkem; ale o náboženské obyčeje, jako jest na příklad zpo-

věd', půst atd. se již kolik let zcela nestarám. Nevěděl bych, z čeho bych se měl také zpovídati, když je člověk pořádným mužem, když nekrade a žádného nezabije, pak nepotřebuje se zpovídati. Není-li pravda, pane faráři," pravil ku knězi, který naproti němu seděl. — „O, arcib' věřím vám to, že se nepotřebujete zpovídati," odpověděl tiše a pokojně pan farář. „Vidíte, ačkoliv sv. apoštol Jan jasně se o tom pronáší: Díme-li, že nemáme hříchu, sami se svádíme, a pravdy v nás není; jsou přece, vyjímaje svaté, ku kterým vy jistě nenáležíte, ještě dvě třídy lidí, kteří nehřeší, do které třídy vy náležíte, račtež sám rozhodnouti.“ Posměvač, jsa zvědav touto odpovědí pana faráře pravil: „Ale rád bych tyto dvě třídy lidí znal, kteří dle vašeho mínění nehřeší.“ — „To jsou," odpověděl pan farář, „dítky, které ještě rozumu nenabýly, a blázni, kteří žádného nemají.“ Po té posměváček mlčel, jsa jak náleží zahanben a pokořen.

Ivanité.

Podnes říká se v Čechách leckde v lese na rozcestích a vůbec osamělých místech „na poustce, poustka“, ačkoliv již dávno zapomenuto toho, že na těch místech žili poustevníci. Na některé poustce připomíná posud kostelík neb kaplička, čím to místo bývalo, jinde nezachovalo se leč pouhé jméno. Již v XI. století vyskytují se v Čechách mužové, kteří po způsobu starověkých anachorétů opustili svět a sloužili o samotě Bohu, vedouce tuhý, sebezapíravý život. Sv. Prokop, jsa již řeholníkem Benediktínem, odešel asi r. 1009 do krajiny nad řekou Sázavou, kde v chýžce ze dřeva vedlé jeskyně poustevničil. Za knížete Oldřicha vyskytl se v Čechách poustevník bl. Ivan (Jan Křtitel), dle pověsti královský syn z Charvátska. Blahosl Vintýř z rodu knížat Durinských, příbuzenec sv. Jindřicha a sv. Štěpána Uherského, poustevničil na pomezí českobavorském v pustém hvozdu a později u Hartmanic blíže Sušice. Z nejedné takové poustky povstal během časů klášter aneb aspoň kostel, ve válkách husitských zahynuly však poustevny. Teprve počátkem minulého století, když náboženský život katolický v zemi znova prouditi počal, vyskytli se v Čechách r. 1725 opět poustevníci, kteří zvláštní družstvo či bratrstvo pod ochranou blah. Ivana utvořili. V čele tohoto družstva postavil se Dominik Antonín Stey, dříve měšťan a učitel v Jablonné, jenž po smrti své manželky a svých dítek odešel do sa-

moty, kde tuhý život vedl. Sestavil pravidla z rozličných řeholí v zvláštní knize, již dal jméno: „Lilium convallium ze zahrady poustevnické“. Spisek ten rozvržen jest v 24 kapitol, poněvadž podle pověsti blah. Ivan tolikéž let poustevničil. Stey předložil spis ku schválení konsistoři Pražské a arcibiskup Daniel Josef Mayer jej r. 1732 netoliko potvrdil, ale schválil též podnik Steyův a dal jemu dovolení, aby se svými soudruhy směl nositi řeholní šat, který záležel v hnědém, soukenném hábitu, krátkém plášti, škapulíři a kápi. Mnozí zbožní mužové následovali Steye. Poustevníci ti nazývali se Ivanité, skládali jednoduché sliby a byli ve věcech občanských i trestních podrobeni duchovnímu soudu. Pražská konsistoř ustanovila jim visitátora, jímž býval některý kanovník a prohlásila, že v arcidiecési žádní jiní poustevníci trpění nebudou, leč ti, kteří se ku schválenému řeholnímu bratrstvu hlásí. Ivanité při vstupování do bratrstva měnili své jméno, Stey slul n. p. dříve Pavel. Podle prvotních ustanovení, jež i vláda schválila, měl každý Ivanita bydleti v poustevně fundované, čehož ale nebylo přísně šetřeno. Dostalo se jim četných příznivců, kteří jim chýžky s kapličkami neb kostelíky stavěli a potřebným živobytím opatrovali, jinak živili se Ivanité ruční prací a sbírali u dobrodinců almužnu. U osamělých kostelů bývali přijímáni za kostelníky. Tak oznámil magistrát Nového města Pražského městskému hejtmanu r. 1767 dne 12. září, že u kostela sv. kříže na novoměstském (nyní zrušeném) hřbitově žije poustevník, který od magistrátu jakožto patrona přijat byl. Povinností jeho bylo, aby střežil kostela a posv. nádob i rouch, kněze oblékal a svlékal ke službám Božím a zvonil, začez měl 3 zl. od kostela, 20 zl. od magistrátu a dobrovolné almužny od bratrstva sv. polského. Z r. 1762 stůj zde na ukázkou slib Ivanity napsaný na lístku pergamenovém: „Ego Frater Amandus Krembser promitto stabilitatem et obedientiam et conversionem morum meorum coram Deo et Sanctis ejus et reliquiis istius Eremitae quae constructa est ad honorem Dei et Beatae semper Virginis Mariae et Beati Joannis Baptistae. 1762.“ „Congregatio fratrum eremitarum divi Ivani“ čítala v Čechách r. 1768 32 údů. Dekretem císařovny Marie Teresie 14. prosince 1771 nesměli Ivanité dále nových údů přijímati. Za císaře Josefa II. bratrstvo to bylo zrušeno. Tehdáž bylo v Čechách 17 fundovaných a 66 nefundovaných poustev. Vousatí poustevníci, kteří připomínali na starodávné anachoréty,

nechodí již více po venkově sbírat almužny, poustky jejich zanikly a sotva nějaká pověst o nich žije posud v ústech lidu, za to se potulují nyní zástupové toulavých lenochů po Čechách, kteří venkovskému lidu na obtíž a ku postrachu jsou. Škoda, že se z Ivanitů nevyvinulo bratrstvo kostelníků, jež by za našich časů dobré služby kostelům našim konalo!

F. E.

D O P I S Y.

Z Hradce Králové, v květnu 1881.

(*Májová pobožnost.*)

Opět ukončili jsme utěšenou májovou pobožnost ku počtě nebeské královny Marie Panny, a s těžkým srdcem loučíme se s ní uvykše jejímu vzletu, který nás denně ke krajinám nebeským unášel. Pobožnost tato stala se v našem městě u všech tříd obyvatelstva velmi oblíbenou. J. M. nejdůstojnější pan biskup dr. Hais vydal svolání k veškerému městskému duchovenstvu, aby se opět v její konání uvázalo. Duchovenstvo s radostí uposlechl hlasu svého milovaného vrchního pastýře a převzalo tuto spasitelnou práci. Jsou to tito p. t. pánové: městský děkan Vacek (2); kanovník Prašinger; kanov. Zima; dr. Kryštůfek (2); kons. protokol. Kerner (2); kazat. při kostele P. Marie Vitvar (4); vicerekt. Suchánek (2); kanov. Frýdek; rekt. Frodl; spirit. Musil (2); prof. Tondl; kons. registrát. Barták (2); kanov. a pap. prelát Fiala (3); městský kapl. Kalaš; městský kapl. Fencel; kons. kancléř Hampl; dr. Pohl; dr. Šulc, dr. Soukup a prof. Brynych (2). Předmět denních rozjímání tvořila prorocství a obrazy o Panně Marii, obsažené v St. Zákoně. Mnohém panu kazateli připadla látka velmi těžká, a mnohý text, o kterém bylo rozprávěti, jevil se na první pohled býti suchopárným. Ale všichni p. kazatelé vmyslili se hluboko ve svůj předmět, prostudovali jej všestranně, vžili se v něj, a pak podali jej s posvátného místa s mistrovskou obratností opírajíce se pevně o sv. Otce, tak že jsme celou Pannu Marii viděli krásně předpověděnou a obrazy naznačenou v Starém Zákoně. Řečníci mluvíce od srdce z plného přesvědčení, plni nadšenosti, mluvili také k srdci; a proto Bůh žehnal práci jejich. Den ode dne bylo vždycky hojnost posluchačů nade všechno očekávání, kteří v celku náleželi k lepším třídám a s velikou pozorností a napnutostí sledovali slova ka-

zatelů. Co zvláště jest vytknouti, že mnoho vojínů, a mezi nimi četní poddůstojníci, byli letos horlivými navštěvovateli této pobožnosti; poslední lavice a místa za nimi byla pravidelně záhy obsazena vojskem, které se velmi pobožně chovalo a až do konce povždy vytrvalo. Tento nový druh účastníků jest letos poprvé tak četný; lonského roku bylo vojsko dvěma nebo třemi muži zastoupeno. Z těchto zbožných vojínů měli přítomní duchovní obzvláštní radost. Osvětlení kostela a oltáře bylo bohaté. Při otevření pobožnosti jakož i při jejím zakončení stály družičky kolem oltáře, vedeny jsouce svými učitelkami, školními to sestrami; po obakráte měl požehnání p. děkan Vacek s četnou assistencí; „Te Deum“ ukončilo naši milou pobožnost. Dejž Bože, aby všichni, letošní účastníci dožili se opět této naší roztomilé pobožnosti budoucího roku, a koho z nich dle svého předurčení na onen svět povoláš, aby ji slavil v říši Tvé patře tváří v tvář na Královnu nebes.

Dr. Kryštůfek.

Z Ohař, v měsíci květnu 1881.

(*Kanonická generální visitace.*)

Dne 8. května zavítal do naší osady J. M. p. světicí biskup Dr. Karel Prucha, aby uděloval svátost sv. biřmování. Srdečně jsme se těšili na příchod Jeho. Přípravy k 8. květnu děly se již několik dní napřed, upravovaly se cesty z Bejchor k Ohařům, kudy nejdůst. p. Biskup jeti měl. Již na hranicích osady v přifařených Němčicích shromáždili se banderisté počtem 48 jezdců s ozdobenými koňmi a práporky v rukou; v Němčicích byla na kraji dědiny brána s nápisem: „Vítej nám,“ z druhé pak strany „S Bohem“. Z Němčic jelo banderium napřed, po té povoz urozeného pana barona, patrona zdejšího chrámu Páně a fary Jindřicha z Berlepschů, jenž nejd. pana biskupa doprovázel; pak jeli J. M. biskupská s panem kanovníkem Schwarzem a vdp. panem sekretářem. Zástup lidu za povozy se hrnoucí byl veliký. V Ohařích na kraji obce stála druhá brána s nápisem: „Ejhle kněz veliký“, z druhé strany „S Bohem“. Tamtéž stáli hudebníci, kteří při příjezdu vznešených hostů zahráli. Od brány až k faře byl špalír lidí a u fary školní mládež v stromořadí učiněném ze břiz. U fary uvítalo vzácného hodnostáře církevního jedno děvče ve jménu osady; od fary bral se p. biskup v průvodu do kostela, kde se vykonaly obvyklé obřady; vzletné kázání činil pan biskup

sám. po kterém sloužil mši sv. a po mši sv. biřmoval 323 biřmovance, po té vykonal pobožnost za zemřelé osadníky; pak visitoval kostel, prohlédl roucha a nádoby posvátné, načež opět v průvodu do fary se navrátil. Odpoledne o půl třetí hodině bylo cvičení křest., sv. požehnání a konečně zkouška z náboženství ve škole. Ve škole I. i II. uvítalo J. M. b. jedno děvče a jedno potom poděkovalo. Budovy v obci, fara, kostel i škola byly ozdobeny prapory, kostel uvnitř pěkně okrášlen. Lidé žádali si viděti J. M. b. a radost zářila jim z očí, když mezi ně vstoupil. Okolo 6. hodiny navrátil se nejd. p. biskup do Bejchor; banderium vyprovodilo Jej až na místo. Den ten dlouho utkví v paměti osady, zejména laskavá slova páně biskupova s kazatelny a ve škole pronešená. Z okolních duchovních přibyl pan kanovník z Týnice s p. P. Turovským a pan farář z Konárovic (Jos. Bettlach). Páni úředníci patronátní též se dostavili a byli všichni i s p. baronem jak v kostele tak ve škole přítomni. Bylo to jaksi veřejné vyznání víry, které v den ten na oslavu příchodu Jeho bisk. Milosti se stalo, zač p. biskup sám to považoval. Ku chvále zdejších občanům evangel. vyznání buď podotknuto, že i oni propůjčili své koně k banderiu. Šlechtný p. patron s nevšední laskavostí a dobrotivostí vše povolil, čeho bylo třeba ku okrase domu Božího. Veškeré faráře na patronatu Kolínském vyzýval, by jen udali, čeho se v kostele nedostává, že zaopatřeno bude. Z toho mu buď čest a „Zaplať Pán Bůh.“

KRONIKA.

Z Prahy. (Pořádek kanonické generální visitace ve vikariatu Teplském.) J. Eminence nejd. p. kardinál arcibiskup bude na apoštolské cestě bezprostředně po visitaci vikariatu Plzeňského pokračovati ve vikariatu Teplském. V sobotu dne 9. července přibude neunavný arcipastýř do Čihany, kde bude v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náboženství ve škole. V neděli (10. července) v Krsově (Girsch) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování a visitace; odpo. křesťanské cvičení, sv. požehnání v kostele a zkouška z náb. ve škole. V pondělí (11.) v Unterjamny v 8 h. kázání, mše sv., biřmování a visitace, pak zkouška z náb. ve škole. V úterý (12. t. m.) v Schippinu v 8 h. kázání, mše sv., biřmování a visitace, po té zkouška z náb. ve škole. Ve

středu (13. t. m.) v Kozolupech v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve čtvrtek (14. července) v Domaslavi (Domaschlag) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování a visitace, pak zkouška z náb. ve škole. V pátek (15.) ráčí dlíti J. Emin. v zámku Zebavském ve farnosti Kozolupské. V sobotu (16.) v Leskově v 8 h. kázání, mše sv., biřmování a visitace, pak zkouška z náb. ve škole. V neděli (17.) v Bezdržicích (Weseritz) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování a visitace; odpo. kř. cvičení a požehnání v kostele; pak zkouška z náb. ve škole. V pondělí (18.) v Čelivě v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace; pak zkouška z náb. ve škole. V úterý (19.) v Hradišti okrouhlém (Scheibenhradisch) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. Ve středu (20.) v Teplé a sice v kostele klášterním v 8 h. kázání, mše sv., biřmování příslušných do děkanství městského i do farnosti Teplské, visitace a zkouška z náb. žáků školy farní. Ve čtvrtek (21.) v Teplé (ve městě) v 8 h. mše sv. v kostele a zkouška z náb. ve škole. V pátek (22.) v Teplé (ve městě) v 8 h. mše sv., visitace a zkouška z náb. ve škole. V sobotu (23.) u sv. Vojtěcha v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náboženství ve škole. V neděli (24.) v Outeřém (Neumarkt) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování a visitace; odpo. křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, pak zkouška z náb. ve škole. V pondělí (25.) ve Witschině v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z náb. ve škole. V úterý (26.) v Ostrošíně (Landek) v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. — Noclehem na této apoštolské cestě bude J. Emin. od 9.—12. v Krukanicích, od 12.—19. v zámku Zebavském a od 19.—27. července v klášteře Teplském.

— *Májová pobožnost u sv. Klementa.* Jako každého roku těšila se i letošní pobožnost májová přehojnému účastenství. Ukončena byla závěrečnou řečí, konanou od vdp. ředitele semináře prof. dr. Bauera a slavným požehnáním, které činil vys. důst. pan kan. kancléř Ant. Hora při četné assistenci. Jména vel. kněží, kteří při letošní pobožnosti různěc radostný, žalostný a slavný zbožným ctitelům Marianským vykládali, jsou: Bauer, Beneš, Brusák, Doubrava, Ekert, Janků, Hejhal, Honejsek, Christ, Ibl, Kačer, Knobloch, Kořán, Krásl, Lábler, Marek, Motys, Oehm, Pohunek, Řehák, Salát, Svoboda, Vlk.

— Pobožnost 40hodinná koná se až do

7. června ve Volšanech, od 8.—11. t. m. u sv. Jiljí u Dominikánů, od 12.—15. června u sv. Haštala.

— Přijetí J. Emin. nejdůst. p. kardinála arcibiskupa v sobotu dne 28. května v Plzni bylo nad míru skvělé. Veškeré korporace a spolky očekávaly vznešeného hosta, jemuž na počest v pražské ulici zbudována byla slávobrána. Nepohoda rušila poněkud radost Plzeňanů. V bytu svém přijal J. Emin. nejdůst. p. kardinál s obvyklou laskavostí vojenské i občanské představené. Až do pátku uděloval sv. biřmování a visitoval školy v král. Plzni. V pátek večer ráčil se vrátiti do Prahy a v sobotu uděloval asi 600 studujícím u sv. Klementa sv. biřmování. Tyto dni uděluje sv. biřmování ráno i odpo. u sv. Mikuláše na Malé Straně.

— *Spolek Arimatejský* pochoval v měsíci květnu 145 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, celkem letos již 647 osob. Dne 9. června o 5. hodině odpolední bude spolek 7. valnou hromadu ve velké síni svato-Václavské záložny od-
bývati.

— *Spolek sv. Josefa* k podporování světského duchovenstva ve výslužbě konal dne 12. května IV. valnou hromadu za účastenství 23 osobně přítomných a 115 plnomocenstvím zastoupených členů. Po schválení protokolu předešlé valné hromady podal starosta spolkový vdp. kanovník Fiala shromážděným zprávu o postupuém vzrůstu spolkových členů, zakladatelů a deficientů jakož i o vzrůstu spolkového jmění za uplynulá tři léta a též o řízení jmění spolkového a činnosti správního výboru. K návrhu a po důkladném vysvětlení a odůvodnění spolkového počtáře dp. faráře Šimerky přijato jednohlasně, aby pro příští tři roky, t. j. až do r. 1884 „A—U“ a „F“ zůstaly nezměněny, totiž aby se platilo opětně oprávněným deficientům za každý rok členství (A—U) 8 zlatých, a za každý na přispěvících složený zlatý (Fl.) 80 krejcarů. Do správní rady zvoleni za odstupující členy vdpp. kanovník Patočku, faráře Simence, kaplana Růžicku a též místo dp. faráře Piskáčka vdpp: Duben Jan, b. vikář v Nezamyslicích (budějov. diec.), Ehl Josef, b. vikář v Terezíně (litoměř. diec.) a Oehm Vinc., kaplan Týnský v Praze; dále opětně zvoleni páni členové dřívějšího výboru: Fiala Fr., sídelní kanovník v Kr. Hradci, Šimerka Václav, farář v Jenšovicích (Hrad. diec.), Havlů Jan, farář u sv. Haštala, Honejsek

Václav, kaplan u sv. Stěpána, oba v Praze. Tito zvolení členové správního výboru přijali vesměs volbu a zvolili ze středu svého jednohlasně za starostu opět vys. d. p. kanovníka Fialu, za místopředsedu a pokladníka dp. Jana Havlů, faráře u sv. Haštala, kde se též veškeré úřadování spolkové obstarává. Volné návrhy nepřišly v čas, protož o nich jednáno býti nemohlo.

— Dne 12. července t. r. bude vysvěceno 16 alumnů kníž. arc. semináře a dva členové řádu křížovnického na kněžství, totiž pp.: V. Brabec z Klatov, Jos. Brtník z Vel. Cičovic, V. Čermák z Malé Kvíce, Jos. Dědek z Kalné, Kar. Grossmann z Příbora na Moravě, Kašpar Ibl z Řenčova, Kamil Janeček z Ledče, Klem. Kuffner z Mirovic, Jos. Pacák z Chrudimi, Ant. Šindelář z Jestřebí na Moravě, Karel Šubovský z Prahy, Vincenc Švehla z Počátek, Frant. Talmáček, z Příbora na Moravě, Frant. Vacek z Chrudimi, Jan Dinter z Neurode v Kladsku, Jos. Taubitz z Neuweistriz v Kladsku. — Členové řádu křížovnického: Ludvík Lichtenberg z Vysokého Mýta, Josef Rydval ze Sytové.

— Dne 4. května vysvěcen byl nový chrám katolický v městě Bathu v západní Anglii. Slavnosti té účastnilo se pět biskupů a mezi nimi *kardinál Manning*, který činil k shromážděným věřícím příkladnou promluvu. „Není to mým zvykem,“ pravil mezi jiným, „abych šířil se o předmětu, který dotýká se nejen náboženství ale i politiky. Dnes však jsem k tomu takořka donucen. V dolní sněmovně jednalo se včera o tom, aby upravena, či spíše odstraněna byla přísaha, která se dosud ukládala nově nastupujícím členům nejvyššího zákonodárného sboru Anglického. Budou-li se nyní vydávati zákony od mužů, kteří víry v Boha a svatého zákona Jeho se zřekli, tož blíží se časy ohavnosti a spuštění, jak o tom proctví písmo sv. zřejmými slovy se zmínjuje.“ Řečník objasnil dále, jak souvisí návrh dolní sněmovny s během nynějších událostí světových a upozornil na trudnou toho pravdivost, že křesťanství, jehož členy spojovala druhdy láska a svornost, proměnilo se v ozbrojený tábor vojenský. Řeč kardinálova mocně dojala posluchače.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katolického duchovenstva*,“ přináší v čís. 5. ročníku XXII. tento obsah:

Význam žertev lidských v dějinách světa. (Od Fr. Syllaby, katechety r. gymn. v Kolíně.) Povaha sv. Alfonsa. (Podává Fr. Hašek). Císař Frant. Josef I. (Dějiny církve katol. v Rakousku od r. 1852—1859., které vypravuje prof. círk. dějin dr. Frant. Kryštůfek.) Z Kroniky vyjímáme články: Ubohé Irsko. (Napsal prof. dr. Borový.) Rozličné dotazy a odpovědi. Zpovědní lístky snoubenců. Zpráva o 50. schůzi výboru Dědictví sv. Prokopa. V Literárním oznamovateli posouzena tato díla: Das Weissagungsbuch des Profeten Jeremia von Dr. Leo Schneedorfer. Lehrbuch des katholischen, orientalischen und protestantischen Kirchenrechts von Prof. dr. Friedrich Vering. Výklad křesťansko-kat. náboženství od J. B. Podstránského. Dissertationes selectae in historiam eccl. auctore dr. Bernardo Jungmann, prof. in Universitate Lovaniensi. Mimo tyto hlavní ještě několik menších spisů posouzeno.

— „*Poslední vězenka v Daliborce.*“ Povídka z dějin vlasteneckých od J. Blatenského. „*Osiřelá dívka.*“ Povídka pro dospělější věk. Z polského přeložil Frant. Boh. Žilovický. (S obrázkem.) V Praze. Nákladem knihkupectví B. Stýbla. Cena 24 kr.

— „*Podobizna otcova*“ aneb „Děvče z Grenoblu.“ Povídka pro mládež a přátele její. Dle Julia Glaubrechta volně přeložil F. V. (S obrázkem.) Spisů pro mládež čís. 22. V Praze. Nákladem knihkupectví B. Stýbla. Cena 28 kr.

— První povídka česká, která přeložena byla na jazyk rumunský od dr. J. Jarníka, jest povídka Pravdova: „Voják nováček.“

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

P. Petr *Habermann*, č. ř. Domin. a katech. v Chebu, dne 23. května (nar. ve Falknově 1. pros. 1834, p. 17. října 1858, vysv. 28. října 1859.)

Ustanoven jest:

p. Frant. *Hromádka*, kp. ve Volyni, za far. u sv. Matěje v Šárce.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

p. Jan *Lór*, far. v Přepěřích u Turnova, 11. května 1881 (nar. ve Vraném 4. dubna 1810, vysv. 3. srpna 1838).

p. Ant. *Weiss*, far. a osobní děkan v Bohosudově, 19. května 1881 (nar. v Širokých Třebčicích (Weitentebetisch) 30. dubna 1817, vysv. 29. července 1841).

Vyznamenání jsou:

p. Frant. *Kofer*, katecheta a ředitel nár. škol Šluknovských, jmenován b. notářem;

p. Jos. *Leopold*, far. ve Vidhosticích, jmenován správcem vikar. úřadu Jesenického. (Jechnitz).

Ustanoveni jsou:

p. Kar. *Rauscher*, far. v Podhořanech (Poder-sanka), za far. v Žihli (Scheles),

p. Karel *Kauer*, deficient, za výpom. kněze v Podhořanech;

p. Jos. *Paneš*, koop. v Strojeticích, za admin. tamže;

p. Jan *Tyrichter*, kp. ve Všeni, za admin. v Přepěřích;

p. Frant. *Loos*, pens. farář Horno-Prýskovský (Ober-Preschkau), za admin. v Bohosudově.

Uprázdňená místa:

Strojetice, fara patron. nábož. matice, do 28. května;

Podhořany, fara patron. p. hraběte Jaromíra Černína. a

Přepěře, fara patr. p. knížete Kamilla Rohana, obě do 12. června;

Bohosudov, fara liberae collationis episc., do 19. června 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Frant. *Krblich*, far. v Kladrubech, dne 22. května 1881 (nar. v Lab. Týnci 22. květ. 1823, vysv. 25. července 1850).

Vyznamenání jsou:

p. Ant. *Skokan*, b. vikář a far. v Týništi, jmenován čestným konsist. radou;

p. Jan *Hlavatý*, děkan v Kostelci nad Orlicí, b. notářem;

p. Jos. *Čejka*, č. děkan v Církvici, admin. vikar. úřadu v okrese Kutnohorském;

p. Ferd. *Kopecký*, sekret. vik. a far. v Kopidlně, obdržel exposit. canon.;

p. Gustav *Jelínek*, far. v Brandýse n. O., též;

p. Jan *Matoušek*, far. v Ličně, též;

p. Frant. *Váček*, far. v Jelení, též;

p. Gustav *Šourek*, kap. v Týništi, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

p. Vinc. *Erlebach*, koop., za admin. v Kladrubech,

p. Vojtěch *Langhamer*, za kaplana ve Chvalči, (Qualisch), odkudž

p. Frant. *Voříšek*, za kapl. do Č. Wernerovic.

Uprázdňené místo:

Kladruby, fara patron. c. k. aeraru dvorního, od 23. května b. r.

Milodár:

Dp. V. Hedvík, kp. v Charvátcích, daroval na chrám sv. Víta 2 zlaté.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Z listů Fénelonových o Církvi.

Podává J. Ev. Eybl.

I.

Jen jedno jest pravé náboženství a jen jedna Církve. „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a otec všech, kterýž jest nade všechno a skrze všechno a ve všech nás.“ (Efes. 4, 5—6.)

Kristus jen jednu církev založil, jen jednu míti chtěl, lidé pak nemají práva, více jich ustanovovati. Nezakládá se náboženství na lidském důmyslu; lidem jest přijímati náboženství takové, jaké s hůry jim bylo dáno. Člověk může rozumovati se člověkem, nikoli s Bohem; před Bohem jest se mu jen kořiti, Jeho poslouchati, mlčeti, se modliti. Lépe svého rozumu, který jest slab a obmezen, nemůžeme užívati, než takto jej Bohu obětujeme. Mluví-li svrchovaný rozum, všechno povinno mlčeti. Opakuji: Kristus jen jednu církev chtěl míti, jen jedno náboženství; proto nezbyvá nic jiného, než přirovnati církev starou s církví novou a onu, která ponechávajíc člověka jeho pýše, činí ho soudcem u věci, kdež on patrně soudu jest neschopen, s tou (církví), která, vykonávajíc zaslíbenou sobě pravomoc, bezpečnými činí myslí nejisté, řídí nevědomé, ponižuje pyšné a sjednocuje všechny.

II.

Prosím Boha z celé své duše, aby vám dal poznati, jak velice i lidé nejosvícenější potřebují se podrobovati viditelné pravomoci. Tajemství se nám předkládají, abychom jimi krotili svůj rozum a jej obětovali rozumu svrchovanému. Náboženství jen pokora jest; jen potud jest kdo hoden je

naléztí a jen potud je vykonává, pokud se pokořuje, svou slabost uznává a věří, i když nepochopuje. Začnouce dopodrobna rozebíratí sporné stránky, nejprve vidíme, že naši bratři od nás oddělení, chtějí ospravedlnovati své odloučení, přičítali nám bludy a modlářství, jichžto my jsme daleci. Tyto podrobnosti dokazují rozkol býti nespravedlivým a sjednocení potřebným. Nad to pak vždycky třeba jest se vraceti ku věci hlavní, t. j. viditelné pravomoci, která mluví a rozhoduje, aby podrobila, sjednotila a upevnila všechny v témže výkladě svatých Písem: sice by tato kniha Boží, přímo proti svému účelu, jen podpalovala naši marnou zvědavost, naši domýšlivost, řevnivost a hádky pohoršlivé. Byl by pak jeden toliko text Písem svatých, ale výkladů a náboženství tolik, kolik hlav, kolik vykladačův. Co bychom soudili o státu, jenž by měl zákony psané, ale kde by všechněm jednotlivcům bylo volno, povznášeti se nad rozhodnutí vrchnosti? Každý, drže zákoník v ruce, chtěl by opravovati výnosy vrchnosti, hádal by se, místo aby poslechl, tak že by zákon, místo srovnání a uklizení sporů, nesrovnalostí jen vždy většího přípalu dával. Takové řízení by bylo nad míru směšné a žalostné.

Možná-li si tedy pomysleti, že by Kristus, Božský zákonodárce nebyl církev opatřil řádem, jehož potřebu i ten nejnezřetelnější uznává? Jest tedy třeba autority (pravomoci), která by žila, mluvila, rozhodovala. Písmo vykládala a si podřizovala všechny, kdo by je chtěli vykládati po svém způsobu. Kdo jest domýšlivý, netrpělivě nese jeho této autority; ale jakmile ji se sebe svrhne, ubíhá v bludnou libovolnost různých domněnek, ve mnoho

náboženství protivných, a konečně ve lhostejnost mezi sektami, která se ráda zvrhá v beznáboženství.

Oddělování se protivuje řádu Kristem ustanovenému. Vizte společnosti oddělené; chlubily se, že se jen proto odloučily, aby opravily bohoslužbu a očistily náboženství. Co pak vykonaly po tolika pohoršlivých hádkách a tolika bojích krvavých? Uvedly přemnohé v nejistotu, ve lhostejnost a konečně v beznáboženství. Větve od kmene oddělené usýchají a padají: kmen, který pravili býti odumřelým, se zelená, stále hojné ovoce vydává.

III.

Nic se nedivím nepokoji, jenž vámi zmítá. Království Boží, dí Duch svatý, trpí násilí. Bez bolesti nelze se ani znova zroditi. Není snadno rozloučiti se s tím, co vám bylo nejdražším a zapřítí sám sebe. Ale Ten, jenž vás zarmucuje, bude sám i vaším utěшитelem. „Pravda osvobodí vás a právě svobodni budete.“ (Jan 8, 32.—36.) Utěchy zakusíte, přinesete-li Bohu v obětí dávné své předsudky.

Náboženství katolické arci proti vaší sebelásce uloží vám pokoru, čímžto něco vám bude potrpěti, poněvadž vyznání, ve kterém jste byl vychován, lichotilo vaší domýšlivosti a činilo z vás soudce i slova Božího. Avšak poznáte pravdu těchto slov Páně: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem: a naleznete odpočinutí dušemi svými.“ (Mat. 11, 29.)

IV.

Přiznávám se, že snadno jest mluvit o kříži ale těžko jej nésti srdnatě a pokorně. Ale co jest mi činiti než pověděti vám pravdu svatého evangelia, jak bych si i já toho přál, kdybych se nacházel v podobném trapném postavení jako vy? Žádám Vás tedy, abyste uvažoval těchto věcí, jež následují.

1. Kristus praví: „Jestliže kdo církve neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán.“ Považte dobře, že nepraví: „Jestliže kdo neuposlechne církve své země anebo té z různých církví, k nížto narozením anebo svými předsudky jest připojen.“ Neklade několik církví, z nichž by si každý po své libosti mohl jednu vybrati: jen jednu předpokládá, jež na vždy má býti Jeho chotí. Musí býti zároveň jediná, všeobecná, trvati po všechny věky; musí mluvit ku všem národům,

kterí jsou pod sluncem, a ozývati se až do končin země.

Není to církev neviditelná a složená pouze z vyvolených, kterou by každý kladl, kde mu libo, dle svých předsudkův a na kterou nikdo nemůže prstem ukázati: ale město, vzdělané na vrchu, jež všichni národové mohou spatřiti; každý zná místo, kde ji může nalézt, viděti, ji o radu se tázati; ona odpovídá, rozhoduje a dochází poslušnosti a víry. Běda tomu, kdo by ji neuposlechl! Odloučen musí býti od synů Božích, jako pohan a publikán.

2. Marně naši oddělení bratři tvrdí, že stará církev modlářstvím tak se zkažila a porušila, že místo ní bylo třeba utvořiti jinou. Kdyby viditelná církev byla mohla jen jedenkrát státi se modlářskou anebo klamati, Ježíš Kristus dozajista by nebyl naprosto a beze všeho omezení řekl, pro všechny věky a pro všechny národy: „Jestliže kdo církve neuposlechne.“ Ve blud by takto byl uvedl věřící. Naopak by byl řekl: Jestliže kdo poslechne církve po čas bludu a modlářství, do kterých upadne, budiž vám jako pohan a publikán.“

Tento výslovný zákaz by byl musel — dle názorů našich bratří oddělených soudě — bez mála pro všechny věky či století se dávat, poněvadž jak sami ovšem přiznávají, nebylo na světě po všechny věky od časů apoštolských až do reformace (tak zvané) jiné církve než ta, která učila, svátostmi přisluhovala, mši svatou sloužila, obrazy ctíla, svaté vzývala právě tak jak my činíme. Ale Kristus nikoli nepravil: „Chraňte se poslouchati církve v dobách jejího bludu a zaslepenosti, nýbrž pro všechny dny bez výjimky až k té chvíli, kdy přijde soudit živých a mrtvých, praví: „Jestliže kdo církve neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán.“ Ubezpečuje taktéž, že takto církev nejen v modlářství nikdy neupadne a příčiny k rozkolu nedá, ale založena bude na skále, tak že ani brány pekelné, t. j. úklady bludu nepřemohou ji. (Mat. 16, 18.) Těmi slovy Kristus jasně patrně ubezpečuje, že nikdy se nestane, co že se stalo, naši oddělení bratři tvrditi se jali. Louče se s církví svou na zemi a bera se k Otci svému, Spasitel ještě pravil. „Jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého . . . a aj! já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa“ (Mat. 28, 19.—20.) Ke sboru pastýřů se

obrací, jim úřad učitelský, jim přísluhu svátostmi odevzdávaje. Mluví o církvi viditelné, která má sbor pastýřů a národy jimi vyučované. Mluví o církvi, kterou jest viděti, slyšeti, již jest uvěřiti, která učí, křtí, rozsuzuje.

(Dokončení.)

Kázání

na slavnost sv. Cyrilla a Methoděje.

„Vyvolil Pán i jiných sedmdesáte dva a poslal je po dvou před tváří svou do každého města i místa, kamž chtěl sám přijíti.“

Luk. 10, 1.

Když Pán Ježíš učiti počal, divili se, kdokoli jej slyšeli, moudrosti jeho a jeden roznesl se po kraji hlas: Tak ještě žádný neučil. Pán Ježíš měl ve slově přesvědčující moc, které nikdo odolati nemohl. Ale při tom chtěl přece Božský učitel, aby mu obyčejní lidé v učení pomáhali. Ze svých posluchačů vyvolil si 72 učenníků a posýlal je po dvou do vůkolních míst, aby učili. Nebylo se nadíti, že by učenníci svými slovy obrátili lidi, k nimž přišli, Pán Ježíš toho také na nich nežádal, nýbrž slíbil jim, že přijde za nimi, aby dokonat obrácení, které oni začnou. Eihle, Pán Ježíš sám k těm lidem přijíti chce a sám by toho dovedl, aby je na víru obrátil: a přece nepovrhne pomocí lidskou.

Sv. Řehoř V. vykládá slova „poslal je před tváří svou, kamž chtěl sám přijíti“ praví: „Za svými kazateli následuje Pán, protože kázání předchází a potom do stánku srdce našeho vstupuje Pán.“ Milí křesťané! víte, že obrácení člověka a pravý život křesťanský v tom záleží, aby svlekl starého, hříšného člověka a „oblekl se v Ježíše Krista“, (Řím. 13, 14.) t. j. aby již neposlouchal hříšné žádostivosti, ale ve všem se řídil vůlí Kristovou, aby nedbal své vůle ku zlému nakloněné, aby žil, jako by vlastní vůle ani neměl, jako by Kristus Pán v srdci jeho trůnil, odtud poroučel a řídil veškerý život jeho. Aby však zavítal Pán do srdce člověka, je podle slov sv. Řehoře dříve potřebí, aby tam přišla slova, jež káží učenníci Páně. Po slovech kazatelových přichází do srdce Pán Ježíš se svými milostmi. Tento výklad se dobře srovnává se slovy apoštola (Řím. 10, 17.): „Věra je ze slyšení.“

Takový pořádek svého působení ustanovil Pán. Bez milosti Boží nedovede člověk nic spasitelného vykonati, ale milost

Boží působí z pravidla také jen za přičiněním lidským. Jen když rolník půdu dobře vzdělá, může se nadíti požehnání Božího a požehnání Boží jest tím hojnější, čím lépe jest půda připravena: rovně nabývá milosti sv. víry, jen kdo poslouchá kázání slova Božího, a věra jeho jest tím hojnější, čím lépe slova kazatelova vzdělala srdce jeho.

Tak shledáváme u všech národů, již na víru křesťanskou obráceni byli. Přestaňme na jednom příkladu; nehledejme ho v krajích vzdálených, ale časem sestupme v duchu o více než tisíc let do minulosti a pozorujme, jak milý náš národ český světla sv. víry nabyt. V okolních krajích, na jihu i západu české země byli již křesťané, naši otcové však bloudili ještě ve tmách pohanstva.

Onen, jenž v krajích galilejských rozesýlal učenníky své po dvou do míst, kamž sám chtěl přijíti, poslal z nekonečného milosrdenství po osmi stoletích také dva učenníky do krajů našich; apoštolé slovanští Cyrill a Methoděj, vedeni duchem Božím, přišli do zemí českomoravských. A počali uváděti sem sv. víru, s láskou a mírností, beze všeho zisku kázali evangelium Kristovo starým Čechům řečí mateřskou. Ale ne valně byla tehdaž vzdělána řeč česká. Čechové neznali svých myšlének a řečí naznačovati písmem, neměli knih. Proto sestavili apoštolé slovanští především písmo pro řeč našich českých předků, přeložili na řeč českou evangelium a jiné sv. knihy a sepsali je v písmě nově vynalezeném. Byli pak neunaveni, aby s pomocí svých učňů vyučovali lid český ve psaní i čtení, aby porozuměl slovům písem sv. Řečí a písmem učili lid, Pána Boha znáti a víru Kristovu vyznávat. A požehnání Boží následovalo za prací jejich apoštolskou, lid český ochotně přijímal víru Kristovu.

Takovým uváděním víry křesťanské, takovým vzděláváním lidu ve víře i v řeči spolu sloučily se obě věra i řeč a postupem času nabyla řeč česká podle ducha, štípeného od sv. Cyrilla a Methoděje, zvláštního rázu, řeč byla všecka prochnuta vírou v Boha, řeč lidu stala se abych tak řekl řečí nábožnou. Lid český měl bohatý poklad víry uložený v řeči své; dítky učíce se řeči, byly k Pánu Bohu vedeny, staří mezi sebou hovořice, zůstávali v obcování s Pánem Bohem. Proto slynul národ český obzvláštní zbožností.

M. kř. upněme pozornost svou na

této povaze milé naší řeči české. Dosud nacházíme hojně zbožnosti v ní. Avšak nehledejte ji ani v řečech učených ani v knihách, nenaleznete ji v té bohatosti ani v ústech učitelů ani kazatelů, kteří učíce se řečem jiným mimovolně přenášejí spůsoby cizí do své řeči mateřské: ale naleznete ji v ústech lidu, který do ciziny nepřišel, cizím řečem se neučil, mateřského jazyka si nepokazil. Proto nepravím, že v učené řeči české, nýbrž v té prosté řeči českého lidu — ve své vlastní řeči, nalézáme bohatý poklad zbožnosti. Ale musíme si všimnouti ještě těch starších, bohužel nové pokolení odvyká řeči svých předků. Pozorujeme-li ji, jaká bývala a jakou nyní se stává, shledáváme, že zbožnost z řeči české mizí, a půjde-li to tak dále, zmizí z ní na dobro. Lid český si v hovorech svých Pána Boha již tolik nevšímá. K veliké škodě své a ku větší potomků ztrácíme vzácný poklad, který nám uschovali sv. patronové Cyrill a Methoděj. Milí křesťané, drazí Čechové! vyplníme zajisté pilnou povinnost a složíme slušnou poctu svým sv. patronům, když budeme rozjímati:

I. Jaká zbožnost uschována jest v řeči české, a

II. Jak mocně zbožná mluva působí na zbožný život.

I.

Řeč jest výraz našich myšlének, jak člověk smýšlí, tak mluví. Proto z řeči můžeme souditi, co člověk v srdci svém chová, jaké jest povahy. Stává se arcíť, že lidé také řeči zle užívají, aby myšlení své zahalili, zatajili; lhou a přetvařují se, aby jiní nepoznali, jak smýšlejí. To jest však v řeči výjimka, nepravé užívání, — a byť se člověk sebe více namáhal, tajiti myšlení své, nedovede toho na dlouho, v neopatrném okamžiku spadne zástěra umělá, přetvářka zmizí a z úst vyklouzne průpověď, která dá hluboko zřítí do duše člověka. Takových průpovědí užívá člověk z počátku zřídka, ale čím dále tím častěji a konečně se mu pletou mimovolně do každé řeči. V těchto průpovědkách, jichž člověk často užívá, ukazuje se, v čem má kdo zálibu, čeho si přeje, co jej bolí, — zkrátka co v srdci chová, z nich poznáváme povahu člověka. U př. kdo v hovoru často užívá slov „já, já povídám, já mám, já vím . . .“, prozrazuje, že pýcha vládne v srdci jeho. Kdo na každou řeč zakleje, ukazuje, že jest srdce zlostného, hrubého, komu se pletou do řeči slova

nečistá, že jest otrokem nečistých žádostí. A jinými slovy a průpověďmi, které často je slýchati, ukazují se jiné povahy.

To platí netoliko o jednotlivém člověku, ale i o celém národu. V každé řeči nacházíme, že se v ní některých slov a průpovědí obzvláště často užívá, slyšíme je u každého, kdo z národu toho vzešel a jeho řeči mluví; naučí se jim dítě, mluví je muž, nezapomíná jich stařec. V častých těchto průpovědkách poznává se zvláštní povaha toho národu. I v řeči lidu českého slýcháme zvláštní průpovědi a ty svědčí o veliké zbožnosti, z které pošly. Všimněme si té své milé řeči v její ryzosti, jak se nám zachovala v ústech lidu. Co slýcháváme nejčastěji? Ať mluví Čech o čemkoli, ve všem pamatuje na Pána Boha. Mluví-li o tom, čeho očekává, vždy přidává: „Dá-li Pán Bůh“. Pochvaluje-li si v čem byl šťasten, připojuje: „Chvála Pánu Bohu!“ V neštěstí si stěžuje: „Pánu Bohu poručeno!“ a těší se: „Pomoz Pán Bůh.“ U mluvícího o nebezpečnostech slýcháme: „Pán Bůh s námi! Nedej Pán Bůh! Chraň nás Pán Bůh!“ Sám se v řeči často kárá: „Aby mne Pán Bůh netrestal!“ diví se: „Sudť to Pán Bůh!“ a co člověku nelze věděti, znamená: „Pán Bůh ví.“ Mluvě o chybučím přidává, „že se Pána Boha nebojí!“ a o mrtvém, dej mu Pán Bůh nebe.“

Těch a více takových průpovědí užívalo se od nepamětných časů v milé naší řeči české — a nikoli porůznu; každý hovor se jimi jen hemžil. A nebylo to odporné, mile se to poslouchalo. Vy starší, vždyť to znáte; vy mladší, poslechněte jen beze vší rozpustilé všetečnosti toho starečka ve vaší dědině a zalíbí se vám, jak mluví. Ano, ty průpovědky již náležely k duchu řeči české; v kterém hovoru scházejí, ten nezni českou lahodou, jest planý, prázdný, jako ta suchá skořápka bez chutného jádra.

Jasněji ještě poznáme zbožnost řeči české, všimněme-li si pozdravení lidu českého. Pozdravení vyjadřuje, jakou povahu má vespolečný život, s jakými pocity se bratr bratru blíží, jak lid vespolek obcuje. Český lid vyjadřoval svoji hlubokou zbožnost také ve vzájemném pozdravování. Všimněme si jen, jaká že jsou ta pozdravení česká? Všecka pozdravení, jakých český lid ode dávných časů užíval, vzta-hují se k Pánu Bohu. Nejobyčejnější pozdravení bývalo: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“ Těmi slovy se pozdravo-

vali malí i velcí, chudí i bohatí, nízcí i vznešení; tato slova volali sobě na setkání, přicházejíce i odcházejíce. I když přítel příteli psal, začínal své psaní „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“ Připadá mi, co se čte v knize, jedné z nejlepších, v níž se pěkně a věrně povaha a spůsoby lidu českého vypisují. (Babička od Bož. Němcové.) Povídá se tam o babičce, kterou vzdálená dcera její Johana prosila za svolení a požehnání ku stavu manželskému. Daleké cesty se babička nemohla odvážiti, aby to vykonala osobně; musila tedy poslati psaní. I zavolala mladou vnučku Barunku do své světničky, zavřela a ukazujíc na stůl, kde byl přichystán arch papíru, inkoust a péro, pravila: „Posaď se Barunko, budeš psáti tetě Johance.“ Barunka se posadila, babička vedle ní, tak aby viděla na papír a začala diktovat: „Pochválen buď Ježíš Kristus.“ — „Ale babičko,“ namítala Barunka, „to se tak nezačíná psaní, to se musí napsat nahoru: Milá Johanko.“ Tak myslila mladá dívka; bylať již z toho novějšího pokolení. Ale babička pravila: „Nic to, děvečko; tvůj pradědeček i tvůj dědeček vždycky tak psávali a já dětem jinak nepsala. Přijdeš-li k někomu do dveří, tak dáš nejdřív pozdravení. Tedy jen začni: Pochválen buď Ježíš Kristus! Na stokrát tě pozdravuji a líbám, milá dcero Johanko, a vědomost ti dávám“ a dále diktovala zbožná česká babička. Vizte m. m. jaké pozdravení mívali naši předkové v ústech i v péro. Dále pak vzdávše chválu Pánu a Spasiteli svému přidávali přátelská přání; i ta byla zbožná. Na setkání volali: „Pozdrav Pán Bůh!“ a loučili se: „s Pánem Bohem“. Odcházejícím přáli: „Provázej Pán Bůh!“ zůstalým: „Opatruj Pán Bůh!“ pracujícím: „Pomáhej Pán Bůh!“ zarmouceným: „Potěš Pán Bůh!“ a tito všickni děkovali: „Dejž to Pán Bůh.“

Taková bývala za starých časů česká pozdravení. V novějších časech slýcháme arciť také jiná a v těch se na Pána Boha nepamatuje, ani zmínky se o něm nečiní. Ale ta jsou nová, předkové naši jich neznali, nové pokolení si je vymyslílo, nebo z ciziny přineslo. Či nevěříte tomu, vy lidé mladí? Optejte se jen toho stařečka a on vám řekne: toho nebylo slýcháno. Či přece najdete pozdravení, jakého se již za starodávna užívalo a ve kterém se nic o Pánu Bohu nepovídá. Myslíte asi, když se říká: „Dobré jitro! dobrý večer! dobrou noc!“ Ano ta slova byla také ve starých

pozdraveních, ale neříkávala se sama o sobě, neříkalo se pouze: „Dobré jitro!...“ nýbrž k těm slovům se něco přidávalo. A také se musí něco přidati neb aspoň přimysliti, abychom věděli, co s tím dobrým jitem. Nuže, co sluší přidati či přimysliti? Slýcháme dvojí a sice „dej Pán Bůh“ a „přeji“. Které z obou jest správné? jak se říkalo dříve? Snad myslíte, že „přeji“? slýcháte tak od lidí — zdá se vám — učenějších. Ne, to není správné! tak se neříkalo, nemohlo se tak říkati dříve. Optejte se jen muže, jenž se zná v české mluvnici, a on vám poví: „Říkati, dobré jitro přeji, jest chybné.“ A dále vám učeně vyloží: slova „dobré jitro“ musí dostati jiné zakončení a má se říkati: „dobrého jitra přeji.“ A učení Češi již také tak počínají pozdravovati. Ale můj ty lide český! toť přece víš, že pozdravovati „dobrého jitra“ je nejnovější novota, věc nebyvalá, a že staří říkali jen „dobré jitro“. A poněvadž naši předkové dobře česky mluvili, a ačkoli někdy pro pohodlnější a líbeznější proslovení nějakých přeměn v samohláskách si dovolovali (u př. dobrý jitro), přece nikdy proti pravidlům české řeči v zakončení pádovém nechybovali: tedy poznáváte, že ke slovům „dobré jitro“ nenáleží „přeji“, nýbrž „dej Pán Bůh“. Snad se někdo usměje této řeči a řekne v duchu: K čemu mluvnici uváděti v kázání? K tomu, abyste poznali, že pozdravení „dobré jitro, dobrý večer, dobrou noc“ jest povahy zbožné, že naši předkové neříkali „dobré jitro přeji“, nýbrž „dej Pán Bůh dobré jitro“. Vy starší to dobře znáte, slýchali jste to, naučili jste se tomu a říkáte tak; víte za jisté, že přáti dobrého jitra jest pouhé přání lidské a proto málo platné, není-li provázeno požehnáním Božím. A za toto požehnání prosíte Pána všemohoucího, říkájíce po starodávném obyčeji „dej Pán Bůh“. — Pravda jest tedy, že všechna pozdravení, jaká bývala mezi lidem českým, jsou plna zbožnosti.

Ale ještě jedné věci v naší milé řeči dlužno si všimnouti, z níž obzvláštní její zbožnost poznáváme. Hledte, kdykoli český lid vyslovuje jméno „Bůh“, nikdy neříkal pouze samo o sobě, ale vždy před ně kladl slovo „Pán“ a říká „Pán Bůh“. Ve všech prúpovídkách, v každém pozdravení, jak jsme si je na paměť uvedli, říkali Češi „Pán Bůh“ u př.: „Dej Pán Bůh dobrý večer.“ — „Požehnej Pán Bůh!“ — „Zaplať Pán Bůh!“ — a kdykoli byla řeč o

Bohu vždy jen „Pán Bůh“. A ono to české řeči také pěkně sluší; když slyšíme někoho mluvit stále jen o Bohu, a ne o Pánu Bohu, tak to mrazí, jako ta vlažnost v srdci jeho. Stává se mnohdy, když takový světoběžný Čech z ciziny se vrátí, že nás pozdraví „Pozdrav Bůh“, pochválí si, „chvála Bohu“ čeho všeho že v cizině užil, jen si postěžuje — arcíť aby se pochlubil, — že skorem česky zapomněl, a brzy se loučí „s Bohem“. Česky že jsi zapomněl? Ano, pravda! zapomněl jsi, čemu tě učila zbožná matka česká, tak česky již neumíš, svých otců řeči neznáš. Oni neříkali „pozdrav Bůh!“ ale „pozdrav Pán Bůh!“ — ne „chvála Bohu!“ ale „chvála Pánu Bohu!“ — ne „s Bohem“ ale „s Pánem Bohem!“ Naši předkové nevyslovili jména Božího jen tak lehkově, nýbrž povždy s velikou uctivostí; proto říkali a učili dítky říkati „Pán Bůh“. A mnohý z těch starších, když slyší mluvit jen tak lehce o Bohu, horší se, že to nové pokolení si Pána Boha hrubě neváží.

Vidíte milí křesťané, jakou povahu má řeč česká. U každého národu tak není: ale v řeči lidu českého jest hojný poklad zbožnosti. Průpovědi, které bohatě prolétají český hovor a všechna pozdravení společenská pamatují na Pána Boha a toto svaté jméno nevyslovuje lid leč s přídavkem uctivým Pán. Avšak vy to znáte, milí křesťané! vy starší víte ještě více, jen se na to upamatujte a mluvte, jak jste se z mládí naučili; vy pak mladší všimněte si jejich hovorů a zapamatujte si to.

Ale snad někdo namítne: K čemu to? Máme tedy jméno Boží pořád míti v ústech? Vždyť praví sám Spasitel: „Ne každý kdo mi říká Pane! Pane! vejde do království nebeského“ (Mat. 7, 21.), a ti, kdo nábožně mluví, nebývají vždy lidé nejlepší. K čemu tedy o tom kázati? Snad i někdo myslí, že toto na kazatelnu nesluší. Odpověď na tyto námitky podá nám další rozjímání, v němž se bude jednati o tom, že zbožná řeč valně prospívá k životu zbožnému.

II.

Nepostačuje k životu zbožnému, modliti se toliko v určitý čas, jakoby čas ostatní mohl vždy prost býti modlitby: veškeren život člověka v každé chvíli má posvěcován býti modlitbou. „Potřebí jest, vždycky se modliti a neustávati“ (Luk. 18, 1.) učil Pán Ježíš; „bez přestání se modlete“ (I. Thess. 5, 17.), přikazuje v jeho jménu apoštol. Ale

člověk má také pracovati, k tomu jest postaven na tento svět. Modli se a pracuj, jest pravidlo života. A jak toho lze dovésti? Však vy tomu rozumíte, víte, že má člověk pracovati, jak jeho stav káže, ale při každé práci má na Pána Boha pamatovati. Všecko má konati pro Pána Boha, k jeho cti a slávě, vždy jen podle sv. vůle Boží. S Pánem Bohem má práci začíti, ve mdlobách a souženích k Pánu Bohu o pomoc vzdychati, ku konci chválu Pánu Bohu vzdáti. K tomu se hodí krátké průpovědky, kterými se mysl k Pánu Bohu povznáší, tak zvané střelné modlitby, jest prospěšno znáti je a po všecken čas v práci i v hovoru jich užívati. A hleďte, o ty jest postaráno v naší milé řeči; jsou v ní, s ní spojeny, jimi jest řeč již opatřena. Neboť ony zbožné průpovědky, které jak jsme slyšeli veškeren český hovor pronikají, co jsou jiného než střelné modlitby — tak hojné, rozmanité, pro každý stav a každé počínání případné! Eihle, hojně jest řeč naše opatřena a podle toho vzdělána, abychom buďto že jíme, nebo pijeme, nebo cožkoli jiného činíme, abychom všechno k slávě Boží činili. (I. Kor. 10, 31.) Milí křesťané všimněme si dobře, kdo že to byli, již řeč lidu českého vzdělávali: byliť to zajisté mužové zbožní, plní víry o oddanosti k Pánu Bohu, tuto svou zbožnost vdechli řeči a tuto zbožnou řeč vložili lidu v ústa. Kdo ji dobře zná a v její ryzosti, jak se naučil od otců, mluví, koná vše s Pánem Bohem, ve všech hovorech pamatuje na něho. Křesťané! naučíte-li se řeči svých předků a užíváte-li budete oných zbožných průpovědí, lehce vyplníte rozkaz Páně, modliti se bez přestání, každou práci i sebe nepatrnější posvětíte, veškerým životem oslavovati budete Pána Boha, zbožnost plynouti bude z úst vašich.

Jest arcíť pravda, Pán Bůh nemá zalíbení v těch, kteří jej ctí ústy, je-li srdce daleko od něho (Mat. 15, 7.), a jsou také lidé, kteří mluví, aniž pomyslí, co. Málo byste se tedy líbili Pánu Bohu, kdybyste ony nábožné průpovědky beze všeho uvážení, beze všeho smyslu v ústech měli. Jest třeba, abyste mluvili jako tvorové rozumní, s rozmyslem, pozorující v duchu, co ústy pravíte. A myslím, ač se kolikráte zapomíná, nemůže se člověk přece nikdy tolik zapomenouti, aby povždy mluvil bez rozmyslu a nikdy se neupamatoval, co mluví. Rozum se nedá tak potlačit, aby si nikdy nevšimnul slov, která pronášejí ústa. Byť tedy u některého člověka mluvícího zbožnou řečí českou každé slovo od srdce nevychá-

zelo, některé jest přece upřímné — u mnohých všecka. To ať přijmou za odpověď, již činí námitku slovy: „Ne každý, kdo mi říká Pane! Pane! vejde do království nebeského.“ Ano, ne každý z těch, kdo volají k Bohu: Pane! Pane! vejde do království nebeského, ale mnozí přece; z těch však, již k Pánu Bohu nikdy nevolají, z těch nevejde nikdo do království nebeského. Kdo má Pána Boha často na jazyku, nemyslí vždycky na něho: ale kdo ho nikdy nemá na jazyku, ten zajisté nepomyslí na něho nikdy. Kdo zbožnou řečí mluví, nemá vždy zbožné srdce: ale kdo bohaprázdnou řečí mluví, má zajisté bohaprázdné srdce vždy.

Postupme v rozjímání dále. Aby zbožnost pravou byla, musí se jeviti v zbožných skutcích, v životě ctnostném, a to se nejpatrněji ukazuje, když se člověk hříchů vystříhá. A jak v tom prospívá zbožná řeč? — Popatřme na ten svět, jak mnoho tu zlých příležitostí, kolik pokušení ke hříchu? Jak snadno se člověk zapomene a hřeší? Jak dobře, kdyby někdo byl v době pokušení člověka upamatoval, na hřích ukázal a varoval? kdyby někdo byl, kdo by člověku svědomí probudil, když ve zlé žádosti pohroužen, slepě za hříchem se žene? Vzácná to služba, řídká a nesnadná! kdo by se tak hned opovážil, jako dítěti říci člověku staršímu: „Nedělej toho, to jest hřích!“ A hle, tuto službu prokážeme snadno člověku zbožným pozdravením; tím jej upamatujeme na Pána Boha a varujeme před hříchem. U př. jdeš cestou, zlost bouří v srdci tvém, k tobě se blíží člověk, jehož nenávidíš; ani nechceš naň popatřiti, tu ti zavzní hlas: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“ Upomínka na Krista Pána, jenž na kříži za své nepřátely se modlil, nezkrátí srdce tvé aspoň poněkud, nezapláš zlost tvou aspoň na chvíli? — Dáváš se na cestu za nečistou žádostí, hlas přítele volá ještě za tebou: „Jdi s Pánem Bohem!“ „S Pánem Bohem!“ hlučí ti v uších, „za hříchem ohavným?“ namítá svědomí a varuje: „ustaň, nechod!“ — Zanášíš se právě úmyslem, ošiditi bližního, snažíš se právě, uškoditi mu: v tom uslyšíš hlas pozdravujícího: „Pomáhej Pán Bůh!“ a ty řekneš na to: „Dejž to Pán Bůh!“ řekneš a pomyslíš: co má dáti? k čemu pomáhati? a zhrozíš se svého hříchu. — Jak prospěšně jest to? Nepravím, že by takový člověk vždy hned od hříchu upustil, zvláště je-li žádost hluboko v srdci, zmohutněla-li náruživost hříšná. Velký strom na jednu ránu arcíť nepadne, ale otřese se, a malý

se povalí. Tak i žádost hříšná, je-li slabší, se takovým slovem utlumuje, mohutnější se otřese. A možná, přijdou-li v nových pozdraveních a průpovídkách další nárazy, že se žádost hříšná zviklá i utlumí a člověk se hříchu vyhne. Ach co lidí bylo zastaveno na cestě k hříchu jedinou zbožnou průpovědí! příklady uváděti, vedlo by daleko, mnohý z nás mohl by jich asi několik z vlastní zkušenosti uvést.

Ano zbožné průpovědi a pozdravení hubí hřích; proto je lidé, kteří si v hříších libují, neradi slyší, jim se líbí jiné, v nichž o Pánu Bohu ani zmínky není. Takovým lidem jest každé zbožné slovo pokrytstvím, takoví snaží se, jazyk náš oloupiti o zbožnost v něm uchovanou, aby nebyli rušeni na cestách hříchu. Chtějí na tobě, lide český, abys se zřekl oněch průpovědí zbožných, kterým jsi se naučil od otců! Milí křesťané, nedělejte toho! tím byste jim špatně posloužili a sobě uejhůře. Mluvte a pozdravujte jako předkové naši; v tom máte mocnou ochranu proti hříchu, pro sebe i pro bližního.

Hlavně však to prospívá u vychování dítek. Dítě učíc se mluvit, přisvojuje si všecky zvláštnosti řeči: naučí-li se staré zbožné řeči české, naučí se spolu zbožnosti, naučí se, ve všem na Pána Boha pamatovati, vše s Pánem Bohem činiti. A zvláště prospěšně jest, aby se dítě naučilo vyslovovati ne pouze „Bůh“, nýbrž „Pán Bůh“. Proč pak? Podívejme se jen do školy, jak vede učitel své žáky. Učitel nestrpí dítěti, aby když o něm mluví, říkalo pouze učitel, ale vede je k tomu, aby povždy říkalo pan učitel. Podívejme se do dílny řemeslnické; mistr nestrpí učňovi, aby jej jmenoval jen mistr, musí říkati pan mistr. A myslíte, že v tom vězí jen vypínavost a chlubitost? Mýlíte se! Právě nejlepší učitelé a nejhodnější mistři dbají toho nejvíce. Víte proč? Každý učitel vám to poví a řekne: Dokud mi neříkají dítky jinak než „pan učitel“, vědí dobře a pamatují si, že jsem jejich pánem. Snadno mi učiti a dítky v pořádku držeti; neboť se mne bojí, váží, dbají na má slova a poslouchají ve všem. Začnou-li však říkati prostě „učitel“, pak si mne budou lehce vážiti, slov mých si nevšímají, nedbají, neposlouchají. Ach takové dítky jest těžko k dobrému vychovati. Tak si povzdechne zkušený učitel. Křesťanští rodičové! to platí též o chování vašich dítek k Pánu Bohu. Naučí-li se říkati „Pán Bůh“, budou povždy pamětliví, že Bůh jest jejich Pánem, budou se ho báti, jej ctíti, jeho po-

slouchati, jeho slov si vážit. Snáze udrží se ve zbožnosti a všelike ctnosti. Dbejte tedy o to, křesťanští rodičové! aby se ve vašem domě jméno Boží vždy s úctou vyslovovalo, ať se vaše děti naučí zbožné řeči, ať se naučí říkati „Pán Bůh“. Dokud budou vaše děti Pána Boha v uctivosti míti, budou zachovávat jeho přikázání — čtvrté také. Hledte, k čemu prospívá zbožná řeč: a pak ať někdo řekne, že jest to věc malicherná? Zbožnou řečí se vychovává nové pokolení ku zbožnosti a všelike ctnosti.

Nepravím, že by takový člověk nikdy klesnouti nemohl; proti hříchu není nikdo pojištěn. Sebe dokonalejší lidé, pokud jsou zde na zemi, jsou hříchu podrobeni. Ale jest v tom veliký rozdíl, jak hřeší člověk zbožný a jak onen, jenž zbožnosti nemá. Porovnejme jen člověka ze staršího pokolení, jenž zbožnou řečí mluvil s člověkem pokolení novějšího, který se v řeči o Pánu Bohu ani nezmíní. Onen také hřeší, ale jen z křehkosti a zapomětливosti: tento však s rozmyšlením, ze zlosti. Hřeší-li onen, brzy se vzpomene, rmoutí se a lituje toho, snaží se polepsiti a vše napraviti: tento však nepomýšlí na to, že hřešil, připadne-li mu to na mysl, nermoutí se proto aniž si vzpomene na polepšení, ale posměch si ještě tropí ze svého hříchu. Toť rozdíl!

Vizte tedy milí křesťané, co působí zbožná řeč! přispívá k dobrému vychování mládeže, vystříhá člověka před hříchem, povzbuzuje ku ctnosti, posvěcuje jeho život, spojuje jej s Pánem Bohem. V tom mají odpověď, kdo myslí, že tato věc na kazatelnu nesluší.

* * *

Uvažte dobře, křesťanští Čechové! jak hojný poklad zbožnosti uschován jest v naší milé řeči, a není to poklad mrtvý, v zemi zakopaný, nýbrž poklad úrodný, jenž přináší užitek hojný. Vážte si ho, ať ho neztratíte! Hledte, Hospodin nám svěřil mnohé poklady. my jich máme ošetřovati, jedenkráte budeme z toho Soudci věčnému účty klásti. Jeden z nejvzácnějších jest pravá zbožnost, jenž jest ke všemu užitečná majíc zaslíbení nynějšího života i budoucího (I. Tim. 4, 8.), a tuto zbožnost máme uloženou ve své řeči. Zkoumejme, jak hospodaříme, jak pečujeme o tento poklad? Od otců jsme obdrželi bohatý — k čemu? abychom ho sami utratili a ničeho nezanechali? Každý dobrý hospodář se snaží a má také povinnost, aby zděděný po otcích statek zachoval, zvelebil, neporušený dědicům odkázal.

Sudte sami o hospodáři, jemuž otec krásný statek odevzdal, všudy ve všem hojnost; ale hospodář nový marně utrácel, o statek svůj nedbal a zpustlý odevzdává dědicům, kteří nemají ani chleba a vyžebnanými, cizími drobtý musí nasycovati bídny život svůj. Co soudíte o tom hospodáři. Avšak nesudme! nesudme o něm, sudme sami o sobě! Jak hospodaříme s pokladem zbožnosti, jejž nám odevzdali otcové v řeči uschovaný? Máme ho zachovati a odevzdati potomkům. Co jim odevzdáme? Je mi ouzko, kdykoli se zamyslím do té starodávné řeči české, jaká bývala a již není: hrůza mne pojímá, když pomním, jaká asi bude po nás. Pán Bůh se ztrácí z řeči, zbožnost z ní mizí, pustne, a nevšimneme-li si toho, zpustne dokona. Ach my marnotratní dědicové otců zbožných! Co budou míti naši dědicové? Po otcích máme řeč zbožnou, naši dědicové budou snad míti po nás řeč bohapustou, bohaprázdnou! Sv. patronové, Cyrille a Methoději! jenž jste vložili zárodek křesťanské zbožnosti do řeči české, vy všickni zbožní mužové, kdo jste tu řeč dále vzdělávali, vizte, co hrozí této řeči. Ach, prostě Všemohoucího, ať zachrání toto vzácné po vás dědictví nám i budoucím! Ale jak zprvu praveno. požehnání Boží přichází jen za přičiněním lidským. Přičiňme se tedy také sami, starší mluvte, jak jste se naučili, mladší, všimněte si té jejich řeči a nestyďte se za ni: všickni mluvme zbožnou řečí staročeskou. Naším pak úmyslům požehnej Pán Bůh. Amen.

Šestinedělní pobožnost ke cti sv. Aloisia.

(Dokončení.)

Neposledním účelem pobožnosti ke cti sv. Aloisia konané jest, aby rozšířila se u všech, kteří účastenství na ní berou, zvláště pak u mládeže, láska k zbožnému rozjímání. Nikdo, tuším, nebude o tom pochybovati, že sv. rozjímání jest mocnou ochranou před hříchem a nezřídka působí velikou přeměnu v životě kajníkův. Dosvědčují to sami sv. Otcové a věhlasní vůdcové duchovní, nazývajíce je „vyšší, dokonalejší modlitbou“ a tvrdíce o něm, že jest „největším odpůrcem hříchu.“ Rozjímání osvěžuje mysl starostmi pozemskými sklíčenou, rozohňuje srdce k milování Boha, mocně působí na vůli, aby uchopila se prostředků, jimiž dosíci lze cíle nejvznešenějšího, věčného spasení. Než někomu přece

bude nemožno, byť i přesvědčen byl o prospěšnosti sv. rozjímání, konati je po šest neděl, zasvěcených pobožnosti Aloisiánské. Netradiž proto dobré mysli. V následujících řádcích zmíníme se v krátkosti o tom, *čím možno nahraditi sv. rozjímání*. Ježto pak blíží se svátek andělského jinocha sv. Aloisia, podáme stručný *návod, kterak dlužno oslaviti památný den* odchodu jeho do vlasti nadpozemské. Ke konci připojeno budiž krátké *naučení, jak žádoucno každodenně spořádati myšlení a skutky své*, abychom co den stávali se dokonalejšími a zbožnějšími, a tak naplňovali rozkaz Mistra svého: „Budtež tedy dokonalí, jako i Otec váš nebeský dokonalý jest!“ (Mat. 5, 48.)

1. Modlitba Páue a pozdrav andělský jsou nejvznešenějším a nejúčinnějším výrazem srdce Bohu oddaného. Důvěřivá slova proseb a chval jejich pronikají nebesa, plynou-li z hloubi duše skroušené. Čím častěji vystupují z čistého srdce přes rty, tím jistěji se vyplňují. Na památku šesti let, které sv. Aloisius v klášteře trávil, opětuji se každou neděli po šestkrát. Přirozený závěrek jich tvoří doxologie: Sláva Bohu, Otci i Synu i Duchu sv. a t. d. — K pozdravení andělskému druží se hodně modlitba sv. růžence. Časté opakování těchže vzdechů k blahoslavené Královně nebeské vyjadřuje jednak hlubokou pokoru, jednak pevnou důvěru, že proseb našich nebude oslyšáno. Vínek z růží Mariánských uvitý jest tedy taktéž vhodnou náhradou za sv. rozjímání. — Sv. Aloisius přispůsobil život svůj životu Páně, zvláště ale poslední cestě, kterou Spasitel náš na horu Kalvarii podstoupil. Zasluhuje tudíž vši chvály obyčej, modliti se na místo obvyklého rozjímání nedělního křížovou cestu a vzpomínati při každém zastavení, kterak andělský jinoch věrně krácel ve šlépějích Božského Mistra svého; neboť i on strádal v bohatství, pokorný byl ve slávě rodu svého, bolesti trpěl uprostřed radovánek světa.

Dále doporučují se následující dobří skutkové: Z lásky k Bohu poskytni dle možnosti almužny chudým. Hleď, abys odvrátil spolubratry své od důvěrných známostí, návštěv, nebezpečných schůzek a zábav. Navštěvuj nemocné a pokus se o to, abys mysl jejich obrátil k věčnému cíli a připravil je na ochotné přijetí sv. svátostí. Ulož si pokáním za spáchané hříchy a za nedokonalosti své opatrně užívati jazyka, mysl svou vždy shromážděnu udržovati. Šrekni se marnivosti v šatech. V jídle a spánku ujímej svému pohodlí, opatruj zraku

a sluchu svého. Se skutky těmi spojití radno ti bude litanie k sv. Aloisiu, aneb některou modlitbu ke cti jeho složenou, aby tak přidružily se zásluhy tvé k zásluhám světcovým a neminula tě hojnější odplata. Několikrát za den osvědčuj vroucími vzdechy lásku svou k Pánu Ježíši, navštěvuj zhusta nejsv. svátost oltářní. Při mši sv. duchovně aspoň přijímej Spasitele svého a vzbuzuj plamennou touhu přijati Jej skutečně do srdce svého!

2. Na svátek sv. Aloisia hodí se nejlépe jedno z následujících rozjímání: *Sv. Aloisius požívá v nebesích blaženosti a slávy věčné*:

a) *Za dokonalou nevinnost svou*. Nevinnost má zajisté první nárok na odměnu v království nebeském. „Kdo vstoupí na horu Hospodinovu, aneb kdo bude stát na místě svatém Jeho?“ táže se korunovaný žalmista Páně. Odpověď sděluje sám veden jsa Duchem sv.: „Nevinný rukama a čistého srdce.“ (Žalm 23, 3. 4.) Pohledni na ruce, t. j. na skutky, které konal sv. Aloisius; skoumej srdce jeho, totiž myšlení a náklonnost a žasni nad nevinností jeho. Po nevinnosti té můžeš souditi na velikost blaženosti, již nyní požívá. Jak veliká neúhonnost zračila se ve všech skutcích jeho! Stěží bys našel u něho jediného všedního hříchu. Čistota srdce jeho nebyla nikdy ani stínem nepravosti porušena. Od útlého mládí miloval Boha z celé duše své, ze všech sil svých. Představ si, jak velikou slávou odměnil Bůh miláčka svého za lásku jeho. Šťasten, přešťasten je ten, kdo říci může se sv. Aloisiem: „Nikdy jsem se neprohřešil vědomě proti Pánu svému.“ Jestliže však bílé roucho nevinnosti jsi poskvřnil, umyj, vyčisti je alespoň slzami, opravdovou bolestí srdce nad spáchanými hříchy.

b) *Za tuhé pokání své*. Kdo zkalil lesk nevinnosti, musí s námahou sil duševních o to se přičiniti, aby pokáním chyby své napravil. Nevinnost sv. Aloisia nedoznala skvrny, a přece konal tuhé pokání. Když pak každé slovo, každý čin dobrý, každá slza Bohu jsouc obětována, nepřichází na zmar, ale dojde odměny své: oč větší ceny mají krůpěje krve, které prolil sv. jinoch při bičování čistého těla svého! Jak záslužné bylo bdění jeho, tuhý post jeho! Jak bohatě as odměnil Bůh každý skutek, jež světec náš k umrtvení sebe vykonal! Pohlížeje k nebi a pamatuje radostí věčných, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj svého Spasitele. Tam v nebesích čeká tě za utrpení pozemská odplata přehojná. „Nebo

toto nynější kratičké a lehké soužení naše působí v nás převelmi velikou váhu slávy věčné.“ (II. Kor. 4, 17.)

c) *Za velikou lásku svou.* Láska jest takoruka duší dobrých skutkův; láska je oživuje, dodává jim krásy, ceny a záslužnosti. Proto také podle velikosti lásky řídí se i oslava v nebesích. Sv. Aloisius miloval Boha od prvního zásvitu rozumu až do smrti své, nestaral se nikdy o statky pozemské; proto raduje se nyní v nebi plnosti slávy a blaženosti neskonale. Rozhodni se i ty, že chceš milovati Boha vždy, z celého srdce, ze vsí síly, nade všechno. Příslib, že tak učiníš! Dostojíš-li slovu, budeš požívati téže slávy, téže blaženosti!

Rozjímání ta ukončit: dlužno vroucí modlitbou: „Lásky plný ochranče můj, sv. Aloisi! Oděn jsa skvoucím rouchem nevinnosti, ozdoben korunou spravedlnosti dlíš na trůnu slávy. Žezlem tvým jest láska, která tě již na zemi k nebi povznášela. Chválím a velebím nejsv. Trojici, že povýšila tě na hodnost blaženosti nebeské, že odměnila neporušenou nevinnost tvou, tuhé pokání, dokonalou lásku tvou. Shlédni se stánků věčných na služebníka svého, který pevně doufá, že na přímluvu tvou dosáhne, po čem touží. Vztáhni ruku svou ke mně hříšnému a uveď mne na stezku dokonalosti. Vypros mi té milosti, abych započal ctnostného života běh a abych nedal se zastrašiti obtížemi, jež mi posud zastupují cestu. Kéž se konečně rozhodnu kráčet ve šlépějích tvých, kéž jediná jen starost ovládne srdce mého stan: „Bůh a milost Jeho!“ Neboť jen tak otevru si bránu nebeskou a vejdu do života, kde vroucně chváliti budu Boha a zároveň s tebou klaněti se Jemu bez konce. Amen.“

3. Horlivé, po dokonalosti se nesoucí duše snaží se mimo to, aby i *po všechny dny šestinedělní pobožnosti* vykonávaly duchovní cvičení svá a světské práce s větší horlivostí a čistějším úmyslem, jako k. př. rozjímání, zpytování svědomí, čtení nábožné knihy, ranní a večerní modlitby, práce denní atd., aby tím Bohu a sv. Aloisiovi se zavděčily. Bedlivě vystříhají se jistých poklešků, kterým během času navykly, j. žvatlavosti, svéhlavosti, nevole, neposlušnosti, neopatrnosti v pohledech, hovění žádostivosti a marnivosti. Každodenně vzývají sv. Aloisia, klečíce před obrazem jeho, aby je přijal pod svou ochranu, aby je chránil před nečistotou srdce a těla, aby je opatroval před úklady svůdného světa a útoky vlastního těla a dodal jim odvahy, zvítěziti nad

vším pokušením proti andělské ctnosti. Snaží se konečně rozšířiti pobožnost sv. Aloisia i u svých spolubratří a sousedů tím, že je k tomu povzbuzují, účinky její jim před oči staví a vlastním příkladem cestu k dokonalosti jim ukazují.

Kdo dobře vykonal šestinedělní pobožnost ke cti sv. Aloisia, zajisté že těšiti se bude přemouhým prospěchům z ní plynoucím. Bude to především *čistota srdce, touha po Božském Spasiteli, pokrok v ctnostech a dokonalostech života křesťanského.* Častěji posilniv se chlebem nebeským pozná jak sladký jest Pán, jak milo přebývatí ve stánku Jeho a pohnut jsa láskou a milostí volati bude se svatými a světicemi: „Uzřel jsem již, po čem toužilo srdce mé. Žiju, avšak nežiju více sobě, neboť Kristus žije ve mně! O, jak šťasten jsem, že tak milovaného hosté přijal jsem pod krov svůj! Zpytateli srdcí a ledví, stvořil jsi mne slovem svým, krví svou obmyl jsi skvrny mé dědičné, bytost i schopnosti daroval jsi mně. Hle, vše ti obětuji, všeho se sříkám, jenom Ty buď pánem mým, Bože můj, na věky!“ F. V.

Odpadlík.

I.

Poslední paprsk slunce s nebe sýlá,
již ochabla ta stále mladá země,
již opouští ji tvůrčí její síla,
a k spánku kloní sšedivělé témě.
Opadlo listí, není zlatých klasů,
v chmur spousty halí obloha se čistá,
umlká zpěvný jásot ptactva hlasů,
země se k spánku, k smrti řek' bych, chystá
A v srdci opak. To začíná žítí,
to srdce mladé první tvoří listy,
tam víra pučí v nejkrásnější kvítí,
a lazur lásky Boží jasný, čistý.
Tam jaro víry v plné jesti zdobě,
tam víra roste ve mohutné stromy, —
to srdce, Pane, patří jenom k Tobě,
Tvé slovo chrání strom ten od pohromy.

II.

Usnula země, zmlklo ptáčeků pění.
Lazurné nebe šedou tvoří bání,
i zlaté slunko oddalo se snění,
vždyť mlhy na zem pohledu mu brání.
Sněhový závoj ztuhlé kryje oudy,
led svírá paží chladnou země vody,
mrazivých větrů vírné skučí proudy
smrt', zhouba tučné slaví hody.

Co venku zima, smrt se všude šklebí,
ve srdci mládce bujný oheň plane —
srdce se vznáší mocným křídlem k nebi
a hoří láskou vroucí k Tobě, Pane!
Svou duši celou Tobě, mladík skytá
v ní hučí to a výská, jak když jezem
sběhnuvší voda dole v vír se zmítá —
on z lásky k Tobě stal se, Pane, knězem.

III.

Chmur závoj mizí. Modrá nebe ladné,
zasvitlo slunko — mrtvé země spása;
jak kouzlem země křísí se a mladne —
tisíce ptáček raduje se, jásá.
Kol svěží zeleň, všude tisíc květů,
vše mladé, jaré vůní libou dýše —
co krásšho rci, ze všech známých světů,
nad zemi v bujně jarní její pýše?
A mladý kněz? Ve srdci jeho mraky.
Kam poděla se pevná jeho víra?
Nejistě v dálku upírá své zraky —
a jako zlosyn zděšen kolem zírá.
Přemítá. Stud mu víru zapřít nedá,
však rozkoš jemu mocným kouzlem kyne —
již nevěry jed v číši k ústům zvedá —
ó Pane! zvítězí, či v boji tomto zhyne?

IV.

Hoj! jaký ples! Ille! zlaté, plné klasy
těžké své hlavy jako k spánku kloní,
již v polích zvučí zpěvné ženců hlasy
a srp a kosa blahem jen jen zvoní.
Nekrotí Zefyr letní paly žárné,
roj žhavých střel se z útrob slunce řine —
kam padnou, stopy zbudou blahodárné —
z člověka prsou dík se k nebi vine.
Ubohý kněz. Svět v náruč svou jej strhl,
již rozkoš, vášně srdcem jeho proudí,
již v boj se s Bohem, církví, vírou vrhl —
zmítá se, klesá, ubíhá — a bloudí.
Z milého tepla nadpozemské víry
se v kraje mrazu střemhlav dolů kácí,
již nezná v zášti proti Bohu míry
a lásku, kletbou, potupením splácí.
Dřív jasné oko vášně mlha halí,
z každého tahu rozpoutanost zírá,
svědomí ohněm pekelným jej pálí,
volajíc: Synu! kde je tvoje víra?
Ó škoda víry líbezného květu!
mráz přišel — kvítek zanik jako mžikem
co slunce žárné teplo sýlá k zemi
ve srdci mráz — kněz, běda! — odpadlíkem.

O. V. Pitra.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

III.

Neunavně činné kolo mlýnu Svidnického
utichlo dnes proti všemu obyčejí brzy po
poledni a neozvalo se opět, když již šedý
soumrak stahoval se nad lesy. Neobyčejná
návštěva vytrhla i nejpokojnější obyvatele
vesničky z obvyklého klidu. S poledne za-
třpytilo se asi dvacet helmic na cestě od
Slatiny a v malé chvíli na to přiklusalo to-
likéž ozbrojených jezdcův do Svidnice. V čele
houfce toho jel letitý muž, který na první
pohled rytíře prozrazoval. Z upjatého, zla-
tem krumplovaného kabátce vynikajíc ob-
jímal krk jeho bílé okruží. Šedý vous za-
stiňoval je z předu a dosahoval až na prsa.
Po boku houpal se mu na lesklém řemeni
ozdobný meč, který často o kovový třmen
zavadiv jasný vydával zvuk. Úzké hedvábné
spodky šlechticovy končily ve vysokých bo-
tách. Celé vzezření jeho prozrazovalo cosi
podivného. Hrdě vzpřímen seděl na vyso-
kém vraníku, jež často kostnatou pěstí k
rychlejšímu kroku pobádal. Na dně hlubo-
kých důlků koulely se černé, jiskrné oči,
bledá tvář jeho stahovala se často k jizli-
vému úsměvu. Chvilkami vjížděl prudce
rukou do šedavé brady, chvilkami mával
roztržitě pravicí kolem sebe.

Za ním klusal na hubeném bělouši mla-
dík, taktéž vojenským šatem přioděný. Di-
vně jaksi slušela těžká přilbice hladkému,
kulatému obličejí jeho, ačkoliv předce z mo-
drých očí sálala mu odhodlanost a stateč-
nost. Neustále potahoval barevnou kami-
zolu k tělu; levou rukou pohrával s pád-
ným mečem a tiskl přilbici hlouběji do čela.
První jezdec obracel se po chvílkách k němu
s otázkou a pohrdlivě krčil rameny, když
soudruh popojížděje jal se ochotně odpo-
vídati.

„Aha, to doupě liščí již se ukazuje,“
zvolal z nenadání rytíř a vztahoval ruku
svou k vrchu, na němž vypínaly se k nebi
věže kláštera Stradovského.

„Ano, ano, urozený pane, toť klášter
náš,“ dosvědčoval mladík a pohlížel v tu
stranu, kam mu bylo ukázáno.

„Proč říkáš náš?“ rozhorlil se vůdce.
„Ba, pravdu díš,“ dodal ihned, pozoruje že
mladík silně se zalekl a na rozpacích byl,
co by odpověděl. „Náš bude v brzku, a to
navždy náš!“

„A dědina, kterou nyní jedeme, patří
taktéž hrabivým obyvatelům jeho?“

„Nikoliv, urozený pane, tu daroval Stradovský pán klášteru Podlažickému.“

„Hanba mu, připravovat děti o dědictví a obohacovat jím nenasitné mnichy!“ zlobil se nevlídný jezdec a pohrozil pěstí před sebe.

Před mlýnem stála chasa a vyhlížela, brzo-li objeví se nevitání hosté. Když z počátku toliko dva jezdce uzřela, propukla v hlasitý smích. Smích jejich platil bázlivým soudruhům, kteří doslechše před chvílí, že nescíslný zástup vojska k vesnici se blíží uprchli do blízkého lesa, aby chránili svou svobodu. Avšak veselý smích ustoupil brzy nemalému překvapení, když ostatní ozbrojenci se ukázali. Z chasníků ztrácel se jeden po druhém ve mlýnici a za nedlouho utichl klapot kola nadobro.

Vůdce jezdců stanul se soudruhem svým před mlýnem.

„Zdá se mi, že tu to stavení jest největší v celé dědině,“ pravil rytíř ukazuje na mlýn.

„Ano, urozený pane, mlynář náš jest největším majetníkem v celém okolí,“ odvětil soudruh jeho.

„A kde vězí tvoje skrýše, mladíku?“ tázal se vůdce dále.

„Nejsme jí tůze vzdáleni. Potřebí jen překročiti řeku a octneme se tamto ve stínu stromoví u dveří mého domku.“

„Družina moje nalezne, tuším, v dědině dostatečného zaopatření. Sem do mlýna pošlu jich polovic, ostatní ať uhytují se, kde jim libo. Není se tu asi obávati odporu, vždyť po celou cestu neviděl jsem ani jediného tvora. Bezpochyby zalezli všichni do nejtemnějších koutů svých komor.“

„Nediv se tomu, urozený pane; lid zdejší slyšel mnoho sice vypravovati o ukrutnosti nových bojovníků za svobodu kalicha, než o dobročinnosti jejich nevnikl posud ani jediný hlas do lesního zákoutí našeho.“

„Vím to předobře, že mnichové líčí nás nejtemnějšími barvami oddanému sobě lidu. Ale již přichází hodina, kdy otevřeny budou oči slepých, aby viděli, odkud jim paprsek spásy svítá!“

K oběma jezdcům přiblížili se zatím ostatní vojíni. Vůdce jejich měřil je pronikavým pohledem.

„Hoši,“ pravil k nim po chvílce, „deset z vás usadí se zde ve mlýně, ostatní nechtě vyhledají si sami přístřeší v okolních chatrčích. Na hostitelích svých nežádejte mnoho; zítra bohdá naskytne se vám vzácnější kořist! Nikdo ať nevzdaluje se vesni-

ce, abych ještě večer na dané znamení měl vás všechny kolem sebe. Jděte!

K povelu vůdce rozprchla se celá družina na vše strany. Vůdce pak s průvodcím svým obrátili koně a blížili se k dřevěnému mostu. Přejeli jej opatrně a zahnuili na druhém břehu k malé, úhledné chýži u samé straně lesní vystavené. Mladší z nich seskočil s koně, sňal přilbici s hlavy a přiblíživ se k okénci zaklepal na ně a pohlížel upjatě do světnice.

„Jsi doma Marketo? Otevři, otevři! vedu vzácného hosté.“

Ve dveřích domku objevila se hned na to hlava dívčiny, kterou jsme před dvěma dny záhy z rána na cestě ke klášteru sledovali. Bázlivě rozhlížela se po příchozích. V mladším poznala bratra svého Viktorina, starší však byl jí úplně neznámý. Hrozivá tvář jeho, ačkoliv k úsměvu se stahovala, naplnila ji strachem. Viktorin pokročil zatím až ke dveřím, otevřel je a zval rytíře do vnitř. Koně uvázal k železným kruhům u zdi a oba vstoupili do čisté světničky.

Bílé stěny její ozdobeny byly prostými, na skle malovanými obrazy. Před jedním z nich, představujícím Rodičku Boží se Synáčkem v náručí, kmitalo se v lampě světlo. Ostatní nábytek sestával z dubového stolu, kolem něhož při zdi úzká lavice se tábla, z nízkého lůžka a skříně na dřevěné a cínové nádoby.

Dobrodružný šlechtic zasedl na lavici za stolem a rozhlížel se po světnici. Viktorin odloživ helmici rozpačitě naň pohlížel. Pozoruje pak unavenost jeho vyšel ze dveří a poručil sestře své, která tu plna strachu u ohniska stála, aby přinesla něco pro občerstvení. Po té vrátil se do jizby.

„Nevíš hochu, jak podivné myšlenky krouží mi hlavou,“ oslovil jej host jeho. „Tichá světnice, kam jsi mne zavedl, je toho příčinou. Vzpomínám blažených dnů, které jsem v domě otcovském ztrávil. Ovšem, stěny jeho nebyly tak chudy jako ty tu, ale tenkrát poklid sídlil mi v prsou, jako sídlí obyvatelům chýže vaší. Kdož může uhádnouti, zda-li by nebylo lépe, kdyby nuzný krb byl býval моjím rodištěm? Osud, zlý osud vypudil mne ze zátiší domu otcovského a od té doby neměl jsem pokojné chvíle. Neštěstí a zloba lidská stihaly mne bez ustání a doháněly mne až k zoufalosti...“

Viktorin naslouchal pozorně slovům těm a mlčel nevěda, co odpovědět.

„Ba, co pravím?“ řekl po chvílce rytíř a odmítavým pohybem ruky zaplašoval tru-

dné myšlenky své. „Zdalo se mi na okamžik, že vrací se blahá doba mládí, zdalo se mi, že opět zavítalo usměvavé jaro pod krov příbytku mého: ale byl to jenom krátký sen, byl to prelud, který dříve pominul, nežli jsem jej pevnou rukou mohl zachytiti. Neslychaná trýzeň sevřela mne v náruč svou a tiskla tak nelitostně, že jsem jižjiž podlehal muce její. Od té doby bloudím světem,“ pokračoval jako u vytržení hlasem bolestným, „nenalezám pokoje, nenalezám ničeho, co by mne mohlo potěšiti. Hledám smrt a ona vzdaluje se mně, jako bych i jí byl nepřitelem!“ Při slovech těch sklesla mu málomyslně hlava do hubených dlaní a přilbice svezla se po nich na stůl.

Viktorina pojímal mráz na všech údech. Nemohl se ani pohnouti z místa, na kterém stál. Chtěl cosi promluvit, ale řeč vázla mu v hrdle.

V tom vstoupila do světnice Marketa přinášejíc korbel chutné medoviny a přiblížila se bázlivě ke stolu a postavila nádobu před podivného hostě. Viktorin se zpamatoval, přikročil ke stolu a pobízel vůdce svého, aby se občerstvil. Mezitím vzdálila se rychle dívka ze světnice.

„Nesmíš pranic dbáti řeči mé,“ pravil velitel a chápal se podávaného korbele, „mrakoty šly na mne po obtížné cestě, kterou jsme dnes vykonali.“

„Není divu, urozený pane, i já cítím se nemálo unavena jízdou dnešní,“ podotkl Viktorin a z hluboka si oddychl.

„Přisedni ke mně,“ pobízel šlechtic bera jej za ruku.

Viktorin mlčky uposlechl a usadil se na lavici vedle něho. Slova, která před chvílkou byl zaslechl, budila v prsou jeho soustrast se starým mužem a cítil se tak dojata, že by byl každé přání jeho milerád vyplnil. Avšak, jakmile do temných očí jeho pohledl, zmocňovala se ho neurčitá jakási obava. (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. (*Pastýřský list.*) *Nový pastýřský list svědčící kněžím i věřícím celé provincie* vydán byl *nejd. episkopátem Českým* o svátcích svatodušních. Důležitý obsah jeho tuto v krátkosti sdělujeme: Proti blahodárnému ústavu pravdy a milosti na zemi, Církvi sv., povstávají obzvláště za našich pohnutých dnů směli nepřátelé a pokoušejí se o to, aby vyrváno bylo jediné pravé náboženství Kristovo nejen z věřícího srdce je-

dnotlivcův, ale i celé společnosti lidské. Prostředky nekalými vypuditi hledí ducha křest. ze školy i rodiny, z obce i státu, nešetří nákladu ani práce, jen aby dosáhli nešlechtného cíle svého a strhli sebou i věrné posud syny Církve do kalu hříchů a nepravostí. V nebezpečí tak velikém nutno se vzchopiti a k obraně míti, vždyť sám bdělý strážce Siona, sv. Otec náš, vyzývá k tomu v encyklice, kterou před nedávnem celému světu katolickému milostivé léto byl ohlásil. V apoštolském listu tom označeno dvěma krátkými ale velevýznamnými slovy, co činiti dlužno proti nástrahám a útokům protivníků zjeveného náboženství. Jest to práce a boj, které zachrániti mohou ohroženou společnost lidskou. Dobrotivý Bůh jenom tenkrátě pomoc svou nám poskytuje, když konáme, co na nás jest. On žádá především, abychom sami utvrdili se u víře katolické a v životě soukromém i veřejném podle víry té, abychom pečlivě střežili se lidí, kteří štítíce se světla pravdy do tmy se uchylují, abychom k utužení života bohumilého vespolek se sdružili k vzájemnému působení pro blaho časné i věčné. K tomu nemálo přispívá, jestliže podporují se knihy a časopisy v duchu ryze katolicky spisované, které svým mravním obsahem mnohou pochybnost ze srdcí čtenářů vykořeňují, náboženské přesvědčení upevňují a spisy nevěrecké zbytečnými činí. Když pak sami utvrzeni jsme u víře, musíme též na spasení svých spolubližních pracovati. Nejprve ale k tomu dlužno přihledati, aby katolická mládež, naděje to celé budoucnosti, zachráněna byla před šířící se nákazou a ve světle sv. víry odchovávána byla k životu právě křesťanskému. Školy naše, mají-li dostáti vznešenému účelu svému, musí opět na základě náboženství katolického vštěpovati dítkám lásku k sv. pravdám, musí utvrditi v chovancích svých zásady mravné, jež podržeti a zachovávatí mají po celý život svůj. Dále nesmíme zapomínati těch spolubratří, kteří proudem času zvikláni byli u víře, aneb v nebezpečí tonou v ní ochabnouti. Je-li možno zachrániti je a získati pravdě, nešetřme namáhání, zasazujme se všemožně o to, aby poznali nepodstatnost poblouzení svých a rozmnožili řadu nezištných bojovníků pro pravou osvětu, svobodu a pokrok. Konečně nelze lhostejně pohlížeti na to, aby za zástupce lidu, kteří účastenství mají na zákonodárství státním, volili se mužové sobečtí, vlastní prospěch a nikoliv blaho svěřenců svých hledající. Tu voliti třeba svědomité občany, již proniknutí jsouce sv.

vírou vykonávají posláním své věrně a snaží se zachovati státu a národům požehnání prýstící se z náboženství a k platnosti přivádějí spásonosné zásady křesťanské ve všech oborech života občanského. V tom záleží práce dobrého katolíka, dobrého občana. Avšak nikoho není tajno, že v brzkou vzchopí se nepřátelé, jakmile jen znamenati budou úsilí naše. Proto nevyhnutelný jest boj, neboť bez něho není vítězství, bez vítězství není slávy! Především ovšem povolání jsou pastýřové Církve sv., aby postavili se v čelo šiku. Věřící pak mají jich následovati a chrániti nejvzácnější statky, jež Kristus Pán člověčenstvu byl odkázal. Nepřátelé naši budou se snažiti lstí a úskokem převést je do tábora svého, budou se stavěti na oko za ochrance práv církevních, avšak tím nedejme se mýlit. Svojně stůjme k sobě, společným, svatým bojem za čest a slávu Boží zlomiti možno odpor a úskoky nepřátel. Sám Hospodin zdarem provázeti bude počínání naše. Aby pak potřebná pomoc Boží pojištěna byla všem pracujícím a bojujícím v době nynější ve smyslu Církve, prohlásil sv. Otec *milostivé léto, které v našich diecésích nyní počalo a trvati bude až do svátku Všechny Svatých*. Ujijme léta toho svědomitě a věrně, a tak jistě staneme se účastni požehnání Božího v těžké práci a boji, jenž nám nyní nastává.

— Slavnost začátku jub. času koná se mimo Prahu v neděli po ohlášení pastýřského listu, v Praze pak v neděli III. po sv. Duchu, t. j. 26. června. Slavnost začátku spojena jest s hlavními dopoledními službami Božími, napřed se zpívá „Veni Creator Spiritus“ s příslušnou modlitbou. Po službách Božích má vystavena býti nejsv. svátost až do 5. h. večer; v 5 hodin má se slavnost ukončiti litaniami ke Všem Svatým a slavným požehnutím. Podmínky ku dosažení jub. odpustků předepsané jsou: navštívení zvláště ustanovených tří kostelů po dvakráte a konání delší zbožné modlitby na úmysl sv. Otce tamtéž; zachování jednoho přísného postního dne, a sice mimo dny církevním zákonem již postu zasvěcené, v který den se žádných masitých pokrmů požívati nesmí; vykonání platné sv. zpovědi a přijetí nejsv. svátosti oltářní; udělení almužny k jakémusi dobrému skutku, v kteréž příčině sv. Otec zvláště ústav k rozšíření víry, sv. dětství Pána Ježíše a školy na Východě doporučuje. Jubileum se končí 21. nedělí po sv. Ducha 30. října slavnými službami Božími, spojenými s Ambrosian-

ským chvalozpěvem. Vše ostatní duchovní správcové dle místních poměrů ohlásí.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 16. do 19. června na Malostranském hřbitově v Košířích, od 20. do 23. června u sv. Ignáce a od 24.—27. t. m. u milosrdných sester pod Petřínem.

— O katolickou církev v Lužici zasloužilý kněz *Michael Róla* zesnul v Pánu dne 23. května a byl okázale pochován od vděčných katolíků Srbských.

— *Svěcení kněžstva v Budějovicích* ohlašuje se na 12., 14. a 17. července. Svěcení budou tito pp. alumnové: Jelínek Jos. z Chudenic, Kamarýt Heřman z Velešína, Kaplický Jos. z Písku, Královec Jan z Milavče, Michálek Frant. z Částkové, Pfeferle Vojtěch z Chmelné, Plech Jos. z Plané, Rubík Jan z Pelhřimova, Šebor Jan z Horažďovic, Schürer Jos. z Zeisermühla a Neubauer Jan, klerik Vyšebrodský ze Chvalšín.

— Dne 30. dubna t. r. zemřela v Paderbornu *Pavlina z Mallinckrodtu*, vrchní představená spolku „Sester křesťanské lásky“. Horlivá tato lidumilka narodila se dne 3. června r. 1817 v Mindenu, kde otec její zastával úřad vládního presidenta. Od útlého mládí zasvětila zesnulá činný život svůj službě Církve sv., oddavši se záhy vyučování a křesť. vychovávání slepých dítek. R. 1849 založila s přivolením zvěčného biskupa Františka spolek, kterému až do své smrti byla vzornou představenou. Na podzim r. 1850 složila jednoduché sliby, v červnu r. 1866 zavázala se slavnými sliby životu klášternímu. Spolek její vzrostl brzy na veliký počet ústavů po celém Německu. Členové věnovali se vedle ošetřování slepců zvláště vyučování nedospělých děvčat. Kulturním bojem utrpěla společnost „Sester křesťanské lásky“ veliké pohromy, za to však rozšířila se po Čechách, Belgii a obou dílech Ameriky. Ctihodná matka Pavlina byla duší duchovní rodiny své, s ní sdílela radostné i bolestné chvíle. Nic nemohlo zvyklati horlivost její pro čest Boží, pevnou její důvěru v Boha a pokornou odevzdanost do vůle Nejvyššího. Práce a modlitba byly jí celodenním zaměstnáním. Srdce její bolestí bylo naplněno, když musila sestry své z vlasti do daleké ciziny vysýlati, ústavy své rušiti a konečně sama domov svůj opustiti. V jednom z ústavů její Belgických trávil sklonek života a zemřel ve vyhnanství slavný biskup Paderbornský Konrad, který Pavlinu v horlivosti její pro blaho

mládeže podporoval a potvrzení spolku „Sester křesťanské lásky“ u sv. Otce vymohl. Za to převést dala nábožná sestra mrtvé tělo jeho s vlastním nebezpečenstvím do biskupského sídla v Paderbornu a postarala se o slavný pohřeb. Před „odchodem svým do otčiny nebeské“, jak sama pravila, navštívila všechny ústavy v Evropě i Americe, a vrátivši se z cest odevzdala s důvěrou a radostně duši svou Pánu Bohu. R. i. p.

Z Francie. (*Congrès eucharistique.*) Známo jest, kterakým směrem se běře za vladaření Gambettova republika francouzská; kteraké zásady nekřesťanské, ano nezabožské veřejně se hlásají (vzpomeňme, jak mnohými slaven letos v Paříži a po Francii veliký pátek), jak řehole se pronásledují a vlastní děti, poněvadž dle té které řehole živý býti chtějí, z vlasti se vyhánějí, což svědčí hlavně o tom, kteraká ta republikánská svoboda jest: proto pomýšlejí upřímní, vlast a národ opravdově milující vlastenci, vidouce, jak národ do záhuby střemhlav se řítí, na to, jakby prostředky zbožnými, vydatnými a mravnými, tomu záhubnému proudu na odpor se postavili, a jemu, jak možno, zabránili a přítrž učinili. I svolávají k tomu cíli a konci ke dnům 28. 29. a 30. června t. r. sjezd do města Lillu, pod jménem: „*Congrès eucharistique*“, t. j. sjezd č. kongres Nejsvětější Svátosti Oltární. I vydali proto svolání ke všem katolicky smýšlejícím čelnějším mužům, zovouce je, by sjezdu se účastnili, kteréžto svolání zní: — Pane: Nynější poměry křesťanské společnosti takové jsou, že vzbuzují největší nepokoj. Dostatečně jsouc otřesena, od několika let, pomocí revoluce, žene se za dnů našich za úmysly satanskými, jejichž účelem jest, odkřesťaniti lid, nejen ve Francii, ale i v jiných zemích. Žádného vyučování náboženství ve škole, žádných kněží a žádných chrámů, t. j. žádných svátostí, žádné Eucharistie (Svátosti Nejsvětější), a tudy, žádné potraviny duchovní pro duši, žádného života vyššího (nadpřirozeného), toťhle cíl, za nímž se ženou nepřátelé církve za dnů našich. Toto rozvázání nenávisti a pronásledování katolicismu takových nabývá rozměrů, že člověk sám sebou na vlastní spoléhaje sílu, zlého zastaviti a jemu přítrž učiniti nemůže. Tu třeba prostředku vyššího, Božského, mimořádného: Spasitel sám může zachrániti společnost lidskou a netřeba a nemožno očekávati pomoci od jinud, leč od Něho. Z toho jde, že nechceme-li zahynouti, třeba za tuto pomoc žádati, a

poněvadž to srdce jest a podstata katolicismu, proti kteréž nepřátelé útokem ženou, t. j. srdce a podstata naší svaté víry, jížto my hájiti musíme: tedy třeba Ježíše Krista mnohem pevněji v duších lidských a ve společnosti zakotviti, odkudž onino jej vytisknouti usilují. Nejlepší prostředek jest, jak možná největší rozšířenosti zjednati úkonům eucharistickým, t. j. těm sv. úkonům, kteréž jedině mohou člověka vésti ku napravení života a zároveň zadost učiniti Spravedlnosti Boží. A jako všickni národové vinni jsou, jako všickni neuznávali a uráželi úctu toho, kterýž samojediný jest Pánem všeho míra: třeba též, by všickni podílu měli v práci obnovení Nejsvětější Svátosti Oltární. Účel tak chvalitebný nemůže snáze dosažen býti, leč všeobecným sjezdem těch, kdož úkony Nejsvětější Svátosti reprezentují, a osobami, kteréž úctě Převelebné Svátosti zvláště oddány jsou. A poněvadž zlé jest všeobecné, bude i sjezd mezinárodní, totiž, že všechny země budou pozvány, aby se tam zastoupiti daly. Jedno komité utvořilo se již v Paříži, aby tuto velikou myšlenku ve skutek uvedlo; obdrželo již také požehnání od náměstka Kristova; a k tomu povzbuzeno jest velikým počtem arcibiskupů a biskupů schváleno a hlavní spolky Eucharistické ve Francii k němu již přistoupily. Sjezd odbývati se bude 28. 29. a 30. června t. r. v městě Lillu, v severní Francii, pod jmenem Congrès eucharistique s povolením tamního biskupa, kterýž k němu horlivě povzbuzuje. Obdržíte co nejdříve program, kterýž rozvržení času a prací a t. d. obsahovati bude; devise jest: — „*šířiti úctu Nejsvět. Svátosti oltární a napravití hříchy, kteréž se páší proti právům Božím, proti Nejsvětější osobě Spasitelově a proti svaté církvi.*“ Komité dovolává se všech křesťanů, kdož v srdci chovají lásku k Nejsvětější Svátosti oltární. Důležité jest, aby se poznali, své náhledy a úmysly mezi sebou vyměnili, a o prostředcích se uradili, jak ve směru naznačeném dobrým příkladem dále působiti. — Osmělujeme se, Pane, počítati na Vaši horlivost a zbožnost, a zveme vás, ve jmenu vysoce závažných interestů naší sv. víry, byste zavítati ráčil ku kongressu. Za organizační komité: Louis Gaston de Ségur, kanovník - biskup staroslavné kapitoly u sv. Diviše. Předseda komitée. — Comte de Nicolai. P. Champeaux, sekretáři.

Literární oznamovatel.

— „*Farní osada Kojetická*“. Dějepisné zprávy o přífařených obcích sebral, farní kostel sv. Víta historicky a starožitnický popsal a milým osadníkům Kojetickým věnně František Ekert, kaplan u sv. Vojtěcha v Praze, býv. administrátor fary v Kojeticích. V Praze u Rohlíčka a Sieverse. Nákladem vlastním. Str. 21. Pisatel monografie této vyčerpá ze všech přístupných pramenů zprávy o kostele a faře v Kojeticích i o vsích přífařených, podal dle souvěké kroniky v „Pokračovatelích Kosmových letopisů“ životopis zakladatele farního kostela, slavného děkana kapitoly sv. Vítské v Praze, Víta († 1271) a vylíčil starožitnický památky gotického chrámu Kojetického. Při tom opravil některá mylná udání Topografie Sommerovy, jejížto nespolehlivost čím dále tím více na jevo vychází a snažil se rozluštit některé posud nejasné sběhy, týkající se kostelů sv. Mikulášského a Týnského na Starém městě Pražském. Bylo by žádoucí, aby podobné monografie o farních osadách se množily, práce podobné jsou pro domácí historii a místopis velice důležité, poskytují těm kterým osadníkům poučení i užitečnou zábavu a jsou nejlepším základem pro budování větších dějepisných a statistických děl. Též v ohledu náboženském přinesou podobné spisky ovoce, lid bude ku svým farním chrámům tím více lnouti a tím ochotněji na ozdobu jejich přispívati, čím lépe sezná minulost jejich a čím více se přesvědčí o zbožné mysli pokolení dávno zemřelých, která v péči o chrámy Páně neunavena byla.

— „*Strakonická Matka Boží*“, čili Vítězství na Bílé Hoře. Meziděj z třicetileté války od Antonietty Klitsche de la Grange. Z vláského vzdělal P. Sarkander Navrátil, benediktin Rajhradský. Ročníku XII. Sešit 7. (Prémie obraz „Zjevení se P. Marie v Lurdech.“) V Brně, 1881. Tiskem a nákladem knihtiskárny Benediktinův. Cena 20 kr. Na nedostatek románů a povídek, jichž látka vzata jest z počátku aneb průběhu války třicetileté, stěžovati si hrubě nemůžeme. Mnozí spisovatelé jak domácí, tak i cizojazyční pokusili se o to, aby líčili ony strastiplné pohromy válek, které přikvačivše především na nivy vlasti naší uvrhly obyvatele její v bídu nevýslovnou, zničily květ vzdělanosti a málem udusiti hrozily národní sebevědomí. Avšak ve spisech těch většinou nedbali spisovatelé nestrannosti a snažili se těžké obžaloby vznést na stranu katolickou, mlčením opomíjejíce aneb omlouvajíce bezpráví, kterého dopouštěli se přívrženci protestantismu. Chvalně známá spisovatelka Vlášská, hraběnka Graugeová, která poučnými romány svými vzbudila všeobecnou pozornost, obrala si i část

vlasteneckých dějin za předmět díla svého. Jest to poutavé vypravování o osudech Ludvíka Strakonického ve spojení s milostivým obrazem Mariánským. Nehodláme blíže přihlednouti k obsahu, raději poukazujeme čtenáře, aby v brzkou zaopatřili si dílo samo. Pan překladatel vynaložil všemožnou péči, aby věrně tlumočil vypravování Vlášské, přemnohá místa poopravil a duchu českému přispůbil. Doufáme, že i tento spis, jako již díla předešlá z pera hrab. Grangeové, dojde hojného rozšíření.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Jan *Zimmer*, kommandator ř. kříž. a probošt v Mariánském Chlumu, dne 12. června 1881 (nar. v Bochově 7. listop. 1805, prof. 6. pros. 1827, vysv. 15. srpna 1828).

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- P. Hugo Jos. *Seifert*, kvardian kláštera Františ. v Kadani, a
P. Ant. *Roth*, býv. kvardian v Kadani, stali se b. notáři. Oba slavili 9. června 50leté jubileum své professe;
p. Jos. *Heller*, b. vikář a kons. rada v Markvarticích, obdržel titul arcijáhna;
p. Ant. *Hüttel*, far. v Benešově (Bensen), stal se osob. děkanem;
p. Frant. *Schuldes*, far. v Prýsku (Preschkau), a
p. Em. *Ring*, far. v Šenově Kamenickém (Steinschönau), obdrželi exposit. canon.
p. Frant. *Kromer*, kapl. v Krásné Lípě (Schoenlind), a
p. Jos. *Schütz*, kapl. v České Kamenici (Böhmisch Kamnitz), obdrželi synodalie.
p. Frant. *Wildner*, admin. v Einsiedlu, za far. tamže.
p. Pavel *Schirz*, far. ve Fugavě (Fugau), za far. v Königswalde.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Jmenování jsou:

- p. Aug. *Koláč*, far. v Bohuslavicích,
p. Václ. *Kilinger*, děk. v Dobrušce,
p. Frant. *Pochop*, far. v Čachotíně,
p. Ant. *Kulhánek*, far. v Koclěrově,
p. Jan *Rašek*, č. děkan a far. v Bílém Újezdě,
p. Klem. *Finger*, far. ve Velkém Úříně,
p. Jan Št. *Křeček*, č. děkan a far. v Písečné,
p. Václ. *Hlína*, far. ve Smidarech,
p. Leopold *Mazač*, děkan v Poličce, vesměs vikariátními sekretáři.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Frolík*, far. ve Vonšově, dne 23. kv. 1881 (nar. v Miletíně 13. března 1837, vysv. 21. července 1867).

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Pastýřský list

k oslavě sv. Cyrilla a Methoděje.

*Biskupové církevní provincie České vzka-
zují kněžím i věřícím svých diecézí pozdra-
vení a požehnání ve jménu Páně!*

V chvalozpěvu, kterýž svatá naše cír-
kev o svátcích svatých apoštolů pje
(Exultet orbis gaudiis), vyzývají se nebesa
i země, by posvátnou radostí jásaly, a spo-
lečnými hlasy slavily a velebyly svaté
posly Boží, kteří druhdy národům hlásali
evangelium. — Podobné vyznání učinil
před nedávnem náš svatý Otec Lev k ve-
škerému křesťanskému světu, a vybídnul
všecky biskupy a kněze, aby svátek na-
šich věrověstů, sv. Cyrilla a Methoda,
společně s námi slavili jako obecný cír-
kevní svátek všeho křesťanstva. Až po-
sud totiž slavnost ta obmezena byla toliko
na naši vlast a na družnou Moravu; od
nynějška však a poprvé dne 6. července
tohoto roku, rozzvučí se rtové všech bi-
skupů a kněží veškerého světa chválou
jejich, a na všech oltářích ku cti jejich
přinášena bude nekrvavá oběť nového
zákona.

I.

Jestliže takto všecken křesťanský obor
země s námi jásati, s námi vroucí chvalo-
řečení vysíláti má k nebesům, tu zajisté
především na nás jest, bychom pamětlivi
byli vzácných milostí, z kterých děkovati
máme svatým oněm věrověstům. Ó milení
v Pánu! Známoť Vám, že všelike blaho
života pozemského i věčného jediné z pra-
vého poznání Boha vyplývá. Ujišťujet nás
Božský náš Pán a Mistr: „Tentof jest ži-
vot věčný, aby poznali Tebe, jediného
Boha pravého, a jehož jsi poslal, Ježíše
Krista“ (Jan 17, 3). Bez poznání tohoto

nemůže vniknouti světlo v žalostnou te-
mnotu lidského ducha a srdce; „toť svě-
tlo pravé, kteréž osvěcuje každého člo-
věka“. (Jan 1, 9.) Bez poznání toho není
života záslužného, neboť „jedině kdo činí
vůli Otce, jenž v nebesích jest, vejde do
království nebeského.“ (Mat. 7, 21.) Bez
poznání toho není pravého pokoje na zemi;
neboť takto volá Božský náš Pán: „Po-
koj zůstavuji Vám, pokoj svůj dávám Vám.“
(Jan 14, 27.) Zajisté tudíž pochopujete,
jak velice politování hoden jest člověk, a
jak měrou daleko větší politování hoden
jest národ, kterýž v zaslepenosti a málo-
mocnosti své lichým bůžkům se klaní, kte-
rýž účelu svého života nezná, kterýž vše-
liké vyhlídky i naděje na život věčný po-
strádá. Zároveň však také pochopujete,
jak neocenitelné to štěstí, když nejdobro-
tivější Bůh nad národem takovým se sli-
tuje a kroky svých vyvolených věrověstů
k němu obrátí. Tak stalo se léta Páně
863. On, „jenžto srdce lidí řídí jako po-
toky vodní“, povolal tehdaž zbožné mni-
chy Cařihradské Cyrilla a Methoda z ti-
chých jejich cel, a vedl je nejprve k po-
hanským Bulharům v dolní kraje podu-
naské, by tam hlásali evangelium Ježíše
Krista. Odtud provázela je ruka Páně do
Moravy s námi sdružené, by i tu knížete
a národ uvedli v říši pravdy a milosti ne-
beské. Tu pak stalo se též, že české kníže
Bořivoj a mnozí vladykové země české
přijali sv. křest a ve společenství svaté
církev katolické uvedeni byli. Bylť to
obrat v dějinách vlasti naší nejšťastnější.
Vzešlo najednou světlo v temnosti a ve
stínu smrti. Otcové naši povstali z prachu
země, a poznali pravou cenu i pravé určení
světa tohoto pomíjejícího. Naučili se po-
zdvihovati oči svých k nebesům a v oněch

nadzemských výšinách hledati posledního cíle svého a pravé vlasti své. I zkácely se oltáře lichých bůžků, a na jejich zříceninách povstávaly chrámy pravého Boha trojjediného. Bývalá pohanská nešlechtnost ustoupila z dědin i luhů našich. Nová víra křesťanská naučila otce naše kráčet v šlépějích Ježíše Krista a svatých jeho, naučila je krotiti náruživost své, zapírat se, bližního, ano i nepřitele milovati a všecko pro Boha podnikati a trpěti. Víra křesťanská ozbrojila slabou sílu lidskou milostmi nebeskými, by na tomto světě všecka pokušení, všecka nebezpečí přemáhala, a dříve neustála, až by si zabezpečila blaho duševní, a získala korunu nebeskou. A nyní vizte tu řadu slavných světců, kteří vycházeli dobou touto z našeho národa: sv. Ludmilu, sv. Václava, sv. Vojtěcha, sv. Prokopa, sv. Ivana, sv. Jana Nepomuckého, bl. Anežku, a po nich ty nepřehledné zástupy, ty tisíce a tisíce oslavenců, kteří nyní s výšin nebeských pohlíží na své potomstvo a do duše mu volají: „Ó Vy dítky naše a potomci, milujtež nade všecko víru svou, ona spaseny učinila nás, ona stejnou moc i při Vás osvědčí.

II.

Upomínka na věrověsty naše však ještě jiné napomenutí nám klade na srdce. Životopis oněch světců vypravuje nám, jak vedle hlásání svaté víry neustále i o to péči měli, by národy obrácené v nejužší spojení přivedli s nástupcem sv. Petra v Římě, a takto jim pojistili vzácný poklad církevní jednoty a sjednocenosti. Za tím účelem nosili s sebou, dokavad jim nebylo možno zavítati do hlavního města křesťanstva, na všech cestách svých ostatky svatého papeže Klimenta, žáka a nástupce sv. Petra, a zasvěcovali světci tomuto četné chrámy. Napotom tento posvátný poklad svůj zároveň se zprávou o své činnosti položili k nohám sv. Otce v Římě. Konečně jeden z nich, sv. Cyrill, tamže mdlou hlavu svou složil k věčnému odpočinku. Ó potomkové národův obrácených, obdivujte se tu církevní věrnosti svých prvních věrověstů! Církev Ježíše Krista vzdělána jest na Petrovi, na skále, — a kde Petr, tam jediné jest pravá církev, tam jediné září nebeské světlo víry leskem nezkaleným, tam jediné plyne sedmeronásobný tok milostí nebeských proudem plným, tam jediné v bojích a nebezpečnostech všelikých kyne vítězství bezpečné, tam jediné v platnosti jest za-

slíbení vzkříšeného Spasitele: „Já s Vámi jsem po všechny dni až do skonání světa.“ (Mat. 28, 20.) Chcete čísti v dějinách, co znamená odštěpení od svaté stolice Petrovy? Prve než do Moravy zavítali svatí věrověstové naši Cyrill a Methud, přivedli národy dolních krajů podunajských k víře Kristově. Sotva že však opustili je, vypuklo v Cařihradě tak zvané schisma čili odpadnutí od Římské stolice, a strhlo všechny kmeny křesťanské tamních krajin ve svá osidla. Trest záhy se dostavil. Odloučení od střediště jednoty církevní, nemohli kmenové tito ani mezi sebou napotom zachovati svazku jednoty a lásky, aniž více byli sto, aby odolali velikým společným nebezpečím, která jim tehdaž hrozila se strany divokých národů Asijských. Nesjednocení se středem víry, nesjednocení mezi sebou, stali se konečně vesměs obětí moci Turecké, a v porobě té zůstali po celé věky. Naproti tomu zůstala naše vlast od té doby, co svatí Cyrill a Methud prvotiny našeho národa obrátili, celkem vždy ve spojení se středem jednoty církevní. Jen několik málo listů dějin našich vypravuje o žalostném poblouzení jednotlivců, a listy tyto psány jsou krví. Jediný Bůh ví, jaké prosby tehdaž svatí věrověstové Cyrill a Methud na otcovské srdce jeho kladli před trůnem nebeským, aby nedopustil, by zkázu vzalo dílo, k jehož vykonání jednou od něho povolání a poslání byli; a vskutku vyslyšel Bůh prosby jejich, a opět zemi naši i národ náš k jednotě svaté církve zpět přivedl. Dnes pak volají tito světci s výšin nebeských: „Ó vy dítky a potomci otcův od nás obrácených, děkujte Bohu z nejhlubší útrob srdce svého, že všickni jste dítkami jedné matky — svaté církve, — dítkami jednoho otce duchovního, náměstka Ježíše Krista na zemi. Věrně a pevně stůjte veždy k jednotě církevní.

III.

Před nedávnem panství Turkův v dolních krajinách podunajských vzalo za své. Kmenové tak dlouho potlačovaní a zneuctívání opět volně vztyčují hlavu svou. Než co medle tu zřítí? Zpustošenou zemi, nešlechtný mrav, a — co jest nejžalostnější — veliká většina lidu v neblahém rozkolu a pod strašným nátiskem podmanitelů svých víry křesťanské úplně pozbyla, a ctí Muhameda jakožto svého proroka. Nejmilejší! Život přírody obrazem jest života duchovního. Když slunce zajde a s ním i světlo jeho, následuje noc se

svou temnotou i s hrůzami svými; a když země od oživujícího tepla slunečního se odvrátí, dostavuje se zima s děsnou svojí pustotou, se svou ledovou ztrnulostí, se svými mrazivými bouřemi. Tak jest tomu i v životě lidském. Když slunce víry a světlo pravého poznání Boha zanikne, následuje duševní noc a temnota, blud a nevěra, a s nimi i úpadek všeliké vzdělanosti lidské, kteráž, postrádajíc Boha i pevného a bezpečného svého základu postrádá. A když oheň křesťanské lásky srdcí lidských více nezahřívá, pak zima uhošťuje se v srdcích těchto, pak ledové v nich vládne sobectví, pak burácejí v nich divoké bouře náruživosti, a tyto valí se prudce po všelikých poměrech lidských a boří napořád, co křesťanská mysl a křesťanský mrav byly zbudovaly. Proto Malá Asie, kolébka křesťanství, a severní Afrika, škola svatých mnichů a poustevníků, od té doby upadly ve spustlost a zdivočilost, co pravda křesťanská ustoupiti musila bludům mohamedánským, a co místo kříže na chrámech zaskvěl se půlměsíc. Tenť jest také osud přežalostný oněch zemí, odkudž jednou svatí bratři Cyrill a Methud k nám byli zavítali. Všude tu půlměsíc místo kříže, všude pověra a nevědomost, všude mrav pokažený a krutý boj. Ó nikoli, v oně zemi, kde druhdy působili věrověstové naši, jsou přec až podnes křesťané, ač v počtu skrovném, a povážlivější z nich opět nyní toužebně pohlížejí k Římu, a z Říma, od Otce křesťanstva, očekávají pomoci a vysvobození. Kdež také jinde hledati by měli pomoci a spásy v bouři a vlnobití, než tam v loďce Petrově, odkudž větrům a moři prikazuje sám Božský Spasitel?!

IV.

„V Kristu Ježíši skrze evangelium já jsem Vás zplodil.“ Tak napsal druhdy svatý apoštol národů věřícím od něho obráceným v Korintě. (I. Kor. 4, 15.) Všecky ty, kteréž kázáním svým získal Pánu, v otcovském srdci svém nosil jako duchovní dítky své, a tou měrou stali se všickni mezi sebou bratřími a sestrami. Milení! Zdaž nebyli Jste s nešťastnými oněmi kmeny, jež jsme Vám na oči uvedli, zplozeni v Kristu i Vy od těchže věrověstů, od těchže otcův duchovních? Zdaž tedy nejste jejich bratřími a sestrami? Ó vizte, Vaši ubozí bratři právě za dnů našich o to se zasazují, by opět spojeni byli se stolicí Petrovou. A za nimi stojí miliónové, jižto samospasitelné pravdě křesťan-

ské opět mají vráceni býti. Svatý Otec náš otvírá jim otcovskou náruč svou, ale při tom pohlíží i k Vám, a starostlivé oko jeho zdá se všech Vás tázati se: Ó bratři, ó sestry těchto ubohých, nechcete mi nápomocni býti k jejich osvobození? Jim především potřebí jest pomoci Božské. Jim potřebí jest světla, kteréž mezi nimi částečně bylo uhaslo, a o kterémž královský žalmista dí: „Ty zajisté osvěcuješ svíci mou, Hospodine: Bože můj, osvět temnosti mé.“ (Žalm 17, 29.) Jim potřebí jest síly, kterou velebí apoštol řka: „Mocent pak jest Bůh, všelikou milost hojnou učiniti ve Vás: abyste rozmáhali se ku všelikému dobrému skutku.“ (II. Kor. 9, 8.) Nuže, především tudíž přičiňte se, abyste horlivými modlitbami jím toto světlo a tuto sílu vymáhali. K tomu vyzývá Vás též svatý apoštol Jakub řka: „Modlete se za sebe vespolek, abyste spaseni byli.“ (Jak. 5, 16.) Vzávejte též svaté patrony Cyrilla a Methuda za mocnou jejich přimluvu. Učiňte tak zvláště v den účtě jejich zasvěcený, učiňte tak poprvé letos společně s celým křesťanstvem katolickým. Svatý Otec náš největší důvěru klade v modlitbu tuto, a tato důvěra zajisté byla mu též pohnutkou, aby uctění a vzývání našich svatých patronů zemských Cyrilla a Methuda rozšířil na všecken křesťanský obor země. Oněm ubohým bratřím potřebí však též pomoci lidské. Jim potřebí především křesťanských missionářů, jim potřebí křesťanských škol, jim potřebí křesťanských chrámů. Proto volá svatý Otec k miléným svým dítkám veškerého oboru země: „Vy všickni, kteřížto tak rádi vyhledáváte příležitosti, byste dobré činili, a přebytek svůj uložili pod vysoký úrok v nebesích, ó pojďte a slitujte se nad svými bratry!“ Zvláště pak zrak jeho po pomoci se ohlízející pln důvěry obrácen jest k nám, jižto onomu národu duchovně tak blízce spříznění jsme. Nuže tedy, nedopouštějme, aby sklamána byla důvěra tato. Až v těchto dnech v chrámech Vašich dobrovolná kostelní sbírka se učiní, podejte radostně dar svůj obětní. Pán Bůh tisícero násobně Vám jej odplatí.

Nechť tedy letošní všeobecná slavnost svatých patronů zemských Cyrilla a Methuda ve Vás všech památku na ono štěstí obnoví, že Jste křesťané a že k jednotě svaté církve přináležíte; nechť Vás povzbudí, byste vždy rozhodně stáli ku

své spásenosné víře a církevní jednotě; nechť Vás konečně pohne, byste ubohým bratřím svým ve vzdálené zemi ku pomoci přispěti nemeškali! Žehnejž a silijž Vás v této víře, v této jednotě, v této svaté lásce trojjediný Bůh † Otec, † Syn a † Duch svatý! Amen.

Dáno ve svátek sv. Jana Nepomuckého, dne 16. května 1881.

Bedřich, kardinál a arcibiskup Pražský. *Jan Valerián*, biskup Budějovický. *Josef Jan*, biskup Královéhradecký. *Antonín Ludvík*, biskup Litoměřický.

Z listů Fénelonových o Církvi.

Podává *J. Ev. Eybl*.

IV.

3. Otec sebe nedokonalejší jistě by nedopustil, aby některý z jeho synů rozdělil jeho rodinu dle svých myšlének, předstíraje, že ji zpraví a zvelebí. Myslí-li kdo, že náš Pán a Vykupitel nebeský, jenž tolik miluje jednotu, že se podle ní jeho učenci poznávají, by nebyl uražen a hněván, kdyby některý z jeho vykoupenců byl tak domýšlivý a nezdárný, že by rozdělával jeho rodinu, kterou vlastní krví svou vykoupiv, chtěl ji zachovati v ustavičné jednotě? Rozkol tedy, navzdor vůli Páně čině více než jednu církev, největším jest všech zločinův; to jest skutek Kóreův, Dátanův a Abironův, kteří se chtěli rozdělit o posvátnou službu. (4. Mojž. 16, 1.)

4. Skutečnost se shoduje dokonale se zaslíbením Páně. Kristus pravil, že mezi pšenici i koukol poroste na poli svrchovaného hospodáře: to se skutečně splnilo. Vplížily se do církve nešvary a nepřislusnosti, jichž ona nenávidí a jich litujíc, snaží se je ukliditi. Ale taková náprava nikdy oddělením a odloučením se nemá státi. Naopak Spasitel praví: „Nechtež, ať obé, dobré semeno i koukol spolu roste až do žně,“ (Mat. 13, 29. 30.) to jest, na konec věků, abyste snad, trhající koukol, spolu s ním nevytrhali i pšenice.“ S takovou trpělivostí, s takovou šetrností, s takovou horlivostí, aby jednota se zachovala, třeba jest pracovati a usilovati o žádoucí nápravu.

Slyšíce pronášeti výčitku, jako by církev upadla v modlářství, můžeme ji odmítnouti odpovědí samého Ježíše Krista, že Jeho církev nikdy v ně neklesne a také neklesla. *Církev nikdy se neklaněla chlebu,*

ale ovšem se klaní Ježíši Kristu, jenž pravil se býti přítomným, jako Bůh a člověk, ve způsobách chleba a vína. *Církev zná jen jednoho prostředníka, Ježíše Krista*, ovšem pak vzývá naše bratry v nebesích, jako naše bratry na zemi, aby se za nás přimlouvali skrze našeho společného a jediného prostředníka Ježíše Krista. Písmo praví sice určitě: „Neuděláte sobě modly a rytiny, ani nápisů vyzdvihnete, aniž znamenaneho kamene postavíte v zemi vaší.“ ale přidává zároveň „abyste se (jim) klaněli.“ (Levit. 26, 1.) Ostatně obrazy byly i ve chrámu ba i v arše úmluvy. Ale chraň Bůh, abychom se klaňeli obrazům jako božství nějakému. My se obrazům neklaníme, my jim nesloužíme ale naopak obrazy slouží nám, na oči nám stavíce děje z Písem Božích, díla Ježíše Krista a Jeho svatých. Stanou-li se nepěknými anebo zkazí-li se, my je bez rozpaků lámeme, trháme, pálíme, ničíme.

Jest tedy viděti patrně, že naši bratři od nás odloučení, pro své ospravedlnění pomluvili církev, viníce ji z modlářství a z bezbožnosti. Není-li církev modlářská ani bezbožná, rozkol, jejž učinili s tak velkým hlukem a pohoršením, jest jmenovaný již zločin Kóreův, Dátanův a Abironův; zdráhají se poslouchati církve, s níž Ježíš Kristus jest po všecky dny, pročez i každý z nich jako pohan a publikán musí se považovati.

Jako mi evangelium praví, že kdo apoštolů (ovšem i jich náměstků a nástupců) poslouchá, samého Krista poslouchá, tak jsem i ujištěn zaslíbením Páně, že církev Jeho nikdy se nezmýlí, poněvadž Kristus jest s ní, uče, křtě, po všecky dny až do skonání světa. Odtud soudím, že církev nikdy neupadla v ohavnost modlářství, sice by slovo Páně bylo nepravdivým, brány pekelné by ji byly přemohly, On pak sám nemohl by s ní býti po všecky dny až na konec věků.

5. Neříkejte: Já rozkolu jsem neučinil, já jsem se již v něm zrodil a není mi milo, že moji předkové se oddělili. Nebudte rozkolníkem vy sám pro svou osobu. Neschvalujte, nestvrzujte a nepokračujte v tom, co se tak velice protiví vůli našeho Spasitele, aby všickni, kteří uvěří v Něho, jedno byli, jakož Otec v něm jest a On v Otci, tak aby byli jedno. (Jan 17, 20.—22.)

6. Chcete-li spatřiti, jaké následky rozkol u víře má, pohleďte na církve na-

ších bratří, kteří od nás se oddělivše, chlubil se, že se stanou opraviteli a zvelebiteli křesťanské víry. Což pak napravili? Mezi tím, co církev katolická přes všechny slabosti, jichžto lidem nelze se na pořád sprostiti, opravdu učinila všemožnou nápravu v duchovenstvu i v lidu, církve protestantské, jako větve od kmene oddělené, patrně usychaly. Cože spatřuje se na všech jejich stranách? Zvědavost všetečná, domýšlivost bezmezná, nejistota, kteráž oviklává i samé základy křesťanství, snášelivost, která předstírajíc pokoj, klesá v náboženskou lhostejnost a na konec v nevěru.

7. Nebojím se, že v den soudný Kristus Ježíš mě pokárá, že jsem uctivě přijal, dle podání církve, slova, jimiž ustanovil svátost oltářní, řka: „Toto jest tělo mé, tatoť jest krev má.“ (Mat. 26, 26. — 28.) Dary lásky Boží jsou skutečnými dary. Jako Syn Boží vtěliv se, přijal, vzal na sebe skutečné tělo lidské a nikoli jen v obraze a podobenství, tak i nám dal skutečně a nejen v pouhém obraze totéž tělo v nejsvětější svátosti. Nový zákon uskutečňuje dary, které jen v obraze byly za Starého zákona.

8. Nejsme v církvi dokonalí, což jí známo a nikdo nezapírá; ovšem litujeme toho. Uvidíte mezi námi pohoršení, ale my je odsuzujeme a žádáme jeho nápravy. „Pohoršení musí přicházeti;“ bylo jich v církvi prvotné, jaký div, že se objevují za všech časů? Ale naleznouce v naší početné církvi mnoho křesťanů, kteří majíce jen její jméno, svými skutky ji zneuctívají a zapírají, naleznete také duše, které jsouce dobré, tiché, prosté i malých nedokonalostí, žijí z víry i modlitby, jejichž obcování jest již v nebesích, kteří užívají světa, jako by ho neužívali, vždy ochotny jsouce vše obětovati lásce Boží.

9. Jací lidé působivají rozkoly a bludy? Bývají to obyčejně lidé učení, přísně až farisejsky horliví, hrdí, nepodajní a pánovití; mívají mravy spořádané, zmužilost osvědčují, trpce kárají zlořády, bedliví bývají práce a kázně: avšak nenaleznete u nich ani tichosti, ani snášelivosti s bližním, ani trpělivosti, ani pokory, ani pravé modlitby. „Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je malíčkým. (Mat. 11, 25.)

Cesty Prozřetelnosti Boží.

2. *Cesta katakombami vede do lůna Církve katolické.*

Nevystihlá prozřetelnost Boží řídí každý krok lidský ke spáse duše, jestliže převrácená vůle člověka nestaví se působení její na odpor. Vnímavá mysl, prodchnuta jsouc pevnou vírou, může nezřídka stopovati cesty dobrotivosti Boží jak v dějinách celých národů, tak i v osudech jednotlivcův. Narodil-li se někdo a vychován byl v náboženství bludném, odštěpeném násilně od jednoty Církve sv., není to ještě známkou, že spěchá záhubě své v ústřety. Mocná milost Páně pozdvihuje hříšníky, uvádí na stezku spásy pobloudilé. Stává se nezřídka, že ti, kteří tonuli v hlubinách nevěry a nevědomosti, navedeni byvše k lepšímu poznání, horlivěji pracují na spasení svém, váží si milosti Boží více, nežli ti, kterým od prvního dechu dopřáno bylo místa ve vyvoleném kruhu synů světla, pravých spoludědicův Kristových. Jak nepatrná na pohled okolnost vyvolati dovedla změnu podobnou, o tom svědčí následující příběh, jejž vyjímáme z úst proslulého někdy biskupa Siboura Digneského ve Francii.

V Římě navštívili jsme, píše v jednom listu svém, katakomby sv. Anežky. Na cestě přidružili se k průvodu našemu dva mladí cizinci, kterých jsme blíže neznali. Teprv později dověděli jsme se, že jsou náboženství reformovaného a synové dvou znamenitých rodin Anglických. Horlivý konvertita, jenž obrácen byv na víru již vícekrát stal se nástrojem téže milosti Boží, byl naším vůdcem. Při mdlém, kmitavém svitu smolnic, které nehrubě k tomu vystačovaly, aby řídily nejisté kroky naše, procházeli jsme dlouhé, temné chodby. Mocně dojatí, plni jsouce posvátné bázně pohlíželi jsme na dílo sv. mučeníků, a vyznavačův prvních století křesťanských; divili jsme se statečnosti jejich, že uprostřed bojů za pravdu sv. náboženství kopali do hlubin země útulky své, aby v nich sv. tajemství slaviti mohli. Katakomby Římské jsou nejvýmluvnějším svědkem horlivosti prvních křesťanů, kteří ochotně družili se kolem stíhaných pastýřů svých, aby přijímali z rukou jejich sv. svátosti a účastnili se nejvznešenějších úkonů bohoslužebných. Dlouho kráčeli jsme řadami hrobů, do stěn podzemních chodeb vtesaných. Hroby ty naplněny jsou kostmi

věrných zesnulých, kteří i v dobách, když již pominuly hrůzy pronásledování, přáli si spočinouti na blízku ostatků sv. mučovníků. Tu i onde rozšiřují se z náhla zdi, klenby vystupují do výše a vkročíme do některé ze starobyklých kaplí, kde na oltáři zbudovaném nad hrobem mučovníkovým, oběť mše sv. za strastiplných dnů protivenství se přinášela. Zbožný a zkušený vůdce náš, kterému nebylo ani jediné místo v temných chodbách těch neznámo, poněvadž v nich po třicet let takoruka neustále bydlel, ukazoval nám malby zdobící stěny sv. míst, seznamoval nás s předměty, které v každém ohledu poutaly napjatou pozornost naši. Obrazy a předměty ty dosvědčují výmluvněji nežli ostatní památky ústního podání podstatu víry otcův našich, podávají patrný důkaz o pravdivosti našeho sv. náboženství a obřadů posvátné bohoslužby církevní. Nad oltáři ukazoval nám obraz „dobrého pastýře“, jenž vystaven byl k úctě a pobídce věřících; s dětinnou láskou pozorný nás činil na obrazy přesvaté matky naší, blahoslavené Rodičky Boží, Marie Panny. Jinde zase vysvětloval nám podoby sv. knížat apoštolských a zakladatelů církve Římské, sv. Petra a Pavla. Z polohy kamenných sedadel, které pozorovali jsme v zákoutí kaple, dovozoval nám důmyslně starobylost obřadu při svátosti sv. pokání.

Tak našli jsme v památných a podivuhodně zachovaných pomnících Římských nové důkazy pro neporušenost bohoslužby naší, pro svátosti pokání a nejsvětější svátosti Těla a Krve Páně, zvláště pak pro stáří, kterému se těší úcta Panny Marie. Uvážíme-li, že obrazy ty a ostatní památky sáhlí až do první doby křesťanství, že katakomby brzy po ukončení krvavých pronásledování byly uzavřeny a teprve nedávno odkryty: nalezáme nezvratné svědectví proti lživému tvrzení heretikův, kteří praví, že křesťanství v prvních stoletích neporušenosti své, ničeho nevědělo o náboženských úkonech nynějších, že neznalo žádné bohoslužby. Vše to povstalo dle domněny jejich z pověry a nevědomosti středověké!

Mladí společníci naši, o kterých dříve jsem se zmínil, poslouchali s nemenší pozorností nežli my vysvětlivky a poznámky průvodcovy. Pravda doložená jsouc neklamnými důkazy mocně působila na mysl, slova vůdcova, stvrzená neporušenými pomníky starobylosti, přesvědčením plnila ducha jejich. Avšak u velebném okamžiku

tom neměl býti toliko duch poučen, na sv. místech katakomb mluvílo všechno kolem nás přímo k srdci. Dýchali jsme ducha křesťanské svatosti a hrdinné statečnosti, stáli jsme na půdě posvěcené krví mučovníků a šlépěji vyznavačů, z hrobů jejich proudila takoruka pevná víra a nadlidská stálost jejich. Srdce naše upomenuto jsouc na boje a utrpení, která snášeli, na vítězství a triumfy, jež si získali, bilo prudčeji. Unešení citem padli jsme na zem a líbali jsme uctivě požehnanou půdu, hodlající se takto důstojně rozloučiti s místy oněmi. Tichá samota rušena byla utajeným vzlykotem, mnohá horká slza skanula nám s očí. Duch náš povznášeje se z temnoty, jež nás obklopovala, zalétal do krajů světla a jasnosti, kde sv. mučovníci, ozáření oblakem slávy, u věčném míru požívají ceny svého vítězství. Přátely a ochranci svými je zovouce vzývali jsme je vroucí modlitbou: prosili jsme, aby dopřáli nám aspoň stín statečnosti své a na Bohu vyžádali nám díl slávy věčné. Modlitba spěchajíc nám přes rty byla důstojným ohlasem pohnutého srdce. Nepřipadlo nám ani na mysl, že by někomu bránilo různé vyznání, aby neoddal se sladkým citům, které prochvívaly duši naší. Opodál nás v šeru stáli oba mladíci Angličtí, majíce oči plny slzí. S namáháním jen ovládali pohnutí své a potichu hovořili, jak později jsem se dověděl, v rodné řeči: „Ach, proč nemůžeme se modliti tak, jako oni? Proč nemůžeme sklesnouti na kolena svá a oslavovati křesťanské hrdiny a přimluvcu jejich vyprositi si statečnost u viře, které více než oni zapotřebí máme?“

Opustili jsme katakomby nemajíce ani tušení o boji, jež vedla milost Boží s bludem oněch šlechtých, politování hodných mladíků. Teprve o několik dní později doslechl jsem o něm. Byl jsem požádán, abych na modlitbách svých pamatoval dvou cizincův, kteří v katakombách k nám se připojili a vážností a ušlechtilým chováním svým lásku naši si získali. Dověděl jsem se, jak velká úzkost se zmocnila srdce jejich, když zasvitlo jim světlo pravdy, ale přijetí jeho zabráněno bylo příbuznými a přátely jejich. Horlivě volal jsem k Pánu, aby milostivě posiloval je v dobrém předsevzetí a naklonil příbuzné k povolnosti. I stalo se tak. Milost Boží slavila brzy skvělé vítězství: oba sřekli se v tichosti bludů svých ve věčném městě, pevné jsouce naděje, že

dopřáno jim bude, aby někdy ve vlasti své vydali svědectví pravdě. Bůh žehnej úmyslu jejich!

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

„Jestliže se nemýlím, pravil jsi, že Svidnice je majetkem kláštera Podlažického?“ hovořil stařec pohrávaje při tom s rukou Viktorinovou.

„Je těžko říci, komu nyní náleží,“ odpověděl k otázce té. „Klášter Podlažický leží již několik neděl pod hromadou popela.“

„Věru, na to jsem zapomněl! Statečný pan Jindřich Lacembok postaral se již o to, aby Podlažičtí nepotřebovali žádného zboží více. Bezpochyby tedy daroval nábožný pan Stradovský osiřelou ves starostlivým strážcům svým v Klášteře?“

„Ti by ji sotva asi přijali,“ pravil Viktorin vrtě hlavou.

„Jsi na omylu, milý hochu! Kdybys jim prstu podal, chopí se celé ruky.“

„Pokud já vím jsou v Klášteře živi toliko z almužny a větších darů přijímají jim není dovoleno,“ stál Viktorin tvrdošíjně na svém.

„Víš to tak jistě?“ přerušil jej vůdce. „Či snad chceš se klášterníků zastávat? Nevěř řeči jejich! Přesvědčil jsem se vícekrát, že lhou, vyhlašujíce se za milovníky chudoby? Nádherné síně, drahocenný nábytek, skvostné šperky nesvědčí nikdy o chudobě!“

„Je-li tomu tak, vzácný pane, činí kláštery okolní a zvláště Stradovský výjimku. Nikde nenalezneš tam ani stopy po bohatství. Ba naopak, slyšel jsem, že již několikrát odmítli statků, kterých se jim od bohatců nabízelo. Otec Šebř, guardian Klášterský,“ pokračoval Viktorin, vida že rytíř udiveně naň pohlíží, „dary sice přijímá, ale nepodrží jich pro sebe. Chudí sousedé naši všichni mohli by mnoho vypravovati o dobročinnosti jeho.“

„Ustaň! nepřišel jsem proto, abych poslouchal marné řeči tvé o mniších,“ přerušil jej nevrle vůdce. „Důležitější věci mám na starosti a doufal jsem, že mi budeš v nich nápomocen. Jsi posud nezkušený a bojím se, že jsem se mýlil pokládaje té za ráznějšího a zmužilejšího, nežli tě nyní shledávám.“

„Přísně mne, pane, posuzuješ! Jak

mohla slova má zavdati k tomu příčinu?“ tázal se Viktorin udiven.

„Proč stavíš se zřejmým přítelem mnichův?“

„Bůh mi svědek, že nejsem přítelem jich,“ pravil Viktorin a udeřil prudce pochvou meče svého o zem. „Mám spíše mnohou příčinu, abych na ně nevražil. Co mi platno, že snad tu neb onde pomohli mužům z bídy, co mi prospělo, že sami o vychování mé se starali, když nenalezly ohlasu v srdci mém zásady, které mi vštěpovati do mysli se snažili. Mocně pudil mne nepokojný duch ze zákoutí zdejšího. Když pak před nedávnem uslyšel jsem ohnivě řeči kněze Ambrože, vzplanula v prsou mých doutnající jiskra nepokoje v jasný požár. Tu teprv cítil jsem, kde ukojiti možno touhu, která po drahý čas spáti mi nedávala.“

Starý bojovník se zalíbením poslouchal mladého hostitele svého. Oči se mu jiskřily, když o Ambrožovi se zmínil.

„Tak se mi líbíš hochu,“ pravil. „Chtěl jsem tě jenom zkouseti. Nevěř, že bych byl pochyboval o statečnosti tvé. Avšak chceš-li, abych ještě více tě miloval, odlož i tu poslední příchýlnost k nepřátelům našim. Rozumíš mi? Musíš zapomenouti toho, že snad někdy požíval jsi dobrodiní jejich. Mlékem hadím chtěli tě odkojiti, do ténat svých chtěli tě vlákati, abys někdy povstal proti vlastním bratrům svým a pro bludy své proléval krev. Buď tomu povděčen, že jsi prohlédl úskoky jejich a našel pravou cestu, která tě uvede ke bráně slávy! Podej mi ruku!“ pravil po krátkém pomlčení a vstáváje chopil se ruky mladíkovy, „a příslib mně, že chceš věrně po boku mém bojovati. Za to slibuji ti já, že v brzku vyplním smělé sny tvé o slávě, jako že se Prostovlas jmenuji!“

Viktorin povstal též a se zanícením pohlížel na mluvčího. Bylo vidno, že by rád byl něco odpověděl, ale slova nemohl ze sebe vypraviti. Zmínka o slávě kouzlem se dotkla srdce jeho. Byl hotov zaprodati život svůj, kdyby byl získal jenom stín její.

„Mluv, slibuješ mi, že budeš mne následovati a konati vše, co ti přikáže? Nebudeš toho, trvám, nikdy želeť! — Ty váháš?“

„Nikoliv, neváhám, s ochotou slibuji ti všechno, čeho si žádáš!“

Prostovlas potřásl mu vděčně rukou. Oko jeho planulo divným leskem, vráskovitá tvář jeho se rozjasňovala. Od té chvíle, co uzřel Viktora, an statečně v řadách

Táboritův dorážel na příkopy Jaroměřské pocítil náklonnost k mladíkovi. Přijal jej do čety vojínův svých a vyznamenával všemožně. Spatřoval v něm obraz mládí svého, sezna v něm dobrosrdečného, udatného jinocha a poslušného druha. Rozdmychoval v něm touhu po ctižádosti, která jím samým mocně lomcovala. Nyní, kdy takorba zaprodal mu Viktorin celou duši svou, cítil se úplně spokojena. Pustil ruku jeho ze své a zasedl opět za stůl. Viktorin bezděky učinil totéž.

„Musíme se konečně domluvití,“ pravil po chvílce Prostovlas hlasem vlídnějším než prve, „jak bychom nejlépe vykonali úlohu, která nám ještě dnes nastává. Dosud jsem ti snad nepověděl, proč jsem se v tuto stranu obrátil. Arci s lidem svým bychom mnoho nepořídili, to sám nahlédneš. Očekávám z večera příchod pana Lacemboka. Dal jsem mu zprávu, že mne tu dnes nalezne. Bude asi dobře věděti, jaká práce ho tu očekává.“

„Pan Jindřich sem hodlá zavítati?“ divil se Viktorin.

„Nepřijde sám,“ prohodil Prostovlas a na tváři jeho objevil se nucený úsměv, „celé vojsko své vede z Chlumu ke Stradovu!“

Viktorin nevycházel z podivení. Neměl ještě tušení o záměrech velitele svého. Prostovlas pozoruje to dával jakousi zálibu na jevo nad nevědomostí jeho a posilniv se opětným douškem přisedl blíže k němu a vykládal mu tajné plány své. Rozhovor jejich stával se tišším a tišším, až konečně nebylo možno ničeho doslechnouti.

Již se šerilo, když vstali od stolu a vyšli před stavení. Viktorin dohledl ke koním a potom vedl velitele svého ke břehu řeky. Rozhlíželi se chvíli po okolních stránkách rozmlouvající spolu. Najednou ale vyrušení byli dupotem koňským. Z pokraje blízkého lesa vyjel ozbrojený jezdec. Bylo patrné, že poznával osoby na břehu stojící. Tryskem zabočil k nim a blíže se vzdával vojenskou poctu.

„Toť posel pana Lacemboka!“ pravil pojednou Prostovlas Viktorinovi a spěchal mu v ústřety. (Pokrač.)

Ztrestaná zvědavost.

Jistý p. farář přinesl jedenkrátě stařeně pět ukradených dolarů, které jí skroušený kajicník opět navracoval. Stařena, prohlížejíc sobě lesknoucí se dolary, byla v tomto okamžiku nad míru zvědavá, kdo jí asi tyto peníze vzal, ačkoliv věděla, že jest to panu faráři pod věč-

ným trestem zakázáno kajicníka vyzraditi. Jsou zvědavostí trápena, vytasila se konečně se svou otázkou: „Zda-li by jí pan farář nemohl říci, kdo jí přece ty peníze posílá? Že prý není tak zvědava, chraň Pán Bůh, nýbrž že má podezření brzy na tu, brzy na onu osobu, a na jednu že by najisto hádala, a protož jí jde pouze o to, aby se každého dalšího podezření zbavila, které jest snad i hříšné, a to že jí vlastně znepokojuje. Pan farář, ať se na ní dojistá spolehne, že ničehož nevyzradí. Přejet sobě jenom pokoj srdce a ničehož jiného že nehledá. Pan farář velmi pozorně naslouchal této řeči, čině nějakou chvíli tak, jakoby o tom přemýšlel, má-li vyhověti její žádosti čili nic. Konečně se tázal stařeny tiše, jakoby jí nějaké tajemství svěřiti chtěl: Řekněte mi matinko, dovedete-li také mlčeti? — Ó pane faráři, nejde-li tu o nic jiného, odvětila radostí unešená stařena; budu se míti zajisté na pozor, abych Vás do žádných nesnází nepřivedla; mně to můžete směle svěřiti! — Dovedete tedy opravdu mlčeti? odvětil farář a sice s jakýmsi zvláštním ostrým důrazem. — Ano, pane faráři, to je tak jakoby jste to do brobu hodil, za to Vám ručím, že docela nejsem jako ostatní ženy, které hned všecko vypravují. Mě můžete říci, co žádnému neřeknete, dokládala stařena a jakoby se nad tím mrzela, že jí pan farář málo důvěřuje. — Dovedete tedy mlčeti? pravil pan farář, dívaje se bystrým zrakem na prosící stařenu. — Ano, já dovedu mlčeti, odpověděla s jakousi pevností, pohlížejíc na pana faráře! Nuže tedy stařeno, pravil klepaje jí na rameno, když vy dovedete mlčeti, tak já to také dovedu. Po té poklonil se stařeně a odešel. Stařena zůstala jako omráčena, div že jí peníze z rukou nevypadly, o své žádosti se více ani slovem nezmínila, avšak pan farář se za to o tom zmínil, ale zamlčel jméno zvědavé stařeny.

Náboženská bratrstva v Praze r. 1770.

K utěšenému rozkvětu náboženského života lidu přispívala velikou měrou bratrstva. Když dosáhla značného jmění, největšího rozkvětu, byla za císaře Josefa II. zrušena. Dobrá věc snadno se ruší, ne- snadno však znova buduje. Jak kvetly a působily u nás literátské sbory! Jim hlavně děkujeme, že náš lid posud tak rád naše náboženské písně pje. Nyní zakládají se znenáhla u nás Cyrillské jednoty, které deditví starých našich literátů převzítí mají, avšak co to stojí namáhání, než jednota se založí! Kterak v minulém století náboženský spolkový život v Praze rozvětven byl,

toho důkazem jest následující seznam bratrstev Pražských z r. 1770. — 1. Bratrstvo P. Ježíše, P. Marie a sv. Josefa za umírající a zemřelé (v kostele P. Marie Einsiedelské na Hradčanech. Kostel ten zmizel, pouze základy jeho stojí a sloup se sochou P. Marie naproti paláci Švarcenberskému). 2. Arcibratrstvo Nejsv. Trojice k vykoupení křesťanů ze zajetí Tureckého (u sv. Benedikta na Hradčanech, nyní u panen Karmelitek). 3. Arcibratrstvo sv. Jana Nepom. (v chrámě sv. Víta). 4. Bratrstvo sv. Barbory (u sv. Mikuláše na Malé Straně). 5. Bratrstvo blankytného škapulíře neposkvrn. Početí P. Marie (u Kajetánů). 6. Arcibratrstvo sv. růžence a sv. Maří Magdaleny (v klášterním, nyní zrušeném chrámu Dominikánů na Malé Straně. Z chrámu jsou teď zřízeny četnické kasárny). 7. Bratrstvo Jména P. Marie (v kostele P. Marie „pod řetězem“ u Maltézů). 8. Arcibratrstvo nejsv. Těla Páně a 9. Bratrstvo sv. Šebastiána, patrona proti moru (u sv. Tomáše). 10. Pactum Marianum 300 sodalium almae Sodalitatis latinae B. V. Mariae ab angelo salutatae (u sv. Salvátora v Klementinu). 11.—13. Bratrstva sv. Františka z Pauly, sv. Anděla Strážce a sv. Filipa Nérejského (v kostele sv. Salvátora u Paulánů. Kostel ten jest nyní modlitebnou Lutheránů českých.) 14. Bratrstvo sv. Otilie k vykoupení dušiček. 15. Arcibratrstvo sv. Apoleny (v kostele Cyriaků sv. kříže většího, nyní zrušeném). 16. Bratrstvo nejsv. Srdce Páně (v zrušeném klášteře bl. Anežky). 17. Bratrstvo narození P. Marie (u sv. Norberta při koleji Strahovské, nyní ústavu šlechticů). 18.—20. Arcibratrstvo pásu pod ochranou pěti ran Krista Pána a ran sv. Františka a bratrstvo P. Ježíše, P. Marie i sv. Auny i bratrstvo sv. Cecilie (u sv. Jakuba u Minoritů). 21. Bratrstvo malířů (v chrámu Týnském). 22.—23. Arcibratrstvo sv. škapulíře Matky Boží Karmélské i bratrstvo sv. Josefa (u sv. Havla, kde byl tehdy klášter Karmelitánů). 24. Arcibratrstvo sedmi bolestí P. Marie s černým škapulířem (v kostele sv. Michala u Servitů na Starém Městě). 25. Arcibratrstvo sv. růžence (u sv. Jiljí, u Dominikánů). 26. Bratrstvo P. Marie Pomocné (u P. Marie Sněžné). 27. Bratrstvo pěti ran Krista Pána (u sv. Petra na Poříčí). 28. Bratrstvo sv. Barbory za šťastnou hodinu smrti (u sv. Jindřicha). 29. Arcibratrstvo sv. škapulíře pod jménem Nejsv. Trojice k vykoupení zajatců křesťanských z Turecka (u Trinitářů). 30. Bratrstvo sv. Anežky (u sv. Václava na Novém Městě, kde byl tenkrát klášter Augustiánů). 31.

Bratrstvo sv. Benedikta (v Emauzích). 32. Bratrstvo pod ochranou P. Marie k rozšíření úcty sv. Jana Nepom. (na Skalce). 33. Bratrstvo zvěstování Panny Marie (u sv. Ignáce). 34.—35. Bratrstva nejsv. srdce Panny Marie a sv. Lubora, patrona proti kamenu a úplavici (na Karlově, při klášteře regulovaných Augustiánů Lateránských). 36. Arcibratrstvo sedmi bolestí P. Marie s černým škapulířem (v kostele na Slupi, kde byl tehdy klášter Servitů). 37. Bratrstvo pod jménem P. Marie (u Alžbětinek).

Kdo dovede i jen tušiti, co dobrého bratrstva tato vykonala! Kolik lidí v lůně jejich ochráněni bylo mravní nákazy, kolik nešťastníků tam potěšeno, kolik jich tam blahoslavenou smrtí zemřelo! Škoda jich! Lžiosvětácký duch, který na konci minulého věku v Evropě strašil, nemohl vytrpěti tato nevinná družstva lidí modlících se, proto je rozprášil. O kolik sebevražd, o kolik zločinů bylo by mezi námi méně, kdyby se nám v prvotní síle byla udržela tato náboženská bratrstva lidu!

F. E.

Poutníkům do Říma.

Náš národ celý nemůž s Vámi jíti,
Vy víte však, co národ v srdci cítí.
Nuž spějte rychle do věčného Říma,
tam spása kyne všemu národu
tam velký vládce žezlo v ruce třímá,
jenž dáti může pravou svobodu.
Nuž spějte jen, a skloňte svoji šiji,
a rcete, že jste Slávy synové,
že z těch jste, kteří věrní víře žijí,
jež Methud pokřtil, statní Čechové.
Povězte Otci, před tisícem roků
že uštván spěchal svatý věrozvěst
s touhou a láskou ku Tibery toku,
věda, že tam jen spása jeho jest.
Že také my, ten národ v světě malý,
však velký dost, by víru obhájil,
že také my, když bouř se na nás valí,
jen k Římu půjdem, studni našich sil.
Že národ heslo v štít vryl, sdělte dále,
za něž dá jmění, svou i cedí krev:
„Pro Boha, církve, vlasti a svého krále,
a nad tím heslem že bdí Český lev.
Pak zjevte mu, jak Čech se v srdci chvěje
to láskou k němu, úctou vděčností —
vždyť, poctiv Cyrilla a Methoděje,
k nám ke všem naklonil se milostí,
že vroucí jedno v srdci máme přání,
by Apoštolské dal nám požehnání.

Otto Pitra.

D O P I S Y.

Z Hořic, v měsíci červnu 1881.

(*Pěvecké jednoty Cyrillské*)

Jistě vznesená a spasitelná jest myšlénka, zaraziti letošním rokem všudež po Čechách při farních chrámech pěvecké jednoty Cyrillské. Jeť letošní rok památný, *Cyrillo-Methodějský*! Sluší se tak učiniti z úcty ku sv. apoštolům našim a postaviti pomník nehynoucí, nerozbořitelný, trvalý; a kde by mohl lépe postaven býti, ne-li v srdcích slovanského lidu? v srdcích citlivých a vděčných? Proto doufáme, že s radostí pozdravena bude všudež ona myšlénka krásná a vznesená. Proto ve vikariátě Hoříckém učiněn již počátek a rozesláno po farních příslušné provolání, jak následuje:

Pr o v o l á n í.

*Veledůstojní a důstojní Pánové a bratři
v Kristu!*

Rok 1881. jest velice památný pro veškeré Slovanstvo, a nejen památný, ale i radostný! Známa jest slavná encyklika sv. Otce, Lva XIII. Svátek sv. apoštolů slovanských, Cyrilla a Methoda, slaven bude po veškeré církvi, zvláště po veškerém Slovanstvu. Toť ti svatí mužové jsou, jež všickni Slované ctí za svaté. Na základě úcty té bude možná, Slovany všecky spojití v jediné, samospasitelné církvi. Nelišíť nás od pravoslavi rozdíly v učení tak, jako od ostatních vyznání křesťanských, proto spojení snáze a dříve, než s jinými. Dejž to Bůh! — Prostředkem neposledním jest modlitba a svatý zpěv! Zpěv jest modlitba, a sice ještě vroucnější a radostná. Jiní putují do Říma; my založme pomník trvalý na počest sv. bratrů; zřizujme po diecési pěvecké jednoty Cyrillské. Staré spolky literácké zashly, ať na jejich hrobě vzkřísí se jednoty Cyrillské, jejichž účelem bude, nejen pěstovati zpěv chrámový, ale na zřeteli míti i spojení všech Slovanů, v jedné a to pravé církvi Boží. Kde jest zpěvný národ český? kde staré jeho kancionály? kde posvátný zpěv, kterýž se ozýval nejen po chrámech, ale i po domácku? zanikl, umkl; zapřeli bychom sami sebe, kdybychom přestali zpívat; pohrdli tím darem Božím, jímž Bůh tak hojně nadal národ náš! — Pročež zakládejme jednoty Cyrillské všudež při farních chrámech. Stanovy dostanou se z Prahy z redakce časopisu „Cyrill“, kterýž zaražen jest ku pěstování hudby chrámové. Všude najde se několik ochotných, zbožných duší, kteréž učiní počátek. Jen s chutí ve jménu

Páně! Budeť zpěv nejen ku větší cti a chvále Boží, budou zavznívati chvály nejen na místě svatém, ale bude posvátný zpěv přispívati znamenitě k ušlechťení mravů, k oživení víry, a ku probuzení svatého, křesťanského života; a proto voláme již napřed vzhledem ku svatě, dobré a chvalitebné věci: Zdař Bůh! B. H.

Z Litoměřic, 20. června 1881.

Nejen kněz, ale i každý upřímný katolík znamená s nelíčenou radostí, že vyslyšel Bůh žalostné volání církve svaté. Mezery v našich bohosloveckých síních znenáhla se vyplňují a lze doufati, že se opět alespoň dle nejnutnější potřeby obsadí osiřelá místa a život duchovní v lidu nejen nevyprahne, jak se bylo obávati, nýbrž nově se rozproudí. Již povrchní přehled bohosloveckých seznamů překvapí pozorovatele. Tu statisticky nám jest čísti, že za posledních let chlapecké semináře, kteréž mají semináře klerikální bohoslovci zásobiti, značně v ohledu tomto za ústavy veřejnými pokulhávají. Ve mnohém již vzbudil zjev ten přísný výrok: zrušte ústavy tyto, vždyť jest na bílé dni, že účelu svému nevyhovují. Jsem dalek té domýšlivosti, abych se odvažoval otázku tuto ne nevážnou v celém dosahu rozřešiti, budiž mi pouze popráno, celou záležitost několika více všeobecnými nárysy na pravou míru uvést. Než i v tom ohledu mohu, maje o podobných učelištích jen skrovné zprávy po ruce, směřovati toliko k semináři *bohosudovskému*, který Tovaryšstvo Ježíšovo již přes čtvrt století spravuje. — Seminář tento nevyhovuje svému účelu, tak rozumuje mnohý, zrušte jej. Účelu theoretickému v nejširším smyslu, to jest, aby všickni chovanci v seminář klerikální postupovali, nevyhovuje, ale ani vyhověti nemůže. Zdaž může vychování sebe pečlivější někomu povolání pro stav kněžský zjednati, není spíše zvláště pro tento vznešený stav milosti Boží třeba? Jedna z rozhodujících otázek bytí či nebytí tohoto semináře pak ovšem jest ta: nemine-li se ústav tento s účelem praktickým totiž: mravně a vědecky tak vychovávat svěřenou mládež, aby je-li povolána ku kněžskému stavu, toho povolání nejen neztratila, nýbrž v sobě upevnila, a není-li, jiné — své povolání poznala. Otázka tak důležitá vyžaduje, máli jen poněkud správně býti zodpověděna, obšírné úvahy. Mine-li se ústav posledním účelem, pak toho vinny mohou býti různé příčiny. Nebudu šířiti slov o domněnce, že

by toho vinou bylo zařízení a život seminářský; něco takého může tvrditi ten jediný, kdo má tolik smělosti, aby postavil svůj soud nad usnešení svatého sboru Tridentského. — Přecházím k věci závažnější. Snad nedostává se řádu onomu, či spíše oněm otcům, kteří v Bohosudově úřadují, dostatečné schopnosti i pro správu ústavní? Není možno. Naopak jest mezi znalci jeden jen pochvalný hlas, že právě Jesuité jsou s to, aby odchovali stavu kněžskému kandidáty. A tomu není se diviti, neb právě u nich jest nejryzejší učení sv. církve, řád tento jest takoruka katolickým mikrokosmem. Národy všech dílů světa mají v něm své zástupce; tím splývají přednosti náboženské celého světa v jedno a vykristalují se v nejladnější celek. Nápodobně nebude na sporu, dostává-li se profesorům bohosudovským schopností mládež vědecky vzdělati. Jsoutě známi pro svědomitou příčinnivost: předčí co do počtu sil, a vyučovacích pomůcek (zvláště co do knihovny, silozpytny a přírodovny) nad mnohý ústav; vzděláním pak vlastním vyrovnají se svým kolegům světským. Jich věhlas v literárním ruchu německém, našim českým kruhům ovšem méně známý, a dále plné uznání c. k. inspektorů, jest toho výmluvným dokladem. Ku harmonickému vzdělání duševnímu náleží též probuzení národního uvědomění. A to jest ten nejoblíbenější koníček, který se proti řádu onomu osedlává. Vytýká se mu, že vychovává společnosti odrodilce, a z naší strany, že zaujímá proti Čechům a Slovanům vůbec nepřátelské stanovisko. Pravda, toto nepatří přísně k věci ale přilehá vhodně k celistvosti; budiž mi poshověno, když poněkud odbočím. Již zhora jsme pravili, že řečený řád představuje církev v malém, zde třeba jen to opakovati. Jako církev ve své celosti jest kosmopolitická, všennárodní, ve svých pak jednotlivých částích národní, tak i Tovaryšstvo Ježíšovo. Jako celek jsou všichni kosmopolité v nejlepším smyslu, a jako jednotlivci synové vlasti své, národa svého. Zavedlo by mne to, kdybych poukazoval, jak každý člen snažně ku blahu své vlasti pracuje, upozorňuji pouze na české členy řádu, pro své vlastenectví co nejchvalněji v národě známé a dokládám, abych ještě ono „nepřátelské“ stanovisko objasnil, že dle zpravy velmi spolehlivé Jeho Svatost papež Lev XIII. na radu a za pomoci vynikajících členů, Slovanů téhož řádu své „Grande munus“ ku nevyslovné radosti slovanského světa zvláště nám zaslal. Tedy ani to ani ono není vinou, že nyní méně

abiturientů se stavu kněžskému věnuje. Což tedy? Nebude ovšem nikdo popíráti, že část viny nese nevěrecký směr naší doby vedle školských zákonů privátním ústavům méně nakloněných, zkoušku dospělosti (z příčin rozličných) jim upírajících. Leč vše to bylo již dříve; i z prvu odbývala se zkouška dospělosti na rozličných ústavech a mnohý chovanec před oktávou pro lehčí maturitu z ústavu odešel, a přece četní chovanci stali se kleriky tehdejší. Nejsou tedy tyto okolnosti jedinou a hlavní příčinou; poohlédněme se jinam. — Poptáme-li se zkušeného kněze: kde as kořen nynější choroby společenské, odvěti nám: „V stavu středním tak zvaném osvíceném, od něhož i vrstvy nejnižší nákazu berou.“ I přizná se nám, že tu za největších překážek s nejmenším zdarem duchovnímu lze jen pracovati. Slova laskavá, domluvy i vyhrůžky vše se odráží o štít oné osvícenosti. Dále pak dojista jme se nás ubezpečovati, že za takých okolností co nejblahodárněji a nejvydatněji může rodina v pravdě katolicky žijící, osoba nezvratného přesvědčení katolického působiti. A ejhle rozhodná většina chovanců dokončivši studia gymnasijní buď na ústavě tomto aneb opustivši jej pro obtíž maturitní, či za jiným právě poznaným stavem na ústavě veřejných, vstupuje v řadu těchto kruhů. Ptáte-li se s jakými pocity, díím jako dítě, které vše pro bezelstnou nevinnost v růžovém lesku vidí. Možno, že mu tento klam někdy uloudí nepředložený stesk: „Škoda toho času, který jsem v těch zasmušilých zdích prodlel.“ Ale v krátkce se přesvědčí, jak se klamal; pak blahořečívá šťastnému mládí a kdy a jak může navštěvuje své přátely v — klášteře. Vše dobré símě svěřeno vnímavé mysli oživuje se pod vlastní zkušeností, rozvíjí se v mohutný peň a skýtá nevyvratnou oporu mravní ve víru života. Prospěch a ovoce takového života v lidské společnosti musí vlastní názor vážiti a pak se spravedlivě ocenit dosah semináře pro diecési. Pro nezapnou poznámku, ten a ten se zvrhl, nemám odpovědi! Čím nyní nazveme z naznačeného stanoviska úkaz, že po několik let již méně kandidátů kněžského stavu seminář odchovává? Jistě zvláštní prozřetelností Boží. Bůh vysílá tyto chovance do světa, kde jich zvláště třeba; za to ale dlužno jiným na jich místa postoupiti, kteří by možná ve vřavě světové byli utonuli, jako knězi ale blahodárně působiti budou. O kdybychom jen byli s to nablédnouti v duši mnohého bohoslovce, jsem přesvědčen, že mnohý skvělý zázrak milosti

Boží by nás překvapil. Kdyby mu byl někdo před rokem, neb ještě před maturitou řekl, ty vstoupíš do semináře, byl by se nejméně usmál; nyní jest tam, jest spokojen a pozastavuje se sám nad sebou. — Vše toto ač jen zběžně uváženo již nám klade v ústa odpověď na položenou otázku: vyhovuje-li ústav účelu svému. Leč výmluvnější jsou fakta, ať ta odpovídají. Ústav se těší v tak velké míře přízni nejdůst. pana biskupa, že tento velkolepými plány se zanáší o jeho zvelebení. Přízeň podobnou mu na jevo dávají sta rodičů. Neb každým rokem hlásí se více než 200 dětí do první třídy; škoda že jen skrovnou část okolo 50 ředitelství pro obmezenost místností přijmouti může. — Důležitost ústavu bohosloveckého poněkud seznáv bude se mnou dojista každý souhlasiti, tvrdím-li, že naň diecése může býti brda.

R.

KRONIKA.

Z Prahy. (*Úcta Marie Panny „Ustavické Pomoci“ u sv. Kajetána.*) Blahoslavený člověk, kterýž bdí u dveří mých na každý den, a střeže u veřejí dveří mých. (Příslaví 8.) V minulém roce na růžencovou neděli, byl slavnostným způsobem obraz Marie Panny Ustavické Pomoci ozdoben drahocennou korunou. Tato slavnost byla v listu tomto obšírně popsána. Že dotčená slavnost nebyla pouze jakýmsi okamžitým nadšením, nýbrž že učinila v srdci zbožných ctitelů trvajícím dojem, toho důkazem jest, že od této slavnosti každého dne spatřujeme nábožné ctitele Její, jak mnohem čteněji, a to zvláště na svátky Mariánské přicházejí, aby poctili svou milou Matku. Tudiž platí o nich vskutku slova písma svatého: „Blahoslavený člověk, kterýž bdí u dveří mých na každý den, a střeže u veřejí dveří mých.“ (Příslaví 8.) Vábit a poutá k sobě Maria Panna, Ustavické Pomoci své milé ctitele, jí svou lásku mnohým způsobem osvědčující. Neboť jedni přinášejí svíce, aby každodenně hořely a sice jakmile započnou mše svaté až do jejich ukončení a odpoledne vždy od půl 5. až do sedmi, což opět nemálo budí a rozněcuje úctu a lásku k milostivé Matce Boží. Druzí zase přinášejí věnce, aby ozdobili oltář, jí na počest zasvěcený. A jak velkou důvěru mají ctitelové v mocnou přímluvu své milé Matky, to dosvědčují tím, že se s knězem každou modlitbu, každý Zdravas milerádi modlí, a že se zvláštní zálibou bývají přítomni mším svatým u téhož oltáře slouženým. Takovým způsobem udržuje a zacho-

vává se úcta v srdci zbožných ctitelů Její. Avšak o poslední třídní pobožnosti totiž dne 17. 18. a 19. června se opět ctitelové Její novou láskou rozehřáli. Byloť jich každodenně velmi mnoho v chrámu Páně. Dne 17. a 18. byla ráno v 6 hod. slavná mše sv. a německé kázání, odpoledne pak o 7. hodině české kázání a zpívané litanie. V neděli dne 19. června, jakožto na slavnost Marie Panny, Ustavické Pomoci, byl chrám Páně opravdu naplněn zbožnými ctiteli Mariánskými, a v 11 hodin byla za četné assistance pontifikální mše svatá, kterou sloužil vdp. kanovník Ant. Hanika. Slavné bylo též ukončení této pobožnosti odpoledními službami Božími. Po kázání zapěl vdp. rektor Veni Creator Spiritus, načež bohoslovci zdejšího arcibiskupského semináře, kteří se se vši ochotou a radostí k této slavnosti dostavili, dojemným chorálem pokračovali. Po té pak byl obnoven zasvěcovací úkon ve službu Bl. Marie Panny a sv. Alfonsa. Výkon ten dojal mnohé zbožné ctitele Marianské, že jsme viděli mnohou slzu v oku přítomných mužů se třpytiti. Po obětování pak se zapělo „Salve Regina a Te Deum laudamus“. Slovem, slavnost ta byla dojemná, a dlužno doznati a Bohu za to díky vzdávati, že jest v Praze ještě tolik horlivých ctitelů Mariánských, a že tato dobrotivá Matka svým milým ctitelům hojnými milostmi se odměňuje!

— Oznamujeme, že po přání Jeho Em. nejdůstojnějšího pana kardinala a arcibiskupa v chrámu Páně u sv. Kajetána zařízen jest též všude blahodárně působící *Spolek křesťanských matek*. Jmenovaný spolek měl svou první schůzi na den svatého Aloisia ve 2 hodiny odpoledne.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 24.—27. června u milosrdných sester pod Petřínem, od 28. června až do 1. července u Matky Boží Sněžné u Františkánů, od 2. do 5. t. m. u kapucínů na Hradčanech.

— Obvyklá *slavnost budoucího vzkříšení* bude se konati na hřbitovech Volšanských v neděli dne 26. června tímto pořádkem: Dopoledne bude v 7 h. mše sv. s požehnáním v kostele, v 8 h. české kázání na IV. a německé na II. hřbitově; v 9 hodin slavná mše sv. v kostele a tiché u oltářů na II. a IV. hřbitově, jakož i o půl 10. na I. za všecky v Pánu zesnulé dobrodince této slavnosti. Po slavné mši sv. bude průvod ke čtyřem oltářům na hřbitovech za zpěvu písně o nesmrtelnosti. Po vykonaných tam modlitbách a po návratu do kostela bude na ukončení dopolední pobožno-

sti slavné „Tě Boha chválíme.“ Odpoledne bude o 4. h. slavný průvod po veškerých hřbitovech se čtverým zastavením; v 5 h. kázání české na IV. a německé na II. hřbitově, v 6 h. litanie a „Tě Boha chválíme“ v kostele, jakož i na II. hřbitově. — V Bubeněch jest táž slavnost na sv. Petra a Pavla.

— Ve středu 29. t. m., v slavný den sv. apoštolů Petra a Pavla, bude se konati výroční pouť na *Vyšehradě*, kdež v koleg. chrámu Páně budou v úterý před slavností o 3. hod. odpol. slavné nešpory, ve středu pak o slavnosti bude v 9 hodin zpívaná ranní mše sv., v 10 hod. kázání, v 11 hod. slavná pontifikální mše sv., o 4. hod. odpolední bude kázání, pak slavné nešpory. — V týž den bude u sv. Petra na Poříčí v 10 hod. kázání a v 11 hod. slavná mše sv., odpol. o 4. hod. nešpory, v 5 hod. kázání a v 6 hodin litanie s požehnáním a „Te Deum“.

— V pondělí 4. července bude se slaviti u Věch Svatých na hradě výroční památka sv. Prokopa, patrona vlasti.

— V úterý dne 5. července bude ve farním chrámu Páně Karlínském oslavena výroční památka sv. Cyrilla a Methoděje.

— V metrop. chrámě u sv. Víta na hradě bude v úterý 28. t. m. v 9 h. ráno sloužena slavná zádušní mše sv. za J. Vel. císaře *Ferdinanda Dobrotivého*. Dne 8. července v cí. kapli.

— J. M. nejd. p. biskup Litoměřický dr. A. L. Frind vysvěti v biskupském chrámu Páně Litoměřickém bohoslovce letošního čtvrtého roku dne 16. července na podjáhny, dne 18. na jáhny a dne 22. na kněze. Svěcení budou tito p. bohoslovci: Beran Václ z Jenšovic, Červinka Václav z Poříčan, Endler Frant. z Děčína, Končinský Karel z Dřevenice, Pavec Josef z Ounic, Schlosser Josef z Mostu, Višňák Josef z Hřabačova a Donath Ignát ze Schönfeldu v Sasku. Dne 18. července udělí nejd. p. biskup zároveň třinácti bohoslovcům třetího roku tonsuru a nižší svěcení.

— Zvláštní událost, která dokazuje Božskou moc Láboženství křesťanského, stala se tyto dny v Paříži. Dne 2. června zemřel zde totiž Maximilian Paul Emil Littré v 80. roce věku svého. Po celý život svůj byl nejzuřivějším nepřítelem církve katolické. Narodiv se 1. února 1801 v Paříži oddal se v lékařství. Jeho učenost byla veleobsáhlá, vynikl v mnohých oborech lidského vědění. Církvi katolické hleděl uškoditi, kde mohl, ale vždy opatrně. Když r.

1871 zvolen byl za člena francouzské akademie věd, ohlásil biskup Dupanloup, že z akademie vystupuje za příčinou této volby. Již po delší dobu před svou smrtí rozmlouval denně s učeným knězem abbém Huvelinem. Upoután jsa nemocí na lože zničil závěť svou, v níž si přál pohřbu občanského a napsav novou závěť, v níž nařídil, aby dle obřadů církve katolické byl pohřben přijal křest z rukou kněze Huvelina. Důležitost a pravda této události neutrpí ani nestoudnými činy francouzských neznabohů, kterých se dopustili při pohřbu jeho, ani výlevy zlosti listů proticírkevních.

— V Cachách odbývati se bude letos *slavnostní průvod se vzácnými ostatky*, jež v konventním kostele tamním se opatrují. Ostatky ty sestávají, jak známo, ze šatu Panny Marie, plének a pasu Páně a z kmentu, do něhož zavinuta byla hlava sv. Jana Křtitele. Počátek slavnosti položen na den 9. července. U přítomnosti duchovenstva a městské rady vyneseny budou památné ostatky z Uherské kaple do choru chrámového, kde každý den odpoledne katolickým poutníkům budou se ukazovati. Nemocní, kteří mohou se vykáhati vysvědčením svého faráře, dotýkati se jich budou ve zvláště k tomu zvolené místnosti. Slavnost ostatková ukončí se dne 24. července.

Z Olomouce. Po dlouhé době rozhodnuta jest záležitost kapitulní, že i z nešlechticů mají býti jmenováni kanovníci. Dlouho věru bojováno za staré právo. Spor onen zdvihl zvěčnělý kardinál baron Sommerau Beckgh 1849 z rady svého tajemníka, pozdějšího kardinála arcib. Vídeňského Kutschkra na provinciálním sněmu rakouském ve Vídni, učiniv podání v ten smysl, aby šlechtická privilej při obsazování míst kanovníckých v Olomouci zrušena byla. Po dlouhém boji příznivě rozhodnuta byla pro kněžstvo vůbec záhada tato. Proto s velkou toužebností čekali jsme, jaké asi kanovníky jmenovati bude vláda, obzvláště když kapitole ponecháno právo obsazovati místa po kanovnících v sudých měsících zemřelých svými kandidáty šlechtici. Jmenování nových kanovníků zdrželo se poněkud proto, že kapitola majíc obsaditi 3 kanonikáty a tož místo 8., 14. a 17., zvolila kanovníky na místo 8., 12. a 17., což vládě nikterak jedno býti nemohlo a tudíž nechtěla potvrditi, byvši o to žádána, nově jmenovaných. Ano namítala také vláda, že kapitola, ana neobsadila svých beneficí jakožto patron duchovní do 3 měsíců, volební právo ztratila. Kapitola uhájila nyní svého práva jen tím,

že mohla se odvolati, kterak „lite pendente“ za sporu mezi kapitolou a vládou o kanonikáty vedeného, voliti nemohla. Když i tento spor byl ukončen, došla o letnicích zvěst, že J. Vel. císař pán ráčil tři kapitolou zvolené kanovníky potvrditi a sám 7 nových kanovníků a sice 5 nešlechticů a 2 šlechtice jmenovati. Volba tato doufáme nebude na škodu duševním zájmům našeho kněžstva, vyvolá bohdá mnohého ducha k úsilovnější činnosti, mnohému bude mocnou pobídkou, aby se vynasnažil, seč jeho síly jsou, nastrádati si více vědomostí, nasbíráti si více zásluh v práci pro blaho člověčenstva, obohatiti se většími ctnostmi. Neboť nyní otevřena u nás cesta jak šlechticům, tak nešlechticům i k samému stolci arcibiskupskému, protože kapitola má právo voliti arcibiskupa. Kanovníků jest nyní 17 (dříve jich bylo 23), sídelních jest 14 jako dříve, jen počet nesídelních, jichž dříve 9 bylo, zmenšen od vlády na 3. To ještě dosud ustanoveno není, jsou-li tito nesídelní kanovníci pouze čestní, anebo domiceláři. Lépe by bylo, kdyby poslední 3 nesídelní kanovníci byli čestní, majíce aktivní a pasivní právo volební v kapitole, pak by to bylo vyznamenáním, kdežto kdyby domicelářství se ponechalo, mohlo by to býti právě naopak, že mnohý starý farář obdržev domicelářství nedomáchal by se kanonikátu. Kapitola volila nyní 3 kanovníky: rytíře Holleho, faráře v Kostelci u Prostějova, hraběte Rindsmaula, lichtensteinského kanovníka ve Vídni a hr. Adama Potulického, kons. radu Krakovského. Vláda zas jmenovala 7 nových. Jsoutě to veled. pp.: dr. Jos. Hanel, prof. mravouky při bohoslovecké fakultě v Olomouci; Anatol hr. D'Orsay, far. v Kojetíně a čestný kanovník v Mikulově; Fr. Knapp, arcikněz, děkan a far. v Uh. Brodě, čestný kanovník Kroměřížský; dr. Jos. Symerský, prof. cír. dějin a cír. práva při bohoslovecké fakultě; dr. Ant. Klug, prof. fund. theologie tamtéž; dr. Jan Wache, arcikněz, děkan a farář v Johannesberku ve Slezsku a rytíř Bedřich Premerstein, kanovník v Lublani. Doplněna tedy kapitola 5 šlechtici a 5 nešlechtici, v celé kapitole pak jsou tito veled. pp.: 1. hr. Belrupt, děkan a světící biskup nar. r. 1818; 2. hr. Pötting-Persing, probošt a gen. vikář nar. r. 1820; 3. bar. Konopka, archidiakon nar. r. 1810; 4. bar. Ehrenburg, scholasticus nar. r. 1806; 5. hr. Galler, nar. r. 1794; 6. b. r. Henninger, nar. r. 1814; 7. dr. Hanel, nar. r. 1823; 8. ryt. Holle, nar. r. 1836; 9. hr. D'Orsay nar. r. 1826; 10. Knapp,

nar. r. 1812; 11. dr. Symerský nar. r. 1831; 12. hr. Rindsmaul, nar. r. 1811; 13. dr. Klug, nar. r. 1835; 14. dr. Wache, nar. r. 1824. Tito jsou sídelními kanovníky. Nesídelními pak jsou: 15. bar. Bartenstein, probošt kapituly Mikulovské, nar. r. 1814; 16. ryt. Premerstein, nar. r. 1833; 17. hr. Potulicki, nar. r. 1840. Buďto ryt. Premerstein, nebo hr. Potulicki dostanou probošství v kolegiální kapitole Kroměřížské. Mezi jmenovanými jsou 4 z jiných diecézí, kteří se zajisté brzy obeznámí s poměry diecése, v jejížto správě se jim závažného hlasu dostane. Velikou radost způsobilo jmenování zejména prof. Symerského, který svými ctnostmi, vědomostmi jakož i neméně statečností svou si toho místa zasloužil. On to byl, který otázce kapitolní usnouti nedal, horlivě právo zastával a spor k dobrému výsledku přivedl. Při čemž s radostí doznáváme, že i ostatní jmenovaní podobnými zásluhami vykázati se mohou. — Installace nových kanovníků, tak se proslýchá, bude okolo svátku sv. Cyrilla a Methoda 6. července. Právě tomu 25 let, co přeložen svátek těchto našich sv. věrověstův a zemských patronů ze dne 9. března, (protože ten čas připadá obyčejně půst) na 5. července a novou letos k oslavě těchto světců kouati budeme oslavu — velkolepou pouť do Říma, abychom sv. Otcí poděkovali za grande manus. U nás tato encyklika dosud promulgována není; slavíme již dlouhou řadu let den sv. Cyrilla a Methoda jako velký a zasvěcený svátek. K pouti slovanské do Říma nepřihlásilo se u nás tak velké množství poutníků, než domníváme se, že jich více jest, než se veřejně proslýchá, jednak zase nelze se tomu diviti, poněvadž u nás nestojí žádný vyšší hodnostář podniku takovému v čele. Také ze šlechty několik členů do Říma putovati chce jako bratr Jeho Em. našeho nejd. pana kardinála a oba bratři Belcrediové. — Letos budou na Velehradě 6. července slaviti 26leté jubileum kněžské působnosti oni kněží, kteří před 25 lety byli na kněžství posvěceni poprvé ve svátek sv. Cyrilla a Methoda. — Když totiž přeložen tento ku dni 5. července ustanovil náš nejd. velepastýř udíleti co rok na tento den svátost svěcení kněžstva. Také letos bude jako obyčejně na tento den 18 jáhnů alumnů na kněze posvěceno. — Ve středu před Božím Tělem meškala zde deputace, v níž byli pp. P. Mathon, Dr. Šrom a Skopalík poslanci, aby vymohli svolení J. Em. nejd. p. kardinála ku zřízení duchovní zprávy na posvátné hoře Hostýně, kam z daleka široka vždy-

cky putuje zbožný lid moravský k Matce Boží, která divy tvoří. Není pak na památném tom vrchu docela nic leč kostel a okolo něho trosky kláštera, za Josefa II. zničeného. Lid zbožný rád tam vykonává sv. zpověď, velkému nedostatku kněží, jichž tam začasto nebylo, mají odpomoci nyní 3 členové z duchovního řádu sv. Alfonsa de Liguori. Z trosek kláštera vystaví se kol kostela přístřeší a zřídí se nějaké obydlí pro ony duchovní. — *a.*

Literární oznamovatel.

— „*Polepšený zločinec*“. Povídka pro odrostlejší mládež i dospělé. Dle Herchenbacha vzdělal F. V. K tisku upravil Karel Bulíř. Spisů pro mládež čís. 23. V Praze. Nákladem knihkupectví B. Stýbla. Povídka tato doličuje v plyném vypravování, kterak nešťastná jest rodina, jestliže otec, hlava její, obtíživ svědomí své těžkými vinami, zanedbává povinnosti svých. Útrapy, které dopouští Bůh na otce rodiny, aby přivedl jej k nápravě života, dohánějí jej až k zoufalosti. Avšak nevystihlá milost Boží vítězí konečně i nad zatvrzelým hříšníkem a cestou pokání přivádí jej, byť i to bylo na konci života, k ztracenému klidu. — Povídka tato hodí se dobře k tomu, aby navedla odrůstající mládež k ctnostnému a bohumilému životu křesťanskému.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 6. tento obsah: Stará píseň k Srdci Pána Ježíše (báseň). — Okružník biskupa Strossmayera. — P. Martin Šmid T. J. (Pokr.) — Matka Boží, Maria Tuřanská (s rytinou). — V podvečer (báseň). — Rozšíření sv. náboženství na Moravě. — Hod Boží svatodušní (s rytinou). — Děvečkám služebným (s rytinou). — Zprávy. — Milodary B. Srdce P. — Zájmy Krista P. v různých zemích. — V měsíci červnu modleme se za srdnatost obhájců Boha, církve a vlasti. — Zvláštní úmysly.

— „*Obzor*“ vykazuje v čís. 10. tento obsah: Vzpomínky. (Píše V. Brandl.) Patnácte dnů na Dunaji. (Pokr.) Básně: La Brabanconne, belg. hymna národ. Píseň večerní. Dětství. Čarovné klíče. Spirit. humoreska od Vil. Ambrože. Chudý šlechtic. (Pokr.) Beseda. Obzor literární. Rovněž zajímavý obsah jest v čís. 11.

— „*Ludmila, Auežka a Václav*“, které časopisy vydává dr. Ant. Skočdopole, čestný kanov. a professor při bohoslov. ústavu v Budějovicích, vykazují v čís. 6. rozmanitý a zajímavý obsah.

— „*Církevní rok*“ vypravuje v seš. 32. 33. 34. a 35. životy svatých a světic Božích, jichž památka se koná od 2.—10. září, od 10.—20. září, od 20.—30. t. m. a od 1.—8. října.

— „*Posvátná kazatelna*“ přináší ve svazku červnovém (7.) rozmanitá kázání na svátky Svatodušní a na 1. 2. a 3. neděli po sv. Duchu, na slavnost Božího Těla, na svátek sv. apoštolů Petra a Pavla a dvě příležitostné řeči o b. visitaci. Ve svazku červencovém (8.) jest řeč nad rakví starého učitele, řeč nad rakví P. Jana Mauricia Koželuha, č. ř. pobož. škol a býv. katechety v Jičíně, řeči na neděle IV. — VIII. po sv. Duchu, řeč na slavnost Navštívení Panny Marie, sv. apoštolů slovanských Cyrilla a Methoděje, promluva před oddavkami, řeč při instalaci.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ vypravuje v seš. 17. a 18. o dějinách českých od r. 1342—1362. Zajímavé a důležité jest toto vypravování, poněvadž spadá do časů panování Karla IV. otce vlasti.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ dospěl v druhém a laciném vydání za pečlivé redakce p. Jakuba Malého, mimoř. člena král. č. společnosti nauk k seš. 76. (R — Rakousko), 77. (Rakousko — Řecko) a 78. (Řecko — Retinit). Sešit se prodává po 24 kr. — V prvním vydání dospěl tentýž slovník k seš. 74. (Š — Štrobach) a 75. (Štrobach — Tellurium). Sešit se prodává po 36 kr. Náklad vede kněhkupectví Kobrovo v Praze.

— „*Sebrané povídky pro lid*“ od Fr. Pravdy, které vydává kněhkupectví Kobrovo v pěkné úpravě, lze co nejvřeleji křesťanské mládeži a rodinám doporučiti. Jméno proslaveného spisovatele zaručuje zajímavý a poutavý obsah povídek, zevrubnou znalost poměrů lidu našeho a ryzí českou mluvu. Sebraných povídek Pravdových vydán sešit 14. serie 2.

— „*Světobzor*“ vykazuje v čís. 20. roč. XV. tyto obrázky: Prof. dr. Vojt. Šafařík. Z Pobřeží Istrie. Opat Božetěch před Římem. Láhevník australský. Umělcova vycházka. — V čís. 21.: Ota Hausner, poslanec na říšské radě. Lázeňské místo Balda. Hra v šachy. (Obraz Brožíkův.) Z výpravy Francouzův do Tunisu: Přední stráž nepravidelné jízdy alžírské. Lov lenochoda tříprstého. — V čís. 22.: Prof. Jos. Zítek. Allegorie od Liebschera pro nár. divadlo. Opera. (Allegorické sousoší od Ant. Wagnera.) Slavnostní sloupy k uvítání JJ. c. k. Výsostí. Slavnostní brána města Prahy. Pohled na nár. divadlo. Skvostná skříň, satební dar obce Pražské J. čís. V. princezně Stefanii. — V čís. 23.: Partie z čís. zahrady

za Jeleními příkopy v Praze. Pohled na Hradčany s Petřína. Symbol. Australie: Lednáček veliký. Šťastný nápad. — V čís. 24.: Nikolaj Vasiljevič Gogol. Zříceniny hradu Krakovce v Rakovníku. Dívka z okolí Říma. Po požáru v Turčanském sv. Martině na Slovensku. Slavnostně ozdobený portikus staroměstské radnice. — V čís. 25.: Jan Ant. Prokůpek. Pro salon. Pro kuchyni. Australie: Domorodci usazení v Coranderrku. Libušino poselstvo na dvoře Stadickém. — V čís. 26.: Australie. Na řece Yarra-Yarra. Pražská brána v Rakovníku. Zármutek a veselost. (Národní píseň z Budějovicka.) Cesta z povinnosti. Nimburk. Rovněž rozmanitý a poučný jest obsah.

— „*Sebevychování*“. Poučení na dráhu života mladým mužům a studujícím napsal J. Stuart Blackie. Z anglického přeložil J. Váňa. Nákladem vlastním. Již zpravili jsme čtenářstvo své o Váňově „Knihovně anglicko-slovan-ské.“ Dnes nám zase již oznámí jest novou velmi užitečnou knížku, převedenou v jazyk český od téhož statného překladatele, jež by byla mohla také vším právem vyjít ve zmíněné knihovně anglicko-české. Knížka tato se zmíněným titulem jsouc vskutku poučení na dráhu života, rozdělena jest ve 3 díly: 1. O šlechtění mysli. 2. Péče o zdraví těla. 3. O šlechtění mravů. — U nás jest knížek takových málo, ale potřeba jest jich velká. Jestli to skutečně jedna „z tenkých knížek“, o nichž sám spisovatel dí na str. 24., že jsou „stanicemi k velkým pevnostem myšlének a proto že jimi nikdy nemáme povrhovati.“ Přečteme-li jen první úvahu o tom, že se nemáme učit pouze z knih, nýbrž hlavně pozorováním vlastním a z přírody, poznáme již ducha, jakým se celý spisek ponese. A dočteš poslední kapitolu „o modlitbě“, přesvědčení jsme, že očekávání naše první úvahou vzbuzené nijak není sklamáno. Vládne celým dílkem duch křesťanský a ač znamenati lze, že ho nepsal katolík, přece sotva v něm katolický křesťan nalezne úrazu. Překlad jest zdělán netoliko správně, nýbrž i plyně, ač skutečně nemalých bylo překonati obtíží a kluzká často slézati úskalí, neboť originál psán jest slohem opravdu anglickým, stručným a proto překladateli každému nesnadným. Jenom dvě máličkosti má tu přece angličina na svědomí, neobyčejnou formu: fact místo obvyklého factum (angl. the fact) a pak nečeské položení zájmena „jeho“ v 1. řádce str. 42. místo správného „svůj“ (nejspíš zase dle anglického: „his“). Zvláštního povšimnutí zasluhují poznámky p. překladatelovy, jež všude velmi trefně poukazují na náš život český.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Mat. *Urban*, far. Janovický na odpočinku, dne 29. května 1881 (nar. v Husinci 9. února 1796, vysv. 21. srpna 1821).

Jmenováni jsou:

- vdp. Frant. *Kočí*, síd. kanovník na Vyšehradě, skut. kn. arcib. vikářem okresu Zbraslavského;
 P. Eduard *Pfannerer*, starší kapl. na Chlumu Marianském, prozatímním admin. tamže;
 p. Jos. *Kunt*, prozatím. kooper. na Chlumu Marianském;
 p. Kar. *Rudišer*, far. admin. v Skořicích, za far. v Konojedech;
 p. Václ. *Reissner*, admin. v Konojedech, za admin. v Skořicích;
 p. Václ. *Jünger*, far. ve Vyšerovicích, za far. v Tuklatech.

Povýšen jest:

- p. Ant. *Višek*, kp. u nejsv. Trojice v Podskalí, za doktora bohosloví.

V biskupství Králové-Hradeckém.

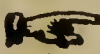
Jmenováni jsou:

- p. Frant. *Kopiště*, far. v Luži,
 p. Jos. *Doubrava*, far. v Nové Vsi,
 p. Vinc. *Blaschke*, č. děkan v Jungbuchu,
 p. Frant. *Schulz*, far. v Křivsoudově,
 p. Ant. *Bouchal*, far. v Chlebích, vesměš vikariátními sekretáři.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoven jest:

- p. Jan *Mrštík*, kapl. v Táboře, za far. v Klášteře u sv. Trojice (Neufstřitz) u Jindřichova Hradce.

 P. E. Schlesinger ve Vídni, Waehring Nr. 1. doporučuje velmi krásné obrazy za levnou cenu a sice: **Ecce Homo** od Reniho a **Mater Dolorosa** od Karla Dolce, jakož i jiné dle originálů v Drážďanské galerii malované obrazy v barvotisku. Cena obou řečených obrazů bez rámu obnáší 1 zl., v pěkných rámech 2 zl. 50 kr.

 Číslem tímto ukončeno I. půlletí „**Blahověstu**“ ročníku letošního, a dovolujeme si tudíž pp. předplatitele požádati o další předplatné, kteří totiž v lednu jen na půl roku abonovali, aby v zasílání žádná přestávka nenastala. — Zároveň podotýkáme, že úplné výtisky „**Blah.**“ z r. 1876—1879 v snížené ceně ročník za zl. 1.50 v expedici tohoto listu (knihkupectví B. Stýbla v Praze) se prodávají.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XX. Křesťanům, kteří se neuctivě v kostele chovají.

1. Považ křesťane, jaké to místo ve-
lebné svaté a proto ctihodné jest chrám
Páně, čili kostel křesťansko-katolický!

a) *Bůh sám Pán všemohoucí za svůj pří-
bytek, za svůj stánek si chrám vyvolil a za-
světil jej službě své. Jak hrozné jest místo!
zvolal patr. Jakob. Není tu jiného, jediné
dům Boží a brána nebeská. V pravdě Hospo-
din jest na tomto místě a já jsem nevěděl.*
(I. Mjz. 28, 16.) „Věru hrozné a vši úcty
hodné jest místo, kde se nábožní lidé shro-
maždují, kteréž andělé navštěvují a kteréž
i sám Bůh svou přítomností naplňuje.“ (Sv.
Bernard.) „Dům Boží jest mnohem spani-
lejší a důstojnější než-li palác kteréhokoli
krále na zemi.“ (Sv. Jan Zl.) Pomni kř.,
že Bůh jest Pán nejvyšší, Pán všemohoucí,
Pán všech pánů, král všech králů, před nímž
všichni mocnářové země jsou jen prach a
popel a proto se máme zde uctivěji chovati
nežli v paláci pozemského krále.

b) *V chrámu Páně jest Kristus, Syn
Boží v nejsv. Svátosti oltářní přítomen, tam
se za nás obětuje nebeskému Otci a za po-
krm se podává. „Všelikému místu, kdežto
se Hospodin nějakým způsobem zjevuje, ná-
leží čest, nejvíce však místu tomu, na kte-
rémž se nachází Tělo Pána našeho Ježíše
Krista.“ Jest-li že židé chrám svůj u ve-
líké měli poctivosti, v němž pouze zvířata
obětována bývala: jak převelikou úctou musí
teprv křesťané býti přeplněni, vědouce, že
jest chrám místo, kde se Tělo Kristovo na-
lezá, i kde se za nás obětuje! (Sv. Frt. Sal.)*

c) *Chrámu Páně jest dům modlitby (Jer.*

2, 15. Mat. 21, 13.) všem společný, kde se
věřící scházejí, aby prosby své Bohu před-
kládali, jež On milostivě vyslychá. „Kdež-
koli shromáždí se dva nebo tři ve jménu
mém, tuť jsem já uprostřed nich a začkoli
by prosili, stanef se jim od Otce mého.“
(Mat. 18, 19. 20.) Šalomoun se modlil: „Zač-
koli by prosili lidé na místě tomto, ty je
vyslyšíš.“ (III. Král. 9, 3.) Dí mu Hospodin:
„Vyslyšel jsem prosbu tvou, kterouž jsi se
modlil přede mnou, posvětil jsem dům, kterýž
jsi vystavěl a budou oči mé a srdce mé tu
po všechny dny.“ (III. Král. 9, 3.)

d) *Chrámu Páně jest sklad všech milostí,
jichž se nám v sv. svátostech dostává. „V pra-
vdě na tomto místě jest zvláštní moc Boží;
nebo ten, který má příbytek na nebi, jest
opatrovníkem a pomocníkem toho místa.“
(II. Mak. 3, 39.) „Zde jest složeno všecko
naše bohatství, zde všeliká naděje naše.
Milosti, kterýchž tu dochází člověk jsou bez-
bezpečné a prázdné všeliké starosti a ne-
budou míti žádného konce.“ (Sv. Jan Zl.)*

e) *Chrámu Páně jest místo, kde slovo Boží
se hlásá, slovo pravdy, kteréž mnohý užitek
nese (Kol. 1, 6.) učení, jehož třeba k ctnost-
nému, pobožnému životu, duši ku spasení.
„Jako tělo pokrmem, rovněž se sílí duch
slovem Božím.“ (Origines.) Božské slovo jest
chléb, kterýž krmí a nasycuje. (Sv. Augu-
stin.) Slovo Kristovo jest plné slitování, aby
nám odpuštění a život věčný opatřilo. (Bl.
Tom. Kp.) „Do chrámu tedy co k živé stu-
dánce, co k duchovní řece máme přichá-
zeti, abychom načerpali té vody živé, o níž
Pán dí: „Žízni-li kdo, přijď a napij se.“
(Sv. Cacsar.)*

2. Pro to vše kř. chrám Páně rád na-
vštěvuj a s čistým srdcem tam vstupuj.
„Jestli se diviti, že s neumytýma rukama a
špinavým oděvem neopovážíš se vstoupiti

do chrámu, však s neobmytou a pokálenou duší to činíš.“ (Sv. Jan Zl.) V kostele vždy *tiše a pobožně se chovej*. Nic tak chrámu nesluší jako ticho a pokoj. Druhdý na dveřích chrámových napsáno bývalo: „Ticho!“ (Sv. Jan Zl.) Duchem buď přítomen v chrámě, beze vsí roztržitosti. „Není na tom dosti s tělem toliko do chrámu jíti a kolena svá skláněti, nýbrž třeba býti tam duchem a duší skláněti před Hospodinem.“ (Sv. Eucher.) — Nic v chrámu Páně *nečiň, čím bys jej zneuctil*; nechtěj se tam ohlížeti, rozprávěti, smáti se a všelijak se baviti. „Považuj chrám co nebe, nemluv tam a nečiň, co by chutnalo zeminou.“ (Sv. Nil.) „Na dům tvůj přísluší svatost.“ (Žlm. 92, 3.) Pomni jen kř., k čemu slouží chrám Páně? Snad aby se tam lidé bavili, obveselovali? Nikoli! Chrám jest ctihodný sbor křesťanů, kde se shromáždují, aby se Bohu v pokoře klaněli, by jeho moc a lásku velebili, jemu své potřeby společně přednášeli, aby se v dobrém vyučovali a utvrzovali, by v křížích a protivenstvích pomoci a útěchy ^{se} docházeli a k trpělivosti se posilovali.

3. A takové místo bys kř. chtěl zneuctivati, hanobiti? Kdo v chrámu Páně neuctivě, neslušně se chová, nehodným jest křesťanem, Boha hněvá, uráží a přísného se obávej trestu. „Hospodin ty, kteří tam přicházejí, aby zle činili, tepe a zahlašuje.“ (II. Mak. 3, 39.) Pán Ježíš vida, ani v chrámě prodávají, rozhorlil se řka: „Dům můj dům modlitby jest, vy pak jste jej učinili peleší lotrovskou.“ (Mat. 21, 13.) „Přísný soud pomsty ráčil tu vykonati Pán — z toho poznej, jak velice se Bohu nelíbí neuctivost k chrámu.“ (Sv. Vinc. Fer.)

4. *Prostředkové úcty a pobožnosti v chrámu Páně.*

a) Jda do chrámu kř., mysli sám u sebe: Jdu do domu Božího a těžce bych hřešil, kdybych se tam neuctivě choval.

b) Přijsa do chrámu, pokrop se svěcenou vodou, řka: Pane, očisti srdce a občerstvi smysly mé, abych jen k tobě je obracel a čas zde ztrávený, aby mně byl ku spasení; „nebo k dosažení věčného života nic tak neprospívá jako časté navštěvování chrámu Páně a horlivé poslouchání slova Božího.“ (Sv. Jan Zl.)

c) Když se modlíš „Otče náš“, při první prosbě učin pevné předsevzetí, že chceš v chrámu Páně tak se chovati, aby se jméno Boží posvětilo.

d) Nechoď bez modlitební knihy do chrámu a modlívej se vroucně, abys byl jiným příkladem nábožnosti.

e) Následuj příklad Kristův a jiných svatých, již ať k účtě a k pobožnosti v chrámu Páně tě rozněcují a „vynasnaž se, abys i sám byl příbytkem Boha, Ducha svatého.“ (Sv. Nil.)

5. *Příklady.* Král David miloval okrasu domu Božího (Žlm. 25, 8.) a veselil se, když měl jíti do domu Hospodinova. (Žlm. 121, 1.) Šalomoun vystavěl nádherný chrám Jerusalemský. Pán Ježíš často hned od mladosti býval v chrámě, kde se modlíval a učil. Apoštolové bývali v chrámě chválíce Boha i dobrořečíce. (Luk. 24, 53.) První křesťané trvající jednomyslně v chrámě a lámající chleb, přijímali pokrm s veselím. (Sk. ap. 2, 46.) Sv. Pavel napomíná věřících: Bůh dejž vám, abyste jednomyslně, jedněmi ústy ctili Boha a Otce Pána našeho Ježíše Krista. (Řím. 15, 6.)

XXI. Úzkostlivým.

Ty jsi příteli, příliš úzkostlivým o spasení své velmi bázlivým.

1. *Příčina* toho jest, že a) nemáš pevné víry, důvěry a lásky k Bohu. „Nikdo nemiluje, kdo nevěří; nadarmo doufá, kdo nemiluje; ale žádný zoufati nemůže, kdo miluje.“ (Sv. Augustin.) — b) „Nemáš pravé synovské bázně; nebo kdo se bojí není dokonalý v lásce.“ (I. Jan 4, 18.) „Nedal nám Bůh ducha bázně, ale moci a milování a střízlivosti.“ (II. Tim. 1, 7.) „Bázeň Boží nepochází z bázně trestu neb ze žádosti odměny, nýbrž z lásky.“ (Sv. Řehoř.) „Kdo se bojí miluj; nebo láska vyhání bázeň.“ (Sv. Aug.) „Kdo se bojí, nikdy co velikého pro Boha nevykoná.“ (Sv. Ignác Loj.) — c) Nemáš kř. síly a statečnosti. „Utíká bezbožný, an ho žádný nehoní, ale spravedlivý bez strachu bude.“ (Přísl. 28, 1.) „Síla i stálost jest královská cesta; od té se uchyluje na pravo, kdo jest lehkomyšlně odvážný; na levo, kdo jest bojácný, bázlivý.“ (Sv. August.)

2. Považ kř. *jak zlé a škodlivé následky* může míti tvá úzkostlivost! — a) Svou bázlivostí ztrpčuješ si život; nemáš nikde pokoje a útěchy. „Utíká bezbožný an ho žádný nehoní, ale spravedlivý jako lev smělý bez strachu bude.“ (Přísl. 28, 1.) „Kterí vcházejí v rady pokoje, za těmi jde radost.“ (Přísl. 12, 20.) „Hospodin dá nám utěšené srdce.“ (Sir. 50, 25.) „Když přijde úzkost, hledati budou pokoj a nebude ho.“ (Jer. 33, 6.) — b) Jsa příliš úzkostliv, jiných zbytečně obtěžuješ, mrzutosti působíš, mnohým křivdíš a ubližuješ; nemáš pravé lásky k bližnímu. „Láska trpělivá jest, dobrotivá jest.“ (I. Kor. 13, 5.) „Prosím vás bratři,

trpělivě se mějte ke všem, snášejte jeden druhého.“ (I. Thes. 5, 15. Kol. 3, 13.) — c) Úzkostlivostí zbavuješ se potřebné všem milosti, nebo Bůh nemajícího v něj důvěry, konečně opouští, Duch sv. milost svou mu odjímá. „Nezarmucujte Ducha svatého, kterýmž zpečetění jste ke dni vykoupení.“ (Ef. 4, 30.) „Nezanedbávej milosti, kteráž dána jest tobě.“ (I. Tim. 4, 14.) „Proč se bojíte malé víry? (Mat. 8, 26.) „Zoufáš-li v den soužení, zmenšena bude síla tvá.“ (P. 24, 10.)

3. Proto kř. *zanech vši úzkostlivosti*. Považ, že Bůh dobrotivý a laskavý Otec chce, aby všickni lidé spaseni byli.“ (I. Tim. 2, 4.) „Nepostavil nás Bůh k hněvu, ale k nabytí spasení skrze Pána našeho Ježíše Krista.“ (I. Thes. 5, 9.) „Který nás tak velikou cenou — krví svou — vykoupil, nechce zajisté, abychom zahynuli.“ (Sv. August.) — b) Bůh ví, že jsme lidé křehcí, slabí, proto nás svou milostí podporuje. „Duch hotov jest, ale tělo nemocno.“ (Mat. 26, 41.) „Spravedlivý sedmkrát za den padne a povstává.“ (Přísl. 24, 16.) „Jakož se slitovává otec nad dítkami, tak se smilovává Hospodin nad těmi, kteří se ho bojí. Onť zná zajisté slepení naše a v paměti má, že prach jsme.“ (Žlm. 102, 13. 14.) „Síla má i chvála má jest Pán, spasení mé jest Bůh Hospodin.“ (Isai. 12, 2.) „Posilňte se a nebojte se; Bůh sám přijde a spasí vás.“ (Isai. 35, 4.) „Jest-li Bůh s námi, kdo proti nám? Bůh jest, který ospravedlňuje.“ (Řím. 8, 31. 32.) „Všecko mohu v Kristu, kterýž mne posiluje.“ (Fil. 4, 13.) — c) Pomni, že Bůh hřešícím rád shovívá a kajícím milostivě odpouští. „Nejpřednější vlastnost Boží jest milosrdenství, smilovati se a odpustiti.“ (Sv. Jeronym.) „Živť jsem já, praví Pán, nechci smrt bezbožného, ale by se obrátil a živ byl.“ (Ezech. 33, 11.) „Obratť se ke mně a obrátím se k vám, dí Hospodin.“ (Zach. 1, 3.) „Libost má Hospodin v těch, kteří doufají v milosrdenství jeho.“ (Žlm. 146, 11.) „Syn člověka nepřišel duši zatracovat, ale spasit.“ (Luk. 9, 36.) „Bůh jest bohatý v milosrdenství pro velikou lásku svou, kterouž zamiloval nás.“ (Ef. 2, 4. srv. I. Petr 11, 3.) „Nikdo nepochybuj, nikdo nad milostí Boží nezoufej. Umíť Pán proměnití výrok, umíš-li ty napravití přestupek.“ (Sv. Ambrož.)

4. *Prostředky léčivé*. a) Hlavní prostředek zbýti se úzkostlivosti jest dokonalá poslušnost k Bohu, jakožto nejvyššímu Pánu a zákonodárci. Plň tedy kř. ochotně a věrně vůli Boží a všecko jeho přikázání bedlivě

zachovávej. „Ostříhejte přikázání mých a čiňte je; jáť Hospodin, kterýž posvěcuje vás.“ (IV. Mjž. 20, 18.) „Synu, nezapomínej na zákon a přikázání mých ať ostříhá srdce tvé.“ (Přísl. 13, 1.) „Chceš-li vjíti do života, ostříhej přikázání.“ (Mat. 19, 17.) „Totě láska, abychom přikázání jeho ostříhalí.“ (I. Jan 5, 3.) „Ty, kdož pravého pokoje hledáš, jakýž se nám po tomto životě přislubuje, i zde jej budeš zakoušeti, ač budeš-li milovati přikázání toho, jenž tento pokoj slíbiti ráčil.“ (Sv. August.)

b) Silně doufej a ve všem do vůle Boží se odevzdávej. „Kdo doufá v Hospodina, pozdvižen bude.“ (Přísl. 29, 25.) „Žádný nebyl zahanben, kdo v Boha doufal.“ (Sir. 2, 11.) „Zmužile sobě počínejte a posilňte srdce své, kteří doufáte v Hospodina.“ (Žlm. 31, 25.) „Doufejte já jsem; nebojte se.“ (Mat. 14, 27.) „Buď vůle tvá.“ (Mat. 6, 10.) „Bděte, stůjte u víře a zmužile sobě počínejte.“ (I. Kor. 16, 13.) „Držme nepohnutelně vyznání naděje své; neboť věrný jest ten, jenž zaslíbil.“ (Žid. 16, 23.)

c) Měj pravou synovskou bázeň Boží a nechtěj více hřešiti. „Ustavičně v srdci tvém ať naděje s bázní přebývá.“ (Sv. Isidor.) „Bojte se Hospodina a služte jemu v pravdě z celého srdce svého.“ (I. Král. 12, 24.) „Aj, bázeň Páně tatě tvá moudrost a odstoupiti od zlého tvá rozumnost.“ (Job. 38, 28.) „Kterí se bojí Pána, očekávejte milosrdenství jeho.“ (Sir. 2, 7. 6, 16.) „Kdo se bojí Pána a plní jeho přikázání, v pokoji obývati bude.“ (Přísl. 13, 13.)

d) Pros Boha za dar síly, statečnosti a setrvání. „Hledejte Hospodina a stálí buďte.“ (Žlm. 104, 4.) „Vzývej mne v den soužení a vytrhnu tě.“ (Žlm. 149, 15.) „Bděte a modlete se. Jest-li kdo potřebuje moudrost — a sílu, — žádej od Boha a bude jemu dána.“ (Jak. 4, 5.—7.) „Vzhůru srdce, Volej k nebi, abys byl vyslyšen a Otec nebeský sešle tobě pomoc se svatyně.“ (Sv. Bernard.) „Bůh vás dokonalé učiní, utvrdí a upevní.“ (I. Petr. 5, 10.)

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Chceš-li věděti, co Bůh od tebe chce, nejprve ze všeliké vášně a jednostranné náklonnosti v jednu nebo druhou stranu svléci se musíš. S. Ignat. in exercit.

Šeptem větěrku jemného Bůh mluvívá, nebývá slyšán ve hlučném brojení; kde bojuje

náruživost aneb v jednu stranu pudí přirozenost, nevnímá se co mluví Bůh.

Pozývá Bůh duši k samotě, když jí chce k srdci mluvit. Není to osamělost místní ani tělesná, ale osamělost od vášně. Tehdy bývá slyšán hlas milovaného, když samotou se samotnou obcuje.

Kdo rozvažuje na čem má zůstat, obrať svou pozornost na Boha jediného: na něm své úmysly stavěj; ostatní věci všechny jsou padoucí: těší, ale do času; prospívají, ale ne trvale.

Každá volba opatrná býti má, ona však nejopatrnější, na které záleží věčnost. Zde ani vašeň, ani krev, ani tělo, ani smysl místa neměj. Potřebí jest s hůry světla a při tobě vůle.

Nikdy nejednej ani nemluv leč prve pomysliš, zda-li se to Bohu líbí. tobě prospívá a bližního vzdělává. S. Ignat. ap. Lyr.

Jako lidské takž i Božské opatrnosti měřítkem jazyk jest, toho kdo řádně užívá ten v obojí opatrnosti zajisté mistrem jest. Není umění nesnadnějšího nad toto. Kdo jazykem nebrká, ten jest muž dokonalý.

Žádnému umění bez pravidla se neučíme; pro umění dobromluvnosti to pravidlo jest nejbezpečnější, aby slovo třikráte bylo dáno na pilník prve než by jednou vyrazilo k jazyku, totiž aby ani Bohu, ani sobě, ani bližnímu neškodilo. To kdyby všichni v obyčeji měli, mluvili bychom mnohem méně, avšak lépe.

Divná věc; mlčeti snáze jest než mluvit. Zřídka škodivá pomlčení, škodí nejčastěji promluvení. A přece jest přemálo těch, kteří by mlčeti uměli; ba právě přirozenost vždy se nachyluje k horšímu.

Předvídati to, jež tobě, jež bližnímu, jež cti Boží prospívá, člověka rozeznává od zvířete; proto jest nám rozumná mysl přidána; aby tato mravův a jazyka mistrně pochodni před námi nosila, abychom neodešli na bezcestí.

Kdo věci velikých v Božím poslušenství dokázati touží, především chraň se přílišného o své moudrosti smýšlení. S. Ignat. in vita.

Mysli poníženost jak svého tak i cizího ve ctnosti pokroku základem jest, bez něhož cokoli se buduje k oboření se připravuje.

Nejvyšší nade všechno ctnost nenávidí vysost, raději oblibuje prostřednosti, milovna jest míry. Bůh sice jest nejvyšší; k němu však se nepřichází leč po nízkou.

Dobré nebudiž pokládáno u velikém, ale brž veliké v dobrém. Vážit onoho více Bůh,

kdo sám sebe méně; toho přízní svou naplňuje, při kom shledává, že jest prázdnější vysokého o sobě smýšlení.

S pokornými bývá jak rozmlouvání tak spolupůsobení jeho. Snížením naším bývá povýšen Bůh; on jenž slávy své druhému nedává, v tom se oslavuje nejvíce, když my z lásky k němu se nejvíce ponížíme.

Opatrnost nemá býti vlastností poslušnickou, ale velitelovou.

Nižádná opatrnost není větší než ta, která člověka postavuje ven z nebezpečnosti, že by se blud o něj pokoušel; dále za tuto ani lidský schop jíti, ani touhy vznášeti se nemohou, té se bez nesnáze učí, kdo jest poslušen.

Žádné vědění nemá do sebe tak velké neomylnosti, jaké zaručuje poslušnost, nade všechny prvozásadní pravdy jest prvější i jasnější zásada: že posloucháno býti má.

Lidské důvody ustupujte Božským. Kdybychom lidským důvodům místo dali a cestu jedenkrát omluvě rozevřeli, všechna síla i živost poslušnosti zahyne.

Opatrnost těla jest, která se podkopává pod poslušenství, aby je podvrátila; tisícero důvodův ona podstrkuje, aby se vytáhla třeba jen z jednoho díla sobě nepohodlného.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

IV.

Z doliny vystupoval soumrak ponenáhlu nad lesy Stradovské. Na západním nebi pohasly poslední červánky večerní. V širokém polokruhu zastíral se ztemnělý blankyt mraky, až konečně úplně se zatáhl. Chladný větřík šuměl korunami stromů a rozvlňoval hebká stébla osení. Z údolí slyšeti bylo jednotvárné hrčení vody přes splavy a kamení. Vzduchem míhali se po chvilkách netopýři honící se za opožděnou kořistí. Hluboké ticho, jež ponenáhlu rozhostilo se nad krajinou, přerušováno bylo přidušeným hlasem zbožných mnichů, kteří v kostele modlitby večerních hodin svých Bohu přednášeli. Konečně pohasla i světla chrámu rozžatá a milý hlas zvonu zvěstoval chválu blahoslavené Rodičky Boží.

Když již všichni bratři řeholní do cel klášterních se odebrali, povstal i stříbrovlasý kmet, guardian Šebíř, a vážným krokem ubíral se z kostela do příbytku svého. Na úpravném křbu nízké komnaty plápolal vesele oheň osvěcuje několik starožitných

obrazů, které po stěnách byly rozvěšeny. Staříčský guardian vkročiv sem přiblížil se až ke krbu, opřel ruku o čelo a zadíval se do jasného plamene. Těžké myšlenky zmítaly asi myslí jeho. Zdálo se, jako by byl za několik těch posledních dní sestaral o kolik let. Hlava jindy vzpřímená nakloňovala se k prsům, na skráních vystávaly mu krůpěje potu a řinuly se po svadlých prstech ruky. Chvilí pohlížel nepohnutě do ohně. Konečně spustil ruku a pokročil ke skříni poblíže krbu a vyhledal v ní list pečlivě složený. Rozvinul jej a četl. Avšak obsah jeho vydral mu hluboké vzdechy ze stísněné hrudi. Málomyslně klesly mu ruce, když jej byl dočetl.

„Kojil jsem se stále nadějí,“ pravil skoro šeptaje, „že zprávy ty jsou přehnány, a nyní — nelze jinak, než jim víry přiložit! Co řeknu bratrům? Jak je potěším? Zármutek, bolest jejich rozdírá mi srdce. Zdaž nebylo by lépe, kdybych odpočíval již hluboko pod zemí? — Ne, ne, rád nesu vše, co prozřetelnost Boží na bedra má složila, jen kdybych mohl všechno sám na sebe vzít. Ale neštěstí druhů mých je větší, než abych je mohl klidnou myslí snášeti. Bože, dopřej mi síly, dodej mi statečnosti!“

Utichl a zvolna procházel se po komnatě. Plamen na krbu klesal a zase oživoval. Paprsky jeho osvětlovaly brzo jasněji, brzo slaběji obraz na protější stěně. Bledé tahy tváře Serafského světce, jež představoval, stávaly se ještě tajemnější. Bylo dobře rozeznati, kterak zakladatel chudobného řádu, zahalen v hnědou kápi, odkrýval probodenou rukou svou šat na prsou a ukazoval na řinoucí se krev z otevřeného boku. Guardian zastavil se před obrazem a dlouho naň pohlížel.

„Nemám proč bych truchlil,“ pravil jako pro sebe. „Hle, dobrý otec náš kárati by mne musil z neposlušnosti, kdybych nenásledoval příkladu jeho. Dobrovolně trpěl, snášel chudobu, bídu, útrapy z lásky k Božskému Mistru. A já bych klesal na mysl? Lecal bych se nebezpečí? . . .“

A opět svěsiv hluboko hlavu přecházel po světnici. U okna stanul, otevřel je, zíral do kraje a naslouchal. Temnota noční rozložila se již po celém okolí. V neurčitých obrysech trčely hlavy kaštanů do výše. Černá mračna plynula zvolna po obloze. Jen tu a tam prokmitla hvězda, aby za nedlouho opět se ukryla. V houštině po stěnách klášterních rozložené přisedalo nepokojné ptactvo z větve na větev jako před bouří. Guardian upíral zrak svůj do dálky,

nemohl však ničeho podezřelého vystihnouti. Vše bylo jako jindy, všude ticho, všude klid. A míhalo-li se v dáli světlo, ztrácelo se okamžitě. Zdálo se spíše, že to prelud napjatého oka.

Čerstvý vzduch, proudící se otevřeným oknem do komnaty, vracel jej obvyklému poklidu a rozvaze. Několikrát přešel pravíci horké čelo. Po chvílce poodešel od okna ke dveřím. List, který posud v ruce držel, odložil na stůl a poklekl na dubové klekátko u paty velikého, dřevěného kříže.

Jak mnoho mohl žalovati dobrotivému Spasiteli na nevďek a zlobu světa! Život svůj zasvětil vlastnímu zdokonalení a spáse svých bližních. Strádal již po dlouhou řadu let na statcích pozemských, aby obohacoval jiné statky věčnými. Byl rádcem nevědomých, dobrodincem chudých, otcem všech. Utěšený mír usídlil se po okolních dědinách od té doby, co stal se představeným v klášteře. Sám cítil se šťastným ve středu bratrů, na blízku duchovních dítek svých. A tu z nenadání, když již nedalek byl odchodu do lepších krajů, nyní měl býti násilně vypuzen z domu, ku kterému láska a povinnost jej poutala. Stísněnému srdci bylo to myšlenkou nesnesitelnou, avšak duše milující Pána poddávala se vůli Jeho.

Na krbu oheň dávno již uhasl. Čirá tma obklopovala všechny okolní předměty. Guardian v modlitbu jsa pohřížen toho neznamenal. Ba bylo mu, jakoby šířil se světlý oblak před očima jeho. Oddychoval volněji. Vroucí modlitba sílila jej měrou netušenou.

Dvěře komnaty tiše se otevřely a do vnitř vstoupil bratr Deodat. Drže v levici kahanec rozhlížel se po pokoji. Zrak jeho padl na klečícího kmeta. Bylo na něm pozorovati, že je nemálo překvapen, když uzřel lehký úsměv na tváři jeho. Několik okamžiků stál nepohnutě u dveří a čekal, až z klekátka se zvedne. Vida však, že příchod jeho zůstal nepovšimnut, přistoupil ke krbu a jal se rozdmýchovati jiskry, jež v popelu ještě doutnaly. V brzku se mu to podařilo. Plamen objal novou potravu a ve sele praskal.

Otec Šebř vytržen z hlubokých myšlenek povstal a udiveně se ohlížel. Trvalo to chvíli, nežli se vzpamatoval. Po té pokročil vstříc přichozímu, jenž mezitím kahanec na stůl postavil a k ctihodnému kmetu se blížil.

„Tak pozdě přicházíš?“ tázal se jej úsečně.

„Vrátil jsem se před hodinou, důstojný otče,“ odvětil Deodat.

„A zprávy, které jsi přinesl?“

„Jsou žalostnější, nežli se bylo možno nadíti!“

„Jak ti mám rozuměti? Mluv, co se stalo?“

„Netřeba, tuším, připomínati, že odpoledne obsazena byla Svidnice vojskem nepřátelským,“ započal Deodat.

„Doslechl jsem toliko, že malá hrstka jezdců usadila se tam,“ namítal guardian.

„Nemám o tom podrobnějších vědomostí,“ opravoval se bratr řeholní. „Slyšel jsem důstojný otče, že přitáhli Husité od Slatiny a zmocnili se celé vesnice. Zpráva o tom donesla se brzy na Stradov a polekala všechny mimo pana Aleše. Ustrašená čeleď doléhala prosbami na pána, aby opustil hrad a uchýlil se na místo bezpečnější. Než ani tenkrát nechtěl pan Aleš tomu dopustiti, když jsem mu výstrahu tvou sděloval. — „Z dědictví otců svých nedám se bezprávím vypuditi,“ pravil mi odhodlaně. Má-li kdo spravedlivou žádost ke mně, aneb usvědčí-li mne někdo, že jednal jsem neprávě, nechť přijde a dopřeji mu slechu. Zbraň, byť sebe mocnější byla, nedovede zvyklati pevné přesvědčení mé a ssutiny domu neudusí hlasu práva v nitru mém.“ Paní zaslechnouc slova jeho hlasitě naříkala. Již jsem chtěl opustiti hrad, když tu najednou přichvátal posel a vypravoval, že nepřehledné tlupy vojska blíží se lesem od Lukavic. Zmatek rostl po celém domě. Služebníci pobíhali z místa na místo. I zapřisahal jsem pro spásu duše pana Aleše, aby samovolně nevydával se v ruce nelítostných nepřátel. Slzy paniny a přímluva moje pohnula jej konečně, že změnil úmysl svůj a odhodlal se upustiti ohrožený hrad. Na rychlo sneseno bylo vše, čeho nevyhnutelně třeba. V malé chvíli opustili páni i služebníci hrad, aby ukryli se na místě bezpečnějším. Tuším, že obrátili se do hor. Sami nevěděli, které místo měli by za úkryt zvoliti.“

„Předvídal jsem, že se to stane,“ pravil Šebíř, kývaje truchlivě hlavou. „Velice by chybili, kdyby déle ještě prodlévali. V dobách tak pohnutých, tak bouřlivých, jakých my jsme se dočkali, není radno váhati.“

To řka přistoupil k oknu a opět pohlížel do temnoty noční. Bezpochyby, že chtěl ukryti hluboké pohnutí, jež zmocňovalo se jej při vzpomínce na osud rodiny Stradovské, na osud nebohých poddaných, na osud bratrů řeholních. Po chvílce se vrátil do prostřed komnaty.

„Stradov tedy je opuštěn! Štít, který nás dosud chránil před pohromou, kácí se

v prach. Kdo z nás může věděti, zdali neuzříme kouř vystupovati z místa, kde posud stojí? Nyní, nyní jsme na řadě my!“

Bratr Deodat sklopil hlavu. Slova guardianova mocně se jej dotkla. Myšlénka, že by měl opustiti místo, kde v tichosti a spokojenosti trávil již nejeden rok, zdála se mu příliš krutou.

„Neztrácej mysl, drahý bratře,“ pravil guardian. „Nepřízeň osudu, možno-li tak nazvati nevystihlé cesty Páně, nesmí nás zarmucovati. Zkoušejme a blaze nám, budeme-li nalezení hodni trpěti příkoří pro jméno Jeho!“

„Doufám,“ řekl po krátkém pomlčení, „že posud nikdo z bratrů k spánku se neuložil.“

„Jak by také mohli!“ pravil Deodat a hlubokým povzdechem ulehčil stísněnému srdci. „Těžko zamhouřiti oka, když nebezpečná bouře nad hlavou se vznáší.“

„Hodlám s nimi několik slov sdělit,“ řekl guardian. „Hleď, abys co nejdříve svolal je do večerádla.“

„Učiním, jak poroučíš, důstojný otče. Ostatně jsem přesvědčen, že sami čekají posud příchodu tvého.“

Bratr Deodat hluboce se poklonil a opustil komnatu.

Zatím plnilo se večerádlo, prostranná to síň v přízemí kláštera, mnichy, kteří šeptmo druh s druhem hovoříce do něho vstupovali a jen mlčky ve spolek se pozdravovali. Trapná nejistota zmocňovala se všech. Již po několik dní rozšířovaly se znepokojující zprávy po okolí a neušly ni slechu bratrů řeholních. Zdálo se, že tajemné události dnešní potvrzují pravdivost jejich. Nikde však nebylo lze naléztí dostatečných důkazův, nikdo z bratrů nemohl něco určitého pronésti. Tušili ovšem lecos a nezamlčovali si toho. Nyní svolal je pozdě na noc otec Šebíř dohromady. Zajisté, že alespoň on zpraven je spolehlivě, o čem ostatní vězeli v pochybnostech. Oči všech obracely se ke dveřím, v nichž za nedlouho guardian se objevil. (Pokrač.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli 5. po svatém Duchu.

Pravím vám, že nebude-li hojnější spravedlnost naše nežli zákoníků a Fariseů nevejdete do království nebeského. (Mat. 5, 20.)

I. Bůh od kněží očekává spravedlnost hojnou.

II. Kterak mohou zasloužiti výčitek Zákonníkům a Fariseům činěných.

I. *Bůh od kněží očekává spravedlnost hojnou.* Chceme-li o tom se přesvědčiti, rozpomeňme se na trojí porovnání, jehož užívá Ježíš Kristus ukládaje učedníkům svým povinnosti: Vy jste sůl země. Vy jste světlo světa. Nemůžet město na hoře ležící skryto býti. (Mat. 3, 13. 14.) — „Spasitel,“ vece Cornelius a Lapide, „když ohlásil osmero blahoslavenství, která jsou takoruka stručným obsahem dokonalosti evangelické, obrátil je na apoštoly a jejich nástupce ve službě svaté. Nejprve od nich žádá, aby byli solí země, jako kdyby jim byl pravil: Vy, apoštolové, které volím, byste za mým příkladem byli chudí duchem, mírní, čistého srdce, milosrdní . . ., tím budete solí země. Vyvolil jsem vás, abyste prostředek poskytovali proti zkaženosti všeobecné; jaké čistoty, jaké svatosti není vám tedy potřebí? Budete solí země mluvíce jako věštby, žijíce jako bohové. Ať jsou kněží sůl země, by takovou bezúhonností mravů se skvěli, která by byla jiným vzorem a měřítkem.

Světlo světa. V církvi, světu duchovém, jest kněz tím, čím jest slunce ve světě hmotném: „Jako slunce osvětluje nelibě páchnoucí stoky, aniž by od nich nějak potřísněno bylo, tak i ty ó knězi, uč člověka smyslného a očistuj ho, aniž bys od něho mravní zkázu vzal. Slunce jest na nebi a odtamtud vysílá paprsky na zemi, kterými ji osvětluje. I ty dli myslí v nebi, tělem na zemi, bys ji řečmi i skutky ctnostnými osvětil, zahřival a roznítil.“ (Comment. ibid.) — Město na hoře postavené, jež skrývá se nemůže, obrazem jest kněze, na kterého zraky všech obráceny jsou, on jest mužem veřejným, on jest všem povinen, on jest určen k dokonalosti nejvyšší. Pročež volá prorok: „Na horu vysokou vstup ty, kterýž dobré věci zvěstuješ Sionu: povyš v síle hlasu svého, kterýž dobré věci zvěstuješ Jerusalemu.“ (Is. 40, 9.)

Bože můj, kdybych byl často rozjímal tato slova, byl bych lépe pochopil, že horlivost kněžská nad přirozenost mě má povznést, že mi ukládá mluvití mocně, že jsa povinen vésti duše i po cestách nejdokonalejších po nich kráčetí mám první.

Pravda tedy jest, že kněžím potřebí jest spravedlnosti hojné. Oni v díle Ježíše Krista pokračují, oni Jej představují, oni jsou zástupci Jeho. Z této příčiny volá k nim sv. Bernard: „Nemáte-liž kráčetí touž

cestou, po které Kristus krácel, nemáte-liž vy zástupcové jeho tak obcovati, jak on obcoval?“ A sv. Bonaventura: „Vicarius Christi vicem Christi debet gerere in beneplaciti ejus promotione, in potestatis ejus auctoritate et in similitudinis ejus repraesentatione.“ (De sex alis Seraph. c. 6.) Ale kdo představuje Syna Božího vznešeností úřadu svého, zda může proti Němu bojovati životem nezřízeným aneb aspoň vlašným? Komu se dostává od Něho důstojnosti a moci, nevysnažuje-li se, aby dosáhl, co jest ne méně důležité, zdaž Jej neuráží a nechce oddělití, co vespolek úzce souvisí?

Táže-li se kdo, jaká jest ona hojnost spravedlnosti, kterou kněží povinni jsou, sv. Řehoř Naz. odpovídá: „Tot jest důležité, by takovými ctnostmi se skvěli, by nebešťany byli, sami nejprve se očistili, pak jiné očišťovali, sami moudrostí slynni, pak jiné moudrosti učili, sami světlem byli, aby jiné osvětlovali, k Bohu přistupovali a jiné k Bohu přiváděli, sami se posvětili a jiné posvětlovali.“ (In distichon.)

II. Kterak kněží zasloužiti mohou výčitek Zákonníkům a Fariseům činěných? V kapitole 23. u sv. Matouše, kde Ježíš Kristus přímo brojí proti těm falešným učitelům, kteří životem svým lidu nebezpečné dávali pohoršení, proto je nejprve kárá, že ukazují cestu spasení aniž po ní krácejí: „Praví a nečiní.“ Buď neoznamujte zákon Boží, zamítáte-li jej plniti; anebo buďte jeho činiteli, jste-li jeho kazateli. Kdo mluví a nejedná, ten sám sobě odporuje, ten jednou rukou staví a druhou boří, ten působí, že netoliko jím samým pohrdají, nýbrž i slovem Božím, jež hlásá. Tato nešlechtnost v synagoze obyčejná, zdaž jest řídká v Církvi? Kolikrát, ó běda! bylo mi tuto výčitku činiti sobě samému?

Dále Zákonníci a Farizeové k ostatním byli tvrdí a shovívavost prokazovali pouze sobě samým: „Svazujíc zajisté břemena těžká a nesnesitelná, a vzkládají na ramena lidská, ale prstem svým nechtějí jimi pohnouti.“ Nic se neprotiví více lásce křesťanské a duchu Spasitele našeho, Jenž vzal na Sebe slabosti naše, Jenž Se obtížil nepravostmi našimi, Jenž povždy jevil způsobem neobyčejným milosrdenství a útrpnost hříšníkům. Ale nejvíce pýcha a pokrytství těch lidí ošemetných naplňovalo Syna Božího hněvem spravedlivým: „A všecky své skutky činí, aby byli vidíni od lidí, rozširujíc zajisté nápisy své . . . A milují přední místa při večerích, a první stolice ve školách.“ Žádost nezřízená po cti a vážnosti, náruživost marné

chvály, běda! Kolika kněžím ještě pořád připravuje pád! Sv. Tomáš pravil podle sv. Jana Zlatoústého: „Tolle inanem gloriam de clero, et sine labore omnia vitia reserabis.“ (Expos. in h. l.) O knězi, muži Boží, boj se jedné nepravosti, která ničím v srdci dobrý úmysl Bohu v něm nepřije místa žádného. A co máme říci o pokrytství, jež sedmkrát v řeči té zavrhl Ježíš Kristus? Jsi-li tak šťasten, že nemáš v sobě pokrytství, které nepravosti nejhanebnější skrývá rouškou skvělou, varuj se jiného pokrytství, kterému kněz velmi snadno podléhá, když pečlivěji bdí nad slovy než nad myšlenkami, když méně má na zřeteli přítomnost Boží než přítomnost lidí, když tajně náhradu hledá za odpírání, jehož vyžaduje život veřejný, když pod zevnějškem chvály hodným ukrývá nedokonalosti a nedbalosti pohany hodné.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Bůh od kněží očekává spravedlnost hojnou.* Solí země, světlem světa, městem na hoře vystaveným jest kněz. Bůh jej vyvolil, aby sloužil prostředkem proti zkaženosti mravní; jaká býti má čistota jeho? V Církvi jest tím, čím slunce jest ve světě viditelném; má osvěcovati, zahřívati, úrodniti duše. Má bojovati proti pohoršením a vzdělávati příkladem svým. Kromě toho však pokračuje v díle spasitelném a zastupuje Ježíše Krista; ze které příčiny volá sv. Bernard: „Nemáte-liž kráčet po cestě té, kterou krácel Kristus?“

II. Kterak kněží zasloužiti mohou výčitek Zákoníkům a Fariseům činěných? Ukazujíce cestu ke spasení aniž po ní krácejí: „Praví a nečiní“; přisní jsouce k ostatním, k sobě samým však příliš shovívají; zvláště vyhledávajíce úcty a vážnosti lidí: „Aby byli viděni od lidí.“ O té žádosti po marné chvále, která tolik kněží do záhuby vrhá! „Tolle inanem gloriam de clero, et sine labore omnia vitia reserabis.“

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Poměry českých katolických obcí v Americe.

Z dopisu dp. Vojtěcha Cipína, missionáře v Ahnapei; ve státu Visconsinu zasláného ústavu Leopoldinskému *) ve Vídni vyjímáme tyto zprávy:

*) Ústav Leopoldinský povstal r. 1829 ve Vídni. Ústav tento vysílá na svůj ná-

Bude vás jistě zajímati něco se dozvědět o stavu náboženství v českých osadách Amerických od českého kněze. Jsem přes šest roků v zemi, byl jsem po celý čas, až na posledních 14 měsíců, mezi českým lidem, a i zde v Ahnapei jest polovička osadníků českých. Vůbec jsou české osady v kraji Kevannském velmi četny. V Karltonu jest osada sv. Josefa čítající 110 rodin, ve Franklinu osada sv. Vavřince 130 rodin (mezi těmi 3 německé), v Michicottu 140 rodin, v Kroktoynu 60 rodin (mezi těmi 5 německých). To byly ty osady, kde jsem dříve duchovní správě se věnoval a kde až posud žádného kněze není; a přece by tu dva kněží měli dosti práce. Pro druhého kněze stojí ve Franklinu byt již připravený, avšak náš nejd. biskup nemůže při nejmenší vůli žádného českého kněze nalézt. Tuším, že to jinak nepůjde, než že náš český lid zde bude musiti nahlédnouti, že chce-li míti kněze, své vlastní syny zde do škol posíláti musí, aby na kněze vzděláni byli. Můj soused dp. Videnka má duchovní správu ve dvou ryze českých a v jedné smíšené obci. I ve Sturgeonbayinu (na severním konci poloostrova) jest 14 českých rodin, kde časem sv. svátosti udílím. Osady, mezi námi a Karltonem ležící, Kevannee a Alaska čítají taktéž mnoho českých rodin. V nejbližším čase uveřejněna bude zevrubná statistika českých osad ve Spojených Státech zároveň s jejich dějinami, ku kteréž my čeští kněží každý něčím přispěti musíme, jakž na naši poslední v Milwaukee v srpnu roku 1879 odbývané konferenci ustanoveno bylo. Vám však nechci nic statistického psáti, nýbrž o stavu náboženském svých českých krajanů zprávu podati. Došla vás také v Rakousku zvěst, že velká část českého lidu v Americe od víry odpadá, v městech obnáší mnohdy počet odpadlíků přes polovičku. Doufám však, že již nejvyšší míry dostoupeno, a věc obrací se nyní rozhodně k lepšímu. Liberální třetivost zdejších, výhradně bez-

klad katol. missionáře do Ameriky a podporuje peněžitými příspěvky nově zřízené obce katolické v Americe. Ústředním ředitelem ústavu tohoto jest Eduard Angerer, světící biskup a generální vikář. Příjmy ústavu za rok 1879 obnášely na hotovosti 25.397 zl. 34 kr. a v obligacích veřejných 97.190 zl. Z toho vydáno k účelu jmenovanému 14.806 zl. 34 kr. hotových peněz a 300 zl. ve veřejných obligacích.

božeckých českých novin činí se stále více a více směšnou. Každý rozumný člověk odvrací se s rozhodnou ošklivostí od nízkých nadávek, jakéž ku př. v Clevelandu vycházející „Dennice“ a v Chicagu „Duch času“ každodenně přináší. Jistým znamením počaté již nedůvěry ku špatným novinám jest to, že bezbožný „Pokrok“ (nyní Dennice), již dvakrát zanikl a nyní ještě jediné tím živoří, že čeští svobodní zednáři usnešením lože povinni jsou, tento nade všechno pomyšlení bídný list vydržovati. Téhož rázu jest druhý list „Duch času“, který též již mlátí z posledního. Bezbožné české novinářstvo bez vší pochyby jest vinno zkázy mnohých. Chceš-li věděti, jak špatné tyto noviny jsou, musíš se vlastníma očima o tom přesvědčiti, jinak tomu ani neuvěříš. Není nic podobného v celé Americe oněm jmenovaným českým novinám. Tuto přednost máme my Čechové zde v Americe, že právě v naší řeči ty nejbezbožnější a nejsprostější listy vycházejí. Jiné časopisy nevěrecké vedou si slušněji, neb slušnost Američanu vlastností jest, zde však jeví se téměř pekelná surovost a zloba. Nadávky, kterými v těchto liberálních novinách katolíci a obzvláště kněží zasypáni bývají, nedají se ani před slušnými lidmi opakovati. Jistý odpadlý kněz a bývalý professor z Moravy jest vůdcem českých svobodomyšlníků, kterého však tak špatně platí, že v novinách o podporu lábrá. Poněvadž tudíž nevěrecký tisk naši víru nejvíce ohrožoval, bylo potřebí bezbožnému řádění přítrž učiniti. Roku 1874. ještě za živobytí českého missionáře M. Gartnera, založili jsme my kněží při konferenci v Milvauke na akcie české katolické noviny „Hlas“. Za předsedu tiskového spolku zvolen byl dp. Josef Hessoun, nejzasloužilejší český kněz. Dp. Hessoun a zemřelý již missionář Gartner zakoupili nejvíce akcií, každý za 300 tolarů. Zároveň převzal dp. Hessoun obtížnou redakci a administraci listu, který v jeho farnosti, v St. Louisu, měl vycházeti. Dílo to se s pomocí Boží podařilo, kdežto dřívější pokusy s listem katolickým se nezdařily. — Máme nyní přes 2000 odběratelů velmi dobře redigovaného a zajímavě psaného listu, a doufáme, že se brzy i ten třetí tisíc doplní. Působení tohoto našeho listu nedá se dosti oceniti; to pozorují také naši moderní pohané, kteří až příliš mnoho se zmýlili ve svých úmyslech. Našemu lidu jest především třeba poučení. Odpadlictví

nebylo by tak četné, kdyby lid měl lepších vědomostí v náboženství. Zajisté také mnoho přispívá pouze vnější a povrchní konání náboženských cvičení, jakéž u většiny lidu zavládlo. Náboženství není u mnohých v srdci, nýbrž jim postačuje pouhé vnější plnění náboženských předpisů. Pouhá zevnější bohoslužba jest hlavní nemoc, kterou lid český v Americe postonává. Náš list koná úlohu náboženského poučování způsobem převýborným tím, že má za účel vynahraditi odrostlým zanedbané vyučování katolického náboženství. — Ze zprávy, kterou témuž ústavu zaslal dp. Josef Hessoun, farář ve Sv. Ludvíku (St. Louis) ve státu Minnesotě, vyjímáme toto: Naše česká obec sv. Jana Nepomuckého ve Sv. Ludvíku jest nejstarší této národnosti ve Spojených Státech severní Ameriky a slavila již minulého roku 25leté jubileum svého založení. Kdyby byla tato obec prvních deset let svého trvání dobré pokroky činila, v jak skvělém stavu mohla by nyní býti! Avšak ta první a sice nejpříznivější léta uplynula aniž by obec nějaké znamení svého života projevila; ba naopak, ona rok od roku více upadala, a když jsem r. 1865 na počátku října její řízení převzal, bezmála byla v stavu beznadějném, bez kněze a služeb Božích v úplném úpadku. Malý dřevěný kostel, pod ním jako v nějakém sklepe jedna školní světnice a byt pro kostelníka, za sakristií dvě malé světničky pro kněze a dluh přes 2000 tolarů, to bylo majetkem obce. Osadníci byli téměř veskrze lidé chudí: nádenníci, řemeslníci a rolníci. Jedna část jich byla úplně od víry odpadla, druzí byli nedůvěřivi a ztratili veškeru naději pro budoucnost. Při mém příchodu nabyli opět hlouček věrných nové důvěry a přispívali rád dle sil svých k účelům kostelním. S pomocí Boží se mi podařilo starý dluh zaplatiti, školu otevřiti a poněvadž se množil stále počet žáků, byli jsme nuceni nejbližle ležící pozemek za 900 tolarů zakoupiti. Na tom vystavěli jsme roku 1869 školní budovu o třech poschodích se čtyřmi školními světnicemi a prostrannou síň v třetím poschodí k účelům spolkovým. Poněvadž starý kostel příliš malý a neuhledný byl, postavili jsme roku následujícího, ačkoli jsme měli ještě dluh školní, nový kostel s nákladem 30 tisíc tolarů. Tím jsme zabředli do dluhů, tak že tyto obnášeli 23.000 tolarů. Při velikých úrocích a mnohých jiných vydáních, placení dluhů bylo nesnadné; přece

jsme však již roku 1878 měli jen 16.000 tolarů dluhů. Ale v tomto roce bylo nám naše dluhy opět rozmnožiti. Nová fara byla totiž nezbytně potřebna a tato také za obnos 4.800 tolarů postavena. — Osadníci dávali sice jako dříve své příspěvky na školu a kostel; poněvadž však v posledních pěti letech výdělek pracující třídy velice se zmenšil a mnohé rodiny sotva nejpotřebnější věci k živobytí mají, nemohly žádné větší obnosy sebrány býti, a proto dluh vzrostl. Na počátku tohoto roku obnášel dluh náš opět kolem 16.000 tolarů a měli jsme naději ještě více jej zmenšiti, avšak tu se nám staví vstříc opět nová a veliká překážka. Až dosud byly školní sestry, které v našich školách pracují, v sousední katolické obci umístěny, neb jsme pro ně neměli zvláštního bytu, a ony proto chodily každé ráno do naší školy a na večer se vracely. Poněvadž však tato cesta s mnohými nepříjemnostmi spojena jest, přeje si nyní představená těchto školních sester, abychom jim zvláštní byt při naší škole zřídili. Kdybychom na své půdě místa měli, kde by dům pro sestry postaven býti mohl, nebylo by to tak těžko; avšak my nemáme žádného místa a co nejhorší jest, naši sousedé nechtějí nám své pozemky leč za velké peníze podstoupiti, k čemuž naše skrovné peněžitě prostředky nevystačují. Jsme tudíž ve velké nesnazi a sice z dvojího ohledu. Nejen že potřebujeme pro školní sestry zvláštního domu, nýbrž potřebujeme i nových místností pro školní děti. Až posud vyučováno totiž ve čtyřech třídách a sice jedním učitelem světským a třemi školními sestrami; avšak v posledních letech se počet školních dítek tak velice rozmnožil, že naše učební síně přeplněny jsou. Minulého roku navštěvovalo přes 400 dětí naši školu, ve které anglicky a česky se vyučuje. Poněvadž tedy jenom čtyři učební síně máme a počet žáků rok od roku se množí, jsme nuceni nové místnosti si zařídit. To však jest zase s velikými výlohami a obtížemi spojeno. A přece se musí škole první a hlavní pozornost věnovati, poněvadž od ní budoucnost závisí. V této nesnazi a opuštěnosti obracím se jménem své obce na nejd. ústřední ředitelství s nejsnažnější prosbou, aby nám pomohlo v našem stísněném postavení. Dobrotivý Bůh račiž každý nám udělený dar tisíckrát odplatiti. Při této příležitosti si dovoluji některé zprávy uvést o poměrech katolické církve vůbec a katolických

Čechů v Americe zvláště. Postavení pro katolíky ukazuje se zde pro přítomnost býti potěšitelným a pro budoucnost nadějným. Každoročně staví se zde mnoho kostelů a škol, stále povstávají katolické obce, tak že protivníci naší sv. církve téměř se třesou. Co nás ale bolestí a bázní naplňuje jest odpadání mnohých katolíků od víry, na čemž velmi mnoho špatný tisk a ještě více tajné společnosti vinny jsou. Čtení novin náleží k prvním potřebám Američanů, pročez zde nesčíslný počet novin vychází a poněvadž většina těchto listů se běře směrem protináboženským, jest škoda, kterou činí ohromná. Mezi těmito novinami, které každé zjevené náboženství a obzvláště katolické potupou pronásledují a hanobí, zaujímají trvám zdejší české noviny první místo. Vydává se zde v Americe asi deset českých listů směru svobodomyšlného a některé z nich vedou tak nestoudnou a rouhavou řeč, že to člověka hrůzou naplňuje. A právě takové noviny se pilně čítají a nemravnost působí. Aby alespoň nějaká obrana proti zlobným účinkům těchto listů se děla, vydávám zde ve Sv. Ludvíku ve spojení s jinými českými kněžími katolický týdeník pod jménem „Hlas“, který zájmy katolických Čechů v Americe zastupuje a je v užším spojení udržuje. Díky Bohu, list ten došel mezi věrnými katolickými Čechy potěšitelného rozšíření, tak že se ho nyní 2500 čísel tiskne. — Avšak skoro ještě zlobněji působí tajné společnosti, které zde na všech místech pod nejrozmanitějšími jmény se tvoří a ohromný počet údů čítají. Tyto společnosti vznikají zde pod záminkou vzájemné podpory v pádu nemoci a úmrtí. Slibuje se údům vyplacení velké sumy, a tím se dají mnozí zaslepit a přistupují k těmto spolkům v domnění, že jsou údy spolku podporovacího. Avšak směr těchto spolků jest rozhodně protináboženský, což se na všech, kteří se do jejich tenat dostali, v krátkém čase ukazuje. Takové tajné spolky čili lože zařizují se také na všech stranách mezi Čechy americkými, velmi mnozí dají se přilákati a stávají se pak kořistí nevěry a bezbožnosti.

Aby se proti tomuto zlu pracovalo, jest nám zasazovati se o to, aby všude katolické spolky byly zařízeny, které by tytéž výhody, jako ony jmenované poskytovaly, mimo to ale zájmy katolické podporovaly. S pomocí Boží se nám podařilo tři katolické ústřední jednoty založiti

a sice dvě pro muže a jednu pro ženy. Tyto jednoty rozvětvují se ve všech státech, kde čeští katolíci bydlí, daří se jim dobře, mohutní každým dnem, tak že mají velikou budoucnost, a pro Čechy americké nad míru dobročinně působiti budou. Především však bylo by potřebí většího počtu českých kněží, kteří by byli ochotni úplně se obětovati přistěhovałym Čechům; pak by učiněná škoda v duševním ohledu nebyla tak veliká, jako nyní jest, kdež mnohé větší a menší obce veškeré duchovní potřeby postrádají a tím spíše do nevěry upadají. Obzvláště nyní byl by příchod českých kněží sem nad míru žádoucí, když každý týden na sta vystěhovalců ku břehům americkým přistane, by si zde založili nový domov. Mnohý z nich nalezne zde sice příznivější postavení než ve staré otčině, avšak klenot nejdražší, který jeho duše má, svatou víru snad ztratí. Kéž vzbudí Bůh dobrotivy horlivé kněze české a zavede je přes oceán, aby svým krajanům byli zde věrnými vůdci duchovními a zachránili je před věčnou zkázou duševní!

Spravedlnost Boží.

Co napsal učený Laktantius o císaři Maximianovi, známém nepříteli církve sv.: „I přiblížil se soud Boží a nadešla doba, kdy dílo jeho počalo se viklati a rozpadávati,“ platí v plné míře o posledním panovníku na trůnu Francouzském, Napoleonovi III. Netřeba ani připomínati, jak mnoho nesnází a útrap způsobil lstný císař ten zvěčnělému sv. Otcí Piu IX. „Císař váš,“ jsou vlastní slova papežova k Francouzskému generálovi Goyonovi, „zanáší se bez ustání špatnými úmysly. Stal se zrádcem mým, zrady dopouští se na světě a konečně zrazen bude sám i od přátel i od štěstí svého.“ Výrok ten splnil se v brzkou dobu. První rána stihla Napoleona r. 1864 po nezdařené výpravě do Mexika; druhá zasáhla jej vítězným postupem vojska Pruského do Rakouska r. 1866. Od té doby hasla hvězda slávy jeho očividně. Srovnáme-li pozorně některé pozdější události ze života slavného papeže Pia IX. a věrolomného císaře Napoleona III., seznáme, že mocná ruka Páně řídila osudy jejich způsobem podivuhodným:

Dne 18. července r. 1870 prohlášeno bylo na sněmu Vatikánském učení o neomylnosti papežově. Stanovením onoho článku víry zvýšila se vážnost sv. Stolce ap. u všech dobrých katolíků, a jméno sv. Otce Pia slaveno po ší-

rém okrsku celé Církve. Týž den vypověděl Napoleon králi Pruskému válku nemaje ani tušení, že v brzkou i trůnu i říši své na vždy zbaven bude. První čty vojska Francouzského, které mělo chrániti papeže před výbuchy domácí revoluce, opustili k rozkazu Napoleonovu dne 4. srpna téhož r. území církevní a týž den poraženi byli Francouzové poprvé v bitvě u Weissenburku. O dva dny později rozloučil se s papežem velitel pomocného vojska Francouzského, jeneral Dumont, a téhož dne ztraceno bylo pole u města Wörthu. — Dne 14. srpna vstoupili na loď poslední vojáci Francouzští a opouštěli zubožené země papežské: a den ten stal se památným proto, že nešťastně bojována byla první z oněch tří rozhodných bitev u města Met, které ochromily sílu a hrdost vojska císařova. Dne 2. září byl sám Napoleon v bitvě u Sedanu přemožen a s celým vojskem svým, čítajícím více než 80.000 bojovníkův, zajat a do Wilhelmshöhe odveden. Zda vzpomněl si, že v týž den před desíti lety sešel se s tajným jednatelem Viktora Emanuele k tomu svolení své dal, aby sv. Otec a s ním celá Církev kat. o Dědictví sv. Petra byla připravena? Přiblížil se soud Boží a nadešla doba, kdy dílo jeho počalo se viklati a rozpadávati!

Hymnus.

(Ku chválám v den sv. Cyrilla a Methoděje.)

O vlasti milé zdo bo jasná
a Slávkých dítek světla spasná
vás písní slaví celý svět.
Kdykoli rok se s rokem snoubí,
z radosti plných srdcí hloubi
opěvá lid Vás — církve květ.

Řím v svou Vás náruč pojal vřelou,
jásaje vítal s láskou celou,
Vám knížat dává vzácnou čest;
pak novou skytá svěží sílu
i moc ku velikému dílu,
jež Bohu chcete v oběť nést.

Vy k pohanským jste kmenům spěli,
o Kristu jim jste pověděli,
a práci Vaši věnčí zdar.
Maličká jiskra v oheň vzrůstá —
kde tma dřív byla čirá pustá,
hle! víry jasný plane žár.

Milosti plná svatá víra
ledová srdce otevírá,
v příjemné teplo měníc chlad.
Žár její bludů pouta ruší

a kde dřív trní rostlo v duši,
z kvítků se vonných tvoří sad.

Vás nyní jasné nebes síně
ve svém chovají zlatém klíně,
kde Váš ku Bohu pne se hlas.
Kéž byste, drazí, vyprosili,
by Bohu zachovány byly
na věčný Slávské kmeny čas.

Jež, zvrhše co je s církví dvojí
v jediné stádo kéž se spojí,
to stádo Krista Ježíše.
Proste, kéž Bůh svou rukou silnou
jim víru otcův neomylnou
na věky v srdce napíše.

Ty věčný Bože Trojjediný
smyj láskou četné naše viny,
milosti své rač hojně dát,
bychom, potomci předků slavných
v skutcích zbožnosti neunavných,
jich syny vždy se mohli zvat. Amen.
Otto V. Pitta.

KRONIKA.

Z Prahy. (*Slovanští poutníci v Římě.*)
O příjezdu slovanských poutníků do Říma se sděluje, že v úterý 28. června byli tamže uvítáni poutníci polští, rusínští a bosenští, v jejichž čele stál haličský arcibiskup Sembratowicz; ve středu 29. pak dorazilo do věčného města na 300 poutníků z Čech a z Moravy, jež vedl Vyšehradský vdp. probošt V. Štulec. Poutníci z jiných slovanských zemí byli již dříve buď jednotlivě, buď v menších sborech do Říma přicházeli. Mimo to přibylo do Říma mnoho hodností církevních i světských a sice též velmistr řádu maltanského baron de Santa Croce, převor téhož řádu pro Čechy hrabě Walterskirchen, Msgr. hrabě Schönborn z Prahy a moravský historiograf P. Beda Dudík z kláštera rajhradského. Tento odevzdal v den ss. Cyrilla a Methoda papeži sv. ostatek těchto světců a apoštolů slovanských, jenž byl dosud v klášteře Rajhradském ve veliké úctě chován. — K počtě slovanských poutníků konají se v Římě rozličné slavnosti, mezi jiným též v papežském paláci vatikánském uspořádána jest akademie slovanská, při níž přednášeny básně a hymny, ve všech slovanských řečích ke cti ss. Cyrilla a Methoda složené. Sv. Otec Lev XIII. osvědčil svou náklonnost ke slovanským národům poznamenáním, že v proslulém ústavu iim-

ském, tak zvané propagandě, kde se missonáři všem jazykům světa učí, zřídil dvě nové stolice učitelské pro řeči slovanské. — V sobotu 2. července byli poutníci od papeže Lva XIII. ve Vatikáně ve slavné audienci přijati. V neděli 3. července byla v římském chrámě sv. Klementa sloužena slavná mše sv. ve staroslovanské řeči, pak následovali homilie rusínské a při odpoledním požehnání modlitby v české řeči konány. V úterý dne 5. t. m. sloužena velká mše sv. s homiliemi chorvátskými, tak že se slovanským řečím při té příležitosti všechna volnost při církevních výkonech povoluje. V úterý jakožto ve slavnostní den přijal papež opět veškeré poutníky ve slavné audienci, kteří mu vzdali dík za prohlášení ss. Cyrilla a Methoda za apoštoly slovanské. Při té příležitosti mu zástupcové každé slovanské národnosti podali skvostnou poděkovací adresu. Ve středu dne 6. t. m. bude uspořádána k počtě slovanských hostů akademie dle staropapežského způsobu, v níž chorvátský biskup Strossmayer slavnostní řeč míti bude. Všechny účastníků této slovanské pouti se čítá 1200 osob, ač se bylo mnohem větší účastenství očekávalo. Mimo Bulhary, Srby a Rusy, kteří jsou víry pravoslavné, jsou mezi poutníky veškeré národnosti slovanské zastoupeny. Pravoslavní nevidí toto spojení katolických Slovanů příliš rádi a zejména Rusové na ně nevraží. V Římě cizí tito hosté ve svých rozmanitých krojích národních velikou pozornost vzbuzují.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 6.—9. července u sv. Josefa u anglických panen na Malé straně; od 10.—13. července u sv. Havla; od 14.—17. července u sv. Tomáše.

— J. Emin. nejd. p. kardinál ráčil ustanoviti, aby pro příští školní rok pro nedostatek místností v kn. arc. semináři chovanci do kn. arc. konviktu se nepřijímali. Bude se usilovati o to, aby tento ústav měl svým časem svůj vlastní dům.

— *Vysvěcení budou na kněžství* v Hradci Králové: Bartoš Ant. z Hraštic, Bauch Kar. z Vesky, Beneš Ferd. z Hilvát, Beránek Boh. ze Sezemic, Černý Frant. z Vlkova, Dokonal Al. z Chrtníku, Hroneš Frant. z Praž. Předměstí u Hradce Král., Jeřábek Frant. z Ném. Brodu, Košťál Fr. ze Solnice, Krejčí Jan z Ném. Brodu, Nedvídek Al. z Kostelce, Novotný Tob. z Č. Heřmanic, Ondráček Fr. z Chlumu, Pršala Jos. ze Studence, Tauchmann Fr. ze Studence, Vaněk Jan ze Lhoty Zálesní, Vobořil Jos. z Ouhlíř,

Vojnar, Václ. z Nov. Města n. M., Zbořil Jan ze Stařechovic.

— *K dosažení jubilejních odpustků* v roce 1881 ustanoveny jsou v příčině předepsané návštěvy kostelů pro Prahu následující kostely: *Na Hradčanech*: Metropolitní chrám u sv. Víta. Kostel v Loretě. Kostel na Strahově. — *Na malé straně*: Hlavní farní chrám u sv. Mikuláše. Kostel u sv. Tomáše. Kostel u Matky Boží Vítězné. — *Ía starém městě*: Hlavní farní chrám u Matky Boží v Týně. Kostel u sv. Havla. Kostel u sv. Jiljí. — *Na novém městě*: Hlavní farní chrám u sv. Jindřicha. Kostel u sv. Štěpána. Kostel Matky Boží Snežné u Františkánů. Každému věřícímu jest volno, nechť bydlí kdekoli, tři z jmenovaných kostelů dvakrát navštívit. — *Průvody jubilejní* konati se budou v Praze a v okolí následujícím pořádkem: Na Hradčanech z chrámu sv. Víta 24. července a 4. září. Na Malé straně z chrámu sv. Mikuláše 31. července a 8. září. Na Starém městě z chrámu Matky Boží v Týně 7. srpna a 11. září. Na Novém městě z chrámu sv. Jindřicha 14. srpna a 18. září. Na Vyšehradě z chrámu sv. Petra a Pavla 15. srpna a 25. září. V Karlíně z chrámu sv. Cyrilla a Methoděje 21. srpna a 28. září. Ve Volsanech z chrámu sv. Kříže 28. srpna a 2. října. Na Smíchově z chrámu sv. Filipa a Jakuba 28. srpna a 2. října. Každý průvod začíná o 4. hod. odpoledne a přijde do kostelů pro dotýcnou část města ustanovených. Každý věřící může se, nechť bydlí kdekoli, při kterémkoli z jmenovaných průvodů účastniti, a vykoná jedním průvodem jednu návštěvu ustanovených tří kostelů.

— Dvacátá řádná valná schůze *Jednoty pro dostavění hlavního chrámu sv. Víta na hradě Pražském* pro správní rok 1880, odbývati bude v sobotu dne 9. července 1881 o 4. hod. odpolední v staroměstské radnici v Praze. Program jest tento; 1. Podání roční zprávy. 2. Výkaz o správě jmění. 3. Volba předsedy jednoty. 4. Volba 3 členů ředitelstva. 5. Volba revisorů pro účet z peněz a staviva. 6. Porada o volných návrzích, budou-li jaké do 2. července t. r. ředitelstvu písemně dodány.

— Dne 28. června skládal v císařském hradě nově jmenovaný kníže biskup kerský Petr Funder přísahu v ruce Jeho Vel., při kterémž obřadu byli přítomni pan ministr vyučování bar. Conrad a generální pobočník císaře pána podmaršál bar. Mondel.

— Katolíci Francouzští ztratili veli-

kého apoštola. Dne 9. června zemřel slepý kněz, jehož jméno daleko za hranicemi Francie, po celé střední Evropě všeobecně jest známo. Jest to hrabě *Ségur*, kanovník kapitoly u sv. Diviše. Zvěčnělý byl syn hraběnky Rostopšínovy, dcery slavného generála ruského, který zapáliti kázal Moskvu, když Napoleon k ní byl přitřhl. Narozen byv r. 1820 nastoupil z počátku dráhu diplomatickou v Římě, kde slynul v brzku učeností a moudrostí. Avšak v úřadě svém nemohl naleztí uspokojení. Zbožná mysl jeho pobádala jej mocně, aby věnoval se povolání vznešenějšímu, stavu duchovnímu. Vstoupil tedy do semináře Issyského a po ukončených studiích posvěcen byl r. 1847 na kněžství. Papež Pius IX. znaje předobře právnické nadání jeho jmenoval jej o 5 let později auditorem nejvyššího soudu Římského (rota) a spolu domácím prelatem svým. Než neštěstí, které Ségura v brzku na to stihlo, nedopustilo tomu, aby vyšších hodností dosáhl. V Římě oslepl totiž na jedno oko a navrátil se do Francie ztratil zrak úplně. I odebral se na rodinný zámek v Normandii a radostně snášel krutý osud svůj. Od té doby věnoval se zakládání a řízení blahodárných spolků, hlásání slova Božího a spisovatelství. Jmenován byv kanovníkem u sv. Diviše přesídlil do Paříže a založil tam spolek sv. Františka Saleského ku podpore chudých škol a rozšiřování dobrých spisů katolických. O něco později stal se předsedou spolků dělnických a pořádal ony pověstné kongresy dělníkův za tou příčinou, aby obmezil se vliv svobodomyšlného počínání a kommunistických snah mezi jádrem lidu Francouzského. Jako kazatel zabýval se obzvláště přípravou mládeže k hodnému sv. přijímání. Štědrá ruka jeho vytrhla přemnohé nebožáky z nouze, moudrá rada jeho prospěla každému, kdo s důvěrou k němu se obrátil. Tisícové kajicníků hledali u něho útěchy sv. náboženství. Co pak se týče spisovatelství, proslul hrabě Ségur především spisy populárními a menšími spisky (brožurami), ve kterých obracel zřetel svůj k zdravému, nepředpojatému rozumu a přesnou logikou dokazoval nutnost sv. víry. Tím ovšem vzbudil nenávisť svobodných myslitelův a nepřátel křesťanství, tak že všemožně o to se zasazovali, aby účinky spisů jeho oslabili aneb dokonce zrušili. Nicméně dočkala se některá díla jeho až i 150 vydání. Krátce před smrtí navštívil je arcibiskup Pařížský, kard. Guibert a papežský nuntius přinesl mu apoštolské požehnání sv. Otce. V poslední vůli své ustanovil, aby

chudí nesli tělo jeho ke hrobu, což se také stalo. Srdce šlechtěného lidumila uloženo bylo v klášteře Navštívení P. Marie, na blízku hrobu sestry jeho, která před lety svatý život svůj v klášteře tom dokonala.

Z Haliče. (*Duchovenstvo východní církve katolické v Haliči a v Bukovině.*) Východní církve katolická v Haliči a v Bukovině rozděluje se na obřad řecký a armenský obsahující dvě metropole, jejichž sídlo jest ve Lvově a čítá ku svým členům větší část křesťanů národnosti rusínské a armenské. (Armenové nekatolíci v Bukovině jsou pod patriarchou monofysitickým v Cařihradě a nesjednocení Rusíni jsou podřízeni rumunského východnímu metropolitu v Černovicích). Metropole armenská byvši zřízena ve 14. století od kupců armenských a jsouc opět sjednocena s církví římskou od dob arcibiskupa Mikuláše Torosoviče (1626) skládala se až do spojení Haliče s mocnářstvím Rakouským z arcibiskupství Lvovského a biskupství Kameneckého a Mohilevského. Od této doby jsouc obmezena na Lvovské arcibiskupství znenáhla klesá tak, že nyní čítá mimo čtyry skutečné a čtyry čestné kanovníky jen 38 kněží. Armenský klášter Benediktinek ve Lvově založený roku 1690 povznese se však pod vládou Rakouskou ku značné výši. Máť nyní 18 jeptišek s abatyší, které jsou chvalně známy jako vychovatelky. Zajímavé zprávy o této metropoli a zvláštních poměrech jejích podává Catalogus universi Cleri Archidioecesis Leopoliensis ritus armeni, který za řádné redakce jest tištěn v latinském jazyku. — K řecké metropoli Lvovské náleží mimo vlastní arcibiskupství Lvovské, biskupství v Přemyslu. Císařským rozhodnutím ze dne 8. května 1850 poručeno jest sice zařízení nové diecése v Stanislavově per modum dismembrationis ex archidioecesi, avšak nedostatek potřebné dotace překážel dosud úmyslu J. Veličenstva a metropolita Lvovský musí dosud jako dříve pečovati o rozsáhlou diecési, která čítá 1,577.659 duší. Jeho úřední titul jest: Metropolita Haliciensis, Archiepiscopus Leopoliensis, Episcopus Kamenicensis. Řecko-katolická metropole Lvovská má četné duchovenstvo. Kapitola má 22 údů: 5 prelátů, z nichž jeden jest světícím biskupem, 5 canonicos gremiales a 12 čestných kanovníků. V 872 farách a na 364 kaplaních jest 1330 kněží, kteří dle nejnovějšího latinského Schematismu arcib. Lvovského takto se dělí: uxorati 1045, vidui 255, coelebes 23, monachi 5. K těmto dlužno přičísti mimo 60 nebo 70 soukromých kněží

asi 40 mnichů kněží v 8 basiliánských klášterích, takže obnáší úplný počet duchovenstva 1400. A že ani v budoucnosti tento počet se nezmenší, za tu ručí hojný počet studujících bohosloví, jakého nemá ve Lvově ani církve latinská ani armenská; neboť Schematismus vykazuje 190 bohoslovců a sice 35 kteří již studia vykonavše čekají na vyšší svěcení, 2 bohoslovci v kolleg. řeckém sv. Athanasia v Římě; 11 bohoslovců v ústředním semináři řeckém u sv. Barbory ve Vídni; 131 v semináři řeckém ve Lvově, a 13, kteří přijati budou. Mimo to jest několik kněží, kteří konají theol. studia v duchovních ústavech vzdělávacích ve Vídni, aby se podrobili přísným zkouškám. Avšak jediný klášter Basiliánek ve Slovitu trpí nedostatkem novic: má jen 7 jeptišek s hegumenou. Jiné zprávy zvláště dějepisné o metropoli, řecko-katolické církve ve Lvově se dočteš ve výborném díle Peleszové. — Nynější řecko-katolická diecése v Přemyslu povstala z biskupství Přemyslovského, Sanašského a Samborského. Dějiny její jsou obšírně podány rovněž u Pelesze. Schematism osego klíra ruskogo-katoliceskogo eparchii Peremyslskoj vykazuje také více hodnostářů a prelátů jako archipresbytera, archidiacona, scholiarcha, chartofylakse; pak jsou jmenováni tři klirósane sobornii (canon. gremiales) a větší počet klirósanů počestných (canon. honorarii). Počet duchovenstva diecesálního obnáší asi 800, kteří většinou jsou ve správě duchovní diecése čítá asi 864.640 duší. Poměr ženatých k neženatým jest týž, jako ke Lvově. Diecése má 6 klášterů mužských s 24 Basiliány a jeden klášter ženský téhož řádu jen s 5 jeptíškami.

Z Francie. (*Nevěra mezi školní mládeží.*) Ze všech krajů francouzských docházejí zprávy, že mezi studentem vzrůstá se den ode dne nejen nevěra ale i nenávisť k sv. náboženství. Na některých ústavech oznámili studující svým představeným, že by to za tyranství pokládali, kdyby k povinnosti velikonoční byli nuceni a žádali, aby náboženská svoboda jejich nebyla ohrožována. Kde však nedbáno žádosti té, dopustili se v kostelích výtržností a křiklavých svatokrádeží. Příčina toho jest nevěra učitelův, kteří svobodomyšlnými zásadami svými strhují i nezkušené jinochy k odpadlictví a nenávisti ke všemu náboženskému životu. — V Samoise, městečku nedaleko Paříže, rozdávány byly nedávno ve škole odměny mezi žáky. V síni slavnostně upravené spočívaly na podstavcích dvě sochy republiky Francouzské.

Před jednou z nich stál chlapec, před druhou školní děvče. Oba činili delší deklamací k sochám, jako bůžkům, a vynášeli chválami svobodu, rovnost a pokrok, kterým obdařuje republika Francouzská všechny své poddané. Ku konci se objali, políbili a pozdravili „sladkými“ jmeny bratra a sestry. Z toho vidno, kam již dospělo pokrokářství zednářů Francouzských. Národní školy mají se státi přípravnou k tajnému spolku jejich, aby křesťanství snáze z kořen bylo vyvráceno!

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*“, orgán vědeckého odboru akademie křesťanské v Praze, vykazuje v čís. 6. roč. XXII. tento obsah: O nynějších překážkách dostatečného vyučování náboženského na školách obecných. Císař František Josef I. (Dějiny církve katolické v Rakousku od r. 1852—1859. Sepsal dr. Frant. Kryštůfek, prof. církev. dějin v Králové Hradci.) Význam žertev lidských. (Od Fr. Syllaby, katechety r. gymnasia v Kolíně). V kronice se pojednává: O spolku sv. Josefa. (Sděluje Jan Havlů, far. u sv. Haštala v Praze.) Lačnost před sv. přijímáním. Závaznost stanov bratrstva. Formuláře mší sv. de Requiem. Je-li otec povinen přijíti k zápisu dítky. Náboženské vyznání dítky. Rychlý vzrůst kat. církve v Anglicku. V literárním oznamovateli posuzuje se důkladně několik právě vyšlých spisů. Obzvláště pozorny činíme čtenáře na velmi zajímavý první článek tohoto čísla.

— „*Staročeská bibliotéka*“, kterou v druhém nezměněném vydání knihtiskárna Rohlička a Sieverse zejména studujícím středních škol za levnou cenu přístupnou činí, dospěla k 1. a 2. sešitu, ve kterých se pojednává o životě Daniele Adama z Veleslavína. Odporúčujeme vřele toto dílo obecenstvu.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 7. tento obsah: K pouti do Říma (báseň). — Pouť do Říma. — P. Martin Šmid T. J. (Dokončení.) — Přispějme Bulharům. — Neděle IV. po sv. Duchu (s rytinou). — Chvalozpěv Moravy ke dni 25. července (báseň). — Okružník biskupa Strossmayera. (Pokrač.) — Památnosti města Říma. — Děvečkám služebným. — Duchovní lék pro nemocné. — Zprávy. — V měsíci červenci modleme se za ducha obětavosti katolíkům. — Zvláštní úmysly.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ vypravuje v sešitu 19., který právě vydán byl, o dějinách české země od r. 1363—1378. Pěkná vyobrazení, kterými tento sešit ozdoben jest,

jsou: Starožitné poprsí Alžběty Pomořanské, čtvrté manželky Karlovy. Arcibiskup Arnošt z Pardubic. Vysvěcení královské kaple sv. kříže na Karlstejně 9. února 1365. Purkrabí Loketský odevzdává Karlovarským list císaře Karla, kterým se jim práva městská udělují. Kázání kněze Miliče z Kroměříže. Braniborsko od Karla bratrovi v léno dáno. Starožitné poprsí Jana Jindřicha, markraběte Moravského. Kanovník Beneš Krabice z Weitmile. Původní chrám Karlovský. Chrám na Karlově uvnitř. Pohřeb Karla IV.

— „*Ústřední knihovna*“. Redaktor František Zákřejs. Sešit první: Pan Amanuensis na venku, aneb putování za novelou. Obrázky ze života od Františka Rubeše. Čtvrté vydání. V Praze, nákladem knihkupectví J. L. Kobrova. Každý jednoduchý sešit této knihovny stojí 10 kr. Str. 100 m. 8. Nový tento podnik odporúčujeme nejvřeleji.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Václav *Erl*, Krašovský far. na odpoč., 19. června 1881, (nar. v Innigensu 2. listop. 1811, vysv. 25. listop. 1838).
- p. Frant. *Veit*, arc. notář, býv. farní adm. a č. CCC., 26. června 1881, (nar. 22. srpna 1822 v Praze, vysv. 31. července 1844).

Ustanoveni jsou:

- p. Jak. *Kugel*, kapl. z Českého Brodu do Lochovic.
- P. Gabriel *Schubert*, č. ř. prem. v Teplé, za výp. kp. v Bezdržicích (Weseritz).
- p. Jos. *Farský*, kp. v Přimdě, za adm. v Bohuslavi (Wussleben).
- p. Vend. *Honěk*, admin. v Slušticích, za adm. ve Vyšerovicích.
- p. Jan *Bica*, kryptní kp. v Plasích, za admin. farního v Plasích.

Uprázdňená místa:

- Vyšerovice*, fara patr. J. J. p. knížete Jana Liechteusteina, od 21. června 1881.
- Plasy*, fara patr. J. J. p. knížete Richarda Metternicha, od 1. července 1881.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Václav *Brandejský*, far. v Citolibech, dne 16. června (nar. ve Všetatech 2. října 1824, vysv. 29. července 1852).
- p. Frant. *Pohnert*, osob. děk. a far. Libochovanský na odpoč. v Litoměřicích, dne 26. června (nar. v Tušmicích 7. listop. 1819, vysv. 25. července 1844).

Ustanovení jsou:

- p. Václav *Smetana*, admin., za faráře v Pasekách;
- p. Frant. *Grosse*, admin. v Königswalde, za admin. ve Fugavě;
- p. Ant. *Sekker*, kp. v Jirkově, za koop. v Novosedlici (Weisskirchlitz), odkudž
- p. Herman *Jakub*, za kp. do Jirkova.

Na stálý odpočinek se odebral:

- p. Čeněk *Veitl*, děkan v Radnici (Redenitz).

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Christoph*, č. kanovník, č. konsistorní rada, b. vikář Trutnovský, b. komisař při školách realných a děkan v Trutnově dne 29. června 1881, (nar. v Menthiergartenu 12. února 1811, vysvěcen 6. srpna 1836).

Ustanovení jest:

- p. Expedit *Nykliček*, kp. za admin. v Trutnově.

Uprázdňené místo:

Trutnov, děkanství patronatu Jejího Veličenstva císařovny Alžběty, jako královny české od 30. června 1881.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Pixa*, far. v Červené, a
- p. Frant. *Dichtl*, far. v Boleticích, tajemník Krumlovského vikar. úřadu, obdrželi expos. canon.

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Bakula*, osob. děkan v Olešnici a b. konsist. rada, za arciděkana v Krumlově.
- P. Theobald *Fröhlich*, č. ř. cist. a farní admin. v Strýčicích, za far. admin. ve Dvořísti Horním.
- p. Jos. *Cimburek*, far. v Mlazově, za far. v Roseči.
- p. Frant. *Vlasák*, kp. v Kamenici, za far. v Božejově.
- p. Jak. *Farka*, kp. v Trhových Svinech, za admin. v Olešnici.
- p. Jos. *Kovář*, kp. v Soběslavi, za far. v Hlavňovicích.
- p. Frant. *Bodlák*, kp. v Záhoří, za zámeck. kp. ve Varvažově.
- p. Alois *Skála*, kp. v Červené Řečici, za admin. ve Vonšově.

Uprázdňená místa:

Olešnice, fara patron. obce Budějovické do 1. srpna 1881.

Mlazov, fara patron. p. z Kleistu, do 7. srpna 1881.

Z a s l á n o.

V příčině přijímání kandidátů bohosloví do kn. arc. semináře Pražského učinila nejd. kn. arc. konsistoř k sl. ředitelstvím c. k. vyšších gymnasií toto prohlášení: „Kandidáti bohosloví, kteří do Pražského kníž. arc. alumnátu přijati býti chtějí, mají zaslati svou žádost nejdéle do 30. srpna b. r. veledůst. řediteli Pražského kníž. arcib. alumnátu. K žádosti přiložiti mají:

1. Křestní list, 2. vysvědčení o nemanjetnosti, 3. vysvědčení o mravném chování, vystavené od faráře svého obydlí a rodiště, 4. vysvědčení gymnasiální z obou běhů třídy páté, šesté a sedmé a pak z prvního běhu osmé třídy: jestliže se již s dobrým výsledkem podrobili maturitní zkoušce, tedy jen maturitní vysvědčení, 5. vysvědčení o přestálém očkování.

Dále mají v žádosti udati: 1. Že se podrobí zkoušce maturitní, pokud se jí ještě nepodrobili, neboť se nikdo do alumnátu nepřijme, kdož se dobrým maturitním vysvědčením nevykáže, 2. že se těší úplnému zdraví a že volní jsou prohlídce domácího lékaře alumnátu svým časem se podrobiti; 3. jsou-li v jakémsi svazku vojenském, do podrobnosti udati mají, jakým způsobem povinnosti vojenské podléhají.“

Nížepsaný dále na vědomost dává: Žádosti budou pokud možná hned nejdéle do 15. září vyřízeny, budou-li řádně opatřeny přílohami svrchu vytknutými; všem alumnům i posavadním i nově přijatým dostaviti se jest nejpozději do 7. hodiny večerní do 5. října, aby pak následujících třídních exercicií súčastniti se mohli; čeho se chovancům kn. arc. semináře od ústavu dostane a co sami si poříditi musí, bude každému zvláště sděleno.

V Praze, dne 1. července 1881.

Dr. Frant. Bauer,
ředitel.

Číslem tímto počíná II. půlletí „Blahověstu“ ročníku letošního, a dovolujeme si tudíž pp. předplatitele požádati o další předplatné, kteří totiž v lednu jen na půl roku abonovali, aby v zasilání žádná přestávka nenastala. — Zároveň podotýkáme, že úplné výtisky „Blah.“ z r. 1876—1879 v snížené ceně ročník za zl. 1.50 v expedici tohoto listu (knihkupectví B. Stýbla v Praze) se prodávají.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

O jednotné dvojici těla a duše. *)

Od J. Ev. Eybla.

Nelze pochybovati, že jsou tělesa, která nemyslí; nikdo bez odporu nepřičte vědomí a myšlení dřevu, kameni, kovům a p., ačkoli vesměs jsou tělesy. Ba ví se vůbec tak jistotně, že hmota nemůže mysliti, že kdokoli není předpojat, neubráníl by se smíchu, slyše opravdu tvrditi, že živočichové jsou pouhými stroji; nemohl by nikterak pochopiti, kterak by pouhé stroje mohly míti vědomí, jež u zvířat se spatřuje; přičítati pouhým strojům vědomí, připadalo by mu jako zábava dítěte, které si hraje, vážně mluví s pannou dřevěnou. Odtud jde, že i naši pohanští předkové, nechtíce znáti nic skutečného, co by nebylo zároveň i tělesným, se domnívali, že lidská duše jest z nějakého pátého živlu, z nějaké kvintesence, která nemá jména a jsouc i nedělitelná a nezměnitelná všechna jest Božská, všechna nebeská. Nemohli dokonce pochopiti, kterak by hmota čtyř živlů mohla mysliti a poznávati sama sebe. **)

Nehodlajíce se příti se žádnou soustavou filosofickou, alternativu ohlásíme, které žádný filosof se nevymkne: Buď

*) Srovn.: 1. De l'Existence de Dieu par Fénelon, Paris, 1871 pag. 47 sl. — 2. Etudes philosophiques et religieuses par Aug. Nicolas, 24. édition, Paris, 1877 Premier livre.

**) Aristoteles quintam quamdam naturam censet esse, e qua sit mens. Cogitare enim, providere et discere, et docere . . . in horum quatuor generum nullo inesse putat; quintum genus adhibet, vacans nomine. (Cic. Tuscul. Quest., lib. I., 10.)

hmota, myšlenky prostá může se státi myslící, aniž by se k ní co přičinilo, buď nemůže vůbec mysliti, a co v nás myslí, jest bytost od ní rozdílná a s ní spojená.

Může-li hmota na jistém stupni svého vývoje počítati mysliti, byť se i nic k ní nepřičinilo, jest aspoň doznati, že všechna hmota nemyslí a že i hmota, která myslí dnes, nemyslíla před padesáti lety. Hmota na př. těla tohoto člověka nemyslíla deset let před jeho narozením; pročť jest nám říci, že hmotě může se dostati myšlení jistým urovnáním, uspořádáním a pohybováním její částí. Vizme kámen anebo hromadu písku. Tyto hmoty patrně nemyslí. Aby počaly mysliti, musely by se všechny jejich částky utvářiti, spořádati a urovnati v jistém smyslu a na jistý stupeň či kjisté čáře, takoruka se povznést. Kdo uměl ustanoviti tak správně tento poměr, ten útvar, ten pohyb v takovém způsobě a k tomu právě stupni, pod nímž a nad nímž hmota by nemyslíla? Kdo tak správně a tak zevrubně uspůsoboval neúhlednou hmotu, až učinil z ní tělo dítěte a je znenáhla k rozumu přivedl?

Dí-li se naopak, že hmota nemůže se rozmysliti t. j. počítati mysliti, dokud by se k ní cos nepřičinilo a že třeba jest bytosti, která by se s ní spojila, ptám se: Jaká jest bytost, která myslí, kdežto hmota s níž ona sjednocena jest, nemyslí, může se jen pohybovati? Spatřujeme tu dvě velmi rozdílné přirozenosti. Z ideje jedné přirozenosti nepovstává idea druhé přirozenosti a jejich obou ideje nic společného nemají.

Ale odkud pochází, že tak rozdílné bytosti jsou ve člověku tak úzce spojeny? Odkud pochází, že tělesná hnutí tak správně a tak bezpečně vzbuzují jisté my-

šlénky v duši? Odkud to, že tento spolek tak pravidelně zřízený trvá 60—80 let bez přítrže? Odkud to, že toto obcování dvou tak rozdílných bytostí a působností činí tak správné a případné složení, že se zdá mnohým lidem, jakoby to byl jeden celek jednoduchý a nedílný? Která ruka uměla spojit tyto dvě protivy ba krajnosti? Samy ze sebe věru se nesešly. Hmota nemohla učiniti smlouvy s duchem, nemajíc sama sebou ani myšlénky ani vůle, aby učinila podmínky. Z druhé strany duch nemůže se pamatovati, že by v úmluvu byl vešel se hmotou, a ovšem by nemohl býti podroben smlouvě, na níž by byl zapomněl. Kdyby duch sám se byl podrobil hmotě, podrobil by se jen potud, pokud by toho byl pamětliv a pokud by se mu líbilo. Zatím zapříti nelze, že duch závisí na těle i nechtě, a že se ho nemůže sprostí, leda by porušil tělesné ústrojí násilnou smrtí.

Ostatně, kdyby duch i dobrovolně se byl podrobil hmotě, proto hmota by nemusela býti podrobena duchu. Duch by ovšem měl jisté myšlénky, když by tělo mělo jistá hnutí; tělo pak by nemuselo mít jistá hnutí, jakmile duch by měl jisté myšlénky. Ale tato závislost jest vzájemná. Není vlády neobmezenější než jest ta, kterou duch má nad tělem. Duchu se zachce a v okamžiku všechny údy těla se pohnou, jakoby silný stroj je hnál. Tolikéž i moc, kterou tělo má nad duchem, vůbec patrna jest. Tělo se pohne a v tu chvíli duch chtě nechtě, musí mysliti na jisté předměty. Či ruka vládne tak rozdílným přirozenostem stejně mocně, udržujíc je ve spojení zevrubném a nezměnitelném? Bude-li kdo tvrditi, že takto se děje náhodou? Ale řekne-li „náhodou“, rozumí-li, co praví a budou-li mu jiní rozuměti? Náhoda-li spojila případným sblížením atomů (prvků) tělo a duši? Aby se duch mohl sloučiti s částkami těla, nutně by bylo třeba, aby sám měl částky a protož i sám byl pravým tělem, ve kterémžto případě bychom se octli v odpovědi, kterou dříve již jsme dali. Neskládá-li se však duch ovšem z částek tělesných, nemůže se spojit s částkami těla, a náhoda pak nemá, čím by je spojila.

Alternativa naše bez ustání se vrací, jsouc rozhodnou. Jsou-li duch a tělo složeninou ze hmoty, proč tato hmota, která nemyslíla včera, počala mysliti dnes? Kdož jí dal, čeho neměla a čím se stala nepoměrně ušlechtilejší než dokud byla bez

myšlénky? Kdo jí myšlénku dal, nemá-liž jí sám? Mohl-li by jí dáti, sám jí nemá?

Dejmež i tomu, že myšlénka jest výsledkem jistého ustálení, urovnání hmoty, vznikajíc na jistém stupni, na kterém všechny částky hmoty se ocitují: kterýž umělec přišel na tak správné a případné sloučení, kterým učinil stroj myslícím? — Jsou-li naopak duch a tělo dvě rozdílné přirozenosti: která moc uměla je tak spojit, že duch ani podílu v tom nemá ba ani neví, kterak jednota jejich povstala? Kdo přikazuje s mocí tak svrchovanou tělu i duši, že se udržují ve vzájemnosti tak podivuhodné?

Sluší znamenati, že panství mého ducha nad mým tělem jest jednak neobmezené jednak i slepé. Jest svrchované ve svém oboru obmezeném, poněvadž moje pouhá vůle bez namáhání a bez přípravy, náhle, bezprostředně hne všemi údy mého těla dle pravidel tohoto stroje. Jako dle Písem Hospodin řekl: „Buď světlo!“ (Gen. 1, 3.) tak i slovo mé duše bez obtíže a bez přípravy činí, co praví. Sám u sebe dím jednoduché a okamžité slovo: „Pohni se mé tělo“ a ono se hýbe. K této jednoduché a vnitřní mé vůli všechny části mého těla v činnost se dávají, čivy, svaly pracují a veškeré ústrojí poslouchá, jako by každá i nejmenší částka mého těla rozuměla svrchovanému a všemocnému hlasu. Nevím, může-li si kdo pomyslití moc jednodušší a zároveň vydatnější. Není druhého příkladu v žádné bytosti, kterou známe. To jest právě ona moc, kterou lidé, přesvědčeni jsouc o Bohu, Jemu jakožto vládci světa přiřítají. Přiřtu-liž ji svému slabému duchu či raději moci, již On vládne nad mým tělem, od něhož ona tolik jest rozdílná? Mohu-li si pomyslití, že moje vůle vykonává tuto moc sama za sebe, jsouc ostatně tak slabá a nedokonalá? Ale proč mezi tolika těly vládne jen jedinému? Nižádné jiné tělo se nehne dle její přání. Kdož jí propůjčil nad jedním tělem, čeho nemá nad žádným jiným? Osmělí se kdo vykládati to vše náhodou?

Tato svrchovaná moc jest zároveň slepá. I nejsprostší člověk umí se svým tělem tak zacházeti jako nejlepší znalec anatomie. I člověk sebe neučenější vládne svým nervům, svalům, šlachům a p., ač jich nezná a jakživ ničehož o nich neslyšel. Neuměje jich rozeznávati ba ani nevěda, kde jsou, bez těžkosti je nalézá; do-

cela správně se hlásí o ty, kterých potřebuje, aniž má omylem jedné za druhé.

Umělec na provaze potřebuje jen chtít a ihned veškeré ústrojí těla mu slouží, všechny čivy jeho jsou činny. Zeptejte se ho, co čivy jsou; on neví, nerozuměje ani, nač se ho dotazujete, jest zhola neznalým toho, co vykonává tak dokonale vnitřním ústrojím svým.

Výtečník houslista, znaje dokonale všechny struny svého stroje, vida je očima svýma a dotýká se jedné po druhé prsty svými, mýlívá a přehmatává se: avšak duše, řídící stroj lidského těla, správně pohybuje všemi péry jeho; ač jich nevidí a nerozeznává ba ani jejich podoby, polohy a síly nezná, ve své práci se nemýlí. Aj, jaký div! Duch můj panuje nad tím, čeho nezná a čeho ani viděti nemůže; panuje nad tím, co jej sama nezná, a co jest neschopno poznání, a v tom všem dochází naprosté poslušnosti. Jaká moc! Jaká slepota! Tato náleží člověku; ale komu přičtu moc? — Tomu, jenž vidí, čeho člověk nevidí a jenž v něm působí, co jest nad moc člověka. Duše moje může sebe více chtít, aby se tělesa pohybovala, která jsou kolem ní a kteráž ona dobře rozeznává: ani jedno se nehne. Nemáť ona moci, aby i nejmenší atom svou vůlí uvedla v pohyb: jen na jednom těle tato moc duše se jeví. Hledíc k svému tělu, duše potřebuje jen chtít a všechno ústrojí tělesné, ačkoliv jest jí neznámo, poslouchá ji správně a ochotně.

Opravdu nelze se dost diviti, jak duch neobmezeně vládne tělesným ústrojím, ač tomuto ústrojí nerozumí a ho nezná. Tato svrchovanost se jeví hledíc zvláště k obrazům, které spatřovati lze v našem mozku. Poznávám zajisté všechny předměty, které působily na mé smysly i před lety dávnými; rozeznávám je tak jasně, jako bych je právě viděl, i tenkrát, kdy jich už není. Kdo vrývá v mé oči v okamžiku nebe, zemi, moře, vzdálené ode mne prostorem říkajíc nekonečnou? Kterak se urovňávají a směstňávají v tak malém ústrojí věrné obrazy všech věcí na světě od slunce až k nejmenším atomům? Mozek, zachovávaje řádně věrné obrazy tolika předmětů, které jsme poznali svými smysly hned za prvních dob svého života, jest věru divem úžasným. Právem se obdivujeme vynálezu knih, kterými paměť tolika dějů se zachovává a které jsou schránou tolika myšlenek: ale co jest i nejlepší kniha proti mozku člověka učeného? Tento mozek jest

bez odporu tisíckrát lepší schránkou a drahocennějším vynálezem než kniha. V té malé schránce všechny obrazy, jak jich kdo právě potřebuje, se nalézají a není-li jich třeba, uhýbají se, nevím kam a mizí, dávajíce místa obrazům jiným. Člověk otvírá a zavírá svou obraznost jako knihu, přebírá se takřka v jejich listech, obrací je od začátku až do konce; jako nějaké tabulky kdyby měl v paměti, na kterých naznačuje místo, kde jisté vzdálené obrazy se nacházejí. Tyto nesčetné písmeny, které duch lidský rychle umí čísti, nezanechávají žádné stopy v mozku. Kdož uměl skryti v této neúhledné hmotě obrazy tak vzácné a s takovým uměním rovnané? Náš mozek jest jako obrazárna, kde všechny obrazy se ihned vyskytují aneb ustupují, jak se pánu této galerie líbí. Sebe výtečnější malířové dosahují vždy nedokonalé podobnosti: ale obrazy, jež mám ve hlavě, tak věrné jsou, že dle nich poznávám i chyby na díle malířově a je opravuji. Tyto obrazy, podobnější jsouce než mistrovské dílo umělecké, — kreslí-liž se ony v moji hlavě bez umění? Troufá-li si kdo tvrditi, že všechny písmeny této knihy se sestavily maně, bez umění? Spatřuje-li se tu umění, ode mne nepochází; neboť shledávaje v sobě tuto sbírku obrazů, vím dobře, že jsem je nemyslíl ani kresliti ani pořádati. Ale přes to dle mojí libosti tyto obrazy se mi představují aneb ustupují zcela pořádně; přicházejí aneb se rozcházejí, jak já chci. Nevím ani kde jsou, ani co jsou: ale to vím, že každé chvíle jsou vůli mé pohotově.

Hejny tolikerých obrazů, dávných i nedávných, které se obnovují a spojují, přicházejí a odcházejí, nic se nemate jistý pořádek, jímžto se berou. Nevyskytnou-li se některé hned v první řadě, aspoň vím, že daleko nejsou, zůstávajíce někde jako schovány; tolikéž vím, co hledám. Vyskytne-li se mi jiný obraz, než který hledám, bez váhání jej odklízují a jej vzdalují řka: „Tebe nechci.“ Ale kde pak jsou obrazy polou zapomenuté? V mém nitru jsou, protože je tam hledám a nalézám. Ale jak jsou tam přítomny, že je někdy marně dlouho hledám?

Dobře vím, že jsem znal, čeho již neznám, pamatuji se, že jsem leccos zapomněl; připomínám si osobu, její podobu, věk, jakož i čas, kdy jsem ji viděl. Táž osoba tane mi na očích několikrát: nejprve jako dítě, pak jako mladistvá osoba, konečně letitá. Kladu vrásku na tuze tvář,

kde jen růže a lilie kvetly. — Kdy se mi líbí, obnovuji radost, kterou jsem měl před dvaceti, třiceti lety; ale někdy nebývá to táž radost. Zpomínám si na ni, ale již mi není radostí; pamatuji se, že jsem byl někde velice spokojen, ale nyní, zpomínaje na onen stav, necítím téže spokojenosti. Podobně obnovuji dávné bolesti, rozeznávám je tak, jak svým časem se dostavovaly, všecku trpkost i všecku živost těchto citů si připomínám; ale již mi nejsou, čím byly, již jich necítím, jako tenkrát jsem je cítil. Představa pominulých bolestí působí mi i radost. Tak jest i s rozkošemi. Srdce ctnostné rmoutí se, rozpomíná-li se člověk na nezřízené rozkoše, kterých druhdy užíval; jdou mu na oči, ukazují se mu se vším, co měly nejsladšího a nejvábnějšího: ale již nejsou čím tenkrát mu byly, místo aby jej těšily, nyní jej mrzí a se mu zošklivují.

Dva úžasné divy tu spatřujeme: první, že náš mozek jest jako kniha, kde jest takměř nekonečný počet obrazův a písmen v takovém pořádku, jakého já jsem neučinil a náhoda učiniti nemohla. Já jsem ho neučinil; neměl jsem nikdy ani nejmenšího pomyslení, zapisovati věci v tuto knihu anebo pořádati obrazy a písmeny, které tam jsou zaznamenány, chtěl jsem jen spatřiti věci, které mi šly na smysly. Tím méně náhoda mohla složit tak podivuhodnou knihu, ovšem ani umění všech lidí nemůže nikdy dostoupiti tak vysoké dokonalosti. Čí ruka tedy složila tu knihu?

Druhý div, jež nalézám ve svém mozku, v tom se spatřuje, že můj duch přese snadno čítá v této knize, cokoliv mu libo. Umí v ní čísti písmeny, jichž ani nikdy znáti se neučil. Nikdy zajisté neviděl jsem těchto znaků vytištěných ve svém mozku, sama i podstata mozku, jež jest jako kniha, jest mi veskrze neznáma. Všecky ty nespočetné znaky a písmeny se přesazují, představují a zase na své místo přicházejí jen proto, aby mně vyhověly; jako Božskou silou vládnou nad dílem, jehož neznám a jež i samo neschopno jest poznávání, co zhola jest nerozumno, rozumí mému pomyslení a vykonává je bez odkladu. Mysl člověka nemá ve přírodě bezprostředně vlády nad žádným tělem; jen jeho tělem vlastní vůle tak vládne, jakoby Božská byla; neznajíc naskrze nic tělesného ústrojí, řídí dokonale všechny i nejútlejší jeho páky a péra. — Kdo as uměl takto sjednotiti mysl s tělem a dal jí nad ním takovou moc?

Volba a posvěcení papeže Innocence III.

Psalo se tenkrát 8. ledna r. 1198, když papež Celestin III. nastoupil cestu na věčnost. Podle starobylého zvyku měli se kardinálové shromážditi druhého dne po úmrtí papežově k slavným zádušním službám Božím a o den později zahájit volbu nového náměstka Kristova; než vážná doba, hrozící bouře velely, aby uspišilo se s volbou. I sešli se kardinálové v den úmrtí Celestinova nikoliv snad ve chrámu Lateranském, ježto tehdaž obývalo se tam slavné Requiem, nýbrž poblíže velikého amfiteatru v klášteře vystaveném u schodů Skaurových.*) Zde, jak se domnívali, byli bezpečnější před Němci, kteří zmocnivše se okolí Římského ohrožovali svobodu knížat duchovních. Po skončených obřadech, které zvykem jsou po smrti hlavy celého světa křesťanského, vstoupil kardinál Lotar s družinou svou do shromáždění. Hned na to propuštění byli všichni služebníci z komnat volebních a konány vroucí modlitby při nejdražší oběti mše sv. za dar osvěcení Ducha sv. Po službách Božích radili se kardinálové, jakým způsobem měla by se volba vykonati. Jeden z přítomných upozornil bratry své na povinnosti voličů a vyzval je k tomu, aby zvoleni byli soudcové, kteří by hlasy zkoumali, znamenali a ostatním výsledek volby oznámili.

Netřeba tuším dokládati, že někteří kardinálové kojili se nadějí, že svěřeny jim budou klíče Petrovy, jiní opět ujištění byli oddanosti voličův. Deset hlasů platilo Janovi Salernskému, ostatní označovaly zasloužilého kardinála Oktaviana za vyvolence Božího. Avšak oba důvěrou vyznamenání prohlásili veřejně, že nemají v úmyslu vzít na sebe úřad tak před důležitý a poroučeli kardinála Lotara do přízně sv. sboru. Všichni zajisté věděli o učenosti jeho, všichni znali pevnou vůli, neunavnou činnost, ryzí povahu jeho. Bouřlivé doby vyžadovaly odhodlanost, ráznost a sílu ducha nepřemožitelnou. Lotar byl sice mlád a nad tím pozastavovali se mnozí, avšak výtečné vlastnosti, kterými se skvěl, nahražovaly šediny, jež vídati na stolci papežském byli uvykli. V brzkou sjednotili se všichni a soustředili hlasy své na něm.

*) Klášter ten stával na místě nynějšího chrámu sv. Řehoře a jméno své nesl po chrámci pohanského boha Skaura.

„Tak veliká byla svornost bratří našich,“ mohl se později papežem jsa chlubit, „že osazující osiřelou Stolicí papežskou byli všichni jedné mysli, jedné vůle a jedno-svorně zvolili nás za papeže v den pohřbu předchůdce našeho.“ Vypravuje se, že při volbě obletovaly tři holubice místo, na kterém shromáždění byli kardinálové, a když shodli se a vyvolili Lotara, který po starobylém obyčeji oddělil se od volenců a usadil na místě mu vykázaném, sedla prý jedna z nich na pohled nejbělostnější na pravici jeho.

Innocenc, tak totiž nazval se nový nástupce sv. Petra, čítal tenkrát 37 let. Křesťanstvo žáslo, vidouc tak mladého muže vyvolena za hlavu svou. Všichni byli uvykli ctíti strážce Sionu nejen pro vysokou hodnost ale i pro vnější cti-hodnost a důstojnost jakožto otce národů, otce králův. A proto vznikaly obavy, že nedosáhne téže vážnosti, jaké těšili se slavní předchůdcové jeho. Než obavy ty zanikly v brzku úplně. Síla, kterou rozvinul nový papež hned při počátku vlády, důmysl a moudrost, již řídití dovedl poměry své doby, rozplašily předsudky současníkův. Dospělť k tomu náhledu, že nutno kořiti se prozřetelnosti Božské, která darovala jej za hlavu Církve a od nejútlejšího mládí vychovávala jej k hodnosti tak vysoké, aby se stal sloupem její. Lotar znal z vlastní zkušenosti obtíže spojené se zastáváním vysokých úřadů. Sám druhdy toužil na smutný stav velmožů pozemských: „Jakmile člověk dostoupí vysokého stupně hodnosti, množí se starosti, kupí se trud na trud. K postu dlužno připojiti újmu, bdění noční nutno prodlužovati. Tím podrývá se přirozenost naše, oslabuje se duch, spánek a chuť k jídlu mizí, síly ubývá, tělo hubení a život chýlí se k žalostnému konci. A nyní, přijme-li někdo nejvyšší hodnost v křesťanstvu, jaká zodpovědnost! Jakého namahání, přesahujícího sílu lidskou, jest zapotřebí, aby staral se o řád, aby moudře vládl a spravoval věci sobě svěřené. A nad to, mnozí jsou ctihodnější stáří, církevními hodnostmi, moudrostí. On pak mezi všemi nejmladší!“ A proto slzy proléval Lotar a odpíral. Nejinak počínal si Řehoř Veliký, když po smrti Pelagiově zvolen byl papežem. A slavné paměti Řehoř VII. bojoval dlouho, nežli přijal sv. úřad, jemuž nemůže se rovnati důstojnost na světě nižádná. Innocenc II. odporoval volbě své tak dlouho, pokud mohl; Eugen III. násilně byl vyveden z

celly své od kardinálů a teprve doléhavým prosbám jejich podařilo se jej získati. Hadrian IV. toužil upřímně vymknouti se poutům starostí a péčí a ujíti na osamělý ostrov do úkrytu klášterního; jenom oddanost do vůle Boží, naděje, že silné rámě Páně chrániti jej bude před nástrahami nepřátel, udržela jej v Římě. Avšak jako ve všech případech těchto tak i nyní neustoupili kardinálové zdráhajícímu se, nýbrž ověsili Lotarovi kolem ramen purpurový plášť a pozdravili jej jmenem Innocence III. Cítě velmi dobře lidskou nedokonalost svou a nedostatek vlastních zásluh, avšak odevzdávaje se do vůle Nejvyššího, která obrala si jej nejmladšího ze starců, nejmenšího ze vznešených, nejnehodnějšího ze zasloužilých a spoléhaje pevně na pomoc Božského Spasitele, Jenž svěřil Petrovi, ač po třikráte Jej zapřel, správu ovec svých, povolil konečně prosbám bratří, aby snad nevzbudil podezření, že odpírá pýchou jsa nabádán, aby nezavdal podnětu k rozkolu a neprotivil se radě Boží.

Římskému duchovenstvu i lidu, čekajícímu netrpělivě před dveřmi chrámovými, zvěstováno bylo, koho uznali kardinálové za hodna, aby zasedl na Stolec sv. Petra, jakožto nástupce zvěčnělého Celestina. Ohlas radosti zavzněl z úst pastýřů i věřících. Kardinálové provázeli spolu s duchovenstvem a nepřehlednými zástupy vyvolence do chrámu sv. Jana v Lateraně, patriarchálního to kostela města Říma a celého okrsku zemského, který vystaven byv nákladem císaře Konstantina Velikého umělou prací kamenickou a drahokovy bohatě ozdoben, zlatému chrámu Jerusalemskému se podobal. (Pokrač.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na den sv. Vincence Pavlána.

(Otec byl jsem chudých. Job. 29, 16.)

Světec, jemuž ke cti Církve den tento slaví, často říkal: „O jak velikým jest kněz! Co by nemohl činiti a co věru nečiní s milostí Boží?“ Sám byl toho patrným důkazem. Pocházeje z rodičů chudobných z jižní Francie nejprve byl zaměstnán hlídáním stáda. V tomto stavu nízkém jej Bůh vyvolil, aby nástrojem byl Jeho úmyslů velkolepých. A vyvolil Davida služebníka svého, a vzal ho od stáda ovcí. (Žl. 77, 70.) Když

dosáhl důstojnosti kněžské, prozřetelnost Boží tak jej řídila, že se dostal do hlavního města, kde spravoval dvě farnosti, jednu po druhé, s prospěchem znamenitým a skoro nevěda se stal náčelníkem všech dobrých skutků tehdy konaných. Hledal a nalezal prostředků aneb aspoň útěchy pro všecka utrpení lidí sklíčených. Děti, starci, nemocní, vězňové, galejní otroci, zadlužení, všickni nešťastní předmětem byli jeho útrpnosti šlechetné. Francie pokryta jest pomníky, které svědčí o jeho lásce a horlivosti; a čemu ještě více jest se diviti, ač konal skutky znamenité, přece bažil toliko po zapomenutí. Zemřel v Paříži l. P. 1660 maje 85 roků. Vytkněme si část života, který sv. Vincenc trávil činností nesmírnou, a pozorujme :

I. Jeho lásku k chudým, obecně uvažovanou ;

II. zvláště horlivost jeho ke spasení chudých se odnášející.

I. *Láska sv. Vincence k chudým.* Jsa chlapcem oděv svůj svlékal, aby ošatil ty, kteří byli nazí, pokrmu si odpíral, aby dával těm, kteří měli nedostatek. Tolik spolků od něho založených a spravovaných, tolik nemocnic od něho zařízených, tolik příspěvků krajinám válkou spustošeným poskytnutých, tolik peněz otrokům v zemi barbarské a křesťanům v pohoří Libanském rozdaných, tolik podniků, veškeren život jeho svědectví dává o jeho lásce k chudým. Pro ně zřídil sestry milosrdné, jimž jest ke cti sloužiti chudým; pro ně Církev obohatil novým spolkem kněží nábožných, missionářů, Lazaristy zvaných.

„Jsme kněžími chudých,“ říkal svým missionářům, „Bůh nás pro ně vyvolil; toť naše úloha první, práce ostatní jsou toliko vedlejší.“

Když na chudé pohlédl, když slovo chudého vyřkl anebo slyšel, dojat býval citem, který nemohl skrýti; hlas jeho lahody nabýval, když pronášel tuto modlitbu: Ježíši, otče chudých, smiluj se nad námi. Trpěl dříve, předvídal-li, že chudobným hrozí utrpení. Jedenkrát když zima tuhá nastávala, pravil k jednomu ze svých bratrů: „Co si počnou chudobní? Kam se obrátí? Vyznávám, že to mě tíží a trápí. Tito lidé chudobní říkají, že pokud mají plodin zemských, žítí budou; ale potom že nic jiného jim nezbude než kopati své hroby a položit se do nich, aby za živa byla zahrabáni. O Bože, jak nesmírná to bída! kde jaký prostředek, jímž by odvrácena byla?“

Napomínaje bratry spolku svého často k péči o chudé se vracel. „Bůh je miluje a proto miluje také ty, kteří je milují; neboť má-li ke komu lásku, zajisté ji má ke svým přátelům a jejich služebníkům. Pročež, bratři, s horlivostí novou oddejme se péči o chudé, kteří od Boha jsou velice milováni; máme příčiny doufati, že z lásky k nim nás bude milovati. Všickni, kteří chudé milovati budou ve svém živobytí, nebudou míti, proč by se báli smrti; vím to ze zkušenosti, proč mám ve zvyku doporučovati tuto pravdu všem, jež vidím zmítány strachem před smrtí.“

Jakkoli ke svým synům duchovním nakloněn byl jak otec, přece zdál se je milovati k vůli chudým, jako i chudé miloval k vůli Bohu. „Nedopusťme nikdy,“ říkal, „aby k nám se odnášela žaloba, kterou činí Pán skrze ústa proroka Svého: *Sustinui, qui simul contristaretur, et non fuit.*“ Chtěl, aby všickni takovou měli útrpnost k nešťastným, aby každý, kdokoli je spatří, o nich říci mohl: Toť jsou muži milosrdenství. (Eccl. 44, 10.) O knězi, taž se srdce svého a skutků svých. Miluješ-li chudé? Cítíš-li jejich útrapy? Myslíš-li na jejich strasti, abys jim ulehčil a je potěšil, jak jenom tobé možno jest? Miluješ-li je jsa knězem, to jest, přihlížeje k blahu jejich věčnému?

II. *Horlivost sv. Vincence Pavlána ke spasení chudých se odnášející.* Aby byl jejich utěшитelem a otcem ve smysle pravém, chtěl býti jejich apoštolem. Tři pohoutky jej k tomu přiměly: největší potřeba pomoci duchovních, kterou chudobní obyčejně cítí, postavení znamenité, které drží v Církvi, výsledky velmi snadné a hojné, s kterými se setkává služba kněžská.

1. Sv. Vincenc upozoroval, v jaké neznalosti pravd náboženských a proto i v jaké zkaženosti vězí třída chudobných jak ve městě tak na venkově; věděl, že i v útulcích tehdy velmi řídkých, nešťastným přístupných, jestliže pozornost nějaká se věnuje bédám tělesným, bídy duševní měrou největší se zanedbávají; viděl stav otroků galejních ve dvojí příčině žalostný. Nebylo potřebí toho všeho, aby horlivost jeho vzplanula. Spolek učiní kněží dobrých, roznutí je láskou k Ježíši Kristu a vyšle je, aby pomáhali tolika duším, jež hynou. Spolek učiní panen, jež za tím účelem posvěcuje, aby samy posvěcovaly chudobné; zanášejíce se jejich útrapami časnými skrze vroucí modlitby, skrze dobrý příklad, skrze pobídky lahodné a rady moudré k tomu cíli praco-

vati budou, aby přijati mohli sv. svátosti. Tuže úlohu dává ženám zbožným, jež učí, jak by jemu přispívaly v nemocnicích a žalářích. Všude jest výsledek zázračný. V jednom roce v jediné nemocnici Pařížské, Hôtel Dieu, více než 760 lidí bludů se odřeklo a k Církvi katolické se vrátilo; z toho souditi možno, jakého prospěchu docílil sv. Vincenc na místech ostatních.

2. Druhá pohnutka, která sv. Vincence pobádala a utvrzovala ve starostech o blaho chudých, byla vznešená důstojnost vírou křesťanskou jim udělená. „Církev podle záměru prvního,“ vece Bossuet, „založena byla zvláště pro chudé; chudí jsou praví obyvatelé tohoto města blaženého, jež Církev nazývá městem Božím. Zdaž Spasitel sám nepravil, že ze všech lidí si vyvolil obzvláště chudobné, aby jim evangelium zvěstoval: Poslal mne kázat evangelium chudým? (Luk. 4, 18.) Chudým hlásaje blahoslavenství začíná kázati na hoře, kdežto pro boháče má toliko kletby. O chudobní, jak jste šťastni, že vám náleží království nebeské! (Luk. 6, 20.) Naleží-li jim nebe, království Boží na věčnosti, náleží jim též Církev, království Boží na zemi.“ (Bossuet. Řeč o znamenité důstojnosti chudých v Církvi.) Oni první do Církve vstoupili: Vizte povolání své, že nemnozí jsou moudří podle těla, nemnozí mocní, nemnozí urození. (I. Cor. 1, 26)

Víme, jakou péči vynakládal na chudé veliký apoštol. Vybízí celou církev Římskou k modlitbě: Prosím vás, abyste mi pomáhali na svých modlitbách za mne k Bohu. A čeho chce dosáhnouti? Aby v Jerusalemě příjemny byly dary jeho lásky chudobným: Aby oběť služby mé příjemna byla svatým v Jerusalemě. (Řím 15, 30. 31.) Pokládá je za první údy těla Ježíše Krista, za miláčky krále nebeského. Z té tedy příčiny je ctil sv. Vincenc Pavlán. Priváděl je k svému stolu a kázal jim sloužiti prvním; říkal svým bratrům duchovním: „Uznávejme je svými pány a mistry.“

3. Mimo to se zalíbením zvláštním zanašel se posvěcováním chudých též z té příčiny, že u nich služba se koná s menším nebezpečím a prospěchem větším. — Naše obcování s bohatými probuditi v nás může lásku k světu našim náklonnostem zlým hováti. Jak často s bohatými obcujeme pokoušení jsme, abychom toužili po marné slávě, abychom lidem se líbiti měrou přílišnou žádostivi byli! Avšak žijeme-li s chudými, ustavičně naskytuje se nám příležitost, abychom se cvičili v pokore, v trpělivosti, v zapírání sebe. Není nám potřebí takové opa-

trnosti, kterou bychom se uvarovali hříchu; horlivost naše s větší samostatností se prokazuje. — Tážeme-li se po výsledku, neznámo nám není, že s velikým namáháním boháči se podrobují zákonům Božím, sv. evangeliu; Spasitel sám takoruka jest poděšen, an volá: Jak nesnadně, kdož peníze mají, vejdou do království Božího. (Luk. 18, 24.) Ale chudobní svým stavem jsou připravováni, aby evangelium přijali. Jaká účelivost chudobných! Jaký odpor boháčů!

Kromě toho pohoršení, jež dáváme lidu, zdá-li se, že ceníme toliko duše boháčů, právě tak veliké jest, jako dobrý příklad, kterým lid vzděláváme následující Ježíše Krista, Jenž pečoval o blaho chudých s pečlivostí obzvláštní. Jistý kacíř zatvrzelý jednoho dne pravil ke sv. Vincencovi, že od Církve katolické odpuzován jest velkým počtem služebníků církevních, o kterých dobře ví, že život vedou lenivý ve městech, kdežto lidem venkovským nedostává se poučení nejpotřebnějšího. Ale příklad sv. Vincence a těch, kteří práce jeho sdíleli, slouží k tomu, aby námitku onoho kacíře vyvrátil. Nemohl příkladu tomu odolati; roku příštího k němu pravil: „Nyní věřím, že Duch sv. vede církev Římskou, poněvadž v ni taková péče se vynakládá o chudé venkovany; hotov jsem vstoupiti do ní, až se ti zalíbí mě přijati do jejího lůna.“

Připravující se ke mši sv. a po ní vzdávající díky prosíme Ježíše Krista, aby nám udělil ducha onoho světce, který tak rekovně se obětoval a s takovým výsledkem pracoval i sám i se svými bratřími, aby neštěstí chudých časné umírnil a od nich odvrátil záhubu věčnou.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Láska sv. Vincence Pavlána k chudým.* Všecka podniknutí, všechny ústavy, všechny skutky jeho svědectví dávají, jakou vroucnost a jakým soucitem chudé miloval; jméno jejich stačilo, aby pohnulo útroby jeho. „Jsme kněžími chudobných,“ říkával svým misionářům, „Bůh nás pro ně vyvolil.“ Dával-li poučení své společnosti, často se vracel k tomuto předmětu. Je-li pravda, že miluji chudé a že s nimi útrpností cítím?

II. *Horlivost sv. Vincence Pavlána ke spasení chudých se odnášející.* Tři pohnutky působily, že se učinil jejich apoštolem: 1. Největší nedostatek pomoci duchovní; aby potřebám duší jejich vyhověl, tolik spolků zavedl; 2. Jejich důstojnost výborná vírou křesťanskou jim udělená; zdaž Spasitel nehlásá, že ze všech lidí přede vším chudobní

jsou vyvoleni, aby jim hlásal slovo Boží;
3. u nich služba se koná s menším nebezpečím a prospěchem větším. Prosme Boha, aby nám udělil ducha onoho světce, jenž se obětoval tak rekovně a tak vydatně pracoval, aby zmenšil bídu časnou a bídu věčnou odvrátil od chudých.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek*.

Překlad hymnů nového officia o sv. Cyrillu a Methoději.

In I. Vesperis.

V sídla zářící přijaté nebeská
sbratřené slavtež bohatýry, věrní;
národů slávských zdobu, jich dvojí dnes
podporu slavte.

Žár sdružil jedné tyto bratry lásky,
jedna též zbožnost je vyvedla z pouště

ku mnohým horlivě žití blahého
záruky nésti.

Světlem u věčných svatyních co září,
již plní Bulharsko, Moravsko, Česko;
v brzku nesčetné z divokých vedou tlup
pak voje Petru.

Ó vy, již věncem zdobení jste, zásluh
odměnou, slz dbejtež i dál prosících:
stříci vám dárcům třeba jest, co drubdy
skytli jste Slávům.

Země nechť, jež k vám vždy volá šlechetná,
víry pověčné zachová si záři;
spásu pak, již Řím skytl knížecí, vždy
sám bude dávat.

Tvůrče veškerých Ty lidí i Spáso,
Jenž vše dobré nám dobrotivě dáváš,
dík Ti buď vzdáván, buď i Tobě sláva
po věky všecky. Amen.

Ad Laudes.

Vy světlo zdobné otčiny,
jež v Slávů vniklo krajiny,
ó buďte zdrávi, bratří; vás
výročních písní slaví hlas.

Vás Róma vítá plesajíc,
jak matka synům vám jde vstříc,
biskupskou mitru udílí
a nové skytá posily.

Až v kraje divé, zaryté,
vy Krista hlásat spěšíte;

kde lichý blud dřív mámil lid,
tam blahý rozléváte svit.

Tu srdce hříchu zbavená
již chvátí touha plamenná
a trní děsné krutosti
se mění v kvítka svatosti.

Však nyní, v nebes velebných
když dlíte síni, prosebných
vyslyšte hlas, pro Božský stan
by slávský lid byl zachován.

Do blůdu kleslé hlubiny
spoj Kristův ovčín jediný;
na předkův činy řevnivá
nechť víry zeleň prospívá.

Ty, svatá Trojice, nás svou
rozněcuj láskou nebeskou
a otcův slavnou šlépějí
dej synové ať kráčejí! Amen.
E. V. Štolovský.

Ř e ě

o pohřbu sedmdesátiletého starce.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie
eleison! Pater noster!

Slova tato vyslovuje kněz jménem církve sv. nad rakví v domě, kde mrtvola se nalézá, v chrámu, kam ji přinesli i u hrobu, do něhož schránka tělesná zesnulého katolického křesťana bývá ukládána, aby v poklidu a spánku tichém čekal dne slavného, kdy opětně z hrobu vstane. Slovy těmito volá církev svatá jako matka dobrá a laskavá k Bohu, by nad dítětem jejím, kteráž má předstoupiti před soudce přísného se smiloval. A ačkoliv slova tato jsou jenom krátká, nicméně musí býti veledůležitá, neboť jinak by církev svatá těchto slov tak často neužívala. Tato slova: Pane smiluj se nad námi, Kriste smiluj se nad námi, Pane smiluj se nad námi! Otče náš, dokazují zřejmě, že církev svatá pravou jest matkou dítkám svým.

Hodlaje promluvit k vám z vůle důstojného p. faráře místního několik slov nad mrtvolou starce tohoto, který po 70 let byl dítětem církve svaté, který dle svědectví místního svého pastýře duchovního věrně plnil příkázání své církve, pokud síly jeho slabé stačily, který přehojných milostí od Pána přímluvou této matky své dobré během sedmdesáti let obdržel, kdy pravím, mám několik slov promluvit nad mrtvolou

jeho, neznám slov příhodnějších nad ona: Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison! Pater noster.

Vždyť těmi slovy průvodní list dává se zesnulému na cestu do života lepšího. Pokud byl na živu tu všemožně o něho sv. církev se starala. Onať jej mateřsky a pečlivě nejprve odchovala a vedla od kolébky až na lůžko smrtelné. Nyní, kdy předstoupiti má před Soudce spravedlivého tam na věčnosti, nyní už nemůže církev sv. tohoto dítěte svého až před soudnou stolicí doprovázeti a proto alespoň dává jemu průvodní list, dle kterého Soudce spravedlivý a přísný poznává, že dítě to zesnulé, bylo dítětem Božím. A nemůžeme zajisté duše zesnulého katolického křesťana, kdykoliv předstoupí před soudnou stolicí Boží nic jiného učiniti, nežli volati celým srdcem: Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison! Pater noster. — A žeť i nám všem, kteřížto doprovázíme tohoto bratra milého, nastane jistě doba ona, kdy i my předstoupíme před Soudce věčného, neboť dle výroku Ducha svatého: Ustanoveno jest lidem jednou zemřítí, a pak nastane soud, mám za to, že prospěje duši zesnulého bratra našeho, že prospěje i dušem přátel a známých jeho, kteří jej doprovázejí, a že prospěje i duši mé, budeme-li dnes s pomocí a přispěním Ducha svatého rozjímati u mrtvoly této o *průvodním listě, jakýž církev sv. nám dětem svým při odchodu na věčnost doručuje, a na němžto napsána jsou slova: Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison! Pater noster.*

Proč pak táži se a tážete se snad i vy po třikráte církev sv. volá; Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison! Proč nevolá jenom dvakráte? Musí církev sv. volati třikráte o smilování, neboť učí nás děti své modliti se k Bohu trojjedinému. Musí volati církev svatá třikráte o smilování, neboť ve jménu nejsvětější Trojice přijala nás křtem svatým mezi své děti. Připomínala nám hned od mládí ony veliké a nepostihlé milosti, jakých dostává se nám po celý život od Boha trojjediného. Znamená tolikéž děti své znamením svatého kříže, kterýmžto znamením vyznáváme víru v nejsvětější Trojici Boží. A z té tedy příčiny, že ve jménu nejsvětější Trojice byli jsme přijati do pravé církve Kristovy, že jménem nejsvětější Trojice všech potřebných darův a milostí se nám dostávalo, že i znamením svatého kříže tak často vyznávali jsme víru v Trojici nejsvětější, musí také církev sv., vedena Duchem Božím při vykročení svých dítek z tohoto údolí slzavého po třikráte volati: Kyrie

eleison, Christe eleison, Kyrie eleison! Pater noster.

Poprvé volá k Bohu Otci nebeskému a prosí: Pane smiluj se! Viz Otče nebeský, tak praví, dílo rukou tvých. Viz to tělo z hlíny země, které nyní zase v hlínu se rozpadává, a jež my k odpočinku dlouhému do hrobu klademe. Měloť ovšem tělo toto vždy býti s duší spojeno, nemělo i tělo naše umřítí, nemělo v prach se obrátiti, avšak hřích nás o tuto přednost oloupil. Otče nebeský! my tedy děti tvé tím, že tělo klademe do hrobu uznáváme, že jsme pro hřích zasloužili onen trest, jež jsi ohlásil, slovy: Prach jsi, a v prach se obrátíš. Tělo klademe do hrobu, o duši pak nesmrtelné, která od těla při smrti se oddělila, a která snad právě nyní před soudem tvým stojí a na výrok zasloužený čeká, o této duši nevíme, přijata-li bude do stánkův, kdež věčná jest radost, zda-li snad s poskvrnou nějakou neodešla na věčnost, pro kterou by měla v očistci se trápit.

Otče nebeský, rozpomeň se na křehkost a mdlobu naši, žeť není život náš nic jiného nežli květina, kteráž vyrostši ze země, na krátko kvete a v brzku bývá ztrávena. A pro tuto křehkost a mdlobu lidskou neodvracuj tváři své otcovské od tohoto dítěte svého, kteréž jest dílo rukou tvých. Z pouhé lásky a dobroty jsi, Otče nebeský, dítě toto stvořil, proukaž mu tedy i nyní tuto lásku svou a dej mu milost u tebe najíti.

Tys o Bože náš Pán, my pak hříšní slušuhové tvoji. I tento zesnulý byl služebníkem tvým. Snad mnohdy nevěrně tobě sloužilo, snad na Tebe Pána svého nejvyššího a nejlepšího zapomíná, ale přece, o Pane nebes a země v tebe věřil, tebe vyznával kdykoliv znamením svatého kříže znamenal čelo své. Proto, Pane svatý a mocný, ne dle spravedlnosti své mnohé, nýbrž dle velikého a nestihlého milosrdenství svého vzhledni na něj. Pošli anděly své, aby přijali duši jeho do stánkův nebeských, kdež by tebe, Pane nebes a země, věčně mohl chváliti a písně díkův a chvály tobě prozpěvovati.

A aby prosba církve sv. jistého došla vyslyšení, nespokojuje se prosbou Bohu Otci, nýbrž vědouc, že Otec nebeský veškeren soud odevzdal Synu svému milému a proto i ku Kristu Ježíši se obrací i Jej prosí, by lásku onu, s jakou sestoupil na svět, aby hříšníky volal ku pokání, i této duši prokázal. By Kristus Ježíš právě tak smiloval se nad duší touto, jako smiloval se nad Marií Magdalenou pro lásku onu mnohou, jakouž duše tato Krista Spasitele milovala.

Prosí Církev svatá, by i tato duše zaslechla tam na Sionu nebeském ona slova potěchy plná, kteráž Pán promluvil k lotru kajícímu, když pravil jemu: Ještě dnes budeš se mnou v ráji. Prosí, by Kristus Ježíš i tam na Sionu nebeském totéž učinil s zesnulým. Pokud mohu se vším právem domýšleti, nehaněl a netupil tento náš zesnulý bratr ani svého Spasitele, kterýž za něj umřel na kříži, ani kříže svatého, tohoto drahého nástroje našeho spasení. Ano naopak, používal zesnulý ochotně a rád veškerých těch milostí přehojných, jež Pán Ježíš v církvi své k užítku a ku prospěchu našemu uložil. Ctil církev svatou, zachovával přikázání její, a proto nyní tato církev svatá hlásí se k němu a volá hlasem vroucím: Kriste smiluj se!

Já jsem, Kriste Ježíši, tak praví církev, podobna matce Naimské, kteréžto umřel syn její jediný, mámť sice hojně ještě dítek, ale každé dítě jest mně drahé a milé. I tento nebožtík, kterého Pane nyní k sobě povolal, vynáší se na hřbitov. Já vdova truchlící obracím se k Tobě a volám: Christe eleison, Kriste smiluj se, v té pevné naději, že jakož jsi vdovu Naimskou potěšil laskavým a vlídným slovem: Neplač, tak že i mne nezanecháš bez hojné útěchy. Ty zajisté vztáhneš ruku svou jako Soudce milosrdný, dotkneš se tohoto syna mého a obdaříš jej životem nepomíjejícím, životem věčným. Učiň tak, ó Pane milý, nedej zahynouti duši oné, kterouž jsi vykoupil předrahou krví svou na kříži. Ať krví touto očištěna ode všech hříchův a nepravostí může vejít v říši tvou a oslavovati tam tebe, Pána a Spasitele svého po věčné věky. Pohledni Pane na onen průvodní list, na nějž napsala jsem prosbu svou slovy: Kriste smiluj se!

Pán náš milý Kristus Ježíš odcházejí z tohoto světa k Otci svému nebeskému, viděl apoštoly své pro odchod jeho k Otci zarmoucené. I těší Pán milý své věrné a a praví: Užitečno jest vám, abych od vás odešel, neboť neodejdu-li, nepřijde k vám Utěšitel Duch svatý. Odejdu-li však, pošlu ho k vám. A bylo zajisté potřebí svatým apoštolům Těšitele hojného při vzpomínce na mnohé nepřátely a protivníky, kteříž stavěli se jim na odpor. I duše zesnulého bratra našeho, i duše naše vlastní nebudou tam na věčnosti před soudem Božím bez nepřátel, bez odpůrcův. Prvním a nejúhlavnějším nepřítelem duše bude na věčnosti zlý duch, o kterém praví svatý apoštol Petr, že již zde na zemi jako protivník, odpůrce a nepřítel náš obchází jako lev řvoucí, hle-

daje koho by pohltil. Čím více tedy snaží se, aby tam na věčnosti duši naši zastrašil, aby stavěl se jí na odpor a připomínal jí všecko, čím Boha Otce a Syna Božího rozhněvala. Tu bude duši ubohé potřebí až na výsost Těšitele hojného, a k tomuto Těšiteli Duchu svatému odesílá církev sv. zesnulé dítky své, když na třetím místě listu průvodního prosí: Kyrie eleison, Pane smiluj se! —

Duše svatý, volá církev Páně těmito slovy, viz duši sklíčenou a ubohou, která v tísní své nikde nenalezá útěchy a úlevy. Se všech stran jest soužena, nikde není naděje, nikde občerstvení, proto Duše svatý, Duše lásky, Těšiteli přehojný, poskytni hojné potěchy duši sklíčené, posilni ji milostí svou přehojnou, obdař dary nebeskými. Rozehřej láskou Soudce přísného, by ne dle své spravedlnosti, nýbrž dle milosrdenství hojného výrok svůj učinil. Duše svatý, Duše lásky, já církev sv. milá choť, kterouž jsi o letnicích milostí hojnou obdařil, volám k tobě: Kyrie eleison, Smiluj se a potěš duši tohoto syna mého, ó Těšiteli přehojný!

Aby pak Trojice nejsvětější tím spíše naklonila se ku prosbám církve svaté, přidává ještě i slova: Pater noster, Otče náš. Tys Pane nebes a země nejenom naším Pánem, tys ó Pane také naším Otcem, jakož sám Syn tvůj milý nás učil. Proto tímto sladkým jménem k Tobě volám a tebe prosím, ukaž i duši této, že jsi Otec její. Vždyť tak často volá dítě v životě svém k tobě: Otče náš, jenž jsi na nebesích. Nyní jsi ho Otče povolal, dej mu tedy podíl dědičný v říši nebeské, jež Syn tvůj milý smrtí svou nám vydobyl. Pohleď Pane nebes a země, žeť jsem já neopomenula na průvodní list tohoto dítěte svého také ostaviti slova: Otče náš, abych jimi vyprosila pro něho lásku tvou otcovskou, abych naklonila mu srdce Otce tak laskavého a dobrého.

Tak hle, i těmi slovy: Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison! Pater noster, dokazuje církev svatá, že Duchem svatým jest řízena, že pravé jest učení její, a že dítkám svým jest matkou pravou, dobrou a laskavou. Kdykoliv při pohřbu tato slova slýcháváte, pamatujte na význam slov těchto, spojte i vy prosby své při těchto slovech s prosbou kněze a s prosbou církve svaté, aby tím spíše prosba tato vyslyšení došla.

I při mši svaté, jižto duchovní za zesnulého sloužití bude, používá církev svatá řečených slov hned na počátku, a před přijímáním rovněž také volá: Otče náš, jenž jsi na nebesích. Proto tedy i vy přátelé a

známí tohoto zesnulého bratra našeho, chcete-li lásku svou mu projevit, volejte častěji těmi slovy k Pánu, aby udělil mu promínutí, rozhřešení a odpuštění všech hříchův jeho.

Zesnulý-li vám někomu ublížil, vám ukřivdil, zapomeňte a odpusťte z celého srdce, jakož i vy žádáte sobě, by vám bylo odpuštěno. Vždyť i on rád odpouštěl a byl zajisté jako my všickni křehká a slabá nádob. A prokázal-li kdo z vás jemu skutek nějaký dobrý, nemůže již za něj děkovati, ale já místo něho pravím z celého srdce: Zaplať vám Pán Bůh všecko, cokoli jste mu dobrého prokázali. Pamatujte také na bratra svého kratičkou nějakou modlitbou, a nejkratší modlitba zajisté bude ta, kterou církev svatá položila na jeho průvodní list.

Pohlížejte na tento svůj průvodní list častěji a řiďte také dle tohoto listu celý život svůj. Poslouchejte vždy ochotně církve svaté, ctěte ji jako matku dobrou a milou. A budete-li v životě k církvi svaté se hlásiti, budete i sladce na loktech této matky dobré umírat. Byť také smrt byla trpká a hořká, jest nicméně tomu, kdo v náručí matčině umírá, oslazená. A tato matka vaše laskavá vyprosí vám a vymůže, budete-li jenom věrně učení její zachovávat, průvodním listem svým, Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison! Pater noster, smilování u Otce nebeského. Amen.

Cesty Prozřetelnosti Boží.

3. *Boj s milostí Boží a vítězství její.*

„Bylo to za strastiplných dnů válek Napoleonských. S větším oddílem vojska, kterému jsem velel,“ tak napsal ctihodný P. Maria Josef Geramb z řádu Trappistů v pamětech o životě svém, „opustil jsem blavní město. Táhl jsme celou noc a teprv o svítání poručil jsem přední stráži, aby stanula a když se tak stalo, dojel jsem jí s několika důstojníky, kteří zabráni byli v hovor o nestálosti statků pozemských. Najednou zdálo se mi, jako bych viděl z dále blížiti se osoby a zaslechl jsem blas zvonku. Šel jsem jim poněkud vstříc a zahledl jsem prostě oděného kněze, důstojného stařečka. Dva vesničané jej provázeli s obnaženou hlavou, ač krutý mráz projímal údy; jeden z nich chvílkami dával znamení zvonkem, druhý nesl světlo. „Dobrotivý Bože, totě Ježíš!“ zvolal jsem překvapen. Nemožno mi líčiti, co cítil jsem v okamžiku tom pohlížeje na laskavého Spasitele, kterého jsem po tak

dlouhou dobu úplně zanedbával, na kterého jsem úplně zapomněl. Byl to Ježíš spěchající k jakémusi nemocnému, Ježíš, první to slovo, jež učil jsem se na klínu mateřském vyslovovati, Ježíš mé útočiště a vzor můj ve dnech mladosti! O srdce mé dělila se láska s bolestí. Seskočil jsem s koně, vrhl jsem se na kolena a klaněl Tomu, který ač neviditelný přece všude přítomen, který rukou svou spořádal nezměrný vesmír a dráhu slunci vytkl, který nepřetržitou řadou dobrodiní vyplňuje mezeru mezi nebem a zemí a láskou svou povyšuje tvory až k trůnu svému.

„Prosím vás, pane faráři, dovolte nám laskavě, abychom provázeti mohli nejsvětější Svátost k nemocnému. Vojenskými spůsoby nebudete asi překvapen, nemajíť jiného účelu než vzdáti poctu Ježíši, králi králův, Pánu všehomíra.“ Udělil jsem vojínům potřebné rozkazy a důstojný kněz nesoucí Syna blahoslavené Panny kráčel dále obklopen jsa důstojníky, u prostřed celého pluku. Stav duše mé stěží jen dá se popsati. Šel jsem po boku Ježíšově, po boku Boha, Spasitele svého, který milostí svou nezřídka mne obdařil, ačkoliv jsem působení její zhusta kladl odpor. Vzpomněl jsem šťastných chvil svého dětství, oněch dnů štěstím a blažeností krášených, jež příliš rychle mi uplynuly; oněch dnů, kdy největší rozkoš působilo mi čítání v knize, která o Stvořiteli mnoho mně vypravovala, kdy vroucně tiskl jsem rty své na jméno Spasitelovo, kdekoli jsem je našel, oněch dnů, kdy každý nebožák, každý chudás, každý neduživce pamatoval mne na Ježíše. Potom předstoupil před duševní zrak můj — ó té sladké upomínky! den přezádoucí, na který vstoupil jsem do svatyně svátečně jsa přioděn, svíci v ruce drže a poprvé pln bázně, naděje a lásky se srdcem prudce tlukoucím přistoupil jsem k bohatému stolu, abych spojil se s Bohem svým. Ach, Bohu žel, dny ty pominuly jako krátký sen a kdykoliv pohledl jsem nyní na sebe, tázal jsem se udiven: Co mi zbylo z dob nevinnosti a štěstí, co zbylo z díla Božího, jež učiněno jsouc k obrazu Jeho nesmrtelnou duši obdrželo? Hřích zohavil je a pokálel nevýslovně. S hrůzou porovnával jsem se s tím, čím jsem býti měl a proud slzí vyhrkl mi z očí.

Zatím potichu ubírali jsme se dále. Nebylo slyšeti leč zvuk polnic ohlašujících do dálky příchod hostě nejvzácnějšího. Když jsme dorazili do vesnice, vstoupil jsem s duchovním do slušného domku a našli jsme starce na lůžku smrtelném obklopena domá-

cími, kteří hlasitě se modlili. Nemocný býval před lety důstojníkem. Bohat na leta a slávu, bohatší byl na pevnou víru. V naději a s láskou očekával příchod Stvořitele svého a zahlédnuv nás přicházeti s Ním, jevil podivení a děkoval nám několika slovy. „Milý bratře,“ oslovil jej farář, „ačkoliv vzácný a čestný jest průvod vojenský, v jehož středu viděl jste blížiti se Pána svého, přece nezavítal k vám pán zástupů válečných, nýbrž Bůh pokoje a míru. Nuže, bratře, vrhněte se do náručí Dárce lásky, obětuje mu i získané vavříny i bolesti své, rcete mu z hloubi duše láskou planoucí: Nadějí mou, Bože, jest kříž Tvůj! Život svůj kladu v ruce Tvé, podrobuji se dokona svaté Tvé vůli. Chceš-li darovati mi ještě několik dní pobytu v slzavém údolí tomto, k oslavě Tvé jich použiju, abych nahradil dny, které jsem bez Tebe byl trávil.“ Tak řekl a nemocný přijal Spasitele svého, Boha pokoje a lásky, Jenž nepřestává vlídně volati k nám: „Vy všichni, kteří obtíženi jste a pracujete, pojdte ke mně a já vás občerstvím, utiším bolesti vaše, osuším slzy, přejmu starosti, a za to nežádám ničeho více, nežli srdce vaše!“

Když dojemný obřad posledního pomazání byl ukončen, pravil kněz umírajícímu: „Poděkujte, drahý bratře, pánům těm a dovolují-li to síly vaše, promluvte k nim několik slov!“ Nemocný rozhlédl se po nás, pozdvihl oči svých k nebi, tiskl kříž, výmluvný ten pomník lásky Boží, na prsa a obraz Spasitelův ke rtům smrtelným potom ovlhlým a pravil slabým hlasem: „Pánové, když v hrozném okamžiku, kdy ustydá každá vašeň, kdy sláva světská v nívec se rozpadá, kdy člověk neklamně cítí, že vše jest marno, výjma milovati Boha a sloužiti Jemu, když v okamžiku tom upamatoval se jeden z nejlepších vůdcův Francouzských, maršálek Lucemburský, že věrněji sloužil králi nežli Bohu, pravil: Před leskem mnohých vítězství, která neprospějí mně před soudnou stolicí Boží, dal bych přednost zásluze té, kterou si získává křesťan, jenž z lásky k Pánu Ježíši podal pohár vody chudému.“

Slova ta hluboce nás dojala. Než, ruka se mi třese, každý tah pera skrání horká slza. Mám vyznati, co mi nejvíce srdce tíží. Neuplynulo ani čtrnácte dní a pohnutlivé divadlo u nemocného vymízelo málem úplně z duše mé, znovu urazil jsem věčnou dobrotu Boží, znovu potupil jsem lásku Toho, který krev a život svůj za mne obětoval! Svědomí činilo mi od té doby trpké výčitky, tajné nepravosti srdce mého, zbabělost a ne-

vděk můj předhazovalo mi dnem i nocí. Duši mou ovládla bázeň, temné obrazy lelkaly mysl mou; zdálo se mi, jakoby vystupovaly příšery ze země a pronásledovaly mne při každém kroku. Uložil-li jsem se na lůžko, viděl jsem blížiti se bledou podobu smrti, čítal jsem zřetelně její kroky, patřil jsem na to, jak se nade mnou skláněla a mdlou pochodní svou na tvář mi svítila, cítil jsem ledovou její ruku, číchal jsem umrlčí zápach, slyšel jsem klapot kostí její, vlasy hrůzou se mi ježily. Bylo mi tak, jako bych visel na tenké niti nad propastí od počátku světa připravenou. Viděl jsem oheň, který zapálen byl dechem rozhořevaného Boha a kdykoliv matné, namodralé světlo blesku osvítilo prostory okolní, zřel jsem sebe po boku zavrženců, na čele svém četl jsem slova: „Nemáš naděje!“ Zdálo se mi, že slyším volati anděla: „Věčně budeš hořeti,“ a ohlas slov jeho odrážel se od skal bohopustého místa. Pln úžasu, polomrtev pozvedl jsem vysílené ruce k nebi a zoufale volal jsem: „Ztratil jsem tedy Boha, na věky nemám uzříti tváře Jeho! Nikdy nemám viděti Toho, který mně dovolil, abych sladkým jménem Otce jej jmenoval. Nikdy nemám spatřiti královnu nebeskou, Marii, Matku nejlaskavější. Nikdy nebudu se radovati z přítomnosti její. Na věky budu pozbaven pohlížení na Ježíše, který tak dlouho, tak nevýslovně dlouho . . .“ Vzlykot přerušil hlas můj, když jsem o Ježíši přemýšlel. Než, co to vidí vyhaslé oko mé? Kdo se odvažuje přistoupiti k zavrženému otroku, jenž neváhal tak těžce urážeti Boha svého? Kdo jest to, an přichází pojmati zločince do přátelského náručí a tisknouti jej k srdci? Utec, vzdal se, odstup ode mne netvora nevďečného, který užíval dobrodiní Božích k tomu, aby srdce Pána svého kopím probodl a znovu křížoval. Ne, ne, přece ukaž mi alespoň tvář svou, abych poznal, kdo jsi. Nevzdaluj se útrpná bytosti; podiv se mne zmocňuje . . . Věčný Bože, totě Ježíš!

Ano byl to Ježíš, přítel nenahraditelný, který vždy zůstává týž, který opuštěn byv neopouští, nýbrž spěchá sám vstříc a vyhledává, co bylo blízko záhuby. Byl to Ježíš. Zaslechl jsem laskavý hlas Jeho, srdce své mi nabízel, aby utišil slzy mé, bolest a lítost mou. Na věky chci následovati hlasu toho, abych nikdy neztratil srdce Ježíšova!“

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

Uctivě se rozestoupili a s úklonnou přijali jej do svého středu. Starší bratři přistoupili blíže k němu, mladší snažili se z tahů tváře jeho vyčísti, co v brzkou dopodrobna měli uslyšeti. Guardian rozhlížel se vážně po večeřadle, jakoby chtěl se přesvědčiti, zda tu neschází žádný ze synů péči jeho svěřených. Klidné oko jeho spočinulo posléze na nejbližší stojících.

„Drazí bratři,“ promluvil hlasem pevným, „není vás tajno, jak zkázonosné vlny zmítají tichou jindy hladinu života rodné země naší. Piudká vichřice rozdmýchána jsouc osobními sváry rozzuřila se v té míře, že před návaem její hradba sebe pevnější se řítí a ze základu vyvrací. Pohroma rovna dravé šelmě nešetří nevinných, neštítí se rušiti blahý klid a spokojenost i pod krovem nízkých chýží sídlící. Avšak, ač želim přechvatů již učiněných, přece pevně spolehám na nevyzkumnou prozřetelnost Boží, že dopustila útrapy a strasti na nás, aby utužila nás v ctnostech a zkoušela pevnost víry naší. Než, to plní bolesti srdce mé, že váha viny přičítá se vyvolené nevěstě Páně Církvi sv. a pomazaným sluhům její. Nepřátelé naši, aby zastřeli vlastní pych, vlastní zlobu, osoučují bezbranné služebníky Boží, osten nenávisťi obracejí proti nim a sedajíce na soudnou stolicí, vlastní rukou vykonávají krutou pomstu na nich!“

Otec Šebíř na chvíli se odmlčel. Hlas jeho stával se pohnutější a mocně působil na srdce všech přítomných. Nevěděli posud, kam slova jeho směřují. Tušili, že po úvodu tak vážném a dojemném následovati bude důležitá zvěst, na kterou ponenáhu je připravoval.

„Bohu buď to žalováno,“ pokračoval po chvílce guardian snaže se přemáhati pohnutí své, „co spáchalo se až posud na kněžstvu světském i řeholním. Nechci upírat, že nikdy by k tomu bylo nedošlo, aspoň v míře tak rozsáhlé, kdyby ostražitější byli sluhové oltáře. Než, víte dobře, bratři milení, že nejeden věrolomný kněz přidružil se k praporu novotářů a podněcuje je k nenávisti a zuřivosti oproti stavu, kterému sám dobrovolně se byl zasvětil. Avšak, to bude vám asi nepovědomo, že sám arcipastýř země této, Kunrat, odřeknuv se poslušnosti do tábora nepřátel našich přešel.“

Všeobecný úžas zmocnil se všech přítomných, když poslední slova Šebířova za-

slechli. Hlasité podivení nemohl nikdo z nich zatajiti. Proslýchalo se již po delší čas, že hlava církve české jaksi na váhách se ocitá a k Husitům kloní, ale nikdo nehodlal přiložiti víry řeči tak utrhačné.

„Jsem zcela bezpečně o tom zpraven,“ přerušil guardian hlasy nevole, „a není možno déle pochybovati. K útěše však může nám sloužiti, že z kněžstva nikdo nenásledoval příkladu jeho. Ba naopak, pád jeho pobídl mnohé, aby tím pevněji stáli k pravdě a silnější rukou chopili se vesla, by loď víry jejich nebyla ztroskotána. Bratři drazí, není-liž to i pobídkou pro nás? I my v brzkou musíme dokázati, že nedáme se zviklati, že nejsme třtinou větrem se klátící. Jsem starec a mnohé z vás viděl jsem vyrůstati a dospívati v muže. Těšil jsem se vždy, vida stálost vaši v dobrém, že budete potěchou mou ve dnech staroby, že nezavdáte nikdy podnětu k tomu, abych si stískati musil na vrtkavost vaši. Nemyslete, že snad pochybuji o věrnosti vaší. Dalek jsem toho! Avšak dnové jsou zlí, nebezpečí je veliké, příležitost nad obyčej blízká. Nyní, nyní, pravím, musíme všichni vespolek osvědčiti, že chceme pevně státi skalou, již nepohne ani rozkácená bouře!“

Bratři udiveně pohlíželi na mluvčího. Necháпали ani smyslu slov jeho. Zdálo se jim v prvním okamžiku, jakoby někdo z nich dopustil se těžkého přečinu a měl za to býti pokárán. Řeč guardianova zněla jako výtky a závěrek její podivem plnil posluchače.

„Bratře,“ pravil jeden ze starších mnichů a přikročil blíže k Šebířovi, „jak máme slovům tvým rozuměti? Což pochybuješ o věrnosti naší?“

„Nikoliv, jsem přesvědčen o ní a raduji se z toho. Avšak vážná doba kázala mi užití slov, která vás zarmucují. Neberte mi za zlé. Nahlednete sami, že jsem jednal tak, jak láska o blaho vaše a péče o bezpečnost jednati mi velely.“

„Mluv, otče, a nezatajuj nám ničeho,“ prosili takořka jedněmi ústy dva mladší mnichové, kteří během řeči až ke guardianovi se přiblížili. „Toneme v pochybnostech; ty jediný můžeš nás z nich vyvésti.“

„Ano, ano, proto jsem přišel, abych rozptýlil pochybnosti vaše. Dříve však chtěl jsem se ujistiti o nezvratné síle duševní, kterou vždy jste se vyznamenávali. I sbledal jsem, že není oslabena. Nuže, z úst mých přijímali jste ochotně slova útěchy a radosti, přijmetež i zprávu bolestnou: Dnes

naposled shromáždili jsme se zde, budoucí jitro násilně má nás rozloučiti!“

Hlas starcův se chvěl. Hlava sklesla mu k prsoum, v oku vyhasla poslední jiskra statečnosti. Byl přemožen trapnými city, jimž úsečnými slovy dopřál konečně průchodu.

Hrobové ticho trvalo několik vteřin. Poslední slova guardianova duněla ozvěnou v uších přítomných mnichů. Šebír mluvil příliš přesvědčivě, než aby stín nedůvěry vplížiti se mohl do mysli jejich. Věděli dobře, že nikdy nepředbíhá soudem, pokaváde plné jistoty o pravdivosti jeho nenabyl. Klam, pochybnost není více možná. Jak veliké zděšení ovládlo nitro všech! Čeho se obávali, nedalo se více odvrátiti. A s jakou rychlostí přikvačila záhuba! Nepatrného počtu hodin bylo jim ještě dopřáno, aby velikost neštěstí mohli uvážiti. A pak? Či mají snad prchnouti a tak ujíti hrozící záhubě? . . .

Myšlenky ty zmítaly i myslí Šebířovou. Pohnutí, které již v druhém okamžiku v síni nastalo, vytrhlo jej z nich. Poodkrytá budoucnosti tvář měla býti zcela odhalena. Posud snata byla rouška toliko z hluboké jízvy na její čele, posud ukazovaly se jen vrásky na skráních; což teprvé, až objeví se hrozivý pohled oka její!

(Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. (*Slovanští poutníci v Římě.*) Slavnost Cyrillo-Methodějská, k vůli které zástupcové všech slovanských národností pouť do věčného města nad Tiberou nastoupili, jest skončena a poutníci vrací se opět do vlastí svých, naplnění jsouce mohutnými a vznešenými dojmy. Při slavné audienci, kterou měli poutníci u papeže Lva XIII., přítomno bylo 1400 poutníků, vedle nichž v audiencním sále přítomno 28 kardinálů a 40 biskupů a prelátů, kteří průvod papežův tvořili. Vedle biskupů, kteří poutníky vedli, nalezal se též člen panské sněmovny kníže Sapieha, moravský hrabě Egbert Belcredi, hrabata Tarnovski. Schönborn, Jablonowski a Baworovski; polští šlechticové se dostavili vesměs v bohatém kroji národním, v němž zraky všech na sebe obraceli. Mezi Čechy vzbuzovali zvláštní pozornost tři členové měšť. sboru granátníků pražských, kteří hnaté své čepice na hlavě nesli. — Ve středu dne 6. července byla, jak jsme již sdělili,

k počtě slovanských hostí uspořádána veliká akademie ve Vatikáně, při níž básně ke cti slovanských apoštolův ss. Cyrilla a Methoda ve všech slovanských řečích od básníkův samých přednášeny byly. Akademie odbývala se v nádherném sále Bramantském; do něhož se cizinci nikdy nevpuštějí a protož bylo to novým vyznamenáním pro poutníky, že jim velkolepá tato místnost byla postoupena. Český Parnas byl zastoupen vyšehradským proboštem Václavem Štulcem, z Poláků přednášel vzletnou báseň Josef Szujski, po něm vystoupili ještě dva polští básníci Kozmian a Odyniec; Rusíny zastupoval Guszalewicz, Slovince Jiří Slotta a P. Lotrič, Chorváty konečně Buzolič a Pavlinovič. Všem se dostalo nadšené pochvaly, ač byla tatáž tlumena přítomností papeže a všech kardinálů. Svatý Otec seděl po celou akademii na trůně pod baldachýnem, zdál se ale unaven býti, neboť slavnost po čtyry hodiny trvala. Tím byly úřední slavnosti ukončeny a již druhého dne na to počali se poutníci z věčného města, jehož památnosti a znamenitosti si byli po celý týden prohlíželi, zase rozjížděti a do vlastí svých vraceti.

— Pobožnost 40hodinná koná se do 17. července u sv. Tomáše, od 18.—21. července u sv. Ducha a od 22.—25. července u sv. Markéty.

— Letos udílí J. M. nejdůst. pan světící biskup dr. Karel Prucha všecka tři vyšší svěcení dne 13., 14. a 15. července. — Z novosvěcených kněží budou míti někteří primici v Praze a sice: dne 16. července p. Kašpar *Ibl* u P. Marie Vítězné na Malé Straně o 10. hodině, p. Josef *Pacák* u Milosrdných sester pod Petřínem o 8. hodině, p. Ant. *Kothe* u sester Božského Srdce Páně na Smíchově o 8. hodině a p. Adolf *Fengler* u Ursulinek o 8. hodině, pan Kamil *Janeček* u Milosrdných sester v Karlíně o půl deváté hodině. — Dne 17. července p. Klement *Kuffner* u sv. Klementa o 8. hodině a p. Karel *Subovský* u sv. Apollináře o 8. hodině. — Ostatní budou slaviti svou primici na venkově a sice: p. V. *Brabec* v děkanském chrámu Páně v Klatovech dne 17. července, p. Jos. *Brtník* v Středoklukách dne 24. července, p. V. *Čermák* v děkanském chrámu Páně v Slaném dne 17. července, p. Jos. *Dědek* v Kalné dne 24. července, p. Jan *Dinter* v Neurode v Kladské dne 18. července, p. Karel *Grossmann* v Příboře na Moravě dne 31. července, p. Ant. *Šindelář* v Brtnici na Moravě dne 13.

července, p. Vincenc Švehla v Počátkách dne 24. července, p. Frant. Talmáček v Příboře na Moravě dne 24. července, p. Jos. Taubitz v Neuweistriz v Kladsku dne 17. července.

— *Ústav Marianský*. Dne 6. července počal v Praze, v Ječné ulici č. 527 činnost svou ústav tohoto jména, založený „společností dcer Božské lásky“, v němž dostane se služebným dívkám, nemajícím žádného místa, zdarma přístřeší i vyučování, dokud nenaskytne se jim služba nová. Domácí kaple a ostatní místnosti ústavu byly dne 7. července vysvěceny, ku kterémuž slavnostnímu výkonu se dobrodincové, kteří k zřízení téhož přispěli, dostavili. Také po tři následující dny byl volný přístup všem, kdož si chtěli uspořádání ústavu prohlédnouti. Oblažující zpráva, jež tyto dny „společnosti dcer Božské lásky“ došla, že totiž ráčila Její císařská Výsost princezna Stefanie převzít protektorát jako vrchní ochrankyně ústavu, dává záruku, že lze činnost s radostí a tím větší důvěrou v budoucnost počítati.

— Sv. Otec Lev XIII. vydal o svátku knízat apošt. sv. Petra a Pavla novou *Encykliku*, ve které otcovskými slovy touží na blízké nebezpečí, jímž ohroženo jest všeobecné blaho společnosti lidské a osoby panovníkův a udává prostředky, kterými třeba v době tak nebezpečné domáhati se nápravy. Poukazuje k tomu, že u Boha sluší hledati původ veškeré moci vládcův, napomíná důtklivě poddané, aby pamětlivi jsouce vznešeného příkladu prvních křesťanů s neochablou věrností lnuli k pánům svým, panovníkům opět uvádí na paměť rozkvět státu za doby shody jejich s vůlí církve sv. a poroučí Božský ústav ten spásy do ochrany všech.

— Jak snadno klamati se dávají učenci, běží-li o to, aby se učinil útok na vážnost písma sv., vysvětá nejzřejměji z následující zaručené události: R. 1863 vykopány byly u Abbeville ve Francii mezi křemenitými zbraněmi i čelisti kosti, ano i celé kostry lidské. Vykopaniny ty prohlášeny byly v brzku za památky doby předhistorické a dohlížitel nad dělníky v jamách pracující, jmenem Boucher de Perthes, oslavován byl učenými spisy a chválami badatelů za vynálezce dávno postrádaných důkazův o jsoucnosti předpotopního člověčenstva ve smyslu nevěreckém. Z dalekých krajin spěchali milovníci starožitností, aby na své oči

přesvědčili se o znamenitých předmětech sporného bádání. Nyní teprv po letech objevilo se, že spáchán byl s pozůstalostmi předhistorické doby smělý podvod. U Abbeville objeveny byly sice kosti některých cizopasných savců, avšak nižádné zbraně ani kosti lidské. Dělníci znajíce přání dohlázele svého zhotovili z křemene některé neumělé nástroje a položivše vedle nich několik lebek lidských i koních z blízkého hřbitova a mršníkú ukryli je hluboko do země v místa, kam za nedlouho při kopání měli dojít. Když se tak stalo, přinesli je Boucherovi, který radostí jsa bez sebe vyhlásil je za památky předhistorické a získal si tím slavného jména. Možno si domyslit, že podvod Abbevilský není osamělý.

— Encyklika sv. Otce Lva XIII. o sv. apoštolích Slovanských, Cyrillu a Metoději, neminula se s účinkem i u rozumnějších Řeků. V týdeníku Syrském, Anatoli zvaném (č. 34.), pojednává jakýsi pravoslavný Řek o sjednocení církve Východní s Římskou. „Rozdíl jedině,“ praví v listu tom, „působí učení o primátu Petrově a přece článek ten je s dostatek odůvodněn v písmě sv., ve spisech otců a sněmech církevních. Tvrdohlavost naše musí konečně povoliti. Křesťanským bratřím svým na západě musíme podati ruku k smíru a bratrským políbením k nim se přidružiti; neboť láska označuje cestu k životu v pravdě křesťanskému, láska jak Kristus Pán nejednou řekl, má nás křesťany v jedno pojiti.“ Hle, Řekové sami uznávají, že trvali v bludu. Při tom ovšem vedle účelů vyšších vedeni jsou ohledy čistě světskými, aby navrátili se k porušené jednotě s církví západní. Domnívají se totiž, že by tím nabyli větší vážnosti u národů kat., nežli posud jí požívají, a mimo to i hmotné podpory jejich. Ostatně domněn, to není úplné bezpodstatné. Dříve nedojde národ Řecký nadvlády na východě, dokaváde nevrátí se do lůna církve katolické; neboť svévolné odloučení se od Říma potrestáno bylo zbraněmi Tureckými a prozřetelnost Boží nedopustí, aby kdy rozkol slavil vítězství. Katolické Řecko mohlo by se proto nadíti podpory států západních, že by úlohou jeho bylo, klásti statečný odpor zhoubnému působení panství Tureckého u křesťanů Pobalkánských.

— *Obecná jednota Cyrillská* při akademii v Praze, pořádá dne 2., 3. a 4. srpna t. r. pro duchovní, učitele, ředitele kůru a přátele církevního zpěvu vůbec, třídní kurs, spojený s produkcemi při rozličných církev-

ních výkonech a přednáškami, praktickým provedením znázorněnými. Předměty, o kterých se jednati bude, jsou: O vyučování sbornému zpěvu, chorál gregoriánský, liturgická stránka církevního zpěvu, mnohohlasový zpěv, o hře na varhanech, o písni obecné a v Jednotách Cyrillských. Dne 1. srpna jest uvítání účastníků v spolkovém sále (řetězová ul. č. 22, 3 p.) Volného času použito bude k prohlédnutí starožitných památek Prahy a na den 5. srpna jest ustanoven výlet na Karlův Týn.

— *Slavnost sv. Cyrilla a Methoděje* na Velehradě 5. července 1881. Zbožný duch lidu slovanského nedá se utlumiti a hledá příležitosti, aby osvědčiti se mohl patrnými skutky, Mnozí jeli do Říma děkovat za počtu prokázanou sv. C. a M. apoštolům slovanským. Tisícové přišli 5. července na Velehrad uctívat tytéž apoštoly ss. C. a M. Nával ohromný, tak že průvody nemohly se dostat ani do kostela. Kázání v kostele i venku. Lidem přeplněno všude. Děkovací telegramy poslali do Říma sv. Otcí farníci velehradští, poutníci na Velehradě shromáždění a kněží přítomní. Odpověď telegramů došla ještě před odchodem poutníků, byla přečtena i potěšila tou měrou, že lid provolával „Sláva Lvu XIII.!“

Literární oznamovatel.

— „*Urbánkův věstník bibliografický.*“ Měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. Majetník a redaktor Fr. A. Urbánek, knihkupec v Praze. Roční předplacení poštou 4 zl. 40 kr. Ročník 2. Číslo 4. a 5. Upozorňujeme opět na tento výborný a velmi potřebný časopis!

— „*Světobzor*“ má v čís. 27. roč. XV. tato vyobrazení: Kar. Estreicher. Pohled na nár. divadlo od mostu Palackého. Zápas lva s tygrem. Starožitný slovanský obraz sv. Petra a Pavla v chrámě sv. Petra v Římě. Vzácnější severské druhy racků. Hnízdiště racků na ostrově Medvědí. — V čís. 28. téhož roč.: Daniel Lukič Mardovcev. Kostelec n. Orlicí. Útěk do Egypta. (Z Ebersova Egypta). Austrálie: Corranderk. Veřejná bibliotéka v Melbourne. Ramses II. Kleopatra plující Antonioví na řece Kydnu v ústřety.

— „*Obzor*“, vykazuje v čís. 13. roč. IV. tento obsah: Církevní hymny o sv. Cyrillu a Methoději pro hodinky kněžské nařízené sv. Otcem Lvem XIII. Pouť římská. Vzpomínky. (Píše Vinc. Brandl.) Význam filosofie scholasti-

cké od dr. Pospíšila. Studánka duchů. Pověst. Chudý šlechtic. Povídka od Hendr. Conscience. Obzor a oznamovatel literární.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- vdp. V. Štulc, probošt kapituly Vyšehradské, jmenován papežským prelátem;
- p. Vít Redinger, far. v Liebensteinu a kn. arc. notář, obdržel ryt. kříž ř. sv. Hrobu;
- p. Ant. Rosam, far. v Palici, jmenován kn. arc. notářem;
- p. Mich. Hubl, far. v Oudrči, obdržel exposit. canon.

Ustanovení jsou:

- p. Jos. Kříž, kp. v St. Boleslavi, za far. ve Velízu;
- p. Jos. Vejchar, far. v Uhlířských Janovicích, za far. v Slušticích;
- p. Vál. Appl, kp., za admin. v Uhlířských Janovicích;
- p. Jan Slávek, far. v Skrýšově, za far. v Podčepicích;
- p. Frant. Blažek, admin. v Podčepicích, za admin. ve Skrýšově;
- p. Jan Vachulka, kp. v Pcherách, za admin. in spirit. tamže.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- vdp. Frant. Hampl, kancléř b. konsistoře, konsistorní rada a b. notář, jmenován kanovníkem sídelním praebendy Ullersdorfské v Hradci Králové;
- p. Bedřich Geyer, far. v Králíkách, čestným děkanem;
- p. Frant. Eixner, far. Barnwaldský na odpoč., b. notářem;
- p. Ign. Bílek, far. v Bartošovicích,
- p. Ant. Karger, far. v Rokytnici,
- p. Karel Langer, far. v Mládkově, a
- p. Karel Chotovský, far. v Žamberku, obdrželi exposit. canon.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Mayer, děkan Německo-Rychnovský na odpoč. a b. notář, dne 29. června 1881 (nar. 4. dubna 1809 v Rychnově, vysv. 25. března 1836);
- p. Václ. Bayer, osob. děkan ve Vimberku, b. kons. rada a vikář, dne 1. července 1881 (nar. v Krumlově 22. července 1826, vysv. 2. listop. 1851).

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XXII. Manželům.

1. Kř. manželé považte, jak vznešená, jak důležitá jest svátost stavu manželského! Jest to, jak sv. Pavel píše, tajemství veliké v Kristu a v církvi. (Ef. 5, 32.) Spojení kř. manželů představuje duchovní sjednocení mezi Kristem a církví. Nebo co jest více jedno jako oni, jimž jest jedno tělo, jeden stůl, jedno lože, jedno dědictví? (Sv. Petr Dam.) Máte tedy kř. manželé tak k sobě vespolek se chovati, aby vaše manželství ono duchovní spojení důstojným způsobem se vyznačovalo.

a) První a hlavní *povinnost* manželů jest *láska*, ježto jest základ křesťanského manželství. „Manželé, jak praví sám Kristus, jsou dva (dvě osoby) v jednom těle.“ (Mat. 19, 5.) Již tedy nenáležíte každý jen sobě, ale jeden druhému; a proto máte býti jedno srdce, jedna duše, jedno tělo. A kdo by těla vlastního nenáviděl? Mezi vámi již neplatí mé a tvé, nýbrž máte všecko společné; tedy budiž mezi vámi jedna mysl, jedna vůle; milujte se vespolek. Z lásky této vespolek upřímně, pokojně a svorně buďte živi, chyby a vady jeden druhého neste, křivdy sobě odpouštějte, všecko dobré i zlé spolu trpělivě snášejte. Muž jest hlava ženy jako Kristus jest hlava církve. Muži milujte manželky své, jako Kristus miloval církev. Ale jako církev poddána jest Kristu, tak i ženy mužům svým ať jsou poddány ve všem. Jeden každý manželku svou jako sebe miluj, manželka pak ať se bojí muže svého. (Ef. 5, 23—33.) „Muži milujte manželky své a nemějte se trpce k nim; ženy buďte poddány mužům jak sluší Pánu.“

(Kol. 3, 18., srv. Fil. 2, 4. I. Tim. 2, 11.) „Nade všecko mějte lásku, která jest svazek dokonalosti a pokoj Kristův vítězí v srdcích vašich, k němuž i povolání jste v jedno tělo.“ (Kol. 3, 13—15.)

b) Z lásky plyne *věrnost*, již kř. manželé povinni jste zachovávat a proto hleďte se všeho i stínu hříchu vystříhati a nechte místa žárlivosti v srdci svém; ale i manželské obcování vaše má býti počestné a střídme.

c) V lásce zakládá se *společná pomoc* ve všech případnostech života; proto máte o své blaho domácí společně pečovat, jsouce pilní, střídmi a šetrní; máte se vespolek k dobrému vzbuzovat, o spasení svém i všech vám svěřených pracovat. Jeden druhého břemena neste. (Gal. 6, 2.)

d) Ježto jest svazek manželský nerozvížitelný, nemáte se kř. manželé nikdy opouštět, nýbrž až *do smrti své spolu v lásce máte setrvat*. „Protož opustí člověk otce svého i matky a přidrží se ženy své (muže).“ (Mat. 19, 5.) „Těm, kteří jsou v manželství, přikazuji ne já, ale Pán, ať žena od muže neodchází. Pak-li by odešla, ať zůstane nevdana, neb ať se zase s mužem svým smíří. A muž neopouští ženy své.“ (I. Kor. 7, 10. 11.)

e) Konečně mějte kř. manželé *bázeň Boží*, buďte oba nábožné myslí a účinni v dobrých skutcích a tak pospolu kráčejte ku království nebeskému. „Bojte se Hospodina a služte jemu v pravdě z celého srdce svého.“ (I. Král. 12, 24.) „Uchyl se od zlého a činně dobře.“ (I. Petr. 3, 10.) „Očišťujte se od všeliké poskvrny těla i duše, dokonávající posvěcení v bázni Boží.“ (II. Kor. 7, 1.)

2. *Dobré kř. manželství jest veliké štěstí a blaho*. Jak utěšené jest, když jsou man-

želé spolu živi, jak sluší pravým křesťanům; když se oba milují, sobě vespolek pomáhají, spolu se modlí a pilně pracují, když si oba své radosti a žalosti sdílí a takto si vespolek napomáhají k časné i věčné blaženosti. „Ve třech věcech líbí se duchu mému, ježto schváleny jsou před Bohem i před lidmi: svornost bratří, milování bližních, muž a žena dobře se snášející.“ (Sir. 25, 1.) „Přítel a tovaryš, když se v čas schází, a nad oba jest žena s mužem.“ (Sir. 40, 23.) „Když muž i žena, děti a domácí všickni v pokoji živi jsou, jest dům jejich malé nebe; pak-li mezi nimi rozbroj a nesvornost panují, jest dům jejich veliké peklo.“ (Sv. Tom. Vil.)

3. *Prostředky k svornosti a spokojenosti manželské.* a) Pamatujte kř. manželé na to, co jste sobě slíbili před oltářem Páně: manželskou věrnost a lásku. — b) Chraňte se bedlivě obapolného podezřívání a vší žárlivosti, ježto nevěrnost vymýšlí a soužení vyhledává. — c) Ostříhejte svatý pokoj, mluvte opatrně a mlčte, kde by mluvení pokoj manželský rušiti mohlo. — d) Pozorujte jeden druhého náklonnosti, snášejte obapolně své křehkosti a slabosti, promíjejte si poklesky a chyby a hleďte jeden druhému vyhověti. — e) Chovejte se vždy šetrně, přívětivě a laskavě. — f) Modlívejte se za sebe vespolek. — g) Příkladu vzorných manželů následujte, jako byli: Jakub a Rachel, Tobiáš a Sara, Zachariáš a Alžběta, Jachim a Anna, Josef a Maria P. *Z mnoha příkladů manželů křesťanských* stůj zde jeden. Sv. hrabě Elzear a manželka jeho Delfina vroucně v Pánu se milovali. Když byl jedenkráte Elz. za svým povoláním se vzdálil a dlouho se nevracel, Delfina starostliva jsouc, jak ze mu vede, vypravila k němu zvláštního posla, po němž Elz. odpověděl: Drahá choť! mám se velmi dobře. Kdykoli mne chceš viděti, hledej mne v ranách Pána Ježíše, v nichžto přebývám; jinde bys mne hledala marně.

XXIII. Rodičům a pěstounům.

2. Kř. rodiče a pěstounové, otčimové, macechy a poručníkové, vy máte k svým dítkám a svěřencům *důležité povinnosti*, t. abyste jak o tělesné tak i duchovní potřeby jejich se starali a dobře, v duchu křesťanském je vychovávali.

a) Vzhledem těla máte své dítky živiti, šatiti, o jich zdraví pečovati, od úrazu je chrániti: máte se starati, abyste jich dle stavu svého zaopatřili a pomohli

jim k poctivé výživě. — b) Hlavně pak máte dítky své v bázni Boží pro nebe vychovávat a proto mějte zvláště péči o jich duchovní vzdělání, posýlejte je pilně do školy a sami hned od mladosti ve sv. náboženství je cvičte; veďte je k modlitbě, přidržujte je k službám Božím a k mravnému, slušnému chování, ku všelikým ctnostem je nabádejte; stále nad nimi bděte, zlých společníkův a všeliké příležitosti k hříchu jich vystříhejte; důtklivě jich napomínejte, když třeba je kárejte, trescete; v ničem jich nepohoršujte, nýbrž vždy a ve všem dobrým příkladem jim předcházejte a za ně k Bohu se modlete.

2. *Mnohé jsou důvody a pohnutky*, jež vás kř. rodičové nabádají, abyste své povinnosti věrně plnili: a) Bůh sám vám dítky svěřil, jest tedy vůle Boží, abyste je jako zástupcové jeho pro nebe vychovávali. — b) Rozum vám tu povinnost ukládá, abyste o ty, jimž jste život dali, se také starali. — c) Bůh sám cit a lásku k dítkám v srdce vaše vštípil, vždyť i lidé divocí, něžnou lásku chovají k svým dětem, ba i nerozumné zvíře o své mladé má péči. — d) Když jste v stav manželský vstupovali, k tomu jste se před Bohem zavázali, že chcete dítky dobře vychovávat a k tomu cíli svátostní milost jste obdrželi. — e) Považte, že na dobrém vychování založeno jest blaho obce i státu a proto vlast i národ toho na vás žádají. — f) K tomu vám i vlastní prospěch radí; nebo zdárné dítky budou vám radostí a požehnáním, ale daremným vychováním připravili byste si kletbu a zlořečení. — g) Konečně vězte, že Bůh jedenkráte dítky z rukou vašich požádá i běda vám, vlastní-li vinou některé z nich jste ztratili! — Proto kř. rodičové, nelitujte práce, starosti a nákladu, abyste dítky své dobře vychovávali. Čiňte co můžete, ostatní zůstavte Pánu.

3. *Prostředky spolu pravidla dobrého křesťanského vychování* a) Učte kř. rodičové dítky své podle možnosti všemu, co jim pro časnost i věčnost věděti třeba a sice hned od dětinství až k dospělosti. Čemu se děti z mládí naučily, jest jim nejdražší poklad, nejlepší dědictví. — b) Vypuzujte ze srdcí dětských především samolibost, ježto jest pramenem přemnohých hříchův; otužujice tělo, mrtvice žádosti jejich; navykejte jich strídmosti a zdrželivosti. — c) Skoumejte a v uzdu pojímejte zlé žádosti dítek svých, zvláště náruživost hlavní, kterou neskrotíte-li, všecky ostatní snahy

zase budou marné. — d) Bedlivě ošetřujte dobré vlohy a náchylnosti dítek, zvláště náklonnost k pravdomluvnosti, studu a nábožnosti. — e) Dávejte dobrý pozor nejen na dítky malé, nýbrž a zvláště na dorůstající, doma i mimo dům, aby nebyly svedeny zlými příklady a společníky. — f) Přidržujte dítky své k poslušnosti pro Boha, kterouž jim usnadňujte svým vážným a laskavým chováním. — g) Odměňujte dítky, třeba-li jim pobídnutí a trescete jich, nelze-li jinak nadíti se polepšení, obé však číňte spravedlivě, s mírou, právě otcovsky. — h) Počínejte záhy u dítek přemáhati zlé a zvykat je dobrému, pomníce, že první léta na vychování nejvíce působí. — i) Nikdy si nepočínejte libovolně nebo liknavě, jsouce rozdvojeni, z pouhého rozmaru, ale číňte všecko svědomitě, svorně s bohomyslnou a setrvalou horlivostí. — k) Předcházejte dětem dobrým příkladem. — l) Dejte pozor na své řeči a činy; nebo dítky mají oči a uši bystré, všetečné a chraňte se před nimi co zlého činiti, aby vám toho snad nevytýkaly. — m) Buďte dobří dokonalí křesťané a budou i dítky vaše dobré, zdařené; jablko nepadne daleko od stromu. „Sotva možno, aby dítě dobře vychované bylo neb zůstalo zlé, nešlechtné.“ (Sv. Jan Zl.)

4. *Slyšte kř. rodičové, co vám ohledem vychování káže sám Bůh v písmě svatém.* „Vím, že přikáže — Abraham — synům svým, aby ostříhali cesty Hospodinovy a činili spravedlnost.“ (I. Mojž. 18, 19.) „Přikážete synům svým, aby pamatovali na Boha a dobrořečili jemu.“ (Tob. 14, 11.) „Máš-li syny, cvič je a shýbej je z mládí jejich. Máš-li dcery, opatruj tělo jejich.“ (Sir. 7, 25.; srv 30, 1—3.) „Tresci syna svého, abys nezoufal. Kdo šetří metly, nenávidí syna svého a kdo miluje, v čas jej tresce.“ (Přisl. 13, 24.) „Otcové vychovávejte děti své v kázni a v trestání.“ (Ef. 6, 4.) „Jest-li kdo o své péči nemá, zapřel víru a jest horší než nevěřící.“ (I. Tim. 5, 8.)

„Blahoslavený muž, který se bojí Hospodina. Mocné na zemi bude símě jeho; rodina upřímných požehnání dojde.“ (Žlm. 111.) „Spravedlivý blahoslavené po sobě zůstaví syny.“ (Přisl. 14, 26; Sir. 14, 8—13.) „Umřel otec a jakoby neumřel; nebo podobného zůstavil po sobě. Za života svého viděl jej a veselil se z něho a při smrti své není zarmoucen, aniž zahanben jest před nepřátely; nebo pozůstavil obrance

domu proti nepřátelům a přátelům, kdo by se dobrým odplácel.“ (Sir. 30, 4—6.)

XXIV. Dětem.

1. Milé dítky! *Bůh vám ukládá povinnosti k rodičům v čtvrtém přikázání:* „Cti otce svého i matku svou.“ (II. Mojž. 20, 12.) S úctou jest spojena poslušnost i láska.

a) *Rodičové jsou dětem zástupcové Boží a proto je máte ctít,* t. j. máte o nich dobře smýšleti, jich si vážiti a uctivost tuto slovy i skutky na jevo dávat; nemáte se nikdy za rodiče styděti, jimi pohrdati, jich pomlouvati, jich křehkosti a vady odkrývat; spíše máte cti jejich se zastávat a dobré jich hájiti. „Cti otce svého i matku svou.“ (V. Mojž. 5, 16; Mat. 15, 4.) „Kdo se bojí Pána, ctí rodiče své. V skutku, v řeči a ve vši trpělivosti cti otce svého.“ (Sir. 3, 8—9.) „Cti otce svého a na upění matky své nezapomínej.“ (Sir. 7, 20.)

b) *Rodiče jsou nejbližší představení dítek svých,* jimž ve jménu Božím přikazují dobré a zakazují zlé; proto jich máte ve všem, co není proti přikázáním Božím, poslouchati, t. j. máte jich vůli vždy ochotně, bez prodlení a z úplna plniti. Nesmíte jim spurně odpovídati, jim se protiviti, dobrou radou a kázní pohrdati, spíše máte v důležitých věcech s nimi se raditi, jich rady, napominání a káraní ochotně přijímati a zachovávat. „Slyš synu, kázeň otce svého a neopouštěj přikázání matky své.“ (Přisl. 1, 8.) „Slyš synu, přijmi radu rozumu a nezamítej rady mé. Přijímej učení od mladosti své a do šedin nalezati budeš moudrost.“ (Sir. 6, 18. 21.) „Slyš synu, slova úst mých a je v srdci mém jako základ založ.“ (Tob. 4, 2.) „Syn moudrý přijímá cvičení otcovo. Blázen posmívá se kázání otce svého, ale kdož ostříhá domlouvání, chytřejší bude. Kdo zamítá kázeň, pohrdá duší svou.“ (Přisl. 13, 1.) „Však vezte, že více sluší poslouchati Boha než lidí.“ (Sk. ap. 5, 29.)

c) *Rodiče jsou po Bohu největší dobrodincové dítek, proto jich máte z vděčnosti milovati,* t. j. máte k nim upřímnou náklonnost v srdci chovati a skutečně ji dokazovati. Z lásky hleďte jim radost působiti hlavně svou příčinlivostí a mravným, počestným chováním. Za mnohá dobrodíní jim děkujte nejen slovy, nýbrž i skutky svou vděčností jim prokazujte. V stáří hleďte jich křehkostí vyhověti, v chudobě i v nemoci o ně péči mějte a za ně se modlete. Když vám zemřeli, uctivě

jich pochovejte, odkazy jejich svědomitě plňte a v modlitbách na ně pamatujte. Nedopouštějte nijak rodičů soužití, na ně se hněvati, jich nenáviděti, hanbu a zármutek jim působiti, v potřebách jich nepouštějte neb dokonce smrt na ně nevolejte a po smrti na ně nezapomínejte. — „Synu, přijmi starost otce svého a nezarmucuj ho v životě jeho; schází-li na rozum, snášej ho a nepohrdej jím v mocnosti své; almužna (služba učiněná) otci nepřijde v zapomenutí.“ (Sir 3, 14. 15.) „Cti otce svého a na úpění matky své nezapomínej. Pomni, že leč skrze ně by si se byl nenarodil a odměň se jim, jakož i oni tobě dobře činili.“ (Sir. 7, 30.) „Pomněti máš, jaká nebezpečnost trpěla matka tvá pro tebe.“ (Tob. 4, 4.) „Prosím, aby činěny byly prosby a modlitby za všechny lidi, tudíž i za rodiče.“ (I. Tim. 2, 2.)

2. *Důvody a pohnutky, ježto vás děti vzbuzují. abyste plnily čtvrté přikázání.* — a) Jest to vůle Boží, abyste rodiče své ctily, poslouchaly a milovaly. — b) K tomu vás vlastní srdce pobízí, považíte-li, co dobrého vám rodiče od mladosti prokázali a jak mnoho pro vás trpěli. — c) Ta nemá tvář v celé přírodě vám v tom dobrým příkladem předchází. — d) Budete-li čtvrté přikázání věrně zachovávat, Bůh slibuje vám dlouhý život, štěstí a požehnání; děti však, které přikázání přestupují, mají se přetěžkých časných i věčných trestů bát. — e) Jen tak ob stojí rodina, obec, stát i církev, když se čtvrté přikázání věrně zachovává. Dobré děti jsou útěcha rodičův a naděje vlasti, zlé pak děti jsou pramenem soužení všeho lidu, ano hanbou a kletbou národu. „Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi,“ zní přikázání Boží, které jest první se zaslíbením. (Ef. 6, 2.) „Jako ten, kdo poklady shromažďuje, tak jest ten, který ctí matku svou. Kdo ctí otce svého, těšiti se bude ze synů svých a v den modlitby vyslyšán bude. Kdo ctí otce svého, bude dlouhověký.“ (Sir. 5, 10.) „Cti otce svého, aby došlo na tě požehnání od něho.“ (Sir. 5, 10.) „Kdožby zlořečil otci svému neb matce, ať smrtí umře; krev jeho ať jest na něho.“ (III. Mjž. 26, 9.) „Kdo sužuje otce svého a zahání matku, hanebný jest a nešťastný.“ (Přisl. 19, 26.) „Požehnání otcovo utvrzuje domy synů, zlořečení pak otcovo neb matčino z kořene vyvrací základy.“ (Sir. 3, 4.)

3. *Prostředky a povzbuzení k plnění čtvrtého přikázání* a) Dítka, ctěte, poslouchajte a milujte rodiče své; varujte se všeho, čím byste rodičům svým nějakou mrzutost, hanbu a zármutek působily a snažte se, byste jim dobrým svým chováním činily radost a potěšení. — b) Považte, že jsou rodiče vaši představení od Boha vám ustanovení. — c) Pamatujte, co vám rodiče od mladosti dobrého prokázali a buďte vděční. — d) Přejte si štěstí a blaha, jež Bůh dobrým dítkám připovídá i bojte se kletby rodičů rozhněvaných a spravedlivého trestu Božího. — e) Následujte příkladu dobrých dítek jako byly: Ježíš, Maria Panna, Abel, Seth, Jafet, Isak, Josef eg., mladý Samuel, David, Šalomoun, Tobiaš, Ruth a j. — f) Příklady dítek zlých jako: Kain, Cham, bratři Josefovi, synové Heli buďtež vám výstrahou a vůbec chraňte se děti zlých, abyste nebyly od nich zkaženy. (II. Tim. 3, 2 5.) — g) Jest-li jste rodičům v čem ublížily, prostě jich za odpuštění, oni vám jistě rádi odpustí, na všechny urážky a křivdy zapomenou a těšiti se budou z vašeho polepšení. Ale plňte příště věrně, co jste jim přislíbily a budou vám za odměnu dlouhý život, spokojenost, časné štěstí, požehnání a věčná blaženost.

Volba a posvěcení papeže Innocence III. (Pokračování.)

Uprostřed dvou kardinálů kráčel Lotar sloupovým chrámovým k oltáři a zde padl na kolena svá díky vzdávaje Pánu všemohoucímu. Sbor vybraných zpěváků naplňoval prostory chrámu Lateranského velebným chorálem: „Tebe Bože chválíme.“ I usazen byl Lotar na papežský trůn a dával políbení pokoje bratřím svým ze sv. sboru, kteří uvrhše se k nohám jeho za ně prosili. Se- stoupiv s křesla vyšel z chrámu a posadil se na kámen u dveří kostelních, jenž slove „sedadlem blátivým“, aby naplnilo se pro- roctví řkoucí: „Vyzdvihuje ze země nuzného a z bláta povýšuje chudého, aby posadil jej s knížaty lidu svého.“ V rukou komořího přijal tu tři hrstě peněz a metal je mezi lid volaje slova apoštola řkoucího: „Zlata a stříbra nemám, ale co mám, to tobě dám.“ Na to přiblížil se převor Lateranský spolu s jedním kardinálem a provázel Lotara ke stupňům brány vedoucí do paláce papežského opakující při tom slova: „Sv. Petr

zvolil nám otcem Innocence!“ U brány stáli soudcové a připojivše se k blížícímu zástupu kráčeli s ním do chrámu sv. Sylvestra. Pod mohutným obloukem, spočívajícím na porfyrových sloupech usadil se Innocenc na kamenný stolec a vzal z rukou převora kostela sv. Vavřince dva pruty, odznak výkonné moci své, a klíče Lateranské basiliky a paláce papežského na znamení, že sv. Petrovi a nástupcům jeho přísluší vrchní právo-moc zavíratí a otevíratí, vázati a rozvazovati. Po té obrátil se na druhou stranu křesla a opět přijal podávané mu pruty a klíče. Sotva že obřad ten byl ukončen, opásal jej převor červeným hedvábným pásem, na němž připevněn byl purpurový měšec obsahující dvanácte drahokamů a něco vonné ambry. Pás měl jej pamatovati na slib sv. čistoty, měšec na povinnost jeho otevíratí poklady církve chudým, sirotkům a vdovám, dvanácte drahokamů na příklad sv. apoštolů, ambra na slovo sv. apoštola: „Jsme Bohu vůní líbeznou!“ Opět blížili se k němu hodnostáři a líbali sv. ostatky, vektané na povrch obuvi jeho. Innocenc vzal z ruky komořího stříbrné peníze a vrhal je lidu řka: „Rozděloval, dal chudým; spravedlnost jeho zůstane na věky věkův.“ I zdvihl se celý průvod a kráčel sloupořadím obrazů sv. apoštolů do kostela sv. Vavřince, kde vykonal nově zvolený papež delší modlitbu na poděkování za milost, které se mu toho dne dostalo a vzdálil se odtud do komnat paláce svého a přítomen byl slavné hostině.

Lotarovi nedostávalo se posud vyšších svěcení, byltě teprvé diakonem. Dokud nebyl posvěcen na kněze a biskupa, nemohl zaujati místa na stolci sv. knížat apoštolských. Nechtěje však výjimku činiti od prastarého obyčeje církevního, že svěcení na kněžství děje se o čtveru suchých dní, aby se nezdálo, že ukrátiti chce dobu, po kterou nebylo mu možno vykonávati plnou moc apoštolskou a zdobiti se odznaky hodnosti papežské, odročil posvěcení na kněžství na nejbližší zákonitý čas v době svato-postní. V den zasvěcený památce Stolice sv. Petra přijal svěcení biskupské. Jak významný byl to den nejen pro současníky nýbrž i pro něj sama. Jím stále měl býti upomínán na velikost předchůdce svého, na vážný úřad svůj. Když pak sv. obřad ten byl ukončen, pomazal jej biskup Ostijský obklopen jsa prelaty dvoiu papežského, šlechtou Římskou a četným služebnictvem,

za hlavu církve sv. Na oltáři leželo pallium zhotovené převorem chrámu sv. Vavřince, kterým ozdobil jej archidiakon říkáje při tom slova: „Přijmi pallium, odznak to vrchní pravomoci papežské, ke cti Boha všemohoucího, k poctivosti blahoslavené Panny a sv. apoštolů Petra a Pavla a k oslavě církve Římské!“ I upevnili je kolem stojící na zad, na prsou a levém rameni zlatými jehlicemi, hyacinty se skvoucími. Potom vystoupil Innocenc k oltáři a přinášel na něm první oběť, kterou provázely chvalozpěvy všech kardinálů a ostatních duchovních. Epištola a evangelium zvěstováno bylo jazykem latinským a řeckým.

Vše to dalo se v chrámu sv. Petrském. Neboť jakož každá slavnost, každá památná událost v životě náměstka Kristova docházela posvěcení svého na blízku ostatků apoštola, kterého nazval Pán skalou a církev svou na něm vystavěl, tak i při povýšení Innocencově za nástupce sv. Petra vyvolen byl chrám ten za jeviště události pro celé křesťanstvo na výsost důležité. Tam složil nový papež velikou přísahu svou a vyznání víry, tam učinil provolání ke všem národům křesťanským. Jako dávalo se tenkrát císaři zlaté jablko naplněné popelem do ruky, aby upomínal jej zevnější lesk na slávu získaného trůnu, skrytý popel však na pomíjejícnost jeho: položena byla na hlavu papežovu koruna z pavích per, aby nikdy nezapomněl, že oči jeho na všechny strany musí býti obráceny, jako leská oka na chvostu pavím. Horké slzy Innocencovy svědčily o pohnutí srdce při vážné té slavnosti.

I povstal z křesla a jal se vykládati přítomným účel a hodnost apoštolského úřadu svého za základ položiv slova: „Tenť věrný a opatrný jest služebník, kterého Pán ustanovil nad lidem svým, aby dával mu pokrm v čas příhodný.“ Každý nemůže býti králem, pravil mezi jiným, nýbrž toliko ten, na jehož šatě a bedrách psáno jest: „Král králův, vládce všech vládců.“ Ten, jehož jméno sluje Hospodin, zřídil z vlastní moci přednost stolce apoštolského, aby nikdo nebyl tak smělým a neprotivil se pořádku. On řekl: „Ty jsi Petr, skála, a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné jí nepřemohou.“ Poněvadž tedy Pán položil základy církve a sám jest základem její, neškodí jí ani mocnosti pekelné. Necht bouří vlny kolem loďky Petrovy, na níž spí Pán, nezahyne nikdo. Kristus tiší bouři mořskou a nastává ticho a klid, tak že diví se lidé

a říkají: „Kdo jest ten, že větrové a moře jej poslouchají.“ Toť ta silná stavba, o které praví pravda věčná: „Spadl příval a přišly řeky a váli větrové a obořili se na dům a nepadl, neboť založen byl na skále.“ Na téže skále, o které apoštol dí: „Kristus zajisté jest skála.“ Patrně, že nedozná újmy sv. Stolec útrapami, nýbrž opíraje se o zaslíbení Boží volá s prorokem Páně: „Z úzkosti vysvobodíš mne.“ Důvěrně spoléhá se na ujištění Spasitele světa, které dal apoštolům svým: „Já s vámi jsem až do skonání světa.“ Ano, Bůh jest s námi, kdo proti nám?

Ješto tedy ústav ten neběře původ svůj od lidí, nýbrž od Boha, či spíše od Boho-člověka, nadarmo namáhá se sémě kacírské a rozkolnické, marně pachtí se lstný vlk, aby spustošil vinici, roztrhal úmluvu, převrhl svícen, zhasil světlo Páně, jakož proněsl se již vážený a učený zákona učitel Gamaliel: „Jestliže z lidí rada tato anebo dílo to, rozpadneť se; pak-li z Boha jest, nebudete je moci zrušiti, abyste snad nebyli nalezeni i Bohu odporní.“ Bůh jest důvěra má, nebojím se, že zmohou čeho proti mně nepřátelé. Jáť jsem služebník, kterého dal Bůh v čelo lidu svého; kéž dopřeje mi, abych věren byl a ostražit a poskytoval pokrmu všem v čas příhodný! Ano, služebníkem jsem služebníkův. Dej Pán, abych nebyl jedním z těch, o nichž praví písmo sv.: „Kdo činí hřích, služebníkem jest hříchu,“ abych nebyl takovým, o kterém psáno jest: „Služebníče nešlechtný, všecken dluh odpustil jsem tobě“ a opět: „Služebník zajisté, který poznal vůli Pána svého a nepřipravoval se a nečinil podle vůle Jeho, bude bit mnohými ranami;“ nýbrž jedním z těch, o kterých řekl Mistr náš: „Až učiníte vše, co vám poručeno, rcete; služebníci neužiteční jsme.“ Služebníkem jsem a nikoli pánem, jako řekl Pán apoštolům: „Králové národů panují nad nimi a kteříž moc mají nad nimi, dobrodinci slovou, ale vy ne tak; nýbrž kdo větší jest mezi vámi, budiž jako menší a kdo přední jest, jako služebník.“ Proto toužebně žádám si sloužiti a ne panovati, abych následoval příkladu vznešeného předchůdce svého, jenž řekl kdysi: „Nechci býti jako ti, kteří by rádi vládli duhovenstvu, nýbrž spíše chci státi se vzorem duchovnímu stádu svému“ a abych neopomenul příkladu toho, který pravil: „Jsme služebníci Kristovi.“

(Dokončení.)

Ve strastech.

Kdykoli nás na té pouti zemské
svízelův a strastí útok tíží,
důvěrou se tužme, že i v hoři
útěcha se, na úlevu, blíží:

Pohled na ty duše, v boji velké,
jež i v davu žalův setrvaly,
podchytí nás mocí nepodvratnou,
bychom s malou myslí neklesali.

Fr. Doucha.

Ke dni 2. srpna.

Na oslavu sv. Alfonsa, učitele církevního.

Jeho synovská přítulnost k římskému papeži.

Slovanskou poutí jsou naše zraky upřeny k Římu. Poutí tou, která se zajisté Pánu Bohu líbila, rozšířilo se naše srdce láskou k sv. Otcí Lvu XIII., náměstkovi Kristovu. Nám Slovanům v živé paměti tkví každý důkaz otcovské lásky Jeho. Tou příčinou myslíme, že přicházíme vhod, upozornujeme-li v tomto článku na světce, který toutéž láskou viditelnou hlavu církve svaté miloval a jí všecek oddán byl, jako naši svatí patronové Cyrill a Methoděj. — Úcta a láska k římskému papeži, jsou ovocem živé víry, jsou dcerami lásky, kterou kdo horlí o českou a slávu Boží. Že se sv. Alfons i v dotčených ctnostech vyznamenal, spatřujeme u něho též neobyčejnou úctu a lásku k římskému papeži. On se nejprve o to staral, aby kongregace jeho byla potvrzena a schválena římskou stolicí, a nevyslovná byla jeho radost, když papež Benedikt XIV. 25. února 1749 konečně slavně řeholi nové kongregace byl potvrdil. Jak mile byl o tom zprávu dostal, pokleknul na kolena svá, svolal milou bráť svou a v radostném nadšení zapěl „Te Deum laudamus.“ — Než jako každá ctnost, má-li se osvědčiti dokonale, musí býti soužením, rozličnými útrapami, jako v ohni tříbena, podobně se to mělo i s láskou a synovskou přítulností Alfonsovou k náměstkovi Kristovu.

Za papeže Pia VI. sběhly se takové neobyčejné případy, že náš světec upadl v nemilost jmenovaného náměstka Kristova, jsa nevinně a nespravedlivě obžalován. V nemilosti té sesazen jest z úřadu svého, jakožto představený kongregace své, jest sám vyloučen, a to na sklonku života svého. A jak sobě počínal v tomto případě staříčkový biskup náš? O slyšme, svatý tento

kmet kloní hlavu svou a volá: „Papež to tak uznal za dobré papežova vůle, jest vůlí Boží. Budiž Pán Bůh za to pochválen.“ Vše, co se týkalo náměstka Kristova, poutalo a zajímalo svatého Alfonsa. On pociťoval v srdci svém každou bolest, útrapu i radost římského papeže. Slovem, co trpí papež, to trpí i horlivý ctitel Jeho. Útrapy a zájmy církve, jsou i útrapami a zájmy Alfonsovými.

Když byl papež Klement XIII. zemřel, povzbuzoval své bratry, aby se modlili za volbu nového papeže. „Po Pánu Bohu nemáme jenom papeže a v jakém zmatku bychom bez něho, papež jest to, který nám oznamuje vůli Boží a srdce naše upokojuje. Po Klementu XIII. zasedl na stolec Petrův Klement XIV. Jeho vláda připadala právě před velkou revolucí. Papež předzvídal dobře nastávající bouři, a chtěl ji od Evropy odvrátiti. I sv. Alfons předzvídal tuto hrozící bouři. Tudíž prosil, jsa zármutkem sevřen své bratry a mnohé zbožné duše, aby se modlily za papeže a pokoj církve. Nejprve vznášela se bouře proti jesuitům. Vlády činily Klementu XIV. velké nátisky, nutíce jej k tomu, aby zrušil Tovaryšstvo Ježíšovo. Jest známo, jak velice ctil a sobě vážil sv. Alfons dotčeného řádu. Protož vzdychal, stenal, znamen je, že na pokoj v církvi není ani pomyslení. „Všecka zloba, která se chystá proti jesuitům, pravil, jest dílo jansenistů a nevěrců. Zrušeno-li bude Tovaryšstvo Ježíšovo, ó jakých převratů jest se nám dočkat v církvi a v státu. Papež i církev utrpí z toho velkou škodu.“ Nevyzpytatelní jsou však soudové Boží. Klement XIV. zrušil dne 22. července 1773 jmenované Tovaryšstvo. Nám nepřináležejí, abychom nad náměstkem Kristovým jaký-i rozsudek vynесли. Domnívali se zajisté, že tím Boha oslaví a církev prospěje. Jakmile se o tom náš světec dozvěděl, byl jako omráčen a bolestí sevřen.

Dříve se však koře nevyzpytatelným soudům Božím pravil opět: „Vůle papežova, vůle Boží.“ Od té chvíle nebylo slyšet ani slova proti papeži. Ano sv. Alfons, jsa úctou a láskou k náměstkovi Kristovu nadšen, vsudy jej hájí a omlouvá. Když se jedenkrát mnohé vznešené osoby nad tím horšily, že Klement XIV. zrušil řád Jesuitů, pravil k nim: „Ubohý papež, co měl sobě počítati v takových poměrech, když všechny vlády na něho doehaly, aby zrušil řád Jesuitů, nevolky tak učinil.“ „Kořme se pro zřetelnosti Boží a budmež v tichosti, než co se mne dotýče, pevně doufám, že zů-

stane-li jenom jeden jesuita na živě, že ten jediný bude s to, aby opět Tovaryšstvo to k životu vzkřísil. Ó modleme se za ubohého papeže, neb jest mu mnoho snáseti a trpět. Ze všech stran jest utiskován, kéž by mu Pán Bůh přispěti ráčil.“ — Jak velice byla tato synovská láska Alfonsova k římskému papeži Pánu Bohu milá, toho důkazem jest nám ona zázračná bilokace, kterou působil, jak na oslavu služebníka svého, jakož i k posile Klementa XIV.

Dne 21. září 1774 modlí se staří biskup v Arienzu po mši svaté, díky vzdává. Na jednou se však zcela utiší, nemluví, ničehož nežádá, slovem jest u vytržení. Všickni jej pozorují, ale žádný se neopovází k němu se přiblížiti. Toť trvá celý den, celou noc i ještě z rána dne 22. září jest v tom samém vytržení. Žádný neví, co se děje. Najednou zazvoní světec, oznamuje, že by rád sloužil mši svatou. Všickni se sběhnou, oslavenec se diví tomu. táže se co jest to? i bratři se táží co jest? Vždyť již nejdůstojnější otce, přes celý den ničehož jste nejedl, jakobyste byl již mrtvý? světec odpovídá? Nevíte, že jsem papeže v hodině smrti těšil? Sv. Otec teď právě zemřel.

A vskutku došla zpráva, že Klement XIV. dne 22. září ráno v 8 hodin skonal; tedy právě v tu hodinu, když byl sv. Alfons opět z vytržení vybaven. Vyvolil tudíž Pán Bůh pokorného Alfonsa k tomu, aby v posledních hodinách smrtelného zápasu těšil papeže, viditelnou hlavu církve, a v tom se nám jeví Alfons velebným a nad míru důstojným.

Jako hodný syn se z toho raduje, když vidí otce svého u vážnosti a lásce, podobně i svatý Alfons býval všecek radostí unešen, jakmile o tom slyšel, že jest papež ctěn a milován.

Jedenkrát byl těžce nemocen a dva kněží kongregace rozprávěli právě velmi horlivě o neomylnosti papežově. Nemocný Alfons, sotva že slyšel tyto řeči, byl najednou obživnul, volaje: „Ó jak se z toho těším, že o tak krásných věcech rozmlouváte. Máte pravdu, my bychom byli k politování, kdybychom neměli neomylného papeže.“ Ano právě o neomylnost papežovu získal sobě nový učitel církve neobyčejné zásluhy. Neboť on jest mezi světci, na oltářích církve katolické ctěnými první, jenž dal tak velký podnět k tomu, aby neomylnost papežova za článek víry byla prohlášena.

Ačkoliv za jeho doby nebyla tato výsada ještě článkem víry, přece byl již sv. Alfons o tom tak jistě přesvědčen, že nejenom hájil ji svými spisy, jak se říká „ex professo“, nýbrž že chtěl i život svůj za tuto přednost římského papeže položit. Neomylnost tu považoval za základ naší stálé víry v tomto životě. Zbavte papeže této moci a veta jest po auktoritě církve. Naproti tomu, je-li tato pravomoc zachráněna, vše jest zachráněno. Onť dokázal neomylnost papežovu v tom smyslu, jak byla od vatikánského sněmu církevního slavně za článek víry prohlášena. Ano jeho horlivost o čest a slávu římského papeže neznala takorůzka žádných mezí. „Já doufám, že umru jakožto nejvěrnější sluha římského papeže a sv. církve.“ Tudíž není také divu, že římsští papežové pro tuto synovskou přítulnost sv. Alfonsu dopřáli hojně chvály. I náš milovaný Lev XIII. pocítil tohoto nového učitele církevního nemalou chválou. Ať jsou zde jenom ta slova od něho pronešená. *„Již od svého dětinství ctíme, vážíme sobě a milujeme sv. Alfonsa.“*

I nám se dostane slávy setrváme-li po příkladu sv. Cyrilla a Methoděje a sv. Alfonsa v lásce k církvi a římského papeže. Nedejme se jenom žádným nepřitelem v této lásce zvyklati, ano budmež přesvědčení, že v synovské přítulnosti k svatému Otci, spočívá naše spása a budoucí sláva slovanských národů!

Fr. Hašek.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

„Dobří přátelé naši v městě,“ započal pozvednuv hlavy a rozhlížeje se po bratrích, „vypravili dnešního jitra posla ke mně. V tajných poradách novotářů bylo prý usneseno, aby co možná nejdříve Stradov a Klášter vzat byl útokem. Ještě dnes, tak vyřizoval posel, přitrhne sem síla vojska, aby vykonala dílo jí svěřené. Stradov nalezá se již, tuším, v rukou jejich; Kláštera nebude šetřeno! Vše, co se v něm nalezne, za kořist zapsáno Táboritům. Pan Lacembok s jakýmsi Prostovlasem vyhlednutí byli za vykonávatele pomsty na nás!“

Hlasité zděšení vyvolala slova guardianova v celém shromáždění. Smrtelná bleďost rozhostila se po lících bratrů. Ruce jejich křížily se přes prsa, jakoby potlačiti chtěly mocný tlukot srdce. — Guardian na chvíli umkl. I jeho hrud prudce se dula.

Avšak boj statně započat měl býti dokončen.

„Nelekejte se, drazí! Tém, kdož Boha milují, vše k dobrému slouží. Privil jsem dříve, kterak bude nám nyní osvědčiti lásku a věrnost svou. Doufám, že již lépe porozuměli jste slovům těm. Ukažme, že nejsme služebníci neužiteční, že Pán přijda nenalezne nás ve spánek pohroužené. Koruna slávy by nás minula, hněv Páně by nás očekával. Nesmíme volati s ustrašenými učeníky na lodičce: „Zachraň nás, Pane, hyneme!“ nýbrž heslo naše buď: „Ty kyneš, Bože, jsme připraveni. Z ruky Tvé brali jsme věci dobré, proč zlých bychom se lekali? Staň se vůle Tvá!“

„Staň se vůle tvá!“ zavznělo z úst mnichů, kteří Šebířovi nejbliže stáli. Guardian podával jim mlčky ruce a tiskl je vroucně k prsům. Výraz vděčnosti a spolu radosti objevil se kolem rtů jeho. Než i z ostatních tlačili se mnozí k němu, aby osvědčili nerozdílné smýšlení své s ním.

„Bratři, bratři milení,“ šeptal otec Šebíř, „ani netušíte, jakou radostí oplývá srdce mé. Hle, nemýlil jsem se ve vás!“

„Umřítí chceme s tebou!“ volali vidouce laskavost jeho.

„Ach nehoden jsem milosti, kterou mi propůjčil Pán,“ pravil jim a oko ovlhalo mu slzou. „Já slabý kmet a z vás nejeden v květu života. Já váhal a vy jste odhodláni!“

„Jako jsi byl vůdcem naším v životě, tak budiž nám vůdcem k smrti! Rádi přineseme v oběť život svůj, neboť ústy tvými mluví k nám Pán,“ ozývaly se hlasy porůznu. Ale ne všichni byli tak zmužilými. Z pozadí, kde nejmladší z mnichů stáli, propukal usedavý vzlykot. Guardian pozoroval, že služební bratři zakrývají si dlaněmi tváře a dusiti se snaží průjevy bolesti své, aby nedostaly se až k sluchu jeho. Nedivil se, nepokládal jim to za zlé. Pouto, které ke klášteru je vázalo, nebylo tak pevné jako u bratrů ostatních. Věděl zajisté, že láska k životu nedá se tak snadno utlumiti a ze srdce vyrvati. Těšila jej odhodlanost bratrů, kteří po vůli Boží vybráni byli spolu s ním za služebníky oltáře, a nermoutila jej bázeň druhých, které toliko stejné roucho a společný řád sdružoval. Ba jiné ještě myšlenky draly se mu do mysli. Zdaž nebyl zápal statečných bratrů pouze okamžitým dojmem vyvolán? Kdo může tvrditi, že setrvají v úmyslu svém, až hleďti budou vůči nebezpečí a strasti. Což, kdyby později jinak se rozhodli, pozbyli

zmužilosti a bylo již pozdě. Čas kvapil, půlnoc nebyla daleka. Ne, tomu nemohl dopustiti, aby ztratili zásluhy za hotovost život svůj položití pro Pána z lásky k svatému povolání svému. Bohu díky, že měl po ruce prostředek, kterým mohl jim prospěti. Před několika dny přinešen mu byl list od nejvyššího představeného řádu a v něm dovolovalo se všem mnichům bez rozdílu opustiti klášter, nastane-li mu veliké nebezpečení, a uchýliti se pod pohostinnou střechu jiného domu chudých synů sv. Františka. Mimo Šebíře nebylo to posud nikomu povědomo. On však s bolestí pročítal obsah jeho, nikoliv snad proto, že by si byl nevážil přání svých představených. Naopak vůle jejich byla mu vždy po zákonu Božím nejpřednějším pravidlem života. Avšak myšlenka, že by porušiti měl slib svůj, byť jen zdánlivě, trápila jej nevýslovně. Děkoval Bohu, že v listu dovoloval se odchod z kláštera, avšak nikterak nebyl doporučen. V brzkou se ovšem rozhodl, že nechce sám užití dovolení toho, nýbrž že setrvá, staň se cokoliv. Když pak přemýšlel o bratřích svých, umírňovala láska k nim obvyklou přísnost jeho. „Nechť sami učiní, jak za dobré se jim viděti bude. Předložím jim zprvu, co dokonalejšího v očích Páně a nezatajím toho, co skytá milost zástupců Jeho.“ A tak také učinil. Nalezl srdce šlechetná, horlivá, trpěti hotová. Zbývala ještě druhá část úlohy vytknuté a k té nyní bez meškání strojí se přikročiti.

„Hříchem bych to pokládal, drazí bratři, kdybych nesdělil s vámi vůli představených našich,“ pravil povýšiv hlasu.

„Jakže, bylo by možná, aby i oni věděli o nebezpečí nám hrozícím,“ pravil jeden ze starších mnichů, který stojí nedaleko guardianova slova jeho, byl zaslechl. Ostatní teprve při posledním slově Šebířově upustili od hovoru a že přeslechl je, napínali tím více pozornost svou.

„Otcovská péče jejich neopouští nás ani v těžkých hodinách,“ odvětil otec Šebíř. „List, který obdržel jsem nedávno, podává vám neklamné o tom svědectví.“ To řka vyňal ze zánadří pergamenový list a podal jej nejbližšímu mnichovi. Všichni kupili se kol čtoucího a udiveně naň pohlíželi. —

„A dovolujeme z moci nám vlastní tobě i bratřím všem, aby hledali útulku v klášteře bratrském, jenž vzdálen jsa postrachu válečného ochotně jej poskytne . . .“

Bratr Placid nedůvěřoval ani zrakům svým. Četl podruhé a smysl listu se ne-

měnil. Shromáždění kolem něho bratři s otázkou na rtech obraceli se k Šebířovi.

„Nedivte se tomu,“ pravil jim. „Kdo z vás necítí se dosti silna, může okamžitě opustiti klášter a ujíti v bezpečí. Nezazlím mu toho, neučiním mu výtky nížádné. Před chvílí podali jste důkaz o záslužné stálosti a věrnosti své; okažte nyní, že i poslušnost vaše jesti dokonalá. Na mne se neohlížejte! Jsem stár a dnů mých na mále. Neopustím kláštera nikdy!“

„A my zůstaneme s tebou. Neodpuzuj nás!“ volali bratři a chápali se rukou a roucha Šebířova.

„Věděl jsem to, věděl jsem to předobře.“ Dále nemohl guardian mluvit. Tiskl druby své k sobě a schyloval hlavu svou k nim. Možná, že setřítí chtěl slzu, jenž vyhrkla mu ze šlechetného, nadšením planoucího oka. Chvilka ta byla nejkrásnější dobou života jeho. Ba, ani to nemohlo ji zkaliti, že přiblížili se k němu mladší bratři a na tvářích jejich čísti byl stud a strach. Neosmělili se sice promluvit, avšak guardian viděl jim hluboko do srdce.

„Pojďte i vy blíže ke mně,“ pravil, „a odložte veškeru bázeň. Chci vám žehnati, aby šťastna byla cesta vaše. Dobrotivý Bůh sám ji račiž řídit! Nezapomínejte nikdy, ať se kdekoliv octnete, že blaho vaše cenil jsem vždy nejvýše. Neshledáme-li se více, aspoň v modlitbě na mne pamatujte!“

Všichni s pláčem líbali žehnající ruku Šebířovu. V okamžiku tom přikvapil neznámý muž do večerádla.

(Pokračování.)

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

V domě náležitě spořádaném starci mladě, a mladici staře živi býti mají, aby na oněch čílost mladická, na těchto stařecí dospělost byla vymáhána. S. Ignat. in vita.

Stařec jakož úcty právem vyžaduje od mladíka, tak tomuto mnohem jest povinen: příklady života správnějšího, aby v pobožnosti po zadu nezůstával za tím, jež v letech předchází. Staroba jest zpravidlem všeho stádce, zrcadlem mravův.

Tížeji zhřešuje stařec než mladík; vinu mladíkovu omlouvá nevědomost, aneb umenšuje přirozená horkokrevnost. Na starce žaluje všechno: věk, zkušenost, smrti blízkost, příkladu zřetel.

Sotva kdy starci zhřešují samojediní: tá-

hnou za sebou mladíky; neb kdožby mohl při mládenci vinit toho, jež se trpí starci? Kolik jest v obci starců, tolik jest učitelův mravnosti; hlasem jsou činové, předpisy jsou příkladové.

Toho, jemuž se od starce učí mladík, mnoho bude, naučí-li se usazovati rtuť, to jest přemáhati svá hnutí, skrocovati prchlivost a usazeností zmírňovati svou lehkovážnost.

Více může vzácná opatrnost s prostřední měrou svatosti než s menší opatrností větší svatost. S. Ignat. in vita.

Co jsi převzal k opatrování má tobě tím méně býti neznámo, čím více v sobě obsahuje. Důmyslnost jest lepší ředitelkou než moc a více působuje vytrvalá činnost než co by síly byly mohly. Chceš-li dobře veleti jiným, rozum rozkazuj tobě.

Avšak zle nazývají opatrností tu vlastnost, která jest chytrostí: tato kazí a nezvelebují vládu. Objevené šálby utržívají sobě opovržení, ježto hleděly jiné podtrhnouti a pod se připravit.

Nepevnou vlády podporou jest tváření, pitvora to opatrnosti; koho poddaný co do upřímnosti v podezření má, toho stejnou zbraní utkati hledí a každé ujištění pokládá za podezřelé. Často bývá potřebí nedávati, něčeho na sobě znáti; tvářiti se čím nejsi, nikdy nesluší.

Nikdo není opatrný leč jest dobrý; jen cna opatrnost chvály do sebe má, která dle zákonů věčné moudrosti vše rozpořádává. Vratké jsou rady věhlasu člověčího. Kdožby se bezpečně o třtinu opíral?

Kdo jsou dělníci na vinici Páně, toliko jednou nohou na zemi státi, druhou k horlivému na další cestu nastupování hotovi býti mají. S. Ignat. in epist.

Odkládá ten, jemuž se do díla nechce. Omrzelý poslušník nehrubě se odliční od vzdorovitého; naopak, jakož kdo v brzce dává, dvojnásob dává, tak kdo ihned poslouchá, činí se hodna dvojnásobné odměny poslušnosti.

Což bylo častější závadou než průtah? Mnohdy spása na okamžiku visí. Kde škody jsou nepatrné, průtah snad by zasluboval odpuštění; ale kde duše, kde věčnost v nebezpečí ubíhá, průtahu nížádnou pokutou dosti odkáti nelze.

Hotová poslušnost jest obzvláštním příznakem dospělé ctnosti; neb ona znamená srdce všech vášní prázdné a jen k Božímu pokynutí upřeně hledící, to jest, znamená muže dle srdce Božího.

Milost Ducha svatého váhavých podniků nezná; není jistější a rychlejší stezky k dosažení ctnosti, než aby k pokynutí rozkazujícího byla jak o závod hotová ochotnost poslouchajícího.

Tomu, kdo Boha má, byt i ničeho neměl, nic nechybí. S. Ignat. ap. Bart.

Zisk to prapodivný, nejkratší cesta kudy lze sobě nadejít k bohatství: po mnohu se žádostivě nehnati. Jednoho když hledáme, vším vládneme. Přísporek to zvláštní, ale jehož ne-nacházíme, leč bychom jiné všeho ztráceli.

Snadno jest bohatnouti; sami na sebe chudobu sázíme, když nás na osla posazují chtíčové naši; střeseme-li tyto, snadno chudobu vydržíme. Dokud snášíme chtíče, dotud jsme sobě nesnesitelní.

Blahoslavena směna: dáti něco skrovného anobř nic nedati, a něco neskonaleho vzíti. Vládnu-li zlatem, co mám i dokud? Mám-li Boha, čeho nemám a to dokud?

Byl by nesmyslný, kdo chce žízeň hasiti krůpějí z louže, ač má pohotově nesmírné moře rozkoše nejčistější. Komuž by krušno přicházelo oškřiviti sobě luštiny proti manně?

Sedm bolestí Rodičky Boží.

Luk. 2, 35.: „A tvou vlastní duši pronikne meč.“

S úctou chvátá Panna svatá
v síně domu Božího;
na srdci jí Božské dítě,
plném citu vroucího.
Aj již přes prah zbožně kráčí,
do svatyně vstupuje;
slza díků — perla jasná —
v oko se jí vluzuje.

A když skonán obřad svatý
a Syn Otci v oběť dán:
Simeon stařeček vstoupí,
Duchem svatým veden v stan.
Běře dítko na své lokty,
patří na ně s vroucností,
v srdci jeho blaha zdroje,
z úst ta řeč se vyprostí:

„Nyní propouštíš, ó Pane,
sluhu svého v pokoji;
vidělyť mé oči Toho,
jež svět v touhách akójí.“

Schystals spásu dávno ždanou
všeho světa před tváří;
ku oslavě lidu svého
Tvá nás láska obdaří.

A obrátě se ku Matce
v ta se slova rozplyne:
„Postaven Ten k spáse mnohým,
Jím též mnohý zahyne.
Tvou však duši smutnou, znylou,
bolestný pronikne meč,
zjevena by mnohých duší
byla mysl, také řeč.“

A slova se naplnila,
bol ji stihl veškerý,
když přesvaté srdce její
meč poranil sedmerý.
První, když jí slyšet bylo
slova Simeonova;
druhý, když šla v Egypt dálný
s Synem Božím z domova.

Třetí, Ježíš když se ztratil
a jej bolně hledala;
čtvrtý, s ním na cestě kříže
když se smutně potkala.
Bolest *pátou* pocítila,
když pněl Kristus na kříži;
šestou pak, kdy lůno její
skleslo svatou pod tíží.

Sedmou, kdy přišlo kráčet
za mrtvolou, synem svým,
kdy jej ve hrob chladný kladli,
loučil jí se bylo s ním.
Toť ten meč, jenž srdci její
sedm bolných sčínil ran;
nám však k srdci dobré Matky
sedm uprostranil bran.

Ó dej Matko Boží, ať vždy
o Tvém bolu rozjimám,
kterýž zranil srdce Tvoje,
kéž i já jej cítím sám!
Ó vyžádej Matko milá
na Synu svém milosti,
ať všelikou bolest snáším
z lásky k Tobě s radostí!

B. H.

Některé svobodomyšlné náhledy t. zv. osvicenců.

Nejednou měl jsem příležitost býti ve
společnosti s tak zvanými „osvícenými a

pokročilými“ osobami nynějšího věku a sly-
šeti jejich „liberální“ náhledy a zásady.
Předkládám některé z nich, aby bylo zřejmo,
kterak mnohý „osvícenosti a vzdělanosti“
rozumí a že není všecko zlato, co se třpytí.

Když jsem si jedenkrát na netečnost
a lhostejnost náboženskou, jaká se za na-
ších časů téměř všude jeví, ztěžoval, odpo-
věděl mi jeden „pokročilý“ pán takto: „Ve-
lebný pane, každý čas vyniká nějakou zvlášt-
ností; byly doby, kde byla náboženská hor-
livost příliš veliká, přemrštěná, kde se pro
náboženství krvavé vedly války; doby ty —
díky Bohu — již minuly a více se nevrátí.
Nyní nebude již nikdy více nějaký zápal a
nadšení pro náboženství; lidé nynější jsou
již chytřejší a praktičtější.“ — „Prisvěd-
čuji vám, milý pane,“ odpověděl jsem na ta
slova, „že nyní tak hned všeobecný zápal
pro náboženství nepovstane, avšak to jest
jiná otázka, zda-li to naší době ke cti
slouží. Praví katolíci si nepřejí válek proti
jinověrcům, oni nejsou fanatikové, ale oni
horují pro své náboženství, mezi fanatismem
a náboženskou horlivostí jest převelký roz-
díl. Doba naše vyniká materialismem a so-
bectvím, kde však toto dvě se uhostilo, tam
nelze povznést se k zájmům vyšším, tam
zcela ustydá láska k Bohu a k bližnímu.“

Jindy opět slyšel jsem tuto větu: „Ná-
boženství protestantské jest „svobodomyšl-
nější“ nežli katolické, ono nemá tolik zby-
tečných přívěsků jako toto a přece se drží
Krista jako Boha a Spasitele.“ — „Je-li
svobodomyšlnější to nevím,“ odpověděl jsem
tenkrát tomu pánovi, jenž větu nadzmině-
nou pronesl, „avšak to vím, že jest o kolik
pohodlnější pro každého, nežli katolické;
je-li však pravé, to jest jiná otázka a já
mám za to, že tam, kde není jednoty a dů-
slednosti, nemůže býti řeči o pravosti. Ostat-
ně nevím též, zda-li ony zbytečné přívěsky
u náboženství katolického, jak jste projevití,
ráčil, nejsou spíše, ne sice nevyhnutelně po-
třebné, ale k celku krásně se hodící do-
plňky.“

Jednou opět a sice na začátku svato-
postní doby, když se mluvilo o nastávají-
cích postních kázáních, pronesl se mladík
jeden „nového rázu“ asi takto: „Table
každoroční postní kázání připadají mi jako
komedie. Nejdříve jest masopust, lidé hodně
blázní a hřeší, pak přijde půst, duchovní
vyjde na kazatelnu, začne něco o marnosti
světské, lidé se bijí v prsa, pláčou, zpoví-
dají se; když však přijde opět masopust
druhého roku, blázní a hřeší zase. Celý ten

půst v všechna ta kázání zdají se mi býti zbytečná.“ — „Co může za to kazatel,“ odpovéděl jsem na to, „že lidé slova jeho jenom poslouchají a neplní? Hlásá on, že jest to již pravé pokání, když se někdo z hříchů svých vyzná, při tom však pravý úmysl nemá, budoucně se jich vystríhati? A nemusí se zvláště zde obled vzíti na obyčejnou křehkost a vrtkavost lidskou, která se vždy vírem světa snadno zachvátiti dá? Což všickni, kteří před rokem bláznili, zase blázní? Aneb snad mnozí bláznovství své již odložili. A kdyby se byl jenom jeden jedinký obrátil a marnosti světské zanechal, již to by byla pro kazatele veliká odměna. A což kdyby se taková kázání nikdy nekonalo kam by to vedlo? Pak by se teprv bláznilo a hřešilo.“

Když jedenkrát ve veřejných listech tupen a snižován byl správce duchovní, že nechtěl nekajicníku dopřiti čestného průvodu pohřebního, slyšel jsem od jednoho přeuceného pána tento úsudek: „Jest to podivný zákon v církvi katolické, nebo tím se nepotrestá ten zemřelý, jenž o tom již ničeho neví, ale jeho příbuzní.“ — „O to tu neběží,“ odpovéděl jsem tenkrát, „kdo se tím potrestá, nýbrž o to, aby to jiným sloužilo za výstrahu. Ostatně jest zákon tento zcela moudrý a důsledný, nebo kdo se církevním obřadům posmíval za živa, ať jich po smrti není účasten, a kdo o kněze nestál za živa, nemusí od něho po smrti veden býti k místu odpočinutí.“

Matka Boží bolestná.

Plna žele Matka Boží
v lůně Syn jí spočívá;
sladké břímě, světa zboží —
slza tvář jí polívá.
S láskou vroucí, nevyslovnou,
na svůj poklad pozírá,
a s bolestí, lásce rovnou,
ústa vzdechu otvírá:
„Ó vy všickni, kteříž jdete
cestou tou, kde truchlím já,
vizte bolest a pomněte,
zda-li vaše, jako má?“
A tu slza, dýmant stkvoucí
s lící k zemi upadá;
kam upadne — hvězda mroucí —
kvítko zmírá — uvadá.
Ó kdo schopí, kdo vypíše
Tvoji bolest, lásku Tvou?
Srdce teskní, sotva dýše
nad žalostí nesmírnou.

Veliká jest jako moře
jako nebe bolest Tvá;
neskonale Tvoje hoře,
a tak skrovná — láska má!

Ó dej, Matko Boží, i mně
bolest s Tebou pocítit;
dej své sladké nésti břímě,
pomoz srdce roznítit!

Ó pak tiše i já snesu
strast a bolest všelikou;
snesu břímě, v srdce plesu —
snesu tíž i velikou!

B. H.

KRONIKA.

Z Prahy. (*Církevní slavnosti.*) Dnes 25. července se slaví výroční pouť u sv. Jakuba či u Minoritů. V 5 h. ráno byla první mše sv., o půl 7. h. druhá, v 7 hod. české kázání, v 10 h. něm. kázání, v 11 h. slavná zpívaná mše sv., odp. o 4. hod. české kázání, pak nešpory a požehnání. — Zítra 26. t. m. bude se slaviti církevní památka sv. Anny. U školních sester v kapli sv. Anny bude v 8 hod. ranní mše sv., v 10 hod. bude tam zpívaná mše sv. V kapli sv. Anny v klášteře Minoritském u sv. Jakuba bude zítra v 5 h. ráno tichá mše sv., v 6 h. zpívaná, pak české kázání, v 9 tichá mše sv. a v 5 h. odp. požehnání. — V neděli dne 31. t. m. bude se slaviti pouť u sv. Ignacia na Karlovu náměstí: v 10 hod. něm. kázání, které p. hrabě Robert Nostitz činiti bude, v 11 pontifikální mše sv., (vysoce důstojný pan velmistr dr. Schöbl) odp. o 4. h. kázání české a požehnání. — V úterý 2. srpna bude se konati slavnost *porciunkule*, t. j. plnomocných odpustků ve všech kostelích řehole sv. Františka v Praze, tedy u OO. Kapacínů na Hradčanech i na Novém městě a u Františkánů. — V týž den slaví se památka sv. Alfonsa u Redemptoristů (u sv. Kajetána): v 10 h. něm. kázání, v 11 pontifikální mše sv., o půl 5. h. odp. české kázání, nešpory a požehnání. — Ve čtvrtek 4. srpna v den sv. Dominika bude u sv. Jiljí či u Dominikánů v 9 h. kázání a v 10 h. zpívaná mše sv. — V pátek 5. srpna koná se pouť u P. Marie Sněžné či u Františkánů, kdež bude tolikéž v 9 h. kázání a v 10 h. zpívaná mše sv.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 26.—29. července u Voršilek, od 30. července do 2. srpna u sv. Františka u Křižovníků, od 3.—6. srpna u Karmelitánek či Barnabitek na Hradčanech.

— Církevní zpráva. Oznamujeme, že dne 17. července, na slavnost nejsvětějšího

Vykupite'le, byla u sv. Kaje'ána svěcena nová křížová cesta. Pozoruhodno jest, že při této dojmavé slavnosti vynikal zpěvácký odbor křesťanské Akademie, zpívaje umučení Páně od Fr. Xav. Vítta. Důstojný P. rektor, který se byl právě z římské pouti domů navrátil, měl kázání. V tomto kázání vytknul k velikému potěšení posluchačů mnohé důležité události ze slovanské pouti, které význam křížové cesty dovršily.

— „*Chrám sv. Barbory v Kutné Hoře*“ byl v červnu architektem a stavitelem domu Svatovítského, Jos. Mockrem, z rozkazu ministerstva kultu a vyučování co nejdůkladněji prozkoumán. Architekt Mocker, jemuž jako důstojnému stoupenci stavitelů chrámu sv. Barbory Beneše z Loun a Rojska, veškeré práce svěřeny budou, podá své dobrozdání a zhotoví plán, dle něhož by se opravy velkolepé svatyně provésti měly. Nadešla tedy doba, kde vys. vláda vyhovujíc tklivé žádosti zemského sněmu českého v příčině restaurace téhož chrámu, k níž, jak známo, podnět dal sbor „Vocel“, v budoucí rozpočet k témuž účelu položí roční subvenci.

— *Velký oltářní obraz sv. Petra a Pavla* dal zhotoviti zemský výbor od akad. malíře Dornhause a určil jej pro hlavní oltář v Kovárech u Zvoleňovsi. Postavy obou světců na zlaté půdy malovány, výraz v jich lících jest ušlechtilý, kresba postav dokonalá a barvitost vyhovuje úplně, takže obraz ten bude nemalou okrasou chrámu Kovárského.

— Za příčinou výtržností, které se při přenášení mrtvoly Pia IX. v Římě udály, zaslal nejd. p. světící biskup dr. Karel Průcha ve jménu vys. důst. kapituly sv. Vítské, duchovenstva a všech věřících v pražském arcibiskupství *telegram soustrasti* státnímu sekretáři J. Svatosti, kard. Jacobinimu. Podobné telegramy docházejí téměř ze všech krajin katolických a svědčí o lásce věřících ku sv. Otci. Jsou to ovšem smutné poměry, které zavládly ve středu katolické církve; jaké asi svobodě těší se Lev XIII., když radikálníci ani nedovolují, aby tělesné pozůstatky zesnulého dobrodince římského, v svatosti zemřelého Pia IX., kterého až na výsost si váží celý katolický svět, v poctivosti byly pochovány?

— Vys. důst. p. probošt kapituly sv. Vítské dr. Adolf Würfel slavil v těchto dnech své 50leté doktorské *jubileum*. Sborem professorským theol. fakulty Pražské vysloveno církevnímu hodnostáři při této příležitosti blahopřání. — Tutéž slavnost konal vele-důstojný p. kanovník dr. Jan Smutek, který

rovněž před 50 lety za doktora bohosloví byl povýšen. Jmenem sboru professorského a doktorského th. fakulty odbrali se k p. jubileu prof. dr. Borový a dr. Krásl, aby mu vyslovili jménem řečených sborů podobné blahopřání.

— *Kláster sv. Anežky*. Páni konsekvatori Mockera, Beneše a Baum vyslovili se stran kláštera sv. Anežky ústřední komisi pro zachování stavebních památek ve Vídni v tom smyslu, že se v klášteře ouom mnohé vzácné stavitelské památky nacházejí a proto by zachovány býti měly. To platí hlavně o kaplích sv. Františka, sv. Barbory a sv. Magdaleny, které co drahocenné památky přechodní doby ke gotickému slohu neměly by zrušeny býti.

— *Náčelníci poutníků římských* pozvání jsou po slyšení u sv. Otce ke kardinálovi Jacobinimu na hostinu, kdež pronášeny řeči a přípitky na sv. Otce. Tento dal raziti pro slovanské poutníky stříbrné a bronzové medaile na památku, které po audienci kardinál Ledochowski rozdával.

— *Katoličtí missionáři v Abyssinii*. Msgr. Toupier, kat. biskup z Massany, přibyl na přehlídce missijních stanic do Ali-thieny, kde sloužil mši. Při svatém tom výkonu přepadla jej tlupa Abyssinů a zajala jej se čtyřmi misionáři, vydrancovala pak kostel a obydlí missionářů a zapálila je. Zajatí byli oloupeni o šat a zavlčeni do vnitra země. Francouzská vláda učinila ihned u krále abyssinského v Massaně rozhodné kroky, aby zajatí byli propuštěni, výsledek není však ještě znám.

— *Přenesení ostatků papeže Pia IX.* Dne 12. t. m. před 8. hodinou večerní sbromáždili se hodnostáři církevní v chrámu sv. Petra, v 8 hodin byl chrám uzavřen, zeď za níž mrtvola papeže Pia odpočívala, byla zbořena, tělesné pozůstatky byly vyzdvíženy a na oltář složeny, načež nad nimi modlitby konány. — Sv. Otec Pius odpočívá v rakvi z jedlového dřeva a má dle starého zvyku u nohou tři váčky; v každém je 32 penízů zlatých, stříbrných a měděných. Mimo to má u nohou v plechové krabici pergamenový závitok, na němž jsou činy jeho napsány. Rakev první je vložena do rakve z olova, a tato opět do rakve třetí z ořechového dřeva. Po ukončení sv. obřadů byla rakev složena na purpurový umrlčí vůz, který byl okrášlen černými sametovými kříži a sametovými pokrývkami, které od doby Innocence III. zdobí vatikánský pavlán, kdykoli papež uděluje velké požehnání. — Po té hnul se průvod pozůstávající z 200

vozů a 3000 osob do kostela sv. Petra. Byla již půlnoc. V povozeúčastnili se průvodu církevní hodnostáři zejména papežští tajemníci, kteří měli sepsati podrobnosti pohřbu, načež následovaly povozy některých římských šlechticů. Na Petřském náměstí připojili se k průvodu členové katolických jednot římských s hořícími svícemi. Řím byl té noci celý na nohou. Na cestě, po níž se průvod bráti musil, tísnily se nesčíslné zástupy lidu. Okna v ulicích byla osvětlena. Mnohé sklady se otvíraly, když průvod kolem se bral, a lidé vycházeli s hořícími svícemi na ulici. Smuteční průvod velikého papeže byl od najaté chátry povykem pronásledován, opět nové znamení, jaké svobodě se těší sv. Otec v Římě, když ani ostatky zesnulého Pia IX. nemohou v poctivosti býti pochovány. Zesnulý papež byl pochován dle přání za živa projeveného u sv. Vavřince. Biskupové a horliví katolíci zasílají svatému Otci soustrastné telegramy.

* — * *O uvítání slovanských poutníků v Římě* píše se: O 12. hodině dáno znamení, že průvod nastává. Na 40 papežských prelátů a biskupů, 29 kardinálů kráčelo v nejslavnějším obleku před trůnem, na němž zasedal svatý Otec Lev XIII., nesený od papežských sloužících v skvostnou, červenou uniformu oděných. Tento způsob audience ovšem při žádné pouti nebývá obyčejem; leč jen za nejslavnějších událostí. Také neprovází a nebývají přítomni při audiencích poutníků všichni kardinálové, jakož se tentokrát stalo, leč jen někteří. Bylo to kompletní kardinálské kollegium; lesk to nevšední. Zdrželi se mnohé Eminence zúmyslně na ten čas v Římě, ač za jiných let obyčejně v pokročilé době letní odcházejí z Říma do krajín mírnějšího podnebí. Jeho Em. ndp. kardinál Ledochowski převzal na se jako zástupce domácího pána milostnou laskavostí pořádání jednotlivých deputací upravuje v předu slavnostní slyšení. Co zvláštní vyznamenání dlužno však považovati, že J. Exc. biskupu Strossmayerovi, miláčku všech národů Slovanských, prisouzena úloha, aby jménem všech Slovanských poutníků zvláštní řeč konal, kterou by sv. Otec volně oslovil. Něco takového není v Římě slycháno; přijdou-li poutníci k audienci, přečtou dle řady Římského svoji adresu a sv. Otec na ni několika slovy odpoví. U nás bylo jinak. Biskup Strossmayer svým duchaplným způsobem jal se v jazyku latinském přednáseti před trůnem papežským řeč, která plna církevních, politických a so-

cialních momentů s napnutou pozorností všech kardinálů a biskupů provázena byla. Strossmayer mluvil nadšeně, unešen ideami, které vztýčil pro blaho Slovanstva sv. Otec Lev XIII. Oko jeho hořelo, řeč jeho družila se citům; výmluvnost jeho slavila pravé triumfy. A svatý Otec nespustil oka se svého miláčka; zhusta hlavou kývnul; milostným úměvem dává řečníkovi na jevo souhlas a milost svou. — Strossmayer mluvil přes půl hodiny jako pravý Jan Zlatoústý, veliký biskup Slovan.

Z Říma. (*Denní zaměstnání sv. Otce a kardinála Jakobiniho. — Statky propagandy Římské.*) Státní tajemník kardinál Jakobini mešká každého dne ráno od 9 hodin až do 11, mimo úterý a pátek, kdy přijímá sám návštěvy cizích vyslanců, u sv. Otce a přednáší mu všechny důležitější záležitosti církevní. Stává se nezdídka, že ku konci slyšení požádá papež kardinála, aby ještě k večeru se dostavil a tu pracují společně oba po několik hodin. Mimo to volán bývá zástupce státního tajemnictví a sekretář pro mimořádné církevní záležitosti k Jeho Svatosti, aby podal zprávu o věcech méně závažných. Papež čítá u přítomnosti kardinála Jakobiniho mnohé časopisy, ovšem že ne celé, nybrž toliko ty částky z nich, které úředník zvláště k tomu určený za důležitější označí. Knihy a časopisy cizojazyčné dává si Lev XIII. překládati do vlastiny. Kardinál Jakobini těší se neobmezené důvěře sv. Otce. Že papež nejdůležitější věci sám proskoumáva a o nich rozhoduje, není důvěře té na újmu, ježto prosta jej činí zodpovědnosti. Kardinál pracuje v prázdné chvíli o samotě a sice tak dlouho, že někdy teprve o 2. aneb o 3. hodině s půlnoci na lůžko se ubírá, ačkoliv již záhy, obyčejně o 6. hodině ranní mši sv. slouží. Mimo to přijímá četné návštěvy a účastňuje se, pokud vysoký úřad jeho vyžaduje, buď společnosti v kruzích šlechtických aneb diplomatických porad státníků. Nelze upříti, že jest potřebí mužné síly k zaměstnání tak namáhavému, které se kardinálovi Jakobinimu nenedostává. — Více se věru diviti dlužno, kterak může Lev XIII., stařec 70letý, podrobovati se tak unavující činnosti. Že při tom stále přijímá v audienci poutníky, vyslance a biskupy, svědčí o stálém zdraví a síle jeho. Kéž zachová jej Bůh dlouhá leta blahu celé církve sv. ! — Na základě zákona ze dne 17. června 1873 o rozebrání statků církevních, ustanovila se nedávno vláda Italská na tom, zaprodati veškeré statky propagandy Římské, jak v městě tak

i na venkově, a strženou cenu uložiti ve státních papírech. Ustanovení to bylo tím nápadnější, poněvadž vláda nejednou dříve prohlásila, že zákon z r. 1873 nemá na zřeteli zboží propagandy a taktéž po 7 let nečinila ničeho, co by o opaku svědčiti mohlo. Teprve před rokem změnil se stav věcí. Na počátku minulého roku oznameno bylo v úředních listech, že rozprodá se celé dědictví propagandy mimo palác její v Římě, v němž nalezájí se kanceláře a knihtiskárna. Kongregace de propaganda fide ohražovala se ihned proti neslýchanému počínání vlády, avšak soudní dvůr první instance a apelační soud rozhodl se u přelíčení konaném dne 21. července a 13 listop. 1880 ve prospěch vlády. S prodejem statků mělo se nyní vyčkati, až by záležitost rozhodnuta byla nejvyšším soudem. Než zboží propagandy prodávalo se o přetrž. Teprve nyní zrušil kassační soud rozsudek dřívější, poněvadž prý ústav propagandy je společnost laiků, která od papežů, jakožto světských panovníků, byla založena, aby upravovala mezinárodní poměry. Bohužel není ještě prohlášen výnos kassačního soudu v plném znění; katolické listy Italské vyňaly obsah jeho z Florenckého časopisu „Giorno“. Liberální noviny Vlašské soudí velmi převráceně o celém procesu. Tak varují jedny z nich (Diritto) katolíky, aby neradovali se před časem, ba spíše očekávali, že rozsudek kassačního soudu v brzku bude změněn. Týž list kárá nejvyšší dvůr soudní a poučuje jej o smyslu zákona z r. 1873. Praví dále, že prodej statků poskytuje tu výhodu propagandě, že výlohy na zpravování jich se umění a mohou obráceny býti k vyšším účelům ústavu. Posměšná řeč drzého loupežníka nemůže býti jizlivější nežli tyto průjevy zednářského ducha! Kdyby běželo o zvýšení lichvou získaného majetku židovských bankérů, byli by zajisté liberálové povolnější a přimlouvali by se za vydání příslušných zákonů.

Literární oznamovatel.

— „*Oslava svátosti stavu manželského řečmi a promluvami při oddavkách.*“ Sepsal a na oslavu a památku vznešeného sňatku JJ. c. k. Výsosti korunního prince Rudolfa a belgické princezny Štěpány s povolením k. a. konsistoře Pražské vydal Karel Otman, arcib. notář a farář Ořešský. V Praze. Tisk a náklad Cyrillo-Methodějské kněhtiskárny. (J. Zeman a spol.) 1881. Str. 129. Nadaný a pilný p.

spisovatel jest ct. čtenářům našeho listu chvalně znám z mnohých prací v něm uveřejněných. V knize nyní vydané podává dp. spoludělníkům na vinici Páně třicet a čtyry řeči a promluvy při oddavkách, jimiž by upozorniti mohli snoubence na důležitost, svatost a vznešenost stavu manželského. Hojný jest zde výběr, všechny důležitější okolnosti, za nichž uzavírá se sňatek, nacházejí povšimnutí. Mluva jest správná a plyná. Zdař Bůh!

— V „*Ústřední knihovně*“, kterou vydává podnikavé knihkupectví Kobrovo a kterou pořádá Frant. Zákrejs, redaktor Národní bibliotéky, shledáváme práce našich čelnějších spisovatelů. Tak v sešitu druhém historický obrázek od Václava Beneše Třebízského pod názvem: Na Štítném. V sešitu 3. Františka Ladislava Čelakovského: Ohlas písní českých. V sešitu 4. Punin a Baburin, obrázek ze života ruského. Napsal Ivan Turgeněv a z ruského na jazyk český převedl Jan Ježek.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ vypravuje v seš. 20. o dějinách českých za panování krále Václava IV. Z pěkných vyobrazení vyjímáme: Pomník císaře Karla IV. před pražským mostem postavený r. 1848. Erby korunních zemí, které za císaře Karla ku koruně české náležely. Poprsí Václava IV. a Jana Očka z Vlašimi. Král Václav strojí lovecké zábavy na Žebráce. Ukazování svátostí u kostela Božího Těla na rynku Nového města Pražského. Starožitné poprsí královny Johanny, manželky Václava IV. Bouře proti Židům v Praze 18. dubna 1389. Zlý výstup mezi králem Václavem a arcibiskupem Janem z Jenšteina u Johannitův v Menším městě Pražském.

— „*Ludmila, Anežka a Václav.*“ listy pro křesťanské matky, panny, muže a jinochy, dospěly k čís. 7., jehož obsah jest poučný a vzdělávatelný.

— „*Cyrill*“, časopis pro katolickou hudbu posvátnou v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, má v čísle 7. a 8. tento obsah: Město Cyrillský. — Požehnání papežské. — Vznik cyrillských jednot diecésních v Čechách. — Obecna jednoty Cyrillská: Arcidiecése pražská (seminář). Diecése Litoměřická (jednota diecésní. Seminář. Farní jednoty v Loukově.) Diecése Kralové-Hradecká. (Jednota diecésní. Farní jednoty v Jičíně Vikariat hořický. Farní jednoty v Miletíně) Diecése budějovická. (Jednota diecésní. Farní jednoty v Deštné). Věstník hudební. Pozvání.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný). jehož redaktorem jest Jak. Malý, mimoř. č. král. české společnosti nauk, dospěl v druhém laciném vydání k seš.

79. (Řetkev — Retz). V prvním vydání dospěl slovník k seš. 76. (Tellus — Toltekové).

— „*Světlozor*“ má v čís. 29. a 30. roč. XV. tato vyobrazení: Podunajská krajinka. „Mimika“ a „Lyrika“, z obrazů Ženíškových na plafonu Nár. divadla. Vardó, nejsevernější město v Norsku. Obětní jeskyně na Vajgači. Dostaveníčko. V čís. 30. Frant. Ženíšek. Skalní byty u Pešti. Kočička. Kozák u převozu. Major Serpa Pinto v Africe: Audience u princů dombéjských. Z textu vyjímáme: Viola. (Historická povídka, kterou napsal Kolda Malínský.) Návštěva útulny pro zpustlé hochy na Sonnenbergu u Lncernu. (Podává Jos. Šauer.) Procházky v přírodě. (Líčí Mazura.) Zádora. (Povídka z 18. stol. od Kraszewského.) Tennyson a Alfred de Musset. (Z historie lit. angl. přel. J. Váňa.) V rýžových polích. (Napsala markýzka Colombiová.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti.

— „*Urbánkův věstník bibliografický*“, měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění, dospěl k čís. 6. roč. 2. Z bohatého a zajímavého obsahu vyjímáme: O výhodách čtení časopisův a knih hospodářských. Bibliografie a sice: Díla v tisku. Vydané knihy a časopisy české. Vydané knihy a časopisy slovenské. Vydaná díla hudební. Díla umělecká. Díla jinojazyčná, hledící k zemím koruny české. Spisy t. zv. krvavé. Zprávy osobní. Památky. Seznam životopisů a příspěvků životopisných. Vypsání ceny a výsledky. Přednášky. Seznam úvah a referátův. Schválená díla. Zprávy literární, hudební a umělecké. Přehled časopisectva. Feuilleton. Zprávy spolkové. Zprávy obchodní. Směs. Hovůrna. Úmrtí. (Jos. Kálal, adjunkt okres. soudu v Netolicích a básník český, zemřel dne 17. června v Netolicích. — Václav Křížek, řed. c. k. reálného gymnasia v Táboře a spisovatel český, zemřel dne 4. června v Táboře. — Bedřich hrabě Sylva-Taroucca, majetník panství, č. kanovník Vyšehradský a rada olomoucké arcib. konsistoře, zemřel 23. června v Brně. Zesnulý byl neunavně činným pro Boha, církev i vlast.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Emanuel *Doležal*, osob. děkan v Minicích, stal se čest. k. arc. kons. radou;
- p. Jakub *Liška*, far. v Poříčanech, jmenován osob. děkanem.

Ustanovení jsou:

- p. Jak. *Přecechtěl*, admin. ve Velízu, za proz. kp v Staré Boleslavi;
- P. Cyrill *Kaněra*, č. ř. sv. Benedikta v Břevnově, za real. admin. fary u sv. Markéty v Břevnově.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Brdičko*, č. kons. rada, b. vikář a far. v Limberku, dne 16. července (nar. v Honvici 23. března 1825, vysv. 25. července 1850.)

Vyznamenání jsou:

- vdp. Jos. *Ehrenberger*, kanovník koll. kapit. Vyšehradské, k. arcib. č. konsist. rada, b. notář, a
- vdp. Alois *Kafka*, kanov. koll. kapit. Vyšehradské v Praze jmenování čestnými konsistorními rady.

Uprázdňené místo:

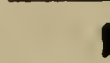
Limberk, fara patron. J. Vel. císaře pána, od 17. července t. r.

V biskupství Budějovickém.

Ustanovení jsou:

- p. Moric *Haisack*, koop. v Kunžvartě, za far. ve Fürstenhutu;
- P. Godofrid *Sukdol*, č. ř. cisterc. kláštera Vyšebrodského, far. u Dobré Vody (Brünnl), za far. v Strýčicích;
- P. Nivard *Rudofský*, č. ř. cisterc. kláštera Vyšebrodského, za kp. ve Dvořišti horním;
- p. Jan *Bílý*, koop. v Bozejově, za kp. v Kamenici n. Lípou;
- p. Mat. *Šulista*, koop. ve Vltavici horní, za kp. v Soběslavi.

 Nejmenovaný na oltář sv. Cyrilla a Methoděje v chrámě sv. Klimentském v Římě 1 zl. — A. M. na kostel Vinohradský 3 zl.

 P. E. Schlesinger ve Vídni, Waebring Nr. 1. doporučuje velmi krásné obrazy za levnou cenu a sice: **Ecce Homo** od Reniho a **Mater Dolorosa** od Karla Dolce, jakož i jiné dle originálů v Drážďanské galerii malované obrazy v barvotisku. Cena obou řečených obrazů bez rámu obnáší 1 zl., v pěkných rámech 2 zl. 50 kr.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stybla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XXIV. Hospodářům a hospodyním.

1. *Mnohé a veliké jsou povinnosti vaše.* Sv. ap. Pavel píše: „Kdo o své domácí péči nemá, víru zapřel a jest horší než nevěřící.“ (I. Tim. 5, 8.) Chcete-li tedy právě křesťanskými hospodáři a hospodyněmi býti, pečujte o všechny své domácí, jak o své děti, tak i o své čeledíny, učeníky, tovaryše, vůbec o své služebné. Starejte se nejen o dobro tělesné, časné, nýbrž pečujte o blaho duše, o věčné jich spasení. Kažte jim, aby pilně pracovali, jak jsou povinni, dávejte však a prokazujte také, co vy jste povinni jim. Nařizujte jim jen co slušného, práce mírné jim ukládejte a přejte jim odpočinku. Mějte se k nim přívětivě, laskavě; však ne příliš důvěrně, abyste nepozbyli u nich vážnosti. Když onemocněli, pečujte o jich uzdravení, ano když vám po léta věrně sloužili, starejte se o jich zaopatření. Hledte, aby k vám byli spravedliví, věrní a by čest domu vašeho hájili, upřímně však a horlivě aby sloužili Bohu, by čest a chválu Pánu vzdávali. Dbejte, aby vám škody nečinili na statku, spíše vám k užitku byli, na duši však své aby úhony a škody netrpěli a spasení svého nezanedbávali. Proto chraňte jich bedlivě všeho zlého, zlých společností a toulek jich vystříhejte; ke všemu dobrému jich vzbuzujte a vždy dobrým příkladem jim předcházejte. Když pochybili, vlídně jich napomínejte, třeba-li důtklivě pokářejte a kdyby nechtěli od zlého ustát, nehodných a nenapravitelných v čas ze služby propustte, dříve než by ostatní domácí škody utrpěli na svém spasení.

Neučiniž křivdy bližnímu, aniž utiskneš ho. Netrap služebníka skrze moc, ale boj se Boha svého.“ (III. Mjž. 19.) „Píce hůl a břímě oslu; chléb, kázeň a práce služebníku. Pracuje v kázni, hledá odpočínutí; popuť rukou jemu a hledá svobody. V práci jej postav, ale nebuď příliš tvrdý na žádné tělo.“ (Sir. 33, 28. 30.) „Nebývej jako lev v domě svém, utiskuje poddané sobě.“ (Sir. 34, 35.) „Služebník rozumný budiž tobě milý jako duše tvá, neodjímej mu svobody, aniž opouštěj ho nuzného.“ (Sir. 7, 23.) „Hoden jest dělník mzdy své.“ (I. Tim. 5, 18.)

2. *Pohnutky, ježto vás mají vzbuzovati k svědomitému plnění těch povinností.* a) Považte, že služební jsou lidé, mající tuze lidskou a křesťanskou důstojnost a že jsou údové jednoho těla, jichž hlava jest Kristus. (Řím. 12.) — b) Žádá to spravedlnost, abyste smlouvy, vše, k čemu jste se zavázali, věrně plnili. — c) Zvláště za věrné služby jste služebným k vděčnosti zavázáni. — d) Jest to vůle Boží, abyste čeledíny jako své děti milovali a o ně péči měli. — e) Konečně pomněte, že budete musiti ze všeho, ježto Bůh vám svěřil, jedenkrát počet klásti. „Toto příkazuju vám, abyste se vespolek milovali.“ (Jan 15, 17.) „Cokoli chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim.“ (Mat. 7, 12.) „Co jste jednomu z nejmenších učinili, mně jste učinili. (Mat. 18, 5.) „Co jest spravedlivého a slušného prokazujte služebníkům, věduce, že i vy Pána máte na nebi.“ (Kol. 4, 1.) „Jakou měrou měříte, takou bude vám odměřeno.“ (Mat. 7, 2.)

3. *Slyšte, jaký má býti řád v domě křesťanského hospodáře.* V pravdě křesťanský hospodář a hospodyně první vstává z lože a poslední se na lože ubírá: ovšem dříve

své ranní a večerní modlitby koná i dbá, aby všickni domácí se modlili. Možná-li, jest hospodář neb hospodyně každodenně mši sv. přítomen, neb alespoň jedno z dětí neb z čeledi do chrámu posílá. — V neděli a ve svátek on i všickni svěřenci jeho kázání a mši sv. poslouchají, leč v pádu nemožnosti. Častěji v roce sv. svátosti přijímá, k čemuž i svých domácích nabádá. Před i po práci k Bohu mysl pozdvihuje a dobrý úmysl vzbuzuje. Vždy a všem dobrým příkladem předchází, aniž co zlého nepočetného činiti dovoluje. Střeží se kdy lháti, pomlouvati a utrhati a netrpí toho ve své domácnosti. Bdí nad svými podřízenými, aby nečinili nikomu škody nebo se dopouštěli jaké nespravedlnosti. Chrání se hry, karbanu, pití, aniž svým trpí jaké prostopášnosti a nezbednosti. V domě jeho neslyšeti hádky a rozbroje, nýbrž panuje svornost a spokojenost. Vůbec kř. hospodář snaží se, aby ve všech věcech byl nalezen věrným hospodářem, dokonalým křesťanem.

4. *I roztředkové, jak státi se dobrým křesťanským hospodářem.* a) Mějte, oživte víru Kristovu v srdci svém. Víra Kristova naučí vás služebných považovati za bratry a sestry a za dítky jednoho nebeského Otce a proto mírně a laskavě s nimi nakládati a pečovati o jich spasení. „Bůh věrou očisťuje srdce.“ (Sk. ap. 15, 9.) „Spravedlivý z víry jest živ.“ (Gal. 3, 11.) — b) Mějte lásku pravou křesťanskou, ježto pro Boha učí milovati bližního i služebníka. „Poněvadž Bůh miloval nás, i my máme jedni druhé milovati. Řekl-li by kdo, že miluje Boha, nenáviděl by však bratra svého, lhář jest.“ (I. Jan 4, 11. 20.) — c) Mějte naději i spasitelnou bázeň. „Každý, kdo má naději v Boha, posvěcuje sebe.“ (I. Jan 3, 3.) „Věrnýť jest Bůh, kterýž vás ostříhati bude od zlého.“ (II. Thess. 3, 3.) „Kdo se bojí Pána, přijme naučení od něho.“ (Sir. 32, 18.) „Kdo se bojí Boha, ničeho nezaviní.“ (Kaz. 7, 19.) — d) Každodenně večer zpytujte svědomí svá, kterak jste plnili své povinnosti, poklesků svých litujte a předsevzetí obnovujte, nebo víte, že budete musit jednou Bohu počet z vladaření svého klásti. (Luk. 12, 2.) — e) Konečně sebe i všecky své domácí do ochrany Nejvyššího odevzdávejte. Modlete se za sebe vespolek, abyste spaseni byli.“ (Jak. 5, 16.) „Za sebe se modliti nutí potřeba; za jiné pak se modliti pobízí bratrská láska.“ (Sv. Jan Zl.)

XXV. Služebným.

1. Kř. bratři a sestry služební, *slyšte především slova útěchy.* — a) Bůh sám vám uložil složití; z vůle Boží jest služba vašim povoláním, za něž se nemusíte stydět. *Stav služebný* není tedy nečestný, nýbrž *ctihodný*. Sám Pán Ježíš volil býti služebníkem; nebo dí: „Nepřišel jsem, aby mi slouženo bylo, nýbrž abych sloužil.“ (Mat 20, 28.) — b) Stav váš jest také *získaný* a *spasitelný*. Když z vůle Boží pro Boha sloužíte lidem, sloužíte samému Bohu. Mzda, již vám lidé poskytují, jest sice nepatrná; znamenitá však jest odplata věčná, ježto vás očekává v nebesích. „To dobře služebníce věrný, slibuje Spasitel, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tě ustanovím; vejdiž v radost Pána svého.“ (Mat. 25, 21.) — c) Stav váš jest snazší a mnohem *výhodnější*, než pánůvám představených. Snáze jest zajisté poslouchati než rozkazovati. Kdo jiným představen, má větší starosti, péče o sebe i o jiné. Kdo mnohým poroučí, musí za mnohé odpovídati. Komu více dáno, bude více od něho požádáno.“

2. *Vězte, jaké jsou povinnosti kř. služebných dle písma svatého,* jež hlavní sv. Pavel vyjádřuje. „Syn ctí otce a služebník pána svého.“ (Mat. 1, 6.) Služebníci, poslušni buďte ve všem pánů svých, ne jako by na oko sloužíce, jako lidem se líbíce, ale v sprostnosti srdce bojíce se Boha. Cožkoli činíte, ze srdce činite jako Pánu a ne lidem, věduce, že od Pána vezmete odplatu dědictví.“ (Kol. 3, 22.; srv. Ef. 6, 5—8.) „Služebníci ať jsou pánům svým poddáni, ve všem se líbíce, neodmlouvající, neokrádající, ale ve všem pravé věrnosti dokazující.“ (Tit. 2, 9.) „Služebníci poddáni buďte ve vši bázni pánům ne toliko dobrým a mírným, ale také nevhodným; nebo totě milost, jest-li kdo pro svědomí Boží snáší zármutky, trpě nespravedlivě.“ (I. Petr. 2, 18—19.) Z vůle Boží máte tedy kř. služební své hospodáře i hospodyně, své panstvo, *ctiti* a ve všem co není hříšného, jich ochotně *poslouchati* a práce vám uložené bedlivě vykonávati, a sice ne jako na oko, pokud vás někdo pozoruje, však i když vás nikdo nevidí, leč Bůh. Také nesmíte svým čeledním pánům lháti, je podváděti, klamati neb jim čehož odcizovati, nýbrž máte vždy *spravedlivě, věrně a poctivě sloužiti*. Však pamatujte, že „sluší více Boha poslouchati než lidí.“

(Sk. ap. 5, 29) a hleďte ne tak lidem se zalíbiti, jako líbiti se Bohu.

3. *Mnozí služebníci proti svým povinnostem jednají a těžce se prohřešují*, když totiž k svým pánům nemají úcty a vážnosti, jsou neposlušní a vzdorují rozkazům jejich; když svou nedbalostí a netečností škodu jim činí; mlsají, šidí, podvádějí, kradou; nebo když tajnosti z domu vynášejí, pomlouvají, dítky a spolusloužící zlému slovy a příklady učí nebo jich dokonce k zlému svádějí. Jiní bývají nevrlí, netrpěliví a se svým stavem nespokojeni, reptají proti Prozřetelnosti a rouhají se Bohu, jehož služby zanedbávají, opomínají modlitbu a jiné kř. povinnosti. Mnohdy libují si čeledínové v marnosti, nečistotě a nestydatosti, karbanu, pití a všelike prostopášnosti se oddávají; nočním touláním a hýřením si na zdraví škodí a hříšné jich známosti smutný brávají konec. Těch a takových vy kř. př. nechtějte následovati. „Nastanou lidé bezbožní, kterýmž nic dobrého milo není, rozkoší milovníci více nežli Boha a od takových se odvracuj.“ (II. Tim. 3, 2—5.)

4. *Abyste se vy stali dobrými křesťanskými čeledíny užívejte těchto prostředků.* — a) Uvažujte často důstojnost a prospěchy svého povolání. — b) Pripomínejte si často svého Spasitele, jenž jsa Pánem nebes i země, přišel, aby lidem sloužil a z pokory svým učeníkům nohy umýval. — c) Příklady svatých čeledínů v písmě sv. starého i nového zákona rádi čítejte a následujte, jako byli: Eliezer, sluha Abrahámův (I. Mjž.), Jos. eg., otrok Putifarův (I. Mjž.), služka Juditina, sluhové krále Davida (II. Král. 15.), sluhové Námanovi (IV. Král.), služebníci v evang. (Mat. 13, 25.; Luk. 19.). služebníci Korneliovi (Sk. ap. 10.) Podobně ze životů svatých: Sv. Isidor, sv. Paschal Bailon, sv. Kristina, sv. Zita a j. — d) Chraňte se zlé chasy a nedávejte se sváděti od daremných lidí. — e) Nezapomínejte na dobrá naučení a napomínání svých rodičů. — f) Bojte se a nespouštějte se Boha, nezanedbávejte svých modliteb, služeb Božích a jiných kř. povinností. — g) Práce, byť i obtížné, konávejte ochotně, s trpělivostí a dobrým úmyslem, ke cti a chvále Boží. — h) Nechtějte hověti svým žádostem, střežte se marnosti a vši prostopášnosti. — ch) Chraňte se zlých příležitostí; kde jest v nebezpečnosti ctnost a duše spasení, tam nedleťte a službu sebe výhodnější opusťte. „Co prospěje člověku, by všecken svět získal, své

pak duši by uškodil?“ (Mat. 26, 16.) —

i) Buďte se svým stavem spokojeni a ne-reptejte proti Prozřetelnosti. — k) V jakékoli těžkosti a úzkosti v Boha se důvěřujte a do vůle Boží se odevzdávající, těšte se nadějí na odplatu věčnou. (Mat. 25, 21.) — l) V krátce buďte dobří křesťané a budete dobrými služebníky.

Ř e ě

o prvotínách velebného pana Františka Z.

v Dřevohosticích dne 17. července 1881.

„Za onoho času byl veliký zástup s Ježíšem.“ (Mark. 8, 1.)

Když Pán Ježíš, Syn Boží v lidském těle, veřejně po zemi chodil, míval veliké zástupy lidí okolo sebe, jak to všickni evangelistové dosvědčují. Svatý Matouš vypravuje o Něm, že když začal veřejně vyučovati, „šli za ním zástupové mnozí z Galilee a z Desítiměstí a z Jerusalema i ze Zajordáni,“ a opět: „Když sstupoval s hory, šli za ním zástupové mnozí;“ když seděl podle moře Galilejského čili na břehu jezera genezaretského, i „tam sešli se zástupové mnozí;“ vstoupil-li opět na horu „přistoupili k Němu zástupové mnozí.“ (4, 25.; 8, 1.; 13, 1—2.; 15, 29—30.) — Podobné svědectví vzdává i svatý Marek nejen v dnešním nedělním evangeliu, když praví, že „zástup veliký byl s Ježíšem“, ale také dosvědčuje, že i když Pán Ježíš v Kafarnaumě v soukromém domě učil, tam takové množství lidu se sešlo, že nebylo možno ani ku dveřím se dostat, a ti, kteří šlakem poraženého chtěli k Němu přinést, že musili ze sousedních domů po střeších jíti a v domě, v kterém Pán Ježíš učil, střechu otevřít, aby šlakem poraženého před Pána Ježíše položití mohli. (2, 1—4.) Taktéž vypravuje i svatý Lukáš, že „zástupové se na Pána Ježíše valili, aby slyšeli slovo Boží“ a že On, musil na lodičku vstoupiti a Petra požádati, aby od země odvezl maličko, aby pak pokojně zástupy vyučovati mohl; avšak také jindy bývalo takové množství lidí okolo Pána Ježíše, že, jak týž evang. sv. Lukáš praví „jedni druhých pošlapávali.“ (5, 1; 12, 1.) O těchto velkých zástupech, kteří vždy a všude Pána Ježíše následovali, vypravuje též i miláček Jeho svatý Jan, an píše: „Když odešel Ježíš za moře Galilejské, šel za Ním zástup veliký. (6, 1.) Jako však za onoho času veliký zástup byl s Ježíšem, podobně bývá i za našich

dnů veliký zástup s nově vysvěceným knězem, který svůj kněžský úřad nastupuje a se chystá ponejprv nejsvětější oběť konati. A tak jest to i dnes; neboť dnes se zde shromáždili zástupové mnozí nejen z Nahošovic a z Dřevohostic a z Turovic a z Radkov, z Lipové a ze Křtomile, ale i z farnosti Domaželické, z Pavlovické, z Blasické, z Bystřické, Prusinovské, Kostecké a z mnohých jiných ještě vzdálenějších. A proč se zde shromáždili tak mnozí zástupové? Snad jen z pouhé všetečnosti, aby viděli nově vysvěceného kněze, který v tomto chrámu Páně před 26 lety křtem svatým pro nebe se zrodil. pak zde jako pacholík úřad ministranta vzorně zastával, a který v slavný den apoštolů našich sv. Cyrilla a Methoděje v Olomouci posvěcením na kněžství „Cyrillem,“ t. j. po Moravsku „panáčkem“ se stal, a který dnes své prvotiny konati bude, t. j. obětovati neposkvrněnou oběť Otci všemohoucímu, Bohu věčnému, za sebe i za všechny přistojící i za všechny věrné křesťany a za spasení celého světa? Všetečnost, trvám, není hlavní příčinou, že dnes tak mnozí zástupové se zde shromáždili, ale hlavní příčina, která vás sem přivedla jest vaše víra, vaše přesvědčení, že kněz jest náměstkem a zástupcem Kristovým, a proto v knězi vidíte a milujete samého Krista. A tak jest to v pravdě: **Kněz jest jako druhý Kristus. Sacerdos alter Christus.** — To budiž obsahem dnešního rozjímání.

Pán Ježíš přislíbil před svým na nebe vstoupením věrným svým: „*Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.*“ To jest slib Věčné Pravdy, a nemůže zrušen býti; neboť třeba i nebesa a země pominuly, slova Pána Ježíše nepominou. O tom tedy, že Pán Ježíš se svými věrnými na zemi zůstával, zůstává a zůstane až do skonání světa, nemůže míti žádný ani nejmenší pochybnosti. Otázka však jest: „*Kterak zůstává Pán Ježíš s námi,* když On viditelným způsobem na nebesa vstoupil a tam sedí na pravici Boha Otce všemohoucího? Ačkoli Pán Ježíš viditelně na nebesa vstoupil a tam u Otce nebeského největší cti a slávy požívá, zůstává přece, a musí dle přislíbení svého zůstávati i s věrnými svými na zemi, a sice *rozličným způsobem*:

Předně zůstává s námi *jako všudy přítomný a vševědoucí Bůh*, který všechny naše potřeby vidí a zná a v dobrotě své také hotov jest, ve všech potřebách nám pomoci, tak že kdekoliv jsme, všude a vždy k Němu jako u nás přítomnému se mo-

dliti můžeme. Ale Pán Ježíš zůstává s námi ještě jiným zvláštním způsobem, totiž *v Nejsv. Svátosti oltářní*; neboť v N. S. O. jest pod způsobou chleba jeho pravé živé tělo, čili On sám všecek živý jako Bůh a spolu člověk přítomen, a to ne zdánlivě, neb obrazně a jako v podobensví, ale *skutečně, opravdivě a podstatně*. Tato přítomnost Pána Ježíše v N. S. O. jest velikým tajemstvím, kterému rozum lidský v pokorě podrobiti se musí; ale tajemství to naplňuje srdce naše radostí a sladkostí, jakou jemu nic na světě opatřiti nemůže.

Nadto, že Pán Ježíš jako Bůh všudy jest, a nadto, že On jako Bůh a spolu člověk v N. S. O. skutečně opravdivě a podstatně přítomen jest, přebývá P. J. ještě jiným, snad bych mohl říci, *úředním způsobem* v osobě každého katolického kněze, tak že kým byl Kristus na světě, tím jest posud katolický kněz; a katolický kněz tudíž jest jako druhý Kristus, Kristus v nové způsobě; neboť. 1. co konal Kristus za onoho času v těle viditelném, koná posud v osobě kněze katolického; 2. co platilo tehdy o Kristu, že položen jest za znamení, platí také posud o katolickém knězi.

1.

Co konal Kristus na zemi? Kristus vykonával na zemi trojí úřad: 1. Úřad učitelský, 2. úřad smírčí a 3. úřad pastýřský; čili On byl na zemi *Učitelem, Smírcem a dobrým Pastýřem*.

Jako *Učitel* chodě po své vlasti kázal a zvěstoval zákon milosti, zjevoval pravdy, v které máme věřiti, a učil ctnostem, které konati máme. A totéž činí Kristus posud v osobě katolického kněze; ústy kněze posud nám Kristus hlásá své Božské učení, tak že kdo slyší kněze, samého Krista slyší, dle vlastních slov Kristových k apoštolům: „*Kdo vás slyší, mne slyší*“. Slova, která Kristus po zemi chodě mluvil, zní posud na zemi v ústech katolických kněží, a zněti budou až do skonání světa, dle výroku samého Krista: „*Nebe a země pominou, ale slova má nepominou.*“ Tato slova hlásá posud Kristus ústy katolického kněze jak maličkým ve škole, tak i dospělým v kostele neb při rozličných příležitostech; skrze katolického kněze vyučuje posud Kristus zástupy, čemu mají věřiti, aby pravdu poznali, a co mají činiti, aby spaseni byli. Vzhledem na učitelský úřad jest Kristus posud učitelem v osobě katolického

kněze, a proto i katolický kněz jest jako učitel, jest druhý Kristus.

Kristus chodě po zemi byl nejen Učitelem, ale i *Smírcem*. Jako Smírce odpouštěl hříchy kajícím, aby je takto s Otcem nebeským smířil a jim nebe otevřel; a totéž koná posud Kristus v osobě katolického kněze; neboť katolický kněz přijal od Něho moc a právo kajícím hříchů odpouštět, když jemu Kristus ústy biskupa světícího pravil: *Komu odpustíte hříchy, odpouštějí se jim*, a katolický kněz užívá té moci a toho práva, když zvláště ve svátosti pokání kajícím hříchy odpouští a takto jim zase otevírá nebe, které hříchové jejich jim zavřeli. — Smírcí svůj úřad konal Kristus netoliko když odpouštěl hříchy kajícím, ale i když se za lid *modlival a obětoval*. A totéž činí Kristus posud v osobě katolického kněze. Kristus posud Otce nebeského chválí a za věrné své se modlí ústy katolického kněze, když tento každodenně hodinky církevní se modlí; skrze katolického kněze se též posud Kristus Otci nebeskému za lid obětuje, kdykoliv katolický kněz mši svatou slouží. I jako Smírce jest tedy Kristus v osobě katolického kněze, a katolický kněz jest náměstek Kristův.

Kristus chodě po zemi byl i *dobrým Pastýřem*, tak že vším právem mohl o sobě říci: „*Já jsem dobrý Pastýř*.“ Jako dobrý Pastýř pečoval Kristus o své milé ovečky tou měrou, že ve všech jejich potřebách jim pomáhal, chudé a hladové nasycoval, nemocné a neduživé uzdravoval. A tento svůj pastýřský úřad vykonává posud Kristus skrze katolického kněze, jemuž svěřil ovečky své. Katolický kněz pečuje o věřící jako dobrý pastýř o své ovce, jako otec, pater, o své děti. Potká-li koho nějaké neštěstí, má-li kdo zármutek, svírá-li koho nouze, hledává u katolického kněze útěchy a pomoci, a neposlední péčí a starostí katolického kněze bývají *chudí*, aby jim pomohl neb je nasýtil, a nemocní, aby je potěšil. Skrze katolického kněze nasycuje posud Kristus věrné své chlebem, zvláště chlebem, o němž pravil: „*Bude-li kdo jisti z chleba tohoto, živ bude na věky*;“ a tento chléb jest pravé, živé tělo Kristovo, které katolický kněz věřícím ovečkám Kristovým podává. Skrze katolické kněze pečuje také posud Kristus o *nemocné*, kterým ve svátosti posledního pomazání kněz přináší ne-li uzdravení, ale spon potěšení a ulevení. Jest tedy i vzhle-

dem na pastýřský úřad Kristův katolický kněz posud zástupcem Kristovým.

2.

Za onoho času sloužil Kristus za znamení, na kterém se dobří od zlých rozeznávali, čili na kterém se zjevilo srdci lidských smýšlení, na kterém se ukázalo, kdo z Boha jest, a kdo z Boha není. — Někteří totiž lidé Kristem pohrdali a s opovržením hleděli na něho, jako na člověka z Galilee, z Nazareta a pravili opovržlivě o Ném: Zdaž to není syn tesařův? „*Může-li z Galilee, z Nazareta co velkého pojíti?*“ Takto se nad Krista povyšovali proto, že se narodili ve větším městě neb dokonce v Jerusalemě z rodičů bohatých, neb z vznešených měšťanů a pohrdali Kristem Nazaretským, jako by ani nebyl hoden společnosti jejich. Jiní netoliko Kristem pohrdali, ale Ho i nanejvýš nenáviděli, o Ném všecko zlé lhouce mluvili, jako že Samaritán jest, že ďábelství má, že jest přítel hříšníků a publikánů a podobně Ho až na výsost zlehčovali. Jiní konečně a těch bylo mnohem více, Pána Ježíše upřímně milovali a ctili a pokládali si za největší štěstí, když Ho mohli viděti, neb slyšeti. — A jako tenkrát jest posud ještě Kristus v osobě katolického kněze znamením, na kterém se zjevují smýšlení lidská, kdo totiž dobrý jest a kdo zlý, kdo nábožný a kdo bezbožný. Zlí a bezbožní pohrdají katolickým knězem, proto že nepochází z vznešeného neb z vysokého rodu, že není nějakým knížetem neb hrabětem, ačkoli kněžstvo katolické i hrabata a knížata mezi své členy čítá; že není synem alespoň nějakého bohatého měšťana, nýbrž že pochází z nepatrné osady, z rodičů chudobných aneb alespoň nezamožných, a myslí si, že pro svůj původ o kolik výše nad knězem katolickým stojí, a že kněz katolický druhdy pro svou chudobu se ani do jejich společnosti nehodí. Jiným opět jest katolický kněz hlasatelem pověry, který jen lid svádí a ve tmách udržuje, který jest nepřitelem pokroku, osvěty a vzdělanosti; proto katolického kněze nenávidějí, hyzdí ho, o něm nejhorší potupu rozhlašují. Ze všickni lidé tohoto zrna nemohou ku pravým katolickým křesťanům připočtení býti, netřeba zvláště připomínati. Jsou také a těch, jak doufám, jest mezi křesťany větší část, kteří katolického kněze upřímně milují a ctí, v něm náměstka a zástupce Kristova, hlasatele pravdy, přimluvčího u Boha,

svého dobrého pastýře spatřují, jimž to také radost působí, když katolickému knězi svou lásku neb úctu projevití mohou. Takoví ctí katolického kněze podobně, jak by uctili samého Krista, neboť jim jest, a to vším právem. katolický kněz jen zástupce Kristův, který v katolickém knězi milostí svou obzvláště přebývá; neboť nejen že o katolickém knězi, který každodenně jí tělo a pije krev Páně, platiti musí výrok Kristův: „*Kdo ji mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm,*“ v katolickém knězi trvám zastává a vykonává posud Kristus svůj úřad jako Učitel, jako Smírce a jako dobrý Pastýř, když kněz ve jménu Páně vyučuje, na místě Božím hříchy odpouští a o všechny, o chudé i o nemocné jako otec pečuje. Nelze tedy o tom pochybovati, že Kristus žije a působí v katolickém knězi, čili že katolický kněz náměstek a jako druhý Kristus jest.

Co však pochodí z toho? Z toho následuje, že jako Kristus povýšen jest i nade všechny anděly, tak i stav kněžský, jak sv. Jan Zlatoustý dokládá, povýšen jest nade všechny stavy, a sice o tolik, oč Kristus převyšuje všechny lidi i anděly. Z toho také následuje, že sobě mladý muž nemůže nic vznešenějšího, nic důstojnějšího vyvoliti, než když si vyvolí knězem, náměstkem a zástupcem Kristovým býti; neboť všeliká vznešenost pozemská jest proti vznešenosti stavu kněžského ať nedím jako smet proti drahé perle, jako země proti nebi, jako okamžik proti věčnosti. Třebas byl kdo i ministrem neb generálem, nad to jest důstojnost kněžská; kdežto ministři a generálové jsou služebníci mocných sice, ale přec jen smrtelných králů, jest kněz ministrem Krále nesmrtelného a věčného! Z toho také následuje, že prvotiny kněžské, kterými kněz úřad svůj nastupuje, jsou tak radostná událost, jak radostné bylo narození Kristovo na tento svět; jako tedy při narození Krista Pána andělé radostně prozpěvovali: „*Gloria in excelsis Deo,*“ podobně máme i my, kdykolivěk novosvěcený kněz úřad svůj nastupuje, a první nejsvětější oběť Bohu přináší, spolu s ním radostně Bohu prozpěvovati: *Gloria in excelsis Deo — Sláva na výsostech Bohu. Amen.*

Fr. Bezloja.

Kázání

o Porciunkuli v Bechyni dne 2. srpna 1881.

Thema:

Návštěva Porciunkule v Assisech u příležitosti pouti Římské.

„Hospodin díl dědictví mého a kalicha mého: Ty jsi, jenž navrátíš mi dědictví mé.“ (Žlm. 15, 5.)

Úvod.

Nejmilejší v Kristu shromáždění! Nemohu ani vysloviti, jaké city zmocňují se dnes srdce mého, když sebe spatřuji uprostřed vás, tak četných poutníků, kteří přišli podílu brát na dnešní slavnosti a spolu na milostech, které se dnes v chrámech sv. Františka udělují. Též já přišel jsem jako poutník, a sice poutník z daleka, z věčného města, ze středu veškerého křesťanstva a sídla nejvyšší hlavy církve, ze svatého města Říma, kdež jak vám známo, národové slovanští skládali díky k nohám sv. Otce, že povýšil naše apoštoly slovanské sv. Cyrilla a Methoděje, a rozkázal je ctíti po veškeré církvi křesťanské.

Na pouti právě vykonané seznal jsem značnou část země Italské s krásnými městy v utěšených krajinách ležícími, hlavně však na cíli pouti své, ve věčném Římě s úžasem patřil jsem na drahocenné památky jak z dob pohanských tak z dávnověkosti křesťanské; tu četné zbytky velkolepých staveb starobylých, mohutné sloupy mramorové z paláců a chrámů pohanských hlásají nádheru císařů římských, ale pomínula sláva jejich a nad zříceninami vyniká Vatikán s chrámem sv. Petra, z něhož po 18 věků vládne nad celým světem ne mečem, ale mocí duchovní náměstek Krista Ježíše. Kde druhy pohané ukrutná divadla měli, hledající zábavy v zápasech ubohých otroků s lítou zvěří, tam nyní s posvátnou hrůzou vstupuje poutník křesťanský, věda, že stojí na půdě skropené krví tisíců a tisíců sv. mučníků, kteří zde šťastně dobojovavše dobyli koruny nehynoucí. Kamkoli noha vkročí, samé drahé památky; tu se chovají přesvaté památky umučení Páně z Jerusalema sem přinešené, jako kříž, hřeby, sloup bičování, svaté schody; tam jest žalář sv. Petra a Pavla; tu místo, kde byl sv. Petr ukřižován; tam zase sv. Pavel stát; jinde místo mučení sv. Anežky; tam sv. Vavřince i Šebestiana a nesčetné jiných; na všech vypínají se nyní nádherné chrámy, takže takorba jeden s druhým v kráse a bohatství závodí. — Nemohu vám nyní vše vyčíti, co krásného a znamenitého jsem v

Římě a na mnohých jiných místech Italie spatřil, ale to jest mi doložiti, že mezi všemi těmi nádhernými budovami a skvostnými chrámy zvláštní dojem na mne učinily dva malé chrámečky, dva skrovné příbytečky duší nad jiné pokorných: jeden jest *posvátná chýže Panny Marie v Lorettě*, příbytek Panny nejpokornější a nejsvětější, jenž nese nápis: „Zde Slovo tělem učiněno jest.“ Toť příbytek Matky Boží z Nazareta zázračně sem přenesený, kamž v zbožném úžasu vstoupili jsme za zpěvu českých písní Marianských a vroucně líbali jsme tu svatou chýži pokorné dívky Páně, kde Syn Boží bydlel a Marie a Josefa byl poslušen. — A který jest ten druhý chrámeček? Vy N., kteří jste se dnes v této svatyni shromáždili, zajisté byste uhodli, co míním; jest to opět skrovný příbytek, malá kaple, v nížto drahnou dobu svého života na modlitbách ztrávil veliký světec, ale pokorou a chudobou nad jiné vynikající, *Porciunkule sv. Františka v Assisech*.

Nuže z Porciunkule přicházím k vám, kteří jste se dnes shromáždili zde k oslavě té skrovné sice svatyně, ale ze všech nejdražší všem duchovním synům sv. Františka. A proto doufám, že nejvzácnější památku dnešní pouti si přinesete domů, když vám v této posvátné řeči ze své vykonané pouti sdělím: *co jsem viděl a slyšel v Porciunkuli*.

Poslyšte mne s nábožnou pozorností, když počnu ve jménu Páně a ke cti svatého Františka.

P o j e d n á n í:

Na cestě mezi Římem a Florencií téměř ve středu celé Italie rozkládá se na rozkošném návrší malebné město Assisi, rodiště sv. Františka. Na místě, kde se světec náš narodil, stojí nyní svatyně, tak zvaný „chrám nový“ (Chiesa nuova). Hlavní však okrasou a takorka korunou města jest chrám s klášterem Františkánským, který kryje v sobě drahé ostatky světce Serafinského. Není to jeden, ale dva velebné chrámy nad sebou vystavené, oba ozdobené znamenitými obrazy na obmítce ze života Pána Ježíše, P. Marie a jiných světců, obrazy ze Starého Zákona. nad to osm a dvacetí výjevy ze života sv. Františka, provedenými výtečnými umělci Florentínskými ze XIII. století. V dolejší chrámu nalezá se pod hlavním oltářem krypta, v níž odpočívá tělo sv. Františka, nad oltářem pak zdobí klenbu krásné malby (od Giotta), představující allegoricky tři sliby klášterní: chudobu, čistotu a poslušnost.

Assisi chová v sobě též ostatky sv.

abatyše, která vedením sv. Františka založila klášter d. sester a stala se duchovní matkou naší blahoslavené Anežky, totiž sv. Kláry. Pod oltářem v kryptě z drabocenného mramoru vystavené spatřiti ba po 600 letech ještě zachované tělo světice; též ukazují zde klášterní sestry krucifix, z kterého mluvil Pán Ježíš k sv. Františku. — A nyní vystupme z města a po cestě as tři čtvrtě hodiny spatříme v údolí blíže nádraží velkolepý chrám s mohutnou kopulí, nazvaný „Panny Marie Andělů“ (S. Maria degli Angeli), poněvadž v tomto chrámu často nebeské zpěvy bylo slyšeti. S tím jménem souvisí též nápis uvnitř kopule: „Ave Domina angelorum“ (Zdrávas Paní andělů). — A hle! v tomto slavném kostele Marianském stojí pod kaplí malá kaple podobně asi jako svatá chýže Marie Panny v Lorettě, a to jest ta Porciunkule sv. Františka. Původně stál tu jen malý kostelíček Marii Panně zasvěcený, již ve III. stol. vystavený. Když sv. František dědictví otcovského se byl vzdal, najal sobě malou chýžku blízko tohoto kostelíčka, který nazval „Porciunkulí“, totiž svým malým podílem, a tam mnoho času na modlitbách v postech ztrávil; tam to bylo, kde již dříve slyšel v evangeliu předčítati: „*Nemějte zlata, ani stříbra, ani peněz v opascích svých, ani mošny na cestě, ani dvou sukni, ani obuvi, ani hůlky.*“ (Mat. 10, 9—10.) Tato slova Páně tak jím hnula, že ihned rozdal vše co měl chudým, vyzul obuv svou, oděl se v hrubý šat, opásal se uzlovitým provazem a uzavřel věsti život zcela kající, apoštolský. Tak mohl po té zvolati se Žalmistou Páně „Hospodin díl dědictví mého a kalicha mého: Ty jsi, jenž navrátíš mi dědictví mé.“ Teprve později (v XIII. století) vystaven byl nad Porciunkulí výše jmenovaný veliký chrám.

Nuže vstupme do posvátné kaple, kde svatému Františku tolik milostí se dostalo. Na oltáři spatřujeme zázračný obraz Zvěstování Panny Marie. U tohoto oltáře obdržel sv. František ty odpustky, k jejichžto dosažení také vy jste se v této svatyni shromáždili. Když totiž r. 1221 v den posvěcení Porciunkule svatý František před oltářem kleče se modlil, zjevil se mu na oltáři Pán Ježíš, řka: „Františku, žádej co chceš pro spasení národů!“ A on odpověděl: „Žádám odpuštění viny a trestu, plnomocných odpustků pro všechny, kteří kajicně v chrám tento vejdouce z hříchů svých upřímně se vyzpovídají.“ Načež jej Pán poslal k papeži Honoriu III., aby řečených odpustků sobě vyžádal. A těchto odpustků lze ve

všech chrámech Františkánských dne 2. srpna dosíci, když svátost pokání a nejsv. svátost Oltární hodně přijmeme. U toho milostného oltáře v Porciunkuli bylo také mně dopřáno letos dne 9. července mši sv. sloužiti, a tam jsem již v modlitbách pamatoval na vás, na všechny zbožné poutníky, kteří o slavnosti Porciunkule na přímlovu sv. Františka u Boha milosti hledají. Před oltářem stojí dva andělé pozlacení majíce stále hořící lampy v rukou a mimo to patnáct jiných lamp visí v svatostánku, z nichž pět stále rozžato, o velikých pak svátcích hoří všechny. Jako v mnoha jiných znamenitých místech poutních, tak i v Porciunkuli svědčí množství dárků drahocenných, jež na stěnách visí, jak mnozí křesťané zde na přímlovu sv. Františka u Boha pomoci hledali a za obdržanou milost vděčnými se prokázali. — Než i zevnějšek sv. chrámečku nejednou památkostí a bohatou okrasou se vyznačuje. Průčelí nade vchodem nese nápis latinský: „Toto jest brána života věčného“ a nad tímto spatřujeme překrásný obraz (Fresco od Friedr. Overbecka r. 1829, představující vidění sv. Františka; nahoře stojí Pán Ježíš a Maria, kolem nich andělé hrající na rozličné nástroje, dole klečí sv. František, k němuž růže s hůry padají. Po straně obrazů čteme: „Malba představuje odpustky na prosbu sv. Františka skrze přímlovu blahosl. Panny Marie od Krista Ježíše vlastními ústy slíbené hříšníkům pokáním očištěným, kteří dne 2. srpna do této kaple vstoupí.“ Na vrcholu průčelí vypíná se něžná vížka skrývající v sobě sochu Rodičky Boží, poněvadž prý na tom místě objevila se Maria Panna lidem, přicházejícím do kaple získat plnomocných odpustků. Po obou stranách stojí andělé držící tabulky, na nichžto jest napsáno, u prvního: „Kostel Porciunkule, celého řádu Menších Bratří matka a hlava, kde sv. arciolec František položil první základy své řehole; u druhého pak čteme: „Toto jest Porciunkule, v kterém na přímlovu blahosl. Panny Marie (od Kr. P.) svatému Františku plnomocné odpustky uděleny byly.“ — Po pravé straně kaple představuje obraz, kterak velechrám zemětřesením r. 1831 se zřítíl, toliko vysoká kupole nad Porciunkulí zázračným způsobem neporušena zůstala; celá loď i oltářště musily znova vystaveny býti. Dále nalézá se tam výnos papeže Řehoře XIII. z r. 1627, že každý vysvobodí jednu duši z očiště, dá-li ve sv. kapli sloužiti mši svatou. Ohlédneme-li se kolem Porciunkule, spatříme na stěnách velkého chrámu čtyři

obrazy ze života našeho Světce a sice první ukazuje, jak andělé vedou sv. Františka do Porciunkule, druhý jak Pán Ježíš ohlašuje mu odpustky, třetí jak papež Honorius III. je potvrdil, což vyličeño jest tím způsobem, že sv. Otec žehná růže, které František nese v košíku, čtvrtý konečně představuje prohlášení odpustků svatým Františkem před sedmi biskupy. — Mimo Porciunkuli ještě několik jiných svatých a památných míst tamější duchovní otcové poutníkům ukazují. Tak jsem viděl v klášteře podzemní kapli vystavenou od sv. Bonaventury na místě prvního příbytku sv. Františka. Toť byla ta skrovná chýžka na blízku Porciunkule, kde se sv. František ponejprv ubytoval a kde proti mnohým pokušením bylo mu bojovati. Podle vidění zahrádku plnou růží, jichžto listí červenými skvrnami poseto jest. A odkud tyto neobyčejné skvrny? Původně to bylo samé trní, v kterém sv. František, aby přemohl pokušení proti čistotě, válel se, až své tělo rozedral a zkrvácel; a hle; trní v růže se proměnilo a skvrny na listí mají se za krev svatého kajícíka. V dotčené kapličce zachována jsou ještě dvě dřeva, na kterých sv. František první odpustky ohlašoval. — Jiná kaple po pravé straně kostela naznačuje místo, kde umřel sv. František a chová v sobě srdce téhož světce ve zlatém srdci uzavřené; tamtéž viděti lze dvěře z dob sv. Františka, drátem potažené, aby při své chatrnosti od poutníků poškozeny nebyly. Blíže sakristie nalézá se třetí kaple s oltářním obrazem utvořeným z té tabule, na které sv. František mrtev ležel a kde srdce z těla mu bylo vyňato.

Tak, nejmilejší, podal jsem vám krátký nástin těch svatých míst, v kterých veliký světec Serafínský přebýval a jmenovitě světoznámé hojnými milostmi obdařené Porciunkule, kterou mi předešlého měsíce dopřáno bylo viděti, a kterou vy dnes ctíte v této velebné Mariánské svatyni Otců ze řádu sv. Františka. Dnes tam v Assisech asi 200.000 zbožných křesťanů putuje do Porciunkule, aby se stali účastnými milostí od sv. Františka jim vyprošených. O zajisté, že i vy všickni v duchu tam k tomu svatému místu zalétáte a nemohouce v Porciunkuli osobně pobožnost svou vykonati, se stejnou horlivostí a zbožností v tomto chrámu Páně jste se shromáždili, abyste plnomocných odpustků získali. — Avšak odpustky uděluje církev svatá jen jako odměnu za horlivost v životě křesťanském. Co tedy máte činiti, drazí křesťané, abyste takové milosti hodnými se stali? Patřte jen na svatého Fran-

tiška, on vám podává krásný příklad života ctnostného. Učte se od něho pohrdati statky a slávou tohoto světa. Když otec ho přinutil, aby u přítomnosti biskupově otcovského dědictví se odřekl, s radostí podepsal listinu ano ještě svrchní roucho navrátil otci řka, že od té doby s tím větší důvěrou se bude moci modliti: „Otče náš, jenž jsi na nebesích!“ Ten Otec na nebesích byl zajisté jediným dílem dědictví jeho, On mu na věčnosti mnohonásobně navrátil dědictví, které zde na zemi opustil. Tak i vy, když vám Bůh požehná statků vezdejších, nepřikládejte k nim srdce svého a kdybyste jakoukoli ztrátu utrpěli, zvolte důvěrně: „Hospodin díl dědictví mého a kalicha mého Ty jsi, jenž navrátíš mi dědictví mé.“ Učte se od sv. Františka hluboké pokoře; neboť z pokory vzdal se vši slávy světské a vyvolil si maličkou chatrč u Porciunkule k přebývání. Z pokory nedal se ani na kněze vysvětit, maje se za nehodna takové důstojnosti. Z pokory jmenoval se největším hříšníkem na světě, dokládaje:

„Kdyby byl Bůh člověku nejnešlechetnějšímu tolik milosrdenství prokázal jako mně, nic nepochybuji, že by vděčnějším a nábožnějším byl než já.“ — Nejmilejší, kdybyste bez pokory chtěli ctnosti shromažďovati, házeli byste prach proti větru, pýcha zničí všecky vaše zásluhy, pak marné jsou vaše modlitby, nebo Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost.“ Učte se od sv. Františka čistotě, této perle mezi ctnostmi křesťanskými a sebestmrtvením, jímžto on neporušenou zachoval. On trestal tělo své, trním je rozedral, a to trní v růži se proměnilo. A tak když vy budete přemáhati své tělesné žádosti, když rádi sobě nějakou ujmu učiníte, když všecky kříže a strasti, které Bůh na vás sesílá, trpělivě budete snášeti, i vám se to trní v růži promění, vykvétou vám z trní růže lásky Boží a pokoje vnitřního, jaký svět dáti nemůže, již zde na zemi, a růže věčných radostí jednou na nebesích; když Hospodin bude dílem dědictví vašeho a kalicha vašeho zde na zemi, navrátí vám zajisté dědictví nehybnoucí, které zůstaveno jest vyvoleným synům Božím v království nebeském. Amen.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Kdyby z toho Bůh docela stejnou chválu měl, přece k většímu Krista následování bylo

by, spíšeji s ním sobě voliti chudobu, potupu a spílání nemoudrosti než zboží. pocty a slovnost učnosti. (S. Ignat. in vita.)

Jakož k učení se velikou pobídkou jest vzácnost mistrova, tak přísahati v slova takového mistra jest povinností žáka ušlechtilého. Či nauky ty posloucháš, světovy či Kristovy?

Abychom byli učenými, lpíme na výrocích mužů nejučenějších a nálezy jim odporné mermomocí tepeme. Proč by menší váhy nacházel u nás Kristus než v přírodovědě Aristoteles, Tomáš Aquinský v bohosloví?

Co prospěla hodovníkovi hojnost, Herodovi hrdost? Prospěla však Lazarovi chudoba, pokora publikánu. Konec dílo chválí.

Mravů podobnost matkou jest všelikého milování. Zvláštního milování od Krista sobě nezaslouží, leč kdo toho pilen bude, aby se co nejblíže připodobnil mravům a úmyslům jeho; neboť láska buď nachází rovnostejnost anebo ji působí.

Cokoli v soukromí mluvíš, tak pronášej, jakoby mluvil celé pospolitosti lidské.

Nevěra jest lidská víra; připovídá i nedrží víry; jakkoli přísahá, že tajemství pod stráží chovati bude, nepečlivostí je prozradí a tím snáze, čím přísněji zavážeš k mlčení.

Chceš aby věci tvé zůstávaly ve skrytě? Prve sám je tak chovej aniž příkladem uč tomu, co druhý snad učiní. Darma slovy ukládáš zákon mlčivosti, svým-li příkladem projeviteli prominutí způsobuješ: jako ty, takž i druhý svého má přítele, jemuž by v něčem důvěřiti mohl.

Nejmenší víru mimo jiné mějme k ženským a dětem: zvědavé a štěbetné jest obojí to stvoření; kde jest méně opatrnosti, tam více bývá štěbetnosti.

Svěřeného tajemství drzebným býti svědčí nejen o opatrnosti, ale též o svědomitosti. Nižádné svěřené zboží není větší než tajemství, jehož chceš-li ostráhnouti sám prve nepronášej.

Kdo osoby řádu duchovního k obstarávání Bohu povinného poslušenství potahují na ujmu řehole jejich, strom káceji, aby ovoce s něho česati mohli. (S. Ignat. ap. Bart.)

Tak se má obětovati asceta cizímu spasení, aby svému nic nepřekážel. Vždyť lékař prve pečuje o sebe tak, aby při jiných nákazu hojiti maje sám se nenakazil.

Kdo samochtě, kdo časněji než se s jeho věkem snáší, kdo mimo povinnost k léčení bližního se vnutkává, obyčejně více škody než požitku sklízí; sebe kazí a jiného nezískává.

Řehole jest duší nábožníkovou: oč se jí vzdaluje, o to zmaňuje ducha; a tak se přihodí, že živou jsa mrtvolou všechno jiné a všechno jinak činí, než co a jak by činiti měl; sobě škodí, svým jest obtížný, jiným pak neužitečný.

U věcech tvého povolání bude při tobě požehnání Boží; toho v jiných věcech se nenaděj. Kdyby byl chtěl, aby od tebe byly jiné věci konány, sem by tě nebyl povolal. Vzdalovati se ustanoveného řádu jest blížiti se bludu všeho nejtěžšímu.

Kdokoli rád k šťastnému konci přivádí věc, kterou konati má, sebe samého k úkonu, nikoli úkon k osobě své hodlovati musí. (S. Ignat. ap. Ribad.)

Kdo o to usilují, aby se všechno dle jejich vůle a libosti formovalo, projevují mnoho osobivosti a neznalosti: onou sobě, touto jiným uškodují; neboť štěstím a prospěchem v konání bývají opouštěni a sami sebe mrzkou úhonou na pranýř vystavují.

Rozumný lékař prve puls ohledává, přirozenosti pozoruje, potom pečlivě myslí o předpisování léku, kterýž jednomu prospívá druhému škodí ač na touž nemoc stonajícím. V duševním léčení žádoucí jest nemenší rozsudnost.

Všecko všem býti měl apoštol, jenž chtěl slouiti učitelem národův. Jakož podešvu dlé nohy, nikoli nohu dlé podešvy přikrojuje řemeslník, tak se mistr k lidem přispůsobuje.

Při prostředcích nebudiž na to hleděno, jak jsou drahy, jak komu liby, nýbrž jak se hodí k účelu; jinak budou více obtěžovati než napomáhati.

Volba a posvěcení papeže Innocence III.

(Dokončení.)

„Veliká to čest, ustanoven jsem hlavou všeho lidu! Těžký to úřad, vyvolen jsem služebníkem veškerého lidu, dlužníkem moudrých i nemoudrých! Jestliže nemohou mnozí jednoho velitele náležitě obsloužiti, jak dovedu já jedin všem vyhověti? Kdo sláb jest, abych já nebyl, kdo v úzkostech a já bych se nesoužil? Nehledě ani ke každodennímu namáhání a péči o veškeru církev, jak mnohé starosti a bolesti, jak mnohé obtíže a nesnáze mám nésti na bedrách svých, jak mnohé mám povinnosti vyplniti! Nechci nadsazovati cenu toho, co převzíti mám na sebe, aby ze nezdálo, že nemírně v řeči si vedu. Den dni to rci, co trpím; noc noci hlásej starosti mé! Síla má není síla kamene, tělo mé není rovno železu. Než,

bych i sláb byl a nedostatkem trpěl, Bůh posilní mne, Pán dodá mi odvahy, neboť On štědře dává každému a neotálí. Stezka života není toliko chráněna rukou lidskou. Doufám že kroky mé řídití bude Pán, který nad vlnami mořskými držel sv. Petra, aby netonul, který cesty neschůdné a křivolaké mění v přímé a bezpečné. Nuže, slyšeli jste nyní o obtížích, vyslechněte taktéž, jaké povinnosti mi nastávají.

Jsem služebníkem; mám býti služebníkem věrným a opatrným, abych poskytoval věřícím pokrmu v čas příhodný. Pán žádá na mně věci tři: věrnost srdce, moudrost ve skutcích, pokrm úst, to jest mám býti věren v srdci svém, opatrn ve všem, cokoli počnu a z úst mých má vycházeti pokrm života; neboť kdo srdcem věří, ospravedlněn bývá, kdo ústy Boha vyznává, stává se účastným věčné blaženosti. Abraham uvěřil a počteno mu bylo k ospravedlnění. Bez víry není možno libiti se Bohu, poněvadž zásluhy prosto jest, co neplyne z víry. Kdybych sám nebyl utvrzen u víře, jak bych mohl utvrzovati bratří svých? A to zajisté jest hlavní úlohou úřadu mého, jak sám Mistr náš dosvědčil k sv. Petrovi takto promlouvaje: „Prosil jsem za tebe, aby neklesla víra tvá a ty na vzájem posilňuj bratří své.“ Prosil a došel vyslyšení, vždyť poslušnost jeho naklonila Otce nebeského, aby nezůstavil prosbu jeho oslyšenu. Víra stolice apoštolské neviklala se trvám nikdy, nýbrž pevná byla a nedoznala úrazu a přednost sv. Petra vezdy obstála bez úbony. Proto potřebí mi především víry; neboť bych i podléhal, prohřešiv se v čemkoli, toliko soudu Božímu, u víře pobloudiv mohu souzen býti soudem církve sv. Mám víru pevnou! Opírám se o naději, že víra má přivede mne k bráně blaženosti, jakož přislíbil Pán řka: „Véra tvá tě uzdravila, jdi a nehřeš více!“ Avšak víra bez skutků je mrtva; má-li oživnouti, musí jeviti se v činech lásky, neboť spravedlivý žije z víry. Ne posluchači, ale plnitelé slova ospravedlnění budou před Bohem. Kdo je posluchačem slova a při tom neplní ho, roven jest muži, jenž v zrcadle patří obraz svůj. Ostatně neprospívá víra bez obezřetnosti, ani opatrnost bez věrnosti.

Jsem postaven v čelo lidu! Kéž vyniknu zásluhami, jako vynikám postavením. Ke cti a slávě pánově sloužím, když vykonáv dílo důležité za pomoci služebníka svého, milosti Boží je přisoudí a nikoli síle vlastní. Než kdo jsem a který jest dům otce mého, že vyvýšen jsem trůnem nad krále a zaujal jsem stolec počestný? O mně zajisté pro-

pověděl prorok: „Ustanovil jsem tě nad národy a královstvími, abys plel, rušil, kazil, rozséval, vzdělával a pěstoval sám jediný;“ mně řečeno bylo: „Tobě dám klíče království nebeského. cokoli svážeš na zemi, svázáno bude na nebi,“ jako i slova, která všem apoštolům platila: „Komu odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, komu zadržíte, těm zadržány jsou.“ Hovoře pak s Petrem řekl Pán: „Co svážeš na zemi, svázáno bude na nebi, co rozvážeš na zemi, rozvázáno bude na nebi.“ Vizte tedy, Petr může vázati všechny ostatní, avšak vázán býti nemůže. „Ty jsi,“ řekl jindy Pán, „Petr“ — to jest hlava. Jako v hlavě soustředí se smyslové, v ostatních pak údech toliko dílové jejich se scházejí, tak povolání jsou druzí, aby podílu brali na práci a starostech. Sám Petr povznesen jest na plnost moci.

Pozorujte již, kdo jest oním služebníkem, kterého Pán ustanovil nad lidem svým. Nikdo jiný než zástupce Ježíše Krista, nástupce Petruv. Stojí uprostřed mezi Bohem a lidmi; níže Boha, výše člověka, méně Boha, více člověka, soudí všechny a souzen býti nemůže, jakož řekl apoštol: „Bůh jest, který mne soudí.“ Avšak muž ten, kterého hodnost a vážnost povznáší, ponížován jest úřadem služebníka, aby povýšena byla pokora a hrdosti vrchol snižen. Všechna údolí mají býti vyvýšena, všechny pahorky mají býti sneseny. Ó úradku Božího! Čím výše jsi postaven, tím hlouběji se pokor všem, neboť opět čteme v písmě sv.: „Ustanovili tě knížetem, nebuď pyšný a nadýmavý, nýbrž jako druh ze středu jejich.“ Toté světlo na svícnu, jež svítiti má domácím. Zanikne-li světlo, jak čirá nastane tma! Toté sůl země, vezme-li porušení, čím bude soleno? Nebyla by více k ničemu, než aby vysypána byla na zemi a pošlapána nohama. Komu více svěřeno bylo, na tom více bude se požadovati. Složí účet svůj Bohu, ne toliko o sobě, nýbrž o všech, kteří ochraně jeho byli poručeni.

Skytati mám pokrmu lidu, to jest: příklad, slovo a svátost. Pokrmem příkladu mám nasycovati stádo své, aby světlo mé svítilo před lidmi a oni viděli skutky mé dobré a slavili Otce v nebesích. Nikdo nerozžehá světla stavě je pod kbelec, nýbrž na svícen je klade, aby svítilo všem domácím. Praví zajisté Pán: „Bedra vaše buďte přepásaná a hořící svíce v rukou vašich.“ Hřeší-li kněz pomazaný, strhne za sebou mnohé do hříchu; každý poklesek větší výtky zasluhuje, čím výše postaven je pachatel. Pokrm slova mám podávati lidu, abych hrivnu

svěřenou půjčkou rozmnožil; vždyť neposlal mne Pán, jak sv. apoštol dí, abych křtil, nýbrž kázal, by štěnátkům dostalo se drobtů padajících se stolu pánova. Člověk však není živ samým chlebem, ale každým slovem, jež vychází z úst Božích. Kéž nesvědčí mně, či spíše proti mně, výrok písma sv.: „Maličci neměli chleba a nebylo nikoho, kdo by jim jej lámal.“ Pokrm svátosti mám poskytovatí stádcí svému, by oživilo a smrti zniklo, jako řekl Pán: „Já jsem chléb živý, který s nebe sestoupil, kdo z něho jí, na věky živ bude“ a opět: „Tělo mé v pravdě pokrmem je života. Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti života v sobě.“

Trojí pokrm ten mám vám poskytovatí, a sice v čas příhodný. Již Šalomoun dí, že vše má svůj čas. Především dávati mám pokrm příkladu, potom pokrm slova, abyste hodně přijali pokrm svátosti. Mistr náš Ježíš Kristus plnil nejprve vůli Otce svého nebeského, učil a napomínal, a tak příklad zanechal nám, abychom kráčeli v šlépějích jeho. Kdo tak si počíná, velikým slouti bude v království nebeském. Neboť kdybych učil a nekonal, právem mohlo by se mi namítati: Lékaři sobě pomozí! a: Pokrytče, vyvrz prve břevno z oka svého a potom přijď vyndej třísku z oka bratra svého. Proč kážeš: „Nepokradeš!“ a kradeš sám, „Nesesmylníš!“ a smylníš sám. K bezbožným promlouvá Bůh: „Co to mluvíš o spravedlnosti mé a proč béřeš smlouvu mou do úst svých?“ Právem pohrdají lidé slovem kazatele, jehož život pln jest pohoršení. Chci veseliti se s radujícími, truchliti s plačícími, abych dosáhl účelu vytknutého. Dokonalým mluvití budu v moudrosti, před vámi chci za to míti, že ničeho nevím, leč Krista ukřižovaného. Nedospělým v Pánu nepodám pokrmu silného, ale spíše mléka; neboť pokrmy těžké vzrostlým se hodí. I zkusíš se jedenkaždý sám a tak jez z chleba a pij z kalicha, neboť kdo jí nehodně, odsouzení sobě chystá, nerozsuzuje těla Páně.

Tak milení bratři a synové předkládám vám pokrm slova Božího ze stolu sv. Písma. Doufám pevně v Pána, že pozdvihujete k Hospodinu ruce čisté, prosté nesvornosti a hádky, a důvěrně na modlitbách Jej prosíte, aby mi milostivě dopřál nésti břímě sv. úřadu, jež na bedra mi vložiti ráčil, ke cti a slávě jména svého, k spáse duše mé vlastní, ku blahu svěřené církve, na prospěch veškerého křesťanstva. Pán náš Ježíš Kristus, jenž kraluje s Bohem Otce a Duchem sv., buď chválen a veleben na věky věkův!“

Ukončiv řeč svou pokynul Innocenc a slavnostní průvod hnul se k paláci Lateránskému. Za papežem, jenž rouchy kněžskými jsa oděn nesl na hlavě okrouhlou mitru, odznak to moci papežské, kráčelo šest kardinálů kněží, devět diakonů, čtyři arcibiskupové, 28 biskupů, deset opatů, převor chrámu sv. Petrského s podjáhný, primicer se zpěváky, soudcové, advokáti a notáři s ostatním úřadnictvem, na konec pak prefekt městský se šlechtou a vzácnějšími měšťany, starosty a představenými okolních měst. Řím ozdoben byl nádherně, duchovenstvo vonným kadidlem naplňovalo vzduch, lid sypal květiny na cestu, k nebesům vznášely se žalmy a hymny. U jedné ze slavnostních bran podávali židé po starobylém zvyku zákon svůj papeži řkoucímu: Zákon zajisté dobrý jest, ale lid špatný. V zástupech kupil se lid kolem průvodu již u východu chrámu sv. Petrského, v paláci Lateránském propukl v nadšené volání, vesele se upřímně a štěstí žádaje miláčkovi svému. Innocenc vstoupiv do domu Leonského rozdával dary kardinálům, duchovenstvu farnímu, senátu a úředníkům městským, dozorcům paláce, ba i židům a účastnil se slavné hostiny, jež ukončila památný den nastolení jeho za papeže Římského.

Dle *Hurtera*.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

V.

Touž dobou, co scházeli se na Stradově bratři Minorité do večerádky, přiklusalo několik jezdců k severní bráně Chrudimské. Hustá tma, jež usadila se nad městem a zvláště kolem křovinatých hradeb prostřela černý svůj plášť, nedopouštěla tomu, aby kdo jezdce mohl poznati. Jeden z nich seskočiv s koně zabušil prudce pěstí na kováná vrata.

„Kdo to?“

„Smrt kalicha nepřítelům!“

V průjezdu hradeb ozval se řinkot halaparten a přitlumený hovor. Těžká vrata se otevřela a záře smolnic osvitila pozdní jezdce. Všichni byli ozbrojeni vyjímajíc jednoho, jenž v dlouhé, řásné roucho byl přioděn. Mohutný, černý vous zdobil ubledlé jeho líce. Byl to kněz Ambrož, bývalý farář Hradecký. Týž Ambrož, který vypověděv povinnou poslušnost církvi, stal se hned na počátku hnutí Husického náruživým obhájcem kalicha. Vyhostění z úřadu a města roze-

zlilo jej v té míře, že pomstu přísahal králi a všem stoupencům jeho, kteří věrní zůstali víře po otcích zděděné. Návodem jeho shlukli se Orebité a lstí zmocnili se pevného Hradce. Kněz Ambrož přiosobiv si ztracenou hodnost svou byl od té doby duší odvážných podnikův, jež novotáři na východě Českém strojili. S panem Janem, městským hejtmanem Chrudimským, slučovala jej společná nenávisť ke všemu, co sloužití nechtělo rozšiřování kalicha. Často přijížděl do Chrudimi a výmluvnými ústy podněcoval ohabující bojovníky k novému loupení. Pozdní příchod dnešní neměl zajisté jiného účelu.

Vojínové bránu střežící vzdávali mu vojenskou poctu a chopivše se smolnic provázeli jej až ke hradu. Ambrož jel mlčky v čele své družiny. Několikrát pohledl stranou k osvětleným oknům nízkých krčem, odkud vycházel divoký křik, a spokojeně kýval hlavou. V malé chvíli zahrnul průvod kolem kostela ke hradu. Ambrož sestoupil první s koně a vkročil do prostranné síně hradní. Ostatní následovali příkladu jeho. Dvěře přízemní jízby se otevřely a z nich vykročil statný muž. Zočiv příchodí spěchal jim vstříc, uchopil Ambrože za obě ruce a vítal jej vřelými slovy.

„Ach, jak vzácní to hosté! Toužebně čekali jsme tebe, důstojný pane. Nevím jakou náhodou sešli se dnes zemané téměř do jednoho.“

„Vážná doba toho vyžaduje, aby sdružili všichni síly své,“ odvětil Ambrož a pod páždí bera pána domu chtěl vystupovati s ním po širokých, kamenných schodech.

„Ani se neposilníš po dlouhé cestě?“ ptal se starostlivě pan Městecký. „Připraviti jsem kázal něco k občerstvení,“ dodal ukazuje na dvěře, z kterých byl vyšel.

„Není možno ztráceti času. Až porokujeme, ochotně vyhovím pohostinské laskavosti tvé,“ odvětil Ambrož se smíchem a táhl za sebou pečlivého hospodáře. Spěšným krokem vystoupili do široké síně v poschodí. Hlasy radících se zemanů dorážely k slechu jejich.

„Pravil jsi, že čteně dostavili se dnes pozvaní k poradě. Konečně tedy dosáhneme, po čem tak dlouho již prahneme,“ děl Ambrož. „Pravda musí vniknouti mezi lid a až se tak stane, marny budou všechny pokusy nepřátel našich obnoviti bývalý stav věcí. Zdá se mi, že slyším hlas pana Rosického. Statečný to muž, vši chvály hodný. Kdyby alespoň polovina všech týmže duchem byla vedena, slavil by kalich v brzku úplné vítězství!“

Pan Městecký kýval hlavou na znamení souhlasu a otevřel mlčky dvěře do poradní síně vedoucí. Pan Rosický ustál právě v řeči. Celé shromáždění bouřlivě uvítalo příchod Ambrožův, který děkoval jim lichotivými slovy a obeznámiv se s novými přívrženci svými prosil, aby pokračovalo se v poradě. Než v brzku povolil sám žádosti zemanů a postaviv se na přední místo ujal se slova. (Pokračování.)

D O P I S Y.

V Chotěboři, dne 25. července 1881.

(*První pohřeb českého poutníka do Říma, důstojného pana Jana Doležala, osobního děkana v Heřmani u Chotěboře.*) Hojně účastenství z českých krajů pouti Cyrillo-Methodějské do posvátného města Říma a živé účastenství alespoň v duchu mnohých těch, jimž nebylo dopráno spolu cestu nastoupiti, vybízí mne, abych neváhal širším kruhům podati bolestnou zprávu, že se zalíbilo Všemohoucímu povolati k Sobě před několika dny jednoho účastníka pouti římské, a abych se zmínil, s jakou okázalostí byl do chladné země uložen. Jest to důstojný pan Jan Doležal, osobní děkan v Heřmani u Chotěboře. V Pánu zesnulý narodil se v Pouchově u Králové Hradce r. 1815. Po vykonaných studiích gymnasijských oddal se bohosloví. Byv dne 15. července r. 1839 na kněžství vysvěcen několik roků kaplanoval, načež obdržel faru Telecí blíže Poličky. Jak správně zastával úřad duchovního správce nejlépe svědčí to, že byl od bývalého pana biskupa Karla Bor. jmenován vikářem Poličským, kteréžto třídnictví řídil do r. 1875. Léta tohoto dostal se na faru Heřmanskou v kraji Čáslavském. Pro své zásluhy zde získané obdržel titul osobního děkana. Ačkoliv šediny již pokrývaly hlavu jeho a tělesné síly jeho takorba den ode dne mizely, přece zatoužil důstojný kmet spatřiti staroslavné sídlo náměstků sv. Petra a účtu s díkem na jevo dáti sv. Otcí Lvu XIII., když se byl rozhodl po krajích slovanských čilý ruch o pouti římské. Pouť nastoupil, avšak již na cestě do Říma tak těžce se rozemohl, že jeho průvodce důst. p. Jirásek, farář Chotěbořský, obával se toho nejhoršího. Než nemoc ustoupila, důstojný pan děkan s uspokojivým zdravím zúčastnil se slavností římských a posiliv se pobožnostmi u hrobů sv. apoštolů Petra, Pavla a Cyrilla, nastoupil cestu zpáteční. Ale jak neblaze působily na chorobného pana italské parno

a jiné svízely na cestě, brzy se objevilo. Ačkoliv mu bylo ještě dopráno sloužití nejdražší obětí mše svaté mezi svými ovečkami dne 17. a 18. července, již ve čtvrtek večer dne 21. července ubírala se duše jeho posilněna svátostmi umírajících — do svatého věčného města Říma tam nad hvězdy. — Pohřeb, který se konal v neděli odpoledne dne 24. července, zcela byl přiměřen muži, jakým byl v Pánu zesnulý. Brzo po poledních shromažďovali se již osadníci Heřmanští, aby vzdali poslední čest milovanému svému pastýři. Smutný hlahol zvonů znějící od půl čtvrté po půl hodiny dal znamení, že pohřeb počne. Po vykonaných zádušních hodinkách zapěl sbor vedením p. Butuly, předsedy Chotěbořského zpěváckého spolku „Doubravan“, načež veledůst. pan Josef Novotný, strídník Jeníkovský, uprostřed tří a dvaceti duchovních z okolí tělesnou schránku zvěčnělého vykropil. An se žalový zpěv střídal s hudbou při recitování žalmu padesátého, ubíral se průvod, jež mimo jmenované duchovenstvo hojný počet domácích i vzdálenějších osadníků v sobě uzavíral, do farního chrámu sv. Václava. Zde vystoupil na kazatelnu důst. p. farář z Mičova, a podav stručný nástin života v Pánu zesnulého, pojednal na základě slov Žalmisty: „Hospodin dal dědictví mého a kalicha mého. Ty jsi jenž navrátiš mi dědictví mé“ (žalm 15, 5.) o tom, jak často za našich časů musí píti duchovní kalich utrpení zakoušeje mnohé protivenství, a tedy není prý na místě hořekovati nad mrtvolou důst. kněze, nýbrž přát mu lehkého odpočinutí; neboť již prost jest všech svízelsů a Pán za jisté navráti mu dědictví jeho. Po skončené řeči vykonány byly další církevní obřady. Nebe dříve jasné zahalil šedotemný mrak, smutné zněly zvony zemřelého oplakávající, když o půl šesté hodině velební spolubratři uložili důstojného pana děkana, prvního českého poutníka do Říma, na věčnost povolaného v temný hrob, aby očekával slavné vzkříšení. — Tak popsal pohřeb zasloužilého horlivého stařečka na vinici Páně jeden ctěný p. dopisovatel. Veled. p. František Říha, farář ve Vlkanči, upřímný přítel v Pánu zesnulého, píše nám mezi jiným o zasloužilém knězi, vroucím ctiteli sv. Cyrilla a Methoděje, takto:

V Pánu zesnulý vyznamenal se všudy jako horlivý dělník na vinici Páně, všechny důstojnosti vydobyl si pracně a zaslouženě; byl muž modlitby, modlitba byla jeho jedinou útěchou ve všech křížích a souženích tohoto života. Vždycky bylo ho viděti při

kněžských exerciciích, kde se zvláštní příkladnou pobožností slovo Boží poslouchal a svátostí pokání ostatním kněžím velmi ochotně přisluhoval. Aby své svěřence ve sv. víře náležitě upevnil, povolával kněze Redemptoristy, kteří sv. missii konali a tím k oživení sv. víry velmi napomáhali. Pamětné jest, že zemřel v Pánu pokojně, když byl vykonal pouť s ostatními poutníky do města Říma, kde u hrobu knížat apoštolských sv. Petra a Pavla vroucné díky Bohu vzdával za dar sv. víry a za oslavu, kterou Pán Bůh ústy sv. Otce Lva XIII. našim Slovanským apoštolům sv. Cyrillu a Methoději prokázati ráčil. Ten pravý vlastenec, kdo si váží sv. víry a se drží pevně skály, na které založil Kristus Pán svou církev. Kde Petr, tu jest pravá církev; Lev XIII. zastupuje nyní na zemi sv. Petra. S radostnou myslí putovali letos slovanští poutníci do Říma, by podali důkaz lásky, kterak si váží sv. víry, již nám hlásali sv. Cyrill a Methoděj. Radujme se a plesejme všichni Slované, a slavně slavme slávu slavných apoštolů našich sv. Cyrilla a Methoděje. Tito jsou naši nejlepší přátelé Boží a přimlouvají se za nás u Boha. Vyplňme ale také jejich vroucné přání, budme jedné víry. Jazykové jsou rozdílní, víra pravá jest jenom jedna, jako i pravda jen jedna jest. Vždyť sv. Cyrill a Methoděj na svých cestách přišli k rozličným národům slovanským, a všude jednu víru hlásali a nástupce sv. Petra vždy v největší uctivosti měli. A tak má býti i mezi námi všemi Slovany, ať si mluví jedni ruským, jiní polským, jiní srbským, chorvátským, českým jazykem, víra sv. jest jen jedna od Pána Ježíše s nebe na svět přinešená, sv. apoštoly a jejich nástupci hlášaná a stejně platná pro všechny lidi, Francouze, Vlasy, Němce, Slované, vůbec pro všechny národy celého světa. A jedna jest viditelná nejvyšší hlava církve sv. náš sv. Otec Lev XIII. „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest“ (epišt. k Ef. 4, 5.) Jako ctíme sv. Bonifáce, sv. Jindřicha, sv. Leopolda, sv. Eduarda, sv. Ludvíka, vůbec všechny svaté a světice Boží všech národů i neslovanských, tak spravedlivé jest, by i naši Slovanští apoštolové sv. Cyrill a Methoděj ode všech národů ctěni byli. V tom se jeví ta vznešená všeobecnost katolicismu, že svatí a světice Boží za nás všechny a za celou církev u Pána Boha se přimlouvají, a že všichni katolíci celého světa ty svaté a světice Boží vroucně ctí a vzývají. Všem lidem celého světa jistě nejvíc na tom záležeti má, by jednou do království nebeského, do vznešené spo-

lečnosti svatých a světíc Božích přijíti zasloužili. Sv. Cyrille a Methoději orodujte za nás, abychom hodni učiněni byli zaslíbení Kristových. A ty v Pánu zesnulý spolu-bratře, starší pracovníku na vinici Páně, vroucně milovaný Jene náš, poutníče Cyrillo-Methodějský, odpočívej v pokoji po boji, raduj se se sv. Cyrilem a Methodějem a se všemi svatými Božími věčně věkův v nebesích, kam i my za tebou toužebně dychtíme, a pro neskončené zásluhy Ježíše Krista na přimluvu nebes královny Panny Marie a všech svatých Božích přijíti chceme a pevně doufáme.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup vrátiv se z apoštolské cesty po vikariátech Plzeňském a Teplském dne 30. června do Prahy, sloužil v neděli dne 31. července v chrámu P. u sv. Ignáce mši sv. Odpoledne vedl při hojném účastenství kněžstva i lidu jubilejní průvod z kostela sv. Mikuláše, do chrámu sv. Tomáše a P. Marie Vítězné na Malé Straně. Včera pak v den sv. Dominika sloužil v 8 h. mši sv. u sv. Jiljí. V Praze se hodlá J. Emin. nejdůst. p. kardinál zdržeti do 20. srpna, načež se odebere na své letní sídlo do *Dolních Břežan*, kde až do 4. září dlíti bude.

— Zpráva, některými novinami rozšířena, že papežský nuncius Vídeňský Msgr. *Vanutelli* v těchto dnech do Prahy zavítá, se dosud nijakž nepotvrzuje.

— Pobožnost *40hodinná* koná se až do 6. srpna u Barnabitek na Hradčanech, od 7.—10. t. m. u sv. Trojice v Spálené ulici a od 11.—14. srpna u sv. Vojtěcha v Jirchářích.

— *Biřmovanců* ve vikariátu Plzeňském bylo 15.138 a sice: v Plzni 6.731, v Chotěšově 347, v Uherci 1.063, v Dobrušce 611, v Liticích 587, v Plzenci 893, v Boru v trestnici 151, v Plané 756, v Druždové 446, v Kozolupech 132, ve Vejprnicích 744, v Tuškově 626, v Malesicích 293, v Ledci 643, ve Všernbech 411, v Lešanech 378, v Pernarci 226. — Ve vikariátu Teplském bylo 5.733 biřmovanců a sice: v Číhaně 346, v Krsově 445, v Unterjamnech 276, v Schippinu 132, v Kozolupech 276, v Domaslavi 75, v Leskově 357, v Bezdržicích 190, v Čelivě 217, v Hradišti okrouhlém 177, v Teplé (v klášteře) 802, v Teplé (v městě) 949, u sv. Vojtěcha 243,

v Outerém 380, ve Witschině 406, v Ostrošíně 462,

— *Nový arcibiskup Vídeňský.* Úřední listy uveřejňují jmenování opata bened. kláštera v Kremsmünsteru P. *Celestina Ganglbauera* za arcib. osířelé arcidiecése Vídeňské. Nový arcib. jest synem selských rodičů a narodil se r. 1817 v Thaustettenu v Horních Rakousích; na kněžství vysvěcen byl r. 1843, předešlého roku byl jmenován doživotním členem pan-ké sněmovny. Ve všech chrámech vídeňských byly slouženy dne 27. července mše sv. za blaho nového arcibiskupa, jenž v polovici srpna nastolení své slaviti bude

— *Jubileum.* Na den sv. Anny slavil p. *Prokop Dvorský*, jeden z nejstarších členů řádu piaristického, své padesátileté kněžské jubileum. Pan jubilant narodil se 12. ledna 1806 v Slaném, r. 1823 vstoupil do řádu piaristického a dne 24. července 1831 byl na kněžství povýšen. Po mnoha roků účinkoval co učitel a rektor na piaristické škole v Praze. K oslavě svého jubileum sloužil pan jubilant na sv. Annu v piaristickém kostele v Benešově, kde před 50 roky první mši sv. měl, tichou mši sv. Od roku 1876 žije p. Dvorský na odpočinku. Za své zásluhy byl od císaře pana zlatým záslužným křížem s korunou vyznamenán.

— *Posvěcení kaple.* V neděli dne 7. t. m. posvětil slavným způsobem vys. důst. p. kan. dr. Eduard Tersch nově vystavenou kapli v Dolní Krči. Slavnostní průvod vyjde ze školní budovy o 10. hod. dop., načež následovati bude řeč vdp. světitele, svěcení a slavná mše sv. Na stavbu úhledné a prostranné kaple té daroval jistý osadník 1000 zl., která suma snahou horlivého p. faráře Michelského a nájemce statku Dolno-Krčského p. Reissenzahna sbírkou mezi osadníky valně rozmnožena byla.

— *Spolek Arimatejský* pochoval v měsíci červnu 129, a v měsíci červenci 133 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, celkem letos již 909 osob.

— *Pěťadvacetileté jubileum kněžské* slavilo dne 3. srpna v metropol. chrámu P. u sv. Víta 16 duchovních mšemi sv., neb byli před 25 lety ve velechrámu tom na kněžství vysvěceni. Po mši sv. byli blahosklonně přijati J. Emin. nejd. p. kardinálem.

— Od 1.—5. srpna uspořádáno v Praze *třídenní cvičení církevně hudební*. Dostavilo se asi 150 účastníků, mezi kterými bylo asi 80 učitelů a ředitelů choru. V pondělí 1. srpna bylo o 8. h. več. uvítání hostů ve dvoraně sv. Václavské, v úterý přednášel o vyučo-

vání zpěvu p. Fr. Chlum a o *chorálu* P. převor Benedikt Sauter O. S. B. Přednáška p. převorova všechny přítomné až na výsoť uchvátila. Při obou přednáškách byly předneseny příklady od pěv. školy. Odpol. obcovali účastníci nešporám v Emausích, navštívili po té Karlov, Slupy a kapli sv. Martina na Vyšehradě. Ve středu byla v 8 h. zpívaná chorální mše sv. u sv. Jiří, po ní pak přednášky o *liturgické stránce hudby církevní* (p. cerem. Jos. Pachta) a o *zpěvu vícehlasém* (p. F. Lehner), při čemž opět pěvecká škola rozličné příklady přednesla. Odp. byly slavné nešpory dle ritu dominikánského u sv. Jiří, pak návštěva chrámu sv. Víta a sv. Jiří. Ve čtvrtek přednášky o *hře na varhany* (p. Jos. Foerster) a o *pisni obecné a jednotách cyrillských* (p. Kar. Konrád). Slavnostní mše u Dominikanů od Jos. Foerstera, po které si prohlíželi účastníci varhany v kostele sv. Vojtěcha. Odp. byly slavné nešpory dle ritu římského u sv. Jiří s falso bordone. K večeru návštěva basiliky sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně. V pátek společná návštěva Karlova Týna. — Mame za to, že hojná návštěva tohoto třídenního kursu ponese hojné ovoce v diecésích českých, aby důstojným způsobem ryze církevním oslavován byl trojjediný Bůh!

Zápisky Svato-Janského Dědictví v Praze.

K Dědictví se přihlásili a jako údové řádní zapsáni byli: *Z Čech*: Teresie Špačková z Pardubic; Josef Vintera z Nedvězího; dp. Antonín Náhlavský a dp. Frant. Trnoblanský, kaplani na Mělníku; ct. pp. Tomáš Coufal a Jan Volánek, bohoslovci z Králové Hradce; Anna Šorejšová z Samšína; dp. Frant. Voříšek, kp. z Dol. Cerekve; dp. Frant. Hromádka, far. ze Šárky u sv. Matěje; Ant. Ptáček z Nového Hrádku. — *Z Moravy*: Anna Schybová z Koběric; rod Ant. Baronové v Palhance; Ant. Holoubek z Loučan; Ignác Soužil z Loučan; Anna Sigmundová z Velk. Újezda; Frant. Fábík z Chorynské Lhoty; Škola Uhřetická; Fr. Pravdová v Kamenci; Jan Kužušíček z Holice; M. Anna Michalecová z Metylovic; Mar. Opletalová z Dol. Štěpánova; Fr. Černá z Víčova; Petronila Černecká z Mokrolazce; Ant. Dohouzil ze Suchonic; dp. J. Bažan, far. z Koběric; M. Vejchtová z Opavy; J. Koberská z Opavy; Karel Vysloužil z Továčkova; rod Veroniky Stratilové ze Střebotic; rod Jana a Eleonory manž. Navrátilových v Čakově; Mag. Hudková z Hranic.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Král*, čestný kan. Staroboleslavský, býv. vikář Roudnický a far. v Lužci, dne 20. července 1881 (nar. v Praze 1. ledna 1808, vysv. 25. července 1832).
- p. Ant. *Stěpnička*, č. kan. Staroboleslavský, býv. vikář Budyňský, č. kons. rada a adm. kostela sv. Jana Nep. na Skalce v Praze, dne 31. července 1881 (nar. v Bykoši 13. února 1817, vysv. 29. března 1833).

Vyznamenáni jsou:

- vdp. Frant. *Kočí* síd. kan. Vyšehradský a kn. arc. vikář Zbraslavský, a
- dp. Frant. *Knížek*, kn. arc. vikář Plzeňský a far. v Plzenci, jmenování č. kons. rady.

Ustanoveni jsou:

- P. Jos. *Melichar*, č. ř. křižov. a sekretář téhož řádu, za admin. fary u sv. Františka v Praze;
- p. Jos. *Böhm*, admin., za far. v Štáhlavech;
- p. Jos. *Zelenka*, kp. v Lužci, za admin. tamže;
- P. Arnold *Rauwolf*, č. ř. Teplského, za adm. fary u sv. Vojtěcha (St. Adalbert) ve vik. Teplském;
- p. Václav *Hanka*, far. v Bohuslavi (Wussleben), za far. v Stradišti.

Uprázdňená místa:

- Lužec*, fara patr. J. J. kníž. Morice Lobkovice, od 29. července 1881.
- Bohuslav*, fara patr. p. lindř. hrab. Kolovrata Krakovského, od 29. července 1881.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Václ. *Krug*, far. v Neustadtlu, a
- p. Ant. *Henke*, far. v Heinersdorfu, stali se osob. děkany;
- P. Kajetau *Hahn*, č. ř. Frant. a admin. v Haindorfu, stal se b. notářem;
- p. Frant. *Helzel*, kp. v Hrádku (Grottau), obdržel synodalie;
- p. Jos. *Böhm*, far. v Probošťově (Proboscht), obdržel exposit. canon.

Jmenováni jsou:

- P. Malach. *Stingl*, č. ř. cisterc. a kp. v Oseku Starém, admin. v Újezdě Jenišů (Lang-Ujest);
- P. Egid *Regenermel*, č. ř. cistere. a konv. v Oseku Novém, za koop. v Oseku Starém;
- p. Vinc. *Brzobohatý*, kp. v Citolibech, za admin. tamže!
- p. Frant. *Grosse*, admin. v Königswalde, za admin. ve Fugavě;
- p. Ant. z *Altenburgů*, býv. katech. v Teplici, za výp. kněze v Chřibské (Kreibitz);
- p. Ant. *Malley*, kp. v Chřibské, za admin. ve Vilémově;

- p. Frant. *Patočka*, kp. v Boskově, za admin. tamže;
- p. Heřman *Jaksch*, kp. v Novosedlici (Weisskirchlitz), za koop. v Okúnově (Okenau);
- p. Jan *Reinwarth*, koop. v Okúnově, za kp. v Novosedlici (Weisskirchlitz);
- p. Frant. *Brousek*, osob. děkan a far. v Boskově, odebral se na stálý odpočinek;
- P. Floribert *Schindler*, č. ř. kap., za konventuala v Litoměřicích;
- P. Raymund *Patzelt*, č. ř. kap., za konvent. v Mostě;
- p. Jan *Stuchlik*, far. v Tatobytech, za far. ve Vyskři;
- p. Jos. *Pavec*, neomysta, za kp. v Mnichově Hradišti.

Uprázdňená místa:

- Citoliby*, fara patr. J. J. p. knížete Adolfa Schwarzenberka,
- Boskov*, fara patr. J. J. p. knížete Kamilla Rohana,
- Tatobyty*, fara patr. sv. p. Aehrenthala. — O první dvě budiž zadáno do 14. srpna, o třetí do 28. srpna t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Adam *Roubal*, farář ve Šlapánově dne 16. července; (nar. 6. dubna 1822 v Šepadlích, vysv. 26. července 1847);
- p. Jan *Doležal*, em. vikář, č. děkan a far. v Heřmani dne 21. července (nar. 12. října 1815 v Pouchově, vysv. 15. července 1839).

Ustanoveni jsou:

- p. Karel *Beck*, kp. v Hostinné, za kooper. v Janově (Jansdorf);
- p. Vinc. *Marek*, kp. v Limberku, za admin. tamtéž;
- p. Frant. *Lang*, koop. ve Velké Lípě, za adm. tamtéž;
- p. Václ. *Kracík*, kapl. v Ronově, za adm. v Heřmani;
- p. Jan *Záruba*, kap. v Heřmani, za kap. v Ronově;
- p. Frant. *Voříšek*, kp. v Č. Vernířovicích, za kp. v Mikulovicích.

Na odpočinek vstoupili:

- p. Eduard *Kohl*, far. ve Velké Lípě a
- p. Jos. *Stumpf*, far. ve Chvojně.

Uprázdňená místa:

- Chvojno*, fara, patron. barona Liebiga, od 7. července;
- Velká Lípa*, fara patron. náb. matice od 14. července;
- Limberk*, fara patron. Jeho Velič. císaře pána od 17. července;
- Šlapánov*, fara patron. kníž. z Hohenzollernu Sigmarink od 17. července;
- Heřman*, fara patr. fundace hrab. Millesima, od 22. července t. r.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XXVI. Bohatým.

Křesťane, ty máš pozemských statků s dostatek, ano v hojnosti, více než potřebuješ, jsi mohovitým, bohatým.

1. *Slyš, jaká jest hodnota čili cena bohatství.* — a) Bohatství jest *dar Boží velmi vzácný* a vítaný; neb aby člověk mohl živ býti a zdárně působiti, má třeba pozemských statků. Bůh, svrchovaný Pán všech věcí, rozdává statky podle nestihlé moudrosti své, aby s nimi člověk těžil a dobře činil pro časnost i věčnost a z nich budem musiti jednou počet klásti. Pravá cena bohatství stanoví se náležitým užíváním. — b) *Pozemské statky jsou nestálé*, mnohým nehodám vystavené a smrt je konečně všem odejme. — Bohatství může býti spasení duše velmi nebezpečné; ono svádí člověka k pýše, k lakomství, k nespravedlnosti a nelaskavosti. Bohatství neblaží; boháč mívá mnoho starostí a psot i zřídka bývá spokojen a mnohdy duši svou v zkázu uvrhuje. Proto na nesvědomitě boháče četné hrozby vyřknuty. „Mnohé na zahynutí přivedlo zlato a stříbro.“ (Sir. 8, 3.) „Snázeť jest velbloudu skrze jehelní ucho projíti, než-li bohatému vjíti do království Božího.“ (Mar. 10, 25.)

2. Co má tedy boháč činiti, aby mu bohatství nebylo ku zkáze, ale k spasení? *jaké jsou povinnosti bohatých.* a) Hleď potřebného *jmění spravedlivým a slušným způsobem nabývat*, hlavně pracovitostí: konej práce svého povolání pilně; však bez přílišného namáhání, aby sobě zdraví neškodil. „Ruka pilných obohacuje.“ (Př. 10, 4.) — b) Nebaž příliš po časných statcích; zvláště po cizím netouži; nedo-

pouštěj se žádné nespravedlnosti. „Neusiluj, abys zbohatl, ale opatrnosti své ulož míru.“ (Př. 23, 4.) „Lepší jest málo v spravedlnosti, než mnoho užitku s nepravostí.“ (Př. 16, 8.) „Dobrý jest statek, při kterém není hříchu v svědomí.“ (Sir. 13, 30.) — c) Abys jmění nabyté zachoval a poctivě rozmnožil, *spravuj je opatrně* a zacházej s ním šetrně. „Statek spěšně dobytý umenšen bude, ale kterýž se pomalu shromažďuje, rozmnožen bude.“ (Přísl. 13.) „Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne.“ (Sir. 19, 5.) — d) *Užívej jmění podle vůle Boží.* Hleď sobě i svým svěřeným opatřiti vše, čeho k tělesnému i duchovnímu životu třeba; však při svém vydání na skutečné potřeby se obmezuj. „V den dobrých věcí nezapomínej na zlé.“ (Sir. 11, 27., 18, 28.) — e) *Buď dobročinným podle možnosti;* dávej almužny chudým způsobem přiměřeným: hladovému dej chleba, nahému oděv, zdravému práci, nemocnému léky a útěchu. „Kdo spravedlivý jest, udělovati bude.“ (Přísl. 21, 26.) „Prosícímu dej.“ (Mat. 5, 42.) „Kterak budeš moci buď milosrdný.“ (Tob. 4, 9.) „V potřebách se svatými se sděluje.“ (Řím. 12, 13.) „Na dobročinnost a sdílnost nezapomínejte.“ (Žid. 13, 16.) — f) Statků-li přebývá, smíš se slušně bavit a nevinných radostí požívat. „Radujte se s radujícími, plačte s plačícími.“ (Řím. 12, 15.) „Radujte se v Pánu, opět pravím, radujte se.“ (Fil. 4, 4.) „Není bohatství nad zdraví a není potěšení nad radost srdce.“ (Sir. 30, 16.) — g) Jsa bohatý jměním, buď chudý duchem; nevěš srdce na pozemské statky a ztráty příliš nežel; nebo všechny věci pozemské jsou marné pro věčnost, bez ceny. Hledej statky trvalejší, lepší; hleď bohatnouti ctnostmi. Boha měj přítelem, nebe dobý-

vej. „Kdo miluje bohatství, nevezme užitku z něho.“ (Kaz. 5, 9.) „Nedoufejte v bohatství, nepřikládejte k němu srdce.“ (Žlm. 61, 11.) „Neskládejte sobě pokladů na zemi, ale skládejte sobě poklady v nebi.“ (Mat. 6, 19. 20.) „Bohatým přikazuj, ať činí dobře a bohatnou v dobrých skutcích.“ (I. Tim. 6, 17.)

3. *Důvody a pohnutky k dobročinnosti.* K dobročinnosti tě křesťane bohatý zavazuje: a) *Láska k Bohu a vděčnost.* Slušnost a spravedlivost jest, aby z toho, co ti Bůh uštědřil a svěřil, část udílel chudým a potřebným. — b) *Láska k bližnímu*, jehož ať chudý, ať bohatý, máš milovati jako sebe a právě chudý tvé lásky nejvíce potřebuje. — c) *Jest to vůle Boží*, abys byl dobročinným; nebo Bůh bohatství proto ti svěřil, abys místo něho rozdával, jak v st. i nov. zákoně přikazuje. „Jest-li by někdo z bratří tvých ochudl, nezatvrdíš srdce svého, aniž skrčíš ruky své před ním, ale otevřeš ji chudému.“ (V. Mjž. 15, 7.) „Prosícimu tebe dej.“ (Mat. 5, 42.) „Z toho co máte dávejte almužnu.“ (Luk. 11, 41). — d) *Kristus* tě slovem i příkladem k dobročinnosti napomíná. „Buďte milosrdní, jakož Otec váš milosrdný jest“, (Luk. 6.) a cokoliv chudému dáš, chce Pán Ježíš považovati, jakoby Jemu bylo dáno. „Cokoli jste jednomu z bratří nejmenších učinili, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 40.) — e) K dobročinnosti tě povzbuzuje *výbornost a prospěšnost té ctnosti* pro život časný i věčný. Almužna neochudí, ano pozemské statky množí; nebo Bůh dobročinnému žehná i nahraňuje. „Kdo dává chudému, nebude mít nouzi.“ (Přisl. 28, 27.) „Na úrok půjčuje Hospodinu, kdo se smilovává nad chudým; On za dobrodiní odplatí jemu.“ (Přisl. 19, 17.) Almužnou vymáhá si člověk úctu a vděčnost těch, jimž dobrodiní prokazuje, dochází vnitřní spokojenosti a nevinných radostí. „Blahoslavenější jest dáti, než bráti.“ (Luk. 16, 9) Almužna s Bohem míří, odpuštění hříchů vyjednává, milostivý soud připravuje a brány nebes otvírá. „Blahoslavený, kdo se nad chudým a nuzným rozpomíná.“ (Žlm. 40, 2.) „Kdo následuje spravedlnosti a milosrdenství, najde život, spravedlnost a slávu.“ (Přisl. 21, 21.) „Almužna od smrti osvobozuje, aniž dopouští vjíti do temnosti.“ (Tob. 4, 1.) Kdo s požehnáním rozsívá, jednou s požehnáním žíti bude. (II. Kor. 9, 6.)

4. *Prostředky ku konání dobročinnosti.* a) Uvažuj často důvody a pohnutky do-

bročinnosti a prospěchy té ctnosti. — b) Pomni často na cizí bídu a vmysli se v okolnosti lidí potřebných. — c) Zkoumej srdce své a bdi, aby se k chudým nezatvrdilo. — d) Uvič se v dobročinnosti a konej milosrdné skutky při každé příležitosti. — e) Následuj Boha milosrdného, Krista svého Spasitele a lidí dobročinných, jimž hled se připodobniti. — f) Abys měl z čeho udíleti, přičiňuj se, buď pracovitým, střídým a šetrným. — g) Pros každodenně za dar lásky a milosrdenství k bližnímu; spojuj modlitbu s almužnou i almužnu s modlitbou. „Modlitba s postem a s almužnou lepší jest nežli poklady zlata schovávati.“ (Tob. 12, 8.) „Volal jsem k tobě Bože, spasena mne učin, abych ostříhal přikázání tvých.“ (Žlm. 118, 146.)

XXVII. Chudým.

Stýskáš si kř., že nemáš dosti potřeb životních, ani prostředkův, jak bys jich nabyt, jsi chudý, nuzný. 1. *Slyš jaké bývají příčiny chudoby.* a) *Bůh svrchovaný Pán všech věcí*, jenž statky pozemské podle nevystihlé moudrosti své rozděljuje, někdy jich *odepírá svým vyvoleným z lásky*, aby dospěli spíše k dokonalosti a zasloužili větší odplaty. Jindy pro hříchy lidské sesílá neúrodu, drahotu, tak že mnozí, nemohouce si opatřiti, čeho k zachování života třeba, musí hlad a bídu trpěti. „Hospodin obohacuje i ochuzuje, povyšuje i ponizuje.“ (I. Král. 2, 7) „Dobré i zlé věci, chudoba i počestnost od Boha jsou.“ (Sir. 11, 14.)

b) *Mnohdy lidé sami chudobu si připravují*, zahálkou, nestřídmostí, marností a všelikou prostopášností a pro mnohé hříchy v bídu se uvalují. „Nouzi způsobila ruka lenivá.“ (Přisl. 10, 4.; 28, 19.) „Dělník opilec nezbohatne, a kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne.“ (Sir. 19, 1.) „Chudoba od Hospodina v domě bezbožného, ale příbytkové spravedlivých požehnání budou.“ (Př. 3, 33.)

5. *Posudek, čili jak smýšleti o chudobě?* a) *Chudoba* zavinilá, nepravá, pak-li ji netrpělivě snášíš *jest veliké zlo*. Hlad, nahota a všeliký nedostatek tělo souží, srdce trápí, plodí nespokojenost a k zoufalosti přivádí. Nouze bývá příčinou mnohých hříchův, svádí člověka k závisti, ku krádeži, k opilství, k lenosti, k drží žebrotě a nestydatosti a tak o spasení, o nebe připravuje. „Pro chudobu mnozí zhřešili.“ (Sir. 27, 1.) „Běda bezbožnému, neboť od-

plata za skutky stane se jemu.“ (Is. 3, 11.) „Bůh odplatí každému podle skutků jeho.“ (Řím. 2, 6.)

b) *Chudoba může býti a bývá k velikému prospěchu.* Chudoba vyzývá člověka k přemýšlení a vzbuzuje hříšníka ku pokání; odtrhuje od světa a k Bohu přivádí. Spravedlivých vede k dokonalosti. Kristu jich připodobňuje, jenž neměl kam by hlavy své sklopil; Bohu je milými činí a rozmnožuje jich odplatu. — Chudoba chrání člověka zlého a činí ho spůsobna k boji proti nepřátelům spasení. Chudý jsa prázden všech věcí pozemských, může bez překážky Bohu sloužit, věci nebeských vyhledávat a o spasení duše se starat; jest tedy chudoba snadná, bezpečná cesta k nebi. „Chudoba jest matkou ctnosti, (sv. Petr Chrys.) živitelkou pokory, (sv. Frant.) převýbornou cestou k spasení (sv. Bernard), vůdkyně, která cestou k nebi vede“ (sv. Jan Zlt.)

3. *Povinnosti chudých*, jichž křesťane, jsa nuzný, věrně zachovávej. a) Je-i chudoba tvá z dopuštění Božího, věz, že je známkou milosti a vyvolení. *Nes chudobu svou trpělivě*, nerepci, proti Prozřetelnosti, ale v Boha se důvěřuj, jenž jest pomocník a ochránce všech chudých a nuzných. „Hospodin bude útočiště chudému, spomocníkem v soužení.“ (Žlm. 9, 10.) „Neboj se, já jsem s tebou a pomáhati budu tobě.“ (Is. 41, 10.) „Nepečujte příliš o život, co byste jedli. Víť zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete.“ (Mat. 6, 25.) „Všelikou péči uvrhněte na Pána; neb On má péči o vás.“ (1. Petr. 5, 7.)

b) *Bohatým nezávid*; netouži po cizím statku aniž hříšných prostředkův užívej, abys vybredl z nouze. „Prosíme vás, abyste poctivě chodili a cizího nic nepotřebovali.“ (I. Tes. 4, 11.) — c) *Snaž se pilností* a moudrou přičinlivostí stav svůj si ulehčiti. „Zpracé-li rukou svých jísti budeš, dobře ti bude.“ (Žlm. 127, 2.) „Nechceli kdo dělati, aby také nejedl.“ (II. Tes. 3, 10.) — d) *Buď s málem spokojen*, jsa příkladem šetrnosti k zahanbení lakotných. „Zármutku nepodávej duši své a netrap sám sebe.“ (Sir. 30, 22.) „Jesti veliký zisk pobožnost s dostatečností.“ (I. Tim. 6, 6.) „Lepší jest málo s bázní Hospodinovou, než mnoho pokladů bez nasycení.“ (Přisl. 15, 16.) — e) *V čas potřeby*, nemůžeš-li pracovati, *pros za almužnu* bohatých, jimž srdce Bůh k chudým naklání. „Žádost chudých vyslyšel Hospodin, připravené srdce jejich

slyšelo ucho tvé.“ (Žlm. 13, 17.) „Proste a bude vám dáno, tlucte a bude vám otevřeno.“ (Mat. 7, 7.) — f) Když jsi almužnu přijal, *bud vděčným* Bohu, kterýž ti dobrodince vzbudil a jim žehnal, aby měli co uděliti; buď uznalý a vděčný k lidem, a darův uštědřených náležitě dle vůle dárcův užívej. „Dobrořečte Bohu, neb učinil s vámi milosrdenství své.“ (Tob. 12, 3.) Za všecko díky činite; nebo totě vůle Boží v Kristu Ježíši.“ (Kol. 3, 15.) — g) Pros Boha, *modli se*, aby tě chudoby zbavil, kdyby ti k spasení neprospívala; a byla-li by duši k prospěchu, pros za dar trpělivosti a zcela se do vůle Boží odevzdávej. „Bud vůle tvá jako v nebitak i na zemi.“ (Mat. 6, 10.) „Blízko jest Hospodin svou pomocí těm, kteří souženého jsou srdce a ponížené duchem spaseny učiní.“ (Žlm. 33, 19.) „Trpělivosti vám potřebí jest, abyste vůli Boží činíce, dosáhli zaslíbení.“ (Žid. 10, 36.)

2. *Prostředky, jak i v chudobě dojití spokojenosti* a) Netouži po statcích, ježto jsou nestálé, pomíjející a spasení nebezpečné. — b) Nezávid' boháči, před kterým máš mnohé výhody, méně starosti a snažší odpovídání. „Komu více dáno, od toho více bude požádáno. — c) Buď pracovitý, přičinlivý, abys měl, čeho nutně potřebuješ. — d) Buď střídmy a šetrný a nebudeš mnoho potřebovati. — e) Buď tichý, pokorný, trpělivý a nebudeš reptati proti Prozřetelnosti. K Bohu své srdce pozdvihuj a v něj svou důvěru skládej. Uvrz na Hospodina péči svou, On tě krmiti bude. (Žlm. 4, 23.) „V den zlých věcí nezapomínej na věci dobré.“ (Sir. 11, 27.) „Jest-li jsme dobré věci brali z rukou Božích, zlých proč bychom nepřijímali?“ (Job. 2, 10.) „Hospodin dal, Hospodin vzal, budiž jméno Hospodinovo požehnáno!“ (Job. 1, 21.) — f) Boha se boj, hříchu se chraň a hleď bohatnouti ctnostmi. „Neboj se synu, chudý sice život vedeme a mnoho dobrého míti budeme, jestliže báti se budeme Boha a přikázání jeho zachovávat.“ (Tob. 4, 23.) — g) Těš se, že smrt konec učiní chudobě a brány nebes ti otevře, nebo „chudým náleží především nebe, jelikož na zemi ničeho nemají,“ dí sv. Bernard. „Stalo se, že žebrák — Lazar — umřel a nesen jest do lůna Abrahamova.“ (Luk. 16, 22.) „Blahoslavení chudí duchem; nebo jejich jest království nebeské.“ (Mat. 3, 3.) „Blažený muž, který snáší pokušení, chudobu, nouzi a bídu, nebo když bude zku-

šen vezme korunu života, již Bůh zaslíbil těm, kteříž ho milují.“ (Jak. 1, 12.)

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Zkušenosti poučen jsem, že lidé oddaní přes míru dlouhému rozjímání přístupnější jsou přeludům ďábelským a nedůtklivými bývají. S. Ignat. ap. Bart.

Neomylným průkazem bludu jest chtít se řídit svým vlastním vedením. Nikdo není svatým a spolu nedůtklivým, poněvadž žádný nedůtklivec není pokorný, ježto předce nikoliv rozjímání, nýbrž pokora jistou jest ctností ukazovatelkou.

Vzhlédání se ve věcech nadsmyslných, jež činí, že rozkošným citem splýváš, tobě líbí se, nikoli Bohu; nehrubě k čemu napomáhá leč k hrdosti, bližším sousedem bývá nečinnosti než účinnosti.

Ona samolibost z vyvýšeného spatřování vzniklá dosti ukazuje, který mistr tomu vyučuje, ten totiž, jenž otcem jest pýchy. Serafem se býti lze ošemetný ďábel, vznešené city v duši vpravuje, nejsvětější tajemství předkládá a k věcem nejvyšším pozývá, ale s těžším poklesnutím tvým, aby rozmnožil počet těch, kteří, prve než choditi uměli, létati usilující hanebně padli. Kdo vysoko létá, nízko sedá.

Silnější nikdy proti nám nebývá vrah pekelný, než-li když skryté a podtají dílo své koná. S. Ignat. in exerc.

Což bývá snažšího než po tmě jdoucím blouditi? Kdo ve věcech duševních sám pochodní sobě svítí, jde za světélkem bludným a když jemu světla nejvíce bude potřeba, uvidí se býti od něho ostaveným i na strmině postaveným.

Není posádky tak mohutné, aby nemohla podkopy vyvrácena býti aniž v nebezpečí větším bývá než když ubezpečilá jsoucí žádného nebezpečí se nebojí; neboť okamžikem kácí se a smutným pádem poučuje, jak jest se báti vraha utajeného.

Koho peklo rozplamenilo přílišnou v sebe doufanlivostí anebo nechutí k těm, od nichž by pomoc míti mohl, toho již drží tak zadrhnutého, že sotva záhuby znikne.

Pokojným tváří se vrah, aby tím jistěji udeřil; žádněf nástrahy nejsou nebezpečnější, než které nastírají více bezpečnosti.

Třebas jedinému hříchu zabrániti, jest vynaloženého namáhání dosti velká mzda za všechny práce a péče, byť i celého života.

Převelmi velikou mlhu v očích má, kdo i v chatrném žebráčku nevidí hodnoty nesmírné, totiž pod zevnitřní kůru on nehledí: halenu spatřuje, ale tají se věc nejdrahocennější. pod hrubou skořepinou perla neocenitelná, pro jejíž zakoupení sluší všechny náklady podniknouti.

Kdo pomýšlí, co Bůh, co tvor jest, snadno porozumí, jak Boha tvorem uražení jest nad míru veliké. Tomu brániti, jest nekonečnému zlu zabrániti.

Hodnota duše stála Krista tolik, že ji svou krví, to jest neskonale cenou vykoupiti ráčil; oč laciněji my ji kupujeme, ač bychom za ni celého života péče vynakládali!

Jediná hříšná ouhona věčnými ohni dosti se nevyhlazuje. Pomysli si oheň, což trpčího? věčný si pomysli, což delšího? Z toho nebezpečí duši doživotnými pracemi vydírati, jest za krátké okamžiky věčnost kupovati.

Žádej milost od Boha, ať mnoho trpíš; neb komu toho dává, mnoho dává: v tom jednom mnoho Božích dobrodiní jest obsaženo. S. Ignat. ap. Bart.

Čím více trpí člověk vnější, tím více sílí se vnitřní; těžkosti, jež onen snáší, zvětšují zásluh tohoto. Věcí časných ztráta jest příčinou zisku věčného.

Strážnou průvodkyní života jest trpělivost; kdo béd nenávidí, pryč vyjdi se světa: dokud živ jest, může je osazovati, jim vyhnouti se nemůže. Jako nějaké strážné božstvo jest bídákům trpělivost, nikoli aby odstraňovala, nýbrž aby polehčovala zlé případy.

Vejdi s sebou v počet a chceš-li bez lichocení pravdu vyznati, z jak velikých mnedle pokut za všední poblouzení budeš se před soud poháněti? Ty dluhy jest zapraviti; není-li dobrodiní zde spíšeji než obni očišcovými za ně odbývati?

Třebas by byl andělem a zhřešiti nemožoucím, měl by sobě žádati křížů, věříš-li věčné pravdě, že lehoučké soužení naše věčné slávy bříme způsobí.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli 11. po svatém Duchu.

Bene omnia fecit. — Kdo činí vše tak dokonale, jak může, rychle pokračuje ve svatosti.

I. Jak Spasitel se řídil touto zásadou.

II. Proč my této zásadě život svůj podrobili máme.

I. *Ježíš Kristus každý skutek svůj konal svrchovanou dokonalostí, jaké skutek byl schop.* O Ném jediném říci možno v plné pravdě a ve všech dobách života Jeho, když pracoval rukama v dílně sv. Josefa, jako když projevil Svou všemohoucnost a lásku dobrodiními zázračnými: Vše dobře učinil. Toť znamenitá chvála, která třemi slovy čest vzdává nejvyšší Jeho svatosti, moudrosti, dobrotivosti. Všecko činil nekonečnou svatostí, vniternou a zevnější; nikdy ani stín vady na žádný skutek Jeho se nevplížil, buď že ve skutech Jeho uvažujeme podstatu, buď že způsob. V každé době, jakékoliv bylo Jeho zaměstnání, hoden byl, aby na zemi a na nebi zpíváno Jemu bylo: Svatý, svatý, svatý. Všecko činil nekonečnou moudrostí, v pořádku podivuhodném, vždycky se řídě ve věcech malých a velkých podle vůle Otce Svého, podle povinností stavu Svého: jsa dítětem mluvil, jednál s dokonalostí, která přísluší věku dětskému; totéž říci lze o věcech ostatních. Taktéž upravil Své skutky podle okolností konaje každou věc, kdy a jak ji konati měl. Nebylo viděti nikdy, že by pracoval v době, která modlitbě byla zasvěcena, že by věnoval modlitbě dobu, která práci byla určena.

Všecko činil nekonečnou dobrotivostí odnášeje vše k slávě Boží. Věděl, že čím více Bohu se klaněl, Jeho poslouchal, sám Sebe ponížoval a zapíral a t. d. i v nejnepatrnějších dobách Svého života, tím více obnovoval slávu Boží hříchem uraženou, tím více množil poklad zásluh a milostí, jež lidem připravoval, tím více jim usnadňoval spasení. Proto vroucně a neustále horlil, aby všecko činil dobře.

O jak by člověk rychle pokračoval ve ctnosti, kdyby věrně se držel těchto zásad: vzdaluj ode všech činů svých, i nejvšednějších, všelikou nedokonalost, o které máš vědomost a konej je tak dobře, jak ti jest možno; řiď srdce, řiď ruku, řiď život zevnější a vniterný podle velikého přikázání lásky k Bohu a bližnímu; hledej svatost tam, kde jest, v našem spojení s Bohem, v plnění vůle Jeho, v konání povinností, jež nám Bůh v našem stavě ukládá, aniž po dokonalosti domnělé se sháněj, nekrácej po cestě, které On ti neukázal.

Každým skutkem, je-li dobře vykonán, Bohu stávám se milejším, rozmnožuji v sobě lásku, posilňuji své náklonnosti dobré, oslabuji zlé, nabývám nové milosti a větší snadnosti ke skutkům dobrým; návyklosti svaté se

tvorí a zakořeňují. Neboť vznikáli ze zla jednoho druhého, vzniká z dobra jednoho druhého; a tímto způsobem ctnosti malé vedou k velikým, činy nejobyčejnější ke skutkům hrdinským. Avšak nemám-li ani té přítomnosti ducha, ani té vlády nad sebou, jež by mně učinily pánem a správcem svých skutků, a ne jejich otrokem,*) nemám-li té vůle horoucí, z víry živé pocházející, bez které vše, co činím nejlepšího, vadami jest naplněno, proč se divím, že vždy jsem tak vzdálen Tebe. Bože můj, že sice k hrobu se blížím, ale v lásce Tvé nepokračuji?

II. *Proč máme své skutky nejobyčejnější konati tak dokonale, jak jenom můžeme?*

1. To žádá od nás vůle Boží, Jeho velikost, Jeho panství svrchované. Jeho vůle: Toť jest zajisté vůle Boží posvěcení vaše. (I. Thess. 4, 3.) Rozjímalí jsme již o tom, že posvěcení naše a spasení na našich skutcích závisí; za dobré skutky Bůh odmění věčně vyvolené, za zlé trestati bude věčně zavržené. Chce, abychom následovali Jej ve způsobu, jakým jedná, pokud jest nám možno, an se nám předkládá za vzor: Buďte dokonalými, jako Otec váš v nebesích dokonalým jest, než způsob, jakým jedná, Jemu zvěštní, v tom záleží, že činí všecko s dokonalostí svrchovanou: *Est mos Dei, quod omnia opera sua in summo bene facit.* (S. Thom. Opusc. de mor. divin.) Proto nám poroučí všemi skutky svými vynikati: Ve všelikých pracech svých buď převyšující. (Eccii. 33, 23.) Vynikati však nemůžeme, leč jednáme-li co možná nejlépe. — Jeho velikost od nás žádá jednání nejdokonalejší. Nectí pána svého, kdo málo se stará, kdo málo sil nakládá, aby jemu sloužil; také nám Bůh oznamuje, že pouze kletbu chystá tomu, jenž dílo své koná nedbale. — Kromě toho, poněvadž panství Boží nad námi jest všeobecné, všechny naše skutky Jemu náležejí, právě tak nejobecnější jako nejhrdinštější; všechny jsou důkazem naší závislosti a jak praví Církev, obětí naší služebnosti; mají tedy býti všechny Jeho hodny a Jemu vzdávati všecku slávu, která Jemu náleží.

2. To žádá od nás naše láska k Ježíši Kristu. Nic Jemu není milejší, než vidí-li nás pečovati, aby svatě a s celou dokonalostí naše skutky se děly, také nejobecnější. Tak Jemu se podobáme, tak žijeme život Jeho, tak se účastníme Jeho tužby nejvroucnější, kterou si přeje, aby Otec Jeho byl oslavován skutky našimi, jako byl oslavo-

*) Fili, ad istud diligenter tendere debes, ut sis dominus actionum tuarum et rector, non servus. Imit. Lib. 3. cap. 38.

ván skutky Jeho, jelikož mají údové, jako hlava, horlivostí posvátnou pečovatí o tuto slávu Boží, za kterou příčinou nám milost Svou dává a v nás a s námi působí. Je-li můj skutek špatně vykonán, je-li k němu vada přimísena, nevytěžil Ježíš Kristus z milosti Své tolik ovoce, jak očekával a z mého působení tolik radosti, jak si přál.

3. Výbornost a cena skutku dobře vykonaného. Řád nadpřirozený a věčný měrou svrchovanou přesahuje všecko, co se odnáší ku přirozenosti a času. Nejmenší výkon ctnosti křesťanské, od duše spravedlivé pocházející, pouhé vyslovení jména „Ježíš“ nábožné, znamení kříže pozorně učiněné, ba i co ještě menší jest: krok, pohled, z dobré pohnutky vycházející, všechny tyto skutky, byť i samy sebou byly sebe nepatrnější, jsou-li ušlechtěny vírou a milostí, více Bohu se líbí, více slávy Jemu připravují nežli veškeré skutky pouze přirozené tvorů minulých, přítomných a budoucích. A my jaký prospěch čerpají budeme v životě budoucím z toho skutku svatého, jenž trval jenom okamžik? Sv. Pavel nám odpovídá: *Aeternum gloriae pondus*. Sv. Bernard praví, že naše skutky semenem jsou věčnosti: *Semina aeternitatis*. (Serm. 15 ad cler.) Jako strom a ovoce v semeni se skrývají, tak i v každém skutku dobrém zavřena jest sláva věčná anebo přírůstek této slávy. Bože můj, mohou-li Tě milovati, mohou-li sebe milovati, aby nejásali radostí vědouce, že za skutek dobrý, který učiniti hodlají, Tebe viděti budou jasněji, Tebe milovati budou vroucněji, Tebe požívatí budou rozkošněji po celou věčnost?

Buď veleben, o Pane, že jsi mi tak usnadnil posvěcení a spasení. Nikoli, má zbabelost omluvy nemá. Kdybych ještě se opovážil hledati omluvy a předstíratí, že jest nesnadno dojíti dokonalosti, kterou ode mne očekáváš, byl bys oprávněn mi říci, že tato dokonalost jest mne blízka: Příkázání toto není nad tebou, ani daleko položeno, ale velmi blízko tebe jest řeč. Deut. 30, 11. 14., neboť abych jí dosáhl, není mi třeba měniti zaměstnání, stačí konati dobře, co kouám. Skutky, jež jsi k mému zaměstnání připojil, celý život můj vyplňují; jmi podmíněno jest povolání mé trojí, povolání člověka, kněze a pastýře. V jakémkoli jsem stavu, potřebí jest, abych se modlil, abych obětoval sv. oběť, abych plnil své výkony rozličné; nezbytno jest, abych se zabýval s bližním, abych študoval, abych si odpočinul a pokrmu požíval, chci-li obnoviti sil

svých. Poněvadž tedy potřeba jest, abych toto vše činil, jak velice bych zaslepen byl, kdybych maje skutky své činiti Tobě příjemnými, maje se snažiti, abych je dobře konal, maje do každého z nich vložití símě nesmrtelnosti blažené, svou vlažností Tebe a sebe zbavoval jejich ovoce, Tebe slávy a sebe blaženosti?

Za nějakou chvíli obětovati budu sv. tajemstva, konati budu, co jest neskonale šlechetné, neskonale svato; ale tento čin vznešený zdaž v sobě nedrží činy, jež se zdají nepatrnými: pohyby rukou mých, úklony hlavy mé, postavy, pohledy, slova! A jestliže, když od oltáře půjdu, andělům, kteří mě právě pozorovali, bude možno říci o mně: Všecky věci dobře učinil, *Bene omnia fecit*, jakou cenu míti budou u Tebe, Bože můj, chvíle, jež u oltáře jsem strávil, jaké slávy mne účastným učiní?

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Ježíš Kristus každý skutek Svůj činil dokonalostí největší, kterou vůbec jednati lze.* Pouze o Ném bylo říci možno: *Bene omnia fecit*, všecky věci dobře učinil. — Se svatostí nekonečnou, která stínu neměla nedokonalosti. — S moudrostí nekonečnou, jíž se ustavičně podroboval záměrům Otce Svého, povinnostem Svého stavu přítomného. — S dobrotivostí nekonečnou, jíž odnášel všecko k největší slávě B ží a k našemu dobru největšímu. Jaké pokroky bychom nečinili spravující se těmito zásadami: řiď srdce, řiď ruku, řiď život zevnější a vniterný podle velikého příkázání lásky k Bohu a bližnímu; hledej svatost tam, kde jest: v konání povinností, jež nám Bůh v našem stavě ukládá.

II. *Proč máme své skutky nejobyčejnější konati tak dokonale, jak jenom můžeme?* — To žádá vůle Boží; On chce, abychom byli svatými, a naše posvěcení závisí na skutcích našich. — Jeho velikost nekonečná; ten mistra svého nectí, kdo s pečlivostí škrovnou a obětavostí nepatrnou Jemu slouží. — Naše láska k Ježíši Kristu. Nemá žádného zalíbení Ježíš Kristus na nás, leč vidí-li nás, ani se snažíme dobře činiti skutky své nejobyčejnější. Tak stáváme se podobni Jemu, tak žijeme život Jeho. — Výbornost skutku dobře učiněného a ovoce neocenitelné, jež z něho nám vyplývají: *aeternum gloriae pondus*. Budiž veleben, o Pane, že tak snadnou jsi mi učinil dokonalost, kterou ode mne očekáváš.

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Čím býti chceš, tím celý buď.

Čím býti chceš, tím celý buď,
sic zavrhne tě Bůh i svět,
jen pravdy jádro střež tvá hrud' —
a nikdy neřid' krokův zpět.
Si dráhu zvol, však určitou,
jí krácej přímo — stále;
ne stezkou sem tam točitou —
se neměň mysl v mále.

Čím býti chceš, tím celý buď,
sic zhrdne tebou Bůh i svět;
ve všem vždy sebe přísně suď,
a v bouři nevyklej se hned.
Tak činí muž, tak charakter —
ne bídná v těle sketa;
jak chceš na něj se bouře der —
vzdor všecken mužně smetá.

Čím býti chceš, tím celý buď,
sic ztresce tebe Bůh i svět;
jen mysl čackou v sobě buď,
a nemař síly svěží květ.
Kdo neklesá a vytrvá,
dochází jisté cíle;
se utiší i ňadra tvá —
a přijdou klidné chvíle.

B. Hakl.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku valek Husických.

(Pokračování.)

„Stěží jen,“ pravil, „dovedl bych vyjádřit radost svou nad tím, že tak mnozí a vzácní pánové uposlechli otcovského hlasu mého a pravdou ducha vedeni jsou spěli sem, aby s námi přiložili statečné ruce své k dílu svatému. Netřeba mi doličovati, jak tuhými okovy utlačována byla svoboda slova Božího. Než, od té doby co smrti zasvěcen byl králem samozvaným Sigmundem mistr Jan, a mezi mučnický počten, rozjasnily se temnosti, zprerážena byla pouta a hvězda svobody zaskvěla se leskem posud nevídaným. Bohužel byli jsme my tak nešťastnými, že nebylo nám dopřáno napojiti se z pramene vody živé a kdežto v jiných krajích plným douškem čerpali zazračného nápoje svobody, zůstávaly končiny naše ponořeny v starý blud; nenasytný král dával svaté a pomazané Páně. Ještě před několika měsíci dokonali v městě tomto dva kněží naši hrdinou smrtí na hranici. Avšak

krev jejich svlažila vyprahlou půdu, občerstvila usíchající kořeny práva. Brzy po smrti jejich vztýčen na cimbuří hradu zdejšího prapor volnosti. Statečné zástupy bojovníků její pomstili mučenictví bratří našich, sutiny klášterů staly se smírnou obětí za hříchy zpupných nepřátel. Nepřátelé naši, již nohama šlapali svobodu zákona Božího, musí zahynouti do jednoho. Srp ostrý musí puštěn býti mezi ně, aby sebral vinici zkaženou, neboť uzráli kyselí hroznové její! Hodina soudu přišla a nikdo nebude živ, kdo dále vzdorovati chce Pánu!“

Vášnivá slova kněze Ambrože působila téměř zázračně na přítomné. Plni úžasu jsouce pohlíželi naň. Horlivost, s jakou řečnil, rozproudila jim krev v žilách. Hněvem zářily oči jejich. Ambrož dobře znamenal rostoucí nadšení a proto snažil se, aby posluchače naklonil k vykonání záměrů svých.

„Dnes shromáždili jsme se, abychom radu vzali,“ pokračoval v řeči, „kterak ztrestati se mají přívrženci zrádného krále, kteří tvrdošíjně ve starém bludu trvají a dobrotou a láskou naší k lepšímu náhledu přivedení býti nemohou. Sudte sami, čeho zasluhují! Znají smýšlení naše, vědí, že v menšíuě jsouce nemohou zvítěziti, a přece do řad našich vstoupiti se zdráhají. Mluvím o zemanech zdejších, kteří odmítají až po tu hodinu přátelskou ruku naši a hotovi jsou na povel králův tasiti meče proti bratrům svým. Či měli bychom je nechat bez trestu, měli bychom lhostejně k tomu přihlížeti, aby ohroženy byly boky naše a až rozhodná bude vedena rána, aby zbraň z ruky nam byla zrádně vyrvána? Nikoliv, neváhejme, neshovívejme! Milosrdenství musí ustoupiti pravu. Sami upletli si bič na obojetná ramena, sami uchystali si záhubu, která v brzku již je zastihne. A s nimi padnouti musí rádcové jejich: kněží a mnichové. Koukol musí býti vyplněn dříve, než udusí pšenici. Jako rychle vzkvetl, tak v brzku uschne, bude sebran, svázán, na oheň uvržen a plamenem ztráven!“

Zemané pokyvovali hlavami, šeptali cosi vespolek a opět upírali zraky své k Ambrožovi, který po krátkém pomlčení znova do proudu řeči se dostal.

„O tom nechci se ani zmíniti,“ pravil, „že statky jejich musí býti úplně zabrány. Co s nimi počiti, sami nejlépe můžete rozhodnouti. Rozdělte je mezi sebou a bude-li v tom vůle vaše, můžete něco z nich obrá-

titi na výpravu válečnou, na zřízení silnějšího vojska a stavbu chrámů našich.“

„Ano, ano,“ přerušil pan Městecký řeč Ambrožovu, „právě jsme o tom jednali, nežli jsi přišel, důstojný pane. Většina je téhož náhledu jako ty,“ pravil, rozhlížeje se starostlivě po shromáždění. „Rokovali jsme totiž o Stradovu. Včera vyslal jsem tam pana Lacemboka s Prostovlasem, aby zmocnili se nábožného pana Aleše a hradu jeho.“

„Jak, pan Aleš ještě na svobodě?“ divil se Ambrož.

„Tys o tom nevěděl?“ Sám Bůh ví, jakou náhodou zajali zbrojnošové moji syna místo otce,“ pravil pan hejtman se smíchem. „Z počátku mrzel jsem se nad tím, ale později, když jsem všechny okolnosti náležitě uvážil, zdálo se mi, že náhoda ta ještě lépe nám poslouží, než kdybychom měli starého v pasti.“

„Nechápu, nerozumím ti,“ pravil Ambrož zdlouhavě.

„Pan Aleš požívá veliké vážnosti u všech zemanů, kteří posud váhají přidružiti se k nám,“ vysvětloval městský hejtman a co učiní on, bude pravidlem pro ostatní. Kdyby se nám podařilo získati jej pravdě, byla by práce s druhý jeho velice usnadněna. Jsem o tom přesvědčen, že Stradovský z hradu neuprchne, aby se ukryl. A však i o tom nepochybuji, že vše vynaloží, aby zachránil rodinu svou. Máme-li syna jeho v moci své, získali jsme více, než kdybychom jej sama o několik dní dříve byli lapili. Miluje jej více, než aby neučinil vše, čeho na něm budeme žádati.“

„Bojím se,“ pravil Ambrož vrtě při tom nedůvěřlivě hlavou, „abys se nepřečetl. Lépe je přímou cestou spěti k cíli, než oklikami k němu se plížiti. Což uprchne-li nám i s poklady svými?“

Poslední slova vyklouzla mu bezděky z úst. Zachmuřil poněkud vysoké čelo a mrzel se, jak se zdálo, že tak otevřeně se vyjádřil.

„Buď bez starosti, mám jakési určité tušení, že plán můj co nejlépe se vydaří,“ pravil pan Městecký. „A mimo tušení své těším se souhlasu všech zde přítomných. Pana Aleše známe všichni a trvám, že očekávání naše nás nesklame.“

„Nu, buďsi tomu jakkoli,“ povoloval Ambrož, „jistota byla by mně vždy milejší. Pana Lacemboka jsi včera vyslal k Stradovu. K ránu lze tedy očekávati návratu jeho. Sečkám tu, dokud nepřijde. A Prostovlas?“ —

„Má zamířeno na Klášter!“

„Na klášter? Který klášter to myslíš?“

„Stradovských Minoritů.“

„Ach ano, málem bych byl naň zapomněl. Tedy byla již hodina jeho?“ pravil posměšně Ambrož.

„Doufám, že není daleka.“

„Mniši bezpochyby dávno již uprchli.“

„Naopak, všichni polapeni budou v hnízdě,“ odvětil pan hejtman. „Postaral jsem se o to, aby upevnění byli v domnění, že obrana dosti chatrná odvrátí hrozící nebezpečí. Prostovlas asi s dvaceti zbrojnoši usadil se pod Klášterem hezky za dveře a tvářil se, jako by i hradu i kláštera chtěl se zmocniti. Mniši báživí povolali asi nějakou chasu k sobě a ozbrojili se všemožné, holdající dokázati statečnost, kterou nezřídka se chvástají. Prostovlas zatím spojil se v noci s vojskem pana Lacemboka, zmocní se hradu a mniši záhy překvapeni budou neočekávanou návštěvou. Těším se upřímně na pokoření hrdého gardiana Šebře, kterému jsem již beztoho dávno dlužníkem.“

„Jen aby ti, pane hejtmane, nezkazil Prostovlas radost,“ podotkl pan Jošt Rosický, který pilně sledoval rozhovor Městeckého s Ambrožem. „Nevím, zdali se dovede přemoci a práci ti ušetří.“

„Mám slib jeho,“ namítal městský hejtman, „a mimo to vyložil jsem mu, oč mi běží.“

„Bude to div při nejmenším, zachová-li se podle slibu svého,“ pravil pan Jošt.

V brzkou obrátili shromáždění zemané zřetel svůj k jiným nepodajným odpůrcům svým a opět naslouchali slovům výmluvného Ambrože. (Dokonč.)

Cesty Prozřetelnosti Boží.

4. Kříž v duchu kajicnosti snášený jest dřevo rajske.

Důstojný otec Lavigne, člen společnosti Ježíšovy, který za missionářskou činnost svou v přístavu Rochefortském, Brestském a Toulonském nazván byl právem „apoštolem trestanců galejních“, vypravoval kdysi přátelům svým následující pravdivou událost: „V přístavu jednoho města našeho žije muž, jehož památka nevyhyne nikdy z myslí mé, muž, kterého výše kladu než všechny otce z řádu Ježíšova, výše cením než všechny řeholníky a řeholnice, muž, kterého ctím svatým — a světec ten jest trestanec

galejní. Kdysi k večeru vyhledal mne a prosil, abych vyslechl zповěď jeho. Když žádosti jeho bylo vyhověno a posvátný obřad vykonán, pronesl jsem několik otázek, jak jsem to vždy u oněch nešťastníků činíval. Tentokrát však měl jsem zvláštní příčinu, proč jsem se jej otazoval. V tazích tváře jeho četl jsem jakýsi neobyčejný klid, slova jeho zněla stručně a vážně. Z počátku jsem toho hrubě nedbal, neboť byl jsem uvykl na podobné počínání si u polepšených trestníků; avšak určitost, kterou se vyjadřoval a úsečnost odpovědi jeho, dráždily moji zvědavost čím dále tím více. Odpovídal mi klidně, nepronesl ani jediného nadbytného slova a neřekl více, než nač přímo byl tážán. Teprve po delším vyptávání pohnul jsem jej k tomu, aby vypravoval mi osudy života svého. Jak jste stár? tázal jsem se ho. — Pět a čtyřicet let, důstojný otče. — Jak dlouho trváte již na tomto místě? — Deset let. — Zůstanete tu ještě po delší dobu? — Do konce života! — Proč asi byl jste odsouzen? — Pro založení ohně. — Není pochybnosti, že jste drahý příteli, vinu svou dávno již oželel a za přestupek ten Bohu zadosti učinil. — Boha jsem urazil velmi těžce, ale zločinu mně za vinu kladeného jsem se nedopustil. Než spravedlivě byl jsem odsouzen; neboť jest to Bůh, který mne odsoudil! — Odpověď ta znova napínala zvědavost mou a proto otazoval jsem se dále. Jak to myslíte, drahý příteli? Na to pravil trestanec: Dobrotivého Boha často a těžce jsem urazil, neboť byl jsem velikým hříšníkem. Po mnohém poblouzení dotekla se milost Boží srdce mého, ustanovil jsem se na tom, že se obrátím a zadosti učiním za předešlá provinění svá. Avšak obrátiv se na lepší cestu cítil jsem stále mocný nepokoj; zdálo se mi, jakoby těžký kámen ležel mi na srdci. Tak často urazil jsem Boha, mohl jsem doufat, že všeho mi zapomene? Ačkoli jsem hrubě nevěděl, čím bych usmířil rozhněvaného Boha pro neblahé hříchy své, znamenal jsem předce nutnou potřebu smíru a zadostučinění. Tu najednou vypukl na blízku obydlí meho oheň. Podezření oproti mně bylo veliké, byl jsem zatčen. V žaláři cítil jsem se o mnoho pokojnějším, nežli kdy před tím; předvídal jsem ovšem, že budu odsouzen, avšak byl jsem hotov trpěti. Konečně přiblížil se den, v němž měl rozsudek býti prohlášen. Porotci opustili soudní síni a v témž okamžiku zdálo se mi, že slyším ve vnitru svém hlas: „Odsoudím-li tě,

slibuji ti, že tě učiním šťastným a vrátím ti ztracený poklid.“ Porotci se vrátili a vyřkli, že důkaz je proveden, že zločinu že jsem usvědčen, ač mnohé polehčující okolnosti mírnějšího trestu vyžadují. Byl jsem tedy odsouzen k doživotní práci na galejích. Mnoho jsem se musil přemáhati, abych zdržel se proudu slzi jež zajisté zcela nesprávně by byly přičítány jinému citu než radosti, která mne ovládala. Byl jsem opět odveden do žaláře. Tam sklesl jsem na slaměné lože a proléval horké slzy, tak sladké, jako snad žádný člověk na širém světě. Nevýslovný klid duševní neopustil mne od té chvíle. Povinnosti své snažím se co nej-svědomitěji vyplniti; v představených svých nespatriji dozorce a poručíky, nýbrž Boha. Modlím se stále a všude a čas utíká mi tak rychle, hodiny jako minuty, dnové jako hodiny, měsíce jako dni, léta jako měsíce ba ještě rychleji. Nikdo mne nezná, lidé se domnívají, že jsem spravedlivě odsouzen a nemýlí se! Ani vy, důstojný otče, nepoznáte mne, nezjevím vám ani jména ani čísla svého, ale modlete se za mne, za to vás prosím a zapřísahám, abych plnil vůli Boží až do posledního dechu. — Tím skončil vypravování o osudech svých. Jenom jedenkrát spatřil jsem jej od té doby, když opět šel s druhy svými k sv. zповědi. Nadarmo snažil jsem se jej vyhledati, pátrání mé bylo marné. Ani duchovní trestancův, s kterým jsem osudy jeho sdělil, ho nezná.

5. *Hrdinná horlivost duchovního pastýře.*

Abbé Capella byl rodem Španěl. Za dnů mladosti sloužil u vojště Don Karlosovi a povýšen byl pro statečnost za důstojníka jízdy. Když pak vojsko rozprášeno bylo a zbytkové na hrdle trestáni, uprchl Capella do Francie a vstoupil do vojska mocnějšího Pána, dada se posvětit na kněze. Ztrávil několik let v horlivé snaze po spáse nesmrtelných duší stal se farářem v malé osadě nedaleko Paříže ležící. Dobré, prosté jeho ovečky, které živily se výhradně rolnictvím, zamilovaly si v brzku pastýře svého, ctily jej vroucně, ba skoro možno říci, že jej zbožňovaly. Dobré srdce jeho, přímá, poctivá povaha a vojenská upřímnost přemohly všechny předsudky o španělském jeho původu, a jak blahodárné bylo působení jeho ve farní osadě, stěží jen dalo by se vypsati. Tak oslazen bylo dobrému knězi vyhnanství z milované vlasti. Cítil se spokojeným, že získal si srdce všech,

netoužil po své otčině, vždyť našel nový domov a srdce přirostlo mu k půdě, která tak čistých radostí v životě kněžském dopřála mu požívati. Než neměl býti na dlouho šťasten. Staré rány, které si z bitev přinesl, pojednou se obnovily a upomínaly jej, že život jeho pozemský chýlí se ku konci. Za nedlouho nemohl opustiti lůžka. Jako tenkrát bez bázně hleděl vůči smrti, když zkázonosné kule roznášely smrt po bojišti, tak i nyní pod praporem Božím nepocítil bázně před blížícím se loučením se životem vezdejším. Pln jsa pevné víry připravoval se na důležitou cestu do pravé vlasti své. — Bylo to v předvečer smrti jeho. Zaopatřen a posílněn byv sv. svátostmi umírajících obětoval na modlitbách prudké bolesti své Spasiteli a myslí hrdinnou připravoval se na smrtelný zápas, který již již mu nastával. Tu najednou vkročí do světnice kdosi a spěšným krokem blíží se loži jeho. „Pane faráři,“ praví, „muž, kterého dobře znáte, nebezpečně onemocněl a leží v posledním tažení. Nemálo nás trápí, že nechce tomu připustiti, abychom zavolali kněze. Přivedli jsme mu sousedního faráře, ale on se od něho odvrátil a zakázal mu zmíniti se o sv. svátostech.“ — „Jaká to škoda! Muž ten byl dobrá duše!“ odvětil farář sklíčeně. „Ach, kdybych necítil již smrt ve všech údech, snad by mne přece laskavěji přijal a vyslechl.“ — „O, pane faráři, vás miluje a ctí více, než aby vás neuposlechl. Avšak, bohužel . . .“ Pro hluboký vzdech nemohl přichozí větu dokončiti. Veliká, vznešená myšlenka vznikla v srdci umírajícího kněze. Vzpřimil se na lůžku, sepal ruce a modlil se: „Bože můj, jen malčko síly dopřej mi ještě v tomto životě.“ A obrátiv se k domácím svým pravil: „Oblecte mne!“ Všichni stáli tu jako omráčení slyšíce slova ta a nehýbali se z místa. Velitelský ton, který po drahých letech zazněl opět z úst umírajícího, je překvapil a vidouce nemožnost u vykonání úmyslu jeho domnívali se, že pokouší se o něho blouznění. „Oblecte mne!“ opakoval farář rozhodně. Vyras podivu vydrál se přítomným z úst. Ale nemocný, který pevnou vůlí svou nabýval opět síly tělesné, podával jim slabé rámě a kolem stojící uposlechli konečně bezdeky rozkazu jeho. Mlčky oblekli choré tělo. „Nyní doneste mne k nemocnému,“ pravil kněz. — „Bože, on nám cestou zemře!“ šeptali si domácí bázlivě. Nestaral se sluha Páně o to, co se kolem něho děje a mluví a na myslí maje spasitelné dílo své poroučel, aby připravili

vše, co k zaopatřování nemocného je potřeba. Když již byli hotovi, pravil: „Tedy ve jmenu Páně, pojďme!“ Hluboce pohnutí vzali jej čtyři muži na svá ramena a nesli k nemocnému. Ani jediné slovo nářku nevystoupilo přes rty, každý vzdech potlačoval, silná duše panovala tělu, které jako osykový list se tetelilo. Hlavu máje na prsa skloněnou modlil se hrdinný kněz. Konečně donesli jej k lůžku zatvrzelcovu. — „Drahý příteli,“ pravil hlasem přerývaným, „oba musíme vstoupiti před soudnou stolicí živého Boha . . . nechcete, abychom společně podnikli cestu tu? Přišel jsem přispěti vám ku pomoci a útěchou sv. náboženství vám posloužiti.“ Pronikavý výkřik vydrál se z prsou nemocného. Nemohl promluvit srozumitelného slova, ale chopil se ruky pastýře svého a tiskl ji ke rtům. „Milý příteli,“ pokračoval farář, „čas kvapí . . . mějte důvěru ke mně a neodřekněte mi přece sv. zpověď?“ Hrdinnou důvěrou tou přemožen byl nemocný a počal plakati. „Vám zajisté chci se zpovídati,“ zvolal. Bledá tvář duchovního rozjasnila se nebeským úsměvem. Pokynul rukou a přítomní vzdálili se z komnaty. Po vykonané sv. zpovědi napjal nemocný veškeru svou sílu, pozdvihl ruku nad hlavu zkroušeného hříšníka a slova rozhřešení splývala jako rosa nebeská na zpráhlou duši hříšníkova. „Nyní ještě poslední pomazání!“ zvolal třesoucím se hlasem sluha Páně. Přinesli mu sv. oleje k lůžku. „Zdvihni mi ruku a veď ji,“ pravil nejbližšímu služebníkovi. I stalo se tak. Nemocný ucítiv studenou ruku duchovního oživoval tukorka silou sv. oleje. Dojemný obřad byl ukončen. Unavený kněz schýlil hlavu svou k nemocnému a pravil: „Na shledanou drahý příteli!“

„Doneste mne domů a nyní propustíš Pane služebníka svého podle slova svého v pokoji,“ (Luk. 2, 29.) šeptali rtové jeho. Hlava mu sklesla, ruce tuhly. Kdyby nepohybovala se mu ústa v ustavičné modlitbě, byli by na cestě již za mrtvého jej považovali. Přinesli jej domů a uložili na lůžko. Za několik hodin usnul v Pánu. Taková byla smrt faráře Capelly! Zavisti zajisté hodna!

Podrobné líčení památné té události sdělil sám nemocný osadník, který opět předešlého zdraví nabyt. Když kdosi se jeho tázal, zdali nyní upřímně je oddán sv. náboženství, pravil nadšeně: „Zdali jsem mu oddán? O, život svůj bych za ně položil. Toužím spojen býti s dobrým Capellou!“

František Pubička.

V starém přívětivém městě Chomutově, které svými věžemi, baštami, kostely a dosti úhlednými domy a domky uprostřed zahrad se rozprostírá, vedl obchod na počátku 18. století poctivý a zachovalý muž Václav Pubička. Obchod jeho nebyl veliký, ale přece nechodil s vakem na zádech od vesnice k vesnici, neopomenul však žádného výročního trhu, žádné pouti navštívit. Na dvouspřežném voze vozil snažlivý obchodník zboží své v lednu do Klatov, Trutnova, v únoru do Litoměřic a Kolína, v březnu do Plzně a Biliny, mnohdy také do Králové Hradce, v dubnu hledal svého zisku v královském Novém Městě Pražském, v květnu jezdil do Litomyšle, do Českého Brodu a Písku. Tak se potuloval celý rok po Čechách. Jednou odvážil se až do Norimberka, ne sice proto aby své zboží dobře odprodal, jako aby spíše obchodní zkušenosti nabyl. Co muž po světě chodě, zisku vyhledával, hospodařila příčinlivá manželka doma. Těmto dvěma manželům narodil se 19. srpna 1722 syn, jemuž u křtu av. bylo dáno jméno František. Hošík byl svižný a silný a sotva že počal chodit do školy, byl pro své šibalství brzy v Chomutově všem znám. Každé pranice byl vůdcem a každého roztlučeného okna původcem.

Zvláště hoši z Michanic, blízké vesnice u Chomutova vzbuzovali v něm chuť k prackám a musili pěst jeho pocíťovati. Obyčejná příčina pranice bylo jméno Pubička. Malý Pubička nesnesl žádného pokoušení a byl s jinými hochy ustavičně na štíru. Kolik metel matka o nezbedu rozšlehala a kolik loktů o něho otec roztloukl, nedá se ani vypraviti. Malý Pubička toliko myslil, že šlehy a rány dobře dopadaly, ale žádná rána že nebyla nezasloužena. Malý nezbeda měl však i dobré vlastnosti. Vynikající vlohy hochovy, veliká horlivost k učení a kvetoucí tvář hošíka zase doporučovaly. Řekl-li některý měšťan, „ten nezbeda Pubičkův dorůstá k šibenici,“ odpověděl jiný, „nu mladá krev jest mladá krev a musí se vybouřiti.“

Učitel a kantor kostela sv. Kateřiny Jan Paupertas spatřoval v hochu svého nejschopnějšího, nejpilnějšího a tudíž nejlepšího žáka a přehlédl pokud bylo lze šibalství hochovo. Měšťany to arci mrzelo, když jim třepiny nějakého roztlučeného okna na hlavy létaly, anebo když ježatá hlava do-

mácího psa tajně uzmutým kloboukem některého obyvatele Chomutovského neb čepcem ctihodné měšťanky pokryta byla a Pubička v čele uličníků za štěkajícím psem se hnál. Ale jakmile černo vlasý hoch s přívětivými očima k rozhorleným pohledl, sebe sama za původce udávaje a trpělivě na notný výprask čekaje, ustoupila obyčejně ihned všecka nevole a lidé čtveračivost jeho ve zlé mu nevykládali.

Jesuité měli v Chomutově od r. 1592 gymnasium s konviktem pro sto studujících. Zakladatelem konviku byl Jiří Popel z Lobkovic. Císař Rudolf II. potvrdil nadaci českého šlechtice a učinil gymnasium Chomutovské gymnasiem akademickým, propůjčiv jesuitům právo, že směli i filosofii učit a učně své na doktory filosofie povyšovati. Manželé Pubičkovi domnívali se býti šťastnými, když čilý jejich František přijat byl do konviku. Hoch však z přijetí nebyl valně potěšen. Pojíždky otcovy a cesty z jednoho města do druhého, z trhu do trhu a konečně naděje viděti Norimberk, Naumburk, Břetislav a jiná větší města, to vše by bylo větší měrou malému Pubičkovi se líbilo, nežli studie. „Raději,“ tak si myslel, „mezi kramáři a obchodníky, nežli mezi studujícími.“

Pubička byl tedy studujícím. I snadno domysleti si lze, že se náklonnosti k šibalským kouskům pojednou nevzdal. Mnohé věci asi ještě provedl, které se pečlivým otcům T. J. nikterak nelíbily. Pubička vypravuje rád o svých chlapeckých letech, nechtěl mnoho o svých studentských letech povídati. Jen jednou, jsa již professorem, když měl jistý studující pro jakousi nezbednost propuštěn býti, byl Pubička toho náhledu, že karcer (vězení) o vodě a chlebě jest lepším trestem, jelikož má lepší účinky, a že dle jeho vlastní zkušenosti vyšlo z karceru mnoho studujících s dobrými předsevzetími a že v nich i setrvali. On tudíž svého času nejednou karcer Chomutovský obýval. Při té příležitosti napsal své dobrozdání o vylučování žáků z gymnasií a pedagogickými důvody se přimlouval, aby se odstranilo. Nezbednost a lehkomyslnost má býti léčena, toto léčení ukazuje pedagogické umění, kterého jest až na výsost potřebí. Vylučování mine se vždy se svým účelem. Studující budiž vyučován, ale také vychováván. — Pubičkův prospěch v studiích gymnasijských byl tak znamenitý, že jesuité přílišnou živost jeho ve zlé mu nevykládali, a když jako prosebník o přijetí do řádu se uchá-

zel, jednomyslně ho přijali. Dne 9. října 1739 vstoupil Pubička do Tovaryšstva Ježíšova.

Dvouletý noviciát tiše uplynul. Zbožný a zkušený novicmistr dovedl veselého a lehkomyšlného studujícího tak vésti, že se stal vážným a usedlým.

(Dokončení.)

K slovanské pouti do Říma.

Naším čtenářům zajisté bude vítanou zprávou dozvědět se, co o památné pouti Cyrillo-Methodějské do Říma i v jiných zemích se mluví a píše. Nejvíce však to padá na váhu, že vychvalují upřímnou a nelíčenou zbožnost slovanských poutníků. Tou příčinou budiž zde v doslovném překladu zpráva z katolického listu „la Sainte Famille.“

V Římě, dne 12. července 1881.

Již jste obdrželi zprávu o slovanské pouti do Říma, a vy zajisté pobavíte také své čtenáře. Jsa sám očitým svědkem tohoto velkolepého osvědčení víry, chci vám některé zajímavé a jisté události oznámiti. Pouť slovanská konala se opravdu po starodávném způsobu, pokud se totiž staré mravy srovnati dají s naší lokomotivou. Všechny stavy společnosti lidské byly zastoupeny. Všickni se mezi sebou velmi upřímně bavili. Bylo to nad míru vzdělávajícím divadlem, jak mnozí výteční a vznešení mužové k chudým řemeslníkům a k neznámým krajanům laskavě se chovali, a jak ctihodní kněží těmi samými řadami kráčeli, jako lid jejich pastýřské péči svěřený. — Toto veškeré množství horlivě se modlilo a nadšeně zpívalo. Společná modlitba jenom duchovními zpěvy vyrušena, upomínala mimovolně na shromáždění prvních křesťanů. V okamžiku, tak mně vypravoval jeden z vůdců, když loď z Terstu vyplula, bylo 700 poutníků, kteří na palubě zapěli *Salve Regina*. (Zdrávas královno). To byla velkolepá a uchvacující scena. Všem vstoupily slzy do očí, pohnutí bylo nad míru velké. Kněží, rozdělivše se na dva sbory zpívali své církevní hodinky. Po ukončených žalmech zapěli věřící duchovní písně, a pak se modlili společně svatý růženec. — Hle takové chování dává nám pravý pojem o pouti. Ano i do Říma ubírali se tito poutníci se zpěvem. Několik hodin později shromáždili se u sv. Petra, kde, klečíce na kolenou před „konfessí“ knížete apoštolů

se modlili v řeči svato-cyrillské, katolické „Věřím v Boha.“ Dříve nežli Basiliku opustili, odebrali se všickni pospolu k hrobu slavného Pia IX., by se tam pomodlili. — Poutníci strávili v Římě celý týden. Použili toho času, aby vykonali generální přijímání u sv. Petra, aby vykonali jubilejní štace a navštívili hlavní svatyně věčného města. Putovali v jednotlivých oddílech dle národnosti, ale vždy se společně modlili aneb nadšeně zpívali. O jaká to živá víra, jaká to nelíčená a něžná zbožnost jest v tomto dobrém lidu! V basilice Maria Maggiore dostalo se všem poutníkům toho štěstí pocítiti svaté jesličky. Jim bylo dovoleno vstoupiti do krypty, kde jest tento drahocenný poklad uschován pod konfessním oltářem; ale i tam se nechtěli jinak přiblížiti, leč na kolenou svých. U svatého kříže Jerusalemského viděl jsem je hojné slzy prolévati, ani ctili ostatky umučení Páně: jak je opět a opět líbali, že se zdálo, jakoby se od nich nemohli rozloučiti. „Jest to opravdu velké štěstí,“ pravil ke mně jeden poutník, „vlastními prsty dotknouti se hřebu, kterým proniknuta byla ruka našeho Spasitele.“ Zdálo se jim, že nemají záviděti svatému apoštolu Tomáši, jehožto prst, který vložil do oslavených ran Vykupitelových se na tomto místě ctí. S podobným zápalem vstupovali také na Scala Santa, totiž svaté schody, po nichž náš Božský Vykupitel čtyřikráte sestupoval na den svého utrpení. Dle obyčeje vstupovali na kolenou svých, líbajíce stupně ty a slzami je svlažující. Milerádi zapomínali na všechny strasti a obtíže cesty své, ano co pravím, spíše se z nich radovali, poněvadž jimi nabývali jakési podobnosti s ukřižovaným Spasitelem! I tím zápalem byli rozníceni navštívití katakomby. Jeden jejich kněz připomínal jim boje mučovníků, a povzbuzoval jich, aby činili pevná a šlechetná předsevzetí na místech, na nichžto bázlivé panny a slabé dítky tak mnohého vítězství dobyly. Všickni obnovili křestní sliby; s jakou živou vírou a jakou rozvahou, každý sobě může pomyslit.

O jaké vroucí prosby vysílali k Pánu Bohu, prosíce o milost, aby nikdy v horlivosti neocháblí! Jakýmsi svatým vlivem mučovníků byli patrně všickni poutníci dojati, těch mučovníků, jichžto svaté ostatky odpočívají v těchto místech. Druhého dne viděl jsem tytéž poutníky v Kolosse, jak klečeli na kolenou, jak živou a nelíčenou vírou vzývali mučovníky, kteří svou krví tuto

půdu svlažovali. — Slunce příliš pražilo, ale poutníci si toho nevšimli. Domnívali se, že by pouť jejich nebyla dokonalou, kdyby nebyla spojena s velkým namáháním.

Než jest mi nemožno, abych všechny ty zbožné průvody poutníkův v Římě vypravoval. Vždyť všechny se sobě podobaly, všude viděti tutéž zbožnost, tutéž vroucnost. Jenom toliko se zmíním o jejich návštěvě ve svatyni Marie Panny „Ustavičné pomoci.“ Toť jest naše matka, pravili; poněvadž původem svým tento obraz nese se k východu, domnívali se, že by měli zvláštní práva na ustavičnou pomoc Marie Panny. — Jeden Redemptorista z Prahy, též poutník oslovil řečí českou poutníky. Všichni se modlili vroucně před svatým obrazem sepiatýma rukama, a dříve se nevzdálili, dokavade nepolíbili zemi i této svatyně. — Nebudu Vám vypravovati o audienci u svatého Otce, vždyť všechny listy katolické o tom dopodrobně vypravovaly, v nich naleznetež onu krásnou adresu biskupa Strossmayera a onu slavnou řeč Jeho Svatosti, a budiž mi jenom dovoleno o tom se zmíniti, jak tato audience byla velkolepá, nad každé vyjádření vznešená.

Malebný, bohatý národní kroj, trpyticí se uniformy mnohých velmožů vtisknuly jí pravou pečeť zvláštnosti. Byl to velebný a slavný okamžik, když tolik set poutníků, jedním hlasem svatému Otci věrnost slibovalo. Pak se při tom udály zajímavé scény. Svatý Otec rozmlouval důvěrně s představenými pouti, ano tak blahosklonným byl, že rukou hladil tyto vojenské postavy, jako otec své dívky, tyto rytířské muže, kteří pobuťkami plakali a onu žebnající ruku líbali. Jest nemožno, aby kdo byl svědkem tohoto divadla, nedoznal, že v papežství spočívá ta největší otcovská láska na světě. Svatý Otec připustil všechny poutníky k líbání nohou. Obřad trval dlouho, a byl unavující pro Jeho Svatost. Taková láska dojala hluboce poutníky, a jeden kněz mezi nimi zvolal: „Budoucně budu trpělivým, že jsem viděl tuto evangelickou trpělivost svatého Otce.“

Poutníci vraceli se pak do svých vlastí, opouštějice věčné město, kteréž byli naplnili duchem sv. víry a zbožnosti. Kéž by jim tato pouť byla hrází, která by jejich krajiny zachovala od zánubného proudu revolučního.

D O P I S .

Z Jilemnice, 5. srpna 1881.

(*Kněžské prvotiny.*)

Řídká a památná slavnost konala se v neděli osmou po sv. Duchu dne 31. července v obci Hrabačově u Jilemnice. Tento den ustanovil sobě novosvěcený kněz diecése Litoměřické p. Josef Višňák, aby obětoval Bohu první oběť mše svaté jako kněz katolický v chrámu Páně sv. Vavřince v Jilemnici, kamž obec Hrabačov jest přifařena. Počasí bylo po celý den krásné a slavnosti příznivo. Po desáté hodině přiblížil se slavnostní průvod z Jilemnice k rodnému domku p. primicianta ležícímu v rozkošném a na průmysl bohatém údolí Jizerském na stoku potoka Jilmu s Malou Jizerou na úpatí hory Chmelnice. Již průvod tento byl rázu nevšedního, veden jsa od více dp. duchovních; účastnilo se ho množství lidu věřícího, díky obecných škol Jilemnických a sbor vojenských vysloužilců s kapelou, který po celou cestu přispěl valně k udržení pořádku. Ve světnici ozdobené obrazy svatých a mnohými věnci oslovil p. primicianta dp. Josef Pacholík, farář Štěpanický, delší řečí, na niž novosvěcený kněz slovy srdečnými a dojemnými odpověděl: Pravil mezi jiným, že nevztahuje čest, která se děje rodnému jeho domku dnešního dne na sebe, tu že přičítá kněžské důstojnosti a že děkuje účastníkům za to, že pomáhají mu vzdáti díky Bohu, který ho k takové důstojnosti povolal a prosí je, aby pamatovali naň v modlitbě, by zůstal vždy dobrým knězem ku slávě Boží a ku spáse duší svěřených. Na to obrátil se k matce své dekuje jí vřele za to, že jej podporovala k úřadu tak vznešenému, a ač jí jedinou podporou ve stáří býti měl, (neboť otce kryje již po více let země chladná), že ho darovala církvi, za to že ji bude vždy vděčen a první oběť, že obětuje Bohu za ni. Dnešního dne, že na jeho slovo sestoupí sám Bůh s nebe, a se stane jeho pokrmem. „Nejsem hoden milosti té, pravil dále, neboť okamžik tento žádá ode mne svatosti preveliké, lásky planoucí, pokory hluboké. A tu opět obracím se k Vám, matko milená, která jste vznesla již tolik modliteb Bohu za mne a prosím Vás za Vaše mateřské požehnání, aby milost Boha Trojjedného naplnila nádobu hříšnou, aby Duch sv. sestoupil do srdce mého dodávaje mně síly k plnění těžkých povinností mých. O matko díky Vám! Nyní posílen nebudu prodávati déle, touží duše má po síních Hospo-

dinových, srdce a tělo mé plesají k Bohu živému. Ecce venio! Ejhle přicházím! abych konal vůli Tvou.“ Slova jeho působila na všechny přítomné, a když matka (poněkud churavá) synu svému požehnání udělovala, nezdržel se slz nikdo z přítomných. Nato vracel se průvod přijav ve střed svůj novosvěceného kněze, matku, přátely jeho a družičku Růž Neumanovu, dcerušku c. k. soudce Jilemnického za zpěvu písně Marianské „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“, do chrámu Páně. U dveří chrámových uvítal p. primicianta vdp. Frant. Bartoš, děkan a vikář Jilemnický, kterýž jej v tomže chrámu Páně roku 1855 na křtu sv. do církve přijal. Mezi tím plnily se již prostory chrámové, tak že po vykonaných modlitbách předepsaných chrám Páně v lodi i na kruchtách takorba přeplněn byl. Slavnostní řeč činil vdp. Frant. Bartoš, který výborným svým přednesem a řečí promyšlenou zvláštní půvab slavnosti této dodal. Vzav si základ větu z evangelia na neděli osmou po sv. Duchu: „Člověk jeden byl bohat, který měl vladaře“, promluvil o vladaři v domě bohatého Ježíše, o knězi: a) kým jest kněz povolán, b) o útocích na kněze Kristovy, jimiž i Božský Spasitel byl pronásledován, neboť i Jeho nazvali spojencem Belzebubovým. V druhé části své řeči uvažoval vdp. kazatel, k čemu bohatý Ježíš vladaře povolává: a) aby kázal jeho učení, b) aby obětoval Bohu a udeľoval sv. svátosti. Řeč tato jsouc mistrovsky vypracována působila hlavně v těch obraťech, kdy vdp. kazatel mluvil ku knězi novosvěcenému. Zvláště pak když obrátiv se k matce ji se otázal, nezmění-li se slza radosti v oku jejím v slzu bolesti a lítosti, až uslyší, že od neznalých nevědomců jen proto že knězem, služebníkem Kristovým jest, synu jejímu spílano bude, ucítil každý z posluchačů tíži pravdy této nemoha zdržeti se slz. Nato zapěl p. primiciant „Veni sancte Spiritus“ a přistoupil s assistencí sedmi kněží a dvou bohoslovců k oltáři, aby prvotiny Bohu obětoval. Na konec mše sv. zapěl chvalozpěv sv. Ambrože „Te Deum laudamus“ a udělil požehnání přítomnému duchovenstvu, matce a přátelům, ostatním pak přítomným udělil všem společné požehnání všeobecné, neboť by se bylo nedostalo času, aby každému o sobě požehnal, což si ostatně na pozdější dny ponechal v chrámu Páně Jilemnickém i v sousedních kostelích. Odpoledne upravena byla v domě p. primicianta slavnostní hostina, při níž vysloveno

bylo nejedno přání knězi novosvěcenému, všeobecně pak v tom se bylo shodováno, aby se dostal mezi lidi hodné, mezi nimiž by horlivě působiti mohl. Mimo již jmenované vdp. účastníci se této slavnosti: dp. Josef Jezdinský, farář Mřičenský, Jan Brunclík, kaplan z Jilemnice, Antonín Boukal, kaplan z Pecky, z diecése Kralohradecké a dp. Emanuel Zdobinský, farář Ruprechtický, Jan Bečka, kaplan z Loukova a dva bohoslovci z diecése Litoměřické. Na konec listu tohoto chci ještě upozorniti, jak blahodárně slavnosti podobné působí. „To byla krásná slavnost, to jsme dnes viděli a slyšeli, co jest katolický kněz“ a jiných podobných výroků vysloveno více. Pokud lidská paměť sahá, jest novosvěcenec p. Josef Višňák prvním knězem z osady Hrábačovské.

A. Č.

KRONIKA.

Z Prahy. Výroční slavnost u Matky Boží před Týnem koná se tímto pořádkem: V slavný den **Nanebevzetí Panny Marie** bude v 5 h. ráno první mše sv., po ní hned druhá, pak ranní kázání, v 7 hod. zpívaná ranní (matura), v 8 h. něm. kázání. V 9 h. bude sloužena nejd. p. kardinalem pontif. mše sv., v 10 h. bude slavnostní kázání české, o půl 12. pak poslední mše sv. Odp. ve 4 h. budou slavné nešpory, po nich kázání, pak průvod na náměstí k soše nejbl. P. Marie bez poskvrny počaté a posléze v chrámu Páně požehnání s nejsv. Svatostí. Po celý oktáv bude na každý den v 10 h. zpívaná mše sv., odpol. pak o 4. h. nešpory a v 6 hod. litanie a požehnání. V pondělí 22. t. m. ukončí se osmidenní slavnost nešporami o 4. h. odpol. a chvalozpěvem „Te Deum.“ — Ve čtvrtek 18. t. m. bude v témž chrámu za příčinou narození J. Vel. císaře pána sloužena zpívaná mše sv. v 11 h.

— Za příčinou **narození J. V. císaře pána** bude J. Eminence sloužiti ve čtvrtek 18. t. m. u sv. Víta na hradě v 9 h. ráno pontifikalní mši sv. s chvalozpěvem „Te Deum.“

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 15.—18. srpna u sv. Gottharda v Bubenci, od 19.—22. t. m. u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 23.—26. srpna na Karlově.

— J. Eminence nejdůst. p. kardinál slaví dnes **31. výroční den nastolení svého** (1850), J. cis. Vys. korunní princ Rudoif v nedeli dne 21. t. m. 23. výroční den svých narození.

— Ve středu dne 24. t. m. o slavnosti sv. **Bartoloměje** bude v kostele sv. Bartoloměje na Starém městě (v Šedých sester) v 9 h. něm. kázání, v 10 h. pontif. mše sv. (vys. důst. p. kan. Dr. Fr. Hrádek), odpol. o 4. h. české kázání a v 5 h. požehnání.

— **Pořádek kanonické generální visitace** ve vikariatu Českobrodském. J. Emin. nejdůst. p. kardinál nastoupí třetí apoštolskou cestu letošní do vikariatu Českobrodského v pátek dne 9. září. ve který den večer přibude do *Přistoupimi*. V sobotu dne 10. září bude v Přistoupimi v 8 h. mše sv., kázání a biřmování pro osadníky Přistoupimské. Ve 12 h. mše sv., kázání a biřmování pro osadníky *Tismické a Vítické*. — V neděli dne 11. září na *Škramníkách* v 9 h. mše sv., kázání a biřmování pro osadníky Škramnické a *Poříčanské*. Odpol. sv. požehnání. V pondělí (12.) v *Břiství* v 8 h. mše sv., kázání a biřmování pro osadníky Bristevské. Ve 12 h. mše sv., kázání a biřmování pro osadníky *Prerovské a Vyšerovické*. V úterý (13. září) v *Českém Brodě* v 8 h. mše sv., kázání a biřmování Českobrodských příslušníků. Ve 12 h. mše sv., kázání a biřmování pro *Stolmiřské, Lstibořské a Kounické*. Ve středu (14. z r.) v *Tuklatech* v 9 h. mše sv., kázání a biřmování pro *Tuklatské a Ouvalské*. Ve čtvrtek (15. září) v 8 h. mše sv., kázání a biřmování pro *Sluštické*. Ve 12 h. mše sv., kázání a biřmování pro *Hradešinské*. Noclehem bude na této apoštolské cestě J. Emin. 9. a 10. září v Přistoupimi, 11. a 12. září v Břiství, 13. a 14. v Tuklatech, 15. večer zavítá do Prahy nazpět.

— **Volba provinciala piaristického**. Ve středu 3. t. m. konala se v Praze volba provinciala řádu piaristického v Čechách, na Moravě a v Slezsku. Volby účastnilo se 20 představených z jednotlivých kolejí a zvolen byl na dobu šesti let dosavadní provincial P. Ambrož Malý. Ve čtvrtek konala se volba náměstka provincialova a zvolen byl rektor zdejší koleje P. Arnošt Miebes.

— **Sv. Otec Lev XIII.** nařídil, dle „N.“, aby vedle Františkánův — latiníkův — také strážcové slovanského ritu u sv. hrobu v Jerusalemě důstojného místa nabýli. Jest to opět důkaz, kterak Jeho Svatost slovanský řád vedle latinského rovnoprávně staví. — Jiný současný rozkaz dotýká se misionářův na východě vůbec. Dle rozkazu toho papežského mají se misionáři

zejména v Bulharsku přispůsobiti ritu bulharskému. Sestrám školním záhřebským pod tou výslovnou výminkou dovoleno zařizovati v Bulharsku školy, pakli se podrobí liturgii slovanské, aby zavdávána nebyla Bulharům obava, jako by sestry ty cestu latinismu klestily.

— **Čestné členství** udělil výbor kat. polit. jednoty „Polešov“ farnosti Polešovské vdp. msgru. dru. K. Jaenigovi, prelatu domácímu J. Svatosti, komthuru kříže řádu císaře Františka Josefa I., rektoru kollegia dell' Anima v Římě, pro uznané jeho zásluhy, jež sobě o pouť Cyrillo-methodějskou získal.

— Dne 7. srpna na slavnost sv. **Kajetána a sv. Alfonsa** sloužil J. Em. nejd. p. kardinál o 8. hod. v chrámu Páně svato-kajetánském mši svatou, při kteréž bylo neočekávaně mnoho komunikantů.

— **Bulharský biskup v Praze**. V těchto dnech zavítal do Prahy Msgr. *Robert Menini*, biskup metellopolitský in part. inf. a koadjutor staříckého ap. vikáře v knížectví bulharském a ve Východní Rumelii. Biskup jest rodem Dalmatinec ze Zádru a člen ř. kapucín-kého. Byl též v Římě při slavnosti Cyrillo Methodějské. Zařizuje právě nyní v Plovdivě seminář pro vychovávání kněží bulharských obřadu lat. a slovanského. Chce i nemocnici v Plovdivě a kat. chrám v lidnaté bulharské dědině vystavěti. Na zpáteční cestě z Říma navštívil rakouské země v té naději, že se mu od horlivých katolíků nějaké podpory k pěkným a blahodárným účelům dostane.

— Zasloužilý spisovatel český vdp. prof. **Mat. Procházka** odebral se na zasloužený odpočinek, při které příležitosti vysloveno mu J. V. císařem pánem nejvyšší uznání za mnoholetou záslužnou činnost v úřadě učitelském.

— **Velké národní divadlo** vyhořelo dne 12. srpna po 6. hod. odpoledne.

— **Biskupská konference**. Koncem tohoto měsíce bude dle moravských listů svolána konference b. do Olomouce, ve kteréž stane se úřada o soustrastné adrese všech rakouských biskupů k papeži, kterou b. deputace s kard. arcib. Olomouckým v čele sv. Otci podá. I o kongresse a školách bude jednáno.

— **Zasloužilá klášterní představená**. V stáří 81 roků zemřela v červenci t. r. šlechtaná, od mnohých pokolení dívek milovaná, představená kláštera řádu sv. Voršily v Kutné Hoře, *mater Maria Augustina*, ro-

dinným svým jmenem Česnovská. Působení její v klášteře i v dívčí jeho škole bylo co nejblahodárnější a přispělo hlavně k výtečné pověsti, jakéz Kutnohorská škola klášterní požívá ve všech kruzích. Zesnulá byla pravou matkou nejen sestrám jí podřízeným a chovankám jejich, leč i chudině a mládeži, podporujíc neunavnou dobročinností zejména mnohé dívky. Založila též v Kutné Hoře spolek pro podporování chudých dívek, jehož horlivě činnou předsedkyní zůstala až do poslední své hodiny. Památka její zůstane v pravdě posvátnou a navždy drahou srdcím všech, kdožkoli milou a vzácnou tuto představenou znali.

— **Pouť do Maria Celly.** Poutníci jazyka českého z Brna a okolí konati budou jako předešlá léta vedením Josefa Závodníka z farnosti Komínské pouť do Marie Celly. Tito vyjdou v sobotu dne 20. srpna a účastní se toho dne o 5. hod. ráno mše sv., která sloužena bude v králové klášteře na Starém Brně, po kteréž nastoupí se cesta. Procesí to bude provázet kostelní hudba. — V ten samý den vyjdou též průvody pěších poutníků ze Syrovic, ze Střelic a z Kounic.

Literární oznamovatel.

— „*Základové cvičby slohové jakožto první část prakticko-methodické cvičebnice slohové.*“ Ku potřebě kandidátův učitelství, učitelů škol obecných a měšťanských pokud možná na základě nových čítánek sepsal J. Vítek, učitel měšť. školy v Strakonici. Nakladatel Fr. A. Uršánek. knibkupec. Svazek 84. Cena zl. 1.40, váz. zl. 1.60. Str. 168. — Přejeme si, aby pp. čtenáři mnoho zisku z tohoto díla měli.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 8. roč. XV. tento obsah: K Srdci Páně (báseň). Co pohnulo sv. Otce, že prohlásil mimoř. jubileum. Byvalý kostelíček Panny M. u Lišné. Nová píseň k sv. Bartoloměji. Okružník biskupa Strossmayera. Neděle 9. po sv. Duchu. Svatá-Hostýnská (báseň). Naše ochrana. První všobecná pouť slovanská do Říma. Zprávy. Milodary B. Srdce Páně. Modleme se za posvěcování kněžstva.

— „*Církevní rok*“ dospěl k seš. 36. a 37., ve kterých se vypravuje o životech svatých a světic Božích, jichž památka se koná od 8.—28. října.

— „*Plavba Vegy*“ kolem Evropy a Asie. S historickým přehledem cest podél severního pobřeží starého světa. Plavbu podnikl

a popisuje A. E. Nordenskiöld. Ze švédského překládá V. E. Mourek. Od spisovatele autorisované české vydání. Nákladem knihtiskárny Fr. Šimáčka. Cena sešitu 30 kr. Úprava krásná, dílo velmi poučné, protož je vřele doporučujeme obecnstvu. V hlavě prvé se pojednává o odplutí lodi, o účastnících plavby a o obeplutí mysu Severního.

— „*Posvátná kazatelna*“, časopis kazatelský, vykazuje v seš. 9. (srpnovém) řeči na neděle 9., 10., 11. a 12. po sv. Duchu, pak dvě instalační promluvy, řeč na slavnost Panny Marie Sněžné, na slavnost Nanebevzetí Panny Marie a na svátek sv. Bartoloměje, konečně řeč nad rakví v Pánu zesnulého učitele Jana Fialy v Blovicích.

— „*O historii kalicha v dobách předhusitských.*“ Sepsal dr Jos. Kalousek. Spisovatel vykládá v pojednání tomto, které vyňato jest z výroční zprávy obecného reálného gymnasia v Praze 1881, dobrými důvody, že přijímání pod obojí způsobou, se nezachovalo v Čechách bez přetržky od uvedení sem víry Kristovy až do onoho věku, kdy kalich stal se heslem a symbolem husitů.

— „*Skola a život*“, má v čís. 5. roč. XXVII. tento obsah: O školství černohorském. O nemocech mládeže školní. Z epických básní srbských. Příspěvek k dějinám našeho vzkříšení. Změny na mapě Evropy od r. 1815—1880 a jejich příčiny. Něco o vodě a hydroxilu. Návěští. Literatura a umění. — Rovněž bohatého obsahu jest „*Štěpnice*“, příloha dotčeného časopisu.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Alois May, podpřevor řádu Maltanského v Praze, senior t. ř. a kn. arc. notář, 9. srpna 1881 (nar. v Praze 15. června 1799, prof. 17. června 1823, vysv. 26. prosince 1823).

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. Kubín, katecheta na Smíchově, za admin. fary v Lochotíně;
- p. Ferd. Plachý, far. ve Višnově, za děkana v Žebráce;
- p. Jos. Frachař, admin. v Tuklatech, za kp. tamže.

Uprázdňená místa:

Lochotín, fara patr. svob. p. Karla Korb-Weidenheima, od 3. srpna 1881.

Místo II. duchovního správce v trestnici u sv. Václava v Praze, od 4. srpna 1881.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Homilie

na neděli 13. po sv. Duchu.

*Evangelium o desíti malomocných. Luk. XVII.
11.—19.*

*O zpovědi dle M. Thiébauta F. B. Širuček,
O. S. F.*

V této částce sv. evangelia spatřujeme m. m. děsný obraz duše hříšnickovy, ale spolu také přeutěšený příklad toho, co činiti nám jest, abychom dokonalého duchovního uzdravení došli. Ohyždná nemoc malomocenství, jižto deset mužů skličeno bylo, jest pravým oznamem hříchu; neboť hřích působí v duši tak velkou a hrůznou skvrnu, že duše spravedlivá, jak dí sv. Kateřina Senenská, hned dobrovolně se vrhá do ohně, kterýž ji má očistiti, upozoruje-li na sobě při vykročení z tohoto světa nejmenší vadu a chybu. Tato skvrna hříchu jest cosi tak strašného před očima Božíma, že jedno z toho dvojího musí se státi, buď že zničí hřích obnovením neb napravením hříšníka, anebo že uvrhne hříšníka i s jeho hřichem do zavržení, co věčný předmět své msty. Jaká to oškli-
lost a nenávisť Boží proti hříchu! Jak velká to příčina k bázni pro hříšníka? Co učiní? Co učiníte vy br. m., abyste odkáli své hříchy a došli odpuštění jich? Následujte malomocných, o nichž vypravuje sv. Lukáš v našem evangelii; oni šli k Ježíši Kristu v pocitu nejhlubší pokory, pozdvihli hlasu svého, volali aby se nad nimi smiloval, šli aby se ukázali kněžím. Jeden pak z nich, když uzřel, že uzdraven jest, přišel a díky činil Ježíši Kristu. I vy učinite totéž, jděte a uvrhněte se k nohám moudrého a horlivého zpovědníka, jděte k služebníkovi, jenž jest na místě Ježíše Krista, v nejživějším pocitu své bídy,

učinite se vši upřímností pokorné vyznání svého stavu. a když vyjdete od jeho soudní stolice, nezapomeňte vykonati, co vám bude uloženo, a dokažte za to svou vděčností Pánu. Tyť jsou m. m. prostředky k vyhlazení ohavné skvrny vašich hříchů a o těch chci v dnešní řeči jednati a vám vyložiti hlavní vlastnosti, jakéž zpověď vaše míti má. Co o tom mluviti míním, postačí ku poznání, s jakou přípravou a myslí máte k sv. zpovědi přistoupiti, a kterak se máte po vykonané zpovědi zachovati. Jak mnoho neupřímného pokání, jak mnoho zpovědí neplatných, jak mnoho přijímání nehodných, to vám ukáže zevrubnější mé pojednání O jak mnohé svědomí, kteréž poživalo nepravého lichého pokoje probudí se způsobem zajisté spravedlivým! Učiň o můj Bože aby nepokoj a zármutek, jež tvá milost způsobí byl jim spásitelným, a aby dokonalá zpověď, zpověď kteráž by napravila všechny svatokrádeže minulého života, byla ovocem a užitkem tohoto rozjímání.

Co jest svátostná zpověď v církvi římsko-katolické? Které vlastnosti musí míti, má-li nám zjednati ty velké výhody, jež jsou s ní spojeny. Učili jste se tomu již v nejútlejším mládí: *zpověď jest žalování na sebe ze všech hříchů, jež se činí knězi k tomu zřízenému, abychom odpuštění jich a rozhrěšení dosáhli.* (Kat. R.) Také jste slýchali, že má-li zpověď (toto vyznání a žalování na sebe) platnost, a duchovní poklady, jež nám zjednává, trvání míti, tři věci podstatných naprosto třeba jest: Zpověď musí předcházeti pravá lítost, ji musí provázeti úplná upřímnost, jí musí následovati věrné dostiučinění a nejvroucnější vděčnost, tomu nás učí příklad těch malomocných.

I. Lítost. Potřebí jest a) před zpovědi

pravé lítosti. Předně zpověď, v nížto na sebe žalujeme ze všech svých hříchů, tu musí předcházeti pravá lítost, žel, že jsme se jich dopustili. Všecko to, co činilo deset málomocných, aby dosáhli svého uzdravení, dává nám toho zřejmý důkaz. „Když se bral Ježíš do Jerusalema,“ vypravuje sv. Lukáš, „stalo se, že šel středem Samaří a Galilee, t. j. cestou, kteráž vedla mezi Samarím a Galilejí. A když vcházel do jednoho městečka (nyní Dženín-a), potkalo se s ním deset mužů málomocných. A co učinili tito lidé sklíčení trapnou a šerednou nemocí, ježto by naznačilo svrchovanou jich bídu? Z úcty, ani ne tak k zákonu kterýž je ze společnosti lidské vylučoval, jako spíše z úcty k nejsvětější osobě Ježíše Krista, nešli přímo k němu, nýbrž stáli z daleka a pozdvihli hlasu a volali ze vsí síly k tomuto laskavému lékaři těla i duše. Jeviliť také svou důvěru, nazývajíce ho Spasitelem a Pánem, řkouce: Ježíši, prikazateli. Posléze, nznávající se za nehodny, obdržeti a dosáhnouti čeho sami od sebe, vzali útočiště své jediné k dobrotivosti Ježíše Krista krátkou sice a vroucí prosbou: „Smiluj se nad námi! Což může lépe nám vyznačiti a osvědčiti velikou bolest, žel a lítost, jež jim působil jejich stav, než tyto jejich prosby, toto jejich volání, tyto jejich vzdechy, tyto jejich výkony pokory? Jest-li chování jejich příkladem a vzorem pro nás, musí i v nás upamatování a pohled na hříchy naše takovou bolest a lítost vzbuditi, že upřímně a srdečně se rmoutíme, chtěje se vrhnouti k nohám kněze, abychom od něho rozhřešení a odpuštění jich došli. Při tom ale považte dobře, že nepostačuje každá a leč jakás lítost k usmíření se s Pánem v svátosti pokání. Lítost nebo-li skroušenost, jenž jest bolest duše, že jsme Boha urazili a ošklivost nad hříchem spáchaným. spolu s pravým úmyslem nikdy více nehřešiti — tato lítost musí býti, 1. *vnitřní*, 2. *nadpřirozená*, 3. *všeobecná* a 4. *nade všecko a účinná*. Vyložím vám zkrátka každou z těchto vlastností jež musí míti lítost, ač má-li se sv. zpověď dobře vykonati. Bez takové lítosti nelze dojiti odpuštění hříchů.

1. *Vnitřní.* Nejprve lítost a bolest, že jsme Boha rozhněvali, musí býti vnitřní, t. j. m. N. dobře jest zajisté jeviti a osvědčovati vně, že toho želíme, že jsme Pána opustili; dobře jest říkati vzory, formule a akty neb vzbuzení lítosti; dobře jest nepřistoupiti k zpovědnici leč v oděvi či-

stém, ale prostém vši nádhery (neboť neníliž to ku pohoršení, přistupuje-li osoba před soudce svého v takovém oděvu, jehož by se odřici a svou nádherností oplakávati měla (Pláč Jer. 3, 29.); dobře jest vrhnouti se jako prorok tváří k zemi a „položiti v prachu ústa svá k nabytí naděje;“ dobře jest bít se v prsy své s publikánem v evangelii a nechtíti ani oči k nebi pozdvihnouti: dobře jest prolévati slzy a srdečně vzdychati; všechny tyto výkony, že jsou známky lítosti, jsou dobré; ale samy o sobě nepostačují; ano pravím více: nepostačí představovati si živě hříchy své, rozvažovati pozorně jejich počet a velikost, chvěti se při pohledu na své chyby, chápati to, že nic nezasluhuje tak si zoškliviti jako hřích, proč? proto že jsou to jen výkony mysli a obraznosti, ohavností hříchu zbouřené. Potřebíť jest vzbuzení lítosti pocházející z vnitra srdce, ze srdce opravdu skroušeného, proniknutého, potřebného tíží svého zármutku; z útrob srdce svého, musíte volati s prorokem: „Tobě Pane. samému zhřešil jsem, a zlé před tebou učinil.“ (Žlm 50, 6.) „Ustávám v úpění svém, lože své každé noci zmývám, slzami svými postel svou smáčím“ (Žlm. 6, 7.) „Připomínati budu tobě všechna léta svá v hořkosti duše své.“ (Isai. 38, 15.) Z útrob srdce pravím musí toto volání vycházeti; jinak nelze Pána naleztí. „Budeš-li hledati Hospodina Boha svého,“ praví Mojžíš, „najdeš jej, jestliže ho však celým srdcem hledati budeš a vsi skroušeností duše své.“ (V. Mojž 4, 29.) Z těchto slov vidíte, že nejen tělo, ale duši hlavně trápiti máme a umýváti takorča celou vodou skroušenosti. A to právě naznačuje jiný prorok Páně výrazy ještě uměřenějšími židům, an jim dí: „Roztrhněte srdce vaše a ne roucha vaše.“ (Joel. 2, 13.) Tu samou též pravdu stvrzuje sv. sněm Tridentský (Conc. Trid. sess. 14. cap. 4. de contritione), an učí, že lítost jest bolest duše a ošklivost nad hříchem spáchaným s pravým úmyslem nikdy na dále nehřešiti, a abychom ještě více uznali nutnost této vnitřní bolesti a lítosti, dokládá, že toto litostné pohnutí bylo po všecku dobu a každého času nutně potřebným k dosahnutí odpuštění hříchů. Proč to m. N.? protože, jak dí J. Kristus „ze srdce vycházejí zlá myšlení, vraždy, cizoložství, smilstva, krádeže, křivá svědectví, rouhání a ostatní hříchové; v srdci je příčina zlého, proto sluší srdce trestati a zemdlíti. v srdci musí býti bolest a lítost a není-li, všechny zevnější známky a výjevy

lítosti nejsou před Bohem ničím. Člověk spokojuje se zevnějškem, ale Bůh, jenž zná srdce, chce, aby totéž srdce v ošklivosti mělo tvory tak, jak je prve milovalo. Což může býti spravedlivějšího, br. m.? a přec jest to tak po řídku. Kolikrát již bili jste se v prsa, ale srdce svého jste se nedotkli. Jak mnohokrát říkali jste vzbuzení lítosti, v němž duše vaše neměla žádného podílu, leč pohybování rtoma? Jak mnoho tedy jest tu zpovědí neplatných, proto že scházela lítost vnitřní, že lítost vaše neměla první podstatné vlastnosti.

2. *Nadpřirozená.* Lítost musí býti také nadpřirozená ne toliko v svém původu, aby totiž byla vzbuzená milostí Ducha svatého, ale i v své příčině a pohnutce. Tomu abyste porozuměli musíte povážiti, že účelové a úmysly, jimiž se k lítosti vzbuzujeme nejsou všechny totožny, žádostivost má své, přirozenost má jiné jí přináležející, milost má zas jiné, zvláštní.

Lítost přirozená. α) Stařec n. př. jenž část svého života strávil v prostopášnostech, jest dojat hříchem svým, že jeho následky jsou tak neblahé pro jeho zdraví, on jen proto želí svých hříchů předešlých, a tak dalece, že ho přivedli do stavu nemožnosti. dopouštět se na dále podobných; taková lítost má původ a příčinu svou v žádostivosti; nemůže vinníka ospravedlniti, nýbrž naopak činí ho větším nešlechtníkem. — β) Mladá osoba ku př. vedla lehkovážný život a dopustila se hanebného hříchu, kterýž ji připravil o čest a vážnost v očích veřejnosti; ona má v ošklivosti své nestoudné chování se; ona pláče svého hříchu, proto že ji přivedl ve zlou pověst a že všickni o ní mluví; taková lítost a ošklivost, kterouž jí ukládá jen přirozený cit, nemůže dopomoci k ospravedlnění. — γ) Syn, dcera neb služebný k. př. dopustili se neposlušnosti a rmoutí se nad tím, že jejich chyby byly příčinou přísného pokárání se strany jejich rodičů neb pánů; tento zármutek není hnutím Ducha svatého a nemůže býti částkou svátosti pokání, lítostí. — δ) Člověk, který si na tom zakládá, že vždy rozumně jedná, pochybí, a to ho velmi mrzí a také snižuje, on vidí, že toto pochybení se přiči přirozenému rozumu, on vidí že nedůstojně si vedl; on toho nenávidí; tato nenávisť a ošklivost jest sice velmi rozumná, to jest pravda, ale nepomáhá ještě k ospravedlnění člověka. Které tedy pohnutky máme si na mysl uvést, aby lítost nás upravila ku křesťanské spravedlnosti? Ře-

knu vám m. m. tyto: *nejprve máme rozjímati ohavnost hříchu*, kterýž nás zbavuje předraženého daru milosti, lásky Boží; činí duši naši ohavnou, ohyzdnou v očích Páně, odjímá nám právo, jež jsme měli ku království nebeskému a uvaluje na nás muka věčná, pekelná; toť první pohnutka lítosti nadpřirozené. *Potom máme rozjímati nespravedlnost hříchu*, kterýž spůsobil, že slovo věčné Syn Boží s nebe sestoupil, že snášel všelike bědy chudoby, všelike pohanění a všeliká největší muka; že hřích přibil ho na potupné dřevo kříže, vycedil jeho krev a vytrhl duši jeho z těla na dostiučinění spravedlnosti Otce nebeského, — *druhá to pohnutka k lítosti nadpřirozené.* Posléze máme rozjímati *zlost hříchu velkou*, že hřích odjímá Hospodinu čest a slávu jemu povinovanou, že se mu nejvýš oškliví, že ho zneuctívá, a že co na něm jest směřuje ku zničení bytosti Boží, — *třetí pohnutka k lítosti nadpřirozené*, a to pohnutka, dobře to uvažte, kterouž vždy máme na mysl míti; a mohu vám toho příčinu udati, proto že první dvě jsou zajisté prospěšné a užitečné, ale dle obecnějšího smýšlení bohoslovců proslulých, nepostačují k dosažení odpuštění hříchů, třeba i v svátosti pokání. Zpytujte se a přemýšlejte nyní, kterou z těchto tří pohnutek mívali jste až po dnes na mysl při své ošklivosti a lítosti nad hříchy svými, a z toho pak můžete souditi o platnosti vašich zpovědí.

Lítost neplatná. Vy jste se rmoutili nad hříchy svými, když jste šli k sv. zpovědi, já to věřím; ale nad čím vlastně rmoutili jste se? ne že byste byli hříšníci, ale že jste musili jako hříšníci se ukázati; ne že jste spáchali hřích, ale že ho musíte vyznati; ne že jste se zbavili milosti Boží, ale že jste pozbyli přízeň, přítele, dobrodince neb ochránce; ne že jste ztratili korunu nebeskou, ale že jste přišli o vážnost a čest, kterouž jste jak se domníváte zasloužili; ne že jste zasloužili peklo, ale že tušíte tresty, jenž vám zvěstují o přísnosti soudů Páně, ne že jste byli příčinou hořkého utrpení Spasitelova, a že sami trpíte zde na světě spravedlivý trest svých nepravostí; ne že jste se znelíbili Bohu, ale že se nelíbíte tvorům a těm nemáte se líbiti leč pro Boha. A to vás trápí a kormoutí. Jak mnoho tedy zpovědí neplatných pro nedostatek lítosti nadpřirozené! druhé to vlastnosti podstatné pravé lítosti.

3. *Obecná.* Lítost musí také býti obecná; musí se vztahovati na všechny hříchy, a janicník musí všech hříchů svých upřímně

želeť. A zajisté Bůh nedí skrze proroka (Ezech. 18, 30.—31.), abychom odložili jeden zlý návyk a druhému hovili, on nepraví, abychom se odřekli jednoho hříchu a dopouštěli se jiného, abychom si učinili srdce nové vzhledem k jedné věci a podrželi staré vzhledem k jiné; nýbrž on nám praví: „Obraťte se a činite pokání ze všech nepravostí svých“ a dokládá dále: „Odvvrzte od sebe všecka přestoupení svá, jichž jste se dopustili a učinite si srdce nové a ducha nového.“ On nám přikazuje, abychom v ošklivosti měli všecko, čím se nebe trátí, všecko, co nás činí hodny pekla, všecko čímž se Bůh zneuctívá; avšak každý smrtelný hřích zavírá nám bránu nebeskou, každý těžký hřích zasluhuje trest a muka věčná, každý těžký hřích jest zneuctění neskonale velebnosti Božské. Musíme tedy všecky bez výjimky v ošklivosti míti, a bez této lítosti obecné nelze nám doufati odpuštění ani jednoho z našich hříchů, protože nemůžeme býti přátely i nepřátely Božími v jednom; tu ale byli bychom přátely Božími, kdyžby nám odpustil hříchy, jichž želíme a přec byli bychom též nepřátely Božími, proto že by nám neodpustil těch, jichž bychom nelitovali, proto že bez této lítosti a ošklivosti nemohou nám odpuštěny býti a protože ani všední hříchové neodpustí se, neželíme-li toho, že jsme se jich dopustili. Tak učí zřejmě sv. Augustin an dí: „Nedomnívej se, že by kdo z kteréhokoli hříchu buďsi velikého, buďsi malého polepsiti se mohl bez pokání.“ Což, budete se tázati, máme tedy lítost zvláštní vzbuditi nad každým jednotlivým z našich hříchů? Nikoli, N., postačíť všeobecné vzbuzení lítosti, protože takovéto vzbuzení vztahuje se na všecko, což v pravdě jest urážkou Boží, a tudíž na všecky jednotlivé hříchy; a však dobře jest vzdychati zvláště nad hříchy ze zvyku neb obyčeje, ano i déle rozjímati jejich ohavnost a velikost, aspoň nejsou-li to hříchové proti svaté čistotě, protože toto rozjímaní učiní na nás větší dojem, naše lítost nabude více živosti a upřímnosti a naše předsevzetí čili úmysl bude účinnějším. Zajisté, proč pak klesáme a padáme vždycky v tytéž hříchy? proč býváme po zpovědi titíž, jací jsme byli prve, než že jsme nevzbudili lítost upřímnou svých hříšných návyklostí? anebo proč jsme nevzbudili tuto lítost, než že jsme nerozjíмали dosti jejich šerednost? ba jak často mnozí činí v té věci úvahy neurčité, snad aby neseznali přísné své povinnosti tyto chyby své po-

znati, jich upřímně želeť a jich se naprosto odřici? Jak mnoho zas tu zpovědi neplatných pro nedostatek lítosti obecné, kteráž se vztahovati má na náruživost, vášně a zvyky v nás panující a vládnoucí.

4. Posléze *lítost musí býti nade všecko*, my máme více toho želeť, že jsme Boha urazili, nežli kdybychom byli všecko na světě ztratili (katech.), naše lítost má býti větší než kterákoli jiná bolest, než kterýkoli jiný zármutek, větší než by nám sebe větší a citlivější pohanění způsobilo, větší než když nás všickni lidé opustí, větší než nejstrašnější samota, než smrt drahého přítele, milého otce, matky, dítěte, manžela neb manželky vroucně milované; větší než zármutek, jež bychom pocítili v největším neštěstí, nebo v nemoci nejprudší a nejdelší aneb v mukách nejstrašnějších. Kdyby bolest a zármutek, jež by vám tato zla způsobila, byl větší nebo rovný bolesti a zármutku, jež působí vám hříchové vaši, nebyl by již důstojným Boha; on od nás žádá lítosti přiměřené dobru, jehož nás hřích zbavuje, a zlu, jež na nás uvaluje a jež by učinil Bohu, kdyby mohl. Dobré ale jehož nás zbavuje jest neskonale, proto že toto dobro jest vládnutí Bohem samým. Zlo, kteréž nám působí jest svrchované, proto že toto zlo jest věčná smrt. Vy mně budete namítati, má-li taková býti naše lítost, kdož pak kdy bude se moci domnívati, že by měl lítost ku zpovědi postačitelnou? Na to musím vám dvojí odpověď dáti. První jest, bohužel, truchlivé doznání, že pravá lítost jest velmi pořádku. A kterak by se mohla dáti předpokládati? Časem, kterak nezřídka zpověď se vykonává, vidáme vás přistupovati k sv. zpovědníci s takovou roztržitostí, jakouž bychom marně hledali při nejobyčejnějších výkonech v životě lidském; sotva jednu neb dvě hodiny zpytujete všecky své skutky, slova, žádosti a myšlenky celého měsíce i více, ba celého roku a více; po tomto povrchním a méně zevrubném zpytování přečtete nebo odříkáte některou modlitbu z knížky bez pobožnosti, bez vroucnosti snad i bez porozumění, potom oddáte se roztržitosti, nezřídka vytrhujete jiné lichými rozprávkami, až na vás dojde přikleknouti ku zpovědníku; tu vypravujete chladnou mysl své chyby; posloucháte zpovědníka s netrpělivostí a odcházíte od něho s vlažností snad ještě větší, než byla s počátku. O jak pořádku jsou ty duše, o nichž dí prorok Páně, že „chodí zarmouceny, ztrýzněny a poníženy příliš pro to veliké zlo,

jež učinily!“ (Žlm. 37, 7.) Toť má jest první odpověď na vaši pochybnost. Druhá jest ta, že jest nám rozdíl činiti mezi lítostí vnitřní a lítostí zevnitřní čili smyslnou. Vnitřní lítost, mající základ u vyšší částce duše má býti nade všecko v tom smyslu, jak jsem řekl, že kajicník musí býti hotov podstoupiti raději všeliké zlé věci, nežli aby k jedinému hříchu svolil, a že má míti vůli vyhladiti hříchy své, byť možná bylo, za cenu života svého. Lítost zevnitřní čili smyslná, kde kajicník prolévá slzy, cítí úzkost srdce, nemůže se ani potěšiti. Takovéto lítosti není potřeby, postačíť aby srdce bylo dojata a to může býti, aniž by o tom smyslové věděli, tudíž i bez prolévání slz, bez pocitu úzkosti a svírání srdce. Vidíte N., toť velká útěcha pro ty, kdo nepocítují této smyslné lítosti, aniž smáčeji nohy Spasitelovy jako Magdalena slzami svými; avšak nemá jich to bezpečnými činiti; neboť uvážíme-li to dobře, proč pak časné a vezdejší zlo činí na nás tak živý dojem? a proč naopak duchovním zlem býváme tak málo dojata? Ach N.! to pochodí odtud, že vedeme život smyslný a ne život víry. Budme živi Ježíši Kristu, a naše lítost bude nadevšecko, a budeme ji snad i cítiti, bude obecná a vztahovati se bude na všechny hříchy, i na ty, jichž se odříci za těžko nám přichází; bude nadpřirozená a zakládati se bude v těch vznešených pohnutkách, jež nám jen víra předkládáti může; bude vnitřní, t. j. mnohem více v srdci než na jazyku.

Vzbuzení lítosti. Z útrob srdce svého budeme pak volati s prorokem: Veliký Bože, smiluj se nade mnou, jsemť hoden politování v každém ohledu, zvláště ale proto, že jsem hříšník a to ten největší. Viz o Pane bídu mou, uleviž ji; kdyby byla obyčejná, spokojil bych se milosrdenstvím obyčejným, že ale jest náramná, utíkám se k velikému milosrdenství tvému, k milosrdenství tomu, jež vyvýšeno jest nad oblaka a odtud až k nejvyšším nebesům: (Žlm. 50, 3.) „Smiluj se nade mnou Bože podle velikého milosrdenství svého.“ Nejsemť ho hoden, vyznávám to, ale tato má nehodnost ukáže v tím skvělejším světle jeho neskonalou velikost; nemáť má zlost převyšovati tvou dobrotu, ona jest neskonalá, a ty jsi o tom ráčil důkazy dáti po všechny věky; máloť zajisté jest věků, které by nebyly zrodily nestvůr bezbožnosti, Kainů, Lamechů, Chámů, Faraonů, Achabů, Jezabel, Antiochů, Jidášů; a přec milosrdenství tvé vztahovalo se na

všecky, všickni byli zváni a voláni ku pokání, a pokáním mnoho se jich obrátilo. Neníť ani doby, ani místa, aby nebyla naplněná milosrdenstvím tvým. (Žlm. 118, 64.) „Milosrdenství tvého, Hospodine, plná jest země;“ a to o můj Bože oživuje moji důvěru: doufámť, že budeš ke mně tak dobrotivým, jakož jsi byl i k těm největším hříšníkům: (Žlm. 50, 3.) „A podle množství slitování svých shlad' nepravost mou.“ „Dokonale obmej mne,“ shlad' ve mně až do nejmenší skvrny malomocenství hříchu: „Od hříchu mého očisť mne.“ Jak bychom se modlili k Bohu s pocity krále kajícího, kdyby naše víra byla živější a hříchy naše duchu našemu přítomnější, jejich počet, jejich způsob, jejich ohavnost. (Pokračování.)

František Pubička.

(Dokončení.)

Z noviciatu bylo Pubičkovi se odebrati do Kutné Hory. Po dvě léta cvičil se tu v latinské řeči a v řečnictví, v disputování, v čtení klassických autorů. Studoval filosofii důkladně s neobyčejnou horlivostí. Zejména ho poutaly spisy Aristotelovy. Dokončiv filosofická a klassická studia stal se profesorem při akademickém gymnasiu Starého Města Pražského. Po čtyři roky cvičil žáky v latinské gramatice. Musilť velmi shovívavým učitelem býti, kterého nespůsoby žáků odrostlých více těšily nežli rozhorlily. I stěžováno, že ve škole Pubičkově činny byly jen ruce a nohy. Trpké důtky, které stihaly učitele, donutily ho, že musil ku proutku sáhnouti. Metla však, která dle písma sv. vyhání děti z pekla, se valně Pubičkovi nelíbila.

Z grammatického učitele stal se za nedlouho učitel básnictví. Po dvě léta učil a zasvěcoval studující, v čem záleží krása antického básnictví. Po té věnoval se studiím theologickým v Praze.

Byv r. 1755 na kněžství vysvěcen, stal se sekretářem řádu a po té profesorem řečnictví v Olomouci. Býti učitelem řečnictví bylo docela po chuti Pubičkově, neboť o řečnictví měl velmi vznešené ponětí. Poznamenal je velmi dobře jako: „klepání slovem na uzavřenou bránu lidské přirozenosti.“ Nezdaří-li se pravému řečníku tuto bránu otevřítí, zůstane pak pro vždy zavřena. Pubička snažil se poctivě, aby studující pravidla řečnictví znali a jich náležitě upotřebiti dovedli. Snaha jeho vzrostla

tak, že i jeho povaha se změnila a zmírnila, ba že jen rhetorice žil. Vystoupiv jako řečník, měl chvalořeč o sv. Kateřině a o sv. Janu Evangelistovi. Obě vydány v Olomouci, a sice prvá 1757, druhá pak 1758. Tyto řeči jsou pracovány přesně dle pravidel řečnictví, ale obsahem tou měrou jako forma nevynikají. Latina jest v nich pěkná, že by se i Ciceronovi za ni stydět se nebylo. Poněvadž byl i řeckého jazyka znalý, stal se učitelem řečtiny a působil v tomto úřadě 4 léta v Praze a v Olomouci velmi čestně. Šlechtnost jeho ducha zračí se v té okolnosti, že se dlouhou dobu obíral myšlénkou, jak by lid zušlechtěn býti mohl a k větší pracovitosti i mravnosti nabádán. První a hlavní cesta k tomuto nesnadnému úkolu má býti škola národní, ve kteréž budiž vyučováno sv. náboženství, čtení, psaní a počítání. Žáci budtež naváděni k pracovitosti a pilnosti. Proto na městských školách budiž vyučováno věcem též praktickým a k průmyslu se nesoucím, jako: šití, látání, pletení, přádlu; ve venkovských školách předení lnu a vlny, štěpařství a včelařství. Škola ať poskytuje rozmanitost ve vyučování; střídá-li se učení s hmotnou prací, neomrzí učení. Mimo to podává taková škola výdělku chudým, opatřuje se dětem chléb, rodiče nemohou se vymlouvat, že jim nelze pro chudobu dětí své do školy posýlati, a z lenivých dětí stanou se děti veselé a čiperné, které budou Bohu, světu a vlasti ke cti sloužiti. V tomto a podobném způsobu učil Pubička. Jeho náhledy měly dobré ovoce. Chvalně známý Ferdinand Kindermann ze Schulsteina spojil se s horlivým členem Tov. J., a Pubička našel ku své největší radosti ve všeobecném českém školním řádu z r. 1774 své idee částečně provedeny. Když 1777 při farnosti sv. Mikulášské v Praze škola podobná zřízena byla, byl Pubička velice z toho potěšen a poskytoval k jejímu rozšíření malé své úspory, kdykoli jakých měl. S učitelem Amortem při sv. Štěpánské škole v Praze byl u velkém přátelství, poněvadž Amort 24 dětí v stáří od 9—13 let vyučoval v hedbávnictví.

Vedle učitelského úřadu svého zanášel se Pubička již od mladších let též studii historickými a sepsal také historii České v jazyku latinském, která r. 1768 v Praze tiskem vydána byla pod názvem: *Series chronologica rerum Slavo-Bohemicarum ab ipso inde usque Slavorum in Bohemiam adventu usque ad haec nostra tempora (Pragae)*. Ježto se spisu tomu do-

stalo tehdáž nemalé pochvaly, rozšířil jej roku 1769 ve Vídni, věnovav jej císaři Josefovi II. a dada jej hájiti ve veřejné disputaci na akademii Teresiánské ml. knížetem Jos. Ant. z Löwensteina. R. 1775 sepsal pojednání „*De antiquissimis sedibus Slavorum (Lipsiae 1777)*“, kteréž učená společnost Jablonovská cenou poctila, načež r. 1782 v Olomouci druhý podobný spis vydal: „*De Venedis, Vinidis, seu Winidis, itemque de Enetis, Henetis seu Venetis veteribus*.“ Pracemi těmito vzbudil pozornost tehdejších vlastenců, historie domácí příznivců a poněvadž nebylo tenkrát dějepisu země České v jazyku německém, který by byl poněkud vyhověl potřebám časovým, vyzván jest Pubička svými přátely a knihkupci, aby svou výše dotčenou historii českou též v jazyku německém vydal. Nesnadnou práci tuto podnikl Pubička, ustanoviv se na tom, že vypíše děje země České od nejstarší doby až do jeho času v 7 dílech. Vykonav již v dřívější době průpravné práce, vydal první díl dějepisu toho již roku 1770 nákladem kněhkupce Hochenberga pod názvem: „*Chronologische Geschichte Böhmens unter den Slaven*“ (Leipzig und Prag 1770), vypsav příběhy země České v době pohanské. Roku 1771 vydal tamtéž druhý a r. 1773 třetí díl historie této, z nichž v sobě zahrnuje onen příběhy za prvních knížat křesťanských až do založení biskupství Pražského, tento pak až do r. 1084. Poněvadž nedlouho po té zasloužilý řád tovaryšstva Ježíšova císařem Josefem II. v Rakousku byl zrušen, přestoupil Pubička do stavu kněží světských a pracoval výhradně o své historii české. Že však vyšlé díly historie té nebyly tak hojně odbírány, jako toho sobě nakladatel přál, zůstal čtvrtý díl její v rukopise delší čas a vyšel teprv r. 1778 v Praze u impressora stav. J. Hráby, a to nákladem stavů českých, kteří se nyní díla toho ujali, jmenovavše zároveň Pubičku historiografem král. Českého. Díl ten obsahoval ve dvou odděleních (1778 a 1781) děje české od krále Vratislava I až do r. 1306. Po něm vydán díl pátý (1783—1793), jenž v sobě uzavírá tolikéž ve 2 odděleních příběhy a události české od r. 1306 až do smrti krále Václava IV. V šestém dílu, a to o třech odděleních (1796—1808) vypsál Pubička dějiny české až do časů císaře Ferdinanda II., dále však nepokročil, neb mu v tom zabránila smrt.

Co se týče tohoto hlavního díla Pubičkova, tuť ovšem nelze upírat, že bylo

s nevšední pilností a obětavostí sestaveno, a však zcela nevyhovělo účelu a potřebám časovým. Není všude kritické a někdy až příliš polemické. Někdy pochyboval Pubička i o pramenech Dobnerem za pravé uznávaných jako o základní listině Břevnovské. Z čehož povstal spor, o kterém se pojednává v „Abhandlungen der böhmischen gelehrten Gesellschaft 1775, I. Jinde zase příliš důvěřoval Hájkovi, Balbinovi a Dobrovskému. Přes to přese všechno každý musí uznati pilnost a bedlivost Pubičkovu v sbírání pramenů a upřímnou jeho snahu, podati krajanům svým dílo důkladnější, nežli byly dosavadní práce v oboru tom historickém uveřejněné. I o sv. Janu Nep. vydal spis v řeči latinské a německé roku 1791. Pubička byl doktorem filosofie a několikrát děkanem fakulty filosofické.

Ve svém zahradním domku žil docela sám. I psal jednomu svému příteli takto: „Já si sám pěstuji svou potravu, používám dle lihosti, co mi příroda mé zahrady podává, přepracuji ji jak chci, jsem svým vlastním sluhou, zahradníkem i kupcem.“ Pokojně a mírně, se všemi spisovatelskými protivníky smířen — osobních neměl — skončil život svůj dne 5. června 1807 v Praze. Neunavený činný, pracovitý muž, jemuž český dějepis vděčností jest povinen, byl jako Dobrovský a Balbín členem řádu, který od protestantských protivníků byl v Čechách pohaněn, poněvadž nechce býti nevěren církvi, vlasti a králi. P.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli 12. po svatém Duchu.

O dobrém Samaritánu.

I. Ježíš Kristus sám Sebe líčí podoběnstvím Samaritána dobrotivého.

II. Chce, aby učeníci Jeho, zvláště pak kněží Jeho lásky následovali.

I. Ježíš sám Sebe líčí v dobrém Samaritánu, o němž podobenství vypravuje ve sv. evangeliu. (Luk. 10, 30.)

Když jsme uvažovali bídný stav nešťastného člověka a spravedlivě ztratili krutou necitelnost kněze a levity, kteří jej vidí a minou, divme se. s jakou láskou cizinec k němu se má; toto chování věrně se podobá chování onomu, kterým Kristus Pán o nás pečuje: Samaritán pak jeden cestou se bera, přišel k němu. Proč sestoupil Syn Boží mezi člověčenstvo? Jeho láska jediná, jak zpívá církev svatá, (*Amoris*

actus impetu. Hymn. Adv.) Jej k této cestě pohnula, proto cestou se bera. Věděl, kde jsme, do jakého stavu bídného nás přivedl hřích, jakých statků nás zbavil, jaké rány nám způsobil. Kdyby nebyl přišel, smrt nejhroznější našim by podílem byla, poněvadž peklem věčným podle práva trestán býti má hřích. Věděl také, čím jsme byli, mnohem více nešlechtní než nešťastní; jako zbojníci zbraně jsme měli v ruku proti Němu a nic jiného v úmyslu jsme neměli, leč setrvati ve svém zbojnictví... V takových poměrech k nám se přiblížil, přišel k nám, ne aby nás potrestal a zkažil, ač podle spravedlnosti jsme toho zasloužili, nýbrž aby nás smířil s Sebou a nás spasil. Oděl se slabostmi našimi chtěje nás uzdraviti, obtížil se dluhy našimi, aby je zaplatil, nepravostmi našimi, aby je odčinil. Tolik hříchů těžkých jsme spáchali, tolik ran smrtelných sami sobě jsme učinili; a hle, tento přítel šlechetný přichází, aby naše rány ovázal Svou milostí; koho by nepohnulo milosrdenství toto!

Dobrý Samaritán spatřiv nešťastného, an v krvi své leží, (A uzřev jej milosrdenstvím hnut jest. Luk. 10, 33.), milosrdenstvím byv pohnut, čistí jeho rány, nalévá do nich oleje a vína, péčí nemalou je ovažuje. A přistoupiv. ovázal rány jeho, naliv oleje a vína (Ib. 34.) jaké starosti jemu nevěnuje? A vloživ jej na hovořeno své, vedl do hospody a měl péči o něj. (Ib.) Meška s ním po celý den zbývající a po celou noc následující. Že obchod jeho tím trpí, nedbá; jemu více na tom záleží, aby přispěl člověku, jenž zajisté umře, nebude-li jemu pomoheno bez odkladu. Když pak nucen jest, aby jej opustil, o budoucnost se stará, pánu hospody jej poroučí a peněz jemu zůstává. Chce, aby hospodář nešetře ničeho uzdravil nemocného, aby vynaložil všecko aniž se bál, že mu nezaplatí, až by se vrátil. O jak temný obraz; porovnáme-li jej se skutečností! Jak mile k nám se přiblížil Ježíš Kristus a spatřil naše bídy, co neučinil, aby nám pomohl? Zdaž položil meze útrpnosti své? Statky své, odpočinek svůj, dobrou pověst svou, anó život svůj, všecko nám věnoval. Anó když umíral, nezanechal nás; církvi své nás svěřil, opatrovníci pokladů svých. Uložil služebníkům svým, aby pokračovali ve starostech Jeho; chce jim znamenitě odplatiti, cokoli by pro nás učinili.

Kdybych byl na místě toho člověka býval, jaké by byly city k mému osvoboditeli bývaly? Zdaž bych byl opomenul

příležitosti, abych jemu osvědčil svou vděčnost? Byl bych milerád jemu sloužil a obětoval život, který mi zachoval... O duše má, nejsi-li povinna nyní tak učiniti, nemáš-li učiniti ještě více Ježíši, svému Spasiteli, svému Bohu, který uzdravuje slabosti tvé, který vykupuje od záhuby život tvůj, který dobrým naplňuje touhu tvou? Dobrořeč tedy Pánu a nezapomínej vážit si dobrodiní, jichž jsi od Něho množství obdržela: Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomínej dobrodiní jeho. Než je-li dosti Jemu dobrořečiti? Slyš, učí tě, jak bys nejlépe dokázala vděčnost svou: Jdi a čin podobně, čiň ostatním, co Já učinil tobě.

II. Ježíš chce, aby učeníci Jeho, zvláště pak kněží, lásky Jeho k bližnímu následovali. Není žádného příkazu, v zákonu Božím obsaženého, ku kterému by častěji se vracel dávaje nám naučení. Brzy nám praví, že míra, které užívati budeme obcujíce s bratry, bude měrou, jižto Bůh nám bude měřiti, že jak my budeme dobrotivi a milosrdni k bratrům, tak bude i Bůh k nám. Brzy nás učí, že naše láska vztahovati se musí i k těm, kteří nás nenávidějí, chceme-li býti dítkami Otce nebeského, Jenž slunci káže úrodnosti pole hříšníkovo tak jako pole spravedlivého a t. d. Možno říci, že mluví o této povinnosti nejdůležitější v čas i příhodný i nepřítomný. Táže-li se Jej někdo, které jest první ze všech přikázání, jmenuje lásku k Bohu a přidává nejsa otázan přikázání druhé, jenž prvnímu jest podobno; lásku, kterou máme bližního milovati jako sebe samy. Ještě však více činí. Toto přikázání druhé prohlašuje za své a činí z něho zvláštní předpis; a kdy? Večer před svou smrtí, když posledně se svými učeníky mluví dávaje na jevo přátelství nejvroucnější; nikdy řeč jeho nesvědčila o lásce tak dojemné: „Synáčkové, ještě maličko jsem s vámi. Nebudu s vámi obcovati leč dobu kratičkou a tyto poslední chvíle vynakládám, abych vás opět připamatoval na to, co jsem tolikrát vám pravil: milujte se vespolek, jako jsem Já dříve miloval vás. Ano, toť můj rozkaz, můj, pravím, který abyste věrně zachovávali, z celého srdce si přeji: Toť přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako jsem miloval vás. Toť přikazuji vám. Podle toho vás svět pozná, z toho i Já souditi budu, že jste mými učeníky. Po rozkazech tak důtklivých oči své k nebi pozdvihne a modlí se nejprve za své apoštoly a kněze, pak za všechny, kteří jejich přičiněním uvěří v Něho. A

zač obzvláště prosí? Aby byli jedno láskou vzájemnou, jako jedno jsou Otec nebeský a On přirozeností. Aby byli jedno, jakož i my jedno jsme. Já v nich, a ty ve mně: aby dokonání byli v jedno. O svatá jednotu všech srdcí, obraze jednoty Boha trojosobného! O lásko bratrská, srdci Ježíše Krista tak milá! Služba kněžská v tom záleží, abys byla zavedena, udržována, zdokonalována na zemi.

Ale především obcujíce s hříšníky následovati mají kněží krásného vzoru, jenž jest jim dán v onom podobenství. Všecky jeho rysy zasluhují, aby kněží pilně je zkoumali. Milosrdný Samaritán přemůže ošklibost, kterou jemu přirozeným během působil pohled na ty věci děsné očím jeho se naskytující; blíže přistoupí. Byť i sebe byl zoufalejší. sebe odpornější stav duše hříchu oddané, kněz dobrý nehodlá vzdalovati se jí; blíží se k ní, jak jen může, hledá ji a snaží se získati její důvěry: přišel k němu. Dojde-li tohoto výsledku prvního, ovazuje rány této duše nešťastné; nejprve zkoumá pramen zla a hojiti počíná tím, že zastavuje tok nešlechetných naruživostí hříšnickových; pokud by krev tekla, léčení by se nedařilo; naleje do duše oleje a vína, což znamená laskavost a sílu, poněvadž s ní nakládati jest jemu zároveň dobrotivě a pevně. Nepřestává na tom, že ovazuje rány hříšnickovy, vzdaluje ho příležitostí nebezpečných a na místo bezpečné jej přivádí. I dále naň vynakládá péči sám anebo jiné žádá, aby o něj se starali; posiluje ho, myslí mu dodává, těší jej ve strastech, v dobrých snahách jej udržuje, jeho nestálost mění ve vytrvalost, aby upřímně lnul k Bohu. Nelze vypsati veškerou trpělivost a všechny prostředky, jakých jest lékaři duševnímu potřebí, chce-li duše nemocné vyhojiti.

Sv. Bernard Bohu děkoval, že více oleje než vína nalil do ran duše jeho; lékař Božský podobně jedná se všemi slabostmi, jež nás tíží.

Zdaž i já hojím své ovce nemocné toužou laskavostí, toužou dobrotou, toužou útrpností shovívavou?

Ke mši sv. tak připraviti se chci, abych prosil Ježíše Krista za odpuštění, že jsem nedobře zachovával Jeho přikázání, zvláště ono, které ke spáse duší zbloudilých se vztahuje. Každého dne dává mi srdce své, když slavím sv. tajemstva; kdy pak úcastenství míti budu na Jeho něžné lásce ke hříšníkům?

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. Ježíš Kristus do' rým Samaritánem, ve sv. evangelii líčeným. Proč sestoupil na zemi a přiblížil se k nám? Věděl dobře, kde jsme, do jakého stavu smutného nás hřích přivedl. Přistoupil k nám, ne aby nás trestal, nýbrž aby nás uzdravil, nás vykoupil. Svě statky, svůj klid, své jméno dobré svůj život, všecko za nás obětoval. Svěřil nás církvi, jejížto služebníkům rozkázal, aby o nás pečovali; odmění je za vše, cokoli učiní pro nás. O duše má, veleb Spasitele a nikdy nezapomeň, že jsi tolik dobrého přijala od Něho.

II. Ježíš chce, aby učenci Jeho, zvláště kněží, následovali Jeho lísky. Není v Jeho učení článku, k němuž by častěji se vracel. Přivádí nám bez ustání na mysl tuto povinnost hlavní. Přijímá přikázání lásky bratrské za své vlastní: Milujte se vespolek, jako Já jsem dříve míloval vás; toť můj rozkaz. rozkaz, který abyste věrně zachovávali, z celého srdce si přeji. O svatá jednoto všech srdcí. obraze jednoty Boha trojosobního; tebou počíná jednotu vyvolených na zemi! Ale přede vším způsobu, jakým bych měl se chovati ke hříšníkům, naučiti se mohu od Pána Ježíše, vzoru nejkrásnějšího.

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

O roku a dni narození Krista Pána.

Studie historicko-exegetická.

Fr. Vacek.

Za původce křesťanského letopočtu našeho považuje se všeobecně Dionysius příjímím Exiguus (Malý). Učený mnich ten žil ku konci V. a na počátku VI. století a proslavil se nejvíce právnickou sbírkou zákonů církevních. Vedle práva pěstuje studia starožitnická stanovil, že světodějný den narození Krista Pána položit dlužno do roku 753. po založení města Říma. Ponenáhlu ujalo se nové počítání to po celém světě křesťanském. neboť narození Páně pokládalo se právem za nejznamení-
tější skutek v dějinách lidských a za nejdůstojnější počátek letopočtu křesťanského. Leč již za nedlouho po smrti Dionysiově († 536) vznikati počaly pochybnosti o pravosti výpočtu jeho, avšak pro nedostatek pramenů historických o vládě císaře Římského Augusta a krále Heroda, jakož i proto, že spisovatelé sv. evangelii let nikde určitě neudávají, nebylo možno jej opravit. Během mnoha století zdomác-

nělo počítání Dionysiovo v obou církvích křesťanských tak, že nikdo více na opravu jeho nepomýšlel. Teprve kritickým bádáním učenců věků minulých a doby novější stvrzeno nade všechnu pochybnost jistěji, že křesťanský letopočet náš za pravý považován býti nemůže.

Sv. Matouš vypravuje (2, 2. 9.), že ukázala se mudrcům hvězda na východu slunce (ὁ ἀστέρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ LXX) a předcházela je do Betléma a stanula nad místem, kdež bylo děťátko. Přírodní ukaz ten dal podnět mnohým hvězdářům, že pokládajíce jej za zvláštní spojení vyšších oběžnic vypočetli po zevrubném bádání, kdy hvězda mudrců na obzoru nebeském se objevila. Na základě výpočtů těch stanovili rozliční spisovatelé leto narození Páně rozličně. Tak, abychom o některých se zmínili, klade je Antonín Kapella na rok 747, Petavius 748, Kepler 751, Skaliger 749 po založení Říma. Učený spisovatel Dánský Bedřich Münster dovozuje v zájímavém spisu svém: „O hvězdě mudrcův,“ *) že neobyčejná konstellace, která pozorována byla r. 1604 ve střední Evropě, objevila se již r. 747 po založení Říma. Tvzení své opírá o výzkumy slovutného Keplerova, který již r. 1606. ve zvláštním latinském spisu, v Praze vydaném, upozorňoval současníky své na podivuhodné shvězdění, jež dvě léta před tím na obzoru se ukázalo. Trvalo pak spojení ono z r. 747 od května až do konce prosince. Z toho uzavírá dr. Münster, že Kristus Pán narodil se v druhé polovici téhož léta. Náhled ten podporuje ještě jiná okolnost. Spasitel náš narodil se, jak známo, za panování krále Heroda, který zemřel již roku 750, několik dní před svátky velikonočními, t. j. o tři léta dříve, nežli se narození Páně obyčejně počítá. Podle domněni pak některých kraloval Herodes ještě alespoň dvě léta po příchodu Syna Božího na tento svět. Z toho vidno, že letopočet Münsterův, který o šest let od všeobecného počtu Dionysiova se liší, jest správnější nežli tento. **)

Sv. Lukáš vypravuje v evangeliu svém (2, 1. 2.), že vyšel rozkaz od císaře Augusta, aby byl popsán všecken svět, a připomíná, že popsání to stalo se nejprvé, když vladařem Syrským byl Cyrenius (haec descriptio prima facta est a praeside Syriae

*) Der Stern der Weisen. Kopenhagen 1827.

**) Palacký: Časopis Musea z r. 1828.

Cyrino, Vulg.). Jak historicky dotvrzeno, podrobili se občané Římští za vlády císaře Augusta dvojímu popisu. První započal v Itálii r. 746, druhý r. 766 a rozšiřovaly se znenáhla na odlehlejší provincie. Avšak co se týče vladaře Syrského Cyrenia čili, jak vlastně se latině nazýval, Publia Sulpicia Quirina, naskytá se nejedna obtíž při určení doby, ve které vládl. Jisto jest, že Quirinus byl prefektem Syrským od r. 759—765 čili podle našeho letopočtu od r. 6. až k 13. po Kristu Pánu. Dále nepodléhá pochybnosti, že v čas úřadování jeho byl druhý popis římský odbýván na rozkaz císaře Augusta, jak se o tom zmínka děje ve Skutcích apoštolských (5, 37.) *ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς LXX*; in diebus professionis, Vulg.; za dnů zápisů. Mnozí spisovatelé se domnívají, že Quirinus byl po prve prefektem Syrským od r. 750—753 po Quintiliově Varovi, a to toliko „jmenem“, zdržuje se neustále v Římě a dává se zastupovati předchůdcem svým. Vlastním ředitelem popisu byl po udání Tertullianovu Sentius Saturninus, předchůdce Varův v Syrii (od r. 743—747). Týž Sentius ukončiv vládu vrátil se do Říma a později teprv vyslán byl na Východ, aby obeznalý jsa poměrů zemí tamních, řídil první popis císařem Augustem naporučený. Mínění tomuto nasvědčuje znění textů Řeckého (LXX), jež výslovně dí, že popis vykonán byl za vlády Quirinovy a nikoli řízením jeho, jak Vulgata nedopatřením překládá. Z toho vysvítá, že rok narození Páně položití dlužno do leta 750. po založení města Říma, tedy o tři léta dříve nežli Dionysius jej byl položil.

K témuž výsledku možno nám dospěti, porovnáme-li dvě místa v evangeliu sv. Lukáše. Vypravuje se tam zajiště, že sv. Jan Křtitel započal veřejnou činnost svou leta 15. císařství Tiberia, když Pontský Pilát spravoval Judstvo (Luk. 3, 1.), Ježíš pak počínal býti jako ve třiceti letech (3, 23. *ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος*, LXX). Císař Augustus zemřel r. 767 a císařský trůn jeho zaujal Tiberius. Patnáctý rok vlády Tiberiovy jest tedy r. 782. Avšak Tiberius vládl poslední dvě léta za života Augustova společně s ním a proto můžeme bez zdráhání za patnáctý rok vlády jeho počítati r. 780. Byl-li Kristus Pán tehda v třicátých letech, narodil se roku 750. Nevadí ta okolnost, že proslulý opat San Clemente, spisovatel knihy: „De emendatione aerae christianae“, považuje patná-

ctý rok vlády Tiberiovy za rok úmrtí Spasitele našeho; neboť tvrzení to jest beze vší pochybnosti klamné a proto i rok 747, který klade na Narození Páně, za pravý považovati nemůžeme.

Když Kristus Pán horle pro čest domu Božího, vyhnal z chrámu Jerusalemského kupce a penězoměnce, tázali se jej židé: „Jaké znamení nám ukážeš, že tyto věci činíš? I odpověděl jim Mistr: „Zrušte chrám tento a ve třech dnech zase vzdělám jej.“ Divili se židé odpovědi té a poučovali se jali Pána: „Čtyřicet a šest let dělán jest chrám tento (*ἡ οὐδομένη ὁ ναὸς οὗτος*) a ty ve třech dnech vzděláš jej? (Jan 2, 18. 20.) Stavba chrámová započata byla Herodem v 18. roce vlády jeho, tedy leta 734. Trvala-li, jakož o tom netřeba pochybovati, plných 46 let, dokončena byla leta 780. Proroctví Kristovo vysloveno bylo v prvním roce vykupitelské činnosti Jeho a sice o veliké noci. Tenkrát byl Spasitel náš třicet let stár a tudíž narození Jeho klásti dlužno do rokn 750 po založení města Říma.

Z předchozích řádků jde na jevo, co jsme již na počátku jich tvrdili, že letopočet náš, zavedený Dionysiem Malým, úplně správným býti nemůže. Mínění badatelů v tom se shoduje, že Kristus Pán narodil se dříve nežli obyčejně počítáme; avšak kdežto někteří rok narození o celých šest let dříve kladou, ostatní správněji chybu toliko tří let uznávají. Zajímavější ještě podrobnosti se nám naskytají, tážeme-li se po velikém dni blahoslaveného příchodu Páně na svět. (Dokončení.)

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

Byla to divná, podivná noc! Přivedli jsme tolik vojska, jakobychem měli se polem setkati se samým králem — a našli jsme prázdný hrádek. Věděl jsem to a netajil jsem se míněním svým, ale slov mých počíná se málo dbáti. Také dobře! Budé na čase, abych si hledal místo jiné, kde by se mně věnovalo více důvěry. Jsem tu již nespokojen a staré chmůry sedají mi kolem hlavy. Jen ještě jeden, poslední krok a půjdu opět dále. A ty půjdeš se mnou! Mrzíš se také, vidím ti to na tváři. Nezpomínej více toho. Byla to divná, pradičná noc!

Tak hovořil Prostovlas s mladým dru-

hem svým, který s ním po táhlé stráni ke klášteru vystupoval.

Nevšímal si krásného jarního jitra, jež nad krajinou opět se rozhostilo, nýbrž připomínali si, kterak nemile byli překvapeni, když hrad Stradovský našli opuštěný. Horšili se nad nezdařeným lupem a vinu nezdaru kladli na účet temné noci.

Co měli říkati bratří klášterní o dnešní noci? Připravila je o bývalý poklid, přinesla jim zprávu nejtrudnější, jakou kdy jen uslyšeti mohli. A přece nereptali ani slovem, nikdo z nich nestěžoval na krutou hru osudu! Mladší bratří, které nevázal slib k posvátnému domu, opustili ještě před půlnocí klášter a spěchali k bezpečnějšímu útulku; starší očekávali klidně jitra na modlitbách. Guardian dověděl se od posla, že Stradov již padl do rukou nepřátelských, těšil soudruhy své, povzbuzoval důvěru jejich v Pána a sám s tváří veselou obcházel celý dům.

„Ani nevím, proč událost mi stále tane na mysli, které stal jsem se loni svědkem očitým,“ pravil bratřím. „Měl jsem cosi jednati s drahým přítelem svým zvěčnělým Janem, opatem Podlažickým. I vypravil jsem se odpoledne k němu. Sotva však přišel jsem do Podlažic, přinesl kdosi neblahou zprávu, že usnesl se tábor Orebitů na hoře Kunětické shromáždění táhnouti k Podlažicům a zasvětit klášter plamenům. Opat Jan pozdvihl ruce a pravil: „Děkuji ti, Bože, že jsi mne vyslyšel. Tolik let poskytoval jsi nám toliko dobré věci a těžším křížem jsi nás nenavštívil. Počali jsme pychat a zapomínati na Tebe. Nyní tedy opět na nás vzpomínáš. Buď Tobě chvála a čest! Přijď, o Pane, a trestej nás za hříchy naše!“ Slova jeho utkvěla mi hluboce v srdci. Loučil jsem se s ním slz maje plné oči. „Neplač, bratře!“ pravil mi. „Týž los nás oba čeká a budeme blaženi, jestliže nás nemine.“ Minul jej los ten po prvé, nepřátelé obrátili se k Hradci a nedotkli se ani zdi klášterních. Avšak neminul jej později. Mučenická koruna byla mu vstavena na hlavu a on stál pevně věren jsa Pánu.“

Prostovlas vystoupil zatím s Viktorinem až ke hřbitovní zdi a oba mlčky pohlíželi na kostel Klášterský. Kdož může rozhodnouti, zdali nezmocnila se jich posvátná bázeň, ani ocitli se na svaté půdě hřbitova a hodlali drze vztáhnouti ruce nejen na staleté zdi ale i na dědictví Páně, věrné syny sv. Františka? Pomník zbožné mysli štědrých předků, spanilý stánek Boha

živého, stál před zrakoma jejich. Pevná čtverhranná věž, súzujíc se ve štíhlou střechu a končíc dvojatým křížem, zdála se jim hrozebným prstem, který na trest samého nebe je pamatoval.

„Zdá se mi, že se třeseš, bloude,“ zahovořil konečně starý rytíř a způsobem nehrubě laskavým chopil se ruky mladíkovy. „Jsme u cíle cesty své a co nevidět vyplašíme krahujce z teplého brlohu jejich,“ doložil potupně se usmívaje. „Aj, což jsi oněměl, chlapče, že mi neodpovídáš?“

„Odpust, vzácný pane, jsem celý pomaten!“ vyrazil ze sebe mladík a vymknuv se mu z ruky ukryval do dlaní bleudou tvář svou.

„Co se to stalo s tebou?“ tázal se temným hlasem Prostovlas a potřásl při tom ramenem mladíkovým. „Mluv, mluv okamžitě, co se ti stalo,“ doložil hlasem téměř příšerným, neboť brzy budu tě považovati za zbabělého zrádce svaté věci . . .“

Při posledních slovech ucítil Prostovlas, že někdo z lehka ruky jeho se dotekl. Rychle se obrátil v tu stranu. Hrozivá tvář jeho zastřela se ještě temnějšími mraky. Mimoděk sáhl po jílcí svého meče, ale v okamžiku se vzpamatoval a obrátil se opět k mladíkovi. Nový příchozí nebyl nikdo jiný než guardian, jenž slyše cizí hlasy na hřbitově opustil chrám a k oběma vojínům se přiblížil. Z počátku myslil, že onino dva jsou zbrojnoši pána Stradovského a že za jakýmsi poselstvím do Kláštera byli vysláni. Než, poslední slova, která z úst staršího byl zaslechl, přesvědčila jej o něčem jiném. Neztratil však ani na okamžik duchapřítomnosti.

„Odložte hněv, přátelé, a v brzku se dorozumíte,“ pravil guardian používaje mlčení, které po příchodu jeho nastalo.

„Kdo jsi?“ vzkřikl Prostovlas, „že se odvažuješ slovem mísiti se do naší řeči.“

Viktorin spustil při prvních slovech Šebířových ruce s tváří a chvěl se na celém těle. Oči jeho, sotva že se setkaly s pohledem mnichovým, se vytřeštily a bez pohnutí naň upíraly.

„Jsem strážcem tohoto zátíší,“ odvětil pokojně kmet a ukazoval na chrám a budovu klášterní s jedné strany ke kostelu přilehající. „Buď mi vítán pod pohostinnou střechu naši, ať jsi kdokoliv!“

Prostovlas překvapen pohlížel na Šebíře. Hlas jeho nebyl mu úplně neznámý. Tak alespoň se mu zdálo. Sledoval okem napjatým každý tah v tváři jeho a tušení, jež mu v prsou vzniklo, nabývalo více a

více podoby pravdy. Nevšímaje si dále vrtkavého mladíka opřel ruce své v boky a měřil starce před sebou stojícího. I dobrý otec Šebíř poznával v rytíři bývalého druha mládí svého. Podle podoby tváře nebyl by ovšem mohl jej poznati, ale shlédna Viktorina, domýšlel se, kdo asi jest průvodčím jeho. (Pokračování.)

D O P I S Y.

Z Liberku, v měsíci srpnu 1881.

Kdo chce a žádá sobě jíti na pouť kratičkou a snadnou, sebeř se a jdi k sv. Anně na Sobině na liberské osadě u Rychnova v Čechách; vede tam krásná silnice z Rychnova přes Jaroslav k Hlásce; chládek poskytuje stromořadí a věje tam příjemný a zdravý horský větřík. Vyhlídka se Sobinské výšiny jest na celé hory utěšená, pod kopcem se rozprostírá hezký háječek, kde se zelenají buky, jedle a smrčiny; uprostřed stojí krásná kaple sv. Anny; velmi čistě a vkusně vše tam upraveno, okrášleno a obnoven; za nynějšího faráře dp. P. Fr. Hromadníka se zvláště to překrásné místo zvelebilo a povzneslo, neboť dříve tak nebyvalo, ano ještě se bránilo tomu, když tam processí chodily, a chodilo-li tam přec lidu zbožného na sta, chodí ano valí se ho tam nyní v processích se všech stran na tisíce. Když pastýř duchovní stojí v čele této krásné pobožnosti, tak jest to pro obecný lid velmi povzbuzující, zvláště když jest to horlivý a obětavý sluha Páně, to se lid již na takovou pouť těší a raduje. Dp. Hromadník tam přivedl veliké processí z Liberka a celé osady, Češi i Němci pěkně zpívali při průvodu. Pan farář měl krásné přivítání k sv. Anně, pak také hezké kázání na oslavu sv. matky Anny, že jsme ho rádi poslouchali. Po té se modlil s lidem křížovou cestu v háječku, a hned na to konal německé i české litanie. Za tu duchovní radost tomu vlídnému knězi a horlivému otcí duchovnímu veřejné díky vzdáváme. Zachovejž a posilniž ho sv. Anna, a pozdrav ho Pán Bůh, aby nás na budoucí rok zase tak laskavě o pouti u sv. Anny na Sobině, dali se nám toho milostivý Bůh dočekať, pohostiti mohl Božím slovem. Vás pak krajané upozorňujeme na to krásné místo poutní, abyste je navštěvovali častěji v neděli a ve svátek, to jest ten nejlepší výlet, tam se člověk potěší a zotaví na duši i na mysli okřeje. Taková pouť jest nejlepší, ráno

aneb odpoledne si processí vyjde a na večer se zase domů vrátí. Jest to beze vší větší útraty a za pohody ani ne namáhavé. Pro malé dítky jest to zvláště místo radostné; viděli jsme, jak tam chvátaly a jak se jim tam velmi líbilo u matičky sv. Anny. Nezapomínejte na nás, kdo tam častěji putujete, a sv. Annu vzýváte pomůžete se za nás.

Ze Solnice, dne 4. září 1881.

(Dvěstiletá památka posvěcení chrámu Páně.)

Letos v rok jubilejní, v rok tak slavný, kdy sv. Otec káže všemu křesťanskému světu světiti svátek sv. patronů Cyrilla a Methoděje, letos v rok tak památný pro všechno Slovanstvo, letos jako sudbou Boží i naše slavnost dvěstiletá založení základního kamene na rumech válkami zničeného kostela shodla se se slavností všech kmenů slovanských. Dvě věků již tomu, co poprvé stanuli předkové naši opět po dlouhé době na posvěceném místě „na kopečku“ se slzou radosti v oku, s citem blaha v srdci a s modlitbou na rtech, kdy zdálo se, že volá Hospodin: „Posvětil jsem domu toho, který jsi vystavěl, aby přebývalo tam jméno mé až na věky.“ (III. Král. 9, 3.) — Dvě stě let — jaká to doba! Jaké svízely, jaké osudy přelétly klenbu chrámu našeho? Pomlčím o době válek husitských a švédských, kdy sluhové Páně byli páleni, chrám oloupen a v rum sesypán, pomlčím i o dobách slasti a radosti, kdy perla v prach pohožená křížovníky opět zvednuta a kostel vypjal týn svůj nad městem a jedině to chci ukázati, že solnický chrám Páně, ač nepožívá žádných fundací, přece tak ozdoben a vykrášlen, že vyrovná se ba převyšuje v okolí ostatní. Hned stavba svatostánku byla milostí patronátu podniknuta a od té doby vleče se nepřehledná řada darů na chrám Páně. Ciborium, téměř všechna roucha bohoslužebná až z těžkého bílého zlatem krumplovaného atlasu a jiné nářadí kostelní jsou darem štedrých přífařenců. Divíme se, jak velikou hřivnou národ český přispěl na chrám uměn na Národní divadlo a když ono žaluplné neštěstí nás zastihlo, jak znova přispívá, ale Solnice a obce přífařené darovaly poměrně mnohem více na chrám Hospodinův. Zvetšel totiž všečen a ač nebylo nákladu na opravu, přece mezi lety 1869—1870 nejen důkladně opraven, ale všemožně vyzdoben, omalován, okrášlen. Nebylo na této obětavosti ještě

dost. 16 kněží, rodáků solnických a duchovních, chrám Páně obsluhujících r. 1878 dalo vymalovati od J. Hellicha oltářní obraz sv. Jana Křtitele a dvě štace křížové cesty. Ruka bohaprázdná odvážíla se sáhnouti na skvosty Marie Panny a náradí chrámové, blesk roztříštil zvonici, rozbil varhany a chrám poškodil, zvony se rozbily neopatrností, ale vše, vše bylo štědrou rukou napraveno, znova ano i lepších věcí prvních zřízeno. Když nedostačoval hřbitov kolem zdi kostelních, tu každý buď chápals se sám rukou pracovitou, neb hojnou přispěl hřivnou a pohřebiště nové v krátkce upraveno. Mimo to starají se cechové, by prapory, lucernami a jinými věcmi, pomohli okrášliti loď chrámovou. Hle, tolik může láska pravá, nezištná láska, jež nezávidí. Doufám pevnou nadějí, že nebyly tyto dary posledními a že kdyby potřeba volala, že štědrá ruka opět se otevře, nebo kde srdce naše, tam i poklad náš. A takovéto fundace, v srdcích ctitelů založené, ty jsou nejlepšími, ty potrvají, dokud srdce ta tlouci nepřestanou. Než to jsou i kapitály uložené na nejlepší úroky, nebo Bůh i soudcem a odplatitelem spravedlivým. A dvěstěletá slavnost posvěcení chrámového je rovněž upomínkou, že město učinilo s Bohem smlouvu vstoupivši jako člen řádný do všeobecné církve Kristovy. Smlouva každá má podmínky, závazky a že město a přífařenci dostáli z jedné strany těmto podmínkám toho patrné svědectví podává chrám Páně a slavnost letošní; než aby i druhá část závazku došla splnění, toť na nás abychom slavíce zasvěcení chrámu mohli slaviti i zasvěcení srdcí svých Nejvyššímu a pravými byli chrámy Ducha svatého. *A. D.*

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup ráčil sloužiti ve středu dne 24. t. m. u sv. Bartoloměje u šedých sester mši sv., po té byl přítomen poradě konsistorní a pak se odebral na své letní sídlo do Břežan.

— Pobožnost **40hodinná** bude se konati do 26. srpna na Karlově, od 27.—30. t. m. u sv. Kajetána, dne 31. srpna, 1.—3. září u sv. Petra a Pavla na Vyšehradě a od 4.—7. září u Maltézů.

— V neděli dne 28. t. m. bude za příčinou církevní památky **sv. Augustina**, učitele církevního, v kostele OO. Augustiánů u sv. Tomáše na Malé straně v 10 hod.

slavná mše svatá, a odpol. o 4. hod. požehnání.

— Dne 10. t. m. slavili na Řepnické faře v roce 1856 vysvěcení kněží biskupství kralohradeckého **25letou památku** svého vysvěcení. Kromě pánů jubilantů účastnil se ještě slavnosti pan professor, 86letý kmet a čestný kanovník Jan Stárek. Byl to dojemný pohled, když 10 zde shromážděných kněží, svého bývalého professora z fary do chrámu vedli, by tam slavné služby Boží za své bývalé žáky konal. Kázání, které měl děkan pan Šimek ze Žďáru, přítomné až k slzám došlo. Dne 11. t. m. sloužil čestný kanovník pan Horák, děkan z Hostinného, zádušní mši sv. za dva zesnulé spolubratry, po které se všichni vespolek srdečně rozloučili a opět na místo svého povolání odebrali.

— **Na ústav hluchoněmých** v Králové Hradci sešlo se dosud dobrovolných příspěvků v celku 5600 zl. v státních úpisích a 16.020 zl. 9 kr. na hotovosti.

— **První český klášter v Americe.** V Nebrasce má býti založen první český klášter americký, a za tou příčinou bylo učiněno vyzvání ke katolíkům, sídlícím v St. Louisu, aby záměr ten podporovali veřejnými sbírkami. Katolíci to ochotně připověděli. Podporovací katolický spolek sv. Václava stojí v čele tohoto ruchu a ustanovil k témuž účelu ze spolkové pokladny 100 dolarů, (210 zlatých).

— **Marianský spolek** křesť. matek bude míti v neděli dne 28. t. m. o 2 h. v chrámu Páně u sv. Kajetána svou obvyklou pobožnost.

Z Říma. Dle novějších zpráv jde skoro zcela určitě na jevo, že vláda italská sama byla příčinou výtržností u přenesení mrtvoly Pia IX. dne 13. m. m. ano tvrdí se přímo, že výtržníci byli vládními penězi podplaceni. Celá vina měla se smeknout na jednoho římského úředníka, který měl za to býti potrestán sesazením. Ale tento se zprotivil a hrozí vyzrazením celé věci. Proto si ho dal ministr Depretis zavolati, aby ho uchlácholil, a radil mu k moudrosti. — V sedění konsistoře dne 4. t. m. prohlásil sv. Otec znovuzřízení katolických biskupství v Bosně a Hercegovině a prekonisoval (prohlásil) Celest. Gangelbauera za arcibiskupa vídeňského. — Vláda černo-horská obrátila se do Říma, aby sv. Otec upravil poměry církve katolické v Černo-horsku. Přání tomu záhy bude vyhověno.

Z Ameriky. (*Nový katechismus katolických Čechů.*) Náš krajan *Vojtěch Cipín*, die-

cesán Budějovický a nyní kněz diecése Greenbayské, vydal nákladem č. tiskového spolku v Chicagu pro české školy katolické v Americe katechismus, při jehož zpracování především historickou povahu kat. náboženství měl na zřeteli. V tom ohledu dobře učinil, neb tím právě liší se kat. náboženství ode všech bludných, že jest eminentně historické, že jest trestí a jádrem člověčenstva, bez něhož zůstaly by děje a osudy pokolení lidského hádankou naprosto nerozlučitelnou. „Ježíš Kr. jest tentýž včera i dnes i na věky.“ Obyčejně dle staré soustavy přešlo se v katechismu od pádu prvních rodičů hned a bezprostředně k druhému článku víry: I v Ježíše Krista atd., aniž by se vědělo, odkud najednou ten náš Spasitel přichází a tak málo následkem toho porozuměno katechismu, že se mnozí žáci divili, že Kr. P. a P. Maria z židovského rodu pocházeli, když přece Židé Kr. P. ukřižovali! Nikdo toho nemůže upříti, že bez základu historického jest vědomost kat. náboženství nedostatečná. Protestantům nemožno psáti historický katechismus, poněvadž nemají pevné půdy historické a proto jich zaniknutí jen otázkou časovou jest. Důst. p. Cipín rozdělil k vůli směru historickému katechismus ve dvě oddělení, totiž: V Učení o Bohu — a o tom, co On pro nás učinil (věrouka a historie v přirozeném spojení) a v Učení, co my lidé pro Boha a své spasení činiti máme. (Mravouka vnitřní a zjevná bohoslužba). *První* oddělení rozdělil na čtyři částky, jichžto prvá jedná: O Bohu a jeho vlastnostech, o třech Božských osobách, o stvoření světa, o andělech, o stvoření člověka, o pádu prvních rodičů a prvotním hříchu. *Druhá* o tom, kterak Bůh pokolení lidské na příchod Vykupitelův připravoval totiž: v době všeobecné přípravy až do vyvolení Abrahamova, v době zvláštní přípravy od vyvolení Abrahamova až do Mojžíše, od Mojžíše až do posledních dob před Kr. Pánem, zejména proroky. Částka *třetí* o tom, co pro nás Ježíš Kristus, Syn Boží učinil a proto se probírá 2. čl. víry o Ježíši Kristu, Synu Božím, o vtělení Jeho a narození (3. čl.), o Jeho životě, o Jeho umučení a smrti (4. čl.), o sestoupení Jeho do pekel a o Jeho z mrtvých vstání (5. čl.), o nanebevstoupení Páně a Jeho příchodu na konec světa (6. a 7. čl.). Částka *čtvrtá* pojednává o Duchu sv. (8. čl.), o církvi sv. a obcování svatých (9. čl.), o odpuštění hříchů, o z mrtvých vstání a životu věčném, o posl. věcech člověka (11. a 12. čl.)

V oddělení *druhém* jest též částek v této posloupnosti: V částce *prvé* se pojednává o tom, kterak máme Boha milovat, Jeho přikázání zachovávat, zlého se varovat a dobré činit, proto se probírá desatero Božích přikázání a patero přikázání církevních, učení o hříchu, ctnosti, křesťanské dokonalosti a dobrých skutcích. Částka *druhá* jedná o tom, co jest milost Boží a kterak ji máme hledati, a zvláště skrze nejsv. oběť a sv. svátosti hleděti získati, proto se mluví o milosti skutečné i posvěcující, o mši sv., svátostech a svátostinách. Částka *třetí* jedná o službě Boží, a sice o modlitbě vůbec, o modlitbě P. a pozdravení andělském, o veřejné službě Boží. Co chváliti jest, že dp. spisovatel přidal krátký přehled dějin církve Kristovy přihlížeje k Čechám a k Spojeným Státům americkým, a modlitby, ježto kat. křesťan uměti a často říkati má. — „Non nova sed nove,“ možno říci o tomto katechismu, o kterém dp. Cipín pracoval z lásky k Bohu a ku svému milému lidu českému. Žehnejž Bůh práci Jeho, aby nový katechismus byl také počátkem nového života mladší generace české v Americe!

Literární oznamovatel.

— „*Ústřední knihovna*“ dospěla k č. 5, ve kterém nalezáme povídku „Divá Bára“ od Bož. Němcové, a k čís. 6., ve kterém jest veselohra „Jiskra“, k čís. 7., v kterém nalezněš historický obraz Vocelův: Poslední Orebta a k čís. 8., v kterém jest novela Markova: Známosti z průjezdu. Přejeme „Ústřední knihovně“, kterou s nevšední pečlivostí pořádá Frant. Zákrejs a vydává kněhkupectví Kobrovo mnoho zdaru u českého obcenstva. Každý jednotlivý sešit této knihovny stojí jen 10 kr.

— „*Varšavští v Karpátech*“, veselohra ve 4 jednáních, zábavné bibliotéky dílo 65. Dobrý žert jest předmětem této veselohry, které by si zvláště studující měli všimati a místo drubdy nejpapných francouzských veseloher o prázdninách provozovati. Čtyři varšavští akademikové navštívili Karpáty, tři z nich jsou uneseni krásou nebetýchých hor, jeskyň, propastí a údolí. Čtvrtý krásy nedbá a po trampotách i klopotném trmácení nechce se nijak spokojiti s kouskem černého chleba. K tomu ke všemu docházejí p. studujícím peníze. Lakomý kupec kapitalista Rubelský cestuje do Uher, aby tam zařídil továrnu na draslo k tomu účelu, by svého přibuzného o několik set tisíc zl. ošidil. Měl na cestě neštěstí, neb se zlá-

mal vozík, který služebníci chtějí dát spraviti a jeden z nich přichází do společnosti studujících. Od sluby brzy se dozvěděli, oč vlastně běží a proto se převlekli za lupiče, by bývalého kollegu svého z drápů lakomého kupce osvobodili a k otcovskému statku mu dopomohli. Toto se jím výborně zdařilo, aniž by se kupci, kterého ku konci vojáci proti domnělým loupežníkům vyslání zajali, nějakým způsobem ublížilo. Dialog jest živý a zajímavý, řeč správná.

— „*Světlozor*“ přináší v čís. 31. 32. 33. a 34. roč. XV. tato vyobrazení: Jos. Vojt. Sedláček. Mlýn na Šumavě. Dary země. Deštníkař. Marabu. Potrestaná všetečnost. Nové proboštví u sv. Víta na Hradčanech. Rubensova podobizna „vojevůdce“ v Nostické obrazárně na Malé Straně. Žid čistící bavlnu. Hrob Eleazarův. Slováký hadrláček. Vnitřek kláštera Rybského v Bulharsku. Rozbitá loutka. Klášter Rybský v Bulharsku. Některá zvířata z Martinnova illustrovaného přírodopisu. Bohuslav Šnirch. Kovárna u Krumlova. Léto. Selská svatba před chrámem P. Marie v Krakově. Vnitřek národ. divadla po požáru. Z textu vyjímáme: Můj přítel Vaňourek. (Nakr. Dunovský). Matyáš Rejsek a Beneš z Loun. (List z dějin č. gotiky. Napsal Mádle.) Procházky v přírodě. (Mazura.) V rýžových polích. (Přel. Steinich.) Od desíti k pěti. (Obrázek z Moravy od Fr. Stránecké.) Jos. Vojt. Sedláček (Životopis od Ant. Rybičky.) Kalendářík nár. života. (Od Boh. Klimšové.) Padlý velikán. (Z cest J. Wünsche.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti. Literatura.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) dospěl za redakce Jak. Malého v druhém laciném vydání k seš. 80. (Richartz — Rocky Mountains) a 81. (Rococo — Rossmassler). Cena seš. 24 kr. Náklad vede kněhkupectví Kobrovo.

— „*Kalendář učitelský Budče Pražské*“ na rok 1882. Sestavil Jos. Pour, učitel při škole obecné u sv. Mikuláše a jednatel „Pražské Budče.“ Nakladatel Fr. Urbánek, knihkupec pro lit. paedagogickou i hud. a pomůcky náčebné. Úprava velmi slušná a cena levná. Výtečně se hodí kalendář tento pro p. učitele, kteří v něm naleznou zevrubný seznam všech, kteří na školách nár., měštanských, gymnasijských a paedag. o zvelebení a zušlechtění mládeže pracují. Bylo by záhodno, by podobné kalendáře i pro jiné stavy sestavovány byly v řeči naší mateřské.

— „*Církevní rok*“, přináší v seš. 38. a 39. životopisy svatých a světic Božích, jichž památka připadá od 28. října do 21. listopadu.

— „*Posvátná kazatelna*“ vykazuje v sv. 10. (zářijovém) roč. 18. dvě řeči na oslavu sňatku J. c. k. Výsosti králeviče Rudolfa s J. král. Vys. princeznou Stefanií, řeč o pohřbu

čestného kanovníka Vyšehradského p. Ignata Franka, řeči o slavnosti Nanebevzetí, Narození a Jména Marie P., řeč o slavnosti sv. Václava, a řeči na neděle 13., 14., 15. a 16. po sv. Duchu.

— „*Staročeská bibliotéka*“, schválena vys. c. k. ministerstvem vyučování ze dne 26. října 1855 č. 14502 pro studující středních škol, dospěla v novém nezměněném vydání nákladem knihoskladu Rohlíčka a Sieverse, k seš. 3. a 4., které vykazují M. Dan. Adama z Vele-slavína práce původní. Nejen pro krásný obsah, ale též pro ryzí českou řeč přejeme bibliotéce zdaru a rozšíření zejména mezi studujícími. Cena seš. nepatrná, jen 10 kr.

— „*Ludmila*“ list pro křesť. matky, má v čís. 8. roč. VI tento obsah: Ke dni na nebe vzetí P. Marie. Pouť do Mariacelly. Dva obrázky ze života. Matka sv. Alfonsa, učitele církevního (Fr. Hašek.) Matka k matkám. Dopisy. — „*Anežka*“, list pro křesť. panny má v čís. 8. roč. III. tento obsah: Lilie bílá. Stětí sv. Jana. Nanebevzetí Marie P. Půl roku vychovatelkou. Před svatostánkem. Upomínka na svěcení naší kapličky. Něco o dopisech. Hádanky. Dopisy. — „*Václav*“, list pro kř. jinochy a muže, má v čís. 8. r. II. tento obsah: Nanebevzetí P. Marie. Ke svátku sv. Vavřince. Navedení jinochů k moudrosti. Sobectví a smutné následky jeho. Víra jest nejlepší útěchou v neštěstí. Třicetnost Božské. Posvěť se jméno tvé. Mějme cit k zvířatům. Dopisy.

Z a s l á n o.

Moravané hodlají konati velkolepou pouť svatohostýnskou, která se odbýváti bude 4. září 1881. Bude ona konána od poutníků Římských na poděkování za šťastně vykonanou pouť Římskou. Než má býti též ozvěnou přepamatné pouti Římské, má se státi manifestací katolického jména a veřejným svědectvím katol. vědomí na Moravě. Pouť ta tím závažnější jest, ana též k tomu čelí, aby mysl všech Moravanů k posvátnému Hostýnu obrácena byla a takto všickni napomáhali, aby přehojný tento zdroj milosti nezanihl, ale znovu-zřízen byl.

Poutní pořádek jest tento: V sobotu 3. září 1881 večer o 6. hod., uvítací řeč na náměstí Bystřickém, po té litanie se sv. požehnáním. — V neděli 4. září t. r. ráno o 5. hod., průvod z Bystřice na sv. Hostýn s obrazem na památku pouti slovan-ské v Římě, pro sv. Hostýn od sv. Otce posvěceným. — O 7. hod. na sv. Hostýně

kázání v kostele i venku, po něm slavné služby Boží s apoštolským požehnáním, na to pověšení obrazu svrchu uvedeného. — O 10. hod. na sv. Hostýně v kostele i venku kázání, po něm slavné služby Boží s apoštol. požehnáním. — Odp. o 1 hod. na sv. Hostýně řeč na rozloučenou a sv. požehnání. — Bude-li cena snížena na železnicích, zavčas se ohlásí.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

vdp. Jan *Fleischer*, inful. děkan a prelat kolleg. chrámu a kapitoly Vyšehradské, ku. arc. kons. rada a býv. rada manž. soudu diecesního a metropol, jub. kněz, dne 22. srpna 1881 (nar. v Košici 17. června 1802, vysv. 10. srpna 1825). Tělo v Pánu zesnulého bylo dnes o 9. hodině ranní z kaple sv. Martina donešeno do kolleg. chrámu Páně, kdež slavné zádušní služby Boží konány, načež v poctivosti bylo pochováno na hřbitově Vyšehradském. Zesnulý zanechal po sobě paměť zbožného a dobročinného kněze a vzorného služebníka Páně.

Ustanovení jsou:

- p. Vinc. *Bosáček*, kp. v Svatém poli, za adm. ve Višňové;
- p. Ant. *Dittrich*, farář v Kobyle, za far. ve Štědré;
- p. Václav *Mareš*, kp. v Žlutici, za admin. v Kobyle.

Uprázdňená místa:

Višňová, fara patr. pana kníže Josefa Colloredo-Maunsfelda, od 10. srpna 1881.
Kobyla, fara patr. panství Štědro-Žlutického, od 10. srpna 1881.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Stanka*, jub. kněz a osob. far. v Blšanech (Flöhau), 9. srpna 1881 (nar. v Tešnici 20. dubna 1803, vysv. 4. září 1827.)

Vyznamenání jsou:

- P. Jan *Neusser*, rektor kolleje piarist. v Mostě,
- P. Ignat *Sichrovský*, č. ř. prem. a osob. děkan v Boušovicích;
- p. Ignat *Polák*, děkan v Maštově (Maschau), jmenování b notáři;
- r. Frant. *Finger*, kz. na odpoč. a osobní far. v Kamenici České;
- p. Jan *Schindler*, far. na odpoč. v Bilině, obdrželi exposit. canon. a stali se osobními děkany;

- p. Karel *Wettengel*, far. a osob. děkan v Nebočanech (Neschwitz), jmenován kons. radou;
- p. Václav *Zacke*, kons. rada a osob. děka: v Čížkovicích, jmenován arcijáhnem.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Portych*, admin. ve Vyskři, za adm. v Tatobytch;
- p. Frant. *Endler*, neom., za koop. v Ehrenberku.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Eduard *Kohl*, far. na odpoč. ve Velké Úpě, dne 15. srpna 1881 (nar. 29. srpna 1822 v Lanově, vysv. 25. července 1846).

Z neomystů ustanovení jsou:

- p. Jan *Zbořil*, za kapl. v Hostinném,
- p. Ant. *Bauch*, za kapl. v N. Prusnici,
- p. Frant. *Koštal*, za koop. v Skuhrově,
- p. Jos. *Vobořil*, za kapl. ve Vosicích,
- p. Jan *Vaněk*, za kapl. v Č. Vernířovicích,
- p. Fr. *Černý*, za kapl. v Nových Hradech,
- p. Fr. *Tauchmann*, za kapl. v Hněvčevsi,
- p. Ant. *Bartoš*, za kapl. v Čáslavi,
- p. Boh. *Beránek*, za koop. v Nekoři,
- p. Karel *Živsa*, kapl. v Šlapánově, za admin. tamtéž.

V biskupství Budejovickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Val. *Čada*, far. v Štítarech, b. vik. a notář, stal se osob. děkanem,
- p. Jos. *Vondroušek*, far. v Klenči,
- p. Paulin *Puhrer*, far. v Eisendorfu,
- p. Jan *Soukup*, far. v Staňkově, a
- p. Ferd. *Pokorný*, far. v Křakově, jmenování b. notáři;
- p. Jan *Fanta*, vojenský kaplan,
- p. Jan *Menčík*, far. v Bukovci (Magolzen),
- p. Jos. *Peške*, far. v Třebnici,
- p. Karel *Konrád*, far. v Srbech, obdrželi exp. canon.

Ustanovení jsou:

- p. Fr. *Martinic*, kp. v Brloze, za far. v Albrechtci (Albrechtsried),
- p. Jan *Lekeš*, kp. v Záblatí, za kp. ve Volyni,
- p. Frant. *Kavale*, kons. kancelista, za kp. v Záboří,
- p. Vojt. *Hajný*, koop. v Staších, za kons. kancelistu,
- p. Paulin *Puhrer*, far. v Eisendorfu, odebral se na stálý odpočinek.

 J. J. kněžna A. L. ráčila darovati na dostavění chrámu sv. Víta 25 zl. a na školy katolické v Bulharsku 2 zlaté. — Zaplať Pán Bůh.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectvích

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Bratřím Slovanům

zpěv bratři Římských. *)

Jak radostná vlna to od jihu meze
Se prostírá palácem Velkého Kněze?
Ký lesk to zas na březích Tibery září?
Jak laskavý úsměv, hle, Vrchnímu Pánu,
Jenž truchlí jsa zajatcem v svém Vatikánu,
Se objevil na chmurné jindy tak tváři?

Hlas Otcovský zovoucí dítky své k sobě
A toužebnost Starcova, jenž v každé době
Ždá spojeny dítky zříť kol Stolce svého,
Hle, nalezly ohlasu v statečném kmenu,
Jenž odem svým slavnému těší se jmenu,
On z dalekých končin spěl k náruči jeho.

Buď sláva vám, mocný jste kmen Israele,
Aj, latinské plémě vám bratrem je celé,
Neb Roma je oltářem okrsku všeho.
O pospěšte nad hrobem vzácným, jenž hostí
Tak posvátné Cyrilla vašeho kosti,
Zpěv národní zaznívej k oslavě jeho!

Zvuk vznešený zpěvných a bojovných Slavů
Je provázen příjemným souzvukem davu,
Jemuž Method nad Tibrem strastí své líčil.
My všichni jsme bratří, nám otcem je
Jeden;
Než Petr jsa úradkem do Říma veden
Znak života první tam nadšeně vztýčil.

Když Panna sem přenesla Kristovu spásu,
Krev vznešená ztvrdila na konec času
Řím věštírnou, Nové pak Úmluvy středem.

*) Báseň tato vlašsky sepsána prof. Jer.
Brunellim, přednesena a s pochvalou přijata
yla v akademii Vatikánské.

Onť plnil vždy odkazy prvního vládce,
Však nikoli mečem, jenž rozpláší stádce
A národy napájí smrtícím jedem.

Buď sláva vám, mocný jste kmen Israele,
Aj, Latinské plémě vám bratrem je celé,
Neb Roma je oltářem okrsku všeho.

I Cyrill a Method, Moravské perly,
Svou čerpali sílu, moc z Petrovy berly
A útěchu z modlitby nad hrobem jeho.

Však Cyrill si s radostí vydobil v Římě
Své oslavy palmu a tělesné břímě
Zde nad Tibrem složiv jest s úctou tu
hroben.

A Methoděj ke slovu Hadrianovu
Šel započít svatý boj za pravdu znovu
Jsa vysokou hodností bezděky zdoben.

O vznešené poselství, radostné divy,
Vás nemůže vyličít jazyk náš tklivý!
O spanilá jitřenka denního vládce!
Tak, jako spěl před věky apoštol prvý
A v národy viru sil vlašce ji krví,
I bratrové světci jí získali stádce.

O Rutenské nivy, o Panonské chýže,
O výšiny České, o Polské vy níže,
O Dunajské břehy, o Srbské vy země,
Jež vzkvetly jste nad bratra svatého
kroky,
Když z Říma se vrátil na Vltavské toky,
Tak pozdravem zněte jak Latinské plémě!

O veldušní, jimž býval Sobieski králem,
Vy synové věrní, i v zápase stálém
I ve dlouhé trýzni je ctnost vaše pevná!
Dnes radostí vznešenou září vám líce.
O rozumím vám! Nikdo nevzpomněl více
Krom Latia, že vaše pohana zjevna!

O Prahy mlád, národe na slovo vzatý,
Zdaž nebyl to Methodův práporec svatý,
Jenž věhlasnu učinil statečnost Českou?
Zdaž nebyla Římská to Ludmily víra,
Jež zvedla vás na krále Slovanů míra
A otce vám sdružila svorností lešskou?

Jen spějte sem, spějte a národní zpěvy
Nechť cit vaší radosti po Římě jeví,
Ať řeč vaše zaznívá pahorky jeho!
Bud' sláva vám, mocný jste kmen Israele,
Aj. Latinské plémě vám bratrem je celé,
Neb Roma je oltářem okrsku všeho.

O přátelé, jimž v srdci touha tkví čistá,
O synové oddaní Náměstku Krista,
Hle, bratří, tu v objetí upřímné lásky
Dnes oběma velikým Slovanským rekům
Již otevřte ústa svá ve zpěvu k vděkům
A obnovte bývalé spolnosti svazky.

A sklonění nad hrobkou světce tu svého,
Jenž blízek jsa Klementa poklidu ctného
S ním požívá, kterého daroval Městu,
Již zdvihněme, zdvihněme srdce svá
vzhůru!

Až ohlas náš pronikne k Blaženců kůru,
My v důvěře naleznem k nebesům cestu.

O přesvatí rekové Moravů dávných,
O vůdcové, rádcové Slovanů slavných,
V den tento, jež zasvětil vám Leo cele
Se divte těm zástupům vnuků a dětí,
Již od břehů vzdálených nezhrdli spěti
Až sem, aby přednesli hymny své skvělé.

Vším královstvím zuřivost zhoubná se vleče
A národům slouží jen ostrostí meče,
Jenž slepě je potírá blaho jich ruše.
Než potomky vaše voď Petrovo heslo,
Jež jedině pravdy je ochranné veslo
A neznavný každé vzdech věřící duše.

A jako dnes národy pějou vám slávu
Se mísíce k národa Římského davu
A na stupních téhož se oltáře koří:
Tak jediná víra vše Slovany stále
Již po věky sdružuje v Petrově skále
Z pobřeží Adrie, k Baltskému moři.

A když se již zdvihají hymny a práni
Z úst bratří všech, ani se před trůnem
sklání
Sem z Moravy dospěvše k Vrchnímu Králi:
Vy Otcovi, Pastýři, Ochranci kříže,
Jenž v náručí lásky je otcovsky víže,
Těž vyslovte, Blaženci, hlas svojí chvály.

V zář nebeskou odívá doliny, výše
Lev Judský a šíří své hranice říše,
Jsa v lásce všech pohledem zaleká škůdce.
Až zkrocena bude kdys zuřivost boje,
Tož v pokoji uvidí končiny svoje
A ovčinec jediný, téhož pak Vůdce!

Homilie

na neděli 13. po sv. Duchu.

*Evangelium o desíti malomocných. Luk. XVII.
11.—19.*

*O zpovědi dle M. Thiébauta F. B. Širuček,
O. S. F.*

(Pokračování.)

II. *Zpověď.* Jak a co tedy činiti, budete se tázati, abychom měli hříchy své tak před očima svýma? Nuže br. m., musíte před zpovědí vykonati *opravdové a upřímné zpytování svědomí* a života svého, zpytování přiměřené důležitosti díla, jež před se berete, a dílo to jest ze všech nejdůležitější; jednat se a jde tu o vaše spasení; zpytování to má býti přiměřené počtu hříchů, jichž jste se dopustili; neboť člověk, který obyčejně dopouští se jen hříchů všedních z pouhé křehkosti, snadněji se upamatuje na chyby své, než jiný, u kteréhož hřích nečiní již ani žádného dojmu; toto zpytování svědomí musí býti přiměřené době, od které jste se nezpovídali; neboť kdo chodí k zpovědi měsíčně, anebo snad za půl leta, anebo dokonce jen jednou za rok, potřebuje více času k zpytování a přemýšlení než ten, kdo chodívá za několik dní. Zpytování to má míti za předmět příkázání Boží a církevní, zásady a příklady Ježíše Krista, zvláštní povinnosti stavu, dále způsob, jakým jste tyto povinnosti plnili; toto zpytování nesmí však příliš stěžovati, mástí vaši paměť, a proto ti, kdo konati chtějí zpověď doživotní (zcela neb částečně) t. z. generální, učiní dobře, volí-li k tomu způsob, jenž by paměti přispěl, ku př. rozdělí-li si čas (dobu) života svého ve dvě neb tři částky, a zpytují se pokaždé jen z jistého počtu příkázání Božích a t. d.; toto zpytování má míti za vzor ono, které kdysi Bůh sám učiní se svědomím naším, až je osvití bleškem světla svého v den soudný. Takového zpytování svědomí jest potřebí, má-li se vzbuditi ku pravé lítosti nad hříchy svými. Z toho můžete také poznati jak velmi prospívá každodenně, zvláště u večer svědomí své zpytovat, častěji se zpovídati, a jako

David dnem i nocí rozjímati o srdci svém a se tázati: „Zdaliž na věky zavrhně Bůh?“ (Žlm. 76, 8.) a posléze rozvažovati všechny okolnosti, jež hřích před Bohem ohavným činí, nebo z takovýchto úvah pochodí upřímná lítost a tato lítost, musí předcházeti zpověď. Potřebí také jest b) *při zpovědi dokonale upřímnosti*. Druhá podmínka, která musí zpověď provázeti jest upřímnost. „Jděte,“ pravil Ježíš Kristus malomocným, „ukážte se kněží,“ (Luk. 17, 14.) nechte ať vidí všelike místo, jež malomocenstvím jest nakaženo, nepřetvářejte se, netajte před nimi ničeho, aby mohli posouditi, bez bázně, aby nepobloudili, aniž se ukvapili, že jste skutečně uzdraveni. „Jděte,“ dí také všem hříšníkům vyznačeným těmito malomocnými, ukážte kněží stav svého svědomí, dejte se poznati těmto lékařům vašich duší, jak jste poznali sebe sami a jakž jste poznání od Boha, beze všeho podvodu a lsti, beze všeho zakrývání a zamlčování: „Jděte, ukážte se kněží.“ Tenť mravní smysl toho, co přikázal Ježíš Kristus malomocným; a to by snad již mohlo postačiti, abychom seznali s jakou upřímností má se díti vyznání z hříchů, avšak potřebu toho chci vám vyložiti a ukázati ze sv. zpovědi samé. A zajisté, co pak jest zpověď? Již jsem svrchu pravil: Zpověď jest žalování na sebe ze všech hříchů svých, kteréž činíme knězi, abychom od něho rozhřešení a odpuštění jich došli. Tento pojem dávají nám o zpovědi první nejvyšší pastýřové; slova, která ho vyměřují, stanoví správnost a důkladnost, s jakou se zpověď konati má.

α) Prvé: *Zpověď jest žalování* (žaloba) a soud, kdež se tato žaloba děje *jest soud pokání*, jež již Tertullian nazývá uměním pokořiti člověka (ars humilificandi hominis). Soudce, jenž tomuto soudu předsedá jest kněz, jenž má v moci rozsudek rozhřešení i odsouzení a to jménem a mocí svrchovaného soudce, jenž jest Ježíš Kristus. Jaké to důstojenství člověka, jehož Bůh takto svou mocí oblačí! Jak velká to dobrota Boží, že se takoruka své moci zřiká k vašemu dobrému! Kajicník jest tu *žalobníkem, svědkem i obžalovaným*. Žalobník má toho dbáti, aby ani více ani méně v žalobě své neudával, než co se stalo. *Svědek má k tomu hleděti*, aby ničeho neřekl, než co jest přísně podle pravdy. S jakou tedy opatrností a obezřelostí má kajicník uvažovati své skutky a své úmysly prve než na sebe žaluje! S jakou správností a úsečností má se vysloviti a vyjádřiti při

soudu pokání, aby soudně neudal, nemluvil ani příliš mnoho, ani příliš málo, ale přec všecko! *Obžalovaný*, je-li u výslechu a odpovídá-li o skutcích a věcech, na které se ho soudce táže, nevypravuje život svůj, jakoby povídal nějaký příběh. Není tedy na tom dosti, aby kajicník řekl zpovědníkovi své hříchy tak, jako jindy vypravuje nějakou lhostejnou věc; nýbrž on se tu má ukázati jako vinník trestuhodný, jenž očekává rozsudek nad sebou a jako vinník musí býti v postavě i v smýšlení; a jest-li jaký rozdíl mezi tímto soudem a soudem světským, tedy jest to ten, že při světském soudu vinník nepřiznává se sám dobrovolně, kdežto při tomto soudu zúplna dobrovolně má vyznání učiniti ze všech svých hříchů a chyb, nevyjímaje ani jedné. Tenť první důvod upřímnosti, již jest potřebí při sv. zpovědi. β) Druhé: *Zpověď jest žalování na sebe ze všech svých hříchů*, a nikoli z dobrých skutků (aspoň pokud zpovědník na to se neptá, aby lépe mohl vésti a řídit svého kajicníka), aniž ze svých časných běd; ve zpovědnici není místo, kdež by se o nich mluvit mělo; aniž z chyb a poklesků přirozených, ku př. z roztržitostí ne dobrovolných (bezděčných); aniž nevyhnutelně třeba žalovati na sebe z hříchů všedních, těch se můžeme odkáti, je zhladiti rozličnými jinými způsoby, pomodlíme-li se „Otče náš,“ jdeme-li k sv. přijímání, almužnou a jinými dobrými skutky, k nimž se připojí vzbuzení lásky a lítosti. Pravím však tolik, že to není nutno a nevyhnutelně třeba, ale dle sv. sněmu Tridentského radno a užitečno jest zpovídati se i z hříchů všedních, protože vyznání jich jest pokořující, protože zpovědník udá prostředky k vystříhání se jich; protože bdělost a pozornost, kteráž se jim věnuje, slouží k odstranění jich; protože není věc tak příliš snadná jiným způsobem je zhladiti a posléze protože v posuzování svých hříchů mýliti se můžeme, a tudíž jest nebezpečí, abychom za všední nepovažovali těch, které jsou smrtelné. Tyto smrtelné jsme zavázáni udati dle jejich počtu, dle jejich způsobu a dle jejich okolností, totiž okolností, kterými se hřích znamenitě zveličuje aneb do konce proměňuje. — Musí se udati stav toho kdo hřešil, protože osoba Bohu posvěcená, k. př. kněz, řeholník, těžšího hříchu se dopouští, než nekněz neb člověk světský, měl-li to neštěstí do hříchu upadnouti; musí se udati stav toho, proti němuž aneb s nímž jsme se prohřešili, protože uhodí-li dítě ku př. svého otce, matku, jest hřích jeho větší, než kdyby

uhodil cizího; musíme udati místo, kde jsme zhřešili, bylo-li svaté, protože hřích spáchaný v kostele běře na se způsob svatokrádeže; musíme také vyložit, kterých prostředků jsme k hříchu užívali, snad jsme lhali, utrhalí na cti, abychom soka potlačili aneb nepříteli uškodili; musíme také ještě přidati, máme-li ten hřích ve zvyku neb obyčeji, protože hříšný zvyk a obyčej více vzdaluje od Pána vůli lidskou, a poutá ji ku tvorbu, což jest něco hrozného v očích Páně; také se musí říci, z jakých pohnutek jsme zhřešili, jestliže z ctižádosti neb zisku aneb jiných zlých pohnutek, jež pak přidaly zvláštní zlomyslnost k činu hlavnímu; musíme dále vyjádřiti, hřešili-li jsme z nevědomosti anebo s poznáním, jest-li jsme předvíдали aneb mohli aspoň předvídati pohoršlivé následky svého činu; musíme také vyznati dobu a čas, kdy jsme hříchu se dopustili, protože, stalo-li se v to v den sváteční neb nedělní, nové zlomyslnosti nabývá hřích, neboť dnové Bohu zasvěcení zneuctívají se hříchem více než práci služebnou; musí se také vysvětliti to, čím se hřích znamenitě zveličuje, a snad všední stává se smrtelným, ku př. nemáme se spokojiti tím, že řekneme: já jsem kradl, nýbrž musíme říci: já jsem tu a tu věc ukradl, v té a v té míře, tak a tak mnoho; musíme posléze říci, kolikráte jsme se hříchu dopustili a po bedlivém-li a náležitém zpytování nám nelze určitý počet udati, máme dle možnosti alespoň říci, kolikrát asi, neb jak často jsme zhřešili. Tenť jest pravý smysl slov, že se máme z hříchů svých vyznati dle jejich počtu, způsobu a okolností. A může-liž se takové zevrubné vyznání učiniti, nemáme-li při tom upřímnosti té největší? Druhá to úvaha, poukazující na nutnost této podmínky; nový to důvod o neplatnosti mnohých zpovědí; neboť kolik jich jest, jež by se tak důkladně konal?

γ) Třetí: *Zpověď jest žalování na sebe ze svých hříchů všech; musíme je tedy říci všechny, kterýchž jsme se koli dopustili od poslední platné zpovědi, a které bychom prve snad byli zapomněli; všechny, jichž jsme se dopustili myšlením, i ty jež jsme spáchali skutkem; ty jež jsou zajisté smrtelné, i ty, o nichž pochybujeme jsou-li smrtelné; ty, které jsou nejen proti prvním přikázáním, ale i ty, které jsou proti posledním („Nepožádáš“). Kdoby zúmyslně jediný těžký hřích zamlčel a vynechal, konal by zpověď svatokrádežnou, nedošel by platného rozhřešení ano spáchal by tím i*

nový přetěžký hřích. Toto zamlčení jest těžkým hříchem v těchto případnostech: zamlčí-li se hřích z pouhé a holé zlomyslnosti, což se snad pořádku stává, bylať by to strašná bezbožnost; pochází-li zamlčení z dobrovolné zapomnětlivosti, že jsme zanedbali bedlivě a všemožně svědomí své zpytovali; hřešili-li jsme z dobrovolné nevědomosti, neznajíce svých povinností, jež bychom byli poznali, kdybychom byli užívali prostředků, jež jsme měli k poučení svému; posléze byl-li překážkou hříšný, lichý a nepravý stud, vyjeviti jisté hříchy života svého ku př. krádež a nečistotu (proti 7. a 6. přikázání), bohužel, že tito hříchové zhusta se zamlčují. A toť jest lest a úskok ďablův; prve než se hříchu dopustíme, skrývá před námi co nestoudného a ohavného hřích na sobě má; hříchu-li jsme se dopustili, ukazuje nám ho v celé jeho ohyzdnosti. Nejen mladí lidé, nýbrž osoby všelikého stáří a všelikého stavu jsou schopny této velmi hříšné vady. Kolik tu neplatných zpovědí, v této jediné příčině? Kolik tu lehkomyšlných výmluv, jimiž by se rádi v očích svých ospravedlnili? ale nadarmo.

Námítky. aa) Jest to věci ponížující, říká se, máli člověk druhému, s nímž žije vyjeviti hříchy, jež samy sebou nesou jakousi nečest a ohavnost. Nuže! m. m. smím-liž tedy ten který výkon opomíjeti, nenáviděti, jen proto, že jest ponížující? Uvrhli jsme se v zkázu a záhubu, že jsme neměli studu, musímeť se z ní vytrhnouti studem, jež sebou nese vyznání hříchů. Proč bychom neměli míti mravní sílu vyjeviti po tajmu hříchy, o nichž jsme prve veřejně snad i se zápallem mluvili? Nemlčímeť a netajímeť ničeho ze studu, je-li život náš neb naše tělo v nebezpečenství a měli bychom něčeho zamlčovati a tajiti, běží-li tu o život duše? Jaké zpozdlé jednání? jaká to zaslepenost?

ββ) Těžká věc to, řeknete, vyjeviti člověku, čeho si žádáme zatajiti. O. m. m. br.! nebudeliž to věci mnohem a daleko těžší viděti, odkryté nejtajnější záhyby svědomí vašeho, před očima celého světa při soudu posledním? zahanbení za zahanbení! není-liž lépe vyznati se potajmu jedinému člověku, než veřejně před obličejem nebe i země, andělů i lidí, svatých i zavržených? Jestliže jediný člověk na nás takový dojem činí, jaký dojem učiní na nás pohled všech?

γγ) Ale kdo ví, nepoužije-li se mé zpovědi na ujmu mé cti a dobré pověsti? O. m. m., což pak myslíte? Jaká to nespravedl-

nost, jaká to nelaskavost s vaší strany ku zpovědníkovi? Vy tedy předpokládáte, že jest člověk a že by mohl hřešiti proti právu přirozenému, jež žádá, aby tajemství zůstalo neporušeno, proti právu Božímu, kteréž prikazuje, aby tajemství zpovědní zůstalo nedotknuté, byť tu i o život knížete neb o převrácení říše běželo, proti právu církevnímu, kteréž každého kněze, kdož by je zrušil, odsuzuje k přísnému a doživotnému pokání, proti právu občanskému, jež vyhrožuje dle starého způsobu a práva tomu, kdož by se v té příčině provinil, smrtí. Podivná to věc, vy tedy předpokládáte s jedné strany, že ví, že nesmí ani přímo ani nepřímou použití tohoto tajemství, aniž by se dopustil zločinu toho největšího, zločinu církvi nesčíslněkrátě zapovězeného, a s druhé strany, že by se přec mohl odhodlati k tomu, buď aby tím posloužil církvi, kteráž mu to zapovídá, aneb aby uspokojil některou skrytou náruživost. Můželiž býti podezření urážlivějšího, ohavnějšího? Prosím vás, na které zkušenosti pak se zakládá? Neníliž naopak mučeníků v církvi sv. pro mlčelivost svátostní (sv. Jan Nepom., bl. Jan Sarkander a t. d.)? Zdaliž jste kdy slyšeli, že by se bylo porušilo tajemství zpovědní? Neníliž jedna z těch příčin, v níž se zvláště jeví přepodivná prozřetelnost Boží? Nic, dokonce nic tedy nemůže ospravedlniti váš stud. Stud máme, abychom se hříchu nedopouštěli, dopustili-li jsme se ho, máme se z něho vyznati, nikoli způsobem jaksi nuceným, nýbrž zcela dobrovolně, aby zpovědník nemusil se tázati a vyptávati a svému kajicníkovi téměř nevinným způsobem tenata klásti, aby ho přinutil se přiznati k svým hříchům. A přec jak málo jest těch, kteříž by nepřiváděli zpovědníka svého do této nesnáze? Řekne se ku př.: Já měl zlé myšleni, a na tom zůstane, aniž by se doložilo, zda-li při těch myšlénkách nebyly i žádosti? nebyly-li tyto žádosti hříšné? — trvaly-li déle? — neměly-li neblahé následky? Služebníci Páně, prokopejte stěnu, jak vám prikazuje prorok, a užíte uvnitř chrámu ohavnosti, jedinému Bohu známé: „Synu člověka, prokopej stěnu, a obrátiv se užíš ohavnosti ještě větší nad tyto.“ Uvidíte, že duch i srdce, i vůle myslily, žádaly i spáchaly hřích; užíte, že příčinou tohoto hříchu jsou spolky, rozprávky; přátelství, jež jste považovaly za lhostejné jakoby na nich nic nebylo, a které se vám chtěly zatajiti; uvidíte, že pohoršení nenapravitelné bylo jich neblahým

následkem. „Prokopej stěnu, a obrátiv se užíš ohavnosti větší.“ Řekne se ku př. já se rozlobil, rozhněval a nevyjadřím se; který byl předmět jeho zlosti, místo a příčina jeho hněvu. Prokopej stěnu dobrý a laskavý zpovědníče! vyšetři všechny okolnosti těchto prudkých pohnutí mysli, a uvidíš, že tato popudlivost má svou příčinu a základ v pýše. užíš, že vašeň a prchlivost se jevila před dítkami, před domácími, před sousedy, shledáš, že se zlostí a hněvem byli spojeni hříchové pýchy, nadávání, na cti utržení, pohoršení, proklínání, rouhání. „Prokopej stěnu a obrátiv se užíš ohavnosti ještě větší.“ Co se dá mysliti o takovýchto zpovědích, kdež se kajicník nevysloví leč s namaháním a nesnází? Stěžkým srdcem řeknu své mínění: takovéto zpovědi jsou obyčejně svatokrádežné. A zajisté! buď se zamlčí někteří hříchové smrtelní, a pak rozhřešení jest neplatné, marné; aneb se vyznají všickni opravdově ale s tím zlým úmyslem, některý z nich zatajiti, nebyl-li zpovědník tak šťastný přijíti mu na stopu; tu kterak lze předpokládati platnost takové zpovědi? Předně kajicník se nezpovídá z tohoto zlého úmyslu, a ostatně byť se i z něho vyznal, kterak můžeme se domnívati, že by se srdce najednou změnilo a on toho srdečně litoval a měl to v pravé ošklivosti? O jak bláhový jest člověk, ba nesmyslný, chce-li tak skrývati se před Bohem! ó jak nešťastný jest ve své zúmyslnosti, an chtěje se skryti před Bohem, zasluhuje, aby Bůh na věky se skryl před ním, jak dí sv. Augustin: „Nam et si confiteri tibi noluerim, te mihi abscondam, non me tibi.“ A kdybych nechtěl tobě se vyznati, skryl bych tebe před sebou, nikoli sebe před tebou.“ Úvaha takového neštěstí měla by nás učiniti upřímnými v našich zpovědích; a tenť třetí důvod o nutnosti této podmínky.

δ) *Za čtvrté, zpověď jest žalování na sebe ze všech hříchů svých vlastních a nikoli ze hříchů bližního.* Jak mnoho Ev a Adamů na soudu zpovědním! Tento (Adam) řekl Bohu: „Žena, kterouž jsi mi dal za tovaryšku, dala mi se stromu zapovězeného; žena pak sváděla hřích svůj na hada, že ji podvedl. A chyba rodičů neučinila dítky moudřejšími. Na místě, abychom při zpovědi měli říci: „Můj Bože! jsemť pravý hříšník, budiž mi milostiv, můj Bože, jsem hříšník a to svou vinou, svou vlastní vinou, svou největší vinou,“ — svádíme hříchy své na osoby, s nimiž jest nám živu býti. Žaluje-li kdo a zpovídá-li se ku př.:

já jsem se rozlobil, rozhněval, přidává ihned: protože jsem pozoroval, že jsem byl pohaněn, potupen; vyzná-li se, že živ jest v nenávisti, vymlouvá se tím, co mu bylo snášet od toho, jehož nenávidí; jestliže pomlouval, stalo se to, že jiní také pomlouvali; prohřešil-li se proti lásce příčina toho byla, že společnost nebyla dosti opatrná; nezřídka jmenuje se i spoluvinník; neostychá se na cti utrhati při zpovědi, k nížto přistupuje, aby se odkál, že sám na cti utrhal a jiných hříchů se dopustil. — Pamatujte si dobře: Nikdy není dovoleno v zpovědi prozraditi svého spoluvinníka, leč by toho byla nejvyšší potřeba anebo veliký prospěch. Ku př. mám jíti k sv. zpovědi, a není tu než jednoho zpovědníka a ten nemůže seznati hříchů mého, aby spolu neseznal také spoluvinníka; anebo veliký prospěch, ku př. mohu míti jiného zpovědníka, ale k němu neměl bych rovné důvěry a míním, že bych neměl téhož duchovního užitku; ale i o tom dalo by se mnoho říci. Nemůže-li ten který kajicník ospravedlniti se odsuzováním svého bližního, snaží se to učiniti vymlouváním se svou křehkostí, velkým pokušením, překvapením, v němž se nacházel; proto marní čas dlouhým vypravováním, líčí, příkrývá a skrývá téměř hřích, jež chce jeviti, a skrývá ho tak, že zpovědníku nelze ho ani na polo seznati; a z toho zase pochodí neblahé následky; takoví kajicníci totiž snáší stud dokonalé zpovědi, nemajíce z ní přec žádného užitku, dopouštějí se nové svatokrádeže. Ach! daleko budtež od našich zpovědí ty dlouhé rozpravy, jež se činí k tomu konci, aby hřích zůstal přikryt aneb jež se volí z toho úmyslu, aby se zmenšil hřích a vylíčil se méně ohavným. Vzdáleny budtež našich zpovědí výmluvy a vytáčky, jimiž na se uvaliti musíme důmnění, že jsme přišli ne tak, abychom na se žalovali, jako spíše, abychom se ospravedlnili; vzdáleny budtež našich zpovědí všeliká žalování dvousmyslná a zamotaná, ano se mluví buď příliš mnoho neb příliš málo. Rceme s prorokem: „Uděliž mi Pane daru upřímnosti. Polož stráž ústům mým. Nenachylujž srdce mého k slovům zlosti, k vymlouvání mých skutků hříšných.“ Máme-li býti upřímní ve všech slovech svých, jak nás tomu učí žalmista Páně, čímž více máme to býti při sv. zpovědi!

ε) *Za páté, jest zpověď žalování na sebe ze všech svých hříchů, jež se činí knězi od biskupa k tomu zřízenému, splnomocněnému; a snad jste jen na tuto jedinou vlastnost*

u zpovědníků svých hleděli; snad někteří z nich, jež nemají potřebné opatrnosti k odkrytí ran a neduhů nemocného a ku podání prostředků příhodných, ani horlivosti pro slávu a čest Boží a spasení lidí. Snad někteří mezi nimi, kteříž se kloní k volnějším než slušno zásadám, a z nich dělají jakoby měkké podušky na zkázu duší a uvalují na ně i na sebe zlořečení prorokovo: „Běda těm, kteréž šíjí peřinky, pod všeliký loket ruky a dělají podhlavnice pod hlavu všelikého věku k polapení duší.“ Nemilujeteliž takových zpovědníků? Vidímť bohužel, že jste méně opatrní v záležitosti spasení nežli v záležitostech vezdejších. Zajisté, táží se vás, svěřitelíž život svůj tělesný, buďsi kterémukoli lékaři v nemoci nebezpečné? vložitelíž své zájmy lhostejně v ruce buďsi jakéhokoli soudce (právnicka), jedná-li se o při, vaše štěstí rozhodující? Proč tedy svěřujete svou duši lhostejně kterémukoli zpovědníku, beze vší volby, beze všeho znepokojení a rozpaku? On je schválen, splnomocněn, rcete, a na tom vám dosti. Ale onen lékař a tento advokát jest také potvrzen, splnomocněn k svému úřadu; ale on může býti zcela schopen pro jiné a ne pro vás. Budete se tu snad tázati, jak to zaonačiti by se volba dobrého zpovědníka podařila? Prostředek, aby se vám podařila jest k Bohu své útočiště vzíti a jeho za tuto milost prositi tak dlouho jak (ona) toho zasluhuje, protože jediný Bůh dává dobré pastýře; prostředek jest hledati dobrého zpovědníka s velkou sprostností srdce: „V sprostnosti srdce hledejte ho, nebo nalezen bývá od těch, kteříž víru mají v něho.“ (Moudr. 1, 1. 2.) Prostředek posléze jest obrátiti se na svého řádného pastýře. Avšak uspokojte se tím, že jsem vám naznačil povinnost vaši, musím se však sám pokořiti, hledím-li na své vlastní nedostatky; neboť ach! kdež jest má vědomost, má horlivost? Než přistupme k poslední podmínce již potřebí k zpovědi. (Dokončení.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XXVIII. Mladým.

1. *Povaha mladého věku.* a) Mladost, radost! dí přísloví; mladota, květ života Mladý věk, překrásný věk, rozkošný a naděje plný. Mládež zdařilá jest útěcha rodičů, chloubou národa a naděje vlasti. Dobré, nevinné dítky podobají se andělům, jsou Bohu nade vše milé a příjemné a zů-

stanou-li dobrými, mají nebe zaslíbené. „Nechte dítek přijíti ke mně,“ pravil Pán Ježíš, „nebo takových jest království nebeské.“ (Mat. 10, 14.) — b) Však *mladost jest velmi nebezpečná*; nebo mládež bývá nakloněna k lehkomyšlnosti a snadno se dá svoditi k mnohým pokleskům a hříchům. Kdo v mladosti zlému uvykl, v starosti stěží odvykne a zlý konec vezme. V mladosti si mnohý k stáří chystá žalosti, všeliké nemoci si stírá, předčasný hrob a zkázu věčnou si připravuje. „Mladost a rozkoš jsou marné věci.“ (Kaz. 11, 10.) „Oklamatelná jest milost a marná jest krása.“ (Přisl. 31, 30.) „Byl-li by člověk mnoho let živ a ve všem tom veselil by se, rozpomínati se má na čas temný a na mnohé dny, které když přijdou, trestány budou předešlé věci z marnosti.“ (Kaz. 11, 8.) „Mládí jest mnohým pokleskům blízko,“ dí sv. Ambrož. „Nemožno, aby mladík tělesnými žádostmi nebyl pokoušen.“ (Sv. Jeronym.) „Nad kým žádostivost panuje, ten všemu zlému podléhá,“ dokládá sv. Řehoř. „Mládenc kráčeje dle cesty své také když se stará, neuchýlí se od ní.“ (Př. 22, 6.) „Těžko jest návyk přemoci; nešlechtný zvyk sotva se zapudí.“ (Sv. Isidor.) „Zlý návyk netoliko zaslepuje rozum, ba on zatvrzuje i srdce člověka.“ (Sv. Lig.)

2. Proto kř. mládeži, milí jinochové a dívky, chcete-li pokojného a šťastného stáří dojíti, slyšte a plňte věrně své povinnosti. a) *Mladost má především státi v blízkosti Boží* a žiti pro Boha. Proto kř. mládenci a dívky, Boha se bojte a kráčejte v jeho přítomnosti. „Hospodina Boha svého následujte a jeho se bojte.“ (V. Mjž. 13, 4.) „Bázeň Hospodinova počátek moudrosti.“ (Př. 1, 7.) „Bázeň Hospodinova nenávidí zlého.“ (Př. 8, 13.) „Kdo se bojí Boha, činiti bude dobře.“ (Sir. 15, 1.) „Bázeň Hospodinova přidá dnů a léta bezbožných ukrácena budou.“ (Přisl. 10, 27.) „Pamatuj na Stvořitele svého ve dnech mladosti své, prve než přijde čas trápení a přiblíží se léta, o nichž pravíš: Nelíbí se mi.“ (Kaz. 12, 1.) „Budže živi jsme, Pánu živi jsme; budže umíráme Pánu umíráme; a tak budže žijeme, budže umíráme Páně jsme.“ (Řím. 14, 7. 8.)

b) Mládež má učiti se všemu, čeho v životě bude potřebovati a zvykati všelikým ctnostem, zvláště poslušnosti, pokore a stydlivosti, jež jsou nejkrásnější ozdobou mladého věku. „Jsi mladý, užij té rady: řici si dej, ctnostně se chovej,“ dí naše přísloví. Buďte tedy dívky poslušny.

„Poslušnost jest lepší než oběť.“ (I. Král. 15, 22.) „Poslušnost jest všech ctností počátek, jest ctnost, kteráž ostatní ctnosti do mysli vštěpuje a vštípené chrání.“ (Sv. Řehoř.). Buďte pokorny. „Oblecte se jako vyvolení Boží, svatí a milí v srdečné milosrdenství, v dobrotivost, v pokoru, mírnost, trpělivost.“ (Kol. 3, 12.) „Bůh se pyšným protiví, pokorným svou milost dává.“ (Jak. 4, 6.) „Kdo se poníží, bude povýšen.“ (Luk. 14, 11.) Buďte čistotny a stydlivy. Zachovejte drahý poklad, srdce nevinné. Chraňte se bedlivě všeho, co by stud uráželo; nemyslete, nemluvte, nečiňte, zač byste se musily stydět před Bohem i před lidmi. Stydlivost jest strážce nevinnosti. Mladík nestydatý jest Bohu i lidem ohavností.“ — „Dokonalý budeš bez poskvrny.“ (V. Mjž. 18, 13.) „Tatě vůle Boží, posvěcení vaše. Nepovolal nás Bůh k nečistotě, ale ku posvěcení.“ (I. Thes. 4, 3. 7.) „Styďte se před otcem a matkou za smilství.“ (Sir. 41, 20.) „Stydlivost jest sice všem osobám příhodna, ale přede vším sluší věku mladistvému.“ (Sv. Ambrož.) „Stydlivost mravů, jaktě to krásná, jak skvoucí perla v životě a v obličeji jinocha.“ (Sv. Bernard.) „Mládenci, neúhonní buďte ve všem, nejpředněji k čistotě prohlíďte.“ (Sv. Polykarp).

c) *Mládež má ráda dlíti ve společnosti starších* a zkušených lidí. Od starších přijímejte tedy naučení, rady a napomenutí a ochotně se podrobujte kázni. „Synu přijímej učení od mladosti své i až do šedin budeš nalezati moudrost.“ (Sir. 6, 18.) „Mezi starci stávej a k moudrosti srdce jejich připoj se, abys každé vypravování Božské mohl slyšeti.“ (Sir. 6, 35.) „Rady u moudrého hledej.“ (Tob. 4, 19) „Kdo zamítá kázeň, pohrdá duší svou; ale kdož povoluje trestáním, tentě vládce srdce svého.“ (Př. 15, 32.) „Jako jest nemoudrý, kdo pohrdá léky, tak ani ten není moudrý, kdo napomínky a kárání s vděčnou myslí nepřijímá!“ (Sv. Bernard).

d) Mládež jsouc nakloněna k lehkovážnosti a hříchu, *má své žádosti a smysly na uzdě držeti* a před lehkomyšlnými se chrániti. Podle toho se tedy spravujte. „Po žádostech svých nechod a od vůle své odvrát se.“ (Sir. 18, 30.) „Duchem chodte a žádosti těla nevykonáte.“ (Gal. 5, 16.) „Synu, jest-li že by tě lákali hříšníci, nepřivoluj jim. Nekochej se na stezkách bezbožníků, aniž se ti zalibuj cesta zlých.“ (Př. 1, 10; 4, 14.)

e) *Mládež smí se dovoleným způsobem radovati*. Radujte se tedy; však radosti, zá-

bavy vaše budtež nevinne, mírné. „Království Boží není pokrm a nápoj, ale spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém.“ (Řím 14, 17.) „Průvodkyně ctnosti a dobroty jest radost.“ (Sv. Basil.) Není pravé radosti tu, kde není pokoje a spravedlnosti. (Sv. Bernard.)

f) *Mládež má stáří ctiti.* Proto lidi staré a věkem sešlé mějte v uctivosti; křehkosti a vady jejich trpělivě snášejte a bříme stáří jim všemožně ulehčujte. „Před šedivou hlavou povstaň a cti osobu starého.“ (III. Mjž. 19, 32.) „Nepohrdej člověkem v starosti jeho.“ (Sir. 8, 7.) „Vy mladší, poddání budte starším a snášejte se vespolek.“ (I. Petr. 5, 5.) „Dobrym mladíkům přináležejí míti bázeň Boží, snášeti se s rodiči a starce míti v poctivosti.“ (Sv. Ambrož.) Všechněm zajisté národům jest stáří ctihodné.“ (Sv. Ambrož.)

g) *Mnozí mladí lidé prohřešují se k starším* lehkovážností, prostopášností a zlovolností jako Chám k otci Noemovi, Absolon k Davidovi, pacholata, ježto proroku Elišovi se posmívala, začez si hanbu a potupu, trest časný a věčný připravují. Těch a takových m. m. nenásledujte. „Nastanou lidé pyšní, neposlušní, nevďeční, bezbožní, rozkoší milovníci více nežli Boha, od takových se odvracuj. (II. Tim. 3, 2. 5.) — Však následujte příkladů mladých lidí bohabojných svatých, jako byli: Josef Eg., Samuel, David, Šalomoun, Tobiáš ml., bratři Makab. a j. „Ctěte kmety dítky milé, oni dobře učit znají; oni moudrou radu dají každé duši ušlechtilé.“

XXIX. Starým.

1. *Přednosti a vady starého věku.* „Všech dnů let našich jest let sedmdesáte aneb jest-li kdo při síle osmdesát let; a co nad to více jich, jest práce a bída a když pomine, toť ihned rychle zaletíme.“ (Žlm. 89, 10.) Tak korunovaný prorok smutně pje o stáří. Nicméně jisto jest a) že i stáří mívá mnohé dobré stránky a přednosti. Lidé staří, nabyvše mnohých zkušeností, bývají moudří, opatrní a zbožní, a ušlechtilvě svou povahu bývají v předsevzetí pevní a stálí. Takové stáří jest ctihodné „koruna důstojnosti starost, ježto na cestě spravedlnosti nalezena bude.“ (Př. 16, 31.) „Stáří ctihodné není ono dlouhověké, ani počtem let sečtené, ale šediny jsou smyslové člověka a věk starosti počestný činí život neposkvrněný.“ (Moudr. 4, 8. 9.) „Stáří jest v dobrých mravech příjemnější, v radách opatrnější, k potlačení rozkoší jest silnější,

k přetrpění smrti stálejší.“ (Sv. Ambrož.)

b) Naproti tomu mnozí lidé, stáří sešli, následkem tělesné mdloby a duchovní ocháblosti bývají váhaví a neteční a jsouce své slabosti si vědomi, bývají bázlivi a choulostiví. K mladším bývají nedůvěrní, nevrlí, často předsudky jsouce naplnění, pokroku i v dobrém nepřístupní, svéhlaví a zatvrzelí; při slabé paměti bývají buď málomluvní nebo žvástaví. Toužíce po dlouhém věku, bývají o své tělo příliš starostliví; mnohdy velmi lakomí a skrbliví. Spolehajíce na vysoké stáří, odkládají pokáním a často v nekajicnosti zemírají bez svátostí. — Takové stáří jest nehodné, Bohu nemilé, protivné. „Tři věci nenávidí duše má, mezi nimi, starce pošetileho a nerozumného.“ (Sir. 25, 3.) „Marnost jest dlouhého života sobě žádati, o ctnostný však život málo dbáti. Marnost jest vezdejší život na mysli míti, k věcem pak budoucím neprohledati. (Bl. Tom. Kp.)

2. *Povinnosti starých.* Z toho již jde, co stařečkové i stařenky máte činiti a čeho se varovati, abyste před Bohem hodně kráčeli a mnohé zásluhy v stáří pro časnost i věčnost si dobývali.

a) Stáří jest tehdy ctihodné, vyniká-li moudrostí a ctností nad jiné; proto m. m. budte pečliví, abyste se zbavili všech poklesků a hříchů, ježto jsou pro kmeta pošetilství a hanbou a snažte se, abyste věkem prospívali v kř. dokonalosti. — Ne bělost vlasův, ale mravů skvělost chvály jest hodna, dí sv. Ambrož. Přičiňte se, abyste chyby mladosti své co možná napravili.

b) Nelpěte na věcech pozemských; chraňte se všeko lakomství, „v němž jest marnost a trápení nejhorší.“ (Kaz. 4, 8.) „Kdo nenávidí lakomství, jeho dnové budou dlouzí.“ (Přisl. 28, 16.)

c) Všelike obtíže svého stáří snášejte trpělivě; chraňte se zvláště zármutku a hněvu a časem nevinných radostí mírně užívejte. „Nic starému věku tak neškodí a dny života tak neskracuje, jako zármutek a hněv. Nad veselé stáří není zajisté nic příjemnějšího,“ praví sv. Kassiodor. „Kdo netrpělivý jest ponese škodu.“ (Přisl. 19.) „Závist a hněv ukracuje dny.“ (Sir. 30, 26.) „Bázeň Páně obveselí srdce, dá veselí, radost a dlouhost dnů.“ (Sir. 1, 12.) „Radujte se v Pánu.“ (Fil. 4, 4.)

d) V strastech tohoto života hledejte útěchy ve víře, v sv. náboženství, k Bohu se utíkejte na modlitbách a v něho zcela se důvěřujte. „Dobré mysli budte a vo-

lejte ku Pánu. Jest-li že kdo v zármutku, modli se.“ (Jak. 5, 13.) „A začkoli byste prosili na modlitbě, věříce vezmete.“ (Mat. 21.) „Vzývej mne v den soužení a vytrhnu tě.“ (Žlm. 49, 15.)

e) Stáří bývá neduživé a proto mnohým „umřítí zisk“. (Fil. 1, 21.) „Však chce-li vás Pán k sobě vzít, nebo dáli vám déle žít, v tom zcela do vůle Boží se odevzdávejte. „Pane, ne má, ale tvá vůle se staň“, (Mat. 26, 39.) tak s Kristem se modlíte. — Čas, kterýž vám zbývá, vynakládejte ku konání dobrých skutků, abyste přimnožili sobě zásluhy pro království nebeské. Povinnosti stavu svého podle možnosti věrně plňte, zvláště mladých učte, napomínejte, kárejte a dobrým příkladem jim předcházejte. „Tak svět světlo vaše před lidmi, aby viděli dobré skutky vaše a chválili Otce v nebesích.“ (Mat. 5, 16.) „Vím, že netoliko ten blahoslavený jest, kdo sám s pomocí Boží spasení dojde, ale blahoslavenější jest, kdo jiné k nebeskému království vede.“ (Sv. Jeronym.)

f) Čím starší věk, tím bližší jest smrt, na niž často pamatujte; Bohu horlivě služte a neodkládejte pokáním. „Neváhej obrátiti se ku Pánu, aniž odkládej den ode dne; nevíš zajisté, čeho ti přinese příští den.“ (Sir. 5, 4. 9.) Nevíš, že dobrotivost Boží ku pokání tě vede a ty podle zatvrzelosti své a nekajícího srdce shromažďuješ sobě hněv ku dni spravedlivého soudu Božího? (Řím 2, 4. 5.)

g) Proto stále k odchodu buďte připraveni a když Pán pokyne, nelekejte, neděste se; nebo „spravedlivý doufá při smrti své“, (Přisl. 14, 32) ano toužebně Spasiteli svému vstříc krácejte, radostně volejte v duchu jako nábožný kmet Simeon: „Nyní propouštíš Pane, služebníka svého v pokoji, nebo viděly oči mé spasení tvé.“ (Luk. 2, 30.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

Na den svatého Bernarda.

Tento světec, jenž byl určen, nejen aby obnovil ducha klášterního, nýbrž také aby sloužil k okrase a podpoře celé církve, narodil se r. 1091 ve vesnici Fontainesu blíže Dijonu z rodiny urozené a ctnostné. Maje dvacet dva roky věku svého poděšen jsa nebezpečnostvými tohoto světa, uchýlil se do Citeauxa, kam pobídky a příklady jeho přivábily pět bratrů, strýce a třicet jiných

příbuzných anebo přátel. Otec jeho sám jej později následoval a stal se učeníkem syna svého. Všickni přijati byli s velikou radostí od nábožného opata Štěpána a jeho bratrů řeholních. Brzy přinucen byl Bernard opustiti dům tento svatý a založiti v Clairvaux nový, odkud četné vycházely sbory; před svou smrtí spravoval sto šedesát klášterů. To však bylo jenom částí prací a starostí. Když byl námahy podnikl skoro víře nepodobné k ochraně církve, když ji vzdělal svými ctnostmi, oslavil svým učením a zvelebil svými zázraky, zemřel dne 20. srpna r. 1153 maje šedesát tři roky věku svého. Život jeho pastýřům duší poskytuje mnohé stránky života duchovního; velkého prospěchu se doděláme budeme-li tři části rozjímati.

I. Jeho pokání přísné spojeno bylo s nevinností.

II. Život vedl vniterný, ačkoli na venek obrácena byla činnost jeho.

III. Sám sebou pohrdal, ačkoli předmětem byl všeobecného obdivu.

I. *Sv. Bernard pokání přísné spojil s nevinností dokonalou.* Od narození byl nadán takovou dobrotou srdce a takovou čistotou duševní, že na zbožnost budoucí bylo možno souditi. Rodiče jeho velice se snažili, aby jej k životu ctnostnému vychovali a příklad jejich ustavičným byl jemu naučením. Avšak nebyl snad nikdo tak vydán pokušením, poněvadž velmi snadno lze ve světě užívat zle výborných darů tělesných a duševních, jakými on oplýval; ale prozřetelnost Boží nad jeho srdcem bděla, a on ochotně poslouchal vnuknutí, od milosti pocházejících. Jedenkráte z neopatrnosti utkvěl zrakem svým na předmětu nebezpečném; ihned vrhl se do ledové vody jednoho rybníka chtěje potrestati, co jemu slabostí se zdálo býti neprominutelnou; kdož by se nedivil vzácné jemnosti svědomí, které ani chvíli snést nemůže tíži poklesku nejmenšího! Ježíš a Maria za tuto lásku k čistotě jej odměnili častými návštěvami a neobyčejným darem modlitby. Od té doby skoro bez přestání s Bohem se bavil. Takový byl život sv. Bernarda, když ještě meškal ve světě; čeho tedy měl pykati pokáním přísným, jemuž se oddal svět opouštěje, a jež konal až na konec svého života?

Ačkoli těla byl útlého a zdraví chatrného, nebylo pokání, aby stačilo jeho lásce k umrtvování sebe. Byť i jej posty oslabovaly, byť i bdění noční jej vysilovalo, byť i nemoci jej tížily: nic jemu nevadí.

Čeho pozbývá tělo, toho nabývá duch. Ustavičně nové myslí si dodává, aby touže přísností nakládal s tělem anebo jemu těžší pokání ukládal. Trocha vody, něco zeleniny, anebo i několik listů stromových, spánek velmi krátký, toť všechno, co přirozenosti udílí; a tuto zbožnou přísnost k sobě samému koná všude; umrtvuje se právě tak v palácích královských jako ve svém klášteře.

Svatí vedouce život kající pohnutkami jsou pobádáni, jež velmi zřídka rozjímáme. Čím méně jsou vinni, tím více považují se vinnými; čím duše jejich jest čistotnější tím více skvrn shledávají ve svých činech i nejdokonalejších. Horlivost, kterou mají k rozmnožení slávy Boží, jim dokazuje, že nejmenší urážky Jeho velebnosti nekonečné nejprísnejšího pokání zasluhují. Nermoutí-li je minulost, budoucnosti se obávají. Zdá se jim býti moudřejším předejít hříchu než hřešiti a pak plakati. Ano příliš milují Ježíše Krista, než aby chtěli býti bez utrpení, pamětlivi jsouce Boha — člověka, Jenž tolik pro ně vytrpěl; přejí si, aby říci mohli, že s Ním jsou ukřižováni: *Christo confixus sum cruci*. (Gal 2, 19.) Proto všecky, jež církev ctí svatými, ctí je kajícími. Duch Boží v té příčině různých cest nemá. Avšak mužové apoštolští zvláště proto útrapy umrtvování milují, poněvadž horlí pro spásu bližního. Jestliže Ježíš Kristus pokolení lidské spasil, nemůžeme lépe se připravit, abychom lidem přivlastnili zásluh spasitelných, než následující, pokud síly naše stačí, Ježíše na kříži umírajícího. Nejbezpečněji duše obrátí, kdo usmíruje Boha k prospěchu jejich.

II. *Život vedl vniterný, ačkoli na venek obrácena byla činnost jeho.* „Hádankou jsem věku svého,“ zvolal; „poustevník bez samoty, zaměstnán všemi věcmi světskými, ačkoli světa jsem se vzdal, abych mysliti mohl pouze na Boha.“ Jisto jest, že účastenství měl ve všech událostech doby své, anebo lépe řečeno, že byl jejich duší. Jestliže jej následujeme do měst, na dvory panovníků, na sněmy, jestliže jej pozorujeme, an třikrát Alpy sem i tam přechází, an všecku Francii navštěvuje, an vniká do středu Německa, shledáváme, že jemu svěřeny jsou věci nejdůležitější, uloženy služby nejtěžší, že zápasiti jest mu brzy s rozkolem, brzy s kacířstvím, ustavičně s náruživostmi nejdopornějšími. Ale přes všecka zaměstnání zevnější jest pokojným, ustavičně s Bohem spojen, Jeho vůli odevzdán: *Quae placita sunt ei, facio semper*. Naříká, žaluje, kdy-

koli jest nucen opustiti svůj klášter: „Tak-li dobrý Ježíši, uchází všsčen život můj v bolestech. Smutnáť jest duše má, dokud se nevrátím.“ Než přece opouští jej, ale tak, že nepřestává vroucně obcovati s Bohem. Nemůže-li s sebou odnésti svou světničku, praví dějepisec jeho, odnáší s sebou mysl sebranou a samotu vniternou: Na všech místech samotén byl. Podobaje se andělům, kteří konajice služby rozmanité stále pohlížejí ve tvář Boží, sv. Bernard, ač byl pohřížen do záležitostí světských, přece trvá povždy oddělen světa, své srdce neotvíraje leč Bohu.

Toť jest života apoštolského duch pravý. Nezáleží ani v jednání pečlivé Marty ani v kontemplaci tiché Marie, nýbrž v obojím, jak v jednání tak kontemplaci. Tím že s bližním jedná zevně k slávě Boží, aby rozšířil Jeho království na zemi, vniterně však trvá spojen s Bohem ke spáse bližního, aby s prospěchem potkala se jeho péče o posvěcení a spasení bližního, tím vyniká náš světec a tím slouží za vzor následování hodný všem pastýřům duší. Kéž tito následují též jeho pokoru hlubokou.

III. *Sám sebou pohrdal, ačkoli byl předmětem obdivu všeobecného.* Kdo byl kdy více ctěn než sv. Bernard? Králové jej hledali o samotě dlicího; tři papežové jeho radami se spravují a na jeho ramena skládají, abych tak řekl, řízení církve ve věcech nejobtížnějších. Všudy jej považují andělem s nebe přišlým, všudy jej poslouchají jako proroka. Vážnost jeho slova, úcta kterou vzbuzuje, všecky otázky rozhodují. On skládá výroky sněmu Pisánského, Troyeského, Etampského, Remežského. V Languedocu vítězí nad Jindřichem kacířem, v Guienně nad Vilémem, jehož proměnil z vlka v beránka. Způsobil, že zavrhlí bludy Gilberta Porréanského a Petra Abailarda. Jeho výmluvnost živá a zázraky nescíslné množství k němu vábily; aby jej lidé viděli, práce své opouštějí. Ve Spíře, v Kostnici byl by utlačen davem, kdyby jej nebyli zachránili biskupové a duchovní; ve Frankfurtě jej na svých ramenech odnesl císař, aby jej vysvobodil z množství, jež kolem něho se shromáždilo.

Přes všecky důkazy úcty tak znameňité, přes všecky úspěchy tak výborné pokora jeho se nemění; ano spíše se upevňuje. Hledí vším způsobem zatemniti slávu, která jej obkličuje. Žádají-li jej některá města za biskupa, prosbami přiměl papeže, že jej zvláštním listem zabezpečil před vše-

likou hodností církevní. On sám sebe, abych tak řekl, zavrhuje jako hříšník, ačkoli všickni jednomyslně jej uznávají svatým. Lidé jej chválí, a on prosí, aby měli útrpnost s jeho duší. „Chcete-li o mně věděti,“ psal svým přátelům. „věřte mně, a ne těm, kteří mne velebí, ač mne neznají, poněvadž vidí toliko zevnějšek. Takto pravím, poněvadž o sobě mluvím ne z domnění, nýbrž z přesvědčení: nejsem takovým, jakým jsem považován aneb jakým jsem nazýván; což věru s takovou bezpečností vyznávám, s jakou jistotou poznávám. (Epist. 11.) Chce se jeviti tak bídným, tak nízkým, aby ti, kdož jej podle své pošetilosti velebí, se styděli, že takovou chválou vynášeli člověka takového opovržení hodného. Jaké z toho naučení čerpají mohou, kdo ač z mnohých příčin by se měli ponížovati, snaží se požívatí vážnosti!

An se připravuješ k sv. oběti, obětuj Bohu vroucnost, jakou sv. Bernard k oltáři přistupoval, a upamatuj se na slova, kterými odporučuje chléb nebeský, lék duší nemocných: „Jestliže kdo z vás nepociťuje tak často a tak kruté návaly zlosti, závisti, smilstva a jiných podobných neřestí, děkujž tělu a krvi Páně, že moc svátosti v něm účinkuje.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Pokání přísné u sv. Bernarda spojeno bylo s nevinností dokonalou.* Jeho mládí v podivu hodné čistotě mravní minulo; a přece opustil svět a ve stavu řeholním oddal se úmrtvám úžasným. Čím méně svatí hříchem jsou obtíženi, tím více viny v sobě nalezájí; nečiní-li jim nepokoj minulost, strachu jim působí budoucnost; vědomí své slabosti a horlivost pro slávu Boží v nich rozněcuje onu lásku k pokání horoucí. Pamětlivi Boha — člověka, Jenž tolik pro ně vytrpěl, nemohou přivoliti, aby prázdní byli všelikého utrpení.

II. *Život sv. Bernarda vniterný spojen byl s činností na venek obrácenou.* Zabrán byl do všech událostí svého času, obtížen záležitostmi nejdůležitějšími, boje podstupoval se všemi bludy a náruživostmi, a přece byl ustavičně klidný, ustavičně spojen s Bohem, ustavičně odevzdán do Jeho vůle nejsvětější. Jak jest šťastna, o Pane, duše, která spojití dovede pečlivost Martinu a kontemplaci Mariinu.

III. *Sv. Bernard sám sebou pohrdal, ačkoli předmětem byl obdivu všeobecného.* Králové jej hledají, papežové jeho radami se řídí, národové pocty jemu vzdávají neobyčejné; činí zázraků velkých; a čím více

úmysly jeho se daří, tím více se upevňuje pokora jeho. Sám sebou pohrdá, sám se skrývá, sám se ponižuje. Jaké to naučení pro ty, kteří ačkoli z mnohých příčin hanbiti by se měli, sami sobě se diví a hledí všeliké požívatí vážnosti!

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

O roku a dni narození Krista Pána.

Studie historicko-exegetická.

Fr. Vacek.

(Dokončení.)

O dni narození Páně ochraňovaly se v prvotné církvi podání dvě, a sice slavila jej církev na východě 6. ledna, církev pak západní položila památku jeho na den 25. prosince. Oba dny ty uzavírají v sobě trvání tak zvaného slunovratu zimního (solstitium brumale). Významná doba obratu slunečního slavena byla již v šedém starověku u vzdělanějších národů svátkem „dvanácti sv. nocí.“ I u Židů nalézáme dny ty svátkům zasvěceny. Od druhého století před Kristem slavili Židé posvěcení oltáře či chrámu, jehož byl Judas Makabejský na vojsku Syrském dobyl a opět znova opravený účelu svému odevzdal. Svátky ty začínajíce 25. dnem měsíce Kislev (prosinec) trvaly po osm dní; než toliko první a poslední slaveny byly s větší okázalostí tak jako svátky stánkové. Křesťané století prvního pevně za to měli, že Spasitel světa narodil se v jedné z nocí slunovratu zimního. Doklad toho máme v církvi Alexandrinské, která první tuším ze všech obcí křesťanských na východě památku narození Páně na určitý den položila. Nedá se upříti, že křesťané Alexandrinští učinili to tím ochotněji, čím dříve chtěli zápomenouti pohanského svátku „Epifanie“ jmenem, který způsobem na výsost okázalým po celém Egyptě obzvláště 6. ledna byl oslavován. Ponenáhla rozšiřoval se svátek narození Páně po celém východě a tak jako v Alexandrii odbýván byl ku konci dvanácti sv. nocí, t. j. dne 6. ledna.

Církev západní nenásledovala ale příkladu sestry své na východě, nýbrž na základě prastarých tradic svých uložila oslavu blahoslaveného příchodu Páně na svět ke dni 25. prosince. Týž den býval za dob pohanských v Italii a v provinciích velříše Římské důležitým svátkem. Římané nazývali jej festum invicti Solis (svátek nepřemožitelného slunka) hodlajíce tím značiti vítězství slunce nad tmou jižjiž jej

ovládající. Z toho vidno, že svátek ten tlumočil tutéž ideu jako Epifanie pohan-
ských obyvatelů Egypta, která jako tuto
tak i na Západě přenesena byla nábožen-
stvím křesťanským z řádu přirozeného do
řádu milosti, aby na místě slunce oslavo-
ván byl tvůrce slunce a dárce světla věč-
ného. Ze 25. prosinec je pravým dnem na-
rození Páně, učí již sv. Augustin. „Po
starém podání,“ tak praví učený ten otec
církevní, „počat byl Pán a Mistr náš 25.
března a týž den i trpěl; narození Jeho
však dlužno klásti na den 25. prosince.“
Podnět k starobylým tradicím církevním
zavdala beze vší pochybnosti některá mi-
sta ve spisech prorockých starého Zákona,
ve kterých vyhlašuje se 24. Kislev (pro-
sinec) dnem spásy a splněných nadějí ná-
roda Israelského. „Bil jsem vás palčivým
větrem a ničil jsem díla vaše kroupami a
nikdo z vás neobrátil se ke mně,“ praví
Pán. „Rozpomeňte se na to, od tohoto dne
a dále od 24. dne měsíce devátého (Kis-
lev), ode dne, kdy založen byl chrám Ho-
spodinův, rozpomeňte se na to!“ Tak hlá-
sali proroci. Určitá slova jejich byla po-
hnutkou pro Řeky, že za dob pozdějších
přeložili svátek narození Krista Pána ze
6. ledna na den 25. prosince a slavili Vá-
noce společně s Římem.

Někteří exegetové pokoušeli se o to
dokázati historicky pravost dne svátků
Vánočních, Sv. Lukáš vypravuje v evan-
gelii svém, že kněz Zachariáš přináležel
do třídy kněžské Abias nazvané. Třída ta
byla osmou mezi 24 třídami a povinna byla
jakož i ostatní vykonávati službu kostelní
po celý týden. Josef Flavius dokládá ve
spisech svých, že roku 823 po založení
Říma sloužila v chrámu Jerusalemském od
8. srpna první kněžská třída Tajarib. Do
toho času uplynulo od 4. srpna r. 748 právě
75 let čili, počítáme-li v to 19 dní pře-
stupných, 3913 týhodnů a 3 dny. Během
této doby konala službu svou třída Taja-
rib sto a šedesátkrát a sice leta 748 po
prvé od 14. až do 21. srpna. Abiové byli,
jak jsme již svrchu podotkli, třída osmá a
proto osm neděl na to přísluhovali v chrá-
mě, t. j. od 2.—9. října r. 748. Dne 10.
října vrátil se Zachariáš do domu svého
a o šest měsíců později vyřízeno bylo po-
selství andělské v chýži Nazaretské, tedy
10. dubna r. 749. Sv. evangelista Lukáš
dí, že pozdravení to stalo se během šestého
měsíce. Rozdělíme tedy dobu 6. měsíce
počínající dnem 10. března a den střední
připadá na 25. března r. 749. Totéž den

početí a o devět měsíců později (25. pro-
sinec) den narození.

O dnech narození Krista Pána a sv.
Jana Křtitele ukazuje se takoruka spojení
řádu přirozeného s řádem milosti. Kristus
počat byl v lůně mateřském dne 25. března
— počátek jara jest spolu počátkem nové
spásy. Dle podání některých učenců byl
v týž den i praotec náš Adam stvořen:
tedy první pozemský člověk a druhý ne-
beský tělem viditelným v týž den byli
oděni; oběma měl býti svět zdokonalen,
Adamem svět viditelný, Kristem Pánem i
neviditelný i viditelný. Spasitel náš přišel
na svět, aby přemohl temnoty, proto při-
padá narození jeho do doby, kde slunce
počíná bojovati s temnotou zimní. Početí
a narození Janovo dlužno klásti o šest mě-
síců dříve. Církev slaví narozeniny jeho
dne 24. června, a to nikoliv bez důvodu,
dne počíná ubývati jako o Vánocích při-
býváti. Tak naplňují se úplně slova Před-
chůdce Páně sv. Jana: „Illum oportet
crescere, me autem minui.“ (Onť musí růsti,
já pak se menšiti.“ Jan 3, 30.)

Kněžský biret.

Jednou řekl sv. Petr Pánu Ježíši: „Aj
my (apoštolové) opustili jsme všecko a ná-
sledovali jsme tebe: což tedy bude nám?
(Mat. 19, 27.) jaká za to odplata?“ — Po-
dobně může se každý pravý kněz církve
svaté otázati a jí říci: „Aj! já jsem uči-
nil všecko, co jsi mi velela. Hřichu jsem
umřel, a umírám mu každého dne a chci
mu mrtev býti na věky (talár); živ jsem
Bohu v kněžské čistotě, svatosti, sprave-
dnosti a chci mu v těchto a všech kněž-
ských ctnostech živ býti až do posledního
vzdechnutí (rocheta); snažím se, co nej-
více mohu, všeliká přikázání Boží zacho-
vávati, obzvláště první a největší, jež zní:
„Milovati budeš Pána Boha svého z ce-
lého srdce svého a ze vší duše své, a ze
vší mysli své a ze vší síly své;“ a druhé
prvnímu podobné: „Milovati budeš bliž-
ního svého jako sebe samého“ (Mat. 22,
37. — Kolár); pastýř jsem, miluji ovečky
své, mám péči o ně a hotov jsem, kdyby
třeba bylo, i život svůj za ně položiti (štola),
což mi tedy bude? jaká za to odplata? A
církev svatá mu na to odpovídá: Bude
tobě koruna — koruna za živa, koruna po
smrti, koruna na zemi, koruna na nebi;
ne však stejná, jiná za živa, jiná po smrti,
temná za živa, jasná po smrti, neúhledná

za živa, krásná po smrti, potupná za živa, čestná po smrti, bolestná za živa, radostná po smrti, trnová za živa, slavná po smrti. Onou korunou bude tebe korunovati svět, touto bude tě korunovati Bůh. — Ale o čem to mluvíme? mluvíme o koruně, ale dle nadpisu máme mluvit o biretu, to jest o tom, co kněz, když káže anebo zpovídá anebo pochovává, anebo když přede mší svatou k oltáři a po mši svaté od oltáře kráčí, nese na hlavě. Či snad jedno s druhým nějak souvisí — koruna s biretem a biret s korunou? či snad biret a koruna totéž jest? Tak se alespoň zdá. — Hleďme se o tom přesvědčiti. Učiňme z trní korunu a postavme ji vedle biretu, a srovnejme jedno s druhým, biret s korunou a korunu s biretem, a na první pohled ukáže se nám mezi nimi nápadná podoba. Již barva koruny a biretu jest skoro tatáž — tmavá, černá. A výška, šířka, hloubka, kulatost, celá podoba koruny a biretu neliší se od sebe, a co zvláště v oči bije, jest to, že nerovnosti, vysedliny, hrbole jak na koruně, tak i na biretě se vyskytují, a že trnové pruty kolem po koruně se táhnou, a že cosi trnovým prutům podobného táhne se i po biretě. Kdožby tedy v biretě trnové koruny nepoznal? — Měl bych to za pravdu, praví někdo, kdybych byl nikdy místo černého červený biret neviděl; ale ten jsem již na hlavách mnohých kněží a vícekrát spatřil, a to jest, co mne mylí a zdržuje. Jsem tomu rád, co namítáš, námitka tvá přichází mi vhod; neboť ona potvrzuje, co jsem o biretě tvrdil, že trnovou korunu znamená. Nebo kdož pak byl ten první, jenž opravdovou korunu trnovou na hlavě nesl? nebyl-liž to Kristus Pán? byl zajisté. Píše o něm miláček jeho, sv. Jan, v evangeliu svém: „A vojáci spleťše korunu z trní, vstavili na hlavu jeho, a rouchem šarlatovým přioděli ho. I přistupovali k němu a říkali: „Zdráv buď, králi židovský!“ a dávali mu poličky. I vyšel Pilát opět ven, a řekl jim: Ale, vedu vám jej ven, abyste poznali, že na něm žádné viny nenalezám.“ (Tehdy vyšel Ježíš nesa korunu trnovou a roucho šarlatové!) I díjím Pilát: „Ejhle, člověk!“ (Jan 19, 2—5).

A nyní se táží: jaká byla tato koruna trnová, o níž tu řeč jest? černá čili červená? bez pochyby, že černá i červená, černá dle barvy přirozené, a červená od krve Páně, kterouž celá skropena, v nížto všecka jako smočena byla. A když tedy kněz dle předpisu církve svaté na památku této koruny

Páně cosi podobného, totiž biret na hlavě nosí, jaký pak biret musí býti? jest-tiž pravda, že takový, jaká byla koruna Páně, a sice jaká byla od přírody a jaká byla od krve Páně, tedy černý a červený? A protož také nosí kněží zevnitř černé a uvnitř červené, a kterýmž církev svatá dovoluje, i také zevnitř červené birety na hlavách. — Ale proč papež, jak jsem se toho kdesi dočetl, ani černého, ani červeného biretu nenosí? místo biretu nosí prý bílou atlasovou čepičku? to proto, že se k jeho nazkrz bílému rouchu ani černý, ani červený biret nehodí. Nebo papež představuje v bílém rouše svém proměněného, oslaveného Pána Ježíše takového, jakým se třem apoštolům na hoře Tábor ukázal, kdež se tvář jeho zaskvěla jako slunce, a roucho jeho učiněno jest bílé jako sníh (Mat. 17, 1. 2.). A slušno zajisté, aby když veškeré kněžstvo černým rouchem a černým anebo červeným biretem poníženého trním korunovaného Ježíše Krista představuje, aby, trvám, alespoň jeden v církvi svaté, a sice ten nejprvnější, nejvyšší, totiž papež svým bílým rouchem představoval jej povýšeného, oslaveného, korunovaného korunou slávy. Jedno bez druhého byloby neúplné, kusé; ale jedno s druhým činí krásný celek, a uvádí na paměť řčení apoštolovo: „Ponížilť sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Protož i Bůh povýšil ho a dal jemu jméno, kteréž jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných, a každý jazyk vyznával, že Pán Ježíš Kristus jest v slávě Boha Otce.“ (Filip 2, 8—11). Není tedy žádné pochybnosti o tom, že quadrat trnovou korunu znamená. Ale jest přiměřený? zajisté že jest i jako památka trnové koruny Páně, i jako oznam trnové koruny, kterouž svět kněze podobně Pánu Ježíši korunuje. Nebo služebník, učeník Páně, a tím jest kněz zajisté, cožby přiměřenějšího na hlavě nositi mohl než to, co Pán a Mistr jeho sám na hlavě nesl, totiž trnovou korunu? — A to tím více, an svět i kněze, jak již řečeno, korunou trnovou, to jest, z samých lží, utrhaní, pomluv, potup, posměchů, rouhání spletenou neustále korunuje. Viděti to každého času, obzvláště za našich dnů. Kdoby toho neviděl, musil by slepým býti. Biret tedy i jako památka trnové koruny Páně, i jako oznam trnové koruny, kterouž svět kněze korunuje, jest přiměřený tak přiměřený, že nic přiměřenějšího nad něj ani vymysleti nelze. A jako přiměřený, rov-

něž tak i důležitý jak pro kněze, tak i pro lid věřící. Pro kněze důležitý proto, že mu trnovou korunu Páně neustále před oči staví a rčení jeho na paměť uvádí: „Není učeník nad mistra, ale dokonalý bude každý, bude-li jako mistr jeho“ (Luk. 6, 40.), to jest, ponese-li trnovou korunu. Důležitý také proto, že ho ktrpělivosti, věrnosti, setrvanlivosti neustále povzbuzuje podle slov Páně: „Na světě nátisk míti budete: ale doufejtež, jáť jsem přemohl svět.“ (Jan 16, 33.) „V trpělivosti své vládnouti budete dušemi svými.“ (Luk. 21, 19.) „Kdož setrvá až do konce, ten spasen bude.“ (Mat. 10, 22.) Důležitý konečně proto, že mu zaslibuje korunu života. „Budiž věrný až do smrti, a dám ti korunu života.“ (Zjev. 2, 10.) A z těch příčin jest důležitý i pro lid věřící. Neb i jim ukazuje trnovou korunu Páně, i jim předpovídá nátisk na světě, i jich napomíná k trpělivosti, vytrvalosti až do konce, i jim přislibuje korunu života. Praví k nim u př. se svatým Pavlem: Všickni, kdož chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivenství trpěti budou.“ (2. Tim. 3, 12.) Znamenité to rčení! Nepraví apoštol: Všickni, kdo pobožně živi jsou, a t. d., nýbrž praví: I všickni, kdož chtějí pobožně živi býti a t. d. a toto chtění své jakýmkoli způsobem, ať řečí, nebo skutkem jen dosti málo na jevo dávají. Nebo svět jest tak zlý, že ani tohoto chtění, ani sebe menšího znaménka tohoto chtění snést nemůže, tak zlý, že i pro toto chtění ba i pro malé projevení tohoto chtění bouří, zuří, vzteká se, jako posedlý, haní, tupí pronásleduje. Jak mnoho trpí mnohý na vojně, kolik mnohý a mnohá ve službě, ne proto, že pobožně živi jsou, ale proto, že teprv chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši! V takovémto pronásledování kolik mají trpělivostí potřebí, kolik spásitelného napomenutí — napomenutí k věrnosti, stálosti až do konce! A kdo jim dává takové napomenutí? bireť jim je dává: neboť jim praví se svatým Pavlem: „Trpělivosti zajisté vám potřebí, abyste vůli Boží činíce dosáhli zaslíbení“ (Žid. 10, 36) „V trpělivosti běžme k uloženému nám boji, patříce na původce a dokonavatele víry, Ježíše.“ (Žid. 12, 1.) A aby ti pronásledování tím spíše uposlechli, a trpělivostí, věrností, stálostí se ozbrojili, přislibuje jim korunu slávy, řka se svatým Jakubem: Blahoslavený muž, kterýž snáší pokušení; nebo když bude zkušén, vezme korunu života, kterouž zaslíbil Bůh těm, kteříž ho

milují“ (Jak. 1, 12.); anebo se svatým Petrem: „A když se ukáže kníže pastýřů, vezmete neporušitelnou korunu slávy.“ (1. Petr. 5, 4).

Ó blahoslavení všickni, kterýmž Pán při jejich skonání sejme s hlavy korunu trnovou, a vstaví na hlavu korunu slávy!

KRONIKA.

Z Prahy. Jeho. Emin. nejdůst. pan kardinál navrátí se zítra z Břežan do Prahy nazpět, kde setrvá až ku konci tohoto téhodne, načež nastoupí apoštolskou cestu do vikariatu Českobrodského.

— Pobožnost **40hodinná** koná se až do 7. září u maltézů, od 8.—11. září u nejsv. Trojice v Podskalí a od 12.—15. t. m. u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně.

— Nejd. p. biskup Litoměřický **dr. Ant. Frind** velmi povážlivě onemocněl. Stížen jest zapálením průdušnice, které si byl při svých visitačních cestách v letě spůsobil.

— Kdežto vyjednávání mezi sv. Stolicí a Ruskem na čas přerušeno bylo, zdá se, že v **Německu nadejde církvi kat. konečně mír.** Nejen král saský Albert, ale i věřící protestanté naléhají na odstranění květnových zákonů. Nově jmenovaný biskup Trevirský dr. Korum pozván byl od Bismarka, aby ho navštívil v jeho letním sídle Varzině. Rovněž byl od císaře Viléma u přítomnosti ministrů dne 31. srpna velmi vlídně přijat. Arcibiskupství Kolínské a Hnězdněnské mají se obsaditi, zřeknou-li se dosavadní stateční arcibiskupové svých hodností. Kardinál Ledochovski, který svým krásným příkladem jiným biskupům cestu ukázel, jak si vésti mají v proticírkevním boji, ochuravěl v Římě těžce srdeční vadou. Cesty b. Prozřetelnosti jsou nevyzpytatelné, snad se tento šlechetný arcibiskup ani nedomáká vítězství církve katolické, která když nejvíce trpí, právě přemáhá.

— Rozšiřují se zprávy, že sv. Otec opustí Řím a ubytuje se na **ostrově Maltě.** Podnět k těmto zprávám zavdává agitace proticírkevní, v jejímž čele jest Menotti Garibaldi, syn známého dobrodruha, který zařizuje pluk mladíků, jejichž účelem bude, soužiti sv. Otce a vypuditi ho z majetku jeho v Římě. To vše se děje s vědomím vlády, která se chlubí, že hájí neodvislost sv. Otce. Pane odpusť jim, Italové nevědí, co činí.

— Od té doby, kdy se stálo Belgicko samostatným královstvím, **panují mezi belg. katolíky neshody** o tom, kterak se jim zachovati jest vůči belgické ústavě. Tato neshodnost tím více politování zasluhuje, protože katolíkům belgickým nutně třeba jest jednoty naproti svobodným zednářům, kteří si tam drze počínají. Nynější sv. Otec Lev, starostliv jsa o blaho církve veškeré pozdvihl proto svého výstražného hlasu a poslal na začátku srpna obšírný list kardinálu Mechlínskému, v němž kněžstvo i laiky belgické k jednotě vybízí. Kardinál a ostatních 5 biskupů belgických děkujíce sv. Otci za jeho péči, ubezpečují jej, že mnohé neshody již přestaly a ostatní následkem apoštolského listu brzy přestanou. Katolíci belgičtí budou i na dále pečovati o náboženské vyučování mládeže, pro které již tolik obětí přinesli; biskupové pak budou toho dbáti, aby se na katolické universitě Lovaňské filosofie svatého Tomaše Aquinského pěstovala.

— **Ve Francii** vykonány volby do národního shromáždění, ve veliké převaze ve prospěch republiky. Bohužel bude tato republika čím dále tím více revolucionářská a neznabožská. Katolíci při volbách podleli svou vlastní netečností. Vláda chce dále pronásledovati církev a hodlá zabrat veškeren církevní majetek. Starostové mají nejprve podati zevrubný výkaz všeho klášterního majetku, potom církevního vůbec.

Ze Švédska. (*Budoucnost katol. ve Švédsku.*) Tak jako v Anglii podobně i ve Švédsku zdá se, že nadejdou lepší doby pro církev katolickou. Totéž lze říci o Dánsku. Chvalně známý řečník P. Felix S. J. přibyl před adventem 1880 z Paříže do Kodaně. Každou neděli adventní hlásal slovo Boží v chrámu, protestanty přeplněném. V poslední neděli měsíce ledna měl poslední řeč. Obsahem přednášek jeho bylo božství Krista P., o kterém tak zajímavým způsobem pojednával, že i posluchači vysokých škol slavného řečníka k dvěma přednáškám pozvali a u velké poctivosti měli. — Dne 13. dubna 1881 přibyl do Stockholmu ze svobodného Švýcarska (!) vypověděný biskup Mermillod a započal v pondělí velikonocní tamtéž v kat. chrámu své řeči, který bohužel byl příliš malý, než aby osoby ponejvíce vyšších stavů, které řeči francouzské mocny jsou, obsahnouti mohl. Dne 10. května odebral se p. biskup do Dánska, aby v Aarhuuse nejkrásnější katol. kostel dánský posvětil. Posluchači s těžkým srdcem se loučili s p. biskupem, neb tak výmluvné-

ho řečníka prý ještě neslyšeli. K mnohým šlechticům byl p. biskup pozván. Při návštěvě vyslovil se vysoce postavený úředník v ten rozum: Dobře že nejdůst. pane již pryč se béřete kdybyste déle v středu našem dlel, budeme všichni katolíky.“ I korunní princ švédský pozval vznešeného hosta k sobě, mluvil s ním blahosklonně a dal si dáti výtah z přednášek páně Mermillodových. — Švédská státní církev jest již na holičkách.

V lednu pozval král Upsalské professory, aby měli apologetické přednášky v Stockholmu. Tyto přednášky se nezdařily, poněvadž professoři ponejvíce jsou nevěrci a tedy proti svému přesvědčení mluvit musili. Lze očekávati, že státní církev ve Švédsku jako v Irsku bude zrušena. Veliké zásluhy o církev kat. na nejzazším severu a to v Hammerfestu při severním ledovém moři má apošt. vikář Hagemann, který pro Laponce zbudoval kostel, klášter, nemocnici a školu, odkud se má šířiti křesťanství i mezi národy, kteří dosud v temnotě a v stínu smrti sedí. — Ponejprv po třech letech konal se pohřeb dle ritu katolického ve Švédsku. Umřela totiž představená šedých sester Dionysia v kláštře Oscar-Minne. Pohřeb její konal se 22. června, kdy obyvatelé hlavního města chtěli se státi diváky i účastníky, neb zemřelá sestra těšila se velké oblíbenosti, katolického pohřbu. Ponejprv po třech letech ukázal se katolický kněz, jehož přítomnost dříve smrti byla trestána ve Švédsku, ukázal se nad to v liturgickém rouchu v ulicích Stockholmských. Co si podobného nynější generace, opustivši víru svých starých otců, nikdy neviděla. Naslouchali slovům tklivým řeči pohřební, ze kterých seznali, jakými „ti nenávidění katolíci“ jsou, viděli, že se také modlí a že mají Krista Pána ve vážnosti. I protestanté plakali, když rakev spuštěna byla do chladného rovu a když se katolický kněz za zesnulou se slzami v očích modlil. Žeň jest ve Švédsku hojná, ale dělníků málo; prosme pána žně, aby vyslal dělníky na vinici svou!

Literární oznamovatel.

— *Sebrané povídky pro lid*, které napsal Frant. Pravda. Dílu II. seš. 7. obsahuje povídky: Zábavy učitelovy. Češi ve Vídni. Cena každého seš. 20 kr. Nákladem kněhkupectví Kobrova.

— „*Světobzor*“ má v čís. 35. roč. XV.

tato vyobrazení: Karel Čech. Pohled na bořící národní divadlo. Ponocný. (Obraz Quida Manesa). Honba na skot pižmový. V zátiší. V čís. 36. Obrázky z Pokučí: Včelař z Čertovce. Palác hrabat ěhunů na Malé Straně v Praze. Křest Krista Pána. Obraz Karla Škrety u sv. Štěpána na Novém Městě pražském. Senoseč v Norsku. Římské hradby u Gradisky. Z bojiště. Dobytí Mramoru. Z textu vyjímáme: Od desíti k pěti. (Obrázek od Frant. Stránecké.) Ogdar. (Báseň.) Matyáš Rejsek a Beneš z Loun. (Napsal Mádl.) V rýžových polích. Jos. Vojtěch Sedláček. (Od Ant. Rybičky.) Povídka karlstějnského havrana. (Vypravuje Václav Beneš Třebízský.) Gottfr. Vil. Leibnitz: O zbytcích polabských Slovanů a o jednotvém písmu slovanském. Procházky v přírodě. (Napsal Mazura.) Setník Katinič. (Povídka Ferd. Beciče.) Text k vyobrazením. Rozmanitosti.

— „Škola Božského Srdce Páně“ vykazuje v čís. 9. ročníku XV. tento obsah: Poustevník (báseň). — Polyglotta encykliky „Grande munus“. — Ostatky sv. Cyrilla. — Děvečkám služebným. — První všeobecná pouť Slovanů katolíků do věčného Říma. (Pokr.) — Poutní upomínky a zvlášť o Marianské Cele. — Spolehlivý vůdce mládeže. — Neděle XIII. po sv. Duchu (s rytinou). — Milodary Božského Srdce Páně (s rytinou). — Snažná prosba. — Zájmy Krista Pána v různých zemích. — V měsíci září modleme se za obnovení vrchnosti křesťanské. — Zvláštní úmysly. — Příloha k číslu 9. jest „Ascetické bibliotéky“ sešit 6. „Úcta k nejsvětější Svátosti oltářní a útěcha duším v očistci“; tímto sešitem končí se serie I. „Ascetické bibliotéky“ a knihy z ní vyšlé čítají se nyní jen v ceně krámské; — serie II. počíná spisem: „Následování nejsvětějšího Srdce Ježíšova“ ve čtyřech knihách, který podle P. J. Arnolda S. J. na český jazyk převedl P. Cyrill Kaněra O. S. B., farář u sv. Markéty v Břevnově.

— „Paměti o školách českých,“ listář školství českého v Čechách a na Moravě od l. 1598 do 1616 s doklady starší i pozdější doby. Vydal Fr. Dvorský. Celé dílo vydáno bude asi v 3 sešitech 4archových po 45 kr., poštou 50 kr. V předplacení jest celé dílo lacinější: 3 zl. 50 kr., poštou frankované 3 zl. 80 kr. Nakladatel Fr. A. Urbánek, knihkupec pro literaturu paedagogickou i hudební i pomůcky učebné.

— „Ludmila“, list pro křesťanské matky, má v čís. 9. roč. VI. tento obsah: Z pouti římské. Požehnání sv. Otce časop. „Ludmila“, „Anežka“ a „Václav“. Růže bílá. Náčrtky ze zdravotvdy dětské. Pouť do Mariecelly. Ke

dni 16. září. Dopisy. — „Václav“ vykazuje v čís. 9. dva články podobné prvním které má „Ludmila“ pak: Úžasná zvrhlost lidská. Navedení jinochů k moudrosti. Milujme vlast svou pozemskou i nebeskou. Tajemství zpovědní. Lásky ku práci. O zanedbání jinocha. Zahanbený. Jak dávno již užívá se tabáku. Dopisy. — „Anežka“, má též první dva články podobné prvním které má „Ludmila“, pak tyto: Ke slavnému dni Jména Marie. Růže žlutá. Povýšení sv. kříže. O dvou cestách. Nepěkný obrázek. Dopisy.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

vdp. Frant. Schauer, č. kons. rada a děkan v Čelákovcích, 17. srpna 1881 (nar. ve Slaném 7. června 1807, vysv. 20. července 1830).

Ustanoveni jsou:

- p. Karel Lauda, kp. v Čelákovcích, za admin. tamže;
- p. Frant. Vacek, neom., za koop. v Niklasberku.

Uprázdňená místa:

Čelákovice, děkanství patron. pana arcivévody Ludvíka Salvatora Toskan., od 24. srpna 1881.

Katechetství při měšťanské škole jakož i při některých třídách obecné školy v Slaném. Služné 800 zl. Žádosti o toto místo budtež co nejdříve podány okr. školní radě v Slaném.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. Nožka, admin., za far. ve Vorlíčkách;
- p. Jan Matějka, kapl. za far. v Žichlíuku;
- p. Vojt. Houdek, kapl., za far. v Staršově, (Dittersbach);
- p. Karel Kuhn, kapl., za expositu v Zarově (Niedersoor);
- p. Jan Záruba, kapl. v Heřmani, za koop. v Probluzi;
- p. Ant. Bartoš, neom., za kapl. v Cuslavi;
- p. Jan Krejčí, neom., za koop. v Ronově;
- p. Frant. Jeřábek, neom., za koop. v Pouchově.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenán jest:

- p. Frant. Šmat, spiritual školských sester v Horažďovicích, jmenován b. notářem.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Ku 30letému jubileum posvěcení na kněžství

Jeho Biskupské Milosti, Nejdůstojnějšího Pána, pana dra.

JOSEFA JANA HAISE,

biskupa Kralohradeckého, a všech r. 1851 v diecési Kralohradecké a Budějovické na kněžství posvěcených, kteréž dne 30. srpna v bisk. semináři v Hradci Králové, dne 31. srpna v Chrasti společně s Budějovickými veleštedrým pohostěním téhož Nejdůstojnějšího p. biskupa odbyváno jest, složil Hořícký farář, Boh. Hakl, následující dvě příležitostné básně:

Po 30. letech.

V lásce nejčistší Spasitel podává
svým se všem věrným u večer poslední;
v lásce nejčistší jeho srdce Božské
k nim se rozlívá.

Tak, *Předústojný* i *Ty* zdáš se býti
v chvíli té, an nás zde u lásce hostíš,
rovně my všickni k *Tobě* zříme s láskou
k *svému* jak *Otcí*.

Aj třicet již let času sběhlo proudem,
po třicáté v své spěje slunko pouti,
rámě biskupské na naši co skrání
v lásce spolehlo.

Ó svatá chvíle, kdože dost ti žehná?
kdož vypočte kdys ty milosti všecky,
čas po drahý ten nebe Pán jimiž nás
hojně osýpal? —

Daltě důstojnost, jakovéž nižádná
v široším se světě tom nerovná,
jíž i králův lesk v pozadí ustoupá
v řádu posvětném.

Postavil v úřad, poručiv duši být
strážci nejdražších, vycedil za něž krev,
šel v bolestnou smrt, i umřel na kříži
v lásce nestihlé!

Ještě pak zvlášť z nás je *jeden* povýšen,
v díl *apoštolský* jemu Pán dal úkol,
poctěni tím my z roku tého všickni,
zvýšení všickni!

Dík Ti převroucí, nebe Králi Věčný,
Dík Ti buď hojný za milosti všecky;
v této posvátné k *Tobě* srdce chvíli
vděčně pozírá.

Dej svaté nám jen, Pane, dosti síly;
dej za Ježíšem noze věrně kráčet,
příkladem jej mít, i za ním se bráti
slávy do věčné!

Zvlášť pak sil nám *Přemilostna Otce*,
Naň milostí svých bohatý vylij zdroj,
ať vše své věrné, naše stádce, nás též
v slávě nalezne! —

Zesnulým bratřím.

Vám, bratří milení, spánek kdož spíte poslední,
Vám, věnována budiž dnes upomínka tato.

Aj třicet tomu let, přemilý Pán nás co rozeslal,
řka: „V vinici jděte mou rovněž i Vy pracovat.“

Již třicet tomu let, světiloť nás biskupa rámě,
poslalo stádce duší Kristovo pást předrahé.

Ó jak bolno bylo v poslední rozchodu chvíli —
brat brata objímal, zdaž se uzří nevědouc.

Tak se mnohým bylo nám z bratří se rozloučiti navždy
a přemnohého hledá dnes tuto marně oko.

Neb k sobě Pán povolal z nás záhy mnohého,
mu krátkou vyměřiv lhůtu na své vinici.

Často nemožno bylo sprovodit k hrobu bratra milého;
jen z dále smutné šeptalo srdce „s Bohem!“

Ó blažení, v spánku přemilém kdož líbezně dlíte,
prázdní jsouce bolu, trampot i běd života!

Vám věnován proto buď vážný dnes tento okamžik,
vždyť jste neumřeli nám, s námi je Váš tuto duch.

V pravdě žijet duch Váš, dá Pán, žeť živ bude věčně,
že v slastech rajských věčně kochať se bude.

Však trudný je nyní pastýře Kristova úřad,
stádce věrné když zlí vlci dusí, trhají.

Jsouc dělníci praví na nebesku mzdu přijali jste;
duch Váš snadže vešel svého u Pána v radost.

My zde pozůstavší toužebně za Vámi hledíme,
horka i dne břímě pracně nesouce tuto.

Buď jak Pán uložil, chceme v úřadě stáť vždy počestně,
snad Vrchní Pastýř záhy i nám pokyne

Dej pak šťastně i nám nebe Pán zde zakončiti úkol;
v důvěře; v lásce Boží, náš aby duch vykročil.

Chvíle do té buď Vám věnováno denně „memento“,
láska tohoť žádá, tak se na bratry sluší.

Láska Boží osloňuj Vás v slávě a věčně oblahej,
byste za svou věrnou práci peníz přijali.

Možno-li Vám, i za nás u trůnu nebes orodujte,
věrně stáli bychom v postati své dokona.

Kéž vykročíte jednou nám vstříc okrášlení věnci,
v svá blažená kéž Pán sídla i nás povolá!

Pak zase jedno budem', dá Pán, jak bývali jsme zde,
věčně živi spolu jsouc, nikdy rozloučení víc. —

Homilie

na neděli 13. po sv. Duchu.

*Evangelium o desíti malomocných. Luk. XVII.
11.—19.*

*O zpovědi dle M. Thiébauta F. B. Širuček,
O. S. F.*

(Dokončení.)

Potřebi jest po zpovědi, poněvadž tak užitečná jest, která se jeví dosti učiněním a díkyčiněním, srdečné vděčnosti. Již náš rozum to dí a náš sv. Ev. nás také tomu učí, že dobrodiní a jen dobrodiní nás vzbuzuje k srdečné vděčnosti. Zajisté! proč pak jeden z desíti malomocných přichází, aby se vrhl k nohám Ježíše Krista? Sv. Lukáš udává toho příčinu. „I stalo se když šli (aby se ukázali kněžím), očištění jsou. Jeden pak z nich, když uzřel, že očištěn jest, navrátil se, hlasem velikým velebě Boha. Jistou tedy věcí jest, že dobrodiní budí v nás vděčnost, a čím větší jest dobrodiní, tím srdečnější bývá i vděčnost. Nuže kolik milostí udílí nám Pán v svátosti sv. pokání? kolik prevelikých dobrodiní a předrahých darů béřeme touto svátostí, přijímáme-li ji s pravou lítostí a s dokonalou upřímností, o čemž jsem svrchu mluvil. Ona zabezpečuje naše věčné spasení, a zabezpečuje je vzhledem k minulosti, vzhledem k přítomnosti, vzhledem k budoucnosti. Která dobrodiní, které dary, které výhody, mohly by se kdy s těmito rovnati? Dobře-li vše uvážíte, jakou vážnost a úctu máte míti k této svátosti? s jakou horlivostí měli byste ji na dále častěji přijímati?

α) Nejprve svátost pokání zabezpečuje nám spasení naše vzhledem k minulosti. Hříchové, jichžto se dopustiti měli jsme to neštěstí za dob minulých, zavřeli nám bránu nebeskou, a uvalili na nás tresty a muka věčná. Jako deset malomocných v Evangelii byli vyloučeni ze společnosti lidské pro malomocenství, taktéž i my vyloučeni jsme byli od království nebeského pro své hříchy. Nuže vlastní účinek svátosti pokání jest, že se nám tyto hříchy odpouštějí; tento veliký div působí v spojení svém lítostí, zpověď a rozhřešení; lítost totiž, protože jak dí sv. sněm Trident-
ský, byla po všecky časy užitečná, ano nutná k dojití odpuštění hříchů; zpověď, proto že jest skutek velmi pracný a může již zaujímati místo částečného dosti učinění, jež povinni jsme spravedlnosti Božské; rozhřešení, protože Bůh dal kněžím moc zadržovati neb odpouštěti hříchy a vymě-
niti muka pekelná časným dosti učiněním.

V tom smyslu zabezpečuje pokání spasení naše vzhledem k minulosti; jim se odpouští vina i trest věčný, ano i časný trest touž měrou, kterouž lítost jest více neb méně dokonalá.

β) Za druhé tato svátost zabezpečuje spasení naše vzhledem k přítomnosti, proto že skrze ní dosahujeme odpuštění hříchů, nabýváme také posvěcující milosti Boží, a tato milost, považte dobře můžete-li její prevelikou cenu, tato milost činí nás syny Božími, uvádí nás v společnost svatých, z nížto jsme byli vyloučeni, jí stáváme se dědici království nebeského tak že, když bychom umřeli hned po jejím přijetí, anebo kdybychom si ji věrně zachovali až do hrozného okamžení smrti, jsme jisti že budeme vládnouti královstvím, jehož údové jsou tolikerými králi neskonale slavnějšími a šťastnějšími nad krále této země. Posvěcující milost, účinek to svátosti pokání, jest závdavkem této přeslavné naděje. Jakých a kterých výhod br. m. můžete se domysleti, aby byly důstojnější vašich žádostí! Jaké to povzbuzení, jaká to pohnutka byla by k častějšímu přijímání této svátosti, kdybyste měli více víry.

γ) Posléze svátost pokání zabezpečuje naše věčné spasení vzhledem k budoucnosti a to v mnohém způsobu; ona dosahá až na kořen zlého a seslabuje znamenitě původ a příčinu všech hříchů. A zajisté, který jest tento původ a příčina? Jest to dle mínění sv. Otců i samého Ducha svatého pýcha neb nezřízená *αα)* láska k sobě samému. A hle! zpověď zahanbuje tuto pýchu a umrtvuje tuto samolásku, jak sami ze zkušenosti znáte. Nestálo-liž vás to namáhání ponořiti se do podrobnosti vašich činů, svědčiti proti sobě samým, říci člověku vám podobnému: Aj! tyť byly moje myšlenky, tať má slova, tyť moje činy proti těm a těm příkázáním; tať byla má vlažnost a zbabělost, toť mé pokrytství, tyť mé slabosti vzhledem k těm a k těm ctnostem; aj, tyť jsou mé nepravosti, mé náklonnosti, mé náruživosti a vášně. Neníliž hrdinské pokory třeba k takovému vyznání? Nezasazuje-liž toto vši marnosti smrtelnou ránu! Zpověď tedy slouží a hodí se dobře ku pokoření člověka a k vyhlazení pokud možná kořene hříchu. — *ββ)* Ona také činí nás na sebe pozornějšími. Kdo častěji se zpovídá, činí-li to s pravou pobožností, myslí a pamatuje na dobu, kdy této povinnosti dosti učiní, i na způsob, kterak by ji dosti učinil. Tato myšlenka, že má brzy zas počet vydati ze svých činů, jest pravá

uzda zdržující naše hříšné žádosti, ona činí na nás tentýž dojem jako upamatování na soud, vzpomínka ale na poslední soud jest účinným prostředkem k uchránění se hříchu; a vzpomínka na zpověď jest tedy také takovým chranidlem. Zajisté, m. m.! proč pak bludařové, kteří v poslednějších stoletích zřekli se jha sv. zpovědi, zabředli v neřesti, jichž se sami zhrozili? proč pak ti, kteří zřídka k zpovědi chodí, hromadí dluhy na dluhy, viny na viny, hříchy na hříchy? Proto, že zanedbávají svátost, kteráž jest ustanovena ku odstranění hříchů; oni hřeší svévolně. majíce za to, že jich to nebude více státi, říci pak více neb méně, anebo odřikají se již naprosto sv. zpovědi, že se zapsali nepravostem a jejich otci ďáblu. Naopak ale, kteří se často připravují k zpovědi, buď že již nehřeší, aneb hřeší-li, děje se to s jakousi zdrželivostí a bázni. Mimo to N.! komu pak se zpovídáme? γγ) Zpovídáme se knězi, kterýž nese o sobě osobu a úřad soudce, lékaře a vůdce. Jen soudce oznamuje, ukazuje provinilci povinnosti, proti kterým se pohřešil a jichž snad neznal, tento lékař odkrýval svému nemocnému rány a bídy jeho duše, jejich příčiny a prostředky; tento vůdce připomíná pobloudilému jeho křivé nepravé cesty; k tomu všemu jest kněz zavázán stavem a úřadem svým; k tomu všemu dostalo se mu potřebné milosti od Boha, a následkem toho zpověď poučuje kajícího o jeho povinnostech, dává návod k životu svatému a ukazuje mu cestu, kteráž vede k blažené věčnosti. — δδ) Posléze má zpověď za účel v nás působiti, abychom setrvali v předsevzetí a úmyslu, jež nám kajicnost vnuká. Sv. svátosti vůbec udělují nám potřebných milostí k účelu, pro který jsou ustanoveny; tudíž sv. zpověď uděluje nám pomoci potřebné ku setrvání, t. j. pomoci skutečné k modlitbě, k udržení se v dobrém a k boji proti nepřítelům spasení našeho, proti nezdrželivosti, nestřídmosti, hněvu, marnosti, nečistotě a nesčetným jiným vášním.

Dosti učinění. Proto také zpovědník ukládá kajícímu dobré skutky, modlitbu, neb půst, neb almužnu, anebo jedno s druhým, dílem jako vyrovnání a náhradu Bohu za spáchané hříchy, dílem jako lék k uzdravení neduhů duševních, dílem jako prostředek k uchránění se hříchu a k setrvání v dobrém. A toť jest tak obyčejem nejstarší církve zavedeno, a musí se počítati za podstatnou částku svátosti pokání, a vykonati svědomitě a bez odkladu jakž

uloženo bylo, s tím připojením, abychom měli tu vůli a to předsevzetí, na příště hříchů se všemožně vystríhati.

Tyť jsou ty výhody svátosti pokání, a ty působí dojista, že o tom není ani pochybnosti, a to u každého hříšníka, kterýž ji přijímá s pravou myslí a přípravou; a já se vás táži, mají-li u vás v menší vážnosti býti než ono uzdravení malomocných v sv. Evangelii. A měla by snad vaše vděčnost menší býti než toho Samaritána?

Díkůčinění. Tento vykonav nařízení Ježíše Krista a ukázav se kněžím, ihned navrátil se ku svému laskavému lékaři; a vy byste neměli jíti k Bohu, abyste mu osvědčili vděčnost a všecko, co cítí srdce vaše? Samaritán velebí Boha hlasem velikým; a vy byste neměli zvěstovati všudy chválu slitování Toho, jenž vás vyvedl ze bran smrti? Samaritán padl na tvář k nohám Ježíše Krista díky čině. I vy vyjdouce ze zpovědnice, vrhněte se k nohám Spasitelovým a rcete jemu s prorokem: Žlm. 102. „Dobrořeč, díky vzdávej, duše má Hospodinu, a všecko, co ve mně jest jménu svatému jeho. — Dobrořeč duše má Hospodinu, a nezapomínej na všechna dobrodíní jeho. — On odpustí tobě všechny nepravosti, uzdravuje všechny nemoci tvé. Vysvobozuje od zahynutí život tvůj, korunuje tě milosrdenstvím a mnohým slitováním. Litostivý a milosrdný jest Hospodin, dlouho shovívající a velmi milosrdný. Ne dle hříchů mých učinil mně, naložil se mnou, aniž dle nepravostí mých odplatil mně. Neboť jak daleko vzdálen jest východ od západu, tak vzdálil ode mne nepravosti mé. Dobrořečte Hospodinu všickni andělé jeho, vy mocní v síle, již činíte slovo jeho, jak mile slyšíte hlas jeho. Dobrořečte Hospodinu zástupové jeho, služebníci jeho, kteříž činíte vůli jeho. Dobrořečte Hospodinu všechna díla jeho, na všech místech panování jeho, dobrořeč duše má Hospodinu atd. Bojte se N. aby, kdyby v srdci vašem těchto citů vděčnosti nebylo, neodjal vám Pán milostí svých, neboť zželelo se mu velmi nevděčnosti těch desíti židů, kteříž nepřišli vzdávat mu díky: „Zdaliž jich není deset očištěno?“ tázal se, „a kdež jest jich devět? Nenalezl se, který by se byl vrátil a vzdal chválu Bohu, leč tento cizozemec.“ (Luk. 17, 17. 18.) „O jak málo citu a zbožnosti v takovémto chování!“ to chtěl říci Ježíš Kristus, čině tuto poznámku. O kterakž by neměl v ošklivosti nevděčnosti toho, jenž by došel uzdravení a očištění duše a nevzdával by

mu za to díky? Varujte se N., abyste nezasloužili těchto výčitek a jako užitek a ovoce tohoto dnešního rozjímání a naučení učinite *předsevzetí*.

α) Kdyby vás to neštěstí potkalo upadnouti do hříchu těžkého, smrtelného; *jděte bez odkladu k sv. zpovědi*; jest to povinností nevyhnutelnou pro všechny, kteříž se nacházejí v stavu hříchu; povinností schválenou a doporučenou písmem svatým, stvrzenou ústním podáním (tradicí nepřetrženou), přijatou obyčejem věřících a potvrzenou posléze sv. sněmem Tridentským proti bludařům. *Tot první předsevzetí, jež učiniti máme.*

β) Máte-li to štěstí a jste-li v milosti Boží, *zpovídejte se často*, buďsi z chyb a poklesků všedních anebo z hříchů předešlého svého života, abyste účastni se stali neskončených výhod, jež nám zjednává upřímná a nábožná zpověď; činite, konejte aspoň v každém měsíci, co tak mnozí svatí Františkové (Xaver, Borgias, Serafinský) a jiní činivali a konali každodenně. *Tot druhé, co si předsevzítí máte.*

γ) *Připravujete-li se ku přijetí této svátosti*, vzbudte v srdci svém lítost vnitřní, nadpřirozenou, obecnou a nade všechno, *tot třetí předsevzetí, a tot hlavní věci, abyste na to nezapomínali.*

δ) Stojíte-li na soudu kajicném, v zpovědnici, *vyznejte všechny své hříchy s dokonalou upřímností*. Jaké by bylo neštěstí pro vás, kdybyste jediný hřích dobrovolně zatajili? Sv. Cyprian vypravuje, že žena jedna, kteráž požila masa modlám obětovaného, přistoupila k stolu Páně, aniž se byla z těžkého hříchu toho vyznala. Nejsvětější svátost oltářní nebyla jí pokrmem, nýbrž smrtonosným mečem a jedem. Nemohlať ji pozřítí, udávila se a v náramném trhání údů padla a umřela. Hřích, kterýž zamlčela, nezůstal dlouho beztrestným, a ta kteráž oklamala člověka pocítila mstitele Boha. „Quae fefellerat hominem, Deum sensit ultorem.“ „O jak mnozí,“ dokládá tento sv. učitel, „zamlčující posud hříchy, posednutí bývalí zlým duchem! jak mnozí pozbývají rozumu a stávají se šilenci.“ — „Quam multi quotidie delicti sui conscientiam non confitentes, immundis spiritibus adimplentur! Quam multi usque ad insaniam mentis et cordis, dementiae furore quatiuntur!“ — „Každý vyznej chybu svou,“ dí dále sv. mučeník, „a budiž zcela upřímným, abys žádné nezamlčel, pokud jsi ještě na tomto světě, pokud kněz může ještě zpověď tvou vyslyšet!“ Confiteantur

singuli delictum suum, dum adhuc, qui deliquit, in saeculo est, dum admitti ejus confessio potest. *Tot čtvrté předsevzetí budiž!*

ε) Opustivše zpovědnici, *díky srdečné vzdávejte* Pánu (jehož dobrota tak zřejmě se jeví v této svátosti), že ustanovil takový soud, kdež vinník se odsuzuje, když se vymlouvá, a kdež se ospravedlňuje, když se vinným uznává; soud, kdež dobrota a milosrdenství Boží tak patrně se ukazuje. (Žlm. 117, 1.) „Confitémini Domino, quoniam bonus.“ „Oslavujte Hospodina, neboť dobrý jest.“ Ovšemť jest to oběť mající *své nesnáze*; ale považte, že od ní není žádný vyjmut, ani papež, ani císař, ani král, ani poddaný, ani kněz, ani nekňez, že všickni jsou jí vázání pod pokutou viděti v onen veliký den zjevený i ty nejtajnější myšlenky srdce; považte také, že kněz, jemuž své hříchy vyznáváte jest služebník Boží, pln horlivosti a dobré vůle k vám, že jest člověk slabý a pokušením vystavený jako vy, kterýž tudíž dovede útrpnost míti s křehkostmi a neduhy vašimi, s vámi bude vzdychati, s vámi bude míti velkou soustrast; považte posléze, že dokonalá zpověď navrátí vám útěchu a upokojení svědomí výčitkami zbouřeného, rozlije radost a veselí v duši vaší, zbaví ji břemene vašich hříchů, a že skutečně v srdci svém uslyšíte to slovo J. Krista, jenž řekl k malomocnému Samaritanu. „Vstaň a jdi; neboť víra tvá tě uzdravila.“ (Luk. 17, 19.) *Učinite toto páté předsevzetí.*

ξ) Posléze, zpovídejte se *a neočekávejte rozhřešení až zpovědník za příhodné uzná* vám je dáti, až uzná, že jste upřímně hříchu se odřekli, zvyk hříšný odložili, bližší příležitost k hříchu odstranili; ať si to trvá a on vás zkouší jak chce dlouho. *Šesté to poslední předsevzetí, jež činiti máte.*

Námítky proti šestému předsevzetí. Co budou asi proti tomu namítati ti, kteříž se necítí ještě dosti odhodlanými hříchu svého se odřici, vyloupnouti oko, kteréž je pohoršuje, utnouti ruku, která jim na zkázu jest, a zřici se všech předmětů hříšných, svých naruživostí? Budou-li se raditi s duchem svobodomyšlnosti a nekajicnosti, řeknouť bezpochyby, že *pro ně marnou věcí jest zpovídati se, pokud se v tomto stavu nacházejí*, ale naopak, co by jim řekla sv. víra, kdyby chtěli návrhu rady její následovati? Řekla by jim, že na vzdor tomuto stavu, mají často se zpovídati, že Bůh vzhledne na jejich kroky, že snaha, s kterouž ho hledati budou pomůže jim naléztí ho, že se jim dostane spasitelných napomenutí, útěch a

povzbuzení, že se jim udají prostředky vytrhnouti se z nebezpečnosti, v němž duše jejich se nacházejí, že nutné přemítání v duchu o hříších života, uchrání je zatvrzelosti, že duše jejich naučí se vzdychati a k Bohu se vraceti, že jejich dostičinění stanou se svátostnými, že budou ctíti zásluhu poslušnosti — to vše N. odpověděl by hříšníkům neodhodlaným Duch Páně, kdyby chtěli jeho vnuknutí uposlechnouti.

Ale řeknou mi *hříšníci jiného druhu*, jest pravda, hřešil jsem, ale *mám pevně předsevzetí na dále již nehřešiti, nač tedy mi odkládati s rozhrěšením*, a působiti mi neznáz i hanbu dlouhým odkladem? Ach m. br. dejž Bůh, aby toto předsevzetí více nehřešiti bylo tak pevné, jak pravíte. Já proto před Bohem vzdychám, a zhusta vzdychali proto a pro vás andělé pokoje. Mnozí se zpovídají, aby došli vážnosti že jsou zbožní, sv. svátosti musejí sloužiti jejich pokrytství, užívají jich častěji spíše z obyčeje než z pravé pobožnosti! Mezi těmi, kteří nevědí ani pověděti hříchu všedního, dopouštějí se mnozí smrtelných, přijímajíce svátost pokání bez náležité přípravy, bez pravé lítosti. Varujte se však, aby tato úvaha nebyla vám příčinou zanedbávání svátosti pokání; ona toliko vymáhá, abyste vždy přicházeli k zpovědi s novou horlivostí, s novou lítostí, s novým předsevzetím; abyste nikdy nepřistupovali k zpovědnici z pouhého obyčeje, lečjaks, nikdy proto, abyste se zdáli řádní u vykonávání svých povinností náboženských, nikdy proto, abyste si zjednali pokoj svědomí pouze lidský; toť jedna z těch léček, jichž všemožně chrániti a varovati se mají osoby, které se domýšlejí, že vedou život velmi duchovní; jim jest všechno předmětem zpovědi, nejen hříchy ale i přirozené nedokonalosti, myšlenky nedobrovolné, příhody nepředvídané, žádosti vůli předstihající, příležitosti k hříchu vzdálené, blízké, kteréž nezávisí od nich; tyto osoby cítí, že nemohou učiniti předsevzetí napravití tyto nedokonalosti, varovati se těch myšlének, předejiti těmto náhodám, zadržeti tyto žádosti, utéci těchto příležitostí; a přec zpovídají se z toho všeho, proč? pro své uspokojení, aby došli pokoje lidského, jehož si žádá jejich samoláska. Ale navraťme se k věci, čeho ještě namítáte?

Jest to *krutá věc, řeknete, trpěti a snášeti odklady s rozhrěšením spojené*, bude se snad o tom mluvit, snad vaše vážnost a česť utrpí? Nikoli, neutrpí dokonce, aneb utrpí jen proto, kdybyste sami tomu chtěli,

že byste sami vyžradili tajemství, k němuž jste právem přirozeným zavázáni, jako zpovědník váš, a že byste hřešili proti lásce, již k sobě povinni jste. Mlčte o tom, a žádný nezví o těch odkladech; aniž se jich bude moci kdo domýšleti, je-li chování vaše známo jako vzorné a příkladné; neboť i ti nejdokonalejší, ba svatí zdržují se z pokory ne zřídka sv. přijímání; je-li chování vaše pohoršlivé, a domýšlejí-li se jiní o tom, toto domnění jest pro vás čestné; musít souditi, že vy i váš zpovědník, činili jste svou povinnost, budouť žehnati jemu i vám.

Ale jest to velmi trapné, díte, býti v boji ustavičném s Bohem. O m. m., nebyloliž by pro vás mnohem trapnější, kdyby se vám povolil a udělil pokoj lichý, nepravý, kterýž by z vás neučinil ani kajícího ani nevinného, pokoj, který by vás téměř oprávnil dopustiti se nových svatokrádeží, pokoj, jenž by byl k zahynutí vašemu, i toho, kdož ho dal? Budťež tedy podajní k svému zpovědníku; dejte se vésti vůdcem osvětleným, opatrným a horlivým, jehož jste si zvolili, aniž ho za jiného vyměňujete mimo největší potřebu. Proč? protože, budete-li se ho vždy držeti, vás lépe pozná. Delší známost a zkušenost vašeho stavu, vašeho svědomí, vašich náklonností, přispěje mu k lepšímu vás vedení a řízení, k příhodnějšímu napomínání, a ku včasnému užívání prostředků; kdybyste měli to neštěstí zapomenouti na některé hříchy, i to se snadněji napraví. Nic lepšího nad tu radu, držeti se co možná téhož zpovědníka, a přec jak zřídka se zachovává! Ach! moji bratři, moji milí bratři! chvěji se strachem o vás, považují-li a přemýšlím-li o způsobu, jakým se zpovídáte, s tak malou přípravou přicházíte k zpovědi, tak málo máte upřímnosti konající ji, tak málo vděčnosti, přijavše tuto spásonosnou svátost. — Můj Bože! uznáváme, že zpověď jest pramen přehojný milosti, kdež můžeme očistiti svědomí své a tento pramen jsme otravovali přistupující k němu s přípravou svatokrádežnou. Vyznáváme svou chybu a umínili jsme si ji v ošklivosti míti, z ní se vyznati i ze všech ostatních života svého. O jak útěchyplná jest pro mne ona myšlenka proroka Páně: Vyznám na sebe hřích svůj, vyznám ho se vši bolestí srdce svého, se vši možnou upřímností, a tento hřích bude mi odpuštěn, a duše má nad sním bělejší bude: „Confitebor injustitiam meam Domino, et tu remisisti impietatem peccati mei!“ Šťastněť to okamžení, kdež budu do-

konale smířen s Hospodinem, o milosrdenstvích Hospodinových na věky zpívati budu: „Misericordias Domini in aeternum cantabo.“ Nešťastný vinník, jenž by po dnešku nešel k zpovědi! Amen.

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XXX. Nemocným.

Křesťane, ty jsi churav, nemocen. Želeti jest, že jsi pozbyl zdraví; nebo „není bohatství nad bohatství zdraví těla.“ (Sir. 30, 14.)

1. Uvažuj př. se mnou, *jaké jsou příčiny nemoci.*

a) První a hlavní příčina jest přirozená *mdloba a křehkost těla lidského* následkem hříchu prvních rodičů, jak svědčí písmo: Řekl Bůh k ženě: „Rozmnožím bídy tvé a počínání tvé.“ (I. Mjž. 3, 16.) „Člověk narozený z ženy krátký živ jsa čas, naplněn bývá mnohými bídami.“ (Job 14, 1.) „Všeliké tělo jako seno zvetší a jako listí na stromě.“ (Sir. 14, 18, srv. I. Petr. 1, 24.)

b) *Mnohý člověk sám svou nemoc zavinuje* nestřídmostí, závistí, hněvem, svou chlipností a rozličnými hříchy, jak zkušenost dokazuje. „Z mnohých pokrmů bývá nemoc. Pro obžerství mnozí zemřeli.“ (Př. 37, 33.) „Závist a hněv zmenšují dnův.“ (Sir. 30, 26.) „Kdo hřeší před obličejem toho, kterýž jej učinil, upadne v ruce lékaři.“ (Sir. 38, 15.)

c) *Bůh spravedlivý trestává za hříchy* lidi všelikými nemocemi. „Nebudeš-li ostříhati zákona i báti se Hospodina, rozmnoží rány tvé a nemoci ustavičné.“ (V. Mjž. 28, 58.) Řekl Ježíš neduživému, jehož byl uzdravil: „Aj, zdráv jsi učiněn, nehřeš více, aby se ti něco horšího nepříhodilo.“ (Jan 5, 14.)

d) Někdy bývají nemoci *zkoušky Boží*, by se spravedliví cvičili v trpělivosti a v důvěře i zmnožili své zásluhy pro nebe. Tobiáš hned od dětinství Pána se bál a přikázání jeho ostříhal. Však slepotu proto naň dopustil Bůh, aby potomním lidem dán byl příklad trpělivosti jeho, jakož i svatého Joba.“ (Tob. 2, 10.) „Že jsi byl příjemný Bohu, pravil anděl k Tobiáši, potřebí bylo, aby pokušení zkusilo tebe.“ (Tob. 12, 13.)

2. Ačkoli zdraví je veliké dobro, však *i nemoc jest a může býti člověku velmi prospěšná, spásitelná.*

a) Každá nemoc, ať je zavinilá nebo

z dopuštění Božího, *hlásá mdlobu u křehkost lidskou*, pomíjejicnost a marnost všech věcí pozemských a cenu zdraví nám připomíná. „Podstata má jako nic před tebou. Pouhá marnost, každý člověk živý.“ (Žlm. 38, 6.) „Lepší jest chudý zdravý, než bohatý mdlý a ztrápený.“ (Sir. 30, 14.) „Co dobrého má do sebe zdraví, ukazuje nemoc,“ praví sv. Jeronym. „Po zakušení těžké nemoci, tím značnější se činí zdraví příjemnost.“ (Sv. August.)

b) Dokud jest člověk zdrav, zapomíná na Boha i na spásu své duše. *Nemoc pudit nás, bychom hledali Boha* i o spasení měli péči. „V nemoci teprv zpomínáš, že jsi člověk,“ dí sv. Lev. „Duše naše důvěrně očekává Hospodina; neb On jest spomocník a obránce náš.“ (Žlm. 32, 20.)

c) Nemoc dokazuje všemohoucnost, svatost, spravedlnost i lásku Boží a tak *čest i chválu jeho rozmnožuje*. Uslyšev Ježíš, že by Lazar nemocen byl, řekl: „Nemoc ta není k smrti, ale pro slávu Boží.“ (Jan 11, 4.)

d) Kdo zdravím oplývá, snadno hřeší a v hříších trvá; však *nemoc vzbuzuje člověka ku pokání*, aby hříchů svých želel a jich zanechal. „Všickni nedostatkové těla jsou lékařství duše. Nemoc tělo raní, ale duši léčí. Neduh nepravosti vyčisťuje a tělesné žádosti umořuje.“ (Sv. Isidor.) „Dobrá jest nemoc, která vede k uzdravení duše.“ (Sv. Bernard.)

e) *Nemoc příležitost poskytuje k mnohým ctnostem*; jmenovitě k pokoře, střídmosti, k čistotě a vděčnosti k těm, kteří nemocného obsluhují; zvláště pak cvičí nás v trpělivosti, v důvěře a oddanosti do vůle Boží. „Zlato v ohni se zkouší, spravedlivý v nemoci. Nemoc střízlivou činí duši.“ (Přisl. 31, 2.) „Moc v nemoci se dokonává. Když jsem nemocen, tehda silen jsem.“ (II. Kor. 12, 10.)

3. *Povinnosti nemocného*; co činiti, aby nemoc ku spáse byla?

a) *Užívej k dosažení zdraví vhodných prostředků* čili léků. „Cti lékaře pro potřebu. Nejvyšší stvořil ze země léky a muž opatrný neoškliví si jich.“ (Sir. 38, 1.) „Před neduhem přijímej lékařství.“ (Př. 18, 21.)

b) *Hleď odstraniti příčinu nemoci*: buď střídmý, tichý, čistotný a zanechej všeliký hřích. „Poniž se a v čas nemoci ukaž obrácení své.“ (Př. 18, 21.)

c) Neočekávej jediné od léků pomoci, *k Bohu se utikej*, modli se za uzdravení. Synu v nemoci své nepohrdej sám sebou,

ale modli se k Pánu a on uzdraví tě.“ (Sir. 38, 1.) „Uzdraviž mne Hospodine a uzdraven budu.“ (Jer. 17, 14. srv. Job 13, 15.) „V nemoci dříve se chop modlitby, než lékův a lékařů,“ dí sv. Nilsus.

d) V nemoci nejen o tělo a o věci časné, nýbrž a hlavně o duši měj péči. Ať jest tělo nemocno, jen když duše se pozdravuje. „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto vše i uzdraví, bude vám přidáno.“ (Mat. 6, 33.)

e) *Snášej trpělivě své bolesti* a do vůle Boží se zcela odevzdávej. „Cožkoli na tě složeno, přijmi; trp v bolesti a v ponížení svém měj trpělivost.“ (Sir. 2, 5.) „V nemocích svých nermuť se, ale díky Bohu vzdávej a žádej ho, by si vždycky lépe na duši než na těle se měl.“ (Sv. Isidor.)

f) *Hodně se k smrti připravuj.* Neodkládej pokáním; přijmi v čas sv. svátosti; smiř se s Bohem i s lidmi a za své hříchy hled' zadošť učiniti podle možnosti; spořádej své časné záležitosti a očekávej smrt v duchu pokory a kajicnosti. „Dnes, uslyšíte-li hlas, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Žlm. 94, 8.) Toto praví Hospodin Ezechiáš: „Zříd' dům svůj; umřeš a nebudeš živ.“ (Isai. 38, 1) „Stůně-li kdo z vás, uveď kněze církve.“ (Jak. 5, 14.) „V den skonání dnův života svého rozděl' dědictví své.“ (Sir. 33, 24.)

g) *Jest-li se pozdraviš, děkuj za to Bohu,* Jemu pak horlivě služ; sliby učiněné splň, šetři zdraví svého a zvláště o spasení duše měj bedlivou péči. „Dobrořečím tobě Bože, že jsi mne potrestal a nyní zas uzdravil.“ (Tob. 11, 27.) „Chváliti budu jméno Tvé s díkyčiněním, protože vyslyšena jest modlitba má.“ (Sir. 31.)

4. *Chyby a vady nemocných a prostředky, jak se jich vyztrihati.*

a) *Větší péče o tělo než o duši a nedostatek pravé kajicnosti.* Mnohý nemocný hledá pomoci lékařské, však o uzdravení duše se pranic nestará; aby tělo se vyléčilo, nešetří nákladu, pro duši však mu všechno jest obtížno; rád odporných, hořkých léků užívá, léku však pokání se štítí, aby duše jeho se uzdravila. Zřídka kdo pováží a bere si k srdci, že hřích jest příčinou nemoci; proto lék nemívá účinku, nemoc neodchází. Dokud příčinu neodstraníš, účinek nepřestává. — Křesťane nemocný považ, že duše jest více než tělo a proto především a hlavně o uzdravení své duše měj péči. Přijímej nemoc jako pokutu za své poklesky a hříchy; pomni na svatost a spravedlnost Boží a tak ku kajic-

nosti se rozněcuj. Dokud se nebudeš káti, nemoc se nevyléčí. Dříve duši očisti, potom nemoc tělesnou snáze překonáš. Co jest platno člověku, by všecken svět získal, své pak duši by uškodil? (Mat. 16, 25.)

b) *Přílišná důvěra v prostředky přirozené t. v lékaře a v léky a nedostatek důvěry v Boha.* Pomni křesťane, že bez pomoci Boží lékař nic nemůže, lék nic neprospívá. Proto v Boha se více důvěřuj než v léky. „Bůh dává všechněm život i dýchání. V něm živi jsme, hýbáme se i trváme.“ (Sk. ap. 17, 25, 28.) Jako malomocný důvěrně volej: „Pane, chceš-li, můžeš mne očistiti!“ Ježíš pak vztáhl ruku a dotekl se malomocného řka: „Chci buď čist a hned očištěno jest malomocenství jeho.“ (Mat. 8, 2.)

c) *Nedostatek trpělivosti.* Mnohý nemocný ve svých bolestech nařiká i reptá proti Prozřetelnosti a nepováží, že trpí vlastní vinou, a že by více zasloužil. Ty kř. nes trpělivě své bolesti a ve své nemoci do vůle Boží se odevzdávej. „Věrný, dobrotivý, laskavý Bůh nedopustí, abys více trpěl než bys mohl snést a učiní s pokušením prospěch, abys mohl své bolesti snášeti.“ (I. Kor. 10, 13.) Spoj bolesti své s bolestmi svého Spasitele. Modli se jako Pán Ježíš se modlil: „Otče, odejmi tento hořký kalich ode mne, však ne jak já chci, ale jak ty.“ (Mar. 14, 36.) Povzbuzuj se k trpělivosti příklady svatých trpitelů jako byli v st. zákoně Job, Ezechiáš (IV. Král. 20.), starý Tobiáš (Tob. 3, 11.); v zákoně novém: člověk malomocný (Mat. 8.), šlakem raněný (Mat. 9), žena krvotokem trpící (Mat. 9.), dva slepci u Jericha (Mat. 9.), vodnatelný (Luk. 14.), nemocný u rybníka bravného (Jan 5.) a m. j. Čítej životy svatých a následuj v trpělivosti sv. Jeronyma, sv. Augustina, sv. Františka Sal., sv. Vincence, sv. Lidvinu, sv. Terezií a m. j.

d) *Přílišná láska k životu a k rozkošim jeho a proto bázeň před smrtí.* Láska k životu jest sice člověku přirozena, od Boha vštípena, proto jest odporné rozloučení se se schránkou tělesnou; ale moc duše a víra křesťanská přemáhá i hrůzy přirozenosti. Pomni kř., smrt že jest rozdělení duše s tělem, smrt že jest jen proměnění, ne pak konec života. — Uvažuj kř. často slova písma: „Pohostinu jsme před tebou a přichozí jakož i všickni otcové naši. (I. Kron. 29.) „Nemáme zde místa zůstávajícího, ale budoucího hledáme.“ (Žid. 13, 14.) „Buďtež žijeme, buďtež umíráme Páně jsme.“ (Řím. 14, 8.) „Kdo miluje život svůj, ztratí jej

a kdo nenávidí života svého, k životu věčnému ostříhá ho.“ (Jan 12, 28.) Proto kř. neboj se smrti. Nepředstavuj si smrt hroznější, než skutečně jest. Nemiluj příliš života, tělo více než duši a nebudeš se rozloučení hroziti. Smrt připravuje sice o radosti života, zbavuje však i žalosti, končí bídu a strasti a uvádí člověka v stav nový, v život lepší a trvalý na věky.

e) *Nemírná přichylnost k statkům pozemským a důstojnostem.* Považ kř., že všechno jest na světě marné a pomíjející. „Všemu se přiblíží konec.“ (I. Petr 4, 7.) „Oblázne, této noci požádají duše tvé od tebe a co jsi připravil, čím bude?“ (Luk. 12, 20.) „Nic jsme nepřinesli na tento svět a také nic neodnesem.“ (I. Tim. 6, 6. 7.)

f) *Přílišná, často hříšná láska k lidem, a bázeň pro ztrátu miláčků.* „Ty kř. miluj bližního jako sebe samého“ (Mat. 19, 19.) zvláště pak o své domácí, o své milé měj až ku hrobu péči. (I. Tim. 5, 8.) „Láska bratrská zůstávejž mezi vámi.“ (Žid. 13, 1.) Však považ, co dí Pán: „Kdo miluje otce neb matku, syna neb dceru, více nežli mne, není mne hoden.“ (Mat. 10, 37.) Nermuť se proto, že se musíš rozloučiti se svými miláčky, jako pohané, kteří naděje nemají, doufej, že se s nimi jednou shledáš na věčnosti.

g) *Odklad pokáním a zaopatřením sv. svátostí na poslední okamžení.* Pomni kř., že jsi hříšný, že i spravedlivý má co očistovat a potřebuje pokání. Kdo může říci: „Čisté jest srdce mé?“ (Př. 20, 9.) „Všickni zajisté zhřešili a potřebují slávy Boží.“ (Řím. 3, 23.) Neodkládej pokáním, neváhej přijeti sv. svátosti až v poslední okamžení před smrtí, kde duch bude slabý a vůle nedostatečná, tudíž pokání nejisté ba snad nemožné. Přijmi záhy sv. svátosti; čím více budeš duchem přítomen, tím více milosti nabudeš. Pán ti polehčí, dá ti trpělivosti k snášení bolestí, ano uzdraví tě, prospívá k spasení. Je-li pak nemoc k smrti, posilní tě a dá ti útěchy proti strachu smrti, že tiše a šťastně budeš umírat. „Vždy buďte hotovi, nebo nevíte v kterou hodinu Syn člověka přijde.“ (Luk. 12, 40.) „Přijde noc, kde žádný nemůže dělati.“ (Jan 9, 5.) „Hrozné jest upadnouti v ruce Boha živého.“ (Žid. 10, 31.) „Smrt hříšníka jest nejhorší.“ (Žlm. 115, 22.) Však spravedlivý smrti se neleká; jemu „živu býti Kristus jest a umřítí zisk.“ (Fil. 1, 21.) *Proč se báti?* Vždyť tisícové kráčeli tou cestou před námi za Kristem, jenž dí: „Já jsem

vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude.“ (Jan 11, 25.) Smrt otvírá bránu k životu věčnému, k Otci nebeskému. Trpká jest smrt jen pro ty, kteří v hříších setrvali a nic dobrého nečinili. Však kdo své povinnosti plní, v Kristu žije a z hříchů svých pravé pokání činí, smrti se nemusí strachovati, ano pokojně a radostně jí může očekávati. Neboj se tedy křestane kající smrti. těš se, že Boha uzříš. se svými miláčky se shledáš a se všemi nebešťany radovati se budeš na věky. „Draháť jest před očima Hospodina smrt svatých jeho.“ (Žlm. 33, 22.) „Blahoslavení mrtví, kteří v Pánu umírají, již od této chvíle praví Duch, aby odpočinuli od prací svých; nebo skutkové následují jich.“ (Zjev. 14, 13.)

Loreto.

Úryvek z „**Cesty do Italie**“, kterou vykonal i popisuje

Dr. Karel Lev Řehák.

Z Ankony vyjeli jsme dne 29. července vlakem ve tři čtvrtě na deset, a za hodinu přibyli jsme již do nádraží loretánského. Událo se to tímto způsobem: Železniční úředníci v Ankoně nechtěli jinak, než od každého jednotlivce zvláště zavazadla přijati, a každému na lístku stvrzovati, že je od něho do skladu přijali. V tísni té, poněvadž mnozí zajisté byli by i vlak ku Loretě jedoucí zmeškali, nabídli se nám dva neb tři poutníci, kteří již jednou v Loretě byli, že v Ankoně zůstanou, a zavazadla nám uhlídají. Návrhu jich přijali jsme s radostí, a složili se svolením úřadu železničního všechny posud nezaznamenané věci do zvláštní, nám vykázané síně, a odevzdali je pod ochranu dobromyslných spolupoutníků našich slovanských.

Mezi tím většina poutníků ve zvláštní síni v nádraží, ovšem že proti zvláštnímu zaplacení, se umyla a i nasnídala, mimo kněze, kteříž chystali se sloužit mši svatou v Loretě. Zatím přiblížila se doba odjezdu, a my sotva zběžně po Ankoně se ohledše, vstoupili do vozu. Bylo asi tři čtvrtě na deset. Za hodinu vylízali jsme již v nádraží loretánském, a seřadili se v průvod k svatému domku na Loretě, které na dosti příkrém pahorku jako nějaký hrad zrakům našim se představovalo.

A co že ten svatý domek? Jest-li to

v pravdě tentýž, v kterém Syn Boží se svou Matkou a se svým pěstounem bydlil, kde svatí manželé Joachim a Anna přebývali, na Bohu dceru si vyprosili: Kterak se sem ze svaté země dostal? Jest-li to ale toliko domek, onomu svatému domčku v Nazaretě podobný; kterak mohla tak velická úcta k němu povstati, že během století již na 150 milionů ctitelů marianských ho navštívilo?

Tak a podobně mnohý smýšlel a se i k poučení svému dotazoval. I četl jsem v rozličných dobrých knihách, o domku tomto zmínku činících i podávám všem, kteříž by snad pochybnostmi podobnými znepokojováni byli, tato svědectví k uvážení.*)

Že vůbec domek blahoslavené Panny Marie v Nazaretě byl u všech křesťanů od dob nejprvnějších v největší vážnosti, není zajisté žádnému Čechoslovanu s podivením, když my sami tak velice vážíme si míst, po kterých naši domácí světci kráčeli, a věci, jichž užívali; ano když sami stavíme pomníky, pořádáme slavnosti, abychom uctili památku rodáků, kteříž jakýmkoli způsobem o rodinu Slovanů, najmě o milou vlast naši, zásluhy sobě získali. A jako u nás, tak i u národů ostatních. Vděčnost jest dcera nebes, a Bůh vštípil ji v srdce národů všech!

Kde stalo se lidstvu většího vyznamenání než v Nazaretě, kam Bůh poslal jednoho z knížat duchovních, aby zvěstoval narození Spasitele světa? Zdaž nemusil si místa tohoto zlatého poselství svrchovanou měrou vážit, především ten lid země zaslíbené, kde spasení a svrchované povýšení stalo se domu Israelskému, an před věky, již prvním rodičům slibovaný Vykupitel čili Messiáš zde život svůj pozemský začal? Zdaž nemusili s nejněžnější úctou k domku Panny Nazaretské vzhlížeti zejména ti, kdož radostnému Zvěstování Syna Božího uvěřili, a z rukou umírajícího Spasitele Matku Jeho odkazem za Matku svou přijali.

*) Kdo obšírnějšího poučení hledá, nalezne ho v těchto spisech: Loreto von P. Würzger. Würzburg b. Bucher. — Nazareth et Lorette par A. Molechau. Paris. 1865. Sopra la Santa Casa di Loreto. Da Bartolini. Roma 1861. — Historia Lauretana Horatii Tursellini. Mimo tyto psalo ještě více než 150 spisovatelů z rozličných národů o svatém domku a divotvorné Mateři v Loretě.

A v pravdě, že dá se v dějinách stopovati nepřetržitá úcta k domku, v němž kýžené spasení blahoslavené Panně Marii bylo zvěstováno, a v němž Matkou Spasitelovou býti volila. Ano hned po smrti Páně a po seslání Ducha svatého přeměněn skromný příbytek pokorné Panny Nazaretské ve svatyni, v které skála církve, svatý Petr první přesvaté tajemství oběti mše svaté slavil. Svatý Lukáš zhotovil pro svatyni tu kříž s Ukřižovaným, jakož i nevelkou sošku Matky Boží s Děťátkem z dřeva cedrového, a obé tam k úctě vystavěl. Od svatých apoštolů přešla něžná úcta k domku svatému, jako ostatní učení jejich, na všechny věrné křesťany. A proto také dějiny východu i západu jako jedněmi ústy o domku Matky Boží vypravují, jednomyslně ho popisují, a úctu jeho líčí.

Když l. P. 313 císař Konstantin z vděčnosti a dle slibu učiněného stal se sám křesťanem, poněvadž mu Pán Ježíš k vítězství pomohl nad silnějším soupeřem, zakázal ovšem veškeré další pronásledování křesťanů, které je po tři staletí stíhalo. Tu směli také křesťané slavné chrámy stavěti na čest Boha Trojediného. Zbožná matka císařova sv. Helena, vydala se, ač již starěna 79 roků stará, na obtížnou, a přece pro srdce křesťanské tak sladkou cestu do svaté země, aby tam všechna místa, kde Pán Ježíš žil, pracoval, trpěl i umřel, uctila, a památkami své lásky ozdobila. Tak přišla také do Nazareta, a kázala tam vystavět nad domkem, kde anděl Páně zvěstoval své radostné poselství, překrásný chrám, kterýžto za krátko stal se daleko široko oblíbeným místem poutním.

Avšak sláva tohoto domu Božího neměla dlouhého trvání. Mezi křesťany východními počaly mnohé náboženské rozmišky. Povstali *kaziči víry apoštolské*, kteří upírali Božství Kristu Pánu neb Duchu svatému, a i Matce Boží náležité úcty prokazovati se zdráhali. Za tuto nevážnost počal je Bůh přísně kárati. Posýlal jeden divoký, bezbožný národ za druhým, kteří vesměs nejrůznější nátisky křesťanům činili.

Tak se stalo, že i svatyně Nazaretská mnoho snáseti musila. Ano v osmém století již musili křesťané pohanům zaplatiti vysokou daň, aby jim svatyni nerozkotali, a zavázati se ku každoročnímu poplatku, aby do ní choditi směli.

Snažili se sice křesťané západní svatá místa pohanům opět vyrvati, a bojovali za ně celá dvě století, od konce jedenáctého

až skoro do konce třináctého; avšak dle nevyzpytatelných úradků Božích nepodařilo se jim to. *Svatý Ludvík*, král francouzský, který poslední pokusy činil, aby svatou zemi křesťanům zpět získal, upadl sám do zajetí, a za nesmírné poklady peněz, které výprava jeho stála, dosáhl sotva toho, že směl svatá místa navštívit.

Do Lorety přibyl k slavnosti Zvěstování Panny Marie l. P. 1252 jakožto kající poutník. Na památku své pouti dal ve svatém domku na zdi *vymalovati obraz, jak král před Matkou Boží se modlí.*

Roku 1263 ničil divoký Bibars v celé svaté zemi všechny památky přičinění lidského ohněm a mečem, a rozkotal také chrám, který svatá Helena nad svatým domkem byla vystavěti kázala. L. P. 1291 i poslední majetek křesťanů ve svaté zemi, město Ptolomais upadlo v moc Turků.

Za daných okolností byl by svatý domek ovšem zneuctění neušel, kdyby ho Bůh zázrakem nebyl z rukou divokých pohanů vyprostil. Stalo se to takto:

V noci z 9. na 10. května l. P. 1291 svatý domek náhle zmizel z Nazareta, aniž by kdo z obyvatelů byl pověděti věděl, kam se poděl. Za to objevil se ale v témže času v Dalmacii, blíže námořního města Rjegy (Fiume) a městečka Tersate u slovanské dědiny zvané Rounica. Na místě, kde lidé tehdy domek poprvé spatřili, nikdy dříve žádného lidského obydlí nebylo; proto ovšem lidé rychle se sešli, aby zvěděli, jak mohl tu za noc domek povstati. Podivení jejich vzrostlo, když domek prohlížejíce zpozorovali, že ani základů žádných nemá, a že vystavěn jest docela jinak, než jak u nich příbytky se stavěly. Když ale dovnitř se odvážili, a *oltář, krucifix a sochu blahoslavené Panny jakož i krásnou malbu na stěně* spatřili, naplnění jsou nejvyšším úžasem. Nikdo nedovedl uhodnouti, co by to vše mělo znamenati.

Tu přišel před domek duchovní jich správce jménem *Alexander*, o němž všem známo bylo, že se byl na smrt roznemohl, a že mu od lidí pomoci nebylo. I vrhl se před domkem na kolena, a vroucně děkoval milostivé Matce Boží, že jej od nemoci nezhojitelné zázračně osvobodila.

Na to vyprávěl udiveným venkovanům, že domek jest tentýž, který dříve v Nazaretě Matce Boží náležel, a že ona na důkaz toho se mu zjevila, a pravila: „ut horum ipse sis testis, sanus esto!“ to jest: „abysi mi toho sám svědkem byl, budiž zdrav!“

Zázračné toto uzdravení bylo od té doby jako prvním článkem dlouhého řetězu nejrozmanitějších milostí, kterých sobě poutníci u domku toho v záležitostech tělesných i duchovních vyprošovali.

Avšak svědectví taková přijímají jen duše bezelstné, věřící, že Boží Ruka není zkrácena, a že Božský Syn ku poctivosti Matky své kdykoliv Mu libo, nové zázraky tvořiti může i tvoří. Bylo ale také třeba, aby každý jiný, který jako apoštol Tomáš, teprv potom uvěřiti chce, když sám smysly svými se byl přesvědčil, úplného přesvědčení nabyti mohl, že tu skutečně šalby není, ba ani býti nemůže. K tomu konci napomáhají *svědectví osobností veřejně pověřených, úředních.* A těch díky Bohu! jest veliký nadbytek.

Prvním takovým svědkem jest rytíř *Mikuláš Frangipani* tehdejší místodržitel císařský v Rjece. Sotva že se o domku a zázračném uzdravení kněze Alexandra byl dozvěděl, vydal se tam ihned na cestu. I vyvolil čtyři muže, učenosti i rodem znamenité, kteří domek všestranně prozkoumavše, vydali se na cestu do Nazareta, aby tam činili poptávky po svatém domku. Tam dozvěděli se, že domek právě v onu dobu, když v Dalmacii poprvé ho spatřili, z Nazareta nepochopitelným způsobem zmizel. I ukázáno jim místo, kde se dříve nalezal.

Vyslanci místodržitele císařského změřili místo to co do délky i šířky; a hle! míry s domkem u Rounice nalezeným navlas se shodovaly. Zkoumali kameny základní i malbu, s kterou spojeny byly; a ejhle! shledáno, že vše co nejdokonaleji s domkem Rounickým se shoduje. — I vrátili se s radostí do domova svého, výzkumy své veřejně ohlašovali, ano písemně složené *odpřísáhli*, a v archivu ve Rjece uložili. (Pokrač.)

D O P I S Y.

Maria-Dunbrody, dne 30. července 1881.

Dnešního, pro nás Afričany velice památného dne, chápu se opět péra, bych Vám, drazí krajané, jménem zdejších Čechů a Moravanů o naší prvoroční práci v této pusté a trním porostlé krajině následující podrobnosti sdělil: Okolí našeho plechového prozatímního klášteríčka, počíná se již teď velice oživovati. Několik pěkných širokých silnic, které teď obchodníkům a missionářům přístup do dříve tak

nepřístupných a trnín porostlých krajin velice ulehčují, zbíhají se na jeho dvoře. Z těchto silnic a cest, které buď zcela nově od nás zřízeny neb řádně opraveny jsou, chci jen jednu zde popsati. — Tato silnice táhne se od nynějšího našeho obydlí ku stavebnímu místu nového kláštera. Mezi těmito dvěma místy, t. j. mezi nynějším a budoucím klášterem leží hluboké a asi půl hodiny dlouhé údolí, které ten, již známý, White River (bílý potok) ve dvě strany neb pole dělí. Severozápadně nad údolím nalézá se nynější naše obydlí a na protější straně jihovýchodní, jak my doufáme, bude státi ten nový klášter čili Nové Dunbrody s celým příslušenstvím. Tato silnice již sama podává pocestnému důkaz, že zde kultura počíná kvést; neb zdejší silnice jsou jen samodělané, t. j. mezi křovím všelijak se plazící, úzké, neurovnané, od lidí a dobytka vyšlapané cesty. Taká široká „evropská“ silnice jest pro zdejší lid, jak jsem seznal, něco nadobyčejného, neb za několik dní přijel náš monsignor biskup s několika vznešenými pány jeho sídelního města Grahamstovnu sám se přesvědčiti o jemu zasláné zprávě o pokroku našem. Nadobyčejnost této cesty pro zdejší lid a krajinu záleží v tom, že ona silnice táhne se šikmě a zcela volně po jedné stěně, kterou toto údolí na celé východní a severní straně ohrazeno jest, nahoru do dvora příštího kláštera a dále na železniční stanici Cserney zvanou. — Tento White-River činí několik dosti širokých a až 3 sáhy hlubokých rybníků čili tůň, které vysokým rákosím porostly jsou. Hladina těchto čistých jezer jest pokryta velkými zelenými listy, vedle nichž velké modré květy podobné tulipánům se nalézají a silnou vůni fialek vydávají; od nás „vodní fialky“ nazvány jsou. Husté rákosí, z něhož domorodci střechy na své boudy a jiné věci pletou, jest obydleno četnými, v Evropě velmi vzácnými ptáky. Tato voda jest pro nás Trappisty nevyčerpatelný poklad, který mi chceme na „velké úroky“ vedlejším našim polím půjčiti.“ Již teď spatříme severně od nynějšího kláštera 16' v průměru čítající na vysoké věži upevněné větrné kolo se vznášeti a svými, bílým plechem pobitými křídly jako nějaká hvězda nad těmito tmavošedými hustým trnín pokrytými lesy se třpytiti, jež neustálým hrčením jakousi brzkou změnu neb „stěhování“ těmito doposud tvrdohlavým a neústupným trnovým stromům slibuje. Tento větrný vodovod jest zřízen na sklonku prvního

roku. Náš p. biskup myslil z počátku pomocí páry vodu na ta pole vésti, avšak pro nedostatek dříví, které v Kapsku tak drahé jest, shledali jsme, že se pro nás v nynější době, kdy kasa p. biskupa a naše „portmoné“ vyvětralo, nehodí a proto jsme sáhli k jinému prostředku, t. j. pomocí větru, kterého jest zde nazbyt, vodu čerpati. Já již vidím, že to mnohým upřímným katolíkům v Evropě nebude vhod, když uslyší, že to v Maria-Dunbrody nejde parou, avšak my si nemůžeme pomoci, neb jak dlouho se nám z Evropy (z Čech a Moravy) řádné „palivo“ nezašle, pak to nepůjde snad ani větrem. Naše nynější práce jest tu krásnou rovinu okolo toho „strašáka“ z posavadního šeredného pláště vysvléknouti a obilím i rozličnými ovocnými stromy posázeti. První dny, co náš stroj jest v běhu nepřestávají z celé jižní Afriky, a obzvláště bližší sousedé tohoto cnostného a veselého „Evropana“ navštěvovati; neb každý již na jeho přívětivé tváři čte, jeho dobrý úmysl a velikou úlohu v celém Kapsku. — Náš veleďst. P. převor dlouho nevěděl co si pomoci proti těm příbuzným Darwinovým, neb každého rána přišli žaloby se všech stran na tyto nemilé hosty. Nyní však, co tento stroj je v pohybu a neustále bručí, neukáže se v blízkou žádná opice; nejspíše ten ustavičně se míhající odlesk křídel tohoto stroje je pro jejich oči trochu nesnesitelný. Tyto opice dosahují výšky řeznického psa, jsou šedé, na spodní části těla celé bílé a mezi stromy, které bílými a až 8" dlouhými trny porostly jsou, nedají se hned rozeznati. Nám dělají velikou škodu na vyrůstajícím obilí, neb ony, jak známo též k té vegetariánské třídě náležejí. U našeho bratra zahradníka učí se často okopávat; jednou mu též jeho první vyrůstající zeli bez dlouhého počítání a měření lacino odkoupily. Já jsem již tři takové exempláře chytil do želez, z nichž ještě jedna naše hosty svým pitvořením velice obveseluje. Z počátku byly velmi divé a jen s velikým namáháním se mi poštěstilo obojek s řetízkem jim na krk dáti a je takto v zahradě, v plechové boudě upevniti; mně při tomto manévru kousla jedna takováto „veverka“ do malíčku u pravé ruky a našemu zahradníku též nezapomněla za laskavé propůjčení místa napřed zaplatit. Za několik dní ječly již z ruky. Ostatně mají tyto opice v mnohých věcech lepší vlastnosti nežli ty evropské. Také bychom nějaké zaslali do Evropy, avšak dosud nejsme rozhodnutí, jak by-

chom to nejlehčeji učiniti mohli. My jsme se již na rozličných místech poptávali, ale nikdo nebyl s to, aby nějakou dobrou radu nám dal. Onehdy však přišel k nám jistý starý pán, který zde již 40 roků bydlí, dobrý katolík a vypravoval nám na naši žádost, jak jeden, již zemřelý, lékař podobné přírodniny do Evropy zasýlal a co i já k všeobecnému posouzení sdělití jsem nucen. — V jednom městě oběsili dva Hottentotty, kteří se vojákům anglickým protivili. Tento lékař přál sobě jejich mrtvoly dostati a do musea v Berlíně je zaslati a za ně hezkou část peněz shrábnouti. Když vojáci, vypravoval dále, tyto dva exempláře se šibenice sňali a zahrabali, běžel doktor k představenému příslušné obce s prosbou, by mu ti dva k volnému použití ponechání byli. Představený, jakožto svému dobrému příteli, žádosti svolil a dal jemu potřebné vysvědčení k tomuto dílu. Několik lidí měli ony dva mrtvé Hottentotty vykopati. Mezi tím dal lékař ve svém domě sud s dobrou kořalkou naplniti, a jednoho sedláka prosil aby tento sud kořalky ráno s sebou do Port-Elizabethu vzal. Když obě mrtvoly do domu lékařova přinešeny byly, dal menšímu uříznouti hlavu a s tělem druhého velikého Hottentotta do připraveného sudu zabedniti; neb jak známo silná kořalka chrání před hnilobou. Avšak když tohoto černocho do sudu postavili, spatřilo se teprv, že sud jest o něco kratší, a poněvadž doktor sud delší udělati nemohl, učinil tedy tohoto Hottentotta o něco kratšího; on totiž otočil mu hlavu na stranu a se silou vtlačil jej pod dno. — Tento dobře zabedněný sud byl naložen sedlákově jako sud s kořalkou na vůz. Sotva však sedlák několik hodin jel, vylétlo dno sudu do výšky a ten mocný Hottentott vystrčil opět svou černou hlavu ze sudu. Polekaný sedlák zanechal voly a vůz na silnici a běžel zpět a jal se mu tuto podivnou událost vyděšeně vypravovati. Tento však slíbil mu veliké zpropitné, jest-li nic nevyzradí a dal zase znova onoho nepokojného Hottentotta zabednit, sud doplnit kořalkou a na loď, která tohoto Hottentotta převzítí měla, pod adressou: „kořalka“ do Berlína, naložit. S tímto sudem přišly tedy do Evropy dvě převzácné věci, a sice lahodný likér a jeden Hottentott: první nejspíše jest již dávno vypařen a poslední, Hottentott, nalezá se v Berlíně v museu. — Tento první rok v Africe, měli jsme se co se týká stravy, nad vše očekávání výborně; Bohu díky, netrpěli jsme nikdy

hladu ač někdy již chleba v truhle pro všechny se nenalezlo, netrvalo to přece dlouho a zase nějaký ten pytel mouky byl nám od p. biskupa zaslán. Po několik měsíců jedli jsme jen samé boby a za nápoj jsme měli pramenitou vodu; výborná to strava, nám chutnala den ode dne pořádě více, a kdo nás viděl vycházeti z refektáře, myslil dle našich červených a spokojených tváří, že jsme měli pečení. Při tom při všem byli jsme veselí myslí a měli jsme velkou chuť k práci. Nyní nevede se nám o nic ještě lépe, neb naše zahrada neposkytuje mnoho ovoce, jak známo, odkoupili je opice. Pan biskup nemůže nám z nouze než brambory a boby pomoci a co zde s velkým prošením a psaním od obchodníků koupíme, jest nemilosrdně předražené. Měřice bramborů stojí 10 zl., pytel ječné mouky 22 zl., vědro špatného vína 60 zl.; za to však káva a cukr jest zde velmi laciná, libra první stojí 40 kr., cukr 20 kr. a proto též mnoho lidí jest živo od dobré kávy. Maso jest zde nejlacnější; zde létají, když ne pečené, přece živé koroptve do oken a myslivec nemá mnoho práce, neb při jedné vycházce do houští může pobiti tolik zvěře, by svou celou rodinu na několik dní zaopatřil. Psací náčiní jest zde též velmi drahé; jedna tužka, která v Praze 5 kr., zde něco přes 1 zl. stojí. Dříví přichází sem ze Švédska, o drahotě jeho nechci se ani rozepisovati. Jedno prkénko stojí zde 6 zl. a proto musíme potřebné dříví na stavbu ze státního, několik mil vzdáleného, lesa kupovati. Zdejší trnový strom Mimosa zvaný, podává jen dobré palivo a něco gummi k lepení. Půda jest zde výborná, obzvláště na těch polích, které dříve tímto trním povlečeny byly.

Z našeho mužstva nebyl nikdo nemocen a též tedy nikdo z nás nezemřel; avšak mnozí udělali si jen výlet do Afriky. Mezi takovými hrdinami vyznamenali se obzvláště čtyři, kteří v našich francouzských klášteřích vychováni byli. Pak též tři novicové kůru proměnili svůj řeholní bílý oděv za světský. Jednomu z těchto kamarádů jde velmi špatně, druhý chlapík žádal již zase o přijmutí. Též jeden novic laik změnil své hnědé roucho. Našeho p. redaktora resp. sazeče dali jsme pryč, neb on si požadoval věcí na nás, které jsme my jemu leč za drahé peníze zaopatřiti mohli a proto tím též se vysvětluje, proč doposud jen dvě čísla „Flieg. Blät“ vyšly. Doposud nám žádný sazeč nepřišel a tedy by u nás nějaký ctnostný

a zručný zcela jistě zaměstnání nalezl. Když těchto sedm bílých rytířů od nás odjelo, tedy zajisté jsme nemohli služby Boží obvyklým zpěvem konati, neb to byla hezká mezera v kůře; ze všech 11 zbyla nás 5, mezi nimi jen dva kněží. Zbývající profes P. A. rod. Slovinec byl na to v neděli dne 12. června od našeho biskupa v naší malé kapličky u přítomnosti mnohých vznešených hostů slavnostně na kněžství vysvěcen. Druhý den v pondělí dne 13. musil on svoji první mši sv. (primici) sloužiti. — Tím tedy jsem Vám drazí krajané, to nejdůležitější co se nám tento první rok v Africe přihodilo, zdědil a nezbyvá mně nic jiného než ještě v krátkosti udati naše prosby a příští záměry. — My počínáme již stavěti zase druhé větrné kolo, jehož průměr bude obnášeti přes 30'. Toto veliké kolo bude postaveno na vysokou stěnu opodál nového kláštera, a má za účel vodu na horu v silných rourách vésti a pole na rovině okolo kláštera zavlažovati. Tento stroj však nebude míti jen za účel zhora již udaný, nýbrž pomocí jeho veliké síly, budou též naše mlýny, pily a j. stroje hnány. Nejdříve máme v úmyslu, mlýn postaviti, který by naše již teď zelenající se obilí v mouku proměnil, a mi více za velké peníze drahé věci kupovati nemusili a co obzvláště naše přání jest, tím našemu p. biskupu ulehčili. Dále bude tento stroj hnáti jedno čerpadlo, které z tak zvaného pramene Panny Marie (Mariaquelle) v úzkých rourách dobrou vodu k pití do našeho kláštera táhnouti bude. Stavení sirotčince počali bychom též, avšak čím máme ty nahé děti odívati, když my již pro náš oděv v komoře žádného sukna nenajdeme? — Také ku konci musím oznámiti, že všickni laskaví dobrodincové, kteří k vystavení tohoto kláštera svými milodárky ku pomoci přispějou, berou podíl na všech modlitbách a dobrých skutcích Trappistů. Obnáší-li tento dárek nejméně 1 zl. bude zanešeno jméno onoho laskavého dárce do knihy dobrodinců v klášteře uschované. — Mimo tyto všeobecné modlitby a dobré skutky kněží a bratří budou také až se počet kněží rozmnoží, denně dvě mše svaté za zemřelé a živé dobrodince slouženy a sice po všechna léta trvání tohoto kláštera. Nyní mohou noví kandidáti, kteří též k africkému životu Trappistskému a na obrácení Hottentottů a Káfrů pracovati chuť mají, skoro o polovičku levněji než před několika měsíci k nám se dostat. Na nynější nově zřízené paroplavbě z Ham-

burka do Austrálie od Stlomana platí se 250 marků v druhé třídě až do Port-Elizabethu. V červnu asi po 14 dní viděli jsme zde vlasatici (kometu). Zima dosáhla u nás za nočního času až 3° R. pod nulou; v poledne však bylo zase řádné parno. — Tím myslím, že jsem naše milé přátele a ctěné čtenáře, zcela upokojil a kdoby snad sobě ještě něco určitěji neb nějaké podobizny našich osob, kláštera neb toho „verku“ na ty opice přál, nechť se obrátí na ctěné představenstvo našeho kláštera. Laskaví dobrodincové se uctivě prosí, své milodárky do kláštera „šedivých sester v Praze“ zasílati. Já slibuji zároveň, že se vynasnažím, našim milým krajanům jak v Čechách tak i na Moravě častěji nějaký obrázek z našeho života podati. — V úctě oddaný krajan

Fr. M. Pius.

KRONIKA.

Z Prahy. *Slavné položení základního kamene* ke stavbě nového kostela na Smíchově bude se konati dne 18. t. m. v následujícím pořádku: Ráno o půl 8. hod. mše sv. ve farním kostele; po mši sv. průvod na staveniště; o 9. hodině příchod J. Eminence nejdůst. pana kardinála, knížete arcibiskupa. Po té bude slavnostní řeč, kterou činiti bude dp. farář Smichovský Vinc. Švehla. Po ukončené řeči posvěti nejdůst. p. kardinál základní kámen, načež ve zvláště k tomu zřízeném stanu J. Emin. mši sv. sloužiti bude.

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 16.—19. září u Alžbětinek, od 20.—23. září u sv. Bartoloměje v Konviktské ulici a od 24.—27. září u sv. Mikuláše.

— **Spolek Arimatejský** pochoval v měsíci srpnu 131 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 1040 osob; výbor spolkový vzdává v tomto měsíci díky za udělené dary čtyřem okresním výborům, a spolkovému členu Kl. Sch., jenž darem 100 zl. členem ustavičným se stal.

— **Pouť Svatohostýnská**, která se 4. září konala vydařila se i přes nepříznivé počasí, které ten den bylo, výborně. Účastníků, kteří na této památné slavnosti podíl brali, bylo na tisíce. Zprávy o neštěstí, které se při této pouti událo, nezakládají se na pravdě, neb jsou přehnané.

— **Sv. Otec** bude koncem září konati kons. sedění, v němž jmenování budou noví kardinálové.

— **Kněžské exercicie v Budějovicích** konají se od 12.—16. září. Jako minulé léta účastní se těch cvičení také všichni ti kněží, kteří před 25 lety byli vysvěceni a posud na vinici Páně pracují, a sice: Jan Chmel, farář v Drahově; Mat. Fischmeister, farář v Mladošovicích; Ondřej Haas, farář v Tišnově na Morávě; Jan Hanzl, farář v Bohumilicích; Václav Hruška, farář v Krchlebicích; Václ. Pavlík, far. v Rehberku; Jakub Peterka, far. ve Vězné a pacovský bisk. vikář; Tomáš Ployhar, far. v Nadějkově; Kajetán Prchal, tit. polní kaplan a zámecký beneficiat v Bratronicích; Dr. Petr Špelina, rektor kněžsk. semináře v Budějovicích; Vendelin Zbonek, farář v Štěkni. S těmi zároveň byli svěceni i členové řádu cister. ve Vyšším Brodě P. Alois Brunner, farní administrator v Kaplici a P. Augustin Löw, farní administrator v Myšlanech.

— Zítří dne 16. září v den sv. **Ludmily**, mučenice a patronky země České bude se slaviti výroční pouť v starobylém kostele u sv. Jiří na hradě, kdež hrob sv. Ludmily se nalezá, tímto pořádkem: Od 6. hod. z rána budou se střídati tiché mše sv., v 10 h. bude zpívaná mše sv., odpol. o 4. h. bude české kázání, pak litanie a požehnání.

— V chrámu Páně na **Volšanech** slaviti se bude v neděli výroční pouť Po výšení sv. kříže tímto pořádkem: V 7 h. ráno bude mše sv. s exhortou, v 9 h. zpívaná (matura), v 10 h. kázání, v 11. hod. slavná mše sv., odp. ve 4 hod. nešpory a požehnání.

— **Vysvěcení škol.** V neděli dne 11. t. m. vysvětil vys. důst. p. probošt Vyšehradský V. Štulc novou školní budovu, která pro obce Nuselskou a Pankráckou určena jest a proto nanávřší mezi Nuslemi a Pankráci vystavena byla. V neděli dne 18. t. m. vysvětil tentýž církevní hodnostář o půl 10 h. novou školní budovu v Žižkově. Budova tato stojí na náměstí Komenského a jest velmi vkusně stavena. Obsahuje 27 školních světnic a zbudována jest nákladem 108.000 zl.

— **Cedry na Libánu.** Z někdejšího rozsáhlého cedrového lesa na Libánu jest nyní nepatrný jen zbytek, malý háj, v němž jest pouze 400 stromů. Aby se zbytek tento zachránil od úplné zkázy, vydal guvernér Libanonu, Rustem paša zvláštní nařízení, jímž se zakazuje cestujícím, aby v lese rozbíjeli stany a tábory a aby blíže

stromů nerozdělávali oheň. Se stromů nesmí se lámati větvičky neb letorosty a také nesmí se do lesa voditi zvířata, jako koně, mezci, nebo dobytek hovězí a skopový, kterýž mladým, pučícím sazeničkám zvlášť jest nebezpečný. Nařízením tímto získal si Rustem paša všeobecný vděk a jest si jen přát, aby se dle toho také hajní, jímž opatrování památného toho háje svěřeno jest, zachovali.

Literární oznamovatel.

— „*Hlasý kat. spolku tiskového*“ přináší v čís. 3. na rok 1881 pěknou dějepisnou povídku od Tom. Hájka pod názvem: „Odpłata zrady.“

— „*Obzor*“ vykazuje v čís. 15. roč. IV. tento obsah: Význam filosofie scholastické. Píše dr. Josef Pospíšil. Biskup Jos. Strossmayer o sv. Cyrillu a Methoději. Patnáct dnů na Dunaji. (Úryvky z díla J. císa. Výs. korunního prince Rudolfa.) Básně: Jitro. Lesní kvítí. Slepá sestra. Z anglického přeložila Esther. Černé neštovice. Dle „Fritze Rentia“ volně vypravuje V. Kosmák. Chudý šlechtic. Povídka od Hendrika Conscience. Beseda. Obzor literární. Oznamovatel literární.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ dospěl ve druhém laciném vydání za pečlivé redakce p. Jakuba Malého k seš. 82. (Rosswein — Ruka) a 83. (Ruka — Rybička). — Cena seš. 24 kr. Nakladatelem jest knihkupec Kober.

— „*Ústřední knihovna*“, jejíž redaktorem jest Frant. Zakrejs, a kterou vydává též kněhkupectví Kobrovo, dospěla k seš. 9., ve kterém se nalezá báseň: „Ulas“, od Vladisl. Syrokomly, již z polštiny přeložil Jan Nečas, k seš. 10., ve kterém nalezneš povídku Františka Pravdy: „Štěpánův Vít učí se na kněze“ a k seš. 11., ve kterém jest příběh: „Siska van Rosemal“, od J. Conscience, který na jazyk český převedl J. B. Malý. Cena každého seš. obnáší jen 10 kr.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ vypravuje v seš. 21. a 22. dějiny české země od roku 1396—1419. Vychází nákladem kněhkupectví Kobrova za redakce J. Kořana a každý sešit jest za 50 kr.

— „*Světlozor*“ má v čís. 37. roč. XV. tato vyobrazení: Adam Mickiewicz, Dervent v Bosně, Rembrandtova podobizna „starého učence“ v Nosticově obrazárně na Malé straně, Mickiewicz s přítelem Odyńcem na hoře Vesuvu dne 29. května 1830. Husy. (Dle obrazu

A. Schenka.) V textu vykazuje tento obsah: Povídky karlšteinského havrana. (Vypravuje V. Beneš-Třebízský.) Kalendářik národního života. (Příspěvky k poznání našeho lidu od Boh. Klimšové.) O některých vadách nynějšího vkusu. (Píše dr. Jos. Durdík.) Adam Mickiewicz. (Od Elišky Krásnohorské.) Procházky v přírodě. (Líčí V. Mazura.) Setník Kalinič. Text k vyobrazením. Rozmanitosti.

— „*Method*“, časopis věnovaný umění křesťanskému, spolu orgán odboru pro výtvarná umění a archaeologii Akademie křesťanské v Praze, přináší v čís. 8. roč. VII. tyto články: Zodpovídané otázky archaeologické: Bývalý klášterní chrám Zvěstování Blahoslavené Panny Marie v Pardubicích. — Filiální chrám Páně Sedmibolestné Panny Marie v Pardubicích. — Bývalý klášter OO. Minoritů v Pardubicích. — Filiální chrám Páně sv. Petra a Pavla v Kojicích. — Farní chrám v Solnici. — Líšeň u Brna na Moravě. — Zprávy z akademie křesťanské. — Redaktor Ferd. Lehner v Karlíně č. 234.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Václ. *Vodilek*, č. ř. kříž. a far. Turský na odpoč. v Praze, dne 4. září 1881 (naroz. v Křínči 10. září 1807, vysv. 25. července 1833).

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Kačer*, kp. a katech. u nejsv. Trojice v Praze, za kapl. u sv. Štěpána;
- p. Jos. *Tykal*, dosud vychovatel u J. J. kníže. Oettingen-Wallersteina v Praze, za koop. a katech. u nejsv. Trojice v Praze;
- p. Jan *Páv*, kp. na Proseku, za exp. kapl. v Libni;
- p. Karel *Grossmann*, neom., za koop. v Platu;
- p. Jan *Uhliř*, kp. v Selci (Zettlitz), za kp. v Plané ve vik. Plzeňském;
- p. Jos. *Pacák*, neom., za druhého kp. v Sedlci (Zettlitz);
- p. Jos. *Lašovička*. II. kp. v Stříbře, za kp. v Českém Brodu;
- p. Václ. *Čermák*, neom., za II. kp. v Stříbře;
- p. Karel *Hejhal*, koop. v Liebensteině, za kp. v Podolí;
- p. Klement *Kuffner*, neom., za koop. v Liebensteině;
- p. Vinc. *Švehla*, neom., za II. kp. ve Falknově;

- p. Jan *Dinter*, neom., za kp. v Plané, ve vikar. Plánském;
- p. Frant. *Boehm*, dr. bohosl. a kp. v Plané, za kp. v Kozolupech ve vik. Teplském;
- p. Jos. *Dědek*, neom., za koop. a admin. in spir. v Hradišti Okrouhlém (Scheiben-Hradisch);
- p. Kamill *Janeček*, neom., za kapl. v Žlutici (Luditz);
- p. Ant. *Šindelář*, neom., za kapl. v Slavkově (Schlaggenwald);
- p. Jos. *Schöniger*, kp. v Slavkově, za primisaria v Schoenbachu;
- p. Václav *Brabec*, neom., za kp. v Arnoštovicích;
- p. Karel *Šubovský*, neom. za koop. v Lauterbachu;
- p. Kašpar *Ibl*, za kp. v Starém Sedlišti;
- p. Mat. *Samek*, koop. v Libni, za kp. v Proseku;
- p. Václav *Marek*, koop. v Palici, za kapl. v Michli;
- p. Jos. *Talmáček*, neom., za koop. v Palici;
- p. Josef *Manna*, kat. v Kladně, za koop. tamže;
- p. Tomáš *Škrdle*, kp. v Svatoboru, za katech. při měšťanských školách v Žižkově;
- p. Václ. *Tvrdý*, koop. v Platu, za koop. v Libni.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Val. *Černý*, far. v Strážově, 18. července 1881 (nar. v Močeradech 4. ledna 1833, vysv. 1. srpna 1858);
- p. Jan *Figner*, far. v Dnešicích, b. notář a jub. kněz, 29. července 1881 (nar. v Klatovech 17. června 1806, vysv. 25. července 1830).

Ustanovení jsou:

- p. Jos. *Zollpriester*, kp. v Strážově, za admin. tamtéž;
- p. Jan *Hofmann*, kp. v Dnešicích, za admin. tamtéž;
- p. Jan *Soukup*, kp. v Bělé, za admin. v Eisen-dorfu;
- p. Frant. *Petr*, býv. admin. v Koseči, za kp. v Záblatí.

Uprázdňená místa:

Eisendorf, fara, patron. pana barona Koce z Dobrše, do 18. září;
Strážov, fara patron. J. královské Výsosti knížete Hohenzollern-Sigmaringa, do 20. září;
Dnešice, fara patron. p. hrab. Karla Schoenborna, do 25. září.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

na neděli 17. po svatém Duchu.

O pohnutkách lásky k Bohu. — Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého.

I. Bůh Si přeje, abychom Jej milovali.

II. Bůh lásky zasluhuje.

III. Bůh nás miluje.

I. *Bůh si přeje, abychom Jej milovali.* Čehož důkaz všudy nalazáme. — Ve všech tvorech, jež z ničeho na světlo vynesl a jež zachovává jedině proto, aby nám jimi ukázal několik paprsků Své krásy, Své moudrosti, několik známek Své moci, Své dobroty . . , a tak aby naši lásku roznítil. — V poslání Ježíše Krista, Jenž nepřišel na zemi, leč aby snesl na ni oheň lásky Boží; jedinou má touhu, aby oheň tento vzplanul ve všech srdcích: Oheň přišel jsem pustit na zem, a co chci, jedině aby se zapálil. (Luk. 12, 49.) — V celém zákonu Jeho přikázání první, největší takto zní: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vší duše své a ze vší síly své, i ze vší mysli své; a bližního svého jako sebe samého. (Luk. 10, 27.) K tomuto přikázání prvnímu jakož i k druhému, jež podobno jest k prvnímu, vztahují se všechna přikázání ostatní, buď že nám brání, abychom nepokojně nepečovali o budoucnost, buď že nás k tomu vedou, abychom světa a sebe samých se vzdali, abychom světem a sebou samými pohrdali, všechna mají za účel připravit cestu k lásce Boží: Konec přikázání jesti láska. (I. Tim. 1, 5.) — V rozmanitých ctnostech, jež od nás se požadují; všechny ctnosti za prostředky slouží, abychom došli k lásce do-

konalé aneb abychom v ní se udrželi: Čeho Hospodin Bůh Tvůj žádá od tebe, jedině abys se bál Hospodina Boha svého a miloval ho . . z celého srdce svého. (Deut. 10, 12.) Bázeň sama, kterou Bůh předpisuje, k lásce vede: Kdož se bojíte Pána, milujte ho. (Eccli. 2, 10.) Víra, naděje, jakož i ctnosti ostatní buď předcházejí anebo provázejí lásku, která jimi vládne: Všechny větší láska jest. Ostatní na čas trvají; láska Boží věčná jest: Láska nikdy nevypadá. — Všechny milosti, jež přijímáme: ze srdce Božího vyplývají; nám se jich dostává jedině proto, aby srdce naše láskou se naplnilo. Jestliže Bůh nás osvěcuje a nám vnuknutí dává, jestliže v nás probuzuje city rozličné, vždycky tak se děje, abychom Jej milovali; duch milosti do srdcí našich vstupuje proto, aby v nich rozlil ducha lásky: Láska Boží rozlita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého, kterýž dán jest nám. (Řím. 5, 5.) — V celém křesťanství, kde všechno hlásá, kde všechno vštěpuje lásku Boží. Jeho nauky, jeho tajemstva, jeho služba, všechno učí lásce, všechno pobádá k lásce; oběť jeho nesmrtelným jest pomníkem lásky neskonalé; nejvelebnější svátost jeho nazývá se svátostí lásky; jeho koruny jsou odměnami lásky svaté. — V dobrech nekonečných, těm ustanovených, kteří tuto povinnost velikou plní, a v hrozných trestech, těm usouzených, kteří se vzpečují té povinnosti se podrobiti. „O Bože můj,“ volal sv. Augustin, „veliká přísnost Tvá k nevďěčným, kteří Tě milovati nechtějí, ukazuje mi, jak veliká jest láska Tvá ke mně. Přílišná to milost, že mi dovoluješ Tebe milovati; kterak dobrota Tvá dosahuje toho stupně, že mi rozkazuješ Tebe milovati, že mi také hrozíš bédami největšími, nechtěl-li bych Tebe

milovati, jako kdyby Tebe nemilovati ne-
bylo již bédou největší?“

Jestliže však Si přeje Bůh vroucně lásku všech lidí, čím více Si přeje lásku kněží, kterých užívati chce, aby k Sobě přivábil srdce všech! Zdaž jiným vštěpíme lásku Boží, nemáme-li ji sami? Kdo neplápolá, nepodněcuje. (Sv. Řehoř.) Kromě toho s jakou péčí je vychovává, aby Jej milovali, aby nikoho nemilovali leč Jej! Od mladosti je staví do stínu Svých oltářů, světa je vzdaluje a všech předmětů, jež by k sobě poutati mohly jejich lásku; vychovávati kněžstvo je-li něco jiného než učiti velikým obětím, jichž vyžaduje láska kněžská?

II. *Bůh zasluhuje, abychom Jej milovali.* Srdce lidské nežije, nemiluje-li; a jakož je Bůh stvořil jedině pro Sebe, učinil je tak velikým, že On sám je naplniti může. Dobra svrchovaného potřebí jest tomuto srdci ustavičně nepokojnému a strádajícímu tak dlouho, až by odpočinulo v samém středu dokonalosti. Které však touze po lásce by nemohlo býti vyhověno vnaďami nekonečnými, jež nám víra odhaluje v Bohu? Kdo jest jako Bůh? Kdo tedy může podobati se Bohu velikostí, mocí, moudrostí, dobrotivostí? . . . Sv. Augustin, veden jsa knihami svatými a svou obrazotvorností tak plodnou, když dokonalosti Boží vylíčil nejživějšími barvami, posléze zvolal: „A co jest vše toto, Bože můj, láska a sláva má? Tím jsem nikterak nevyčerpal toho, co jsi Ty; my nepravíme nic, mluvíme-li o Tobě.“ (*Nihil dicit, qui de te dicit.*) Odtud pocházejí slova ze srdce lásky plného vyrčená, jež často opakoval: „O že jsem Tě dříve nepoznal, krásu povždy stará, povždy nová! O, že jsem Tě dříve nemiloval.“

Bože můj, mnohem více já zasluhuji, abych sebe káral. Augustin Tebe miloval od té doby, co Tě počal poznávati; čím jest vinnější ten, jenž vymlouvati se nemoha nevědomostí tak dlouho žil aniž Tebe miloval! Spatřil jsem pravdu skoro v téže době co světlo denní; od mého mládí počínaje ráčil jsi mi na jevo dávati, že Ty jediný hoden jsi všech citů mých. Co bylo až po tuto chvíli předmětem citelnosti mé? Ano, Pane, příliš pozdě Ti lásku svou věnuji: *Sero te amavi!* Příliš pozdě pro slávu Tvou; co urážek byla by láska má překazila, jichž jsem se dopustil sám anebo jimiž se provinili Tobě jiní! . . . Příliš pozdě pro mou nevinost; jak čisto by srdce mé bylo, kdybych byl miloval toliko

Tebe! Příliš pozdě pro mé štěstí; jakých strastí, jakých výčitek bych se byl uchránil, kdybys Ty jediným byl býval vždy předmětem lásky mé! Ale poněvadž jsi milosrden, pro mou spásu aspoň ještě postačí, odpustíš-li mi, jak doufám, že tolik času jsem ztrávil aniž Tebe miloval, a udělíš-li mi tu milost, abych Tebe nyní miloval a ustavičně rostl v lásce Tvé svaté.

III. *Bůh nás miluje.* Toť ze všech pohnutek nejmocnější. *Bůh mně miluje.* A kdo jsou v tak úzkém a něžném spojení? Bůh na nebi, já na zemi! Bůh, náplň dokonalosti a blaženosti; já náplň utrpení a béd! Bůh Ten, který jest, a já ničím . . . ; a tyto dvě krajnosti netoliko jsou přivedeny k sobě, nýbrž také spojeny láskou . . . , a pak jaká to láska! Bůh miluje láskou nejněžnější, nejochotnější, nejslechetnější, nejstálejší.

1. *Láskou nejněžnější.* Chceme-li si učiniti o ní pojem, uvažujme lásku mateřskou, která nám obrazí něžnost lásky Boží. Bůh sám tohoto obrazu užívá, aby nám na rozum dal, jaká jest láska Jeho k nám; ale nezapomíná připomenouti, že skutečnost daleko převyšuje obraz: Zapomene-li matka na dítě své. A kdyby i ona zapomněla, já tebe nikdy nezapomenu. — Matka dítě své v klíně chová; těší je a celuje . . . ; a to vše činí Bůh pro nás: Při prsou chování budete, a na kolenu budou vám chláholiti. (Is. 66, 12. 13.)

2. *Láskou nejochotnější.* Zdaž Bůh srdce mé očekával, aby mi dal Svě? Kde bych byl, kdyby mě nebyl dříve miloval? Milujme tedy Boha, poněvadž Bůh dříve miloval nás. (I. Jan. 4, 19.) Miloval mě, netoliko když já jsem Jej nemiloval, nýbrž také když jsem nebyl schopen Jej milovati, poněvadž mne ještě nebylo; láska, kterou má ke mně, není méně věčná než ta kterou má k Sobě: Láskou ustavičnou miloval jsem tě. Kromě toho měl bych býti ještě více tím pohnut, že mě miloval, když jsem Jej urážel a vyzýval, aby mě nenáviděl; zdaž On to nebyl, Jenž i tehdy mi zachovával život, mi nabízel odpuštění, přátelství, nebe?

3. *Láskou nejslechetnější,* která se dává na jevo dary a obětmi. Zdaž pouze slovy Bůh mě miluje? Jesle, Kalvarie, oltáři, jak výmluvně mi na mysl uvádíte velikomyslnost srdce Božího ke mně! Jestliže na paměti uvažuji vše, co Bůh učinil k mému prospěchu ve příčině přirozené a nadpřirozené, všechna dobra, jež jsem od Boha

přijal a jež mi jsou závdavkem těch, která mi slibuje; jestliže k dobrodiním, jež sdílím s bratry, připojím milosti, jež mi zvláště uděleny jsou...: neuslyším-li v sobě, kolem sebe, na nebi a pod zemí tisíc hlasů ke mně volajících, že milovati mám Boha tak dobrého, že Jemu dokazovati mám lásku svou obětí oddanou, úmysly čistými a skutky svatými?

4. *Láskou nejstálejší.* Srdce, jež nejvíce miluje, stejné stejným splácejíc se hněvá aneb aspoň chladne, shledává-li netečnost u toho, jehož vroucně miluje; kdo by tedy se nedivil trpělivosti Boha stokrát uraženého, svým tvorem nehodným podrážděného, Jenž nepřestává jej milovati? Co jsem neučinil, o Pane, abych Tebe přinutil mě nenáviděti? Život můj nic nebyl leč smutný řetěz slibů a nevěrností; neboť sotva že jsem s Tebou se smířil, již jsem Tě zrazoval. A přece mé urážky ustavičné až po tento den překonati nemohly Tvou lásku ustavičnou.

Zdá se mi, o Bože můj, že v této době obracíš se ke mně s otázkou, která tak velice rmoutila srdce Petrovo: Šimone Janův, miluješ-li mne více, nežli tito? (Jan 21, 15.) Miluješ-li mne přece jednou, o tvore tak velice milovaný, tak velice významenaný od Boha svého? — Co učiním, o Pane? Jestliže bych mlčel, dal bych na jevo, že máje tolik příčin Tebe milovati, zasypán jsa dary Tvými Tvou láskou ještě více jsem pokažen. Pakli odpovím, že Tebe miluji, zdaž mé svědomí nebude proti mně svědčiti, zdaž před oči mi nepostaví život vlašný a hříšný? Pročež odpovím, o Bože můj, s Tvým apoštolem: Ty víš, že tě miluji. Víš, co jest ve mně, lépe než já sám, znáš vnuknutí, která ve mně probudila milost Tvá, znáš tužby svaté, jimiž srdce mé naplňuješ; víš tedy, že Tě miluji: Ty víš. Nepravím, že jsi to věděl podnes; neboť běda! z čeho bys byl mohl poznati lásku mou, když jsem pro slávu Tvou nehorlil, když jsem se nesnažil získati Tobě duši, když jsem tolik odvahy neměl, abych se přemáhal? Ale nyní víš, vidíš, že Tě miluji; nyní to poznáváš z lítosti, která srdce mé rozrývá proto, že jsem tak dlouho žil, aniž Tě miloval, že jsem neměl té lásky silné a velkomyslné, která Tvým služebníkům sluší; nyní to poznáváš z pevného úmyslu, kterým se zavazuji, že pohnutkou všech skutků mých bude toliko svatost lásky Tvé. Oheň tento posvátný

ve mně není leč jiskrou; učiň z ní plamen; Tebe milovati a Tobě lásku získati, toť veškerá sláva, veškerá útěcha, po které bažím.

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Bůh si přeje, abychom Jej milovali.* Čehož důkaz nalézáme: ve všech tvorech, v poslání Ježíše Krista, v zákoně, jehož první rozkaz jakož i všechny rozkazy k tomu cíli směřují, v rozmanitých ctnostech, ve kterých povinni jsme se cvičiti, ve všech milostech, které dostáváme, v celém křesťanství, v nekonečných dobrech, těm ustanovených, kteří tuto povinnost velikou konají, a v hrozných trestech ty očekávajících, kteří té povinnosti se vzpírají.

II. *Bůh naší lásky jest hoden.* Srdce naše stvořeno jest, aby milovalo, a Bůh sám ukojiti může touhu, jejíž předmětem jest láska. Kdo tedy lásky naší tak jest hoden jako Bůh? Co si přáti můžeme, abychom nenalezli v Něm, kdyžž On se těší ze všech dokonalostí v míře nekonečné? „O, že jsem Tě dříve nepoznal, krásu stará a povždy nová! Že jsem Tě dříve nemiloval!“ (Sv. Aug.) Ano, Pane, příliš pozdě Tebe miluji! příliš pozdě pro slávu Tvou, pro nevinnost mou, pro blaženost mou!

III. *Bůh nás miluje.* Toť ze všech pohnutka nejmocnější. Bůh všecko, já nic!.. a tyto dvě krajnosti netoliko přivedeny k sobě, nýbrž také spojeny láskou!... A jaká jest láska Boží ke mně? — Nejjemnější. Převyšuje lásku matčinu. — Nejochotnější. Zdaž očekával Bůh srdce mé, aby mi dal Svě? Miloval mne, když mne ani nebylo, když jsem Jej urážel!.. Velkomyslná, jak dosvědčují oběti a dary. — Nejstálejší. Podnes, ač jsem neustále Jej urážel, nemohl jsem překonati Boha, Jenž neustále miluje. Slyším Boha, an ke mně volá: *Miluješ-li Mne přece jednou, tvore tak velice milovaný?*

Přeložil dr. Eug. Kadeřávek.

Píseň ku sv. Linhartu,

ochránci stád a polního hospodářství.

Budiž veleben
vroucně námi ctěn,
k Tobě dnes voláme
za pomoc žádáme,
svatý Linharte!

Svatý tento chrám
k Tvé cti jest vzdělán,
v němž Bohu sloužíme,
za milost prosíme,
svatý Linharte!

Ochránče milý
v zlé chraň nás chvíli;
uslyš naše lkání
za pomoc volání,
svatý Linharte!

Vypros nám zdraví,
věčné oslavy;
zažeň zlé nemoci,
nenech bez pomoci,
svatý Linharte!

Mocná Tys nám věž,
stáda naše střež;
chraň nám naše zboží,
když hřmí posel Boží,
svatý Linharte!

Nás vždy v lásce měj,
zdaru vyžádej;
vypros nám úrody,
pozbyť nepohody,
svatý Linharte!

Vypros též pokoj.
vzdal hlad, mor i boj,
svornost ať vždy zkvétá,
úrodná jdou léta,
svatý Linharte!

Lásky víry chrám
ať sestoupí k nám,
ať duch, dokud v těle,
v Krista doufá vřele,
svatý Linharte!

V smrti při nás stůj,
duši ochraňuj,
z těla až odejde,
k soudu Páně vejde,
svatý Linharte!

V soudu posledním,
strážcem buď mocným,
ať dojdem spasení,
s *Tebou tam* bydlení,
svatý Linharte.

Dle staré písně B. H.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

Chvíli trvalo trapné mlčení přerušené toliko hlubokým vzdechem Viktorinovým.

„Aj možno-li, aby peklo lépe bylo nastrojilo hru svou se mnou? Pachtím se jako divý lovec za schytralou zvěří a nepomním, že již nejbližší křoví ji může skrývati. Slepou musil jsem býti poražen, že jsem nepoznal ihned to, co z prachu země až k nebesům se vynášelo. Či snad i nyní mýlí mne zrak a sestárlá lebka má přeludem mne mámí?“

To řka udeřil Prostovlas prudce pěstí do čela, až to zadunělo. Mdlé oko jeho naplnilo se hrozivým žářem a vráskovitá tvář stahovala se k jízlivému úsměvu.

Guardian Šebíř nepohnutě naň pohlížel.

„Mluv, mnichu — ne ani toho jména nejsi hoden — mluv, padouchu, zdali mne ještě znáš? Oh, znáš? Neznáš! Teprve uvidíš, teprve poznáš! V prsou hárá mi plamen, kterým by ani peklo nepohrdlo; vztek proudí mi místo krve žilami a to nikoliv snad dnes ponejprv, nýbrž dlouhá léta, ba snad po celý věk prokletého mého života.“

Šebíř mlčky vyslechl vášnivé výbuchy rytířovy, klidné oko jeho jakoby útrpností jato ovlhalo a se kalilo.

Nastala opět přestávka jako bývá při bouři. Viktorin stenal brzy hlasitěji, brzy tlumeněji. Prostovlas skřípal zuby a křečovitě tiskl rukama jílec meče svého.

„Když dříve ujal jsem se slova, vzácný pane, abych utišil nedorozumění naše, káral jsi mne ze smělosti,“ započal konečně otec Šebíř. „Umlkl jsem a tu opět mlčení mé zavdává ti podnět k nové a příkřejší výtce. Upokoj se! Hle, po boku ti visí zbraň a já bez obrany tu stojím před tebou. Vetchý šat zakrývá mi prsa. Jedinou ranou meče svého můžeš ukojiti vášeň, která tebou zmítá. Učiň tak, jestliže svědomí nebude tě kárati z nepravosti . . . Ty váháš? Žádáš si, abych dříve vyjevil, zdali tě poznávám? Nuže ano, jak bych mohl na tě zapomenouti? Zapomněl jsem na provinění tvá, avšak na tebe sama pamatoval jsem vždy. Každodenně prosil jsem Pána, aby odpustil ti viny tvé, jako já již dávno jsem ti odpustil.“

„Dosti toho pychu! Slova tvá jsou jedovatá. Myslíš, že mne strojenou klid-

ností svou uchlácholiš? Mýlíš se. Meč můj jest příliš čestný, než abych poskvřnil jej krví tvou. Pro tebe připravena smrt hroznější, kterou právem již dávno jsi zasloužil.“

„Nelekám se smrti, s pomoci Boží i smrt chci podstoupiti. Ale hříchy tvé mne děsí, neboť věz, že i hodina tvá není daleka!“

„Stařeny straš svým proroctvím a nikoliv mne!“

„Spravedlivý soud Páně bude nás oba souditi.“

„Dříve podrobíš se soudu mému, nežli vezmeš mzdu za zrádné skutky své. Rci, kam ukryl jsi dítě mé?“

„Tvé dítě?“ tázal se pln údivu gnardian.

„Neměl jsi na tom dosti, že jsi zkazil mládí mé a jedem otrávil život? I o poslední radost jsi mne připravil, která mi kdy vzkvetla!“

„Nechápu slova tvá, pane; mluv zřejměji!“

„Já bloud,“ hovořil Prostovlas jako pro sebe, „myslil jsem, že ustydla stará zášť, myslil jsem, že již otupěly zuby vlka hlodavého. Zašel jsem daleko od rodné dědiny a v klidu chtěl jsem trávit dny bouřlivého života. Štěstí se na mne posmálo. Našel jsem duši, která pochopila velikost mého bolu, duši, která dovedla oceniti míru předešlého neštěstí. V prosté chýži, pod spuchřelou střechou zacelovaly se ponenáhla rány duše mé. A když se již zdálo, že úplně jsem zhojen, že nový život mi nastává a již zapomněl jsem na staré své nepřátely, zapomněl na nástrahy jejich, tu najedncu nová zaburácela bouře nad krovem mým, ba co pravím bouře, blesk udeřil mi zrovna do srdce a spálil vše, co mi bylo nejdražšího. O hrůzná ty noci, tys připravila mne o světlo! Z domku svého odešel jsem vesel a spokojen a když jsem se vrátil, byl jsem zdrcen, o rozum oloupen . . . Posud ji vidím, jako by to bylo dnes. Z hluboké rány na bledém čele její prýštila se krev. Za málo okamžiků skonala mi v náručí! Tiskl jsem ji k srdci bolestí mroucímu a zaslzeným okem díval jsem se po dítě. Avšak lůžko jeho bylo prázdno —“

Otec Šebíř počínal chápati slova Prostovlasova. Nerozuměl mu dříve, poněvadž půl věku uplynulo od té doby, co ani slova nedoslechl o dávném druhu svém. Spolu byli vychováni na rodném hradě Prostovlasově. Šebíř byl také z rodu zemanského,

avšak když uhledal světlo světa, zastihl toliko chudobnou matku. Otec jeho promarniv statky své zemřel v cizině a nedočkal se ani příchodu synova. Nebohé vdovy ujal se bratr manžela její Zdeněk, otec Prostovlasův a dopřál jí přístřeší na hradě svém. Když pak později narodil se mu syn, dal oba chlapce pečlivě vychovávat. Mírná povaha bratrancova nelíbila se prudkému dědici hradu. Utiskoval, sužoval jej všemožně. Za to však zamiloval si strýc chudobného synovce svého tou měrou, že polovinu zboží svého mu při smrti odkázal. Od té doby nenáviděl mladý Prostovlas druhá svého a učinil mu nejedno příkoří. Než zášť jeho dosáhla vrcholu, když ucházeje se o ruku urozené slečny odbyt byl slovy, že ženichem její jest starší bratranec jeho. Hrozil mu smrtí a byl by hrozbu svou vyplnil, kdyby onen útekem se byl neochránil. Nyní hodlal se násilím zmocniti nevěsty jeho. Události ty působily tak zhoubně na mysl její, že ochuravěla a v krátkce zemřela. Prostovlas dověděl se o tom počal šíleti, kdežto bratranec jeho uchýlil se do kláštera.

(Pokračování.)

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Zdravá obec sebe hájiti a celek časným porušených částek odřezáním neporušený zachovati jest povinna, prve než by se od nich nakazilo to, jež zdrávo jest. S. Ignat. in vita.

Divná věc: nikdo sám jeden nechce býti zlý. Částka v těle nachuravěném cokoli kde jest vadné k sobě přitahuje; takto jako spolkem se silena na zkázu celého těla vzrůstá.

Nákaza jest morem obcí. V zastírání jí dobrotivost byla by největším ukrutenstvím. Odřezán budiž oud sblilý, aby souseda nenakazil a tak ponenáhla nevědomky do srdce pronikla celé tělo v nebezpečí neuvedl.

Špatné příklady škodí i tomu, kdo škody brátí nechce, bez strachu douškem morovinu vsáváme, aniž se uvarujeme zlého, leč se co možná daleko odstraníme.

I nebe vymítlo anděly zlé i sbor apoštolský zbavil se lžiapoštola, aniž jim k necti jest, že nehodnými s místa hnuli. Zlého zahubením přirůstá dvojí dobré: jedno z umenšení zlé věci, druhé z postavení dobré věci na místě zlého. Matyáš pádu Jidášova přehojně nabrazuje.

Výše budiž ceněno své vlastní vůle se od-

pirání než mrtvých křísení. S. Ignat. ap. Nolarc.

Mrtvých k životu navracování není znamením ani výsadní zásluhy ani nemýlné ctnosti. Milostí jest zdarma danou, dobrým i zlým z Božího udělení společnou.

Co prospívá vzkřísiti mrtvé, tomu v němž jsou vady živý a zlé vášně bujejí, jimž umíratí životem býti má pravého poslušníka a neomylným oznamem ctnosti.

Bohu ve svém představeném podrobovati se jest nejlepším prostředkem k vypleňování hříšnosti. Zanedbáš-li poslouchati Boha, nikdy nezpůsobíš, aby rozumu poslechla vašeň tvá.

Prospěšněji tobě jest mrtvolou státi se než mrtvole život navrátiti. Mrtvola k místu, k položení a k oděvu všelikému netečně se chovajíc na znamenitý poslušníkům jest příklad, ničeho sobě nežádá, ničeho neubírá.

Mají-li na Bohu vyžadována býti znamení, i více jich i jasnějších vyžadovati jest o zachování pouhých příkazů, než o zachování rad evangelických.

Tělesný člověk nevnímá těch věcí, jež jsou Ducha Božího; slyší-li rad Kristových, k nim neproniká; vidí bříme, spojeného s ním pomazání nepozoruje.

Na kůru totiž hledí, dřeně nespátřuje, kamž tupost očí neproniká: tudíž málo kteří radami hnutí bývají.

Velikou k lidem lásku jeví Bůh, že je uznává býti hodny rad svých. Oč jest proti otrokům postavení synů vzácnější, o to větší svrchovaně dobrého světovládce milostivost k těm jest, jež k synovství pozývati ráčí.

Vždy skutkové menší bývají než předsevzetí. Podvoluješ-li se pouhému jármu příkazů, nejblíže k tomu jest, že pokušením přemožen i to jármu svrhneš.

Voliti nejlepších věcí, dokud lze, nikdo asi rozumně se nerozpácí; věcem jistějším přednost dáváme před nespolehlivými; proč bychom péči o spásu duše pokládali za menší a nevážnější?

Člověk, jehož duch přirozeně ctnosti nese snadno jest přístupný, jestliže by sebe samého vybojoval, dvojnásob zasloužilejším stane se naproti oněm, jimž levná a povlovná povaha žádné zaneprázdky nečiní. S. Ignat. ap. Bart.

Zle soudí, kdo z líbeznosti mravův o ctnosti nález vynáší; nikoli na to jak se kdo chová ve způsobech vnějších, nýbrž jak uvnitř nad sebou vítězí, jest se dívati, aby pravé měřítko ctnosti bylo stanoveno.

Velikým přírody dobrodiním jest chtíti se vynasnažiti, k čemuž přistoupí-li práce, hnedle potom přijde to, že, čeho příroda odepřela, snaha bude způsobovati.

Nikdo není povahy přirozeně tak zavilý, aby jí snaha nezměkčila. Smluvčím přírody jest zvyk; tak umí ať již tajiti či formovati přirozenou vlohu, že beránky ze lvů činívá. Osměl se k něčemu.

Druhou-li přirozeností zvyk jest, blažen jsi, poněvadž dle chuti voliti sobě můžeš přirozenost. Změňuj mravy a změnil jsi přirozenost ze přírodní v umělou. Nejsnažším vášní lékařstvím jest nový zvyk.

Loreto.

Úryvek z „**Cesty do Italie**“, kterou vykonal i popisuje

Dr. Karel Lev Řehák.

(Pokračování.)

Svatý domek nezůstal však dlouho v Dalmacii. Dne 10. prosince r. 1294 vyzdvihnut jest ze svého místa rukou neviditelnou, a pastýři stáda pasoucí viděli jej nésti od andělů přes moře adriatické k břehům Italie. Tam postaven jest v háji vavřínovém blíže města Rekanata v krajině Picenum, nedaleko nynější Lorety.

Vavřínový hájek jmenuje se „Laureatum“; a proto domek svatý nazván domek *lauretanský* čili loretanský, místo, kde státi zůstal, nazváno Loreto čili Loreta a pobožnost, která se na počest blahoslavené Panny Marie při každodenním oprašování sošky Její na místě tomto později konati začala, nazvána „litanie loretanské“.

Sotva se obyvatelé města Rekanata o podivuhodném domku dozvěděli, počali k němu ubírat se v zástupech, a to tím více, když mnozí neduživci při něm způsobem zázračným zdraví svého opět nabýli. Když ale poutníků proto vždy více přibývalo, chtěli toho bohaprázdni lidé míti ku svému užitku; a proto na zbožné poutníky vystupovali a je olupovali. I stalo se, že tytéž neviditelné ruce, jež svatý domek přenesly z Nazareta do Dalmacie, a odtud k Rekanatu v Italii, přenesly jej nyní opět jinam, a sice na místo asi 3000 kroků vzdálené. Když majitelé pozemku toho, nelaskaví bratři, o dárky poutníků pohodnouti se nemohli a kruté nepřátelství mezi sebou začali, odnešen jest dne 7. září, to jest v den před Narozením Panny Marie

l. P. 1275 svatý poklad, jehož nehodným se ukázali, od nich, a postaven na veřejné cestě, asi 200 kroků od posledního místa svého, kdež nalezá se až posud.

Místo, z něhož svárliví bratři domek Matky Boží vypudili, jest od nádraží asi 1500 kroků vzdálené, a vede k němu hned v levo po východu pěkná cesta, pískem vysypaná. Puda, na které svatý domek stál, porostlá jest trávnickem a květinami polními a obkličena bujarým hájem. Vytéká odtud pramének čerstvé vody od té doby, co sem svatý poklad zázračně byl přenesen. Také tu viděti lze zbytky zdi. Svatý Otec Pius IX. chtěl zde totiž postaviti kapličku, podobnou svatému domku, který zde byl; avšak nedošlo k tomu. Prve než šlechetný úmysl provésti mohl, zabráno jest mu násilím dědictví svatého Petra.

V nejbližším okolí místa, kam domek posléze byl přenesen, povstalo znenáhla město *Loreto*, jež hlavně potřebám poutníků slouží. Nad svatým domkem postaven tu veliký chrám z darů obyvatelů města Rekanata z obětí poutníků, ale najmě ze štědrých příspěvků papežů.

Také v Dalmacii, kde svatý domek stál, postavena jest péčí statečného místodržitele, rytíře Frangipaniho, kaplička, domku svatému ve všem podobná, ku kteréž jeho potomci kolkolem přistavěli větší kostel a klášter pro Františkány.

Aby však bylo zjištěno, jest-li domek loretanský jest v pravdě domkem Matky Boží, a tímtež, který tři a půl roku byl v Dalmacii, poslal místodržitel schvalní poselství k zázračnému domku do Italie, jakmile zvěst o něm až do Dalmacie byla se dostala. Poslové tito na dobro se přesvědčili, že domek, který do Dalmacie zázračně se dostal a zázrakem opět odtud zmizel, tentýž jest, který našli v Loretě.

Také mezi Italy nalezlo se dosti těch, kteří rádi zůstávají mezi nevěřícími, a každý mimořádný skutek Boží v pochybnost běrou. Tito, slyšíce že domek loretanský jest bývalým příbytkem Matky Boží v Nazaretě, chtěli se o pravdivosti zvěsti té sami očividně přesvědčiti, prve než by uvěřili. Bůh této jejich tvrdosti k uvěření užil ale k tím většímu dosvědčení, že domek loretanský skutečně oním svatým domkem jest, v němž anděl Páně zvěstoval Panně Nazaretské radostné poselství, a kde „Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi.“

Z krajiny Picenské vydalo se tedy, a

sice z popudu samého papeže Bonifacia VIII., který nechtěl, aby u vzdělaných lidí nějaké pochybnosti bylo o svatém domku v Loretě, šestnácte rytířů, obecně poctivostí, učeností a pravdymilovností slynoucích, kteří nejprve cestovali k Rounici v Dalmacii na místa, kde svatý domek před tím stával a pak i do Nazareta; i měřili místa, kde svatý domek stával co nejsvědomitěji; prohlíželi úřední zprávy místodržitele císařského, pročítali výpovědi poslanců jeho, přísahou všech stvrzené, vyptávali se v Nazaretě všech těch, kdo svatý domek ještě před čtyřmi roky tam vidali i navštěvovali na všechny i nejmenší okolnosti jeho, a konec konců byl, že se přesvědčili o tom, o čem již vyslanci Frangipaniho přísežné svědectví vydali: Domek zázračně přenesený jest domkem Matky Boží, jež tak četnými již zázraky o pravosti jeho sama slavné svědectví vydávala.

Když později starší zprávy opět od některých v pochybnost byly brány, poslal papež Innocenc XII., jenž panoval od r. 1691—1700, ještě jednou posly učené do Dalmacie i do Nazareta, kteří opět nade vši pochybnost zjistili, že domek loretanský v pravdě z Nazareta sem přenesen byl. Načež papež tento l. P. 1699 nařídil, aby od té doby každoročně dne 10. prosince slavila se v církvi památka, že toho dne svatý domek zázračným způsobem do Italie přenesen jest. Skutkem tímto, vycházejícím od nejvyšší osobnosti veřejně pověřené, od zástupce samého Syna Božího, pravost svatého domku v Loretě nad veškeru pochybnost jest vyvýšena.

V nejnovější době cestoval učený přírodopyskovec římský Bartolini do Lorety i do Nazareta, aby konal studie o domku loretanském. Zkoumal zbytky základu po svatém domku v Nazaretě, srovnával je s domkem ano i pomocí lučby kameny a maltu jeho v prvky jejich rozváděl a i od jiných zkoumati dal! a hle! i vědy přírodní, kterým se mnohdy nade všecko věřívá, vydaly ovšem svědectví, že kameny základů v Nazaretě a kameny domku loretanského jsou tytéž; že částky malty ze základů v Nazaretě od částek z malty domku loretanského ani v nejmenším se neodchylují! Který moudrý člověk mohl by tu tedy ještě pochybovati, kde nebe i země tolik svědectví vydávají!

Vystoupivše z vozů železničných vydali jsme se tedy směrem západním cestou k svatému domku. Vede tam pohodlná sil-

nice, která aby stoupání nebylo příliš náhlé, činí značnou okliku V pravo i v levo jest množství bujných stromů. Ze všech stran kudy jsme kráčeli, dolehá na nás veliká pohroma té věru požehnané země — žebrota, která sice po celé Italii jest u velikém rozkvětu, ale nikde, vyjma snad jen Neapol, tak dotěravá jako v Loretě!

Žebří staří i mladí, nemocní i úplně zdraví. Žebrala tu i děvčata zdravá, svátečně oblečená tak, že jen ženicha míti a mohla rovnou jíti k oltáři! Aby to tak u nás některá podobně udělala! Věru, že by na ni vlásku poctivého nenechali! Ale tam, kde do roka 50 i 60 tisíc poutníků se schází, mají to za věc docela slušnou, takovýmto způsobem si pomáhati.

My jsme si ale podobných ctitelů poutníků nevšímalí; a jest to také to nejmoudřejší. Nebo kdo by se s některým dal do řeči, již se ho tak snadno nezbaví; a vidí-li ostatní, že ten který dává, obsypou ho ihned jako mouchy mléko!

Jdouce k Matce Boží na pouť, dali jsme se do modliteb i zpěvů, k nimž nám můj spolucestující pan stavitel se vši ochotou a bez pobídky předřikával. Zpívali jsme s velikou chutí písně mariánské Zpěvem prozradili jsme se Loretským v městě. Že nejd. pan prelát Štulc z Ankony na Loretu telegrafovat dal, čekali na nás; jak jsme se tedy městu blížili, rozhlaholily se zvonů chrámu loretanského a vítaly nás —

Cesta z nádraží do města trvala asi dvacet minut. U brány města, pod chrámem Matky Boží, uvítali nás Otcové Minorité, z nichž jeden, P. Hyacinth, Polák, ihned našim vůdcem a výmluvným průvodčím se stal. Po uvítání tázal se nás pln zvědavosti, kteří z poutníků to tak pěkné písně české zpívali? Dostal ovšem za odpověď, že nejen někteří, ale že zpívali s radostí všichni. Na to vedli nás do chrámu; neboť té chvíle věru neměl snad nikdo v sobě jiné touhy, než býti v domě Matky Boží.

Když vkročili jsme do veliké svatyně, jež má podobu kříže, spatřili jsme na místě, kde se ramena kříže scházejí, pod vysokou bání, neveliký svatý domek, bílým mramorem na všech stranách obložený, jako sněhem pokrytý.

Těžko popsati city úcty, radosti i svaté bázně, které se nás při pohledu tom zmocnily. Padli jsme na kolena a zůstali němými na nějaký čas. Ovšem ústa mlčela,

ale tím více mluvilo srdce, tím výmluvnější byly slzy, které nám s očí kapaly. I líbali jsme zajisté zemi, která za hodnou uznána byla, aby pohostila příbytek svaté rodiny. Líbali jsme ty chladné kameny domku svatého, který svědkem byl neskonaleho slitování Otce nebeského, nepopítelné pokory Ježíše Krista, a převeliké lásky k Bohu, jakou na místě tomto ukazovala přecistá nevěsta Ducha svatého, i „spravedlivý“ Josef.

Všichni jsme Matku Boží uctili, vroucí díky za ctnosti její jí vyslovili, ochraně její sebe i svoje se srdcem vroucím odporučili. Za nějakou chvíli šel jsem do sakristie svatého domku prosit za svolení, abych na místě tom také nekrvavou obět Syna Božího konati směl. Nenalezl jsem sice žádného odporu, ale za to všechny dopolední hodiny k sloužení již zadané. Než bych byl až do poledne čekal, a tak od ostatních poutníků se trhl, vyprosil jsem si alespoň dovolení, abych u oltáře, kde nejsvětější Svátost se přechovává, a který svatému domku téměř nejbližší jest, sloužiti směl. K tomu cíli zavedli mne do jiné sakristie, která OO. kapucínům náleží; tam se ustrojiv, šel jsem k oltáři.

Pan stavitel Sigmund vyprosil si, aby mi směl na místě tom posvátném ministrovati, což také vykonal s nevšední zbožností, podobaje se takto svatému patronu Václavu, který tutéž službu tak rád konával! Nebyl bych se nikdy odvážil, takové služby na něm se dožadovati, ba ani když sám žádal, nechtěl jsem přivoliti. Když ale řekl, že i dítkám svým i vnoučkům o službě té vypravovati chce, povolil jsem s radostí. Vždyť mne samému velikou radost způsobil a ostatní zajisté chováním svým vzdělal! Však jsem si toho povšímnul, jak uctivě pohlíželi na muže starého s plným vousem šedivým, když mně mladšímu sloužil, když se mnou modlitby latinské říkal.

Mezi tím sloužil nejdůstojnější pan probošt Štulc u oltáře před svatým domkem mši svatou pro poutníky, při které rozlehaly se chrámem střídavě písně české i polské, až srdce člověku v nádrech radostí bušilo. Zpívaly se písně: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“, „Sviety Bože“, „Svatý Václave“, „Hospodine“. Svatý domek snad nikdy tolik hlasů českých i polských pospolu neslyšel! Po mši svaté konány s poutníky také české modlitby. Prve ještě, než Slované pobožnost svou poutní i svá-

teční před svatým domkem dokonali, začala v poboční kapli slavná mše svatá. Bylo při ní asi dvacet duchovních, kanovníků prý to z řádu svatého Augustina, pak hromada kostelníků a ministrantů. Na kůru napočítal jsem devět hudebníků, kteříž byli vesměs oblečeni v černé taláry a krátké rochetky. Jeden z nich dirigoval. Hráli, hráli, ale pro pobožnost věru to nebylo; ale hráli tak, jak u Italů, již mají známou lehkou, veselou povahu, jest obyčejem. Hudba byla každé chvíle do skoku, a jednotlivé oddíly trvaly nad míru dlouho, tak že jsem raději dávno před koncem odešel; beztoho při hudbě takové modliti se nelze!

Mimo nechrámovou hudbu vybízel nás k odchodu také hlad. Skoro celou noc jsme nespali, ráno jsem nesnídal a bylo již poledne. Vyšli jsme tedy ze svatyně a ohlížíme se, kde bychom něco kloudného k jídlu obdrželi. „Pojďte tam do těch velikých dveří,“ pobízel jeden pán, „tam jest větší hostinec. Budou mít dojista něco k obědu. Někteří poutníci rozešli se po menších hospodách, a zle naříkají.“

Uposlechli jsme opatrné rady a vešli. — „Dostaneme zde oběd?“ otázali jsme se.

„Ano, pánové! Jen se posadte.“

Sedli jsme si.

„Přineste nám nejprve černé víno a čerstvou vodu, poněvadž nás žízeň trápí.“

Přinesli po dlouhém obíhání, ač tu jen několik hostů bylo, čeho jsme si žádali. „Co stojí láhev toho vína?“

„Liru.“

„Dobře. A nyní přineste nám polévku.“

„Hned. Kolikrát si páni přejete?“

„Čtyřikrát, když tu sedíme čtyři.“

„Jen třikrát,“ bránil se pan stavitel; „já si dám snad až později.“

„Tedy třikrát.“

„Proč nechcete ještě něco teplého do žaludku?“ táži se pana stavitele.

„Mně se ti lidé nezdají podle toho, aby měli pořádný oběd,“ omlouval se tázaný, a dodal: „vyčkám, až jak vám poslouží.“

Po dlouhém, bezúčelném obíhání přineslo děvče polévku a ohlašovalo:

„Ecco la zuppa,“ to jest: „Tu jest polévka.“

„Bene!“ řku a začínám prohlížeti, co mi přinesla. Pan stavitel podíval se nejdřív na polévku a pak na mne, a řekl:

„Říká se: Neříkej hop, až přeskočíš! a já pravím: neříkej bene, až okusíš!“

Okusil jsem. Byla to polévka, jaké jsem do té doby ještě neokusil, ba ani neviděl! Vlastně to, co mi předloženo, ani polévkou jmenováno býti nemělo! Byla to ovařená, osolená voda, na níž bylo asi tolik mastnoty, jako bývá na vodě, v které umyta byla nádoba od polévky. A na té vodě plovaly kousky nechutné italské housky, bez mléka zadělané.

Maje hlad, který prý jest nejlepším kuchařem, učinil jsem, seč jsem byl, a něco té vody ovařené přece do sebe vpravil, abych si žaludek zahřál.

Pan stavitel neříkal ničeho, ale vytáhl z kapsy housku, kterou si byl ještě na lodi do kapsy dal, a jal se ji mezi zuby mletí, a vínem, ještě obstojným, v žaludku zalévati.

„Co stojí ta — polévka?“ táži se hostinského.

„Neporoučíte také maso?“

„Přál bych si ovšem, je-li k jídlu.“

„Máme maso dobré. Polévka stojí dvacet centisimů.“

„Dobře. Přineste mi tedy maso a něco k němu.“

Za hodnou chvíli přiběhne děvče, nejspíše to dcera hostinského, s talířem ku stolu a oznamuje: „Eccode vitello — zde jest telecí!“

„Co že to jest?“ táži se s podivením, vida na talíři kus ovařené šláchotiny.

„Jest to objednané telecí.“

„Ale já myslil, že mi přinesete telecí pečení; a pak objednal jsem si také nějaký příkrm k němu.“

„Zde jest chléb.“

„Ale nějaký salát neb brambor mi alespoň přineste.“

„Nemáme ani salátu ani bramborů.“

„Tedy dodejte alespoň omáčky.“

Děvče neodpovídalo, a pan stavitel se usmíval.

„Omáčku mi přineste,“ opakuji žádost poznovu.

Děvče odběhlo a poslalo ke mně otce aby se se mnou domluvil, poněvadž jsem italštinu asi ukrutně lámal.

Přišel, ale pokrčil ramenoma řka: „Omáčky my v Itálii neděláme.“

Bylo po traktaci svatopetrské, an tentýž den zrovna slavnost svatých apoštolů Petra a Pavla se konala.

„Pagare — platit!“ volám.

„Poroučejte.“ — „Mám zuppu.“ —

„Dvacet.“ — De vitello.“ — „Jedna lira. Dělá liru, dvacet.“ — „Chléb.“ — „Deset. Lira, třicet.“ — Láhev vína.“ — „Lira Dvě liry, třicet.“

Zaplatil jsem tedy dvě liry třicet centesimů. Liru kupovali jsme za 46 až 48 krejcarů našich peněz. Dvě liry dělá tedy asi 94 kr. Liru rozdělují na sto částek, jako mi svou zlatku; jedna taková částka nazývá se centesim. Třicet centesimů dělá tedy asi 30 našich půlkrejcarů čili 15 krejcarů. Zaplatil jsem tedy za „oběd“ 1 zl. 9 kr. a šel s hladem od stolu. Byla to prvá italská kuchyně.

„Také budu platit,“ zvolal můj soused.

„Račte míti jen polévku?“

„Ano.“

„Čtyřicet centesimů.“

„Jak čtyřicet? Vždyť tu ten pán platil jenom dvacet.“

„Měl jste jen polévku! Nu když tento pán platil dvacet, tedy za polévku dáte také dvacet.“

„Láhev vína.“

„Stojí liru, dvacet centesimů.“

„Toť jest už příliš. Vždyť ten pán platil jenom liru.“

„Měl menší láhev,“ omlouval se hostinský.

„Ale, vždyť jeho láhev tu posud stojí; má právě takovou baňku, jako jest má; jest tak opletená lejčím, jako má. Jak by to mohlo býti, abych měl o 20 centesimů více platiti?“

„Vaše byla více do hrdla naplněná, než láhev tohoto pána,“ bránil se hostinský.

Nechtěl-li míti křiku, musil zapravit, čeho si hostinský žádal.

„Pane staviteli!“ pravím, „vy se nám posmíváte, ale však na posměváčky dojde! Víte, že Písmo praví: Cestoval jeden člověk z Jerusalema do Jericha a upadl mezi lotry?“

I nesměju se vám,“ omlouval se pan stavitel, „vždyť mi žaludek jde s prosíkem, jako vám. Snídal jsem málo a nyní požil jsem k obědu toliko housku z lodi a trochu vína. Ale směju se tomu Italovi, a divím se mu, jak umí natahovat a ihned zalhávat!“

Vyšli jsme ven, rozmlouvajíce o té nestoudnosti hostitelů svých, kteří když viděli, že za námi více hostů přichází, ihned ceny své před očima našima zvýšili — Sešli jsme se tu s mnohými jinými, kteří jsouce „po obědě“, byli by se také rádi

někde najedli, jako my, kdyby jen byli věděli kde.“

„Po dobrém obědě chutná dýmka tabáku,“ prohodil jeden pán, „a poněvadž dýmky nemám, zapálím si doutník, který mi ještě z Rakouska zbyl.“

Sotva ho zapálil, již tu byl výrostek, žádající, aby mu ho dal. I odháněl ho všemožně od sebe, ale chlapec sotva na několik kroků odstoupil, a již mu stál zase po boku, prose za doutník. Tak to trvalo asi půl hodiny, v které jsme si město zběžně procházeli. Chlapec nespustil nás s očí.

„Prosím vás,“ řekl jeden pán s námi jdoucí, „dejte mu už ten kousek doutníku, ať odejde.“

„Milý bracha, musí čekat,“ omlouval se kuřák. „Zde jsou doutníky drahé a nad míru špatné, a tu ten mi výborně chutná.“

Procházeli jsme město dále. Jest to vlastně jen jedna dlouhá třída, mající v pravo i v levo postranní uličky a celkem asi deset tisíc obyvatelů. Město má své hradby. Nemá ničeho zvláštního, leč ten nám posud neznámý způsob svých obyvatelů, že na každých pět neb deset kroků, jež jsme po hlavní třídě učinili, za námi někdo vyběhl, a obrázky, křížky, růžence, medailky a těm podobné věci na prodej nabízel. Věru, že mezi pražskými handlaty není lidí dotěravějších, než jsou tito Vlaši! Byvše od velebného pana P. Hyacintha dříve před ošizením varováni, nekoupili jsme sice ničeho, ale pokoje jsme neměli přece! Což kdybychom se byli teprv někde zastavili a kupovati začali! Nebylo toho také třeba; nebo kdo chtěl míti milé památky od Matky Boží v Loretě, mohl si jich levnějším způsobem pořídit u OO. kapucínů hned při chrámu.

Nastoupili jsme cestu k basilice, kde schován jest poklad Matky Boží. Chlapec nám stále v patách. „Prosím vás, dejte mu již ten kousek doutníku,“ prosil kuřáka jiný pán, „vždyť jej již sotva v ústech držíte, a kluk nám snad ani v kostele pokoje nedá, jest-li mu toho požitku nedopřejete!“ Ale kuřák nedal sů másti a kouřil, čili „po vojenském obědval“, dále až k samé bráně chrámové. Na to se na chlapce obořil a holí mu pohrozil, jest-li nám konečně pokoje nedá. — Chlapec se zarazil a na oko odešel za roh chrámu.

„Však on asi daleko neodešel,“ hádal kuřák, a položil nedopalek na okno u chodby, která vede podle kostela. Po té vešli

jsme do chrámu. Asi za tři minuty se kuřák ku svému doutníku vrátil, ale nebylo ho tu více. Výrostek si ho byl zajisté již přivlastnil. Což divu, když tak dlouho a s takovou vytrvalostí o ten trochu páchnoucího nikotinu stál!

(Dokončení.)

D O P I S Y.

Ze Smíchova, 20. září 1881.

(Slavnost kladení základního kamene ku koslelu Smíchovskému.)

Plesati musilo srdce každého, kdo dne 18. t. m. se zbožnou myslí přítomen byl slavnému posvěcení základního kamene budoucího chrámu Páně sv. Václava na Smíchově. Radovati se musil každý zbožný křesťan z toho dne, o kterém směle říci můžeme: „Haec est dies, quam fecit Dominus, exultemus et laetemur in ea.“ Ano byl to den, který připravil Pán — neboť den 18. t. m. byl pro slavnost tu takoruka stvořený. Nepohodlné a deštivé počasí předcházejících dnů hrozilo pokaziti i slavnost samu — než ejhle! Bůh, jenž zalíbení našel v sv. úkonu, kterýž činěn býti měl, připravil den krásný, den pohodlný. Či snad neměli bychom v tom spatřovati zřejmý důkaz zalíbení Božího? Nemůžeme jinak, vždyť i nepohodlné počasí následujících dnů utvrzuje nás v mínění našem. Věru, kdo s Bohem počíná, tomu Bůh pomáhá. A více ještě veseliti se musilo srdce jednoho každého při pomýšlení, jak svatý, jak důležitý úkon má se konati, při pomýšlení, že požehnání Boží svolávati se má na místo, kde za nedlouho sám všemohoucí Bůh stánek svůj míti má, stánek důstojný, jakého až doposud postrádá osada Smíchovská. Toho všeho pak dobře si byli vědomi osadníci Smíchovští a dokázali četným účastenstvím na slavnosti a okrášlením domů svých, že radují se z toho dne pro ně tak důležitého a památného. Na staveništi samém vztýčen v předvečer slavnosti na místě budoucího oltáře kříž na znamení, že od této chvíle místo to náleží Kristu. Rovněž byl zde zřízen krásný oltář, po jeho pak levé straně upraven vkusný stan pro nejdůst. světitele a v budoucí lodi rovněž na levé straně stan pro dámy spolku pro vystavění chrámu Smíchovského; na pravé straně pak připraven byl kámen, jenž měl býti posvěcen. Stave-

niště bylo okrášleno zelením a prapory vlajícími na mohutných stožárech.

V den slavnosti sloužil v kostele ss. Filipa a Jakuba na Smíchově o půl 8. h. dp. farář Smíchovský V. Švehla mši sv. u přítomnosti městské rady a pánů sboru pro vystavění chrámu. Po mši sv. veden dp. farářem za četné assistance průvod na staveniště. Průvodu účastnili se mnozí spolkové Smíchovští, kteří se byli zatím před kostelem shromáždili. Došedše na staveniště, kdež se zatím četní a vznešení byli sešli hosté, očekávalo světské i řeholní duchovenstvo ve velmi četném počtu Jeho Em. nejd. p. kardinála, knížete-arcibiskupa — O 9. hodině přijel nejd. pan světitel za čestné stráže městské kavalerie v průvodu vdpp. kanovníků Jandourka, Hory a Schwarze. Po uvítání Jeho Eminence vystoupil dp. farář Smíchovský na kazatelnu, kde výmluvnými slovy líčil důležitost chrámu, obrav sobě za text slova Isaiáše proroka (28, 16.): „Aj já položím v základech Sionských kámen, kámen zkušný, úhelový, drahý, v základě založený.“ — Vycházeje od nedělního evangelia poukázal p. kazatel k tomu, jak Kristus útrpností a milosrdenstvím hnut nejen matku Naimskou těšil, ale jí i pomohl vzkřísiv syna jejího k životu novému, osvědčiv tak své milosrdenství a svou všemohoucnost, které se i my se zástupem, jenž doprovázel mrtvolu mládence Naimského, obdivovati musíme, a to tím více, an mládenec Naimský jest obrazem veškerého padlého pokolení lidského, a tedy i nás. Padlé pokolení lidské jest velký ten mrtvý, kteréhož spatřujeme v mládenci Naimském. Jako Kristus nad mládencem Naimským, tak i Bůh nad velkým tím mrtvým se ustrnul, přislíbiv hned po pádu Vykupitele, který přišel v plnosti času a nás na dřevě kříže vykoupil, vyravav nás z náručí věčné smrti. A než se vrátil do nebe, odevzdal nás Kristus církvi sv., by měla o nás péči. A matka tato naše stará se o nás v každé době, za každé příležitosti, na každém místě, zvláště ale v chrámech, kde přináší nejdrazší oběť, uděluje sv. svátosti a hlásá slovo Boží. A proto také katolické osady vždy hlavní péči věnovaly vystavění a vyzdobení svých chrámů. Osadníci však Smíchovští nemožou tak tvrditi o svém kostelíčku, jenž jest v každém ohledu nepostačitelným, takže každý uvědomělý osadník by nad ním splakal. Než jako matky Naimské, tak i nás týká se slovo Kristovo: „Ne-

plač! neboť stojíme na staveništi budoucího chrámu farního, stojíme u kamene, kterýž posvěti za okamžik náš nejd. arcipastýř. Neplačme tedy, ale plesejme v srdci svém, že budeme míti konečně chrám Boha důstojný, neboť co jest člověk bez Boha, to jest město bez chrámu, což již pohanský mudrc dosvědčuje. A činí-li tak pohan, tím více my to musíme doznávati tvrdíce, že Kristus jest střed duchovního života, chrám střed města. Že Kristus jest středem duchovního života, dosvědčujeme křížem na staveništi vztýčeným, skrze nějž posvěcen jest svět a spojeno celé pokolení lidské v jednu církev, v jednu víru. Kříž ten dosvědčuje, že Kristus jest panovníkem tohoto místa stavebního, budoucího chrámu, všech chrámů a i nás, kteří máme býti chrámové Jeho a příbytky Ducha sv. Svěcením základního kamene vyznává církev, že Kristus, jenž jest v duchovním smyslu zakladatelem tohoto budoucího chrámu, jest zakladatelem i církve i společnosti lidské, jak tvrdí sv. Pavel v listě svém k Ef. 2, 20. řka, že vzdělání jsme na základě proroků a apoštolů, kterýž jest nejhlubší úhelný kámen sám Kristus Ježíš. Jen tam tedy, kde Kristus základem, daří se práce, kde ale zavržen jest, marné všelike namáhání. (Žlm. 126. Nisi dominus aedificaverit etc.) S Kristem tedy musíme počítati, chceme-li se nějakého úspěchu dopracovati; proto má-li mládež dobře vychována býti, vzdělána musí býti na základě sv. víry, má-li býti život rodinný spokojeným, požehnáním církve posvěcen musí býti; má-li život společenský pokojným býti, musí v něm platiti zákon Kristův. Nebudeme-li tak jednati, dovedeme jen bořiti, ale ne stavěti, jak nám toho důkazem jsou bouře husitské, v nichž dne 17. srpna 1419 chátpražská sbořila i krásný gotický mariánský chrám mnichů kartusianských, který se nedaleko nynějšího staveniště na Smíchově rozprostíral a kterýž by byl nyní úplně posloužil duchovním potřebám osady Smíchovské. Ejhle! poněvadž neměli Krista dovedli bořit, nikoliv však stavět.

Na konci řeči své vyzval p. kazatel přítomné, by všecko konali s Kristem a nic bez Krista, by křesťansky vychovávali mládež, svátostně posvěcovali rodinný život a v životě svém zákonem Kristovým se řídili. Žádal p. kazatel přítomné, by modlili se za svého arcipastýře, za sebe vespolek, jakož i za dobrodince budoucího chrámu; by při mši sv. svolávali pože-

hnání na místo, kde má státi chrám a dovolávali se přimluvy nejbl. Panny Marie, sv. Václava a všech patronů země české. Když byl p. kazatel řeč svou dokončil, vzal Jeho Eminence na se roucha liturgická a přistoupil k místu, kde byl základní kámen, a zde posvětil na zvláště upravené kredenci sůl a vodu; pak odebrav se do budoucí lodě chrámové k připravenému stolku, zanesl zde své jméno do pamětní listiny; po něm tak učinili J. Excellence správce místodržitelství baron Kraus, nejvyšší hofmistr J. V. ovdovělé císařovny Marie Anny hr. Saracini-Belfort, policejní ředitel a dvorní rada rytíř Stejskal, okresní hejtman Smíchovský Hermann, purkmistr měst pražských Em. Skramlík a jiní. Na to předčítal pamětní listinu, kteráž pak do základu vložena byla, okr. tajemník pan Wunsch. V listině té vzpomenu krátkce činnosti sboru pro vystavění chrámu a čelnějších dárců, v první řadě Jeho Vel. zemřelého císaře a krále Ferdinanda Dobrotivého, jenž největším darem přispěl. Ku konci podotknuto, že dle rozpočtu kostel ve 4 letech má býti hotov. Po přečtení listiny té přistoupil opět nejd. p. světitel k základnímu kameni a namočiv hysop ve vodu a sůl, před tím Jím posvěcenou, pokropil místo, kde zřízen býti má hlavní oltář, prose Boha, by místo to od všelike skvrny očistil a očistěné zachoval. Nyní následovalo posvěcení samého kamene základního. Jeho Eminence pokropiv ho svěcenou vodou modlil se jmenem církve, by Kristus, jenž jest úhelným kamenem a základem nezměnitelným, kámen ten upevniti a požehnati ráčil, by stavba v Jeho jménu započatá zdárně pokračovala a šťastně ukončena byla, dovolávaje se na to v litanii ke všem Svatým přimluvy svatých a světic Božích. Hodiv pak něco malty v základ dotknul se nejd. p. světitel základního kamene a vpustil jej za pomoci pp. stavitelů a několika dělníků v základ, že hnaje jej a prose, aby na základě tom zbudován byl chrám, v němž by věřící k Bohu o pomoc volali a Jej zde chválili, v němž by sv. víra a svornost křesťanská rozbily svůj stánek. Když byl již napřed Jeho Eminence třikráte udeřil kladivem na základní kámen ve jménu nejsv. Trojice, učinil tak Jeho Exc. hr. Saracini ve jménu ovdovělé císařovny Marie Anny, J. Ex. baron Kraus ve jménu J. V. panujícího císaře, dále purkmistr měst pražských, dvorní rada rytíř Stejskal, vdpp. kanovníci

Jandourek, Hora, Schwarz s heslem „Nedej nám zahynouti“, okresní hejtman Smíchovský, purkmistr Smíchovský, dp. farář Smíchovský užívají za heslo textu své řeči, vdp. prof. dr. Borový jako zástupce university s heslem: „Hojnost, pokoj v naší zemi,“ Johanna hr. Nosticová s heslem: „Kde se hlásá sláva sv. Jana Nep., tam se též cti památka sv. Václava“, architekt Barvitijs, stavitelové pp. Linhart a Milde, vdp. ředitel semináře dr. Bauer jménem světského duchovenstva a dp. farář u P. Marie Vítězné jménem řeholního duchovenstva. Po ukončení tohoto obřadu kráčel J. E. v průvodu veškerého duchovenstva po základech, svolával ještě jednou požehnání na místo budoucího chrámu. Vrátiv se k oltáři měl nejd. p. kardinál tuto řeč:

V Kristu shromáždění!

Dnes dopřála nám Prozřetelnost Boží dočkat se radostné slavnosti posvěcení základního kamene ku stavbě chrámu Páně zde na Smíchově. Po čem mnozí v Pánu zesnulí osadníci zdejší vroucně toužili, aniž by se za dnů svých byli potkali s tak žádoucí slavností, jsme my očití svědkové a šťastní účastníci. S radostí a důvěrou vyřkl jsem na vaši prosbu co vrchní pastýř váš požehnání církevní nad základním kamenem, maje zároveň to vroucí přání, abychom se všichni brzy i slavného svěcení, slavné konsekrace zde vystaveného stánku Božího dočkali. Sdružte se jednomyslně všichni, jichž se týká, k tomuto posvátnému dílu další stavby.

Důležitost tohoto návrhu a mého vroucího přání upíratí nebude, kdož bedlivě na myslí uváží, že to čestnou a svatou povinností, aby město Smíchov jakoby o závod se pokusilo o brzké vystavění proň tak potřebné svatyně Páně. S příkladnou horlivostí staví se továrny, národní pomníky, železné dráhy, domy i paláce — nejvýtečnější umělci a nadšeni příznivcové podávají sobě věrně ruce, aby jen rychle povznesli a v plné velebnosti dostavěli rozličné světské budovy: čím více toho všeho zde potřebí! Nelze ovšem tajiti, že má ctěná

jednota pro vystavění kostela na Smíchově před sebou pokus nesnadný a práci snad několikaletou. Na tom ale nezáleží. Nestaví slavný komitét příbytek sobě, nýbrž Bohu a budoucím věkům. Tudíž se především o to jedná, aby se rázným přikročením k Boží práci osvědčilo, že na Smíchově nevymizel duch stavitelský i v náboženském ohledu, že město toto vyznává i ve stavbě víru svou, že chce brzy postaviti památku své vlastní náboženské nadšenosti budoucím potomkům a dáti jim šlechetný příklad, jehož by věrně následovali.

Kéž s pomocí Boží a záslužným působením osady, dobrodinců, vzdělaných umělců a poctivých dělníků započaté dílo posvátné bez úrazu a škody na oslavu Boží, ke cti a na okrasu města ku předu kráčí a se daří, aby věřící této křesťanské obce chrámem viditelným uváděni býti mohli do chrámu neviditelného v životě věčném.

Po té udělil shromážděnému lidu své vrchnopastýřské požehnání. — Ku konci slavnosti sloužil J. Emin. mši sv. ku cti sv. Václava budoucího patrona Smíchovského chrámu Páně.

Zpěv při svěcení zdařile provedli pp. choralisté metropolitního chrámu Páně, při mši pak dojemně zpíval zpěvácký spolek „Lukes“ píseň „Bože před tvou velebností.“ — Před odchodem J. E., vzdal pan purkmistr Smíchovský jménem obce díky Jeho Eminenci a přislíbil, že bude snahou neunavnou všech, by v práci co možná rychle se pokračovalo, by v brzkou zbudován byl nový chrám ku cti Boží, chvále sv. Václava a okrase města Smíchova. Tímto ukončila se slavnost pro Smíchov velepamátná. Kéž se všichni, kdo přítomni byli dočkají, až krásná basilika na Smíchově vysvěcena bude.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup ráčil se v průvodu p. Msgr. hrab. Frant. Schoenborna odebrati v úterý večer do Třeboně k návštěvě svého bratra J. J. knížete Jana Adolfa Schwarzenberka,

Do Prahy zavítá J. Emin. počátkem budoucího téhodne. — V neděli dne 2. října posvěti nejd. p. kardinál nově zbudovaný kostel sv. Remigia ve Velkých Čakovcích, při které příležitosti požehná též prapor tamějšího hasičského spolku.

— Pobožnost **40hodinná** koná se až do 27. září u sv. Mikuláše, od 28. září až do 1. října u sv. Jana Nepom. na Skalce. V těchto dvou chrámech koná se ještě pořádkem letním, t. j. výstavní mše sv. počíná v 7 hod., a večerní pobožnost o půl 6. hod. u večer. Od 2.—6. října koná se 40hodinná pobožnost u sv. Apollináře již pořádkem zimním, t. j. výstavní mše sv. začíná v 8 h., večerní pobožnost o půl 5. hodině.

— Ve středu dne 28. t. m. bude se slaviti svátek **sv. Václava**, mučeníka a dědice České země, v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě tímto pořádkem: V úterý v svatvečer slavnosti budou o 3. hod. odp. slavné nešpory. Ve středu o slavnosti bude kázání německé o půl 9., české pak v 10 h., načež následovati bude ofěra ve prospěch dostavění chrámu sv. Vítského, po té bude slavná pontifikální mše sv. Odpoledne o 3. h. budou konány slavné nešpory. V týž čas vyjde z chrámu Páně u Matky Boží před Týnem slavné procesí na hrad k hrobu sv. Václava v metrop. chrámě sv. Vítském, kdež se v ten den udělují plnomocné odpustky a kdež J. Emin. nejdůst. p. kardinál s procesím konati bude pobožnost ku počtě téhož sv. patrona našeho. Po celý oktáv bude v tétož kapli sv. Václava každodenně v 8 h. ráno mše sv. při zpěvu a s modlitbami v jazyku českém, odpoledne pak též po celý oktáv každodenně v 5 h. litanie s požehnáním. — Na sv. Václava budou se ve všech kostelích v Praze a v arcibiskupství pražském přispěvky na dostavění kostela sv. Víta vybírat. Odpoledne o 4 hod. povede probošt na Vyšehradě pan V. Štulc průvod z kostela k tamní soše sv. Václava.

— Ve **Staré Boleslavi** budou v pondělí 26. září, v svatvečer patronů zemských sv. Kosmy a Damiana o půl 5. hod. odp. nešpory v podzemní svatyni týchž světců; v úterý pak 27. t. m. v den sv. Kosmy a Damiana budou tamtéž o 6. h. ranní služby Boží a v 10 h. pontifikální mše sv. Odpoledne o půl 5. h. budou nešpory u sv. Václava (nad chrámcem sv. Kosmy a Damiana), jakož i ve středu o slavnosti sv. Václava tamtéž bude v 10 h. kázání, v 11 h.

pontifikální mše sv. a o půl 5. hodině odp. nešpory.

— V úterý dne 4. října v den **jmenovin J. Velič.** císaře pána bude J. Emin. nejd. p. kardinál v 9 hod. ráno u sv. Víta na hradě sloužiti pontifikální mši sv. Ve chrámu Páně Týnském bude slavná mše sv. téhož dne v 11 hodin.

— **Vznešení hosté.** J. cis. Výsost p. arcivévoda Leopold z Toskány meškal v těchto dnech s Její cis. Výsostí p. arcivévodkyní Marií Antonii v Praze. Paní arcivévodkyně navštívila v úterý k polednímu Její cis. Výsost korunní princeznu Stefanií. Ve středu odebrala se v 9 hod. ráno do c. k. ústavu šlechticů, jehožto vrchní představenou jest. Paní děkanka hraběnka Kolovratová uvítala J. cis. Výsost a pak Ji uvedla do společenské komnaty, kde se jí šlechtičny představily. Odtud odebrala se paní arcivévodkyně na kůr, kde se modlila a přítomna byla tiché mši sv., již nejd. p. světící biskup dr. Prucha sloužil. Z kostela vrátila se vznešená paní do společenské síně, kde se ještě po nějakou dobu zdržela a po té do král. hradu vrátila.

— **Narozeniny J. Velič. císařovny Marie Anny.** Šlechtná dobrodějka císařovna Maria Anna slavila v pondělí dne 19. t. m. své 78 narozeniny. Císař pán, císařovna a veškerí členové cis. rodiny zaslali v ten den blahopřejné telegramy. V cis. kapli na Hradčanech byly v ten den o 9. hod. slavné služby Boží, které konal dvorní kaplan Msgr. Frant. Kahl. Korunní princ Rudolf s korunní princeznou Stefanií byli přítomni s veškerými dvořany těmito službám Boží.

— Vláda německá zamýšlí zříditi opět **vyslanectví u sv. Otce** doufajíc, že takto všechno vyjednání lépe se bude dařiti, že všechny neshody snadněji se vyrovnají. Německý vyslanec v Americe Schlözer prodlí za tou příčinou celý měsíc září v Římě, a měl již rozmluvu se sv. Otcem a kardinálem Jakobinem. Vyslanectví u sv. Otce zrušeno jest dne 4. pros. 1874 a věnovaných k tomu cíli 53.000 marek škrtnuto ze státního rozpočtu. Nyní se zřídí na novo a sice dle slov úředního listu „aby dle sil sloužilo potřebám duchovním katolických spoluobčanů.“

— Náš sv. Otec **Lev XIII. jest také básníkem**, jest původcem svazku básní latinských, které právě vyšly překladem vlaským od Petra Silorata.

— **Příspěvky k nábož. fondu.** Úřední list vídeňský sděluje, že bude v době nejbližší vydáno nařízení, jímž se upraví výška příspěvků k náboženskému fondu, jež mají v druhém desetiletí (1881—1890) skládati fary a duchovní kongregace. V tomto nařízení jsou prý proti dřívějším platům značná ulehčení, týkající se cen pozemkových, příjmů v surovinách, přespočetních mešních stipendií, a t. d. Nařízení toto vyhovuje též četným, dříve již vysloveným přáním, aby se řečené příspěvky odváděly přímo do úřadu berního na místě do hlavní zemské kassy.

— **Obecní zastupitelstvo král. Vinohradů** mělo v pondělí dne 19. t. m. schůzi, v níž byla volena komise, která ohledně spojení Vinohradů s Prahou dále bude vyjednávati. V záležitosti vydání na stavbu nového kostela byla podána podrobná zpráva; vydání toto bude činiti dle rozpočtu 83.000 zl.; dobrovolnými dary sešlo se posud 17.000 zl. Úřední komise, která prohlížela stavební pozemek v Hálově třídě, nabídla obci ke stavbě kostela příspěvek 30.000 zl. z náboženského fondu, obec žádá však 40.000 zl.

— **Ctihodní 00. kongregace** Nejsv. Vykupitele konali od 4.—14. září v Křtěníci na Moravě (diecése Brněnská) s velmi dobrým úspěchem sv. missii. Tíž Otcové konají v těchto dnech sv. missii v Raspenavě v Litoměřické diecési.

— **Biskup zemřel.** Ve středu 21. t. m. zemřel v Dubrovniku v Dalmacii tamní biskup Jan Zaffron, po krátké nemoci. Zesnulý byl stár 74 roků a r. 1872 jmenován biskupem v Dubrovniku.

Z Velehradu. (Jak uvítáme ostatky sv. Cyrilla.) Když papež Mikuláš I. uložil apoštolům našim, sv. Cyrillu a Methoději, aby z Velehradu přišli do Říma, „vydali se“ — praví encyklika papeže Lva XIII. dle Sborníka Velehradského — „radostně na cestu do Říma a donesli s sebou ostatky sv. Klementa. Papež Hadrian II., jenž nastoupil na místo zesnulého Mikuláše, do věděv se o tom, *vyšel s duchovenstvem a lidem výtečným příchozím vstříc a vzdal jim velikou poctu.*“

Když pak sv. Cyrill umřel v Římě 14. února r. 869., „dostalo se mu“ — dle téže encykliky papežovy — „veřejného pohřbu, jenž se konal za *veliké slávy způsobem, jakým bývají pohřbeni papežové,* a uložen byl za velikých poct do hrobu, ježž si

Hadrian sám dal vystavěti. Když *nesen byl za zpěvu slavných žalmů městem,* zdálo se, že to jde průvod vítězný a ne pohřební. *Římský lid prokazoval sv. muži takovou poctu, jaké se dostává pouze nebešťanům.*“

Takové-li zprávy hlásá papežská encyklika „Grande munus“, hlásá světu celému, zdaž my dítky, cyrillo-methodějské mohly bychom zůstatí netečnými? Z Velehradu do Říma přišedše byli ss. Cyrill a Methoděj s ostatky sv. Klementa slavně vítáni, v Římě byl zesnulý sv. Cyrill poctěn co nejvíce; aj, zdaž my dítky cyrillo-methodějské neměly bychom uctívati slavně apoštoly své a vítati poctami co největšími, *vítati na Velehradě ostatky sv. Cyrilla, jež z Říma na Velehrad k nám přicházejí?*!

Uvítáme. Uvítáme!

Jakže uvítáme drahocenný tento poklad na Velehradě?

30. září v pátek: o půl 4. hod. odpoledne přijede dp. děkan s ostatky sv. Cyrilla na nádraží uh.-hradištské; — ve čtvrtě na 5 h. čekati bude uvítací průvod u obrazu ss. Cyrilla a Methoděje. Cestou na Velehrad litanie; — o 5. hod. v „Cyrillce“ dokončí se litanie. Promluva. Bože chválime Tebe. Žehnání sv. ostatků. Líbání sv. ostatků.

1. října v sobotu: o 7. hod. ráno v „Cyrillce“ zpívaná mše sv. Výstava sv. ostatků veřejné poctě po celý den; — o 3. hod. odpoledne v „Cyrillce“ zazpíváme píseň „Přístup Moravěnko“; — o 7. hod. odpoled. litanie. Požehnání sv. ostatky a líbání jich.

2. října v neděli: od 5 do půl 7. hod. ráno mše sv. v kostele i v „Cyrillce“; — o půl 7. hod. v kostele kázání a zpívaná ranní mše sv.; — o 8. hod. v „Cyrillce“ zpívaná mše sv.; — o půl 10. hod. průvod z kostela do Cyrillky, odkudž půjdeme průvodem slavným do kostela zpívající litanii ke všem svatým až v kostele dokončíme. Bože chválime Tebe Kněží 3 žalmy s modlitbou. Kázání. Slavná mše sv. s assistencí velkou; — o půl 3. h. odpoledne. Litanie loretanská a požehnání Nejsv. Svátostí. Společný odchod poutníků.

Tolik ohlašujeme ctitelům cyrillo-methodějským, aby všichni věděli, co děje se na posv. Velehradě cyrillo-methodějském, by aspoň v duchu s námi slaviti mohli pějíce překrásnou píseň „Přístup Moravěnko, přístup blíže!“ — (Píseň „Přístup Moravěnko“ i s nápěvem pošle farní úřad

Velehradský kamkoli za 1 zl. 5 kr. 100 kusů.)

Na posv. Velehradě, 18. září 1881.

Josef Vykydal,
děk. a farář.

Jan Vychodil,
koop.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*“ roč. XXII. čís. 7. vykazuje tento obsah: O vivi-sekci, zajímavý článek, který napsal dr. Eug. Kadeřávek. O nynějších překážkách dostatečného vyučování náboženského na školách obecných. Význam žertev lidských v dějinách světa. (Od Fr. Syllaby, katechety r. gymnasia v Kolíně.) — V Kronice: Chybné mešní tabulky kanonové. Mohou-li nekneží zpívati pašije jazykem mateřským. (Josef Mrštík, koop. v Táboře.) Náboženské vyznání dítek ze smíšeného manželství. (Vinc. Oehm, kp. před Týnem v Praze.) Spojení rozvedených manželů. — V literárním oznamovateli poukazuje dr. Šimánko ku velkým vadám, jichž se dopustil Jar. Vrchlický při překlade „Božské komedie“ Danteovy.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) dospěl za redakce p. Jakuba Malého v druhém laciném vydání k sešitu 84., který pojednává o člancích „Rybíčka — Sandor.“ Cena každého sešitu obnáší 24 kr. Nakladatelství Kobrovo. V prvním vydání dospěl tentýž slovník k seš. 77. (Tolnanský balsám — Turecko.) Cena jednoho sešitu jest 36 kr.

— „*Škola a život*“, časopis paedagogický s přílohou „*Stěpnice*“ dospěl k čís. 6. roč. XXVII., v kterémž jest tento obsah: Hospodyně, kněžka domácího krbu. (Píše Ant. Votruba.) O roztoku. (Prof. M. Hofmann.) Školství ve Vojenské Hranici. Shodnost, rovnost a podobnost těles. (Napsal Mik. Benda.) O školství Černo-horském. (Podává Morávek.) Průpovídky La Rochefoucauldovy. (Zámečník.) Rovněž bohatého obsahu jest „*Stěpnice*“.

— „*Ukázka ze synonymiky a fraseologie francouzské*“, kterou pro střední školy sepsal Jan Ev. Hulakovský, professor při c. k. realném gymnasiu v Třeboni. Druhé, opravené vydání. V Praze 1881. Nakladatel Fr. A. Urbánek, knihkupec. Cena 60 kr., váz. 75 kr. Str. 88 v 8ce. Praktický tento slovník v novém vydání doporučujeme vřele všem přátelům francouzského jazyka.

— „*Stručný přehled dějin literatury české doby staré a střední*“, kterýž pro žáky škol středních sestavil Jan Vesnický. Druhé,

opravené vydání. V Praze 1881. Nakladatel Fr. A. Urbánek. Cena 30 kr. Str. 78 v m. 8ce. Sám p. spisovatel praví, že spisek tento sdělán jest na základě většího spisu prof. Šembery. Přejeme si, aby naši studující tímto dílkem vedeni utužovali se v lásce k jazyku a literatuře vlastenecké.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Zvolen jest:

vdp. Jan *Berkovec*, kanov. kustos při starobylé kapitule Vyšehradské, za děkana téže kapituly.

Jmenován jest:

vdp. Ant. *Slaviček*, kanov. Starobol. a děkan v Brandýse n. L., děkanem starobylé kapituly v Staré Boleslavi.

Ustanoveni jsou:

- P. Karel *Emele*, č. ř. kříž. a osob. děkan v Loktě, proboštem na Chlumu Marianském;
- P. Frant. *Wenzel*, č. ř. piar. a katech. při r. gymn. na Smíchově, katechetou při II. real. gymn. německém v Praze.
- P. Kassian *Fischer*, č. ř. křížov. a farní adm. v Poppicích na Moravě, za děkana v Loktě.
- P. Jan *Kostelecký*, č. ř. křížov. a starší kp. u sv. Františka v Praze, za far. admin. v Mostě.

Uprázdňené místo:

Brandýs nad Labem, děk. patron. J. Vel. císař. král. Apoštolského Velič., od 21. září 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Vojt. *Kopecký*, Chotěšický far. na odpočívání v Král. Městci, dne 14. září 1881, (nar. 15. pros. 1802 ve Zdelově, vysv. 24. srpna 1829).

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Klapal*, katech. při měst. dívčí škole v Chrudimi, za far. v Kladrubech;
- p. Karel *Vorlíček*, admin., za arciděkana v Kutné Hoře;
- p. Jos. *Řehák*, far. v Novém Hrádku, za far. v Třebelovicích;
- p. Frant. *Ondráček*, neom., za kapl. v Mladých Bukách (Jungbuck);
- p. Jan *Schmiedl*, far. v Knapovci, vstoupil na odpočinek.

Uprázdňená místa:

Nový Hrádek, fara patron. knížete Colloredo-Mannsfelda od 19. září.

Knapovec, fara patron. nábož. matice od 1. října 1881.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Úcta sv. Kateřiny v Čechách.

Od Ferd. Menčíka.

Z nejednoho stanoviska zajímavou jest otázka, kdy do západní Evropy a jmenovitě do Čech dostalo se uctění sv. Kateřiny. Než rozluštění její potkává se s obtížemi mnohými, neboť nedostává se nám tu potřebných pramenů. Tolik jest jisto, že ctění světice této dříve rozšířeno bylo v církvi východní, as od VIII. století počínajíc, jak nasvědčují tomu řecké menology, potom teprve přijala i církev římská „vždy neporušenou“ pannu mezi světice své. Předpokládáme, že známým jest nalezení jejich ostatků a přenesení jich do kláštera na Sinaji od sv. Heleny vystavěného, od mnichů řeckých, z nichž všeobecné podání učinilo anděly. Jak Usuardi ve svém martyrologiu podotýká, sotva znali na západě před počtem výprav do země zaslíbené světici, již později s největší ctí slavívali, takže nalezá se i mezi svatými, jichž den zasvěcen byl u samého dvora papežského. (Rukopis dvorské knihovny č. 3479). Do Evropy přeneseny byly ostatky sv. Kateřiny nedlouho před křížáckými válkami r. 1030 od Simeona, mnicha kláštera Sinajského, a sice do Normandie, on zůstal u vévody Richarda II. a postaven byl v čelo opatství u města Rouenu založeného. (Fallue, Histoire de l'église métropolitaine de Rouen, 1850 sv. I. str. 195). Před tím se nikde neuvádí světice tato v kalendáři, jak nasvědčuje tomu pašionál z X. století pocházející. (Ruk. dv. 371.) Výpravám křížáckým, v nichž ovšem Normané měli velikého účastenství, dlužno připočísti i to, že svatí církve východní u Latinů známějšími se stali, a že zvláště v krajinách porýnských uctění sv. Kateřiny zdomácnělo. Dotvrzuje totéž citát uvedený u Schada v Geistliche Gedichte a založení kláštera sv. Ka-

teřiny v Bamberku r. 1214, které stalo se od Heřmana I. Duryňského s pomocí bohaté vévodkyně Imoginy, vdovy po Bohumírovi III., vévodovi Dolního Lotrinska a Brabantu (Zeitschrift für die Culturgeschichte 1859. S. 255.) Nedlouho potom i v Olomouci založen byl oltář sv. Kateřiny v kostele u sv. Petra r. 1232, a v Brně kaple r. 1261. Událost tato vysvětluje okolnost, že odtud vyskytují se i křestná jména Kateřina, ale přicházejí v této době více méně zřídka a to u osob, o nichž předpokládati můžeme, že z ciziny pocházely. Neboť i v sousedství, k. př. v Norimberku byl kostel sv. Kateřiny, a r. 1294 založil vévoda Vratislavský Jindřich I. klášter Dominikánský sv. Kateřiny ve Vratislavi. Naproti tomu nezmiňuje se homiliář pražský žádným slovem o ní, a v martyrologiu ze XII. století, jsoucím při letopisech Opatovických, čteme ke dni 25. listopadu jméno Petra Alexandrinského, jehož místo později sv. Kateřina nastoupila. (Rkp. 395.) Při dnu tom jest rukou ze XIV. století pocházející napsána poznámka: Eodem die S. Katherinae virginis. I v kalendáři ze XIII. století (Rkp. 1692*) jest jméno sv. Kateřiny černě napsáno vedle jiných zasvěcených svátků poznamenaných červeně a nepřichází ani žádné čtení na její den; za to však v litanii k rozličným svatým přicházejí jména sv. Kateřiny, Doroty, Markety a Barbory červenou čarou zaškrtnuta, a to nejspíše asi proto, aby jméno sv. Barbory ihned po sv. Marketě se jmenovalo, poněvadž světice tyto obyčejně spolu přicházejí. Následuje z toho as tolik, že uctění svaté Kateřiny, bylo sice již rozšířeno u nás, ale nebyl den výslovně

*) Mimochodem upozorňujeme v rukopise tomto na str. 17—20, kde přichází zelenavé písmo rozlezlé jako v Libušině Soudu.

závazným, třebaš i cisiojan ze XIII. stol. uváděl jméno její. (Časopis českého musea 1853 str. 419). Teprve v kalendářích ze XIV. století uvádí se den sv. Kateřiny jako zasvěcený svátek. Máme tu tři rukopisy z Čech původ svůj mající; nejmladší jest rukopis č. 1864, nesoucí vročení 1419, v němž jest více než 60 dnů červeně napsaných. Druhý jest o něco mladší, a sice psaný nejspíše mezi r. 1323—1365. Jest zde udán zasvěcený svátek sv. Zikmunda, jehož ostatky přeneseny jsou do Čech teprve r. 1365; dále jest udán svátek sv. Tomáše z Aquina, který byl teprve r. 1323 kanonisován. (Rk. 1694.) Oba mají již svátek sv. Kateřiny označený. Třetí, jak se zdá nejstarší (1967), nemá ani svátku sv. Tomáše a Zikmunda ani sv. Doroty, ač celkem čítá přes 33 zasvěcených dnů, a jest psán tedy před rokem 1323. Že však svátek sv. Kateřiny zde přichází, nemožno z toho odvozovati, že v Čechách zasvěcen byl; kalendář může býti psán dle jiného kalendáře anebo pro určitý kostel, kde svátek onen zasvěcen byl, což ovšem těžko jest rozhodnouti. Ale tolik as za jisto míti můžeme, že ve druhé polovici XIV. století po celých Čechách za slavnostní den platil. Zajímavým jest, že právě v polovici tohoto století počíná hromadné zakládání kostelů a oltářů ke cti sv. Kateřiny, a my nenalzáme nikde jinde odůvodnění toho než v obzvláštní úctě, kterou císař Karel IV. ke světici této choval. On nejen že pocházel z rodiny porýnské, kde úcta její dávno se rozmohla (*S. Catharinae virginis et martyris, cujus insignis cultus passim per dioecesim et urbem et monimenta visuntur*, uvádí Schade), ale i ve Francii měl příležitosti poučiti se o životě jejím, neboť ona byla patronkou učení filosofického v Paříži. A když vystoupil do veřejného života, přičítal sv. Kateřině, že r. 1333 vyvázl v Pise neporušen z rukou nepřátelských, takže stala se jeho ochranitelkou. (Balbin, *Vita Arnesti* str. 197. *Catherina, perpetua Caroli patrona, coelitus opem tulit; rem ut gesta est, ipse Carolus grate referre solebat, eaque de causa decreto sanxit Arnestus, ut ea dies ob regem servatum, tota Bohemia celebraretur*.) Dosti veliká pohnutka, aby se císař Karel byl přimlouval za to, aby den její v celých Čechách se světil; ovšem, kdy podobné nařízení se stalo, nevíme, neboť nepřichází v synodálních usnešeních. I korunování na krále německého v Bonnu stalo se na

den sv. Kateřiny r. 1346 (Balbin 116), a později dle Balbina na tentýž den i v Římě. Při zakládání Karlštejna r. 1348 nezapomněl na svou ochranitelku, neboť ji a sv. Mikuláše vedle Matky Boží nejvíce ctil. (Balbin 215.) V Praze samé založil r. 1359 chrám sv. Kateřiny s klásterem, do kterého daroval některé ostatky světice a z oleje tekoucího z hrobu jejího, což nepochybně přinesl sobě ze Říma (Balbin 204.), a vedle toho kapli ve chrámě hlavním Pražském. Podotknouti slušno, že i druhorozená jeho dcera, pozdější manželka vévody rakouského Rudolfa IV., která se r. 1342 narodila, obdržela jméno sv. Kateřiny, kdežto první slula nejspíše podle sestry císařovy Marketou (naroz. 1335). Odtud stavěny po celé zemi chrámy ku počtě sv. Kateřiny a sice téhož roku (1359) v klášteře v Nových Benátkách kaple sv. Kateřiny, kam podobně uložen olej z hrobu jejího (zprávy o zasedání učené společnosti 1880 str. 303), oltář její v Nahoředci od Jana z Horšova, a v Kamenici zvláštní mše na dny sv. Kateřiny, Markety, Doroty a Barbory i j. Roku následujícího v Nových Bukách oltář (1360), 1365 v Načeradci, 1366 oltáře sv. Kateřiny a sv. Doroty u sv. Havla v Praze, r. 1369 oltář ve farním chrámě sv. Jana Křtitele v Budějovicích a r. 1371 v Černovicích, r. 1372 v Děčíně s oltáři sv. Doroty a Markety, kaple nadaná od bratrů Petra a Jana z Rožmberka v Rožmberku na hřbitově (1376), r. 1378 ve Vřeštově od Aleše z Rizmburka na památku manželky jeho Kateřiny. Roku 1381 v Benešově (Bensen) a ve Světlé, 1388 ve Hradišti nad Lužnicí kaple a r. 1390 oltář v Lovosicích.

Mimo tyto, o jichž době, kdy založeny byly, podle základních knéh žádné pochybnosti býti nemůže, jsou jiné kaple a oltáře, které již v této době stávaly. Tak nejspíše v kostele Božího Těla stával oltář od založení jeho nadaný od měšťanů Pražských Jana a Matěje od Věže, u něhož pochování byli jejich rodiče, před r. 1372. byl již oltář sv. Kateřiny u sv. Michala v Praze, před r. 1383. kostel v Chomutově, a před r. 1385 oltář u sv. Ducha ve Hradci Králové. V Čestíně kostel i kaple sv. Kateřiny před r. 1389., kostel ve Mříčné před husitskými válkami a před r. 1418. oltář v kostele Vyšehradském. Počet však není vyčerpán a dal by se zajisté zdvojnásobiti. Tím, že úcta sv. Kateřiny dříve méně známa se rozšířila, nutno bylo přijati i do

církevních knih její život, a bylo jen otázkou časovou, život tento převést na jazyk český, což stalo se přeložením pašionálu, který není starším století tohoto. Že i básnický legenda o utrpení jejím zpracována jest, dobře známo, a podivným jest, že rukopis života jejího chován v knihovně rožmberské, z kteréžto rodiny dva, Petr a Jan byli nemalými ctiteli sv. Kateřiny, patronky to matky jejich Kateřiny, že mohla domněnka by povstati, že jich přičiněním nám tato perla duchovního básnictví se dostala. Okolnost jednu ještě zamlčeti nemůžeme, že sv. Kateřina byla ochrankyní fakulty svobodných umění, a právě složení naší legendy české poukazovalo by k nějakému odchovanci škol pražských.

Svátek sv. Kateřiny znenáhla vnikl do společenského života, že od této doby počíná i datování listin podle svátku jejího.

Shrneme-li pak vše, co svrchu jsme pravili, objeví se nám, že uctění sv. Kateřiny v Čechách přičiněním císaře Karla IV. se rozmohlo a všeobecně zavedeno bylo ve druhé polovici století XIV.

Loreto.

Úryvek z „**Cesty do Italie**“, kterou vykonal i popisuje

Dr. Karel Lev Řehák.

(Dokončení.)

Pustivše nyní všechny myšlenky roztržité mimo sebe, hleděli jsme si opět pobožnosti. Pomodlivše se vroucně počali jsme si svatý domek i chrám zevrubněji prohlížeti, než bylo ráno mezi službami Božími možno; co jsem viděl a čeho jsem se dočetl, tuto podávám:

Svatý domek základů nemá, ale stojí tu na holé zemi, tak, jak ho sem andělé byli postavili. I tvoří pravidelný obdélník, jehož širší strany položeny jsou od východu k západu a obnášejí asi 30 střeveců délky. Ostatní dvě strany jsou asi 13 stop široké, a tolik obnáší i výška svatého domku. Zdi jsou na střevíc tlusté, a zhotovené z tvrdých, pískovitých, otesaných kamenů, jež velice našim cihlám tvarem i barvou se podobají.

Uvnitř domku jest vše, jak bývalo: Zdě jsou stářím i kouřem zčernalé, a od věřících na mnohých místech na hladko ulíbané. Od stropu z dřeva cedrového zho-

toveného, visí 52 stříbrných lamp, jejichž světlo, vyjma na velký pátek, kdy hořívají toliko dvě lampy, nevyhasíná nikdy. Lampy ty zavěšeny jsou na trámu cedrovém, který pochází z vazby svatého domku.

V prostřed svatého domku stojí oltář, ku kterému se po třech stupních vystupuje. Oltář jest bohatě ozdoben, najmě krášlí jej stříbrná poprsí svatého Josefa a svaté Anny. Oltář zevnější uzavírá v sobě onen kamenný oltář starý, který svatý Petr sám byl posvětil, na kterém nejprve obětoval, a který zároveň se svatým domkem z Nazareta sem byl přenesen; lze se naň podívati skrze malá dvířka, která se v předu oltáře zevnitřního otvírají. Oltář stojí tak, že kněz při něm sloužící, hledí k východu; i dělí svatý domek na dvě nestejně prostory.

V prostoru před oltářem shromažďují se nábožní věřící ke mši svaté, která dle zvláštní výsady, od apoštolské Stolicе udělené, zde ještě odpoledne, a sice do Magnifikat prvých nešpor sloužiti se smí, aby svaté touze přemnohých kněží, kteříž by snad dlouho k sloužení ve svatém domku dostati se nemohli, vyhověno býti mohlo. Po levé straně oltáře jest skříňka, v které přechovávají se dvě hlíněné nádoby, jež jednou svaté rodině za mísky sloužily.

V prostoru za oltářem jest ohniště, na kterém blahoslavená Rodička B. připravovala pokrmý Synáčku svému. A zrovna nad ohništěm stojí v nevelkém výklenku prastará, zázračná soška Panny Marie s Ježíškem, kterou svatý Lukáš z dřeva cedrového byl zhotovil, a která sem zároveň s domkem svatým přenesena byla. Soška ta jest sice zčernalá od dýmu, jež ve dne v noci z četných lamp i svící zde hořících vychází, ale za to ozdobena drahocennými korunami a látkami, jež zlatem i stříbrem, perlami i drahokamy se třpytí. Soška Rodičky B. jest jen 2 stopy a 8 palců vysoká; soška Ježíškova má 14 palců výšky.

Podle výklenku pro sošku blahoslavené Rodičky Boží jest jiný, menší výklenek, v kterém přechovává se ostatek roucha jejího, jakož i třetí hlíněná mísa, v pozlaceném stříbře skvostně zasazená.

Právě když jsme u svatého ohniska dleli a pobožnost konali, vešel za námi nějaký pan kanovník, přijal od nás růžence a od pana stavitele veliký zlatý prsten, do mísky je položil a pak požehnal, jak vždy

poutníkům zde na památku činívají. Jaká to milá, vzácná památka!

Za oltářem visí také dva zvonečky, pocházející z času svatého Ludvíka. Na jižní straně svatého domku rozeznati lze též ještě zbytky obrazu na obmýtce, který tentýž světec na památku své pouti do Nazareta namalovati dal.

Na západní straně nalezá se okno, skrze kteréž archanděl Gabriel blahosladené Panně poselství s hůry přinesl. Jest poněkud rozšířeno, aby světlo a vzduch do svatého domku vnikati mohly; dále krucifix, který svatý Lukáš na plátno byl namaloval a pak na dřevo nalepil.

Do svatého domku vedou čtvery dvěře, a nad každými jest významný nápis. Původně měl svatý domek zevnitřní dvěře toliko jedny a sice na straně severní. Z domku vcházelo se pak zvláštním otvorem uvnitř do jeskyně skalní, ku které domek přistaven byl. Jest to způsob u obyvatelů nazaretských, kterého do té doby užívají, že pro ušetření nákladu, příbytky své opírají o skály, v nichž jeskyně již se nalézají, neb v kterých snadno vyhloubiti se dají. Na místě, jež domek s jeskyní spojovalo, modlila se velebená Panna Maria, když archanděl Gabriel se jí objevil. Jediné dvěře do svatého domku byly později zazděny kameny, které na jiném místě byly vylomeny, a učiněny otvory čtyři, aby poutníci mohli spíše přicházeti a odcházeti. Jindy udály se totiž pro veliké vedro a tlačence často nemilé příhody, když mnoho poutníků do svatého domku se nahrnulo. Nyní jsou dvoje dvěře na straně severní a dvoje naproti na straně jižní, tak že při návalu poutníků lze jedněmi dveřmi do svatého domku vcházeti a druhými vycházeti. Třetí dvěře vedou za oltář ku svatému ohnisku, poslední jsou pro kněze, aby pohodlně k oltáři přistupovati mohli.

Zevnitř obložen jest svatý domek ve skrz sněhobílým mramorem karrarským, který však na zdi domku nepřilehá, ale mezerou asi pět palců širokou od nich odloučen jest. Toto zevnitřní mramorové obložení chtěl z vděčnosti, že zázračným způsobem od smrti osvobozen byl, postavit již papež Julius II., a k tomu cíli dal zhotoviti plán od znamenitého umělce Francesca Bramanta již roku 1510; avšak znamenité dílo to dokonáno teprv za papežování Pavla III., kterýž lodičku Petrovu řídil od roku 1534—49.

Mramorové obložení jest dílem mistrným slavného sochaře Sansovina. Jest v něm kol kolem svatého domku celkem dvacet soch, jež stojí dvěma řadama ve výklencích, umístěných mezi sloupy slohu korintského. Řada dolejší představuje deset proroků Starého Zákona, již o přednostech Matky Messiašovy jasně předpovídali; řada hořejší má deset pro okyň, jež dle zvláštního řízení Prozřetelnosti Božské víru v budoucího Vykupitele člověčenstva udržovaly v pohanstvu, a i o Něm i o přebážené Materi Jeho předpovídaly. Umělec chtěl ukázati, že veškeré pokolení lidské i věřící v národu israelském, i v nevěru upadlé v národech pohanských na Matku Spasitelovu se těšilo, a přednosti její napřed velebilo.

Mezi sochami představeny jsou prací vypouklou události ze života blahoslavené Panny, k nimž výroky proroků a prorokyn je obkličujících se vztahují.

Kolem této stavby mramorové jsou ještě mramorové schody ku svatému domku, po kterých mnozí poutníci za modlitby a zpěvu k svatému domku se smýkají tak, že je již značně osmýkali. V pobožnosti takové vyznamenávají se hlavně Dalmatinci a Neapolitáni, kteří každoročně u velikém množství k svatému domku putují a co nejněžněji Matku Boží zde vzývají.

Na straně západní svatého domku zevnitř pod oknem archanděla Gabriele, nalezá se oltář zvaný „Zvěstování Panny Marie“, u kteréhož jako v svatém domku slouží se mší svatých tolik, jak dalece jen času stačí.

Basiliku čili velechrám, v jehož středu pod bání jako pod nebesy svatý domek umístěn jest, počal stavěti stavitel Bokkaliní teprve za papeže Pia V., který panoval od r. 1566—1572, byla dostavěna za papeže Sixta V. l. P. 1587. Stavba provedena v slohu vlašské gothiky, která ráda spojuje oblouky lomené s oblouky kulatými. Má tři lodi a mimo oltáře „Zvěstování Panny Marie“ ještě devatenáct kaplí, v nichž jsou oltáře s obrazy, velikou většinou ne malovanými, nýbrž z barevných kaménků skládanými čili mosaikovými. Mnohé obrazy představují rozličné zázračné události, které se na přímlovu Matky Boží v Loretě staly.

Celý chrám se svým příslušenstvím býval s velikou nádherou z dárek poutníků a ze štědrosti papežů udržován; od té doby však kdy tak zvaní vlastenci italští své vla-

stenectví čili samozvané vlastnictví zde provozují a s dárky nábožných lidí po svých rozumech a své „víře“ hospodaří, mnoho oprav již potřebuje.

V šesté kapli jest místo oltáře skvostná, krásnými, případnými sochami a obrazy ozdobená, křtitelnice kovová, která stála šestnáct tisíc římských skudů.

Basilika má také tři sakristie, jež ve směr bohatě nadány jsou rouchy kněžskými i nádobím obřadním. V jedné oblékají se kněží; kteří slouží ve svatém domku; v druhé ti, kdo konají slavné služby Boží v basilice; a třetí jest pro veškeré duchovenstvo ostatní. Zevnějšek basiliky podobá se více pevnosti než kostelu. Poboční kaple vypadají jako bašty, a spojení mezi nimi jako cimbuří hradů. Kolkolem jest otevřená chodba, tak že se tam choditi může. Velebná bāň nad svatým domkem vystavěná jest pokryta olovem, jež váží 1333 centů.

Opevnění města i chrámu nutné bylo proto, že za dřívějších časů Turci začasté měli laskominy na znamenité poklady Matky Boží v Loretě, a pro ně si také přicházeli, ovšem vždy se značnou mocí válečnou. Průčelí basiliky jest mramorové, a jsou v něm umístěny tři brány chrámové, z kovu bohatě provedené. Průčelí i brány mají na sobě přemnohé a vzácné ozdoby umělecké, jež zvláště k obětím se vztahují. Nad chrámem vypíná se vysoká, štíhlá, umělecky provedená zvonice, do které papež Lev X. zavěsiti dal zvon 220 centů těžký.

Za naší prohlídky scházeli se zatím také ostatní poutníci, a po třetí hodině přidružil se k nám opět velebný pan Hyacinth, a ukazoval nám ostatní památky loretské. Shromáždil nás v sakristii svatého domku a vedl nás odtud do klenotnice čili pokladnice chrámové, to jest do velikého sálu, v němž se poklady, které za věků dřívějších se tu shromáždily, pokud uloupeny nebyly, v krásném pořádku seřaděny nacházely. Loupili tu Francouzové, když po hrůzné revoluci ku konci století minulého jako zšileli, a když jim nic více na světě svatým býti se nezdálo. Loretskou pokladnici chrámovou navštívili l. P. 1798, a co se jim tu hodilo, pobrali. Cena uloupených tehdáž věcí páčí se na 80 až 90 milionů franků.

Ovšem bylo zde mnoho bráti! V prostorném sále stálo podle zdi 67 skříní, naplněných zlatými nádobami, jež byly

ozdobené nejvzácnějšími perlami i drahokamy; králové i knížata i národové jako o závod z vděčnosti a úcty k Matce Boží je sem skládali. Byly tu zlaté kalichy, monstrance, lampy, podoby uzdravených údů, sochy, kříže a t. d. Uprostřed sálu stály dlouhé stoly, naplněné přemnohými věcmi stříbrnými.

Co bezbožní lupiči odnesli, nahrazují ovšem nyní věrní ctitelové marianští dárky novými. Ano na štěstí i mnohé uloupené poklady mohly opět svatému domku v Loretě zpět získány býti. Avšak bývalé bohatství klenotnice loretské jest to tam! Přece však i nyní jest bohatství svatého domku veliké. Mezi dárky vzbudil podivení naše dárek vítěze nad Turky, polského krále Sobieského, t. prapor kterého užíval ve slavné bitvě u Vídně. Dále dar saského krále Jana, který nejsa sám bohatý, v prostotě srdce svého daroval blahoslavené Panně, co se mu zdálo nejmilejším: šest stříbrných svícňů, uměle pracovaný krucifix a pak své — roucho svatební, v kterém milenou družku života k oltáři vedl, — to jest bohatě ozdobený kabát a kalhoty!

Další bohatství pokladnice chrámové tvoří ozdoby její umělecké. Jsou to poklady pravé, poněvadž zhotoveny byly od největších mistrů umění lidského.

Z pokladnice vedl nás výmluvný minorita do papežského paláce, který se strany severní bezprostředně ku chrámu přiléhá. Palác vystavěn byl dle plánu slavného mistra Bramanta, a stavěno na něm více než sto let. Západní strana basiliky a jižní paláce, překrásnými arkadami ozdobeného, tvoří dvě strany marianského náměstí, jež se před chrámem a palácem rozprostírá. Jižní stranu náměstí toho tvoří kollegium illyricum, jež jindy Jezuité pro Jihoslovany spravovali; na západní straně přilehají k náměstí domy městské. Na náměstí tom jest mramorová studna, do které voda teče po nákladném, na obrovských obloucích spočívajícím vodovodu až do města Rekanata. Na studni jest osm soch kovových. Mezi touto studnou a basilikou jest nádherná umělecká socha Sixta V., kterou loreťští tomuto papeži z vděčnosti postavili, že jich městu na ochranu postavil hradby, městská práva daroval a mnoho dobrodiní jiných prokázal. Sixtus vyzdvihuje tu ruku jako ku požehnání všem, kdož do chrámu Matky Boží vstupují.

Do vyšších poschodí paláce papežského

vedou mramorové schody. V poschodí prvním bydlívali papežové. Vedli nás do příbytku jejich, kdež posud vše v témže pořádku zachováno, jak bylo za dob slavné paměti papeže Pia IX. Ukazovali nám jeho přijímací sál, pracovnu, ložnici, kteréž veskrz ozdobeny jsou překrásnými obrazy umělců římských i florentinských.

Na konci komnat papežských, v rohu paláce severozápadním, jest veliké večeradlo, v němž rozvěšeny jsou obrazy z nejjemnějšího vyšívání. Z komnaty této vychází se na severní straně na prostranný balkon, s něhož jest rozkošná, uchvacující vyhlídka na požehnané vúkolí loretanské. K severovýchodu dmou a lesknou se vlny moře adriatického, jen půl hodiny vzdáleného. V levo na vrchu jest často již jmenované město Rekanati. Zrovna před námi po vrchu dolů jsou utěšené sady fíkové a morušové, mezi nimi pnou se od stromu ku stromu jako věnce zavěšené révy. Jsou tu i celé vinice s malebnými vinohrady.

Tu na malém pahorku leží před námi pověstné městečko Castelfidardo, kde dne 18. září l. P. 1860 po hrdinném boji od zrádných, bohaprázdných Sardiňáků obhájcové stolce papežského a neodvislosti náměstka Kristova až na malou částku byli pobiti. Svatý Otec neměl ovšem četné armády branců, poněvadž spolehal více na vděčnost a oddanost svých poddaných, než na moc válečnou. Měl toliko 5000 mužů, kteří dobrovolně pořádek v zemi mu poddané udržovali, a klidné obyvatele před nátlasky cizích zbojníků chránili. Mezi vojiny papežskými vynikali svou statečností zvláště zuavové, kteří pocházeli z nejšlechternějších rodin domácích i cizích, a domov, bohatství i pohodlí opustivše, věci svaté se zasvětili a jako nejsprostší lidé práce konali, a pot i krev pro náměstka Kristova proléváli.

Naproti těmto pěti tisícům, sebral úskočný hrabě Cavour, ministr vládyctivého krále sardinského, do pole sedmdesát tisíc válečníků, kterým ovšem nebylo věci příliš velikou, obránce hranic papežských zničiti. Nadáli se toho asi stateční bojovníci za právo a spravedlnost, že krev svou vylejou snad všichni za svatou věc jako před dávným časem křižáci, jako před věky svatí mučenníci; a proto shromáždivše se v Loretě, na smrt po křesťansku se připravili: přijetím Svátostí a nejněžnější počtou Matce Toho, za Jehož viditelného zástupce v boj se vydávali. Chtěli spojit

se s posádkou tehdáž ještě papežské pevnosti Ankony; u Castelfidarda však svedena bitva, v které byli zničeni. Jen malá část dosáhla Ankony, která, nemohouc se udržeti, musila se vzdáti lupičům.

Nyní dosáhli Sardiňáci, čeho si žádali, že z různých kmenů italských slátáno jest království. Cavourovi postaveny pomníky ve všech větších městech Italie, ale zrádnou duši jeho, jakož i pána jeho soudil již Bůh! Kdo by se směl odvážiti souditi, proč Prozřetelnost Božská tohoto utrpení na věrné křesťany a jich hlavu dopustila? A jak dlouho asi potrvá ohlašované štěstí „Spojené Italie“, když jen požehnání Otčovo staví domy, ale kletba Matky — Církev — bourá je?!

Ve svrchním poschodí papežského paláce jsou obydlí papežských zpovědníků, jichž tu ku potřebě poutníků z rozličných národů působí šestnáct z řádu minoritského pod zvláštním rektorem. Mimo ty slouží při chrámu ještě asi dvanáct kapucínů jakožto strážcové chrámu a biskup s dvacíti kanovníky, osmi střídáky, třemi faráři, kteří taktéž hlavně v papežském paláci příbytky své mají.

V dolejších poschodí jest lékárna svatého domku zařízena ku potřebě netoliko domácích, ale hlavně ve prospěch ochuravělých poutníků. V lékárně té jest 360 nádob z nejjemnějšího majoliku, darovaných sem od vévody Františka Marie II. z Urbina. Zhotoveny jsou dle nákrešů světoznámých umělců Rafaela a Michela Angela, a ozdobeny nejkrásnějšími malbami tak, že pro umělecké provedení přesahují cenu podobných nádob stříbrných i zlatých. Znalci cenu jich páčí na dva miliony franků. Pokladu tohoto vláda sardinská posud neodcizila.

Když jsme poklady ohrámu, svatého domku i paláce papežského prohledli, sešli jsme se ještě jednou v pokladnici a seřadili se tu v slavnostní průvod, jak tu poutníci jiní taktéž činívají. I šli jsme majíce svíce rozžaté v rukou průvodem uvnitř kolem celého kostela, zpívajíce píseň „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“; pak vešli jsme severními dveřmi do svatého domku, a tam naposled Matce Boží na krátko se pokořili a zdi svatého domku políbili. Při vchodu do svatého domku a při východu z něho všiml jsem si teprv nyní sešedivělých mužů, kteříž v oděvu vojenském, se šavlemi vytasenými u dveří na stráž stáli.

Vyšedše na jižní straně ven, svíčky

jsme tu obětovali a pomodlivše se na krátko s vdp. P. Nováčkem ještě před svatým domkem, rozloučili jsme se s ním i se slavnou svatyní marianskou, kdež tolik duchovní radosti a útěchy jsme byli zažili, a za zpěvu „Hospodine pomiluj“ vycházeli jsme na náměstí před chrámem.

Zpět z Loreta šli jsme po různu a po tichu. Byli jsme umdleni i tělesně a pro mnohé dojmy toho dne i duchovně. I měli jsme více času všimati si nyní opět lidí i také příbytků jejich. Vidouce, jak velice lidé tu uskrovniti se dovedou, neměli jsme za zlé německému básníku, který tvrdil, že „v nejmenší chatrči dosti místa jest pro párek, šťastně se milující“; nebo tu v těch kamenných boudách, jež při silnici stojí a na mnoze mimo chatrné dvěře ani žádného okna aneb otvoru pro světlo nemají, zůstávají celé rodiny a i živitelé jejich, totiž ta nemá tvář, jak se nám přes hlavy na prahu sedících svých ošetřovatelů v podobě ježatého osla představovala!

Že času bylo k rozmluvě, dověděli jsme se mimo jiné také poučnou historku o loretských holičích.

Poněvadž byla toho dne slavnost svatých apoštolů Petra a Pavla, v kterýžto den každý křesťan chce býti svátečně oblečen i ozdoben, zašli si někteří páni duchovní k holiči, aby jim tváře i brady slavnostně nahladil. Myslíce, že to jako u nás, bez rozmýšlení usedli na židle, a podali své obličejy holiči a pomocníkům jeho ku provozování umění jejich. Když byli hotovi, chtěl holič na každém líru za oholení. Někteří ji skutečně zapravili, jiní počali hubovati na nestoudné vydírání, a ještě jiní se pronesli, že raději úrodu na gruntu svém státi nechají, nežli aby za požatí tolik platiti měli. Vida a slyše to holič, slevoval z líry na osmdesát centesimů, pak na šedesát i čtyřicet, až poslední holil po dvaceti centesimech čili po desítku jako u nás nejvíce se dává!

Jaké to protivy ve svatém Loretu! Svatý domek milostiplný a kolem něho město žebroty plné! Tu svatá bázeň a vedle lehkomyšlnost a vydírání! Tu úžasné poklady a podle nich nahá chudoba!

Ale tak jest již mezi lidmi. Říkává se a pravdivě: „Kde nejkrásnější kostel, tu nejraději mívá i čert svou kapličku! Pod svícem bývá největší tma!“ Kde jest na světě která, i ta nejsvětější věc, aby jí lidé zneužívali nedovedli!

Nepíši toho ovšem proto, abych snad

někomu chuti odňal od poutí marianských vůbec, při nichž bohužel jinde podobně se děje, aneb abych zvláště zrazoval od pouti do Loreta; ale nechtěl jsem příhod těch zamlčeti jen proto, aby každý poutník již napřed na podobné případy se připravil a se na pozoru měl. Loreto, původ i vývin i trvání své, má jediné děkovati svatému domku, a tím jaksi právo si dělá, aby od těch, kdož tam přicházejí, dobrou výživu mělo. Loretští mnoho na to nehledí jest-li z poutníků zisku nabývají způsobem počestným aneb i úskočným, jen když jest zisk. Však to jiní také umějí!

Nezrazuji tedy od pouti do Loreta, ale co nejsrdečněji každého k ní zvu, kdo prostředků i času má. Vždyť jest to domek, v kterém žili svatí Joachim a Anna; kde narodila se Matka Spasitelova; kde zvěstováno radostné poselství celému člověčenstvu; v kterém žila dlouhá léta rodina nejsvětější; do kterého putovali svatí apoštolové; v kterém sloužil mši svatou svatý Petr; do kterého přicházeli papežové i kardinálové, knížata i králové; v kterém kázal svatý Karel Borromejský; v kterém slibem ku panictví zaslíbil se svatý František Saleský, veliký apoštol odpadlíků švýcarských; v kterém síly čerpal svatý zakladatel řádu Redemptoristů Alfons Maria Liguori; kde vyprošeno od bratrstva marianského vítězství nad krutým nepřítelem křesťanským u Lepanta l. P. 1571; kde vyprosil si povolání k stavu duchovnímu Pius IX.; kde modlilo se o poutích již více než 160 lidí, kteří později nejvyšším úřadem v církvi za „svaté“ a „blahoslavené“ prohlášeni byli; kde vyprosili si pomoci, uzdravení, útěchy, tisícové snad milionové lidí! Nebo není slýcháno, aby oslyšen byl, kdo s důvěrou obrátil se v jakékoli potřebě o pomoc k Matce Spasitelově.

Komu ale nelze na místo toto přesvaté putovati, tomu dávám na ruku tento doporučený i zaručený prostředek, aby přimluvy Matky loretánské přece si zasloužil: Nemůžeš-li s tělem, cestuj dle ducha a učin takto: Na slavnost Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna) přijmi svátost pokání i nejsvětější Svátost oltářní, a tak nastup cestu. Na cestě zdrž se 25 dnů, a v každý den cesty pomodli se loretánskou litanii a 25 zdrávasů. O slavnosti Narození Panny Marie (dne 8. září) jsi v duchu v Loretě. Tu opět přijmi Svátosti a rozjímej o tajemstvích, jež k svatému domku se táhnou do třetího dne. Dne 10. září nastup cestu

zpáteční, modli se opět denně loretanskou litanii a 25 zdrávasů, a přijda domů ku slavnosti růžencové, která se prvou nedělí v říjnu konává, přijmutím Svátostí tuto duchovní pouť dokonej a Bůh, který skrytě vidí a nemožnost tvou i vůli tvou dobrou zná, nepřipustí, abys byl bez užitku nejhojnějšího, za který jistě prositi bude pro tebe Matka Jeho Maria!

S Matkou Boží v Loretě, opět ještě ze vzdálí, se rozloučivše a přemocné ochraně její na delší cestu se poručivše, odjížděli jsme o půl páté zpět do Ankony, s láskou pohlížeje ještě z vozu na tu svatou horu, když již nám před očima mizela.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Kdokoli mezi lidmi bezpečně působiti a obcovati chce, měj to za věc svrchovaně důležitou, aby ke všem byl stejně laskav, náruživě zavdán nikomu.

Stranné náklonnosti jsou nebezpečny, rodí se z přirozenosti, nikoli ze ctnosti; od náruživosti, nikoli od rozumu v sílu rostou; na sebe hledí, nikoli na Boha, na nějž kdyby se ohlédaly, viděly by, jak otcem jest každému stejně milostivým.

Kruhového středku sluší nápodobiti; z něho vedou se na všechny strany stejné přímky: ty očky se k jedné straně více nachylovaly, o to by ustoupaly ode druhé. Ctnost v prostřední míře stojí.

Jako slunce touž tváří na všechny pohlíží ukřivdíc těmto, kdyby jediné jiným svítilo: tak se cit milovnosti nemůže zavdati jednomu bez ukřivdění všechněm druhým. Všem budiž přítelem, nikomu domácíčkem.

Aby cit lásky neslul tělesným ale počestným, má býti na jevo dáván pro Boha, jednak že bližní jest obrazem Božím, jednak že vykopen jest cenou krve Boží, což poněvadž se při všech stejně shoduje, stejnou k milování všech pohnutku sebou přináší.

Jestliže Bůh na tebe mnohých utrpení dopouští, znamenej, že tě chce učiniti velikým světlem. S. Ignat. ap. Bart.

Trpělivost nebes klíčem jest; protivenství nás k Bohu shánějí, od něhož nás odtahují věci zdárné. Více lidí docházelo by spásy, kdyby jich více trpělo. Jako rány takž i ctnosti nerodí, leč jsou řezány.

Kdyby jaká závisť na anděly připadati mo-

hla, ta byla by, že člověk pro Boha trpěti může, anděl nemůže. Slávy nelze koupiti rozkoší, ale protivenstvím.

Toto jest pravidlo ctnosti: zlé věci trpěti, dobré činiti; v obojím napomáhá trpělivost, se kterou není žádného zlého, bez kteréž není dobrého.

Jako lékař hoví nemocnému, o jehož zdraví pustil, ale kterého řeže a pálí, toho ke zdravému způsobu přivádí: tak věčný Otec tresce syna, jež miluje; kterého ušetřuje, o toho nedbá. Odstup ode mne, o Pane, vezdejší zdar, odstup hovění!

Kdo poslušenství Božimu přednost dává před svými ohledy a vzhledy, o toho pečuje Bůh mnohem lépe, než by on sám byl o sebe mohl pečovati, kdyby byl chtěl svým ohledům přednost dáti před poslušenstvím Božím. S. Ignat. ap. Bart.

Komu přední věcí jest péče o Boha, tomu všecko půjde zdárně; nebo když pečujeme o věci, jež Boží jsou, Bůh pečuje o naše, a sice daleko šťastněji, než bychom toho sami mohli nejen dokázati, ale i sobě žádati.

Vlastní touhy podezřelé nám býti mají, ježto co by nám prospívalo sami nevíme! Nebezpečno jest naše volení. Co nám rady samojedině zbývá jest, abychom Boha milovali a jej nechávali působiti o nás, co za dobré uznati ráčí. —

Usilování naše často bývají ujmu naši i kolikráte zkusili jsme, že nám nejvíce uškodilo, po čem jsme se příliš prudce sháněli! Hledejme království Božího, ostatní věci bndou nám přidány.

Když se zdá, že někdo na sebe zapomněl, tehdy Bůh na něj nejvíce vzpomíná. I jestiž jeho prozřetelností, aby měl péči o všechny, avšak něžnější a otcovskou o ty, kteří méně pečují o sebe. Uvrhuj naději svou na Hospodina.

K věcem daleko nejnižším tomu jest se spouštěti, kdokoli vznešených dostupovati chce. S. Ignat. ap. Ribad.

K dojití důkazů přízně Boží nenalezá se jinudy stezka, leč ponížením se. Tou šli, co jich koli na vrch ctnosti se vydobylo.

Vyšších zavalin, jež pro příkroť přeskočiti nemůžeš, hluboko sehna se budeš moci překonávati. Vítr vznešené cedry láme, ušetřuje tamaryšků, jež k jeho každému pokynutí shýbati se umějí. Nebezpečná jest vyvýšenost.

Sedneš-li pozván jsa na místo poslední, budeš moci nadíti se, že uslyšíš: Příteli, po-

stup výše! Tak vody výše vystupují, co prve hlouběji sestoupily.

Pokorou chtějí čestných míst se dokupčiti, jest dvojnásobná osobivost; zasluhovati povýšení má do sebe chválu, nikoli hledati jí; konati věci chvalitebných, nikoli chvaly se pítvorně domáhati jest práce, která své odměny od soudce nestranného očekávati může. O jak často přemálo pokory v pokoře bývá! Jiné jest pokornu býti, jiné zdáti se.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

Do zátíší klášterního nevnikla více ani sebe nepatrnější zvěst o dalších osudech zbujného mladíka. Rozerván opustil rodný hrad, z kterého svéhlavostí svou všechn klid byl vypudil, bloudil světem a ve víru dobrodružstev snažil se zapomenouti na nešlechtnost svou. V jasných chvílích, jež opět a častěji se dostavovaly, činilo mu svědomí výčitky; ba několikráte na tom se ustanovil, že vyhledá chudobnou matku Šebírovu, kterou ze hradu dal psy vyštívati, že jí odevzdá celý svůj majetek a sám, že odebere se do dálné ciziny a v práci a nouzi trávití bude věk svůj. Než opětné záchvaty šílenosti změnili dobrý úmysl jeho. Nevrátil se více domů. Zašel do krajů hornatých a hledal v samotách ztraceného klidu. Tak uplynulo zvolna několik let. Jedenkráte za letního odpůldne unaven usedl v travnaté louce na pokraji horského lesa a zabrán jsa v hluboké myšlénky usnul. Slunce sklonilo se za vrcholky lesa, krásný den nachýlil se k večeru. Prostovlas procitl ze snění. Zdálo se mu, že s bratrancem svým laškuje a hraje na podhradních lučinách; zdálo se mu, že v bratrské lásce tisknou si ruce a hovoří spolu o šťastné budoucnosti. Vyděšeně zíral nyní před sebe. Z hluboka vzdychal seznáv, že z blažených snů vrací se opět k neblahé, trpké skutečnosti. Ale jak se zarazil, když uzřel na blízku venkovské děvče, jež soustrastně na něho pohlíželo:

„Jste churav, vzácný pane?“ oslovilo jej vlídně. „Mluvil jste mnoho ze spaní, ale nerozuměla jsem vám. Tu přinesla jsem nádobu vody, abyste se posilnil, až ze sna procitnete.“

Při těchto slovech podávala mu džbán pramenité vody. Prostovlas mlčky chopil

se džbánem, aby se napil a pohlížel při tom bez ustání na děvče.

„Jak ti říkají?“ tázal se vraceje jí nádobu.

„Blažena,“ odvětila dívka.

„A kdo jsou tvoji rodiče?“

„Matičku toliko mám, otce již dávno kryje zelený drn. Půjďte se mnou,“ dodala přítulně, „u nás se brzy uzdravíte.“

Prostovlas zvolna zdvihl se ze země a popošel několik kroků. V oku dívčím patřiti bylo radost, že neznámý pocestný ochotně slov její uposlechl. Kráčeje po jeho boku laskavě naň vzhlížela a cosi o dobré matce své mu vypravovala. Prostovlas se domníval, že opět sní, neznámá moc jej nabádala, aby na slovo poslechl a dívky následoval. Nemluvil ničeho toliko tlumený vzdech za vzdechem dral se mu chvílkami ze stísněné hrudi. Šli cestou lesní, naplněnou vonným vzduchem, až došli k osamělé chatrči. Dívka zaklepala na okénce a sdělovala matce, koho přivádí. V brzku otevřely se dveře a oba pocestní vstoupili do prosté světnice. Prostovlas jakoby dále v sen ponořen učinil vše, co mu bylo řečeno. Netušený klid ovládl mu srdce, ana dívka s matkou laskavě jej obsluhovaly. Bylo pozdě na noc, když chtěl opustiti chýži lesní a dále se bráti, avšak vlídné obyvatelky její tomu nedopustily. Ochotně tedy podvolil se přání jejich a v úzké komůrce pokojně usnul poprvé po mnoha letech. Druhý den děkoval hostitelům svým a pravil, že musí dále se bráti. Blažena hořce se rozplakala vidouc, že chorý host jejich nedá se déle udržeti. Prostovlas pohnut jsa srdečností její hladil ji vlasy a slíbil, že opět brzy k nim zavítá a štědře za dobrotu jejich se odmění. Odešel. Znova bloudil světem a trvalo to léta, nežli splnil slib svůj v lesní chýži učiněný. Za podzimního jitra dospěl k místu, kde před lety pod širým nebem spánkem byl přemožen. Zastavil se tam na chvílku a pak zaměřil k lesu. Z dále uzřel chatrč otevřenu a z ní donášel se k slechu jeho usedavý pláč. Spěchal blíže a hle! srdcelomné divadlo objevilo se zrakům jeho. Na lůžku mrtvá matička a dcera na kolenou u nohou její! Vstoupil do vnitř nejsa ani pozorován. Slza vkradla se mu do vyschlého oka, když pochopil smutné to divadlo. Z lehka položil ruku na rámě dívčino. Blažena se obrátila. Překvapení, vděčnost, radost vystřídaly se rychle v tazích sličné tváře její. Rychle se vzchopila

a tiskla podávanou jí ruku. Prostovlas bezděky ji objal a dopustil, aby se vyplakala na prsou jeho. Po pohřbu odešel opět, ale na krátko.

Když rozpučelo se jaro ve vonné květy, vrátil se, svěřil dívce osudy svého života a uvedl ji plnu blaženosti k oltáři. Co zkalilo štěstí jejich, slyšeli jsme z úst Prostovlasových. Násilnou smrtí choti své z nového domova byv vypuzen bloudil opět po světě a hledal ztracené dítě. Bývalé šilenství prudčeji než před tím o něj se pokoušelo. Nemyslí jinak, než že bratranec Šebíř oloupil jej ze msty o nově získané poklady a proto úlohou života mu bylo, pomstu vzít na hrdle jeho. Války náboženské vhodnou skytaly mu příležitost. Meč stal se mu nerozdílným druhem a klášter vítanou kořistí.

Dnes, po neočekávaně snadném vzetí hradu Stradovského, stál opět před tichými zděmi nevinných svých nepřátel, ba ještě více. Dva kroky před ním stál Šebíř domnělý strůjce jeho neštěstí. Jaké city zmítaly nitrem šileného rytíře, nesnadno si domyslíti, jen poněkud je lze bylo vyčísti ze slov, která bez ostychu byl pronesl.

Otec Šebíř snažil se jej upokojiti, nahlížel však, že všechno úsilí jeho bude marno. Rád by byl jmenoval jej bratranec a upřímně oslovil jako za dnů mládí, než ani to nezdálo se mu býti radno. Pokračoval tedy v témž vážném tonu jako prve:

„Vím, že mi hned neuvěříš, urozený pane, ačkoli za svědka brátichci Zpytatele srdcí i ledví našich, že dnes poprvé od té doby, co jsme se rozešli, slyšel jsem z úst tvých vlastních politování hodný los, jež stihl tě uprostřed šťastných dnů. Nový domov tvůj byl mi úplně neznámý a posud nevím, kde stála chýže, o nížto jsi mluvil. Lituji srdečně neštěstí, lituji upřímně ztráty osob ti nejbližších. Dotýkáť se bolest tvá i mne, neboť nikdy nezapomenu, že bratr otce mého byl otcem tvým a dobrodějem mým po Bohu největším. Nezamítej ruky mé, kterou k smíru a opětné lásce bratrské ti tuto podávám!“

„Ustaň zmije! Přicházíš pozdě i s výmluvností svou, vímť že přetvářka byla nejmilejším zaměstnáním tvým již od dětinství,“ horlil znova Prostovlas a prudce vjel rukou do vlasů, tak že přilbice svezla se mu v týl. „Nač slovy plýtvati, kde rozsudek již podepsán. Slyšel jsi hlas polnice,

slyšels? Ten tobě platí zvukem hrobovým!“

V okamžiku tom rozlehl se skutečně vzduchem zvuk trouby vojenské na blízku Kláštera. Ryk a hluk se množil kolem zdí hřbitovních. Silná tlupa jezdců dostoupila oklikami vrchole stráně a objížděla Klášter v místě nejslaběji chráněném.

Viktorin, jenž bezduch naslouchal rozhovoru Šebířovu s Prostovlasem, opět oživoval. Vracelo se mu vědomí, neboť rozhodl se pro ty, kteří nemohli podlehnouti v boji tak nerovném. Ustrnutí a bázeň, která zmocnila se ho před chvílí, byla zmizela a s ní i poslední jiskra šlechtnosti v něm kdy doutnající (Pokračování.)

D O P I S Y.

Z Vyšehradu, dne 4. října.

Když všemchoucí a dobrotivý Bůh zkrátil dlouholeté utrpení zvěčnělého vdp. kapitolního děkana Jana Fleischera, a on dne 25. srpna t. r. za velkého účastenství svých ctitelů k odpočinutí uložen byl na hřbitově zdejším, hádáno ovšem ihned, kdo asi jeho hodným nástupcem bude. Tu položena volba nového kapitolního děkana na den 14. září, na slavnost Povýšení svatého Kříže. Zástupové shromáždili se ku vzývání Ducha svatého při službách Božích, jež volbu předcházely, domnívajíce se, že, jak jindy bývalo, ihned po volbě zvolený od kapitolního syndika veřejně bude prohlášen a instalován. Avšak musili míti na ten čas strpení, poněvadž od poslední volby děkana zákony občanské v příčině té změny utrpěly. Po volbě zpíváno slavné „Te Deum“, ale jméno zvoleného nebylo pronešeno, až by vláda se vyjádřila, že proti povýšení jeho námitek nečiní. Když zákonům církevním i občanským vyhověno, a oznámeno, že zvolen jest kapitolním děkanem vdp. kan. sen. *Jan Ev. Berkovec*, naplněno jest občanstvo zdejší nelíčenou radostí i spokojeností, poněvadž zvolený získal sobě v letech dřívějších jakožto farář a administrator děkanství veliké zásluhy o obec, o ozdobu chrámovou a vzdělání mládeže. — Výraz úctě té vydali občané vyšehradští skvělým způsobem v předvečer installace dne 3. října. Okolo půl osmé hodiny večerní hnul se od radnice imposantní, kolik tisíc hlav čítající průvod k posavadní residenci nově zvoleného pana děkana. V čele kráčela hudba veteránů

Vyšehradských a okolních obklíčena hořícími svícemi. Za hudbou šli členové místního zpěváckého spolku „Lumír“, jehož oslavenec jest členem zakládajícím, majíce veskrz stejné krásné lampiony v národních barvách, s českým lvem v červeném poli. Dále následovala městská rada i městské zastupitelstvo, členové místních pořádků vesměs s rozžatými svícemi, a konečně velká řada živnostníků Vyšehradských s malebnými lampiony, trojstupem. Za hudby a střelby z hmoždířů blížil se průvod ku residenci a zastavil. „Lumír“ zapěl „Den slávy nastal nám“, po něm koncertovala kapela veteránů, pak zapěl „Lumír“ sbor druhý „Tys přítel nám“, mezi kterýmž odebralo se zastupitelstvo obce k oslavenci s gratulací. V tu dobu dáno znamení, a místní hasiči zapálili překrásný bengálský ohňostroj na hradbách Vyšehradských, zrovna proti residenci. Po opětné produkci kapely zapěl „Lumír“ na rozloučenou sbor „Dobrou noc“, a všichni účastníci chystali se k odchodu. V tom však vystoupil oslavenec na práh domu svého a slovy tklivými, srdečnými, děkoval za čest jemu prokázanou a slíbil, že až do posledního vzdechu pamětlivým býti chce bývalých oveček svých, osadníků Vyšehradských. Po slovech těch ozvalo se po třikrát hromové „sláva! ať žije!“ vycházející z úst tisíců, a průvod ve všem pořádku, jak přišel, vracel se opět do města k radnici. — Hned ráno dne 4. října ozývaly se četné rány z hmoždířů, na hradbách umístěných, oznamující radostný den dnešní, dvojí památnou slavností posvěcený, jmeninami J. Veličenstva, jakož i nastávající instalací nového pana děkana. — V osm hodin četl nejd. p. Msgr. probošt Štulc tichou mší svatou, načež uspořádal se průvod, aby přivedl z residence do chrámu i pana děkana i pana probošta, jemuž svěřena od Jeho Eminence p. kardinála povinnost, aby nového p. děkana installoval. Přišedše do chrámu, oděli se oba páni preláti bílými pluvialy, pan probošt sedl na stoličce na stupních hlavního oltáře postavenou a kapitolní syndikus JUDr. Helminger přečetl od oltáře stvrzovací listinu pro pana děkana. Po té ujal se slova nově jmenovaný pan děkan, a v delší, tklivé řeči latinské děkoval svým nejdůstojnějším kapitularům za důvěru naň složenou, sliboval, že se všemožným způsobem přičiňovati bude, aby povinnosti své dostál a nebyl tak představeným, jako spíše milujícím bratrem, a žá-

dal, aby ho v té snaze podporovali, a to tím více, že již u věku velice pokročil, a síly mu ubývá. K oslovení tomu odpověděl i nejdůst. p. probošt Štulc latinskou řečí mistrně spracovanou, a pro přemnohá slova Písma svatého, jichž užil, téměř biblicky sdělanou, v které s potěšením vyznačoval přčetné zásluhy oslavencovy. Po ukončení řeči, složil oslavenec vyznání víry a přísahu věrnosti ku kapitole, načež mu nejd. pan probošt odevzdal odznaky nové jeho důstojnosti: prsten, pektorale čili náprsní zlatý kříž na zlatém řetězu, mitru i pedum, a uvedl ho do stalla na místo děkanské. Potom vrátiv se k hlavnímu oltáři, zapěl chvalozpěv „Te Deum“. Mezi tímto chvalozpěvem odebral se po odvěkém způsobu zdejších hodnostářů pan děkan, provázen 4 akolyty, 2 levity a paranymfou k hlavním dveřím chrámovým, kdež mezi shromážděný zástup lidí rozházel množství peněz stříbrných. Po ukončeném chvalozpěvu vrátil se pan děkan s vším přítomným duchovenstvem do sakristie, aby se oblekl ku slavné mši svaté pontifikální, mezi čímž nejdůstojnější pan probošt konal s kazatelny přiměřenou řeč k skromážděnému lidu, jenž veškerá prostranství velikého chrámu naplňoval. — První oběť mše svaté, již nový pan děkan po způsobu biskupů konal, obětoval v památný ten den za blaho velikého dobrodince zdejší kapitoly Jeho Veličenstva, jakož i celé přejasně rodiny Jeho. Bůh popřejž vys. důst. p. děkanu zdaru milosti své. L.

Z Čakovic, 2. října 1881.

(*Svěcení nového chrámu Páně Jeho Eminenci nejd. p. kardinálem.*)

Dne 2. října b. r. zůstane občanům osady Čakovické velepamátným: v den ten jest posvěcen velmi slavným způsobem tamější nový chrám P. sv. Remigia. — Již časně z rána bylo viděti občany v slavnostním rouše, celá obec byla dle možnosti okrášlena; se všech domů vlály prapory. Ve tři čtvrtě na osmou vyšlo četné duchovenstvo, které již v sobotu aneb v neděli časně z rána do Čakovic přibylo, J. Emin. nejd. p. kardinálovi naproti, který svěcení osobně vykonati milostivě přislíbil. Kostel, jenž na obec Čakovickou jest dost rozsáhlý, leží při silnici na místě povýšeném, z východu a z jihu zcela otevřeném. Před ním byl připraven stánek pro svaté ostatky; před který

postavilo se duchovenstvo, kdežto vedle něho hasičský sbor až ku slavnostní bráně místo zaujal. Přítomni byli rozliční četní spolkové, okresní hejtman Karlínský a četní úředníci továren p. Schoellerových. Po osmé hodině zavzněly zvony na znamení, že se Jeho Eminence blíží z Třeboratic, kde nejd. p. kardinál ráčil sloužit mši svatou. Po svém příchodu vstoupil vrchní pastýř, srdečně jsa vítán ode všech a duchovenstvem i zpěváky provázen, do svatyně chrámové, v níž nad oltářem upevněn obraz sv. Remigia, patrona nového kostela, maje z pravé strany obraz sv. Filipa, z levé obraz sv. Alžběty. Klenba nad ním jest polokulatá a poseta hvězdami. Jeho Eminence vstoupiv do presbytáře, přikročil k oltáři a oslovil shromážděné věřící řečí pohnutlivou a dojemnou. Poukázav na důležitost dne, v kterém se má státi spasení novému svatostánku, jal se poučovati přítomné o významu obřadů, jež právě vykonati hodlal. Po té povzbudil osadníky, by jak k okrášení obce novou budovu vystavili, i příbytky Ducha sv., sebesamé, obnovili, čímž obec zajisté nového lesku nabude. Na to vyzval vznešený arcipastýř přítomné věřící, by se s ním modlili za sv. Otce Lva XIII., za císaře pána, za sjednocení se národností v krásné vlasti naší, bychom jak od jednoho praotce pocházíme a jednou páskou, církví svatou, spojeni jsme, též u všem jednání jedné mysli byli. Snažně žádal ještě nejdůst. pastýř, aby věřící ve svých modlitbách i na něho si vzpomněli a ukončil svou řeč díkůvzdáním všem dobrodincům, již se o postavení tohoto chrámu přičinili. Po té následovalo svěcení chrámu, obřady totiž, jichž význam p. kardinál byl právě vyložil. Průvod kolem kostela, kde spolky zednický a tesařský špalír tvořili, svěcení uvnitř, psaní latinské a řecké abecedy do popelu a t. d. Na to byly sv. ostatky přenešeny, do oltáře zazděny a oltář posvěcen. Prvou nekrvavou obět přinesl vys. důst. p. kan. Karel Schwarz. Kostel ač pro obec značný, byl tak přeplněn, že valná část obecnstva před chrámem státi musila. Hlavní části mše sv. byly střelbou z hmoždířů označeny. Ku konci mše sv. dal nejd. arcipastýř, který v presbytěři na upraveném místě přítomen byl, požehnání a intonoval slavné „Te deum“, jakož i udělití ráčil sv. odpustky na jeden rok. Tentýž den posvětil Jeho Eminence i prapor spolku hasičského v Čakovicích, do jehož knihy, byv uctivě požádán se podepsati ráčil. Po ukončené slavnosti odebral se J. Emin. s duchovenstvem do domu p. A. ze

Schoellerů, který, ač jiného vyznání jsa, velmi vlídně ku svým katolickým dělníkům si vede a i o zbudování kostela nemalých zásluh si získal.

Ze Staré Boleslavi dne 3. října 1881.

Úmrtí a pohřeb vdp. probošta. — Inštalace nového p. děkana)

Tentokráte musil jsem péro dvakráte namočiti, nechtělo chuderka bolesti ani spustiti. Vždyť každý nerad mluví o smutném neštěstí, ba nerad i jeho vzpomíná. O smutné to zajisté ztratit dobrodince, přítele, známého vůbec člověka dobrého. A to se stalo nám zde v Boleslavi; neboť opět přiletěl anděl smrti a vyrval ze středu našeho duši šlechtnou a zanesl ji do stanu věčných, mezi dříve zesnulé známé, kteří ji s radostí přijali opět v střed svůj! Opět opustila nás duše dobrá, duše milá! A tak brzy! Neboť sotva trochu utuchla bolest nad ztrátou dobrého vdp. děkana Hyny opět smrtí novou zaujata jest duše naše. Ba ovšem. Probošta Hlaváčka, starého kamaráda Hynova není mezi námi více — jsou opět u sebe tam, zde vedle sebe odpočívajíce. Dlouhý to věk — 84 let mnoho, dlouho musili bychom (byť jen to nejdůležitější) psáti, co o něm víme, zkrátme to a jen tak okem přeletněme: Kdo že byl milý nebožtík náš? Josef Hlaváček narodil se v Kladně dne 6. června r. 1797 z rodičů nepříliš zámožných. Dán od nich na studia, po odbyté „filosofii“ vstoupil do semináře. Po svém vysvěcení r. 1823 poslán jako kaplan do Víně u Prahy, kdež také až do svého povýšení za probošta kolleg. kapituly Staroboleslavské (r. 1874) co pastýř duchovní setrval. Řídký to případ, aby kněz na témže místě 51 roků stařečně působiti mohl. Po krátkém (5 letém) kaplanování stal se farářem Víněským. Nyní teprv bylo mu možno věnovati se dle své vůle osadě sobě zamilované. Hlavní zřetel vzal ku kostelu a škole, vždyť v těch dvou místech leží celé působíště každého katolického kněze. V chrámu staral se o to, by lid rád spěchl do domu Hospodino-va a zde slovem i milostí Jeho nasycoval se. Dbal o to, aby bohoslužba řádným uctivým způsobem se konala a tu v první řadě staral se o dobrý chrámový zpěv. Pomocí učitelstva zvedla se velice horlivost lidu ku zpěvu sv. písní tak, že brzo v advent bylo slyšeti přesně zpívané staročeské

roráte. Co „zpěvnou zahrádku“ zařídil si školu, sám i učitele vybízej k horlivému učení mládeže. Dlouholetou praxí přivedl to tak daleko, že děti na jedno „předzpívání“ zcela neznámé písně ihned dobře zpívaly, jakž se o tom častěji hosté z Prahy přesvědčili, zejména nerozdílný přítel zesnulého † vdp. děkan M. Tomek. Pro své zásluhy byl tuším r. 1830 vyznamenán expositorem, a roku 1852 po zemřelém vikáři brandýsském dp. A. Burgerovi, dosazen na hodnost tuto, již až do roku 1867 věrně zastával. Jako vikář konal věrně povinnosti své, dbal na pořádek v okrese svém, jsa přísný k povinnostem, mírný, upřímný k spolubratrům. Hlavní živel jeho byly přec jen školy. Co tehdejší „školní inšpektor“ s velikou radostí přijížděl každoročně k veřejným zkouškám. Co mnohdy strachu bylo, jen aby se p. vikář nehněval, že nic nového se neprovedlo, a co opět radosti, bylo-li všecko nalezeno v pořádku. Tu pak p. vikář veřejně chválil, blahopřál učitelům i osadě a všichni byli šťastni. Učitelstvo miloval upřímně a ti bez výjimky opět jej. Než lásku a dobrotu svou rozšířil na všechny, kteří k němu přináleželi. Na fáře panovala láska, srdečnost, kaplan vážen jako bratr, chován co dítě v domě otcovském, vždyť sestra nebožtíkova — hleděla opravdu jim býti matkou. — K cizím neméně okazoval srdce dobré. Chudina přišla a obdržela; staročeskou pohostinnost prováděl způsobem tak „eminentním“, že Vinoř jí se daleko široko pověstnou stala. Miloval žert — veselí sám nezarmucuje nikoho. K žádosti jeho dvakráte celý kníž. arcib. seminář zavítal do Vinoře, by užil rozkošného dne, a věru že mnohý po dnes ještě vzpomíná na výlet onen. Roku 1864 jmenován byl čestným kanovníkem Staroboleslavské kapitoly r. 1867 osobním děkanem. Kromě toho od vlády ozdoben jest zlatým záslužným křížem a při svých druhotinách r. 1873 stal se rytířem cís. rakouského řádu Františka Josefa.

Roku 1874 upráznilo se probošství v Staré Boleslavi. Tu ptal se nejednou arcipastýř staříckého již děkana Vinořského, zdaž by hodnosti této nepřijal. I vyhověl přání arcipastýřovu, ač nerad loučil se s osadou svou, v které celý kněžský život svůj prožil, ač nerad opouštěl výtečného přítele svého hraběte O. Černína. Avšak povýšení jeho smutně začalo. Hned druhý den po instalaci, nešťastným pádem zlomil sobě vetchý stařec nohu a stal se mrzákem.

Ale pamětliv slov: „Dobré-li jsme vzali z rukou Hospodinových proč ne i odporné?“ trpělivě, mužně, ba dosti vesele snášel neštěstí své, jakž o tom četní přátelé jeho známost mají. Avšak i v tom bídném stavu hleděl všemožným způsobem církvi i vlasti prospěti. Nedbal neduhu svého a o slavnostech nejraději sloužil pontifikální mše svaté, při kterých nejen modlitbou ale i skutky dobročinnými Boha oslavoval. I v Boleslavi konal skutky dobročinné křest. lásky, rozdávaje hojně almužny i podpory. Ze ode mnohých žadatelů zejména chudých jistého zrna, přelhán či napálen byl častěji, netřeba podotýkati; dárce ale hleděl vždy k bídě třeba líčené, nedbaje možného podvodu. Že opravdu z upřímného křesťanského srdce podporu uděloval, nejlépe dokazuje závěť jeho, v níž zřejmě takto stojí: „Mé jmění, které má nebožka sestra mou drým hospodařením nashromáždila, rozdal jsem po její smrti buď mezi chudé příbuzné neb jiné dobročinné účely; zbývající jmění, jež skrovné zůstávají na zaplacení útrat pohřebních a co zbude, toho dědičkami ustanovuju chudé špitální ženy: neboť chci jako chudý zemřít! — A zemřel opravdu jako chudý! — K pohřbu drahého zesnulého zavítal sám nejdůst. pan biskup Prucha. Pohřební řeč měl nově instalovaný kapitolní děkan vdp. Ant. Slaviček, v níž vřelými slovy ukázal ztrátu naši citelnou a ještě jednou celý účinný život zesnulého nám před oči postavil. Průvod z probošství vedl sám pan biskup a v chrámu P. M. slouženy jím slavné Requiem, průvod pak z chrámu na hřbitov vedl upřímný ctitel zesnulého vys. dp. kancléř Antonín Hora. K pohřbu dostavilo se nejen hojně duchov. bratří ale i lidstva zejména známých a ctitelů zesnulého veliké množství, jaké v Boleslavi skoro jen o pouti viděno bývá. Ze vznešených příchozí jmenujeme hlavně co zástupce metrop. kapituly vdp. kaovníky Horu, Schwarze a Houšku; co zástupce vyšehradské kapituly přišel sám rodák zesnulého vys. dp. probošt V. Štulc, pak generál ř. křížovnic. vdp. E. Schoebl, dále hrabě O. Černín z Chudenic tento dlouholetý upřímný přítel zesnulého. Od nejd. biskupů budějovického a litoměřického přišly soustrastné telegramy. K pohřbu dostavili se všichni kaplani nebožtíkovi, tak že všech duchovních dohromady bylo 37. Dále znamenati slušno: městské zastupitelstvo domácí, jakož i z Brandýsa n. L., okresní výbor s předsedou svým p. Altrem

v čele, vážené c. k. úřednictvo z Brandýsa, ctěné učitelstvo z celého vikariatu, spolky zpěvacké, hasičské a živnostenské. A když pozůstatky tělesné zesnulého kladeny byly v hrobku, tu v oku mnohého zastkvěla se slza upřímného bolu a přes rty plynul žalný vzdech: „Škoda ho, škoda ho, byl to velmi hodný muž —! — A věru nelhal nikdo, kdo tak vzdychal — a proto ať odpočívá v pokoji a Pán ať mu udělí odplatu za dobrý skutky jeho.

* * *

„Pán rani Pán hojí“, těmito slovy vítal upřímně výmluvný vdp. kanovník Breischl t. č. administrator děkanství nově nastouplého kap. děkana vdp. Ant. Slavíčka, vikáře a býv. děkana brandýsského.

A opravdu nemohl vdp. kanovník lepších slov zvoliti k uvítání než těch. Neboť bolestná byla ztráta, kterou utrpěla Boleslav úmrtím vdp. Karla Hyný a právě v tom čase, kdy opět radovati se měla obec naše z nového pastýře — chorobou smrtelnou raněn ležel vdp. probošt a kanovník senior vdp. Schmid. Ba trudné chvíle byly to a přec Pán opět potěšil nás, že osiřelá osada obdržela, opět v chvíli tu pastýře svého. A proto v bolném sice rozechvění, přec ale při tom opět v srdečné radosti spěchal každý, by uvítal nově nastupujícího p. děkana.

Bylo to 22. září, když neobyčejný odpolední ruch zvěstoval, že nastal radostný den ten. Odpoledne ve 3. hodiny vyšlo městské zastupitelstvo s purkmistrem v čele, učitelstvo se školou mládeží, spolky pěvecké, hasičský a živnostenské na hranice osady boleslavské — (ku kapli sv. Rocha), by hned zde uvítali přicházejícího hodnostáře. Na hranicích uvítal p. děkana purkmistr Líman vzletnou řečí, v níž blahopřál povýšenému a žádal jej jménem obce, by jí byl dobrým přítelem.

Pak šel průvod za hlaholu zvonů a střelby z hmoždířů do chrámu sv. Václava, kde již čekala kapitola a kaplani s p. kan. Breischlem v čele.

Tu uvítal p. děkana upřímnou tklivou srdečnou řečí vdp. kan. Breischl, vzpomínaje oné doby, kdy též vítal předešlého p. děkana K. Hynu, a toužebně vyslovil přání, by i on co nově nastupující děkan šel v šlépějích jeho, tak aby kapitola i osada opět cítily blahé působení jeho, zejména teď, kdy takovými ranami navštíveny jsou.

Na to nový pan děkan vstoupil na kazatelnu a dojemnou řečí děkoval za tak

upřímné a skvělé uvítání, vítal novou osadu svoji, slibuje při tom lásku a upřímnost, kterou osadě své co věno přináší. Po požehnání s Nejsv. Svátostí hnul se průvod z chrámu sv. Václava do děkanství, kdež mnozí se představili. — Na sv. Václava ustanovena slavná installace, k níž přijel nejd. světici biskup p. dr. Prucha. V 9 hodin sešly se v děkanství všechny domácí spolky a sbory a průvod hnul se do chrámu děkanského, kdež u oltáře sv. Václava zapěno „Veni Sancte Spiritus“. Po skončeném hymnu sestoupili kapituláři s novým svým děkanem do podzemního kostelíka sv. Kosmy a Damiana, kdež nejdříve oslovil p. děkana nejd. p. biskup řečí latinskou velmi tklivou, v níž kladl instalovanému vřele na srdce nové jeho povinnosti, vyslovil radost z povýšení jeho; při tom ale nikterak zatajiti nemohl bolný stav, ve kterém se kapitola, úmrtím p. probošt. nalezá. Nový p. děkan Bohu děkoval pak nejd. installatorovi za tu čest a potěšení které se mu povýšením jeho dostalo, sliboval že věrně plniti bude povinnosti své a prosil vdp. kapitolu, by jej co bratra bratrsky a upřímně přijala v střed svůj.

To slíbil jménem kapituly vdp. Breischl a žádal tolikéž za srdce upřímné, bratrské.

Na to skládal vdp. děkan tridentské vyznání víry, přísahu, pak byl ozdoben děk. insigniemi. Po skončených zde obřadech šli všickni k hlavnímu oltáři sv. Václava, kdež měl slavnostní kázání benátský p. děkan V. Srb. Po kázání sloužil nejd. pan biskup slavnou pontifikalku, po níž zpíváno „Te Deum.“

Po skončené bohoslužbě šel průvod zpět do děkanství, kdež přijímal vdp. děkan srdečná blahopřání, k nimž i my tuto svoje připojujeme s tím přáním, by příchod jeho k nám byl plný blaha a lásky účinné, tak aby jméno jeho vždy slavně vzpomínáno v řadě děkanů Staroboleslavských. —

Myslíme, že na vůli vdp. děkanovi neschází a Bůh zajisté mu dá k tomu potřebnou milost svou.

KRONIKA

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál odebral se dnes do Litoměřic, aby těžce nemocného nejd. p. biskupa Ant. Frinda svou návštěvou oblažil. Nejd. p. biskup jest zachvácen těžkým neduhem prsním.

— Pobožnost **40hodinná** koná se až do 6. října u sv. Apolináře, od 7.—11. t. m. na Strahově a od 12.—16. u Matky Boží v Týně.

— **Úmrtí.** V Děčíně zemřel dne 24. září večer hr. Bedřich Thun po delší nemoci. Zvěčnělý byl po mnoho let předsedou a duší spolku pro dostavění chrámu sv. Víta v Praze. Byl vzorem věrného katolíka a vlastence a podporovatelem všech šlechtitných děl a snah.

— **Spolek Arimatejský** pochoval v měsíci září 97 chudých v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; letos celkem již 1137 osob.

— **Biřmovanců** ve vikariatu Česko-brodském bylo 3220 a sice: 10. září v Přistoupimi domácích 258, z osady Tismické a Vitické 281, 11. na Skrámníkách domácích a z osady Poříčanské 507, 12. v Bříství domácích 266; z osady Přerovské a Vyšerovické 309; 13. v Českém Brodě domácích 454; z osady Kounické, Lstibořské a Stolmířské 306; 14. v Tuklatech z osady Tuklatské a Ouvalské 227; 15. v Slušticích 306 domácích, a 306 z Hradešina. Všech biřmovanců bylo letos v arcidiecési pražské 35,468.

— (**Pomník biskupa Dupanloup.**) Sbírka uspořádaná ve Francii k tomu účelu aby vystaven byl proslulému biskupovi Dupanloupovi důstojný pomník, potkala se s tak velkým úspěchem, že již možno bude pomýšlet na uskutečnění díla toho. Pomník vystaven bude na hrobě zesnulého biskupa v stoličném chrámu Páně v městě Orleansu. Na granitovém (žulovém) podstavci, zdobeném kovovou vypuklinou, spočívati bude mramorová socha, věrný obraz na loži smrtelném. Do jedné ruky položen bude sv. růženec, do druhé otevřená kniha. U hlavy stojí anděl, jak na výkresu pomníku spatřiti lze, odhalující vítězný praporek panny Orleanské; jejíž věrohodným životopiscem byl biskup Dupanloup. Na okraji podstavce vytesány budou obrazy znázorňující rozličné události ze života biskupova. Na obou stranách překrásného památníku toho vypínají se sochy symbolické vědy a víry.

Literární oznamovatel.

— „*Urbánkuv věstník bibliografický.*“ Měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění. Majetník a redaktor Fr. A. Urbánek, knihkupec v Praze. Ročník druhý. Číslo 7 a 8.

Obsah těchto dvou posledních čísel jest přebohatý. Vedle vlastní bibliografie pěstována jest v čele listu i kritika a uváděny jsou, pokud možno, všechny osobní a věcné zprávy, které v nějakém styku jsou k duševnímu povznesení národa českého. Pilné si též hleděno Čechův v Americe a jejich literárního snažení. Každý čtenář tohoto měsíčníku odloží jej s velikým uspokojením.

— Činné knihkupectví p. Ferd. Urbánka v Praze jalo se vydávati velmi praktické a poučné dílo, nadepsané: „*Archiv přednášek a řečí učitelských*“. Redaktorem tohoto, zejména pro učitele a pěstouny mládeže důležitého podniku jest horlivý učitel při škole měšťanské v Poličce, Ant. Víták. Sbírka tato obsahovati bude přednášky vědecké, řeči slavnostní a příležitostné, proslovy k zábavám učitelským a produkcím školním, přípitky a řeči humoristické, jakož i všeliká jiná promluvení z oboru působnosti učitelské. Dosud vyšel jeden svazek s příspěvky od Vítáka, Petrova, Hraše, Šmilaura, Kříčky a j. Vítáme rádi tento nový podnik, jako vůbec vše, co k pravému povznesení a vzdělání našeho školství slouží, a pouze toho si přejeme, aby v obranných částech šetřeno bylo vždy míry a pravdy. Kéž se vždy jedná dle přípitku na str. 47: Osvěta a vzdělanost jsou heslem našeho věku. Tyto dvě družky života vezdejšího oblažují každého, kdo jim holduje, kdo za spolence své byl si je vyvolil. Osvěta a vzdělanost jsou žřídlem všech ctností. Mravopoctnost jimi utěšeně se rozmáhá a vírá v jediného Boha se upevňuje; ony vzbuzují cit pro právo a pravdu, ony jsou zdrojem všech ctností občanských, ony upevňují vroucí lásku k vlasti, k císaři a k Bohu! A poněvadž osvěta a vzdělanost jsou tudíž úhelnými kameny blaha pozemského, dlužno zajisté péči velikou o ně míti, a snažiti se o jich šíření po vlastech našich. A kdo že jsou nejpřednějšími pěstiteli osvěty a vzdělanosti? Jest to zajisté kněz a učitel.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

vdp. Jos. *Hlaváček*, inful. probošt, prelát království česk., Jeho Svatosti tajný komoří, emer. vikář okresu Brandýsského, notář a č. kons. rada, jubilár kněžský, č. CCC dne 25. září 1881.

Vyznamenán jest:

p. Jgnat *Grünwald*, far. v Bezdědicích, obdržel exposit. canonic.

Ustanoveni jsou :

- p. Václ. *Hlavatý*, fil. dr. a prof. náb. při reálných školách rakovnických, za prof. při nově zřízeném státním č. nižším gymnasiu v Praze ;
- p. Jos. *Janda*, benef. Andlianský v Brandýse, za admin. děkanství Brandýsského ;
- p. Jan *Suppan*, kp. v Říčanech, za far. Úhliřských Janovicích ,
- p. Jos. *Dyškant*, zám. kp. v Černém Kostelci, za far. ve Vyšerovicích ;
- p. Vend. *Honěk*, admin. ve Vyšerovicích, za proz. kp. v Černém Kostelci ;
- p. Frant. *Pokorný*, admin. v Neudorfu v Soužimském vikar. za far. tamže.

Uprázdňené místo :

Zámecké kaplanství v *Černém Kostelci*, patr. J. J. p. kníž. Jana Lichtensteina, od 30. září 1881.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli :

- p. Ign. *Richter*, jub. kněz v Husí Lhotě, 16. srpna 1881 (nar. v Bělé 25. července 1800, vysv. 4. září 1826.)
- p. Aug. *Lindner*, far. ve Velenicích (Wellnitz), 8. září 1881 (nar. v České Lípě 12. dubna 1827, vysv. 25. července 1850.)
- p. Jan *Schindler*, jub. kněz v Bílině 26. září 1881 (nar. v Bílině 10. března 1807, vysv. 5. srpna 1831.)
- p. Jindř. Ant. *Glaser*, býv. far. v Březně (Priesen) a jub. kněz, 29. září 1881 (nar. v Kadani 10. října 1796, vysv. 24. srpna 1824.)
- p. Jos. *Petschauer*, far. v Široké Třebčici (Weitentrebetsch), 30. září 1881 (nar. v Ledau 10. července 1841, vysv. 27. července 1865.)

Ustanoveni jsou :

- p. Rudolf *Franz*, admin. v Krupce (Grunpen), za far. tamže ;
- p. Martin *Duinwalder*, far. na Hoře sv. Kateřiny (Katharinaberg), za far. v Strojedicích ;
- p. Jos. *Wanka*, admin. in spir. v Podlesici (Podletitz), za far. ve Vilémově (Willomitz.)
- p. Adolf *Malley*, admin. ve Vilémově, za far. v Podhořanech (Podersanka.)
- p. Jos. *Tyrichter*, admin. v Přepereřích, za far. tamže ;
- p. Frant. *Grosse*, admin. ve Fukavě, za far. tamže ;
- P. Nep. *Králík*, č. ř. prem. a admin. v Stan-kovicích. za admin. v Boušovicích ;
- P. Pius *Wincenz*, č. ř. prem., za adm. v Stan-kovicích ;
- p. Jos. *Pech*, kp. v Sebastianperku, za admin. na Hoře sv. Kateřiny ;

- p. Edm. *Tobisch*, koop. v Chomutové, za H. prov. katechetu při měšť. školách tamže ;
- p. Frant. *Vejřvalda*, kp. v Mšeně, za kp. v Příchovicích ;
- p. Jos. *Bečka*, koop. v Loukově u Semil, za kp. ve Všeni ;
- p. Jos. *Šlecht*a, kp. v Svadově (Schwaden), za kp. v Mladé Boleslavi ;
- p. Václ. *Flodermann*, kp. v Holanech (Hohlen), za kp. v Svadově ;
- p. Ant. z *Altenburgu*, výp. kněz v Chabařovicích (Kreibitz), za kp. v Chomutově ;
- p. Jos. *Hrdina*, kp. v Neustadtlu u Friedlandu, za kp. v Chabařovicích ;
- p. Jos. *Tschörch*, kp. v Brništi (Brüns), za admin. excurrando ve Velenicích ;
- p. Aug. *Švoba*, kp. v Českém Dubu, za kp. v Rychnově ;
- p. Jan *Ždársky*, kp. v Rychnově, za kp. v Českém Dubu ;
- p. Jos. *Paneš*, koop. v Strojedicích, za kp. v Sebastianperku ;
- p. Václ. *Beran*, neom., za kapl. ve Mšeně ;
- p. Kar. *Končinský*, neom. za koop. v Loukově ;
- p. Václ. *Červinka*, neom., za kp. v Holanech ;
- p. Jos. *Schlosser*, neom., za kp. v Duchcově.

Uprázdňená místa :

Hora sv. Kateřiny (Katharinaberg), fara patron. stud. fondu, od 15. září 1881.

Velenice (Wellnitz), fara patron. p. hrab. Aug. Kinského mladš., též od 15. září 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenán jest :

- p. Karel *Vorlíček*, arciděkan v Kutné Hoře, obdržel expositorium canonice.

Ustanoveni jsou :

- p. Jos. *Prášek*, admin. Třebechovický, za adm. v Novém Hrádku ;
- p. Jan *Herman*, koop. Dobroučský, za adm. v Knapovci ;
- p. Jos. *Dudek*, kapl. Sebranický, za kapl. v Č. Hermanicích ;
- p. Václ. *Strnad*, koop. Mladočovský, za kapl. v Sebranicích ;
- p. Frant. *Rybyšar*, neom., za koop. v Mladočově ;
- p. Tob. *Novotný*, neom., za kapl. v Sloupnici ;
- p. Frant. *Hroneš*, neom., za kapl. v Novém Městě ;
- p. Al. *Dokonal*, neom., za koop. v Hnátnici, odkudž
- p. Ant. *Bartoš*, za kapl. v Písečné.

Milodar.

Spolku sv. Michaela arch. daroval p. Kubeš z Čisté 1 zl.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectvů

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přisl. XIV, 25.)

Křesťanské napomínky.

Sděluje J. B. Podstránský.

XXXI. Při smrti a po záhrobě miláčků.

1. Život lidský má mnoho radosti, ale více žalostí, tak že země se nazývá slzavým údolím. Jak mnoho jest zde chudoby, nouze, nehod a neštěstí, nemoci a bolesti, trápení a protivenství! „Člověk narozený z ženy, krátký živ jsa čas, naplněn bývá mnohými bídami.“ (Job. I4, 1.) Však nejvíce hoře působí a slz člověku vynucuje smrt. — Není dne, hodiny, ba minuty, kde by smrt nežádala své oběti, jak zkušenost dokazuje. Ve větších osadách denně hlas umíráčku zaznívá. Rodiče sprovázejí ku hrobu své dítky, děti své rodiče, choť chotě, bratr bratra neb sestru, přítel přítele, a cestou, zvláště pak u hrobu, hořké slzy prolévají. „O smrti, jak jest hořká památka tvá!“ (Sir. 41, 1.) — *Zármutek při smrti miláčků jest spravedlivý, slušný, slzy nezneuctívají člověka. Jak by neměla choť slzeti pro chotě, s nímž po léta radosti i žalosti sdílela a nyní má samotna všecku tíž a strasti života nésti! Jak by dítky neměly oplakávat rodiče, své živitele a největší dobrodince; neb osiřely a v klamném světě zůstaly bez rady a pomoci! Jak by rodiče neměli truchlit při smrti svého jedináčka, s nímž tolik starosti a bolesti zkusili, od něhož pomoci a útěchy v stáří se nadáli! Jak by bratr bratra, sestra sestry, neměli želeť; vždyť jsou jedna krev, dítky jedněch rodičů, přirozenou páskou lásky spojeny! Jak by přítel pro přítele neměl plakat, ježto byli jedno srdce, jedna duše a snad upřímněji se milovali než přátelé krevní. Kdo by těm všem mohl míti za zlé, že truchlí pro své milé, že při smrti miláčků duch jest skormoucen, srdce se-*

vřené, že slza v oko se vkrádá, ba na tělo mrtvé, na rakev a rov s tváří kane? — Cit útrpnosti a lásky jest člověku vrozený. Vždyť i ta nemá tvář se rmoutí, ztrátu-li druha znamená; i pes pomní, kdo ho krmí a ztratí-li svého pána žalostně vije. Vždyť i pohané při smrti svých přátel truchlili a židé měli smutek za zemřelé v zákoně nařízený. Abraham plakal své manželky Sary, Jakub Rachely, Josef i bratří jeho plakali při smrti otce svého Jakuba, Israel plakal po 30 dní smrti Aronovy pak i Mojžíšovy, David plakal nad smrtí Saula, Jonaty i lidu, kteří v boji padli; Pán Ježíš plakal u hrobu svého přítele Lazara, jehož miloval; ženy Jerusalemské plakaly pro Ježíše na cestě křížové a Maria stála u hrobu Ježíšova plačíc. Každý člověk truchlí i křesťan smí tedy truchlit při smrti svých milých a vůbec oplakávat zemřelých; však

2. *Křesťan, vyznavač Kristův, nemá při smrti miláčků se rmoutit, hořkovat a plakat nemírně. „Neplač! pravil Ježíš, jat útrpností k vdově Naimské, kteréž jediný syn byl k hrobu nesen. (Luk. 7, 14.) „Neplačte!“ tak volá Pán Ježíš k vám skormoucení bratří a sestry, kteří ztráty svých milých želíte; nermuťte se příliš; otevřte srdce důvodům útěchy, jež podává zdravý rozum osvicený věrou Kristovou.*

a) Když po smrti Kristově dva z učeníků jeho šli do Emaus, přidružil se k nim Pán Ježíš nepoznan, tázal se jich: „Které jsou to řeči, jež rozmlouváte vespolek a jste smutni? A vyrozuměv, že truchlí pro ztrátu svého mistra, vykládal jim písmo i pravil: „O zpozdíli k věření! Zdaliž nemusil těch věcí trpěti Kristus a zemřít?“ (Luk. 24.) Tak i vy kř. pomněte, že se tak musilo státi, že váš otec, matka, přítel... *musili zemřít; nebo každý člověk jest smr-*

telný. „Uloženo jest všem lidem zemřítí!“ (Žid. 9, 27. II. Kor.) — Vše co se narodilo, umřítí musí. — Stalo se, co se musilo státi a nemoudré jest naříkati proto, což je nevyhnutelné. Nermuťte se tedy, neplačte! „Nedávej v zármutek srdce svého, nezapomínej, že není navracení; tomu zemřelému nic neprospěješ a sobě zle učiníš.“ (Sir. 38, 21.) „Zármutku nepodávej duše své a netrap sám sebe. Mnohé zármutek zahubil a není užitku v něm.“ (Sir. 30, 22.)

Miláček váš snad zemřel záhy, před časem, aniž jste se toho nadáli; což ovšem jest bolestné. Však neplačte! což se stalo dříve neb později se musilo dít; vždyť „nemáme zde místa zůstávajícího.“ (Žid. 13, 14.) „Co jest život náš? Pára jest, která se na maličko v povětří ukáže a zmizí.“ (Jak. 4, 15.) „Všeliké tělo jest pomíjející jako tráva; všecka sláva jako květ trávy.“ (I. Petr. 1, 21.) „Krátki jsou dnové člověka, položil jsi cíle jemu, které nemohou překročeny býti.“ (Job. 34, 5. srv. Žlm. 89, 9.)

b) Neplačte, nermuťte se; *byla v tom vůle Boží*, již se má křesťan podrobiti. Bůh Pán všemohoucí života i smrti, činí, co sám za dobré uznává. „Kdo může říci: Proč jsi to učinil?“ (Dan. 4, 32.) „Kdo může zkoumati cesty jeho?“ (Job. 36, 20.; srv. Řím. 18, 33.) Bůh jest náš dobrotivý laskavý Otec a „těm, kteří Boha milují, všecky věci napomáhají k dobrému.“ (Řím. 8, 28.) „Pokorťte se tedy Nejmilejší pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v čas navštívení.“ (I. Petr. 5, 6.)

c) Neplačte! vždyť *smrt není nic zlého* ano veliké jest dobrodiní. Pomněte kř., kolik vaši milí zakusili na zemi strastí a bolestí; nevíte, co jich ještě očekávalo. A smrt jest vši bídý konec. „Lepší jest smrt než život hořký.“ (Sir. 30, 17.) Přejte tedy svým milým, že sprostěni jsou všeho trápení a našli pokoje v hrobě. „Bůh setřel všelikou slzu s očí jejich.“ (Zjev. 21, 4.)

d) Však nejen trápení jsou sprostěni, nýbrž *mnoho dobrého se jim dostalo smrtí*. Tělo jest v hrobě a duch navrátil se k Bohu, kterýž jej dal.“ (Kaz. 12, 7.) Ano i tělo s duší se spojí a povstane k životu novému. „Přijde hodina, kde všickni uslyší hlas Syna Božího.“ (Jan 8, 25.) Neplačte tedy a přejte svým milým té radosti a slávy nebeské.

e) „Nermuťte se jako ti, kteří naděje nemají.“ (Thes. 4, 13.) *Těšte se m. kř., že se na věčnosti se svými miláčky shledáte*, kde není žádného loučení více a radost nevý-

slovná trvá na věky. Bolestné bylo loučení, radostnější však bude shledání.

3. *Křesťan má se nejen v zármutku pro zemřelé miláčky své mírniti, nýbrž má k nim a vůbec ke všem zemřelým ještě jiné povinnosti.*

a) Zemřelí, jichžto kř. želíte, vás milovali a vy lásku jste jim spláceli láskou. Víme, že jste z lásky v nemoci všemožně o jich uzdravení pečovali a vidouce, že není naděje k uzdravení těla, nepochybuji, že jste i o duši vznešenější těla péči měli, t. aby s Bohem se smířili a svátostmi umírajících na cestu k věčnosti se připravili. Tak blaze jest jim; nebo „blahoslavení, kteří v Pánu umírají“ (Zjev. 14, 13) a vy naději máte, že se s nim i shledáte na věčnosti.

b) Také jste svým milým zajisté poslední skutek lásky prokázali, t. *uctivě jste je pochovali*, jak to již pohané i židé činili. Když Jakub umřel, pochoval Josef v slavném průvodu otce svého; podobně Josef byl slavně pochován. Tak i David, Šalomoun a j. Tobiaš v zajetí ass. pochoval těla zemřelých krajanův a tak Bohu se příjemným stal. Když Jan Křt. byl stat, učenci tělo jeho uctivě pochovali. Josef z Ar. a Nikodem pochovali tělo Ježíšovo v novém hrobě. Tak i následovníci Kristovi, křesťané mají těla zemřelých uctivě pochovávat. Tělo, chrám a příbytek Ducha sv. spolu s duší působilo pro nebe a při vzkříšení bude oslaveno i účastno spolu království nebeského, proto křesťané i schránku tělesnou mají v poctivosti. Pohřeb buď ovšem slušný, stavu přiměřený, však nikoli nad možnost nákladný jen pro slávu a chloubu. „Marnost nad marností všecko marnost!“ (Kaz. 1, 2.)

c) *Nábožní křesťané hroby svých milých pečlivě ošetřují*, ověňčují, kvítím ozdobují neb alespoň svěžím drnem obkládají, ano bohaté, nádherné hrobky a pomníky staví. Tak dobře, když se tak činí z úcty a lásky k zemřelým, ale mnohdy se to děje pro marnou chloubu. Však nejlepší památka v srdci založena jest „láska, ježto za hroby sahá, nikdy nevypadá.“ (I. Kor. 13, 8. Pís. Šal. 8, 6.)

d) *Křesťan má ctít památku mrtvých, tudý má vůli jejich svědomitě plnit*. Proto kř., zač vás milí žádali, když se s vámi loučili, to svatě vykonejte. Tak Jan mil. vzal Marii, kterouž Ježíš s kříže mu doporučil k sobě a jako o vlastní matku pečoval. Hledte se přátelé srovnati, aby po smrti vašich mi-

lých nebylo zmatků a roztržek; zvláště toho se nedotýkejte, co pro chudé neb pro blaho potomkův učinili.

e) *Zachovejte pověst svých milých neposkvrněnou* Snad že se v něčem provinili, na cti neb na statku komu ublížili; to vše hleďte co možná napravit a nahraditi, nejen abyste jim pověst dobrou zachránili, nýbrž a zvlášť byste Bohu za ně dosti učinili, „nebo kdo nezaplatí do posledního haléře, nebude spasen.“ (Luk. 12, 59.)

f) „Mrtvému neodpírej milosti, čili lásky,“ dí Sirach 7, 37. Láska se obává, aby se milovanému zle nevedlo, a proto *srdce k Bohu se obrací, aby zemřelým miláčkům ráčil milostiv býti*. Proto modlete se kř. za své milé i za všechny zemřelé; nebo „svaté a spasitelné jest myšlení za mrtvé se modliti, aby hříchův byli sprostěni.“ (II. Mak. 12, 46.) A Otcové na sněmu Trid. se vyjádřili, že duše v očištění přimluvami věřících, zvláště pak obětí mše sv. ulehčení docházejí a proto sv. Monika syna sv. Augustina žádala, aby při mši sv. na ni pamatoval.

g) Majíce útrpnost nad dušemi zemřelých v očištění, nezapomínejte kř. na duši vlastní, aby snad miláckové vaši nevolali: „Neplačte nad námi, ale plačte sami nad sebou.“ Proto pamětlivi buďte napomenutí, ježto vaši milí vám na srdce kladli, když se s vámi loučili. Spravujte se podle rady starého Tobiáše, jenž umíraje dával svému synu naučení řka: Synu, po všechny časy života svého v paměti měj Boha a varuj se, abys nikdy nesvolil hříchu a bys neopouštěl příkázání Pána Boha našeho. Všelikeho času dobrořeč Bohu a pros od něho, aby cesty tvé spravoval a všechny rady tvé ať v něm zůstávají.“ (Tob. 4, 6. 20.) To činíce, nadějte se radostného shledání se svými milými na věčnosti.

4. Konečně chci udati *veškeré prostředky jak zármutek při smrti miláčků lze umírniti*. ---

a) *Mějte víru pevnou*. Věřte, že Bůh všemohoucí, nejvyšší prozřetelný a laskavý Otec nebeský vše co činí, dobře činí a nebudete se v žádné nešťastné příhodě, ani při smrti svých milých příliš rmoutiti. „Věřte, že Kristus trpěl a zemřel, aby nás vykoupil, že z mrtvých vstal, abychom i my k novému životu povstali, že na nebesa vstoupil aby nám tam příbytek připravil, v němž bychom se společně radovali na věky. „Kdo věří, byť i umřel živ

bude. A každý kdo jest živ a věří ve mne, neumře na věky.“ (Jan 4, 26.)

b) *Mějte naději silnou*, že Bůh vzkřísí všechny v den nejposlednější a že se shledáme na věčnosti: tehdy proč byste nemírně plakali? „Kdo v Boha doufá, blahoslavený jest.“ (Př. 16, 20.) „Očekávání spravedlivých jest veselí“ (Př. 10, 28.)

c) *Mějte lásku*, která jest svazek dokonalosti.“ (Kol. 4, 14.) „Milujte se vespolek; nebo láska z Boha jest.“ (I. Jan 4, 7.) Láska i s těmi vás pojí, kteří vás předešli na věčnost. To vědouce při ztrátě miláčků nebudete tak velice se rmoutiti, za to v duchu se s nimi často zabýváte, těšiti.

d) Z lásky *mějte v uctivosti vše*, co vám zemřelých miláčků připomíná, máte-li jich podobiznu, *obraz neb jakoukoti památku*. Když vám pokušení nastane, hřích vás bude vábiti, kdyby v neštěstí mysl vaše se kormoutila, zoufala, tuť pohled na obraz miláčků jako anděl strážný vás bude chrániti všeho zlého. Obraz rodičů, přátel, připomene vám ctnosti jejich, a povzbudí vás k následování a potěší vás ve všelike úzkosti a strasti.

e) Z lásky *navštěvujte hroby svých miláčků*, kde se s nimi potěšíte. Ty manželi, otče, matko, sirotku, bratře, sestro, příteli, vy všickni, kteří ztrátu svých milých oplakáváte, často k hrobům jejich spějte. Tam, blíže toho, jehož miluje, srdce volněji bije a proud vřelých slz, kterýž láska vyvodí, stísněným prsům ulehčí.

f) *Ve svých modlitbách na zemřelé miláčky pamatujte*, lásku i touhu v srdcích svých oživujte, jak sv. Pavel svým příkladem nás vzbuzuje, an píše: „Vůle srdce mého i modlitba děje se za ně k spasení.“ (Řím. 10, 1.) Zvlášť o všeobecné památce věrných duší v očištění za své milé i za všechny zemřelé se modlete, aby Bůh jim byl milostiv a na čas-li za své poklesky trpí, by jich brzy z muk očišťovacích vysvobodil. Katol. učení o očištění jest pramen největšího potěšení, že t. můžeme svým milým ještě po smrti lásku a vděčnost prokazovati, že také oni budou se za nás, kdybychom se do očištěnce dostali v nebi přimlouvati a naši pozůstalí přátelé a všickni spoluvěřící, že podobným způsobem nám budou pomáhati.

g) *Vzpomínka na zemřelé miláčky vede k pomnění na vlastní smrt*, což chrání nás od hříchu a vzbuzuje k ctnostnému, bohabojnému životu. „Pomni, že smrt nemešká, že smlouva s hrobem ukázána jest i tobě,

nebo každý umře.“ (Sir. 14, 12.) „Hotovi buďte; nebo v kterou hodinu nenadějete se Syn člověka přijde.“ (Luk. 12, 40. I. Petr. 4, 7.) Proto kř. jsouce pamětlivi svého skonání, chraňte se bedlivě všech hříchů; nebo každým hřichem vzdalujeme se od těch, kteří jsou v slávě nebeské. — Když jste zhřešili, činite bez odkladu pokání a pak nedopouštějte se ničeho, zač byste se musili káti zde neb v očištění. „Ve všech skutcích pamětliv buďte na poslední věci své a nezhřešíte na věky.“ (Sir. 7, 40.) Učinite a obnovujte často pevné předsevzetí, že chcete Bohu věrně sloužiti a vždy ctnostně, pobožně žíti; nebo jen na cestě ctnosti, jež k Bohu vede, shledáme se na věčnosti. —

Takovými prostředky dr. kř., zármutek za své milé zemřelé umírníte a když i vám poslední hodinka se přiblíží, pak tichou myslí a pokojným srdcem ubíratí se budete tam, kde se svými miláčky se shledáte a radovati se budete na věky.

Cesty Prozřetelnosti Boží.

6. Sv. archanděl Michael.

„V předvečer svátku sv. archanděla Michaela zavolán jsem byl,“ vypravoval horlivý duchovní správce osady, „k nemocnému, abych hodnou zpovědi připravil jej na přijetí nejsv. svátosti, kterou následujícího dne chtěl býti posilněn. Nemocný byl asi 56 let stár. Dlouholetým opilstvím přivedl netoliko sebe ale i celou rodinu svou na mizinu a zohavil náruživostí tou tvář svou tou měrou, že děti posměch si z něho tropily a staří přátelé jeho se ho štilili. Ačkoliv byl z váženého rodu a statky pozemskými obdařen a v mládí dobře vycvičen ve sv. náboženství, žil přece v nevěře jako pohan. Klel a zuřil ve dne i v noci, hledal bez ustání toliko podnět k hádce a byl postrachem celému domu. Nesúčastnil se nikdy služeb Božích a povinností velikonočních zanedbával rok od roka. Silná soustava jeho tělesná, jak se zdálo, dovedla vzdorovati každé nemoci. Shovívavost Boží dopřála mu dosti času, aby se polepšil a milost Páně sílila choť jeho, že snášeji trpělivě křivdy jí činěné, dočkala se obrácení zatvrzelého manžela svého. Lihový jed, nashromážděný v silném těle, nemnul se konečně s výsledkem: dostavily se prudké bolesti ve všech údech

a posléze i zavrať mýchová. Po čas dlouhé nemoci, když ani seděti ani ležeti nemohl, měl dosti času, aby přemýšlel o dřívějším bohopustém životě svém. V prostranné jizbě, jež prázdná byla všeho nábytku, stálo lůžko jeho a v protějším koutě visel na stěně obraz sv. archanděla Michaela ze dřeva vyřezaný. „Kterak dostal se sem obraz tento?“ ptal jsem se jej jedenkrát navštíviv jej v nemoci. „Jest to upomínka na zvěčnělého děda mého,“ odvětil nemocný. „Dal jej nebožtík zhotoviti z vděčnosti, že Pán Bůh ušetřil v čas moru všeho skotu jeho, ačkoliv obec zdejší a okolní vesměs krutě byly jím postiženy. Dříve stával ve farním chrámu Páně, byl však odtamtud vyhostěn, poněvadž prý není dosti uměle zhotoven. Od té doby umístil jsem jej zde ve světnici.“

Nemoc ubožákova se horšila tak, že jsem uznal za dobré zaopatřiti jej svátostmi umírajících. Bližší příprava vykonána byla, jak jsem již podotkl, v předvečer svátku sv. archanděla Michaela. Nemocný nevzpomenul této okolnosti. Když sv. zpověď byla vykonána, pravil mi důvěrně: „V celé nemoci své neměl jsem krásnější chvíle nad tyto dvě hodiny, necítil jsem ani té nejmenší bolesti.“ I tážal jsem se jej: „Víte, jaký svátek zítra slavíme?“ — „Nikoliv, to nevím,“ pravil překvapen mojí otázkou. — „Zítra jest den zasvěcený památce sv. archanděla Michaela, jež církev sv. vzývá a ctí ochráncem duší, které zachráněny byly před záhubou věčnou a došly milosti Boží.*) Sv. archanděl odměnil se vám za to, že jste sochu jeho měl v poctivosti,“ Nemocný byl hluboce dojat, obrátil se tváří k sv. ochránci duší a proud slz vyronil se mu z očí. Když druhého dne přišel jsem k nemocnému s pokladem nejdrahocennějším, Tělem Krista Pána, spatřil jsem, kterak obraz sv. Michaela téměř zakryt byl věnci květinovými. I mně vstoupily při tom slzy do očí. Nemocný oddán jsa úplně do vůle Boží a spoléhaje na ochranu patrona duše své, sv. Michaela, skončil o 14 dní později.

*) Římský breviář píše o svátku sv. Michaela ve Chvalách: „Sv. Michaeli archanděle, ustanovil jsem tě knížetem nad dušemi na milost přijatými?“ (Ant. III.)

Osudy církve katolické na Rusku v posledních sto letech.

Časová úvaha.

Obrovská říše Ruská osazena jest více než 75 miliony obyvateli, kteří přiznávají se bez mála ke stu národnostem hovoří 40 rozličnými jazyky. Téměř 56 milionů Rusů považuje cara za duchovní hlavu svou a tvoří právem tak nazvanou „státní“ církev Ruskou, jejíž správu obstarávají nehrubě vzdělaní duchovníci.

Do lůna církve katolické počítati dlužno na Rusi šest milionů katolíků bydlících ponejvíce v Polsku a krajinách Polsku sousedních. Dříve byli tu ještě tři miliony katolíků latinského obřadu, kteří lstí a násilím převedeni byli do tábora rozkolníkův. Protestanté, na počet čtyř milionů, bydlí obzvláště ve Finsku a državách moře Západního, než i Polsko a Litva a jižní osady Německé nejsou jich prosty. Dva miliony židů a polovina jeho pohanů dovršují mimo jiné podružné sekty, pestré směsici říše Ruské.

Velmocí Evropskou stalo se Rusko za panování dynastie Romanské (1613—1762) a zůstalo jí až podnes, kdy ovládáno jest rodem Holštýnsko-Gottorpským, jehož členem jest nynější car Alexandr III. Výlučná monarchie vládnoucí nejen státem ale i církví utužena byla obzvláště pověstným carem Petrem Velikým (1659—1725). Vůle, či lépe řečeno libovůle, násilného panovníka a výbojce toho byla venkoncem zákonem. Petr rozhodoval po náhledu svém o věcech duchovních i světských, o záležitostech důležitých i nepatrných, o oděvu a kalendáři, o vousech a služebnících, o postech a svatbách, o řeholních bratrech a sestrách. Za panování jeho sestoupila se tak zvaná sv. řídící synoda, povolný to nástroj vůle carské, jakýsi druh církevního úřadu, jehož prvním důležitým činem byla prosba, aby car přijal titul Petra Velikého, otce vlasti, samovládce všech Rusů. Petr nenamítal ze skromnosti ničeho proti tomu usnešení a ponenáhla uvykly i vlády Evropské považovati a jmenovati panovníka Ruského císařem veškerého sloučeného Ruska. Od té doby povýšen byl Petrohrad za sídlo carské a leskem svým měl předčiti nad všechna ostatní města. Starobylá Moskva ustoupiti musila do stínu jeho a, aby tím snáze toho docíleno bylo, vydán rozkaz, aby po 20 let nebylo nikomu dovo-

leno novými stavbami ji rozšiřovati. Roku 1725 ulehl car vysílen jsa výstředností svého života. Hlas muk a bolesti jeho, které doháněly jej až k šílenství, otřásal celým palácem a zakladatel velmoci Ruské umřel nezanechávaje po sobě odkazu žádného — ba nikoliv, odkázal potomkům svým mnoho, úplně podanství církve Ruské, ano nejlépe se hodilo k porobě, pod jejíž jhem sténal ubohý lid selský až do příchodu nešťastného cara Alexandra II.

Jednota ve věcech náboženských byla vždy považována ode všech velikých státníků a vladařů za nejdůležitějšího činitele života státního. Konstantin Veliký, Theodosius, Karel Veliký právem za to měli, že jednota u víře a náboženství tvoří nejspolehlivější základ státu a proto také snažili se, aby ve svých říších dosáhli cíle tak žádoucího. Podobná zásada byla i carům Ruským oblíbeným heslem při všem, co podnikali ku zvelebení státu svého. Ovšem, kdyby běželo při tom o církev jediné pravou a užívalo se dovolených prostředků, nedalo by se ničeho proti tomu namítati. Avšak panovníci Ruští dopustili se chyby veliké hodlající na zříceninách církve katolické zbudovati církev jí odloučenou a vyhlašující sebe na místo papeže za „hlavu a ochránce pravověrnosti.“

Z počátku nebylo lze znamenati neblahých následků počínání toho; než když ubohé Polsko zvětšilo, byvši po třikráte rozděleno, říši Ruskou, tu teprv počátek vzalo utrpení pro církev katol., tu teprv se ukázalo, jak zhoubný byl duch Petra Velikého, jak osudný jeho odkaz. Rozdělení Polska jest důležitým obratem v dějinách národů Evropských jak v ohledu společenském tak i v ohledu náboženském. Není možno dosti se podiviti bystrozraku tehdejší kurie papežské, která zcela správně již tehda souditi dovedla o následcích přechmatu toho pro budoucnost. — „Ode dneška,“ tak napsal r. 1773 kardinál státní sekretář Klementa XIV., „započíná v Evropě doba revoluce. Pokolení budoucí teprve nahlédnou, jaký vliv míti bude na zásady monarchické a na celý život národů do nebe volající porušení práva národního, jak v Polsku jsme se ho dočkali.“ A věru od té doby, co rozděleno bylo Polsko, vstoupilo Rusko do řady států, v jichž žilách rozproudil se jed převratů revolučních. Zhoubný duch nabádal vládce Ruské, aby právo za právem, byť bylo sebe slavněji vysloveno, byť bylo sebe světější, za obět

přinesli své hrůzovládě. Zvláště pak ukázala se hroznou vládou jejich pro církev katolickou. Projděme řadu panovníků Ruských a shledáme, že výrok náš není ne-spravedlivý. (Pokrač.)

Staroboleslavský kanovník Mikuláš Schmid.

Stará Boleslav *bolem oslavena* letos do třetice. Zemřel tu dne 3. dubna starostlivý děkan *Hyna*, dne 25. srpna dobrotivý probošt *Hlaváček* a nejnověji dne 5. října nábožný starší kanovník *Mikuláš Schmid*, o němž troufám si napsati: „Umřel žebrák a nesen jest od andělů do lůna Abrahama.“

Narodil se z rodičů chudičských v městě Poličce dne 22. listopadu 1801. Nebude tedy s podivením, díme-li, že jako student z Poličky do Litomyšle putovával s ranečkem prádla a potravy a že tehdaž dárky rád přijímaje později jako kněz dárky rád uděloval obzvláště chudým studujícím, říkávaje: „zkusil jsem mnoho, vím, co jest býti žebravým studentem.“

Po vysvěcení na kněžství, jež přijal dne 15. srpna 1829, poslán byl do Staré Boleslavi, kdež jako mladší a starší kaplan i administrator pracoval o spáse duší osadníkův a poutníkův Boleslavských 14 let, načež se stal lokalistou a farářem a v chudé Zdebuzevsi, kdež 14 roků pobyl mnoho bídy zkusil, až pak r. 1857 jako kanovník navrátil se do Staré Boleslavi k Rodičce Boží, jejíž věrným sluhou a strážcem i ctitelem byl až do posledního dechnutí.

Vídali jsme jej každého dne v letě i v zimě, v dešti i sněhu dvakráte putovati od chrámu sv. Václava, kdež bydlil, do svatyně Matky Boží, totiž dopoledne na mši sv. o pñl 11. hodině a odpoledne na požehnání a když jsa již vetřelý stařec v těžkém plášti a o holi proti větru a na náledí stěží na nohou se udržel a nejednou vrávorat i veden býti musil a tudíž od dobromyslných přátel napomínán byl, aby se při takové nepohodě ve svém stáří šetřil, odpovídal: „Rodička Boží by se na mne hněvala, kdybych jí nenavštívil.“ A nepopustil; opíraje se o služku doplazil se do kostela, aby s lidem dle času se modlil křížovou cestu, růženec, litanie o sv. Janu Nepomuckém, a při májové pobožnosti aby s lidem Mariánské písně zpíval. Na těchto cestách býval mu průvodčím ten neb onen

hlídačský pes z obce, jimž v kapsách kůrky nosil a cestou rozdával až k prvnímu stupni schodů svatyně Mariánské, kdež jim k návratu pokynul, sám pak hlavu odkryl bez ohledu na počasí a s odkrytou stříbrovlasou hlavou vstupoval vzhůru, za posledních let ovšem za pomoci ochotných rukou osob, které naň již čekávaly.

Kanovníkem v St. Boleslavi byl 24 let, a zde i po celou dobu svého 52letého kněžství byl horlivým kazatelem, neunavným zpovědníkem, ochotným těшитelem nemocných a umírajících. Kázal o slavnostech až do svých druhotin kněžských, vládnuv mohutným hlasem barytonovým, tak že ho až na ulici slyšeti bylo a jestliže ho kdo chválil, neb hlasu jeho se obdivoval, odpovídal: „Je to milost Boží!“ — A „milost Boží to jest,“ říkával, když od časného rána zpovědní stolice jeho obklopena byla zástupy kajicníkův domácích i přespolečných, zvláště pak poutníkův. Tito po příchodu průvodu od milostného obrazu hned se hrnuli k první zpovědnici pod kazatelnou a čekali, až přišel ten starý, přívětivý pán. Čím více jich bylo, tím více se usmíval. Když pak za minulého léta onu zpovědnici opět obklopili a jiný zpovědník jako zástupce nemocného kmeta tam usedl, šeptali si, to že není on, a bylo vyptávání po jeho zdraví, nářku a slzení zvláště od starších, až srdce usedalo. Způsobem poučování a napomínání kajicníkův i mírností podobal se věhlasnému knězi z kongregace Nejsv. Vykupitele P. Madlenerovi. Jsa na místě milosrdného Boha neodpuzoval příkrostí, tvrdostí a přísností, začož mu tisícové blahorečí a on toho zajisté neželí. O těžších případech hledal poučení v knihách a při pokoře své — on osmdesátník — i u mladších spolubratřích.

Od počátku postu dával každému kajicníkovi, knězi i neknězi, ať chtěl či nechtěl, zpovědní cedulku, a čím více rostl počet vydaných cedulek, tím více velebil milost Boží. Archy cedulek v zimě pečlivě podpisoval, čísloval, sušil, stříhal a rovnal i páskami opatřoval, což snad zavdalo podnět k nejapné pověsti, že když kdysi zvlhlé státní papíry na kamnech sušil, za tolik a tolik tisíc prý mu jich shořelo. A on ubohý takovýcho papírů skoro ani neznal. V chudobě narozen v chudobě žil nemaje přes 30 let kněžství svého ročních příjmů nad 400 zl. A za posledních lepších let uhořpodařil si na fundace za sebe a rodiče své, za duše v očistci, na pohřeb a na odkazy

chudým a chudé sestře své. Skrovný nábytek odkázal služkám svým. Pravím skrovný, neboť dvě velké světnice měl zcela prázdné, tamť zavěšoval na podzim hrozny vína, jež v zahrádce své s oblibou pěstoval. Společností se stranil, pozvání na př. k obědu nikdy nepřijal, ani když mu od vyšších učiněno bylo, říkávaje: že také poslušnost má své meze.

Doma zabýval se modlitbou a čtením. Politických listů nemiloval, odbíral „Blahověst“, „Hlas Brněnský“, „Školu B. Srdce Páně“, některý časopis kazatelský a spisy asketické. Knihy z Dědictví našich rád čítal. — A při tom žebрал.

Ano *žebрал* na obnovu spustlé před lety svatyně Mariánské, žebрал nejprve na obnovu hlavního oltáře a kazatelny, žebрал a oslyšen nebyl u samého císaře a krále Ferdinanda Dobrotivého a tak původcem se stal pozdější úplné obnovy a ozdoby celého velebného chrámu. Žebрал po celé obci a osadě ve prospěch Dědictví Svatojanského, jemuž mnoho údů a vkladů získal, při čemž kdesi i nevlídně odbyt byl. Žebрал ve prospěch Dědictví Maličkových, jehož opatrovníkem se stal, přimlouvaje se u kmotrů, aby křtěncům do vínku dávali diplomy či podílné listy dotčeného Dědictví. — Chodil od domu k domu žebře pro sv. Otce, pro spolek ustavičného klanění se nejsv. Svátosti a k zvelebování chudých chrámů, pro ústav Leopoldinský či jak říkával na missionáře v cizích zemích. Dárky všeliké bedlivě zapisoval, účtoval, odváděl ano pokud kázal, poutníkům vždy ohlašoval, mnoho-li se již sešlo na obraz sv. tří králů, který mistr Hellich maloval.

A po způsobu žebračků říkával: „Zaplať Pán Bůh“ za každý sebe menší dárek. „Zaplať Pán Bůh“ řekl, když před dvěma roky u příležitosti svých kněžských druhotin vyznamenán byl titulem k. a. konsistorního rady; „Zaplať Pán Bůh,“ řekl, když k své žádosti dne 25. září svátostmi církve Boží zaopatřen byl, při čemž všecky modlitby s knězem říkal. „Zaplať Pán Bůh,“ řekl, když spolubratří jeho modlitby za umírající nad ním po dvakráte se pomodlili. „Zaplať Pán Bůh“ a „S Pánem Bohem“ volal po každé návštěvě.

Smrti se nebál; dalť si již před lety na hřbitově vyzdít hrob a postavit prostý kříž, u něhož, chodívaje pokud mohl každému na pohřeb, se modlíval, a přichozím rád ukazoval místo, kde odpočívati bude. Smrt se nelekal, dalť si v nemoci

své ruce složit, křížek do rukou dát, ruce růžencem ovinouti, ano i biret na hlavu vtlačit, jako by v rakvi ležel, a takto leže dával rozkazy ohledně rakve, světla, zpěvu při pohřbu a almužen chudým po pohřbu. Když jim bolest pochodící z nabubření či snad zánětu jater lomcovala, tak že sesvíjel, utišil se, jakmile jsme modliti se počali.

V trapné nemoci své byl velice potěšen návštěvou vzácných hostí, přišedších na pohřeb vdp. probošta. Navštívilť jej dvakrát J. M. nejdůst. p. biskup Joppen-ský Karel Fr. Prucha, dále vdp. probošt Vyšehradský Mr. Václ. Štulc a velmistr řádu křižovnického dr. Schoebl, pak pp kanovníci metrop. kapitoly Pražské Hora, Schwarz, Houška, č. kanovník Auerhann a mnozí duchovní z vřkolí. Když pak nemoc se zhoršila a bolestí přibývalo, volal: Bože můj, Bože můj, do hrobu! A když dne 4. října bolesti dostoupily vrcholu svého a jemu praveno bylo, že se slaví památka sv. Františka Serafinského, pozdvihl ruce ovinuté růžencem, vzdychaje: Sv. Františku, přijď mne potěšit! A stalo se po přání jeho. V 1. hodinu s půlnoci po památce sv. Františka Seraf. dne 5. října odevzdal duši svou v ruce Spasitele svého. Po boji skončil v pokoji s úsměvem na rtech, a jak doufáme od andělů nesena jest duše jeho do lůna Abrahama, do radosti věčné.

Ráno pak hlásal velký zvon při chrámu sv. Václava obci a osadě, že v Pánu zesnul ctihodný kanovník, a velký zvon na věži chrámu Mariánského žalným hlasem přizvukoval, že umřel horlivý kazatel a zpovědník. Lidé slyšíce zvonů hlas a vidouce černé vlajky vztýčené na obydlích duchovenských šeptali se slzou v oku: Ať odpočívá v pokoji! Na zejtří rozeslána pak úmrtní zpráva do všech krajů, aby od duchovních správců i poutníci Boleslavští zvěděli o skonání nábožného sluhy Páně.

Slavný pohřeb konal se v sobotu dne 8. října. Rakev byla v kanovnické residenci u prostřed květin a světél vystavena. V 9. h. shromáždila se tam školní mládež se sborem učitelským, řada družiček, sbor veteránů s hudbou, zastupitelstvo Staroboleslavské a sousedního města Brandýsa s purkmistry, zpěvácký spolek Boleslavský, jenž v domě, v obou chrámech i na hřbitově pohřeb zpěvem oslavil a veliké množství upřímně truchlícího lidu. V čele 16 duchovních vykropil tělesnou schránku

v domě vys. důst. p. kapitolní džkan Ant. Slaviček, načež pohřební průvod vedl do kollegiatního chrámu sv. Václava, kdež bylo „Libera,“ a po té do poutnického chrámu Matky Boží, kdež o Pánu zesnulého delší truchlořečí slavil i nábožným modlitbám poručil, načež vd. p. kanovník Breischel sloužil zpívanou zádušní mši svatou. Po těchto službách Božích vedl vd. p. děkan pohřební průvod dále na hřbitov Staroboleslavský, kdež tělo nezapomenutelného stařečka řádem církevním uložili v hrobce, kterouž si již před lety sám upravil a křížem i nápisem opatřil.

K pohřbu došel soustratný telegram vždy věrné metropol. kapitoly Pražské. Věnců bylo čtvero. Věnovali je: Milovanému kmetu starobylá kapitola, Dobrému sousedu věrně oddaný spolubratr, třetí příbuzná a čtvrtý služebné. Pátým věncem budiž tato na rychlo sestavená kytice pomněnek, kterouž na rov vzorného kněze klade upřímný ctitel, kteréhož on přítelem nazýval.

Fr. Srdínko.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Kdo chce vplyvem své povýšenosti anebo z povinnosti ouřadu, jejž zpravuje, opravovati svět, ten od sebe začínati musí. S. Ignat. ap. Bart.

Čím vyšší místo ti vykázal osud, tím více tě zavázal jednati právě. Ty nemáš ničeho k zastírání chyby; na jevu jest všem, ale i všemněm vadí; škoden jsi a trestanliv příkladem více než vinou.

Daremna jest nauka, kteréž skutkové ne-utvrzují; bude velmi zlehčena, nikomu k srdci nepronikne; jestliže jí váhy nepřibývá od příkladu. Sladu a chmele maří, kdo učí dobrému, an zlé věci páše.

Jakož i nejlepší nástroje žádného uměleckého arcidíla samy sebou nevydají, nebude-li výtečníkem umělec, který jich užívá; takž třeba i nejzdravější rady pozbývají síly, jestliže rádce také skutkem neprokáže dobrotu jejich.

Není svět jakým býti má; opravy nepochybně potřebuje, ale nejprve každý obrátí pozornou péči na sebe, kdež se práci jeho dostane hojné látky. Kdo sobě jest ničemný, komu a k čemu bude dobrý?

Zpozoruješ-li někdy, že se pomluvy od lidí nešlechtných anebo neznalých na tebe shr-

nují, k Bohu se modli ať toho nedopustí, aby zle o tobě mluvící pravdu mluvili. S. Ignat. ap. Bart.

Celá šťastnost uvnitř nás jest a to jest blaženost; i byli bychom totiž přebídní, kdyby řádnost naše na cizí libovůli býti měla. Takový i tak veliký jsi, jak veliký jsi uvnitř sebe a vedlé svědectví Božího.

Ať by tě pověst chvalořečí nevím jak nadutou mezi svaté kladla, neodklidí zlého, jsi-li zlý; tak zase neviní-li tě svědomí tvé, ústípkům bezpečné se vysmívej; s dobrého nic neodklidí.

V tom jedině jest rozdíl, vinen-li či nevinen hanu snášíš; neuškodí nám nižádné protiventství, žádná-li nám nepanuje nepravost. Není se nevinnosti čeho báti.

Mysl pravdy sobě svědomá lživou pověst bezpečněj než skála peřeje vzhycuje; nechať tyto soptí, ona se nepohne. Zahanbuj pověst; jedne jinak než ona rozhlašuje.

Opatrnosti tvé o tom rozhodnouti ponechávám, zdaž lépe jest proti všem zemským věcem nyní stavěti slova: „Co prospívá člověku?“ či v skutku hnedle potom nadarmo upěti: „Co prospělo?“ S. Ignat. in vita.

Milovány bývají květiny, dokud se stkvějí v jarní spanilosti; ale jak krátký jest toho čas; když usychají, bývají zahazovány. Tak všecka zemská zboží, dokud jich stává — jak krátký to okamžik! — potěšují: tož ihned míjejí a samým užíváním v nechuť přicházejí.

Dokud požíváš zboží nebo věcí pochtových, myslíš ve snách, až se rozprchne sen, ničeho nenajdeš v ruce; a což jest tento sen i dokud prospívá? Sebe vyšší štěstí, po němž dychtiti můžeš, prchavé radosti s sebou přivodí; skvěle se povznášíš raketou; ale chvílku počkej, nic nezbude než dým; a toho lapati co prospívá?

Věř, že nic neprospívá, leč co věčně prospívá, co k získání věčné blaženosti přispívá; škodí pak náramně, co této překážku klade.

Kdo světem opovrhl, musí býti podoben soše, která ani tapartem oděna býti se nepoužije, aniž se zdráhá svlečena býti z šarlatu, jímž prve byla ozdobena. S. Ignat. ap. Lancic.

Lépe jest býti šťastnějším nad zámožné lidi, než býti zámožným; aniž jest to věc příliš nesnadná, umíme-li po ničem netoužiti: neb jedině tužby dělají chudého.

Bídňiky sebe činíme starostmi o věci zby-

tečné a netrpělivým snášením chudobnějšího postavení, jehož kdybychom snášeti chtěli, všechny bídy zmizely by. Štěstí není v tom, jsi-li vpočten do třídy bohatých.

Lépe jest pánem býti štěstěny než otrokem. Panuje, kdo zná opomítati dary její, slouží, kdo se jich dožaduje. Nemoc, to při mnoha lidech nezhojitelná, jimž za hojnosti všeho nechybějí toužebná přání; ovšem žízeň vodnatelného nikdy uhasena nebývá.

Nechť potřeba a nikoli chtivost vyměřuje, pokud čeho jest používati. Po skrovnu toho jest, čeho potřebujeme; proč k věcem zbytečným péče své vystíráme? Blaženější jest Irus losem svým spokojený, než Kroesus více míti toužící.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

„Jediné slovo může tě zbaviti muk,“ hřměl Prostovlas po krátké přestávce. „Rci, kam ukryl jsi dítě moje a pak zemřeš ranou jedinou. Setrváš-li však tvrdosíjně v mlčení, věz, muky pekelné ti konečně ústa otevrou.“

„Jsem nevinný, Bůh svědkem mým!“

„Chop se ho, Viktorine, prve než zbrojnoši moji sem přichvátají.“

Viktorin chystal se vyplniti rozkaz velitele svého. V tom vyskočilo z blížkých dveří několik mnichů a obklopili otce svého Šebíře. Prostovlas překvapen ucouvl.

„Stůjte pevně kolem mne bratři v smrti, jako jste stáli v životě,“ volal guardian. „Všechno odpor je marný. Nemyslete na ochranu. Hle nepřátele obklopili nás již ze všech stran!“

A pravdu děl. Jezdci vylomili bránu a valem blížili se k nim. Prostovlas pokynul a dvacaterý ruce chápaly se bezbranných bratří. V okamžení byli svázáni a vyvedeni.

„Hlavou svou mi ručíte všichni za každého z nich,“ volal za nimi zuřivý velitel. „Odvedte je na Stradov a střežte tak dlouho, dokavad dalších nebudete míti rozkazů.“

Bolně ohlíželi se bratři po zdích klášterských, když ve středu surových vojinů sestupovali do údolí. Než, trpěli rádi, snášeli příkoří ochotně trpíce pro Boha a

pro nejdražší odkaz jeho zde na zemi, svatou víru.

Za hodinu vyloupen byl Klášter i chrám jeho. Rozmahající se kouř po střechách jeho dával patrné svědectví o lidskosti nových bojovníkův. Odvrátme zraky své od šlehajících plamenů, vždyť v rum a popel obrací se sláva milené vlasti a zaslžené oko mluví zřetelněji nežli řada sebe dojemnějších slov . . .

VII.

Samotou lesní berou se dva pocestní. Vysoko nad hlavy jejich šumí vrcholky štíhlých jedlí. Švitorné bystriny hrčí přes boky staletých balvanů a zarostlými pasekami unikají na zelené louky ku břehům průhledných rybníkův. Tu a tam slyšeti zpěv lesního ptactva, jež přes cestu přelétajíc usedá k sladkým vlnám ručeje, aby ochladilo se příjemnou koupelí. A oba pocestní jakoby neviděli té krásy, jakoby neslyšeli těch milých zvuků sestupují po klikaté cestě hlouběji do lesa, ani slovo nerozvazuje uzamklé rty jejich. Starší z nich pozoroval již před chvílí druha svého, avšak opět a opět mlčí, znamená že by vyrušil jej z dumání. A věru na mladistvé tváři druhého chodce patřiti lze, že vážnějšími na jinocha myšlenkami se zabývá. Jaká to starost tíží srdce jeho? Pojednou ocitnou se na rozcestí. Oba bezděky stanuli.

„Nejsi cesty povědom, ctihodný bratře?“ pravil mladík probrav se z myšlenek a tázavě pohlížel na průvodčího.

„Zdá se mi, že jsem tu kdysi šel,“ pravil starší a ohlížel se kolkolem, „avšak určitě to tvrditi nemohu. Doufám, že se cíle nemineme, ať již tu neb onu cestu zvolíme. Kratší bude bezpochyby cesta tu v pravo,“ dodal v krátkce na to a postoupil několik kroků v stranu, na kterou rukou ukazoval. Mladý druh bez odporu jej následoval.

„Ale, pro Bůh, proč jste tak zarmoucen, urozený paníci?“ promlouval starší používaje počátečního hovoru k tomu, aby potěšil druha svého. „Věřu, že nechápu, kterak ve vašich letech zbytečné starosti na mysl si připouštíte!“

„Chceš říci,“ odvětil mladík a pozdvihl při tom kadeřavou hlavu, „chceš říci spíše: Proč jsi tak nevděčen a neraduješ se z toho, že jsme ti z vězení na svobodu pomohli? Není-li pravda?“

„Nikoliv, to jsem neměl v úmyslu říci.“

Bůh mi svědek, že jsem na to pozapomněl, odkud přicházíte. Spíše mi stále tane na mysli místo, kam se nyní ubíráme. Považte jen tu radost, jakou oplývati budou drazí rodiče vaši, až zdráva vás uhlédají!“
(Pokračování.)

Janovský krucifix.

Rozkošné údolí Brembana leží as 50 ital. mil od Milána. Tam narodil se 22. února 1801 Karlo Antonio Pesenti.

Malý Karel rostl a prospíval k veliké radosti rodičů i ve ctnostech a tak svou skromností i zbožností stal se též miláčkem tamějšího správce duchovního Neukojitelná vědychtivost jeho vždy jen na věcech náboženských spočívala; tak vidíme jej, kterak ku faře spěchá a duchovního otce prosí, aby více ho poučil, o životě blahoslavenců, o jichž jednotlivých činech tak často slýchal z úst zbožných rodičů svých krásné příběhy a legendy.

Mládeneček pak 18letý bohaté našel zřídlo v knihovně duchovního pastýře; vizme ho, jak napnutě sleduje žití tak mnohých mučeníků a poustevníků, s jakou zálibou pročítá životopisy tak mnohých ss. vyznavačů a panen. Příklad jejich tak nadchl srdce jeho, že pevně uzavřel u nitru svém světců těch následovati. Podoby svatých, jež stále měl před očima, pokusil se též skutečně prostými výtvary znázorniti. Nástrojem byl mu ovšem jen kapesní nůž a látkou kus dřeva. Ve vesnickém pak kostelíčku obrazy Mateře Boží a sv. Karla Borromejského byly mu prvním vzorem. Netřeba tu podotýkati, jak as dokonale byly pokusy jeho. —

Během času vzrůstal se též cit jeho náboženský a ten brzy pudil ho do staroslavného Říma, by tu u hrobu Sv. Apoštolů potřebných darů a milostí si vyprosil. Bylo to roku 1823, když myslil zde nalézt přístřeší u bratra matky své, jenž na řece Tibeře pracoval. Tehda měli Vlaši ještě v dobré paměti povstání Carbonarův, kteří zákony svými cizincům pouť do Říma velice ztěžovali. Zklamán tak v touze své, vrátil se do Janova; pak v Tolentině v klášteře sv. Mikuláše za bratra laika přijat byl. Srdce jeho bylo plné nadšenosti a ve ctnostech se stále zdokonaloval. Klášter rozprostíral se na vysokém návrší. Složiv slib chudoby, čistoty a poslušnosti, navždy se Kristu Pánu zasvětil. Život jeho byl

pln modlitby a práce; vrchní kláštera nejraději rukou Karlovou almužnu udíleli. Mimo klášter znám byl pouze chudině a nemocným, kteří, kdykoli se jim ukázal, jej jako anděla pozdravovali. V prázdných pak chvílích svých zaměstnával se čtením písma svatého a zbožných knih, pak též vyřezáváním sošek sv. Mikuláše a obrazů Blahoslavené Panny a Ježíška; — práce ty ovšem od člověka samouka zdělané, jednoduchými zůstávaly.

Jednou odpoledne seděl v cele své, rozjímaje přehořké umučení Pána a Spasitele našeho. Tu náhle zatemnilo se před ním, ne jako v noci, ale tmavočervená měna barev střídala se před očima jeho s bledostí s sinalostí, jako si konec světa představujeme. V této temnosti neviděl a neslyšel klášterní bratr z počátku ničeho. Ale brzy slyšel temný hukot, který rychle vzrůstal až k šumu reje divokého. Z tohoto řevu vynikal časem zvuk rouhavého chechtotu. Náš bratr octnul se v duchu na hoře Kalvarii právě při ukřižování. Beránek Boží sklonil hlavu svou, aby dokonat. — Tu však jak blesk by vjel do hemžícího se zástupu, vše ztichlo a náhle zmizelo Bratr octnul se sám na popravišti u zesnulého Spasitele. Pohledl vzhůru. — Jasný paprsek osvětloval usinalou tvář Syna Božího, na niž se sladký úsměv bolu uhostil, bolu to nad nevděkem lidským, jímž splacena láska neskončená.

Bratr nepohnutě pohlížel vzhůru, ano zatím stále se rozjasňovalo. Celé vzezření, každý tah Ukřižovaného hluboce vnikl do ducha jeho, on jak živý nosil obraz ten v duši své. — Bylo mu, jako by mu jakýs hlas řekl: „Cos nyní viděl, — to vytvoř řezbou ku vzdělání lidu.“ To považoval za rozkaz Boží! Casto tak sedával v cele své hluboce pohřížen ve vznešený obličej a nemálo byl zarmoucen, zda nedovednost jeho s to jest, aby tuto úlohu provedla Kde Bůh však pomáhá, tam i odhodlanosti neschází. Karlo oddal se, pln důvěry Mateři Boží.

Se zanícením a láskou započal dílo své. Ve sklepě klášterním povaloval se balvan, podobný kosti slonové. Nikdo nevěděl, jak se tam dostal; jen stará pověst vypravovala, že to zub ohromného tvora předpotopního, neboť neznámo bylo zvíře, které by takový zub mělo. Tak zněl také výrok všech, kteří balvan zkoumali. Právilo se, že byl na jedné janovské lodi přivezen z Východu a vážil 125 liber. Bratr

zanícen svatým úkolem svým, látku tu si ponechal, aby vytvořil z ní utrápené, Božské tvary, které v srdci jeho tak žily. Jakého asi k tomu bylo třeba namáhání tělesného, nehledě na starost duševní, než vložil ruku na dílo sv. lásky, a dobrovolného pokání. Počal nástroji až na výsost nedokonalejšími. Nejprve čistil povrch; byla to špinavá, korovitá plíseň. — Pak vyskytla se hustší, hnědě skvrnitá vrstva; po té objevila se vrstva černá jako dřevo ebenové, načež tlustá pokožka, jako sklo tvrdá. Konečně pak dodělal se čisté, neméně tvrdé, žlutavé slonoviny. A tu počal práci v látce, každému dlátu vzdorující! — Plná 4 léta pracoval, často 20 až 30 hodin bez ustání, až všecek zemdlen, krátkému se oddal odpočinku. Zabrán v předsevzetí své, mnohdy i na jídlo zapomněl. Nezřídka se mu zdálo: „Marné jest mé namáhání!“ — a strach ten tak jej trápil, že až opadlá byla tvář jeho. Tu klekával před Marií Pannou, pomocnicí svou, a vždy zas posílen, uspokojen dával se do práce znova. — A tak stále vyvínoval se obraz jeho. Znalci, kteří jednotlivé hotové části práce prohlíželi, nazývali dílo to uměleckým, čímž věru po ukončení svém bylo. Sláva neznámého bratra šířila se nyní i mimo klášter, kde již 20 let prožil. Mnoho pak přicházelo navštěvovatelů, a ti bratru chválu i podivení své vyjadřovali. Při tom byl Karlo jako hluchým a beze citu. Klekával často před Ukřižovaným a modlil se: „O, Ukřižovaný Pane, milostivě přijmiž práci mou, a učiň, aby obraz ten oznamoval člověčenstvu Tvou Božskou lásku a trpělivost!“ — Roku 1843 navštívil Mr. E. Lester, konsul Sjediněných Států Amerických v Janově, Tolentinský klášter sv. Mikuláše, a pln jsa udivení na tom se ustanovil, že krucifix stůj co stůj jeho musí býti. — Po dlouhém a dlouhém přemlouvání pohnulo to bratrem, že zřekl se díla svého za velkou summu, která pak konventu k dobročinným skutkům sloužila.

Po půl letě navštívil Karlo s dovolením představených svých byt Mr. Lester-a, aby se naposledy s dílem svým potěšil. Pak navždy se rozloučil s obrazem, plodem to jeho zbožnosti, jeho obětavosti a touhy. Vrátiv se do kláštera, s novým se oddal zápalu cvičení svému. Ze všech stran Italie hrnuli se umělci, aby obdivovali se kříži, když tento v Janově v akademii výtvarných umění vystaven byl.

Byltě od nejčelnějších anatomů zkoušen a tito žásli nad onou anatomickou přesností, kterou zrovna za div uznávali a to tím více u člověka, který jak živ ani pojem o anatomii neměl. V soše ukřižovaného Krista Pána viděti nejmenší žilky, jakoby kůži prorážely; každý sval tak jest utvořen, jakby oživnouti chtěl. Každá jednotlivá část na kříži pníciho těla, co nejpodivněji budí představu. Celá však sláva díla toho vrcholí v Božském vzezření — Návodeu amerického sochaře Powers-a byl krucifix z Janova do Florence přenesen; Powers troufal si část obočí opravit — však asi po 10 dnech uznal upřímně, že na díle tom žádný umělec nemůže opravovati.

Po té byl krucifix ve všech čelnějších městech Evropských a Amerických vystavován, ode všech nejschopnějších kritiků posuzován a vůbec za dílo nepřekonatelné uznán. Od Mr. Lester-a zakoupil jej kosmopolitický spolek umělecký za 10.000 tolarů (as 20.000 zl.), načež přešel v majetek jistého soukromníka. Tento přenechal jej vdp. biskupu Filadelfickému, Janu Nep. Neumannovi, kterýž pak vykázal uměleckému dílu tomu místo nejprůhodnější, vystaviv jej v metropolitním chrámu Páně ku všeobecnému uctění. A jelikož kříž ten v Janově zhotoven byl, nazývá se obyčejně: Křížem Janovským. — Velebím Tě, Otče, Pane nebe i země! že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými, a zjevil jsi je maličkým. (Mat. 11, 25.)

D O P I S Y.

Z Králové Hradce, dne 14. října 1881.

(Zařízení a posvěcení Rudolfiny, ústavu pro hluchoněmé.)

Jmeniny J. V. našeho císaře a krále slavili jsme letos zvláštní dojemnou slavností, posvěcením ústavu pro hluchoněmé. Ostatní tři diecése české těšily se těmito ústavům již od dávných časův, jenom naše diecése pohřešovala podobného humanního ústavu. Tu J. M. náš milovaný biskup Dr. Josef Jan Ev. Hais, zanášel se dlouho myšlénkou o zřízení takového humanního ústavu ve své diecési, se zálibou rozmloval o ní zhusta s duchovními i laiky a vykládal všem nutnost takového ústavu. Letos stala se myšlénka tělem. S pomocí Boží a dobrodincův a svou velikou štěd-

rosti provedl letos, čím jeho duch se zanášel. Z jara zakoupil dům dvoupatrový a dal jej hned upravit pro první počátky ústavu; pak koupil dva domky vedle Borromea, majetek to Borromea na Seminářském plácku, dal je strhnouti a na jejich místě vystavěti krásnou dvoupatrovou budovu, která stojí již pod střechou. Poněvadž stavba v této míře pokročila, ustanovil J. M. ndp. biskup k oslavě jmenin J. V. našeho císaře a krále tento den posvětit budovu a odevzdati ji s Bohem jejímu šlechtnému účelu. Po slavné pontifikální mši sv., kterou J. M. ndp. biskup sloužil za našeho vznešeného panovníka zapěl „Veni S. Spiritus,“ a hned seřadil se průvod, s nímž bral se ndp. biskup ze svého stoličného chrámu k budově nového ústavu. Velikolepého průvodu účastnili se: Kathedrál ní kapitola se svým kapitolním děkanem, vdp. drem. Raisem; c. k. úřednictvo při hejtmanství, majíc v čele dvorního radu pana barona Malovce; c. k. důstojnictvo v plném počtu s generálem panem bar. Haymerlem; c. k. krajský soud se svým presidentem panem Koberčem; městské zastupitelstvo se svým purkmistrem panem Colinem; okresní zastupitelstvo; theologičtí profesori a představení semináře s celým alumnatem: profesori a ředitelé všech tří středních škol; úřednictvo a služebnictvo od dráhy se staničným přednostou; všechny zdejší spolky: „Veterani,“ „Sokol,“ „Hasičský sbor,“ „Zpěvácký spolek Slavjan“ se svými prapory, „Beseda“ „Živnostensko-čtenářská Jednota,“ „Hedbávnická Jednota“ a jiné a veliký zástup lidí. Průčelí nové budovy na Seminářském plácku bylo prapory českých a říšských barev a chvojím nákladem města vkusně a bohatě ozdobeno a uprostřed okras skvěla se podobizna J. V. císaře a krále. Když průvod přišel k domu, vstoupil J. M. ndp. biskup na připravené jemu místo a měl tuto řeč: „Slovutní pánové. Velectěné shromáždění! Když se roznesla radostná zvěst o zasnoubení J. C. V. našeho milovaného korunního prince Rudolfa s nejjasnější královskou princeznou Stefanií, zadala dávno již uznaná potřeba — ústavu vychovávacího pro dívky hluchoněmé ve východních Čechách — podnět ku postavení trvalého pomníku naší věrné lásky k našemu nejjasnějšímu domu panovnickému. Na svolání 17. dubna tohoto roku, dne to jmenin J. C. V. nejjasnějšího korunního prince, učiněné, chvá-

tali ihned obyvatelé měst a dědin bez rozdílu stavu, jazyka a náboženského vyznání skládat darů svých na oltář lásky. A dnes v den jmenin našeho nejmilostivějšího císaře a krále jsme tak šťastni, že zde spatřujeme prostornou budovu, z veliké části již upravenou a 15 chovanci s vychovateli svými obydlenou, která budoucím bohdá rokem bude dokonána a postupně pro 72 chovanců zařízena, na jejichž vydržování do té chvíle skorem 25.000 zl. z milodarů se sešlo. J. C. V. nejjasnější korunní princ se svou vznešenou chotí ráčil založení ústavu toho blahosklonně vzíti k vědomosti a nejmilostivěji dovoliti, by ústav směl nazývati se „Rudolfinum“. Ústav dávno želaný tedy s Boží pomocí v život vstoupil. Že však marné lidské namáhání bez Božího požehnání, učí Písmo sv., kteréž dí: „Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo usilují ti, kteří staví jej; nebude-li Hospodin ostříhati města, nadarmo bdí strážný.“ Proto dnes jsme se zde shromáždili, abychom Hospodina vzývali o Jeho svaté pro tento ústav požehnání, aby byl to ústav bláhodárný, na mnohá pokolení trvalý. Všem pak dobrodincům, kteří se účastnili, i těm, kteří v úmyslu mají se účastniti v tomto zajisté bohumilém podniku, volám vroucně „Zaplať Pán Bůh!“ A nyní vás. ctěné shromáždění, žádám, abyste zbožné vzdechy své modlitby spojili s modlitbou mojí.“ Když J. M. ndp. biskup svou srdečnou řeč skončil, zapěl „Slavjan“ vhodnou kantátu a J. M. ndp. biskup vykonal svěcení vnější budovy. Odtud vstoupil, jsa doprovázen všemi hodnostáři církevními, vojenskými i civilními, do vnitř budovy do sálu, který jest jídelnou schovanců. Zde byl připraven oltář, po jehož obou stranách kolem kříže byly podobizny JJ. VV. korunního prince Rudolfa a jeho vznešené choti Stefanie. Ndp. biskup vykonal zde posvěcení vnitřní budovy, po čemž jedno děvče hluchoněmé, družička, podala J. M. ndp. biskupovi kytici a všichni chovanci vzdávali mu své upřímné díky, děkujíce, bohužel toho neštěstí při nich, zvuky: a a a a, takto vděčnost za otcovskou péči vyjadřujíce. Ubožátka líbala ruce J. M., svému dobrodinci, kterýž otcovsky se k nim skláněl, a ona, plna důvěry, hladila tváře svého velikého dobrodince, který z nich udělá teprve tímto ústavem lidi, rozumné tvory. Byla to scéna, která všechny přítomné k slzám pohnula svou dojemností. — Potom

měl ředitel ústavu p. Beran řeč k J. M. ndp. biskupovi, jakožto zakladateli, vytknuv jeho zásluhy o vznik tohoto ústavu, tímto způsobem: „Vaše biskupská Milosti, nejdůstojnější vrchní Pastýři! Z hloubí duše své vzdávám díky vřelé Vaší Biskupské Milosti za požehnání, hluchoněmým chovancům a ústavu našemu nyní udělené. Den dnešní zůstane zajisté duem památným v historii diecése kralohradecké, neboť Vaše Biskupská Milost veřejnosti odevzdává ústav humanitní, klerý trvalým bude pomníkem Vaší šlechtnosti i obětovnosti. Dnes Vaše Biskupská Milost svěřuje nám tyto ubohé děti, abychom duševní jejich schopnosti v drímotě pohřížené probudili, k poznání nejen přírody, ale i nejvyšší bytosti Božské je přivedli a vůbec pro život praktický vzdělali tak, aby s lidmi slyšícími obcovati i dorozumívati se mohly a staly se užitečnými členy společnosti lidské. Nesnadný jest úkol náš, ale důvěřuji v Boha, že On pomocí svou nám přispěje, bychom nešťastníky tyto probudili k novému životu. Nevzdělaný hluchoněmý jest největším nešťastníkem na světě. Svět, jako jeho život, zůstává mu hádankou. V duši jeho drímá sice jakási předtucha a původci a Stvořiteli světa, a ubožák v domě otcovském nena-lezá nikoho, kdo by v duši jeho vštípil, kdo a jaký jest nejvyšší Pán a Stvořitel světa, kdo by ho poučil, že i on má duši nesmrtelnou a že po vezdejším životě jest život lepší tam na věčnosti. Hluchoněmé dítě vidí někdy lesknouti se slzu v oku zarmoucené matky, ale ono nemá tušení, proč jeho dobrá rodiitelka truchlí. Lásky-plná slova otcova, ni matčina, ani přítelova nemohou vniknouti do duše ubožákovy. A právě proto, že stav nevzdělaných hluchoněmých tak politování hodný jest, bylo u všech pokročilých národů záhy pomýšleno, aby i hluchoněmým dostalo se přiměřeného vzdělání a proto opuštěných hluchoněmých se ujímali, ústavy pro hluchoněmé zakládali a ústavy založené podporovali. Tak na př. pražský ústav hluchoněmých založen byl již před 95 lety a blahodějný ústav ten daleko přes 1000 chovancům poskytl vzdělání. Péči Vaší Biskupské Milosti jest letošním rokem postaráno o vzdělání hluchoněmých dětí z diecése kralohradecké a potěšitelný jest úkaz, že šlechtné snahy Vaší Biskupské Milosti všeobecně jsou podporovány. Vždyť celé korporace, vlastenecké spolky i jednotliví lidumilové skládají po příkladu Vaší Biskupské Milosti peněžité dary, aby v ústavu

našem vzdělány byly i hluchoněmé děti rodičů zcela chudých, jichž bohužel počet bývá největší. Toto vroucí účastenství, s kterým potkává se ústav náš, bude nás pobádati, bychom svědomitě plnili nesnadný úkol svůj, aby ústav péči naší svěřený, přinášel ovoce tak hojného, jako ostatní ústavy české a důstojně se řadil k vzdělávacím ústavům, kterými se honosí staroslavné, vlastenecké město zdejší. Na konec jménem těchto ubohých dětí a jejich rodičů volám Vaší Biskupské Milosti za veškeré oběti i všem dobrodincům a lidumilům, kteří jakýmkoli způsobem ústavu našemu přispěli a přispívati budou, srdečné: Zaplať Pán Bůh! J. M. ndp. biskup odpověděl: „Spojenými silami, viribus unitis, jest tento ústav zbudován, a v krátkém čase v život uveden, důkaz to požehnání Božího, kteréž potvrzež v ústavu tomto na všechny časy.“ Kolem půl jedné hodiny odpoledne byla slavnost ukončena a jedenkaždý odcházel s vroucím přáním: Bůh zachovež našeho milovaného biskupa k rozkvětu a blahu diecése a odplatiž jemu a všem dobrodincům, kteří ho v jeho zbožných a šlechtných snahách podporují, vším dobrým.

Dr. Kryštofek.

Z Hradce Králové, dne 12. října 1881.

(Oltář sv. Antonína.)

J. M. nejd. p. biskup dr. Josef Jan Hais postavil ve svém stoličním chrámu sv. Ducha vlastním nákladem nádherný oltář sv. Antonína na místě starého, při němž se věřícím rozdává Tělo Páně. Stůl, tabernakulum a jeho boky jsou z krásného mramoru; svrchní část objímající obraz sv. Antonína, dílo to veliké umělecké ceny od nesmrtelného Brandla, který teď ve veškeré své kráse zrakům se jeví, jest ze dřeva a dosahuje svou výškou až ke stropu chrámu. Nad obrazem sv. Antonína stojí veliká socha našeho Spasitele, pod níž jest text Písma svatého: „Kdo jí mé Tělo a pije mou krev, má život věčný v sobě.“ Po každé straně Spasitelově stojí serafin. Na straně pravé obrazu sv. Antonína stojí sv. Josef, patron J. M. nejd. p. biskupa a pod ním jest text: „Do vlastního přišel a svoji Ho nepřijali“; na straně levé sv. Jan Ev., jehož jméno jakožto jméno druhé má J. M. pan biskup a pod ním jest text: „Kdožkoli pak přijali Ho, dal jim moc syny Božími býti.“ Po stranách tabernakula jsou dva andělé klonící se Svátosti

v tabernakulu skryté. Na levé straně tumbly čili stolu jest vryto jméno šlechtetného dárce: „Dapes coelestes esurientibus refrigerio, Illustrissimus Praesul. Josephus Joannes suis expensis pie exstrui jussit.“ Na pravé straně jest vyryto jméno stavitele: „Josephus Hanke fecit 1881“. — Podlaha jest pěknými dlaždicemi různých barev vkusně vydlážděna, vypadajíc skoro jako mosaika vykládaná. Celý oltář jest krásnou vkusnou dřevěnou mříží obehnan. Dne 3. října posvětil J. M. p. biskup oltář v přítomnosti kathedrální kapitoly, městského zastupitelstva majícího v čele purkmistra p. Collina, theologických profesorů, představených semináře, celého alumnatu a velikého zástupu věřících, kteří jmenovitě prostoru před oltářem naplnili. Nežli svěcení započalo, zapěl zpěvacký spolek „Slavjon“ staročeský choral „Hospodi pomiluj ny,“ a pak posvětil J. M. p. biskup oltář a sloužil na něm obět mše sv. Po mši sv. děkoval nejdp. kapitolský děkan Dr. Rais J. M. p. biskupu, že tento nádherný oltář svým nákladem postavil a přál J. M., aby Bůh byl sám Jeho odplatitelem a zachoval Ho ku blahu diecése, o kterou jako pravý otec pečuje. J. M. p. biskup obrátil tyto díky ve své řeči k Bohu, který svým nebeským požehnáním učinil mu možno tuto obět Kristu v nejsvětější Svátosti přítomnému přinést. Oltář jest sice nádherný a plný ozdob, ale hlavní jeho ozdobou bude, když věřící hojně přistupovati budou k stolu Páně, přijímajice se srdcem zkroušeným. Tělo syna Božího a majíce tak život věčný v sobě. A taková hojnost zástupů hrnoucích se k Tělu Páně bude Jeho radostí, jakožto jejich biskupa a otce v Kristu. Toto otcovské slovo J. M. pohnulo všechny hluboce a každý vyslal k Bohu povzdech: Bože, zachovej nám našeho milovaného biskupa, a dejž mu dožiti se velikých radostí z vinice Jemu svěřené.

Dr. Kryštůfek.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál mešká nyní na panství Rožmitálském. Rožmitálští, kterým tolik dobrodiní prokázal, na vznešeného hosta již dlouhou dobu se těšili a Jej okázalým způsobem přivítali. Ke svátku Všechn Svatých zavítá J. Emin. opět do Prahy.

— Pobožnost **40hodinná** koná se

15. a 16. října u Matky Boží v Týně, od 17.—21. t. m. u sv. Štěpána, od 22.—26. října u sv. Jakuba.

— **Jubilaeum úmrtí sv. Teresie.** Budoucího roku bude se slaviti 300letá památka úmrtí dotčené světice Boží, této nesmrtelné reformatorky řádu karmelitského. V Salamance jest již zvláštní výbor zařízen k uměleckým a literárním pracím. Onen výbor vypsal konkurs na 18 temat, jimiž má světice býti vyličena, jakožto reformatorka a jakožto spisovatelka. Život sv. Teresie bude sepsán v řeči jednoduché, v kteréž sobě světice sama libovala. Doufáme, že vypsaný konkurs bude mít mnoho přívrženců, ale zvláště kojíme se tou nadějí, že slavná světice Boží v nebi hojného požehnání vyprosí své nešťastné vlasti, aby v ní zavládnul duch svornosti, ráznosti a duch modlitby, jímž jenom národové mohou býti vyrváni z rukou revoluce. — Jako ve Španělsku, podobně i v naší vlasti české bude se konati bud r. jubilaum, totiž 300letá památka kanonisace sv. *Norberta* našeho milého patrona. Doufáme, že i u nás v Čechách tato památka důstojným a vážným způsobem slaviti se bude, a že nám bude v těchto smutných časech novým zdrojem hojných milostí.

— **Z řádu Augustinského.** Tyto dny byla zde konána kapitula řádu Augustinského, v níž byli zvoleni: za provinciála opět p. P. Pavel Hackel, za převora konventu pro Prahu P. Mauric Kryšpín, pro Českou Lípu P. Kajetán Posselt, pro Ročov P. Hyppolit Doubek, pro Domažlice P. Eustach Duffek, pro Sv. Dobrotivou P. Marcel Hnízdo, pro Bělou P. Aug. Pavlík a pro Vrchlabí P. Diviš Stefan.

— **Řeholní slib složili** v neděli 9. října v kostele v Emausích dva novicové. Při slavnosti té byl nově obnovený kůr opět otevřen.

— **Prodloužení jub. času.** Za příčinou těžkého postavení a mnohonásobných útrap sv. církve, ráčil sv. Otec Leo XIII. se na tom ustanoviti, aby čas letoš. jubilea až do 8. pros. l. r., t. j. až do svátku neposkvrněného početí bl. P. Marie prodloužen byl.

— **V kn. arc. semináři Pražském** nalézají se letos celkem 154 alumnů, z nichž jest 147 příslušných Pražské arcidiecési, 7 Vratislavské. Ze 147 pražských alumnů jest jich 18 ve IV. ročníku, kteří bohdá v červenci 1882 na kněžství posvěceni

budou, 34 v III., 44 v II., 51 v I. V kníž. arcib. konviktě jest 52 chovanců.

— **Kaple sv. Rocha** v klášterním dvoře na Strahově, která již skoro sto let církevním účelům odcizena byla, bude nyní péčí strahovského opata vys. důst. p. Zikm. Starého opět obnovena. Jest to stavba gotická, která v Čechách provedena byla a pocházejíc z konce 16. století nese proto na sobě v gotickém slohu svém již hojně známky renaissance. Opravena bude na památku sňatku korunního prince Rudolfa s princeznou Stefanií, a již v příštím roku budou se v ní opět služby Boží konati.

— **Komité pro vystavění kostela v Žižkově** obdrželo od milodárců na příspěvcích již asi 8.000 zl. Ještě v tomto podzimku odebere se deputace k císaři pánu s prosbou, aby na stavbu kostela asi 30.000 zlatých z fondu náboženského povoleno bylo. Také se uspořádá zábava ve prospěch stavby kostela. Majetníkům neb správcům domů žižkovských, budou od komitéje sběrací archy dodány, aby dobrovolné sbírky ve prospěch stavby kostela ve svých domech konali; zajisté, že obyvatelé Žižkova k účelu tak vznešenému laskavě přispívati budou. Kostel má státi na Bazilelském náměstí; jakmile bude pozemek ten pro stavbu kostela vyvlastněn, a z fondu náboženského subvence povolena, započne se třeba již příštího roku se stavbou. V komitéji tom zasedají z členů městského zastupitelstva pp. J. M. Wertmüller, purkmistr, co předseda; J. Houžvička, katecheta, co jednatel; A. Král, učitel, co zapisovatel; dále purkmistrův náměstek F. Bláha ml. a městští radní J. Hlaváček, A. Nedbal, M. Pleichner, místní školní radní A. Průša, člen městského zastupitelstva p. F. Voithl a ještě někteří zástupcové obcí a jiní občané. Mimo to jsou při něm mnohé vážené paní a slečny součastněny, v jich čele jest paní R. Wertmüllerová, choť pana purkmistra. Celkem čítá komité na 60 osob.

— Poněvadž pro neustálé agitace revolucionářů v pravdě se pomýšlí na **odchod sv. Otce z Říma**, byl sepsán inventář veškerého jmění papežského a dány jsou opisy všem zástupcům velmocí, aby vláda italská nemohla ničeho rekvirovati čili ukradnouti. I stráž ve Vatikánu byly sesíleny, aby lůza násilně nevnikla. Kardinál Borromeo, známý přítel římských poutníků, se těžce roznemohl, ale neskončil, jak denní listy zvěštovaly.

— **Oprava kostela.** V budějovickém kathedrálním chrámu Páně opravují se právě na útraty Jeho Excell. veledůst. p. biskupa Jana Val. Jirsíka tři čelnější oltáře ve všech svých částech. Během příštího roku bude kostel uvnitř ještě vymalován a okrášlen obrazy z dějin biblických.

— **O dani náboženské** vyšlo nové nařízení ministerstva dne 21. srpna t. r. Dle tohoto lze i daň ekvivalentní čítati do výdajů, dále poplatek za pojištění budovy a úsady, při klášteřích též náklad na bohoslužbu atd. Nadační mše přes počet 200 lze postaviti do vydání neb za ně žádati obvyklé stipendium. Mimo to má se každý k této dani povinný prohlásiti chce-li daň tu odváděti zemské kasse neb bernímu úřadu. Kde výnos obročí se zmenšil, tu se má oprávněný o zmenšení neb změnu daně na patřičném místě ucházeti.

Literární oznamovatel.

— „*Slova útěchy a poučení*“, všem zkor-mouceným křesťanům při smrti a po záhrobní miláček napsal a připojil církevní modlitby a zpěvy za mrtvé při pohřbu, ke mši sv. a j. Jos. Bol. Podstránský, č. farář, bývalý kazatel u sv. Barbory, nyní beneficiát špitální v Hoře Kutné. Nákl. knihkupectví K. Šolce. Cena 35 kr. Str. 80 v osmerce. Tuto praktickou knížku důst. duchovenstvu i všem věřícím s potěšením doporučujeme a přejeme, aby našli v ní mnoho útěchy při ztrátě svých milých. Píšeť sv. Jakub 5, 13.: Jest-li kdo z vás v zármutku, modli se.

— „*Česko Moravská kronika*.“ Seš. 69. Cena 74 kr. Nákladem knihkupectví: J. L. Kober v Praze. Obrázky: Šimon Lomnický z Budče. Markomanská věž a kaple na Zvíkově. Povstalci Moravští odsouzení. Slavné procesí katolické o Božím Těle v Praze. Jízda na dřevěném oslu. Jakub VI. král Anglický. Téhož díla nové vydání. Sešit 23. Cena 50 kr. Vyobrazení v tomto sešitu týkají se dob Husických.

— „*Ústřední knihovna*“. „Muzikantská Liduška“. Povídka od Vítězslava Háška. Druhé vydání. Seš. 13. Str. 43. Redaktor Frant. Zákrejs. Nákladem knihkupectví J. L. Kobrova. Cena 10 kr.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“. Redaktor Jakub Malý. Laciného vydání seš. 85. dospěl k Sandrart — Sedmíhradsko. Nakladatel J. L. Kober. Cena sešitu 24 kr.

— „Škola Božského Srdce Páně“ vykazuje v roč. XV. čís. 10. tento obsah: Cti otce svého! (báseň). — Dokončení římské ponti na posvátném Hostýně dne 4. září. — Zasaďme se o náležité zvelebení svatého Hostýna. — Okružník biskupa Strossmayera. (Pokračování.) — Měsíční ctnosti. — První všeobecná pouť Slovanů katolíků do věčného Říma. (Pokrač.) — Spolehlivý vůdce mládeže. (Pokr.) — Lodička Petrova (báseň.) — Poutní upomínky a zvlášť o Marianské Cele. (Pokrač. a dokonč.) — Neděle XVII. po sv. Duchu (s rytinou.)

— „Světobzor“, ročníku 15. čís. 39. má následující vyobrazení: Zajímavá kniha. České Budějovice. Taneční zábava v Asturii. Náleziště královských hrobů u Tbéb egyptských. — Čís. 40. má tato vyobrazení: Saltykov. Edip a Antigona na Kolonu. Maglaj v Bosně. Babiččiny brejle. Nedosáhne; — a čís. 41. Bosenské venkovanky z okolí Banjaluky. Na Schöningru v Blanském lese. Koňský trh v Uherském Hradišti. Před bitvou. Horká zřídla v Islandě. Mimo to příspěvky od Beneše Třebízského, Nečasa, dr. Durdíka, Krásnohorské a j. Přejeme si upřímně, by pečlivě redigovaný list tento kdo může odebíral.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

vdp. Mik. *Schmid*, kan., strážce a úd nejstarší kapituly Staroboleslavské, jub. kněz a č. rada kons., č. CCC., 5. října 1881 (nar. v Poličce 22. listop. 1801, vysv. 15. srpna 1829.)

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. *Razák*, farář u sv. Mikuláše v Praze, jmenován čestným kn. arcib. kons. radou;
- p. Václav *Hodík*, far. u sv. Víta v Praze, kn. arc. notářem;
- p. Vincenc *Švehla*, far. na Smíchově, kn. arc. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Novák*, koop. v Stupně, za far. v Skořici;
- p. Jos. *Plašil*, far. v Klobukách, za far. v Pozdni.

Uprázdňená místa:

Probošství při koll. kapitule v Staré Boleslavi, patr. J. c. k. apošt. Veličenstva, od 1. října 1881.

Místo *sidelního kanovníka* v Staré Boleslavi,

patron. J. Emin. nejd. p. kardinála a arcibiskupa Pražského, od 8. října 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jiří *Janko*, bohoslovec 4. roku v Jesenici, dne 6. října 1881.

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Schmied*, far. v Merfeldsdorfu, obdržel exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- P. Amand *Dimter*, č. ř. sv. Benedikta, za proz. admin. v Bezděkově;
- P. Bernard *Kleemann*, č. ř. sv. Ben., za kp. v Broumově;
- P. Maur. *Riedel*, č. ř. sv. Ben., za kp. v Něm. Vernířovicích;
- p. Al. *Nedvidek*, neom., za kapl. v Jablonci, odkudž
- p. Ant. *Langner*, za kp. v Železnici.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Poustka*, far. v Chrašticích, 6. září 1881 (nar. v Písku 30. ledna 1817, vysv. 22. července 1841.)

Jmenován jest:

- p. Jindřich *Kostlivý*, far. v Dlažďově, tajemníkem Dešenického b. vikariátního úřadu.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Pelikán*, koop. v Kladně (v Pražské arcidiecési), za far. ve Vonšově;
- p. Alois *Skala*, kp. v Červené Řečici, za far. v Zachotíně;
- p. Frant. *Rosa*, kp. v Chrašticích, za admin. v Chanovicích;
- p. Frant. *Lejčar*, koop. ve Hvoždanech, za admin. v Chanovicích;
- p. Frant. *Brožka*, kp. v Německém Rychnově, za kp. v Brloze;
- p. Martin *Homolka*, kp. v Zátoni, za kp. v Něm. Rychnově;
- p. Václav *Novák*, koop. v Bubovicích, za koop. v Sudoměřicích;
- p. Jos. *Jelínek*, neom., za koop. v Nové Kdyni;
- p. Jos. *Schürerer*, neom., za koop. v Nemanicích (Wassersuppen);
- p. Jan *Šebor*, neom., za koop. v Bubovicích;
- p. Jan *Rubík*, neom., za kp. v Hořepníku;
- p. Jos. *Plech*, neom., za prozat. kp. v Kamenici.

Uprázdňená místa:

Chraštice, fara patron. J. J. kníže Karla Schwarzenberka, do 30. října 1881.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla

reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Řeč na den všech věrných dušiček.

Neřekli ti, kteří šli mimo: „požehnání
Páně nad vámi“ — požehnali jsme vám
ve jménu Páně. (Žalm 128.)

Jako církev svatá včerejšího dne radovala se při upomínce na četný zástup, jež učení svým nebi odchovala, tak zase dnes truchlí a v oděv smutku oltáře a sluhy své odívá. A odkud žal onen, která příčina smutku pro církev Kristovu dnes? Máť tato choť Kristova ještě veliký zástup dítek, které sice v milosti Boží bez hříchů smrtelného zesnuly, a kteréžto pro poklesky malé a všední nemohly ještě vejíti v radost věčnou.

Duše tyto odsouzeny Bohem milostivým do očiště, kdež tak dlouho ohněm spravedlnosti Božské budou tříbeny, dokud dluhu svého nezaplatí do poslední haléře.

A z tohoto ohně očištěcového rozléhá se k uchu církve svaté pláč a kvílení. A utrpení těchto ubohých a úpěnlivé volání jejich o pomoc a přispění, toť ta příčina a pohnutka smutku a žalu, jakémuž se dnes církev svatá oddává. Onať sice jako Máti dobrá a pečlivá pamatuje na duše zesnulých při každé oběti mše svaté, při konání hodinek církevních tolikéž jest jich pamětlivá, když ústy sluhů svých kněží sedmkrát za den volá: A duše zemřelých skrze milosrdenství Boží ať odpočívají ve svatém pokoji.

Ale to vše nestačí církvi sv., a proto dnes po celém oboru světa katolického vysílá modlitby ku trůnu Páně, by Kristus Ježíš milostivě zkrátiti ráčil trest duším v očiště. Veškery mše svaté, které dnes se slouží, obětuje církev svatá rovněž ve prospěch ubohých duší v očiště v tom

úmyslu, by krev Beránka nevinného, Krista Ježíše, která s oltáře proudí umírníla žár trestu očištěcového.

A poněvadž snad nejednou mohly ubohé duše v mukách očištěcových žalovati na nás slovy žalmu 128.: „Neřekli ti, kteří šli mimo: požehnání Hospodinovo nad vámi,“ proto církev svatou i všechny své věrné dítky k tomu všemožně nabádá, by alespoň dnes dobrými skutky duším ubohým pomáhaly a přispívaly. A výtku dotčená: „Neřekli, kteří šli mimo, požehnání Hospodinovo nad vámi,“ skutečně jest spravedlivá, neboť zřídka jenom na duše pamatujeme; proto alespoň dnes po příkladu církve Páně jim pomáhejme, aby pravdou se stalo, co dále praví slova žalmu 128.: „Požehnali jsme vám ve jménu Páně.“

Pravdou jest, že my katoličtí křesťané na vás ubohé zapomínáme. Pravdou jest, že proseb vašich úpěnlivých a volání o pomoc mnohdy nedbáme. Pravdou jest, že i malé a nepatrné útěchy vám mnohdy neposkytujeme, ale dnes po předně církev svatá, matka vaše a matka naše, požehnala vám ve jménu Páně. Dnes také i my dítky její věrné a poslušné, žehnáme vám ve jménu Páně v pevné naději, že Pán nebeský požehnání toto rozhojní a rozmnoží.

Dnes s pomocí a přispěním Ducha sv. budiž rozjímání naše v slovech žalmu 128.: „Neřekli, kteří šli mimo, požehnání Hospodinovo nad vámi — požehnali jsme vám ve jménu Páně. Budiž dnes rozjímáním naším radost a útěcha veliká, jaké duše v mukách očištěcových dnešním dnem pociťují.

Nemilosrdný byl boháč, o němž Pán Ježíš praví, že každodenně hodoval s přáteli svými, tělo své odívaje v šarlat a kment za tou příčinou, že ubohému Laza-

rovi, jenž pln vředů ležel u vrat jeho, ani drobtů se stolu spadlých dátí nechtěl. Ano i psům boháčovým zželelo se chudáka onoho, proto přicházeli, aby lízali rány jeho.

Ubohým Lazarem, čekajícím u brány nebeské, a čekajícím na drobtý milosti Boží jest každá duše v očištění. Nešťasná jest, neboť sama nikterakž nemůže se vyprostiti a vybaviti z velkých muk. Čeká u bran krále nebeského, ale nemůže vejíti v říši nebeskou, pokud sama dluhu nezapraví anebo pokud někdo jiný nepřevzme částku dluhu onoho, aby ho zapravil.

A kdože jest nemilosrdným boháčem, jež i nerozumní tvorové útrpností zahánbují? Každý z nás přátelé milí jest jim, pokudž zřídka anebo nikdy duši v očištění pamětliv není. Myť zajisté hojně máme hody duchovní, máme mši svatou, máme modlitbu, máme almužnu, máme půst a máme mnohé jiné skutky dobré, kteréž duším v očištění můžeme přivlastniti s tím úmyslem, by Pán alespoň částku trestu jim prominul a do říše nebeské je pozval. A kolik potřebí peněz, aby dítě mohlo přispěti ku pomoci otci anebo matce, aby manžel mohl přispěti manželce anebo manželka manželovi, aby bratr přispěl ku pomoci sestře anebo bratrovi, a přítel příteli?

Kdo můžež, dej na okrasu chrámu Páně, dej na mši sv., aby užítky této oběti předražené přivlastněny byly těm, za něž jsi povinen se modliti. Snad zanechali ti rodiče majetek obtojný, snad k vůli tomu, že chtěli tobě něco zachovati, přivlastnili si i co jim nenáleželo, nyní je to tíží, nyní musí býti v žaláři očištcovém tak dlouho, pokud onoho dluhu do posledního haléře nezapraví. Snad i na mnohé dítě volá otec a matka z očiště: „Ti, kteří šli mimo, syn náš a dcera naše, nedbali úpěnlivého volání našeho, neřekli: Požehnání Hospodinovo budiž nad vámi.“ Nepřivlastnily nám děti naše ještě nikdy blahých účinků a hojného požehnání, kterých se mnohým jiným z této oběti předražené dostává. O kéž alespoň dnes každý syn a každá dcera mohla říci ze srdce upřímného: Otče a matko milá, ovšem pravdu máte, že jsme chodili nevšímavě mimo vás volající, že jsme nikdy ještě neposkytli vám úlevy ze mše svaté vyplývající, ale dnes dokazujeme, že láska k vám nevyhasla ještě úplně v srdci našem, dnes jsme vám požehnali jménem Páně, dnes jsme se postarali, aby i za vás někdy byla sloužena mše svatá. — Kdo chudý jest, že nemá ani na po-

třeby nezbytné, může tím pomoci, že sám častěji zbožně mši svaté jest přítomen. Dnes jest den příhodný, kdy i nejchudší může potěšiti své milé a drahé v mukách očištcových, když zajde na hřbitov, tam poklekne u hrobu a pomodlí se za duši zesnulého.

Připomenouti zde musím, jak truchlivý a žalostný pohled skytá kolemjdoucím hřbitov katolický, na kterém na hrobech nejsou žádné kříže. Jak má býti označeno místo ono, kdež odpočívají katoličtí křesťané významněji, nežli se to děje znamením svatého kříže? A stojí zbudování a postavení jednoduchého kříže tolik? A nemohou-li i nápisy náhrobní, kteréž na křížích se nalézají býti poučením a povzbuzením tomu, kdo hřbitov navštěvuje. A pamatuj, že staviš-li na hroby svých milých a drahých kříže, vyznáváš tím, že byli ve znamení tomto pokřesťeni, že stali se tímto znamením dítkami Božími a dědici života věčného. Ukazuješ a dáváš na jevo, že tímto znamením často v životě se znamenali, že kříž trpělivě nesli, že s tímto znamením víry naší na věčnost se odebrali a že ve stínu svatého kříže nyní pokojně po dokonané pouti odpočívají, očekávajíce slavného vzkříšení. Tak můžete posloužiti svým zesnulým příbuzným. A byť na ně nikdo nepamatoval, nebudou alespoň na dnešní den přece bez radosti, neboť ty přecetné a přehojné mše svaté, které dnes za duše v očištění jsou obětovány, i jim donesou hojného užitku a hojné úlevy. Modlitby, které dnes církev svatá za duše v očištění koná, pomáhají všem bez rozdílu.

Na tento den těší se duše po celý rok, dobře věduce, že hojné milosti, hojného ulevení a občerstvení se jim dostane. — Zvláštní obraz Krista Pána na kříži to znázorňuje. U paty kříže Páně šlehají plameny očištcové, v kterých viděti lidi, ani prosebně ruce ku kříži Páně vzpínají. Pod křížem, na němž Spasitel pní, stojí Matka Páně obklopena četnými anděly. Z těla Kristova proudí krev, kterou Rodička Boží do nádoby podstavené sbírá. Z této nádoby veliké, stojící pod křížem, nalévá do nádob menších krev předrahou Syna svého, podává ji andělům a tito spěchají s ní do muk očištcových. A kam ta svatá krev ukápla, tam zmírněn trest.

A jestliže kdy myšlénka obrazně vyznačena stává se skutkem, jest to zajisté dnešního dne. Dnes proudem mohutným teče a řine krev Kristova s kříže, neboť

na přechetných oltářích koná se oběť mše svaté. Pobožnost svatého růžence, konána za duše v očistci, toť nádoba veliká, stojící pod křížem, do nížto Matka Páně krev předrahou svého milého Syna shromažďuje. A svatí andělé dnes od oltáře Páně kvapí do muk očistcových, by tam krví Beránka nevinného Krista Ježíše uhasili žár veliký, jakýmž spravedlnost Boží duše ubohé očisťuje.

Poznáváte poněkud, jakým to pro nás dobrodiním, že jsme dítkami církve svaté katolické? Vždyť nižádná jiná církev nekoná památku všech v Pánu zesnulých. Nižádná jiná církev nemodlí se za své dítky zemřelé. Nižádná církev mimo katolickou a řeckou nemá místa, kdežto duše po smrti se očisťují. Všude jinde naleznete místo odplaty neb trestu věčného. Nedá se ovšem upříti, že církev svatá jest matkou přísnou, kterážto dítkám svým mnohé povinnosti ukládá, kterých nemají církve jiné. V těchto církvích se dobře žije, ale v církvi katolické se dobře umírá, tak pravil sám spoluzakladatel těchto nových církví Filipp Melanchton. Neboť jen církev katolická nezapomíná svých zesnulých dítek, ona slouží a obětuje za ně oběť novozákonní, ona hojně modlitby odesílá za ně ku trůnu Božímu, a kdežto v jiných církvích platí dnes slovo žalmu 128.: „Neřekli, kteří šli mimo, požehnání Hospodinovo nad vámi;“ — může samostatná církev svatá utěšeně a radostně volati k duším v očistci, slovy dalšími téhož žalmu: „Požehnali jsme vám dnes jménem Hospodinovým.“

Musím ale též připomenouti, že zabývá se těchto milostí přehojných každý, kdokoli v životě vezdejším hlasu církve svaté nedbá a přikázání jejich neplní. Neboť už sám Hospodin ve čtvrtém přikázání slibuje dlouhý život a blaženost dítkám, kteréž matku svou ctí. A neníť matkou naší pouze matka, která nás zrodila pro život časný, nýbrž i církev svatá jest též naší matkou ona nás zrodila na křtu sv. a učením svým svatým pro život věčný. A proto i této matky duchovní musíme sobě vážiti, musíme ji milovati a ctíti, a musíme také zároveň lásku tuto dokazovati zachováváním přikázání církevních. A komu snad by se zdálo, že nevztahuje se čtvrté přikázání Boží i na církev sv., že nemusí církve poslouchati, tomu uvádím na mysl výrok Krista Ježíše: Kdo by pak církve neuposlechl, budiž tobě jako pohan a ve-

řejný hříšník. A duše pohanů a veřejných hříšníků nejsou v očistci, a proto za duše neposlušných katolických křesťanů se dnes církev svatá nemodlí a neobětuje mše sv. Vždyť tyto dítky neposlušností svou od církve se odloučily, a proto nemají podílu na duchovních pokladech této chotě Kristovy, kteréžto poklady sestávají ze zásluh Kristových, Marie Panny a všech svatých.

Kdo v neděli a ve svátek nebývá přítomen mši svaté, kdo už snad po mnoho let nebyl ani u sv. zpovědi ani u sv. přijímání, věz a pamatuj, že nemáš podílu nižádného na duchovních pokladech církve svaté. Za tebe nebude církev svatá se modliti, protože duše tvá nebude do očistce odsouzena. Musímeť přátelé milí dobře si pamatovati, že odsoudí-li Pán Bůh duši některou do očistce, ač mnoho tam trpí, přece i přes to veliké milosti dosáhla. Onať jest osvobozena od ohně věčného a ví nad to s jistotou, že až čas očisťování uplyne, u Boha v nebesích bude se radovati.

Když Nabuchodonosor král dal vho-
diti tři mládence v pec ohnivou, tu veliké útěchy našli v tom, že Hospodin poslal anděla svého, který jich ochránil, že žár jich neztrávil. Jak se potěšili, když anděl Boží k nim sestoupil! I očistec jest podobným místem, ve kterém duše bývají očisťovány. A kdykoliv někdo z nás ve prospěch duší v očistci něco dobrého učiní, buďto nábožně jest přítomen mši sv. a obětuje ji za duše v očistci, anebo se za ně modlí, postí a dává almužnu, pak jest také andělem, sestupujícím do muk očistcových. A těmito dobrými skutky umírňují se tresty jejich.

Ó řidmež se přátelé milí příkladem církve svaté. Jaká to i útěcha pro nás, víme-li, že jako my se modlíme za duše v očistci, že právě tak i za nás budou se modliti. Budeme-li konati večer po osm dní pobožnost za duše v očistci aneb každý pátek v postě, tu snad ony budou volati: Řekli ti, kteří šli mimo, požehnání Hospodinovo budiž nad vámi. Trojjediný Bůh se smiluje ku prosbám našim, dá jim lehkého odpočinutí a světlo věčné svítiti jim bude ve slávě věčné. Amen. K.

Posvátné harmonie.

I.

Kterak velebiti mám Tě, Pane?

Ty jsi všechno ve všem vždy a všudy,

Tebou kvetou ráje, nebe plane,
Tobě hymny pějí nebešťané,
a já jen tvor matný jsem a chudý,
kterak velebiti mám Tě, Pane?!

Z kalných očí proud mi slzí kane:
bol i blaho moje v nich se topí,
vše co blaží, Tebou mi je dané;
duše vidí nebe uchystané
a kol kolem lásky Tvoji stopy:
ký div, že mi z očí slza kane?!

Slzy z očí kanou Tobě, Pane!
má řeč planá jest, a jazyk chudý
nevypoví, co mi v duši tane,
Tebou stvořené a milované;
a tak projat touhami a trudy,
slzou v oku velebím Tě, Pane!

Slzou blaha velebím Tě, Pane!
bolnou slzou lásky své a skruchy:
O kéž hymnem každá z nich se stane
nade hvězdy líbou vůní vane,
a já s Tvými sdružen svatoduchy
kéž smím velebiti Tebe Pane! —

II.

Jak blaho duši, ježto cítí
Tvou lásku, Jesu můj —
a smí se blížiti a zřítí,
jak trůn se leskne Tvůj!
Hle, trůn Tvé lásky na oltáři
mi kyne jasnou září,
a ve sbor svatohlasý svůj
mne vábí nebešťanův davy,
bych slavil Tě, jak cherubi Tě slaví.

Já cítím lásku Tvoji, Pane,
i utajenou zřím,
a v nebe hledím zotvírané
svým zrakem blaženým
znám, Jesu — znám, jak Bůh můj blaží,
a rájův na popraží
Tě nice v prachu velebím:
pět s cheruby — ač touhou hoří,
má duše nesmí — v prachu jen se koří.

Tys, Jesu, Bůh můj, dárce spáasy,
zdroj pravdy, života,
Tvým sluncem tratí se a krásí
běd spousta; nicota;
Tys tvůrce a král všehomíra,
Tvé oko v každou hloubi zírá,
Tvá láska nebem bleskotá; —
já zřím to — cítím . . duch se tají . .
a hymny ve slzách se rozplývají!

Ó tecte, tecte slzy moje,
slav Pána němý ret,
a tužeb utajených roje
se neste do nade svět! —
Kde pěje slávu Panův Pánu
Sbor sborů nebešťanů,
má duše nuzná nesmí pět:
jí blaho — ve tvář hleděť tváří
a kořiti se Lásce na oltáři! Václav Štulc.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Méně od vědoucnosti, více od ctnosti. S. Ignat. ap. Bart.

Ne kdo mnoho, ale kdo věcí užitečných
ví, v seznam učených náleží. Jak mnoho jest
ve věcech ješitnosti! Věděti to, jež neprospívá,
téměř hraničí s neznalostí.

Škodí věděti to, jež neprospívá, ba často
i to, jež prospívá; neboť vědění nadýmá, krmí
pýchu. Jakož není odtud blaženější vůle, že se
jí množších věcí zachtělo, tak ani mysl není
zdravější, že přemnoho ví. Chtivost vědoucno-
sti byla první příležitostí hříchu.

Nesťasten člověk, jenž ví všechno stvoření
a nezná ani sebe ani Boha; blažen však, kdo
tyto zná, byť onoho neznal. Ty věci, jež jsou
nad nás vyvýšeny, lépe jest uctivě oblibovati
než rozumem pytvati. Srdce budiž více nastro-
jováno než rozum.

Učme se nikoli pro domnělost ale pro ži-
vot, nikoli k zábyvce ale k užitku. Učme se
živu býti, nikoli mluvit, konati ctnost, nikoli
zpytovati, to jest: jádra oblibujme raději než
skořápky.

*Veškerý med, jež nasbirati možno s květů
toho světa, nemá do sebe tak veliké sladkosti
jakou má v sobě žluč a ocet Pána Jesu Kri-
sta.* S. Ignat. ibid.

V název šťastnosti nespravedlivě se uvá-
zaly zábyvky světské, kterýž jim nepřísluší tím
více, čím nic není nešťastnějšího než zdáti se
šťastnu a nebýti; leč snad ty pokládáš za šťast-
nost příčiny věčného ztracení.

Tělesná rozkoš dráždí naši chtivost a ne-
nasycuje, nenaplnuje ducha ale zkormucuje;
krůpěji sladkosti nesmírným hořkosti mořem
zatápí a za lichotnější okamžik kupuje sobě
věčnou strast.

Jako z hořkých bylin med umění dělati
včelky, takž i hořká Krista trpícího památka
sladkosti zavdává, jen buďte, kdoby jí chtěli
okoušeti. Tať jest moc té svaté lučby.

Hořkne, cokoli sladkého svět podává i sladne, cokoli se přibází hořkého, an Kristovo utrpení před myslí se vznáší.

Kdybych měl pohotově zlato celého světa, nepodporoval bych ani krejcarem toho, jenž svou vinou nehodna se učinil svatého náboženství.

Ztracen-li poklad, což se tu slz prolévá! Jde-li o zdraví, což tu starostí trápívá. A tak veliké dobré, jakým jest základ věčné blaženosti, závdavek milosti Boží, sázeli bychom mezi tretky?

Veta jest o zdraví, když se v nejhorším stavu nemocný necítí, nýbrž myslí, že jest v tom výborně, an velikými kroky samé smrti se blíží. Hynouti, aniž toho cítiti veliká Boží pokuta jest.

Nechat nebe takovým lidem přízně či trýzně posílá, vždy poskytuje příčiny, aby se bylo čeho báti: když přeje, lze sobě mysliti, že jejich dobré skutky zvažuje; když sužuje, tehdy zase že mstí.

Méně štědrý větším dílem bývá Bůh k těm, kteří v naději a chtivosti většího jmění od Boha přeč se odkradli, hodni jsouce méně přijímati, poněvadž mzdou stonásobnou opovrhli přísazně připověděnou.

To bylo by snesitelnější; ale těžší jest výše pravený hněvu Božího důvod. Kdo ruku svou ke pluhu přikládá zpět se ohlíží, nehodí se království Božímu.

To budiž tobě prvozásadou: Začeti hovoru snadno ponechávej jiným zemské věci chutnající, sobě však ponechávej konec a závěrek, a jakýkoli kov hovoru přijmeš, hlediž ho napustiti zlatem. S. Ignat. ibid.

Žádáš-li s apoštolem národů lstí posvátnou jiné jímáti, vtipu čižbářova užívati máš. Čižbář ptáka, jemuž nástrahu strojí, hlasem nápodobuje, aby ho liběji přivábil; rovněž ty zdílností hovoru na lidskou dobromyslnost polécej.

Tělesný člověk nehned chápe těch věcí, jež jsou Ducha. Aby vzhůru zpřímí se mohla, k tomu znenáhla aniž toho znamenajíc duše budiž přiváděna a od věcí zemských nikoli skokem, ale jako po stupních k věcem svrchním povznášena. Násilí léká.

Střídavá ta přímluva jest divotvorkyně, záznaky činí: urputnou hrud, kterou násilná řeč pohnouti nemohla, jemnější tato sstoupenost na vosk změkčí i dá se přetvořiti na jakou formu chtíti budeš.

Nejprve příchyllost získána býti má, kterou jakmile jednou zíštes, jaté držíš srdce i

snadno je od zemských věcí k věčným navedeš, ano za tebou samoděk půjde.

Hrobní kvítí.

Sebral a uvil B. Hakl.

1. Dítěti.

Milé dítě, libě dřímej,
sladký tebe sen objímej
v tvé kolébce tajemné;
dá Pán, že tě v slávy jase
jednou uvidíme zase —
v době touhy dojemné.

2. Těž.

Ustaň otče, matko, lkáti,
že váš kvítek záhy zvad';
Pán, chtě vyšší krásy dáti,
přesadil jej v rajský sad.
Odpočívej, dítě drahé,
libě v tichém země stanu;
vrátí se zas chvíle blahé,
vstříc až půjdem' Kristu Pánu.

3. Jedinému synu.

Zavál větrík od půlnoci,
ledným dechem zhubil zeleň,
urval rukou nelítostnou
jarý květ mladého žití.
Darmo pěstován jest láskou něžnou,
darmo plálo zlaté slunko jihu,
zvadlý květ k životu nevzbudilo.
Nejen Bohu mil, též nám jsi byl.
Tvoje něžné srdce, mysl vroucí,
v paměť vryly obraz nehynoucí;
touha po Tobě dřív nepomine,
pokud anděl smrti nepokyne. —

(Sl. Marie Haklova svému bratru v Jilemnici.)

4. Těž synu.

Synu, spi zde spánek věčný,
z něhož nepovstaneš víc;
ach, bol náš jest nekonečný,
hořkáť slza truchlých líc.
Sladce spi v tom tichém loži,
až i nás hlas dojde Boží:
Vstaňte, vstaňte! Hospodinu
úcty skládat za svou vinu! —

5. Panně.

Zaměnila duše zbožná
žití svého nový běh;
s námi býti není možná,
neb Ten, jenž ti život vdech',
ženich duší, Kristus Pán,
kterýž libuje si v ctuosti,

pannu volá v nebes stan,
zdobí věncem nesmrtnosti.

6. Rodičům a dvěma dítkám.

Odňal dítkám otce, matku,
vševládnoucí nebes Pán;
požehnal na zdejší statku,
přec jim život nebyl přán.
Rodiče však svoje dítky
touží *tam* mít u sebe;
proto Pán je, útlé kvítky,
sám přesadil do nebe. —

7. Matce a dítku.

Byl květný máj a růže kvetla
při růži milé poupátko;
A růže, aj zjev z říše světla,
a poupě? Vesny děťátko.
Však zavál chladný smrti dech
a květ i poupě záhy zmořil;
tu slyšán kol jen bolu vzdech,
a srdce v moře žalu nořil.
Kdy vyschne moře slzí těch?
až ustane poslední vzdech!

8. Matce, náhle zemřevší.)

Náhle, Bůh tě, matko drahá
od nás k sobě povolal:
srdce kvílí, marná snaha,
zas tě dá, jenž nám tě vzal.

9. Těž matce.

Znáš, čím dobrá matka jest?
zlatem, pokladem i andělem.
Dobrá matko, věčná buď ti čest,
sláva nebes tvým buď údělem!

10. Těž matce.

Oko zhaslo, srdce ustalo,
ruka dětem nežehná:
jim jen trpké hoře zůstalo —
tam je obejmě zas ruka tvá.

11. Matce a choti.

Drahá choti, milá matko,
ach, kterak by bylo sladko,
s tebou v tichomilém hrobě
nyní odpočinout sobě!
Srdce bolu, ach, kdo odvolá?
kéž za tebou nás Pán zavolá!
Oživněte spráchnivělé kosti,
dej nám všem Pán vjíti do radosti!

12. Manželce.

Spi zde sladce, drahá, v zemi chladné,
ticho vůkol k spánku tebe zve;

aj, zde všechna světa krása vadne,
ne však paměť na miláčky své.
Ale tamo, v nebes rozlehlosti,
tam přebývá blažený tvůj duch;
tam odměnys došla za své ctnosti,
tam, kde bydlí spravedlivý Bůh!

13. Těž manželce.

Věrná choť zde v libém chládku
sladký spánek klidně spí;
anděl smrti kynul tělu,
duše v oné říši dlí.
Manžel choti, dítky matce
pomník tento postavili;
srdce žal nic neutiší —
poklad drahý ztratili.

14. Matce.

Na tvém, drahá matko, hrobě
lkají děti, truchlíce po tobě;
tvá však ruka slzy jejich vroucí
s tváří ubledlých víc nestírá,
a bol v srdci jejich nehynoucí;
slovo těchy na rtech umírá;
však nás brzy, brzy tam
s tebou spojí Pán Bůh sám.

15. Těž matce a manželce.

Libě odpočívej, dobrá matko,
klidně spi, manželko ctná;
po práci se večer dřímá sladko
a ten život — práce klopotná!
Hojněs rozsívala, kéž tak klidíš,
kéž i nás v životě lepším vidíš!
Kristus Ježíš, soudce, vlídně suď,
lidským mdlobám milostivým buď!
(Dokončení.)

Osudy církve katolické na Rusku v posledních sto letech.

Časová úvaha.

(Pokračování.)

Nevěře oddaná carevna Kateřina, která nastoupivši vládu r. 1762. po celých 34 let seděla na trůnu Ruském, pokusila se hned v počátcích panování svého odlučovati katolické Ruteny od Říma a převáděla je do církve rozkolné. Počinání její po výtce násilím provázeno byvši do-
spívalo záhy k truchlivým výsledkům. Ač-
koli pak mírem Grodnenským (1793) slavně
zaručena byla svoboda náboženská, zrušila
císařovna o své újmě nejedno biskupství

a donutila málem deset tisíc farářů, 150 klášterův a celkem osm milionů katolíků, že odpadli od víry otců svých a naklonili se bludům.

Nástupce její na trůně, nedůvěřivý a vášním hovící Pavel I., napravoval částečně chyby předchůdců svých a snažil se usmířiti si vrchní hlavu církve katolické. Přízeň, kterou prokazoval řádu rytířů Malťanských, přenášel i na poddané katolíky. Než úplné, právné svobodě netěšila se církev Římská ani za vlády Pavlovy. Císařské úkazy rozhodovaly na dále jak o záležitostech světských tak i o věcech duchovních. Stanově malicherné zákony o stříhu šatu a tvaru klobouků učinil se car směšným; zvětšuje práva policie a tvoře z ní pověstnou inkvisici zošklivil se i těm, kteří dříve rádci jeho bývali. V noci na 24. března r. 1801. vnikli spiklenci do ložnice jeho a zardousili cara vlastním jeho pasem.

Mírumilovný Alexander I., který po smrti Pavlovy ujal osiřelý trůn Ruský, byl příliš zaujat událostmi vyvolanými smělou statečností světoborného Napoleona, nežli aby podnikati mohl značnější změny na poli náboženském. Upad do osidel ošemetné paní Krüdenrové naklonil se náhledům protestanských pietistů a návodem jejich vypudil ze země Jezuity, které sama Kateřina na Rusi ponechala, a zakázal katolíkům míti jakékoliv styky se středem církve jejich, městem Římem. Ačkoliv nejednou se zdálo, že směřují úmysly jeho ke blahu státu, nebyly přec prosty chyb tehdejšího ducha časového. Šlechta Ruská znamenajíc, že se blíží konec poddanství lidu selského, zanevřela na cara a snažila se zadržeti úpadek moci své. Neméně těžce bylo neseno, že ve věcech školských zaváděna krutá nevolnost. Alexander rozšířiv říši svou o Finsko, Bessarabii a část zemí Perských a Polských a založiv tak zvanou „svatou alianci“ ocitl se dne 1. prosince 1825 na marách, a nikdo nemohl udati pravou příčinu předčasné smrti jeho.

Uprázdňený trůn nastoupil po něm Mikuláš I. Třicet let trvala krutovláda bezohledného panovníka toho. Osvojiv si zásady Petra Velikého a Kateřiny uváděl opět ve skutek oblíbenou myšlénku jejich o jednotě víry. Ministr Šiškov vypracoval podrobný plán, dle kterého mělo se pokračovati v dílu zhouby, násilí a ukruťtenství. Miliony katolíků mocí a lstí měli

oloupeni býti o poklad sv. víry své. Odpadlík jakýs, jmenem Siemaszko, přispěl ku pomoci radou svou, aby podfal se základní kmen církve katolické tím, že zruší se řád Basilianův. Vědělť předobře, kolik statečných biskupů vyšlo z proslaveného společenstva toho; byl přesvědčen, že členové jeho přísným, neúhonným životem svým jsou nejhlavnější oporou církve Řecké s Římem sjednocené. K zrádně radě Siemaszkově zrušeno bylo veliké množství klášterů a počet zbývajících obmezen toliko na čtyry a dvacet. Tyto podřízeny byly konsistořím, nad nimiž dohledem bděl ministr osvěty. Přijetí do kláštera učiněno závislým na svolení ministrův, a ježto nikomu se ho více nedostávalo, bylo o neblahém osudu klášterů tím rozhodnuto. R. 1826 zakázal car, aby netiskly a nerozšiřovaly se katolické katechismy a jiné knihy náboženské; školy obecné a vyšší pro vychovávání katolického duchovenstva v Bělorusku a Litvě byly uzavřeny a studující bohosloví byli posíláni do rozkolnické školy v Petrohradě.

Konečně přiložena sekyra ke kořenu, poněmáhla rušeno bylo biskupství za biskupstvím, mohutnými ranami její ničeno vše, co posud jen živořilo, až konečně r. 1840 vydán byl úkaz, kterým se i jméno církve „Řecko-sjednocené“ naprosto z Ruska vypovídalo. „Se sjednocenými jsme Bohu díky hotovi,“ psal car Mikuláš Benkendorfovi, „nyní se pustíme do katolíků.“ A císařské slovo jeho v brzku se vyplnilo. Již dříve bylo nařízeno, aby všechny dívky ze smíšených manželstev zplozené po řádu Ruské církve byly křtěny a vychovávány, aby katolíkům, kteří se odhodlali vstoupiti v manželství smíšené, uštědřeno bylo státem hojné věno; již před tím bylo dovoleno ženám, jichž manželé v žaláři věk trávili, aby vešly v sňatky s rozkolníky a odpadlíky z kněžstva; nyní pak přísně bylo zakázáno zpovídati osoby z cizí farnosti, faráři nesměli bez svolení úřadu překročiti meze své osady, zapověděno bylo stavěti nové kostely a každému vzaty byly statky jeho, kdo do církve katolické přestoupil. Císařský výnos z r. 1842 zabavil všechny statky církevní, movité i nemovité; v každém kostele katolickém musil býti trpěn oltář pro bohoslužbu rozkolnou, a nebylo-li na dvě míle v okolí katolického kněze, vykonával obřady za něho ruský pop. Rozkolníkům vydány v šanc hřbitovy katol., semináře, jak jich byla hrstka,

podřízeny akademii Petrohradské, jež opět podléhala ministerstvu vnitra. Dva učitelové v semináři musili býti vzati z laiků, a to příslušných církvi Ruské. V několika málo letech zmizely již všechny kláštery a život duchovní byl v pravém smyslu slova udusen. Žalář a vyhnanství do Sibíře přispívaly seč jen byly. Nesčíslný počet katolíků, mezi nimi i starci 80letí, vlečeni byli do vyhnanství. Každý úředník, který uvedl v neštěstí to čtyři tisíce katolíků, byl ozdoben a odměněn „řádem na uznání zásluh“. Což divu, že 12 milionů katolíků ztenčilo se dříve než v 20 letech na půl třetího milionu! V týž čas předstoupil pronasledvatel jejich car Mikuláš před hlavu křesťanstva, sv. Otce Řehoře XVI., a jako nový Attila Lvem byl pokořen.

(Pokračování.)

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

„Pravdu díš, ctihodný bratře, bude to blažené shledání a radost nevýslovná. Než upomenuli se na to, jakou oběť stála moje svoboda, srdce bolesti mi puká a veselí se mění v zármutek veliký. Bylo by lépe bývalo, kdybych sám byl trpěl a neuvalil útrapy na nevinné bratry vaše . . .“

„Netušil jsem ani, šlechetný panici, že by myšlénka taková mohla ve vás vzniknouti. Což myslíte, že vysvobození vaše souvisí s neblahým osudem jejich?“

„Jsem o tom pevně přesvědčen!“

„Tož mýlíte se a zbytečně trápíte. Los jejich byl dříve rozhodnut, nežli vás potkalo neštěstí. Víím to zcela bezpečně a doufám, že mi také uvěříte. Nikdo posud nemá tušení, jak z vězení jste vyváznouti mohl. Tím méně možno pomstu vzíti na strůjcích vaší svobody!“

Mladý pán Stradovský z hluboka si oddechl. Přesvědčivá slova bratra Romualda poněkud jej upokojila.

„Kéž by tomu tak bylo, jak praviš, ctihodný bratře,“ řekl po chvíli. „Ale jakýsi vnitřní hlas mi praví, že já jsem příčinou utrpení jejich. Ach, co činiti, aby-
chom získali svobodu těm dobrým otcům?“

„Plán máme již hotový, urozený panici,“ šeptal bratr Romuald a naklonil blíže hlavu svou k mladíkovi. „Jestliže pomoc

Boží bude nám nápomocna, trvám, že cílem se nemíníme.“

„Zdaliž i mně svěříte úlohu nějakou,“ ptal se rychle mladík a aby zabezpečil kladnou odpověď, chopil se ruky průvodcovy a tiskl ji srdečně do svých dlaní.

„Zajisté, že jsme na vás pamatovali,“ pravil vyhýbavě bratr Romuald, „avšak musíte setrvati nějaký čas zde v úkrytu. Je potřeba, aby události posledních dnů poněkud v zapomenutí přišly. Nyní bylo by to na výsost nebezpečné do města osobně se odvážiti!“

„Nebudu dlouho otálet,“ horoval mladík a předešlý zármutek prchl úplně z ubledlé tváři jeho. „Ach, jak se mi ulehčí, až dobrého otce Šebíře opět na svobodě uzřím!“

„I on bude velebiti Pána, až se mu zpráva donese, že jste na svobodě. Pamatuji se, co pravil, když mne do města posýlal, abych vyzvěděl, co se s vámi děje. „Bratře drahý,“ děl, „doslechl jsem, že veliké neštěstí stihlo Stradovské. Dnes v noci uloupili bezbožníci dobrému panu Alešovi syna a zavlékli ho tuším do Chrudimi. Vezmi ještě jednoho bratra sebou, na kterého nejvíce můžeš se spoléhati a co možná nejdříve pospěš do města. Doufám pevně v Pána, že se ti podaří jej nalézt a nazpět přivést. Budu ti vděčen až do smrti za dobrý ten skutek, jestliže jej s pomocí Boží vykonáš!“ — „A hle, když jsem byl tak šťasten,“ dodal po chvíli Romuald hlasem, jenž o vnitřním pohnutí svědčil, „nezastihl jsem otce Šebíře již doma, ba v sutiny obráceno bylo tiché sídlo naše a bratří moji do žaláře odvedeni . . .“

„Stůjte! Kam vás cesta vede?“ ozval se pojednou neznámý hlas a z houštiny vykročil do prostřed cesty silný muž.

Oba pocestní stanuli jsouce nemálo ustrnutí.

„Jsi ty to, Lukáši?“ zvolal pojednou mladý Jan Stradovský a rychle přikročil k přísnému rušiteli cesty.

„Můj ty Bože!“ zvolal tento a líbal ruku synovi pána svého. „Kam jsem dal oči, že jsem vás hned nepoznal?“ divil se a spráskl při tom ruce.

„Nu, odpouštím ti od srdce, že jsi nás polekal. Za to však musíš nás rychle k otcí mému dovésti,“ poroučel Jan a pohlížel vlídně na překvapeného Lukáše.

„I arcť že dovedu. Ale to nemohu si nijak odpustiti, že jsem byl tak zpozdilý a vás polekal. Divná čeládka potlouká se

lesem; člověk musí býti stále na stráži, aby nezvanci nějací nás opět tu nepřekvapili," omlouval se starý věrný sluha a stále ještě stál u prostřed cesty před přichozími.

"Tedy aspoň nyní nás propust a doprovod," žertoval bratr Romuald a bral Lukáše za ruku.

"Jsme blízko domova," odpovídal sluha, a netřeba než několik kroků učiniti. "Bydlíme v lesní chýži tu v levo. Již včera hodlali jsme odtud se vzdáliti, ale k výslovné žádosti urozené paní zdrželi jsme se tu ještě dnes. Ta radost, ta radost, já ji nepřeziji," dodal po chvílce.

Zabočili v levo do lesa. Jan vyptával se na všechny, kteří kdy tvořili hradní čeleď v domě otcovském.

"Rozběhli se všichni," pravil Lukáš. "Já jediný a starý hradník zůstali jsme věrni panům svým. Hradní chudera se roztonal z bolesti nad ztrátou, kterou jsme utrpěli, když z nenadání byl jste nám uloupen. Jak se mu ulehčí, až vás opět uhlédá," dokládál a mnul si radostí ruce. "Já to pořád tušil, že se brzy vrátíte. Bůh mi svědek, dnes se mi o vás zdálo. Viděl jsem vás v nejkrásnější šat oblečena s bílým péřím za biretem. Z daleka jste na mne kýval. Hned ráno jsem to hradnímu vypravoval, ale on vrtěl tolíko hlavou a neodpovídal. Dělá si pořád výčitky, že vás tehdy sám nevyprovázal za nešťastné té noci. Nu ten bude mít radost; trvám, že zas co nejdříve se uzdraví."

"A jak se stalo, že jste až sem se dostali do horských lesů?" tázal se Jan vida, že by hovornost Lukášova neměla konce.

"Můj ty Bože na nebi! Bylo zle s námi. Na Stradově byli jsme obklopeni se všech stran; les hemžil se jen vojskem. Dobrotivý pán náš nebyl by opustil hrad ani za poklady celého světa. Byli bychom ukázali, že se nebojíme těch hejsků nezvaných, kdyby jen bylo k boji došlo. Než posel z Kláštera důtklivě radil panu Alešovi, aby opustil hrad. Konečně po dlouhém domlouvání a zdráhání učinili jsme tak a z večera vykročili jsme ze Stradova. Celou noc trmáceli jsme se lesem. Teprve ráno uhostili jsme se zde a od té doby tu trváme. Panošové odešli do okolních vesnic a časem přinášejí zprávy o tom, co se v kraji děje. Tam to stavení, vidíte je, toť útulek náš!"

(Pokrač.)

Vítězná síla církve Páně.

(Úvaha apologetická.)

Jest utěšenou podívanou a zároveň i mocným důkazem pravdy, hledíme-li upřeným zrakem ode Lva XIII. zpátky nepřetrženou řadou až k Simonu Petrovi, jež učinil Kristus knížetem apoštolův; odtud pak přistoupiče k řadě velekněží, kteří sloužili pod zákonem starým, dojdeme-li až k Aronovi a Mojžíšovi; od těch konečně až k praotcům a k počátkům světa! Jaká řada! Jaká podívaná! Jaká posloupnost a souvislost! Potřeba-li jest mysli lidské, jež sama od sebe nejista a nestálá jest, aby v otázkách o věčném spasení nabyla jistoty a bezpečnosti, která větší utorita než církev katolická může ji upokojiti, shrnujíc v sobě všechnu autoritu věků minulých i všechny dávné tradice lidstva až po jeho začátek?

Tou příčinou společnost, kterou Mesiáš, očekávaný po všechny věky, konečně založil na skále, a kde Petr a jeho nástupcové z rozkazu Kristova drží první místo, sama sebou, svou posloupností se ospravedlňuje, majíc ve svém věčném trvání známku, že jest dílem ruky Boží.

Tato posloupnost jest známkou, kterou kromě církve Boží žádná sekta, žádná jiná společnost se nemohla vykáhati. Původcové sekt mohli církev napodobiti ve mnohých věcech, říkajíce, že jako ona i jejich společnosti od Boha jsou založeny: avšak tato řeč z jejich úst není leč slovo u vítr mluvené. Neboť stvořil-li Hospodin člověka, a stvořiv jej k obrazu a podobnosti svému, neopomenul-li nikdy jej také poučiti o prostředcích, jimiž by mu sloužil a se zalíbil, — která sekta se nemůže vykáhati touto posloupností až od počátku světa, není od Boha.

Zde před tváří církve se shrknou všechny společnosti náboženské a všechny sekty, kterých lidé si vzdělali buď v křesťanství buď mimo křesťanství. Prorok Arabův na př., Mahomed, mohl se snadno vydávati za vyslance Božího a potáhnuv na svůj úmysl národy svrchovaně nevědomé, mohl kořistiti z rozbrojů ve svém sousedství a zbraní zakládati náboženství zcela smyslné: ale nikdy neopovážil se tvrditi, že byl očekávan, slovem, nikdy ani sobě, ani svému náboženství nemohl zjednati ni skutečného ni zdánlivého spojení s věky minulými. Podobně kdo mezi křesťany nové sekty zakládali, mohli víru svým přívržencům

všelijak usnadniti a zapírajíce mnohá tajemství, mohli menší pokory a podajnosti žádati a lidské pýše všelijak lichotiti. Vzácnou výmluvností svou mohli lidi oslniti a získati jich nejedním úkazem zbožnosti; mohli vzbuzovati jejich vášně, navnazovati mnohých ziskem, vábiti novotou, slovem, snadno mohli buď sebe buď jiné klamati; ale nehledíc ani k tomu, že nikdy se nemohli vykázati zázrakem u veřejnosti vykonaným, vezdy proti nim zůstává svědčiti nešťastná pro ně pravda, kterou nijak nemohou zakryti: novota jejich. Vždy každému zůstane patrným, že sekta, kterou zřídili, odloučila se od oné veliké jednoty, od dávné církve, kterou Kristus založil a ve které Petr a jeho nástupcové mají první místo, na němžto všechny sekty je býti shledaly. Doba, v nížto se odloučili, chvíle, ve kterou se odtrhli, zůstane na vždy tak zřejmou, že nikdo ji nebude moci popříti, oni pak sami ani se neodváží dokazovati, že původ mají z pramene, jenž by nebyl přetržen. To jest slabá stránka všech sekt, které lidé jsou zavedli. Nikdo nemůže měniti věků minulých ani si dáti předchůdců, kterých nebylo. Církev katolická samojediná proniká a naplňuje všechny věky nepřetrženou posloupností, kterou nikdo ji nemůže vzíti. Zákon přichází vstříc evangeliu, Mojžíš a patriarchové jednu činí souvislost se zákonem Ježíše Krista. Býti očekáván, přijíti, býti přijímán od potomstva, které trvá dotud, dokud svět, to jest známkou Mesiáše, v nějžto věříme. „Ježíš Kristus včera i dnes, onť i na věky.“ (Žid. 13, 8.)

Tak mimo výhodu, kterou církev má od Ježíše Krista, že totiž ona sama založena jest na dějích zázračných a Božských, které někteří zjevně zaznamenali v čase, kdy se právě sběhly, nic se nebojíce, že by je kdo ze lži vinil; ti kdo nežili za oněch časů, spatřují jiný div, stálý div, který potvrzuje pravdivost všech ostatních. Jest to ustavičnost náboženství, vždy vítězího nade bludy, které je chtěly zničiti. Ku kterémužto stálému zjevu můžeme přidati jiný rovněž stálý úkaz, ustavičnou totiž kázeň nad židy, kteří nepřijali Mesiáše, jejich předkům zaslíbeného. Ještě ho očekávají, a toto marné očekávání jest částí jejich kázně a trestu. Očekávají ho, a očekávajíce, svědčí, že vždy byl očekáván. Odsouzení jsouce vlastními knihami svými, potvrzují pravdu náboženství; na první pohled se vidí, čím byli, proč jsou tak, jak je vidíme a k čemu jsou zachováni.

Tím způsobem těchto několik patrných, nad slunce jasnějších skutkův svědčí, že naše náboženství jest tak staré jako svět; svědčí, že ono nemá jiného původce nežli který založil vesmír a který „nesa všechny věci slovem moci své“ (Žid. 1, 3.) sám mohl pojati a prováděti úmysl, ve kterém veškeri věkové se sbíhají.

Divívají se, ač nemají proč, že Bůh nám k věření předkládá tolik věcí, které jeho sice hodny jsou, ale kterých lidský duch nemůže pochopiti, naproti tomu spíše zajisté jest se diviti, že ačkoli Bůh založil víru na základě tak pevném a patrném, předce lidé se nalézají, kteří toho všeho nevidí a nevěří.

Naše nezřízené vášně, naše smyslnost a naše pýcha neskrotitelná jsou toho příčinou. My raději všechno vydáme v šanc, nežli bychom se dali přesvědčiti; my raději zahyneme ve své nevědomosti, než abychom ji vyznali; nám jest milejším nepodati se a mysliti si raději cokoli, jen ne se podrobiti jhu autority Božské.

Odtud pochází tolik nevěrců; Bůh tomu dopouští, aby vzdělal věřící. Bez těchto slepců, bez těchto nevěrců, bez těchto odpůrců, kteří zůstávají i v lůně samého křesťanství, ani bychom dostatečně nepoznali, jak porušena býti může lidská přirozenost, ani bychom neviděli propast, z níž Spasitel nás vysvobodil. Kdyby svaté Jeho pravdě neodpírali, nespátřovali bychom veliký ten zázrak, že ona přes všechny tyto odpory stále neporušená trvá; a snad bychom konečně zapomněli, že jsme spaseni milostí. Nevěra pak jedněch pokořuje druhé a protivníci soudů a ustanovení Božích sami svědčí o moci Hospodinově, jenž přes všecken jejich odpor plní sliby, kteréž učinil své církvi.

A nač ještě čekáme, abychom se podrobili? Chceme-liž, aby Hospodin vždy nové zázraky činil, až by hojným opakováním se staly marnými? Aby naše oči tak si na ně zvykly, jako zvykly sluneční soustavě a jiným divům ve přírodě? Čili chceme aby bezbožní a tvrdošijní mlčeli? Aby lidé šlechetní a nešlechetní vydávali pravdě stejné svědectví?

Aby každý bez rozdílu jednomyslně výše cenil pravdu než svou vášeň? Aby falešná věda, jižto jen pro její novotu se obdivují, přestala lidi překvapovati? Nemáme-li na tom dosti, vidíme-li, jak bojující proti náboženství, hrozným poblouzením ukazují, že mají smysl převrácený a že se brání jen z domýšlivosti anebo z

nevědomosti? Či snad pominouce slibů Božích, které se plní po všecky dny, unést se dáme obmezeným svým smyslům?

Nikdo také nám neříkej, že tyto sliby, nesouce se až ke konci světa, teprve potom nám mohou sloužiti za důkaz pravdy. Nikoli; to, co již se stalo, zaručuje nám i budoucnost; tolik dávných předpovědí, tak patrně vyplněných, dává na rozum, že i ostatní všechny dojdou svého splnění, a že církve, proti níž dle slov Páně ani brány pekelné neodolají, trvati bude, neustávajíc, po všecky dny až do skonání věků, poněvadž Ježíš Kristus, pravdomluvný ve všem, jiných mezi jejím trvání nepoložil.

J. Ev. Eybl.

Cesty Prozřetelnosti Boží.

7. Ztvrzelost bludu a síla milosti Boží.

Dne 30. srpna r. 1877 zemřel v městě Akvile v Dolní Italii P. Josef rodem z Pretura, malé to vsi v okolí Akvilském. Rodné jméno jeho bylo Augustin Vittorini. Touže záhy po větší dokonalosti, nežli svět ji skytnouti může, vstoupil do řádu Menších bratří sv. Františka a v klášteře zabýval se především výmluvností kazatelskou, kterou v brzce daleko široko slynul. R. 1860. proslýchalo se najednou, že osvědčený kazatel z řádu Minoritů naklonil se smýšlením svým k novotám politickým, jež Bohu žel pod zástěrou ruchu národního ukrývaly zhoubnou revoluci proti církvi katolické. Ostré řeči sněmovní a ostřejší ještě články v denních listech, přčetné školy protestantské po městech Vlašských a mnohé jiné okolnosti nasvědčovaly tomu, že blíží se doba převratů, plná zhouby pro Stolicí papežskou. P. Josef, který netajil se svobodomyšlnými náhledy svými, vrhal se znenáhla do náruči novotářů. Možná že byl unesen proudem času, spíše však zaveden byl čtením knih církvi nepřátelských. Konečně dospěl v počínání svém tak daleko, že zrušil sliby řeholní a věrnost kněžskou a úplně odpadl od víry katol. Tolik smělosti přece však neměl, aby setrval v městě Akvile. Vědělť dobře, že každému dítěti jest znám, ježto po delší již čas v tamnějším klášteře se zdržoval a nad to ostýchal se předstoupiti před dobré katolíky, aby snad nevytýkali mu zrady, které se dopustil. I přijal úřad protestantského kazatele v městě Ankoně. Zde vydal spis,

jenž jsa přeplněn jedem kacířství těšil se v brzku pochvale sekty luteránské. Nedlouho na to novými spisy činil útoky na církve katol. Pýcha připravila jej o všechno světlo milosti, tak že sám, jak později vyznal, úplně byl přesvědčen o pravosti svých bludův. Horle pro rozšíření „čistého, neporušeného evangelia“ nezapomněl na radosti tohoto světa a oženil se. Po několikaletém působení v úřadě svém byl však přinucen vzdáti se ho a ku prospěchu zdraví svého vyhledal si teplejší podnebí jižní Italie v městě Akvile. Tři léta prožil v místě tom, na blízku rodné dědiny. Dobří katolíci s bolnou útrpností naň pohlíželi, většina však obyvatelstva s nechutí, ba s opovržením od něho se odvracela. Vážné chování jeho a některé zvyky, které upomínaly je na předešlý stav jeho, oživovaly v mnohých krajanech naději, že P. Josef, ač daleko zbloudil, nalezne opět ztracenou cestu. Než první, kdo odvážil se starostlivým hlasem upomenouti jej na věčnou spásu duše, představený bratrstva bolestné Rodičky Boží, přesvědčil se v brzku, že obrácení jeho může dosaženo býti toliko účinnou milostí Boží, nikoliv pak přičiněním lidským.

Mezitím vzrůstala se nezhojitelná nemoc den ode dne. Všech prostředkův a léků zkoušeno, a přece veškeré umění vedlo jej blíže a blíže prahu hrobu. Protestanté, kteří v Akvile jsou osazeni, neopouštěli téměř příbytku kazatele svého Vittorina zabraňující, aby nikdo z katolíků nepřistoupil k loži nemocného. P. Josef byl jednak již těžce churav, že nemohl o delší rozhovor se pokoušeti, jednak dráždila nemoc nervy jeho tou měrou, že rozmlouvaje nepřipustil nikoho k slovu, stále jen snaže se ospravedlniti kroky své a pokoušeje se i o to, aby odpůrce své získal bludu. Bolesti jsa trápen a nevrlostí sužován křičel nejednou, že katolíci jej týrají a násilím od pravdy odvrátiti se snaží. Což divu, že klesala všechna naděje, že bude kdy zachráněn a vrátí se do lůna církve, jejíž vyvoleným údem býval před lety. Ani milosrdné sestry nemohly ničeho u něho dosíci. Představená jejich několikráte hodlala jej získati pomocí milostných medailí a podobných prostředkův, avšak Augustin s ledovou chladností pohlížel na všechny předměty pobožnost budící a podrážděn jsa domluvami volal: „Toť má cenu na nejvyš pro sprostý lid, nikoliv však pro muže, jenž schopen jest mysliti!“

Jediný kněz, kterému P. Josef nebránil v návštěvě, byl kanovník a farář hlavního chrámu Páně, jménem Vastarini. Nemocný sám k sobě jej pozval. Hodlaltě představeného nemocnice, prositi za přijetí do ústavu, neboť sil mu stále ubývalo a podpory soukromé se nedostávalo. Než pro slabost nemohlo se žádosti té vyhověti. Msgr. Vastarini laskavě vše na to vynaložil, aby konečně vzešlo nemocnému světlo pravdy. — P. Josef choval se tiše při domluvách hodnostářových, netoužil více na násilný nátlak svědomí, ba obdivoval se a chválil všeobecnou účast a náklonnost ostatních k sobě, ale pokusy se neosvědčily, a on zůstal nečitelný a tvrdý jako skála. Důst. kanovník nabýval již o tom přesvědčení, že všechno namáhání lidské jest marno. Než přece ještě přemítal na mysli a tu připadl mu poslední takořka prostředek. Vzpomínaje toho, že se slaví právě nověna svátku sv. škapulíře, považoval nález svůj za vnuknutí Matky Boží. Dal totiž zapsati nemocného do seznamu jmen, která se předčítala v kostele sv. Magdaleny při pobožnosti Srdce Panny Marie a poslal po jedné z milosrdných sester novému údu medaili téhož bratrstva. Nemocný chladně vše vyslechl a pravil, aby znak ten položili do některého kouta bytu jeho. Dne 16. července, jenž zasvěcen jest oslavě škapulíře Karmelského, napsal důst. kanovník Vastarini přátelský list P. Josefovi důvěřuje se pevně pomoci Boží a přispění sv. Panny. — Chtěl zajisté aspoň takto jej obměkčiti a sebe před Bohem ospravedlniti, aby nemusil si někdy vytýkati: „Běda mi, že jsem mlčel!“ Dne 21. téhož měsíce došla jej odpověď. Byla to odpověď velmi hořká a nechybělo mnoho, že by byl pojal dobrý kněz ošklivost a nechť nad trestuhodným a tvrdošíjným hříšníkem. Tu však seslal mu Bůh mladého pomocníka, který slynul zbožností a vědeckým vzděláním v celém okolí. Muž ten pokoušel se již vícekrát se vši skromností a laskavostí získati pravdě těžce nemocného, ovšem že marně; nyní však znova jej navštívil a ačkoliv opět zdařilými slovy byl odbyt, toho alespoň dosáhl, že mu nebylo bráněno, aby s nemocným obcoval. Augustin Vittorini byl tak dojat nelíčenou vlídností mladého a šlechetného přítele svého, že druhého dne, t. j. 22. července, poděkoval mu několika řádky tužkou napsanými za ochotu jeho. V listu tom, v pravdě slohem protestant-

ským složeném, ujišťoval nemocný, že dobře je si vědom povinností svých náboženských a že povždy následovati chce hlasu svědomí svého, jež „osvíceno jest zjevením Božím“ Slova ta mohla věru odniti veškeru naději mladého muže; než apoštolská horlivost jeho neklesla přece, naopak jakoby potěšen byl upřímnou sdílností Augustinovou, napsal srdečnou odpověď a, obraceje se v ní více k srdci nemocného nežli k rozumu jeho, zapřisahal jej, aby docela vážně pomýšlel na poslední věci a spásu duše své. S listem tím pospíchal k milosrdným sestrám a prosil, aby odpověď jeho odevzdána byla do rukou nemocného. Než jak byl sklamán! Sestry pozbyly již úplně mysli a nechtěly více navštívit zatvrzelce, jenž čím dále tím více vzdaloval se svému spasení. Horlivá modlitba musila tedy nahraditi, co odpovědi mělo býti dosaženo.

S modlitbou jednotlivce a celého bratrstva spojili řeholní bratři nemocného modlitby své a konali ke cti Panny Marie veřejnou třídní pobožnost, aby doporučili duši zatvrzelého bývalého bratra svého královně nebeské, která vzývá se tam „ochranitelkou v těžkém, zoufalém postavení.“ Pobožnost ta ukoučena byla mší sv. dne 23. července k poctivosti sv. kajicnice Maří Magdaleny. Až do té chvíle tvrdil P. Josef a také tak mylně za to měl, že svědomí nečiní mu žádných výčitek pro to, co od r. 1864 konal; nyní však vznikly v něm pochybnosti a klamavý poklid jeho a bezpečnost u všem jednání byly ty tam. Z počátku dostavilo se totiž jakési vyrušení mysli, brzy na to neurčitá tesknota a pomyšlení na sv. zpověď jej trápily, aniž by jej byly k nějakému rozhodnutí přiměly. Dne 26. července, o svátku sv. Anny, dostoupil vnitřní boj vrcholu: Augustin nezápasil toliko sám sebou, nýbrž, jak později doznal, i s blahosl. Pannou, a duševní zápas ten trval málem čtyry hodiny. Zdálo se mu, že slyší hlas velící mu, aby přiložil k tělu medaili P. Marie, kterou od důst. kanovníka byl darem obdržel. Ježto však pokynu tomu odporoval, znělo mu hlasitěji a takořka velitelsky v uších, aby uposlechl. Konečně povolil a žádal přítomné, aby mu ověsili kolem krku na stužce upevněný znak bratrstva. A hle, sotva že se to stalo, modlil se nemocný vroucně, poprvé po 13 letech, andělský pozdrav: „Zdravas Maria!“ Ještě neukončil modlitbu svou a znova vracela se bouře, která již po tři dny ni-

trem jeho zmítala. Nebyla to více tesknota, nýbrž mocné pohnutí, hluboký záchvat, tajemná ruka pevně jej svírala. Nyní teprve nahlížel, že se mu nedostává milosti a zataušil horoucně po ní. Hlasitě volal: Nechci míti poklidu, nechci zamhouřiti oka, dokud nebude mi dopřáno, abych se mohl vyzpovídati.“ Písemně obrátil se na přítele svého kanovníka Vastarina a prosil jej snažně, aby bez odkladu vydal se k němu na cestu. Ochotně a rychle bylo žádosti té vyhověno. Sotva že P. Josef uhledal u lože svého horlivého kněze, vyjasnila se tvář jeho a opomenuv obvyklého pozdravu pravil: „Doufáte, důstojný pane, že vás potěším, není-li pravda? Ano, hodlám vám způsobiti radost velikou. Věřím v svatou církev katol., věřím, že jste její služebníkem; chci se zpovídati a jsem hotov bez odmluvy podrobiti se všemu, cokoliv mi dobrotivě za pokání uložíte.“ Když pak v slzách se rozplýváje zbavil se tíže hříchů, naplnila nebeská radost ubohé, zkormoucené srdce jeho. A což teprve druhého dne, když sprostěn byl trestů církevních a přijal Spasitele svého pod způsobou chleba!

Tak odplatila se mu dobrotivá, milostná P. Maria za nepatrnou zásluhu, že před lety v kázáních svých na ni pamatoval a náklonnost k ní v srdci opět obnovil. Rád vyhotovil požadované odvolání a odprosiv písemně arcibiskupa svého, nazýváje v listu tom obrácení své zázrakem a dokládaje: „Sotva dotkla se milostná medalie prsou mých, proměnilo se mi srdce v palčivý uhel a nedopustilo více, abych dočkal se smrti, pokaváde nesmírím se ve sv. zpovědi s rozhněvaným Soudcem svým. Kéž bych mohl více psáti, jak bych mnoho měl vypravovati, čeho se mi dostalo dne 26. července!“ Arcibiskup potěšil jej srdečnou a láskavou odpovědí. Na generalu řádu svého vyprosiv si kající nemocný opětné přijetí do řádu a dřívější roucho. I této prosbě nebylo odpíráno. Pět a třicet dní, které mu dopřál Bůh k pokání, použil tak svědomitě, že všichni chováním jeho byli usmířeni, vzděláni a potěšeni. Při pohřbu konal probošt kapitolní pohnutlivou řeč, ve které líčil podivuhodné cesty Prozřetelnosti Boží na zbloudilém nebožtíku. Řádky tyto z ní vyňaté věnovány budtež oslavě Pomocnice všech hříšníků P. Marie.

D O P I S Y.

Z Prahy. (*Exercicie v Pražském semináři.*) Omne datum optimum et omne do-

num perfectum descendit a Patre luminum, toť zajisté jest pravda nepopíratelná. Aby pak i práce naše v novém školním roce s hůry požehnání došla, posvěceny byly první dny po příjezdu našem do semináře onomu Otci světél, Bohu, v duchovních cvičeních. V tiché odloučenosti od hluku světského připraveny nám byly skvostné duchovní hodiny pod vůdcovstvím vdp. Cibulky a Willima. S alumny českými rozjímání konal vdp. Cibulka a s německými vdp. Willim. — Po srdečném oslovení poukázal vdp. exercitator na vznešený stav, jemuž se věnovati chceme, a dovodil potřebu náležité přípravy ku stavu tomu. Řadu pak rozjímání započala meditace o *vznešeném účelu člověka*. Člověk zajisté není stvořen pro tento svět, jak bohužel mnozí se domnívali a domnívají; účel jeho jest mnohem vyšší, vznešenější, totiž aby člověk Boha poznal, Jej miloval, Jemu sloužil a tak spásu duše své si zabezpečil. A proto upozornil p. exercitator hned v následující meditaci na to, *jak nutné jest zachovávatí přikázání Boží*, a tak konati spásu duše své. Avšak této spáse duše v cestě stojí překážky — hříchy naše. Mluvě pak o tom, *jak hrozné zlo jest hřích* porovnával na základě sv. Ignáce hříchy lidské se hříchem padlých andělů. Andělé hřešili jen jednou a byli proto na věky zavrženi, a my hřešíme tak často! Nad anděly padlými neplakal Kristus Pán, ovšem nad hříchy Jerusalema, za anděly padlé nemodlil se, ovšem ale modlil se na kříži za své mučitele, za hříšníky! Adam konal pokání za hřích svůj po 900 let, a přece by mu to nebylo prospělo, kdyby smrt Ježíše Krista nebyla shladila vinu hříchu. Tak *velkou urážkou Boha jest tudíž hřích*, že pouze smrt vtěleného Syna Božího mohla ji napraviti. Pročež neodkládejme pravým pokáním, ale očistme duše své od hříchů. Zde na světě prokazuje Bůh milosrdenství, nikoli však po smrti, neboť tehdy musí se učiniti zadosť spravedlnosti Božské; zde na světě soudí nás Bůh podle svrchovaného milosrdenství svého, tam ale souditi bude Bůh podle nejvyšší spravedlnosti své. Jaký as ortel vyneseno bude *v onen den soudu* nad knězem, jenž nevěrným se stal svatému povolání svému? Jak hrozná budou muka jeho, když nezrušitelné znamení svěcení kněžského tím větší zahanbení a trápení mu způsobí! Uchylme se tedy, pokud čas jest, k nevyvážitelnému zdroji *milosrdenství Božího*. Vždyť milosrdenství Boží nemá konce; Bůh zajisté po 120 let čekal

na polepšení se lidu před potopou světa. Pán Ježíš nezavrhł kající Magdalenu, ani Petra, ba ani lotra na kříži; ano On lotrovi dříve milosrdenství prokázal, než k Matce Svě s kříže promluvil; P. Ježíš dále překrásným způsobem označil nesmírné milosrdenství Boží v onom potěšujícím podoběnství o marnotratném synu. Tak zajisté, jako onen otec svému marnotratnému synu vyšel vstříc s otevřenou náručí a s ochotou jej opět za syna přijal; tak i Otec nebeský vstříc nám vychází milostí svou, on nás volá z ciziny hříchu, a jest každé chvíle ochoten, přijmouti nás na milost, jestli se obrátíme, a volání Jeho následovati budeme. Vstaňme tedy i my s marnotratným synem a *následujme Ježíše Krista*, který jako vítězný vůdce nás povede k jistému vítězství. Ovšem bojovati musíme, ale máme ve vůdci svém Ježíši Kristu vzor, dle něhož se řídití máme: onť bojoval proti bažení po pozemských statcích svojí chudobou, bojoval též proti ctižádosti svou ponížeností, an byl rodičům svým poddán, jsa Synem Boha živého, bojoval proti smyslnosti svými pracemi až do unavení, proti pýše svým poslušenstvím až k smrti kříže. Tak bojovati musili i sv. patronové vlasti naší, aby vítězství bylo údělem jejich. Tím pak snáze budeme moci bojovati, an nás posilňuje nebeský Vůdce náš Ježíš Kristus nejsvětějším Tělem svým a Krví svou v *převelebné Svátosti Oltářní*. Neskončená láska Spasitele našeho ustanovila Nejsv. Svátost Oltářní, aby mohl P. Ježíš neustále mezi námi osobně přebývati, a Sebe sama za pokrm duší našich podávati. Onť jest v Nejsv. Svátosti Oltářní tentýž, kterýž z panenského života Marie P. tělo na se vzal, kterýž pro nás trpěl a na kříži umřel.

Ctěmež tedy vroucně též tuto nejblaho-slavenější Rodičku Boží, Marii Pannu a ve všech potřebách k ní se utíkejme; zvláště pak rádi modleme se sv. růženec ku počtě nejbl. Panny. —

Takový as byl postup myšlenek v rozjímáních oněch. Se srdcem zajisté rozechvěným a se spasitelnými úmysly opouštěl každý z účastníků sv. exercicií oratoř po ukončení jednotlivých rozjímání. Byliť to zajisté dnové duševních hodů, v nichž mile se střídaly jako libovonné květiny ve krásném věnci meditace s modlitbami, pobožnost křížové cesty s modlitbou sv. růžence, obcování mši sv. s požehnáním s Nejsv. Svátostí. Ku konci vzdáváme srdečné díky pp. exercitatorům, kteří tato duchovní cvi-

čení nám připravili, volajíce z toho srdce: Zaplať Pán Bůh!

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup bude v úterý o slavnosti *Všech Svatých* v metrop. chrámě u sv. Víta v 11 h. sloužiti pontifikální mši sv.; odpoledne o 3 h. bude tamtéž konati církevní hodinky za zemřelé, a ve středu o památce *věrných dušiček* bude tam v 9 h. sloužiti slavnou zádušní mši svatou.

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 27.—31. října u Všech Svatých na hradě, od 1.—5. listopadu u sv. Klementa.

— **Úmrtí.** Na zámku Johannesberku v rakouském Slezsku zemřel ve čtvrtek dne 20. října odpoledne Vratislavský kníže-biskup dr. Förster. Zesnulý byl již po několik let ze své diecése Vratislavské vzdálen, neboť byl donucen jako jiní biskupové katoličtí Německo opustiti. V rakouském Slezsku měl svůj velkostatek, na němž pak sídlil.

— Od 16. — 21. října odbývali **Redemptoristé** z Prahy v Pecce obnovu sv. missie, kteráž se potkala s požehnaným výsledkem, neboť bylo přes 2300 komunikantů.

— **Svěcení na kněžství.** Ve dnech 26., 28. a 30. t. m. budou v kostele na Strahově tři klerikové řádu premonstrátského na kněžství vysvěceni. Jeden z nich bude tamže první mši sv. sloužiti dne 1. listop. a druzí dva o následujících nedělích.

— **V olomouckém alumnátě** jest letos 183 bohoslovců. Z těch náleží 36 čtvrtému, 34 třetímu, 47 druhému a 66 prvnímu ročníku.

Z Říma. Při posledních volbách obecních v Římě zvítězila skvěle strana katolická. Aby výbor katolický nedělal vládě nesnáze, ustanovila za syndika (měšťanostu) arciliberála a zednáře hraběte Pianciana. Následkem toho žádala městská rada za propuštěnou a budou záhy bezpochyby nové volby. — Asi 3000 poutníků a 8000 římských katolíků shromáždilo se v neděli 16. října ve chrámě svato-petrském kolem papeže; 25 kardinálů a mnoho biskupů bylo přítomno. Patriarcha benátský přečetl adresu, jejíž základní myšlenkou bylo, že Italie chce zůstat katolickou. Svatý otec odpovídal stoje krásnou řečí v ten smysl: Že poutníci z Italie se dostavili, svědčí o tom, že Italové

pravými katolíky a že papeži nejsou nepřátelskými. Nejlítějším nepřítelem Italie jsou pokusy rozličných sekt usilujících o to, aby víru katolickou z Italie vyloučily.

— **Nemoc vys. důst. biskupa litoměřického** se v poslední době značně zhoršila, a v pátek byl pan biskup ke své žádosti svátostmi umírajících zaopatřen.

— **Inštalace.** nově zvoleného rektora na universitě pana dra. bohosloví Josefa Schindlera koná se zítra o 11. hod. dopoledne ve velkém sále v Karolině

— **Hříšník a kříž.** Jistý missionář přišel do věznice Turinské, aby připravoval na brzký odchod zločince, který k smrti byl odsouzen. Vstoupiv do vězení uzřel, kterak odsouzenec na zemi klečí drže v rukou kříž s obrazem umírajícího Spasitele a hořce pláče a vzdychá. Zbožný kněz nemohl ani výmluvnými ústy svými utišiti nářek ubožákův. Konečně však upokojil se přece odsouzenec a obrátiv se k duchovnímu pravil: „Snad se domníváte, důstojný otče, že truchlím proto, že smrt a muka jižjiž mi nastávají. Nikoliv, to není příčinou pláče mého. Naříkám a jak bych ne-naříkal, vždyť po 40 let byl jsem nesmířitelným nepřítelem kříže a přece nyní nenalezl jsem nikoho, kdo by ochotně sdílel se mnou žaláře, mimo Spasitele svého. Více než 40 let zanedbával jsem Jeho a přidržel jsem se přátel, kteří se stali příčinou ohavných skutků mých a i hanebné smrti. Z bázně opustili mne nyní všichni, aby nebylo jim ničeho za vinukladeno. Přátelé a příbuzní opustili mne, neboť stydí se za to, že krev jejich proudí i v žilách mých. Slovem, nemám přítele, který by mne těšil mimo Krista, Pána mého Ukřižovaného, a přece po celý život urážel jsem nejvěrnějšího Těšitele svého.“

Literární oznamovatel.

— „*Časopis kat. duchovenstva*,“ orgán vědeckého odboru akad. křesťanské v Praze, vykazuje v čís. 8. roč. XXII. tento obsah: Pozoruhodný a zajímavý článek: Otáčnost (circumnutace) rostlin dle Darwina (od kan. a em. prof. M. Procházky.) Císař Frant. Josef I. (Píše prof. Kryštůfek.) O zákonu mravním. (Píše dr. K. Řehák.) — Kronika: Dozvuky ku slov. pouti do Říma 1880. — Překážka přistupujícího švakrovství. — Povinnost slyšení slova Boha. — Irregularitas a defectu aetatis. — Platnost křtu sv. — Jurisdikce administrátorská a kaplanská. — Přísaha u soudů světských. — Výstraha v příčině sv. ostatků. — Schůze katolíků v Německu. — Smíšený sňatek coram

ministro acatholico. — Kajicná ferule, virga poenitentialis. — Jaké kdysi konávaly se obřady na den Božího Vstoupení. Lit. oznamovatel. Epistola encyclica Ss. D. Leonis XIII. — Oslava svátosti stavu manž. — Evangelium des hl. Marcus. — Ročník jednoty pro dostavění hl. chrámu sv. Víta. — O historii kalicha v dobách předhusitských. — Ecclesia et monasterium in monte Karlov Pragae. — Temnou pevninou. — Die organische Schöpfung. — Urbánkův věstník bibliografický. — Pan amanuensis na venku.

— „*Method*,“ čas. věnovaný umění křesť., vykazuje v čís. 9. tento obsah: Jak oslavíme ostatky sv. Cyrilla: Zodpovídané otázky archaologické. Kaple Cyrillka na Velehradě. Kaple sv. Jana Nepom. na Velehradě. Anthentika z r. 1165 (dodatek ku zprávě o romanském kostele sv. M. Magdaleny v Řečanech.) Domácí zprávy. Mosaika. Z Akademie křesťanské. „*Cyrill*“, časopis pro kat. hudbu posvátnou, má v čís. 9. tento obsah: Cyrillské exercicie. Obecná jednota Cyrillská: Arcidiecése Pražská. Diecése Litoměřická. (Z Mladé Boleslavi, Z Bezna. Z Mladé. Z Nymburka. Z Osenic. Z Rožďalovic.) Diecése Kralohradecká. (Z Poličky.) Diecése Budějovická. (Dop. z Tabora, z Deštné, z Horčic.) Arcidiecése Olomoucká. (Z Dolního Újezda.)

— „*Staročeská bibliotéka*,“ nákladem Rohlíčka a Sieverse, sešitem 5. dokončila drobnější původní práce M. Daniele Ad. z Vele-slavína a seš. 6. a 7. počato s vydáváním toliko ukázek překladu téhož spisovatele, ač by vydání úplné, věci a studiu jazyka ku velikému bylo prospěchu. Úprava jest slušná.

— „*Spisův Nýricových*,“ nákladem knihkupectví B. Stýbla vyšla čís. 36., 37. a 38., kteréž dle vzdělání Fr. Boh. Tomsy ku třetímu vydání připravil učitel p. Karel Bulíř. „Tichý Jindřich“ č. 36. jest živým vyzváním k trpělivosti, jež také bez odměny nebývá. — V povídce čís. 37. „Belisar aneb dobře číňte těm, kteří vám bezpráví činí“, použil Nýric vhodné příležitosti doby 6. století, aby vytvořil mládeži krásný obraz činnosti lidské v míru a tichosti v duchu křesťanském. — „Labutěnka“ čís. 38. obsahem i mluvou mládeže útlé jest psána, v úpravě pěkné a v mluvě správné.

— „*Sbírky poučných a zábavných spisů pro mládež*“ nákladem Rohlíčka a Sieverse vyšlo čís. 18. a 19. První z těchto jest zpracováním německé povídky Baubergrovy „Heinrich von Dinkelsbühl“, práce známého spisovatele pana A. V. Humla. V přepracování tomto přenesl dějiště povídky do Čech a to nijak na škodu povídky, která tímto na zajímavosti pro mládež českou získala. V předmluvě

čteme, že povídka tato složena jest, aby okázala, že věrné plnění povinností dítěte, nábožná důvěra v Prozřetelnost Boží, skromnost v štěstí, zmužilost i vytrvalost v neštěstí, útrpnost k chudým, cit pro čest a právo, především pravá mysl nábožná požehnání Boží v průvodu mají. Těmito slovy označil sám spracovatel pravdivě směr povídky, jejížto děj jest toho pěkným důkazem, dávaje spolu na rozum, že „temný“ středověk má mnohem více milého lesku, než naše „osvícená“ doba. — V č. 19. obsaženy povídky dvě: „Mouřeninka v Guyaně“ a „Pytláci“. Již název první povídky udává, kde se ocítáme a co as jest předmětem jejím. Líčí dojemně onu tvořivou sílu svatého našeho náboženství, jež šlechtí a povznáší srdce lidské daleko nad přírodu, vybroušujíc veškery hrany a nesrovnalosti ve krásný tvar ušlechtilého srdce, jež v zkouškách odolá i největším obtížím a klidnou myslí snáší veškery rány, což však vše nezůstává bez odměny a šťastného výsledku. Tím lépe vyniká pak výtečnost ctnosti křesťanské, čím více se zračí v jednání indiánů pouhá přirozenost, na mnoze nízká, nemajíc těch hlubokých pohnutek jednání, jako křesťanství. — „Pytláci“ jsou živým obrazem, jak rychle vzmahá se v srdci lidském vášně, již dlužno ihned v mládí z kořene vyvrátiti, aby nemstila se na nás a nebyla škůdkyní a svůdkyní jiných. Děj této povídky naznačuje, že lze se obrátiti a to jen k našemu prospěchu a — radosti, kterouž nám působí přemáhání sebe. Všechny povídky tyto dějem svým velice se zalíbí mládeži, jsouce vzaty z oboru její. Při druhém sešitu není udáno zda povídky původní či přeložené, čehož aspoň zajisté jest třeba, když již není udán spisovatel. Cena bibliotéky této jest dosti levnou, což velmi rozšíření její i působení usnadní a zvětší.

— „*Ludmila*.“ List pro křesťanské matky. Ročník 6. Číslo 10. — „*Václav*“, list pro křesťanské jinochy a muže. Ročník 2. Čís. 10. — „*Anežka*“, list pro křesťanské jinochy a muže. Ročník 2. Číslo 10. Všecky tři časopisy vydává Ant. Skočdopole, čestný kanovník a professor při bohosloveckém ústavě v Budějovicích.

— „*Obzor*“. List pro poučení a zábavu. V Brně. Ročník 4. Číslo 17. má tento obsah: Velehrad a bývalí jeho strážcové Cisterciáci (Jan Vychodil). Báje Řeků na obloze nebeské (Jan Rožek). Básně od Nečasa, Waltera, Douchy. Však s tím zatočíme. (Novela od dr. Ant. Stáry). Povídka o mudrci Kerimovi. (Z ruského.) Beseda. Obzor literární: Passional. Vydal Blažek. Český pravopis k potřebám učitelstva. Se-

psal Vymazal. Oznamovatel literární. Vřele doporučujeme tento list.

— „*Franliška Pravdy sebrané povídky pro lid*“. Dílu 2. seš. 8. Cena 20 kr. Nákl. J. L. Kober.

— „*Noční bubeník čili Návrat nebožtíka*“. Veselohra v 5. dějstvích. Sepsal Filipp Destouches. Překlad z frančiny. Zábavné bibliotéky dílo 66. V Brně. Tiskem a nákladem knihtiskárny Benediktinův. Cena 25 kr. Str. 78.

— „*Urbánkův věstník bibliografický*“, měsíčník pro rozhled v literatuře, hudbě a umění, vyjde za měsíc září č. 9. pro nahodilé překážky v knihtiskárně teprv za několik dní. Další čísla budou opět pravidelně vydávána.

— „*Ústřední knihovny*“ Kobrovy, která se pro dobrý obsah podávaných v ní věcí a pro laci svou (sešit po 10 kr.) hojněmu rozšíření těší, leží před námi opět tři sešitky 14.—16., z nichž první obsahuje Jókai-ovu povídku „Emrich Fortunát, denník starého pána z r. 1522“, v překladu Brábkovu, druhý Jungmannův klasický překlad Göthova idyllického eposu „Herman a Dorota“, třetí pak Chocholouškovu oblíbenou povídku z černohorských dějin „Harač“.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Václav *Reissner*, admin. v Skořici, za kp. v Horním Stupně;
- p. Jos. *Uzel*, kp. v Ořechu, za admin. v Klobukách.

Uprázdňené místo:

Klobuky, fara patron. nejd. vždy věrné metrop. kapituly, od 15. října 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Pršala*, neom., za II. kapl. v Čáslavi, odkudž
- p. Ant. *Michl*, za kp. v Třebelchovicích, odkudž
- p. Jos. *Prášek*, za admin. v Novém Hrádku;
- p. Bohusl. *Neumann*, koop. v Jablonném, za proz. katechetu při měst. dívčí škole v N. Bydžově;
- p. Václ. *Vojnar*, neom., za koop. v Bystřím (u Nov. Města), odkudž
- p. Jos. *Kašpar*, za proz. katech. při měst. dívčí škole v Chrudimi;
- p. Jan *Herrmann*, koop. v Dobrouči, za adm. v Knapovci;
- p. Jos. *Příbyl*, za gymn. katechetu v Jičíně.

 Bb. D. a A. na missie v Bulharsku 15 marek.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect

celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Ř e ě

při svěcení nového hřbitova v Ohnišťanech
na den sv. Václava.

„Navrátí se prach do země své, odkud
byl, a duch navrátí se k Bohu, kterýž
jej dal.“ (Kaz. 12, 7.)

Dvojnásobnou slavnost, N., konáte dnes;
jednu, kteráž každým rokem se opakuje, a
to jest *pouť*; druhá, kteráž za mnoho let
jednou se naskytá a neméně dojemna jest,
a ta jest — *svěcení nového hřbitova*. Ona se
odbývala v chrámu Páně a dopoledne;
tato se odbývá mimo chrám, zde na no-
vém hřbitově, a jest odpoledne; ona jest
radostná, tato více vážná a truchlivá; onu
nazvali bychom slavností živých, tuto mrt-
vých.

Avšak i my jsme živi, kteříž ji ko-
náme; jsmeť tuto shromážděni. přišli jsme
z chrámu Páně, abychom ji konali; ano,
ale přišli jsme, abychom si zde vynalezli
příbytek, upravili své lože — poslední. Ne-
boť kdykoli se narodí člověk na svět, na-
rodí se mrtvola (Hieron.), a my jsme krá-
čející mrtvoly; dlouho-li bude trvati, a
budeme mrtvolami!

Poněvadž to dojistá dnes, r. v Kr., jest
den památný, a snad málo komu z vás se
událo, aby svěcení hřbitova byl přítomen,
a snad nikdo z vás zde shromážděných
toho se nedočká, aby nový hřbitov v osa-
dě této svěcen byl, proto já promluví:

a) o hřbitovech vůbec a významu křesťan-
sko-katolického hřbitova zvlášť;

b) jak křesť.-katolický hřbitov se světí, a

c) připojím některé nábožné myšlenky, jak
je při takové příležitosti srdce samo dává,
a jak se mu samy naskytají.

1.

Člověk skládá se z těla a z duše. „I
učinil Bůh člověka z hlíny země a vdechl
v tvář jeho dechnutí života, i učiněn jest
člověk v duši živou.“ (1. Mojž. 2, 7.) Od-
tud moudrý Kazatel: „Navrátí se prach do
země své, odkud byl; duch pak navrátí se
k tomu, kterýž jej dal.“ Tělo, kteréž ze
země jest a zemí, t. j. plodinami ze země
se živí, opět do země přijde, duch vrátí se
k Bohu. Jest tedy tělo naše příbytek du-
cha — obrazu Božího.

Kdož jest, N., kdož by, stoje u mrtvoly,
v srdci se nepohnul? kdo o marnosti světa
nerozjímal, ve vážné, přísné myšlenky se
nepohřížil?

Proto u všech národů i surových i po-
hanských těla lidská ne semotam pohazo-
vána jsou, ale vždy a všudež s úctou po-
chovávána, a místo naznačováno pomníky,
druhdy i skvělými a velkolepými.

Způsob pochovávání jest u rozličných
národů rozličný. U pohanů bývaly mrtvoly
spalovány; ale popel pečlivě sbírán a ve
zvláštních vkusných nádobách, jež urny
čili vásy se nazývají, uchováván; nádoby
pak ty do výklenků v pohřebních domech,
k tomu cíli vystavených (columbaria), anebo
v domácích neb rodinných kryptách posta-
vovány. I předkové naši pohanští, staří
Slované, mrtvá těla spalovali; odtud se na-
skytá tolik po vlastech našich pohřebišť
pohanských, jež *žarovíště* nazývají, a na
nich nádob s popelem, jež slovou popel-
nice.

V starém zákoně, u Israelitů, mrtvol
nespalováno; ale do země ukládány jsou.
Již Abraham, praotec národa Israelského,
koupil za drahý peníz od Efrona Hethej-
ského jeskyni dvojitou, aby do ní tělo mi-
lované manželky své, Sary, pochovati mohl.

V téže jeskyni i sám pochován jest synem svým Isákem; týž Jakobem, a když Israélite táhli z Egypta, vzali kosti Jakobovy a Josefovy s sebou, aby je v zemi zaslíbené do lůna její uložili. A až dosud ukazují se u Jerusalema hrobové králů i proroků. A tak bylo i za časů Krista Pána. Mládenec Naimský na marách již ku hrobu nesen jest; Lazar čtyři dni již v hrobě odpočíval; při smrti Páně mnozí mrtví vstávali z mrtvých, t. j. z hrobů svých a Spasitel sám, umřev na kříži, do hrobu, do jeskyně, pohřebními rouchy ovinut, pochován jest.

A týž způsob přešel i do církve. — Křesťané za příčinou budoucího z mrtvých vstání nespalovali mrtvol, jako pohané, ale s velikou poctivostí je do lůna země ukládali. Lišiliť se od pohanů. Proto zřizovali, zvláště u velikých měst, i nákladná pohřebiště, jménem katakomby, kteráž města mrtvých, na tisíce majíce výklenkův pro mrtvolý ve stěnách, často na hodiny cesty pod zemí se táhla. Tu ukládána těla i sv. mučenníkův, kolem nichž i jiní věřící rádi se dávali pochovávat. Katakomby, společné ložnice, odpočívadla. Později, kdy církev nabyla svobody, i svrchu země hřbitovy zřizovány jsou.

Důvody, pro které vyznavači Kristovi mrtvol svých milých a drahých nespalují, ale do posvátné země je ukládají, jsou:

a) Že Bůh tělo člověka z hlíny učinil, a že ono ze země se živí; v hlínu a prach se rozpadá. „Prach jsi a v prach se obrátíš.“

b) Že P. Ježíš Kristus pravil: „Amen, amen, pravím vám, že přichází hodina, a nyníť jest, kdyžto mrtví uslyší hlas Syna Božího, a kteří uslyší, živi budou.“ (Jan 5, 25.)

c) Že Ježíš Kristus sám do hrobu položen, pochován byl.

d) Že dle slov Kristových těla naše jedenkrát z mrtvých vstanou.

Slove to místo hřbitov, od slova pohřbiti, (pohrobiti), a to od hrob, jakoby řekl hrobitov. Sličnější a přiměřenější pojmenování jest však svaté pole; nebo tu těla zemřelých jsou jako símě, kteréž do země uloženo byvši, probuzení svého jarem a slunéčkem očekává. Tak těla v Pánu zesnulých jako posvátné símě očekávají, až nadejde doba, jaro vzkříšení a slunko na nebesku, slunce spravedlnosti, Pán Ježíš Kristus se objeví, a k novému životu je povolá — vzkřísí.

Hřbitovy křesťanské jsou jako jedna společná, rodinná krypta čili hrobka. Jako za živa jsme všickni bratři a sestry v Kristu, aspoň býti máme, tím více po smrti. Proto nemají práva na katolickém hřbitově býti pochováni, kdož z počtu pravověrných buď sami se vyloučili, jako samovrazi, svévolně v souboji padlí, odpadlíci, rouhači, kacíři, aneb kdož svátostmi umírajících v poslední chvíli pohrdli a jako zatvrzelí hříšníci, s Bohem a lidmi nesmíření, na věčnost odešli; anebo kdož vyloučení byli, jako zjevní hříšníci, nekající; aneb kdož do počtu věřících nepřináležejí, jako jinověrci: protestanté, židé, mohamedané, pohané.

Poněvadž církev hřbitovy považuje za posvátná místa, světí je. Jak se děje svěcení to?

2.

Církev katolická posvěcuje všech poměrů člověka, za živa i po smrti. Poněvadž hřbitov má býti příbytkem těla lidského, posvěceného, proto církev svatá i tuto půdu, toto místo světí.

Prve však musí nový hřbitov býti náležitě uchystán a dle rozkazů církve upraven a zařízen. Čeho k tomu třeba?

a) přiměřeného místa, pole; i půdy, ve kteréž by těla rychle práchnivěla;

b) má býti to místo odděleno od ostatní, neposvěcené země vůkol dobrou a pevnou ohradou; buď přiměřeným živým plotem, anebo pevnou zdí; a

c) má býti uprostřed, ne-li kostelík anebo kaple, tedy aspoň kříž, jako zde máte; aby těla v Pánu zesnulých jako ve stínu, pod záštitou svatého kříže odpočívala; proto mají tak býti kladena, aby tváří hleděla ku sv. kříži, jakožto jediné spáse a naději naší.

Druhdy — až do nedávna — bývaly hřbitovy kolem chrámů Páně. I to má svůj krásný smysl a hlubší důvod, jakož i původ historický.

Známo jest, že první křesťané ukládali těla sv. mučenníkův do rakví; rakve ty sloužily jim za oltář, na nichž nejdražší oběť konali, aby tělo Páně odpočívalo na údech svatých. Když si chrámy směli stavěti, rovněž do oltářů kladli ostatky svatých; rovněž tomu kterému svatému chrámu zasvěcen byl. I přávali si věřící, těm sv. ostatkům odpočívati na blízku; odtud i krypty ve chrámech samých, kde těla vznešenějších ukládána byla. Kdo nemohl v

chrámě samém pochován býti, přál si, aspoň při tom chrámě, nedaleko odpočívati, aby i po smrti náležel ku chrámu tomu, a náležel do ovčince toho, k němuž i za živa se hlásil; a tak povstaly hřbitovy kolem chrámů.

Majíť hřbitovy kolem chrámů anebo při chrámech ještě jiný význam. Hlásajíť a znázorňují článek víry o obcování svatých. K těmž náležejí nejen křesťané živí na tomto světě, církev bojující či rytěrující, ale i zemřelí, ať jsou již v nebi, církev vítězná, anebo v očistci, církev trpící; hřbitovy u chrámů toto spojení v živé paměti udržují. Nebo každý, kdo do chrámu Páně jde a vedle hrobů mrtvých kráčí; v Pánu zesnulých, zvláště svých milých a drahých vzpomíná. Tu sám mnohých milostí přijal, odtud i sám poslední posilu na cestu ku věčnosti si zavolá, tu i sám jedenkrát by odpočíval, si přeje. Jak krásný a hluboký význam mají hřbitovy kolem chrámů Páně!

Hřbitov světí buď biskup anebo kněz jím k tomu oprávněný, a to tímto způsobem:

a) Večer před svěcením postaví se na hřbitově dřevěný kříž, anebo patero křížů, z nichž prostřední jest s výši člověka, ale tak, že vespolek tvoří zase podobu kříže. Na vrchu kříže toho anebo křížů těch, upevněny jsou, a to uprostřed a na obou ramenech tři hroty (špice), by na ně svíce nastrčiti se mohly. As na krok před kříž ten anebo kříže ty, zarazí se do země kůl, od země as na loket s výši, anebo kolů pět, a na každém jsou rovněž tři hřeby anebo hroty.

Kříž vyznamenává Ježíše Krista, spásu naši, kterýž pravil: „Já jsem vzkříšení i život“ (Jan 11, 25.), a s jehož kříže i mrtvým spasení plyne. Kůl, suché dřevo, pak jest obraz zemřelého člověka. V postavení svém ku kříži značí, že těla, kteráž na hřbitov ten se budou pochovávat, takorba pod stínem kříže odpočívati a slavného z mrtvých vstání očekávati budou. Svíce, jež se na kříž, anebo ty kříže nastrčí, připomínají světlo věčné, jež v Kristu zesnulým svítí; noc pak připadající a svěcení předcházející vyznamenává temnost hrobovou, jenž předchází slavné vzkříšení.

b) V den svěcení přijde světitel v rouchu bílé barvy na hřbitov, postaví se před prostřední kříž, rozžehne tři svíce na něm a nastrčí je na kůl, připomínaje tím budoucí vzkříšení, kteréž se mocí trojjedi-

ného Boha skutkem stane. Pak poklekne a modlí se společně s přítomnými věřícími litanii o všech svatých, spojuje takto prosby své s přímlovami vyvolených Božích.

c) Pak jde po hřbitově kolem a kropí půdu i stěny vůkol svěcenou vodou, an zatím sbor zpěváků jej doprovázející zpívá Asperges a Miserere čili 50. žalm, kající, jako o pohřbu, prose za to, což se kropením připomíná, totiž, smilování Boží.

d) Navrátiv se pak světitel ku kříži, prosí, konaje modlitbu, by Bůh hřbitov ten očistiti, požehnati a posvětiti ráčil, při čemž třikráte jej žehná sv. křížem, by ti, kdož tuto odpočívati budou, dokud hlas trouby archanděla nezavzní, věčného požívali pokoje.

e) Konečně okouří kříž, vezme tři hořící svíce s kolu a nastrčí je opět na kříž a vytáhne kůl ze země. Tím dává na rozum, že v Pánu zesnulí skutečně z mrtvých povstanou, ježto žije a nad nimi bdí Spasitel jejich, kterýž postaví korouhev vítězství svého právě na tom místě, kde je smrt přemohla. Tak důmyslně a významně světí církev svatá nově založené hřbitovy.

3.

Které vážné myšlenky povstávají a vyskytují se v srdci našem?

Pomyslete, N., že jste zemřeli. Ležíte na smrtelném loži, přiblížila se poslední hodinka vaše. Studený, smrtelný pot vystává na čele, oko v sloup obráceno, ucho téměř neslyší, ústa sotva šeptají Ježíš, Maria, Josef; ruka sotva se zvedá, by poznamenala čelo, ústa a srdce sv. křížem. Kolem vás přátelé a známí, snad děti, bratři, sestry, stojí a plačí. Kněz zaopatřiv vás a za šťastnou hodinku smrti se pomodliv, odchází. U hlavy vaší hromničná svíčka, a jako ona uhořívá: tak život vám hasne. Ještě poslední napnutí sil, poslední křečovitě vzpružení svalů, poslední vzdech, a duše — odešla. Odešla na věčnost! — Laskavá ruka prokáže poslední službu: zatlačí oči, podváže ústa. Přátelé mrtvolu umyjí, v čisté prádlo převleknou, oblekou v roucho poslední, pohřební rubáš. Ruce složí křížem, do ruky dají křížek neb růženec, známku katolického křesťana. — Zvoní se poslední hodinka — umíráčkem. Odešel křesťan na věčnost! — Objedná se rakev; vezmou a složí vás do rakve. Ustanoví se den pohřbu. Přijdou přátelé a známí, by vás na poslední vaší cestě doprovodili. Přijde kněz; zpěváci zapějí žalost-

nou píseň, kněz se pomodlí a rakev pokropí, a již průvod se ubírá; napřed kříž; zemřel katolický křesťan. Cestou žalm Miserere vzývá za milosrdenství Boží. — V chrámu Páně koná se za duši vaši svatá oběť, a pak sem — na hřbitov — ku příbytku poslednímu!

Upravujete si příbytek doma, chcete jej míti čistý, pohodlný; okrášľujete jej, zdobíte jej. Zde příbytek váš poslední, jistý. Chcete jej míti upravený, pohodlný, by dobře se vám přebývalo v něm? Upravte si ho; jeť čas! Jak? Ctnostmi a dobrými skutky! Čisté svědomí — nejměkčí poduška, nejlepší polštář! — Pak bude země lehká!

S úctou vstupuj sem! Možno zvolati s básníkem: „Stůj noho, posvátná místa jsou, kamkoli kráčíš;“ anebo s jiným pěvcem: „Svatá to země, zde šlapeš praotců svých prach!“ — „Město mrtvých, sídlo přísné, prachniviště sil a mdlob; lůžka jsou zde rakve tísné, ložnice slovou tu hrob.“ — Ano, svatá to země a svaté símě v ní odpočívá, jež slavné z mrtvých vstání očekává.

V úctě měj hroby zesnulých: „Hroby v uctivosti měj, co jim láska upravila, co jim ruka postavila, neruš, mrtvým toho přej!“ Hrobův ošetřuj, kvítím zdob, můžeš-li i kříž postav! Upravuješ si hrob, tu bude i lože tvé! — Často přicházej sem! Hřbitov hlásá ti marnost světa, pomíječnost všeho! Kroť vášně, buď trpěliv! Vidiš, zde spí všeliká vašeň a mrtví dobře spolu se snášejí. Přestal hněv, závist, nepřátelství! — Matička země všecko srovná! — Nestejskej, dlouho-liž život trvá? V hrobě bude pokoj!

Živi buďte, N., ctnostně a bohabojně; budeť příbytek milý, odpočinutí lehké! Často navštěvujte vy, kdož pozůstanete, toto svaté místo; jeť hřbitov nejlepší kazatel. — Budete moci zapěti si, jako básník náš Kamenický:

„Zde i já po zdejší době, někdy bych rád lůžko měl, — vedle nich tichém ve hrobě odpočívati bych chtěl. — V tom, hrobníku, lůnu země, ložnici mně připravuj, — zde bude mně spáť se jemně, spít otec i děd tu můj.“

Ano po svatém, ctnostném a křesťanském životě zde bude všem, kdož tu odpočívati budou, spáti se dobře; a proto na konec volám: Spěte klidně, kdož tu spáti budete. Odpočinutí věčné dej vám Pán, světlo věčné ať vám svítí, a dej vám do-

čekati se jedenkrátě slavného z mrtvých vstání. Amen. B. H.

Posvátné harmonie.

III.

Jeť úzko mi a děsno, Pane,
v tom slzí úvale na zemi:
rmut kalí jasný druhdy zrak,
a z očí slzavých lícemi
bol roní se a kane
i z prachu do oblak
můj k Tobě nárek vane!

Ach, Pane, Tvoje světlo hasne,
Tvá láska umírá v útrobach,
svět kácí v zámoťný se vír,
a lidstva odvěký jásá vrah:
že na vždy slunko zajde jasné,
že zmizí rájův mír,
i moc Tvé pravdy spasné!

Má duše do Tvé výše spěje,
svou bolest unáší do nebe,
a pokořená s důvěrou
lká, hledá pomoci u Tebe:
mír světům jen z Tvé lásky chvěje,
ráj kvete pravdou Tvou,
již Tvoje milost seje.

Ó pomoz Pane láskou Svojí
svým tvorům v pozemském údolí,
blud zažen v pekel mrakotu
a pravdu na trůnech ustoli;
dej sílu věrným v svatém boji,
veď poutí životů
vše lidstvo k spásky zdroji!

Václav Štulc.

Rozjímání kněžské

podlé Chaignona

Na den obětování Panny Marie,
jak potřebi jest knězi obnoviti slibův.

Boha trojjediného představ si přítomným a Jemu ke cti rozjímání toto učiň. Na paměti měj slova písma sv. (Deut. 4, 23.): „Varuj se, abys nikdy nezapomenul na smlouvu, již Hospodin tvůj s tebou uzavřel.“ Pros Ducha svatého, abys vše dobře poznal, dobrý úmysl pojal a obojí v paměti podržel.

Ježíš Kristus knězi se odevzdává, aby jemu

byl podílem dědičným. Spasitel pokladem jest všech věřících, ale měrou daleko větší pokladem jest svých služebníků. Zdaž jsem rozjímal dostatečně o této přednosti křesťanův a kněží?

1. Že všickni věřící svatá mají práva, jimiž Ježíše Krista by si přivlastňovali, nad tuto pravdu není jiné jistější; každý křesťan říci může ke své útěše největší: Spasitel náleží mně; Otec mi Jej dal, On se odevzdal mně, On majetkem mým se stal při křtu svatém, Jej požívati mohu skrze víru. Že Bůh tak štědrým se prokáže lidem, předpověděno bylo od proroků. (Is. 9, 6.) „Malický narozen jest nám, a Syn dán jest nám,“ od andělův ohlášeno, když Spasitel se narodil. (Luk. 2, 11.) „Narozen jest vám dnes Spasitel,“ zaznamenáno v evangeliu sv. Jana 3, 16. „Tak Bůh miloval svět, že Syna Svého jednorozeného vydal,“ oznámeno celému světu skrze apoštoly. (Gal. 2, 20.) „Vydal sebe sama za mne.“ (Tit. 2, 14.) „Dal sebe sama za nás,“ a jejich nástupce; církvev toto tajemství opěvuje zpěvy nad míru sladkými a velebnými: „Nám dán, nám narozen.“ — „Narozením stal se naším soudruhem, poslední večerí naším pokrmem, svou smrtí naší cenou výkupnou, svým nanebevstoupením naší odměnou.“ Kdo pochybovati bude o pravdě takovými svědectvy potvrzené?

O křesťané, Ježíš jest váš! Co zbývá, abyste si přáli, umíte-li ceniti své štěstí? Slzy, jež proléval, pokání, které činil, smrt, kterou podstoupil, Jeho ctnosti, Jeho zásluhy, vše, co jest Ježíšovo, jest vaše, a v jisté míře Jemu říci můžete, co pravil Svému Otci: „Všecky věci Tvé mé jsou.“ Přijměte dychtivě dar, jenž obsahuje všechny dary; užívejte ho za tím účelem, za kterým jste jej dostali: (Jan 3, 16.) „Aby každý, kdo věří v Něj, nezahynul, nýbrž měl život věčný.“ Spojte se s Ježíšem Kristem skrze víru, naději a lásku. Oběťte Jej Bohu, aby byl nekonečnou náhradou toho, co vám se nedostává; oběťte Jeho život tak čistý, abyste přikryli a vyhladili nepravosti života svého, Jeho ctnosti za hříchy své, Jeho srdce láskou planoucí za své srdce vlažné a liknavé. V Něm a skrze Něj všecku spravedlnost vyplníte.

2. Je-li však Ježíš Kristus mým, poněvadž jsem křesťan, jest mým měrou plnější proto, že jsem knězem. „Nebudete míti stejného dílu s bratry svými,“ pravil

Hospodin synům Levi; „já budu vašim podílem a vašim dědictvím uprostřed synů Israelských.“ (Num. 18, 20.) Co bylo pro kněžství první obrazem, to jest skutkem podivuhodným pro kněžství druhé. Který jazyk lidský by se odvážil pronésti slova: Hospodin podílem dědictví mého a kalicha mého, kdyby pravda sama nebyla nám dala k tomu právo! Bůh sám jest mým podílem a mým statkem! Podíl, který mi dáti nechtěl uprostřed synů světských, poněvadž svět není hoden Jeho štědrosti, ani služby nebeské, k níž mě povolal, ten podíl mi dává po všecky dni, sebe sama, skutečně, osobně, podstatně: kdykoli od oltáře odcházím, není-li Ježíš Kristus celý mým?

Kdykoli přemítám postavení, jež mi ráčil vykáhati ve Své církvi, výkony, jež v ní odbývám, pochopuji, proč toliko kněží oprávnění jsou k sobě vztahovati slova žalmu krásného: Od té chvíle, co jsem se stal knězem, Ježíš mi náleží tou měrou, že Jej mohu dáti a Jím nakládati, jak mi libo. Ne toliko, že náleží mně, On jest ve mně rozdávaje Své milosti, vykonávaje Své mocnosti, pokračuje dílem Svého spasení. Chce, aby můj hlas uznávali býti hlasem Jeho: „Kdo vás slyší, mne slyší;“ odpírati úcty mně znamená tolik co urážeti Jej sama. — „Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.“ Každý kněz jest muž Boží, jenž divy koná samému Božství vyhrazené; vizte, co činí ve zpovědnici a u oltáře. O jaké bohatství uděleno jest kněžstvu katolickému!

Jest pravda, že mezi Ježíšem a Jeho služebníky jest poměr vzájemných závazkův. Není podílem jejich dědičným, leč dají-li též sebe za podíl; celý jest můj, budu-li též já celý Jeho. Když jsem vstupoval do řady Jeho bojovníkův, netoliko jsem se odřekl podílu ze statků, rozkoší, důstojností, jež mi svět mohl slibovati, nýbrž i své svobody, svých náklonností, svého života vlastního; hodnost kněžská, která mi udělila nesmírnou moc k obětování Boha samého, mne sama učinila obětí. Ano, kněz jest mrtev a jaksi pohřben se Spasitelem ve křtu novém; mrtev jest světu, vášním, jež ho nepokojí, obávám, jež ho ruší, nadějím, jež ho klamou. O smrti před obličejem Páně vzácné, proto že jest smrtí Jeho svatých „Vzácnáť před obličejem Páně smrt svatých Jeho.“ Dává nám život světu neznámý, život ducha Božího, život víry, ozdobený všemi ctnostmi, činí z nás živé obrazy Ježíše Krista: Kol. 3, 3.

„Mrtvi jste zajisté, a život váš skryt jest s Kristem v Bohu.“ Ejhle, mrtev měl jsem býti od té doby, co náležím Synu Božímu jsa Jeho služebníkem; ejhle, mrtev jsem byl po jistou dobu na počátku své dráhy kněžské... Ale, běda jak snadno jest upustiti od horlivosti začáteční! Proto sv. Pavel radí Timotheovi, aby v sobě probudil milost již byl přijal vkládáním rukou. Za týmž účelem vyzývá mě slavnost tohoto dne a dojemný příklad Panny, která jest dána kněžstvu za matku, královnu a vzor.

II. *Kněz nábožný obnovuje oběť, kterou sebe sama Ježíši Kristu odevzdal.* Maria věku jsouc útlého do chrámu nešla, aby Bohu se zasvětila; její zasvěcení neodvolatelné počalo od té doby, co bez poskvrny byla počata; nešla, aby se věnovala, nýbrž aby se představila Pánu, aby uznala činem zevnější a slavným, že nad ní moc má svrchovanou; šla znova se obětovat, aby dokonale vyplnila všechny úmysly Svě; a v této příčině kněz nábožný jí následovati dnes se snaží. Není nevědom, že nenáleží sobě, a že jakož jest knězem pro věčnost, pro věčnost se odevzdal Ježíši Kristu. Co tedy činí? Milosrdenství Hospodinova na paměť si uvádí a chtěje Mu dáti důkaz vděčnosti, jenž by Jemu byl příjemný, obnovuje a potvrzuje závazky, kterými Jemu se zaslíbil.

1. Život Panny nejsvětější, abych tak řekl, nebyl než ustavičné díků vzdávání. Cit, jenž jí vdechl chvalozpěv vznešený v domě Alžbětíně: „Velebí duše má Hospodina,“ týž jest, který kroky dítěte něžného vede k svatému chrámu. Připravuje-li ji Všemohoucí k věcem velikým, jaké divy lásky již vykonal jí k vůli v početi záračném a neposkvrněném! Učinil mi věci velké, Jenž mocen jest. Tím více jest dojata dary Božími, čím nehodnější domnívá se jich býti: „Poněvadž vzhledl na pokoru služebnice Svě.“ O knězi, budeš-li nevděčen? Ne ty Pána si vyvolil, Pán tebe vyvolil: „Ne vy jste mne zvolili, ale já zvolil vás.“ Jak vznešeno jest poslání, jež na tebe vznesl? „Jako poslal mě živý Otec, i já posílám vás.“ Chce z tebe učiniti společníka Svých prací v tomto živobytí, kde všechno mizí chvatem, aby s tebou sdílel Svou slávu v onom království, kde všechno jest trvalé a stálé. Zdaž jsi byl hoden této volby tak znamenité? Hledej s královským žalmistou, čím bys mohl se odměniti Tomu, Jenž ti všechno dal: „Jak odplátím Pánu za vše, čehož mi udělil?“ a odpověz jako

žalmista: „Co jsem Hospodinu slíbil, to splním.“

2. Pozoruj Marii před oltářem již klečící; nalezněš v její oběti tři zásluhy rozdílné, jež cenu oběti zvyšují před obličejem Hospodinovým: zásluhu rychlosti, zásluhu velikomyslnosti, zásluhu věrnosti. Jsouc věku velmi útlého jde se představit Bohu. Jiné dítky Jemu obětovány byly záhy skrze své rodiče; sláva obzvláštní Marii z toho vyplývá že sama se obětovala nejsouc ničím puzena leč svobodnou pobídkou svého srdce Lituj času ztraceného a vykup jej horlivostí, která se druží k obnovení tvých závazků. Dnes aspoň buď té mysli, jaké byl David. Žalm. 76, 11. Řekl jsem: nyní již počátek jsem učinil. Ano, Bože můj, stokrát zavrhl aneb zanedbal jsem milost Tvou..., poddávám se konečně milosti mě táhnoucí. Řekl jsem to již často, a vždycky slovo mé bylo ješitno; pravím to nyní, a splniti se má, co slibuji. — Oběť velikomyslná. Maria se vzdává nadějí nejspravedlivějších a nej příjemnějších, vzdává se všeho, aby úplněji náležela Bohu svému, a tuto oběť činí s radostí podle prostoty svého srdce, tak že se zdá, jako bychom slyšeli, ana po svém pořádku výtečném opakuje slova: I. Paral. 27, 17. „Vím, Bože můj, že zkoumáš srdce a prostotu miluješ, pročž i já v prostotě srdce svého rád jsem obětoval všechny věci.“ — Maria se odevzdává na vždy. Co slíbila, to zachovává věností neporušitelnou. Její oběť jedenkrát jsouc přinesena dále trvá; jestliže o svých závazcích přemýšlí, činí tak proto, aby je potvrdila opětnými city plamennými a vůli horlivou mocněji rozničenou se zasvěcujíc a obětujíc. Vystupuje od ctnosti ke ctnosti, od dokonalosti k dokonalosti, až konečně její svatost a sláva se spojí se svatostí a slávou Boha samého.

O Pane, poznávám příliš svou nestálost, než abych spoléhal na své úmysly, byť i byly sebe opravdivy; ale k Tobě se obracím, Jenž veškerá srdce ve Svě moci máš: utvrď mě, snažně Tě prosím, posilni mne v předsevzetí, které činím. Přizpůsob Svou pomoc mé slabosti, zachovej mě ve všech zkouškách; učiň, abych všechny boje své vítězně konal, síly a smělosti vždy více nabýváje. O Bože, slyš, co nyní jsem pravil. O Maria, tvá ochrana kéž zaručí můj slib! Nejsou to pouze ústa, jest to mé srdce, jest to má duše, jest to veškerá síla má, veškeren život můj, co nyní vyznává

mou víru, co nyní dokazuje mou horlivost, co nyní uznává mé povinnosti, co nyní se dovolává mých práv a mých nadějí: „Hospodin podíl dědictví mého a kalicha mého; Ty jsi, Jenž mi vracíš dědictví mé.“

Obsah rozjímání stručně opakován.

I. *Ježíš Kristus knězi se odevzdává, aby jemu byl podílem dědičným.* Spasitel pokladem jest všech věřících, ale obzvláště Svých služebníků. 1. Každý křesťan říci může: Ježíš Kristus jest mým; Jeho Otec mi Jež dal; On sám Sebe mi dal. „Nobis datus, nobis natus. Se nascens dedit socium. — 2. Avšak je-li majetkem všech křesťanů, jest majetkem kněží měrou znamenitější. Co bylo jenom obrazem pro kněžství levitické, pro kněžství naše jest podivnou skutečností: „Ego pars et haereditas tua in medio filiorum Israel.“ Od té doby, co jsem knězem, mohu darovati Ježíše a Jím naložiti, jak mi libo. Patří mně a jest ve mně: „qui vos audit, me audit.“ Ale jest také vzájemnost závazků mezi Ježíšem a Jeho služebníkem.

II. *Kněz náhožný obnovuje oběť, kterou sebe sama Ježíši Kristu odevzdal.* Maria nejde do chrámu se obětovati; oběti učiněna byla při svém početí; ale jde se představit. Tak činí dnes i kněz. „Vota mea Domino reddam. Oběť Mariina tři zásluhy má rozličné: jest ochotna, jest velikomyslna, jest věrna. V čem ji budu moci následovati?

Přeložil dr. *Eug. Kadeřávek.*

Hrobní kvítí.

Sebral a uvil B. Hakl.

16. Otcí.

Dřímej sladce, otče milý,
odpočiň si tu na chvíli
až tě vzbudí Kristův hlas.
Nad tvým rovem bořce lkáme,
však tu naděj' v Kristu máme,
že nás věčnost spojí zas.

17. Manželům.

Společným zde spánkem dřímá
věrná žena s manželem;
jako láska, sen je jímá,
až Pán kyne andělem!
z ruky Krista věnec, sláva,
věrné, zbožné očekává.

18. Muži a bratru.

Něžné lásky pásku dvojí
zničila's, ó krutá smrti;

těch, jenž bývali zde svoji,
hrozná moc tvá svazek drtí;
rodině jsi hlavu vzala,
sestrám bratra oderval.
Však co tvá moc mlčky dělá,
spojí zase slovo Boží;
kdož u víře v lásce bděli,
v slávě vstanou ze svých loží.

19. Starci.

Uplynula mnohá léta
žítí tvého v moře věčnosti;
hledáme tě otce, kmeta,
s srdcem trudným, s slzou vděčnosti.
To jen na čas; přijde doba,
duše tvá se s tělem spojí,
smutná mine smrti zloba,
tam u Pána budem' svoji.

20. Trpitelce.

Na světě jsi nezažila
žádných radostí a slastí;
kež by věčně živa byla,
oslavená v rajské vlasti!

21. Nevěště.

Zpočiň sladce v země lůnu,
jejíž duši, jak želáme,
věčný přijal Pán;
sňatek slav u nebes trůnu,
neboť ctnosti, z víry známe,
sliben slávy stan.

22. Každému.

Útěchy zde nenalézám,
kde vše záhy pomíjí;
protož tam jdu, kde se všecko
v věčné kráse rozvíjí.
Nermuťte se, moji milí,
nebt na krátký jenom čas,
smrt' mne od vás odděluje,
brzy shledáme se zas.

23. Dobrodinci.

Již tu dřímáš, přemilený,
v chladném hrobu toho loži,
však to tělo s duchem spojí
svou zas dobrou slovo Boží.
Za tvou lásku, péči strohou
dej ti Pán Bůh radost mnohou. —

24.

Sladce zpočiň, až nám tebe
vrátí dobrý Bůh a — nebe.

25. Na pomník zemřelých.

Tělo dřímá, duch však žije,
naděj sílu v ňadra lije.

26. *Nápisy na hřbitov.*

Distichon 1.

Všecko mizí, prchá, vrátké jest, stále mění se;
Bůh a ctnost jediné trvati věčně budou.

Distichon 2.

Bůh, světa Pán mocný v náruč svou všecko pojímá;
duch k němu zas se vrací, s ním se u lásce pojí.

V Jilemnici na hřbitově.

Hroby v uctivosti měj;
co jim ruka upravila,
co jim láska postavila,
neruš, mrtvým toho přej!

Sen svaté Luitgardy.

Sousoší na mostě pražském. Dle koncepce Petra Brandla provedl Matyáš Braun. Vy-
dáno Uměleckou Besedou za příčinou šíření
starých památek sochařských.

O svaté Luitgardě, „chloubě Brabantu“,
jež r. 1182 v městě Tungeru se narodila,
vypravuje se, žeť ač z rodičů velice zá-
možných a šlechtických pocházejíc, svěží
a krásná již v mládí svém všech vnaď a
marností světských se zřekla a v Aquirii
do kláštera řádu cisterciackého vstoupila,
kde, jazyka italského neznalá, řadu let mezi
pannami vlašskými jak o samotě a v nej-
přísnější kázni strávila. Čtyřicet roků
zde žila, skutky milosrdenství konajíc, až
úplně oslepuvši, jen tím horoucněji roz-
jímání zbožnému se oddala. V tom stavu
duševním spatřila světice, tak dí se, spa-
sitele, jednou rukou na kříži visícího, kdežto
on druhou jemně ji obemknul a zbožná ústa
její k ráně v straně své přitlačil. — Jest
povědomo, že na památku legendy té klá-
šter cisterciacký v Plasích skupinu výjev
ten zobrazující r. 1710 na mostě pražském
postaviti dal. Byl to Matyáš Braun, od
něhož též sochy na paláci Clam-Gallase,
Černína a j. pocházejí, jemuž umělecká
úloha ta se svěřila. Však zachována zpráva,
žeť návrh a výkres celé skupiny od výteč-
ného malíře českého Petra Brandla po-
chází, a žeť vynikající umělec ten též ku
provedení díla bedlivě přihlížel.

Tak vzniklo sousoší ve svém způsobu
mistrovské, jež nad všechny ostatní výtvo-
ry Braunovy daleko předčí a mezi sochami
na mostě pražském, co do umělecké hodnoty
své velice různými, bez odporu první místo

zaujímá. Příběh jest ve skupině dokonale
vyličen, koncepce veliká skrz na skrz pro-
citěná, formy nahého těla Kristova jsou
s porozuměním obdivuhodným podané,
umírněnost umělecká jest vzhledem k době,
ve které dílo vzniklo, řídká a překvapující.
Klademe ji hlavně na účet Brandlův, any
všechny ostatní postavy Braunovy mnohem
baroknější tvary ukazují. Typus Krista
Pána vyniká ušlechtilostí a hloubkou kon-
cepce. Postava a tvář sv. Luitgardy vy-
svědčují o dokonalé kráse let mladistvých,
anižby jako při pracích moderních, jakýsi
dojem světský činily. Výraz její jest na-
nejvýše pravdivý, pohyb extasický a za-
držený zároveň i nadšení zbožné i zdrženli-
vost úcty svrchované nám vyjadřuje. —
Roucho jest naskrze měkké, plynulé a vý-
hodně upravené, plochy jeho jsou všude
s největší případností traktované, protiva
měkkých forem Kristových a drsného po-
vrchu kříže bez hledanosti a přece nanej-
výš působivě ve skupině se podala. Hlavy
a postavy andělské neslouží jako jinde
pouze k vyplnění mezer, k doplnění a
zokrouhlení uměleckého celku. Nahoře nad
Ukřížovaným truchlice. uprostřed spouštění
sprostředkující, dole jak naivní ohlas celé
skupiny k sobě se tulíce, jsouť zároveň
s celkem niterně souvislé a výmluvné.
Kompozice jest jasná, jednotná, obrysy a
kontrast linií, křivek a přímek vysoce ži-
votný a účinný.

Jest to umělecké dílo vysokého řádu,
jež součinností malíře a sochaře svým časem
vzniklo, dílo, jež všechny přednosti své
doby v sobě spojuje, aniž by vady její
v dojmu celkovém nám překážely. Dílo
tím víc obdivuhodné, anof v dobu spadá,
kde v Itálii a ve Francii směr Berniniho
dosud mocně vládnul, kde affekt a efekt
stůj co stůj heslem dne se stal, kde právě
největší talentové proudem časovým ne-
odolatelně ztrženi jenom tím jistěji se zvrhli
a k výtvoru čistému, objektivnímu a v me-
zích pravdy přirozenosti a skutečného citu
se udržujícímu nikterak proniknouti ne-
mohli. Předmětem ovšem neliší se skupina
na mostě pražském od jiných náboženských
děl soudobých. Zbožnost vynesla líčení
extase náboženské a roztoužená vidění sva-
tých a světic především na povrch; avšak
nikde, pokud víme, nezachována při tom
vnitřní pravdivost a míra způsobem tak
jistým a vysoce uměleckým, na první po-
hled zjevným a nápadným. Umělecký cit
český podléhnul snad méně než kterýkoli

jiný výstřednostem a nepřirozenostem doby barokní. Též koncepce Brandlova a dílo pod jeho dozorem vzniklé jest toho důkazem významným a památným. *M. T.*

Osudy církve katolické na Rusku v posledních sto letech.

Časová úvaha.

(Pokračování.)

Ačkoli nehrubě toho dbal Mikuláš I., zdali zákony svými porušuje práva církve katolické čili nic, cítil přece jakousi posvátnou bázeň před Římem a proto vynasnažoval se všemožně, aby buď upřel papeži násilnické přechvaty své, aneb docela jinak je vyličil, nežli ve skutečnosti se staly. Katolíkům na Rusku žijícím kladly se za vinu revolucionářské pikle, vytýkal se jim nedostatek vlasteneckých citů, nepříchyllost ke trůnu Ruskému a carskému rodu. Nástrahami chytře zosnovanými hodlala vláda papeže k tomu pohnouti, aby ostře pokáral katolické kněžstvo Ruské pro poklesky ty a aby sesadil biskupy, kteří nejvěrněji střežili poddané své před zuby vlka hlodavého. Než Řehoř XVI. prohlédl v brzku leš Petrohradského dvoru a nedal se zastrašiti nevolí a hněvem nejmocnějšího samovládce obrovské říše Ruské. Vzpěchoval se něco podnikati, co by proti spravedlnosti čelilo, povoloval tam, kde křesťanské zásady k povolnosti naporučují. Veřejně toužil na nespravedlivé utlačování katolíků Ruských. Obzvláště v allokuci konané dne 22. července r. 1842. stěžoval si sv. Otec na to, že namlouvá se sužovaným synům církve sv. na Rusku, jakoby stolice papežská úplně se sřekla ochraňovati je a odvracetí neblahý osud, jenž čím dále tím více o veškeru svobodu je připravoval. Devadesáte úředních listin, které v Římě byly uveřejněny, dokázalo všemu světu, která jest pravá povaha záležitosti církve katol. na Rusi.

Car Mikuláš I. objevil se pojednou v prosinci r. 1845. v Římě, a posud s určitostí nikdo nemůže udati, proč tak učinil. Domníval se snad, že zalekne stříbrovláského kmeta na stolci Petrově majestátním, vojenským zjevem svým? Či chtěl snad laskavým slovem a upřímným slibem usmířiti a sobě nakloniti náměstka Kristova? Či myslil, že papež mlčky vyslechne vůli carskou a tím schválí převrácenou politiku jeho? Ať tomu jakkoliv, tolik je jisto, že

Řehoř nemlčel, neschválil ničeho, nýbrž vědom jsa práva a mravní síly své vše carovi na srdce vložil, co Duch sv. dal mu vymluviti; tolik jest jisto, že všemocný vladař Ruský s odkrytou hlavou, jako u vytržení, bled jsa nad obyčej vyšel z komnat papežských a hlavu maje sklopenou, nikoho nepozdraviv sestoupil do nádvoří a nedočkav povozu opustil jeviště, na kterém byl na hlavu poražen. Avšak dodáváme ihned, že návštěva carova v Římě nevzbudila v něm city hněvu a pomsty; naopak, činěny byly v brzku na to pokusy, aby zlepšil se stav katolíků Ruských. Než bylo již pozdě. Svrchovaná vláda světská proudící žilami státní ústavy udusila v duši carově každé i sebelepší hnutí, přední zásada Petra Velikého došla tak veliké obliby u státníků Ruských, že na zrušení následků její nebylo lze dobře pomysleti.

Když nepříznivý výsledek války Krimské podkopal zdraví Mikulášovo a za oběť si ho vyžádal, nastoupil syn jeho Alexander II. na trůn Petrohradský (r. 1855.). Majíce na zřeteli neštěstí, které stihlo nešťastného cara toho roku letošního, hodláme pronésti o něm úsudek umírněný, aniž bychom však pravdě úkor činiti chtěli. Z předu již na to váhu klademe, že není možno vše na účet svědomí jeho položiti, co špatného za vlády jeho skutkem se stalo. Vždyť i za času císařů Římských, k. př. Decia, Valeriana nebo Diokletiana zavinila přílišná horlivost, zloba a lakota úředníků jejich více, nežli sama vůle vládcův. Podřízení důstojníci přeháněli rozkazy císařské a zneužívali moci své, aby více vytěžili, pronásledující krutěji nevinné křesťany. Rádi připouštíme, že úředníci Ruští za vlády Alexandrový často proti vůli jeho zuřili proti poddaným katolíkům, ale to upříti nemůže nikdo, že nástupce Mikulášův přidržel se zásad otce svého u řízení záležitostí církevních, a že prováděl důsledně úmysl jeho, vyhubiti církev katol. na Rusi, a proto že i Alexandra II. připočísti dlužno k nepřátelům církve sv.

Nadarmo žádal při slavnostech korunovačních mimořádný vyslanec kurie papežské, hrabě Chigi, aby nezapovídal car biskupům styky s Římem trestaje je za to vyhnanstvím do Sibíře; nadarmo prosili biskupové Polští, aby zrušeny byly drakonské zákony; nadarmo lkali Litevci, aby nebyli nuceni k přijetí víry rozkolné. Kolikráte opětoval zvěčnělý papež Pius IX. snažné prosby své u cara! Spravedlnosti

nemohl se dosouditi nikdo! Zásady Mikulášovy byly opět a opět prováděny. Papežské listy zadržovány byly státními úřady a nedodávaly se biskupům, zprávy biskupské papeži zaslané byly zachycovány; ani milostivé léto nesmělo se věřícím ohlásiti. Polské povstání z. r. 1863, jež vyvolal revoluční výbor Pařížský, bylo kladeno na účet katolíkům a trestáno ukrutenstvím neslýchaným. V državách Vilenské a Grodnenské uzavřeno bylo k rozkazu nelidského guvernéra Mutavieva r. 1864 více než 60 chrámů a klášterů; ve Volyni dovoleno toliko v jednom kostele pro celý okres služby Boží konati. Biskupové a kněží vlečeni byli násilně do vyhnanství. Několik málo ještě zbývajících biskupství bylo zrušeno, statky církevní vypleněny a vše, co z církve katol. tu ještě zůstalo, postaveno pod dozor biskupa Petrohradského. Tak vrcholila pohroma řádu církevního na Rusi a rozkol slavil své vítězství! Kdo srdcelomné to divadlo v celém objemu spatřiti chce, ať přečte si úřední doklady a spisy vydané dne 15. listopadu r. 1866 v Římě Sv. Otec Pius IX. stěžoval si celému světu katolickému na bezprávi do nebe volající listem svým ze dne 17. října 1867, avšak hlas jeho zůstal nepovšimnut. Ruský úředník urazil veřejně papeže ve Vatikáně a kníže Gorčakov tvrdil v oběžníku k vyslancům Ruským na dvorech Evropských, že církev katol. podporuje snahy revoluční. Následkem toho sužovány zbytky katolíků posádkami vojenskými, vydíráním peněz a křivdami druhu nejrozmanitějšího donucovány byly k tomu, aby odpadly a staly se rozkolníky. Knuta a kozácké ručnice šířily řady statečných mučeníků sv. víry. Zradou nevěrného odpadlíka podařilo se ministrovi Tolstojovi zničiti poslední biskupství v Chelmu. V týž čas propuštěno bylo kolem deset tisíc katolíků ze služby státní, z nichž mnozí posud úpí v dolech Sibiřských a roklich Kavkazských!

Toť v krátkce vyličený osud církve katol. na Rusku za panování Alexandra II. Jde na jevo, že dílo započato byvší Kateřinou a prováděno Mikulášem, dovršeno bylo carem Alexandrem. Ať již byla osobní povaha vládce toho sebe mírnější, katolíci mu podání nepoznali jí nikdy, nikdy neokusili. Trpěli muka, jakých ani v prvních třech stoletích v Římě netrpěli. Možná, že se to nedělo k rozkazu carovu, avšak hlas Pia IX. a celého světa katol. nemohl

ujíti slechu Alexandra II. Odešel již panovník ten z říše své, odešel ze světa nedokázav lásky pro spravedlnost. Možná, že hrůzy revoluční dnů našich byly by jej přiměly, aby napravit křivdy let předešlých; než toho mu nebylo více dopřáno. Nihilisté zavraždili jej, nikoliv pak katolíci aneb Poláci! Nad hrobem stojící Gorčakov ať nyní rozhodne, kdo podporuje snahy revoluční, ať popatří na krvavou žeň, kterou zasel kolem trůnu panovníka svého bojovav proti Bohu a svatým oltářům Jeho! (Pokračování.)

Památka,

již věnoval kardinal Bartolini poutníkům slovanským 1881.

Slovanským poutníkům, putovavším letošního roku do Říma ku slavnosti cyrillo-methodejské dostalo se tam především od samého sv. Otce Lva XIII. a pak také od více kardinálů hojných a závažných důkazů, s jak velkou a upřímnou náklonností se sám sv. Otec a nejeden z kardinálů k národům slovanským nesou. V rozličných novinách aneb ve zvláštních o této pouti vydaných spiscích, dočítáme se o tom více neb méně obšírných zpráv. Třeba však vyznati, že zprávy tyto nejsou až posud úplné, a že zpravodajové teprv nyní znenáhla důkladnější popisy jednotlivých událostí z pouti římské semotam uveřejňují, obecnstvo slovanské na to upozorňujíce, jak veliké váhy ta která událost do sebe má. Mezi jinými zprávami byla i ta podána, že kardinal Bartolini právě tou dobou, když poutníci slovanští do Říma přišli, vydal zvláštní vědecký spis o našich sv. apoštolech Cyrillu a Methodu v řeči vlaské. Nebude tuším od místa zde aspoň poněkud naznačiti, že vydání téhož spisu jest událost důležitá a z rozličných příčin také nemálo zajímavá.

Název dotčeného spisu zní v českém překladu doslovně takto: „Památky dějepisno-kritické, starožitnické o sv. Cyrillu a Methodu a o jejich apoštolatu mezi národy slovanskými. Sepsal Dominik Bartolini, kněz názvu sv. Marka, kardinál sv. římské církve, prefekt sv. kongregace obřadů.“ Mimo úvod celých 29 stran zaujímající, sestává spis z 254 stránek ve veliké osmerce.

Tištěn jest v Římě, v papežské tiskárně vatikanské na silném velinském papíře písmem zřetelným a krásným; celá zevnitř-

ní úprava spisu jest vůbec sličná a skvostná. Každého Slovana, který Božské řízení v tom vidí a se mu s láskou podrobuje, že se Slovanem narodil, každého pravím Slovana překvapí zajisté radostně, že kardinal Bartolini tento spis svůj věnoval zvláště poutníkům slovanským, kteří se letošního roku k slavnosti cyrillo-metodějské do Říma odebrali. Věnovací přípis tištěn jest, jak obyčejně bývá, hned na první stránce za názevním listem. Vlastní spisovatelé si vůbec až podnes na tom mnoho dají záležitosti, aby rozličné nápisy na všelijakých pomnících aneb jednotlivé věnovací přípisy složeny byly slohem různým, plynoucím a zaokrouhleným. Dotčený věnovací přípis kardinála Bartoliniho jest velmi zdařilý, jest skutečně pomníkový čili monumentální a zároveň také ještě srdečný. Zní v českém překladu takto:

„Poutníkům slovanským, navštěvujícím hroby apoštolské a slavicím slavnost slavnou svatých Cyrilla a Methoda, Dominik kardinal Bartolini sjednocen s jejich vírou a pobožností věnuje.“ *)

Nestalo se to tuším ještě nikdy, a kdo ví jest-li se to brzy opět stane, aby některý kardinal svaté církve římské svůj vědecký spis věnoval poutníkům slovanským do Říma přichozím. A tu třeba ještě dodat, že kardinal Bartolini jest muž velkými zásluhami svými a také učeností svou nejen v Římě a ve Vlasku, ale daleko široko po jiných zemích proslulý. Není také tuším o tom pochybovati, že kardinal Bartolini, věnuje spis svůj poutníkům slovanským, zamýšlel tím zároveň svou náklonnost a jakousi úctu vzdáti národům slovanským vůbec. Říkává se však, že jedna zdvořilost zasluhuje druhou, a proto mi právě přichází na mysl tato jednoduchá otázka: Poněvadž kardinál Bartolini svou náklonnost a úctu k Slovanům vůbec a zejména k slovanským poutníkům tak zjevně před světem osvědčil, není-li slušno, aby mu dotčení poutníci slovanští společně ze všech aneb aspoň z některých vlastí slovanských, též zjevně před světem svou vděčnost nějakým způsobem osvědčili? Možná, že se snad na to

již někde pomýšlí, a mnohý poutník bude se z toho zajisté radovati, jestli se to uskuteční. I celý obsah spisu zasluhoval by toho sám v sobě.

Skládán jest spis s velkou pilností a obezřetností. Kardinal Bartolini použil všech starých důkladných legend, všech znamenitějších novějších spisů, úvah a rozprav o životě sv. Cyrilla a Methoda jednajících. Zprávy z těchto pramenů čerpané uvažoval pak bystrým a zkušeným rozumem svým, rozeznáváje vždy podstatné věci od případných a zjištěné, nepopíratelné události od pouhých více neb méně pravdě podobných domněnek. Tímto způsobem poštěstilo se mu také sepsati dosti obšírný a velmi zajímavý životopis našich dvou sv. apoštolů, který oprávněným požadavkům vědy dějepisné dosti učiní. Mimo úvodní rozpravu dělí se spis na čtyry hlavy, kterýchžto obsah takto zní, a sice hlavy první: Počátky sv. Cyrilla a Methoda. Jejich apoštolat v Kazarsku, v Bulharsku a na Moravě. Příchod jejich do Říma. Smrt a pohřeb sv. Cyrilla. Hlavy druhé: Sv. Method zvolen byv za legata a latere k Slovanům vrací se na Moravu. Odpory mu činěné a utrpení jeho. Jsa obžalován, vrací se nazpět do Říma na povolání Jana VIII. Učení jeho uznáno za správné a katolické. Liturgie slovanská stvrzena. Hlavy třetí: Sv. Method pochválen byv od Jana VIII. vrací se na Moravu. Obracuje Čechy na víru Kristovu. Hlásá evangelium rozličným národům slovanským a zakládá církve. Vrací se na Moravu. Hlavy čtvrté: O hrobích svatého Cyrilla a Methoda, jakož i o jejich svatých ostatcích. Závěrka.

Konečně přidal kardinal Bartolini ku spisu svému ještě zvláštní velmi zajímavý dodatek o jednom prastarém obraze, který již od dávných století s velikou uctivostí přechovává se v Římě samém, v papežské basilice vatikánské. Po celých tři sta let a snad ještě více mělo se za to, že řecký císař Konstantin Veliký daroval tento obraz kostelu sv. Petra vatikánskému, a sice na památku té události, že se mu dle vypravování starých církevních legend sv. apoštolové Petr a Pavel ve snách zjeví, a jej k tomu povzbudili, aby se od papeže tehdejšího sv. Silvestra dal pokřtiti. (Viz tuto legendu v římském breviáři na den 31. prosince). Mělo se dále i za to, že na dotčeném obraze vatikánském vyobrazení jsou sv. apoštolové Petr a Pavel právě tak jak se byli císaři Konstantinu ve snách zjeví. Že by tentýž obraz starobylý mohl

*) Ve vlaské řeči zní nápis takto:

AI . PELLEGRINI . SLAVI.

CHE . VISITANO . I . SEPOLCRI . APOSTOLICI.

E . CELEBRANO . LA . SOLENNE . FESTA.

DEI . SANCTI.

CIRILLO . E . METODIO.

DOMENICO . CARDINAL . BARTOLINI.

UNITO . ALLA . LORO . FEDE . E . DEVOZIONE.

OFFRE.

býti původu slovanského, a že by v úzkém styku státi mohli s našimi sv. apoštoly Cyrilem a Methodem, to žádnému po dlouhý čas ani nenapadlo, ačkoli se na něm tři staroslovanské nápisy písmem cyrilským zhotovené nacházejí. Ku konci první polovice minulého století pronesl sice jeden znalec starobylých výtvarů uměleckých o témž obrazu svůj úsudek, dokládaje, že malován byl v IX. století v době totiž, když naši sv. apoštolové živi byli. Nepátralo se však dále, až konečně v prvních letech druhé polovice nynějšího století horvátský spisovatel J. Kukuljevič prozkoumav obraz ten dokládati počal, že nejen z doby sv. Cyrilla a Methoda pochází, ale že na něm i postavy těchto dvou našich sv. apoštolů jsou vyobrazeny. Celý obraz totiž rozdělen jest na dvě částky. V hořejší částce nachází se ve vrcholku polopostava Spasitele našeho, po její pravé straně o něco nížeji polopostava sv. Petra a po levé straně polopostava sv. Pavla. Nad hlavou Spasitelovou jest skrácený cyrilský nápis, a taktéž i nad hlavami obou sv. apoštolů jsou jména jejich cyrilskými písmeny naznačena.

V dolejší pak části obrazu, která zvláštní malovanou páskou od hořejší části jest oddělena, stojí právě v prostředku v jakémsi výklenku namalován papež Hadrian II. v rouchu papežském s tiarou na hlavě, pravici svou má pozdvíženou a žehná sv. Methoda před ním klečícího. Po obou stranách dotčeného oblouku jsou pak ještě namalovány postavy sv. Cyrilla a Methoda v rouchu řeholníkův církve východní. J. Kukuljevič neváhal na základě svého zkoumání a bádání ještě také tvrditi, že tentýž obraz jest *nejstarší památka umělecká křesťanství slovanského*.

Proti tomuto úsudku a těmto domněnkám J. Kukuljeviče činily se pak se strany znalců a učenců leckteré námitky, následkem čehož byl od rozličných učenců a také závažných znalců starobylého umění malířského opětně prozkoumáván. V měsíci květnu letošního roku dal jej ještě sám kardinál Bartolini od zvláštní komise znova prohlednouti a prozkoumati, a konečný výsledek všeho toho jest, že obraz skutečně uznán byl za *nejstarší malířský pomník křesťanství slovanského*, jak se byl již spisovatel Kukuljevič domníval. Toť ovšem jest velice skvělý, a pro každého upřímného Slovana a ctitele sv. Cyrilla a Methoda velmi radostný výsledek! Ale třeba také

zároveň vyznati, že si právě J. Emcí kardinál Bartolini o to největších zásluh získal, aby tento skvělý a pro nás Slovanů utěšený výsledek konečně na jevo přišel. Jakož jsme již svrchu podotkli postaral se kardinál úsilovně o to, aby tentýž obraz znova a sice důkladně se všech stran byl prohledán a prozkoumán, a aby zkušený a závažní znalcové, umělci a učenci svůj úsudek o něm pronesli.

Mimo to si vzal kardinál Bartolini i tu práci, že rozličné starobylé, a posud nezpozorované zprávy o témž obraze posvátném v dávnověkých listinách a spisech vyhledal, kteréžto zprávy velké váhy tomu dodávají, že obraz dotčený skutečně pochází z doby našich sv. apoštolů, a že jej sám sv. Method kostelu vatikánskému daroval. Posléze kardinál Bartolini sám se i v to uvázal, že všechny posud známé starobylé zprávy o témž obraze, všechny úsudky, domněnky a úvahy kteréž jednotliví znalcové a učenci o něm byli pronesli v jeden celek sestavil, je důmyslně porovnal, všelijaké námitky bystrým rozumem svým rozluštil, až se konečně svrchu uvedený výsledek podstatně odůvodnil, že totiž dotčený obraz jest nejstarším malířským pomníkem křesťanství slovanského. Celou tuto svou důmyslnou úvahu a rozpravu o cyrillo-methodějském obraze vatikánském připojil tedy kardinál Bartolini jakožto dodatek k životopisu sv. Cyrilla a Methoda, a ji tudíž také slovanským poutníkům věnoval. Spis kardinála Bartoliniho jest tedy z mnohých ohledů Slovanům vůbec nejen zajímavý, ale i důležitý. Zjména pak zůstane vždy blahou a krásnou úpomínkou všem poutníkům slovanským r. 1881 k slavnosti cyrillo-metodějské do Říma putovavším. Mnohý z nich bude si toho zajisté přáti, aby celý tento památný spis čísti mohl. Podotýkám zde tedy, že byv k tomu od J. Emcí kardinála Bartoliniho zvláštně splnomocněn, celý spis jeho v českém překladu za nedlouho s pomocí Boží uveřejním. J. Kr. Votka.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

Za řídoucými jedlemi běhalo se horské stavení. Na nízkých jeho zděch, protkaných pasem bukových trámů, spočívala povlovná

mechem obrostlá střecha. Chatrné dvěře domovní opatřeny byly nřížovou brankou. Čtvero malých oken v přední stěně propouštělo světlo sluneční do obou jízeb lesního stavení.

„Je-li možná, v tak nepatrné chatrči hledali přístřeší rodiče moji?“ divil se mladý Jan a výraz bolesti objevil se na tváři jeho.

„Zákoutí zdejší vidělo se panu Alešovi nejbezpečnější,“ vysvětloval Lukáš. „Mohli jsme ovšem uchýliti se na některou tvrz naši, avšak komu možná za našich dnů důvěřovati? Zradili by nás za kopu grošů!“

„Ba pravdu díš brachu,“ dokládal bratr Romuald pokyvuje hlavou.

Mezitím vystoupili naši pocestní z jedloví a ocitli se na nevelké mýtině. V jednom cípu její u paty osamělé skály, jež vyčnívá ze země obrovským balvanem, uzřeli prostou chýži v celé její chudobě. Bujná zeleň lesní v pozadí a po straně obrostlá bystřina dodávaly jí sice malebného rázu, ale což to všechno proti nádhernému hradu Stradovskému, bývalému sídlu pana Aleše? — Jan nespouštěl očí s chatrce. Porovnával v duchu vysoké úpravné síně hradní s nízkou temnou světnicí, do které nyní měl vkročiti, a hluboký vzdech dral se mu ze stísněné hrudi. Než sklíčenost jeho netrvala dlouho.

Pojednou otevřely se dvěře a v nich objevil se pan Aleš. Několik okamžiků hleděl překvapen na klížící se muže, potom rychlým krokem spěchal jim v ústrety.

„Otče, drahý otče,“ volal Jan a již spočíval na prsou Alešových.

Kdo by dovedl líčiti blaženost, jakou oba pociťovali. Stradovský pán nebyl sice otcem Janovým, avšak zamiloval si chráněnce svého jako vlastního syna. A dobrý mladík zasluhoval v plné míře lásky svého pěstouna. Mírnost a laskavost byly vrozenými ctnostmi jeho. Vychován byv ve škole klášterní pod dozorem zkušeného Šebíře vyznamenával se nelíčenou zbožností a skromností. Dětinou láskou lnul k dobrodincům svým a nebylo dne, ve kterém by šlechetným skutkem jim radost nebyl způsobil. A tu, najednou vyrván byl ze středu jejich zlobou nelidských škůdcův! Jak veliké bylo hoře při ztrátě milého syna, tak mocná byla nyní radost otcova, když opět v náručí držel podporu stáří svého!

Jan nejsa slova mocen pohlížel mlčky do tváře Alešovy. Zdálo se mu, že za těch několik dnů, které v zajetí trávil, otec jeho patrně sestárl. Statečné oko, ač zářilo les-

kem radosti, bylo strhané, vlas prošedivělý. Hlubší vrásky nežli před týdnem prorývaly bledou tvář Alešovu. Neštěstí, které jej stihlo, přišlo tak neočekávaně, že bylo sto zlomit veškeru sílu ducha jeho. Avšak ve chvílce této zapomněl pokoření svého, zapomněl na útrapy, jež mu bylo snášeti a tiskna k bušícímu srdci nalezeného syna byl opět šťastným, opět blaženým. Zajisté že vzpomínal, jakou radostí oplýváti bude srdce milované choti jeho, až miláčka její opět jí navrátí. Jan uhodl myšlenky jeho, neboť první otázka, kterou byl pronesl, svědčila paní Stradovské.

„Otče“, pravil jemně, „i matičku naleznou zdrávu, jako jsem tebe našel?“

„Zajisté,“ odvětil pan Stradovský a pojav Jana za ruku vedl jej k chatrči.

Oba průvodčí panicovi, kteří sdíleli radost pánů svých, je následovali. Bratr Romuald vděčně vzhlížel k nebi a vysílal vroucí modlitbu k Řediteli osudů lidských, že mu dopřál té milosti, aby vrátil ztraceného syna otcí jeho. Nermoutil se nad tím, že pan Aleš posud ani slovem nepátral po původci svobody synovy; vždyť věděl, že jedině Bohu je děkovati za to, co s pomocí jeho dobrého byl vykonal. Lukáš radostí mnul si ruce a byl by rád do hovoru se pustil, kdyby posvátný okamžik šťastného shledání o všechnu odvahu jej nebyl připravil. Mlčky tedy krácel po boku Romualdově, až dospěli k cíli cesty své. Zde naskytla se mu vhodná příležitost, aby s dostatek nahradil, co před chvílí byl zameškal.

Pan Stradovský vstoupil se synem svým do vnitř, kdežto Romuald zadržel Lukáše, aby na chvíli ještě venku posečkal, až sami do světnice vstoupiti budou vybídnutí.

„Věru, že pravdu máš,“ chválil starý sluha pozornost druha svého. „Nezdržel bych se pláče vida opět překvapení a radost urozené paní naší. Ale, jestliže se nemýlím, ctihodný bratře, slyšel jsem cosi z úst tvých, čemu posud nemohu věriti. Když jsem tak nehrubě laskavě cestu v lese vám zastoupil, vypravoval jsi tuším něco hrozného o Klášteře. Pán Bůh rač nás chrániti všeho neštěstí!“

„Ach, drahý příteli, srdce bolesti se mi kormoutí při vzpomínce na Klášter náš. — Není ho více! Pravda, nemohl jsem se odvážiti včera až k němu samému, avšak z daleka již viděl jsem vystupovati kouř ze zdi jeho. Ptal jsem se v Lučiborech, co se to děje? S hrůzou mi vyprávěli, že záhy z rána přitáhlo vojsko a zapálilo Klášter. Otec náš

Šebír a sedm bratří bylo zajato a kamsi do vězení odvedeno.“

„O hrůza,“ děsil se Lukáš a spínal ruce. „A tys nebyl doma, dodal po chvílce, když ta nevázaná čeládka tam na plen přitrhla?“

„Ani nevím, mám-li to pokládati štěstím či neštěstím,“ pravil Romuald po krátkém pomlčení. „že jsem nebyl přítomen. Prodléval jsem již několik dní v městě u dobrých přátel. Rád bych byl býval vrátil se domů, ale důležitá povinnost mně nedovolovala. Měli jsme totiž vysvoboditi mladého pana Stradovského z rukou hejtmanových. Dílo naše mimo naději dobře se dařilo. Bylo potřeba vyčkati příhodné chvílky a ta dostavila se právě tehdy, když sveřepí žoldnéři oheň metali na střechu našeho kláštera.“

„Tys tedy pomohl mladému pánu našemu na svobodu,“ divil se Lukáš a usedl vedle Romualda na nízký kmen, jenž tu pod okny chatrče ležel.

„Bůh sám byl mu pomocníkem,“ opravoval otázku Lukášovu bratr řeholní. „Vnukl mu dobrý prostředek, jak by nejlépe uniknouti mohl nespravedlivým věznilům svým. Avšak o tom ještě uslyšíš,“ dodal po chvílce, „nerad bych šířil slov a přičítal si zásluhy, které mi nepřináleží. Raději ti ještě sdělím, co jsem se o záhubě kláštera našeho dověděl... Nejprve vyloupili žoldnéři kostel. O zlaté nádoby prali se na místě Božím. Obrazy a knihy vynesli na dvůr a spálili. Vysoko šlehajícím plamenem zasahnuti byvši střecha se vzňala a v malé chvíli rozšířil se požár na celou budovu. V plamenech zahynulo prý několik bratří našich, kteří vojínům bránili v přístupu do vnitř kláštera. Otec Šebír s nejstaršími bratřími vyšel vstříc žhářům a dal dobrovolně se spoutati. Jakýsi prorada sdělil vojínům, že několik mnichů ukrylo se do sudů ve sklepě. Ihned spěchali tam zbůjníci a vynesše sudy na hřbitov svrhli je se stráně do řeky...“

Lukáš udiveně naslouchal vypravování Romualdovu. Právě chtěl se po něčem tázati, když pan Strádovský na prahu domku se objevil a do světnice je zval. Oba se vzchopili a vstoupili do vnitř.

(Pokračování.)

Memento mori.

Jeť doba žití našeho jen krátká,
co spoludruhů odpočívá v hrobě,
jenž stále otevřený v každé době...
však due ti nevyjeví věštba vrátká.

Nás smrti neuchrání kůže hladká
ni kupy zlata nevzpomohou tobě,
vír světských radovánek její zlobě,
ni pěvců píseň neodolá sladká.

O pomni, kdož jen slasti kocháš světa,
a ve zábavách maříš mladá léta,
že „bledá s kosou“ sestupuje s hory.

že ten, jenž nyní vesele si zpívá
svým známým u večer snad pozakývá
a na rozchodu dí: Memento mori!

Z Prešerna přel. Jan Ježek.

D O P I S Y.

Z Litoměřic, dne 2. listopadu 1881.

Kdoby se byl nadál slyše předčítati z kazatelný letošní novoroční pastýřský list nejd. pana biskupa Litoměřického Dr. Antonína Ludvíka Frinda vyzývající ku sbírkám ve prospěch stavby věže u biskupského chrámu Páně, že nebude popráno tomuto biskupu ukončiti a vysvětit dílo, o něž tak se zasazoval? Kdoby si byl pomyslíl slyše nejd. pana biskupa hlásati výmluvně slovo Boží v letošních postních kázáních, že jsou to jeho poslední kázání postní? Kdoby byl uvěřil, že rozsáhlá diecése obdrževší po delší sirobě biskupa tak horlivého opět osiřl a bude opuštěna? Biskupa Dr. A. L. Frinda není již mezi živými. Skonal po delší nemoci tiše v Pánu dne 28. října o půl 8. hodině ráno v den sv. apoštolů Šimona a Judy, kteříž jsou patrony chrámu Hanšpašského, v němž nejd. pan biskup byl přijal sv. křest. Tři dny zvoněno hrany ve chrámech zdejších, a v neděli po 11. hodině vystavena byla rakev s tělesnými pozůstatky zvěčnělého biskupa na katafalku obklopeném květinami ve velkém sále biskupské residence, jehož okna byla zastřena, tak že světlo poskytovaly jen svíce u rakve rozsvícené. Od 11. hodiny dopoledne v neděli až do 5. hodiny odp. modlili se u rakve z obou stran čtyři bohoslovci a dvě duchovní sestry, kdežto městští ostrostřelci konali čestnou stráž. Nepřetržitý proud lidstva hrnul se ulicí k biskupské residenci, v níž jen přičiněním strážníků pořádek byl udržen. Okem zármutek projevujícím pohlížel tu každý do svadlé tváře milovaného pastýře svého, který oblečen byl v roucho biskupské a držel v rukou růžencem ovinutých malý křížek. Již v neděli byl nával lidstva k residenci biskupské veliký, v den však pohřbu v pondělí byl ještě větší. Ukázaly se tu i láska a náklonnost lidu věřícího k duchovnímu velepastýři i zármutek nad jeho úmrtím: slavný

byl jeho vjezd do Litoměřic k nastolení na biskupství dne 23. června 1879, slavné a dojemné bylo loučení se jeho s městem a diecí dne 31. října roku letošního. Pohřební obřady počaly v 9 hodin ráno. Když Jeho Eminenci nejd. p. kardinál arcibiskup Pražský zavítavší již v neděli večer do Litoměřic vykropil rakev za assistance nejd. pp. biskupů Pražského světícího Dr. K. Pruchy a Kralovéhradeckého Dr. J. Haise, zapěl Litoměřický zpěvácký spolek smuteční chorál, načež nesena byla rakev od v. duchovenstva do katedrálního chrámu Páně, v němž Jeho Em. pan kardinál sloužil slavné rekviem za assistance vdpp. kanovníků Hory a Zenefelse, jenerálního vikaře Dr. Řeháka a Msgr. hr. Schönborna. Hlavní oltář a kazatelna byly zastřeny černou látkou jevíce tak zármutek nad rakví toho, kterýž tak horlivě v nich hlásal slávu Boží. Na to byla rakev opět vykropena a od v. d. kněžstva vložena do vozu andělského. Brzo potom hnul se průvod ku předu. Průvod počínali žáci Litoměřických škol městských a středních, za těmito šli členové spolku vojenských vysloužilců se svou kapelou, městští ostrostřelci, zpěvácký spolek, dámský spolek sv. Anežky, duchovní sestry různých kongregací, alumnové biskupského semináře (početem 80), v. duchovenstvo diecesní (početem asi 150) a v. duchovenstvo řádové. Mimo jmenované již hodnostáře církevní byli ještě na pohřbu zúčastnění: veled. kapitula Litoměřická, vdp. Vyšehradský prob. Msgr. Štulc, vdp. general křížovníků Dr. Schöbl, vdp. prelat a opat kláštera Cisterciáckého v Oseku Krahel, spolureditel pražského semináře Msgr. hrabě Schönborn, arciděkan Liberecký Simm a j. a j. — Deputací zastoupeni byli všickni zdejší c. kr. úřadové, městská rada, c. k. důstojníci, general z pevnosti Terezínké, spolek voj. vysloužilců z Terezína, ostrostřelci z Bohosudova, chlapecký seminář Bohosudovský (11 studujících), židovská obec a j. v. Imnozí členové šlechty dali příchodem svým zemřelému biskupu svou lásku na jevo; osobně účastnili se průvodu pohřebního: kníže Clary, hrabě Fr. Thun, Ledebour, Schönborn, Chotek, Černín a j. Kdo nemohli osobně ku pohřbu přijíti, poslali věnce aneb soustrastné telegramy aneb dopisy. Věnce poslali: hr. Vestfál, vdp. g. vik. Küffer z Asmansvilly s nápisem: Amico suo carissimo, Pražská kapitula, baron Leitenberger, obec, c. k. gymnasium a úřadové města Litoměřic, kapitula Litoměřická atd. Soustrastné telegramy poslali J. Exc. hrabě Taaffe, finanční ministr Dunajevský, kníže Lobkovic, hrabě Thun, kapitula Pražská a Staroboleslavská, kanovník Šrůtek a j. a j., kteří dopisy svou soustrast vyslovili. O půl 12. hodině došel pohřební průvod na hřbitov, kdež

zapěli alumnové biskupského semináře smuteční píseň, načež rakev s tělesnými pozůstatky z věčného biskupa uložena byla do hrobky biskupské, kamž dle poslední své vůle si přál býti položen přes to, že v rodišti svém Hanšpachu vlastní hrobku si byl vystavěl ještě jako kanovník kapituly Pražské. Requiem za zvěčného p. biskupa slouženo bylo dnes a druhé slouženo bude zítra dne 3. listopadu. Odpočinutí lehké dej mu, Pane, a světlo věčné ať mu svítí! A. Č.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál sloužil v pátek dne 28. října na den sv. apoštolů Šimona a Judy u Milosrdných bratří v 8 hod. mši svatou, po které ráčil svou návštěvou poctiti nemocnici řečeného řádu. V neděli dne 30. října odebral se do Litoměřic, kde dne 31. října sloužil zádušní služby Boží a s velikou poctivostí v Pánu zesnulého nejdůst. biskupa Litoměřického pochoval.

— Dne 3. listopadu sloužil nejdůst. p. kardinál ráno o 8. hod. v kostele na Malostranském hřbitově v Košířích zádušní mši sv. — Včera ráno konal v kostele Milosrdných sester pod Petřínem, kde se téhož dne výroční památka sv. Karla Borromejského slavila, tichou mši sv.

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 6. do 10. listopadu u sv. Jiljí u Dominikánů, od 11. do 15. t. m. u sv. Víta na hradě Pražském.

— V Německém Brodě zemřel dne 31. října **nejstarší kněz** nejen v Čechách, ale též v celém Rakousku, totiž pan *Kar. Čermák*, býv. vikář. V Pánu zesnulý narodil se dne 22. září r. 1786 a byl dne 3. srpna r. 1808 na kněžství vysvěcen. V úřadu duchovním působil po 73 let.

— **Spolek Arimatejský** pochoval v měsíci říjnu 96 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, celkem letos již 1233 osob. — V sobotu dne 5. listopadu byla v 7 hodin ráno v chrámu Páně na Skalce slavná zádušní mše sv. sloužena za všechny v Pánu zesnulé dobrodince a členy spolkové, jakož i za všechny spolkem pochované.

— **Úcta sv. Jana Nepom. v Číně.** Dle nejnovějších seznamů nalézají se v Číně 1,100.000 katolíků, kteří mají 41 biskupů, 664 evropských a 560 tuzemských kněží, pak 30 kolejí a 34 klášterů. Služby Boží konají se v čínské řeči. Mezi svatými, kteří se nejvíce vzývají, stojí v první řadě sv. Jan Nepomucký, kterýž jest patronem

čínských katolických rybářů a lodníků. Na počest jeho jest v Číně několik kaplí a soch postaveno, u kterých se dne 16. května obvyklá slavnost svatojanská koná.

— **Biskup oslepl.** Kníže-biskup dr. Pogačar v Lublani před půl rokem oslepl, že nemohl více církevní obřady konati. Předešlého téhodne vydal se do Vídně, kde jej dvorní rada dr. Arlt s tak šťastným výsledkem na očích operoval, že za 14 dní opět úplně zraku nabude a do Lublaně se vrátí.

Literární oznamovatel.

— „*Škola B. Srdce Páně*“ vykazuje v čísle 11. ročníku XV. tento obsah: Bůh mé všecko (báseň). — Slavnost všech Svatých. — V Tuřanech (s rytinou). — Měsíční ctnosti. (Pokračování.) — Děvečkám služebným. — Dostavení a vysvěcení chrámu Páně ve Tvarožná (s rytinou). — Zprávy. — Milodary Božského Srdce Páně (s rytinou). — Provolání. — Zájmy Krista Pána v různých zemích. — V měsíci listopadu modleme se za ochranu sv. Otce Lva XIII. — Zvláštní úmysly.

— „*Ludmila*“, list pro křesť. matky, má v čís. 11. ročníku VI. tento obsah: Astra čili hvězdice. V každém kříži v Boha doufejme. Přčtete si matičky. Odměna detinné lásky. Požehnání rodičů. Slib hrdinské lásky ve prospěch duší v očistci. Rozmanitý obsah nalezneš též v čísle 11. časopisů „*Anežka*“ a „*Václav*“.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- P. Jos. *Leibl*, č. řádu premonstr. v Teplé, za kapl. v Habrových Kladrubech;
- p. Jos. *Brtník*, neom., za výpomoc. kp. ve Velvarech.

Uprázdňené místo:

Konkurs vypsán na místo *sidelního kanovníka* na Vyšehradě, od 20. října 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Gerhard*, far. v Sedražicích, 26. října 1881, (nar. 13. února 1806 v D. Újezdě, vysv. 24. června 1832).

Vyznamenán jest:

- p. Jos. *Čejka*, admin. b. vikar. úřadu v okrese Kutnohorském, děkan v Církvici, jmenován skutečným b. vikářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Podhajský*, kp. v Chrudimi, za far. ve Chvojně;
- p. Václ. *Kolář*, admin., za lok. duchovního správce ve Smrčné.

Uprázdňené místo:

Sedražice, fara patron. náb. matice, od 27. října 1881.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

Nejdůst. p. **Dr. Ant. Lud. Frind**, milovaný arcipastýř diecése, rytíř ř. Františka Josefa, zasl. spisovatel atd. 28. října 1881. V Pánu zesnulý narodil se 9. října 1823 v Hanšpachu, na kněžství byl vysv. 26. července 1847, biskupem jmenován 25. dubna 1879, prekonizován 15. května 1879, na biskupství posvěcen v chrámu sv. Víta na hradě Pražském 8. června 1879, a inthronizován v kathed. chrámu Litoměřickém 22. června 1879.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Václav *Tomášek*, far. v Staších, dne 20. října 1881 (nar. v Hodoníně 27. dubna 1812, vysv. 25. července 1837);
- p. Norbert *Karaszek*, býv. far. v Hammrech, 31. října 1881 (nar. v Bösinku v Uhrách 15. ledna 1824, vysv. 8. června 1848).

Jmenováni jsou:

- p. Jan *Winzig*, děkan v Trho-Svinech, b. notář, jmenován kons. radou a b. vikářem Novohradským;
- p. Frant. *Wortner*, far. v Kunžvartě, jmenován b. kons. radou a vikářem Vimberským.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Brunner*, far. u sv. Vintíře u Dobré Vody, za far. ve Vimberku;
- p. Jos. *Walwoda*, koop. v Kunžvartě, za adm. u sv. Vintíře u Dobré Vody;
- p. Jan *Zeman*, kp. v Dubném, za far. v Olešnici;
- p. Jos. *Bouše*, kp. v Novém Rychnově, za kp. v Červené Řečici;
- p. Herman *Kamarýt*, koop. v Staších, za adm. tamže.

Uprázdňená místa:

Dobrá Voda (u sv. Vintíře), fara patron. J. J. p. kníž. Adolfa Schwarzenberka, do 28. listopadu 1881.

Staše, fara patron. náb. matice, do 10. prosince 1881.

Střelo-Hostice, fara patr. p. dr. Gustava Obsta, do 4. pros. 1881.

F. L. Můžete se pokusiti.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Radulfa přijmím Vroucího homilie

na neděli I. adventní.

„Hodina jest, abychom již ze sna povstali“ (Řím. 13.) a t. d. Těmito slovy, bratří nejmilejší, napomíná nás apoštol, abychom na druhý příchod Syna Božího byli připraveni. Dva jsou totiž viditelné jeho příchody, první již pominul, druhý teprve nastane, první děl se v pokoře, druhý dítí se bude v slávě, první byl skrytý, druhý bude zjevný, první stal se z milosrdenství, v druhém přijde se spravedlností, v prvním přišel, aby souzen byl, v druhém, aby soudil sám, v prvním přišel, aby povolal hříšníky skrze milosrdenství, v druhém přijde, aby každému, jak zasloužil, odplatil v spravedlnosti. A k tomuto poslednímu soudu abychom se bedlivě připravovali, následovně apoštol nás napomíná; nejprv praví, abychom ze sna povstali; po druhé udává příčinu, proč rychle vstáti máme a po třetí ukazuje, jak z tohoto sna vstáti možno. Napomíná nás tedy, abychom vstali, dí: „Hodina jest, abychom již ze sna povstali.“ A tu, bratří, rozjímatí nám jest o tom, který jest tento sen a která jest hodina z něho povstání. Jest pak sen trojí, první jest sen přirozený, druhý jest sen smrti, třetí jest sen hříchu. O prvním dí básník: „Co postrádá střídavého pokoje, trvanlivé není.“ (Ovid. Her. ep. 4, vers. 89.) O druhém dí apoštol: „Nechcemeť, bratří, abyste nevěděli o těch, kteříž zesnuli, byste se nad nimi nermoutili, jako i jiní, kteříž nemají naděje“ (1. Thess. 4.), nazýváje mrtvé spícími, jelikož úmrtím těla naše nezhynou, ale Bůh je v lepší proměně. Nebo jako snadno jest někomu zbuditi spícího, tak snadno, ano snadněji jest

to Bohu, někoho z mrtvých vzkřísiti. Proto dí sám Pán: „Lazar, přítel náš spí, ale jdu, abych jej ze sna probudil.“ (Jan 11.) O třetím snu čteme: „Vstaň, kterýž spíš, a povstaň z mrtvých, a osvíti tebe Kristus.“ (Efes. 5.) Nazývají se zde mrtvými a spícími ti, kdož v hříších smrtelných setrvávají, a to velmi vhodně, nebo zajisté tvrdě spáti musí ten, kdo ani necítí, jak špatně spí. Jako totiž spící máje oči zavřené nechrání se, aby něco zlého jemu se nepříhodilo: tak i spící v hříších máje uzavřené oči rozumu, nechrání se před peklem, kteréž se mu chystá. A z tohoto snu hříchu abychom povstali, napomíná nás apoštol řka: „Hodina jest, abychom již ze sna povstali.“ Dále může býti hodina buď časná, buď pozdní, buď neprospěšná. Hodina časná jest, když dokud živi jsme, dokud ze zdraví se těšíme, dokud hřešiti můžeme, od hřešení upouštíme. Proto dí apoštol: „Pokud čas máme, čiňme dobře.“ (Gal. 6.) Hodina pozdní jest hodina smrti. Proto dí sv. Augustin: „Čiň pokání, dokud zdráv a jist jsi, tuť zajisté jsi pokání činil, když jsi hřešiti mohl, jestli však chceš činiti pokání teprve tehdaž, když již hřešiti moci nebudeš, opustili tě hříchové a nety je.“ Neupírá se tím však, bratří, žeby na konci života nemohl obdržeti milosrdenství ten, jenž by měl lítost opravdovou, neboť psáno jest: Pokání, byť bylo sebe pozdnější neprospěšné není. A „pak-li by bezbožný činil pokání ze všech hříchů svých, kteréž činil, životem živ bude.“ (Ezech. 18.) Poněvadž však zřídka kdy se stává, žeby hříšník na konci života jevil lítost opravdovou, jelikož tu jednou za trest hříchů svých smrtí překvapen bývá, tu zase jiný pro těžkost nemoci potráci paměť, jiný řeč a opět jiný více toho lituje, že časných

věcí, kterých příliš miloval, zanechatí musí, nežli toho, že hřešil, tu se přiházívá, že málo jest těch, kteří by na konci života upřímné činili pokání. Ale dejme tomu, že, by někdo skutečně upřímnou lítost cítil, nicméně přece musí projíti ohněm očistcovým, který převyšuje všelikou krutost, jaká zde může pocítěna býti. Hodina však neprospěšná jest ta, když někdo lituje teprve po smrti. I zatracení v pekle budou litovati a sice velmi litovati, avšak jejich lítost nebude jim prostředkem odpuštění, nýbrž poslouží jim k rozmnožení trestů jejich. Litující budou totiž bédovati a říkati: „Když jsme mohli účinkovati, scházela nám vůle, nyní pak měli bychom vůli, ale možnost působení nám jest odňata.“ Protož, bratří, pokud možno, pokání činme a dobré skutky konejme, pokud jest den, nebo „přijde noc, kdežto žádný nemůže dělati.“ (Jan 9.) Tehdáž nebude čas rozšiřování, nýbrž žní.

Následuje díl druhý, v kterém udává apoštol příčinu, proč ze sna hříchu rychle máme povstati řka: „Nyní zajisté bližší jest naše spasení, nežli když jsme uvěřili,“ to jest, nežli když jsme k víře povoláni byli. Jakoby řekl: Rychle, bratří, musíme povstati ze sna hříchu, poněvadž již nastává čas našeho spasení. Čas však našeho spasení, bratří, jest buď den smrti jednoho každého, v kterýžto duše oblečena bude rouchem neporušitelnosti, aneb den soudu posledního, v kterýžto tělo i s duší radovati se budou z roucha nesmrtelnosti. A tento den již blízko jest, jelikož byť den soudu mnohým zdál se býti ještě vzdáleným, přece každému den smrti jeho na blízku jest. A v jakém to stavu kdo vyjde z tohoto světa, v takovém i souzen bude od Boha. Proto dí Šalamoun: „Padne-li strom na poledne, aneb na půlnoc, na kteréžkoli místo padne, tam bude.“ (Eccl. 11.) Povstaňme tedy, bratří, povstaňme z kalužin hříchů svých, pokud můžeme, nebo přijde zajisté čas, kde toho učiniti nám lze nebude. Nikdo nespolehej se na mladost svou, poněvadž podle sv. evangelia volá některé Pán na úsvitě, to jest v letech dětinských, jiné volá okolo hodiny třetí, to jest ve věku jinošském neb panenském, jiné volá opět při šesté a deváté hodině. to jest ve věku mužném a dospělém a konečně jiné volá opět při hodině jedenácté, to jest v kmetství. Žádný neříkej: „Až budu starcem, budu pokání činiti.“ Nebo kdož ujistil tebe o tak dlouhém běhu ži-

vota tvého? Hle, každodenně umírají dítky, a když ty už více živ býti nemůžeš, toť jest stáří tvé. Hle, co jich umírá smrtí náhlou a nenadálou. Mnohý nalezen bývá na loži tuhý a studený, jenž před chvílí ještě byl zdrav a čil. Proto tedy, bratří, nechtěl Bůh, abychom znali čas smrti své, abychom ustavičně se strachovali, ustavičně smrt očekávali a na příchod její se připravovali. O obraťme se tedy, bratří, obraťme se, pokud možná. Nebo často se stává těm, kdož s pokáním odkládají, že buď smrt je překvapuje aneb že vášně v tom jim překážejí a zabraňují. Smrti totiž překvapení bývají ti, kteřížto, nežli se toho nadáli, bez závěti a bez polepšení zemřeli; vášně a náruživosti zabraňují těm, kteřížto návykem vášní spoutáni jsouce ani v starosti své polepsiti se nechtí. Připravujme se tedy, bratří, k smrti dříve, nežli nás zachvátí a přemáhejme vášně své, dříve nežli se v železnou navyklost promění. Bděmež, poněvadž „nevíme dne ani hodiny“ (Mat. 25.), poněvadž „den Páně přijde jako zloděj v noci.“ (I. Thes. 5.) Jinou příčinu, proč povstati máme, uvádí apoštol v slovích: „Noc předešla, den pak se přiblížil.“ Nazývá zde, bratří, nocí mráкотy nevědomosti aneb hříchu, kteréžto předcházely příchod Kristův; dnem však nazývá čas milosti, v kterémžto zasnoubení Kristovo s církví začalo se slaviti. Abychom tedy bratří, k tomuto času milosti a svatby přizpůsobení a přihotovení nalezeni byli, z mráкот hříchů povstaňme. — Proto dále dí: „Odvrhněmež tedy skutky temnosti.“ A to jest část třetí, ve které ukazuje apoštol, jakým způsobem ze sna hříchu máme povstati. Dějeť pak se to skrze pokání, když totiž odvrátíme se od zlého a činiti budeme dobré, když zanecháme nepravostí a konati budeme ctností. Proto tedy, bratří, jak nám prikazuje apoštol, odvrhněmež skutky temnosti, a oblecme se v odění světla. Nazývají se však hříchy skutky temností z trojí příčiny, předně proto, že ten, kdo nešlechtně jedná, přirozeným světla jest nepřítelem. Proto také první člověk dopustiv se hříchu skrýval se pod fíkem. Dále proto, že hříchové zaslepují uvnitř mysl, jak dí Pán: „Kdo chodí ve tmě, neví, kam jde“ (Jan 12.); a konečně proto, že zavádějí k temnostem zevnitřním, to jest pekelným. Naproti tomu dobré skutky nazývají se oděním světla. Oděním čili zbrojem proto, poněvadž jimi zaháníme ďábla a proti němu bojujeme; oděním pak

světla, jelikož ten, kdo dobře činí, nemá příčiny, proč by se skrývali měl. A pakli že se přec z pokory někdy ukrývá, an při skutku překvapen bývá, nemá příčiny, aby se styděl, poněvadž buď mysl naši osvětluje, buď k světlu věčnému přivádí. Tímto tedy oděním neb zbrojem světla, bratří, se odějme a „jako ve dne poctivě chodme,“ abychom v čas svatby Kristovy svatebním rouchem oděni ukázati se mohli. Které však jsou ty skutky temnosti, vypočítává apoštol řka: „Ne v hodování a opilství, ne v smilství a nestydatostech, ne v sváru a závisti.“ Jest pak hodování přemrštěné, časté a nákladné požívání pokrmu, neznající míry, času a způsobu. To byla příčina, že Sodomští upadli v hřích mrzké nešlechtnosti. Tím stalo se, že Israelitům zošklivěla se manna, a že zatoužili po mase k záhubě své. Nebo dí písmo sv.: „Ještě byli pokrmové jejich v ústech jejich a hněv Boží vstoupil na ně.“ (Žalm 77.) Opilství jest utracení mysli, z nezřízeného požívání nápoje pocházející. Toto odkrylo hanbu Noemovu (Gen. 9.), toto způsobilo, že s Lotem vlastní dcery jeho se prohřešily. (Gen. 19.) Toto člověka pod zvíře staví, užívání všech údů jej pozbavuje a k mnohým zločinům strhuje. Nestydatostmi však vyrozumívají se zde vlačnost a lenivost, kteréžto člověka vysilují a choulostivým a nedůtklivým činí a v marné a nešlechtné žádosti uvrhují podle vyrčení moudrého Šalomouna, v knize přísloví řkoucího: „Žádosti zabíjejí lenivého, nebo nechtěly ničehož ruce jeho dělati: celý den žádá a dychtí.“ (21.) Nebo kde jest omrzelost, tam jsou i marné a mrzké žádosti. Pokrmu zajisté, nápoje i spaní užívati sluší s mírností tak jako léku, v patřičný čas, na patřičném místě, s patřičnou mírou a v patřičném způsobu, nebo jen takto užívány jsouce mohou prospěti, jinak však škodí. Smilstvem ale vyrozumívá se zde všeliká nečistota, jakáž se děje proti dovolenému způsobu, jako smilstvo vůbec, každá nečistota, cizoložství, tělesné obcování s blízkými příbuznými, tělesné obcování některé osoby s osobou stejného pohlaví. — Nezřízená láska i také ku vlastní manželce jest též velikou nepravostí. A tyto čtyry nepravosti tělesné, o nichž jsme nyní mluvili, trojnásobně škodí, duši ztracují, tělu nemoci připravují a jmění dědičné požírají. Svár jest bojování proti pravdě aneb zastávání jí způsobem nenáležitým, ku př.: s velikou prudkostí a hlu-

kem spojené. Avšak jak dí sv. apoštol; „Nesluší na služebníka Páně, vaditi se.“ (II. Tim. 2.) Jestliže ti na věci nezáleží, raději ustup svárlivému, záleží-li ti však na věci, jednej rozumně a vyhýbej se sváru. Závist jest převrácenost mysli, truchlící nad štěstím bližního a radující se z jeho neštěstí. Této nepravosti, bratří, máme se tím více vystříhati, čím více odporuje lásce, která „raduje se s radujícími, a pláče s plačícími.“ (Řím. 12.) Jest pak také závist dobrá a chvalitebná, když totiž závidíme bližnímu něco dobrého, chtěje jej v tom následovati. Proto dí apoštol: „Snažtež se dojíti darů lepších.“ (I. Kor. 12.) Prikázav nám apoštol, abychom nepravosti těla, úst a mysli odvrhli, prikazuje nám dále, abychom odešli se ctnostmi jim odpovídajícími, řka: „Ale oblect se v Pána Ježíše Krista“, to jest v jeho novotu jej totiž následující. Proto, bratří, pokud nám to možno jest, se vsí rychlostí nepravosti odvrhneme a oblecme se ctnostmi jim opačnými, zdržlivostí, bdělostí, čistotou, mír a lásku provozujme, abychom, jsouce jimi ozdobeni, Kristu přicházejícímu k svatbě bezpečně jíti mohli vstříc a s ním na věky kralovati mohli, čehož dopřej nám ten, jehož příchod dnes očekávati jsme započali, Ježíš Kristus, Pán náš, jenž s Bohem Otcem a Duchem sv. živ jest a kraluje Bůh na věky věkův. Amen.

Z Ankony do Říma.

Úryvek „**Z cesty do Italie**“, kterou vykonal i popisuje

Dr. Karel Řehák.

Když jsme se z Lorety vrátili, měli jsme ještě dosti času prohlédnouti si, alespoň zběžně také Ankonu.

Ankona jest město prastaré. Dějiny o něm vypravují, že je založili Doriové, a že roku 392. před Kristem Pánem rozšířili je Syrakusané. Již Římané měli zde dobrý přístav; za kteroužto příčinou přicházela Ankona do styku s nejrozmanitějšími pány a národy. Pod panství papežské Stolice dostala se poprvé již L. P. 1355. Po mnohých bojích, jež zde byly svedeny, měla Ankona také posádku rakouskou, a sice od roku 1849 — 1859. Následujícího roku byla opět v rukou vojinů papežských, kteřížto po nešťastné bitvě u Kastelfidarda jsouce přesilou Piemontských se všech stran

sevření, a pomoci od nikud nevidouce, místo to vydali.

Ankona jest nyní hlavním městem území, na němž se nalezá, a čítá asi 47.000 obyvatelů. Přístav její počítá se mezi nejlepší v Itálii, a leží na severní straně její, jako schvalně vyhlouben mezi předhořími a výběžky Apenin, zvanými Monte Astaguo a Monte Guasko. Má podobu vejčitou, průměru 800—900 metrů, a jest chráněn několika pevnostkami, jež ho obkličují.

Rozkošný pohled na přístav a čilý život v něm překvapil nás, když vyšli jsme z nádraží, a prošeďše branou, k poctivosti papeže Pia VI. od Ankonských vystavěnou, vydali jsme se na procházku do města. Za to bolestí naplnily nás mnohé věci ve městě. Tu kostel svatého Augustina přes 400 let starý, proměněný v kasárny! Tam dominikánský klášter proměněn v dům úřední, pro úřady vojenské i soudní! Jinde kostel sv. Františka proměněný v dům pro vojáky, pyšníci se posud nádherným portálem, jímž se jindy k službám Božím vcházelo!

Kostel biskupský vystavěn jest v podobě kříže v jedenáctém století na východní straně města, na vrchu Monte Guasco, na místě, kde za časů pohanských stával chrám Venušin, a zavěcen prvému biskupu ankonskému svatému Cyriakovi. Z chrámu onoho pohanského pochází deset sloupů s hlavicemi slohu byzantského, jež uvnitř se nacházejí. Na hlavním oltáři jest divotvorný obraz Matky Boží, který papež Pius VII. l. P. 1814. vlastní rukou korunoval. V kapli nejsvětější Svátosti v této svatyni se modle ucítil blahoslavený Petr Kanisius, který později rektorem jezuitské kolleje Klementinské v Praze se stal a obecně chválený katolický katechismus složil, tu v sobě povolání, aby se obrácení odpadlého od Církve Německa věnoval. V kryptě, pod levým ramenem příční lodi, chová se tělo svatého biskupa Cyriaka, patrona města i diecése ankonské, jenž za času Juliana odpadlíka umučen byl.

Mimo tyto znamenitosti přechovávají se v chrámu a ctí ještě tyto památky: Jeden z kamenů, kterým byl svatý Štěpán usmrcen, donešený sem od svědka smrti světcovy a prvého apoštola Ankonských; dále hrot kopí, kterým přesvatý bok Spasitele našeho byl otevřen; a jeden hřeb, kterým přesvaté Tělo Jeho ku kříži bylo

přibito; pak hlava svatého apoštola Jakuba Menšího.

Od chrámu biskupského jest opět překrásný pohled na město i moře. Na úpatí hory chrámové vybíhá do moře rovným směrem ku severu dlouhé nábreží, zde molo zvané, na němž pnou se za sebou dva znamenité vítězné oblouky. Městu bližší, 14 metrů vysoký a 9 metrů široký, celý z bílého mramoru, postaven jest l. P. 112. na památku císaři Trajanovi, že k přístavu zřídil nákladnou hráz. Před časy býval tento vítězný oblouk okrášlen ozdobami bronzovými. Za obloukem tímto v malé vzdálenosti stojí vítězný oblouk druhý svědčící památce papeže Klimenta XIII., jenž nové přístavní stavby provésti kázal.

Památná jest konečně v Ankoně ještě široká, výstavná ulice, jež město od severu k jihu skoro na dva stejné díly dělí, zvaná korso Vittorio Emanuele. Na konci jejím jest veliké náměstí, v park upravené, na jih otevřené, na jehož severní části stojí obrovská socha uchvatitele statků církevních i zádušních a tvůrce „sjednocené“ Italie — Cavoura. Vida ji, mrzel jsem se na bývalé poddané svaté Stolicе, jichž vděční předkové papežům jakožto dobrodincům svým nákladné pamětníky stavěli; ale pak jsem si pomyslíl: mohli-li pohané v Římě míti bůžky neřestí, proč by zpohanštělí zastupcové tohoto, Římu do nedávna poddaného, římské Stolicе k díkům zavázaného města, nemohli ctíti svého Cavoura?

Takto věci staré s novými usmířiv, navrhl jsem panu staviteli, stálému a věrnému společníku svému, abychom na rohu ulice poctivce Viktora Emanuela a „poctivce“ Cavoura zasedli ke stolu hostinskému a povečeřeli, což on ovšem milerád i učinil. Avšak nebylo zde o mnoho lépe než v Loretě! Ta kuchyně italská nechtěla se nám líbiti, a pivo, jež zde jako vzácnou masť draze počítali, teprv ne!

K večeru vraceli jsme se zpět k nádraží. Hned při vchodu do zmíněné ulice Viktora Emanuela přidal se k nám chlapec, nejspíše židák, který drže nějaké noviny v ruce, okolojdoucím je ku koupi nabízel, ale při tom tak nehorázně křičel, že nám až úzko bylo o hrdlo jeho. Co ale volal, nebylo lze rozeznati.

Nevím, co by takovému povyku, jaký se nám ve městech italských velmi často ještě naskytl, říkali takhle v Praze; ale tam si ho ani nikdo nevšímal, ač i jiným

zajisté uši při něm zaléhaly! Také jsem neviděl, že by od chlapce byl někdo noviny koupil; zdali proto, že byl list asi košerovaný, či že byl v den sváteční tištěný, neb z jiné příčiny, nedovedl jsem si domyslyti!

V nádraží zatím byla zase tíseň. Ten chtěl prvou třídu, onen druhou, jiný volil jeti třetí. Páni pořadatelé věru mohli o rozum přijíti, poněvadž všechno všem měli opatřiti, oni málo kteří několik slov italských uměli, a Italové nejen že jináče než jazykem svým nehovořili, ale i také od každého poutníka zvláště peníze za lístek vybírali chtěli. Mají totiž tu výhodnou praktiku, že „zapomínají“ těch drobných centesimů dodati. Najmě když je takový nával, kdo by tu nezapomněl něčeho! Jen to jest podivné, že to zapomenutí není nikdy na škodu výběrčích!

Když konečně za rázného zakročení vůdců všichni lístky jsme měli, scházeli jsme se do čekáren, abychom tu příjezdu vlaku k Římu chvátajícího dočkali. Nové nesnáze!

„Kde mám šavli, a kde medvědici?“ volá tu poděšený důstojník pražských granátníků. „Vždyť jsem si obě věci právě tuto byl položil.“

Měl totiž oblek občanský na sobě a vojenskou uniformu v rozličných pouzdech, z nichž dvě před očima mu zmizela.

I strhl se shon, a za krátkou chvíli již dopaden na chodbě člověk, jenž šavli i medvědici měl, a dopaden jsa se vymlouval, že mu jich jeden pán k uschování dal.

Ještě nebylo toto divadlo u konce, již na jiném konci statný jonák vedl za límec a ze dveří vystrkoval jiného pobertu, který mu vzal svrchní šat.

„Darebo, jak se opovažuješ mi bráti mou věc? Což u vás není hříchem podvod a krádež?“ křičel naň.

I spustil Vlach vlasky a poutník česky a peskoval jeden druhého až milo bylo poslouchati, poněvadž jeden hanlivým slovům druhého nerozuměl!

Po jedenácté byli jsme konečně ve vozech, a vlak hnul se ku předu. Byl to vlak zvláštní, poněvadž obyčejný nebyl by mohl úžasné množství poutníků pojeti. Měli jsme sice vyjeti již o půl jedenácté; ale což jest Vlachům při dráze třebaš o celou hodinu! Jede se pak s větším kvapem, a musí-li to býti, přijede přece vlak v určitou hodinu tam, kam příbyti měl. Přesvědčili jsme se o tom vícekráte!

Pokud bylo při záři světél při dráze i v přístavu předměty vůkol nás mijející rozeznati, vyhlíželi jsme ještě z okna, abychom je spatřili. Když však minuli jsme stanicí Falkonara, kde trať, která posud po samém břehu mořském se vinula, od moře odbočuje, tu podali jsme se Morfeovi, který oči naše klížil, a oddali se krátkému dřímání, zapomenuvše na blízkou Sinigaglii, kdež narodil se po všechny věky slavný papež Pius IX.

Ve čtvrtek dne 30. června, zavítali jsme, když mezi tím skrze dlouhé tunely, hřbety Apenin prorývající jsme byli projeli, teprv do města Foligna.

Foligno jest město, čítající 10.000 obyvatelů, kteříž průmyslem se živí. Měl jsem sto chutí, zde od poutníků se oddělit, a odtud navštívit nedaleké město Assisi, slavné rodiště i velebené působiště velikého apoštola chudoby v třináctém věku, svatého Františka, zvaného Serafinského, otce třířádů Františkánských. Avšak touha, zároveň s poutníky cyrillo-methodějskými spatřiti Řím, byla mocnější ještě, nežli zřítí divy přírody i milosti v městě Assissech. Posnídavše tedy ve Folignu, jeli jsme dále do opevněného živého arcibiskupského města Spoleta, bývalé residence vévodů lombardských, kde zvěčnělý Pius IX. arcibiskupoval. Na vrcholu téhož jest starý hrad, la Rokka, jenž nyní za vězení slouží. Spoleto bylo již v třetím století před Kristem znamenitým městem, ano mohlo slavnému vojevůdci Hannibalovi výdatně odporovati.

U příležitosti této cesty budiž mi dovoleno připamatovati na nový šmejď na nádražích. Podávali totiž poutníkům kávu tak vřelou, že jí nebylo lze požívatí beze škody na zdraví. Prve ale, nežli káva vychladla, již konduktéři volali: entrare! to jest vstupovať. A tak mnohý z kávy, kterou musil ovšem ihned zaplatiti, neužil ničeho!

Dále přijeli jsme do průmyslového města Terni, čítajícího asi 16.000 obyvatelů. Asi půl druhé hodiny odtud jsou znamenité vodopady na řece Velině, jež své proudy na třikrát z výše více než dvou set metrů do propasti vrhají na prach proměňuje. Má prý málo sobě podobných divů přírodních v celé Evropě.

V Orte spojuje se dráha od Ankony s drahou od Florence přicházející. -- Tři čtvrtě hodiny jízdy před Římem jest Monte Rotondo, v jehož sousedství jest Mentana, kde 3. listopadu l. P. 1867 Garibaldi od spojených vojsk papežských i francouz-

ských na hlavu jest poražen, a k ústupu donucen.

Za Monte Rotondo na pravo zřítí jest řeku Tiber a bání chrámu svatopetrského. Pan stavitel z našeho vozu nejdříve ji spatřil, a s radostí nám to oznamoval.

Na dopolední jízdě té po Itálii spatřili jsme množství věcí, jež naše podivení vzbudily. Tak viděli jsme uprostřed luk zaražené tyče, ku kterým přivázán byl dobytek. Dobytky chodilo kolem kolu a spásalo travu a spasenou zašlapávalo. Bez pochyby že si pastýři mnoho práce s převazováním nedávali, poněvadž trávníky kolem kolů na mnoho stop byly zcela udupány.

Jinde spatřili jsme mnoho ženců na polích, kteří ale neožívali zralé obilí i se slamou, jako u nás obyčejem jest, nýbrž klasy zvlášť a pak i slámu zvlášť. Aby neměli s vymlácením velikého trmácení, měli ihned na poli upravené humno, na kteréž požaté klasy pokládali, a dobytku, který přes humno poháněli, vyšlapati dali. Zajiště pěkný to mláticí stroj.

Také jsme se divili podivným příbytkům lidským na venkově. Vesnic, jaké jsou u nás, asi vůbec není. Viděli jsme toliko roztroušené, nízké boudy, většinou z tmavošedivých kamenů nuzně sdělané, s nečetnými a malými okny, jež blíže pozemků vzdělávaných roztroušeny jsou. Jsou to prý obydlí nájemníků, kteříž jen najatou půdu vzdělávají, poněvadž veliká většina pozemků náleží rozličným šlechticům a bohatým měšťanům, aneb i kostelům, klášterům a zbožným nadacím. Ačkoliv tedy nájemci valných příbytků nemají, za to úroda poskytuje velmi utěšený pohled. Viděti tu bylo množství krásného, bujného obilí, veliké sady a pěkné vinice.

Čím více přibližovali jsme se k Římu, tím chudší se nám zdála krajina býti. Najmě pobřeží Tibera, který Římem protéká, místy až smutný poskytovalo pohled.

Přibližující se cíli své pouti v hlavním městě křesťanském, ještě s chutí jsme se zasmáli. Každý totiž počal na sobě oblek rovnati a se oprašovati, aby přece po lidsku mezi lidmi hlavního města vkročil. Oprašování a umývání jest na dráhách italských velikou potřebou, poněvadž sluhové při dráze nejsou tak pozorní, aby prach na vozech i ve vozech stírali, jako u nás nařizeno mají. Jistý pán vida, co jiní činí, počal rozhlížeti se také po sobě; pak vytáhl i zrcadlo z kapsy, v něm se

zhlížel, hlavou vrtěl, a pak se souseda svého zcela naivně otázel, řka: „Prosím vás, milý sousede, který mne již déle znáte, řekněte mně upřímně kdo jsem! Já se mám jmenovati Vojtěch Kokrha, ale tuhle v tom zrcadle se nepoznávám, an jsem celý usmolný, poprášený, začernalý. Řekněte mi přece, jsem-li to já, čili nic!“

Toť se ví, že následoval nehorázný smích!

Zatím, učinivše veliký oblouk v levo kolem města, vjeli jsme majíce na levo bránu Porta maggiore a zbytky znamenitého chrámu z dob pohanských, zvaného Minerva medica, a na pravo bránu svatého Vavřince, a sice již o polednách do nádraží věčného města — Říma.

(Pokračování.)

Sv. Klement.

Na Chersonské poušti, skalném na přímoří tyran robotami davy lidu moří.

Otrokův to davy ze šíři a dále strojí sloupy v lomech, tvrdé drobí skály.

A ty sloupy ustrojené v skalném lomu chloubou budou panských paláců i domů.

A tak robotníci pro pých světa pánů na robotách děsných hynou od tyranů.

Mezi roby na roboty — na zbynutí z Říma Klementa též slali páni krutí.

Páni krutí do lomů těch slali kmeta, an směl kázat lidu Krista — spásu světa.

A kmet, svatý Klement, tuhé na robotě bratrům bídným káže věčném o životě.

Káže Krista — život volný od neřesti učí bratry po pravdě a lásce vésti.

A kde tyran tuhou tryzní davy moří, Otec svatý láskou těší bratry v hoři.

Leč nastojte — parným letem roste hoře, ježto jedno žáhy planou na obzore!

A žáhami s nebe šíro skály planou, v lomech skalných potů proudy jedno kanou.

Ach s čel plynou znoje — a na palné žáhy skála nemá vody — s nebe není vláhy.

„Těžto žítí lép umřítí!“ — lkají davy
„než tu hynout žizní — trudem bez otavy.“

A kmet, svatý Klement, nesa břímě bratrů,
s bolem lásky nárek slýchá — na bol patří.

Na bolesti patří, a sám nesa zticha,
k Spasiteli Kristu doufalivě vzdychá.

Doufalivě vzdychá, mnoho Pána prosí,
aby nebe dalo zemi hojně rosy.

„Přispěj Pane! — volá — zavítej v ty lomy,
čeled' svoji navštív zbav nás od pohromy.“

A Pán s nebe, víru zkusiv, kmetu kyne:
„Doufej sluhó, ze skály se zdroj vyřine.“

Bratry svolaj, skále kaž, a skála dá ti,
čeho bratrům kázala ti láska přátí.“

A kmet svatý, svolav bratry, káže skále:
„Vydej vody po rozkazu nebes krále!“

Svétec děl, a na skalisku na vysoku
Beránek se běloskvělý jeví oku.

A z podnoží Beránkova ze úskalí
náhlým tryskem svěží vody proud se valí.

Proud se valí, k zemi padá, židlo skytá
a dav jásající zdroj nebeský vítá.

Dar nebeský vítá — vděčně vodu váží
a vypráhlé nitro rosou s nebe vlaží.

Rosou s nebe živí se, a láskou kmeta
s vírou celou znáť se učí Spásu světa.

Václav Štulc.

Časové úvahy

k svátku sv. Klementa.

Blížící se výroční svátek sv. Klementa, mučeníka a papeže, jenž na den 23. listopadu padá, zajisté v myslí toho kterého Slovana, který letošního roku k cyrillo-metodějské slavnosti do Říma putoval, a tam v sídelním městě papežském starobylou basiliku téhož světce nejednou navštěvoval, rozličné milé a drahé upomínky vzbuzuje.

Avšak výroční svátek sv. Klementa vzbudí nejen v myslí dotčených poutníků,

ale vůbec každého Čecha, každého Slovana, který se víry sv. Cyrillem a Methodem hlásané nespustil aneb jí lečjakýms mělkým novověkým rozumářstvím od sebe nezapudil, mnohé blahé upomínky; neboť jest podivuhodno, do jakých, velice závažných styků prozřetelnost Božská papeže a mučeníka sv. Klementa s různými národy slovanskými uvedla, a kterak styky tyto až po dnešní den nejen se udržely, ale z části se také opět rozmnožují. Máme za to, že se tu jeví prst Boží, a každý jej tuším snadno uvidí, jestliže sám libovolně oči své neuzavře, aneb jestli mu je novověké pohanství hustým bělmem již tak nepotáhlo, že všelijakým neznabožským výmyslům cizáckým přednost dává před vírou křesťanskou, kteréž se naši nejslavnější mužové vždy pevně drživali, a vlast' naši a národ náš mohutně zvelebovali.

Bez prozřetelnosti Boží se to zajisté nestalo, že sv. Cyrill, apoštol slovanský, vynalezce písma slovanského, a zakladatel literatury a osvěty slovanské na své první apoštolské cestě do země kazarské neda-leko Korzuně ostatky sv. papeže a mučeníka Klementa, které již dávno k zapomenutí přišly, opět vynalezl, a že se napotom celý život svůj, který blahu časnému a věčnému národů slovanských úplně věnoval, od těchto svato-klementsčích ostatků nikdy více nerozloučil. Ostatky svato-klementsčé staly se jakýmsi palladiem obou dvou našich sv. apoštolů. Jest to věc zajisté pozoru a bedlivého uvážení hodná, když muž velice střízlivý pro slávu svět-skou, pro všeliké pohodlí a požitky svět-ské umrtvený, když muž velice rozumný a v nejtěžších vědách všestranně vzdělaný a učený, jako byl náš sv. apoštol Cyrill, při nalezení ostatků sv. papeže a mučeníka Klementa tak velikou radostí a takovým nadšením jest uchvácen, že před celým davem lidstva přítomného schránku se svatými ostatky na svou vlastní hlavu vloží a ji v průvodu četném a slavném s jásotem až do blízkého kostela biskupského nese.

Nejen povrchního povšimnutí, ale pozorného uvážení hodno jest také, čeho se v téže příčině v tak zvané Legendě moravské dočítáme. Legenda totiž zvláště podotýká, že sv. Cyrill, tenkrát ještě Konstantin zvaný, nikoliv sám ze sebe, ale puzen jsa zvláštním vnuknutím Božím po ostatcích sv. Klementa papeže a mučeníka v Korzuně pátral, a že přese všecky pře-

kážky a obtížnosti nepřestal po nich pátrati, až je skutečně našel. Hledal-li však sv. Cyrill ostatky sv. Klementa ponoukán jsa k tomu zvláštním vnuknutím Božím, může se zbožná mysl snadno domyslit, že vševědoucí prozřetelnost Božská, která při svém rozpořádání se nikdy nemýlí, tenkrát již k tomu směřovala, aby naši sv. apoštolové Cyrill a Methud pomocí těchto svatých ostatků národy slovanské do zvláštního styku uvedli právě se sv. Klementem mučéníkem, žákem a nástupcem sv. Petra na Stolicí apoštolské. Moudrost Božská dosahá všechny věci a události mocně, a řídí také všecko líbezně, jakož výslovně praví Písmo sv. Tato pak líbeznost a úsilovnost prozřetelnosti Božské při uvádění sv. Klementa do zvláštního styku s národy slovanskými objevuje se napotom téměř makavě v jednotlivých činech a skutcích, jež sv. Cyrill a Methud ku blahu národů slovanských podnikali. Můžeme to snadno doličiti.

Mezi nejdůležitější činy a skutky sv. Cyrilla počítá se vším právem, že tentýž sv. apoštol náš vynalezl písmena slovanská, a že pak on a sv. bratr jeho Methud Písmo sv. do staroslovanské řeči přeložili. Touto prací svou položili první základ ku pokřesťanění národů slovanských, a zároveň to byl také základní kámen pro celou budovu literatury a osvěty slovanské, na níž se během času dále a dále pracovalo a až podnes pracuje. Celý, celičkový základ všech jednotlivých literatur slovanských jest tedy nejen zbožný, křesťanský, římskokatolický vůbec, ale základ ten zbudován jest ze samého Pisma sv., ze slova Božího. Kéžby se mnozí spisovatelé slovanští na tuto událost vždy upamatovali a ji také svědomitě uvážili, než nové spisy slovan-ské směrem nevěreckým a v duchu novověkého pohanství skládali počnou, kterými se původní základ literatury a osvěty slovanské zohyzdí a také podkopává. Podkopáváním prvotních základů literatury a osvěty slovanské, kazí a bourá se celá budova její. Naši předkové svedeni byvše duchem a směrem cizím, sv. Cyrillu a Methodu zcela neznámým, nabourali se již dost a dost, a kdyby byli tolik nebourali, ale raději jako předchůdcové jejich stavěli, nebyl by národ náš po tolik století trpěl, sténal a dlouholetá opovržení snášel. Nuže sv. Cyrill a Methud pracující na prvních základech literatury a osvěty slovanské, pracovali neustále u přítomnosti a pod zá-

štitou ostatků sv. Klementa, mučéníka a papeže, neboť známo jest, že se sv. Cyrill od nich v celém životě svém více nerozloučil, ano že vedle nich i mrtvola jeho v římské basilice Klementske pohřbena byla. Avšak mužové apoštolští, mužové svatosti života tak proslulí jako náš milý sv. Cyrill a Methud nechovají u sebe ostatky sv. mučéníka snad proto, aby se jimi chlubil neb svému libůstkářství hověli, jako leckterý boháč v paláci svém rozličné kusy starožitného nábytku přechovává. Mužové svatí a apoštolští mívají ostatky sv. mučéníků neb jiných světců Božích velmi rádi u sebe, poněvadž se v mocnou přímluvu těchto světců a světic u Hospodina pevně důvěřují, poněvadž pod jejich záštitou a přímluvou své práce a povinnosti velmi rádi vykonávají, a poněvadž přítomnými ostatky svatými neustále povzbuzováni bývají, aby za příkladem těchto světců při svých pracích a výkonech slávu Boží, časné a věčné blaho bližních svých na zřeteli majíce, nedali se másti záměry a úmysly ješitnými a sobeckými. Z toho všeho jest tedy na bílé dni, že sv. Cyrill, chovaje neustále ostatky sv. Klementa u sebe, pod záštitou téhož sv. papeže a mučéníka, s jeho přímluvou a pomocí, a ku jeho cti a slávě Boží i azbuku slovanskou skládal a Písmo sv. do slovanské řeči překládal. My Slované můžeme tedy vším právem říci a se tím i honositi, že sv. Klement, bezprostředný učeník knížete apoštolského Petra, papež a mučéník, napomáhal klásti a vzdělávati první základy literatury a osvěty slovanské. My Slované víme tedy beze vší pochybnosti, že tři svatí velikánové sv. Klement, sv. Cyrill a sv. Methud jsou první a nejhlavnější zakladatele literatury a osvěty naší, a že tudíž jsou i její patronové, ochráncové. I můžeme tu s vděčným srdcem k Bohu říci: „Cos podobného neučinil Bůh každému národu.“

Avšak prozřetelnost Božská, dosahující všechny věci mocně a řídící všecko líbezně, uvedla sv. mučéníka a papeže Klementa ještě do rozsáhlejšího a užšího styku s národy slovanskými. Když kníže moravský Rostislav nahlížeti počal, že se v panství svém nikterak neudrží, a že i národům slovanským úplná záhuba hrozí, jest-li se záhy na víru křesťanskou neobráti, neváhal prosebně žádati řeckého císaře Michaela III., aby mu moudré učitele víry křesťanské na Moravu zaslal. Na vyzvání císaře Michaela, ubírali se pak záhy sv. Cyrill a Methud

přes Bulharsko a přes Panonii na Moravu nesouce s sebou nejen velkou část Písma sv. jazykem slovanským již vyloženého, ale mimo to i ostatky sv. Klementa mučeníka a papeže. Stálá a živá tradice vypravuje až po dnes, s jak velikou úctou a slávou kníže Rostislav a lid slovanský oba dva apoštoly a zejména ostatky sv. Klementa na Moravě uvítali. Pod záštitou, pod ochranou a pod mocnou přímluvou téhož sv. Klementa hlásali pak sv. Cyrill a Methud všude na Moravě víru Kristovu. Kdo zdravého rozumu má snadno se domyslí, že naši sv. apoštolové, nejednou ale bezpočtukráte ubohému lidu našemu o tom vypravovali, kdo byl sv. Klement a proč po svátčné kosti jeho neustále s sebou nosí. Kdo zdravého rozumu má dovtípí se toho snadno, že naši sv. apoštolové lid slovanský bezpočtukráte také povzbuzovali, aby sv. Klementa u veliké úctě měl, aby se stále do jeho mocné přímluvy u Boha do poučoval, aby se ve všelikých nesnázích a trampotách života vezdejšího důvěrně k němu, jako k svému ochránci utíkal a jej za pomoc u Boha všemohoucího horlivě vzýval. To vše nedá se zdravým rozumem popírat, a právě proto, že se popírat nedá, vysvítá z toho pravda pravdoucí, že naši sv. apoštolové Cyrill a Methud hned jakmile v naší vlasti svou apoštolskou činnost počali, zároveň také lidu českoslovanskému sv. Klementa za zvláštního patrona ustanovili a doporučovali. *Sv. Klement byl tedy a jest až podnes prvním patronem národu našeho*, a za prvního a hlavního patrona našeho ustanovili jej sami naši sv. apoštolové Cyrill a Methud. A pravda ta nabývá ještě větší váhy, zpomeneli-li kdo na to, že sv. Cyrill zvláštním vnuknutím Božím ostatky sv. Klementa našel. Sv. Klement stojí tedy v čele všech našich sv. patronů zemských, na kterýchž si předkové naši katoličtí vždy velice zakládali přesvědčení jsouce, že právě svatí naši patronové a dědicové nedají zahynouti ani nám ani budoucím našim.

Nyní tedy se opět tážeme, není-li to skutečně věc pozoru a obdivu hodná, že právě sv. Klement do tak blízkého a tak rozsáhlého styku s národem českoslovanským přišel, a není-li v tom takořka makavě viděti ruku prozřetelnosti Božské, která všechny věci dosahá mocně a zároveň také je líbezně řídí?

Sledujeme-li pak dále tuto prozřetelnost Božskou na základě dějepisných udá-

lostí, můžeme se ještě patrněji přesvědčiti, že by zejména nám Čechům úcta sv. Klementa na srdci ležeti měla. V žádné zemi slovanské, nevyjímaje ani samou Moravu, nezachovalo se z dávné starověkosti tolik památek na sv. Klementa, jako v naší české vlasti. Tradice stará mezi lidem českým až do dneška kolující vypravuje, že prý sám sv. Cyrill aneb sv. Methud ostatky sv. Klementa po Čechách nosili, když předkům našim pohanským víru Kristovu hlásali. Tradice ta dokládá ještě s jakousi určitostí, že prý to celá tři léta trvalo, co naši sv. apoštolové dotčené sv. ostatky po zemi české nosili. Pro nedostatek jiných zjištěných dokladů dějepisných nejsme ovšem s to, abychom bezpečně rozeznali, kolik pravdy tato tradice v sobě zavírá: avšak starobylost tradice té a její po Čechách rozšířenost nám aspoň za doklad sloužiti může, že si předkové naši sv. Klementa nemálo vážili, že jej za ochránce a pomocníka našich sv. apoštolů pokládali, majíce za to, že pod zvláštní záštitou sv. Klementa učení Kristovo v Čechách od prvního počátku hlásáno bylo. A to vše jest pravda nepopíratelná, starobylými doklady dějepisnými úplně zjištěna; neboť známo jest vůbec, že první kostel křesťanský v Čechách, buďsi to již v Litomyšli aneb na Levém Hrádku u Prahy, založen a zasvěcen byl ku cti a chvále sv. Klementa. Můžeme se snadno domysleti, jak hluboko se asi jméno sv. Klementa našim prvním předkům křesťanským do paměti a do srdce zarylo, když slyšeli a viděli, že první chrám Páně zasvěcen jest témuž sv. papeži a mučeníku. V kostele sv. Klementa na Levém Hrádku byl napotom i první Čech za biskupa zvolen, a byl to Vojtěch, syn velmože českého Slavníka, jenž neobyčejnou svatostí života slynuv, dosáhl i koruny mučnické mezi pohanskými Prusy. Známo jest také a doklady dějepisnými zjištěno, že již za prvních dob křesťanských u nás v Čechách vyzdviženy byly kostely na počest a oslavu téhož sv. Klementa na bývalém dvorci knížat českých v Sadské, na Hradci, jenž nyní Králové Hradec sluje, v Dobřenicích mezi Hradcem a Chlumcem, v Chlumčanech blíž Citolib, v Chržíně nedaleko od Budyně, v bývalých Murách u Doksan nad Ohří, na Hradišti nedaleko Poříčí sázavského, v Mirovicích a na hradě Prachni u Horažďovic. V středu země české, blíž Prahy byly též již za nejstarších dob křesťan-

ských zbudovány kostely na oslavu sv. Klementa v Staré Boleslavi, v Odoleně Vodě a v Bubnech, a v samé Praze stával kostel sv. Klementa na tak zvaném Opyši, na Vyšehradě, na Starém Městě pražském u mostu, a později i na Novém Městě.*) Všechny tyto starobylé památky a doklady nám patrně dosvědčují, že úcta sv. Klementa zejména u našich starých předků českých hlubokých kořenů zapustila, a že tudíž prozířetelnost Božská národ český skrze sv. Cyrilla a Methuda do zvláštního styku uvedla se sv. papežem Klementem.

Uplynulo již celých tisíc a několik let od té doby, kdy sv. Cyrill a Methud ostatky sv. Klementa do Říma zanesli. Na zvláštní pozvání a přání nynějšího sv. Otce Lva XIII. ubíralo se letos na dva tisíce poutníků slovanských do Říma k slavnosti cyrillo-methodějské, a mezi nimi devět biskupů slovanských. Celá pak cyrillo-methodějská slavnost konala se po tři dni z rozkazu sv. Otce v starobylé basilice římské téhož sv. Klementa, jehož ostatky sám sv. Cyrill vnuknutím Božím našel, s jehož pomocí sv. Cyrill azbuku slovanskou sestavil, pod jehož záštitou on a sv. Methud napotom první základy k slovanské literatuře a osvětě položili, víru Kristovu předkům našim hlásali, a kteréhož národům slovanským za prvního patrona ustanovili.

Když jsem tam v Římě při těchto cyrillo-methodějských slavnostech v basilice sv. Klementa mezi jinými poutníky stával, a biskupy slovanské na hrobce sv. Klementa, vedle níž i tělesné ostatky sv. Cyrilla pohřbeny byly, slavnou mši sv. sloužiti viděl, a s kazatelny na blízku stojící slovo Boží hlásati slyšel, napadaly my tyto a podobné myšlenky: Nestalo se to ještě nikdy, jest to ponejprv, že poutníci z různých kmenů slovanských společně a v tak hojném počtu na pouť do Říma přišli. A hle jako před tisíci lety sv. apoštolové naši Cyrill a Methud pod záštitou a u přítomnosti ostatků sv. Klementa víru Kristovu předkům našim hlásali a nejsvětější oběť Hospodinu přinášeli: podobně nám nyní poutníkům nástupcové sv. apoštolů našich, biskupové slovanští, pod záštitou a u přítomnosti ostatků téhož sv. Klementa slovo Boží hlásají a Bohu nejsvětější oběť oběťují. Stojíme zároveň na hrobce sv. Cyrilla, který na nás s nebe

pohlíží a nás tak vřele miluje jako naše předky miloval, jimž slovo Boží zde na zemi hlásal, jsme zde ve středu jednoty katolické, jsme v Římě, u sv. Stolicе apoštolské, na níž jednou sv. Klement sám jakožto viditelná hlava církve Kristovy zasedal, ku kteréž sv. Cyrill a Methud národy slovanské vždy odkazovali, ku které se oni sami ve všech svých nesnázích, trampotách, a utrpeních utíkali a také útěchy a zastání došli, a jsme zde na výslovné přání právomocného nástupce téhož sv. Klementa, na pozvání nynějšího sv. Otce Lva XIII., který se pravým otcem a milovníkem národů slovanských býti osvědčil, jako sv. Cyrill a Methud. Nuže není-li to vše jakési pokynutí s hůry, nejevili se v tom prst Boží, abychom i my sv. Klementa papeže a mučeníka tak horlivě ctili a vzývali, jako to osobním návodem sv. Cyrilla a Methuda činívali naši předkové?

Jan Kr. Votka.

Osudy církve katolické na Rusku v posledních sto letech.

Časová úvaha.

(Pokračování.)

Boj na život a na smrt, který se vede podnes na Rusku proti církvi katolické, ani neutužil moc církve pravoslavné ani nezískal jí větší vážnosti v očích nestranných pozorovatelův. Ruská církev státní a veškerá její státní hierarchie považuje se všeobecně za světský ústav, za úřad veřejné kázně a bezpečnosti. Z toho jde na jevo, že není s to, aby působilo učení její na srdce lidská a aby pojistila si pevné stanovisko v lidské společnosti. Z enatí duchovní, kteří zvrhli se v méně vzdělanou, neoblíbenou třídu lidí, postrádají vši svobody mravní a jsouce toliko nástrojem carovým ani nemají vlivu na lid ani nepožívají vážnosti jeho. Rozkolná víra na Rusku nemohla nikdy zapustiti mohutnějších kořenů v srdcích věřících, nedovedla šířiti požehnání, štěpovati bázeň Boží a lásku ke spravedlnosti, ačkoliv dobrácký lid Ruský jest příhodnou půdou pro náboženské vzdělání. Naopak, sektářství bují tam na sadě zanedbaných srdcí lidských a otravuje nejvyšší i nejnížší vrstvy společnosti, a to v míře tak úžasné, že již marně přikládá se ruka na jeho vyhubení. Nebezpečenství roste den ode dne, neboť

*) Viz o tom bližších zpráv v letošním „Blahověstu“ číslo 13.

přivrženci sekt vybočivše z dráhy náboženské zabývají se otázkami společenskými (socialismus) a ukládají nejen o veškero náboženství, ale i o vespolný řád občanský. Na Rusi nalézti možno množství sekt toho zrna, než nejrozhodnější jsou zajisté Silentiáři, kteří ani Boha neuznávají ani vládaře zemské, nýbrž domoci se snaží úplné neodvislosti jednotlivce, a potom Nihilisté, kteří pověstnými se stali vraždou cara Alexandra II. A věru, zlotřilá chasa ta nikde by se nemohla tak zmoci, sporé nohsledy nalézti a hrozné zločiny páchat, jako v samovládném státě, kterému se nedostává živlu konservativního, kde vše soustředí se ve vůli jediného cara, jenž vážnost a právo církve katol. nohama šlapati se neostýchá.

Avšak budme spravedliví! Smutné zjevy našich dnů nelze klásti toliko na účet Ruska, ostatní Evropa taktéž přispěla valně hřívnou svou podporujíc zúmyslné svobodné zednářstvo a emancipujíc židy. Církvi nepřátelská lžisvoboda, nestoudný tisk, největší to hříšník naší doby, škola bez určitého vyznání náboženského a ostatní vymoženosti novověkého pokroku podrývají vše, co dobrého věkové předešli byli vypěstili. Politika Evropská vyvolávajíc revoluci v mnohých státech, zavinila již mnoho zlého. Anglie potají válčila revolucí proti Neapolsku, Římu, Rakousku a Rusku. Rusko následovalo příkladu její na Východě. Prusko spiklo se se Savojskem proti Rakousku, učinilo roku 1866 známé svolání k Čechům a vyzvalo Piemontské po vítězné výpravě do Francie, aby zmocnili se Říma. Nejzákonitější trůn světový, jenž po věky byl hlasatelem míru a soudcem rozvaděných národů a říší, ztroskotán byl jakýmsi králem, zbořen byl na pokyn ministra nově sestaveného trůnu císařského, uloupen — a nikdo z vladařů nepovznosl hlasu svého proti bezpráví tak patrnému!

Nemůžeme mlčením pominouti události posledního roku, pokud týkají se katolíků Ruských. Sjednání Řekové, kteří jak známo posud zůstali věrni církvi katol., ačkoliv mučením a knutou násilně byli vháněni do církve pravoslavné, pokusili se již před rokem vznésti pokornou žádost na hraběte Lorise Melikova prosíce, aby poskytnuta jim byla svoboda svědomí. Hrabě ten neuznal je však za hodny odpovědi a úředníci Ruští pokračovali ve svéřepém díle svém jako před tím. Dne 19.

dubna l. r. sestavili Řekové novou žádost a doloživše ji značným počtem podpisů poslali hraběti Melikovi. Obsah její líčí hmotnou i duševní bídu, ve které ocitli se dobří poddaní trůnu Ruského, protože nehodlají se sřící víry po otcích zdědění. Na počátku pamětního spisu svého zmiňují se žadatelé o tom, kterak pevnou měli naději zadavše první žádost svou v měsíci červnu r. 1880, že vráceny jim budou kostely, kněží a s nimi i obřady církve jejich, slovem, že se jim dostane kýžené svobody svědomí. Bohužel však vynakládají úřady Ruské na to vše, ač se to děje ke škodě státu, církve a veřejné mravnosti, aby zabránily svobodnému výkonu povinností náboženských, jež jsou základem společenského a státního řádu.

Venkovští žadatelé doličují dále, že jsou oprávněni požívatí nejsvětějšího práva svého, svobody svědomí, neboť jsou nejčtetnějším a nejdůležitějším stavem občanským platíce spravedlivě uloženou daň a hájíce v čas potřebí vlast svou proti všelikým nepřátelům. „Praotcové a otcové naši a my sami neslyšeli jsme nikdy,“ tak znějí doslovně prosté jejich důvody, „že by zakázáno bylo některému národu oslavovati Boha obřady a jazykem mu přirozeným. My sice jsme stavu selského a nerozumíme mnoho politice, avšak domníváme se, že nemůže se dařiti ctnostem tam, kde není náboženství a kde není ctností, tam nemůže žádný stav vzkvétat a zdárně působiti. Leží-li pole uáše úhorem, odkud vzíti peněz, abychom platili povinné daně? Bude sto hladový voják podstupovati boj proti nepříteli, opustí-li jej síly? Ti, kdo snaží se potlačiti naše sv. náboženství za chytřejší a obezřetnější se pokládají nás. Buďsi tomu jakkoliv! Přesvědčení jsouce, že vše, co se s uámi děje, neplyne z úmyslu vašeho, nestává se rozkazem vaší milosti, tážeme se toliko: Svědčí to o moudrosti stříletí na lidi, kteří pokojně klečí před dveřmi zavřených chrámů svých a v tichosti propěvují růženec? Možno moudrým pokládati, když vyrvou se kojenci z náruči mateřské a cizinským řádem se křtí, jenž nikdy nebyl u nás v obyčeji? Tážeme se, co prospěje Ruské vlasti naší, že úřadové nedovolují nám užívati řeči mateřské, že nám berou Polské knihy modlitební, školní, ba i kalendáře? Jaký prospěch vzejde státu, nedovedouli občané čísti a psáti? Cože bude nutným následkem náboženského pronásledování! Děsíme se, když slyšíme

vstupující do úřadu nebo domu úředníkovy aneb představeného místo odpovědi na starobylý, chvalitebný pozdrav: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“ ruské zlořečení, jež nemožno polsky tlumočiti. Vše to snášíme klidně, trpělivě, odevzdaně do vůle Boží. — Než před nedávnem stali jsme se očitými svědky skutků tak neslýchaných, že již naděje naše na dosažení lidské spravedlnosti úplně klesla. Před několika dny byli jsme totiž svoláni přísahat věrnosti Jeho Veličenstvu našemu císaři a králi Alexandru III. Jsouce si vědomi důležitosti toho činu usnesli jsem se, že složíme přísahu svou slavným způsobem podle zvyků a obřadů svých v římsko-katolických chrámech Páně, neboť jinak vykonaný obřad pokládáme nejen za neplatný, ale i za svatokrádežný. Avšak úřady naše, any samy víry postrádají, nedovedou ani v úctě míti víru poddaných. Pravili nám, že přísaha je pouhou formulí, která může se všelijak vykonati; tvrdili, že není třeba pozdvihovati ruky, nýbrž že každý posunek těla dostačí. Náčelník gubernatora Siedleckého kázal vésti několika mužů z našeho stavu na radnici a přinutil je tam skládati přísahu, poněvadž zdráhali se přestoupiti prah chrámu pravoslavného. Ostatní, počtem několika set, vyjádřili jsme se, že v domě neposvěceném přísahu skládati nebudeme. Druhého dne opakovala se podobná scéna ve venkovských obcích téhož kraje. V okrese Radzynském pokutoval náčelník každého rublem, kdo spravedlivou žádost byl pronesl, aby přísaha konala se v kostele. V okrese Konstantinovském uložen sedlákům nucený dovoz za pokutu V Sokolově předstíral náčelník, že v ostatních okresech skládali bez odporu přísahu v ruských kostelích. Lid odvolával se sice na slova manifestu císařského, že přísahati se má u oltáře, a žádal, aby tedy v kostele katol. se tak stalo a tamtéž manifest veřejně byl předčítán, avšak náčelník uschoval jej do kapsy a přísaha věrnosti se pominula. Nevíme věru, k jakým koncům počínání to povede, jestliže Bůh sám se nesmiluje nad námi. — Prosíme tedy vaši milost hraběcí za spravedlnost slavně prohlašující, že jako složíme rádi přísahu věrnosti svému vznešenému panovníkovi v chrámě Římsko-kat., tak zachováme i náboženství Římsko-kat. v obřadu sjednoceném nebo latinském a nikdy nepřestoupíme k církvi pravoslavné. Nemajíce pak nikoho, komu bychom potřeby své přednésti mohli, prosíme vás, pane

hrabě, abyste byl laskavě prostředníkem naším a vymohl nám na vznešeném císaři všech Rusů a králi Polském, aby daroval nám svobodu svědomí a v ruce spravedlivé vydal ty, kteří zasazují se zničení náboženství naše a nás bez ohledu u tlačit. Žádosti a potřeby své poroučíme důvěrně Bohu a milostivosti a velkomyslnosti našeho panovníka.“

(Dokončení.)

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

„Čím se ti mám odměniti, ctihodný bratře?“ tázal se pan Aleš hlasem pohnutým a chopil se pravice Romualdovy. „Život svůj jsi nasadil, abys vrátil osiřelým rodičům milného syna jejich.“

„Plnil jsem toliko vůli Boží a nezasluhuji odměny nižádné,“ odvětil skromně bratr Romuald a sklopil hlavu. „Než doufám, že se mi přece odplaty dostane,“ dodal po chvílce. „Podaří-li se mi vysvoboditi otce Šebíře z nespravedlivého zajetí, budu více odměněn, než kdybych poklady světa získal.“

„Ubohý otec Šebíř!“ znělo svorně ústy všech přítomných.

„Nás zachránil přátelskou radou a pomocí svou a na vlastní spásu nepomýšlel,“ pravila paní Stradovská obracejíc se k Janovi. „Ano, on to byl, který první na osvobození tvé pamatoval a hned o poledni útěchu svou nám poskytl.“

„Nikdy mu toho nezapomenu,“ pravil se zápalem mladý Jan. „Dovolíš-li matinko, vrátím se brzy do města a budu nápomocen Romualdovi, který má již plán hotový, kterak by důstojnému otci na svobodu pomohl.“

„Jsi mlád a nezkušen,“ namítala paní Stradovská, „a věř mi, že bys více dobrou vůli svou pokazil nežli dosáhl. Chválím úmysl tvůj, ale přisvědčiti ti nemohu. Půjdeš s námi! Již máme vše připraveno na odchod. Či měli bychom setrvati zde tonouce v stálém nebezpečí, že nepřátelé co nejdříve zabuší na vetché dvěře chatrče a do žaláře nás odvedou?“

Výraz nespokojenosti a sklamání obvil se na tváři Janově. Nechtěl odporovati slovům matčiným, nýbrž odvraceje zraky své od tváře její pohlížel na bratra

Romualda, jakoby od něho pomoci vyhledával. Než zkušený bratr nehodlal mu jaksi spěti ku pomoci. Bylo na jevu, že úplně souhlasí s výrokem starostlivé přestoučky. Lehký úsměv na tváři jeho s dostatek to potvrzoval. Ubohý Jan z hluboka si povzdechl.

„Strastné doby přikvačily na nás,“ hovořil pan Aleš. „Bolestí svírá se mi srdce nad pohromami dnů našich. Kam děje se bezpečnost, kam děje se blaho, jež rozkvétalo před lety jako štěpnice po jarním dešti? Právo nechrání více nevinného před zlobou silných, páže nešlechtníků sesíleny jsou k nepravosti. Vzpominám dnů minulých. Otcovská půda mládlá pod rukama klidných pracovníků, klid a spokojenost zíraly z oka nejnuznějšího žebráka. A nyní — bolno mysliti na násilné převraty, jichž bylo se nám dočkati. Doufal jsem, že v pokoji uložím šedivou hlavu do rodné půdy; doufal jsem, že dobrořečiti budou potomkové bytí skrovné, přec však věrné snaze naší a hle, synové vzpírají se proti otcům, ze lži a podvodu chtějí karati poctivé dědy své a nutí je násilím, aby v cizině hledali útulku před zlobou jejich. O totě mnoho, totě více než lze snést!“

„Ba ryzí pravdu díš, urozený pane,“ chopil se slova Romuald. „Dovedu měřiti hloubku bolesti tvé, vždyť i já nebyl jsem ušetřen zubem šelmy, jež uchvacuje a trhá svaté dědictví naše. Hromada popelu zbyla z pohostinného krovu, který vrátil mi před lety ztracený klid, v jehož stínu prožil jsem léta blažená. Co si nyní počnu? Kam se mám obrátiti? Vyštván byv ze zátíší klášterního, zdaž naleznu místa, které by aspoň z části nahradilo, co jsem byl ztratil? Než neblahý osud můj netíží mne tak jako osud bratří mých. Znáám ukrutnost našich nepřátel. Víím, že zloba jejich vymyslí nelidskou trýzeň pro ně. Pán buď jim milostiv! V Něho skládám naději svou, že jakož dopustil, tak i neopustí. Slabé síly své s pomocí Jeho věnuji svobodě jejich, a jestliže sám padnu za oběť, smrt za bratry bude mi vítanou odměnou...“

„Bůh žehnej ti, muži statečný,“ šeptal pan Štradovský a opět srdečně tiskl pravici Romualdovu. „Jak šťasten otec, který tak zdárné syny si byl vychoval!“

Jan oslzel poslouchaje se zanícením slova ochránce svého. Již se domníval, že nadešla chvíle, aby opět vytasil se s úmyslem svým, vysvoboditi otce guardianu ze zajetí, a vyžádal si svolení k vykonání

jeho, avšak jediný pohled na matku opět jej zadržel. Zbledl a slova nejsa mocen ustoupil málomyslně do pozadí světnice a sklesl na nízkou lavici.

„Ustanovil jsem se na tom,“ započal řeč po krátkém mlčení pan Aleš, „opustiti lesní skryš tuto a odejítí na Moravu. Dobří přátelé ochotně poskytnou mi tam přístřeší a ochrany.“

„Tak učiníš nejlépe,“ přisvědčoval bratr Romuald, „a splň to co možná brzy. Jsem přesvědčen, že pan Městecký vyšle slídiče, aby pátrali po úkrytu tvém. Zdá se mi, že mu velmi na tom záleží, aby tebe, urozený pane, do bezbožných rukou svých dostal.“

„Ještě dnešní noci vydáme se na cestu,“ podotkla paní Stradovská. „Vše je připraveno, potřebí toliko spolehlivého vůdce...“

„A toho nahradím já,“ ozval se hlas ze dveří a do světnice vstoupil starý hradník. —

Zpráva přinesena mu Lukášem, že mladý Jan zdráv se vrátil, úplně jej pozdravila. Poslouchal celý rozhovor za dveřmi maje zároveň na pozoru, aby nikdo nepovoláný k chatrči se nepřiblížil. Příležitost k vhodné odpovědi vlákala jej do světnice.

Dlouho ještě rokovali mužové o trudné přítomnosti a nejisté budoucnosti. Teprve za soumraku rozloučil se se všemi bratr Romuald a vydal se na zpáteční cestu. Lukáš s Janem jej vyprovázeli. O dvě hodiny později opustili Štradovští páni lesní svůj útulek a pěšky nastoupili cestu k Moravským hranicím. Hradník maje po boku Jana statečně vykračoval a snažil se rozveseliti zarmouceného jinocha. Nedočkav se však odpovědi utichl. K ránu musil již odevzdati vůdcovství své Lukášovi, neboť noční chůze opět na lůžko jej upoutala. Druhého dne o polednách dorazili naši cestující k cíli cesty své. (Pokrač.)

D O P I S Y.

Z Kolínského vikariatu, v listopadu 1881.
(*Kterak duchovnímu správci jest si věsti, přijdou-li evangelíci, ke křtu katol. dítky za kmotry?*)

O past. konferenci přednášel J. Ev. Eybl.

Přátelé církevní kázně stýskali si již před třemi stoletími, že důležité povinnosti kmotrů se zanedbávají. Již v římském

katechismu k tomu se poukazuje, že z celého krásného zařízení nezůstalo než jméno; co by pak svatého se v něm obsahovalo, o tom nezdají se míti lidé ani zdání. A tyto stesky nabývají tím větší váhy, čím pilněji povážíme, že tato kniha, „výtečná formou i obsahem“ jménem a mocí sněmu Tridentského a papežské stolice na světlo vydána byla. (Syn. Trid. sess. 25.) Avšak ani po tak důtklivém povzbuzení kmotrům nepřibýlo vážnosti; jejich přísluhy žádáno i i na lidech nehodných, nezpůsobilých, a cena tohoto zřízení v obecném životě tak zlacíněla, že říkávají, naznačující něčí pošetilosť nerci přihlouplost: „Ty jsi kmotr;“ a trivialní atribut „kmotr Bumbal“ jim také dozajista větší cti nepřidává. I tu se spravdilo pořekadlo: „A sublimiad ridiculum nil nisi gradus.“ Proto také ani s podivným nemůže býti, že rodičové, nedbajíce z hola nic významu této starobylé zvyklosti v církvi, začali obírat sobě za kmotry i evangelíky. Za takového stavu věci jest se buď k prvotnímu zřízení naskrze vrátiti, buď prokázati, že za přítomna jest možno, službu křestních kmotrů jináče nahraditi, jen dosáhne-li se účelu kmotrovství.

1. Hledíce „k tomuto starobylému obyčeji“ (Řím. katech. Č. II. Hl. II. Ot. 25.) praví katechismus z nařízení sněmu Tridentského k pastýřům duchovním vydaný a po něm doslovně provincialní náš koncil Pražský z. r. 1860. takto: „Jako když někdo na svět přijde, kojné a pěstouna potřebuje, aby jejich pomocí a prací vychován byl a ve vědomostech a v dobrém umění cvičen: podobně také potřebí jest, aby ti, kdo po křtu svatém počínají duchovním životem žiti, víře a opatrnosti kmotrů svěřili se, od nichž by pravidel náboženství křesťanského vážiti a ve všelikém způsobu pobožnosti vycvičení býti mohli, až by, znenáhla v Kristu dorůstajíce, stali se muži dokonalými. A poněvadž tento úkol se tak nedbale v církvi koná, že z celého zřízení toho pouhé jen jméno pozůstalo, co by však svatého v něm se obsahovalo, o tom se nezdají lidé míti ani tušení, napomínejte správcové duchovní kmotrův, jak na nejvýše jest slušno, aby kdo povinnost nějakou na sebe vzal, v jejím plnění neumdléval, a kdo se jinému postavil za pěstouna a ochránce, dotud jeho neopouštěl, dokud jej pomoci a ochrany potřebovati by viděl. Tolikéž jim i na paměť uveďte, jakými slovy sv. Augustin krátce vytknul úlohu kmotrů řka: „Mají

křtence napomínati, aby čistotu zachovávali, spravedlnost milovali, v lásce zůstávali a přede vším majíje naučiti vyznání víry a modlitbě Páně i desateru příkázání a prvním počátkům učení křesťanského.“ (Catech. Rom. P. II. Cap. II. Qu. 25.) — (Syn. provinc. Pragen. Tit. IV. Cap. II.) Z toho jasně patrně se vidí, kterým lidem se to svaté pěstounství svěřovati nemá, těm totiž, kdo by je věrně plniti buď nechtěli, buď stále a svědomitě plniti nemohli. Pročež mimo rodiče přirozené, kterým se nesmí tato péče svěřiti proto, abych tím jasněji se ukázalo, jak veliký jest rozdíl mezi duchovním a tělesným vychováním, provincialní synoda Pražská z. r. 1860 nařizuje, aby vyloučení zůstali ze služby kmotrovské nevěřící, kacíři, rozkolníci kletbou a interdiktem stížení, zjevní a vůbec známí souložníci a jiní veřejní hříšníci. Dále vylučují se manželé pouze civilní, jakož ti, kteří bez dispense v manželství smíšené vstoupili, přivolivše, aby budoucí jejich děti v jiném než katolickém náboženství byly vychovány. Též nezpůsobilí jsou němí, blbí a děti, které ještě biřmovány nejsou aneb aspoň poprvé k stolu Páně nepřistoupili. Kmotr měj svého věku 14 let, kmotra 12. Řeholníkům se kmotrovství naprosto zapovídá, kněžím světským se zrazuje. Židy, o nichžto Pražská synoda se nezmiňuje, římský katechismus výslovně vylučuje. Náš katechismus diecéšní konečně praví kategorický: „Kmotrové musí býti údy církve katolické.“

2. Duchovní správce, věda církevní ustanovení býti tak jasna a určita, nemůže nic jiného činiti, než je obracet na jednotlivé pády praktické, jakým jest i ten, přijdou-li ke křtu rodičů katolických za kmotry evangelíci. Na farní osadě naší přicházejí ke křtu konat kmotrovství evangelíci i takoví katolíci, kteří bez dispense ve smíšené manželství vstoupili. I povím zcela upřímně, jak si v té příčině počínám, jsa ochoten každé poučení přijati a na místě své jednání napravit, ukáže-li se býti chybným. Proto se také scházíme k poradám. Ve škole, o cvičení křesťanském a v kázáních mluvím o křestních kmotřích v ten smysl, že jedině vhodným jest, pozývati k této službě křesťany katolíky způsobilé, jak toho církevní předpisy přísně žádají. Porodním ženám, z nichžto jedna jest evangelickou H. C., a o nichž vím, že pro kmotry docházejí, jsem dal určité poučení, aby k té službě jen katolíky vybíraly. Chtějí-li však rodičové křtěncovi mermocí kmotrem míti evange-

líka, přemluvit se nedajíce, bába jim poví, že jeden z těch, kdo ke křtu přijdou, katolíkem býti musí. S takovou dle jejich domnění rovnoprávností se obyčejně spokojí. Buď že to ví od báby, buď že se toho sám od sebe dovtípí, buď že se obává, aby si neobratně při svatém křtu nevedl, evangelík obyčejně postaví se tak, že dítě na rukou drží vezdy kmotr katolík. Kdyby přes všechnu opatrnost přišly dvě osoby evangelické, nepropustil bych jich hned domů, nýbrž vyzval bych kostelníka, aby při samém udílení svátosti křtu dítě na rukou podržel. „Křtem,“ dí katechismus, „stává se člověk oudem církve,“ a bylo by věru protimyslností, aby v tom okamžiku neúdobné této církve jej do ní uváděli. Vlídne vysvětlení, dané přítomným evangelíkům, stačí, aby se proto nerozmrzeli.

Poněvadž dle sněmu Tridentského (sess. 24.) kmotrem smí býti jen jeden, buď muž, buď žena, neb na nejvýše jeden a jedna, považují přítomného katolíka za kmotra; evangelík pak vedle stoje, jest zcela zbytečen a v matriky křestní vepsati se nesmí. Při tom netřeba evangelíka rozhněvati tím, že bych katolíku dal se v matriky vepsati, ale evangelíkovi toho odepřel. Tištěno jest sice v některých arších matričních, že v oddělení pro kmotry tito mají se podepsati vlastní rukou: ale sněm Tridentský, i synoda provincialní Pražská i Rituale Romanum in usum cleri provinciae Pragensis výslovně praví: *Parochus describat nomina patrinatorum in libro baptismali.* (Syn. Trid. sess. 24. cap. 2., Concil. Pragense Tit. IV. Cap. II., Rituale Romanum edit. Ratisbon. 1872 pag. 14.) Kdo by se jal vpisovati jméno evangelíkovo aneb jména více než dvou jmenovaných (*unus et una*) kmotrů v matriky křestní, tím se zastíraje, že, nejsou-li kmotry, jsou svědky svatého křtu, činil by to bez kusa důvodu; neboť svědectví o vykonaném křtu dostatečné sám farář dává a nikdo více.

3. Trpím-li tedy, nevida zbylí, aby při křtu i nekatolík stál, ač vím, že kmotrem býti nesmí, omlouvají mne, tuším, ovšem neospravedlňují poměry přítomného skutečného života. Praví-li totiž sv. Augustin, že „kmotrové mají především učiti křtěnce apoštolskému vyznání víry, modlitbě Páně, desateru přikázání a prvním počátkům učení křesťanského,“ vyznávám se, že hledě k našim rodinám za nynějška, nevím, jak bych měl tuto spasitelnou práci z rodin přenést na kmotry. O tělesné potřebě křtěnců kmotrové nejsou povinni

péčovati a kdyby se dle dotčené právě povinnosti jali křtěnce napomínati, „aby čistotu zachovali, spravedlnost milovali, v lásce zůstávali,“ nevím, jak by na takové kmotry rodičové křtěnců se dívali a čím by nedbalejšími byli, tím méně by toto konání kmotrovských povinností snesli. Snad sv. Augustin měl na mysli děti rodičů pohan-ských, jistě pak poměry své doby, kteréž ovšem ad našich se různí.

Ve svatých evangeliích o kmotřích nic se nečte; také ve spisech otcův apoštolských ani zmínka o nich se neděje. Diviš Areopagovec, žák sv. Pavla, praví sice ve knize „*De ecclesiastica hierarchia*“, že instituce kmotrů jest původu apoštolského: avšak tento spis, pocházející z doby pozdější, neprávě se přičítá Divišovi. Určitě o kmotřích teprve spisovatel latinský Tertullian mluví. († 220) Katechismus Římský a sněm Pražský nazývají kmotrovství „*consuedo vetustissima*“.

Konečně poznamenávám, že omluvami a ohledy, o kterých jsem se zmínil, nemyslím lehčiti vážnost kmotrův ani snižovati povinnosti jejich, nýbrž jen sebe omlouvati, proč, není-li jiného vyhnutí, trpím evangelíka při křtu, ač vím, že nesmí býti kmotrem.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejd. p. kardinál ráčil navštívit v neděli dne 13. listopadu arcib. seminář. Nejprve byl přítomen v kostele sv. Salvatora nešporám, jichž žalmy verš po verši zpívány byly dovedně od alumnů čtverohlasem a sborem. Po té odebral se vznešený hodnostář církevní do domácí kaple seminářské a promluvil tam na základě slov: *Laetatus sum in his, quae dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus*“ o účelu, za jakým se má vstupovati do semináře. Rozličné účely, proč mnozí do semináře vstupují, rozebíraje, kladl budoucím dělníkům na vinici Páně na srdce, by jen čest a slávu Boží vyhledávali a proto se zkoušeli, jsou-li k stavu duchovnímu povoláni. Nejd. p. kardinál mluvil srdečně a laskavě jako starostlivý otec k synům svým nejmladším. Potom poctil svou návštěvou chovance arcib. konviktu, k nimž rovněž dobrotivě promluvil.

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 16.—20. listopadu u sv. Jindřicha, od 21. do 25. u Panny Marie Vítězné na Malé straně u býv. Karmelitánů.

— Císař pán dovolil, aby náš nejd. pan kardinál-arcibiskup směl nositi velko-

kříž královského belgického řádu Leopoldova.

— Za kap. vikáře Litoměřického zvolen jest, poněvadž staříčkový vdp. generální vikář dr. Řehák se zdráhal tohoto úřadu přijati, vdp. kanovník Demel.

— **Missie.** V Zábři v buděj. diecési byla konána missie od horlivých PP. Redemptoristů ze sv. Hory a sice od P. Jos. Koska, ministra tamějšího, P. Jos. Nedbala a P. Ant. Zemana od 13.—24. října incl. b. r. Obdivuhodná láska a vytrvalost důstojných pp. missionářů od časného rána až pozdě do noci neunaveně tu na kazatelně tu zase ve zpovědnici pracujících, vydaly přetřeseného ovoce. Bez mála 2800 kajicníků přistoupilo ku stolu Páně a přes 20 nemocným, až hodinu cesty od farního místa vzdáleným, dostalo se z rukou jejich žádoucí posily a útěchy v poslední den sv. missie. Chrám Páně býval po celou tu dobu, ač nepříznivé vadilo počasí a leckterá polní práce ukončení svého nutně vyžadovala, nicméně pobožnými naplněn, ano o slavnostech nejsvětější Svátosti oltářní, Mariánské a svatého kříže přeplněn, na konec pak ač dosti prostorný, nebyl s to aby pojal účastníky.

Literární oznamovatel.

— „*Urbánkova věstník bibliografického*“ vyšlo číslo 9. za měsíc září opět pečlivě sporádáno jako čísla předcházející. Zase podává přehled naší literatury v posl. době celistvý, počínaje od lepších úvah roztroušených po nej-různějších časopisech až ku dílům velkým, čímž stáva se velevítanou pomůckou jak pro každého odborníka, ani umělce nevyjímaje, tak i pro každého přítele literatury. I v tomto čísle nezapomenuto tak zvané krvavé literatury; i přejeme redakci, aby na dráze této nikým a nikdy se nedala zastrašiti, ale aby pokračovala v očišťování naší literatury v každém směru.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Eman. *Vančura*, kněz na odpoč., 8. listop. 1881 (nar. ve Vrdech 4. února 1850, vysv. 13. července 1873).

Vyznamenání jsou:

Vys. důst. p. dr. Vinc. *Náhlovský*, děkan kapituly u Věch Svatých na hradě Pražském, proboštem téže kapituly.

p. Bedřich *Hingst*, osob. far. v Karlíně, jmenován kn. arc. notářem;

p. Ferd. *Lehner*, red. časopisu „Cyrill“ a „Method“, I. kp. v Karlíně, obdržel syndalie.

Ustanovení jsou:

p. Josef *Rubeš*, far. v Hostíně, za far. v Lužci;
p. Josef *Zelenka*, adm. v Lužci, za adm. v Hostíně;
p. Mat. *Krejčí*, koop. v Středoklukách, za adm. in spiritual. tamže;

p. Václav *Ujka*, koop. v Abertanech, za kp. ve Velvarech;

P. Gabriel *Schubert*, č. ř. prem. v Teplé, za proz. kapl. v Toužimi;

p. Theodor *Zátka*, kp. v Sušici, za proz. katech. při měštanských školách chlapec. v Slaném.

Uprázdňené místo:

Hostín, fara patron. p. kníž. Morice Lobkovice, od 12. listop. 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Karel *Čermák*, jubil. kněz, býv. vikář německo-brodský, majitel zlat. záslužného kříže s korunou, b. kommissar, konsist. rada, č. děkan a far. Bělský na odpočinku, senior diecése, v Něm. Brodě dne 31. října 1881 (nar. v Kladrubech dne 22. září 1786, vysv. 3. srpna 1808).

Ustanovení jsou:

p. Jos. *Svoboda*, kpln. v Hoříněvsi, za admin. v Sedražicích;

p. Fr. *Schierz*, za katech. gymn. v Landškrouně;

p. M. *Dušek*, za katech. gymn. obec. ve Vys. Mýtě;

P. Pancrat. *Drechsel*, ř. sv. Ben., za proz. administr. v Schoenavě.

Uprázdňené místo:

Kyšperk, fara patron. hraběnky Stubenbergové, od 27. října 1881.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

p. Jos. *Sigmond*, děkan v Něm. Rychnově a b. notář, 28. října 1881 (nar. v Budějovicích 24. prosince 1822, vysv. 24. června 1848).

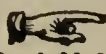
Ustanovení jsou:

P. Gustav *Kern*, č. ř. cist. ve Vyšším Brodě a kp. u Dobré Vody (Brünnl), za kp. v Hořici (Höritz);

P. Herman *Stropek*, č. ř. cist. ve Vyšším Brodě a kp. v Hořici, za kp. u Dobré Vody.

Uprázdňené místo:

Německý Rychnov, děkanství patr. J. J. kníž. Adolfa Schwarzenberka, do 17. prosince 1881.

 O 40perc. snížení ceny krámské spisů **bibliotéky „Zábavné“ a „Ascetické“** v Brně na Petrově platné do 30. dubna 1881. Veškeré spisy obou těch sbírek jak daleko vyšly do konce r. 1880 rozděleny jsou na sešity nejméně o 64 stranách a jejich cena snížena pro dobu zmíněnou na 12 kr. (místo 20 kr.) a na 10 sešitů dává se za premii olejobarevný pěkný obraz.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
knihkupců

celoročně 3 zl.,

pol. 1 zl. 50 kr

Po poště
jenom v expedici:

Cel. 3 zl. 50 kr.,

pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO. Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Neposkvrněné početí Panny Marie.

Rozprava věroučná na oslavu blížícího se svátku.

Tajemství neposkvrněného početí blahoslavené Rodičky Boží Marie Panny, dlužno klásti v čelo všech tajemství svatého života jejího, neboť jím uctívá se první vznešený dar milosti jí propůjčený, kořen všech předností, kterými zářila sv. Panna oslňujíc zraky vrstevníků svých. Maria počata byla bez poskvrny hříchu prvotného! Totě největší div, kterým oslavil všemohoucí Bůh vyvolenou dceru svou v prvním okamžiku života jejího; totě vchod a brána vedoucí na stopu ostatních divů, jež zvelebily lůno její; totě hodná příprava vysoké hodnosti, ku které povýšena byla sv. dívka vyvolena byvši za matku nevystihlého Boha; totě nevidaný lesk, jenž s to byl, aby zaplašil poslední stín pozhnaného života jejího! Tím, že Panna Maria počata byla bez hříchu prvotného, přiblížila se svatost její svatosti Otce světél, zářící uprostřed svatých a světic Páně jako slunce mezi hvězdami. Všichni zajisté potomci Adamovi, kteří zplozeni a počati byli řádem přirozeným, stali se účastnými viny Adamovy, a ačkoliv někteří z nich již v lůně mateřském došli milosti, jakož ku př. o sv. Janu Křtiteli věříme, toliko Maria docela prosta byla viny prarodičů našich, zbavena hněvu Božího, ba dosáhla již v prvním okamžení početí svého plné míry milosti a nevinnosti, tak že té doby předčila nad světce věků všech. Neposkvrněné početí Rodičky Boží jest vznešené vítězství, kterého sv. Panna dobyla v počátcích života svého nad pekelným odpůrcem lidského pokolení, neboť tak zpřeráženy byly

okovy, přetrženy sítě, ve které po čtyři tisíce let vázal duch temnosti syny Adamovy, jakmile byli počati. Neposkvrněné početí Matky Boží jest koruna slávy pronikající paprsky svými temnotu světa, koruna slávy, kterou svatá víra naše zápolíc po drahá léta s pochybnostmi, získala k radosti církve a k ozdobě královny její. Svaté tajemství to spočívajíc na nezvratné pravdě, které koří se srdce katolických křesťanů, povýšeno bylo za článek spasné neklamné víry apoštolské.

Ježto pak sluší, aby křesťané, obzvláště vzdělanější, netoliko věřili, ale i znali důvody a pohnutky víry své „majíce hotovi býti“, jak sv. apoštol Petr v listu svém žádá (I. 3, 15.) „k vydání počtu velikému, kdož by od nich požádal zprávy“ aneb pochybnosti vynášel proti článku víry, nebude od místa, jestliže poněkud obsírněji učení o neposkvrněném početí Matky Páně pokusíme se vyložití a objasniti. Maria počata byla bez hříchu dědičného, tak vece *soud nepředpojatého rozumu, věrou-li je osvícen*. Čistota bez vady a skvrny byla požadavkem pro sv. Pannu, která ustanovena byla „prvorozenou dcerou“ věčného Otce, která vyvolena byla od Boha za „obzvláštní majet“ Jeho (Dominus possedit me ab initio). Kdyby byla někdy, i na okamžik, bývala poddanou zlého ducha, nemohla by býti pravým statkem a údělem Páně. Čistota beze vší úhony slušela Panně Marii, jež určena byla za pravou Matku Syna Božího zde na zemi. Zajisté, že prosta musila býti všeho nádechu hříchu spíše nežli andělové ona vznešená Panna, z jejíž lůna nestvořený Syn Hospodinův nejvyšší tělo své vzav po delší čas v něm bytoval; neboť kdoby mohl se domnívati, že jednorozený Syn Pána Zástupů přijal

na Sebe tělo z matky, která byla kdysi nepřítelkou Boží hříchem prvotním jsouc dotčena, majetkem zlého ducha, dítkem nemilosti ba hněvu Božího? Věru, stín pohany vrhalo by to na Spasitele našeho, že vlastní tělo Jeho pro vinu matčinu podrobno byto hříchu, a sám ďábel mohl by se vychloubati, že Kristus Pán vzal tělo Své z matky, která byla otrokyní vládce temnosti. Toliko čistota bez porušení svědčila Marii, ona vyvolena byla za nejnevinnější „Nevěstu“ Ducha sv., který zastínil ji milostí svou a tak dokonal v ní svaté dílo spásy, který si ji tak zamiloval, že „přítelkyní“ svou ji nazývá, „nevěstou, neposkvřněnou, holubicí“, a to ve smyslu vyšším a dokonalejším, nežli jiné duše milostí Jeho obdařené. Čistota nedotknutá hříchem vhodnou byla pro sv. Pannu vyvolenou od věčnosti za prostřednici míru mezi Bohem a hříšným člověčenstvem, za vítězku nad pekelným hadem a jedovatou hlavou jeho. Tak vysoký úřad nebyl by jí důstojně zastáván, kdyby vinou hříchu prvotného byla podlehlá nepříteli Boží a ve spolku trvala s knížetem nepravosti. Tož tedy rozum věrou osvěcený uznává nutnost neposkvřněného početí Rodičky Boží.

Maria při početí svém prosta byla hříchu dědičného, tak dosvědčuje i *písmo sv. po výkladu ss. Otců a Církve Duchem Božím řízené*. K tomu směřují již slova písma Starého Zákona, svědčící svůdci prarodičů našich: „Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, mezi semenem tvým a semenem její, ona potře hlavu tvou a ty úklady strojiti budeš patě její“ V okamžiku, kdy početí Panny Marie se stalo skutkem, vyplnila se slova Hospodinova, neboť do té doby přátelství bylo mezi zmijí pekelnou a dítkami Evinými, any pro hřích dědičný byly syny a dcerami hněvu Božího a satan panoval jim; ale jakmile počata byla sv. Panna, vzniklo nepřátelství, boj s hadem, kterému ona hlavu potřela. Pravdě té nasvědčují dále slova chvály, jimiž oslovuje po soudu sv. Otců Duch sv. Pannu Marii: „Všecka jsi krásna přítelkyně má a poskvřny není na tobě!“ Nebyla by krásna všecka, bylo by poskvřny na ní, kdyby zastíňoval ji hřích dědičný, mrak hříchu to nevšedního. Tou příčinou oslovuje sv. Jordan nejčistší Pannu výrokem: „Všecka jsi krásna, Panno převelebná, ne z části, nýbrž všecka, ani skvrna hříchu smrtelného ani všedního ani dědičného není na tobě.“ V ten rozum vyložit

dlužno promluvu Ducha sv. k nevěstě Jeho: „Zahrada zavřena jsi, sestro má, nevěsto má! zahrada zavřená a pramen uzamklý.“ „Tato zahrada, tento pramen byla Marie,“ dí sv. Jeronym, „poněvadž neměl k ní přístupu nepřítel, neboť byla povždy majetí Páně.“ Tomu svědčí i slova vzata byvší ve vyšším smyslu, která pronesl král Ahasver ke královně Estheře: „Neumřeš; zákon ten (smrti) jest vynesen pro všechny, nikoliv však pro tebe.“ Zákon všeobecný podílu míti na hříchu Adamově a tím účastnu býti smrti věčné byl pro všechny stanoven (List k Řím. 5, 12. 18.), než ty, Maria, vyňata jsi ze závaznosti jeho, oslovil král věčnosti nevěstu svou, Královnou nebeskou. Sv. Otcové vysvětlují podobně mnohá jiná místa a častá podobenství písma sv. Tak zří neposkvřněnou čistotu sv. Panny v arše Noemově, která nedoznala pohromy při všeobecné potopě, v hořícím keři Mojžíšově, jež hořeti viděl plamenem a který neshořel, nýbrž spíše zazelenal se a rozkvetl, v domě, který vystavila si moudrost věčná. Sv. Otcové shledávají nedotknutelnost početí Panny Marie ve slově archandělově, pozdravu nejsvětější Trojice Boží: „Zdravas Maria, milosti plna,“ jimiž, jako sv. Augustin doložil, se naznačuje, že Maria byla vymíněna z hněvu prvního rozsudku a naplněna byla milostí požehnání Páně.

Rodička Boží počata byla bez hříchu prvotného, tak dotvrzují sv. *Otcové a učitelé církve*. Již Origenes jmenuje Pannu Marii „matkou neposkvřněnou Syna neposkvřněného“ a praví, že „nebyla otrávena jedovatým dechem hadovým.“ Sv. Efrém nazývá ji „neposkvřněnou a vzdálenou vši pohromy hříchu.“ Sv. Augustin žádá, aby tam, kde běží o hříchy, nestala se zmínka sv. Panny pro čest Syna její, Ježíše Krista.“ On tedy neslušným to pokládá tazati se po tom, zdali měla dívka Páně na sobě hříchu, poněvadž křivda by se děla hodnosti Matky Boží. Sv. Jeronym hlásá o ní: „Tento oblak nikdy netkvěl v temnotě, nýbrž povždy jen na světle.“ Sv. Ambrož praví: „Viz ten prut, na němž nebylo suků hříchu dědičného aniž kůry skutečného nějakého hříchu“. Učí dále sv. Ildefonsus: „Jisto jest, že Maria prosta byla hříchu prvotného,“ a i sv. Petr Damiansky proniknut byl tímže přesvědčením, an tvrdí: „Maria tělo své vzala sice z Adama, viny jeho však nepřipustila sobě nikdy.“ Tak stalo se zajisté proto, že Syn

Boží měl přijati z ní tělo své, a že není možno víry přikloniti tomu, jak sv. Bernardin Sienský dokládá, „aby Syn Boha Otce tělo na sebe vzal, jež potřísněno bylo hříchem dědičným,“ naopak „slušelo se,“ míní sv. Anselm, „aby zastkvěla se sv. Panna čistotou, nad kterou po Bohu skvělejší není, a to ovšem nebylo by možno, kdyby v hříchu prvotním byla počata.“ Zbožný a neméně učený P. Croiset vypočítává řadu sv. učitelů a otců církevních všech století křesťanského věku, z nichž všichni souhlasí s učením o neposkvrněném početí Matky Boží a dokládá: Toliko v stol. XIV., XV. a XVI. hájilo učení o neposkvrněném početí Panny Marie více než 400 proslulých spisovatelů a mezi nimi 70 biskupů, tak že žádné učení mimo články víry netěší se tak pevným základům jako neposkvrněné početí blahoslavené Bohorodičky. (Pokračování.)

První den v Římě.

Úryvek „**Z cesty do Itálie**“, kterou vykonal i popisuje

Dr. Karel Řehák.

Sotva jsme v prostranném římském nádraží z vozů vystoupili, svatou radostí zaníceni, zantoli jsme úchvatným sborem píseň: „Tisíckrát pozdravujeme tebe.“ Hlaholy písně té mohutně proudily se po prostorách nádražních, odrážely se o vysokou sklennou klenbu jeho a naplnily úžasem zástupy, jež k uvítání poutníků slovanských v nádraží i při něm byly se četně shromáždily.

Avšak dozpívali jsme toliko prvou sloku. K otázce naší, kteříž v posledních vozích jsme jeli, proč se tak stalo, dáno nám na vědomí od předních, že úřady italské zpěvy i processí zapověděli, dále že také poutníky vyzvali, aby slovanské odznaky, jichž si byli po cestě pořídili a připejli, odložili, udávajíce za příčinu, že podobny jsou odznakům francouzským, a že by tedy nosení jich snadno při panující rozhořčenosti Vlachů proti Francouzům, nemilých následků pro poutníky míti mohlo.

V nádraží přijal nás ve svou ochranu poutní komitét římský. Poněvadž ale tentýž sestaven byl nejvíce z Poláků v Římě meškajících, bylo také v prvé řadě postaráno o Poláky, kteří též o půldruhého dne

dříve do Říma byli přibyli a pohodlnější poutníkům určené příbytky mezi sebou rozebrali. Ještě dobře, že se Čechoslovany v Římě ujali vdp. P. Votka, slovatný člen tovaryšstva Ježíšova v Praze a spisovatel český, pak pražský diecesán vysoce důstojný pan dr. Jaenig, rektor kolleje dell' Anima, dále dr. Malek a velební páni kaplani z Animy. Jinak nevím věru, jakého by si byli našinci v Římě opatření našli, jazyka italského jsouce ponejvíce úplně neznalí. Za to budiž pánům těmto dík nejvřelejší, že s takovou obětavostí i láskou po celý čas poutníkům všemožným způsobem se propůjčovali.

Příčiněním jmenovaných pánů ubytovali se naši poutníci nejvíce v hotelech: di Roma, de France, Lorenzi, Falkone, Anglo-Amerikano, někteří v klášteřích, a asi 32 chudších v hospicu dell' Anima, ve kterémžto posledním skoro úplně zaopatření měli zdarma.

Co nás dvou se týkalo, neměli jsme příčiny na Poláky si stěžovati, ale naopak jim vděčnými býti. Urozený pán, šlechtic Smorszewski má dva syny na studiích v Římě. Poněvadž v čas pouti měli míti již prázdniny, nabídl se zmíněný pán a osobní přítel vys. důst. pana probošta Štulce, že byt těchto dvou synů, sestávající z tří nábytkem opatřených pokojů, jemu a ještě dvěma poutníkům k volnému užití ponechá. Vybidnutí jsouce od vys. důst. vůdce poutníků slovanských přijali jsme s vděčností pozvání, a zároveň s ním ubytovati se uvolili v zmíněném příbytku.

Vyšedše z nádraží, našli jsme tu již jednoho, v Římě ještě zbylého pana Smorszewského zároveň s jeho paní domácí, kteří tu na nás již čekali, a nás ihned do zmíněného příbytku odvezli.

Domácí paní jmenuje se Maria Siorni, a má velkou část domu číslo 53. v ulici Nikola Cesarini najatou, kdež opět podnajímníky přijímá. Platí prý činže 2.400 franků ročně mimo poplatky. Umí dosti dobře hovořiti německy, a jest samá ochota. Obsloužení bylo u ní vzorné a plat mírný. Platili jsme denně sedm franků za dobrou stravu i vše opatření; mohlo by se to zdáti mnoho, ale věru, že za to opatření, jakého se nám tu dostalo, ač jsme ani takového nikterak nežádali, chystali jsme se na cenu ještě jednou tak vysokou. Chtěl bych její domácnost každému poutníku do Říma doporučiti!

Když jsme v příbytku nám vykáza-

ném se uvelebili a po cestě, jsouce zcela uprášeni, umyli, posilnili jsme se obědem a řádnou siestou, jak zde říkají odpolednímu spánku.

Spánek takový jest zde nutný pro nemírné vedro, jež tu mezi dvanáctou a třetí hodinou odpolední panuje. Bylo tu za našeho pobytu takové vedro, že jednoho dne čtyři lidé pracující na poli na zápal sluneční zemřeli! Nám byla ale siesta také po několikanocním nevyspání ještě zvláště potřebná. Za to, že za dne se prospávají, ubírají se Římané pozdě na lůžko u večer; ano tu teprv za soumraku a chladu večerního nastává život nejčilejší. Kdežto za vedra denního jsou snad všechna okna v městě, k slunci obrácená, zatarasena okenicemi!

K šesté hodině vyjeli jsme dle úmluvy učiněné v drožkách k velechrámu svatého apoštola Petra ve Vatikánu.

Kdo jest s to, aby popsal slavnostní náladu srdcí našich v té chvíli? Měli jsme přestoupiti prah domu Božího, kam putovali králové i císařové, kněží i biskupové, učenci i světci, od východu i západu, od severu i jihu, aby poctili tělesné ostatky velikého rybáře galilejského! Sem putovali první císař křesťanský Konstantin; Belisar, vítěz nad barbary a podpora klesajícího císařství římského; obrovský král Totila, vůdce divochů; Karlman, král francouzský; Richard, král anglický; Bertrade, matka Karla Velikého; císařové Otto I., II. a III.; svatý Jindřich a jiní důstojenství i ctností mu podobní! Ruka Boží je sem vedla, aby tu poznali povinnosti svých panovnických, že nejsou pány otroků a nevolníků, ale otcové dítek Ježíše Krista! A proto přemnoží z nich po příkladu Karla Velikého z rukou dědice Petrova přijímali tu na tom místě požehnanou korunu panovnickou na skráně své!

A nyní byli jsme na tom, vkročiti na místa tato přesvatá, krví svatou skropená, památkami nejvznešenějšími oslavená, modlitbami nejvroucnějšími a slzami nejvřelejšími skropená: kterak neměla duše naše myšlenkami těmi býti na dobro zaujata?

Proto nevšímalí jsme si ani valně cesty, přejeli most Tiberský nebo-li andělský, minuli po pravé ruce pomník císaře Hadriana, jenž upraven jest v hrad andělský, a brzo na to zřeli největší díl nového světa — velechrám svatého Petra, před ním náměstí svatého Petra, a po jeho pravé straně palác svatého Otce vatikánský.

Těžko jest, představit si velebnější místo, nežli jest náměstí před velechrámem svatého Petra! Má podobu vejčitou a jest ze dvou proti sobě stojících stran obehnáno čtyrnásobným sloupořadím, jež korunováno jest 162 sochami mramorovými; veskrz to práce pověstného mistra Bernina. Sloupořadí samotné tvoří troje podloubí o 284 sloupech a 88 pilířích.

U prostřed náměstí stojí znamenitý obelisk čili sloup z jediného kusu červené žuly, jenž k rozkazu císaře Kaliguly z Egypta do Říma byl přivezen, a v tehdejších závoďích čili cirků vatikánském jakožto mezník postaven. Obelisk tento byl svědkem, kterak první ukrutný pronasledovatel křesťanů, císař Nero, přestrojen jsa za vozku, o závod zde jezdil, při čemž svítily mu živé pochodně, totiž křesťané, na něž vlastní svůj zločin ze zášti i z bázně lidu oloupeného byl svedl, udávaje je za žháře města Říma.

L. P. 1586 kázal slovutný papež Sixtus V. obelisk tento s velikým nákladem postaviti uprostřed náměstí svatopetrského. Výše jeho i nyní, když již nestojí jako dříve na čtyřech kovových lvech, obnáší posud 72 stop.

Z pravé i z levé strany obelisku jsou znamenité vodotrysky, jichž vody na tisíce tisíců stříbrných perliček se drobí a pak zase v okrouhlých kovových nádržích se shromažďují.

Pominuvše krásy tyto, počali jsme vystupovati po prostranných, pohodlných stupních na povýšenou plochu, na jejímž konci jest vchod do velechrámu. Celá plocha před chrámem, náměstí v to počítaje, má 1073 stop délky.

Nyní stáli jsme se srdcem tlukoucím na prahu velechrámu apoštolského. Prvý pohled do chrámu nás překvapil, ale jináče, než jsme se nadáli! Spatřili jsme rozměry ohromné, při domech Božích nám známých posud zcela neznámé.

Avšak překvapení toto mizelo rychle, a na místo jeho nastupovalo jiné. Pozorujíce obrovské rozměry chrámové, počali jsme se diviti veleduchu stavitele budovy té přepamatné, jenž tak veliké hmoty dovedl spojití v celek jako jednolité. Čím více po chrámu jsme se dívali, tím více krásy jsme pozorovali, tu v pozlacení, tam ve vybraných obrazech, jinde v bohatství barev, nákresech, látek.

Co nám uprostřed ohromné lodi chrámové nejdříve do očí padlo, jest uprostřed

chrámu pod obrovskou onou světoznámou bání svatopetrskou postavený, zlatem i stříbrem bohatě ozdobený papežský oltář, postavený pod bohatými nebesami, jež upevněny jsou na hlavicích čtyřtočených sloupů z kovu korintského. U oltáře slouží jen papež aneb duchovní, jemuž zvláštní písemné svolení papež sám k tomu dal. Před oltářem tímto vchází se k hrobce svatého Petra. Oltář s hrobkou pod ním nazývá se konfesse svatého Petra.

Konfessio znamená v řeči naší tolik, jako „vyznání“, a nazývány jsou tak vůbec oltáře, jež postaveny byly nad hrobkami svatých mučeníků, kteří „vyznali“ víru svou svědectvím nade všechny ostatní slavnějším, totiž krví svou a smrtí svou mučnickou. Oltáře takové bývají obyčejně uprostřed chrámu. a k hrobce pod nimi schází se po schodech taktéž z chrámu.

K hrobce svatého Petra vedou dolů dvoje, do polokruhu vystavené, konci proti sobě stojící schody z nejčistšího bílého mramoru.

Uprostřed schodiště na prázdné ploše klečí socha papeže Pia VI., jenž tu často na kolenou vyprošoval si sílu k snášení velikých protivenství, jež tehdy zvláště od hrdého Napoleona I. Církvi i jemu bylo snášeti.

Kolem schodů jest uměle pracované zábradlí z bílého mramoru, na němž ve dne v noci hoří přes sto lamp, zhotovených z bronzu a bohatě vyzlacených.

K tomuto zábradlí přistoupivše, poklekli jsme, a se slzami v očích a s nevyslovnou rozkoší v srdcích modlili jsme se tu za dar nezlomné víry Petrovy, za pevnou naději svatých apoštolů i mučeníků, za dar všeobětavé lásky, jaká přátely Boží všechny s Kristem Pánem spojila, a to nejen pro sebe, ale i pro všechny, kteříž nám blízcí jsou rodem, krví, vírou, jazykem, přízní i nepřizní, najmě ale za ty ještě, kteříž modlitbám našim na tomto svatém místě zvláště se byli doporučili.

Když jsme se pomodlili, předstoupil tu vdp. P. Jan Kř. Votka, a počal nám slovy výmluvnými vykládati památky konfesse svatého Petra a pak i jiných znamenitostí chrámových. Na to ustanovil, abychom po několika osobách po schodech dolů sestupovali až k pozlaceným dvířkám kovovým, za nimiž ve výklenku, mosaikou bohatě ozdobeném, odpočívají hlavní ostatky svatého Petra, a 3 části těl svatého Pavla.

I vykládal, že sem kládena bývají pallia, to jsou bílé, šesti černými křížky ozdobené okrouhlé pásky na ramena, jakožto odznaky hodnosti arcibiskupa neb patriarchy, prve než hodnostářům církevním poslány bývají. Upozorňoval nás na prastarý, začernalý obraz s nápisem slovanským, jehož do nedávna ještě nikdo rozluštit nedovedl. Nyní se ale z nápisu ví, že jest to tentýž obraz, jenž naši svatí apoštolé Cyrill a Methoděj s sebou nosili. Jaké to přemilé, přerозkošné překvapení pro nás poutníky cyrillo-methodějské, moci zřítí i uctítí obraz, majetek to samých našich apoštolů slovanských!

Potom vedl nás velebný průvodce i vysvětlovatel také k místu, jež jest jasným důkazem, že dědicové svatého Petra nejen Slovanů nepomíjeli, tím méně utiskovali, ale naopak ve svatých našich ctili, ano nás Čechy přede všemi ostatními národy vyznamenali! Vedl nás ku krásnému oltáři svatého Václava. Kdežto všechny ostatní oltáře velechrámu vatikánského zasvěceny jsou památce světců nejvíce římských, jest jediný oltář tento určen památce svatého cizince; a ten jediný ve světovém chrámu svatého Petra z obecného pravidla vyňatý oltář svědčí úctě dědice země české, zasvěcen jest svatému Václavu! Které srdce české by se nejvýše poctěným necítilo? Oltář svatého Václava byl již v staré basilice svatého Petra, a sice založený za časů otce vlasti Karla IV. Po poboření basiliky staré a vystavění této nové, postaven jest oltář tento na památku bitvy na Bílé Hoře l. P. 1620, v které odbojní stavové protestantští jsou přemoženi, a Čechy Matce, církvi katolické navraceny. Obraz představuje svatého dědice země české v rouchu vévodském s praporem v ruce. S výše sestupuje k němu anděl, nesoucí mu korunu nebeskou za korunu pozemskou, kterou svým mučenictvím byl ztratil. — Oltář vyveden jest z překrásné mosaiky, jako i ostatní oltáře basiliky svatopetrské, a stojí v příční lodi chrámové, v onom oddělení, kde poslední všeobecný sněm církevní vatikánský se slavil, po pravé straně oltáře svatých mučeníků Processa a Martiniana.

Na to prohlíželi jsme si velechrám jen tak zběžně; nebo od příchodu našeho čas rychle, jako letem míjel, a my s bolestí pozorovali, že již nám jest se z místa toho přemilého vzdáliti. Těšili jsme se ovšem naději, že se co nejdříve opět v místa ta

přepamatná, přesvatá k delšímu pobytu vrátíme!

Obešli jsme tedy basiliku uvnitř, zastavili se u vchodu do hrobky milovaného Otce křesťanstva, Pia IX., kdež jsme se na krátko pomodlili a vrátili se ještě na rozloučenou k hrobce svatého Petra uprostřed chrámu. Tu pomodlivše se, zazpívali jsme mohutně naše „Hospodine pomiluj“ a „Svatý Václave, vévodo české země“, tak že se to jako sterými ústy ode zdí i klenby opět ozývalo. Srdce naše cítilo se nesmírně povznešeným, že jsme mohli na těchto místech pěti chválu Hospodinu a to slovy zbožných předků svých. Bylo nám také milostivě dovoleno, abychom tu po chuti své se modlili i zpívali, ovšem tak, abychom pravidelných služeb Božích ve velechrámu nerušili.

V náladě nejradostnější opustili jsme velechrám svatopetrský; po večeri odebrali jsme se do paláce Altieri, který náleží mezi nejnádhernější stavby římské soukromé. Vchod do tohoto paláce jest na náměstí del Gesú. Vešli jsme do druhého poschodí, kde celá řada prostranných sálů byla poutníkům uchystána. Domácím pánem jest Jeho Em. nejd. p. kardinál Borromeo, který přišel aneb vlastně přikulhal se o berličce mezi nás a po otcovsku nás přivítal. Tomuto obzvláštnímu příznivci poutníků slovanských nás představoval vys. důst. pan probošt V. Štulc. V sálech bylo velmi živo. Byli tu shromážděni Slované všech odvětví v malebných krojích svých. Kněží bulharští měli na hlavách vysoké černé čepice, ostatní kněžstvo bylo v talárech a v pláštích. Mezi nekněžími vynikali statné postavy Dalmatů, není divu, že Italové s úžasem a s bázní pohlíželi na tyto statné horaly. V jednom sále spatřili jsme vyloženou, na pergamenu napsanou adresu polskou, v překrásných modrých deskách, s mnohými ozdobami najmě stříbrnými. Na lici desk byl obraz Matky Boží Czes-tochovské, na rubu znak Lva XIII.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Pro svou v duchovních věcech lenost útěchy Božské dle zasloužení jsme zbavováni.
S. Ignat. de discr. spir.

Často nevinně výtopku dostává ďábel, je-
muž připisujeme neutěšený stav ducha svého,

kterýž jest plodem lenosti naší, ana často nám více škodí než ďábel.

Kterak ten nadíti se může štědroty Boží, kdo jest srdce k Bohu tak skrbného, že ho mrzí třeba jen maličko času jemu obětovati? Tak on navštěvuje nás jak my jej ctíme. Ozvěnou totiž jest, odpovídá měrou horlivosti naší rovnou.

Nastojte, jak škodnou vrahyní duši naší jest lenost! Kolikteré přízni Boží překáží, kolik zásluh rozmrhává, kolika útěch zbavuje! Ta zdrojem jest všeho zlého, jež na duchu trpíme; přemoziž tu a nepřátely své jsi zemdlil.

Čím štedřeji země k nebesům páry vypouští, tím hojnějších odtud lijavců zase přijímá. Naše k nebi štědrost zasluhuje sobě jeho k nám dobročinnosti. Kdo plnou hrstí rozsévá, tomu přijde pod srp žeň veselá. Jakého chceme, takého se nám Bůh prokáže.

Žádné dřevo není způsobnější k rozněcování ohně na krbu lásky Boží než dřevo kříže svatého. S. Ignat. ap. Bart.

Podivná umělkyně jest láska, která paměti milencovy jako krbu užívajíc jednak oblevuje protivensství jednak odstraňuje, ano, což největší její mistrovství jest, na sladkost proměňuje.

Miluj a nepocítíš tvrdostí nižádných. Pod břemenem lkají oni, kteří je nesou nechtíce; neboť břemenem potřásají, aniž je se sebe setřásají.

Nikoli násilně s protivným osudem jest sobě počínati, nýbrž laskavě; láska větších sil má než rozlícená štěstěna. Pro milého nic těžkého. Snad se s křížem nosí, kdo nosí to, co miluje. Pákou a podporou trpělivosti láska jest.

Láska k nám kříž Kristu lehký učinila, láska k Bohu kříž Kristův nám snesitelný učiní. Ochotna jest ve tvrdých příhodách myslí statečnost; ani hybacího stroje, ani ramene, ba ani slibu nepotřebuje. Na nás i v nás jest všecko; podstatou mužné ctnosti jest láska.

Za věc nejmenší pokládám strach poroby nebo smrti před oči mi stavěné; jediná oázeň, abych Boží velebnosti neurazil, mě skrocuje.
S. Ignat. in vita.

Zlého není pod sluncem nižádného mimo hřích, poněvadž ničeho není, o čem by nechtěl Bůh aby bylo, vyjmouce hřích, jehož tak nenávidí, že, kdyby ho milovati mohl, Bohem nebyl by! Nenávidí jeho nevyhnutelně i nenávidí na věky.

Smrt, pouta, nouze tou měrou nejsou nic zlého, že jsou žádaní jakož věci nejlepší; jsouť

Boha nás milujícího dary, hříchu lékařství, Boží milosti získadla, i což věc hlavní jest, zhřívadla Božské lásky.

Koho rozřešuje svědomí, nemá se čeho na světě báti. Nikdo bědákem býti nemůže leč svým účinkem; samojediné neštěstí, jež se nám přihoditi může, naše dílo jest. Nižádné střely na hlavu naši nemohou v cizí dílně býti kovány.

Velmožům učiněná křivda každá jest šeredna; což tedy bude, všech-li králů pán bude urážen? Nepochybně tak děsný ten zločin jest, že, byť nebi, zemi, lidem, andělům záhuba nastávala, tato méně byla by strašna než uražení Boha.

Žádné bouřlivé povětrí není horší než samo klidné počasí, aniž kterého druhu protiventství jest nebezpečnější než býti bez protivníků. S. Ignat. ap. Bart.

Stálá utišenost pod krabuškou bezpečnosti hrozí duši největším nebezpečenstvím. Matkou jest zahálky, krmitelkou nedbalosti, zahřívadlo tělesnosti. Jak velice tím duch škoduje!

Protivenství nás napomíná o povinnosti, připuzuje k Bohu. Usnuliť i apoštolové, ano klidně spí moře; bouře je nutí volati: Pane spasíš nás, hyneme.

Trpěti zlých věcí není zlé; trpěti ode zlých jest až i dobré; trpěti pro dobré jest nad to ještě lepší; trpěti pokutou za zlé rovněž jest dobré, poněvadž takto pokáním je shladiti jest dobré.

V bouři rodí se perla, v ohni zlato se přepaluje; mezi tepáním kladiv koruna se vykovává, aniž jinak než protivenstvím vychovává se ctnost: ba právě nepřítel činí hrdinu, jako bouře odporoučí plavce.

Ave Maria.

Žil dávno jakýs rytíř tvrdé hlavy,
ten z modlitby, již té se vzdává chvála,
jež matkou Páně na světě se stala,
znal jenom začátek, jak pověst praví.

Když skončil žití své, duch do dálavy
se vznesl, z jeho srdce rozkvétala
v mžik růže, hrobem ven se povydrala,
a nápis „Ave Maria“ čněl ze trávy.

Od ranních červánků až ku večeru,
ba v noci ještě chválí rozechvěná,
Tě ústa jako žádnou Evy dceru.

Až všecko zničí smrtonosná žena,
pak ze srdce jí vzroste věnec věru,
jenž uvit bude z liter Tvého jména.

Z Prešerna přel. Jan Ježek.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

VIII.

Ranní mlha tížila ještě krajinu, když zástup vojinů přibližoval se k hradební bráně Chrudimské. Dva mnichové, kteří kráčeli u prostřed strážného davu, nevšímali si jízlivých pohledů a řečí svých průvodčích. Zabývali se zajisté vážnými myšlenkami, vážnějšími nežli mohl kdo tušiti. V jednom z nich poznáváme guardiana Šebíře, druhý byl Placid, nejstarší bratr Minoritského kláštera na Stradově. Za hlučného hovoru dospěl zástup až ke bráně a zde na okamžik nucen byl stanouti. Vůdce vojinů seskočil s koně, obrátil se k podřízeným zbrojnošům a drsným hlasem přikazoval, aby se stíšili.

„Netropte marného hluku, ať nevyburcujem celé město. Doufám, že budete spokojeni s odměnou, provedete-li úlohu svou po vůli velitele našeho,“ dodal se smíchem a udeřil pádnou rukou na dubová vrata.

„Chceš zaspát soudný den, ospalý darmochlebe, že nám neotevíráš?“ volal do vnitř na strážníka.

„Kdo je to?“ ozval se po chvílce nevrlý hlas.

„Zalehly ti uši, že po hlase nás nepoznáváš, anebo vstoupila ti chmelovina až do mozku, takže pro oči nevidíš?“

Na určitou a ráznou odpověď následovalo ještě ráznější zaklení. Vrzla závora a vrata do kořán se otevřela. Průvod těsněji se sešikovav prošel branou a rychlým krokem sestupoval liduprázdnou ulicí do vlastního města. Tu a tam vyhlédla z okna hlava vyburcovaného měšťana, jenž snažil se uhádnouti, co ranní ryk ten asi znamená. Na štěstí byla okna nízkých domů tak malá, že nebylo pozorovati, kterak ne jeden zatínal pěstě vida dva bezbranné mnichy uprostřed surových vojinů. Pověst o ztroskotání kláštera Minoritského byla se již městem roznesla. Pravdivost její dotvrzovaly kotouče kouře, které z hradeb bylo možno uhledati. Tomu však nechtě

nikdo víry přiložiti, že by mnichové zpraveni byvše o osudn domu svého v čas neuprchli. Nyní potvrzovala se pověšť o zajeť bratří nade vší pochybnost jistěji.

Zástup se zajatci dospěl zatím až ku hradní bráně. K vyzvání velitele byla rychle otevřena a oba mnichové provázeni dvěma vojíny vkročili na prostranné nádvoří. Zde již očekával je hradník a mlčky předcházel je v tu stranu, kde nalézaly se žaláře. Otevřel silné dvěře a odvedl nejprve věčného starce, otce Placida, do podzemní chodby. Za chvíli se vrátiv mlčky pokynul Šebířovi, aby jej následoval. Otec guardian sestupoval klidně po vlhkých schodech neohlížeje se ani v pravo ani v levo. Tichá, vroucí modlitba tanula mu na rtech.

„Otče, nezazlívej mně pro krutou službu,“ šeptal hradní sveřenci svému, když v polotmavé chodbě se ocitli a líbal uctivě ruku guardianovu.

„Žehnej ti dobrotivý Bůh!“

„Jsem nešťastník a nehoden Jeho požehnání,“ odvětil ještě tišeji hradník.

„Milosrdenství Boží je nevystihlé.“

Hradník z hluboka vzdychl. Když dospěli oba ke dveřím, otevřel je a uvedl otce Šebíře do vnitř. Potom ale rychle vystoupil, zavřel a svěsiv hluboko hlavu vrátil se na dvůr.

Táhlým otvorem úzkého okna vníkal první zásvit vycházejícího slunka do šeré kobky, jež vyhlédnuta byla za vězení Šebířovo. Dobrý stařec ten stanul uprostřed ní a rozhlížel se kolem sebe. Oko jeho pátralo po příhodném místě, kamž by uložil umdlené údy. Poblíž okna stálo nahnilé sedadlo z tvrdého dřeva. Přikročil blíže, usedl naň a opřel bledé čelo o dlaně. Roj trudných myšlenek táhl videm duše jeho. Cítil pojednou, že nevýslovná slabost se ho zmocňuje. Bolest a zármutek naplňovaly útroby šlechetného jeho srdce. Avšak byla to mdloba těla, která nějakou chvíli trvající ustoupila vracející se síle duševní. Otec Šebíř pozdvihl hlavu, spustil obě ruce v klín a zíral nepohnutě před sebe. „Den života mého nachyluje se k večeru,“ šeptali rtové jeho. „Předtucha moje mne neklamala. Bůh pomozí, abych jen vytrval!...“ Ohledl se a zrak jeho svezl se na otvor okna, jež zlatým proudem paprsků slunečních bylo vyzdobeno. „Jak chudo bylo by nyní srdce mé, kdybych byl věnoval jej lásce věci pozemských! Lesk světa je klamný, roven těm

paprsům, které sebe menší mráček může skaliti a zastíniti. Kdo na výsluní světa se zhřívá, toho miji světlo milosti, ztráta její činí pak nešťastným po celý život a při smrti nevýslovně. Díky Tobě, Otče nebeský, že jsi v čas vytrhl mne z náručí světa a teprv nyní opět vydal v moc jeho, kdy více nemůže mně škoditi. Vnitřní hlas mi to praví, že mne posilíš, abych nepodleh nástrahám jeho.“ Opět rozhlížel se po úzké jizbě, jejíž vlhké stěny dobře již bylo rozeznati. „Nevyměnil bych za nádherné síně skrovný tento příbytek, neboť jsem zde blíže Pána svého spravedlivého, nežli kdybych dlel v paláci královském. Jak vrátké jsou trůny, jak křehké jest všechno zboží, neslouží-li k oslavě toho, který svěřil je lidem a požádá počet z každého vladařství! . . . Ubohý Prostovlas! Bohat byl na statky pozemské a ztratil je nenabyv za to statků vyšších, nikdy nehynoucích. Kéž by jen poznal, že zbloudil z cesty pravé! Vášně jej zcela zaslepila. Mne nazval strůjcem svého neštěstí? Bůh mi svědek, že neprávem tak učinil. Nahlédne kdy omyl svůj? Hluboký povzdech byl odpovědí na tuto otázku. Důstojný vězeň na chvíli umkl, zdálo se mu, jakoby zaslechl ohlas kroků na chodbě. Poslouchal, vzhlížel ke dveřím, ale nikdo v nich se neobjevil. Naopak, hrobové ticho panovalo vřkol. Přerušený proud myšlenek starcových bral se opět jiným směrem. „Čeho jsem se musil dočkati? Jak skončí se ta vřava, která nelitostně hubí drahou vlast moji? Že lepší víru hlásáte, nežli hlásali jsme my? Aj, mečem hodláte vštěpovati pravdu do srdcí našich? Mýlíte se, braši, doufajíce, že pohrdneme svatým odkazem zvěčnělých otcův a hrozbami donucení budouce zřekneme se víry jejich. Umřeme raději, nežli bychom zradu se dopustili! Přípravili jste nás o přístřeší, zpustošili jste oltář Páně, okovy jste nás spoutali, ale svobodného ducha našeho spoutati nemůžete! On věren zůstane Mistru nebeskému, který řekl: Nebojte se těch, kteříž zabijí tělo, ale duši zabiti nemohou. Mám pevnou naději, že všichni bratří se mnou jedné jsou mysli a přesvědčení své i skutkem dokáží. Ale nejenom bratří moji, i z panstva přemnozí i lid státi bude k pravdě a nedají se zaslepiti sliby a naloupenými statky. Chudoba zajisté větším jest pokladem, nežli bohatství provázené pokojným svědomím . . . Jak asi daří se panu Stradovskému? Doufám pevně, že

jest již v bezpečí. A svěřenec jeho? Bůh sešle strážného anděla jeho, aby vysvobodil jej ze drápů krahujcových. Bratři, které jsem za ním do města sem vyslal se nevrátili. Dobré to znamení! Snad že ještě uslyším, kterak podařilo se jim svobodu získati dědici pána našeho. Jak mi srdce plesalo, když zřel jsem, jak dobrý mladík ten prospíval v ctnostech a hojnou sliboval odplatu za nepatrné namáhání, kterému s ochotou jsem se podroboval. Myslíval jsem u sebe: Až nadejde doba, abych rozloučil se s životem, to mi bude útěchou, že dědic Stradovský nebude nehoden předků svých. A nyní, nebožák nevinně strádá tu se mnou v žaláři.“

Utichl. Na chodbě ozvaly se prudké kroky. Těžká závora u dveří byla spuštěna, zámek klíčem uvolněn a dveře do kořán se otevřely. (Pokračování.)

Smrt sv. Eulalie.

V šum drahých rouch a cinkot zlatých číší se vplétá bujný zpěv a hodů vřava plesná, na hlavách hostů růže vůní dýší, kol měkkých pohovek se zástup sluhů těsná, nad Jova sochou, jež ve středu stojí, dým kadidla se v modrou clonu pojí.

„Nuž pohár vzhůru k úctě bohům věčným!
Krev révy lahodná ať zaplaje v něm v nachu,
ať stěny duní rykem nekonečným:
teď pijem Venuši a nyní tobě, Bachu!
A číše prázdná od úst letiž k zemi,
a střepem svým ať zalká zvuky všemi.

jak v mukách lůza, jež vyznává Krista!“

A nově Evae v jídelně Daciana.

V tom mladý sluha kvapí v přední místa a hlásí náměstku: „V předsíni čeká panna, jež od rána již prosí mluvit s tebou,“ a tiše děl „lze srovnati ji s Hebou.“

A jako kouzlem vřavě křídla spadla, kdy vstoupila cizí dívka; vážným, lehkým krokem po roztroušených růžích večerádla se brala, Jupiter kde trůnu na vysokém stál ztmaven ze zlata střely v rukou. Jí obličej se zachvěl divnou mukou

a zarděl se všech zraků v blýskavici, leč v okamžik jen... chvatně z bílé řízy vznesla kříž zlatý k svému bělostnému líci, pak krásnou hlavu směle jak dřív vzhůru nesla,

svým velkým okem na náměstka zřela a zmámila ho vnadou svého těla.

V tom vážném tichu slyšel z hostů každý, jak Dacian převrhl číš svou v náhlém zmatku... „Jsem křesťanka, obětí vaší vraždy! Než jitro zkvětlo již uprchla jsem ze statku, v němž na venkově obývá má máti, bych mučenicí mohla se zde stát.“

„Proč váháte? Ach, nemám žádných zbraní jak tisíce mých bratří, jež jste, bídní, skláli, než křížek ten, jež třímám slabou dlaní. Zrak blýská vám jak vlkům v noční dáli, jak ostří meče, když jej zvedá katan — ha, všem vám v tvářích ušklibá se satan!“

Stín nevole zachmuřil tváře hostí, zda zuby skřípěly, či meč to zasip' žíznil, v tom nemohu vám věru říci pravdy dosti, leč každý z nich vymýšlel nejhorší všech trýzní, napjatě čekal náměstkova slova, jenž dívku ujav ved ji k soše Jova.

Zde pohled' na boha, jak míří blesky, co přísné veleby mu z každé vrásky plaje — a Kristem zhrdni, který bodán stesky, strach smrti v oku chví se umíraje. Již rychle na uhlí dej myrrhu vonnou, ať skryt je hromovládce mraků clonou!

Jen směle obětuj, mé krásné, milé dítě, či chvíš se snad před chmurou jeho čela? Ó nevíš, jak zub lva v areně trhá lité i mužů leb i něžná děvčí těla! — Já obleknu tě v zlaté roucho cáři — — Ha co tvůj smích a co ten úškleb v tváři?

Vol: zde jest bůh a zde viz meč můj britký!“ a čekal s touhou; s ním host každý umlk rázem. „Ó otče náš, patř na své hříšné dítky,“ meč zakmit se a srazil — blesky Jova na zem... „V Tvé ruce, Pane, poručím svou duši“ „Ha, Daciane, polib svou Venuši!“

A strašná vřava dlouhou síní táhla; na stolech stáli otroci, by zřeli, v kruhu ztmělém jak ostří dýk tu ztrestá, která sáhla na boha... uzřeli však, jak v těch drápech šelem poklidně dlela ruce křížem spjaté, jak vlasy její tkaly pršky zlaté.

„Sem, kde jste kdo,“ náměstek vztekem hřímá an kryje tělem vlastním před dýkami pannu, „ne rychlou smrt, jež krátkým bolem jímá, ta nemůž' omyti vinu, boha hroznou hanu,

leč opravdivý krvavý plášť cáři
z jejího těla purpurem ať září.

Pak na hranici než noc vzejde hvězdná!
Ó moci víry v panny něžném, čistém těle,
ó láske v Krista jak nebese bezdná!
ať v ruchu života, ať v zamřížené cele.
ať zlatém na stolci, ať v smoly varu:
vše překonáš, vše tavíš ve svém žaru!

* * *

Jest večer... Dacian u okna v dumách stojí
„ze všech mých sluhů zpět se nevrátil ni jeden“
V čem kochá zrak? Či v zlatých plodů roji
pně nebeského, jehož kořen skrývá eden,
či hledí na spálených trámů stíny,
či v mráčky plynoucí jak křídla holubiny?...

Osudy církve katolické na Rusku v posledních sto letech.

Časová úvaha.

(Dokončení.)

Před nedávnem sdělovaly denní listy naše, že Rusko kráčí zvolna sice avšak bezpečně v ústřety samosprávě a národnímu zastoupení. Vláda totiž nabyla během dvaceti let pevného přesvědčení, že skrovné ústupky činěné samosprávným sborům nevedou k žádoucím cílům, a proto že nutno pečlivěji přiložiti ruku k dílu, které státi se má oporou obecného pokoje a blahobytu. Za tou příčinou svolán byl zvláštní výbor znalců a uloženo mu, aby vypracoval osnovu u tvoření se krajských, okresních a místních zastupitelstev. Jakož s potěšením vítati dlužno zprávy tyto, jest si taktéž z toho srdce přát, aby nahlédli konečně panovníci Ruští, jak velice ublížili prospěchu svěřených sobě národů potlačující u nich násilím církve katol. Kéž potom snažili se upřímně zjednati svobodu svědomí těm, o jichž tělesné blaho tak horlivě se zasazují! Či snad se domnívají, že jest možno, aby vzkvetal mír, pokoj, bezpečnost a láska bratrská tam, kde nejdražší klenot srdce lidského, sv. víra, v nevážnosti se má a všemožně utlačuje? O tom z vážných důvodů lze pochybovati.

Po násilné smrti cara Alexandra II. (13. března), která úžasem naplnila celý svět, nastoupil vládu říše Ruské syn jeho Alexander III. Vychování panovníka toho z počátku hrubě se zanedbávalo, tak že osobní povaha jeho se neustálila, ba spíše

k svéhlavosti než k dobrotě se nakloňuje. K otci svému nelnul mladý princ nikdy vřelou láskou synovskou. Příčinu toho hledati dlužno v nespořádaném životě onoho a také v tom, že Alexander III. záhy zasnouben byl po vůli otcově s princeznou Dánskou Dagmarou, které nemiloval. Než to budiž ke chvále nového cara řečeno, že zabránil další nákaze mravů své rodiny a celého dvoru Petrohradského. V domácím životě jeví se starostlivým otcem o vzdělání dítek svých, jež sám vyučuje. — V ohledu náboženském řídí se zásadami zvěčnělé matky své, slučuje víru s politikou tvrdě, že pravý Rus nutně lnouti musí k církvi pravoslavné. Z toho již možno souditi, jakou váhu přikládati jest pokusům činěným na smíření se Stolicí apoštolskou. Posud ovšem nic určitého veřejnosti nebylo svěreno, co však přece jisto ochotně tuto sdělujeme.

Již v květnu minulého roku přišel správce vnějších náboženských vyznání Masolov do Vídně, aby vyjednával ve shodě s tamějším vyslancem Ruským o smíru s Jeho Eminencí kardinálem Jakobinim. V měsících květnu a červnu odbývalo se více nežli dvacet porad mezl nimi, a při té příležitosti vyloženy byly stesky a přání obou stran a vyjednáváno o možném sblížení se dvoru Petrohradského s kurií Římskou. „Vláda Ruská přeje si,“ tak tvrdil Masolov, „aby osiřelé prestoly vrchnopastýřské opět byly osazeny a hotova jest propustiti na svobodu biskupy do Sibíře vypověděné, jestliže sřeknou se úřadů svých. Biskup Žitomírský ve Volyni, Borovski jmenem, obdrží jiný stolec v Rusku. Arcibiskup Felinski, který dovolil dvěma kněžím sloužiti mši sv. ve své domácí kapli, a za to pokutován byl ztrátou svých příjmů a později do Jaroslavi vypověděn, a biskup Vilenský, Krasinski, ať spokojí se s novými úřady, jež jim papež mimo Rusko vykáže.“ Nuncius Vídeňský msgr. Jakobini tvrdil, že vše to nebylo by překážkou přátelského dorozumění; avšak dodával ihned, kterak jiné důležitější záležitosti musí býti vyřízeny. Poukazoval především k trudnému osudu sjednocených Řeků ve Chelmu, k úkazům Ruské vlády o řízení diecézí, farností, církevních akademií, seminářů a k jiným ještě novotám, které čelí oproti stanovám konkordatu uzavřeného r. 1847. Mimo to dotkl se nuncius důležité otázky o zřízení vyslanectva Ruského u dvora papežského. Plnomocník Ruské vlády

žádal dále jmenem její, aby zavedena byla s přivolením sv. Stolicе řeč Ruská ve všech katolických kostelích nejen v království Polském, ale i ve všech provinciích Polských, které kdy k Rusku byly přivtěleny. Konečně sepsáno bylo předběžné jednání a stanoveny podmínky k dalšímu rokování. Podmínky ty v tom vrcholí, že oba dvory uznávají nutnost, aby uprázdněná sídla biskupská opět byla obsazena, aby jmenováno bylo několik biskupů suffraganů, aby zkoušely se výnosy, jimiž obmezena byla právomoc biskupův a farářů, a konečně aby říše Ruská nějakým slušným způsobem v Římě byla zastupována. Ku konci měsíce června prohlásil kabinet Petrohradský, že stvrdí řečené podmínky a že pokračovati hodlá u vyjednávání, jestliže i sv. Otec souhlas svůj projeví. Avšak přání Lva XIII. nebylo uspokojeno předběžným tím jednáním. Onť nehodlal nově zvolené biskupy v šanc vydati proticírkevním dekretům Ruským, otázka o užívání řeči Polské v chrámech katol. na Rusku byla již kongregací koncilu na dobro rozhodnuta, a potom obával se sv. Otec náš, aby se nezdálo, že mlčky schvaluje přechvaty, jichž dopustila se vláda Ruská za poslední leta proti církvi katol. a proti svobodě svědomí vůbec. Kardinál Jakobini pokusil se tedy o změnu předběžné shody a vyjednával písemně po tři měsíce s kabinetem carským. Než liknavost tohoto kalila všechnu naději příznivého výsledku. Konečně v měsíci září nastal obrat. Rusko samo žádalo, aby v přerušném vyjednávání o smír se pokračovalo. V týž měsíc odbývalo se několik konferencí ve Vídni, a při nich sestaveny byly nové podmínky, jež staly se základem opětného jednání mezi dvorem Ruským a kurií Římskou.

Nadějné tyto styky, kterými zjednati se měla shoda mezi hlavou církve katol. a panovníky Ruskými a obnoviti práva církevní na Rusi, potkaly se opět s překážkami na počátku vlády Alexandra III. Nový car vyslovil sice naději v odpovědi své na soustrastný telegram sv. Otce, že mu bude co možná nejdříve vstoupiti v bývalé spojení se sv. Stolicí apoštolskou, avšak posud slibu svého skutkem nesplnil. Žádost papežova, aby sjednocení Řekové diecése Chelmské, kteří r. 1875 násilně převedeni byli do lůna církve pravoslavné, sjednoceni byli, jak sami toužebně si přejí, s katolickou církví, jest trnem v očích Ruských státníků, kteří ve všem raději povolí nežli

v tom. Řekové též diecése, jak jsme se zmínili již z prvu, zdráhali se složiti přísahu věrnosti novému carovi do rukou popů svých, a proto vysláni byli Latinští (Polští) kněží k nim, kteří přísahu tu přijali. Skutek ten má býti posledním stupněm povolnosti, kterého se jim kdy dostalo. Sv. Otec však vida věrnost synů svých i za dnů tak těžkých, nechce se vzdáti úmyslu je chrániti a rád vyprostil by je z nátlaku jim činěného. Neboť kdyby uzavřel smlouvu toliko o příslušnících obřadu latinského, mlčky by schvaloval potlačování katolíků Řeckých.

Co se týká nejnovějších zpráv, opakujeme prostě, čeho možno se bylo v posledním měsíci ve spolehlivých denních listech dočísti: Vyjednávání s kurií Římskou pokračuje jen zvolna. Snaha vzájemné ústupnosti jeví se na straně vlády Ruské tím, že povolila některým vypověděným biskupům, aby opět ujali svá biskupská sídla, se strany sv. Stolicе dáno bylo některým z nich pokynutí, aby se míst svých vzdali ve prospěch duchovních správců, kteří by byli vládě milejší. Vláda projevila smířlivost svou připouštějíc četné faráře na osiřelé fary jejich, by opět úřady své vésti, kázati, ve školách Polskou řečí vyučovati mohli. Ředitel církevního odboru v ministerstvu, Masolov, který podával dne 7. října v Petěrhofu carovi zprávu o stavu vyjednávání s Vatikánem, vrátil se co nejdříve do Říma ukončit formálně shodu mezi oběma dvory. Nunciatura v Rusku zřízena nebude, v Římě zůstane toliko Ruský vyslanec, nejspíše druhý vyjednavatel, Butěněv. — V kruzích dobře zpravených nepochybuje se více o tom, že vyjednávání se sv. Stolicí povede v brzké době k uspokojivému konci. Tím, že s obou stran jeví se dobrá vůle, překonány byly dosud trvající obtíže, a shoda může se považovati za pravdě podobnou. Cesta Pobedonosceva do Polska má mimo jiné účel ten, aby sebral důležitou látku pro další jednání, a právě proto odkládá Masolov návrat svůj do Říma k nejbližší budoucnosti.

Doufejme tedy, že již v brzku nadejde doba, kdy těžce zkoušení katoličtí bratři naši na Rusi dosáhnou, čeho jim po dlouhá léta byla odpíráno, svobodné vyznání víry; oné víry, kterou přijali a neohroženě vyznávali otcové jejich všichni, dokaváde pých Fociův a snaha vládců Ruských po samovládě nezavdala podnětu k truchlivému rozkolu. Práva katolíků na Rusku

jsou svatá a musí uznávána býti, a těžce pykali toho panovníci, kteří nevážením si práv těch chtěli pojistiti jednotu národů svých. Bůh trestal je zde na zemi a nedopřál jim, aby viděli zkvétati říši sobě svěřenou.

D O P I S Y.

Z Chocenic u Kouřimi, 18. listopadu 1881.

(*Řeč při svěcení nové školy a obnovení kaple*)

Úhledné svatyně a pěkné školy jsou ozdobami našich měst a dědin a sluší vyznati, že obojí budovy v naší vlasti za přítomna se zvelebují, rozšiřují, nové vzdělávají. Podobně stalo se i u nás. Za krátkou dobu vystavena velká trojtřídní škola nová a již počátkem tohoto roku školního svému účelu odevzdána. Vedle školy nové zůstala státi kaple stará, sešlá, příslušná pod patronat c. k. Teresiánského ústavu šlechticů na Hradčanech. V jejím držení byli Binagové, rytíři rodu Vlaského v 17. století, zvláštní ctitelé obrazu Matky Boží Staroboleslavské. Později připadla hrabatům Sternbergům, pánům v Zásmukách, od nichž za Marie Teresie dostala se s panstvím Cerhenickým v majetek jmenovaného ústavu šlechticů. V kapli jsou obrazy čtyř evangelistů starožitné, zvláště pak cenný jest hlavní oltářní obraz sv. Anny. Jest v něm díra, od kulky vystřelená v památné bitvě zdejší dne 18. června 1757, ve které Fridrich, král Pruský, ponejprv utrpěl velkou porážku. Sedmkrátě hnali Prusové útokem na císařský tábor, sedmkrátě byli krvavě odrazeni a poraženi byvše úplně, musili se ztrátou asi dvaceti tisíc mužů do Slezska odtáhnouti. — Po tříletém vyjednávání odevzdal řečený ústav Hradčanský v těchto dnech kapli v majetek obce. Osadníci chutě ujali se sešlé svatyně a štědrými příspěvky opravili ji slušně vnitř i zevnitř. Dne 13. t. m. domácí duchovní správce (farář Křečhořský) církevním obřadem obě budovy světil. V promluvě, jižto měl ku shromážděným, pravil mezi jiným:

Kdo vsadil strom, dobrý čin vyvedl; kdo ten strom okopává a oklešťuje, má zásluhu; kdo nadělá z toho stromu prken a lavic, užitečnou věc vykonal; ale kdo si na tu lavici sedne a na klín posadě dítě učí je býti moudrým, ctnostným a šťastným, vykonal z nich všech skutků nejslič-

nější. A zahradami, štěpnicemi moudrosti, ctnosti a štěstí jsou školy křesťanské. Tu kvetou krásné máje jako na Šaronských dolinách; radost, spokojenost, plesy rády tu zaznívají. V těch zahradách jsou skupiny nesmrtelných duší; jsou sice v nádobách hlíněných, kdež ujímají se rychle mnoho nečistoty a plevelu, ale vycvičená ruka pilného zahradníka odstraňuje vše, co sem nenáleží: čistí, rovná, odřezává, přivazuje. Ale přede vším k tomu hledí, aby základ všude byl dobrý, věda, že „základu jiného žádný položití nemůže kromě toho, kterýž položen jest, jenž jest Ježíš Kristus.“ (I. Kor. 3, 11.) A na práci věrnou svolává požehnání nebes, protože „ani ten, kdo sází, jest něco, ani ten, kdo zalévá, ale ten, jenž vzrůst dává, Bůh.“ (I. Kor. 3, 9.) V těchto zahradách rostou zázračné pruty, jimižto lze přivábiti si přízeň lidí, peníze, zámožnost, blahobyť; nebo tu dítě učí se poslušnosti a svědomitosti, práci a pořádku a jiným ctnostem, které jsou podkladem veškerého blaha. Z takových štěpnic ovoce na pohled pěkné a k jídlu chutné vyrůstá rodině, obci, vlasti, církvi. Pročež má-li spravedlivý nářek na zlobu našich časů se tišiti a mírniti; mají-li naděje v lepší budoucnost se splniti; má-li na místě Baby-lona Sion vzděláván býti; potřebí jest, aby živé Boží kamení, mládež dobře vytesávána a pořádána byla, tu potřebí škol, hojných škol, takových škol, v nichž by, jako druhdy Samuel, pacholíci prospívali a rostli, líbili se Hospodinu, též i lidem. (I. Král. 2, 26) — Pohledme na tu budovu! Není-liž očím pěkná? Není-liž okrasou obce? Není-li chloubou všech příškolených? Ale rozkošnějším úkazem, krásnější ozdobou obce, spravedlivější chloubou vlasti bude ctnostná mládež, upřímní křesťané, stateční sousedé, panny cudné, ženy věrné, kteří všichni v křesťanské škole mají se odchovávat. Pročež hledíce na tu budovu, vidíme v ní nejen pomník vlastenecké obětavosti ale i stánek umění, svatyni ctnosti, spořitelnu zámožnosti, pokladnici blahobytu. Nad to moje radost jakožto duchovního správce a učitele náboženství při této škole ještě výše se nese. Svatý Martin, jehož výroční památka dnes po české vlasti hojně se slaví, spatřiv ubohého, polonahého a zimou skřehlého žebráka, podal mu část svého pláště: „obec zdejší, vidouc vedle školy kapli sešlou, skoro na spadnutí, jako žebračku opuštěnou i od těch, jimž dlouho sloužovala, —

podala jí ruku, opatřila obuví, — trvanlivou podlahou, obdarovala rouchem úhledným, přikryla pláštěm, vystrojila ozdobně objednala i hudbu — opraviti dala varhany. — I jak bych nevelebil Hospodina, vida vás takto před tváří Páně osvědčovati a před lidmi vyznávati, že škola a chrám náležejí k sobě, že jsou těsněji než tyto jejich zdi spojeny, že škola jest dekou církve, těšíc se z její lásky, její ochrany, její péče! Pročež „radujte se v Pánu;“ a opět pravím: „radujte se“ (Fil. 4, 4.), „doufaje o vás všech, že radost má jest i radostí všech vás.“ (II. Kor. 2, 3.)

Hledě k tomuto zjevnému osvědčení Vašemu, dle něhož nechcete školnímu vyučování položití jiného základu kromě toho, který položen jest, jenž jest Ježíš Kristus, mohu vás ujistiti, že stálou péčí místní rady školní a upřímnou snahou nás učitelů nová škola nejen svojí stavbou a úpravou bude okrasou obce, ale pěstujícíce zbožnou mysl mládeže, vzdělávající rozum, vůli a srdce její, o to budem usilovati, aby mládež sama svou mravní zvedeností stávala se nejlepší ozdobou školy, aby prospívala moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí (Luk. 2, 52.), aby všech ctností líbeznoš na sobě vydávajíc, mohla říci s apoštolem: „Kristova dobrá vůně jsme Bohu.“ (II. Kor. 2, 15.) V této škole budou se pěstovati zvedené dítky, synové a dcery, jenž nikdy a nikde nezapomenou slov Hospodinových: „Cti otce svého i matku svou“ (Exod. 20, 12.); v ní pěstovati se bude mládež mravná, která se netoulajíc, „neběhajíc za hanebnou rozpustilostí“ (I. Petr. 4, 4.), rodičům radost, hospodářům a pánům svým spokojenost a obci čest působí; zde budou se pěstovati poslušní čeledínové, „kteří slouží ne na oko, jako lidem se líbíce, ale jako služebníci Kristovi, ze srdce a s dobrou vůlí“ (Efes. 5, 6.); věrní poddaní, kteří ne ze strachu před trestem ale pro svědomí a z úcty k Hospodinu plní zemské zákony a krále v uctivosti mají (I. Petr. 2, 17.); obyvatelé, kteří nejen se naučili skloňovati podstatná jména a ohýbatí ve všech způsobech časoslova, ale jimž nikdy také nevyjde z paměti rozkazovací způsob: „Nesesmilniš, nepokradeš, nepromluviš proti bližnímu svému křivého svědectví“ (Exod. 20, 14—16.); svědomití hospodářové a představení, kteří naučíce se psáti, nikdy svým služebníkům a podřízeným nepředpíšou, než „co jest slušno a spravedливо, vědouce, že i oni Pána mají

na nebi“ (Kol. 4, 1.); bedliví otcové, kteří naučili se nejen počítati, ale i toho dbáti, aby měli co počítati, jsouce příčinliví, šetrní, střídmi ale i štedří, žádá-li toho chudina, neštěstí bližního, prospěch obce, státu nebo církve, nezapomínajíce, že „kdo o své a obzvláště o domácí péče nemá, víru zapřel a jest horší nežli nevěřící“ (I. Tim. 6, 8.); svorní sousedé, kteří perného života si neztrpčují, ale povolností a ústupností si jej ulehčují, vědouce, „že Bůh není milovník různice ale pokoje“ (I. Kor. 14, 33.), a že „svorností se všecko daří, nesvorností vše se zmaří.“

Takovým způsobem škola se stane chrámem pobožnosti a dílnou Ducha svatého, štepnicí moudrosti, ctnosti a blaha; v ní dítě roste v Kristu, a člověk takový v Kristu jsa živ, také i v Kristu umírá. Takoví vychovanci škol konají své povinnosti svědomitě, ať jsou v jakémkoli postavení; by měli v národě aneb ve státě místo nej přednější, práce a poctivost, upřímnost a spravedlnost — toť jejich zlaté límce; a byť měli postavení třeba nej nižší, práce a poctivost, upřímnost a spravedlnost — toť jejich erb, toť jejich šlechtictví. Čím více takových lidí, tím více lepších obcí a škola, která takové občany vychovává, jest školou nejlepší. *J. Ev. E.*

KRONIKA.

Z Prahy. (*Odjezd J. Em. nejd. pana kardinála do Říma.*) Nejd. náš arcipastýř odebral se včera o poledni, provázen jsa vys. důst. pp. kanovníky metrop. kapituly do Vídně, odkud nastoupiti ráčí cestu do věčného města. J. Emin. se ráčil zastaviti v sem. chrámu Páně sv. Salvatora, kde alumnové zapěli „Benedictus“, a kde nejd. p. arcibiskup ráčil se modliti „Itinerarium clericorum“. Jest to po sedmé, kdy nejd. pan kardinál již putuje do Říma; po prvé zavítal ke hrobu sv. apoštolů Petra a Pavla r. 1841, první biskup, který od dob Josefských z Rakouska do Říma putoval. Sv. Otec Řehoř XVI. byl tenkrát příchodem Jeho tak dojat, že opustil proti všemu obyčeji veřejný průvod, který v Svato-Petrském chrámu vedl a řadami věřících se probrav přistoupil k mladistvému rakouskému biskupu a Jej veřejně poctil. Jedna z pobočních kaplí velechrámu křesťanstva mohla by vyprávěti, kterak náš nejd. arcipastýř nemoha city své ovládati

v ní tenkrát hlasitě plakal. Brzy potom dostalo se arcibiskupu Solnohradskému hodnosti kardinálské. Po druhé se ubíral nejd. p. kardinál do Říma již jako arcib. Pražský r. 1854, kdy jak známo nauka o neposkvrněném početí Panny Marie veřejně za článek víry prohlášena byla. Po třetí zavítal do Říma r. 1862 ke kanonizaci mučeníků Japonských; po čtvrté r. 1869 ku všeobecnému sněmu vatikánskému; po páté k biskupskému jubilaeu sv. Otce Pia IX. r. 1877; po šesté ku pohřbu Pia IX. a ku volbě nynějšího sv. Otce Lva XIII. Při volbě sv. Otce Pia IX. v Římě náš p. kardinál nebyl. Nyní po sedmé se ubírá do sv. města, a sice ku kanonizaci bl. Vavřince z Brindisa, č. řádu kap., který si též o kat. nábož. v Čechách velkých zásluh vydobyl a přispěním arcibiskupa Pražského Zbyňka Berky z Dubé řád kapuc. do Čech uvedl a klášter kapucinský na Hradčanech založil. Za doby Rudolfské měl bl. Vavřinec z Brindisa velký vliv v tehdejších sporech náboženských. Mimo něj budou za svaté prohlášeni Benedikt Labre z Jižní Francie a Jan Rossi, Říman. — Bůh provázejš Jeho Eminenci na sedmé cestě do svatého města, by se opět ve zdraví k svým ovečkám navrátil.

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 26.—30. listopadu u sv. Petra na Poříčí a od 1.—5. pros. v Loretě na Hradčanech.

— **Stipendia** pro churavé kněze. V spolkovém domě pro churavé kněze v Meraně zbývají ještě dvě místa k zadání. Ucházejí o tato místa ať se vykáží vysvědčením lékařským konstatujícím potřebu delšího pobytu v jižním podnebí k vyhojení plicní neb krční choroby a ordinariátním doporučením, že ucházeč jest potřebným a dobrodiní hodným. Udové spolku mají přednost před ostatními a požívají následujících výhod: 1. Platí za výbornou stravu a byt denně pouze 1 zl. místo 1 zl. 50 kr.; — 2. nemají-li stipendií, obdrží je zde a sice 58 kr. denně; — 3. mohou celebrovati v topené domácí kapli; — 4. mají lékařskou pomoc zdarma; — 5. jsou osvobozeni od t. zv. „kurtaxy“ a 6. mají bezplatně jízdu z Vídně do Bolzána a nazpět. Možná, že i severozápadní dráha povolí poloviční plat v II. tř. Žádosti mohou se bezprostředně zaslati: „An das Präsidium des Priester K. U. Vereines in Meran, Südtirol.“ Dominik Filip, předseda spolku.

— **Řeholní slib** skládali ve středu

ráno o půl 10. hod. v kostele u Františkánů klerikové Theobald Jan Štikar z Oujezda na Moravě a Reinhard Josef Seifert ze Seitendorfu v Sasku.

— **Starožitný kostel sv. Kateřiny** při zdejším ústavu pro choromyslné byl dnes veřejné návštěvě při dopoledních i odpoledních službách Božích otevřen. Také místnosti blázince byly dnes obecnstvu otevřeny.

— **Staročeské zpěvy rorátní** budou se od neděle dne 27. t. m. zpívati po celý advent na každý den od půl 6. hod. z rána v kapli sv. Václava na hradě, u sv. Petra na Poříčí, u sv. Haštala, u Matky Boží před Týnem (v neděli a ve svátek o půl 7. hod.), u sv. Vojtěcha v Jirchářích a v Karlíně u sv. Cyrilla a Methoděje. V seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora zpívají je alumnové (od r. 1851) ve všední dny v 6 hod. a v neděli v 7 h. při zpívané mši sv. — V témž chrámu Páně bude se od 2.—10. pros. konati ráno po rorate a odpoledne o půl 5. hod. pobožnost k uctění sv. Františka Xav. u oltáře téhož světce.

— **Úmrtí** knížete-biskupa vratislavského dra. Förstera zavdává opět příčinu k jednání o konečném upravení poměrův mezi diecesemi pražskou, olomouckou a vratislavskou; jak známo, náleží kraj kladský k diecesi pražské, tři vikariáty v pruském Slezsku pak k diecesi olomoucké, kdežto biskupovi vratislavskému velká část rakouského Slezska v ohledu církevním podřízena jest. Již plných sto let se o upravení těchto poměrů vyjednává, aniž by se dosud kdy bylo ku příznivému konci došlo, a takž nyní zase nové jednání v té věci započato bude. Hlavní překážkou bylo dosud vlastnictví panství javornického v našem Slezsku, které k biskupství vratislavskému náleží a kdež na krásném zámku Johannesbergu biskupové vratislavští v letě sídlivají. Panství toto by po oddělení pruských částí od diecese olomoucké mělo připadnouti v držení arcibiskupů olomouckých, kdežto by zase biskupství vratislavské bez pozemků zůstalo, a v tom právě obtíž vyrovnání spočívá. — Tentýž biskup vratislavský, dr. Jindřich Förster, odkázal mimo značné sumy pro ústavy, kláštery a kostely také 60.000 zl. na vystavení sirotčince pro chudé děti z politických okresů freiwaldovského a Javornického s výslovným podotknutím, že od-

kaz tento nepozbývá platnosti, ani kdyby bylo biskupství vratislavské rozděleno.

— **Biskupové v Bosně.** Sv. Otec potvrdil dne 18. t. m. v tajné konsistoři Josefa Stadlera za arcibiskupa v Sarajevě a P. Bokoniče za biskupa v Mostaru.

— **Blahodárné účinky sv. missie.** Píše se nám: Památka sv. missie, kterou letos konali ctihodní OO. Redemptoristé z Prahy, tkví ještě v paměti mé osady. Obyčejně mluví se nyní jenom o sv. missii, a důstojným pánům missionářům vzdává se všecka čest, všecko uznání. Že tato sv. missie v B., blahodárně působila, a tudíž vděčnou prací byla, toho důkazem jest velký počet komunikantů. Pozdrav „dobré jitro“ a p. umlkl, a za to jest slyšeti jenom pozdrav: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“ mnozí nepřátelé se opět po mnoho letech smířili, chrám Páně bývá v neděli a ve svátek naplněn, hospody prázdné; missie ta k tomu přispěla, že katolické vědomí zase obživlo, a že každý lépe zná povinnosti své. Avšak požehnání sv. missie vniklo až za hranice zdejší farnosti. — Jistý zámožný rolník ze sousedstva měl se svým panem farářem velkou mrzutost, za příčinou svěcení mariánské sochy blíže svého domu. Pro tuto mrzutost vzdal se skoro všeho náboženství, a zvláště pak nedbával modlitby a návštěv chrámu Páně. — Jeho zbožná žena velice se z tohoto neštěstí rmoutila. Při sv. missii podařilo se jí však že svého manžela přece na jedno kázání vypravila. Když se byl o kázání chvalně vyjádřil, musil jí přislíbiti, že půjde též na cvičení pro muže určené. Vycházeje z kostela pravil: „Ženo, já budu nyní zcela jiným, co jsem dnes slyšel, to mně ještě nikdo neřekl.“ — „Jdi jenom také k sv. zpovědi“, pravila žena, „to teprv uslyšíš mnoho krásných a dobrých věcí.“ A muž se k tomu odhodlal, šel, provázen jsa svou ženou, která jej zvolna do kostela vstrčila, k sv. zpovědi. Zpovídal se k nevýslovné radosti své starostlivé ženy. Od té doby chodí spolu každodenně do chrámu Páně, a v jejich domě uhostilo se opět požehnání Boží a svatý pokoj tam panuje. Jsou to opravdu krásné a radostné svaté dozvuky! Dozvuky, z kterých se nebe raduje a které jsou ke cti těm, jichž Bůh k tomu za své nástroje používá. A protož ještě jednou budiž vyjádřen důstojným pánům missionářům jménem celé osady srdečný dík, upřímné Zaplať Pán Bůh!

Literární oznamovatel.

— „*Časopis kat. duchovenstva*“, orgán vědeckého odboru akademie křesťanské, vykazuje v čís. 9. roč. XXII. tento obsah: Zřízení řádné hierarchie v Bosně a Hercegovině. (Apoštolský list sv. Otce Lva XIII.) Překrucování různých pojmů u veřejném mínění. (Podává Vojt. Kouba, far. v Souticích.) Císař František Josef I. (Podává prof. dr. Kryštůfek.) O zákonu mravním. (Dr. Kar. Řehák.) V Kronice: Jakou odpověď dali rozkolníci na Encykliku „Grande numus.“ Krev sv. Januaria. Nová bible církve anglikánské. Zápis nemanž. dítěte židovky. V lit. oznamovateli jsou posouzena tato díla: Cesta do Říma. (Sepsal Boh. Hakl.) Procházka kolem světa. (Napsal Alex. svob. p. Hübner, zčeštil Jak. Malý.) Der Erzbischof von Köln Joh. Card. von Geissel. (Dr. Baudri.) Archiv přednášek a řečí učitelských. (Red. Konst. Viták.)

— „*Škola a život*“, časopis paedag. s přílohou „*Štěpnice*“, přináší v čís. 7. roč. XXVII. tyto články: O příčinách zemětřesení. (Píše prof. Hromádka.) Hospodyně, kněžna domácího krbu. (Píše Ant. Votruba.) O chorobách mládeže školní. (Prof. Milbauer.) O školství černohorském. (Ant. Morávek.) Průpovědky. Školství ve Vojenské Uranici. (E. F.) Lit. a umění, Rozmanitého obsahu jest též „*Štěpnice*.“

— Nákladem knihkupectví B. Stýbla: „*Spisů pro mládež*“ č. 25 obsahuje M. B. Hornofův překlad povídky L. Pichlerové: „*Utrpením ke blahu*“ historický obrázek z dob Bedřicha Rudovousa, a sice jak života válečného tak klidné milé domácnosti vdoviny. — Č. 26. „*Z temnoty ku světlu*“, jest spracováním povídky R. Baronovy, v níž pěkným způsobem líčí se kletba, kterou přináší nepoctivě nabytý statek majetníku i rodině.

— „*Urbánkova knihovna pro lid*“. Knihy ďáblovy. Seš. 3. Časová povídka pro lid. Směřuje proti spisům „krvavým“.

— „*Dědictví malíčkových*“ právě rosesýlá svým údům podíl na rok 1881. Jest to objemná knížka obsahující dvě povídky. První povídka: „*Štědrý den*“ od Václava Špačka, počtená byla při vypsání ceny lonského roku cenou 8 dukátů. Celým dějem proplétá se přemoudré vedení prozřetelnosti Boží, spravedlnosti a milosrdenství. Celý děj jest velmi dobře sosnován a pro bohatost svou nikde se nevěleče ale velice poutá. U mládeže výborně bude působiti dovedně vykreslený obraz Jindřichův, jenž pěkným příkladem svým jak vady jiných, tak i cestu k následování ctností zvláště pak vděčnosti ukazuje. — „*Hodná macecha*“,

obraz ze života pro malé i velké děti, poctěný zvláštním schválením. Sepsal p. J. Ježek, katecheta Smíchovský. Předností této povídky jest pěkná mluva a pěkné líčení jak přírody tak i veškerých hnutí duševních. Děj její dobře dokazuje, že i macecha bývá dobrá, ale že napřed pojatá nenávisť a popuzování jiných vedou k rozboji, z něhož musí nevlastní matka nevděk i za svou nejlepší snahu sklízeti. I také na mnohých místech děje dán příklad, jak s dítkami zacházeno býti má, aby se láska jejich získala. Celá povídka dobře se hodí dospělým i maličkým. Úprava díla děd. maličkových jest pěkná a tisk čitelný. — Na posledních listech podává „D. M.“ přehled účtů za rok 1879 a 1880 i vykazuje jmění za rok 79. 32582 zl. 96 kr., za 80. 33901 zl. 61 kr. Seznam nových údů a obnovené stanovy pro nedostatek místa odloženy na rok příští. Správa D. M. usnesla se, aby zbývající podíly z let minulých (as 30.000 výt. částečně i něm.) prodávaly se v ceně snižené po 10 kr. Že tato zpráva od přátel mládeže s radostí bude uvítána, nelze pochybovati. Jest si jen přát, aby na všech stranách bylo použito této příležitosti ku šíření dobrých spisů pro mládež.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou :

- p. Jos. *Hněvkovský*, far. v Mutějovicích, jmenován osob. děkanem ;
- P. Adolf *Jakob*, podpřev. konventu Domin. u sv. Jiljí v Praze, jmenován kn. arc. notářem ;
- P. Ferd. *Pechar*, far. v Zlatníkách, jmenován osob. děkanem.

Ustanoveni jsou :

- p. Jos. *Brtník*, kp. ve Velvarech, za kapl. v Hroznětíně ;
- p. Frant. *Ďadourek*, kp. ve Vetlé, za far. v Skřýšově ;
- p. Jan *Bina*, admin. v Plasích, za far. v Plasích.

Uprázdňená místa :

Lišná, fara lib. collationis aep., od 4. listop. 1881.

Zbirov, zámecké kaplanství, patr. J. J. p. kníž. Colloreda-Mannsfelda, od 10. listop. 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou :

- p. Václ. *Vintera*, kp. v Žehuni, za proz. koop. v Babicích ;
- p. Frant. *Zajíček*, kp. v Kopidlně, za fundatistu v Cerekvici ;

- p. Jan *Kobr*, kp. v Chrastí, za II. kp. v Chrudimi ;
- p. Ant. *Pitter*, koop. v Trbové Kamenici, za II. kp. v Chrastí ;
- p. Ant. *Šklíba*, koop. v Probluzi, vstoupil na dočasný odpoč.

V biskupství Budějovickém.

Jmenován jest :

- p. Josef *Ctibor*, prof. náb. při gymnasiu Píseckém, b. notář a kons. rada, čestným kanov. kapitoly při kath. chrámu v Budějovicích.

Ustanoveni jsou :

- p. Jan *Hügel*, kp. v Horšově Týně, za far. v Eisendorfu ;
- p. Frant. *Ondok*, admin. v Těchonicích, za far. tamže ;
- p. Martin *Voldřich*, kp. v Rynarci, za kp. v Novém Rychnově ;
- p. Mat. *Kopal*, kp. v Měčíně, za kp. v Kadově ;
- p. Mart. *Homolka*, kp. v Něm. Rychnově, za admin. tamže ;
- p. Jan *Zoubek*, kp. v Malém Boru, za kp. v Blsku ;
- p. Frant. *Michálek*, neom., za kp. v Malém Boru.

Uprázdňené místo :

Žádoucné jest, aby místo duchovního v obci Pfefferschlag (Fefry), ve far. obvodu Prachatickém, bylo obsazeno. Obec dá duchovnímu, který by se tam usídliti mnil, rozličné výhody. Žadatel obrátí se na důst. děk. úřad v Prachaticích.

Milodary.

Pro missii Trappistů v Maria Dunbrody : Rodina Valisova 5 zl. ; dr. J. Duchek, far. u P. M. Sněžné 2 zl. ; p. Al. Kašpárek, prof. v Žamberku 2 zl. ; Barbora Vinklerová 1 zl. N. 2 zl. 70 kr. Anna Dušková 1 zl. Zaplať Pán Bůh.

Řed. kůru p. Lud. Pazdírek v Moštenicích na Mor. (pošta tamtéž) rozesílá za velmi levnou cenu : Písně vánoční, harmonisované pro varbany, piano neb harmonium. Text k nim vykazuje „*Malý koledníček*“, který se nyní všude ve školách zavádí. Dále upozorňuje tentýž pán na „*Dvě koledy*“ s krásnými předebrami a dohrami, které lze buď ve způsobu melodrama o štědrém večeru neb o jitřní neb při slavnostech jesličkových provozovati.

„Jan“. Bude uveřejněno v budoucím čísle. P. — a. v H. Kr. Až v budoucím čísle.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupeců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.

Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Řeč na neděli třetí adventní.

(Jak se na příchod Vykupitelův připravovat máme.)

„Zpravte cestu Páně, jakož pověděl
Isaiáš prorok.“ (Jan 1, 23.)

Jan na Jordáně plní nebem uložený mu úkol, přednáší svatou vůli svatého Boha, aby zpravili lidé cestu Páně, nebo již se přiblížilo království Boží. „Zpravte cestu Páně,“ — tak rozléhal se pouští hlas povzbuzující ku pokání, a hlas ten zavznívá i dnes ve všech chrámech křesťanských. Zpravte cestu Páně! A v čem záleží to zpravení cesty Páně?

V čem záleží? Záleží v tom, abychom vypověděli a vyhostili ze srdcí svých všechny staré obyvatele, jakými jsou oblíbené hříchy, nezřízené žádosti a hříšné zvyky. Záleží dále v tom, abychom očistivše srdce svá, ozdobili je krásou spanilých ctností a bohumilých skutků; protože čistý Syn Panny čisté, protože svatý Syn Boha svatého nikterak nemůže v srdci lidském s hříchem přebývat. Za dávných časů, když národ římský své vítězoslavné hrdiny do města vítal, tu vše leskem a nádherou nevidanou se jen stkvělo; za našich časů zavítá-li král neb císař do města, tu k důstojnému uvítání vznešeného hosta přípravy se dějí kolik neděl napřed. Ale Pán nebes a země k uvítání svému nechce žádných zevnějších okázalostí — ne — on jediné žádá, jak sv. Augustin svědčí, aby přibyték, do něhož zavítati má, 1. *prost byl viny a hříchu* a 2. *byl pln ctností a dobrých skutků*. V tom záleží to zpravování a připravování cest Páně, které tak důrazně žádal křestitel Spasitele našeho sv. Jan na březích jordánských, v tom také

záleží dnešní sv. rozjímání naše. Srdce naše prosto a prázdno býti musí vši viny a všeho hříchu, má-li zavítati do něho Kristus Pán.

Patriarcha Jakub, muž podle srdce Božího, když v Bethel oltář Hospodinu, Bohu věčnému, postaviti a posvětití zamýšlel, zvláštního obřadu k tomu použil. V první knize Mojžíšově takto o tom čteme: „Jakub pak svolav všecken dům svůj a všecku rodinu řekl: „Odvrzte bohy cizí, které máte mezi sebou, očistte se a změňte roucha svá. Vstaňte a vstupme do Bethel, abychom udělali oltář tam Bohu, který vyslyšel mne v den soužení mého, a byl tovaryšem cesty mé.“ Proč takto patriarcha nakázal? Protože Hospodin na místě onom, na kterémž oltář postavil, zjevením svým jej poctiti ráčil, když se vracel z Háran od Lámana, strýce svého. A to stalo se pro oltář postavený v Bethel; co pak my učiníme pro Božské pacholátko v Betlemě? Učinme aspoň totéž. Jestliže tedy cizí bohové, t. j. hřích a nepravosti v srdcích našich panují, — odvráťme je; jestliže duše naše poskvrou oplzlou pokálena jest, — očistme ji; jestliže zlá náruživost jako brnění kovové tělo naše svírá, — změňme roucha svá. A nikdo neoddávej se naději, že zavítá k tobě Božský Vykupitel, třeba bys neočistil svědomí svého a nezaměnil roucha svého. Mojžíš u hory Horeb, dříve nežli k rozmluvě s Hospodinem připuštěn byl, zouti musil obuv svou, Josef Egyptský po dvouletém svém uvěznění, dříve nežli před krále byl uveden, byl umyt, ostříhán a v nový šat oblečen; král David, dříve než do svatostánku vstoupil ruce sobě umýval; Esther, dříve než k Ahasveru králi připuštěna byla, dlouho olejem a drahými mastmi tělo své si natírala a

my bychom opovážiti se chtěli nečisté srdce nejčistotnějšímu Synu Božímu vstříc přinést?! Odstup to od nás!

Ludvík XIII., král francouzský, opustil ihned salon bohatého velmože, když v něm spatřil na stěnách obrazy a sochy, které stydlivost urážely měrou svrchovanou. Odcházeje dal domácím pánu krátké napomenutí řka: Po druhé chceš-li mne za hosta míti, odstraň a schovej vše, co uráží oči mé! Náš Božský Vykupitel nechce míti příbytek skvostný a nádherný, nýbrž nevinný a čistý. Proto odstraňme ze srdcí všechnu nečistotu a ohyzdné skvrny hříchu, všechny smilné obrazy. Spasitel má oči nejčistotnější, mějme se na pozoru, abychom jich neurazili. Dříve nežli Hospodin mannu, příjemný pokrm, Israelským na poušti s nebe dal, dopustil prudký vítr, který od prachu a nečistoty poušť očistil. Pak padala jemná rosa, která měla býti čistým prostěradlem pro nebeský dar, chutnou mannu. A co při tom zvláštního, že manna padala mimo stánky Israelské. Proč tak asi? Protože uvnitř stánků mnoho bylo hříšného, proto stojí v Písmě sv. „že vyšli Israelští ze stánků, aby sbírali ji.“ Manna znamená Krista Pána, který žádá na této zemi v srdcích lidských odpočinouti. Proto, křesťane milý, jestli srdce své poskvrněné máš, pros Boha Ducha sv., který ve způsobě prudkého větru apoštolům se okázal, aby rosou milosti své, srdce tvé očistil a pak vyjdi ze stánků na poušť, t. j. opusť hříšnou známost, hříšnou příležitost, aby k tobě nesměřovala slova sv. Bonaventury: „Jaká to podivuhodná pošetilosť!“ Myje si člověk obličej, myje si ruce i nohy; čistí sobě oděv i obuv, jen ubohé srdce své umyti, očistiti nechce!“

Mimo to vyzdobiti má křesťan srdce své ctnostmi. Mezi ctnostmi stkvíti se musí andělská nevinnost, panenská čistota, posvátná zdrženlivost. V krásné písni Šalamounově dočítáme se, kterak nevěsta miláčka srdce svého s bolestí velikou hledá po ulicích města, když jí z očí byl zmizel a ona dychtiva jest zvěděti, kdeby odpočíval o polednách. Hledá ho, — hledá, až ho nalézá. Svatí Otcové vykládají text o Kristu Pánu. Místo, kde miláček o polednách odpočívá, jsou jesle betlemské.

Narodil se sice Pán, za tiché půlnoční doby, ale noc tmavá světlem nebeským se proměnila v světlo denní. Jasnost Boží obklíčila pastýře, že báli se bázní velikou. A když tomu tak jest, kde duše křesťan-

ská najdeš potěšení své, kde nalezneš miláčka srdce svého Ježíše? Slyš, sv. Řehoř naznačuje ti způsob hledání slovy: „Čistota, nevinnost srdce, toť ta královská cesta, po které kráčeje ku blaženému objetí s Ježíšem dospěješ.“ Čistota, nevinnost vede k Ježíši a srdce nevinné, srdce čisté — toť to místo, kde rád P. J. odpočívá. O přeji vám z té duše tohoto velikého štěstí vy duše čisté! Kristus Pán po celý život nevinnost a čistotu miloval, ale největší důkaz toho při svém narození podal. Nikde jinde nevidíme, aby čistota a nevinnost jako dvě družky u Něho stály jako při jeslích betlemských. On učil často v chrámě a hle, tam zákoníky a farisey za posluchače měl. On na poušti se postil a lačněl a hle, tam pokušitele pekelného k sobě připustil. On při poslední večeři ustanovil převelebnou svátost oltářní, zázrak všemohoucnosti své — a hle, i tam Jidáše zrádce hostil. On v zahradě k Otci se modlil a hle, i tam zástup žoldnéřů se zjevuje. On na kříži umírá a hle, i tam uprostřed dvou lotrů pni. Ale u jesliček betlemských nestojí žádný hříšník. Tam u Něho jen samá nevinnost, samá svatost! Zjevují se andělé a co nad ně nevinnějšího, klečí tam pastýři a co nad ně prostšího a srdečnějšího, klaní se mudrci a co nad ně pokornějšího, jest tam Maria, požehnaná Rodička Jeho a co nad ní čistotnějšího, stojí tam i Josef, svatost a zbožnost vtělená.

Tak při příchodu svém ukázal Pán, že miluje nevinnost a čistotu a že jen v srdcích čistých přebývati chce. To dobře pochopila svatá máti naše, církev katolická, a k hodu Božímu vánočnímu, dnu narození Spasitelova, jen památku duší nejčistotnějších jako původce připojila. Ne slavíme o Vánocích svátek Magdaleny, Zachea, ani Petra, ale slavíme svátek Štěpána, mládence plného milosti a svatosti, sv. Jana Evangelisty, který byl čistý panic, mláďátek, která Herodes ukrutně zavraždil a která čistými jako beránci bez úhony zůstala a proto nyní kralují v říši nebeské s beránkem Božím.

Když toto uvažujeme, zajisté mnozí mezi námi jsou, N., již oči k zemi sklopiti musí a zardíce se — zastydět. Než vzhůru srdce, vzhůru mysl a zpravte cestu Páně! Nyní čas adventní, nyní doba spasení! Spasitel ujistil nás, že kdyby hříchové naši červení byli jako šarlach, zbělení budeme jako sníh! Víte N., že tak se stane jen ve svátosti sv. pokání. Proto

zpytujte své svědomí, vzbudte lítost nad spáchanými hříchy, učíňte předsevzetí, že nových varovati se úsilovně budete, vyznávejte se z nich knězi na místě Božím a pak číňte skutky hodné pokání. Zpravte cestu Páně, abyste, až On přijde měli přibytěk pro Něho uchystaný, srdce nevinné aneb aspoň slzou kajicnou a krví Jeho očištěné a vyzdobené ovocem pravého pokání: ctnostmi a dobrými skutky. Tenkrát slaviti budete vesele a radostně vánoční hody, a toho přeji sobě i vám. Amen. F. Č.

Agrární poměry v Irsku.

Přístavy Irské hemží se stále tisíci Irů, kteří hledají za oceanem náhradu za vlast. Příčinou toho jsou poměry agrární, kteréž aby byly zlepšeny vydáno sice mnoho zákonů, ale ani jeden nešel od srdce a ani jeden nedotekl se pramene bídy. Lid hyne hladem a nakažlivou nemocí, obyvatelstvo klesá, bída roste.

Sčítání z r. 1834 podávalo následující výsledek 7,954.400 obyv. vůbec v Irsku a mezi těmi 6,431.000 katol., poměr 81:19. Když roku 1846 nastal hlad, klesl počet obyvatelstva neslýchaně, jak svědčí sčítání z r. 1861, kdy bylo veškerého obyvatelstva 5,798.967 (4,505.265 katol.) poměr 78:22. Půda irská čítá 16 mill. akrů vzdělaných a 5 mill. akrů vzdělání schopných. Tuto půdu má ve vlastnictví 19,547 statkářů, z nichžto jest 5.964 potomků loupežných dobrodruhů z dob Alžbětiných, Cromwellových a Viléma Oranského, již pod rouškou propandy protestantské okradli klidné Iry o vlastní jich půdu; v moci těchto majetníků jest právě polovice půdy celého ostrova; ostatní část 13.600 nabyta pozemků buď r. 1782 aneb až 1851, kdy vydán zákon, že prodložené statky fideikomissní možno prodati, čímž Irům nijak k pozemkům pomoheno nebylo, neb kdo Ir, ten chudák neb žebrák největší částí. A tak i statky prodložené dostaly se v moc špekulantů, již opět lid utiskovali a vydírali. Vlastníci velkostatků, jež právem nazývají Absentees (nepřítomní), hýří v Londýně a z Irska berou peníze pro své radovánky; ozveli se irský hlas proti nim, zavdává jen příležitost, že si irští lordové ve vysoké sněmovně stěžují na nevázanost Irů.

Jak „křesťansky“ zákony s Iry smýšlely, svědčí nejlépe zamítnutí projektu, aby vysušeny byly močály irské; tímto skut-

kem by se píli a spořivosti irské dostal kousek půdy a domoviny, a Irové by měli snad i zástupce sněm. Dán rozkaz zákonitý, aby nájemník irský platil dvě třetiny výnosu svému pánu ano, aby tento nájem byl zvýšen nalezl-li by nájemník prostředek ku zvýšení užitku z hospodářství. Až tam zašla lakotná závist Angličanů proti Irům kat., že odměněn byl denunciant, jenž usvědčil, že někdy předpisů těchto nebylo dbáno. Aby pak nájemník během času si nepomohl na pronajatém hospodářství, zakázáno, aby déle nájemník neužíval hospodářství než 31 let. Že při takých poměrech Irům při hospodářství nekynula vyhlídka v lepší budoucnost, jest patrné; zejména když opravené zákony spíše škodily než úlevy poskytovaly; ale ani obchodem nemohl Ir dojiti majetku, neb jako u nás na počátku našeho století byl obchod privilejem a předností společností, tak i v Anglii, kde Ir pro svou kat. víru byl již znamenán jako vyvrhel společnosti a zbaven, všech práv. Všelike projevení katolického naboženství bylo jako velezrada považováno. Tyto „zákony poenalní“ formálně neplatí, ale v pravdě lid jest utiskován stále, neb se změnila toliko forma zákonů ale podstata zůstala tatáž. — Irům velikomyslně dovolen přístup k úřadům, dán zákon „o chudobě“, dovolen prodej „zadlužených statků fideikom.“, ale tím nijak nebyly dány Irům prostředky k získání půdy, nebo chtěl-li si Ir úvěrem pomoci ku statku, šel v drápy jiné a věci poslední byly horší prvních.

„Absentees“ netoliko že promarňovali vymozolené peníze v cizině a ne doma, oni svěřovali a svěřují dosud správu statků prostředníkům, kteří, aby i sebe obohatili, utiskují ještě více. Výtěžek Irska obnáší 170 mill. marek, tento obnos jde ročně z Irska, a na tu summu se lopotí 3 a půl mill. obyv. a trpí hlad. 600.000 otců četných rodin (97 proc.) jsou toliko podruhy, kteří závisí na svévoli pánově. O těchto nových poměrech bylo se Gladstonovi vyjádřiti: „Zjednodušili jsme zákony proti nájemcům, ale vyhánění jejich jsme usnadnili.“

Ti, kdož nejsem závislými na blahosklonnosti pánově, přec mohou jen míti toliko hlad a bídu za ovoce práce své. Zákon podporuje smlouvu, kterou mimo nesmírný nájem i daně pánovy musí platiti a nad to na útraty vlastní hlídati lesy a vody. Za každý poražený strom bez vědomí pá-

nova 5 lib. št. (50 zl.) musí se platiti Nájemci ani není volno dle svého dobrozdání měniti símě bez vůle pánovy. Tak ku př. v Stallinamore statek vládou na 295 lib. št. ceněný, v nájmu musil vynésti 924 lib. šter., a nad to bylo celou daň pánovu nájemci zapraviti. Irsko jest úrodné a proto i nese větší břímě poplatků; poplatky ale rozvrhují místní úřady protestantské anglické, jaká asi zde spravedlnost oproti katol. Irům, jest patrno. — O chudinu Anglickou pečuje zákon, jenž dává chudým podporu v jich příbytku, ale ne tak v Irsku. Ir musí si jíti pro svou podporu do káznice, veřejného to ústavu, do káznice, jež mu jest z té duše nenáviděnou, kde oddělen musí žiti muž od ženy, dítky od rodičů, a tak připravuje zákon milosrdenství Ira o to nejdražší, o rodinu. — Když v r. 1847 vypukl veliký hlad, dovolil zákon dáti po moc i mimo káznici, ale jen těm, kdo ne mají čtvrt akru půdy. Malému polařovi ponechána volba; smrt hladem, neb potupná káznice. Mnozí odevzdali se v milosrdenství Boží, než by šli do přeplněné již káznice, kdež z 1.000 obyv. zemíralo týdně 25; mezi 116.321 obyvateli káznice zjištěno bylo, že 10.000 lidí hlavničkou ochuravělo. V této době vydán nový zákon „proti žebrotě a tuláctví.“ dle něhož každý, kdož na veřejném místě žebrol neb almnžnu přijímal, propadl trestu jednoho měsíce v káznici, jež byla spíše nemocnicí. V této době hladu a nemoci zákonem zakázáno otci opouštěti svou rodinu, tedy i tomu, kdož práci jinde přijímal, než při veřejných podnicích, kde již polovice obyvatelstva zaměstnána byla, nebylo než opustiti vlast na dobro. Konečně hrdá Anglie dovolila, aby se dala pomoc i těm, kdož mají čtvrt akru půdy, ale jen v káznici, z níž bez všech obřadu katol., bez požehnání církve, zbožnému Iru věci tak milých, denně vynášeli oběti zákonného milosrdenství, jež vykonává Anglicko. Takými zákony měli býti vyhubeni katolíci irští a měli býti vyobcováni z vlasti své. Ať dává Anglie nátěr zákonům svým jakýkoliv, ať hlásá světu svou lidumilnost, cestovatelům po Irsku neustranně hlásají rumy kostelů a klášterů, statků a chatrčí že tam spáchána nekonečná řada zločinů vládou samou. Vymlouvá se vláda angl., že vyzáblosti a nemoci Irů jest příčinou jich nemírné pití pálenky, že však Angličané sami tímto jedem civilisují zemi irskou, o tom se neděje ani zmínky; statistika však vy-

vrací tvrzení Angličanů, nebo ve Škotsku, (3 a půl mill. obyv.) spotřebovalo se 14 mill. 501.983 gallon (1 gallona = 4 pintám) pálenky, v Irsku (5 a půl mill. obyv.) 5,212.746 gallon. Jak se to v jiném ohledu má, nejvýmluvněji svědčí táž statistika, jež uvádí z r. 1854 v Anglii 210 vražd, v Irsku 2; krádeží v Anglii 2.140, v Irsku 44. Co jest příčinou mravní síly Irů? Toliko hluboká nezvratná víra, k vůli níž stali se obyvatelé požehnaného zeleného ostrova žebráky, psanci společnosti lidské, terčem úštěpků, ba i mučeníky. Tolik Irů opustilo již rodné břehy, že v severní Americe tolik se jich čítá, kolik jich v samé jich rodné vlasti jest, a cizina vlídněji přijala Ira než vlastní vláda jeho, kteráž jej nepostavila ani na roveň nejbídnějšimu otroku. Počet vystěhovalců páčí se na 9 mill., a tato veliká řada vystěhovalců v srdci chová nenávisť proti utiskovatelům svým a řadí se kolem Spojených Států. Naplňují hrůzou anglický parlament, ba kdyby nebylo mírnícího hlasu pastýřů katolických, dávno by spravedlivý hněv byl si zjednal průchodu. Dotud nelze míti spor za ukončený, dokud nebudou poměry irské upraveny tak, jak toho žádá jich katolické irské srdce; dokud bude trvati mrzké otroctví nájemců; dokud aspoň částečně nebude navracena odcizená půda potomkům pravých vlastníků, dokud nesrovnalost nebude aspoň z části urovnána. Veliký jest hřích, jenž spáchán na Irsku a proto může býti nepravost jen velkými oběťmi zmírněna.

Marný boj.

Jak dlouho povedeš boj ještě proti kříži odvážný voji? Kolíkráte asi zpět klesneš zahanben a vstaneš, ran svých tíží před světem taje smělymi lži hlasy.

Což nevidíš, že boj tvůj marný? Kolíkráte jsi v boj se dal, jak často silou tuří jsi počal bořiti zdi hradu církve svaté, vždy padl jsi, když's byl již u cimbuří.

Zpět ustup! Znáš snad asi starou onu báji, již Sibylla kdys světu pěla divá, že vrchy Říma samu věčnost přetrvají, a protož ustup, dokud času zbývá.

Zda víš, kdo stavěl církve pevný hrad, jež vzíti jsi chtěl již často, kdo as řídí boje

v tom hradu, v bojích kdo odjímá vítězství ti?
Věz! proti Bohu marné bouře tvoje.

Jos. Rejzek.

Hospice německý i český v Římě.

Úryvek „Z cesty do Italie“, kterou vykonal
i popisuje

Dr. Karel Řehák.

Hospic dell' Anima, nedaleko Tibera na levém břehu jeho, jest národní dům německý. Založen byl již okolo r. 1400; avšak v nynější své podobě pochází z roku 1511, v kterýžto čas byl slavnostním způsobem posvěcen. Vystavěn a obdařen jest z příspěvků, jež se sešly v Německu, ale nejvíce v Nizozemsku. Jindy bývalo zde bratrstvo, jež si obralo za účel, vzývati Matku Boží, jakožto Pomocnici ubohých duší v očistci, za kteroužto příčinou nazýval se přilehající k hospici chrám Santa Maria dell' Anima, jakoby řekl: chrám Matky Boží očistcové, odkudž povstalo nynější jeho pojmenování. Na tento původní účel chrámu pamatuje malé sousoší, jež se nalézá ve štítu. Vyobrazena tam totiž blahoslavená Matka Boží s Ježíškem, ku kteréz ruce své prosebně pozdvihují dvě nahé postavy, jež duše v očistci představují. Pod průčelím jest krásný portál s dvěma sloupy. Zvonice chrámu toho čítá se mezi nejkrásnější v Římě. Vnitřek chrámu vypadá jako nějaké slavné museum. Naplněn jest překrásnými náhrobky, po většině mužů o tento dům neb i o národ německý zasloužilých, a umělými malbami po celém stropě i na oltářích. Zejména krásný obraz nalézá se na hlavním oltáři, jenž představuje Narození Páně. Škoda, že při rozvodnění Tibera na dolejší části své byl poškozen. V chrámu tomto jest množství svatých ostatků, mezi nimiž zvláštního připomenutí zasluhuje rámě svaté panny a mučence Barbory. Pouť slavívá se zde dne 8. září, jakožto v den Narození Panny Marie. Jmeniny i narozeniny císaře rakouského konají se zde slavným způsobem, a bývá službám Božím v těch dnech konaným přítomno celé vyslanectvo rakouské v Římě. V zimních měsících bývá zde každou neděli německé kázání. Správu ústavu má rektor, jemuž ku pomoci jest více kaplanů, z rozličných diecézí vybraných, kteříž mimo to v Římě studiím bohosloveckým věnovati se mají. Nynějším

rektorem jest již jmenovaný příznivec a obětovný přítel poutníků českoslovanských Dr. Jänig. Rektor jest zároveň náležitým farářem všech těch, kdož a pokud se v tom domě zdržují.

Poutníci z Německa, ku kterémuž počítají se všechny země, jež k bývalému německému buntu náležely, tedy i poutníci z Čech, jsou-li chudí, mohou zde po tři dny bydleti i celé opatření míti, ač jest-li se náležitými vysvědčeními od svých duchovních správců vykáží, a skutečně jako poutníci v Římě se zdržují i chovají.

Sloužil jsem tu u postranního oltáře mši svatou, při které mi můj milovaný spolupoutník, pan stavitel Sigmund, opět ministroval. Z části ještě mezi mou mší sv. začala i u hlavního oltáře mše svatá, při které nikdo nezpíval, ale toliko po celou mši svatou varhany hrály, které ne jako u nás obyčejem jest, nad hlavním vchodem, ale po straně oltáře umístěny jsou.

Po mši svaté musili jsme všichni, kdož v chrámu dell' Anima sloužili, jíti ku snídání do prostranného sálu. Vele důstojný pan rektor dal tu vše tak zařídit, aby každý dle pohodlí mohl se nasnídati, aby nikdo časem nemrhal. Na dlouhé tabuli byla postavená malá „železnice“, a na ní „vagóny“ s všemi potřebami k snídání, tak že nebylo třeba přenášení, ale stačilo, aby jeden host druhému od jednoho konce ke druhému poslal „vlak“. Zařízení to originelní velice se mi líbilo.

Z Animy odjeli jsme společně s přetčetnými poutníky do poutního domu českého, jenž nalézá se v ulici „via banchi vecchi“, to jest ulici „starých bank“, nedaleko mostu, vedoucího k hradu andělskému, v místech, kde před věky bylo pohanské závodiště, zvané Kampus Martius, a křesťanské závodiště, totiž místo, kde odsouzení pro víru křesťané, musili mramory řezati a sekati pro nákladné stavby veřejné.

Český hospic tento založil přelaskavý otec vlasti Karel IV., na památku své korunovace v Římě, a sice v březnu l. P. 1378, tedy krátce před svou smrtí, která jej zachvátila dne 29. listopadu téhož roku. Veliký tento muž, jako založením university Pražské chtěl milým poddaným svým dáti příležitost, aby teprve v cizích zemích drobty učenosti i moudrosti sbírali nemusili, ale doma všemu vědění lidskému naučiti se mohli: tak založením památného

domu toho chtěl krajanům svým poskytnouti útulek v hlavním městě křesťanském, aby o poutích svých nemusili jísti chléb cizích národů, pro které v Římě z prostředků vlastních, aneb také ze štědrých obětí papežů a mnohých zbožných bratřev četné hospice čili xenodochie vystavěny i zařízeny byly, ale aby jako doma ve vlastním domě národním přebývati i ošetření míti mohli. K tomu konci koupil Karel IV. sice již l. P. 1368 při svém druhém pobytu ve věčném městě dům; když však pro rozličné nehody a kruté poměry časové vše sám do pořádku dáti nemohl, zvolil k dokonání díla toho slavné a bohaté pány bratry Petra, Oldřicha a Jana z Růže čili Rožmberka, kteřížto vlastními štědrými dary myšlénku Karlovu skutkem učiniti pomohli.

Český dům měl pak pojištěné řádné důchody na statech rožmberských v Olšině a Bezeticích. Měl též domácí kapli s oltářem, zasvěceným svatému Václavu a svaté Martě a vlastního kněze, jenž zároveň správu jeho vedl.

Avšak národní dům český nedočkal se slavných průvodů a četných poutníků, na jaké vznešení zakladatelé jeho počítali. Nastalé nešťastné rozbroje náboženské, rozdmýchané Janem Husem, jakož i z nich vzniklé sekty a později bludy protestantské a válka třicetiletá oloupily lid český nejen o poklad vroucí víry, ale i o bohatství časné, tak že zapomenul otců svých, kteříž ku hrobům svatých apoštolů putovali, a zde síly s hůry sobě vyprošovali. Tak zajisté činili naši svatí apoštolové Cyrill a Method, tak učinila blahoslavená Mlada, sestra vévody Boleslava III., která vyprosila na papeži Janu XIII. zřízení biskupského stolce v Praze l. P. 973, jakož i založení ženského kláštera benediktinek u sv. Jiří v Praze, kde potom sama jako abatyše za vzor svých poddaných žila i umřela, kde její svaté tělo posud se ukazuje. Tak učinil svatý Vojtěch se svým nejmladším bratrem Radimem, se svým bývalým učitelem Radlou a s pražským proboštem Petrem Velichem. I zalíbilo se tu světcům tak velice, že odřekl se biskupství svého, a zde jakožto prostý mnich v klášteře svatých Bonifacia a Alexia na hoře Aventinské dny života svého dokonati zamýšlel. Do Říma z pokání putoval s křížem a ukřižovaným v životní velikosti na ramenou známý umělec malířský i sochařský mnich a opat Božetěch ze Sázavy. Do Říma putovali

nově zvolení biskupové, aby čest vzdali Bohu na prahu apoštolském; ba mnozí biskupové čeští od samého dědice Petrova posvěcení přijali. Ano arcibiskup pražský Jan z Jenšteina nevrátil se ani odtud z pouti více, a pohřbiti se dal v chrámu svaté Praxedy.

Ovšem nelze nedbalost v putování do Říma počítati jen na vrub Čechů. Jindy musil každý, kdo odpustků milostivého léta dosíci chtěl, osobně pouť do Říma vykonati, tak že na příklad jubilejního l. P. 1300 na dva miliony poutníků Řím navštívilo. Ale již od čtrnáctého století počali papežové za jistých podmínek udíleti odpustků jubilejních i těm, kteříž do Říma nepřicházeli; a tím způsobem snadnějším nabývali odpustků jubilejních i mnozí Čechové. Taktéž zrážela mnohé od pouti do Italie nebezpečnost cesty, poněvadž panovaly tu časté mory; tlupy loupežníků, jež všemožným způsobem poutníky obrati se snažily, až úžasným způsobem pro četné války se tu rozmohly. Poutníků českých tedy nebylo, a v domě českém nacházeli proto ošetření příbuzní Poláci, až dům sám u Čechů přišel v úplné zapomenutí. Papež Pius V. l. P. 1570 ustanovil, aby se z důchodů českého domu 200 dukátů vyplácelo pro collegium germanicum, by v něm za ně vždy čtyři mladí Čechové vzdělávání byli. A když l. P. 1559 založen byl v Praze malý seminář svatého Václava, a prostředky jeho na vychování mladíků ke službě Boží nepostačovaly, vyžádala si jasná rodina Lobkovická, zakladatelka semináře, na papeži, aby nadání, jehož v Římě nikdo příslušný neužíval, novému, velezitečnému ústavu domácímu přenechal. Svatý otec Řehoř XIII. v to skutečně svolil, a se zavázal, ročně 600 římských dukátů čili skudů pražskému semináři sv. Václava pro chudé studenty vypláceti. Papež Sixtus V. ustanovení předchůdce svého nejen znova potvrdil, ale i důchod chudých studentů pražských ještě dalšími dary z pokladny papežské a z opuštěného hospice svaté Brigity rozmnožil, tak že celý obnos, jenž každoročně z Říma pražskému semináři se vyplácel, vzrostl na 1230 skudů čili 2774 zl. 24 kr. rakouské měny.

Tak se stalo, že římský hospic Karla IV. zůstal sice vlastnictvím Čechů, avšak jmění jeho užíváno k dobročinnému dílu jinému. Aby poutníci čeští v Římě strádati nemusili, zabezpečil jim papež Sixtus V. přijetí v římském hospici svaté Panny Marie

in Capella v čtvrti zatiberské, jemuž zbývající část důchodů českého hospice vypláceti kázal. Když papež Innocenc X. hospic Matky Boží in Cappella l. P. 1654 připojil k slavnému hospici di Trinita čili nejsvětější Trojice, jenž za péče svatého svého zakladatele i ředitele Filippa Nerejského úžasného a požehnaného ovoce přinášel, zabezpečil i českým poutníkům přijetí v hospici tomto.

Příčiněním nejdůstojnějších pánů biskupů česko-moravských, najmě ale Jeho Eminence nejd. pana kardinála Bedřicha, Jeho B. M. nejd. p. Dr. Karla Pruchy a obětovného Msgr. Dr. Jaeniga konečně k devítistileté památce biskupství pražského, l. P. 1873 ustanovil zvěčnělý, milovaný papež Pius IX., aby hospic v Římě zase dle vůle svého zakladatele zřízen byl.

Jmění hospice českého, jež hospic nejsvětější Trojice k rozkazu papeže ku správě česko-moravských biskupů vydal, jest toto: Domy naproti kostelu svatě Lucie in Gonalone čísla 127. až do 132., a v zadu na náměstí Piazza Sforza čísla 31. až 35., dále renty ročních 2786 lir *)

Od té doby pečnje se o to, aby hospic, pokud prostředky stačí, původnímu svému účelu byl navrácen. Zejména aby dům byl pro poutníky náležitě upraven, a vším potřebným opatřen. Krásnou domácí kapličku svatého Václava má dům již zařízenou; škoda však, že se k ní musí lézt až do čtvrtého poschodí, a že jest tak maličká! Vlastně jest to jen nevelký a nízký pokoj za kapličku upravený, a vším, čeho ku sloužení mše svatě třeba, opatřený.

Pomodlivše se tu před obrazem svatého dědice země české na krátko, musili jsme pospíchati odtud. Nebo poutníků bylo na sta, kteří zároveň s námi kapličku navštívit a ve vedlejším pokoji na adresu svatému Otci podepsati se chtěli. Mimo to bylo tu nesmírné vedro, že již venku slunce značnou část své dráhy bylo prošlo a náležitě pražilo, a i že v nevelkých a nevysokých prostorách pokojů, chodeb i schodů tolik lidstva se bylo nahrnulo.

Poněvadž na to dopoledne mimo popisování adressy žádné další ustanovení pro poutníky nám v známost uvedeno nebylo, a já jakousi záležitost pražských benedik-

*) Obšírněji o českém hospici pojednává spis: „Národní dům český v Římě“ od prof. Dr. Kl. Borového. Podíl Sv.-Janského Dědictví v Praze.

tinů Emauských u „svatého Pavla za branou“ vyříditi jsem se uvolil, najali jsme si s panem stavitelem drožku a jeli za bránu.

Bez smlouvání se tu nikde člověk neobejde, nechce-li býti pořádně napálen; proto smluvil jsem s drožkářem, že nás bude voziti za úředně vyměřenou taxu, totiž 1 liru 70 centesimů za hodinu. Avšak když jsme po půl třetí hodině jízdy k svému příbytku se vrátili, a já kočímu pětifrank čili pět lir do ruky dal, chtěl ještě dvě, udávaje za příčinu, že s námi až za branou byl, a když jsem mu je jakožto nezasloužené dáti se zpečoval, a odcházel, počal takový povyk dělati, že jsem mu raději ještě frank přidal, abych nestal se snad předmětem nějakého zneuctění, poněvadž již již zvědavci se stavili a křiku jeho naslouchali. Chlapík asi na tento případ byl připraven a proto své výhody užil. Prohnanost nejsou prý žádné čary; a když král je prohnáným v odírání zboží zádušního a obročí církevního, proč by měl býti snad nepoctivcem poddaný mu drožkář, když nějaký frank z cizince vyhuláká! Hned druhého dne setkal jsem se s kočím zase na ulici, a ihned se mi opět k službám nabízel. Obrátil jsem se od nestydatého.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Nic není slastnějšího než milovati Boha, ale tak, aby z lásky k němu mnoho trpěl. S. Ignat. in vita.

Všelikým štěstím člověka jest láska. Tak velikýs a za tolik platíš, zač stojí to, co miluješ. Prohlédej tedy koho miluješ, jestliže věc propadnoucí, sobě připravil jsi úpad, jestliže Boha, štěstí dosáhl jsi svrchovaného.

Milovati aniž chtíti trpěti jest zaháleti. Chtíti to jest, nikoliv láska; neboť této zkušený kámen tvrdý jest, jenž ukazuje rozdíl mezi pravou a lichou láskou. Sebe, nikoli Boha, miluje, kdo z lásky k němu trpěti se zdráhá.

Boha milovati uprostřed zdárností vezdejších nezasluhuje slouti ctností, toť i tělesnost může. Ale když nebe kříže srší, nad to více Boha a ty kříže pro něj milovati jest pravé ctnosti zkouškou.

Jako se třením vyluzuje z oblásku plámenek a tento vichrováním v plamen vzrůstá: tak

protivenstvím srdce pravých milovníků Božích ještě více se rozpalují. Proč tys chladný?

Tím více jest doufat v Boha, čím věci víceji zdají se býti zoufanlivé: kdež chybují pomoc lidská, tam se dostává božská. S. Ignat. ibid.

Kdež truhla jest naplněna až puká a stodoly úrodám nestačují, tam není naděje. Kde jest všeho žádoucího nad pomyslení hojnost, tam se Bohu nebývá důvěřováno, ale tvorům.

Zlřečený, kdo spoléhá na rámě tělesné. Kdožby se svěroval křehounké trtině, kdyžby mohl postaviti naděje své na sloupu nepohybném? I jména i síly naděje pozbýváme, když na prostředky spoléháme, jež vidíme.

Rád jest tomu Bůh, že nebezpečími jsme zmítáni; od pomoci lidské nás opuštěnu býti nechává, poněvadž naději naši sobě libuje a tomu se těší, že se o tom ví, že jeho pomocí naše věci stojí: Odkládá přispěním, aby naději zbystřil.

Ztratil-li jsi statky, jsi-li opuštěn ochránci, tehdy nejvíce důvěřuj; ochránce tobě stačí jeden, bez kterého žádný nic nemůže.

Koho práce o cizí spásu trvale zaměstnává, tomu vždy platněji pomůže pokorná skromnost než mocné postavení, i zvítězí ustupováním snáze nežli šermováním. S. Ignat. ibid.

Obmyslnost, která při dobývání hradů bývá nejplatnější, též v dobývání srdcí nejvíce působí. Aby hradové byli podmaněni a srdce pokorena, dobyvatel vrhne se níže k nohám dobývaného a schovaje se vedit podkopy; tak se vyvrací, coby síle zjevné bylo odolalo.

Málo ptáků nahnal by ptáčník do sítěk svých, kdyby dělal hromobití; lekal by hrozbami, nevábilby; na líbeznou píšťalku jest pískati. Seč není násilí, tato způsobí.

Člověka jímáme člověctvím; nikdo tak divý není, aby pokorou nebyl vybízen k milování, kdežto naopak vypínavost zplozaje nenávisť, a hrdá mysl za sebou táhne opovržení.

Jiné jsou prostředky duchovního válečnictví, jiné světského; toto zjevným a násilným odporem, ono ponižováním se cestu nachází k vítězství.

Více sobě važ spásy kteréhokoli člověka než pokladů všech světa veškerého. S. Ignat. ap. Ribad.

Co v nás jest nejdrahocennějšího, nejméně sobě vážíváme. Duše, která výkupem nesmírné

ceny byla získána, nemůže býti lacina leč těm, kteří nemají nic lacinějšího než sebe.

Pro spasení člověka Kristus nebe opustil; aby spasení pojistil, nelitoval svého Božství, zajisté za ně dal život i krev. Když nejmoudřejší ten kupcír spasení cenil tak vysoce, proč my o ně dbáme jako o jednu z věcí nejzadnějších?

Váhou patrně nepravou věcí vážíme. Věcí bezcenných, jakými jsou statky, učenost, sotnou a potnou prací celého života hledáme; pro spásu člověka všechna práce těžká příliš a nesnesitelná připadá.

Pozoruj na úsudek Boží: zač Bůh všecku světa moc pokládá? Zač my chmejří a hvižd: spasení člověčího však ještě teď žízní. Kromě sebe nad toto nemá nic milostnějšího, nic žádoucnějšího.

Neposkvrněné početí Panny Marie.

Rozprava věroučná na oslavu bližícího se svátku.

(Pokračování.)

Panna Maria počata byla bez poskvrny hříchu dědičného. Tak hlásají nejen sv. Otcové a učitelé církevní nýbrž i *papežové Římští*. Ježto pak, jakož sv. Eusebius dokládá, „při Stolci apoštolském ochraňovalo se náboženství katolické povždy a bez porušení,“ nutno velikou váhu klásti na vše, cokolivěk Stolec ten vynesl u věcech víry. A právě skála Petrova to byla, která chránila učení o neposkvrněném početí Matky Boží, strážcové nového Siona rozšiřovali je a hájili a vše na to vynaložili, aby potlačili mínění mu odporná. Již papež Sixtus IV. nabádal věřící, aby uctívali nedotknuté hříchem početí Panny Marie a zavedl svátek téhož jména v celé církvi, ježto do té doby toliko v některých provinciích se slavíval. Tytéž odpustky, které dříve uděleny byly věřícím oslavujícím slavný den Božího Těla, přislíbeny byly kněžím, když obětovali mši sv. a modlili se hodinky vznešeného toho tajemství, a i laikům po celý oktáv nového svátku udělovaly se odpustky, jestliže se skroušeným srdcem obcovali službám Božím. Sv. Otec Pius V. dovolil celému řádu bratří sv. Františka, aby recitovali hodinky denní, ve kterých zřejmě bylo vysloveno učení o neposkvrněném početí přesvaté Rodičky Boží. Jiní nástupcové sv. Petra v Římě, ochotně vyhovovali žádostem stavů zemských a panovníků katolických, aby směli celé říše a

země poroučeti ochraně blahoslavené Panny bez poskvrny hříchu prvotního počaté (tak učinil ku př. císař Ferdinand III. v zemích Rakouských a j.); schvalovali počínání duchovních řádů, kongregací a bratřstev, když sestoupily se ke cti neposkvrněného početí aneb k témuž účelu budovaly kláštery, nemocnice, oltáře ba i kostely; chválili muže zbožné a učené, kteří přísahou se zavázali neohroženě hájiti učení v církvi katolické se šířícího; dopouštěli, aby učiněna byla zmínka o neposkvrněném početí Matky Boží nejen v litanii Loretanské, ale i v předmluvě ke kanonu mše sv. Oproti tomu kárali papežové Římští co nejostřeji učení, že by sv. Panna nebyla vyňata při početí svém z hříchu Adamova. Pavel V. zakázal, aby nedávalo se průchodu mínění ve veřejných přednáškách, kázáních a jiných úkonech veřejných, jako by Panna Maria hříchu kdy byla podlehalá. Nástupce jeho papež Řehoř XV. rozšířil zákaz ten i na rozhovory soukromé a knihy jakékoliv. Alexander VII. konečně hrozil přísnými tresty církevními těm, kdo by se odvážili učení o neposkvrněném početí sv. Panny buď ústně aneb písemně bráti v pochybnost a kázal zmařiti knihy v týž rozum již sepsané.

I všeobecný sněm církevní v Tridentu konaný rozhodně přiznával se k učení o neposkvrněném početí blahoslavené Rodičky Boží potvrdiv výnos papeže Sixta IV., kterým vylučovali se ze svazku církve sv. kazatelové a učenci hlásající, že bludu jest vinen, kdo učení to za pravé přijímá. Sv. synoda Tridentská prohlásila dále, že nemá v úmyslu stanoviti učení církve o hříchu dědičném v ně pojímati blahoslavenou a neposkvrněnou Rodičku Boží. Pro potřebu a poměry tehdejší doby vyslovil tedy světoznámý sněm Tridentský, na němž účastenství měli zástupcové veškeré církve katolické, dosti zřejmě, že dalek jest toho, aby klonil se věrou svou k přesvědčení, že sv. Panna účastnou byla při početí svém viny hříchu dědičného.

Maria prosta byla hříchu prvotního již v hodině početí svého. O tom neklamné svědectví podává svátek neposkvrněného početí Panny Marie, jež zavedla církev sv. po celém okrsku svém. V církvi východní slavili křesťané záhy vznešené tajemství to dnem svátečním. Na západě ujal se chvalitebný zvyk ten teprve později, a sice nejprve v Anglii r. 1074. Sv. Anselm, arcibiskup Canterburský, rozšířil jej po celé

své diecési. Ve Francii oblíbila si památný svátek neposkvrněného početí nejdříve církev Lyonská a později okolo r. 1247 ustanovila synoda Tourská, aby slaven byl v celé zemi Francouzské Sv. Otec Sixtus IV. naporučil, jak jsme již dříve podotkli, aby svátek ten celou církví katolickou byl oslavován; nezavazoval však věřící, aby o něm obcovali službám Božím aneb ustávali od práce robotné. Papež Klement VIII. povýšil den ten za svátek druhé třídy; Klement IX. připojil k němu oktavu. Konečně sv. Otec Klement XI. vřadil jej mezi svátky zasvěcené a obdařil těmitéž výsadami, kterým těší se svátek Narození Panny Marie. — Církev sv. nevzpomíná početí žádného ze světců a světic svých, toliko blahoslavená Panna požívá zvláštní té úcty. Tím dosti zřejmě jest naznačeno, co smýšleti dlužno o blaženém početí její. Neboť, ježto „církev sv. neoslavuje nic nesvatého“, jak již papež Lev I. a po něm andělský učitel, Tomáš Aquinský, potvrzuje, nutno jest početí Panny Marie svatým souditi. Jsoucnost hříchu prvotního nebyla by měla církev katolická nikdy v úctě. Kdyby proniknuta byla věrou, že Matka Páně počata byla v hříchu Adamově, slavila by zajisté toliko narození její, jakož se děje u sv. Jana Křtitele. Tím, že obě církve jednosvorně světi svátek neposkvrněného početí Matky Páně, podán jest nezvratný důkaz, že veškerá církev přesvědčena jest o tom, co svátkem znázorňuje.

Sv. Panna při početí svém prosta byla hříchu prvotního. O tom svědčí i soukromá vidění, kterými vyznamenány byly nábožné a bohumilé daše křesťanské. Holdáme se toliko zmíniti o zjevení sv. Brigitty, poněvadž ono po přísné zkoušce došlo úchvaly dvou papežů (Řehoře IX. a Urbana VI.) jakož i sněmu Kostnického a Basilejského. Blahoslavená Panna poučila sama světici o tom, že početí její stalo se bez hříchu dědičného, že učení to proto není potvrzeno rozhodnutím církve svaté, aby poskytla se věřícím příležitost dobrovolně lásku svou k Marii osvědčovati. Právila dále Matka Boží, že početí její bylo „zlatou hodinou“, a to vším právem. Neboť jím větší čest prokázána byla Bohu nežli početím všech svatých, I'anna Maria nabyla v okamžiku tom více milosti nežli všichni svatí a andělé. Nám pak stala se hodina ona počátkem dlouho a toužebně očekávané spásy. Tož v každém ohledu

hodina ta zlatou zváti se může. — Neposkvrněné početí Matky Boží dotvrzují dále zvláštní události, které bez důvodů nemůžeme za nepravé prohlásiti. Dočítáme se totiž v dějinách církevních, kterak přísně byli trestáni ti, kdož odvážili se hlasu svého pozdvihnouti proti učení o neposkvrněném početí Panny Marie. Když Gerhard, člen řádu sv. Františka, v kázání svém brojil proti „novému“ článku víry a v brzku na to mši sv. sloužiti se jal, zjevila se mu Rodička Páně a vzavši mu z rukou sv. hostii napomínala jej, aby kajicně slova svá odvolal, chce-li hodným se státi služby oltářní. Jiný člen téhož řádu, kázal veřejně v chrámu Tolosánském proti neposkvrněnému početí Panny Marie. Mramorová socha Rodičky Boží, jež tu stála nedaleko kazatelny, odvrátila se jako s nevolí od kazatele, který v brzku na to oslepl a teprv obrátiv se na lepší cestu zraku opět nabyl. Alexander Haleský hlásaje slovo Boží na den neposkvrněného početí pravý opak jeho dokazovati se jal; byl však nemocí stížen, která rok od roku v týž den se vracela. Alexander učinil slib v tísní své, že sepiše knihu o nedotknutém početí a hle! nemoc jej opustila a více se nevrátila. Při smrti své opakoval neustále slova: „Maria, paní moje, všecka jsi krásná a poskvrny není na tobě!“ — Oproti tomu odměnění byli přemnozí za to, že postavili se do řady ctitelů Marianských a hájili blažené její početí.

Město Basilej navštíveno bylo morem r. 1439, tedy v době, kdy odbýval se tam pověstný později sněm církevní. Sotva že usnesli se otcové na tom, že za rozumné pokládati sluší učení církve sv. o neposkvrněném početí sv. Panny, zmizela pojednou nákaza. Opis výnosu Basilejského sněmu přinesen byl do kláštera Clugnačského a tam veřejně předčítán. V tu dobu ozdravělo téměř 30 bratří řeholních, kteří morovou ranou byli postíženi. Podobného cosi přihodilo se v městě Miláně. Když mor tam nejvíce se rozzuřil, uchýlili se obyvatelé s prosbou k sv. Panně a slíbili, že každoročně oslavovati budou svátek neposkvrněného početí její. Mor rychle se obmezoval a přestal úplně. V týž rozum učinil slib Ferdinand I. marně dobýváje Španělského města Granady a dosáhl v brzku, zač snažně byl prosil.

Přemnohé divy a zázraky, jež staly se především v našem století, zvýšili víru v neposkvrněné početí Rodičky Boží, Marie

Panny a nejvíce k tomu přispěli, že povýšena byla za článek věroučný. Již starší jakýsi spisovatel tvrdí, kterak obecné panuje mínění, že Bůh nepotvrdil žádného tajemství tak četnými divy a zázraky, jako blahoslavené početí Nevěsty své. Nebude od místa, zmíníme-li se o milostné medaili sv. Panny určené k účtě prvního tajemství života její, která r. 1830 vzala původ svůj v Paříži a za nedrahý čas po celém světě katolickém se rozšiřujíc srdce pravověrných křesťanů naplnila mnohými milostmi a dary duchovními. S dostatek trvám jest známo, kterak zjevila se Matka Boží mladistvé sestře řádu Milosrdných v Paříži a to v téže podobě, jak na zmíněné medaili se vyobrazuje. Hojnými paprsky, jež z rukou její vycházejí, ozářuje světa bář u nohou její tkvějící — obraz to prostřednice naší — a kolem spanilé její podoby čísti možno slova: „O Maria, bez hříchu počatá, pros za nás, kteří u tebe útočiště hledáme!“ Spolu přislíbeno bylo šťastné dívce z řádu milosrdných sester: Kdokoliv nositi bude při sobě odznak tento a nábožně opakovati slova jeho, těšiti se bude obzvláštní ochraně Matky Páně. Jak velice rozšířilo se užívání této medaile a jakých užitek přineslo tělesných i duchovních, netřeba zvláště dokládati. Stěží jen nalezl bys ve Francii a i v krajinách Německých rodinu katolickou, jejíž členové nenosí odznak ten na prsou a neuctívají vroucími vzdechy každodenně Pannu Marii. Kolik milionů křesťanů volalo již slova: „O Maria, bez hříchu počatá, pros za nás, kteří u tebe útočiště hledáme!“ Kdo by mohl tvrditi, že tak nepřipravovala se srdce věřících na šťastnou onu hodinu, kdy tajemství neposkvrněného početí sv. Panny povýšeno bylo za zřejmý článek víry. Víra v ně mocně osvěžena byla tím, že v měsíci prosinci r. 1836 založeno bylo v Paříži bratrstvo nejsvětějšího a neposkvrněného srdce blahoslavené Panny, které horlivě uctění její rozšiřuje mezi údy svými a za účel si vyvolilo vyznávatí a hájiti obzvláště požehnané její početí bez hříchu prvotného. Horlivé modlitbě bratrstva toho děkují přemnozí hříšníci obrácení své na lepší cestu a mezi nimi i proslulý P. Alfons Ratisbonne. Kdož by pak mohl se domnívati, že by Bůh, věčná Pravda, potvrdil milostmi tak vzácnými blud za pravdu vystavený a věrnými syny církve sv. horlivě uctívány. (Dokonč.)

D O P I S Y.

Z Hradce Králové, v měsíci listopadu 1881.
(Zesnulému druhu Jiřímu Jankovi, bohoslovcí
IV. ročníku v Hradci Kr.)

Ty ptáš se, co jej šlechtilo?
klid mysli vzácný, pevný,
jenž v zkouškách obstál sebe trpčích
a pilnost v práci bedlivá
a k jiným způsob laskavý
jak v slovích tak i skutcích.

Ano! druhu milený, dlouho ještě trvalo by, než vypočítal by básník všechny ctnosti, jimiž stal jsi se nám tak milým, tak drahým. Proto zaduj věterku z krajiny naší a zajdi dále, zajdi a pronikni chladnou tu zemi, jež kryje ostatky želeného našeho druha, zvěstuj mu vřelý pozdrav náš a vyříd' mu, jak často nesou se k němu vzpomínky naše. Vyslov mu, jak želají ho bratři jeho, z jichž srdcí všech jako jeden ozývá se hlas: Proč odešels od nás druhu milený, vždyť všichni milovali jsme tě láskou upřímnou a bratrskou, jakou i ty po všechnu dobu lnul jsi k nám. Proč opustils šik náš v době, kdy nejvíce třeba, abychom v počtu pokud možno nejčetnějším a nejodhodlaněji vyšli pracovat na vinici Páně, kde tolik práce a tolik bojů nás očekává? — Než byla to vůle Boží, jež odvolala jej z kruhu našeho a vědomí to stačí nám, abychom i tu kořili se nevyzpytatelné prozřetelnosti Božské. Netušili jsme ani zdaleka, když loučil se s námi, že posledně slyšíme jeho hlas a posledně že tiskne nám ruku na rozloučenou — pro vždy. A přece bylo tomu tak! Churavost, jež rostla s ním od útlého věku, dostupovala již tehdy svého vrcholu, ač netušil toho on, ni pozorovali jsme toho my, jen oko zkušeného lékaře dobře vidělo, kolik uhodilo. Snášeje odhodlaně kruté bolesti obveseloval se myšlénkou, že když někdy kráte přetrpěl podobné nemoci, že i nyní bude brzy zase dobře a proto s tichou resignací jako trpělivý Job snášel návaly bolesti, aniž dal se tím odvésti od pilných studií, které snad urychlily průběh jeho nemoci. Opravdu když zalétne duch můj k němu, kdy dlel ještě mezi námi, představí se mi vždy sedící sehnut u svého pultu, kdež pilně zaměstnán zapomínal na své bolesti tělesné, a jen když příliš ozvala se choroba prsní, povstal a odešel na krátko do zahrady, by pookřál a za chvíli opět ku práci zasedl. A když přece dopřál sobě

chvilky poklidné, rád obracel rozmluvu naši na předměty náboženství neb vlasti se týkající. Podařilo-li se mu to, tu býval ve svém živlu a se zápallem jaký může se jeviti jen ve věku mladistvém, mluvil o věcech těch, ve chvílích takových zaplálo jeho jindy vždy mírnost a upřímnost jevíci oko a zářilo jako tehdy, když se zálibou spočívalo na knihách, jež si právě od knihkupce přinesl. Každý, kdo jen trochu jej znal, zřel na něm též že celou duší lne ku povolání svému, že žije jen Bohu a vlasti. Jak upřímně miloval vlast a lid, mezi kterým vyrostl, toho svědectvím nejlepší jest, že nechtěl odloučiti se od něho ani když radili mu lékaři, by odebral se do lázní Gleichenberských v Štýrsku, zmínueť se o tom v jednom listě svém takto: „Já bych se tam umořil steskem po Čechách . . . a já jsem tak rád mezi naším lidem, ač s ním nyní mluvit nesmím, neboť prý mluvím-li, dělám to, co dělá člověk, chodí-li se zlámanou nohou.“ A při všech bolestech neopouštěla jej mravenčí jeho pile, ano i když zhoršil se neduh jeho tou měrou, že bylo mu ulehnutí a zříci se všech prací duševních, ještě i tu rád by byl pracoval; neboť želel nemálo té doby nečinně trávené a litoval, že těžko mu dojíti ideálů, jež utvořila si jeho bodrá mysl. Píšeť v jiném, as před čtyřmi měsíci psaném listě takto: „Teď teprve poznávám, když s nespokojeností vzpomínám na svou dlouhou nečinnost a na slabost práce neschopnou, co by se dalo dělati, kdyby bylo sil. Zaběhl bych daleko do svých smutných vzpomínek na minulý život svůj, vlastně živoření, napínání slabých sil, aby dostihly toho, co se před horoucí myslí vznášelo.“ Bohužel že nedopráno mu dočekati se doby, kdy možno by mu bylo skutečnovati a uváděti v život krásná předsevzetí! Všechny jeho snahy zůstaly bez užitku lidu našemu, pro který tak vřele bilo jeho srdce. S chladným jeho tělem pohřbeny jsou a v nivec obráceny i všechny jeho tužby a snahy. Církev i vlast byla by v něm nalezla tichého, snaživého a nadaného pracovníka, my ztratili s ním upřímného druha. Však nejen lásky naší požíval milený náš Jiří, nýbrž i úcty a lásky všech našich představených, kteří přáli si, by každá zpráva již obdržíme o stavu jeho nemoci jim též byla sdělena. Když pak přinesena byla zpráva, kterou zaslal starostlivý ošetřovatel jeho po všecken čas jeho nemoci důst. p. V. Uhlíř, farář Jesenický,

dojati byli představení naši neméně než my, a kdyby bývalo možno, všichni by byli vydali se na cestu, aby lásku svou k němu i tenkrát ještě projevili. Přece však alespoň dva totiž vdp. A. Suchánek, vice-rektor a vdp. E. Brynych, professor pastorkálky mohli se uprázdniti a jeti. V den pohřbu přichvátali i někteří okolní páni duchovní nedbajíce stáří svého. My všichni taktéž kvapili, abychom posledně ještě viděli jeho tvář a, abychom poznamenali ztuhlé jeho čelo znamením sv. kříže. Když pak stáli jsme již v kruhu kol jeho rakve a pohlíželi v ssinalý jeho obličej, divný cit, který vypsati nemožno, zmocňoval se nás, a slza za slzou vkrádala se v oči naše. A když již spouštěli tělesnou schránku jeho v chladné lůžko země ku věčnému odpočinku, volněji ještě vyronil se mnohemu tok slzí, jež byly nejlepšími důkazy naší oddanosti k němu. — Zesnuls druhu milený, když ani rok již nedělil tě od chvíle, kdy ruce tvé posvěcené rukou biskupskou poprvé pozvédnouti měly svaté tělo a s vatou krev Spasitelovu, na kterýžto okamžik každý z nás se těší a před nímž spolu se chvěje duch náš. Bohu zalíbila se duše tvoje a proto pospíšil vyvésti ji z tohoto slzavého údolí. (Moud. 4, 14.) S tělem tvým však nezhyne láska naše k tobě, památka na tebe žíti bude i tehdy, když z tělesné schránky tvé nezůstane ničeho, než hrstka prachu a popelu, bude trvati do posledních okamžiků našeho žití. Nyní pak již odpočívej v pokoji duše bohumilá a památka tvá budiž mezi námi požehnána.

—a.

Zesnulému druhu

(Jiřímu Jankovi, † 5. října 1881.)

Ty drahý bratře! byl's tak milý dobrý,
že měl tě každý z toho srdce rád.

Víš, jak jsme všichni vroucně k tobě lnuli
a tys nás opustil a odešel — spat.

Nic nedbal's toho, odchodem že svým
žal zbudíš v srdci, v duši mrazný chlad
svým věrným druhům, kteří čekali tě —
a opustil's je a šel klidně — spat.

Kdo tušil to, že nevrátíš se nikdy,
kdy's naposled nám ruku v ruce klad'.
Jen na krátko jsme dávali ti „s Bohem“ —
a tys nám odšel věčně-věčně — spat.

Kdy přišli jsme a viděli tě zase,
byl's v rakvi již a my ti prokázat

poslední jenom mohli ještě službu. —
Proč's opustil nás a odešel — spat?

Byl's chloubou naší, naděj matky-církve,
již chtěla vyslat na Boží tě sad,
neb hojná žeň a dělníků jest málo —
a tys ji opustil a odšel — spat.

Ty drahý bratře! byl's tak milý, dobrý,
že měl tě každý z toho srdce rád.
Víš, jak jsme všichni vroucně k tobě lnuli
než Pán tě volal a ty's musil — spat.

J - ý.

KRONIKA.

Z Prahy. Letošní 8. prosinec bude v annálech sv. církve velepamátným. Nejen že se bude obvyklým způsobem oslavovati neposkvrněné početí Panny Marie, ale v tentýž den prohlásí sv. Otec Lev XIII. čtyři služebníky Boží za svaté. Jsou to mužové, na které s hrdostí pohlížeti může sv. církev, která je odchovala. Blah. *Jan Kr. de Rossi* byl ozdobou římského duchovenstva a zvláštní perlou mezi kanovníky basiliky P. Marie v Cosmedinu, do jejichž počtu náležel. Otčina jeho jest příjemná krajina Ligurská; již jako pacholátko přibyl do sv. města, kde se stal vzorem stud. mládeži, po té okrasou římského lidu. Byl knězem mravů bezúhonných, neunaveným horlitem pro čest a slávu Boží, pilným dělníkem na vinici Páně, který dnem i nocí o spásu nesmrtelných duší pracoval. Byl se sv. Pavlem, „všem vším“ i ve zpovědnici, i na kazatelně, i v chorobnici a nemocnici, i v káznici, zvláště pak andělem dobrodějem byl Hospicí při kostele sv. Trojice, který určen jest pro poutníky a pro chudé nemocné. I dům chudých při kostele sv. Gally mohl by vypravovati o velečinech jeho. *Bl. Vavřinec z Brindisa*, č. řádu kapucin., byl muž v pravdě apoštolský, mocný slovem a skutkem, který se svatostí života spojoval neobyčejnou učeností. Osvědčil se jako řečník a rádce v nejdůležitějších záležitostech církevních. Byl častěji poslancem římsk. papeže, usmířil knížata křesťanská s církví a kráčel mocně vstříc zhoubnému proudu, který v času reformace chtěl uchvátiti všechny národy křesťanské. *Bl. Josef Labre* byl velkomyslný Francouz a zbožný Říman. Opovrhl tímto světem, a z lásky ke Kristu P. stal se dobrovolně chudým, rozdav

značné statky mezi strádající. Kde mar-nivost a nestřídmost zavládly, vynikl on nad jiné nejpřísnějším mrtvením těla. Ko-nečně bude připočtena k svatým a světi-cím Božím bl. *Clara a.s. Cruce de Montefalco*, kl. sestra ř. sv. Augustina. V nejútlejším věku již počala rozjímati o umučení a pře-hořké smrti Spasitele našeho. Za to se jí dostalo té milosti, že nástroje umučení byly jí vryty do srdce. Tak shledalo se po smrti blah. Panny, a každý až do dnešního dne může se o této stigmatisaci přesvědčiti. — V Římě konají se na počest čtyř oslavenců tyto slavnosti: Nejprve vydal kard. vikář Monaco t. zv. „Invito sacro“ čili povzbu-zení a vyzvání k účastenství církv. obřadů které se konají ve všech patriar., kolleg., farních a klášterních chrámech. Jestli to novena trvající od 30. listopadu do osmého prosince. Dále se poroučí, aby o druhé neděli adventní ve všech řečených a též seminářských kostelech se konal průvod a zpívaly se při něm litanie ku Všem Sva-tým. Osmého pros. v 11. hod. dopol. bude se zvoniti po celou hodinu všemi zvony věčného města. Všem udělí se plnomocné odpustky, kteří kanonisaci přítomni budou. Ku slavnostem těm zavítá do Říma mnoho biskupů, 360 se jich již opovědělo.

— **J. Emin. náš nejd. pan kardinál** ráčil pobýti až do 30. list. ve Vídni, 1. pros. odebral se z Vídně do Říma, kam druhého večer s důst. p. ceremonářem Ferd. Kalou-sem přibyl. Zpráva, že J. Emin. bude by-dleti ve Vatikánu, nezakládá se na pravdě. J. Emin. bude bydleti po celý čas pobytu svého v „Animě“. Zvláštního vyzname-nání dostane se nejdůst. našemu arcipa-stýři tím, že bude sloužiti mši sv. dne 11. prosince u přítomnosti papeže a Jeho komonstva (capella pontificia.), aby věřící, kteří pro nedostatek místa 8. pros. kano-nizaci přítomni moci nebudou, tímto způ-sobem odpustků církev. účastni se stali. Capella pontificia jen v řídkých pádech se děje, jako při úmrtí a při korunovaci papeže.

— Pobožnost **40hodinná** koná se až do 10. pros. u sv. Haštala, od 11.—15. pros. v Emausích.

— **Spolek Arimatejský** pochoval v měsíci listopadu 97 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, celkem letos již 1330 osob.

— Vys. důst. p. dr. **Vinc. Náhlavský** bude dne 8. pros. slavně instalován za probošta u Všem Svatých na hradě Praž-

ském. Installatorem jest vys. důst. pan kan. dr. Eduard Tersch, který v těchto dnech slavil 25. jubilaum svého jmenování za radu kn. arcib. konsistoře Pražské.

— Výroční pouť u **sv. Mikuláše** na Malé straně započne dnes o 5. hod. odpo-l. slavnými nešporami. Zítra o slavnosti bude ráno v 6 hodin mše „Rorate“ s exhortou, v 8 h. tichá mše sv., v 9 h. bude zpívaná Matura, v 10 h. kázání, v 11 h. pontifi-kální mše sv., kterou sloužiti bude vys. důst. p. kan. Karel Schwarz. Odpoledne o 3. h. budou litanie a v 5 hod. nešpory Po celý oktáv bude každodenně v 6 h. Ro-rate, v 8 h. zpívaná mše sv., odpo-l. o 3. h. litanie a v 5 h. nešpory. Slavnost ukončí se v úterý 13. t. m. v 5 hod. odpoledne nešporami a „Te Deum“.

— **Velechrám v Kolíně nad Rýnem.** Od roku 1821 sešlo se na stavbu tohoto chrámu dílem ze soukromých, dílem z ve-řejných prostředků 18 milionů mark, kte-réžto sumy bylo použito k opravě věží a chrámu. Sumy, které v minulých stole-tích na tuto nádhernou budovu byly vy-naloženy, činily nejméně 40 milionů mark.

— **Elektrické pohřbívání mrtvol.** V po-kročilých kruzích učenců, kteří se zálibou pěstují novoty na poli vědy, padlo v ne-milost rozhlášené pálení mrtvol. Trvá prý příliš dlouho, vyžaduje velikého nákladu a nedává přesné záruky, že by se popel ne-božtíkův nesmísil. Naproti tomu odpomáhá všem těm nedostatkům elektrické pohřbí-vání mrtvol a nad to důstojnější jest osví-cené doby naší. Jak se to má vlastně s elektrickým rušením mrtvých těl? Celá věc jest velmi jednoduchá. Obloží-li se mrtvola dostatečným počtem platino-vých drátů, vede-li se pak jimi elektrický proud, rozžhavlí se dráty až k 2000. stupni teploty, a z těla zbude toliko hrstka po-pelu. Ať žije síla elektrická!

— V konsistoři dne 18. listop. jme-noval sv. Otec **mnoho nových arcibiskupů a biskupů**, mezi nimi také metropolitu Bo-senského. Pak měl sv. Otec k novým bi-skupům řeč, jednaje zvláště o zřízení hier-archie v Bosně a Hercegovině. Arcibiskup Sarajevský, Josef Stadler, děkoval jménem všech jmenovaných biskupů sv. Otci velice krásnou řečí; děkoval mu zvláště za lásku prokázanou Slovanům v Bosně a Hercego-vině, slibuje spolu, že se bude církev bo-senská vždy pevně držeti skály Petrovy. Ten týden před vánocemi hodlá míti sv. Otec ještě jednu konsistoř, kdež mají býti

povýšení na kardinály arcibiskupové: Alžírský, Sevilský, Kolínský a Vídeňský.

— **Návrat do lůna církve katolické.**

Dne 24. listopadu učinila paní Aloisie Kateřina Neumannová, rozená Bäuerlová z Virtemberka, provdaná za muže katolického, v chrámu OO. Redemptoristů u sv. Kajetána slavné vyznání víry římsko-katolické. Již po delší dobu připravovala se horlivě k tomuto spásonosnému úkonu. Jmenovaného dne dostalo se jí toho štěstí, po němž tak vřele toužila. — O 5. hodině byly jako obyčejně loretanské litanie u milostivého oltáře Marie Panny ustavičné pomoci. Po té činil důstojný p. rektor k četně shromážděnému lidu vzletnou řeč. Poukázal k tomu, že naše církev jest pravá, jí že přináležejí pravé známky, jakožto církvi od Krista Pána založené. Mimo to vyličil, jaké štěstí jest to býti katolíkem, členem této dobré matky, jakých milostí nabývá každý katolík v lůně jejím, a jak především z toho jest se nám katolíkům radovati, že nám Pán Bůh dal dobrotivou a laskavou matku Marii Pannu. Ku konci povzbuzoval všechny přítomné, aby sobě tohoto štěstí vážili, a dobrým příkladem před celým světem víru svou vyznávali. — Bylo pozorovati, že řeč ta mnohé dojala. Po té činila jmenovaná paní vyznání víry vyslovujíc každé slovo nadšeně a zřetelně. Po ukončeném obřadu zapěl důstoj. p. rektor s assistencí „Te Deum laudamus.“ Též sluší podotknouti, že po ukončených obřadech, přišly její dvě dítky, které dříve dala po katolicku vychovati do sakristie, a jsouce radostí unešeny nad štěstím, jakého se milé matce dostalo, vřelé díky důstojnému p. rektorovi vzdávaly. Pán Bůh, račiž celou rodinu milostí svou vždy provázeti!

Z Ruska. (*Pronásledování katolíků*). Jak pevné víry musí býti katolík v carské říši, jak velkou musí míti tam mravnou sílu, nemá-li se zříci dědictví po otcích nejdražšího, jen aby se před bídou zachoval, ukazuje nejlépe případ následující, jež jeden z ubohých pronásledovaných ze života svého takto vypravuje: Pronásledování počalo rozkazem, aby dítě mé na novoroční den r. 1871. narozené, křtěno bylo popem šismatickým. Já vzdoroval vši silou. — Pop, ku kterému jsem byl poslán, ptal se mne, proč že nedávám dítě své křtiti ve víře pravoslavné, ano tak předepsáno jest. — I odpověděl jsem, že ani já ani dítě mé k církvi té nepřistupujeme. — Tu na-

zval mne buřičem, který špatným předchází příkladem. Musil jsem pak v témdni třikráte k němu jíti, až mne konečně do Biely k tamějšímu popovi poslal. — Tento mi odměnu přislíboval, dítě-li pravoslavi věnovati budu. — Já však rozhodně vše zamítl. — Když viděli nezbytí, hrozeno mi tresty, jako jsou: vězení, pokuty peněžité, deportace, a když i po té jsem se nechtěl podvoliti, započato pronásledováním, které ani do dnešního dne neustalo: Byl jsem nejprve k peněžité pokutě odsouzen; a jelikož mi i poslední šat a perinu vzíti chtěli, zaplatil jsem. Když jsem však více platiti nemohl, vše mi zabavili. — A když jsem šel jednoho jitra z kostela domů, byl jsem zajat, v Bielé do vězení uvržen a po roce do gubernie Chersonské převezen. — Pochod náš byl smutný, šli jsem v průvodě vojenském; na cestě tloukli nás pažbami beze vší příčiny, jen prý k vůli rychlejší chůzi. — V Brzesci byli jsme jednotlivě do pevnosti zavedeni. Na cestě stála voda až po kolena. Promočení byli jsme na košili a v obuvi plno vody. — Do studených kasáren bylo nás zavřeno 300 mužů. Byly právě vánoce, a jelikož po ledovém větru krutý následoval mráz — bylo na nás vše tuhé jako roh. — Jedině milosti Boží děkujeme, že jsme nezahynuli. — Z Nikolajeva hnali nás do Chersonu; na cestě jsme si ani kousek chleba koupiti nesměli. Dva dny jsme ničeho nepožili. — Když jsme přišli do Chersonu, tu hladu, mdlobou a ospalostí ani na nohách udržeti jsme se nemohli; i položili jsme se před vězením do sněhu. — Tu se nad námi slitoval žalářník, poskytuv nám 2 a půl libry chleba a teplé polévky. Druhého dne oznámil nám chersonský guvernér, že zde máme tlouci kámen na šterk. Odpověděli jsme, že jsme byli od práce odtrženi, z chalup svých vyvlečeni, tam že nyní naše rodiny mrou hladu, — a my že zde vůbec pracovati nebudeme. — I přiřkl nám pak denně 8 kopejek; po dvou měsících došel rozkaz, aby se nám ani na byt ani na stravu nedávalo ničeho. Pod policejní dohlídkou střežení, žili jsme v různých dědinách, které opouštěti jsme nesměli. — V jedné vesnici žil jsem 3 roky. — Často se zde pokoušel pop, aby mne k pravoslavi přiměl: slíboval mi hory doly, návrat do otčiny, hrozil však i deportací na Sibiř. Žena, u níž jsem bytoval, dala mi jednou kus chleba a slanečka. Pop, jakmile to pozoro-

val, přísně jí domlouval, mne hladovému chleba i slanečka z ruky vytrhl a sám požil. O velikonocích šel jsem do kostela v Chersonu, brzy však jsem byl odtud vyveden a před úřad postaven. — Představený úřadu dal mne na 24 hodin do chléva zavřítí a všichni jsme pak byli přísněji střeženi. — Dříve než jsem byl do chléva zavřen, vyrvali mi růženec, škapulíř a křížek, jež jsem na krku nosil. Pevně jsem držel tyto svaté věci a seč jsem byl jsem se bránil; šest mužů však mne na zem porazili a obecní písař přetrhl tkaničku, na níž tyto svaté věci visely. — Mimo to odňali mi velký krucifix a modlitební knihu; pak mne vedli k policejnímu komisaři v Chersonu a poté do vesnice Z. — Hladem stále trápen prožil jsem zde 11 neděl. Lidé, milosrdenstvím jati potají oknem mi něco k snědku podávali. — Hlad a bída tak mne zubožily, že jsem se ani přímo držeti nemohl. — Myšlenka na ženu a dítky spáti mi nedala. — Později byl jsem přísně ve vesnici policejně střežen. — Jen jedenkrát podařilo se mi pozornost dozorců mých odvrátiti, abych se do kostela vytratil; oni však mne dopadli, zajali a zavřeli do tmavé díry, kde jsem 3 týdny proseděl. — Dvakrát musil jsem do nemocnice — poprvé za příčinou ran, jež jsem dostal, podruhé pro silné zachlazení. V lednu jsem přišel do žaláře toho po druhé. Po několik dní nedostal jsem jísti. Jakás žena z vesnice přinesla mi teplý chléb, jímž jsem si nohy a ruce hřál, neboť byly velké mrazy a v mém vězení zima krutá! — Jísti jsem nemohl, neboť z úst se mi kůže sloupala. Podobně pronásledovali mou ubohou paní. Pak i poslední majetek mi vzali. — Hospodářství mé jest zničeno, jsem v zajetí, doma jen bída a nouze. Až pótud slova ubohého mučeníka. „Dzennik polski“ uveřejňuje jména 32 otců, kteří z gubernie Siedlské do Chersonu převezeni byli. Čtyři z nich na cestě zemřeli, bezpochyby že as od ran. — Ve farním okrese Korniském není prý ani jednoho katolíka, který by stlučen nebyl. Nejkrutěji vedl si velitel četníků jménem Glovinskij. Pěkné to poměry, a po tom se divme nihilismu.

Z Francie. (*Světlé a temné stránky církv. života v r. 1881.*) Dne 17. srpna vypraveno bylo sedm vlaků železničných s nemocnými do Lourdesu. Jízdné zaplatilo se z „Pokladu křesťanské lásky“, který tehdaž na 85 tisíc franků vzrostl. Byloť to právě,

v oktávě sv. arcijáhna Vavřince, opatrného almužníka Církve sv., jenž poklady církevní dříve rozdal mezi chudé, nežli lakotný ministr Římský mohl je do pokladny státní a vlastní kapsy uschovati. Nepřátelé Církve byli i v Paříži na čekání, avšak na štěstí zaměstnávaly je volby, tak že nezbylo jim času na lup a tupení. Mimo to musili se z plna hrdla namáhati, aby zjednali svobodu oněm rešťastným spoluobčanům, kteří pro politické pikle z „milené“ vlasti byli vyhostěni. Mezi nemocnými, kteří k místu Marianskému se ubírali, byli přemnozí slepci, hluchí, kulhaví, šlakem poražení jako zadnů Kr P. Na cestě navštívili hrob sv. Martina v Ligugé a chrám sv. Radegundy. V Lourdech obývala se slavná procesí, obětovaly slavné mše sv., konala nadšená kázání a jiné úkony bohoslužebné jako v letech minulých. Sv. Panna, která kdysi měla napsati jméno své na tabulku Bernardettinu, a na místě toho pronesla velebná slova: „Já jsem neposkvrněné početi“, pečovala i letos o to, aby zbožní poutníci radostí byli naplňováni na místě jí zasvěceném. Nemocní opět dosáhli bývalého zdraví, aniž by byl někdo jako kdysi Jindřich Laserre pronesl drzího slova proti pravdivé události. Proč by byla také poroučela Matka Boží: „Chci, aby lidé přišli sem ke mně!“ Vznešení páni a paničky za čest to pokládali, obsluhovati nemocné nebožáky. — I ďábel pořádá si poutě a hostiny a divy při nich činí, ovšem že zcela jiného druhu. Na zelený čtvrtek l. r. sešlo se v Boulogne 13 mladých darmochlebů, po výtce Angličanů, kteří si předsevzali nápodobiti: „Poslední večeri Leonarda da Vinci. Podobné hody slavilo 40 zednářů ua Veliký pátek. Za týden zastihla prvnější hodovníky mocná ruka Páně. Jeden z nich, který Krista Pána nápodobil, na smrt se rozstonal. Dopravili jej do nemocnice a tu oddělilo se tělo jeho od kostí a v hrozných bolestech vypustil ducha. Ošetřující jej lékař, ač protestant a známý racionalista, přiznává ochotně, že patrně v tom zřítí prst Boží. Soud lékařův je i v tomto případě, jakož při prohlašování světců, velice závažný. Rouhaví napodobitelé sv. Apoštolů pozbyli ovšem veškeré mysli a s třesením se domnívají, že během roku i na ně řada dojde. K pohoršlivým hodům velkopátečním pozván byl taktéž jakýsi majitel menší loďe a to proto, že teprve nedávno zasvětití se dal v tajemství zed-

nářská. Před jídlem volán byl na svou loď; i musil slíbiti, že vezme sebou zásobu masa a že v duchu přítomen bude ostatní společnosti. Všechny odznaky křesťanské, jež na lodi se nalézaly, obrazy Krista Pána a Matky Jeho, byly odstraněny a nahrazeny erby zednářskými. Lodník jeden naříkal si marně, že tuší veliké neštěstí. Místo modlitby zanotována byla marseillaisa. Loď se ztroskotala a nezachránil se ani muž; 63 sirotek pyká za bezbožnosti otců, není-li to spíše štěstím jejich, že je ztratili. Obě události vešly již v přísloví. Zemřeli někdo náhlou smrtí, ptají se sousedé: „Nebyl to jeden ze třínácti aneb hodovníků velkopátečních?“ — Jak daleko dostoupila nenávisť nepřátel církve katolické ve Francii, dotvrzuje nařízení purkmistra Lilleského, který trestem pohrozil kněžím, odváželi se zaopatřovati nemocné v rouchu církevním. Za důvod bere moudrý ten otec města, že to veřejná demonstrace, když občané provázejí kněze k domu nemocného hlasitě přítom se modlíce. V katolické Francii musí se tedy Pán nebe a země skrývati zrakům věřících, když spěje k nemocnému, aby mu poskytl útěchy a pomoci! — Pohoršením veřejným nazývají čest a chválu vzdávanou Spasiteli světa! Když lůza vypřáhne koně u vozu Gambettova a na nerozumnou němou tvář si hraje, to není veřejná demonstrace.

Literární oznamovatel.

— „*Pravdou k životu*“. Sváteční, nedělní a příležitostné promluvy od Václava Beneše, kaplana na Klčanech. Díl I. V Praze. Nákladem knihkupectví B. Stýbla. Cena 1 zl. Stran 201. S velkým potěšením vítáme promluvy výtečného vypravovatele Beneše, v nichž jeví se ryzí láska k církvi a lidstvu a jež plynou mu z péra, jakoby zlata ukrajoval. Doufáme, že na pokračování dpp. spolubratři nebudou dlouho čekati. Vezměte a čtete, a poznáte slechetného svého Beneše, jehož jste si již tolik zamilovali. P. Bůh dej mu zdraví!

— A. Malčevského „*Marie*“ opět vydána v jazyku českém. Přeložil krásnou báseň tuto, která jméno Malčevského nesmrtelným učinila Jan Nečas. Ilustroval ji chvalně známý akad. malíř Jos. Scheivl. Překlad jest správný a podává se šťastným výsledkem krásné myšlenky pověsti ukrajinské v jazyku českém. Za

velmi slušnou úpravu děkovati jest kněhkupectví Kobrovu.

— „*Lapač včel*“ Povídka ze západu severní Ameriky. Podlé J. F. Coopera pro dospělejší mládež českou upravil Vojtěch Podhorský. Nakladatelé: Rohlíček a Sievers, knihtiskárna v Praze. Str. 142. V povídce této líčí se dobrodružné příhody bělocha, jenž na území indiánském v pustých lesích po medu divokých včel slídí a s divochy v různé styky přichází. V chýži jeho shromáždila se po vypuknutí války mezi Angličany a spojenými obcemi celá společnost bělochů, mezi nimi i misionář. Ukutný náčelník Indiánů rozplamenil kmény divochů k zavraždění všech bělochů, Když však misionář, maje umřítí, vrahům svým Krista kázal, jim odpustil a za ně se modlil, obměkčila milost Boží srdce divokého náčelníka jenž od té doby na zachránění ostatních bělochů pomýšlel. Po mnohých velice dobrodružných a nebezpečných příhodách vyvázli běloši pomocí jeho z rukou divochů. Náčelník stal se potom zbožným křesťanem. Vypravování jest velice zábavné a poutá čtenáře až do konce; tendence povídky jest ušlechtilá a křesťanská, proč se spis tento velmi dobře za vánoční dárek hodí. Knížka ta v tuhých deskách ozdobena jest třemi barevnými obrázky, úprava jest vkusná a cena mírná.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Edmund Jos. *Tanzer*, senior ř. prem. v Teplé, dne 25. listop. 1881 (nar. v Einsiedl-25. června 1795, prof. 1. listop. 1819, vysv. 6. srpna 1820).

Vyznamenáni jsou:

p. Frant. *Strauch*, far. v Niederhausdorfu,
p. Frant. *Hoetzel*, far. v Ebersdorfu,
p. Hugo *Schiel*, prof. náb. při gymnasiu, ve směs v hrabství Kladském, obdrželi expositorium canon.

Uprázdňené místo:

Kapitulní děkanství u Všech Svatých na hradě Pražském, od 27. listop. 1881.

Milodary.

Pan Jos. Kabeš v Čisté „Spolku neposkvr. Početí bl. P. Marie“ ku podporování katolíků v říši Turecké 1 zl. Zaplať Pán Bůh.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřijímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Kardinal Eduard Borromeo

a styky jeho s poutníky slovanskými v Římě
r 1881.

Dne 30. listopadu b. r. o druhé hodině spoledne skonala zbožně v Římě J. Emin. kardinal Eduard Borromeo, poutníkům slovanským, kteří letos v měsíci červenci při slavnosti cyrillo-methodějské v Římě přítomni byli zajisté dobře známý. Vřelá a účinná láska v Pánu zesnulého kardinala vůbec, zejména pak rozličné a nikoli nepatrné oběti a služby, jež nedlouho před svou smrtelnou nemocí poutníkům slovanským prokazoval, povzbazují nás, abychom aspoň několik poznámek na jeho památku do těchto listů vložili. Máme také za to, že tyto krátké poznámky všem dotčeným poutníkům, kteří jen poněkud do bližšího styku s kardinalem Borromeem přišli, budou vítány. Na prvním tedy místě klademe zde v překladu krátkou sice, ale vydatnou chvalořeč, kterouž papežský list „Osservatore Romano“ ode dne 2. prosince č. 275 o kardinale Borromeovi uveřejnil podávaje zprávu o jeho úmrtí. Právě tedy o něm: „Život kardinala Borromea jest celkem jakýsi dějepis rozličných ctností a zbožných skutků; život jeho jest celkem jakási apoštolská činnost evangelická ku blahu mládeže, kterouž si zvláště oblíbil, a kteréž neustále nejen hmotná ale i mravní dobrodiní prokazoval ve školách, ve spolcích, v bratrstvech, v rozličných vzdělávacích besedách atd. Kard. Borromeo uměl vždy nových, útlých a šlechtitných prostředků a způsobů vynalézti, kterými k sobě mládež za tím svatým účelem přivábil, aby ji vyrval z nebezpečnosti nevěry a mravní zkázy. Přístup do jeho

příbytku byl vždy a vždy římským jinochům volný, v domu jeho zdomácněli mladíci římsí pokládajíce jej za svůj vlastní dům otcovský. Nad smrtí kardinala Borromea bnde se nejen v Římě truchliti; ale úmrtí jeho způsobí daleko široko hluboký a bolestný dojem, poněvadž jméno jeho bylo velice po světě známo, bylo také vůbec ctěno a žehnáno. Život svůj, jenž celý věnován byl k slávě Boží a sv. církvi, skončil kard. Borromeo smrtí svatou, smrtí spravedlivého. Smrt tuto předcházela dlouhá a bolestná nemoc, ale i tu snášel a přetrpěl hrdinskou odevzdaností do vůle Boží. Tak zní úmrtní chvalořeč listu „Osservatore Romano“. Pohřeb v Pánu zesnulého kardinala byl v pátek odpoledne, dne 2. prosince. Mrtvola jeho byla z paláce knížete Altiera (piazza del Gesù) v průvodu převezena do kostela sv. Karla Borromejského, jenž v hlavní třídě římské al Corso stojí, kdež se nad ní obvyklé pohřební obřady vykonaly, a pak byla dále na hřbitov římský, jenž Campo santo sluje, a vedlé basiliky vatikánské se nachází, zavezena a tam pochována. V pondělí dne 5. pros. ráno o 10. hod. konaly se slavné exequie čili pohřební služby Boží za zemřelého kardinala a sice opět v kostele sv. Karla Borromejského. Stěny prostranného chrámu tohoto byly smutečnými čalouny zdobně upraveny, a v prostřed chrámu vyzdvižen byl velký katafalk, okolo kteréhož množství rozžatých svící v pěkném pořádku stálo. Velkou mši sv. de requiem sloužil při četné assistenci Monsignor Folicaldi, biskup efesský a kanovník basiliky vatikánské; ale absoluci u katafalku vykonal pak děkan sv. koleje kardinalské J. Emin. kardinal di Pietro. Přítomni byli také JJ. Em. nejdůst. kardinalové Schwar-

zenberg, Nina, Mertel a Randi. Dále několik předních prelátů z dvora papežského, a hojný počet biskupů, kteří se za příčinou svatořečení čtyř blahoslavenců v Římě právě nacházejí. Dostavili se též někteří vyslancové u dvora papežského, deputace rozličných katolických spolků, ústavů a bratrstev římských a mimo to i velký dav lidstva, tak že celý prostranný chrám byl naplněn. Proslulý mistr Dominik Mustafa řídil výtečně zpěváky papežské provázející velkou mši sv. zpěvem alla Palestrina.

Kardinál Borromeo zemřel po uplynulém 59. roku stáří svého. Narodil se v Miláně dne 3. srpna 1822 a sice z téhož velmi starého a proslulého rodu šlechtického, ze kteréhož pocházel sv. Karel Borromejský, bývalý kardinál a arcibiskup milánský. V mladistvém věku vstoupil do stavu kněžského. Jsa v 46. roku stáří svého, jmenován byl od papeže Pia IX. kardinalem-jahnem r. 1868. Za název uděleno mu bylo jahenství sv. Víta a Modesta. Roku 1878 stal se pak kardinalem-knězem pod názvem sv. Praxedy. Jmenován byl také arciknězem papežské basiliky vatikánské a prefektem sv. kongregace, jenž veškeré záležitosti téže basiliky má na starosti. Mimo to byl ještě údem čtyř jiných sv. kongregací, protektorem jednoho řádu mnišského a četných jiných ústavů, spolků a bratrstev katolických. K těmto životopisným poznámkám připojíme nyní ještě několik zpráv o tom, do jakého styku kard. Borromeo se slovanskými poutníky přišel, když v měsíci červenci letošního roku ku slavnosti cyrillo-methodějské do Říma přišli. Kard. Borromeo vytknul sobě, mimo jiné četné práce své, za zvláštní účel, účinkovati vždy k tomu všemožně, aby nejen v Římě a v Itálii vůbec, ale i v jiných od Říma sebe vzdálenějších zemích víra katolická mezi katolíky samými vždy víc a více se oživovala, a aby na základě živé víry i mravy křesťanské v jednotlivých stavech společenských se rozmáhaly a upevňovaly. Mezi rozličné vhodné prostředky k dosažení téhož cíle vedoucí pokládal kard. Borromeo zejména dobře zařízené a moudře provedené nábožné poutě na posvátná místa vůbec, a zvláště také do Říma ku hrobkám knížat apoštolských. V oboru těchto poutnických záležitostí nabyl během času mnohých a vzácných zkušeností. Byl jsem toho sám svědkem, když vypravoval, jak hlubokého dojmu takové poutě na katolíky z rozličných stavů, národů a zemí

za posledních let již způsobily. Za tou příčinou ujímal se tedy vždy velmi horlivě všech oněch četných průvodů poutnických, které za posledních let z Francouzsko, ze Španělska, z Anglicka, z Německa, z Ameriky a z jiných ještě zemí do Říma přicházely, aby tam hrobky knížat apoštolských a ostatní místa posvátná navštívily, a viditelné hlavě církve Boží, sv. Otci svou oddanost a úctu osvědčily. Dotčeným průvodům poutnickým sloužíval vždy prostranný příbytek kard. Borromea za hlavní středisko v Římě. Byť svůj míval v druhém poschodí rozsáhlého a velkolepého paláce knížete Altieri-ho, jenž na náměstí zvaném piazza del Gesù se nachází. Uskromniv se sám na několik nejpotřebnějších komnat, propůjčoval milerád ostatní prostranné síně a komnaty své rozličným spolkům a bratrstvům katolickým k valným hromadám aneb obecným poradám. A tak také mívaly i syrchu dotčené průvody z jiných zemí do Říma přichozí v jeho bytu své hlavní středisko.

Když tedy v prvních měsících letošního roku na jisto již bylo uzavřeno, že se z rozličných kmenů slovanských četní poutníci do Říma k slavnosti cyrillo-methodějské odeberou, vyzval sám nynější sv. Otec Lev XIII. kard. Borromea a jej za to výslovně žádal, aby poutníkům slovanským podobné podpory a pomoci popřál, jako ji vícekrát již jiným průvodům poutnickým poskytoval. Z události této, kterouž mi sám kard. Borromeo vypravoval, vysvítá opět zřejmě, jak bedlivě sv. Otec Lev XIII. pečliv byl o poutníky slovanské. Kard. Borromeo svolil arciť s největší ochotností ku přání a žádosti sv. Otce, následkem čehož byť jeho za hlavní středisko římské pro poutníky slovanské byl prohlášen. Tam do paláce „Altieri“, do bytu kardinálůva mohly se tedy všechny listy, telegramy, časopisy, noviny a ostatní jiné zásylky pro poutníky slovanské ze všech zemí slovanských zasýlati, a skutečně se tam také v hojném počtu zasýlaly. Na žádost sv. Otce sestaven byl mimo to zvláštní výbor hlavně z kněží slovanských v Římě bydlících, kteří se pak o tom častěji společně radili, v kterých římských místnostech by se jednotliví poutníci slovanští dle stavu svého ubytovati mohli, a jaké přípravy se vůbec k slavnosti cyrillo-methodějské v Římě konati mají. Tentýž výbor zasýlal pak z Říma potřebné zprávy do různých zemí slovan-

ských mužům, kteří se tam se zařízením průvodu poutnického do Říma zanášeli. Tyto schůze a porady výboru římského konaly se tedy v paláci „Altieri“, v bytu kard. Borromea, a sice za jeho přítomnosti a pod jeho správou. Ano kardinal Borromeo nebyl toliko radou svou a jinými hmotnými prostředky výboru slovanskému nápomocen, ale postaral se i o to, že několik šlechtických a obětovných mladých pánů římských zcela zdarma a z pouhé lásky k dobré věci v mnohé těžké a obtížné práce se uvázali, aby pro příchod poutníků slovanské všecko dle možnosti zařízeno a ostatní přípravy pro budoucí slavnost cyrillo - methodějskou zavedeny byly. Byl jsem sám toho očitým svědkem, kterak se dotčení mladí a vzdělaní pánové římské při úkolech jim vytknutých namáhali, aby pokud možná všecko do pravého pořádku bylo uvedeno. Pozoroval jsem také nejednou s jakou opatrností, klidností myslí ano i s jakým sebezapíráním si počínali, když se jim neočekávané zmatky a překážky v cestu postavily. A to byli právě tací mladí, vzdělaní pánové římské, již pod vlivem kardinala Borromea k podporování všeobecných zájmů katolických vycvičení byli. Když pak poutníci slovanští do Říma již přišli, byly síně a komnaty kardinala Borromea od rána až pozdě do noci neustále pro ně otevřeny, každý poutník slovanský měl do nich volného přístupu. Z pošty donášelo se tam každodenně celých balíků rozličných listů, novin slovanských a jiných ještě zásylek. Utkvělo mi dobře v paměti, že jsem ještě nikdy a nikde tolik novin a časopisů v rozličných řečích slovanských sepsaných pohromadě neviděl, jako právě v Římě za času slavnosti cyrillo-methodějské, a sice v síních kardinala Borromea.

V síních těch scházívало se každodenně, jmenovitě večer několik set poutníků: jedni tam své listy z domova hledali, jiní tam časopisy a noviny slovanské čítali, jiní opět se tam v přátelském hovoru společně bavili, mnozí tam opět přicházívали, aby se osobně s jinými vynikajícími muži slovanskými seznámili, kteréž dříve jen dle jména znali, jiní zase tam docházeli, aby se společně o tom poradili, které památky a místnosti římské zejtřejšího dne chtějí navštívit atd. Bylo to skutečně velice zajímavé dívati se na tuto četnou směsicí rozličných krojů slovanských a osobností z různých stavů, počínaje od vysokorodých knížat až

na chudé poutníky. A když některý vznešenější pán do síně vstoupil, buďsi to kněz neb světský, tu bylo slyšeti zvědavých poptávek, kdo to asi jest a odkud do Říma připutoval. A mezi touto četnou a pestrá směsicí procházívал se obyčejně sám kard. Borromeo v průvodu dvou neb tří svých známých, kteří mu za tlumočníky sloužili, aby s jednotlivými poutníky slovanskými rozprávěti mohl, když se mu představovali. Poutníci, kteří ho dříve neznali, a jej tuto ponejprv uviděli, žasnuli očividně nad touto nelíčenou jednoduchostí, upřímností a laskavostí, s kterou je kardinal ve svých síních vítal. Leckterý poutník netroufal si z počátku ani věriti, že by to sám kardinal Borromeo byl, a proto se znova u svých známých poptával, je-li to skutečně sám kardinal Borromeo, který z tak vysokého rodu šlechtického a z příbuzenstva sv. Karla Borromejského pochází. Na tom všem nepřestal však kard. Borromeo. Zařídil tedy ještě na své vlastní útraty zvláštní zábavu hudební ve svých síních na počest poutníků slovanských. Sezval totiž některé z výtečných zpěváků a hudebníků římských, kteří pod vedením proslulého mistra hudebního Augusta Moriconi-ho jednotlivé arie z vlašských zpěvoher mistrně zpívali aneb na houslích, na harfě a na pianu jiné komposice vlašské velmi dovedně provozovali. Tato hudební zábava děla se před slavností cyrillo-methodějskou, která 3. července počala. A poněvadž se všickni poutníci slovanští do síní kardinalových na jedinou vejíti a se v hudební zábavě na jedinou účastniti nemohli, děla se zábava po dva po sobě následující dny, prvního totiž a druhého července. Mnohý z poutníků slovanských slyšel tu s podivením, jak výtečně Vlaši zpívati umějí. K těmto hudebním zábavám dal kard. mimo program i zvláštní latinský věnovací nápis jakožto památku na slovanskou pouť do Říma vkusně vytisknouti a mezi poutníky rozdávat. Svou vřelou náklonností a úslužností k poutníkům slovanským osvědčil kard. Borromeo konečně i tím způsobem, že jim sám, jakožto arcikněz papežské basiliky vatikánské nejsv. svátost oltářní podával, když společně ku stolu Páně v téže basilice přistoupili. Hospodin Bůh náš milosrdný a dobrotivý račiž mu za to za všecko hojnou odplatu tam na věčnosti uděliti!

Jan Kr. Votka.

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

Tolik platí věc, kolik platnosti ji Bůh přistvořil. S. Ignat. ap. Bart.

Náramně se mýlívá, kdo po barvě o věcech soudí. Zkušený měnec rozeznává diamant od skla. Ten jest nejvzdálenější od omylu, kdo vahou Božské mysli všecko váží. Všecko-li co se leskne za zlato drží mysl tvá, ouvech, kolikráte bude podvedena!

Nic není dobré, leč co vede k dobru svrchovanému. Bůh cílem naším jest, k němuž tihneme, v němž věčně pokoje užívati budeme; cestu, která k němu vede, za dobrou drž, miluj, zvoluj; která od něho odvodí, od té co nejdále utíkej, byť růžemi stlána byla.

Zlatý klíč přemálo k účelu napomáhá, zamčených-li prostor neotvírá: lepší jest nám klíč železný, jemuž nižádný zámek neodolává. Cenu věci ovšem nečiní barva, ale k účelu prospěšná způsobilost.

Pohříchu, jak velice bloudíme! Všecky věci Bůh poddal výběru člověčímu, ale aby prostředky byly vedoucími k Bohu.

Běda, kdo těch proti Bohu užívají! O tolik jest každá věc horší, oč jistěji pryč odvádí od Boha.

Že dobří dobře, zlí zle na zdraví se mají, mě těší; onino aby sil neumalenyých k Boží slávě užívali, tito aby znásobenými neduhy k Bohu byli doháněni. S. Ignat. ap. Ribad.

Nevíme, co se tají v nemocech dobrého. Pod chrastavou korou tají se sladký dřev, jen umějme z bodláků vyšťarati sladkost tuto, med z tymiánu, z nemoci zdravot vyluzovati. Způsob jakýsi zdravoti jest nebyti zdravým.

Ano malatní tělo, okřívá duch. Mnohé polepšila nemoc, jež by zdraví bylo na záhubu přivedlo. Jako tmy přispívají k zvýšení skvělosti, tak nemoci k životu lepšímu. Od svých vad opouštění bývají, kteří jich opouštěti nechtěli.

Samo upotřebení věc činí dobrou. Ať nechutná, jen když prospívá; též lék svrchku našich úst po chuti nebývá; ale poněvadž naděje o něm jest, že prospěje, bývá libován, dychtivě brán. Co může touha po zdraví tělesném, proč by nemohla touha po zdraví duchovním?

Jsi nemocen? Raduj se, hřešiti nemůžeš. K loži jsi poután? Času máš dosti, aby se navracel do srdce svého. Neduživíš? Bídu člověčí uvažuj, uvažuj věčnost, ana před dveřma jest. Jak veliká dobra odtud přicházejí!

Kdyby Bůh třebas i štěnce představeným tobě učinil, ty neodpírej; rád po něm jako po svém vůdci a života mistru z uložení Božího postupuj. S. Ignat. ap. Nigron.

Když ten beze strachu za holí jde, jenž ví, že jest řízena od vidoucího, proč by ne snadno bylo následovati štěněte, kdyžby toto řídil při spravování nás Bůh, jenž oko jest všecek: leč bychom méně dávali na Boha než slepec na pachole, jemuž se hotově svěruje.

Poslušnost jest veliká ctnost, ale tak velika nebyla by, kdyby člověk nejdrahoccennější částku své osoby, svůj úsudek, skrze ni Bohu neobětoval, ano svůj za Boží nesměňoval.

Z chatrnosti velejšího přirůstá poslušnosti cena a o tolik jí přibývá, oč menší vzácnost odporučuje toho, jehož jsme poslušní. Zdeť i úmysl čistější i víra celistvější býti se doličuje.

Toho obdržuje poslušný, jež Boha samojediného zvláštností jest, že totiž chybovati nemůže. Strídnici moudrosti Boží jest poslušnost, jedna i druhá stejně jest neomylna.

Prospěšno jest neodkládati na zítřek ničím, co dnes dokázati můžeš. S. Ignat. ap. Bart.

Filippovi Macedonskému jméno Velikého přibýlo neodkládáním na zítřek ničeho, co by dnes konáno býti mohlo; toto umění zákonem býti má křesťanu, jemuž nikdo zítřka neslibuje.

Nemilujeť váhavých podniků milost Ducha svatého, v těch věcech obzvláště, jež chváleny býti nemohou, leč jsou-li vykonány. Zdvojuje cenu díla, kdo výkonu svému přidává rychlosti.

Kolikráte uškodilo odložení! Co věci na jiný den poodložených zůstalo naprosto neuděláno! Mrzká to zabylost, pokutou celé věčnosti splácená, aniž kdy dosti splatná.

Dílo dobré kazí se odkladem; odkládání totiž jest obyčejem jednak toho, jenž nemá vůle, jednak toho, jenž sobě věc ostouzí. Jakým průtahem konání ctnosti se odkládá, takou měrou chvály pozbývá. Nikoho pouhá předsevzetí světcem neučinila.

Před štědrým večerem.

Ještě zejtra vespíte se
do růžova, do syta,
a Ježíšek milostivý
vesele k nám zavítá.

Byť i venku sněhy padly,
na silnici, na cestu,

najdeť on ji bez optání
ku vesnici, ku městu.

Bude jen se poptávati
po té drobné mládeži,
které jeho sladké srdce
celé cele náleží.

Povede jej světlo lásky
po chudičkých po chatách
stejným chvatem, stejnou touhou
jak po skvostných komnatách.

Radujte se dítko zlatá,
už se blíží, už je tu,
ať se chutě vaše srdce
odívají do květu!

Samé růže, samé kvítí
ať jsou vaše dušičky,
abys se zalíbil Jemu
národe můj maličký!

Ježíšek aj milovaný,
takto rád k vám zavítá
přijde štědře a nadělí
všeho, všeho do syta.

K. Š.

V paláci a v chatrči.

Palác; na divanu sobě hovící
dáma vzdychá, všecka v roztoužení:
„Ach proč už zde vábná zima není
s plesy, divadlem a milou sanicí.
S koncerty a klouzačkami na ledě,
s toiletou měnivou dle mrazu.
s hostinami lukulského rázu
a s dýchánky ve přátelské besedě.
Ráda jsem, kdy v naší krajině
žezlem máchne zima vládkyně...
Přijď už, pospěš svatý Martine!“

Za městečkem nízká chatrč — holátko
zpuchřela a k pádu nachýlena,
v ní pak chudá opuštěná žena,
tiskne na svá nádra choré robátko:
„Ach už smutná zima stojí v zápraží
klepe na dveře a skulinami
oknem slepeným, stěn šterbinami
chladný, ostrý vítr na nás doráží.
Meluzina pláče v komíně
dříví, chleba třeba rodině...
Ještě sečkej svatý Martine!“ J. Ježek.

Hudba a dary Betlemské.

(Dle slovenských koled.)

„Pojďme do Betléma vizme tu věc,
kteráž se stala, o níž Pán oznámil nám!“
Tak povzbuzují se pastýři, kolem Betléma
ponocující u svých stád. I jdou a klonili
se Pánu. — I „salaš“ se zvedá ročně a
„báčové“ vstávají ze spánku, by pozdravili
„novotného“ Pána; nejdou však s rukama
prázdnýma, nýbrž bujná obrazotvornost
vkouznila do rukou jejich nejrozmanitější
dary, jaké jim skytá stádo a půda jejich,
rozličné nástroje hudební, by nebylo smut-
no nově zrozenému. — Pastýř ze spánku
probuzený volá: „Seberte si instrumenta,
truby, harfy i prezenta; hrejte jak se komu
líbí!“ —

Jinde už „na bubny bubnujou a na
dudy hrají, že se Krístus narodil, z toho
radost mají.“

Průvod již se seřaďuje, jen báča tu a
tam do stanů křičí: „Vem Janku svou
píšťalu, při jesličkách si vyskakuj vesele!“
— „A ty Kubo a Vaculo nemeškaj, na
gajdičky a husličky zapískaj!“ — „Marti-
nek zahrá na cimbály a Mikeš na var-
hany.“ — „Tomášku měchy táhni!“ —
„Budem Kristu zpívati a muzicirovati.“ —
„Honzíku vem housličky, kajdy Jiříku, Lukši
pospěš s harfou, Šimku trubku vem!“ —
„Jan bude hrát na fajfarku a na píšťalku.“
— „Karlíčku flandraver pískej, fagot ne-
nechte a Ondřeji vem valturny!“ —

Pastýři došli zatím Betléma a spustili
svoji hudbu. „Eliašek s Nikodemem trúbí
na polní,“ — „Jan na furyju piská pěkně
nad míru,“ — „Kuba hraje na fajfarku,“
— „Janek na trumpetu,“ — „Honzík na
pištec,“ — „Kubík brzo naštemoval violu,
Samek na vrať dudal.“ — Ale chudákovi
Karlíčku se nedařilo, nebo „s kolovrátkem
jde od jesliček zpátkem“ a „Honzíček ne-
měl šmytec namazaný, musil tak nechati.“

Nejen pastýři ale i ptactvo Ježíškovi
zpívalo, nebo „sem sem ptáčkové, lesní
žáčkové, sem ouhrnkem lítají, stvořitele
vítají i také ctějí.“ — „Hrdlička tam při-
létla, pěkně zakukala.“ — „slaviček, malý
ptáček, roztahuje zobáček, že mu něco
poví,“ — „strnad se ohlašuje a jiným
oznamuje,“ — „žežulka z lesa vylítla,
kuku, holoubek sednul na bání, dal se silně
do houkání,“ — „kohouti zas na všech
stranách kokrhají, šperlinci zase na stro-
mech štilipají, slavičci v půl noc zpívají.“

Byl tam též „stehlíček, téže kalus, slyšet i herlíček, též i sovy.“

Bylo to radostí, bylo to veselí za takové hudby! „Cnp, cup, cup, hopsasa, hopsasa, tu se zvedla všecka chasa, cup, cup, cup, to bylo skákání, to až do bílého svítání. Ježíšek maličký se jim smál, na ten jejich tanec se díval. Všem požehnání dal bez meškání.“ —

Však pastýři nepřicházejí s prázdnou; nýbrž co jim pole, brav přinášejí, obětují svému Pánu. Jeden chystá „patáček neb trojniček,“ druhý vybízí, by vzali s sebou „dobrou, hustou smetaničku i také krupičku pro jeho hubičku, dejte rosičku,“ neb „masného koláče“. Ježíš narodil se v chudobě, proto „dáte-li co, dejte brzy, mouky trošičku, na dobrou kašičku.“ Kdo ničeho sám nemá, trostuje se, že „dá aspoň Ježíškovi hubičku“. — „Dej bobů Mikulo a ty řepy Vaculo, přines v kapsi v rychlosti ze všechnej upřímnosti. Janošku v střecháčku přines hrachu s hruškami, dej jablíček s trnkami.“ — „Já mu dám, kterou housku dostať mám.“ Nic se není Ježíškovi nouze báti, neb „Vávra nese hrnec mléka, Mika tvarůžky.“ Táže se kdosi, co já mu dám? „Vem žinčice (syrovátky) do láhvice a hodný kus paženice, to mu dáš.“ — „Ondra vezme hrudu syra sladkého do sajdáka nějakého hezkého.“ — „Smetany, šošolice dá báča náš Martin hned s radostí — „a mladý Južena dvě klobáse.“ I děti pastýřů Jezulátku dary chystají: „Filípek cukrkandru, Venoušek zase mandlů“ — „František dá nasmažiti šišek, jeho strejček Jakúbek dá mu stříbrný zúbek,“ — „malá Helenka vezme s sebou dobré vínko“. — Běta košíček v něm pět jablíček, Kačenka medu hrníček, Zuzanka šálek tvarohu.“ — „Antonišek húsku nese“ — „Kubíček pecen chleba“ — „byla by vděk bílá múka, vezme Júra do klobúka.“ — „Suchých hrušek s planičkami, suché hříby Bartek daruje.“ Děvčátko malé košíček plný oříšku donese Ježíšku“. — „Apolenka dá žemličku, Baruška povijánek. Lída smetany džbáněk.“ — „Ty Kubíku udělej pár syrečků maličkému panáčku!“ — „Monika kramářova cukr, mandle, fíky má, a Mařenka šenkýřova pivo, víno dá, Anastásie kupcova mandle, piškoty; Barbora řezníkova jitrničku udělá.“ — „Bětuška perník přinesla pacholátku, Judita citron, pomoranč mu předkládá.“ — Co pak my mu dáme? Táží se pastýři. „Mám já kdesi v seně hnítky, vzpomene si jeden, a „já

dám mu dvě klobáse, jedno pleco,“ volá druhý „anebo jakú buchetku,“ křičí jiný. „Já pak mu dám pět homolic.“

Když tolik nanese darů, nebude Ježíšek hlad trpěti; ale v chlívě zima mu jest, třeba tedy o jakési pohodlí, teplý oděv postarati se. Ale hle! „l'olda se třese, kolíbku nese, Evička ji pěkně ustele“ a „Li duška nese pěknou podušku.“ — „A ty milý kožušníku nechej všeckého a ušij ty kožušeček pro maličkého. Ty přines mu ten teplý ciplíček (kožíšek)!“ — „Dorotka nese plínku,“ — „Baruška povijáček.“ — „Zuzko vem lohtušku bavylněnou!“ — „my mu dáme kůžičky“ — koupíme mu širáček. by nenastyd' chudáček, (koupíme mu kleštičky, aby drancal hrníčky). „Švec sobě poskočí a se raduje, že Ježíškovi bůtky daruje.“ — „Hospodář dá župečku, hospodyň košulečku, a dževčátko běží za ňu, nese mu čapečku.“ Hospodyně chtějí ho řádně vypraviti jako nějakou nevěstu, nebo jedna dává, „kusy plátna na ubrusy,“ — peří proň dere Verunka,“ a „Evička hed bavné mu pentle dá.“

Není již budoucímu Spasiteli trpěti hladu a zimy, ale pastýři chtějí zásobiti svého Pána, snad stádo mu zjednati; nebo jeden daruje mu bělounkou ovčičku; ovčičku s jehnátkem, beránka s cimbálem.“ Joza „dá mu jehnici“ nedbaje, že „budou broukať řezníci;“ — „Barta jehně, Vávra kozle,“ — jiný nese „Ježíškovi podarovat hrdličku.“ — „Vyberte mu tučné dva barany!“ — „Kubík dá mu kozlátka,“ — jiný „nese taky ve třech klecích pláky“, v jedné slavička, v druhé stehlíčka, pěkného, šedého vrabečka,“ — „pár hrdlíček a potom pár křepelíček.“ — „Vemte šítu slámy!“ Chudák ničeho nemaje nese aspoň „v hubě dva klasy.“ — „Honzík běží s ovčetem, Martin za ním s kůzletem, Marta za ním s kuřetem, Matěj s housetem.“ — „Kačka přinese jahničku gomolů“ (bezrohů). — „Machu vezmi kačenu pod svoji halenu, jen ji nezaduš.“ — „Ty mladé zubkyně všechny mu dám, ty staré brakyně doma nechám a jednu bahnici doma nechám.“ —

Pastýři přišedše k chlívu skládají své dary a pozdravují Ježíše: „Quando morieris a zas v nebi orieris, pozvi též naše duše do věčného salaše.“ Přišli i bez darů ničeho nemající a tážají se: „A co medle my dáme Ježíškovi svému, obětujeme svou duši, nebo patří jemu.“

Ježíšek „leží chudičky na slámě, vůl

a oslíček ho zahřívají, nebo jsou to jeho dvořané.“ — Maria „vařila by kaši, ale nemá z čeho, pro mlíčko si poslat nemá koho; musí Josef sám přinést, Ježíškovi kaši uvařit.“ Pastýři úplně se odevzdávají do vůle Ježíšovy řkouce: „Pod tvů správu je salaš, šak bez tvej vůle více nebudem pít žinčice.“ Zalíbil se jim „novotný panáček“, proto radí se vespolek: „Vezmeme to dítě domů na salaš, a bude ho opatrovat báča náš.“ — „Ježíšek k nim mluví, quamvis sitis mi chari, jestli cantaveritis, chariores eritis. Cantemus, cantemus!“ — *A. D.*

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování.)

Na prahu žaláře stanul bývalý hejtman královský, Jan Městecký. Kvetoucí tvář jeho stahovala se k soucitnému pohledu, když vetchého starce uzřel před sebou, ačkoliv v oku byl bys čisti mohl utajenou radost z osudu nové nevinné oběti. Rychle přikročil k němu a pojav jej za ruce pozdvihl ze zpuchřelého sedadla.

„Jsi to skutečně ty, důstojný pane?“ pravil jako udiven a pohlížel směle do tváři Šebířovy. „Co se to stalo? Jak sem přicházíš? Jakž tomu dávno, co jsem byl hostem tvým v Klášteře a nyní nalézám tě v poslední jizbě svého hradu!“

Otec Šebíř ani slovem neodpovídal, avšak mlčení jeho bylo mnohých slov výmluvnější.

„Bojím se,“ započal znova pan Městecký a pustil ruce Šebířovy z rukou svých, „bojím se, abys se nedomníval, že k rozkazu mému se stalo, o čem teprve před chvílí jsem se dověděl. Neměl jsem ani tušení, že by statečné vojsko naše vztáhnouti mohlo ruce na skrovný váš majetek. Rci, kterak se přihodilo, že nešetřili svobody vaší a odvážili se uvrci tebe do vězení, či jak jinak mám nazvat tu temnou komnatu?“

Přes rty guardianovy nepřešlo opět ani jediné slovo odpovědi. Klidně hleděl na mluvčího a dával tím patrně na jevo, že prohlíží smýšlení jeho, které strojenými slovy snažil se zastříti. Mlčky káral jej ze lži a pokrytectví. Než pan Jan nedal se tím másti a znenáhla blížil se jádru rozmluvy své.

„Měl jsem v úmyslu vyjednávati s pa-

nem Stradovským, zdali by hotov byl vstoupiti v řadu zemanů zdejších, kteří obrali si za úlohu vrátiti pokoj zemi naší opuštěné zradou bývalého krále Sigmunda. Za tou příčinou vyslal jsem přítele svého pana Lacemboka na Stradov. Než čeho jsem se nejméně nadál, stalo se skutkem. Pan Aleš opustil hrad svůj a odebral se s rodinou tuším že na Javorné. Či bych se mýlil?“ dodal jako pro sebe a sledoval napjatě tahy tváře starcovy, jako by z nich vyčísti chtěl opravu slov svých. Než neznamena je tu změny nižádné děl po krátkém pomlčení: „Nikoliv, vždyť mi to sám syn jeho sdělil, mladý Jan Stradovský!“

„Mohl bych promluvit několik slov se šlechtným panicem tím?“ otázal se pojednou stříbrovlasý kmet přerušuje řeč pana Městeckého.

„Promluviš? S panicem?“ ptal se rozpačitě a zdlouhavě bývalý hejtman městský. „O zajisté! Avšak poshov, zdá se mi, že včera opustil město. Tak alespoň mi bylo řečeno.“

„Zanech všech oklik pane a rci mi přímě, proč uloupiti si dal dobrého mladíka rodičům?“ pravil vážně guardian a schýlená postava jeho náhle se vzpřímila.

Pan Městecký na krok ustoupil a udiveně pohlížel na vězně svého.

„Vše mi známo a proto na prádno by vyšlo, kdybys vymlouvati chtěl řadu nešlechtností, které poslední dny na pánech mých byly spáchány.“

Hněvem zarudlá tvář páně hejtmanova se znenáhla vyjasňovala. Vědět předobře, že by v brzku minul se cílem rozmluvy své, kdyby nepotlačil zlost a prudce si vyjel na ctihodného kmeta.

„Co to praviš? Jak ti mám jen rozuměti? Já že dal uloupiti mladíka rodičům jeho?“ zajíkal se pan Městecký. Patrně chtěl získati několik okamžiku, aby novou lží mohl předchozí lež podeprít.

„Kdo vyslal smělého mladíka Viktorina s družinou tvých vojinů na čekání do lesů Stradovských?“

„Viktorin ze Svidnice chtěl říci? Ten stojí ve službách Prostovlasových!“

„Či vojsko obsadilo a vyplnilo hrad Stradovský, dědičný majetek dobrotivých pánů mých?“ tázal se opět Šebíř a hlas jeho svědčil o vnitřním pohnutí.

„Páně Jindřicha Lacemboka z Chlumu,“ odvětil pan hejtman a oddechl si. Ulehčilo se mu nemálo, že obě otázky tak dovedně zodpovídal. Ihned v zápětí jich

chtěl těžiti z mělké své moudrosti. „Ostatně jsem hotov škodu tu nahraditi, dovím-li se bezpečně o místu, kde se pan Aleš nyní zdržuje,“ pravil hladě si vous a opět významně pohlížel na starce.

„V tom nemohu ti býti nápomocen!“

„Běží tu o prospěch jeho a celé rodiny, dokládal Městecký. Víš předobře, jak horliví jsou vojinově naši a vůdcové jejich. Nebude-li státi pan Aleš v naší ochraně, snadno by opět mohl doznati škody na statcích svých. Pověz mi, pane, vím, že ti to tajno není, kam se uchýlil?“

Otec Šebíř pokrčil na odpověď ramenoma.

„Zboží jeho bude rozebráno a na potřeby válečné obráceno, jestliže ještě tento týden o pobytu jeho se nedovíme,“ horšil se pan Jan Městecký.

„A zviš-li o něm, nebudeš šetřiti ani svobody jeho, jako syna jeho již jsi uvěznil,“ namítal guardian.

„Kolikráte chceš opakovati urážku tu?“ zvolal nevrle zeman a udeřil prudce rukou na jilec meče svého. „Ohledni se kolem a obmezuj jízlivé řeči své, aby nepykal té prostěrekosti!“

„Svědomy káralo by mne z hříchu, kdybych mlčel vůči tobě o zločinech, které návodem tvým byly páčány.“

„Ustaň starče, ať nezapomenu se nad šedinami tvými,“ horlil pan Městecký a z očí sršely mu blesky hněvu. „Přišel jsem k tobě jako přítel a odejdu, abych tě soudil! Nikdo posud neodvážil se tak promlouvati ke mně, jako tys to neprávem učinil. Sobě sám to přičítej, jestliže ponechám tě nadále osudu, který tě až sem, na tato místa přivedl.“

Otec guardian klidně vyslechl výbuch hněvu hejtmanova, a když byl dokončil výhrůžná slova, odvrátil se od něho a přistoupil k oknu.

Od paty mohutných hradeb schylující se stráň porostlá byla hustými křovinami. V ranním stínu jejich prozpěvovalo čilé ptactvo veselé písně. Břehy Chrudimky zakryty byly vysokými olšemi a topoly. Od levého břehu řeky prostíraly se kvetoucí zahrady až k širokým třpytným rybníkům. Za nimi zelenaly se pole a louky, jež teprv nízkým lesem se ukončovaly. Obory a dubiny vystupovaly umělým věncem do výše a zabraňovaly pohledu do hor a roklín, jež daleko na jih se táhnou. Zrak Šebířův přenesl se přes pole a lučiny a uprostřed tmavých lesů hledal Klá-

šter a hrad Stradovský. Zasmušil se déle v tu stranu pohlížeje. Širokou polní cestou blížil se od Slatiny zástup žoldnéřův. Dokonali zkázonosné dílo své a vraceli se ku městu, aby přijali nové rozkazy. Šebíř bezděky odvrátil se od smutného toho divadla.

„Dopřej mi žádoucí samoty,“ pravil téměř prosebuě vida, že pan Městecký posud se nevzdálil.

„Ještě několik slov a odejdu. Než na odpovědi tvé závisí i tvůj odchod z tohoto místa. Neměl jsem vlastně v úmyslu nyní již sděliti toho s tebou, pravil a vyňal z kabátce svého pečlivě složený list. Bylo by lépe bývalo, kdyby pan Stradovský byl přítomen. Ježto však se zdráháš úkryt jeho mi označiti, nucen jsem rychleji přistoupiti k důležité věci té. Pamatuj na osud a stáří své,“ dodal ještě a podával rozvinutý list Šebířovi.

Guardian přijal mlčky list, obrátil se tváří k oknu a pozorně předčítal si slovo za slovem. Pan hejtman ohlížel se zatím po tmavé světničce a škodolibě se usmíval.

„Dostačilo by ústní svolení,“ pravil konečně nemoha se již dočkati odpovědi, „avšak pro větší jistotu chci tě žádati, abys list ten stvrdil svým podpisem. Neříkám hned, můžeš se ještě rozhodnouti.“

„Jsem rozhodnut!“ zvolal Šebíř vracaje list. „Kdybyste poklady světa shrnuli k nohám mým, kdybyste v zlatohlav mne oděli a na trůn posadili, nedopustím se zrady na řádu mém, kterému slavným slibem pro celý život jsem se zasvětil. Zboží kláštera našeho patří Hospodinu a nikoliv mně. Svatokrádež páše, kdo drzou rukou si ho osvojuje. Já měl bych svoliti, aby mezi nepřátele církve svaté byl rozdělen? Já, který jsem byl ustanoven strážcem jeho? Aj, toť věru více, než klidnou myslí možno vážiti! Špatně mne znáte! Poslední krůpěj krve raději vycedím, nežli bych jediným pohledem, neřku slovem, schvaloval násilnické vaše počínání. Tak, věz to dobře smýšlím dnes a poslední dech můj nechť hlásá tobě: Věren zůstal Pánu svému, věren zůstal jedině pravé choti Syna Jeho, církvi svaté, služebník ostražitý, kterého našel Pán an bdí a chrání svaté Jeho dědictví. Zde, zde vezmi list svůj a znič jej okamžitě, neboť dochová-li se věků budoucích, bude svědkem vaší podlosti, bude hlasatelem neklamným, že jste strojili vzpouru proti Bohu a svatým radám Jeho.“

Vytřeštěným okem pohlížel pan Mě-

stecký na vězně svého. Zdálo se mu, že postava jeho roste, vráskovitá tvář se vyjasňuje, zrak leskem nadpozemským se plní. V prvním okamžiku nebyl slova schopen. Bezděky přijal list, avšak vypadl mu z ruky na zem. Pozdvihl jej ze země a zvolna složil.

„Budši,“ pravil konečně, „povrhl si dobrou vůlí mou, podlehněš hněvu mému!“

To řka odkvapil z vězení.

(Pokračování.)

Neposkvrněné početí Panny Marie.

Rozprava věroučná na oslavu končícího se svátku.

(Dokončení.)

Blahoslavená Rodička Boží, Maria Panna, nedoznala při početí svém viny hříchu dědičného. Tak hlásá rozhodný výrok sv. Otce, zvěčnělého papeže Pia IX. Učení o neposkvrněném početí sv. Panny naznačeno byvši již výroky písmá sv. St. Zákona, vysloveno sv. Otcí a učiteli církevními, stvrzeno vážností papežů Římských a církevního sněmu Tridentského, v účtě chováno u všech stavů církve sv., dovozeno byvši divy a zázraky povýšeno bylo konečně za *zřejmý článek všeobecné čili katolické víry*. Zasedl zajisté na apoštolský Stolec Petrův slavné paměti papež Pius IX., vroucí ctitel královny nebeské, který proniknut jsa přesvědčením, zvýší-li se úcta mocné přímělkyně církve sv. u Boha obzvláště naukou o neposkvrněném početí její, že novými mimořádnými milostmi obdařen bude veškerý svět křesťanský, horlivě přikročil k obmyšlenému dílu a k radosti a plesu věrných synů svých vykonal vroucí přání jejich a tužbu srdce svého.

První krok učiněn byl tím, že propůjčena byla spolku „Společné modlitby za brzké rozhodnutí o neposkvrněném početí Panny Marie“ práva bratrstva veřejného. Dne 11. září 1853 založeno bylo nové bratrstvo „Zlaté koruny“. Členové jeho vesměs kněží zavázali se slibem, aby každý obětoval měsíčně mši sv. díky Nejsvětější Trojici, že udělila Matce Boží vysokou hodnost již při početí jejím. O měsíc dříve (1. srpna 1853) vyhlásil sv. Otec jubilaum vyzýváje při tom všech věřících, aby napomáhali vroucí modlitbou to ve skutek uvést, co by k slávě Boží a poctě Rodičky Boží nejlépe svědčilo. Konečně přesvědčiv

se Pins IX. o shodném mínění arcipastýřův a hodnostářů duchovních povolal je ke dni 20. listopadu r. 1854 do Říma. Věčné město plnilo se v brzku horlivými knížaty církevními, kteří v tak hojném počtu se dostavili, jako před věky za času IV. sněmu Lateranského (1215). Tři a padesáte kardinálů, 143 biskupů a arcibiskupů a málem 200 prelatův účastnilo se čtyřdenních porad, jež skončily se o polednách dne 24. listopadu voláním: „Petře, pouč nás, posiluj bratří své!“ Dne 8. prosince, o svátku Neposkvrněného početí Panny Marie, odebral se sv. Otec v průvodu všech hodnostářů do chrámu sv. Petrského a obětoval sám nejdražší oběť mše sv. Po evangeliu usadiv se na trůnu vyslechl prosbu děkana sv. sboru, který jménem celého křesťanstva žádal, aby učení o neposkvrněném početí Matky Boží vyhlášeno bylo za článek víry. Papež mlčky pokynul hlavou, poklekl na kolena a zapěl velebně: „Přiď sv. Duše!“ Když pak utichl zpěv zástupů v chrámu shromážděných, povstal Pius IX. a slavným hlasem zvěstoval: „Opírajíce se o moc Pána našeho Ježíše Krista, vážnost sv. apoštolů Petra a Pavla a právomoc vlastní vyhláshujeme a stanovíme: Bohem zjeveno bylo učení, které tvrdí, že blahoslavená Panna Maria v prvním okamžiku početí svého z obzvláštní milosti a výsady všemohoucího Boha a pro zásluhy Ježíše Krista, Spasitele světa, ochráněna byla před všelikou poskvrnou viny hříchu prvotného a proto nutno jest, aby všichni věřící učení to pevně a stále za pravé měli. Kdyby však někdo, Bůh toho nedopustiž, se odvážil jinak smýšleti, ať na paměti má, že vlastnímu soudu podlehl, víru ztratil a od jednoty církve se odloučil; mimo to již skutkem svým hodným se stává trestů právních, jestliže ústně aneb písemně aneb jinak zevně zjeví, co v srdci svém obmyšlí.“

Hromová ústa děl zvěstovala celému městu, že nadešel toužebně očekávaný okamžik; všechny zvony kostelní v souladu to ohlašovaly do okolí; obyvatelé věčného města kráslili okna a pavlače domů svých kvítím. Na večer téhož dne plály chatrče i paláce Římské nesčetnými světly. Kopule sv. Petrského chrámu podobala se slunci, jež sblížilo se se zemí. Hudba ozývala se pahorky městskými. Jako kdysi za doby sněmu Efesského šířil se jásot nevýslovný mezi věřícím lidem městským, když vyhlásili shromáždění otcové oproti rouhavému učení Nestoriovu, že sv. Panna

zajisté jest Matkou Boží: tak roznášel se podobný ples posvátným městem, neboť učení o neposkvrněném početí téže sv. Panny bylo zřejmě již vysloveno. A i dnes po 26 letech ozývá se týž cit radosti v srdcích křesťanů katol. nad oslavou blahoslavené Rodičky Boží. Všichni, učení i ne- učení volají se sv. Augustinem: „Řím promluvil, spor jest rozhodnut.“ Všichni vy- znávají, že Panna Maria prosta byla po- skvrny hříchu dědičného „všecka jsouc krásna“; všichni jsou hotovi žíti sv. víře té a i zemříti; všichni pevně za to mají, že dobrovolné pochybnosti o článku víry jsou počátkem rozkolu a odštěpení se od živého stromu církve sv. Všichni volají z hlubin pohnutého věřícího srdce: „O Maria bez hříchu prvotného počata, pros za nás, kteří u tebe útočiště své hledáme!“

F. V.

Svatý Vavřinec z Brindisi, člen řádu kapucinského.

Když před nedávným časem přikročilo se k uveřejnění dekretů, jimiž svatost Va- vřince z Brindisi dosvědčena a divy na přimluvu tohoto svatého udalé dokázány, tu zplesalo každé věrné srdce katolické, zplesalo nad tím, že na oslavu Boží zástup svatých rozmnožen, a my že tam na nebi máme o jednoho orodovníka více. Může-li právem země česká a každý, kdo za jméno katolíka se nestydí, honositi se tímto skut- kem sv. Otce? Sv. Vavřinec též v naší zemi žil, zde kázal, a aby i Čechy slovem svým povznesl, přiučil se jazyku našemu. A tak jako ctihodná brátř ř. kapucin. v pro- vincii česko-moravské, tak i my katolíci radujme se radostí velikou.

Půjďme s ním v krátkosti životem. Kolébka světce toho stála v neapolském městě Brindisi; zde narodil se 22. července l. P. 1559 z vysokého rodu pánů de Rossi. Na křtu svatém dostalo se mu jména Ju- lius Caesar. Zajisté v tom byla Božská prozřetelnost, že jménem tím pojmenován byl, neb kým byl znamenitý vojevůdce svou statečností republiky římské, tím se měl státi Vavřinec svou neohrožeností cír- kvi katolické. Svého soujmenovce, Cae- sara římského, zajisté srdnatostí předstihl. L. P. 1575 vstoupil jako velmi nábožný mladík do řádu kapucin. a 18. února do- tčeného roku vyměnil oděv svůj za roucho řádu serafského, jemuž zajisté byl ku cti

a k ozdobě. Slavný slib řeholní složil 24. března 1576, i dán pak na studie do Padui. Jaké pokroky učinil o tom svědčí nejlépe rozmluvy jeho s bludaři doby té; vládl též mnohými jazyky, mimo latinsky a italsky mluvil řecky, francouzsky, česky, španěl- sky a německy. I semitských dialektů byl úplně mocen, neb na rozkaz papeže Kle- menta VIII. činil v Římě židům přednášky, při kterých rabbínům bylo doznati, že v hebrejském jazyku se lépe vyzná než oni sami. Po dlouhém působení kazatelském na různých místech povolán byl za lektora theologie do Benátek, brzy po té stal se guardianem tamějšího kláštera, l. P. 1590 provincialem benátské provincie, 1596 gene- ralním definitorem řádu, načež od gene- ralní kapitoly r. 1599 jako defintor potvr- zen byl. Činnosti jeho otevřelo se nové působíště. Již r. 1597 pomýšlelo se, aby řád kapucinský z Italie a Francie zaveden byl i do zemí sousedních. Hlavně to byl císař Rudolf II., který si přál a konečně i u papeže Klementa VIII. vymohl, aby kapucini do Čech byli povoláni. K missii té vyhlédnut byl Vavřinec, jako muž nej- schopnější, který by nové kláštery v Če- chách zakládal a víru rozšiřoval. Provázen jsa 13 spolubratry přibyl v srpnu roku 1599 do Vídně. Arcivévoda Matiaš, bratr císa- řův, nalézal se právě v Uhřích v boji proti Turkům, a dva měsíce očekával Vavřinec návrat jeho v starém domku na předměstí Sv. Oldřicha. Navrátil se, velice ctil arcí- vévoda řeholní bratry a jen pod tou pod- mínkou svolil k další pouti Vavřincově, když šest z bratří ve Vídni k založení no- vého kláštera ponechá. S radostí vyplniv prosbu tu, brál se dále ku Praze, kde jej císař Rudolf s poctivostí přijal a vším, če- hož k založení kláštera potřebí, obdařil. Ovšem ve své pověrečnosti i tu tázal se císař dánského hvězdopravce Tycha de Brahe na výsledek díla toho — a přes to, že Tycho veliká nebezpečností před- povídal a císaře vybízel, aby proti kapu- cinům vystoupil, byl přec l. P. 1600 na svatodušní pondělí položen základní kámen ku pražskému klášteru. Vyšší moc bratry sv. Františka chránila. Podařilo se sice nepřátelům, že vymohli na císaři dekret, aby vypovědění byli bratří toho řádu. Marně zadal arcibiskup Zbyněk Berka z Dubé písemnou žádost císaři, aby rozkaz tento odvolán byl, a takž musil P. Vavřin- covi sděliti, že se svými bratřími z Prahy vypověděn jest. Ten vyslechl klidně tuto

zvěst, pravil však, že se rozkazu císařovu podrobí, jakmile mu vypovídací dekret písemně sdělen bude, aby jej mohl podati papeži, jenž jej byl do Čech vyslal. Dekret tento však nebyl vydán, poněvadž jej nejvyšší kancléř Zdeněk z Lobkovic podepsati nechtěl. Setrvali tedy kapucini i na dále v Praze, a mocný protivník jejich, cís. komorník Makovský, chopil se nového prostředku, aby císaře proti nim popudil. — Poněvadž Rudolf II. byl té doby záchvaty své duševní choroby stíhán, namluvil mu Makovský, že prý to pochází od modliteb kapucínů, kterým prý od nepřátel císařových raděno bylo, aby modlitby za něho konali. Císař pak tomu uvěřil a v záchvatech svých často volal: „Ať se kapucini odtud klidí, ať se klidí.“ Toto pronásledování kapucínů trvalo ještě roku 1601 a ustanulo teprv, když byl jeden z mnichův, a sice P. Kosmas, jenž byl výtečný malíř, podal císaři pro jeho galerii obrazů krásný obraz, představující klanění-se tří mudrců od východu novorozenému Ježíškovi. Rudolf II. přijal obraz tento se zalíbením a dovolil nyní kapucínům pokojně dále v Praze sídliti.

V čase tom, když Vavřinec zakládáním klášterův v Praze a ve Vídni zaměstnán byl, došla ho prosba arcivévody Ferdinanda, vévody štýrského, aby i do Hradce Štýrského mnichy poslal; i tam brzy staven klášter na úpatí vrchu zámeckého blíže brány sv. Pavla; Vavřinec sám se do Hradce obrátil; již 10. srpna 1600 kladen základní kámen od hraběte z Porci, tehdejšího papežského nuntia při dvoře arcivévody Ferdinanda, potomního císaře Ferdinanda II. — Za pomoci dobrodinců stál již r. 1602 klášter celý, a dne 6. října posvěcen kostel ku cti sv. Antonína Paduanského tehdejším arcibiskupem Martinem Prenerem. Tak povstal mateřinec nynější štýrské provincie. Nyní v Štýrském Hradci klášter ten, klášter kapucinský bez kapucínů, bez otců, pro které vlastně vystaven byl. Jaký vděk učinil by se sv. Vavřinci, kdyby budovata vrácena byla původnímu účelu.

Z blahodárného působení svého povolán byl Vavřinec do boje proti krutým Turkům. Mahomet III. s 80000 muži dobýval Uher, proti nimž císař Rudolf jen 18000 mužů poslati mohl. Tu opět měl pomoci otec Vavřinec; výmluvnou přímlovou u kurfiřtů toho dovedl, aby císaři proti odvěkému nepříteli křesťanstva ku pomoci s vojsky svými přispěli. Nad to žádal nej-

vyšší velitel císařského vojska, aby několik kapucínů do Uher k vojsku bylo posláno. Papež sám vyslal Vavřince jakožto polního kazatele do Uher dada mu plnomocenství, aby vojínům papežské požehnání uděliti mohl. Se třemi bratřími spěchal do Uher a kázanými svými povznesl kleslého ducha ve vojště. Ba s křížem v ruce tak pobádal vojíny, že krvavá bitva u královského Bělehradu dne 11. a 14. října ve prospěch císařských se rozhodla. Sám vévoda Mercour veřejně vyznal, že bez Vavřince byla by bitva ztracena.

Když dne 1. června 1783 stalo se blahořečení Vavřincovo, zvěčnil tento skutek jeho Felix de la Sambucca, kapucin, obrazem, který ve chrámě vatikánském vystaven byl. Obraz ten nese tento nápis: Beatus Laurentius a Brundusio, Augustis Gentis Austriacae Rebus — Hostes Christiari Nominis — Erecta Cruce Deterret. — Navrátilší se P. Vavřinec byl pak od císaře, jenž se o horlivém působení jeho dověděl, velmi vlídně a milostivě přijat, od kteréž doby pak řádu jeho v Praze žádné nebezpečí více nehrozilo. Zasluky jeho o církve pak byly v Římě odměněny tím, že byl v generalní kapitole řádu svého dne 24. května 1702 za generala řádu zvolen, v kterémžto úřadu po šest let působil.

V druhé polovici roku 1607 vyslal papež Pavel V. Vavřince opět jakožto generalního komisaře do Prahy, kde se mezi tím důležité jednání o ustanovení budoucího nástupce císařova vedlo, při čemž ovšem papežská stolice též svého zvláštního zástupce míti musila. Takž přibyl P. Vavřinec po třetí do Prahy, kdež sídlil v klášteře řádu svého na Hradčanech, jenž byl zároveň se sousedním kostelem r. 1602 slavně posvěcen; vystaveny byly kostel i klášter ve slohu každé okrasy prostém a to dle vzoru prvního kláštera kapucinského ve městě Assisi. V klášteře tomto navštěvoval jej vůdce strany katolické u dvora, nejv. hofmistr Karel z Lichtenšteina, který k němu pravidelně každého odpoledne docházel a vždy po mnoho hodin s ním v důvěrných rozmluvách a poradách trávil, jak by se prospěchy katolické strany v rostoucím sporu s protestanty nejlépe chrániti daly. Avšak tito poslední slavili ve sporu tomto vítězství a domohli se roku 1609 pověstného majestátu Rudolfova, který nekatolíkům i bratřím českým úplnou svobodu vyznání v Čechách zabezpečil.

Té doby P. Vavřinec již více v Praze

nebyl, neboť byl jej mezi tím papež vyslal jakožto legáta svého do Španělska, aby mezi papežem, králem španělským, vévodou bavorským a jinými katolickými knížaty v Německu zřídil spolek proti protestantům, za kterýmž účelem později také Mnichov navštívil a hlavně působením svým k utvoření ligy katolické přispěl. On získal hlavně krále Filipa III. španělského pro katolickou ligu, když protestantská knížata marně se pokoušela jej k unii své převést. To pohnulo papežského nuntia Gaëtana a španělského vyslance Baltazara ze Zuniky při dvoře císařském, že Vavřinec jako papežský nuntius a španělský vyslanec v Bavořích splnomocněn byl, aby podobné případy snáze se vykonávaly. Nuntius ten v kapucinském hábitu zůstal až do r. 1613 v Německu. Vrátil se do Říma, urovnal hádky o následnictví v Mantově mezi Savojskem a Španělskem — k veliké radosti celé Evropy. Co nedokázal ni papež, ni císař — to učinil nejchudší syn sv. Františka Serafinského. Avšak ani potom nepopráno mu klidu v cele klášterní; očekávala jej diplomatická záležitost — poslední. Měl zkoušet stesky Neapolitánů proti španělskému místokráli v Madridě a v jejich prospěch zakročit. Pro právo o Spravedlnost vydal se na cestu, ač churav, koncem června 1619. do Lissabonu ku králi Filippovi, kam se týž odebral a vyřídil věc k všeobecné spokojenosti. Poslední to práce, kterou pro Boha vykonal: na den svých narozenin zemřel svatý muž ten v Lissabonu dne 22. července 1619 v 60. roku svého svatého života.

Svatý Vavřinec byl vzrůstu vysokého, vážného obličeje, čelo jeho velké a široké, živé pronikavé oko, vous dlouhý, hustý. Byl pravým kapucínem, vzorným synem velkého patriarchy sv. Františka — žil a působil jen vždy ku větší chvále a slávě Boží. Velkým byl ve věcech i malých, a pokorným ve velikých. V refektáři kláštera kapucinského na Hradčanech visí podobizna světce. Naděieme se, že členové kláštera tohoto ji barvotiskem v širší známost mezi lidem uvedou.

Oroduj za nás sv. Vavřince z Brindisi !

KRONIKA.

Z Prahy. (Nejd. náš pan kardinál arcibiskup a ostatní do Říma přibývši biskupové u sv. Otce.) Dne 12. prosince přijal sv.

Otec v slavné audienci veskeré arcibiskupy a biskupy, kteří se dostavili ku kanonisaci do Říma. Náš milovaný arcipastýř přednášel v latinské řeči adresu, která asi toto obsahovala: Biskupové se cítí blaženými, že jim poskytnuta příležitost, ukázati skutkem nejvyšší spojení své se sv. Stolicí. Děkuji sv. Otcí za svatořečení 4 světců, lituji se sv. Otcem, že smutné okolnosti nedovolily, by se konala slavnost starobylou slávou, doufají, že přímluvou 4 nových zastanců církvi sv. se prospěje. Církev Páně bude opět zkvétati, záruka toho jest volba tak mocného a neohroženého papeže, který hoden jest, aby byl obdivován ode všech národů. Sv. Otec odpověděl též latinsky, děkoval biskupům za dotčené smýšlení a sjednocení u víře a nábožnosti a spojení se sv. Stolicí. Toto spojení dnešního dne více jest důležitější než jindy, poněvadž sv. církev jest nepřátely obklopena, ačkoli tolik síly má, aby zmírnila lidské náruživosti a pobouřené množství uspokojila. Neuznávají se dobrodiní, kterých prokazuje sv. církev národům. Kéž Italie konečně poznala, že co činiti bude ve prospěch sv. Stolicě a církevních práv, jí nebude na úkor, nýbrž k prospěchu. I přes to jako křesťané věnujme se blahu všech, ať jsou přátely neb nepřátely, ba tím více je milujme, čím více nás nenávidějí. Doufejmež, že noví oslavenci církvi sv. v tomto tuhém boji ku pomoci přispějí. Po té udělil sv. Otec všem přítomným, apoštolské požehnání.

— Pobožnost **40hodinná** koná se od 16.—20. prosince u Matky Boží Sněžné u Františkánů, od 21.—25. prosince u sv. Salvatora v semínáři.

Z Říma. (Kanonisace 4 blahoslavených.) Dne 8. pros. slavila se ve Vatikán. paláci v Římě kanonisace 4. blahoslavených. Slavnost se konala ve velkém sálu nad vchodem do Vatik. basiliky sv. Petra. V jedné z větších síní vatikánských očekávali kardinálové, arcibiskupové, biskupové, opati a ostatní preláti, kterým jest přístup k papežským obřadům dovolen sv. Otce. Po svém příchodu oblekl se tam sv. Otec v pontifikální roucha, pak v předlouhý papežský pluvál, načež mu dána na hlavu trojnásobná koruna. Po té dal sv. Otec kadidlo do kadidelnice a požehnal je, klekl před oltářem zvláště zřízeným s obrazem Panny Marie a po krátké modlitbě zapěl hymnus: Ave Maria stella, při kterém obřadu mu přísluhovali dva arcibiskupové, přistojící trůnu papežského. V tomto hy-

mnu pokračovali papežští kaplani zpěváci dle překrásné skladby Biordiho. Nato byly Jeho Svatosti kardinálem prokuratorem podány 3 skvostně malované svíce, ze kterých jednu si vybral a drže ji v levé ruce, sedl na trůn papežský (sedia gestatoria), načež nesen byl sluhou v krásném červeném obleku dle staro španělského kroje oblečenými a za zpěvu již dotčeného hymnu do síně jiné. Slavný průvod, záležející z přechytných hodnostářů církevních bral se t. zv. královským sálem do Sixtinské kaple, kde nejsv. svátost byla vystavena. Sv. Otec opět poklekl a chvílku se klaněl Velesvátosti. Mezi tím ukončen hymnus. Odtud se bral průvod do velké síně nad vchodem k sv. Petru, největší to síně v Římě, která skvostně drahými látkami, papežskými znaky — liliemi a hvězdami — byla vyzdobena. Papežský trůn postaven na konci východním proti vchodu do síně, v jejíž 3. části asi drahocenným baldachýnem ozdobený oltář se nalezal, při kterémž, jak to obyčejem při papežských obřadech, se slouží mše sv. obráceným obličejem k lidu. Jakmile papež donesen byl do síně, zapěli pap. zpěváci překrásné mottetto. Při kanonisaci přísluhovalo 14 nejstarších arcibiskupů a biskupů jako asistentů trůnu, mimo ně 3 kardinálové jahni a kardinál děkan jako paranymf. Po obedienci — všichni totiž se poklonili sv. Otcí, kardin. políbili ruku, biskupové nohu — se odebrali všichni na určitá místa. Kardinál-prokurator canonisace Bartolini žádal krátce *instante* sv. Otce, by za svaté prohlásil 4 blahoslavence. Načež dva kaplani zpěváci zapěli litanie ke Všem Svatým, pak byla druhá postula: *instante instantius*. Nejstarší kard. jahen volal: Orate, všichni i s papežem poklekli, zapěli hymnus: Veni Creator dle skladby Biordiovy. Sv. Otec skončil hymnus známou modlitbou: Deus, qui corda fidelium. Potom následovala postula: *Instante, instantius a instantissime*. Po té byla sv. Otcí dána mitra na hlavu, on se posadil na papež. trůn a říkal tato slova: Ke cti nejsvětější a nerozdílné Trojice, k zvelebení katolické víry a k rozšíření křesť. náboženství právomocí Pána našeho Ježíše Kr., sv. apošt. Petra a Pavla i naší po zralém uvážení a častém vzývání pomoci Boží, ku radě ctěných bratrů našich kardinálův sv. římské církve, téže církve patriarchů, arcibiskupů a biskupů, kteří v Římě se nalézají, stanovíme a prohlašujeme bl. Jana Křtitele de Rossi,

Vavřince z Brindisi, Benedikta Jos. Labra, vyznavače a Klaru ze sv. Kříže, pannu, za svaté a do seznamu svatých je zanášíme, spolu rozkazující, aby svátek sv. Jana se slavil 23. května, sv. Vavřince 7. července, sv. Benedikta Josefa 16. dubna a sv. Klary 18. srpna. Pak prosil kard.-prokurator, aby byly vyhotoveny listiny papežské o této kanonisaci, čemuž sv. Otec svolil. Te Deum zapěl sv. Otec sám, a bezprostředně potom kard. Mertel, první jahen poprvé zpíval: Orodujte za nás sv. Jene, Vavřince, Benedikte a sv. Klaro! Přítomní odpověděli: Abychom hodni byli učiněni a t. d. Sv. Otec modlil se příslušnou modlitbu k novým světcům. Nejml. kard. jahen Zigliara zpíval známým způsobem Confiteor, přidává ke jménům sv. apošt. Petra a Pavla jména nových Světců. Sv. Otec odpovídal stejným způsobem a udělil všem přítomným apoštolské požehnání. Tak skončeno prohlášení za svaté. Na to intonoval sv. Otec cír. hodinku: Terc, při kteréž byl v roucha ku mši sv. oblečen, a sice mimo biskupská t. zv. fanonem, t. j. velkým lím-cem přes prsa a ramena splývajícím, který znamená hodnost velekněžskou, pak paliem. Formulare mše bylo o Neposkvrn. Početí P. Marie s přidánými kommemoracemi nových světců. Po evangeliu činil svatý Otec velmi důkladnou homilii, v které vyslovil svou radost nad tímto šťastným úkonem, spolu však litoval, že smutné okolnosti nedovolily, aby byla canonisace konána v basilice sv. Petra způsobem slavnějším. Děkoval Bohu, že se dočkal toho dne a vyslovil, že celá bojující církev má ve všech stavech v nových světcích své vzory a ochrance a sice kněží a řeholníci sv. Jana a Vavřince, sestry kláš. sv. Klaru a laikové sv. Benedikta. Po té byly ohlášeny plnomocné odpustky všem přítomným. Mezi Credo 12 kardinálů přinášelo z blízké Pavelské kaple dary, a sice po třech pro každou canonisaci. Přinesli 5 skvostných svíček, dva chleby — jeden pozlacený a jeden stříbrný, dva soudky pozlacené a postříbřené s vínem a vodou a 3 klece, jednu s dvěma hrdličkami, jednu s dvěma holubicemi a jednu s několika ptáčky. Kardinálové obětovali dotčené dary, které nesli řeholníci z řádu jednotlivých světců. Potom pokračováno ve mši sv.; jako obyčejně při papežské mši ukázal sv. Otec nejsv. Svátost při pozdv. na čtyři strany světové, při čemž jako s nebeských výšin na stříbrné trubky dáno znamení. Kard. Bartolini při-

blížil se po mši papežské ke trůnu, a obětoval sv. Otci „pro missa bene cantata“ několik dukátů v drahocenné burse. Obřady tyto trvaly od 9 hodin ráno do 3 s poledne.

Z Francie. (*Velesvátoš nesmí se veřejně k nemocnému katolíku nositi.*) Nejdůstojnější pan arcibiskup Cambraisý poslal katolíkům Lilleským list, ve kterém touží na křivdu vládou činěnou a praví: „Božský Mistr náš nesmí tedy veřejně po cestě býti nesen. Učinili to kněz předce, žalářem bude potrestán dle vynešení ze dne 3. srpna! „Nařídív horlivý arcipastýř, aby nosili budoucně kněží nejsv. svátost oltářní v malém pouzdře, dokládá: Věřící zajisté, kteří uží kněze s odkrytou hlavou spěchati k nemocnému, neopomenou vzdávati úctu Panu svému. Ježto pak posud není zakázáno, aby činila se čest Spasiteli našemu uvnitř chrámu, nařizujeme, aby v neděli po vydání onoho zákazu velebná svátost v slavnostním průvodu po kostele se nesla.“ — Na železniční stanici v Juvissey u Paříže čekal před krátkým časem katolický duchovní, hodlaje s příštím vlakem odjetí do Paříže. Když vlak se přiblížil a zastavil, otevřel vůz a chtěl do něho vstoupiti. Na jedné straně uvnitř seděl muž, opírající se pohodlně o roh vozu a kouřící nedbale krátký doutník. Jakmile zpozoroval, že duchovní chystá se vystoupiti, probudila se v něm nenávisť proti tmářům. Divoce pohledl na kněze a zlostně zvolal: „Což ještě sem ten kus dobytka chce vstoupiti?“ Spolucestující na druhém sedadle, kteří nebyli lepší prvého, hlasitě se nevoli jeho smáli. Duchovní však, jenž asi byl již zvykl slýchati podobné zdvořilosti radikálních spoluobčanů svých, neztratil duchapřítomnosti a nedivil se urážce tak neslýchané. Jako udiveně pohlížel klidným okem na odpůrce posvátného stavu svého a obrátiv se s úsměvem k ostatní společnosti pravil: „Odpusťte, panové, nahlížím, že jsem se zmýlil. Chtěl jsem vstoupiti do vozu pro osoby určeného a přišel jsem do vozu pro dobytek.“ A vzdálil se. Slova ta účinkovala lépe nežli pádné rány, kterých by nadto podobná zběr byla zasloužila.

Literární oznamovatel.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný*“ (malý slovník naučný) dospěl v druhém laciném

vydání za redakce J. Malého, člena král. české společnosti nauk k sešitu 86. (Sedmíhradsko — Schlackenwald), 87. (Schlackenwerth — Sierra Leone), 88. (Sierra Madre — Slimější) a 89. (Slín — Soiron). Cena každého sešitu 24 kr. V prvním vydání dospěl tentýž slovník k seš. 78. (Turecko — Útrpné právo) a 79. (Utrejch — Veranda). Cena seš. 36 kr. Nakladatelem záslužného toho díla jest kněhkupectví Kobrovo.

— „*Ústřední Knihovna*“, kterou též kněhkupectví Kobrovo vydává a jejížto redaktorem Frant. Zakrejs jest, dospěla k seš. 19., ve kterém se ukazuje obrázek ze života „*Vrtochy pana Pětihorského*“ od Sofie Podlipské. V seš. 20. nalezneš novelu od Gustava Pfliegera Moravského pode jménem: „*Alex*“. V seš. 21. jest zpěv epický: „*Dědovy vrásky*“ od Václ. Šolce. V seš. 22. překlad povídky života lidu polského pode jménem: „*Smutná svatba*“, kterou napsala Valerie Morzkovská a kterou zčeštil Edvard Jelínek. V seš. 23. jsou novelky Jos. Kaj. Tyla: „*Bláznivý houslista, k epíček a Pepička*“. Každý jednoduchý sešit této knihovny stojí jen 10 kr. Jak z uvedených spisů poznati lze, vede si p. redaktor Zakrejs u vydávání velmi opatrně, podáváje obecenstvu jen díla, která zajímají a zušlechťují. Přejeme mu z toho srdce hojného zdaru.

— „*Česko-Moravská Kronika*“ vypravuje v sešitech 25. a 26. o válkách husických. Z mnohých vyobrazení vyjímáme: Zhanobení král. hrobky Zbraslavské skrze Táboř a Pražany. Bitva před Vyšehradem 1. listop. 1420. Pražský lid boří Vyšehrad 2. listop. 1420. Obyvatelstvo Kutné Hory pokořuje se Pražanům v poli u Sedlce 25. dub. 1421. Zasedání sněmu Čáslavského 7. června 1421. Žižka při útoku na hrad Rabí druhé oko ztrácí. Ukazování hlavy štatého kněze Jana Želivského na Staroměstském náměstí 9. března 1422. Příjezd Sigmunda Korybutoviče do Prahy 16. května 1422. Pražané s Poláky obléhají Karlštejn 1422. Vypravování jest celkem objektivné a zajímavé.

— „*Dějiny zjevení Božího v Novém Zákoně*“, pro mládež gymnasiální v císařství Rakouském zčeštil kanov. Matěj Procházka, bývalý professor gymnasiální v Brně. S dvěma přílohami. Třetí nezměněné vydání. Cena 1 zl. 40 kr. V Praze nákladem kněhkupectví Kobrova. O této knize bylo již v těchto listech mluveno. O výbornosti její svědčí nezměněné třetí vydání.

— Katolický spolek tiskový vydal pro rok 1881 dvě poslední čísla 4. a 5. Ve čtvrtém nalezneš povídku Pakostovu „*Trtina na větru*“ a v 5. povídku Brynychovu: „*Diaman-*

tek.“ Obě povídky jsou zajímavé majíce mravní a poučný směr. V první se ukazuje, ku kterým koncům vede židovská chytrost otravující lid pálenkou, v druhé jest obraz z venkovského života, kterým se líčí, jakým neštěstím jest pro mladého hospodáře vdovce druhá žena, nenábožná a parádnice, kterou dychtě po penězích pojal. A zase jakou dobrodějkou jest chudá sice, ale hodná a pracovitá manželka, s kterou jiný hospodář v manželství vstoupil.

— „*Špachtova mluvnice polská*“, kterou ku čtvrtému vydání upravil příčiniv novou čítanku Eduard Jelínek. Účel této mluvnice jest, podati Čechovi náčtení, aby s nemnohým užíváním slovníka polské spisy čísti a jim rozuměti mohl. V tomto přepracovaném vydání skrácena jest theoretická část a vynecháno vše, v čem jazyk český s polským se shoduje. Přidána jest nová a obsírnější čítanka, v níž čtenář najde přiměřený výběr z bohatého písemnictví polského. Cena obnáší 72 krejc. Nákladem kněhkupectví Kobrova.

— „*Škola Božského Srdce Páně*“ má v čís. 12. ročn. XV. tento obsah: U jesliček (báseň). — Slavnost neposkvrněného početí Panny Marie. — Družina sv. Isidora na Vinohradech vůkol Prahy. — Noc vánoční zbožného dítky (s 2 rytin.) — První všeobecná pouť Slovanů katolíků do věčného Říma. (Pokračování a dokončení.) — Měsíční ctnosti. (Dokončení.) — Neděle II. adventní (s rytinou). — Milodary Božského Srdce Páně (s rytinou). — Zprávy. — Zájmy Krista Pána v různých zemích. — V měsíci prosinci modleme se za jednotu všech křesťanův k obnovení království Božího na zemi. — Zvláštní úmysly.

— „*Obzor*“, list pro poučení a zábavu, má v čís. 21. roč. IV. tento obsah: Pěkný článek z pera slovutného církevního spisovatele českého J. Křt. Votky: Rozprava kardinála Bartoliniho o nejstarším cyrillo-methodějsk. obraze. Báseň před sv. Mikulášem. Topinka. (Napsal Al. Dostál.) Však s tím zatočíme. (Novella od dr. Ant. Stáry.) Mohyla. (Od Mich. Čajkovského, přel. Ostrovský.) V obzoru lit. se nestranně a dobře posuzují nové básně Vránovy „Nad proudem žití“. Potom „Osvěta“ roč. 1881 zvláště Heydukův „Hanuš z Řičan.“

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, má v čís. 12. roč. VI. tento obsah: Obraz křesťanské manželky a matky. Požehnání rodičů. O neposkvrněném početí Panny Marie. Adventní čas. Štědrý večer. Ježíškovi v jesličkách. Komu zvláště dohlídky potřebí. Všední příběh. Obrazek z rodinného života. Domácí prostředky. — „*Anežka*“ vykazuje v čís. 12. roč. III. tento obsah: Advent. Na den neposkvr. početí

Panny Marie. Slovo matčino. Jen lilie. Silvestrový večer. Hlas zármutku z diecése Litoměřické. Smrt dívky dobré. Dopisy. „*Václav*“ má v témž čís. 12. roč. II. tento obsah: Na den neposkvr. početí Panny Marie. Navedení jinochů k moudrosti. První přednáška Fenelónova. V štěstí pamatuj na neštěstí. Něco ze starého rázu. Boholidské díle Ježíš. Dopisy. — Doporučujeme tyto výborné časopisy, které pečlivým a neunaveným p. prof. dr. Skočdopolem v Budějovicích se vydávají.

— Urbánkova „*Nová knihovna pro mládež*“, sbírka spisův poučných a zábavných, pořádána Weinfurtem a Zemanem, obsahuje v č. 38. obrázek z dějin tyrolských pod názvem: „Filip a Jakub“. Povídka jest přepracováním povídky Fr. Hoffmanna. Doba povídky připadá v leta Ondřeje Hofferu a pěkně líčí lásku, jakou chovají bodří Tyrolané ku své rodné zemi. Líčení v povídce jsou plastická a přirozená, a podotknouti jest, že při přepracování povídky Hoffmannovy, přihlíženo též k vroucí zbožnosti jako prameni velké lásky ku vlasti Tyrolanů. — V č. 39. V. Lužická kreslí obrázek ze života dívčího: „Tužme se“. Spisovatelka v povídce této sleduje Boženu Němcovou, což zajisté jen k její velké chvále dlužno připomenouti, neb se jí líčení života značně povedlo. Tendence povídky předkem ta jest: Nepěstiti přepjatě ducha na újmu těla, ale zachovati zdravou mysl v zdravém těle. Dějem a povídkou chce spisovatelka vystoupiti do jisté míry proti emancipaci žen. — V č. 40. provádí V. Černík čtenáře po Evropě: „Cesty po Evropě“ jsou spracováním dle cestopisů novějších českých, Wünschových, Nerudových, Jeřábkových, Adamkových a j. Pan spisovatel probírá v tomto sešitku částečně Německo, pak Anglii, Belgie, Hollandsko, Francii a Španělsko. Spis jest obratně psán a mládež zábavně poučí. — Č. 41. přináší Zemanovy „Chudobky“, povídky ze života pro život, jež se nesou tendencí ušlechtilou, zvláště pak nákreš ze života slavného Antonia Corregia, že ze života skutečného vzat, proto velmi působivým a povzbuzujícím jest. K většině spisů přidána jsou i vyobrazení, mezi nimiž i 2 původní od K. Krejčíka. Řeč spisů jest vesměs správná a lahodná.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Josef Walter, kněz na odpoč. v Praze, dne 5. pros. 1881 (nar. v Praze 12. břez. 1825, vysv. 19. března 1848).

Ustanovení jsou :

- p. Václav *Mareš*, admin., za far. v Kobyle;
- p. Jos. *Schöninger*, kp. v Slavkově, za admin. v Steinu;
- p. Jos. *Farský*, admin. v Bohuslavi (Wussleben), za far. tamže.

Uprázdňené místo :

Katechetství při obecných školách v Plzni. Vyučování zaujímá 26 hodin v týdnu. Roční remuneration 1040 zl. — Žádosti za udělení tohoto místa budtež do 25. prosince t. r. podány u místní školní rady české v Plzni, a připojeny budtež těmto žádostem náležité doklady.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul :

- p. Frant. *Finger*, jub. kněz na odpoč. a osob. děkan, v České Kamenici dne 3. pros. (nar. v Csersingu 17. července 1802, vysv. 5. srpna 1831).

Vyznamenání jsou :

- p. Vinc. *Rameš*, far. v Libuni, stal se sekretářem b. vikar. úřadu Turnovského;
- p. Václav *Schuh*, far. v Kryrách, sekretářem b. vikar. úřadu Jesenického;
- p. Kar. *Musch*, praebend. při kath. chrámu Litoměř., osob. far.;
- p. Jos. *Kytka*, deficient, obdržel synodalie;
- p. Vinc. *Luksch*, prof. církev. dějin při b. diec. ústavu v Litoměřicích, bude zítra dne 16. pros. na vys. učení pražském za doktora bohosl. povýšen.

Ustanovení jsou :

- p. Jos. *Heide*, deficient, za admin. v Široké Třebčici (Weitentrebetsch);
- p. Jos. *Doležel*, kp. v Mladé Boleslavi, za kp. v Neustadtlu (vik. Friedl.);
- p. Herman *Krenn*, kp. ve Verneřici (Wernstadt), za proz. kp. v Oušti (Auscha);
- p. Jos. *Višňák*, neom., za ll. kp. v Ml. Bol.;
- p. Jos. *Sieber*, kat. při obec. gymnasiu Mosteckém, za kat. při vyšším gymnasiu v Litoměřicích;
- p. Jan *Traub*, kat. při měst. nižší realce v Litoměřicích, za gymn. kat. v Mostě;
- p. Richard *Basel*, kp. v Trmici (Türmitz), za proz. katech. při městské nižší real. škole v Litoměřicích;
- p. Štěpán *Rosenkranz*, kp. ve Wiese, za kat. při obec. školách v Českém Dubu;
- p. Jos. *Kutscher*, kp. v Oušti, za kat. při obecných a měst. školách v Teplici;
- P. Alfons *Walter*, č. řádu dom., za převora dom. konventu v Litoměřicích;
- p. Ant. *Ladek*, osob. děk. a far. v Modlanech (Modlau), za far. v Bohosudově;

- p. Vinc. *Brzobohatý*, admin. v Citolibech, za far. tamže;
- p. Frant. *Locke*, pens. far. v Bohosudově, za admin. v Modlanech;
- p. Václ. *Ron*, koop. v Mrtnísku (pražské arcidiec.), za katech. při měst. školách v Turnově;
- p. Frant. *Reymann*, kp. v Hoštce (Gastorf), za kp. ve Vetlé;
- P. Bernard *Wohlmann*, č. ř. cist. a kp. v Želenici (Sellnitz), za kp. v Trmici;
- p. Štěpán *Krause*, kp. v Dittersbachu, za II. kp. v Hrádku (Grottau);
- p. Ant. *Miksch*, jub. kněz, arcijáhen a far. v Jablonci, odebral se na stálý odpočinek.

Uprázdňená místa :

Modlany, fara patr. náb. matice, od 4. listopadu 1881.

Jablonec (Gablonz), fara patr. p. Ludvíka Oppenheimera, od 1. pros. 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul :

- p. Frant. *Mokříš*, b. notář a far. v Morašicích, 3. prosince 1881 (nar. v Přelouči 3. pros. 1823, vysv. 15. července 1848).

Vyznamenán jest :

- p. Ign. *Paták*, far. v Sedleci, jmenován bisk. uotářem.

Ustanovení jsou :

- p. Frant. *Černý*, neom., za vikaristu kath. chrámu v Hradci Králové;
- p. Jos. *Červenka*, katech. Novo-Bydžovský, za kooper. v Babicích, odkudž
- p. Václ. *Vintera*, za kapl. v Žehuni.

Uprázdňené místo :

Morašice, fara patron nábož. matice, od 4. prosince t. r.

V biskupství Budějovickém.

Ustanovení jsou :

- p. Tom. *Kouba*, katech. národní a občanské školy v Blatné, za far. v Chanovicích;
- p. Max. *Pittrmann*, kapl. v Hostouni, za kapl. v Horšově Týně;
- p. dr. Ant. *Málek*, kapl. v ústavě dell' Anima v Římě, za vikar. kathedr. kostela v Budějovicích.

 Kněhkupectví *Bedřicha Stýbla* rozesílá seznam knih, které jeho nákladem vydány byly. Upozorňujeme čtenáře na tento seznam, který na požádání zdarma a franko obdržeti mohou, zejména však na rozmanité a pěkné *modlitebni knihy* a na *knihy theologické*, kterými důst. pp. své knihovny doplňovati mohou. Ceny jsou mírné.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském ná-
městí č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

HLASY KATOLICKÉ.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
celoročně 3 zl.,
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.,
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní předplacení
se nepřítímá.
Jednotlivá čísla se
neprodávají.

Majitel: FR. SRDÍNKO.

Redaktor a nakladatel: FR. KRÁSL.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy“. (Přísl. XIV, 25.)

Kázání na Nový rok.

„*Připomínati budu tobě všecka léta svá v hoř-
kosti duše své*“ Isaiáš 38, 15.

Když nábožný král judský Ezechiáš se roznemohl, zvěstoval mu od Boha poslaný prorok Isaiáš, že umře. Avšak Bůh slyšel vroucí a důvěrné volání Ezechiášovo a prodloužil mu život ještě o patnácte let. Po té konal uzdravený král nábožnou modlitbu. Rozjímal o pomíječnosti věcí vezdejších, o křehkosti a slabosti člověka a o neobmezené moci Tvůrce svého. Rozjímáním byl povzbuzen k tomu, že uznával za potřebné míti obrácené zření své k Bohu a svěřovati se jemu s dětinnou důvěrou. Posléze zvolal: „*Připomínati budu tobě všecka léta svá v hořkosti duše své.*“

Pohlížíme-li my k životu svému a k veškerým věcem vezdejším, shledáváme také, že jsou vrátké. Rok ubíhá za rokem, měsíc za měsícem, den za dnem. S lety mizí naše radosti a žalosti, štěstí a neštěstí, bohatství a chudoba. Avšak zůstávají naše skutky i dobré i zlé, které nás doprovázejí vždycky po vezdejší pouti a půjdou s námi na věčnost před soudnou stolicí Boží.

Dnes právě připomínáme si, že opět jeden rok uplynul. Jakou zůstavil u nás po sobě památku? Byl ten rok šťastný či nešťastný, dobrý neb zlý? — Přátelé naši přáli nám na počátku onoho roku, aby byl šťastný, a my jsme jim na vzájem totéž přání vyslovili. Uskutečnilo se přání naše a našich přátel? Dnes stojíme na prahu nového roku. Přátelé naši přejí nám opět, bychom se dočkali šťastného roku letos, a my opětujeme jim přání jejich. Avšak vyplní se přání naše?

Ze všeho jest nám patrné, že dnešní slavnost dává nám podnět ke dvěma důležitým úvahám a sice:

1. *jaký byl rok minulý, a*
2. *jaký bude rok nastávající?*

Tyto úvahy rozvinu s Boží pomoci v dnešní řeči své před duchovníma očima vašima.

1. *Jaký byl rok minulý?* Kdy řekneme o minulém roce, že byl dobrý a šťastný? Zdaž tehdaž, když se nám vše vedlo po vůli, všecky naše podniky se zdařily a my jsme bohatstvím a rozkošemi oplývali? Takto si ovšem velká část lidí představuje štěstí a pokládá se za šťastnou, má-li tyto věci. Avšak štěstí v tomto smyslu není pravé, nýbrž klamné a vrátké, neboť nedovede člověka zachrániti strastí a svízeli, mizí jako stín a prchá jako blesk. Co se nás týče, byvše věrou křesťanskou osvíceni a ve škole Ježíše Krista vyučeni nebudeme nikdy svého štěstí hledati na této zemi, kde jako vyhnání synové Evy putujeme, nýbrž budeme vždy pozdvihnuvše oči svých k nebesům vzdýchati k Bohu, od něhož jediné očekáváme pravé blaho a štěstí. Hledáme-li přece na zemi štěstí a za šťastné pokládati se chceme, nebudeme považovati nikoho za šťastného leč tehdaž, bude-li Bůh jeho podílem a bude-li věrně ostříhati zákon Páně. Tak soudí Žalmista Páně o štěstí, neboť píše: *Blahoslavený lid, jehož Bohem jest Hospodin.*“ Žalm 145, 5.

Nuže, kdy budeme moci říci o roku minulém, že byl dobrý a šťastný? Jen tehdaž byl pro nás dobrý a šťastný, jestliže jsme jej svatě byli ztrávili. Jestliže jsme byli bohatí na ctnosti, jestliže nashromáždili jsme sobě poklad dobrých skutků a zásluh, jestliže jsme konali všecky ctnosti křesťanské a věrně zastávali všecky povin-

nosti své, jestliže jsme požívali radosti a slasti plynoucích z čistého a nevinného srdce, jestliže jsme vždy se těšili zalíbení a přátelství Božímu, tehdáž byl pro nás minulý rok dobrý, byl šťastný. Bychom byli snad mnohé nesnáze snášeli a mnohé bolesti a nehody přetrpěli, nebyl pro nás méně dobrým a šťastným rok onen, nebo strasti, bolesti a nehody zmizely, kdežto dobré skutky a jejich zásluhy potrvaly, provázeti nás budou před soudnou stolicí Páně, potrvají až na věky a nepominou nikdy. Nemohli bychom však nazvati dobrým a šťastným onen rok, v němž bychom byli všemi rozkošemi a radostmi oplývali, všecky statky a vše bohatství měli, kde by nás bylo štěstí krok za krokem stihalo, kdybychom byli povinností svých zanedbávali Boha nenáviděli. Radosti a slasti, statky, bohatství a štěstí pominou a zmizí, kdežto nepravosti a zločiny potrvají a provázeti vás budou až před soudnou stolicí Páně, budou trvati na věky a nepominou nikdy. Ó, jak zlý, jak nešťastný jest rok takový! Rok pro nebe a věčnost ztracený!

Nyní se táží vás, drazí přátelé, jaký byl pro vás rok právě minulý? Byl to rok svatý a dobrý? Ztrávili jste jej tak, že jste víře a ctnosti zůstali věrni? Plnili jste věrně povinnosti své, žili jste tak, jak na křesťany sluší? Můžete si vzdáti svědectví, že až dosud kráčíte po cestě spasení a že k dosažení života věčného vám není více potřeby, leč dále touto cestou kráčet? Mohli byste s důvěrou před Soudce věčného předstoupiti, kdyby vás v této chvíli k sobě povolal, byste mu vydali počet z toho, jak jste ztrávili rok právě minulý? Ó to jsou důležité otázky! Chcete-li je zodpovídati, ohledněte se za sebe, připomínejte si rok minulý a ptejte se svého svědomí, jak jste žili v něm? Jakou odpověď vám dává? Uspokojuje vás? Jste s ní nespokojeni? Čím to jest, že vás znepokojuje? Ó to jsou výčitky, jež vám svědomí činí a jež byste rádi utlumili, avšak svědomí se nedá ani utlumiti ani přemluvíti, ani podplatiti, svědomí jest soudcem nestranným a neuprositelným. Co vám tedy říká vzhledem k roku minulému? Ach vyčítá vám, kterak jste času onoho roku zneužívali, o spásu své duše buď nedbale nebo dokonce nic nepečovali — ach svědomí odsuzuje vás!

Nuže, bratří moji, byl rok minulý pro vás rokem spasení, rokem svatým? Byl tento rok dobrý a šťastný? Ach, Bože,

tento rok jest ztracen pro nebe a věčnost! To byl rok nešťastný. *Ó, nepřipomínejte si toho roku leč v hořkosti duše své!* Pamatujte na tento rok, ale vždycky se slzami kajícími, kterými jediné nabytí lze toho, čehož jsme pozbyli. Nyní nastal již rok nový. *Jaký bude rok tento?* Tato úvaha budiž předmětem

dílu II.

Bude tento rok, který počíná, pro nás dobrý a šťastný? Aby se tak stalo, přejete sobě vy na vzájem, a přeji i já vám z hloubi srdce svého. Avšak nepřestávám na pouhých slovech, na liché a prázdné mluvě, nýbrž chci k tomu pracovati, aby se tento rok pro vás v skutku dobrým a šťastným stal, a chci vám na ruku dáti prostředky, kterými byste mohli dojiti svých přání.

Když Spasitel jde do nebe opouštěl své apoštoly, pozdravil je řka: „Pokoj vám!“ I já přeje vám k novému roku volám s dobrým Pastýřem: „Pokoj vám!“ Nepřeji vám klamného pokoje, jaký svět dává a ne Kristus, nýbrž přeji vám toho pokoje, který Syn Boží na svět přinesl, a o němž andělé pěli řkouce: „Na zemi pokoj lidem dobré vůle!“ Na Bohu vám žádám onen pokoj, který Kristus odcházeje ze světa apoštolům zanechal řka: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám.“ Přeji vám toho pokoje, který vyplývá ze srdce čistého a svědomí neúhonného, z plnění veškerých povinností a ctností křesťanských. Takový pokoj dávám vám, budete-li vždy takovýto pokoj míti, stane se pro vás rok nastávající dobrým a šťastným a proto tedy: „Pokoj zůstavuji vám!“

Chcete, aby nastávající rok byl pro vás dobrým a šťastným? Nuže zachovávejte pokoj s Bohem, pokoj s lidmi a s sebou samými.

Zachovávejte *pokoj s Bohem*, a to se stane tehdáž, budete-li se bedlivě varovati, byste Boha žádným hříchem neurazili a o jeho zalíbení a přátelství se nepřipravili. Plňte svědomitě přikázání Boží. Každého dne na modlitbách vzdávejte Bohu čest, chválu a díky za nesčíslná vám prokázaná dobrodiní. Nepokálejte nikdy jazyku svého křivou přísahou, rouháním a zlořečením. Vynasnažte se, abyste světili den, kterýž Bůh vyhradil službě své, den nedělní, varujte se, byste ho neznesvětili prostopášnostmi a pracemi, které se v ten den zapovídají. Přicházejte do chrámu Hospodina, abyste s veškerými věřícími v písniích a na modlitbách Boha svého oslavo-

vali a velebili. Chodte vždycky bez úhony před tváří Páně a kdybyste byli tak nešťastni, že byste hříchem poskvrnili srdce své, chvátejte ke koupeli svatého pokání, abyste tam obmyli skvrnu svou hojnými slzami svými. Mějte také o to péči, byste ctíli a poslouchali církve, klerou Bůh ctíti a poslouchati velí, zachovávejte její příkázání o postu a neučiníte-li tak vícekrát, aspoň jednou v roce zřízenému knězi ze hříchů svých se zpovídejte a v čase velikonočním velebnou Svátost oltární přijímejte.

Zachovávejte také *pokoj s bližními svými*. Otcové, vychovávejte dítky své v bázni a kázni Hospodinově, nabádejte je ke všemu dobrému, učte je povinností jejich, kárejte a trestejte je, když toho zasluhují a vzdělávejte je zejména svým dobrým příkladem. Dítky ctěte otce svého a matku svou, važte si jich, poslouchajte jich, milujte je, pomáhajte jim v jejich potřebách, těšte je v jejich zármutku a Bůh vám bude za to vše štědrým odplatitelem. Manželé milujte a ctěte se na vzájem, vedte pospolu ctnostný a zbožný život, zachovávejte také vždycky pokoj a svornost mezi sebou. Věřící poslouchajte bedlivě hlasu svých pastýřů; jste-li podřízeni, poslouchajte ochotně a rádi svých představených; jste-li představení, buďte k podřízeným laskavi a spravedliví. Mějte útrpné srdce k nešťastným a ke všem buďte dobročinní. Nikdy nejednejte proti právu a spravedlnosti. Šetřete jmění, cti a života svých bližních. Vzdalujte od srdce svého každé zášti a každou závist. Snásejte trpělivě slabosti svých bližních. Odpouštějte těm, kteří vám ublížili a může-li to býti, mějte se všemi pokoj.

Zachovávejte *pokoj s sebou samými*. Nedopouštějte ani pyše ani srdce ztravující závisti u sebe místa a zapuzujte hněv, který zbavuje srdce pokoje. Oplýváte-li bohatstvím, nepřikládejte k statkům srdce svého, varujte se lakoty a mrzkého sobectví. Utíkejte veškeré nestřídmosti, která člověka pod jeho důstojnost snižuje. Varujte se zahálky, která jest pramenem každé nepravosti, vzbuzuje k životu nechut číníc jej člověku obtížným. Mějte se bedlivě na pozoru a varujte se těch trapných a ohavných nepravostí, které Ducha svatého zapuzují a nesčíslné duše do pekelného ohně uvrhují. Varujte se té nepravosti, která dle slov sv. Pavla ani jmenována býti nemá mezi křesťany. Šetřete svého těla jako

chrámu Ducha svatého a pamatujte toho, že jste údové těla Ježíše Krista. Buďte cudni a varujte se nečistoty. Varujte se ve všech věcech zlého, číňte dobře, chodte vezdy bez úhony před obličejem Božím a před lidmi, pak Bůh pokoje bude s vámi.

Pomýšlíme-li na rok minulý, shledáváme, že musíme se slzami kajícími naň vzpomínati, ježto příčinu máme nazývati jej nedobrým a nešťastným. Avšak nyní již nabývá vrchu pomyslení o roku novém. Vynasnažme se, aby tento byl dobrý a šťastný pro nás; což se stane tehdaž, budeme-li míti pokoj s Bohem, lidmi a s sebou samými, pak zajisté rok tento nebude ztracen, nýbrž získán pro věčnost a nebe. Amen.

Dle franc. volně vzdělal
Josef Janda, beneficiat v Brandýse.

Sv. Jan, apoštol a miláček Páně.

Pod listnatým fíkem, podle něhož cesta vede do Efesu, slovutného města, stařec sobě hovoří šedý přívětivý, lásky velebné a klidu obraz živý.

Stařeček ten sedě v rukou ptáka maje, a s tím ptákem utěšeně sobě hraje.

A tou cestou k fíku, kmet kde sobě hovoří, jarému jest jíti lovcí — jinochovi, an z daleké vlasti do Efesu spěje, víru svou a lásku rozhojnití chtěje slovy z úst a videm svatých velkých činů, jimiž Jan apoštol slouží Hospodinu.

Mládec došel k fíku, pod nímž stařec sedí, s ptáčetem si hraje, mile vůkol hledí, a na mládce, an se jarým krokem blíží, přívětivým okem otcovsky pohlíží.

A tož jinoch kmetu přeje mír a zdraví, důvěrně též přívětivým hlasem praví:
„Otče starý, Efesane či znáš Jana, který milovaný miloval též Pána?“

„Dávno,“ - dí kmet, - znám já věru Jana toho, jež miloval milostivý Pán tak mnoho.“

„A Jan žije? - Kde ho najdu? pověz mile, nechať k němu běžím - letím hned té chvíle.“

„Povím synu,“ laskavým dí stařec hlasem:
Jana hledáš? - Máš ho tady! — Jan ten - já jsem!

„Ty to že's Jan, apoštol ten velký, svatý?!“
vece jinoch udivením všecek jatý.

„Co ti divno? — díkmet. „Jsem jak lidé jiní —
a jak druzí, žiju z Božských dobrodiní.“

Aj to divno je mi, vece mládce kmetu,
Že ty — světec — s ptáčetem tím baviš se tu.“

Nuže apoštol dí, pověz lovče mladý,
Čím to, natažen že není luk ten tady?

„Luk, dí lovec, pozbyl pružnosti by zcela,
by tětíva vždy napjatou býti měla.“

„A tož“ — kmet zas mile jinochovi praví:
„by duch okřál, s tímto ptáčkem Jan se baví.“

Všecko má svůj čas — i oddech má své právo,
by duch zůstal čilý — tělo bylo zdrávo.
A co činíš, práci trudě se neb bavě,
z lásky k Bohu čin — Kristu ku oslavě.

Láska dodá ceny sebe menší věci,
a jen láskou rostou velké Boží věci.

„Vše co z lásky konáš, poutající k Bohu,
povznáš tě nad svět — vede na oblohu.“

„A tak bude láskou každý ze tvých činů —
i trud i vzdech i ples milým Hospodinu.“

„A to jedno synu měj vždy na paměti:
křesťan že vše činy láskou k Bohu světí.“ —

Staroušek děl svatý; a ten jinoch jarý
v duši čil, že Jan tu apoštol je starý,
an jej lásce uče slovem přívětivým,
velebené lásky obrazem jest živým.

V. Štulc.

Ctihodný František od Jezulátka karmelit.

Myslíme, že nebude od místa, uvedeme-li sobě na paměť v této vánoční době příklad jmenovaného ctitele Božského Jezulátka, abychom se něžnou a dětinnou láskou k novozrozenému Spasiteli svému roznítili. — František narodil se roku 1544 ve Villapalatiu, vlasti španělské. Měl chudé rodiče, ale ještě chudší byl na darech, duševních. Jsa velmi malých schopností a vloh, byl pověstným všudy velikou nejapností. Proto musil v rodinném domě svém

mnoho ústrků snášeti, a rodičové jeho pomýšleli na to, jak by se ho jenom zbavili. Nevěda ani, jak by měl ovce pásti, opustil sám domovinu svou, a odebral se do Alkaly, kdež mu jistá dobrá vdova útulku ve svém domě popřála. — Jedenkrát navštívil kostel sv. mučenníkův Justa a Pastora. Chrám ten byl klenutý, bez sloupů a pilířů. František se tomu velice divil a pravil k sobě: „O jaký to zázrak, že ten kostel nespadne. Po celý den trval v něm na modlitbách. Kostelník pozoruje vroucí zbožnost Františkovu, tázal se ho, zda-li by mu nechtěl v kostele pomáhati. Tato řeč byla mu velice vítanou; ihned děkoval za to Pánu Bohu, že se ho přece někdo na světě ujímá. Ale při tom při všem zůstal tímtež nešikou, a proto se nemohl kostelníku líbiti. Neboť brzy něco zlámal, převálil, rozlil, ba ani zvoniti neuměl. Ale ostatně velmi rád ministroval, a kde jakého kněze znal a potkal, toho pozval, aby šel sloužiti mši svatou, a pak hned s tou největší ochotou přichystával hostie a víno ku drahé oběti. Tím způsobem však brzy všecka zásoba hostií a vína došla. Kostelník měl svého pomocníka v podezření, že mu bere hostie a víno. Proto se na tom ustanovil, že jej ze služby propustí, beztoho jest prý František pořáde tentýž nešika. Co měl sobě nyní ubohý počítí, kam se utéci? I umínil sobě, že setrvá v kostele potud, pokud jej kostelník opět nepřijme. Šel před oltář, kde byla uschována nejsv. Svátost oltářní, tam sobě nařikal a bědoval „Pane, kam mám jíti, když mne lidé odtud vyhánějí.“ Jeho modlitba byla vyslyšena, neb kostelník vida jej tak vroucně se modliti, přijal jej opět do služby, ve kteréž setrval František přes tři léta. Než čím svět opovrhne, to volá Bůh ku své službě. Jednoho večera trval náš vroucí ctitel Božského Jezulátka dlouho na modlitbách, i uslyšel hlas: „Služ mně, kde jest mnoho lidí.“ Tato slova dobře si pamatoval, a pořáde o nich přemýšlel. Představený nemocnice Alkalské spatřiv náhodou jedenkrát Františka ihned se ho tázal, zda-li by nechtěl v nemocnici posluhovati, neboť byl dříve mnoho slyšel o jeho zbožnosti. František tázal se hned, je-li v nemocnici mnoho lidí. Slyše pak, že jest nemocnice přeplněna, poznal z toho vůli Boží, že se to srovnává s jeho viděním a zůstal v nemocnici. Představení byli překvapeni horlivostí nového sluhy. Neboť ráno býval nejdříve vzhůru, a u ve-

čer odebral se poslední na lůžko, rád ošetřoval nemocné, pilně žebraval pro ně almužnu, veda při tom život opravdu zbožný v Bohu ponořený. Jeho nejdražším klenotem a pokladem v nemocnici té bylo spanilé Jezulátko. Ano Božské Jezulátko bylo „pokladníkem“ Františkovým, k němuž se vždy utíkal a jehožto účtu všudy rozšiřoval. Dříve, nežli šel žebroti pro své nemocné a chudé, padnul na kolena svá před Božským Jezulátkem a prosil, aby jeho žebrotě zehnal. Jakmile se navrátil domů, položil všecko k nohám svého „malého pokladníka.“ Když se však blížily vánoce, míval nejvíce na pilno. Neboť každého roku vystrojoval na Boží hod vánoční slavnou hostinu rytířstvu Kristovu, jak své chudé nazýval. K této hostině pozval chudé z celého okolí, kdož se vykávali listkem, že byli u sv. zpovědi a sv. přijímání. Horlivý ctitel milostného Jezulátka napomínal jich, aby pouze z lásky k Božskému Jezulátku šli k svatým svátostem, a Jemu v srdci svém krásné jesličky připravili; nikoliv však k vůli této hostině. — Několik dní před vánočními hody šel František k svému milému Jezulátku, takto se k němu modle: „Můj Ježíšku, ty víš že se blíží slavnost Tvých narozenin, za tou příčinou vystrojím na Tvou čest slavnou hostinu Tvému rytířstvu. Já Ti to oznamuju. Že jest to ke cti Tvých jmenin, jest to také na Tvé útraty, hled, abys všecko zapravil, já se jenom budu o koupi starati, a jak bych každého almužnou podělil.“ A vskutku Jezulátko zaplatilo vždy všecky výlohy slavnosti vánoční, tak že chudí, kterých mnohdykrát i přes dvanáct set se sešlo, — byli všim zaopatřeni. Vždyť měl František nezvratnou důvěru ve svého malého pokladníka; a nikdy nebyl ve své důvěře sklamán. Jedenkrát před štědrým večerem se přihodilo, že neměl ještě žádných skopců. I nerozmýšlel se dlouho a spěchal k svému milému Jezulátku řka: „Ty jsi pravil, že kdo Tebe má, že bude mít všecko. Nuže tedy, poněvadž Tvou milostí já Tebe mám, a Tys všecek můj — učiň, ať mám také ovce, po té byl zcela spokojen. — Za nedlouhou chvíli tluče někdo u brány a přeje sobě, aby František vyšel ven. A ejhle! Tu mu jistá osoba přivádí několik tučných skopců pro jeho hostinu. S vděčností přijímá je a spěchá k Ježíškovi modle se: „Poněvadž jsi o můj Ježíšku dostal svému slovu, chei i já budoucně v Tebe důvěřovati a na Tebe

spoléhati.“ A když byl své rytířstvo všim zaopatřil, a všem hojně almužny udělil, byl toho bedliv, aby je všechny také láskou k Ježíškovi roznítil. K tomu účelu vystavěl v nemocnici krásné, dojemné jesličky, a vypravoval chudým, jak nás Ježíšek miluje, že se za nás vtělil, že za nás umřel, sám sobě pak přál ve své horlivosti, aby se zcela Jezulátku podobal. U těchto jesliček prozpěvoval se svou chudinou vánoční koledy, a tím způsobem rozněcoval své posluchače láskou k Božskému Jezulátku. Když byl několik let strávil v nemocnici, povolal jej Pán Bůh, chtěje jej zcela láskou k sobě upoutati do řádu karmelitského. Ale král Filipp II. měl Františka velmi rád, a proto se přičil jeho předsevzetí, ba i jeho duchovní vůdcové byli tomu na odpor. Že se mu však Panna Maria, kterou synovskou láskou miloval, zjevila a jemu nařídila, aby vstoupil do Jejího řádu, neváhal déle a vstoupil do řádu karmelitského. Vše, co měl, rozdal chudým, a jsa ode všeho odloučen, započal roku 1598 svůj noviciát. Ačkoli byl již v pokročilém věku, přece vynikal svou horlivostí nad ostatní novice. Nejvíce však vyznamenával se láskou ku Božskému Jezulátku. Na Ježíška ustavičně myslel, o něm nejraději mluvil, k Němu se vždy utíkal ve všech svých potřebách, a vše co podnikal a vykonal, to vše započal a dokončil s Ježíškem. Jemu děkoval za každou milost, a šťastný výsledek svých prací přičítal jeho svatému požehnání. Jakmile se blížily vánoce, rozšiřovalo se srdce Jeho vždy více a více láskou k Ježíškovi. A slavíval-li již v nemocnici Boží hod vánoční s velkou okázalostí, činíval to v noviciátě ještě u větší míře. Jeho největší radostí bylo, že mohl s novici Jezulátku vystavěti krásné a něžné jesličky. Když se byli v noci k jitřní všickni jeho spolu-bratři shromáždili, zpíval František nejhorlivěji vánoční koledy. Brzy pozdravoval Jezulátko, brzy zase Marii Pannu, sv. Josefa, sv. tři krále, pastýře, ano i volouška a oslíčka opěvoval, záviděje jim toho, že zahřívají Božské Jezulátko. Pak vzal Je z jesliček, a chovaje milé Jezulátko radostí poskakoval. Ale na tom nepřestával, nýbrž přával sobě, aby i srdce všech jeho bratří láskou k Ježíškovi se rozplanulo, a protož nosíval Jej od jednoho k druhému, aby každý aspoň chvíli tohoto miláčka Božského na rukou choval. Tímto počínáním bývali i ti nejvlažnější láskou k Ježíškovi dojati. František však věděl pře-

dobře, že láska nespočívá v pouhých sladkých citech a slovech, nýbrž že pravá láska vykonati musí velké věci pro čest a slávu Boží, zvláště ale v trpělivosti se má osvědčiti. Tudíž vyhledával k tomu všudy příležitosti. Přál sobě i život svůj za Ježíška položit — že se v něm i touha rozmáhala, by všem pohanům o tom hlásal, jak je Jezulátko miluje, — a domníval se, že by u nich mučenické koruny dosáhl. — Poněvadž mu toho štěstí nebylo dopřáno, mučival a mrtvíval tělo své rozličnými kajícími skutky. A touto láskou něžnou prospíval až do sklonku života svého. — V roku 1604 seslal Pán Bůh na Františka těžkou nemoc, kterou snášel s veselou myslí. Přiblížily se i vánoce. Nebylo mu však dopřáno, jako minulá léta oslavovati je se svou chudinou. Ale František chtěl slaviti slavnost vánoční v nebi. Protož vzal do rukou svých na hod Boží své milé Jezulátko, a s neobyčejným zápalem lásky prosil Je, řka: „O můj nejsladší Ježíšku, Ty víš — s jakou slávou jsem každého roku tento den oslavoval, ale ty také víš, že letos nelze mi toho učiniti, protož bych rád s Tebou v nebi tuto slavnost slavil a s Tebou se radoval, poněvadž jsi mne však dnes ještě k sobě nepovolal, tedy Tě prosím, povolej mne aspoň zítra k sobě.“ Božské Jezulátko vyslyšelo jeho prosbu, a František skonal druhého dne tiše a pokojně, a zrodil se, jako sv. Štěpán pro nebe, aby tam věčně oslavoval Betlémské Jezulátko.

Fr. Hašek.

M n i c h.

(Napsal Otto Vítězslav Pitra.)

1.

Je sbor to supů, jenž na lup slíť,
či mračno kobylek to žravých,
či rota šelem rozdrážděných, dravých,
v jichž oku zhoubný, krvechtivý svit?
Ni supy, šelmy, ni kobylek mrak,
to Turků roj, již hroznější jsou šelem;
ať v hadru špinavém neb hávu skvělém
jen v krvi ztápí ztrhaný svůj zrak.
Jak chumáč vod, když na nebi se vznes',
co zhubil by svým děsným okem hledá,
tak Turků sbor na rozkaz Mohameda
pochodeň války v Uher nivy vnes'.
Krev pilo křesťan ústí Sávy již,
požáry osvítily břehy Tissy,
v úpění žen se nářek dětí mísí —

půlměsíc vládne, kde dřív skvěl se kříž.
Jak bleskem táh', až v středu Uher niv
se s vojskem setkal. Posměch z něho ztropil:
„Nebýt již pozdě, v Dunaji bych ztopil
tu hrstku psů — však pozděj nebo dřív.
Tak Mohamed. A za ním jeho lid:
„Hoj zítra bratří málo z psů těch zbude
náš meč jim píseň pohřební zahude.
Ti bradu v blátě smočí.“ — Noční klid.

2.

Jak hromu zvuk, tak „Allah“ vzduchem znělo,
jak blesku svit, tak dál se rozletělo —
bylť řetěz z Turků kolem křesťan voje.
Buď zvítězit anebo zhynout v seči,
buď vzdát se nebo svému věřit meči,
to lidu zbylo, toto jenom dvoje.
Bez rady vůdce — lidem zmítá bázeň —
rozkazy marny — mizí každá kázeň, —
vždyť hrozná smrti každý ve tvář zírá.
„Učiňme útok“, jeden vůdce radí.
„Vždyť rozmačká nás plemeno, to hadí!“
a nerozhodně meče jilec svírá.
„Utokem na ně, jak andělé smrti!
Buď oni nás, neb meč náš Turkey zdrtí —
co jiného zde volit možno sobě?“
mnich zvolal prostý. Však sbor válečníků,
již zmírat v každém znali okamžiku,
si rady nevěděl ve rozhodné té době.
Mnich vyběh' ven, kde hlava vedle hlavy
na vůdcův rozkaz čeká na váhavý
a vida strach, jak sbělil jim líce,
s plamenem v oku, slovem láskou vřelým
děl: „Nejsem vůdce, aniž snad vám velím,
já prostý mnich jsem chudý a nic více.
Však pakli lásky pro mne jenom znání
je v srdci vašem, nuže vzhůru! k zbrani!
a mečem svalme v prach tu jejich pýchu.
My čelem přímým v boj se postavíme,
my bojem poctivým jim odplatíme
za úskok, jakým sklíčili nás v tichu.
A komu sílu strach snad dosud váže,
Maria Panna posilní mu páže
a sílu dvojnou v pěstě jemu vloží.
Jich pětkrát tolik, s námi Bůh však stojí,
on sílu svoji s naší vůlí spojí —
nuž vzhůru! S námi Maria, matka Boží!“
Stál bojovný tu lid jak divem zmámen,
jen tu tam v oku zaleskl se plamen,
strach prozírá však z každyčkého tahu.
Promluvil mnich k nim ustrašeným znova,
a jako hrom jim vstříc letěla slova:
„Hoj! mníte, Bůh že zvítězit dá vrahu?
Ne, ne! On mečem bude vám i štítem,
on zachrání Vás v boji s vrahy lítém, —
nuž útočná ať píseň z úst zazvoní:
Při kříži tom, jež vroucně všichni ctíme,

vám slibuji, že slavně zvítězíme,
než slunko hlavu zlatou k spánku skloní.
Nuž za mnou bratři s křížem v ruce v předu
já, prostý mnich, vás proti vrahům vedu
a nemám štítu, nemám ani zbraně.
Já v čelo mužů bojovných se stavím,
však kříže moc a sílu tím oslavím,
nuž za mnou vojíni! Ve jménu Páně!"

3.

Hrstka je křesťan, ale vůdcem jich,
těch mužů, kteří ve vražedné vřavě
se smrti v náruč s plesem hnali, bravě,
je s křížem v ruce prostý, slabý mnich.
Jak mocný v sobě pevně spjatý klín
se, pobádání mnichem, v Turka vnoří,
kam narazí, šik Turků již se boří,
kam máchnou mečem, smrti stře se stín.
Ba řek' by řekou Turků teče krev.
A tisíců, když svých zří umíratí,
děs srdce hněvem zvášnivělé zchvátí,
jim vítězný jde v patách křesťan zpěv. —
A prostřed mrtvol klečí prostý mnich.
Modle se díky vzdává Hospodinu,
že dopřál mu vojny nadchnout k činu, —
tu jásot vítězů pojednou ztich'.
V modlitbě vroucí všech se pojí ret:
„Nám vůdce z mysli nikdy nevymizí;
bylť mnich to jen, **Vavřinec z Brindisi**
nebeských ale luhů svatý květ.
Z úst jeho slovo, v ruce svatý kříž —
to rozohnilo k boji srdce chabé,
to sílu dalo ruce bázní slabé —
nebeskou jemu uděl, Pane, říš!"

Scintillae Ignatianae.

Podává prof. V. Vojáček.

*Daleko lépe jest jediné zrnko některého
dobra s bezpečností než stero s nebezpečstvím
spásy.* S. Ignat. ap. Bart.

Nižádný rozumný člověk netratí sebe, aby
jiného získal, jakož ani lékař se nerozstává,
aby jiného léčil. Všecky věci buďte pokládány
za podlejší než vlastní spasení,

Čím jest poklad drahocennější, tím pečli-
věji budiž chován; i kterou výměnu dá člověk
za duši svou? Kdo činí, aby v nějaké nebez-
pečné pokušení byla vydána, ten jí sobě neváží.

Mezi své zisky, kterých tak dychtivě hle-
dáš, sebe nejprve počítej. Zatím co jiné k po-
božnosti vzbuzuješ, sebe nezanedbávej, aniž toho
dopouštěj, aby jiní tvým návodem stávali se
tebe světejšími. Proč sebe samého mezi věci
laciné kladeš?

Nejhorší jest pilnost, která vždy k jiným

hledí. Péče o sebe všechněm péčem předklá-
dati náleží. Počet z tebe na tobě bude vyma-
hán. Marto, Marto, starostliva jsi při věcech
mnohých; dále jednohoť jest potřebí: spasení
své v bezpečnosti postavití.

*K víře nepodobnou jest útěchou, že, коли-
kráte k hodům Božským zasedáme, tolikráte
nejen Kristovým ale i matere jeho nejsvětěj-
ším tělem se krmíme.* S. Ignat. ap. Lyr.

Tu společnou příčinu k radování se všickni
mají, kterou druhdy měl Bernard, že krmenu
býti od rány a zároveň od prsu býti kojenu
nám se dopřává. Tělo totiž Kristovo jest tělo
Marijino.

Jak veliká jest důstojnost dobroty při ma-
teři, jak veliká dobrota velebnosti při synu!
Mlékem ona, tento krví nakrmuje, sebe oba dva
dávají, aby nás za to přijali. Jaká to výměna!
Šilenci jsme nepamětliví spásy, v úmluvě-li ne-
stojíme.

Važ sobě, ó člověče, povýšení svého! Toli-
kráte Kristovou krví a Marijiným mlékem jsi
krmen, pokrevencem tak velikých osob jsi uči-
něn; chraň se zvrhlým otřebků milováním zká-
leti tak svaté příbuznosti!

Majíť čeho by záviděli andělé, jimž se tato
milost nikdy nestala. Člověčího pádu tuto jest
útočiště: koho leká velebnost soudcova, toho
posiluje laskavost matčina; komu brání přistou-
piti spravedlnost, toho pozývá milosrdenství.

*Lásku k Tobě jedinou, Bože, s milostí
Tvou mi dej a bohat jsem dosti, aniž čeho
nad to požaduji.* S. Ignat. in orat.

Nejzištnější ona láska jest, která zisku ne-
hledá, jejímž požitkem jest milování. Jiné lásky
jsou kupceři, kde tolik zase přijímají, kolik
dávají; sprostá i podla jest tato lakomost:
zdarma miluj, kdo v pravdě miluje.

I zvířata milují dobrodiní, a káně tam při-
letují kde se nadějí úlovku. Láska k Bohu vzechá-
pati se má výše, zisku nehledej, vším ziskem,
jehož by dostici mohla, budiž milování.

V nekonečnou škodu vbíháme, jiné-li mzdy
mimo Boha hledáme. By všecko jiné obdržel,
bez onoho jsi bídník. Nebe samo bez lásky
k Bohu peklem bylo by, a peklo s požíváním
Boha přešlo by v nebesa.

Všecko věcí stvořených milování neužitečno,
ano škodlivé jest. Samojediná k Bohu láska
dobroplodná jest, z níž plným žlabem linou se
všecky dary milosti a slávy. Miluj Boha —
což snažšího? — i blažen jsi.

*Žádná stvořená věc nemůže tak velké vese-
li v duši způsobiti, jež by se mohlo vyrovnati
radosti Ducha svatého.* S. Ignat. ap. Ribad.

Radosti, kterou svět podává, řekl jsem: proč marně šidíš? Ona radost samočista jest, které nikdo neodejme od nás.

Duše bez kochání nebývá: anebo v podlých věcech kochá se anebo ve svrchovaných. Věci podlé zdražďují chuť a nenasyčují; věci svrchované mohou samojediné zcela naplniti duši, poněvadž jest nesmrtelná.

Veliké umění jest uměti se radovati. Vese-
liti se z věcí nejhorších jest látkou slz. Jakož oheň a voda se v jedno nespojují, tak nikdo tělesných i duchovních pochtností v jednom okoušeti nemůže.

Chceš nikdy nebýti smuten? vždy buď živ dobře. Z toho zdroje čisté útěchy vyplývají, žádné strasti vším právem tě nezbědují, jestliže by tě třeba jeden Božské milosti stupeň potěšoval.

Kalich utrpení.

Povídka z počátku válek Husických.

(Pokračování a dokončení.)

IX.

Nad královskou Chrudimí rozprostřel letní večer husté síť své. Parnem přesyčený vzduch tížil posud krajinu. Davy mraků letmo veslovaly nad usínajícím městem. Modravý zásvit blesku, jenž na jižním nebi se rozběskoval, pronikl na okamžik jich vrstvu a opět uhasl. Netrvalo dlouho a úžlabinou řeky rozlehlo se temné dunění blížící se bouře. Nad Nasavrskými lesy křížily se klikaté blesky, hukot hromu stával se co chvíli zřetelnější. Hustý lišavec uhasil světla na hradbách městských vystavena, mraky vystoupily výše a oživovaly oslňující září. Prudký víchor metl kotouče prachu do osvětlených oken a viklal dřevěnými střechami domů. Bolně stenaly stromy na úpatí hradeb vysázené, nakloňující hlavy své až k pevným zdím, jež nebyly s to, aby je chránily před prudkostí větru a deště.

Kdykoliv ozářil blesk nízkou jizbu vězení Šebířova, zřítí bylo schýlenou postavu starce, an klečí na zemi poblíž okna se-
jaté ruce své tiskna ke hrudi. Tvář jeho bledší nežli vlas svědčila o přestálých mukách, oči plny zimničního lesku upřeny byly k zakalenému nebi. Nebohý kmet

chvěl se zimou po celém těle, ačkoliv teplý vzduch večerní posud jej obklopoval. Rty jeho chvílkami se pohybovaly. „... Otče, přikovali tělo mé k žaláři, přikovej ducha mého k Sobě! Vyřkli o mně rozsudek smrti, přijmi duši mou v ruce své! Ubývá mi sil, nedej, abych podlehl dříve, než vy-
dám svědectví, že snadná jest smrt pro jméno tvé. Nechci honositi se nevinností, Ty Pane, znáš nejlépe srdce i ledví mé. Kdybys na soud zasedl a nepravosti čítal, Bože, kdo obstojí před Tebou? Podle milosrdenství svého mne suď a nikoli dle křehkosti těla mého!“

Opětující se blesk rozplasil temnotu žaláře a osvětlil vysokou postavu muže, který nepozorovaně do světnice byl vkročil a až k Šebířovi se přiblížil. Sotva že uzřel shrbeného starce, chopil se rukou ramena jeho a prudce jím zatřásl.

„Hostě tu máš a ani tváří se k němu neobrátíš,“ pravil drsným, posměšným hlasem přichozí. „Vstaň a vyslechni mne!“ dodal velitelsky.

Otec guardian stěží jen pozdvihl se ze země a vyhledav rukou dřevěné sedadlo sklesl naň jako bez vlády. Utřel si rukou horký pot s čela a marně zíral do tmy, aby uhledal hostě svého, ačkoliv již po prvním slovu jej byl poznal. Bylť to Prostovlas, jenž přišel do žaláře rozloučit se s bratrancem svým. Zatím rozkřesal přichozí oheň a rozžehl svítlnu, kterou byl sebou přinesl. Postaviv ji do prostřed jizby, přiblížil se k vězni a divoce naň pohlížel.

„Dnes po dlouhých, trapných letech rozlévá se klid po útrobách vyprahlého srdce mého,“ zahovořil drsným hlasem. „V prsou plál mi oheň a zžíral každou pokojnější myšlenku. Již uhasl; jen tu a tam doutná ještě mdlá jiskra, která uhasne, až rozmetají pochopové hranici, na níž hříšné tělo tvé za živa bude páleno. Nediv se tomu, že s tak velikou zálibou pasu se na mukách tvých! Víš dobře, cos mně učinil. Nohama jsi pošlapal štěstí mé a já byl bezbranný, já nemohl pomstu vzíti nad tebou. Ani tolik milosrdenství jsi neměl, abys po drahých letech trýzně vrátil mi uloupeného syna. Budiž! Nemysli, že jej budu nyní na tobě žádati. Nech si ho, jestliže již dávno jsi ho neumučil. Konečně přálo mi štěstí, že jsem našel dravého tigra a mohu jej zardousiti. Zhyň, zhyň padouchu a já zlořečiti budu vzpomínce na tebe, zlořečiti budu osudu, který mně postavil za dnů mládí po bok tvůj! Toť po-

msta má, že sám zapálím hranici, která pro tebe je vystavena!"

Prostovlas naplil při slovech těch na tvář Šebířovu a chopiv se svítilny spěchal ze žaláře.

Důstojný stařec opět osamotněl. Nevýslovná bolest rozrývala srdce jeho. Slova Prostovlasova dovršila míru jeho utrpení. Požehnání sil v životě a kletbu měl žít i po smrti! Na prahu hrobu stál nejsa si vědom viny nižádné a jediný pokrevenec, kterého ještě měl, zlořečil památce jeho. Vyděšeně zíral nyní před sebe. A když nový blesk osvětlil nízkou jizbu, bylo mu jakoby viděl hrozivou postavu Prostovlasovu, dvě žhavé oči upíraly se na něj z protější stěny. Rachot dunícího hromu opět toval mu slova kletby mnohem strašněji nežli jak byla pronešena před chvílí. Pohaněná tvář palčivostí jen hořela. Mráz projímal mu ostatní údy, mdloba se oň pokoušela. Než znenáhla opět se zpamatoval a klidnější myšlenky vracely se mu na vědomí. „Důkaz neviny své nemohu více lidem podati. A přece tíha spadla by s prsou mých. Bůh sám to učiní, co mi vykonati nemožno. Než proč bych se měl ospravedlňovati před světem? Svět nebude soudcem, nýbrž toliko svědkem činů mých. Nyní soudí mne nespravedlivě, někdy však musí vydati svědectví pravdě!"

Pozdě na noc bděl ještě Šebíř modlitbou se připravuje na brzkou pouť do stánků věčných. Bouře již dávno utichla, když slabostí přemožen byv podlehl nepokojnému spánku.

Na dvoře hradu panoval zatím čilý ruch. Zbrojnošové shledávali suché dříví a vynášeli je na blízké náměstí. Tiše vespol hovoříce stavěli hranice kolem sloupu, jež v dešti a bouři ze země byli vztýčili.

„Zdá se mi, že hradník vrací se teprve domů," pravil jeden z dělníků soudruhovi svému upjatě zíraje k postavě, jež opodál jich k hradu se ubírala.

„To je on a nikdo jiný!" odvětil oslovený. „Dnes se mu naskytla příležitost, aby hlouběji než kdy jindy do korbele se zadíval. Sotva že nohy za sebou vleče."

Hradník dospěl až k bráně a našel ji otevřenou. Zhasil obě světla, která tu hořela a vstoupil na dvůr. Měsíc osvětloval větší polovinu nádvoří, kdežto druhá část ležela ve stínu střeš a věží. Hradník zabočil do stínu a podél zdi ubíral se dále. U železných dveří stanul a ohlížel se na všechny strany. Nikoho nespatriv otevřel

klíčem veřejí a opatrně sestupoval po točitých schodech do podzemní chodby, jež vedla k žalářům.

Touž dobou vykročil Prostovlas z blízkého rohu nádvoří a blížil se k železným dveřím.

„Hradník to byl," šeptal pro sebe. „V bráně zhasil světla, stínem se plížil! Co to má znamenat? Chlap ten je mi již dávno podezřelý. Což kdyby..."

Nedořekl. Oko plálo mu divokým hněvem, skřípal zuby, zatínal ruce. Zvolna otevřel dveře a zmizel v temné chodbě.

„Jsi to skutečně ty, drahá matko?" pravil guardian Šebíř citě ruku svou v ruce hradníkově a snažil se povstati z chudobného lože. „Ach to byl jen sen!" povzdychl a patřil udiveně na příchozího. „Co žádáš ode mne? Snad již na čas, abych opustil žalář a odebral se tam, kde mne nikdo více nebude vězniti?"

„Důstojný otče," vzlykal hradník a líbal ruku věžnovu. „Kdybys dovolil, vyvedu tě okamžitě odtud. Noc je přízniva, strážcové dávno již usnuli."

„Tys to, dobrý muži? Zdálo se mi, že vidím matku u lože svého. Těšila mne a tvrdila, že nejsem nemocen. A přece cítím opět palčivost ve všech údech."

Přátelé tě očekávají na místě bezpečném. Odřekl jsi se z prvu pomoci jejich, neodříkej jim radosti, kterou budou oplývati, až uhledají tě na svobodě. Čas kvapí, příznivá chvíle mizí. Otče, otče pro Bůh tě prosím, následuj mne!"

Šebíř zavrtěl smutně hlavou.

„Domníváš se," pravil klidně, že přátelé moji mohou mi vrátiti, co jsem ztratil. O, nikoliv! Pán je částí dědictví mého, On nahradí mi vše, co jsem pro slávu jmena Jeho zde na zemi opustil."

„Já nešťastník," naříkal hradník a dlaněmi zdržoval proud slz, jež z očí mu vyhrkly. „Myslil jsem stále, že smyju vinu svou vyveda tě ze žaláře a ty, ty mi v tom bráníš! Ach, kdybys věděl, co tíží svědomí mé, kdybys znal bolest srdce..."

Guardian usedl na loži a pojal za ruce klečícího hradníka. Nechtěl jej přímo vyzvati, aby ulehčil stísněnému nitru dobře věda, že bezděky tak učiní.

„Důstojný otče, smiluj se nade mnou! Uposlechni rady mé!" volal tento a pozdvihoval vězně z hrubého lože. „V brzkou bude pozdě, ano pozdě pro tebe i pro mne. Uprchnu s tebou z toho místa nepravosti a nikdy více se sem nenavrátím."

„Mám opustiti bratří, kteří týž los se mnou sdílejí?“ namítal Šebíř.

„Osud jejich není možno odvrátiti.“

„Zahynu s nimi jakož jsem jim přislíbil.“

Hradník hlasitě zaupěl. Chvíli panovalo trapné ticho. Prostovlas, který rozhovoru jejich za dveřmi naslouchal, již již hodlal se vzdáliti, aby přivedl stráž a zatknouti dal zradného hradníka. Setrval však přece na stanovisku svém, když další slova byl zaslechl.

„Odejdi v pokoji, muži dobrý,“ pravil Šebíř, „a nevydávej v šanc vlastní život. Oznam přátelům mým, že jsem jim žehnal a blaho jim na Pánu vyprošoval. Jako pro ně žiti bych se nevzpěchoval, tak ochotně umru za bratří a s bratřími svými. Vůle má je nezvratna. Neztrácej času!“

„Otče, nemohu odejítí, nevyháněj mne od sebe. Svědomí mé tísní vina veliká, tys jediný umenšil již tíži její.“

„Jak ti mám rozuměti?“

„Je tomu právě dvacet let,“ započal hradník z hluboka si oddychuje, „co opustil jsem sídlo rodinné. V hornatém kraji na západním pomezí českém stál dvorec otce mého. Léta mládí uplynula mi v něm jako sen a dříve, nežli jsem se nadál, byl jsem dospělým mladíkem. Nedaleko nás bydlila o samotě v chudé chýži zbožná vdova a jediná dcera její. Děvče bylo sličné, dobrosrdečnost její byla po celém okolí známa. Což divu, že jsem si ji zamiloval. Byla mi nakloněna a povolna státí se ženou mojí. Než osud tomu chtěl jinak. Dobrodruh jakýsi zavítal do dědiny naší a úlisnou řečí omámil nevěstu mou, že podala mu ruku k svazku manželskému. Nevýslovná bolest mne trápila, když jsem se o tom dověděl. Zapřísahal jsem ji, aby pamětliva byla slibu svého, celý svůj majetek jsem jí chtěl věnovati, vše nadarmo. Odbyla mne krutě, potupila upřímné city mé. Od té doby zabýval jsem se jediné myšlénkou, kterak bych se mohl pomstíti za bezprávi mně učiněné. Dlouho neuzrával v srdci úmysl nižádný. Až teprve, když jsem uslyšel, že bývalá nevěsta má obdařila chotě svého mladou ratolestí, pevně na tom jsem se ustanovil, že zkazím radost její a o synáčka ji oloupím. Příležitost k tomu v brzkú se mi naskytla. Kdysi v podvečer potkal jsem nevlídného chotě její, an z domova, jak se mi zdálo, na delší cestu se vypravil. Bez oddechu spěchal jsem k ní a zastihl jsem ji doma samotnu. Vy-

týkal jsem ji opět nevěrností, které dopustila se vůči mně a hrozil jsem jí odnětím dítky na klíně její dřímajícího. Jediné slovo prosebné bylo by mne uchvácholilo. Avšak ona smála se hrozbě mé, velebila manžela svého a vyháněla mne z domu. V nitru mém vzkypěl hněv, nebyl jsem slova mocen. Rychle k ní přikročiv snažil jsem se vyrvati jí pachole z náručí. Zdvihla se ze stoličky a branila je seč jen byla. Konečně držel jsem přece klenot její v náručí a chtěl jsem odkvapiti. Matka vrhla se na mne a netušenou silou na mne dorážela. Prudce jsem ji odstrčil, tak že zavravorala a narazíc hlavou na dubové sedadlo k zemi sklesla. Proud krve zbarvil bělostné čelo její. Bolestně zasténala. Jako bez smyslu vyrazil jsem z jizby a utíkal lesem k prsům tiskna plačící dítko. Celou noc bloudil jsem krajinou. Ráno chtěl jsem vrátiti se do chýže a navrátiti dítko zarmouceným rodičům. Avšak na cestě tam uslyšel jsem, že bývalá nevěsta má je mrtva . . .“

Hradník se odmlčel. Slza leskla se mu v oku, an vzpomínal na zločin, kterého se dopustil. Otec Šebíř soustrastně naň pohlížel, avšak neuznával za vhodné přerušiti mlčení jeho.

„Stal jsem se zločincem!“ pokračoval hradník a lomil při tom rukama. Co jsem měl učiniti s uloupeným dítkem? Rozvaha mne opustila. Na místě toho, abych vrátil jej nešťastnému otci, prchal jsem s ním daleko od domova dávaje je dobrými lidmi živiti. Po strastiplných dnech a bezsenných nocích přišel jsem až do Svidnice. Citlivá žena ujala se mateřsky roběte. Mně bylo břímě to již nesnesitelné. Kdykoliv jsem naň pohledl, vzpomínal jsem na nebohou matku, viděl jsem úzkosti její, krev s čela se proudící. Smrtný výkřik otrásal hlubinami duše mé zločinné. V noci opustil jsem chatrč ženinu vyštván byv nepokojným svědomím. Druhého dne přijal jsem službu na zdejší hradě. Od té doby měl jsem v úmyslu vzíti dítko k sobě a po čase vrátiti je vlastnímu otci. Zatím však ujal jsi se ho ty a svěřil péči pánů Stradovských. Jan jest to, otče, miláček tvůj Jan Stradovský!“

„A kdo jest vlastním otcem jeho?“ tázal se Šebíř uchopiv hradníka za ruku.

„Prostovlas.“

„Pro Bůh, co to slyším?“ vzkřikl guardian a dlaněma tiskl horké skráně své.

Touž chvílí rozletly se dveře, a Prostovlas vřítí se do žaláře.

„Milost, smilování!“ volal zoufale a bezdůch klesl u nohou Šebířových.

Polekaný kmet stěží jen se vzpamatoval. Schýlil se k zemi a pozdvíhoval neznámého prosebníka. Než úsilí jeho bylo marno. Nedostávalo se mu sil, aby mohl vzpřímí mrtvolu silného muže. Pohlížel mu do tváře světlem měsíčním osvětlené. Ustrnul.

„Bůh ti buď milostiv, drahý můj bratranče,“ pravil tiše, „já tě ještě nikdy neodsoudil.“ A při tom celoval chladnoucí tvář Prostovlasovu.

* * *

Smrt Prostovlasova zdržela osudné divadlo na náměstí Chrudimském o celý den. Konečně však přece udeřila hodina, kdy mělo započítí. Záhy z rána bylo vyvedeno osm mnichů ze žaláře a na nádvoří hradním opětován byl jim výrok soudu, kterým odsuzovali se na smrt pro tvrdošíjnost v bludu. Mlčky a pokojně jej vyslechli. Delší řeč pana Ambrože, jenž schválně z Hradce sem pospíšil, neměla jiného účinku, než že bratří více byli utvrzeni v přesvědčení svém, a bázeň před smrtí úplně mizela. Klidně kráčeli za vůdcem svým Šebířem a bez odporu dali se přivázati ke sloupům pro ně připraveným.

Guardian pohlížel zavlhlým okem k mračnému nebi. Ještě okamžik a dobrý boj byl dobojován. Po čem toužil na zemi, vše se vyplňovalo. Prostovlas nahledl po blouzení a křivdu svou a posledním dechem ji odvolal. Mladý Jan Stradovský ztratil otce dříve, nežli jej našel, náležel nyní výhradně dobrému panu Alešovi a nábožné choti jeho. Bratří řeholní, kteří uprchli z kláštera, byli v bezpečí a ostatní stáli pevně sáhajíce již po koruně slávy věčné.

Mezi diváky ozval se náhle úpěnlivý výkřik. Mladá dívka upadla do mdlob. Mimoděk pohledl Šebíř v tu stranu, odkud hlas přicházel a užírl Marketu, sestru Viktorinovu. V tom přiskočil k ní bratr a pojav ji do náručí odnášel k blízkému domu. Guardian nemoha rukou žehnal srdcem dobré dívce té a odpouštěl Viktorinovi poklesky jeho. Doufal pevně, že dotkne se ho milost Boží a na lepší cestu jej uvede.

„Odvolej bludy své a přidruž se skutkem k bojovníkům kalicha,“ volal naposled odpadlík Ambrož k Šebířovi. „Ještě okamžik a vzplane oheň u nohou tvých,

oheň, který ti bude počátkem ohně věčného!“

„Ponech kalich svůj pro sebe a stoupence své,“ odvětil otec Šebíř. „Pán připravil mně **kalich utrpení**, a já pil z něho až do rmutě pevně doufaje, že nemine mě za to kalich radosti, kalich slávy věčné!“

Za okamžik zdvihl se kouř ze země a zahalil postavu mučnickovu.

František Vacek.

Vánoční stromek.

Pravda a legenda.

Spasitel náš Ježíš Kristus vyvolil noc za dobu tajemného se vtělení jakož i slavného svého z mrtvých vstání. Noc, ve které zbožní křesťané oslavují památku příchodu Páně na svět, slove vánoce čili svatá noc. Ona zajisté zaplašila hrůzy temnoty, neboť o ní rozžhato bylo Světlo světa. Slovo vánoce utvořil si sám věřící lid a to všim právem. Slavněji hlaholí zvony zovouce vykoupence Kristovy do chrámu Páně slavít narozenin Syna Božího; radostněji ozývají se písně, jimiž zvelebují se vznešené tajemství posvátné noci. Bohoslužba noční je velebnější nejen v stoličných chrámech biskupských, nýbrž i v kaplích odlehlých dědin a vísek. A právě proto, že křesťanský lid pochopil důležitost svátku a důstojně chce oslaviti památnou událost svého vykoupení, vymyslí mnohé významné obyčeje ke cti jeho a pečlivě ochraňuje je pokolení za pokolením, synové po otcích, vnukové po dědech. Chceme se toliko o jednom z nich krátce zmíniti.

V předvečer Božího Hodu vánočního, když sklonilo se slunko za hory a svatá noc snesla se do údolí, rozžehá otec rodiny světla na připraveném stromku. Jedličnatá koruna jeho ověšena jest malebným ovocem, pestrobarevným pečivem a hračkami všeho druhu. Zelená chvoj obtížena jsouc dary a skvoucí se září světla poutá zraky radostí se tetelících dítek a starostlivých dobrých rodičů. Venku celou krajinu kryje sníh, studený vítr vane přes ustydlé nivy a pole, pod nohama opozděných chodců sténá bílá hladká kůra a uvnitř obydlí stojí strom, obraz to radosti a života. Vánoce jsou svátkem Božského dítěte a proto zřiš, kterak radost plane z oka a tváří křesťanských dítek. Církev sv. veselíc se z narození Zakladatele svého ráda sděluje ra-

dost svou s dítkami, mladistvými to členy svými, kteří dospěvše k plnosti věku mají se státi dítkami její ve vyšším smyslu, syny království nebeského.

Zbožná legenda vypravuje o původu vánočního stromku jak následuje: Ve svaté noci, kdy narodil se nám v Betlémě milý Spasitel, radovali se z toho nejen pastýřové na nivách Betlemských, jimž anděl radostné přinesl poselství, a mudrcové od Východu, protože zlatá hvězda jim ten div hned oznámila, nýbrž i květiny luční plesaly i stromy kvetoucí na blízku chléva Betlemského, kde sv. děťátko v jeslích spočívalo kolébáno jsouc anděly. Všechny stromy snažily se Je spatřiti a pozdraviti, napínaly se a krčily, jen aby nahlédnouti mohly do chudičského chléva, jenž v hodině té stal se velebným chrámem Páně. V travinách i květinách, v korunách stromů a houštinách keřů šumělo to a šeptalo, jako když zbožní lidé v kostele se modlí a vzdychají. Všecko radovalo se z nebeského daru a dík vzdávalo Stvořiteli všehomíra.

Nahlédnouti do chléva a uzříti dřímající dítko podařilo se nejlépe třem stromům, které nedaleko sebe u jeslí stály. Byla to vysoká palma, vonná oliva, prostá zelená jedle. Radostný šepot větví jejich a listů stával se hlasitější, až konečně bylo jim možno porozuměti. „Pospěš,“ pravila palma k olivě, „i my pokloníme se Spasiteli a obětujeme mu dary své.“ — „Vezměte mne sebou!“ šeptala skromná jedle. Opovržlivě ohledly se oba pyšné stromy po chudobné sestře své a palma odsekla: „K čemu to? Co bys darovala Božskému dítku? Vždyť nemáš jiného než ostré, pichlavé jehly. I slzy tvé nejsou lepší ohyzdné páchnoucí smůly!“ — Nebohá jedle studem se rdíc ustoupila stranou a neodvážila se více pohledu na spanilé robě, jež v záři světla na jeslích spočívalo. Avšak jeden ze strážných andělů, kteří bděli u lože Ježíšova, zaslechl jak hovořily stromy, zaslechl tvrdá slova palmy hrdopyšky a bylo mu jedle srdečně líto. Ustanovil se na tom, že jí přispěje ku pomoci.

Palma sňala nejkrásnější list s koruny své a položila jej k jeslím. „Rač za vějíř jej přijati, spanilé dítko,“ tak pravila, „aby chlad ti přivál, kdykoli parno dne by tě tížilo.“ Na to skropila oliva jesle libovonným olejem, který z větví její se prýští, tak že celý chlív naplněn byl sladkou vůní. Jedle smutně pohlížela na to, kte-

rak sestry její věnovaly skvostné dary Spasiteli, avšak nezáviděla jim toho. „Pravdu řekla palma,“ hovořila pro sebe, „chudičká jsem a proto nehodna vstoupiti na oči Pánu svému.“ V tom přiblížil se k ní anděl a pravil: „Útrpnost mám s tebou a ježto skromna jsouc ponížila jsi se, chci tě povýšiti a větší krásou přioděti, nežli ona jest, kterou se sestry tvé honosí.“ I vzhledl anděl k blankytnému nebi, na němž nescíslně mnoho hvězd se třpytilo. Pokynul a hle, hvězda za hvězdou se snášela k zemi a usadila na zelených větvích jedle, která v brzku září světél jen hořela.

Najednou probudil se Ježíšek a ne-
dbaje krásného vějíře palmového, který mu po boku tkvěl, a nevšímaje si libovůně olivové upínal zraky své na přespanilou světlou jedli. Rozkošně se usmíval a malé ruce své po ní vztahoval. Jedlový stromek třásl se radostí a štěstím, než pýchy nepocítil nižádné. Naopak snažil se, aby jasným světlem ozařoval sestry své, jež tu na pozadí ve stínu stud svůj ukrývaly. I zahovořil laskavě dobrý anděl k jedli: „Odměna tě nemine, prostý zelený stromku. Napořád budeš oslavovati svátek narození Pána našeho Ježíše Krista zeleným svým kmentem a mnohými světly, jež lidé na památku svaté noci této po celém světě rok co rok budou rozžehatí. Dítka budou se radovati z tebe a dospělí dobré vůle upomenou se na zlaté dni mládí a nevinosti své. To bude úloha a odměna tvá skromný spanilý stromku vánoční!“

KRONIKA.

Z Prahy. (Reč, kterou J. Emin. nejđ. p. kardinál arcibiskup oslovil u veřejné audienci kardinálů a biskupů dne 12. prosince sv. Otce Lva XIII.) Radujeme se tomu, že se nám příležitost naskytuje projevití své těsné se sv. stolicí sjednocení a Tobě sv. Otce, osvědčiti svou poslušnost, svou oddanost a věrnost. Vyslovujeme Tobě díky své za to, že jsi kanonisací poctil světce, kteří rekovnými ctnostmi pečlivosti o spásu duší, dobrovolné chudoby, mrtvení se a pokory dali spasitelné **naučení pokolením uynějším, ježto se bohužel až příliš často dávají přemoci svůdné rozkoši tělesné a vysokomyslné pyšnosti.** Spolu cítíme bolest od Tebe proslovenou, že pro trapné položení, v němž jsi postaven, nebylo Tobě možno slavnost tuto oslaviti s tou skvělo-

stí, kterou za časů lepších bývala obklíčena. Avšak proto méně sobě nevážíme té přízně, že nových orodovníků v nebi máme, kteří se u svého Božského mistra o věc sklíčené církve uímati budou. Bůh vidí utrpení její i doufáme, že ji Bůh za přímluvou těchto svatých milostivě potěší. — Však on nám dal velmi drahocenný závdavek milosrdné dobrotivosti své tím, že **za správce lodičky Petrovy zvolil lodníka rovněž tak moudrého jako pevného a srdnatého, kterýž vznešeným věhlasem jakož i ctnostmi hoden jest lásky a obdivu národů.** Pročež prosíme Hospodina, aby náměstka svého obdařil všelikou silou, k vyvýšenému úřadu jeho potřebnou, též aby odstranil všechny překážky, jež by se jemu v cestu stavěti mohly. — Přejeme Tobě, svatý Otče, pro slávu církve a pro dobré člověčenstva žití prodleného. Ještě po dlouhá léta celému světu evangelium kázati nepřestávej, neboť to jej přivede ku přesvědčení, že lidská společnost trvalé štěstí a spásy jen potud dojíti může, pokud své zákony se zákony věčné pravdy a věčné spravedlnosti sjedná.“ — V jaký smysl k tomuto vzletnému oslovení odpověděl sv. Otec již bylo sděleno.

— J. Emin. nejdůst. p. kardinál vrátí se 31. prosince z Říma do Prahy.

— Dnes 24. prosince budou v metropolitním chrámě u **sv. Víta** na hradě ve 3 hod. odp. slavné nešpory, v noci pak o 11. hod. církevní hodinky (Matutinum) o Narození Páně, načež o půl noci slavná mše sv. sloužena bude (rovněž i ve všech farních a klášterních chrámech). Zítřka na úsvitě hod. Božího o 7. hod. bude tamtéž zpívaná mše sv., o půl 9. hod. české a v 10 h. německé kázání, načež v 11 h. sloužena bude pontifikální mše sv., před níž bude průvod a ofěra pro ústav chudých; odp. o 3. hod. budou tamtéž slavné nešpory. — V pondělí o slavnosti **sv. Štěpána** bude ve farním kostele u sv. Štěpána na Novém městě v 6 h. mše sv. s exhortou, v 9 h. zpívaná ranní, v 10 h. kázání, v 11 hod. slavná mše sv., odp. o 3. hod. nešpory, pak kázání a požehnání.

— Pobožnost **40hodinná** koná se do 25. pros. u sv. Salvatora v semináři a od 26.—30. pros. u Milosrdných sester pod Petřínem, 31. pros. t. r. a od 1.—4. ledna 1882 u sv. Havla.

Z Tunisu. (*Historické poznámky o katolické církvi v Tunisu.*) V roku 1881 velická

pozornost věnována zemi této, které si dříve nevšímáno. Až letos, kde o vliv v této zemi zápolí Itálie a Francie, obrátily se zraky k ní, neb mohla tam snadno vzplátnouti válka mezi oběma mocnostmi. Nebude as nezajímavé vyličiti, jak se vzrůstala církev katolická v zemi této. — Severoafrická provincie římská, tu kde Scipionové slavili kdys triumfy své, záhy uzavřela brány své křesť. náboženství, které tam tak krásně počalo rozkvétati. — Počátkem 5. století valily se divoké hordy Vandalské do krásné země této a po mladém květu křesťanství šlapali nohou zlověstnou. R. 534 zahnal dobyvatele tyto slavný západořímský vůdce Belisar a tak zemi té as na století mír a pokoj zjednal. Přišli pak Maurové zničili tu křesťanství úplně a katolíkům zdejším bylo voliti buď útekem se spasiti, neb od víry odpadnouti. Od času toho až do počátku století XIII. málo známé jsou dějiny církevní v Tunisu. Víme toliko, že mnoho křesťanů se k islamu přidalo, dále že několik mohamedanů křesťany se stalo, a tak že se opět křesťanský kmen utvořil; r. 1073 nalézáme v Karthagu biskupa, jménem Cyriaka. Kdo neslyšel o sveřepých a ukrutných piratech tuniských, kteří středním mořem i oceanem projíždějíce, lodi přepadali a křesťany do žalářů uvrhovali. Roku 1198 založili sv. Jan z Mathy a sv. Felix z Valois (oba francouzové) řád Nejsvětější Trojice; příbuzný těchto dvou svatých mužů byl sv. Petr Nolascus, zakladatel řádu milosrdné Panny Marie. Během ani ne 6. století osvobodili řeholníci řádů těchto 1,200.000 křesťanských otroků, a ještě větší počet byl jimi upevněn ve svaté víře svazkem nepřemožitelným. Tak působily též řády sv. Dominika a sv. Františka všude tam, kde větší a obětavější práce nastávala, s horlivostí největší. V Tunisu nalézáme Františkány již v první polovici 13. století a Dominikány r. 1256. Apoštolští mužové tito nejen že otroky vysvobozovali, oni i dítky vyučovali, odpadlíky opět se svatou církví smiřovali a mohamedány obracovali. R. 1270 přitáhl do Tunisu král Ludvík sv. Historie nemůže vypravovati o velkém hrdinném tažení tohoto svatého vojevůdce do země této. Teprve ve smrti jej Bůh dobyvatelem učinil. Mor vloudil se do vojska jeho a konečně i jeho samého zachvátil. Umíraje na zříceninách Karthaga a maje obležený Tunis před sebou, pravil: „Dejž Bůh, aby se zde kdy sv. evangelium

kázalo!“ — Jen částečně se vyplnilo poslední přání jeho; neb na místech těch, kde tolik prolito krve křesťanské, nikdy neutuchlo dílo apoštolské navždy. — Dáleko by nás vedlo vypisování celého martyrologia missionářů v Tunisu; budiž zde poukázáno pouze, kterak Pater du Chemin r. 1284 od nevěřících utracen byl, jak otcové Otto, Jakub a Adolf r. 1315 s 320 zajatci od mořských loupežníků do Cařihradu přivezeni a tam kůlem proklati byli, jak P. Alexander v Tunisu za živa upálen byl, a jak P. Artaud s 30. mnichy hlady zahynul. Pak nastala doba klidu hlavně zásluhou kazatelské činnosti sv. Vavřince Campani, který zároveň s P. Boze-em plných 13 let vězněn byl. Divíce se zázrakům a sv. životu zajatých, obracovali se Tunisští ba kníže s manželkou a 8. syny stali se katolíky. Příkladu králova však nenásledovali hojnou měrou potomci jeho. Když r. 1535 císař Karel V. Tunisu dobýval, našel zde a na svobodu propustil 20 000 křesťanských otroků. Ve smlouvě, kterou uzavřel s knížetem Hassanem, dříve než mu korunu vrátil, vymíňovalo se, aby křesťany osvobodil, všude kostely a kláštery zařizoval, a aby ve vzdělávání se katolíků nečiněno žádných překážek. R. 1605 nalezáme sv. Vincence de Paula v Tunisu; na zpáteční cestě z Marseille do Toulonu byl oloupen Piraty, o nichž se vyslovil, že jsou zuřivější než tygři. Skorem ze všech šatů ho svlekli; ulicemi Tuniskými musil probíhati, aby síly své ukázal; řetězy pak spoután, byl opět na loď přiveden, kde otroků koupěchtiví se v určitou hodinu scházeli. Sám pak takto vypravuje: „Tisíckrát bylo nám krutě ubližováno, aby dokázali prodáváči kupcům, že k potřebě jsme; jako koňům otevírali námí ústa, aby si zuby naše prohlédli. Často 5—6krát byli jsme řetězy spoutáni a městem voděni, až jsme všichni rozprodáni byli! — Nejprve byl jsem prodán jakémusi řezníku a pak starému lékaři, který po 50 let hledal kámen mudrců.“ — Sv. Vincenc musil dnem i nocí zatápěti ve 12 pecích, v nichž lékař své pokusy prováděl. — Tento miloval otoka svého a sliboval mu bohatství i učenost svou, jen jestliže se stane mohamedánem. Ale sv. Vincenc modlil se neustále k nejblahoslavenější Panně, když mu pán jeho kázal o náboženství zlatém. — Jedenácte měsíců byl sv. Vincenc topičem, když o zlatoději dozvěděl se sám sultán; na cestě do Cařihradu, kamž povolán byl,

zemřel však lékař. — Sv. Vincenc byl poté prodán renegatu jakémusi, vlastníku dolů. Ještě 10 měsíců musil zde pracovati, až konečně udeřila šťastná hodina svobody, a on do Evropy vrátiti se mohl. Missie Tuniské přidělil papež Urban VIII. r. 1624 kapucínům sicilským, kteří byli povinni žiti mezi otroky. R. 1634 ustoupili otcové sicilští janovským. Střediskem missií jejich byl ostrov Tabarca, východně od pobřeží Alžirského, tehda republice Janovské přináležející. Missie tato trvala až do r. 1652; často však opakující se povstání, kterými země pustošena, dále války mezi Bey-em Tuniským, Constantinským, Alžirským a Tripolským, jakož i vzmahání se mahomedánského fanatismu — vše to znenáhla zmenšovalo počet kapucínů. Pak uchoopil se z návrhu papeže vedení sv. missií sv. Vincenc de Paula.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katolického duchovenstva*“, orgán vědeckého odboru Akademie křesťanské v Praze, dospěl k čís. 10. roč. XXII. Obsah sešitu 10. jest: Plyne-li ze šidby v daních povinnost restituce? (Podává dr. Alois Jiráek.) Jakou liturgii přeložili sv. Cyrill a Method pro Sloany, latinskou-li či řeckou? (Pozoruhodný článek od Mat. Procházky, č. kanovníka v Brně.) Císař Frant. Josef I. (Píše prof. dr. Kryštůfek.) Kronika: Návštěva nemocných. Spolek sv. Josefa. Oprava opravy. 74. seznam údův a účastníků Dědictví sv. Prokopa. V lit. oznamovateli jsou důkladně posouzeny tyto spisy: Církevní Rok. Řeči a zprávy o valných schůzích katolicko-politické jednoty. Třtina na větru. Diamantek. Daniele A. z Veleslavína spisy. — Časopis katolického duchovenstva opět zdárně rozmnožen o jeden ročník. nalezneš v něm úvahy časové, důkladná pojednání vědecká i praktická ze všech odvětví bohosloví. Jmenovitě důkladné jsou články od kan. Mat. Procházky, které bližšího povšímnutí všech česko-slovenských kněží plnou měrou zasluhují. Pro tyto články musí býti „Časopis“ budoucně citován jako pramen v rozličných vědeckých dílech. Spolu hájí „Časopis“ důstojně všelikých zájmů církve katolické. Jeho kronika všímá si všech důležitých dějů na roli církevním. — Oznamovatel pak literární podává neustranné úsudky o spisech theol., paedag. a naučných vůbec. Z těch příčin doporučujeme „Časopis“ duchovenstvu co nejvřeleji.

— „*Návštěvy nejsvětější Svátosti oltářní,*

blahoslavené Marie Panny a sv. Josefa. Od sv. Alfonsa Marie Liguori. Zčeštil František Hašek, kněz kongregace nejsv. Vykupitele. S povolením představených. Nákladem knihkupectví B. Stýbla v Praze. Stran 248 v 8. S obrázkem. Návštěvy nejsv. svátosti oltářní, jsou prvním spisem sv. Alfonsa. Pro vroucí zápal lásky ku Kristu Ježíši došly velké čbily, tak že byly přeloženy do všech téměř řečí katolického světa. I v češtině vyšly již tiskem. Toto české vydání jest věrnější a jazykem správnější nad předešlé překlady. K těmto návštěvám přidány jsou též krátké návštěvy k sv. Josefu, patronu veškeré církve katolické, které jsou sestaveny ze spisů téhož sv. Alfonsa. Aby pak tato knížka vyhověla úplně zbožnosti každého katolického křesťana, přičiněn jest i třetí oddíl obvyklých pobožností. Dále udány jsou všechny modlitby arcibratrstva bl. Panny Marie „Ustavičné Pomocí“ a sv. Alfonsa, které se vždy více rozšiřuje. Přejeme této výborné knížce aby nescházela v rukou ctitelův nejsv. Svátosti oltářní, blahoslavené Rodičky Boží, sv. Josefa a sv. Alfonsa. Úcta a láska k Nejsv. Svátosti oltářní, která jest u národa českého drahým dědictvím po sv. Václavu, bude se, o tom nepochybujeme, touto modlitební knihou rozšiřovati. Kdo rád 40hodinnou pobožnost k uctění nejsv. Svátosti oltářní konají, kdo pilní jsou duchovního přijímání, kterým to radost působí, když se oslavuje nejsv. Svátost oltářní, ti všichni naleznou v modlitební knize této překrásné myšlenky i ku svému povzbuzení i ku svému vzdělání. I návštěvy bl. Panny Marie a sv. Josefa, patrona veškeré církve, důstojně se řadí k prvním návštěvám. Tak modliti se mohl jenom světec, Duchem sv. roznicený, jehožto srdce překypovalo láskou k Bohu a bližnímu. Kéž ze srdce sv. Alfonsa, které plálo sv. ohněm lásky ku nejsv. Svátosti, k Panně Marii a k sv. patriarchu Josefu, padne jiskra do srdcí křesť., aby se i srdce vlašná zanítily podobnou láskou. Kéž i úcta sv. Alfonsa, který Slovany miloval, a jehožto synové tak zdárně působí mezi námi, se touto knihou rozhojnily. Úprava modlitební knihy jest slušná, cena mírná.

— „*Světózora*“ XV. ročníku 1881 vyšlo čís. 51. s bohatou částí obrazovou: Václav Beneš Třebízský. Dle fotografie kreslil Josef Mukařovský. Lesní zátiší. (Motiv z kníž. Fürstenberských lesů na Lánech.) Kreslil Vojtěch Brechler. Ta naše lavečka, morav. národní píseň ilustroval Alfons Mucha. Modlíci se Turek. Dva obrazy. — Bývalá Pražská brána ve Slaném. Kreslil Vojt. Brechler. — Výjev ze českého povstání r. 1775. Kreslil Mikuláš Aleš. Část slovesná jest pestrá.

— „*Výklady prostonárodní z oboru jazykozpytu, bajeslovi, psychologie národní atd.*“ Sepsal a sebral Primus Sobotka. — Řečená kniha obsahuje sbírku po časopisech rozptýlených článků, jednajících o různých zjevech v životě národním. Vyjmeme-li Sušila, Erbena a Hanuše, pole toto velmi málo bylo vzděláváno; jest to zásluhou spisovatelovou, že články rozptýlené v přítomné knize učinil lehce přístupnými. Články vesměs prozrazují svou komposicí, že spisovatel s láskou oddal se na výzkumy v oboru tomto, a že neujde bedlivému oku jeho ani nepatrný zjev, jež často vídáme a slyšíme a přece jej nepoznáváme. Poetická něžnost prochvívá některými statěmi — jak toho látka dovolovala — takou měrou, že nelze ustat ve čtení dříve než u konce. Přitom i živý humor koření a zpříjemňuje čtení. Spisovatel nezůstává na půdě toliko Slavie, uvádí i příklady z břehů Afriky, Asie ano i z krajin amerických Indiánů a neopomíjí dotknouti se i mythologie národů klasických. Dotud jest spis velmi poučný a poutavý. Však v stati (67—77) o dědičnosti duševních vlastností pan spisovatel zabředl hluboko v naturalism — z něhož nelze si vysvětliti všechny ty tajné hlubiny lidské; jakož i mylně soudí o pudu zvířat. Také na str. 10. praví pan spisovatel, že křesťanství „předělávalo pohan-ské bohy a bohyně na křesťanské svaté a svě- tice,“ kteréž tvrzení nemá pravdivých důvodů, poněvadž jich ani míti nemůže. — Tyto omyly nelze nijak zatajiti a zasluhují opravy.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. Štoviček, dosud far. v Steinu, za II. správce duchovního v trestnici u sv. Václava;
- p. Karel Krupka, kp. v Dobříši, za far. ve Višňově;
- p. Vincenc Bosáček, kp. ve Svatém Poli, za prozat. kp. v Dobříši;
- P. Jos. Kunt, č. ř. křižov. a koop. v Chlumu Marianském, za kp. u sv. Bartoloměje v Chebu.

Uprázdňená místa:

Stein, fara patron. pana Alexandra šlechtice Starcka, od 14. pros. 1881.
Všeruby, fara patron. p. Bedřicha Jeni, od 14. pros. 1881.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenáni jsou :

- p. Václ. *Rezek*, far. v Borovnici, a
p. Jan *Kocek*, far. v Pravoníně, obdrželi ex-
positorium canonicale.

Ustanoveni jsou :

- p. Václ. *Záleský*, far. u Sv. Kateřiny, za far.
v Ždíрку ;
p. Frant. *Šinkora*, kapl. v Přelouči, za admin.
v Morašicích.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul :

- P. Amandus *Happl*, kněz ř. Františkánského

v Jindřichově Hradci, 8. listop. 1881 (nar. v
Debrniku 9. května 1809, vysv. 6. srpna
1837).

Vyznamenáni jsou :

- p. Jos. *Paleček*, far. v Bezděkově, jmenován
bisk. notářem ;
p. Jos. *Petrík*, far. v Záboří, obdržel expos.
canon.

Ustanoveni jsou :

- p. Václ. *Novák*, koop. v Sudoměřicích, za kp.
v Měčině ;
p. Vojtěch *Pfeřrle*, kooperator v Rehbergu,
ustanoven vojenským kaplanem 2. třídy při
záloze.

Pozvání ku předplacení na ročník XXXII.

„**Blahověst**“ na nové třicáté druhé pouti své po vlastech českoslovanských
1. P. 1882 bude opět přináseti :

- I. Na neděle a svátky roku církevního homilie sv. otcův a učitelů církevních, krátká rozjímání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém ;
- II. výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické ;
- III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečníků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické obzvláště mezi národy slovanskými ;
- IV. zprávy o životě, působení a osadách missionářův katolických ;
- V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému ;
- VI. povídky a obrazy z života, legendy, básně a písně ;
- VII. zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské ;
- VIII. dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských ;
- IX. drobnosti z praktického života, námitky a útoky protivníků ;
- X. zprávy o knihách a dílech uměleckých ; přehledy literární ;
- XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j. ;
- XII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.

Ukončivše ročník XXXI. „**Blahověsta**“ vzdáváme srdečné a povinné díky všem p. t. pánům spisovatelům, kteří tento starý časopis nehledíce zisku ale dobré věci šlechetně podpo- rovali. Dítě Betlémské, které i nejmenší dobrý skutek stonásobně odměňuje, budiž jim štědrým odplatitelem a žehnejž jim v nastávajícím novém roce. — List náš bude i na XXXII. pouti své se snažiti, aby lásku ke Kristu Pánu, k Jeho svaté církvi a ke všemu, což katolického jest v srdcích věřícího lidu rozněcoval a rozmnožoval. Nechce se po bok stavěti větším kato- lickým listům, nýbrž dosti jest mu, když se podobati bude chudé vdově Jerusalemské, která dala ke cbrámu jen dva penízky, na jejížto dárek však Pán plamenným okem svým se zalíbe- ním hleděl. Když ten který čtenář rozníti se láskou ke Kristu Pánu, zamiluje si Jeho církev, Její učení, obřady a představené, již se mu stal „**Blahověst**“ blahým poslem. Všem těm, kteří nám pomáhali, vzkazujeme upřímné „Zaplať Pán Bůh“ a prosíme i pp. spisovatele i čtenáře o další přízeň. Sv. Josef a ss. patronové naši, jejichžto účtu rozšířiti a lásku k nim v srdcích dobrých rozhojniti list náš se snaží, ať za ně u trůnu Božího milostivě orodují ! — **Blahověst** bude vycházeti v témž formátě a dosavadním způsobu. Předplacení na ročník XXXII., jehož I. číslo vyjde dne 5. ledna 1882, přijímá expedice (kněhkupectví B. Stýbla) v Praze. **Před- plácí se celoročně s poštovní zásylkou 3 zl. 50 kr., bez poštovní zásylky jenom 3 zl.** Nejlevněji předplatiti lze poštovní poukázkou, budiž však zřetelné na ní napsána adresa i po- slední pošta předplatitelova.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA

3 0112 105519034

3 0112 032124627